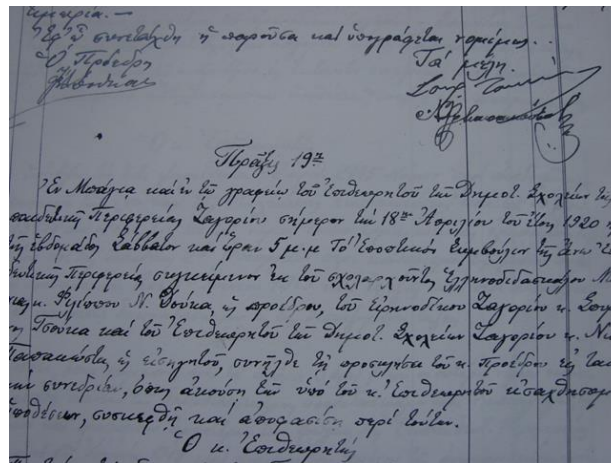

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

Ρέμος Βασίλειος

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ- ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ- ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ
(1918-1927)

ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΠΟΠΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

2017

ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Επιβλέπων καθηγητής: Παπαϊωάννου Απόστολος, Ομ.Καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Μέλη: 1) Ελένη Μαραγκουδάκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια της Φιλοσοφικής Σχολής– Τομέας Παιδαγωγικής, Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

2) Σπύρος Πανταζής, Καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

ΕΠΤΑΜΕΛΗΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- 1) Παπαϊωάννου Απόστολος, Ομ.Καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- 2) Ελένη Μαραγκουδάκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια της Φιλοσοφικής Σχολής– Τομέας Παιδαγωγικής, Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- 3) Σπύρος Πανταζής, Καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- 4) Σακελλαρίου Μαρία, Καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- 5) Θωμάς Μπάκας, Αναπληρωτής καθηγητής, του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- 6) Σταμάτης Πορτελάνος, Επίκουρος καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- 7) Νικόλαος Αναστασόπουλος, Επίκουρος καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

«Η έγκριση της διδακτορικής διατριβής από το τμήμα Νηπιαγωγών της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων δεν υποδηλώνει αποδοχή των γνώμων του συγγραφέα» (Ν. 5343/32 άρθ. 202 παρ.2).

Στους γονείς μου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ	9
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
(Το θεωρητικό πλαίσιο-Μεθοδολογία-Δομή της διατριβής).....	11

Α΄ ΜΕΡΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ–ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ–ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ–ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ (1918 - 1927)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

α. Ιστορικά γεγονότα στην Ελλάδα.....	25
β. Οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις.....	32
γ. Η πολιτική του εκσυγχρονισμού της αγροτικής οικονομίας	42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ - ΣΤΑΘΜΟΙ

α. Το γλωσσικό ζήτημα – Ο εκπαιδευτικός δημοτικισμός.....	45
β. Η κρατική πολιτική σχετικά με το γλωσσικό ζήτημα.....	52
γ. Η μεταρρυθμιστική παιδαγωγική του <i>Νέου Σχολείου</i>	57
δ. Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1917.....	61
ε. Αγροτική εκπαίδευση και μετεκπαίδευση	
i. Το θεσμικό πλαίσιο.....	68
ii. Οι θέσεις της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας για τη γεωργική εκπαίδευση και μετεκπαίδευση.....	75

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Εκπαιδευτικές και οικονομικές δομές στο Ζαγόρι (αρχές του 20ού αιώνα)	82
--	----

Β' ΜΕΡΟΣ

ΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΠΟΠΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ (1918-1927)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- α. *Εκπαιδευτική Περιφέρεια Ζαγορίου (1918-1931)*.....91
- β. Ο θεσμός του Εποπτικού Συμβουλίου.Σύνθεση – Αρμοδιότητες ...95
- γ. Ο θεσμός του Επιθεωρητή. Διοικητικά - εποπτικά -παιδαγωγικά καθήκοντα..... 103

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

A. ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

- α.Μορφωτικέςκατηγορίες.....120
- β.Η οικονομική ζωή του δάσκαλου.....124
- i. «*Τό πενιχρόν διδασκαλικόν βαλάντιον*».....124
- ii. Το μισθολογικό ζήτημα130
- γ. Υπηρεσιακές αλλαγές εκπαιδευτικών
- i. Διορισμοί172
- ii. Μεταθέσεις.....178
- iii.Απολύσεις.....297
- δ.Ηθική αμοιβή και ποινή.....211
- ε.Ο δάσκαλος ως λειτουργός.....231
- i.Η εθνική αποστολή.....234

Η διδασκαλία των εθνικοφρονηματιστικών μαθημάτων.....	242
Η διατήρηση και καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας.....	243
Η διδασκαλία της ιστορίας.....	250
Οι σχολικές γιορτές.....	251
Το μάθημα των θρησκευτικών.....	252
Το μάθημα της Γυμναστικής.....	254
Το «Καλόν».....	257
ii. Η Γεωργική Εκπαίδευση.....	260
iii. Οι αρετές του δάσκαλου.....	263
Τα πνευματικά γνωρίσματα και η παιδαγωγική του κατάρτιση.....	264
Τα ηθικά γνωρίσματα	271
Οι υποδηλώσεις της αρνητικής αξιολόγησης.....	276
Κατά το γράμμα του νόμου.....	285
i. «...κατά τούς καθιερωμένους τύπους...».....	285
ii. Το δικαίωμα της έννομης απουσίας	287
iii.«...άσύγγνωστοι ύπηρεσιακαί άτασθαλίας...».....	289
iv. Η ηλικία και η φυσική κατάσταση του δάσκαλου.....	302
B. ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΑ- ΣΧΟΛΕΙΑ	
α. Είδη σχολείων	304
β. Σύσταση, υποβιβασμός, προαγωγή, συγχώνευση, διαίρεση, κατάργηση σχολείων.....	306
γ. Ανέγερση, αποπεράτωση, μετασκευή, επισκευή, μεγέθυνση	

κτιρίων.....	308
δ. Χρηματοδότηση και συντήρηση κτιρίων.....	317
ε.Θερινά σχολεία.....	326
ζ. Ξενόφωνα vs Ρουμανικά σχολεία	332
Γ.ΣΧΟΛΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ	
α.Υγιεινή των διδακτηρίων.....	348
β.Υγιεινή των εκπαιδευτικών λειτουργιών	354
γ.Υγιεινή μαθητών.....	361
Δ. ΤΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΑ / ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ.....	365
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	371
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΟΠΩΝ.....	377
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΡΟΣΩΠΩΝ.....	380
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	388
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	401

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η παρούσα διατριβή αποτελεί καρπό του γενικότερου ενδιαφέροντός μου για το Ζαγόρι ως τόπου καταγωγής και βιωματικού χώρου. Είναι μια συμβολή στην Ιστορία

του, με δεδομένο ότι και το επιμέρους θέμα της Ιστορίας της Εκπαίδευσης εντάσσεται στην ενιαία λογική που χαρακτηρίζει τα ιστορικά γεγονότα και που ο κατακερματισμός και οι διακρίσεις τους υπηρετούν και εξυπηρετούν μεθοδολογικά ζητήματα και πρακτική έρευνας - μελέτης. Οικονομικά, κοινωνικά, πολιτικά πνευματικά δεδομένα της κάθε εποχής συνδιαμορφώνουν το πλαίσιο ζωής και τελικά την Ιστορία της κάθε κοινωνίας. Έτσι, η ιστορική έρευνα βρίσκεται κοντά στην αλήθεια όταν συνεξετάζει τις βασικές αυτές παραμέτρους της ζωής.

Στην αναζήτηση της ιστορικής αυτής αλήθειας αρωγός είναι η ύπαρξη ιστορικών πηγών, όπως είναι το αρχειακό υλικό. Η εξέταση, ταξινόμηση, ανάλυση και βαθύτερη μελέτη τους προσφέρουν όχι μόνο μια περιγραφική απεικόνιση των γεγονότων αλλά και μια κατανόηση του ιδεολογικού τους υπόβαθρου. Με αυτή τη σκέψη ως οδηγό, θέλησα να φέρω στο φως μια πτυχή της αλήθειας στην Ιστορία της Εκπαίδευσης, σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο: στο Ζαγόρι κατά το διάστημα 1918-1927.

Τα *Πρακτικά του Εποπτικού Συμβουλίου της Δημοτικής Εκπαιδύσεως Ζαγορίου* (Π.Ε.Σ.Ζ.) αυτής της περιόδου αποτέλεσαν το αρχειακό υλικό του οποίου ο πλούτος των πληροφοριών έγινε τεκμήριο πολλών πλευρών της εκπαιδευτικής διαδικασίας και πολιτικής, κατά τη συγκεκριμένη εποχή.

Το αποτέλεσμα της έρευνας-μελέτης μου περιλαμβάνεται σε δύο τόμους: στον έναν καταθέτω το κείμενο της διατριβής, επιμερισμένο σε δύο μέρη. Στο Α' Μέρος γίνεται μια επισκόπηση των ιστορικών, οικονομικών, κοινωνικών και εκπαιδευτικών δεδομένων της περιόδου 1918-1927. Το Β' Μέρος περιλαμβάνει δύο Κεφάλαια. Στο 1^ο εξετάζεται το θεσμικό πλαίσιο με το οποίο λειτουργούσε το Εποπτικό Συμβούλιο και ο Επιθεωρητής. Στο 2^ο Κεφάλαιο αναπτύσσονται θέματα που αφορούν α) το προσωπικό β) τα διδακτήρια και γ) τη σχολική υγιεινή.

Ο δεύτερος τόμος περιλαμβάνει δακτυλογραφημένα τα περιεχόμενα στο πρωτότυπο κείμενο των *Πρακτικών του Εποπτικού Συμβουλίου Ζαγορίου (1918-1927)*. Κατά την αντιγραφή διατηρήσαμε το πολυτονικό σύστημα του αρχικού κειμένου.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Απόστολο Παπαϊωάννου, Ομότιμο Καθηγητή του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, για πολλούς λόγους: αρχικά, γιατί μου επισήμανε τη σημασία και αξία του αρχειακού αυτού υλικού. Στη συνέχεια, για την παρότρυνση και ενθάρρυνση να ασχοληθώ με τη μελέτη του, αλλά, κυρίως, για τις μεθοδολογικές οδηγίες, τις παρατηρήσεις και βιβλιογραφική ενημέρωση γύρω από το θέμα. Ευχαριστίες οφείλω και στα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, ήτοι στην κ. Ελένη Μαραγκουδάκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια της Φιλοσοφικής σχολής – Τομέας Παιδαγωγικής, Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής & Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και τον κ. Σπύρο Πανταζή, Καθηγητή του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, για την επιστημονική τους στήριξη. Παράλειψή μου αν δεν εκφράσω

ευχαριστίες και στον κ. Δημήτριο Ντούτση, εκπαιδευτικό και διδάκτορα του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων για τις εποικοδομητικές συζητήσεις και προπαντός για τη συμβολή του στη θεματική ενότητα της *Σχολικής Υγιεινής*, την οποία φώτισε με τις γνώσεις και το συνολικό συγγραφικό του έργο.

Βασίλειος Ρέμος
Γιάννενα 25/1/2016

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

(Το θεωρητικό πλαίσιο-Μεθοδολογία-Δομή της διατριβής)

Η διοίκηση της εκπαίδευσης, στις αρχές του 20ού αιώνα, στον ελλαδικό χώρο αποτελεί ένα ενδιαφέρον πεδίο έρευνας, καθώς δύο από τους βασικούς θεσμούς της, το *Εποπτικό Συμβούλιο* των κατά τόπους *Εκπαιδευτικών Περιφερειών* και ο *Επιθεωρητής*, συνέβαλαν καθοριστικά στην υλοποίηση των κατευθύνσεων της εκπαιδευτικής πολιτικής. Έτσι, το υπάρχον αρχαικό υλικό, όπως τα Πρακτικά των αποφάσεων των Εποπτικών Συμβουλίων αποτελούν ένα προνομιακό πεδίο μελέτης αφού μέσα από αυτά μπορεί να «αναγνωσθεί» η εκπαιδευτική πραγματικότητα. Να υποδηλωθούν, παράλληλα, πέρα από τις πνευματικές, και οι υπόλοιπες συνιστώσες της κοινωνίας, οι οποίες προσδιόρισαν αποφασιστικά τα χαρακτηριστικά της.

Και αυτό επειδή η εκπαίδευση αποτελεί μια πολυδιάστατη λειτουργία με διαστάσεις κοινωνικές, πολιτισμικές, οικονομικές. Βρίσκεται σε αέναες, ισχυρές, αλληλεπιδράσεις με την οικονομία, την κοινωνία, το κράτος, την πολιτική. Μεταξύ της εκπαίδευσης και της οικονομίας υπάρχει μια διαδικασία έντονης αλληλεξάρτησης και συνεχών προσαρμογών.¹ Χωρίς προηγμένη παιδεία δεν υπάρχει προηγμένη οικονομία, αλλά και χωρίς προηγμένη οικονομία δεν υπάρχει προηγμένη παιδεία.²

Ο βαθμός επίτευξης των στόχων του δημοτικού σχολείου, αλλά και του εκάστοτε εφαρμοζόμενου εκπαιδευτικού συστήματος καθορίζεται από την επιστημονική κατάρτιση των εκπαιδευτικών του, από το περιεχόμενο της εκπαίδευσης που προσφέρει και από τους οικονομικούς πόρους που διατίθενται γι' αυτό.³

Θεωρείται, επομένως, αναγκαία η συνεκτίμηση όλων των παραγόντων – οικονομικών, κοινωνικών, πολιτικών και πολιτισμικών - «που υφίστανται στη συγκεκριμένη ιστορική συγκυρία και παρεμβαίνουν με τη σειρά τους στην ιστορική διαδικασία διαμορφώνοντας ανάλογα το ιστορικό τοπίο»⁴, εν προκειμένω, το χώρο της εκπαίδευσης.

Βάση αυτής της ιστορικής μελέτης αποτέλεσαν τα Πρακτικά των αποφάσεων του *Εποπτικού Συμβουλίου (Ε.Σ.) της Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ζαγορίου (1918-1927)* και αφορούν σχολεία και εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Στόχος της εργασίας μας ήταν η συστηματική καταγραφή, ταξινόμηση, ανάλυση αλλά και ερμηνεία των εισηγήσεων, αρχικά, του εκάστοτε Επιθεωρητή, αλλά και των αποφάσεων, στη συνέχεια, του Ε.Σ.

¹Περισσότερα βλ. Μ. Γλαμπεδάκης, *Οικονομία και εκπαίδευση*, Αθήνα, Ίων, 1990.

² Περισσότερα βλ. Ε.Π. Παπανούτσος, *Οι δρόμοι της Ζωής*, Αθήνα, Φιλιππότης, 1982, Ρ. Ιμβριώτη, *Παιδεία και κοινωνία*, Αθήνα, Σύγχρονη εποχή, 1983, Γ. Ψαχαρόπουλος, *Οικονομική της Εκπαίδευσης*, Αθήνα, Παπαζήση, 1999, Α. Σαΐτη, *Εκπαίδευση και οικονομική ανάπτυξη*, Αθήνα, εκδ. Τυπωθήτω, 2000.

³ Π. Κόκκοτας, *Ο ρόλος της παιδείας στην οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδος*, Εκδ. Σ. Τούντα, Αθήνα 1978, σ. 44, Χ. Σαΐτης, *Ο Διευθυντής στο Δημόσιο Σχολείο*, ΥΠΕΠΘ, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Αθήνα, 2008, σ.10

⁴ Σ. Μπουζάκης, «Όψεις της Ιστοριογραφίας Νεοελληνικής Εκπαίδευσης», στο Σ. Μπουζάκης (επιμ.), *Επίκαιρα θέματα Ιστορίας Εκπαίδευσης*, Gutenberg, Αθήνα, 2003, σ. 79.

Μέσα από την ερμηνεία αυτή αναδεικνύεται και η συμβολή της διατριβής καθώς τεκμηριώνει και στηρίζει την κατανόηση της εικόνας της σχολικής πραγματικότητας, όπως αυτή διαμορφώθηκε με τη δράση και τις αποφάσεις όλων των σχετικών παραγόντων και φορέων: Υπουργείο Παιδείας, Νομικό πλαίσιο, Εκπαιδευτικό Συμβούλιο, Εποπτικό Συμβούλιο, Επιθεωρητής, Εκπαιδευτικοί, Κοινότητα, Σχολική Επιτροπή.

Η χρονική περίοδος 1918-1927 συμπίπτει με το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου (1918), τη Μικρασιατική Καταστροφή (1922) και την Οικουμενική Κυβέρνηση (4 Δεκεμβρίου 1926 – 4 Ιουλίου 1928) που αποτελούν τομές στην ιστορική πορεία της Ελλάδας. Ωστόσο, προηγούμενα σημαντικά γεγονότα, στις αρχές του 20ού αιώνα, καθορίζουν την έναρξη της ανασυγκρότησης της χώρας με κυρίαρχη την παρουσία του Ελευθέριου Βενιζέλου στην πολιτική και πολιτισμική ζωή, παράλληλα και στο χώρο της εκπαίδευσης όπου διαμορφώνεται το λεγόμενο κίνημα του *Εκπαιδευτικού Δημοτικισμού*, το οποίο θα προσδιορίσει ριζικές αλλαγές στην εκπαιδευτική πολιτική.

Η όλη εργασία εξελίχθηκε σε τρεις φάσεις: α) το πρωτογενές αρχαιακό υλικό, το οποίο ήταν χειρόγραφο σε όλη την έκτασή του φωτοτυπήθηκε ώστε να είναι ευχερής και ασφαλής η διαδικασία της επόμενης φάσης, δηλαδή β) της ανάγνωσης και της πιστής αντιγραφής του σε δακτυλογραφημένο κείμενο. Όλα τα κείμενα – αποφάσεις είναι γραμμένα σε απλή καθαρεύουσα. Υπάρχουν διαφορές στο γραφικό χαρακτήρα, καθώς συντάκτης ήταν, κυρίως, ο εκάστοτε Επιθεωρητής Δημοτικών Σχολείων Ζαγορίου. Κατά την αντιγραφή διατηρήσαμε το πολυτονικό σύστημα του πρωτότυπου, αποδεχόμενοι την άποψη του Φίλιππου Ηλιού, σύμφωνα με την οποία το μονοτονικό οδηγεί στην αλλοίωση και νόθευση του κειμένου⁵. Στο στάδιο αυτό αντιμετωπίσαμε δυσκολίες σε κάποια σημεία λόγω κακογραφιών ή δυσχερούς ανάγνωσης του καλλιγραφικού συστήματος γραφής της εποχής. γ) Το τελικό κείμενο ταξινομήθηκε και αποδελτιώθηκε κατά ενότητες, οι οποίες αποτέλεσαν και τις θεματικές της διατριβής.

Η έρευνα του περιεχομένου των αποφάσεων του Ε.Σ. της Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ζαγορίου, όπως αυτές έχουν - εν πολλοίς- καθοριστεί από το εκάστοτε Νομικό πλαίσιο και τους σχετικούς φορείς της πολιτείας, εντάσσεται σε μια προσπάθεια διερεύνησης του ιστορικού χαρακτήρα της εποπτείας της σχολικής ζωής. Η διερεύνηση αυτή σε συνδυασμό με την εξέταση των εκάστοτε κοινωνικο-πολιτικών και οικονομικών συνθηκών, οι οποίες διαμόρφωσαν το περιεχόμενο αρχικά των εισηγήσεων του Επιθεωρητή και στη συνέχεια των αποφάσεων του Ε.Σ. μας οδήγησε στην «ιστορική μέθοδο»⁶ προσέγγισης του υλικού μας.

⁵Βλ. αναλυτικά Φ. Ηλιού, «Η “διόρθωση” τών κειμένων: ιστορικές διαστάσεις καὶ κακὲς συνήθειες», *Τὰ Ἱστορικά*, τόμος 32, σ. 3-10.

⁶ Η ιστορική έρευνα ορίζεται ως «ο συστηματικός και αντικειμενικός εντοπισμός, η εκτίμηση και σύνθεση μαρτυριών, προκειμένου να θεμελιωθούν γεγονότα και να συναχθούν συμπεράσματα

Τα Πρακτικά Ε.Σ.Ζ., ως γραπτή πρωτογενής πηγή αποτελεί αδιαμφισβήτητο τεκμήριο, μας ενδιαφέρουν και ως εκφάνσεις των διαδικασιών μέσα από τις οποίες παράχθηκαν, αλλά και γιατί αποτελούν μια μορφή έκφρασης του κοινωνικού κόσμου της εποχής και του τόπου που εξετάζουμε. Κατανοούμε ένα κείμενο-τεκμήριο, κατανοώντας το πλαίσιο που το παρήγαγε αρχικά και αναγνωρίζουμε την αξία αυτού του πλαισίου κατανοώντας το κείμενο.⁷ Για το λόγο αυτό, δώσαμε σημασία στην εξωτερική ανάλυση των τεκμηρίων, στην τοποθέτηση τους δηλαδή εντός των πλαισίων μέσα από τα οποία προήλθαν. Με λίγα λόγια, επιχειρήσαμε τη σύνδεσή τους και με τις περιστάσεις και τα γεγονότα που οδήγησαν στην παραγωγή τους. Πώς εξηγούνται τα γεγονότα, γιατί « οι ιστορικοί πρέπει να είναι κάτι περισσότερο από χρονικογράφοι. Αν και η συλλογή και η επεξεργασία στοιχείων και γεγονότων του παρελθόντος αποτελεί μία από τις αναγκαίες λειτουργίες του, ο ιστορικός οφείλει να βρει πώς από τη συγκεκριμένη κοινωνία που εξετάζει, εξηγούνται τα γεγονότα, ποιο νόημα τους αποδίδεται». ⁸

Αυτή η προσπάθεια ερμηνείας των γεγονότων μάς οδήγησε στις αρχές της λεγόμενης «ερμηνευτικής ιστορικής προσέγγισης» (ιστορικότητα των φαινομένων, διαλεκτική σχέση μέρους με όλο). Σύμφωνα με τον Dilthey, βασικό εκπρόσωπο της μεθόδου, η ερμηνευτική ορίζεται ως «η τέχνη της κατανόησης γραπτώς καθορισμένων εκφράσεων της ζωής» και ασχολείται με τη μελέτη τόσο ιστορικών τεκμηρίων (ιστορική ερμηνευτική) όσο και σύγχρονων προβλημάτων και καταστάσεων (συστηματική ερμηνευτική). Η ιστορική ερμηνευτική είναι «η μέθοδος έρευνας γεγονότων και φαινομένων του παρελθόντος με ιδιαίτερη έμφαση στην ανάλυση και ερμηνεία κειμένων».⁹

Έτσι, η ερμηνευτική προσέγγιση της Ιστορίας αντιλαμβάνεται την ανθρώπινη δράση σε σχέση με όλες τις πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές πτυχές της περιόδου κατά την οποία λαμβάνει χώρα.

Ως εκτούτου, μέσα από ένα κείμενο-τεκμήριο εντοπίζουμε και μπορούμε να «αναγνώσουμε» όψεις του κοινωνικού κόσμου του παρελθόντος. ¹⁰ Πολύ περισσότερο όταν το κείμενο σχετίζεται με την εκπαίδευση, η οποία είναι ένα «πολυπαραγοντικό» και «πολυπαραδειγματικό» πεδίο.¹¹

σχετικά με τα συμβάντα του παρελθόντος». Η ιστορική έρευνα επιχειρεί να «περικλείσει και κατόπιν να εξηγήσει όλη την περιοχή του παρελθόντος του ανθρώπου στα πλαίσια μίας οπτικής που τονίζει σε μεγάλο βαθμό την κοινωνική, πολιτιστική, οικονομική και πνευματική του ανάπτυξη» (Βλ. L.Cohen, L. Manion, *Μεθοδολογία της εκπαιδευτικής έρευνας*, (μτφρ.: Χρ. Μητσοπούλου, Μάν. Φιλοπούλου), Μεταίχμιο, Αθήνα, 2008, σ. 71, 72).

⁷Jen. Mason, *Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας*, (επιμ. Νότα Κυριαζή), Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα. 2003, σ.170.

⁸E. J.Hobsbawm, (μετ. Β. Καπετανγιάννης), *Η εποχή των άκρων. Ο Σύντομος Εικοστός Αιώνας, 1914-1991*, Θεμέλιο, Αθήνα, 2010⁹, σ.231.

⁹Περισσότερα βλ. Ι. Πυργιωτάκης, *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2011, στη θεματική ενότητα: Μέθοδοι έρευνας της Παιδαγωγικής Επιστήμης.

¹⁰Jen. Mason, *Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας*, ...ό.π., σ. 160.

¹¹ Α. Καζαμιάς, «Για μια νέα ανάγνωση της ιστορικο-συγκριτικής μεθόδου. Προβληματισμοί και σχεδίασμα», *Θέματα Ιστορίας της Εκπαίδευσης*, τχ. 1, Ατραπός, Αθήνα, χειμ. 2002- 03, σ. 12.

Ως εκ τούτου, η μελέτη των Πρακτικών Ε.Σ.Ζ. μας έδωσε τη δυνατότητα μιας ανα-παράστασης της σχολικής ζωής, σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο και επικύρωσε την άποψη ότι ο πρωταρχικός στόχος της ιστορικής ανάλυσης είναι «η ανάκτηση της βιωμένης πραγματικότητας των ανθρώπων του παρελθόντος».¹² Η έρευνα και η ανάλυση του περιεχομένου των Πρακτικών προσφέρουν ένα πλήθος πληροφοριών που οδηγούν σε κοινωνιολογικές αλλά και ιστορικές παρατηρήσεις οι οποίες επιβεβαιώνουν την γενικότερη εικόνα της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (φορείς-πρόσωπα και σχολείο) στον ελλαδικό χώρο, τη συγκεκριμένη εποχή.

Έτσι, η πτυχή αυτή της τοπικής ιστορίας αναδεικνύει τη σχέση του τοπικού ιστορικού στοιχείου με το εθνικό. Σπουδάζοντας το τοπικό μπορούμε να κατανοήσουμε καλύτερα το γενικό. Υπάρχουν θέματα της «μεγάλης ιστορίας», που μπορούν να φωτιστούν εκ νέου μόνο μέσω της τοπικής ιστορίας. Η τοπική ιστορία μπορεί να αποκαλύψει προβλήματα που φωτίζουν τη γενική ιστορία. Ακόμη και οι τοπικές αντιθέσεις, οι τοπικές αντιπαλότητες, οι τοπικές αρνήσεις, μπορούν να μας προμηθεύσουν στοιχεία ικανά, ώστε να δημιουργήσουμε νέες γενικές ερμηνευτικές κατηγορίες.

Η τοπική ιστορία, επομένως, έχει τη δική της αξία, γιατί είναι κατεξοχήν οργανικά συνυφασμένη με την εθνική ιστορία, αλλά ταυτόχρονα μέσω αυτής φωτίζεται ολόκληρη η υφή και η δομή της εθνικής ιστορίας. Η σχέση της τοπικής με τη γενική ιστορία αποτελεί άλλωστε απλώς μια σχέση αμοιβαίων και αναγκαίων ανταλλαγών και όχι μια υπάλληλη σχέση μεταξύ τους.¹³ Για λόγους καθαρά πρακτικούς και λόγους εκπαιδευτικής και διδακτικής διαδικασίας ο κορμός του εκπαιδευτικού συστήματος και η ιστορική εκπαίδευση συντηρούν τους δύο διακριτούς, σε τύπο μόνον, όρους, για να σημαίνονται απλώς τα πιο συγκεκριμένα του γνωστικού τους ορίζοντα, παρόλο που και η διάκριση αυτή ουσιαστικά αναιρείται, λόγω της κοινής βάσης του επιστημονικού και ερευνητικού τους πεδίου.¹⁴

Μέσα από τα περιεχόμενα των Πρακτικών Ε.Σ.Ζ. έρχονται στο φως σημαντικά δεδομένα γενικότερου ενδιαφέροντος, όπως της λειτουργίας και διοίκησης των σχολείων, των αρμοδιοτήτων του Εποπτικού Συμβουλίου, του πολύπλευρου ρόλου

¹²Ε. J.Hobsbawm, (μετ. Π. Ματάλας) *Για την Ιστορία*, Θεμέλιο, Αθήνα, 1997, σ.242.

¹³ Γ. Λεοντσίνης, *Τοπική ιστορία και διδακτική της ιστορίας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*, ανάκτηση από το www.academia.edu.gr, βλ. και Γ. Ν. Λεοντσίνης – Μ. Ρεπούση, *Η τοπική ιστορία ως πεδίο σπουδής στο πλαίσιο της σχολικής παιδείας*, Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων – Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, εκδ. Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων, Αθήνα 2001, Χ. Χαράλαμπος, *Η τοπική ιστορία στο σχολείο*, Βόλος 1999, Γ. Απ. Παπαϊωάννου «Απλές εκπαιδευτικές εφαρμογές νέων τεχνολογιών για την ανάδειξη του τοπικού πολιτισμού» και Μ. Τσουπτή, *Η σχολική εμπειρία στη βιωματική μάθηση της τοπικής ιστορίας*, στο συλλογικό τόμο *Πρακτικά Συνεδρίου, Τρίκαλα, 23-25 Νοεμβρίου 2006*, Τρίκαλα 2009 *Τοπικός Πολιτισμός και Εκπαίδευση, Πρακτικά Συνεδρίου, Τρίκαλα, 23-25 Νοεμβρίου 2006*, Τρίκαλα 2009, σ. 203 - 209.

¹⁴Γ. Ν. Λεοντσίνης, *Θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα διδακτικής της ιστορίας και του περιβάλλοντος*, εκδ. «Ινστιτούτο του Βιβλίου – Α. Καρδαμίτσα», Αθήνα 2003, σ. 216.

του Επιθεωρητή, των υπηρεσιακών αλλαγών (μεταθέσεις, απολύσεις, διορισμοί) των εκπαιδευτικών, του μισθολογικού ζητήματος των δασκάλων, των Παιδαγωγικών-Διδασκαλικών Συνεδρίων, της σχολικής υγιεινής και προπαντός των χαρακτηριστικών του δάσκαλου ως λειτουργού, όπως αυτά διαμορφώθηκαν στην παραγμένη από πλευράς πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών γεγονότων χρονική περίοδο.

Τα δεδομένα αυτά μας οδηγούν σε μια πληρέστερη κατανόηση της εκπαιδευτικής πραγματικότητας της συγκεκριμένης περιοχής και κατ' επέκταση ολόκληρης της επικράτειας κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Σημαντικά ζητήματα εθνικής σημασίας φωτίζει η έρευνα αυτή, όπως η σύσταση σχολείων στις λεγόμενες *ξενόφωνες - βλαχόφωνες* κοινότητες απέναντι στα ρουμανίζοντα σχολεία. Επίσης, η ραγδαία υποτίμηση των διδασκαλικών μισθών και το αίτημα για μισθολογικές αυξήσεις, ο ρόλος του δάσκαλου σε μια εποχή που η «εθνική αγωγή» θα καθιερωθεί ως βασικός σκοπός της εκπαίδευσης, αλλά και σε μια εποχή που οι αξιολογήσεις του Επιθεωρητή κατέληγαν σε θετικές αλλά και αρνητικές κρίσεις για την προσωπικότητά του συνολικά εντός σχολείου αλλά και εκτός αυτού. Ιδιαίτερου ενδιαφέροντος είναι οι αποφάσεις των μελών του Ε.Σ. οι οποίες, κατόπιν εισήγησης του Επιθεωρητή, επέβαλαν ποινές για διάφορα παραπτώματα ή παρατυπίες των εκπαιδευτικών ή απένειμαν ηθική αμοιβή για την εν γένει συμπεριφορά τους και αξία ως άτομα και ως λειτουργοί.

Για την ανάλυση των τεκμηρίων χρησιμοποιήθηκαν κλασικές μέθοδοι, που προέρχονταν από τη φιλολογική και την ιστορική κριτική (εσωτερική και εξωτερική), όπως και τεχνικές που στηρίζονται σε ποσοτικές βάσεις. Οι πρώτες αποσκοπούν στην επίτευξη μιας διεισδυτικής και σε βάθος ανάλυσης των τεκμηρίων μας. Οι ποσοτικές αποβλέπουν στην κατά το δυνατόν παρουσίαση των δεδομένων μας σε πίνακες με θέματα που αφορούν την κίνηση των διδασκαλικών μισθών, των υπηρεσιακών αλλαγών τους και τις μεταβολές της σύνθεσης των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου.

Έτσι, η τεχνική που ακολουθήσαμε για τη συστηματική διερεύνηση του υλικού είναι η ποιοτική και ποσοτική ανάλυση περιεχομένου.¹⁵ Με την ταξινόμηση των δεδομένων σε θεματικές κατηγορίες επιδιώκεται να αποτυπωθεί όχι μόνο το προφανές, αλλά και το υποδηλούμενο περιεχόμενο και να γίνει ερμηνεία των γεγονότων σε σχέση με το γενικότερο ιδεολογικό, οικονομικό και πολιτικό πλαίσιο της εποχής¹⁶.

¹⁵ Κ. Μπονίδης, Ε. Χαντολίδου, «Έρευνα σχολικών εγχειριδίων: Από την ποσοτική ανάλυση περιεχομένου σε ποιοτικές μεθόδους ανάλυσης. Το παράδειγμα της Ελλάδας», στο Μ. Βάμβουκας και Α. Χουρδάκης (επιμ.), *Παιδαγωγική επιστήμη στην Ελλάδα και στην Ευρώπη: Τάσεις και Προοπτικές*. Πρακτικά του Ζ' Συνεδρίου της ΠΕΕ, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 1995, σ. 189-224.

¹⁶ Για την ανάλυση περιεχομένου βλ. Μ. Βάμβουκας, *Εισαγωγή στην Ψυχοπαιδαγωγική Έρευνα και Μεθοδολογία*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 1998, σ. 263 – 281 και Ν. Κυριαζή, *Η κοινωνιολογική έρευνα. Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2011, σ. 283 - 301.

Συμπερασματικά, το βασικό μας ενδιαφέρον εστιάστηκε στην έρευνα των αποφάσεων του Ε.Σ. ως μορφή και περιεχόμενο. Έτσι, η κατηγοριοποίησή τους οδήγησε αρχικά και με βάση το περιεχόμενό τους στις θεματικές ενότητες. Μετά την κατηγοριοποίηση ακολούθησε η επεξεργασία του περιεχομένου ώστε να συσχετισθούν οι αποφάσεις με τα σύγχρονα γεγονότα (ιστορικά, οικονομικά, κοινωνικά) και με ζητήματα εκπαιδευτικά.

Συνοπτική παρουσίαση της διατριβής

Στο Α΄ Μέρος γίνεται μια **επισκόπηση των ιστορικών, οικονομικών, κοινωνικών και εκπαιδευτικών δεδομένων της περιόδου 1918-1927**. Η χρονική αυτή περίοδος χαρακτηρίζεται από σημαντικά γεγονότα: κυβέρνηση Βενιζέλου, εθνικός διχασμός, πρώτος παγκόσμιος πόλεμος, κυβέρνηση Θεσσαλονίκης, οι εκλογές του 1920 που έφεραν στην κυβέρνηση το λαϊκό κόμμα, η Μικρασιατική καταστροφή του 1922, η επαναστατική επιτροπή, η δίκη και η καταδίκη των έξι, η κατάργηση της βασιλείας και η θέσπιση της αβασίλευτης κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, οι δικτατορίες Πάγκαλου και Κονδύλη, και τέλος η συνταγματική αλλαγή και η εκλογική επάνοδος του Βενιζέλου στην κυβέρνηση.

Τα γεγονότα αυτά, το καθένα με τη δική του δυναμική, επηρέασαν και τροποποίησαν πτυχές του τρόπου συγκρότησης και εφαρμογής της εκπαιδευτικής πολιτικής σε συνδυασμό με τις μεταρρυθμιστικές απόπειρες σχετικά με το γλωσσικό ζήτημα. Το κίνημα του Εκπαιδευτικού Δημοτικισμού αποτελεί σταθμό στα εκπαιδευτικά ζητήματα της εποχής αυτής. Σχετίζεται – σε γενικές γραμμές- με τις προσπάθειες για την αλλαγή στο περιεχόμενο της γνώσης αλλά και την παιδαγωγική που θα εφαρμόζεται στο σχολείο. Νέες παιδαγωγικές αντιλήψεις θα εκφραστούν με το θεσμικό πλαίσιο του *Σχολείου Εργασίας*. Ωστόσο, η προοδευτική αυτή πρωτοβουλία για τη γλώσσα και το εθνικό ζήτημα αντιμετωπίζεται από το κατεστημένο με καχυποψία και έντονες αντιδράσεις οι οποίες κορυφώνονται στις αρχές του 20ού αιώνα με τη συνακόλουθη πολιτικοκοινωνική κρίση.

Στο διάστημα αυτό καθοριστικής σημασίας για την πορεία της οικονομίας είναι η Αγροτική Μεταρρύθμιση του 1917 και η αγροτική αποκατάσταση των προσφύγων του 1922. Συνοπτικά θα λέγαμε ότι η περίοδος 1923-27 είναι μια περίοδος οικονομικής ανόδου αλλά όχι απρόσκοπτης με παράλληλη διενέργεια πάσης φύσεως δαπανών από το κράτος που εν μέρει απορροφά αγοραστική δύναμη από τον ιδιωτικό τομέα και εν μέρει δημιουργεί πρόσθετη. Από το 1926 – χρονιά μιας πρόσκαιρης ύφεσης της οικονομικής δραστηριότητας – έχουμε σαφή στροφή προς την δανεική πολιτική ως μέσο άντλησης χρήματος για την οικονομική πρόοδο της χώρας, αφού η πολιτική ελλειμματικού προϋπολογισμού και οι άλλοι τρόποι χρηματοδότησης της οικονομικής ανάπτυξης με εσωτερικούς πόρους είχαν εξαντληθεί. Η πολιτική αυτή οδήγησε τη χώρα από το 1928 σε μια οικονομική υποβάθμιση.

Το Β΄ Μέρος περιλαμβάνει δύο Κεφάλαια:

Στο 1^ο Κεφάλαιο εξετάζεται το θεσμικό πλαίσιο με το οποίο λειτουργούσε το **Εποπτικό Συμβούλιο και ο Επιθεωρητής**. Το Ε.Σ. ήταν το αμέσως κατώτερο διοικητικό όργανο από το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο προς το οποίο και γνωμοδοτούσαν τις αποφάσεις τους. Η αποστολή τους, σύμφωνα με σχετική νομοθεσία, αφορά: α. Εποπτεία των δασκάλων και νηπιαγωγών της αρμοδιότητάς τους και β. Εποπτεία των σχολείων.

Με βάση τα υπό έρευνα Πρακτικά η σύνθεση του **Εποπτικού Συμβουλίου** Ζαγορίου ήταν τριμελής χωρίς να είναι σταθερή. Από την 31η Δεκεμβρίου 1918 μέχρι την 31η Αυγούστου 1919 αποτελούνταν από τον Πρόεδρο, δηλαδή τον Ειρηνοδίκη Ζαγορίου, τον οποίο συχνά αναπλήρωνε ο Γραμματέας του Ειρηνοδικείου και μέλη ο Διευθυντής του Δημοτικού Σχολείου Μπάγιας και ο Επιθεωρητής, ως εισηγητής «των εισαχθησομένων υποθέσεων» για τις οποίες έπρεπε να συσχεφθεί και να αποφασίσει το Ε.Σ. Ειδικότερα, σημειώνεται ότι τον Ειρηνοδίκη αναπληρώνει ο Γραμματέας «δια λόγους υπηρεσίας κωλυόμενον».

Από τις 30 Σεπτεμβρίου 1919 μέχρι τις 29 Οκτωβρίου 1925 ως Πρόεδρος του Ε.Σ. αναφέρεται ο Σχολάρχης ελληνοδιδάσκαλος Μπάγιας – ή ο αναπληρωτής του - και μέλη ο Ειρηνοδίκης - ή ο Γραμματέας σε περίπτωση αναπλήρωσής του - και ο Επιθεωρητής, επίσης ως εισηγητής των υποθέσεων που θα απασχολούσαν την εκάστοτε συνεδρία του Ε.Σ. Από τις 30 Νοεμβρίου 1925 μέχρι τις 29 Ιανουαρίου 1927 ως Πρόεδρος αναφέρεται το ίδιο πρόσωπο με τον τίτλο: «Διευθυντής των ενταύθα ελληνικών σχολείων». Το Εποπτικό Συμβούλιο συνεδριάζει συχνά και δύο φορές το μήνα καθώς και το μήνα Αύγουστο. Οι αποφάσεις του Ε.Σ. είναι ομόφωνες. Πλειοψηφικά αποφάσισαν σε δύο περιπτώσεις.

Ο **θεσμός του Επιθεωρητή** κρίθηκε αναγκαίος από τα πρώτα χρόνια της ίδρυσης του Νεοελληνικού κράτους, γιατί ήταν η γέφυρα επικοινωνίας μεταξύ πολιτείας και σχολικής πραγματικότητας, στην προσπάθεια αντιμετώπισης των προβλημάτων της παιδείας. Έτσι, ο Επιθεωρητής κλήθηκε να παίζει έναν πρωτεύοντα αλλά και πολλαπλό ρόλο καθώς συγχρόνως έπρεπε να ασκεί οργανωτικό, διοικητικό και παιδαγωγικό έργο. Κατά τη χρονική αυτή περίοδο ο Επιθεωρητής είναι ο δημόσιος υπάλληλος, ο οποίος σε συνεργασία με τους υπόλοιπους εποπτικούς φορείς (Εποπτικό Συμβούλιο, Κεντρικό Εποπτικό Συμβούλιο, Εκπαιδευτικό Συμβούλιο και Υπουργό) επωμίζεται το βασικό ρόλο της διοίκησης.

Επιθεωρητές των δημοτικών σχολείων διορίζονται εκπαιδευτικοί με αυξημένα τυπικά προσόντα και ικανή διδακτική προϋπηρεσία.

Με βάση το υπό μελέτη αρχειακό υλικό, ως Επιθεωρητές της Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ζαγορίου αναφέρονται οι εξής: ο Νικόλαος Χρ. Παπακώστας, ο Γεράσιμος Σπετσιέρης, ο Σπυρίδων Πίσπερης και ο Παν. Ταμπακόπουλος.

Οι Επιθεωρητές την περίοδο που εξετάζουμε εργάζονταν κάτω από εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες, που ανάγονται τόσο σε εθνικό όσο και τοπικό επίπεδο. Η *Γενική*

Διοικήσις Ηπείρου συνεργαζόταν με τον Επιθεωρητή, καθώς κοινοποιούσε σ' αυτόν ειδικές διαταγές για διάφορα θέματα της εκπαιδευτικής περιφέρειας. Ο νομοθέτης περιέβαλε με πολλά καθήκοντα τους Επιθεωρητές, οι οποίοι έπρεπε να ανταποκριθούν μόνοι τους σε έναν κολοσσό γραφικής εργασίας, καθώς η γραμματειακή υποστήριξη ήταν σχεδόν ανύπαρκτη.

Μεταξύ των άλλων καθηκόντων του Επιθεωρητή, όπως αυτό αναδεικνύεται από τα υπό έρευνα Πρακτικά του Ε.Σ., ήταν και το να συγκαλεί σε τακτικά διδασκαλικά/παιδαγωγικά συνέδρια.

Μέσα από την έρευνα αυτή διαπιστώνει επίσης κανείς ότι σε αρκετές περιπτώσεις αξιολόγησης παραπτωμάτων εκπαιδευτικών - με σκοπό της επιβολή πειθαρχικού προστίμου- ο Επιθεωρητής μετριάζει το μέγεθος της αξιόποινης πράξης και γενικότερα γίνεται μια προσπάθεια από πλευράς του Επιθεωρητή να «μπαίνει στην τάξη» ο δάσκαλος άμωμος και να μη δημιουργείται στην κοινότητα, όπου υπηρετεί, αρνητική εικόνα γι' αυτόν.

Στο 2^ο Κεφάλαιο αναπτύσσονται θέματα που αφορούν α) το προσωπικό β) τα διδακτήρια και γ) τη σχολική υγιεινή.

Σ' ό,τι αφορά **το προσωπικό** κατά τη χρονική περίοδο που εξετάζουμε το διδασκαλικό σώμα στον ελλαδικό χώρο δεν ήταν ομοιογενές βαθμολογικά, εργασιακά και μισθολογικά. Το μισθολογικό ζήτημα αποτελεί μια βασική παράμετρο της **οικονομικής ζωής του δάσκαλου** κατά την περίοδο που εξετάζουμε. Είναι η εποχή που άρχισαν να κυφορούνται στο χώρο της εκπαίδευσης ριζοσπαστικές αντιλήψεις και ως εκ τούτου αλλαγές.

Η μισθολογική αυτή απαξίωση του δάσκαλου, αναδεικνύεται στα Π.Ε.Σ.Ζ καθώς οδηγούσε τους νέους στο να αποφεύγουν να ακολουθήσουν το επάγγελμα του δάσκαλου. Άλλοι δεν αποδέχονται το διορισμό τους ή δεν εμφανίζονται στη θέση όπου διορίστηκαν, ενώ αρκετοί από όσους εργάζονταν εγκατέλειπαν το επάγγελμα με την πρώτη ευκαιρία και τα σχολεία έκλειναν λόγω έλλειψης προσωπικού. Δεν είναι λίγες οι αναφερόμενες περιπτώσεις εγκατάλειψης της θέσης. Συχνά σημειώνεται ότι ο δάσκαλος παραβλέπει ακόμα και την απόφαση της Γενικής Διοικήσεως.

Αυτή την απογοητευτική εικόνα αποκομίζει κανείς μέσα από τη μελέτη των Π. Ε.Σ.Ζ. καθώς οι ίδιοι προσπαθούν να αντιμετωπίσουν τα οικονομικά τους προβλήματα πρώτα με προσωπικό αίτημα μετάθεσης, «...δι' οίκογενειακούς λόγους σπουδαίας φύσεως και προς περίσωσιν τῆς κινδυνευούσης ἀτομικῆς του ἀξιοπρέπειας δι' οἰκονομικούς τοιούτους...».

Ενδιαφέρον έχουν επίσης οι αποφάσεις του Ε.Σ. που καθορίζουν το μηνιαίο μισθό σε - ήδη υπηρετούντες ή διοριζόμενους - εκπαιδευτικούς, τη διαβάθμισή τους, τον υπολογισμό του συντάξιμου χρόνου, τις προσαυξήσεις στο μισθό και το διευθυντικό επίδομα, με βάση την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

Ένα από τα ζητήματα που απασχόλησαν τις συσκέψεις των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου, κατόπιν εισήγησης του εκάστοτε Επιθεωρητή, ήταν οι για διαφόρους λόγους **υπηρεσιακές αλλαγές** των δασκάλων και νηπιαγωγών, ήτοι διορισμοί, προαγωγές, μεταθέσεις, απολύσεις.

Στην ενότητα αυτή (Το προσωπικό) διερευνάται, επίσης, **ο δάσκαλος ως λειτουργός**. Οι Επιθεωρητές, ακολουθούσαν τη στερεότυπη διαδικασία στις αξιολογήσεις τους καθώς έπρεπε να δίνουν απάντηση σε συγκεκριμένα ερωτήματα-ζητήματα, όπως την οικονομική και οικογενειακή του κατάσταση, την υγεία του, την εν γένει επιστημονική του συγκρότηση, τη διδακτική του μεθοδολογία, την παιδαγωγική του κατάρτιση, τη γνώση της εθνικής του αποστολής, ειδικότερα για όσους υπηρετούσαν σε Βλαχόφωνα χωριά τη δυνατότητά τους στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και στη συρρίκνωση των ρουμανικών σχολείων που λειτουργούσαν στις κοινότητες αυτές, το χριστιανικό ήθος, την καλλισθησία, τη γνώση και προώθηση της γεωπονίας, τις διοικητικές ικανότητες, τη δυνατότητα συνεργασίας με τους μαθητές και τους κατοίκους της κοινότητας όπου και υπηρετούσαν, ιδιαίτερα δε οι δάσκαλοι των Βλαχόφωνων χωριών και τέλος η συμπεριφορά και το ήθος τους στην καθημερινότητά τους και στην εκτός σχολείου ζωή.

Έτσι, στη θεματική αυτή ενότητα αναδεικνύονται: α) **η εθνική αποστολή του δάσκαλου** η οποία κάνει κυρίαρχη την παρουσία της στην οργάνωση και λειτουργία ειδικά των βλαχόφωνων χωριών του Ζαγορίου. Ο δάσκαλος ως φορέας και αναπαραγωγός αντιλήψεων έπρεπε να έχει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και διδακτική μεθοδολογία που να τον καθιστούν ικανό για την εθνική του αποστολή.

β) Τα χαρακτηριστικά αυτά σχετίζονται με τη **διδασκαλία των εθνοφρονηματιστικών μαθημάτων, όπως η σωστή διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, της ιστορίας, των θρησκευτικών, της Γυμναστικής και τη διοργάνωση σχολικών γιορτών στις εθνικές επετείους**.

γ) **Η καλλισθησία** αποτελεί μια άλλη παράμετρο για τη θετική αποτίμηση του διδασκαλικού έργου. Η καλλιφωνία, η ενασχόληση με τη μουσική, η αποτελεσματική διδασκαλία του σχετικού μαθήματος (ωδική), η δυνατότητα σωστής απαγγελίας, η ενασχόληση με κάποιο μουσικό όργανο, η ψαλτική τέχνη είναι γνωρίσματα που εκθειάζονται στις αξιολογικές κρίσεις των εκάστοτε Επιθεωρητών.

δ) Στα υπό έρευνα Πρακτικά αξιοπρόσεκτες είναι οι αναφορές που τεκμηριώνουν τις απόψεις σχετικά με την **Γεωργική Εκπαίδευση** η οποία αποτέλεσε την περίοδο του μεσοπολέμου μια αμοιβαία επιθυμία της κυβέρνησης των Φιλελευθέρων και του διδασκαλικού κόσμου έτσι ώστε ν' απεξαρτηθεί η εκπαίδευση από την κλασική παιδεία και να της δοθεί ένας νέος τεχνικός προσανατολισμός. Βασιζόταν στην πεποίθηση και των δυο ότι η καθολική ευημερία στηριζόταν και στην ανάπτυξη της γεωργίας, απαραίτητη προϋπόθεση, όμως, γί

αυτό ήταν η καλλιέργεια γεωργικής συνείδησης σε όλα τα κοινωνικά στρώματα, κάτι που μπορούσε να επιτευχθεί μόνο με την κατάλληλη γεωργική μόρφωση.

ε) Στην υποενότητα με τίτλο: **οι αρετές του δάσκαλου** καταγράφονται οι αξιολογήσεις των εκάστοτε Επιθεωρητών για τους «υπό κρίσιν» εκπαιδευτικούς και σχετίζονται με :

1. Τα πνευματικά γνωρίσματα (επίπεδο της μόρφωσης, διδακτική μεθοδολογία, γνώση των σύγχρονων παιδαγωγικών αντιλήψεων, μετεκπαίδευση, ενασχόληση με τη μελέτη ή τη συγγραφή παιδαγωγικών και άλλων μελετών σχετικών με το διδασκαλικό έργο).

2. Τα ηθικά γνωρίσματα (η «χρηστότητα του χαρακτήρος», η αξιοπρέπεια, το ήθος, η «άκαμπτος θέλησις», η επιμονή, η ευσυνειδησία, η ανιδιοτέλεια, η «ευδόκιμος και λευκή» υπηρεσία, η επιμέλεια, η εργατικότητα.

3. Τη συμμετοχή του στα Παιδαγωγικά Συνέδρια

4. Την οργανωτική και διοικητική του ικανότητα

5. Τον δάσκαλο ως πρότυπο για τους μαθητές του

6. Την απαρέγκλιτη τήρηση του ωρολόγιου και αναλυτικού προγράμματος

7. Τη διδακτική μεθοδολογία

8. Τη χρήση εποπτικών μέσων

9. Τη γνώση της διδακτέας ύλης

10. Την προσευχή, τον εκκλησιασμό και την εξωτερική επίβλεψη των μαθητών του.

11. Τους διδακτικούς περίπατους

12. Την εκτίμηση της τοπικής κοινωνίας

13. την τυπολατρία και την αυστηρή τήρηση της νομοθεσίας

η) Η ηλικία και η φυσική κατάσταση του δάσκαλου επηρεάζουν το δάσκαλο ως λειτουργό.

Ενδιαφέρουν παρουσιάζουν επίσης οι αποφάσεις των μελών του Ε.Σ., κατόπιν εισήγησης- πρότασης του εκάστοτε Επιθεωρητή **περί της πειθαρχικής τιμωρίας ή και της απόλυσης** δημοδιδασκάλων και νηπιαγωγών, αλλά και απονομής ηθικής αμοιβής. Συχνά στις αποφάσεις του Ε.Σ. γίνεται αναφορά στην παραβατικότητα των δασκάλων η οποία οδηγεί και σε ανάλογες ποινές. Η εξαπάτηση της υπηρεσίας, οι υπηρεσιακές ελλείψεις και παραβιάσεις, η κλοπή, η χειροδικία και γενικά η βία ή η ανάρμοστη συμπεριφορά καταγράφονται στα Π.Ε.Σ.Ζ. Εύσημα απονέμονται για την εν γένει προσωπικότητα του δάσκαλου ως λειτουργού, ατόμου, αλλά και για την «έξωθεν καλή μαρτυρία».

Στην υποενότητα **β) τα διδακτήρια** εξετάζονται οι αποφάσεις που αφορούν τα είδη των σχολείων (Κοινά και Πλήρη) την ίδρυση, συγχώνευση, προαγωγή, διαίρεση, κατάργηση ή ανέγερση, αποπεράτωση, μετασκευή, επισκευή, μεγέθυνση κτιρίων καθώς και τη χρηματοδότηση και συντήρηση κτιρίων από πόρους των Κληροδοτημάτων.

Μια ιδιαιτερότητα της περιοχής που ήταν σε σχέση με τις μετακινούμενες ομάδες των Σαρακατσάνων ήταν **τα θερινά σχολεία**.

Ξεχωριστό ήταν το ενδιαφέρον του Ε. Σ. για την ύπαρξη πρώτα και την καλή λειτουργία έπειτα των λεγόμενων **ξενόφωνων σχολείων** «δι' *έξαιρετικούς έθνικούς λόγους...*». Στις βλαχόφωνες κοινότητες (ειδικά στη Βωβούσα) η σύσταση Νηπιαγωγείων είχε πρωταγωνιστικό ρόλο στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό της περιοχής, για την επίτευξη της αφομοίωσης των ετερόγλωσσων μαθητών.

Έπειτα, στη θεματική ενότητα **γ) σχολική υγιεινή** εξετάζεται πρώτα το ζήτημα **υγιεινής των διδακτηρίων** μέσα από το ενδιαφέρον και τη μέριμνα του Επιθεωρητή για τα διδακτήρια και ειδικότερα για την κατασκευή ή μετασκευή και την εν γένει βελτίωσή τους, με βάση τους όρους της σχολικής υγιεινής και παιδαγωγικής.

Τέλος, αναφερόμαστε την **υγιεινή των εκπαιδευτικών λειτουργιών** που αναδεικνύουν προβλήματα υγείας των εκπαιδευτικών τα οποία συχνά σχετίζονται με τις οικονομικές τους δυσχέρειες αλλά και τις συνθήκες που επικρατούσαν στα σχολεία των κοινοτήτων όπου και υπηρετούσαν.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

- 1) Ποιοι παράγοντες διαμορφώνουν το χαρακτήρα των αποφάσεων του Ε.Σ;
- 2) Πώς μέσα από το σύνολο των αποφάσεων αναδύονται τα Εκπαιδευτικά Ζητήματα - Σταθμοί, όπως: ο Εκπαιδευτικός Δημοτικισμός, το Γλωσσικό Ζήτημα, η παιδαγωγική του Νέου Σχολείου, Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση 1917, η Αγροτική εκπαίδευση και μετεκπαίδευση;
- 3) Συναρτώνται τα δεδομένα (αρμοδιότητες- καθήκοντα) των θεσμών του Επιθεωρητή και του Εποπτικού Συμβουλίου με το περιεχόμενο των κειμένων των Πρακτικών Ε.Σ.Ζ (1918-1927);
- 4) Συνδέεται το μισθολογικό ζήτημα κατά τη συγκεκριμένη περίοδο με την εικόνα της οικονομικής ζωής, όπως αυτή περιγράφεται και καταγράφεται στα Πρακτικά Ε.Σ.Ζ;
- 5) Η επιβολή πειθαρχικής τιμωρίας ή απόλυσης καθώς και η απονομή ηθικής αμοιβής σε εκπαιδευτικούς ποιους στόχους της εκπαιδευτικής πολιτικής εξυπηρετούσαν;
- 6) Οι υπηρεσιακές αλλαγές (διορισμοί, μεταθέσεις, απολύσεις) με ποια κριτήρια και για ποιους λόγους αποφασίζονται;
- 7) Ποια ήταν η συμβολή των κληροδοτημάτων στη λειτουργία και βελτίωση των σχολικών κτιρίων;
- 8) Για πους λόγους συστήνονται, υποβιβάζονται, προάγονται, συγχωνεύονται, διαίρονται και καταργούνται σχολεία;
- 9) Για τις ξενόφωνες- βλαχόφωνες κοινότητες, σε σύγκριση με τις υπόλοιπες, υπάρχει διαφοροποίηση ως προς το ενδιαφέρον για τη σύσταση και συνεχή λειτουργία τους σε μια προσπάθεια αφομοίωσης των ετερόγλωσσων μαθητών;
- 10) Πώς λειτουργούσαν τα θερινά σχολεία;
- 11) Κατά πόσο οι συνθήκες σχολικής υγιεινής στο Ζαγόρι κατά τη συγκεκριμένη περίοδο αναδεικνύουν προβλήματα της κρατικής οικονομικής πολιτικής;

Α΄ ΜΕΡΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ–ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ–ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ–ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ (1918 - 1927)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Προκειμένου να εκτιμηθεί η συμβολή των *Πρακτικών του Εποπτικού Συμβουλίου Ζαγορίου (1918-1927)* στην ιστορία της εκπαιδευτικής διαδικασίας κατά τη χρονική αυτή περίοδο παραθέτουμε μια σύντομη επισκόπηση των σημαντικότερων ιστορικών, οικονομικών, κοινωνικών, πολιτικών και εκπαιδευτικών ζητημάτων που ως πλαίσιο ζωής και δράσης συνδιαμόρφωσαν τις αποφάσεις του *Εποπτικού* αυτού *Συμβουλίου*.

α. Ιστορικά γεγονότα στην Ελλάδα

Το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου (1918) , η Μικρασιατική Καταστροφή (1922) και η Οικουμενική Κυβέρνηση (4 Δεκεμβρίου 1926 – 4 Ιουλίου 1928) αποτελούν τομές στην ιστορική πορεία της Ελλάδας που συμπίπτουν με τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο που εξετάζουμε. Ωστόσο προηγούμενα σημαντικά γεγονότα στις αρχές του 20ού αιώνα καθορίζουν την έναρξη της ανασυγκρότησης της χώρας με κυρίαρχη την παρουσία του Ελευθέριου Βενιζέλου στην πολιτική¹⁷ και πολιτισμική ζωή¹⁸, παράλληλα και στο χώρο τη εκπαίδευσης¹⁹ όπου διαμορφώνεται

¹⁷Θ. Βερέμης, *Ελευθέριος Βενιζέλος : Κοινωνία, Οικονομία, Πολιτική στην εποχή του*, Αθήνα, Γνώση, [1989](#), Γ.Θ. Μαυρογορδάτος - Χ.Χατζηιωσήφ, *Βενιζελισμός και αστικός εκσυγχρονισμός*, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο, 1992, Γ. Ι. Παναγιωτάκης, *Ο Βενιζέλος στην επανάσταση και την πολιτική*, [Ηράκλειο](#) Εκδ.Τυποκρέτα, [1993](#), Σπ. Τζόκας, *Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και το εγχείρημα του αστικού εκσυγχρονισμού 1928-1932: η οικοδόμηση του αστικού κράτους*, Αθήνα, Θεμέλιο, [2002](#), *Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και η εποχή του*, Έκδοση Εφημερίδας "ΤΑ ΝΕΑ", [Αθήνα](#), [2005](#), Παύλ. Ν. Τζεργιάς, *Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και η πολυτάραχη εποχή του – Διαλογισμοί με πυξίδα την νηφαλιότητα*, Αθήνα, Ι. Σιδέρη, Αθήνα, 2014.

¹⁸ Για ζητήματα σχετικά με την πολιτιστική και καλλιτεχνική δημιουργία κατά τις περιόδους της διακυβέρνησης του Βενιζέλου, από το 1910 έως και τον θάνατο του, το 1936, βλ. στο συλλογικό τόμο *Ελευθέριος Βενιζέλος και πολιτιστική πολιτική: Πρακτικά Συμποσίου (Αθήνα, 21-22 Νοεμβρίου 2008)*, Μουσείο Μπενάκη - Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών "Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος", Αθήνα-Χανιά 2012.

το λεγόμενο κίνημα του *Εκπαιδευτικού Δημοτικισμού*²⁰ το οποίο θα προσδιορίσει τις ριζικές αλλαγές στη σχολική πραγματικότητα.

Το κίνημα στο Γουδί (1909)²¹ αποτελεί έναν από αυτούς τους ιστορικούς σταθμούς και σηματοδοτεί μια νέα εποχή στη διαδικασία μετασχηματισμού της ελληνικής πολιτικής, οικονομικής, πνευματικής και κοινωνικής ζωής καθώς η αστική τάξη μετά τις ατελέσφορες προσπάθειες του παρελθόντος²², έχοντας πλέον συνείδηση της νίκης της, αναλαμβάνει κάτω από την ηγεσία του Ελευθέριου Βενιζέλου τη διοργάνωση ενός σύγχρονου κράτους σύμφωνα με τα δυτικά πρότυπα. Στην κατεύθυνση αυτή επιχειρεί τις πρώτες μεταρρυθμίσεις σε όλο το κοινωνικό φάσμα²³. Αν και δημοτικιστής καθιερώνει με το Σύνταγμα του 1911 την καθαρεύουσα ως επίσημη γλώσσα του κράτους²⁴ εξασφαλίζοντας τη συναίνεση του κοινοβουλίου αλλά και τη δυσaráεσκεια των δημοτικιστών.

Γενικότερα, η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται για την επίτευξη μιας σχετικής ισορροπίας στον κοινωνικό και πολιτικό βίο καθώς ο Ε. Βενιζέλος κατόρθωσε να

¹⁹ Για θέματα σχετικά με την ιστορία της εκπαιδευτικής πολιτικής το α' μισό του 20ού αιώνα μέσα από την παρουσίαση και διερεύνηση των βασικότερων πτυχών της πολιτικής του Βενιζέλου και των κυβερνήσεών του στους τομείς της παιδείας και της εκπαίδευσης και την παράλληλη εξέταση των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων, που ήταν ενταγμένες στο πολιτικό και κοινωνικό γίγνεσθαι της εποχής, βλ. στο συλλογικό τόμο *Η εκπαιδευτική πολιτική στα χρόνια του Ελευθέριου Βενιζέλου - Πρακτικά συνεδρίου: Αθήνα, 22-24 Ιανουαρίου 2004*, [Ελληνικά Γράμματα](#) - [Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών "Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος,"](#) 2007.

²⁰ Στα γεγονότα και τους συντελεστές του κινήματος αυτού θα αναφερθούμε στη συνέχεια.

²¹ Πρόκειται για το κίνημα που, με πρωτοβουλία του «Στρατιωτικού Συνδέσμου», εκδηλώθηκε τη νύχτα της 14-15 Αυγούστου 1909 στη θέση Γουδί με σκοπό τη βελτίωση της κατάστασης στο στρατό. Στη συνέχεια ο λαός συμμετείχε με συλλαλητήρια στις 14 Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους σε Αθήνα και Πειραιά φέρνοντας έτσι επαναστατικές για την εποχή αλλαγές καθώς προσκαλείται από την Κρήτη ο Ελευθέριος Βενιζέλος και στις 18 Ιανουαρίου 1910 ορκίζεται νέα κυβέρνηση και ο «Στρατιωτικός Σύνδεσμος» αποσύρεται από την πολιτική ζωή. Ο Βενιζέλος θα αναθεωρήσει το Σύνταγμα του 1864. Στο νέο Σύνταγμα του 1911 προβλέπεται, εκτός των άλλων σημαντικών τροποποιήσεων, για πρώτη φορά στο ελληνικό κράτος η καθιέρωση της δωρεάν στοιχειώδους εκπαίδευσης. Βλ. γι' αυτά Απ. Βακαλόπουλος, *Νέα Ελληνική Ιστορία 1204-1985*, Βάνιας, ιστ' έκδοση, Θεσσαλονίκη, σ.342 και *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1977, τόμ.ΙΔ' σ.276, Β. Τσιχλός, *Το κίνημα του Γουδί και ο Ελευθέριος Βενιζέλος*, Αθήνα, εκδόσεις Πολύτροπον, 2007.

²² Η πρώτη προσπάθεια της ελληνικής αστικής τάξης κατά την τρικουπική περίοδο για τη μεταρρύθμιση του κράτους κατέληξε σε αποτυχία. Οι επεμβάσεις του στέμματος νόθευαν το κοινοβουλευτικό καθεστώς που είχε μόλις εγκαθιδρυθεί. Βλ. Ν. Σβορώνος, *Ανάλεκτα νεοελληνικής ιστορίας και ιστοριογραφίας*, Αθήνα, Θεμέλιο, 1987, σ.294-295 και Τ. Βουρνάς, *Ιστορία της νεώτερης και σύγχρονης Ελλάδας από την επανάσταση του 1821 ως το κίνημα του Γουδί (1909)*, τ.Β' Αθήνα, Πατάκης, 1997,(2001), σ.22. Για θέματα πολιτικής, κοινωνικής και οικονομική ζωής κατά την τρικουπική περίοδο βλ. στο συλλογικό τόμο: Κ. Αρώνη-Τσίχλη, Λ. Τρίχα (επιμ.), *Ο Χαρίλαος Τρικούπης και η εποχή του. Πολιτικές επιδιώξεις και κοινωνικές συνθήκες*, Αθήνα, Παπαζήση, 2000.

²³ Ν. Σβορώνος, ό.π. σ.295 και του ίδιου, *Επισκόπηση της Νεοελληνικής ιστορίας*, Αθήνα, Θεμέλιο, (1975), 1985, σ.115.

²⁴ Ο Ελευθέριος Βενιζέλος νομοθέτησε ως επίσημη γλώσσα του κράτους την καθαρεύουσα με τα άρθρα 2 και 107 του Συντάγματος του 1911: «Επίσημη γλώσσα του κράτους είναι εκείνη εις την οποίαν συντάσσεται το πολίτευμα και της ελληνικής νομοθεσίας τα κείμενα, πάσα προς παραφθοράν ταύτης επέμβασις απαγορεύεται». Βλ.Α. Δημαράς «Προθέσεις των πρώτων κυβερνήσεων Βενιζέλου στα εκπαιδευτικά- ενδείξεις από νομοθετικά κείμενα», *Μελετήματα γύρω από το Βενιζέλο και την εποχή του*, Αθήνα 1979, σ.21-47 /30-33.

δημιουργήσει πρώτος στην Ελλάδα ένα *Κράτος Δικαίου*²⁵. Γενικότερα το έργο του ήταν πολύπλευρο αφού επιχείρησε μια πολιτική, οικονομική και κοινωνική μεταρρύθμιση²⁶.

Η εξέλιξη αυτή θα διακοπεί λόγω των Βαλκανικών πολέμων. Η νικηφόρα έκβασή τους θα έχει ως αποτέλεσμα την απελευθέρωση των περισσότερων ελληνικών περιοχών και την αποκατάσταση του φρονήματος του ελληνικού λαού.

Αργότερα η κήρυξη του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου φέρνει την αντιπαράθεση των Φιλελεύθερων και του παλατιού για την ένταξη της Ελλάδας στον πόλεμο. Η κατάσταση αυτή οδήγησε στον εθνικό διχασμό, στην απομάκρυνση του βασιλιά Κωνσταντίνου από την Ελλάδα με τη συμβολή των εθνικών δυνάμεων και την επάνοδο των Φιλελεύθερων στην εξουσία²⁷.

Ειδικότερα, ο Α΄ Παγκόσμιος πόλεμος σφράγισε την πορεία του πολιτικού βίου στην Ελλάδα καθώς υπήρξε διάσταση μεταξύ των απόψεων του Πρωθυπουργού Ε. Βενιζέλου και του Βασιλιά Κωνσταντίνου για το ποια στάση πρέπει να κρατήσει η Ελλάδα: συμμετοχή της με τις δυνάμεις της Entente (Αντάντ) ή πολιτική ουδετερότητα. Η πρόθεση του Βασιλιά να προσδιορίζει την εξωτερική πολιτική της χώρας οδήγησε στη μεταξύ τους ρήξη. Ο Βενιζέλος είχε έντονους συναισθηματικούς δεσμούς με τη Βρετανία και τη Γαλλία, οι οποίες μαζί με τη Ρωσία σχημάτιζαν τις δυνάμεις της Αντάντ (από τη γαλλική λέξη entente: συνεννόηση, συμφωνία). Ο Κωνσταντίνος, αντίθετα, επίτιμος στρατάρχης του γερμανικού στρατού, υποστήριζε την ουδετερότητα, επειδή έτρεφε σεβασμό προς τις στρατιωτικές ικανότητες των *Κεντρικών δυνάμεων*, της Γερμανίας και της Αυστροουγγαρίας²⁸.

Η πολιτειακή κρίση που ξέσπασε μεταξύ των δύο ανδρών δημιουργεί απειλητικά γεγονότα για το μέλλον της χώρας. Κατά τη διετία 1915-1917 έχουμε εναλλαγή 8 κυβερνήσεων. Το Μάρτιο του 1915 ο Βενιζέλος υποχρεώνεται να υποβάλλει την παραίτηση της κυβέρνησης, εξ αιτίας της άρνησης του Βασιλιά για συμμετοχή της Ελλάδας στον πόλεμο συμμαχώντας με τις δυνάμεις της Entente.²⁹ Η παραίτηση του Βενιζέλου το 1915 σηματοδοτεί το τέλος της διακυβέρνησης της χώρας από το *κόμμα των Φιλελευθέρων* (6 Οκτωβρίου 1910 - 25 Φεβρουαρίου 1915). Οι επόμενες κυβερνήσεις θα έχουν όλες μικρή διάρκεια³⁰.

Ο Βενιζέλος αφού παρέμεινε στην αντιπολίτευση για ένα περίπου χρόνο μεταβαίνει στη Θεσσαλονίκη στις 9 Οκτωβρίου 1916 και εγκαθιστά προσωρινή επαναστατική κυβέρνηση την υποστήριξη της οποίας αποδέχτηκαν η Κρήτη, τα

²⁵ Ν. Σβορώνος, *Επισκόπηση...ό.π.*, σ.115.

²⁶ Ό.π., σ.116.

²⁷ Ό.π. σ.120-122 και Ν. Σβορώνος, *Ανάλεκτα...ό.π.* σ.249

²⁸ Βλ. αναλυτικά R. Clogg, *Συνοπτική Ιστορία της Ελλάδας 1770-2000*, Αθήνα, Κάτοπτρο, 2003², σ. 108-115.

²⁹ Θ. Βερέμης, *Οι επεμβάσεις του στρατού στην ελληνική πολιτική 1916-1936*, Αθήνα, Οδυσσεάς, 1983, σ.37-38.

³⁰ R. Clogg, *Συνοπτική Ιστορία ..ό.π.*, σ. 107.

νησιά του Ανατολικού Αιγαίου και η Β. Ελλάδα³¹. Με τη βοήθεια των συμμαχικών δυνάμεων – με πρωτεργάτη τη Γαλλία- ο Βενιζέλος ανάγκασε τον Κωνσταντίνο να εγκαταλείψει τη χώρα παραδίδοντας το θρόνο στο γιο του Αλέξανδρο³². Την εποχή αυτή ο Βενιζέλος όσον αφορά την πραγματοποίηση των σχεδίων του τηρεί σκληρή στάση στις πιέσεις των ανακτόρων. Το αίτημα της Μεγάλης Ιδέας θα λυνόταν μόνο αν η Ελλάδα πρόσφερε τις υπηρεσίες της στους συμμάχους. Η αστική τάξη έχοντας και την ανάλογη λαϊκή υποστήριξη στα επεκτατικά της σχέδια φαίνεται ανυποχώρητη στην πραγματοποίηση του προγράμματός της. Εξάλλου είναι η εποχή που ο Βενιζέλος πήρε ριζικά μέτρα για το πρόβλημα της γης και της εκπαίδευσης, με μεγάλη οικονομικοκοινωνική σημασία³³.

Με την ανάληψη της βασιλείας από τον Αλέξανδρο τερματίζεται η διαμάχη μεταξύ των ανακτόρων και του Βενιζέλου, οποίος μεταφέρει την έδρα της κυβέρνησης στην Αθήνα (10 Ιουνίου 1917)³⁴ και γίνεται Πρωθυπουργός της ανανεωμένης Ελλάδας. Ο ελληνικός στρατός συνέβαλε στην κατάρρευση του Μακεδονικού Μετώπου και στην επίτευξη της τελικής νίκης της Αντάντ³⁵. Η Ελλάδα με τη συνθήκη του Νεϊγύ (27 Νοεμβρίου 1919) προσάρτησε την Α. Μακεδονία και τη Δ. Θράκη ενώ με τη Συνθήκη των Σεβρών (10 Αυγούστου 1920) έβγαινε ωφελημένη η Ελλάδα, που κατοχύρωνε επισήμως την κατοχή της Δυτικής Θράκης και παράλληλα ενσωμάτωνε και την Ανατολική, μέχρι περίπου την Κωνσταντινούπολη (η πόλη αυτή και τα Στενά περνούσαν σε καθεστώς διεθνούς ελέγχου). Ακόμα, η Ελλάδα έπαιρνε τα νησιά Ίμβρο και Τένεδο και επισημοποιούσε την παρουσία της στην περιοχή της Σμύρνης και στην ενδοχώρα της (που βρίσκονταν ήδη υπό ελληνικό έλεγχο, από το Μάιο του 1919)³⁶.

Στη φάση αυτή η κυβέρνηση Βενιζέλου (1916-1920) φαίνεται αποφασισμένη να συνεχίσει τόσο το μετασχηματιστικό της πρόγραμμα όσο και την προώθηση των μεγαλοϊδεατικών της βλέψεων ευελπιστώντας στην εκμετάλλευση της διεθνούς συγκυρίας. Παρόλα όμως τα αναδιαρθρωτικά μέτρα που επιχείρησε σε διάφορους τομείς το κόμμα των Φιλελεύθερων ηττήθηκε στις εκλογές του 1920 από τα αντιβενιζελικά κόμματα³⁷, τα οποία αφού επανέφεραν με δημοψήφισμα τον

³¹ Αρ. Τούντα – Φεργάδη, *Θέματα Ελληνικής Διπλωματικής Ιστορίας (1912-1934)*, Θεσσαλονίκη, Παρατηρητής, 1988, 103-106.

³² Ν. Πετσάλη - Διομήδη, *Η Ελλάδα των δύο κυβερνήσεων 1916-1917, Καθεστωτικά, Διπλωματικά και Οικονομικά προβλήματα του εθνικού διχασμού*, Αθήνα, Φιλιππότη, 1988, σ.20.

³³ Α. Κόντονη, *Τα Νέο Ελληνικό σχολείο και ο πολιτικός ρόλος των παιδαγωγικών συστημάτων*, Αθήνα, Κριτική Α.Ε., 1997, σ.185.

³⁴ Στις 10 Ιουνίου 1917 σχηματίζεται κυβέρνηση η οποία προσπαθεί να εξομαλύνει το διχασμό μετά την επέμβαση των συμμάχων, χωρίς ωστόσο να το κατορθώσει λόγω άστοχων ενεργειών. Βλ. *Ιστορία του ελληνικού Έθνους*, τομ.ΙΕ', Αθήνα, Εκδοτική Αθηνών, 1977,σ.47-48.

³⁵ Αλ. Δεσποτόπουλος, *Η συμβολή της Ελλάδος στη έκβαση των δύο παγκοσμίων πολέμων*, Αθήνα, Εκδοτική Αθηνών, 1992, σ.49-54.

³⁶ Ν. Σβορώνος, *Επισκόπηση...ό.π.* σ. 122.

³⁷ Ο ελληνικός λαός κουρασμένος από τους συνεχείς πολέμους (βαλκανικοί, Α' παγκόσμιος, Μικρασιατική εκστρατεία) στους οποίους απέδιδε και την καθυστέρηση της μετασχηματιστικής διαδικασίας, δέχτηκε εύκολα την ειρηνιστική προπαγάνδα της αντιπολίτευσης και ψήφισε κατά του Βενιζέλου. Έτσι η εξουσία πέρασε στους βασιλόφρονες με αποτέλεσμα την αποκατάσταση του

Κωνσταντίνο, φρόντισαν να εξαλείψουν τα ίχνη του βενιζελισμού από την κρατική μηχανή³⁸

Το διάστημα που ακολούθησε (1920-1928) χαρακτηρίζεται από πολιτική αστάθεια³⁹ και από την απουσία του Ελευθέριου Βενιζέλου, οποίος, βέβαια, πρόσφερε τις υπηρεσίες του ως διαπραγματευτής των ελληνικών υποθέσεων στο εξωτερικό. Την περίοδο αυτή συνέβησαν σημαντικά γεγονότα τα οποία σημάδεψαν την ελληνική κοινωνική, οικονομική, πολιτική και πολιτισμική ζωή: η μικρασιατική καταστροφή (Αύγουστος 1922) και η συνθήκη της Λωζάνης (Ιούλιος 1923)⁴⁰ με τις κοινωνικές και πληθυσμιακές ανακατατάξεις που ακολούθησαν και η ανακήρυξη της αβασίλευτης δημοκρατίας⁴¹.

Η πρώτη αυτή δημοκρατία ξεκινά τη σύντομη πορεία της παραπαίουσα και ασταθής. Αντίκτυπος της αστάθειά της ήταν οι συνεχείς κυβερνητικές κρίσεις που ξεσπούσαν κατά χρονικά διαστήματα⁴². Η παγκαλική δικτατορία (Ιούνιος 1925) και η αποτυχία της κυβερνητικής συνεργασίας των αστικών κομμάτων, που τη διαδέχτηκε, οξύνουν την κρίση εξουσίας. Η περίοδος των κυβερνήσεων συνασπισμών – 11 κυβερνήσεις και 17 απόπειρες στρατιωτικών επεμβάσεων⁴³ – θα τερματιστεί από την επιθυμία του Ε. Βενιζέλου ν' ασχοληθεί εκ νέου με την πολιτική, αφού «*η αίσθηση της απουσίας του κυριαρχεί στην Ελλάδα όλη αυτή την περίοδο και σκιάζει τη δράση των βενιζελογενών διαχειριστών της εξουσίας*».⁴⁴

Ειδικότερα, τη δικτατορία του Πάγκαλου καταργεί με πραξικόπημα ο στρατηγός Κονδύλης (Αύγουστος 1926). Οι πρώτες μεταδικτατορικές εκλογές έγιναν στις 7 Νοεμβρίου 1926. Το αποτέλεσμα των εκλογών ήταν πολωτικό. Τα φιλοβενιζελικά

Κωνσταντίνου, γεγονός που χρησίμευε ως πρόσχημα για να εγκαταλείψει η Entente την Ελλάδα. Βλ. Ν. Σβορώνος, *Επισκόπηση...* ό.π. σ. 123.

³⁸ Θ. Βερέμης « Η εποχή (1900-1936)» στον τόμο *Ελευθέριος Βενιζέλος, Κοινωνία- Οικονομία- Πολιτική στην εποχή του*, Θ. Βερέμης – Γ. Γουλιμή (επιμ.), Αθήνα, Γνώση, 1989, σ.18.

³⁹ Μέσα σε οχτώ χρόνια άλλαξαν 34 κυβερνήσεις και 29 Υπουργοί Παιδείας που αναιρούσαν ο ένας το θεσμικό πλαίσιο του άλλου. Α. Ανδρέου, *Εκπαιδευτικοί θεσμοί και πολιτικές*, Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη, 2001, σ. 56.

⁴⁰ Στις 24 Ιουλίου 1923 υπογράφεται στη Λωζάνη της Ελβετίας η οριστική συνθήκη ειρήνης μεταξύ των Συμμάχων και Τουρκίας. Ο Ε. Βενιζέλος ως πληρεξούσιος της Ελλάδας υπογράφει την ομώνυμη συνθήκη που αποτέλεσε το κύκνειο άσμα της «Μεγάλης Ιδέας» καθορίζοντας μέχρι σήμερα το εδαφικό status quo μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. Βλ. Α.Τούντα – Φεργάδη, *Θέματα ελληνικής διπλωματικής ιστορίας (1912-1934)*, Αθήνα, Παρατηρητής, 1985, σ.166, Β. Κρεμμυδάς, *Νεότερη Ιστορία – Ελληνική και Ευρωπαϊκή*, Αθήνα, Γνώση, 1973, σ.243.

⁴¹ Το κλίμα που επικράτησε μετά την καταστροφή του 1922 ευνόησε τη δημιουργία δημοκρατικών κομμάτων από προσωπικότητες που είχαν αποχωρήσει από το βενιζελικό κίνημα. Ξεχωρίζει η « Δημοκρατική Ένωση» του Αλ. Παπαναστασίου, ο οποίος σχηματίζει κυβέρνηση και συντελεί στην ανακήρυξη της Δημοκρατίας της 25^{ης} Μαρτίου 1924. Βλ. Ν. Σβορώνος, *Επισκόπηση της νεοελληνικής ιστορίας*, ό.π. σ.127.

⁴² Τ. Βουρνάς, ό. π., σ.329.

⁴³ Η ηττοπάθεια των πολιτικών αυτή την εποχή έδινε την ευκαιρία σε αξιωματικούς του στρατού να καταλαμβάνουν την εξουσία με πραξικόπημα, ενώ ενίσχυε τη δυσπιστία του λαού απέναντι σε ό,τι είχε σχέση με τον ελληνικό κρατικό μηχανισμό. Γ. Δαφνής, *Η Ελλάς μεταξύ δύο Πολέμων 1923-1940*, τόμ. Α' Αθήνα, Ίκαρος, 1955, σ. 272.

⁴⁴ Βλ. γι' αυτά Σ. Παπαγεωργίου, *Σημειώσεις ιστορίας νεοελληνικού κράτους*, Αθήνα, 1984, σ. 180-186, Θ. Βερέμης, «Η εποχή 1900-1936»...ό.π., σ.19.

κόμματα εξασφάλισαν 143 έδρες και τα αντιβενιζελικά 127. Το επόμενο βήμα ήταν να σχηματιστεί Οικουμενική Κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον Αλέξανδρο Ζαΐμη. Έμεινε στην εξουσία με διάφορους μετασχηματισμούς μέχρι το 1928. Τη νέα κυβέρνηση απασχόλησαν τα δυσεπίλυτα οικονομικά προβλήματα της χώρας και η αποκατάσταση των προσφύγων. Το Μάιο του 1928 η Οικουμενική Κυβέρνηση (Καφαντάρη- Μιχαλακόπουλου- Μεταξά) σπαρασσόμενη από εσωτερικές διαφορές και οικονομικά αδιέξοδα παραιτείται. Τώρα πλέον άρχισε να προβάλλει το αίτημα της μεγάλης αλλαγής⁴⁵.

Τα δεδομένα αυτά κατευθύνουν την κοινή συνείδηση στην αναζήτηση ενός «μεσσία» πολιτικού με αποτέλεσμα την ανανέωση της εμπιστοσύνης στον Ελευθέριο Βενιζέλο, ο οποίος αποκτώντας στις εκλογές του 1928 ισχυρή πλειοψηφία (61%)⁴⁶ σχηματίζει κυβέρνηση που διαρκεί ως το 1932. Η προσπάθεια του αστικού εκσυγχρονισμού, που εξαρχής επωμίστηκε το κόμμα των Φιλελευθέρων, θα συνεχιστεί και στη νέα βενιζελική περίοδο με τις ανάλογες προσαρμογές στις νέες εθνικές και διεθνείς συνθήκες. Ο βενιζελισμός σε όλη τη διαδρομή του έμεινε άρρηκτα δεμένος με τις προτεραιότητες της εθνικής ολοκλήρωσης. Προφανέστερη είναι η περίπτωση της εκπαίδευσης, όπου τόσο το περιεχόμενο των μεταρρυθμίσεων όσο και οι κατά καιρούς στρατηγικοί χειρισμοί υπαγορεύτηκαν από επιτακτικές εθνικές σκοπιμότητες⁴⁷.

Σ' όλη τη διαδρομή από το 1910 το βενιζελικό σχέδιο για την ανασυγκρότηση του κράτους παρέμεινε συνυφασμένο με τις εθνικές αναζητήσεις που κυριάρχησαν σ' όλη τη διάρκεια του βενιζελισμού. Με γνώμονα τις εθνικές προτεραιότητες και θεμελιώδη τομή το 1922, διακρίνουμε δύο φάσεις τις βενιζελικής πολιτικής με ξεχωριστές ιδεολογικές παραμέτρους. Μέχρι τη Μικρασιατική καταστροφή το περιεχόμενο της εθνικής ολοκλήρωσης, συνδεδεμένο άμεσα με τον ελληνικό αλυτρωτισμό, αφορούσε την ταύτιση του κράτους με το έθνος μέσω της σταδιακής επέκτασης των συνόρων. Έτσι κατά τη φάση αυτή (1910-1920) συναρθρώθηκε με τον αλυτρωτισμό με ιδεολογικό επιστέγασμα τη *Μεγάλη Ιδέα*.⁴⁸ Αυτή αποτέλεσε τη

⁴⁵ Βλ.,γι' αυτά Ν. Σβορώνος, *Επισκόπηση της Νεοελληνικής Ιστορίας*, ό.π.,128Τ. Βουρνάς, *Ιστορία της Νεώτερης Ελλάδας*, ό. π., σ.334.

⁴⁶ Στις 4 Ιουλίου 1928 ο Βενιζέλος σχημάτισε κυβέρνηση με τη συμμετοχή αποκλειστικά στελεχών του κόμματός του, η οποία και προκήρυξε εκλογές για τις 19 Αυγούστου του ίδιου έτους. Ο ελληνικός λαός με συντριπτική πλειοψηφία εγκατέστησε το Βενιζέλο στη θέση του Πρωθυπουργού. Βλ. Τ. Βουρνάς, ό.π., σ.336, Ν. Σβορώνος, *Επισκόπηση...ό.π.*, σ. 126-127.

⁴⁷ Μόνο σε συνάρτηση με τις σκοπιμότητες αυτές μπορούν να ερμηνευτούν ικανοποιητικά οι διακυμάνσεις της εκπαιδευτικής πολιτικής των Φιλελευθέρων από τους συμβιβασμούς του 1911 και 1913 μέχρι και τα μεταπολεμικά εγχειρήματα του 1929-31. Βλ. Γ. Μαυρογορδάτος, « Βενιζελισμός και αστικός εκσυγχρονισμός» στον ομώνυμο τόμο με επιμ. Γ. Μαυρογορδάτου, Χρ. Χατζηωσήφ, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 1992, σ.9-19.

⁴⁸ Ο. π. σ.10. Την περίοδο αυτή το πρόγραμμα της *Μεγάλης Ιδέας* μπήκε στο τελικό του στάδιο καθώς με τις επεκτατικές του εξορμήσεις πήρε τη σημερινή του μορφή. Βλ. Π.Κιτρομηλίδης, «Το ελληνικό κράτος ως εθνικό κέντρο» στον τόμο *Ελληνισμός – Ελληνικότητα*, επιμ. Δ. Τσαούσης, Αθήνα, Εστία, 1983, σ. 156-157.

βάση για την ανάπτυξη του ελληνικού εθνικισμού που δοκιμάστηκε ως τραγωδία στην ήττα του 1897 και ως θρίαμβος στους Βαλκανικούς πολέμους.⁴⁹

Ο μύθος αυτός της *Μεγάλης Ιδέας* καταρρίπτεται το 1922 καθώς καταποντίστηκε μέσα στο ολοκαύτωμα της «*άπιστης Ισμύρ*» και στα άδεια βλέμματα των προσφύγων που προσπαθούσαν να διαφύγουν στα γύρωελληνικά νησιά.⁵⁰ Μετά τη μικρασιατική καταστροφή στο πολιτικό προσκήνιο κυριαρχούν δύο κόσμοι που διαμορφώνουν για μια δεκαετία την πόλωση του «*Εθνικού Διχασμού*».⁵¹

Κατά τη δεύτερη φάση της βενιζελικής περιόδου ο αστικός εκσυγχρονισμός συναρθρώθηκε με την οικοδόμηση ενιαίου εθνικού κράτους, αίτημα που προϋπέθετε την αφομοίωση των νέων πληθυσμών και την επίτευξη της εθνικής ομοιογένειας και μιας νέας εθνικής ταυτότητας⁵² μέσα στα οριστικά πλέον κρατικά όρια, θέση που άρχισε να διατυπώνεται από διανοούμενους (παιδαγωγούς και συγγραφείς) του Δημοτικισμού, αμέσως μετά την ενσωμάτωση των Νέων Χωρών στην ελληνική επικράτεια⁵³.

Το κίνημα του Δημοτικισμού συνεχίζει να κατέχει κατά την περίοδο του «*βενιζελισμού της ανόρθωσης*» τα πρωτεία στο χώρο της πνευματικής ζωής⁵⁴. Το νέο πολιτικό κλίμα που δημιουργείται με την επικράτηση των Φιλελευθέρων άνοιξε νέους ορίζοντες στους αστούς δημοτικιστές για την εκπλήρωση των ιδανικών τους⁵⁵. Εν γένει ο Δημοτικισμός ήταν ο βασικότερος συνεκτικός κρίκος ανάμεσα στο Βενιζέλο και τους πρωτοποριακούς διανοούμενους που στρατεύτηκαν στο κίνημα. Η προσέγγιση των δημοτικιστών στον αστικό εκδημοκρατισμό γίνεται ευδιάκριτη πολύ γρήγορα στους στόχους που επεξεργάζονται οι διάφορες δημοτικιστικές ενώσεις που συγκροτούνται ειδικά από το 1910 και εξής και εμφανίζονται έτοιμες να αξιοποιήσουν τις πολιτικές συγκυρίες⁵⁶.

⁴⁹ Β. Κρεμμυδάς, *Η Μεγάλη Ιδέα – Μεταμορφώσεις ενός εθνικού ιδεολογήματος*, Αθήνα, Τυπωθήτω, 2010, σ.50.

⁵⁰ R. Clogg, *Συνοπτική Ιστορία ..*, ό.π., σ.123-125.

⁵¹ Α. Ρήγος, *Η Β'Ελληνική Δημοκρατία 1924-35: Κοινωνικές διαστάσεις της πολιτικής σκηνής*, Αθήνα, Θεμέλιο, (1995, 1988)1999, σ.123,133.

⁵² Η νέα αυτή τροπή στο ζήτημα της εθνικής ολοκλήρωσης είχε αρχίσει να διαγράφεται στη σκέψη των διανοουμένων του δημοτικισμού αμέσως μετά την ενσωμάτωση των Νέων Χωρών (1913) στην ελληνική επικράτεια. Βλ. Γ. Μαυρογορδάτος, «Ο διχασμός ως κρίση Εθνικής Ολοκλήρωσης», στο *Ελληνισμός- Ελληνικότητα*, ό. π., σ.69-80.

⁵³ Ό. π. και ακόμη Αλεξάκης Ν. Χ. Γεωργίου, «Οι παιδαγωγικές απόψεις των δημοτικιστών για τη διαχείριση της γλωσσικής και πολιτισμικής ετερότητας στις αρχές του 20ού αιώνα» στα *Πρακτικά (ηλεκτρ. μορφής) του 3ου Διεθνούς Συνεδρίου Ιστορίας της Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών*. Τοίδιοκαιστο :<http://www.elemedu.upatrasgr/eriade/synedria/synedrio3/praktika/alexakis.georgiou.htm>.

⁵⁴ Ν. Σβορώνος, ό. π. σ.133.

⁵⁵ Βλ. την εισαγωγή του Εμ. Μοσχονά, στο Αλέξανδρος Πάλλης, *Μπρουσός*, επιμ. Εμ. Μοσχνάς, Αθήνα, Ερμής, 1975, σ.κη.

⁵⁶ Βλ. Ρ. Σταυρίδη - Πατρικίου, «Πνευματικά ρεύματα και βενιζελισμός-Δημοτικισμός» στα *Πρακτικά Συμπόσιο για το Βενιζέλο, (Στρογγυλή Τράπεζα)*, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, 3,4 και 5 Δεκεμβρίου 1986, Αθήνα, Ε.Λ.Ι.Α.- Μουσείο Μπενάκη, 1988, σ.323-329.

Μ' αυτόν τον τρόπο οι διανοούμενοι του δημοτικιστικού χώρου αρχίζουν να εντάσσονται στο βενιζελισμό, που παρά την πρώτη απογοήτευση του 1911⁵⁷ εξακολουθούν να πιστεύουν, στο πλαίσιο των παιδαγωγικών τους αναζητήσεων, ότι ο Βενιζέλος αποτελεί το εχέγγυο μιας έστω μελλοντικής εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης ενταγμένης στις εκσυγχρονιστικές του προθέσεις⁵⁸. Το ζήτημα αυτό προωθείται στο πλαίσιο μιας αμφίδρομης σχέσης που καλλιεργείται ανάμεσα στο Βενιζέλο και τους δημοτικιστές, σοσιαλιστές και φιλελεύθερους. Η αμφίδρομη αυτή σχέση αναπτύσσεται και φτάνει στο αποκορύφωμα την περίοδο 1917-1920 καθώς δημιουργούνται οι καταλληλότερες συνθήκες για τη σύμπραξη Βενιζέλου και δημοτικιστών, οι οποίοι στη φάση αυτή ως εκφραστές του *Εκπαιδευτικού Δημοτικισμού* και των νέων τάσεων στο χώρο της Αγωγής θα αξιοποιηθούν για την αναμόρφωση των εκπαιδευτικών πραγμάτων, βασική προϋπόθεση για την ευόδωση του οραματιζόμενου κοινωνικού μετασχηματισμού.

β. Οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις

Από το 1875⁵⁹ έως το 1910 η ελληνική οικονομία είχε αρχίσει να διαφοροποιείται με σταδιακές αλλαγές που έφεραν στο προσκήνιο τα μεσαία στρώματα της αστικής τάξης (ελεύθεροι επαγγελματίες, βιοτέχνες, έμποροι κ.ά.). Το στοιχείο που την χαρακτηρίζει ιδιαίτερα είναι η εξάρτηση από τους ξένους.⁶⁰ Η είσοδος του ξένου κεφαλαίου και στη συνέχεια τα οικονομικά προβλήματα της χώρας την οδήγησαν στη χρεοκοπία⁶¹ και την αποτυχία του ελληνοτουρκικού πολέμου στα 1897⁶² με τις δυσβάσταχτες οικονομικές συνέπειες και στη συνέχεια την υπαγωγή της σε Διεθνή Οικονομικό Έλεγχο⁶³. Όταν η Ελλάδα κηρύσσεται ανεξάρτητο κράτος, η οικονομία⁶⁴ εξακολουθεί να παραμένει για πολλά χρόνια σε χαμηλή ανάπτυξη.⁶⁵

⁵⁷ Βλ. Ρ. Σταυρίδη – Πατρικίου, « Η ένταξη των σοσιαλιστών διανοουμένων στο κίνημα του βενιζελισμού» στον τόμο *Βενιζελισμός και αστικός εκσυγχρονισμός*, επιμ.Γ. Μαυρογορδάτου, Χρ. Χατζηωσήφ, ό.π., σ.319

⁵⁸ Βλ. Αλ. Δημαράς, «Χαρακτηριστικά αστικού φιλελευθερισμού στα εκπαιδευτικά προγράμματα των κυβερνήσεων Βενιζέλου», στον τόμο *Βενιζελισμός και αστικός εκσυγχρονισμός*, ό. π. σ.21-32.

⁵⁹ Ο δικομματισμός ανάμεσα στο Χ. Τρικούπη και τον Θ. Π. Δεληγιάννη εκφράζει την πάλη ανάμεσα στην ανερχόμενη αστική τάξη και στο παλιό οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό κατεστημένο Βλ. Β. Κρεμμυδάς, *Νεότερη Ιστορία – Ελληνική και Ευρωπαϊκή*, Αθήνα, Γνώση, 1973, σ.206

⁶⁰ Γ. Β. Δερτιλής, *Ιστορία του Ελληνικού κράτους (1830-1920)*, τομ.Α', Αθήνα, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Ι. Δ. Κολλάρου και Σία, 2006, σ.530.

⁶¹ Το 1895 ο Τρικούπης χάνει στις εκλογές αφού προηγουμένως είχε κηρύξει τη χώρα σε χρεοκοπία από την αδυναμία της κυβέρνησης να επιλύσει τα οικονομικά προβλήματα και να ιδρύσει κρατική τράπεζα. Βλ. Ν. Γ. Μοσχόπουλος, *Ιστορία του Νέου Ελληνικού Κράτους, Πολιτικές Προσεγγίσεις*, τόμ. Α', Χριστάκη, Αθήνα, 1997, σ.116.

⁶² Βλ. Τ. Βουρνάς/Ιστορία της Νεώτερης και Σύγχρονης Ελλάδας από την επανάσταση του 1821 ως το κίνημα του Γουδί (1909), τ.Β' Αθήνα, Πατάκης, 1997,(2001), σ.555-556, Κ. Βακαλόπουλος, *Νεοελληνική ιστορία (1204-1940)*, Θεσσαλονίκη, Κυριακίδης, 1989,σ.264-270 και 332.

⁶³ Βλ. *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, Αθήνα, Εκδοτική Αθηνών, 1977, τόμ. ΙΔ', σ.164 και 190.

⁶⁴ Για τον οικονομικό, πολιτικό και κοινωνικό μετασχηματισμό της ελληνικής κοινωνίας αυτή την εποχή βλ. Ν. Ψυρούκης, *Ιστορικός χώρος και Ελλάδα*, Αθήνα 1983, σ. 71-146 και Κ. Τσουκαλάς,

Η εικόνα της νεοελληνικής κοινωνίας του 1900-1910 δεν διακρίνεται για τις έντονες ταξικές της αντιθέσεις, παρ' όλο που το ταξικό χάσμα ανάμεσα στην περιορισμένη ολιγαρχία του πλούτου και το λαό. Ήταν αγροτικού χαρακτήρα ως προς τη γενική της όψη, με μια αγροτική τάξη που αρχίζει να παίρνει συνείδηση των δικαιωμάτων της και με μια εργατική τάξη χωρίς κοινωνικά δικαιώματα και νομική περιχαράκωση.⁶⁶

Τόσο στον αγροτικό χώρο, ανάμεσα στους αγρότες και μεγαλοκτηματίες, όσο και στο βιομηχανικό χώρο ανάμεσα στη νεοδιαμορφωμένη εργατική τάξη και τους κεφαλαιοκράτες αρχίζουν να δημιουργούνται έντονες αντιθέσεις.⁶⁷ Σ' αυτό το κλίμα των έντονων αντιθέσεων προστίθεται και η δυσαρέσκεια των μεσαίων στρωμάτων που πλήττονταν από τη φορολογική πολιτική του ελληνικού κράτους, η οποία όπως είχε διαμορφωθεί έπληττε κυρίως τις μεσαίες τάξεις και το λαό.⁶⁸

Η μεταρρύθμιση του απαρχαιωμένου αυτού φορολογικού συστήματος προς την κατεύθυνση της προσαρμογής στα νέα οικονομικά δεδομένα της Ελλάδας των αρχών του 20ού αιώνα θα γίνει το 1919. Το χρονικό διάστημα από 1918 ως το 1922 χαρακτηρίζεται από μια αρκετά καλή οικονομική κατάσταση παρά τη δύσκολη και εμπόλεμη εξαιτία που προηγήθηκε. Οι παράγοντες που συνέτειναν σ' αυτήν είναι οι εξής: α) ο διπλασιασμός σε έκταση της χώρας ήδη από το 1914 και ειδικά η προσάρτηση της Μακεδονίας και της Θράκης, περιοχές εύφορες και κατάλληλες για τη γεωργική παραγωγή β) η συνεχής εισροή μεταναστευτικών εμβασμάτων και ναυτιλιακών κερδών ακόμα και μετά την αρχή των εχθροπραξιών γ) η ένταση των παραγωγικών προσπαθειών στην κωνσταντινική Ελλάδα, όσο είχε επιβληθεί ο αποκλεισμός στο νότιο τμήμα της από τους συμμάχους δ) η αυξημένη ζήτηση που προκαλούνταν από την παραμονή ξένων στρατευμάτων στη χώρα από το 1917 και μετά ε) η συνεχής κρατική ζήτηση για αγαθά και υπηρεσίες. Έτσι παρά τον τριπλασιασμό κυκλοφορίας, η ισοτιμία της δραχμής με τα ξένα νομίσματα που είχε επιτευχθεί από το 1910, έμεινε σταθερή. Η οικονομία, γενικότερα, ακολουθεί μια ανοδική πορεία στηριζόμενη στο εμπόριο και τον επιχειρηματικό κόσμο. Όμως, το

Εξάρτηση και Αναπαραγωγή- Ο κοινωνικός ρόλος των εκπαιδευτικών μηχανισμών στην Ελλάδα (1830-1922), Αθήνα, Θεμέλιο, 1982, σ.367-377.

⁶⁵ Γενικότερα για την αντανάκλαση της διεθνούς οικονομικής κρίσης στην ελληνική οικονομία και κοινωνία του Μεσοπολέμου βλ. στο Mark. Mazower, *Η Ελλάδα και η οικονομική κρίση του Μεσοπολέμου*, μτφρ.: Σπ. Μαρκέτος, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2002. (Ο Μαζάουερ ερευνά τις αλλαγές που προέκυψαν όταν η Ελλάδα αναγκάστηκε, εξαιτίας της οικονομικής ύφεσης, να πάψει πλέον να στηρίζεται στις αγροτικές εξαγωγές, τα υπερπόντια εμβάσματα και τα εξωτερικά δάνεια και να στραφεί προς μια πολιτική αυτάρκειας ανάπτυξης, θεμελιωμένης σε εντόπιες πηγές. Και διαπιστώνει πως η κατάρρευση της ανοιχτής διεθνούς οικονομίας άφησε την Ελλάδα σε θέση μικρότερης οικονομικής εξάρτησης από τον έξω κόσμο συγκριτικά με όσα ίσχυαν προηγουμένως. Τα πλεονεκτήματα αλλά και τα μειονεκτήματα αυτού του νέου τύπου ανάπτυξης είχαν γίνει πλέον φανερά τον Αύγουστο του 1936, όταν ο Ιωάννης Μεταξάς επέβαλε τη δικτατορία του. [...] Από το οπισθόφυλλο του βιβλίου).

⁶⁶ Τ. Βουρνάς, *Ιστορία της Νεώτερης και Σύγχρονης Ελλάδας...* ό.π., σ.8.

⁶⁷ Γ. Β. Δερτιλής, *Ιστορία του ελληνικού κράτους (1830-1920)*, ...σ. 394-398 και Σ. Μπουζάκης, *Νεοελληνική Εκπαίδευση (1821-1985)*, Αθήνα, Gutenberg, 2000, σ.59.

⁶⁸ Ν. Γ. Σβορώνος, *Επισκόπηση της Νεοελληνικής Ιστορίας*, Αθήνα, Θεμέλιο, (1975), 1985, σ. 103.

1922 οι πολεμικές δαπάνες επιβάλλουν δάνειο 1,6 δις που σε συνδυασμό με την πτώση του εμπορίου, των επιχειρήσεων και των αναγκών των κεφαλαιούχων σε συνάλλαγμα οδηγούν τον Αύγουστο του 1922 - λίγο πριν και τη στρατιωτική αποτυχία- την κεφαλαιουχική δραστηριότητα στο ναδίρ.⁶⁹

Στο διάστημα αυτό καθοριστικής σημασίας για την πορεία της οικονομίας είναι η Αγροτική Μεταρρύθμιση του 1917 η οποία αρχίζει να εφαρμόζεται ουσιαστικά από το 1918. Αναφερόμαστε αρχικά στο καθεστώς της ιδιοκτησίας της γης που επικρατούσε και το οποίο διέφερε από περιοχή σε περιοχή. Στην Πελοπόννησο, σύμφωνα με τις κληρονομικές συνήθειες της περιοχής, επικρατούσε η μικρή ιδιοκτησία. Οι ιδιοκτήτες καλλιεργητές προτιμούσαν την παραγωγή συγκεκριμένων εγχώριων προϊόντων, όπως το λάδι, το κρασί, τη σταφίδα, κύριο εξαγωγικό προϊόν της Ελλάδας. Η καλλιέργεια αυτών των ειδών άφηνε τους παραγωγούς εκτεθειμένους στις διακυμάνσεις της διεθνούς αγοράς, γεγονός που πολλές φορές κατά το παρελθόν είχε οδηγήσει σε αναταραχές στην περιοχή.⁷⁰

Στη Θεσσαλία, το 50,5% της θεσσαλικής γης, την Ήπειρο και τη Μακεδονία επικρατεί το καθεστώς της μεγάλης ιδιοκτησίας, των τσιφλικιών. Τις ιδιοκτησίες αυτές καλλιεργούν οι φτωχοί κολλήγοι, υπό την εποπτεία των επιστατών που εκπροσωπούν τους μεγαλοϊδιοκτήτες, οι οποίοι νοικιάζουν τη γη και δίνουν στον ιδιοκτήτη το 1/3-1/2 της παραγωγής.⁷¹ Η θέση και η ζωή των κολλήγων ήταν δυσχερείς και εξαρτιόταν από τις συμβάσεις για την καλλιέργεια της γης που υπέγραφαν με τους ιδιοκτήτες των τσιφλικιών. Ειδικότερα, αναφέρεται ότι «(...) τα κτήματα αυτά δεν τα καλλιεργούσαν οι ιδιοκτήτες, αλλά τα παραχωρούσαν σε ενοικιαστές- καλλιεργητές με συμβάσεις "προσχωρήσεως" επιμόρτου αγροληψίας. Οι κολλήγοι είχαν αποκτήσει νοσοτροπία δουλοπαροίκου, αφού η νομική τους θέση σύμφωνα με τους όρους των συμβάσεων "προσχωρήσεως" που αναφέραμε δεν απείχε πολύ από τη νομική θέση των δουλοπαροίκων, χωρίς να προσφέρει την ασφάλεια των μεσαιωνικών δουλοπαροϊκών σχέσεων. Μάλιστα, λίγα χρόνια μετά την ένωση με την Ελλάδα, η νομική θέση των κολλήγων άρχισε να επιδεινώνεται, γιατί τα συμβόλαια που καταρτίστηκαν την εποχή εκείνη εγκαταλείπονταν το παραδοσιακό οθωμανικό "τιμαριωτικό" δίκαιο της συλλογικής μισθώσεως τσιφλικιού ή μέρους του από τους κατοίκους ενός τσιφλικωχωριού με όλα τα συνεπακόλουθα της συλλογικότητας (...) και στη θέση τους έμπαιναν οι ατομιστικές αρχές του "πανδεκτιστικού" γερμανορωμαϊκού δικαίου, που επικρατούσαν την εποχή εκείνη στην ελληνική νομική σκέψη. Έτσι ο

⁶⁹ Βλ γι'αυτά Μ. Ψαλιδόπουλος, *Η κρίση του 1929 και οι Έλληνες οικονομολόγοι: Συμβολή στην ιστορία της οικονομικής σκέψης στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου*, Αθήνα, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, 1988 (διδακτορική διατριβή) Αθήνα, Ίδρυμα Έρευνας και Τεχνολογίας, 1989, σ.22, 31-33.

⁷⁰ *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους ό. π., τομ. ΙΔ', σ. 171,183*, Κ. Τσουκαλάς, *Εξάρτηση...ό.π. σ.85-96*.

⁷¹ *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους ό. π., τομ. ΙΔ', σ. 194*. Ήδη από το 19^ο αιώνα η γεωργική οικονομία ήταν υποανάπτυκτη. Οι καλλιέργειες ήταν εκτατικές με μικρό κλήρο, ενώ τα μεγάλα κτήματα καλλιεργούνταν με τη μέθοδο της επιστασίας και τη μίσθωσης, όπου το φορολογικό σύστημα ήταν επαχθέστατο. Βλ. *Ε. Τραγάκης, Οικονομική ιστορία του ελληνισμού, Αθήνα, Εταιρεία Αρχαϊκών Μελετών και Εκδόσεων*, 2001, σ. 1000.

ιδιοκτήτης από τη μια μπορούσε να αποβάλλει τον αγρομισθωτή από το μισθίο πριν τη λήξη της μισθώσεως ή να μην ανανεώσει τη συμφωνία και από την άλλη ο αγρομισθωτής συχνά αναγκαζόταν να υπογράψει σύμβαση "προσχωρήσεως" με τον όρο παραιτήσεως από κάθε ενοχική ή εμπράγματη αγωγή εναντίον του ιδιοκτήτη». ⁷²

Σχεδόν το 95% των τσιφλικιών λειτουργούσε με αυτό το καθεστώς, ενώ υπάρχει και ένα 5% στα οποία ο ιδιοκτήτης καλλιεργεί τη γη. ⁷³ Την εποχή που Α΄ Παγκοσμίου πολέμου η μορφή αυτή ιδιοκτησίας καλύπτει το 33-35% του συνόλου της καλλιεργήσιμης γης στην Ελλάδα.

Μια σημαντική παράμετρος ήταν επίσης το γεγονός ότι πολλά τσιφλίκια παρέμειναν ακαλλιεργήτα, μιας και οι ιδιοκτήτες προτιμούσαν το σταθερό και σίγουρο εισόδημα και να δεν ξανοίγονταν σε επενδύσεις κεφαλαίου. Η συντηρητική τους τοποθέτηση πάνω στο θέμα της αγροτικής οικονομίας είχε και περαιτέρω επιπτώσεις στην πολιτική ζωή του τόπου καθώς οι περισσότεροι εκμεταλλεζόμενοι τη δύναμή τους επηρέαζαν και τους τοπικούς άρχοντες και βουλευτές διακινώντας ρυθμίσεις και αντιλήψεις που τους ευνοούσαν. ⁷⁴

Έτσι, το καθεστώς αυτό λειτουργίας και εκμετάλλευσης των τσιφλικιών αποδείχτηκε ανασταλτικός παράγοντας στην οικονομία του τόπου, παρόλο που οι μεγάλες καλλιεργήσιμες εκτάσεις προσφέρονταν για την ανάπτυξη αγροτικών επιχειρήσεων υψηλού επιπέδου και για την εντατική παραγωγή. Οι αρνητικές επιπτώσεις των τσιφλικιών στο οικονομικο-κοινωνικό γίνεσθαι του τόπου προκάλεσαν αρκετές προσπάθειες περιορισμού των. Ωστόσο, μόλις την περίοδο 1907-1914 έγινε δυνατό να υλοποιηθούν κάποιες απαλλοτριώσεις και να δοθούν με σκοπό την αποκατάσταση φτωχών οικογενειών.

Μετά το 1909 προβάλλει επιτακτικά η ανάγκη για μια Αγροτική Μεταρρύθμιση. Οι κυβερνήσεις του Ε. Βενιζέλου μέχρι την αρχή των Βαλκανικών πολέμων αναγνωρίζουν την αναγκαιότητα αυτή. Έτσι το 1911 και το 1914 θεσπίζονται νόμοι που απαγορεύουν την έξωση των κολλήγων από τη γη στην οποία εργάζονται. Οι νόμοι όμως αυτοί δεν αρκούν για να επιλύσουν τα προβλήματα. Η μεσολάβηση τόσο των Βαλκανικών πολέμων όσο και του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου, επιδεινώσαν την κατάσταση της αγροτικής οικονομίας. Τώρα η Αγροτική Μεταρρύθμιση γίνεται περισσότερο αναγκαία. Τα πρώτα ουσιαστικά μέτρα παίρνονται από την προσωρινή κυβέρνηση της Θεσσαλονίκης, που με τον αγροτικό νόμο του 1917, αποφασίζει την απαλλοτρίωση, έναντι αποζημίωσης, ενός μέρους των μεγάλων ιδιωτικών και μοναστηριακών κτημάτων, τα οποία διανέμονται στους ακτήμονες αγρότες και επίμορτους καλλιεργητές. ⁷⁵ Ο νόμος αυτός συμπληρώνεται με το νόμο του 1919 και αρχίζει να εφαρμόζεται ουσιαστικά από το 1918. ⁷⁶ Η Αγροτική Μεταρρύθμιση ταύτισε μεν τον καλλιεργητή με τον ιδιοκτήτη καθώς

⁷² Βλ. γι' αυτά *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους* ό. π., τομ. ΙΔ', σ. 194.

⁷³ *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους* ό. π., τομ. ΙΕ', σ. 74.

⁷⁴ *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους* ό. π., τομ. ΙΔ', σ. 96.

⁷⁵ Ν. Γ. Σβορώνος, *Επισκόπηση της Νεοελληνικής Ιστορίας*, ό. π., σ. 125.

⁷⁶ Κ. Βεργόπουλος, *Το Αγροτικό Ζήτημα στην Ελλάδα*, Αθήνα, Εξάντας, 1993, σ. 178.

εξαφάνισε τη μεγάλη ιδιοκτησία⁷⁷, αλλά τα κτήματα στην πλειοψηφία τους ήταν τόσο μικρής έκτασης που δεν επαρκούσαν για την παραγωγή όλων των αγροτικών προϊόντων, τα οποία αναγκάζονταν να τα αγοράζουν.⁷⁸ Έτσι το βασικό χαρακτηριστικό των καλλιεργειών, από την Αγροτική Μεταρρύθμιση και στη συνέχεια, ήταν το υψηλό παραγωγικό τους κόστος και η χαμηλή, σε σχέση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, στρεμματική απόδοση⁷⁹.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει το καθεστώς και το μέγεθος της έγγειας ιδιοκτησίας στην Ήπειρο την πρώτη δεκαετία μετά την απελευθέρωση και με οριακό καταληκτικό έτος το 1918. Τότε σηματοδοτείται η αρχή της επίλυσης του αγροτικού προβλήματος και κατά συνέπεια της ριζικής αλλαγής της γαιοκτησίας και στην περιοχή.⁸⁰ Στη νομοθετική αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού σταθμό αποτελούν δύο διατάγματα στις 20 και 23-8-1918 με τα οποία κηρύχτηκαν απαλλοτριωτέες οι 79 δημόσιες αγροτικές ιδιοκτησίες (ιμλιάκια) στην Ήπειρο, ενώ με το νόμο 2074/11-3-1920 παραχωρούνταν στις οικείες κοινότητες, κατά πλήρη κυριότητα και νομή, οι βοσκήσιμες γαίες των χωριών που απελευθερώθηκαν το 1912-1913, οι οποίες ήταν έκπαλαι αφημένες στην κοινή χρήση των κατοίκων. Η διάταξη περιελάμβανε και τις βοσκήσιμες εκτάσεις των ιμλακίων, ενώ στο κράτος παρέμενε η κυριότητα των δασών και δασικών εδαφών στα χωριά αυτά. Οπωσδήποτε η πολιτική γης της περιόδου 1917 και εξής κρίνεται ευκαιριακή στο βαθμό στον οποίο αυτή τελικά υλοποιήθηκε.

Ένας επιπρόσθετος παράγοντας, η μικρασιατική καταστροφή του 1922 και ο ερχομός 1,5 εκατομμυρίων προσφύγων, σήμαναν πλέον το οριστικό τέλος της μεγάλης γαιοκτησίας στην Ελλάδα και επέτρεψαν τη διεύρυνση της Αγροτικής Μεταρρύθμισης με την εφαρμογή της απαλλοτρίωσης των ιδιωτικών τσιφλικιών.⁸¹ Παράλληλα, το 1922 ακρωτηριάζεται η πολιτική της Μεγάλης Ιδέας, μειώνεται η εδαφική επικράτεια και επιβάλλονται αναθεωρήσεις και επαναπροσδιορισμοί σε όλους τους τομείς της δημόσιας ζωής⁸².

⁷⁷ Ε. Μπουρνόβα- Γ. Προγουλάκης, « Ο αγροτικός κόσμος: 1830-1940, στο Β. Κρεμμυδάς (επιμ), *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Οικονομική Ιστορία (18^{ος}-20^{ός} αιών.)* Αθήνα, Τυπωθήτω Γ. Δαρδάνος, 1999, σ.83.

⁷⁸ Μ. Mazower, *Η Ελλάδα και η οικονομική κρίση του Μεσοπολέμου*, μεταφρ. Σ. Μαρκέτος, Αθήνα, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 2002, σ.162.

⁷⁹ Γ. Δερτιλής, *Ελληνική Οικονομία και Βιομηχανική Επανάσταση (1830-1910)*, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα, 1984, σ.41.

⁸⁰ Για το ζήτημα αυτό βλ. Κ. Βακατσάς, *Η Γενική Διοίκηση Ηπείρου: η αγροτική ιδιοκτησία 1913-1918*, Ιωάννινα, 2001 (διδακτορική διατριβή).

⁸¹ Βλ. γι'αυτά Κ. Βακατσάς, ό.π., σ.20. Βλ. ακόμα Γ. Β. Καββαδίας, *Σαρακατσάνοι- Μια ελληνική ποιμενική κοινωνία*, Αθήνα, Λ. Μπραζιιώτη, 1991, σ.391-392 (μεταφρ. Μ. Καββαδία), Β. Νιτσιάκος, «Η ημι-νομαδική κτηνοτροφική κοινότητα στην Ήπειρο: σχέσεις παραγωγής και κοινωνική συγκρότηση», *Ήπειρος, Κοινωνία-Οικονομία 15^{ος}-20^{ός} αιώνας*, Γιάννινα, εκδ. Δήμου Ιωαννιτών, (277-288)281.

⁸² Κ. Τσουκαλάς, *Εξάρτηση και Αναπαραγωγή. Ο κοινωνικός ρόλος των εκπαιδευτικών μηχανισμών στην Ελλάδα, 1830-1922*, Αθήνα, Θεμέλιο, Ιστορική Βιβλιοθήκη, 1977(1982), Α. Ρήγος, *Η Β' Ελληνική Δημοκρατία 1924-35: Κοινωνικές διαστάσεις της πολιτικής σκηνής*, Αθήνα, Θεμέλιο, (1988,1995), 1999, σ.133.

Μετά το 1924 τα μεγάλα τσιφλίκια δίνουν τη θέση τους σε μικρές κατακερματισμένες ιδιοκτησίες⁸³, χρεωμένες οι περισσότερες στο ελληνικό δημόσιο και τις τράπεζες και επιβαρυνμένες από την κρατική φορολογία, τόσο ώστε να δυσκολεύονται να εξασφαλίσουν στους αγρότες ακόμα και την επιβίωσή τους⁸⁴. Το κράτος θα προχωρήσει στην εμπορευματοποίηση του αγροτικού χώρου, θα διευρύνει την εσωτερική αγορά και θα επιβάλει κρατική παρεμβατική πολιτική. Γενικότερα, αυτή η τακτική του κρατικού παρεμβατισμού, που χαρακτηρίζει την περίοδο του μεσοπολέμου, σκοπεύει στη διαφύλαξη των συμφερόντων της νέας αστικής τάξης⁸⁵ που στην πορεία θα οδηγήσει σε μια κρίση ιδεολογική καθώς κλονίζεται η εμπιστοσύνη στις αξίες και τους θεσμούς του αστικού πολιτικού συστήματος, αλλά και κρίση πολιτική εφόσον η αστική δημοκρατία δεν κατορθώνει να υπερβεί την τυπική της διάσταση και να αποκτήσει κοινωνικό περιεχόμενο.⁸⁶

Παράλληλα, το κράτος στην προσπάθεια οικονομικής ανόρθωσης (επέκταση της βιομηχανικής και εμπορικής δραστηριότητας, εφαρμογή της νέας διατίμησης για την προστασία της εθνικής βιομηχανίας το 1926, δημιουργία Τράπεζας της Ελλάδας το 1927 κ.ά.) επιβαρύνεται από ένα πλήθος δανείων από το ντόπιο και ξένο⁸⁷ κεφάλαιο, που η αδυναμία εκπλήρωσης των όρων τους το οδηγεί σε μια οικονομική ομηρία έκτακτης ανάγκης για όλη τη διάρκεια του μεσοπολέμου.⁸⁸

Οι επιπτώσεις για τη χώρα μας ήταν εμφανείς μέσα από την ανεργία, την κοινωνική δυστυχία, το ιδιαίτερα υψηλό κόστος διαβίωσης. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι το χρονικό διάστημα 1922-1935 υπήρξε αύξηση των τιμών κατά 207 %, ενώ των μισθών μόνο κατά 83 %⁸⁹.

Αναλυτικότερα, στην οικονομική κρίση της δεύτερης δεκαετίας του 20^{ου} αιώνα⁹⁰ θα συμβάλλει η εισροή των προσφύγων, αφού η Ελλάδα από το 1922 ως το 1930 δαπάνησε 20.920 εκατ. δραχμές για την περίθαλψη και αποκατάσταση των

⁸³ Χ. Ευελπίδης, *Η γεωργία της Ελλάδος – Οικονομική και Κοινωνική Άποψις*, Αθήναι, Ο Λόγος, 1944, σ.25, Κ. Κωστής, «Αγροτική μεταρρύθμιση και οικονομική ανάπτυξη», σ.152, στο *Βενιζελισμός και αστικός εκσυγχρονισμός*, (επιμ. Γ. Μαυρογορδάτος – Χ. Χατζηιωσήφ), Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 1988 (1992) .

⁸⁴ Κ. Βεργόπουλος, *Το Αγροτικό Ζήτημα στην Ελλάδα: το πρόβλημα της κοινωνικής ενσωμάτωσης της γεωργίας*, Αθήνα Εξάντας, 1975,(1993), σ.155, Χ. Ευελπίδης, ό.π., σ.26

⁸⁵ Α. Ρήγος, ό.π., σ.106..

⁸⁶ Α. Ρήγος, ό.π., σ.265.

⁸⁷ Το ολικό ποσό των εξωτερικών δανείων από το 1923 ως το 1932 φτάνει στα 1.654 εκατ. χρυσές δραχμές. Έτσι η διεθνής κρίση του 1931 επηρεάζει βαθιά την οικονομία της Ελλάδας, που στηρίζονταν στο ξένο κεφάλαιο, με αποτέλεσμα τη χρεοκοπία του 1932. Ν Σβορώνος, *Επισκόπηση της Νεοελληνικής Ιστορίας*, ό.π., σ.130.

⁸⁸ Κ. Βεργόπουλος, *Εθνισμός και οικονομική ανάπτυξη- Η Ελλάδα στο μεσοπόλεμο*, Αθήνα, Εξάντας, 1978, σ.52.

⁸⁹ Βλ. Γ. Νικολαΐδης, Σ. Σακελλαρόπουλος, «Η κοινωνική πολιτική στην Ελλάδα τον Μεσοπόλεμο: γεγονότα, συγκρούσεις και εννοιολογικοί μετασχηματισμοί», στο *Δημόσια Υγεία και Κοινωνική Πολιτική: ο Ελευθέριος Βενιζέλος και η εποχή του*, Πρακτικά Συνεδρίου, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2008, σ. 455.

⁹⁰ Γενικότερα για την οικονομία αυτής της περιόδου βλ. Ι. Γιαννουλόπουλος, «Η οικονομία από το 1919-1923» και Α. Βερέμης, «Η οικονομία από το 1923-1926» στο *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους ΙΕ', Νεώτερος ελληνισμός 1913-1941*, Εκδοτική Αθηνών.

προσφύγων⁹¹. Παράλληλα, έπρεπε να γίνει προσπάθεια να σταθεροποιηθεί το νόμισμα. Η παραγωγή όμως είναι αδύναμη για να φέρει ένα, έστω κατά προσέγγιση, παρόμοιο αποτέλεσμα από μόνη της. Έτσι το νόμισμα παρουσιάζει διακυμάνσεις - με βασικό γνώρισμα την υποτίμηση- επηρεαζόμενο από τη συνεχή αύξηση του γενικού επιπέδου τιμών και τον κλονισμό της εμπιστοσύνης του κοινού στο εθνικό νόμισμα.⁹² Η νομισματική αυτή αστάθεια δημιουργούσε παράλληλα ένα αρνητικό κλίμα για την προσέλκυση ξένων επενδυτικών κεφαλαίων ⁹³

Η όλη εικόνα συμπληρώνεται από την κερδοσκοπία και τα μεμονωμένα συμφέροντα που επιζητούν και εκμεταλλεύονται καταστάσεις για να αποσπάσουν προνόμια από τον κρατικό μηχανισμό. Το πρόβλημα της ισοτιμίας του νομίσματος και της συναλλαγματικής σταθερότητας συζητήθηκε πλατιά αυτή την εποχή και οι γνώμες διαφοροποιούνταν ανάμεσα στην ανατίμηση της δραχμής, τη σταθεροποίησή της στην τρέχουσα ισοτιμία και στην παραπέρα υποτίμησή της. Τελικά, η Οικουμενική Κυβέρνηση μετά τη δικτατορία του Πάγκαλου, υποχωρώντας στα αιτήματα του ξένου παράγοντα και στην ανάγκη εκσυγχρονισμού του τραπεζικού συστήματος θα ανοίξει το δρόμο για την ίδρυση Τράπεζας της Ελλάδος και για τη σταθεροποίηση του νομίσματος.⁹⁴

Ωστόσο, ο εποικισμός των προσφύγων στην ύπαιθρο, αν και έγινε βιαστικά και χωρίς σχεδιασμό, πρόσφερε ένα τεράστιο και συγχρόνως φτηνό εργατικό δυναμικό συμβάλλοντας στην αύξηση της γεωργικής παραγωγής. Κατ' επέκτασιν η εγκατάστασή των προσφύγων στον ελλαδικό χώρο λειτουργεί τονωτικά και για την ανάπτυξη της βιομηχανίας.⁹⁵ Όμως, η υπερπροσφορά εργατικού δυναμικού συμπιέζει τα ημερομίσθια παρακάτω, γεγονός που σημαίνει υψηλά κέρδη για το βιομηχανικό κλάδο.⁹⁶ Οι ώρες απασχόλησης κυμαίνονται από 10 ως 12 ημερησίως και ενώ η κυβέρνηση ανέλαβε με διεθνή σύμβαση από το 1923 να εφαρμόσει την οκτάωρη εργασία, δε ρύθμισε νομοθετικά αυτή την υποχρέωση. Οι όροι εργασίας εντατικοποιούνται σε βάρος των γυναικών και των παιδιών. Η τιμή της εργασίας διαμορφώνεται με βάση το νόμο της προσφοράς και της ζήτησης και δεν υπάρχει καμιά ασφάλεια υγείας και σύνταξης.⁹⁷

⁹¹ Θ. Βερέμης « Η εποχή (1900-1936)» στο *Ελευθέριος Βενιζέλος, Κοινωνία – Οικονομία- Πολιτική στην εποχή του*, Θ. Βερέμης – Γ. Γουλμής (επιμ.), Αθήνα, Γνώση, 1989, σ.62-63.

⁹² Βλ. περισσότερο Α.Γ. Πυρσός, *Συμβολή εις την Ιστορίαν Τραπεζής της Ελλάδος*, τόμ. Α', Αθήνα, εκδ. «Κύκλου», 1936, σ.34-35, Λ. Τσουλφίδης, *Οικονομική Ιστορία της Ελλάδος*, εκδ. Πανεπιστημίου Μακεδονίας, 2003σ.239Γ. Ε. Τραγάκης, *Οικονομική ιστορία του ελληνισμού*, Αθήνα, Εταιρεία Αρχαικών Μελετών και Εκδόσεων, 2001, σ.820.

⁹³ Α.Γ. Πυρσός, ό. π. σ.23, Λ. Τσουλφίδης, ό. π. σ. 240.

⁹⁴ Μ. Ψαλιδόπουλος, *Η κρίση του 1929 και οι Έλληνες οικονομολόγοι: Συμβολή στην ιστορία της οικονομικής σκέψης στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου*, Αθήνα, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, 1988 (διδακτορική διατριβή),σ.24 (Αθήνα, Ίδρυμα Έρευνας και Τεχνολογίας, 1989)

⁹⁵ Ι. Γιαννόπουλος, *Η οικονομία από το 1919...ό.π.*, σ.296-303.

⁹⁶ Χ. Χατζηιωσήφ, *Η γηραιά σελήνη – η βιομηχανία στην ελληνική οικονομία (1830-1940)*, Αθήνα, Θεμέλιο- Ιστορική βιβλιοθήκη, 1993, σ.101.

⁹⁷ Β. Σκουλάτου, Ν. Δημακόπουλου, Ν. Κόνδη, *Ιστορία νεότερη και σύγχρονη*, τευχ. Β', Αθήνα Ο.Ε.Δ.Β., 2002, σ.196.

Το 1924 συνάπτεται το πρώτο δάνειο – μετά από αυτό του 1922 – το λεγόμενο *προσφυγικό* ύψους 12.300.000 λιρών και αναλαμβάνεται συμβατικά η υποχρέωση δημιουργίας ειδικού φορέα (της Επιτροπής Αποκατάστασης Προσφύγων- Ε.Α.Π.), που θα διαχειριστεί αυτά τα χρήματα. Ως παραγγελιοδότης στέγασης για τους πρόσφυγες θα προωθήσει τον οικοδομικό τομέα στις πόλεις σε άνοδο, ενώ θα δαπανήσει και χρήματα για την αγροτική αποκατάσταση των προσφύγων. Τα χρόνια όμως αυτά είναι ανέφικτη η σταθεροποίηση του νομίσματος λόγω της συνεχούς πολιτικής αναστάτωσης. Το 1924 ανέλαβαν διαδοχικά 6 Υπουργοί Οικονομικών, το 1925 ήταν 3 και το 1926 όχι λιγότεροι από 4, οι οποίοι δεν ήταν σε θέση να ασκήσουν ουσιαστική επίδραση στην οικονομική πολιτική, αδυνατούσαν να προγραμματίσουν μακροχρόνιας απόδοσης μέτρα και επιπρόσθετα είχαν να αντιμετωπίσουν τις τεράστιες ανάγκες του Δημόσιου Ταμείου για ρευστά.

Το Κράτος επανειλημμένα άντλησε δάνεια από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Ε.Τ.Ε.), αναγκάστηκε να υπαναχωρήσει στη φορολογική μεταρρύθμιση του 1919 και επέβαλε με το Ν.Δ. της 3/3/23 την εφάπαξ φορολογία κινητής και ακίνητης περιουσίας. Με το Ν.Δ. 23/4/23 επέτρεψε στη Ε.Τ.Ε. να εκδίδει τραπεζογραμμάτια για να αγοράζει με αυτά ξένο συνάλλαγμα.⁹⁸ Με αυτό τον τρόπο αυξήθηκε το απόθεμα της Ε.Τ.Ε. σε συνάλλαγμα ενισχύοντας τη σιγουριά στους μετόχους της και σταθερότητα καθώς και κάλυψη της φερεγγυότητας του Κράτους. Επιπλέον ρυθμίστηκαν οι «εις χρυσόν υποχρεώσεις» του με τη μονομερή μετατροπή τους σε δραχμές στη τιμή του αρτίου, γεγονός που όπως ήταν φυσικό, κλόνισε την πίστη μερίδων του κεφαλαίου στην αξιοπιστία.

Μια τελευταία πηγή πορισμού εσόδων για το Κράτος, πρόξενος νομισματικής αστάθειας, ήταν τα έντοκα γραμμάτια Εθνικής Άμυνας. Όμως το χρέος από τα γραμμάτια αυτά οδήγησε το 1926 σε αναγκαστικό δάνειο, που ολοκλήρωσε την απομάκρυνση από το ρευστό χρήμα και τα κρατικά χρεόγραφα. Ειδικότερα, η δανειοδότηση θα γινόταν με προαπαιτούμενες υποχρεώσεις για την Ελλάδα: Ίδρυση Κεντρικής Τράπεζας, σταθεροποίηση του εθνικού νομίσματος, διευθέτηση των δημόσιων οικονομικών και επιπλέον διευθέτηση του κυμαινόμενου χρέους και αποκατάσταση στις εξωτερικές συναλλαγές.⁹⁹ Η επίτευξη σταθεροποίησης του νομίσματος σήμαινε για την Ελλάδα προσαρμογή στα διεθνή δεδομένα και έτσι καθιερώθηκε στη χώρα ο κανόνας συναλλάγματος χρυσού. Το ελληνικό νόμισμα συσχετίστηκε με την αγγλική λίρα σε επίπεδο υψηλότερο από το αντίστοιχο προπολεμικό, εφόσον συνυπολογίστηκε και η προηγηθείσα υποτίμηση.¹⁰⁰ Παράλληλα, η Ε.Τ.Ε. παρότι είχε το δικαίωμα να εξοφλεί τα γραμμάτια Εθνικής Άμυνας με νεοτυπωμένο χρήμα προτιμούσε να κάνει κάτι τέτοιο με τα

⁹⁸Μ. Ψαλιδόπουλος, ό. π., σ. 56, Χ. Χατζηιωσήφ, *Η γηραιά σελήνη ... ό.π.*, σ.50.

⁹⁹Λ. Τσουλφίδης, ό.π., σ. 240, Α.Γ. Πυρσός, ό.π., σ.20, *Τα πρώτα 50 χρόνια της Τράπεζας της Ελλάδος*, Ίδρυμα Εκτυπώσεως Τραπεζογραμμάτων και Αξιών της Τραπεζής, Αθήνα, 1978, σ.43.

¹⁰⁰*Τα πρώτα 50 χρόνια της Τράπεζας..ό.π.* σ.44.

ρευστά της και περιόρισε τη δανειοδότηση του ιδιωτικού τομέα αυξάνοντας και τον προεξοφλητικό τόκο.

Από την ύστερη αυτή φάση της δικτατορίας του Πάγκαλου αρχίζουν τα υφειακά φαινόμενα: οι εξαγωγές μένουν σταθερές, ενώ οι εισαγωγές μηχανημάτων και εξοπλισμού μειώνονται μερικά, επειδή η τιμή της λίρας είχε ανοδική πορεία καθιστώντας τις επενδύσεις απρόσφορες. Η νομισματική κυκλοφορία μειώνεται και οδηγεί στην κάθοδο της οικονομίας.

Την κατάσταση αυτή, όπως αναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, διαδέχτηκε το 1927 η διακυβέρνηση της χώρας από την Οικουμενική κυβέρνηση η οποία συνεχίζει την κατασκευή δημόσιων παραγωγικών έργων (σιδηροδρόμων, ύδρευσης κ. ά.) με εξωτερικό δανεισμό, η οποία είχε ξεκινήσει από την εποχή του Πάγκαλου. Είναι η εποχή που παρατηρείται στο χώρο της ελληνικής οικονομίας μια σειρά από αναδιρθώσεις σε όλους σχεδόν τους τομείς.¹⁰¹ Στις 14/5/1928 η δραχμή σταθεροποιείται με την τότε τρέχουσα τιμή της (375 δραχ. η λίρα). Γενικά η Οικουμενική με τις επιτροπές που συνέστησε για να εξετάσουν τα οικονομικά θέματα μαζί με τα ενδιαφερόμενα μέρη, δίνει την εντύπωση ότι έκανε την πρώτη συστηματική προσπάθεια διερεύνησης των προβλημάτων.

Το 1927 η βιομηχανική δραστηριότητα ανακάμπτεται όπως δείχνουν η ίδρυση νέων επιχειρήσεων. Η κλωστοϋφαντουργία εδραιώνει τη θέση της συγκεντρώνοντας το 23,7 % της συνολικής αξίας της βιομηχανικής παραγωγής η οποία μεταξύ 1924-29 αυξήθηκε κατά 84,34%. Η κλωστοϋφαντουργία, τα είδη διατροφής και τα χημικά προϊόντα αποτελούν τους παραδοσιακούς κλάδους της βιομηχανίας και τα κύρια εξαγωγικά προϊόντα. Όμως επιβαρύνονται από την εισαγωγή των πρώτων υλών από το εξωτερικό καθώς επίσης τα καύσιμα, το μηχανολογικό εξοπλισμό και τα ημικατεργασμένα προϊόντα, κάτι που είναι εμφανές από το μόνιμα ελλειμματικό εμπορικό ισοζύγιο προϊόντων¹⁰².

Συνοπτικά θα λέγαμε ότι η περίοδος 1923-27 είναι μια περίοδος οικονομικής ανόδου αλλά όχι απρόσκοπτης με παράλληλη διενέργεια πάσης φύσεως δαπανών από το κράτος που εν μέρει απορροφά αγοραστική δύναμη από τον ιδιωτικό τομέα και εν μέρει δημιουργεί πρόσθετη. Από το 1926 – χρονιά μιας πρόσκαιρης ύφεσης της οικονομικής δραστηριότητας – έχουμε σαφή στροφή προς την δανεική πολιτική ως μέσο άντλησης χρήματος για την οικονομική πρόοδο της χώρας, αφού η πολιτική ελλειμματικού προϋπολογισμού και οι άλλοι τρόποι χρηματοδότησης της οικονομικής ανάπτυξης με εσωτερικούς πόρους είχαν εξαντληθεί.¹⁰³

Η πολιτική αυτή οδήγησε τη χώρα από το 1928 σε μια οικονομική υποβάθμιση. Το δημόσιο έχει αυξηθεί από το μακροχρόνιο δημοσιονομικό έλλειμμα, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών είναι μόνιμα παθητικό, η εσωτερική αξία του νομίσματος

¹⁰¹ Κ. Βεργόπουλος, «Η ελληνική οικονομία από το 1926 ως το 1935», στο *Ιστορία του Ελληνικού έθνους*, Τόμ. ΙΕ', Εκδοτική Αθηνών, σ.331.

¹⁰² Τα πρώτα 50 χρόνια της Τράπεζας της Ελλάδος, Ίδρυμα Εκτυπώσεως Τραπεζογραμματίων και Αξιών της Τραπέζης, Αθήνα, 1978, σ.20.

¹⁰³ Βλ. γι' αυτά Μ. Ψαλιδόπουλος, *Η κρίση του 1929 και οι Έλληνες οικονομολόγοι... ό.π.*, σ.33-36.

μειώνεται συνεχώς και η αντίστοιχη εξωτερική του είναι ασταθής, υποκινούμενες από τις αρνητικές ψυχολογικές συνέπειες του πληθωρισμού και το έντονο κλίμα κερδοσκοπίας. Παράλληλα παρατηρείται μια απότομη αύξηση του πληθυσμού της, εξαιτίας της μαζικής μετακίνησης του πληθυσμού των προσφύγων ενώ η έλλειψη επαρκούς παραγωγικού δυναμικού δημιουργεί έντονες πιέσεις στην εσωτερική αγορά.

Παρά τα θετικά βήματα, η οικονομική υποδομή (επικοινωνίες και μεταφορικά μέσα, σιδηροδρομικό και οδικό δίκτυο, παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας) της χώρας την περίοδο αυτή είναι ανεπαρκής, καθώς η ποιότητα και η ποσότητά τους υστερούν πού σε σύγκριση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Εξαιρέση αποτελεί η εμπορική ναυτιλία, στην οποία η Ελλάδα είχε μια μακρά παράδοση και έτσι το 1929 καταλάμβανε τη 10^η θέση διεθνώς¹⁰⁴.

Το 1929 σηματοδοτεί την παγκόσμια οικονομική κρίση, την οποία στην Ελλάδα προετοίμασαν η αγροτική αλλά και η υποβόσκουσα ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1920 συναλλαγματική κρίση¹⁰⁵. Η παρατεταμένη αυτή ύφεση στην οικονομία της θα κορυφωθεί με την κήρυξη του χρεοστασίου το 1932¹⁰⁶.

Οι ανακατατάξεις αυτές, καθώς προσδευτικά ολοκληρώνονται στις δεκαετίες του 1920 και του 1930, αλλά και η ανάπτυξη του αστικού πληθυσμού¹⁰⁷, είχαν αντίκτυπο και στην παραγωγική δραστηριότητα της ορεινής Ηπείρου¹⁰⁸ - και ειδικότερα του Ζαγοριού - που σχετίζεται με τη νομαδική κτηνοτροφία και η οποία είχε ήδη πληγεί από τα εθνικά σύνορα που διχοτομούν το χώρο της παραδοσιακής της δραστηριοποίησης. Τα τσελιγκάτα αδυνατούν πλέον να νοικιάσουν εκτεταμένα χειμερινά βοσκοτόπια, τα πρώην τσιφλίκια, με αποτέλεσμα η υποβόσκουσα κρίση να εκδηλωθεί ανοιχτά με σοβαρή μείωση του αριθμού και της έκτασής τους, καθώς και του ζωϊκού κεφαλαίου που διαχειρίζονταν Βλάχοι και Σαρακατσάνοι νομάδες ή ημινομάδες.¹⁰⁹

Ειδικότερα, μετά την απελευθέρωση της Ηπείρου (1913), το τοπίο στο Ζαγόρι αλλάζει σε σύγκριση με τα δεδομένα που την προσδιόριζαν ως προνομιακή

¹⁰⁴Βλ. γι' αυτά Χρ. Πανταζής, *Λαϊκή παιδεία και οικονομική ανάπτυξη: η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1929*, Ιωάννινα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων -Σχολή Επιστημών Αγωγής, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, (διδακτορική διατριβή), 2010, σ.55, 56.

¹⁰⁵Κ. Κωστής, «Η ελληνική οικονομία στα χρόνια της κρίσης:1929-1932», στο *Ελευθέριος Βενιζέλος, Κοινωνία- Οικονομία- Πολιτική στην εποχή του*, ό.π., σ.213. Μ. Ψαλιδόπουλος, *Η κρίση του 1929 και οι Έλληνες οικονομολόγοι...ό. π.*

¹⁰⁶ Μ. Ψαλιδόπουλος, *Η κρίση του 1929 και οι Έλληνες οικονομολόγοι...*, ό. π., σ.36.

¹⁰⁷ Κ. Τσουκαλάς, *Εξάρτηση...* ό. π., σ.205.

¹⁰⁸ Στα τέλη του 19^{ου} αιώνα και κυρίως στις αρχές του 20ού, στα πλαίσια της κατάρρευσης της αγροτικής οικονομίας της υπαίθρου, είναι εμφανή τα σημάδια των οικονομικοκοινωνικών αλλαγών στην οροσειρά της Πίνδου με αποτέλεσμα την έξοδο από τα βουνά ενός μεγάλου τμήματος, ιδίως του κτηνοτροφικού της δυναμικού, το οποίο συνιστούσε και το πιο δυναμικό στοιχείο του αγροτικού της κόσμου. Βλ. γι' αυτά Θ. Δασούλας, *Αγροτικές κοινωνίες του ορεινού χώρου κατά την οθωμανική περίοδο: ο γεωργικός κόσμος της «Χώρας Μετζόβου»(18^{ος}-19^{ος} αι.)*, Ιωάννινα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, 2009, (διδακτορική διατριβή), σ.363-364,

¹⁰⁹ Βλ. γι' αυτά Β. Δαλκαβούκης, *Ζαγορίσιοι, βλάχοι, σαρακατσάνοι, γύφτοι: εθνοτοπικές ομάδες στο Ζαγόρι τον 20ό αιώνα*, Θεσσαλονίκη Α.Π.Θ., 2001 (διδακτορική διατριβή), σ.34.

κοινότητα της Οθωμανικής περιόδου. Η ομοσπονδία των χωριών της είχε αναπτύξει τότε μηχανισμό αυτοδιοίκησης στα πλαίσια της αυτονομίας της¹¹⁰ με φορολογικά ανταλλάγματα, μεταξύ των οποίων το βασικότερο ήταν το γνωστό «*Βοϊνίκο*».¹¹¹ Βασική προϋπόθεση της αυτονομίας αποτελούσε το γεγονός ότι τα χωριά του Ζαγοριού στη συντριπτική τους πλειοψηφία ήταν ελεύθερα και η γη ανήκε στους χωρικούς¹¹².

Στο Ζαγόρι του 20ού αιώνα η οικονομική και κοινωνική οργάνωση προσδιορίστηκε από τις γενικότερες ιστορικές συγκυρίες αλλά και τη διάταξη του φυσικού περιβάλλοντος η οποία επέβαλε συγκεκριμένα όρια και τρόπους στη διαχείριση των φυσικών πόρων καθώς και διαφοροποιήσεις στην πολιτισμική έκφραση των εθνοτοπικών ομάδων ήτοι των Ζαγορίσιων, των Βλάχων, των Σαρακατσάνων και των Γύφτων. Ειδικότερα, ο χώρος όπου ζούσαν καθόρισε την επαγγελματική εξειδίκευση των ομάδωσεων αυτών, τη μετακίνησή τους και την εγκατάστασή τους σε άλλες περιοχές για επαγγελματικούς λόγους, τη συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική δραστηριότητα με βάση τη διάκρισή τους σε μετακινούμενους και εγκατεστημένους, την ενδογαμική συμπεριφορά και τη γλωσσική ιδιαιτερότητα.

Η διαφορετική αυτή οικονομική και κοινωνική συγκρότηση των ομάδων αντανακλάται στο επίπεδο του υλικού (κατοικία – ενδυμασία - διατροφή) και πνευματικού (πανηγύρι, χορός, μουσική, αισθητική αντίληψη, γάμος, ήθη, έθιμα, ονοματοδοσία) πολιτισμού και τελικά στο επίπεδο της παραγωγής μιας διαφορετικής συλλογικής συνείδησης και ταυτότητας.¹¹³

γ. Η πολιτική του εκσυγχρονισμού της αγροτικής οικονομίας

Στη διάρκεια του μεσοπολέμου, μια μορφή του πολιτικού λαϊκισμού, ο αγροτισμός, θ' αναδειχτεί σε κεντρικό πολιτικό παράγοντα στην Ανατ. Ευρώπη αλλά και τα Βαλκάνια. Στη Γιουγκοσλαβία συναντάμε το Κροατικό Αγροτικό Κίνημα με ηγέτη τον PangleRadic, στη Ρουμανία το Εθνικό Αγροτικό κόμμα με ηγέτη το Maniu θ' αναλάβει την κυβέρνηση το 1928, ενώ στη Βουλγαρία ο Εθνικός Συνασπισμός και ο ηγέτης του Αλεξάντερ Stambolijski αποτελούν τη σοβαρότερη περίπτωση, αφού όχι μόνο παρέμεινε στην πρωθυπουργία από το 1918-1923 αλλά και καθιέρωσε σημαντικά μέτρα, όπως τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, την υποχρεωτική εργασία

¹¹⁰ Γ. Παπαγεωργίου, *Οικονομικοί και κοινωνικοί μηχανισμοί στον ορεινό χώρο, Ζαγόρι (μέσα 18^{ου}- αρχές 20^{ου} αιώνα)*, Ιωάννινα 1995, 189.

¹¹¹ Για το θεσμό του «*Βοϊνίκου*» στο Ζαγόρι βλ. Ι. Λαμπρίδης, *Ηπειρωτικά Ιστορικά Μελετήματα, Ζαγοριακά α'*, Αθήνα 1889, σ.5-9, Κ. Βαρζώκας, *Αλέξης Νούτσος*, Ιωάννινα 1971, σ.21, Κ. Λαζαρίδης, *Συμβολή στην Ιστορία του Ζαγοριού*, Γιάννενα, Το Ζαγόρι μας, 1982, σ.12-19.

¹¹² Για την αγροτική ιδιοκτησία σε 21 χωριά του Ζαγοριού κατά τη χρονική περίοδο 1913-1918 βλ. Κ. Βακατσάς, *Η Γενική Διοίκηση Ηπείρου: η αγροτική ιδιοκτησία 1913-1918 ...ό.π.*, σ.174-184.

¹¹³ Βλ. αναλυτικά γι' αυτά Β. Δαλκαβούκης, *ό. π.*, σ.37- 205 στο Κεφ. Β (*Οι οικονομικές και κοινωνικές όψεις της εθνοτικής διαφοροποίησης*) και στο Κεφ. Γ (*Η πολιτισμική διαφοροποίηση ως παράγοντας εθνοτικής αυτοσυνείδησης*).

του πληθυσμού στα δημόσια έργα και πρωτοστάτησε στην ίδρυση της Διεθνούς οργάνωσης των Αγροτικών κομμάτων της Ανατ. Ευρώπης, της λεγόμενης “Πράσινης Διεθνούς” το 1921, που θα διαλυθεί με τον ορυμαγδό του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

Σε αντίθεση με τις υπόλοιπες βαλκανικές κοινωνίες, οι Έλληνες αγρότες κρατήθηκαν σταθερά μέσα στα περιχαρακωμένα πλαίσια του συστήματος της πολιτικής πελατείας των δυο μεγάλων αστικών κομμάτων. Το ίδιο ισχύει και για τους πρόσφυγες, που αποδίδοντας την ευθύνη για την καταστροφή της Μ. Ασίας στο Λαϊκό κόμμα που ήταν τότε στην εξουσία, έδωσαν μαζικά την εκλογική τους υποστήριξη στο Φιλελεύθερο κόμμα του Ελ. Βενιζέλου, παραγνωρίζοντας ότι αυτός ήταν ο κύριος αρχιτέκτονας αυτής της εθνικής περιπέτειας.¹¹⁴

Παρ’ όλα αυτά τον Οκτώβριο του 1922, στο Α΄ Πανελλήνιο Συνεταιριστικό συνέδριο που έχει συγκληθεί, αποφασίζεται η ίδρυση του Αγροτικού Κόμματος Ελλάδος (ΑΚΕ) με την πρωτοβουλία του διοικητικού συμβουλίου της Πανελληνίας Συνομοσπονδίας Γεωργικών Συνεταιρισμών, κάτι που συμβαίνει στις αρχές του 1923. Τη σύνταξη του καταστατικού του ανέλαβε ο καθηγητής Αλ. Σβώλος και πρόθεση του νέου κόμματος ήταν η προστασία της μικρής αγροτικής ιδιοκτησίας, η απαλλοτρίωση των μεγάλων αγροτικών εκτάσεων και η διανομή τους στους αγρότες, τους ποιμένες και τους πρόσφυγες και η υποστήριξη του κράτους προς τη γεωργία με την εκτέλεση εγγειοβελτιωτικών και συγκοινωνιακών έργων και την ίδρυση αγροτικής τράπεζας. Παρά την εκλογή τριών βουλευτών στις εκλογές του 1924, η δράση του αναστάλθηκε και επανιδρύθηκε το 1929.

Οι συνεχείς διασπάσεις και επανενώσεις του ΑΚΕ και των αγροτιστών αποτυπώνει με τον χαρακτηριστικότερο τρόπο την ιδεολογική και πολιτική ετερογένεια που χαρακτηρίζει συνολικά τον αγροτισμό στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου, ενώ η αποτυχία του μπορεί να εντοπιστεί στην έλλειψη υποστήριξης από τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, το μεγάλο ανταγωνισμό των άλλων κομμάτων, που απευθύνονταν στην ίδια κοινωνική βάση και την αδυναμία τους να αντιπαρέλθουν την πόλωση βενιζελισμού και αντιβενιζελισμού, η οποία αφομοίωσε σχεδόν όλες τις κοινωνικές και πολιτικές αντιθέσεις της μεσοπολεμικής περιόδου.

Η έλλειψη αγροτικού κινήματος και οι ιστορικές συγκυρίες της περιόδου 1912-22 επέτρεψαν στο κράτος να παρέμβει στην ύπαιθρο χώρα εφαρμόζοντας τη δική του αγροτική πολιτική, που στόχευε στην αύξηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων, την αύξηση της παραγωγής των ήδη καλλιεργούμενων εδαφών μέσω της βελτίωσης των καλλιεργητικών συστημάτων και των μεθόδων καλλιέργειας, την οικονομική ενίσχυση των αγροτών και τη δασμολογική προστασία και εξασφάλιση της καλής διάθεσης των αγροτικών προϊόντων.

¹¹⁴ Βλ. γι’ αυτά Ν. Μουζέλης, «Οικονομία και κράτος στην εποχή του Βενιζέλου», στο Θ. Βερέμης – Ο. Δημητρακόπουλος (επιμ.), *Μελετήματα γύρω από το Βενιζέλο και την εποχή του Φιλιππότσης*, Αθήνα, 1980, σ. 13.

Πρώτη θεσμική παρέμβαση αποτελεί ο Ν.602/1914 «Περί γεωργικών συνεταιρισμών», χαρακτηριστικό παράδειγμα επείσακτου θεσμού στο χώρο της αγροτικής οικονομίας, ενώ ακολουθούν η σύσταση αυτόνομου υπουργείου Γεωργίας το 1917, η ίδρυση της Ανωτάτης Γεωπονικής σχολής Αθηνών το 1920 και της γεωπονικής σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης το 1927, η ίδρυση αυτόνομων οργανισμών, όπως ο Αυτόνομος Σταφιδικός Οργανισμός και το Γραφείο Προστασίας Καπνού το 1925 καθώς και το Γραφείο Προστασίας Σύκων το 1930, η ίδρυση κρατικών και ημικρατικών ιδρυμάτων αγροτικής έρευνας και εκτεταμένου δικτύου γεωργικών εφαρμογών, όπως το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο και το Ινστιτούτο Βάμβακος το 1931. Τέλος, στις 3/7/1929 ο Ελ. Βενιζέλος ιδρύει την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος με την υποχρέωση της παροχής στους γεωργούς χαμηλότοκων δανείων, κάτι που από το 1915 έκανε η Εθνική Τράπεζα, της διανομής με τη βοήθεια των αγροτικών συνεταιρισμών λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων σε τιμή κόστους, της ενίσχυσης των μικρών αρδευτικών έργων, της χρηματοδότησης της αγροτικής παραγωγής, έτσι ώστε να καταστεί «προνομιούχος εταίρος, πιστωτής, θεσμικός ελεγκτής, συνέταιρος και σύμβουλος των συνεταιρισμών». ¹¹⁵

Κυρίαρχη θεσμική παρέμβαση του κράτους, όμως, αποτελεί η αγροτική μεταρρύθμιση του 1917, που ολοκληρώνεται το 1924, εξαιτίας της μοιραίας ευκαιρίας που δίνεται με τη Μικρασιατική καταστροφή, όταν 1.500.000 πρόσφυγες προστίθεται στους ήδη προσαρτημένους, μετά τους νικηφόρους Βαλκανικούς πολέμους, πληθυσμούς των Νέων χωρών. Η οριστική απαλλοτρίωση χιλιάδων στρεμμάτων τσιφλικιών αναδεικνύει τη γεωργία σε κύρια δραστηριότητά τους, αφού το 1928 το ποσοστό των ανθρώπων αυτών, που ασχολούνται με τη γεωργία, ανέρχεται στο 68,3% (Ευελπίδης, 1939). Συνολικά, στον ελληνικό χώρο ο αγροτικός πληθυσμός αποτελεί το 1907 το 71,1% του συνολικού πληθυσμού, το 1920 το 63,1% και το 1928 το 56,5% (Σιάμπος, 1973), ενώ η διανομή γης λειτουργεί ως ασφαλιστική δικλείδα για την απορρόφηση των κοινωνικών εντάσεων και διαμαρτυριών¹¹⁶

Ο Ε. Τσουδερός, στέλεχος του κόμματος των Φιλελευθέρων, αργότερα υποδιοικητής της Ε.Τ.Ε. και διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδας από τα τέλη του 1931, γράφει μετά το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου: «Σ'αυτούς τους δυο κυρίως τομείς της εθνικής οικονομίας, τη γεωργία και τη ναυτιλία, βλέπουμε το οικονομικό μέλλον της Ελλάδας και κατά συνέπεια την εγγύηση μιας ευνοϊκής οικονομικής κατάστασης»,¹¹⁷ δίνοντας το στίγμα του ενδιαφέροντος του κράτους για τη γεωργία αλλά ταυτόχρονα και τον προβληματισμό για το γεγονός ότι «στην Ελλάδα, με μέσο όρο αύξησης του πληθυσμού κατά το μεσοπόλεμο 1,93%, τα 50,3%

¹¹⁵ Βλ. γι' αυτά Σ. Πετμεζάς, «Αγροτική Οικονομία», στο Χ. Χατζηιωσήφ (επιμ.), *Ιστορία της Ελλάδας του 20ού αι., 1922-1940. Ο Μεσοπόλεμος* (τ. Β1) Βιβλιόραμα, Αθήνα, 2002, σ. 236-237.

¹¹⁶ Κ. Καραβίδας, *Αγροτικά. Μελέτη συγκριτική* (πρόλογος Ι. Πεσμαζόγλου, εισαγωγή Ν. Μουζέλης) Φωτ. ανατύπωση από την έκδοση του 1931, Παπαζήσης, Αθήνα, 1978, σ. 173-174.

¹¹⁷ Ε. Tsouderos, *Le relevement economic de la Grece* (μτφρ. απότογαλλικόπρωτότυπο), Paris, 1919, σ. 102-103.

του αγροτικού πληθυσμού δε συμμετείχαν στην παραγωγική διαδικασία(...). Η χαμηλή αποδοτικότητα των κλήρων, που οφειλόταν στην αδυναμία των μικροϊδιοκτητών να καλύψουν τα έξοδα εκσυγχρονισμού των καλλιεργητικών μέσων τους, επιδεινώθηκε από την αδιάκοπη κατάτμηση της γης. Παράλληλα, η εξαγωγή των αγροτικών προϊόντων δυσχεραινόταν από τους προστατευτικούς δασμούς που επέβαλαν οι ευρωπαϊκές χώρες στα εισαγόμενα είδη ενώ πρόσθετα προβλήματα για τους αγρότες αποτελούσαν η επιβάρυνση από τους έμμεσους φόρους, η έλλειψη πιστωτικών οργανισμών, η απουσία κοινωνικής ασφάλισης και τέλος, η αδυναμία μετανάστευσης στην Αμερική».

Έτσι, μόνη διέξοδο από τη δεινή τους θέση θεωρούσαν την εγκατάλειψη της υπαίθρου και την εγκατάσταση στα αστικά κέντρα με απώτερο στόχο την εξασφάλιση μιας θέσης δημοσίου υπαλλήλου, των οποίων ο αριθμός διπλασιάστηκε από 37.660 το 1915 σε 72.610 το 1924.¹¹⁸

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ - ΣΤΑΘΜΟΙ

α. Το γλωσσικό ζήτημα – Ο εκπαιδευτικός δημοτικισμός

Το γλωσσικό ζήτημα είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που χαρακτηρίζουν τη μακράιωνη πορεία της εξέλιξης της ελληνικής γλώσσας¹¹⁹ και

¹¹⁸ Θ. Βερέμης, «Ο αγώνας για την ίδρυση της Αγροτικής Τράπεζας και ο Αλ. Παπαναστασίου-Ένα χρονικό», στο Γ. Αναστασιάδης, Γ. Κοντογιώργης και Π. Πετρίδης (επιμ.). *Αλ. Παπαναστασίου. Θεσμοί, Ιδεολογία και Πολιτική στο Μεσοπόλεμο*, Πολύτυπο, Αθήνα, 1987, σ.257, Κ. Κωστής, *Αγροτική Οικονομία και Γεωργική Τράπεζα. Όψεις της ελληνικής οικονομίας στο Μεσοπόλεμο (1919-1928)*, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 1987, σ. 70-71.

¹¹⁹ Για μια σύντομη αναφορά στην ιστορική εξέλιξη του γλωσσικού ζητήματος ήδη από τον 1ο αιώνα μ.Χ. -με το κίνημα του αττικισμού- ως αντίθεση μεταξύ του «ελληνίζειν» και «αττικίζειν» μέχρι τη γλωσσοεκπαιδευτική μεταρρύθμιση της τριετίας 1917-1920 βλ. ενδεικτικά: Γ. Ρογάρη, *Γλώσσα, πολιτική και παιδεία στο Δελτίο του Εκπαιδευτικού Ομίλου (1911-1924)*, διδακτορική διατριβή, Ιωάννινα 2010, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων – Σχολή Επιστημών Αγωγής- Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, σ. 32-42, όπου και σχετική βιβλιογραφία. Βλ. επίσης Αν. Θαβώρης «Οι απαρχές του γλωσσικού ζητήματος: Αττικισμός -Γλωσσική διμορφία», «'Επίσημη' έναρξη του γλωσσικού ζητήματος: Ιώσηπος Μοισιόδαξ - Ευγένιος Βούλγαρις», «Από τη γλωσσηματική (ιδιωματική) γλώσσα στην αιρετή γλώσσα (Καθαρεύουσα): Δημήτριος Καταρτζής - Λάμπρος Φωτιάδης, Δανιήλ Φιλιππίδης - Γρηγόριος Κωνσταντάς», στο συλλογικό τόμο *Το γλωσσικό ζήτημα – Σύγχρονες προσεγγίσεις*(επιμ. Γ. Μπαμπινιώτης), *Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων*, 2011, Νικόλαος Πανελίδης, «Αρχαϊσμός - Νεοαττικισμός: Νεόφυτος Δούκας - Στέφανος Κομμητάς - Κωνσταντίνος Οικονόμος - Σκαρλάτος Βυζάντιος - Κλέων Ρίζος Ραγκαβής - Παναγιώτης Σούτσος - Αναστάσιος Λευκίας Γεωργιάδης - Γεώργιος Μιστριώτης», στο συλλογικό τόμο *Το γλωσσικό ζήτημα – Σύγχρονες προσεγγίσεις*, ό. π. 2011, Κωνσταντίνος Μηνάς, «Γλωσσικές αντιμαχίες: Κωνσταντίνος Ασώπιος - Παναγιώτης Σούτσος,

σίγουρα δεν αποτελεί γεγονός μόνο της χρονικής περιόδου που εξετάζουμε. Επί εκατόν πενήντα χρόνια αποτέλεσε πεδίο ιδεολογικών, κοινωνικών και πολιτικών συγκρούσεων ιδιαίτερου φανατισμού. Βασική παράμετρος του προβλήματος ήταν το φαινόμενο της «διγλωσσίας»¹²⁰, δηλαδή του ότι άλλη γλώσσα μιλούσε ο λαός και σε άλλη έγραφαν οι «σπουδαγμένοι». Γενικότερα, η εμφάνιση διγλωσσικών φαινομένων είναι συχνή σχεδόν σε όλες τις χώρες στις οποίες προϋπήρχε μια ξένη κρατική κυριαρχία, προτού να έχει δομηθεί μια συμπαγής αστική κοινωνία πολιτών.¹²¹

Το νεοσύστατο ελληνικό κράτος χρησιμοποίησε ως επίσημη γλώσσα του την καθαρεύουσα. Το 1909(κίνημα στο Γουδί), σηματοδότησε μια νέα εποχή στη διαδικασία μετασχηματισμού της ελληνικής πολιτικής, οικονομικής, κοινωνικής και προπαντός πνευματικής ζωής. Ωστόσο, το χρονικό διάστημα 1910-1930 στιγματίστηκε από την αποτυχία του εκπαιδευτικού συστήματος σ' ό,τι αφορά τις μεταρρυθμιστικές προσπάθειες που κατά διαστήματα έγιναν. Σημαντικά μελετήματα¹²² έχουν γραφτεί για την περίοδο αυτή δίνοντας διάφορες εξηγήσεις: συγκρούσεις ιδεολογικών μηχανισμών, συχνές εναλλαγές κυβερνήσεων, ταραχώδεις πολεμικές περιόδους, οικονομικές δυσχέρειες, έλλειψη ίσων ευκαιριών, γλωσσικά προβλήματα, το συγκεντρωτικό σύστημα εποπτείας και διοίκησης. Ειδικότερα το γλωσσικό ζήτημα αποτελεί ξεχωριστού ενδιαφέροντος θέμα καθώς στο πλαίσιο των μεταρρυθμιστικών αυτών αλλαγών διαμόρφωσε δύο πόλους αντιπαράθεσης, κατ' ουσίαν κοινωνικούς.

Πιο αναλυτικά, η περίοδος από το φθίνοντα 19^ο αιώνα μέχρι τις αρχές του 20^{ου} αιώνα είναι για την Ελλάδα ιδιαίτερα σημαντική σ' ό,τι αφορά τις

Κωνσταντίνος Κόντος - Κωνσταντίνος Ασώπιος, Δημήτριος Βερναρδάκης - Κωνσταντίνος Κόντος, Γεώργιος Χατζιδάκις - Δημήτριος Βερναρδάκης», στο συλλογικό τόμο *Το γλωσσικό ζήτημα.. ό. π.*, Ε. Κριαράς, *Η γλώσσα μας. Παρελθόν και παρόν*, Θεσσαλονίκη, 1992, Α. Μέγας, *Ιστορία του γλωσσικού ζητήματος*, 2 τόμοι, Αθήνα, Δωδώνη, (1925-1927) 1997, Γ. Μπαμπινιώτης, *Συνοπτική ιστορία της ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα 1998, 2002.⁴

¹²⁰ Περισσότερα σχετικά με τον όρο βλ. Άν. Φραγκουδάκη, *Η Γλώσσα και το Έθνος*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 2001, σ.52-60. Άν. Θαβώρης, ό. π.

¹²¹ Κ. Τσουκαλάς, *Εξάρτηση και αναπαραγωγή*, Αθήνα, Θεμέλιο, 1985, σ.537.

¹²² Βλ. ενδεικτικά: Αλ. Δημαράς, (επιμέλεια), *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε (Τεκμήρια Ιστορίας)*, τόμος Α'(1821-1894), Αθήνα, Εστία, 2003, του ίδιου, *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε (Τεκμήρια Ιστορίας)*, τόμος Β'(1895-1967), Αθήνα, Εστία, 2005, Θ. Ελευθεράκης, *Εθνικό σχολείο: ιδεολογικές, κοινωνικοπολιτικές και φιλοσοφικές συγκρούσεις στο μεσοπόλεμο*, Αθήνα, Gutenberg, 2006, Χρ. Λέφας, *Ιστορία της εκπαίδευσης*, Εν Αθήναις, Ο.Ε.Σ.Β., 1942, Σ. Μπουζάκης, *Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα, Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Γενική και Τεχνικοεπαγγελματική Εκπαίδευση*, τόμ. Α': *Μεταρρυθμιστικές προσπάθειες: 19^{ος} αιώνας, 1913-1929*, Αθήνα, Gutenberg, (1994)2002, του ίδιου, *Νεοελληνική Εκπαίδευση (1821 - 1985)*, Αθήνα, Gutenberg, (1987)2006, Κ. Τσουκαλάς, *Εξάρτηση και αναπαραγωγή: ο κοινωνικός ρόλος των εκπαιδευτικών μηχανισμών στην Ελλάδα (1830-1922)*, Αθήνα, Θεμέλιο, 1981, Άν. Φραγκουδάκη, *Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και φιλελεύθεροι διανοούμενοι. Άγνοια αγώνες και ιδεολογικά αδιέξοδα στο μεσοπόλεμο*, Αθήνα, Κέδρος, (1977)2004³ Θ. Χατζηστεφανίδης, *Ιστορία της νεοελληνικής εκπαίδευσης (1821 - 1986)*, Αθήνα, Παπαδήμα, 1990², Ρ. Σταυρίδη - Πατρικίου, *Οι φόβοι ενός αιώνα*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2008, σ. 74-85. Για το διάστημα 1920-1927 σημαντικά στοιχεία για τα τεκταινόμενα στο χώρο της εκπαίδευσης παρατίθενται στο Χ. Νούτσος, *Ιστορία της εκπαίδευσης και ιδεολογία. Όψεις του Μεσοπολέμου*, Αθήνα, Ο πολίτης, 1990.

μεταρρυθμιστικές απόπειρες σχετικά με το γλωσσικό ζήτημα καθώς και τις κοινωνικές, ιδεολογικές και πολιτισμικές επεκτάσεις του στο πλαίσιο των νέων εθνικών συνθηκών και μιας πολυεπίπεδης ανάπτυξης εν ονόματι του λαού.¹²³ Ειδικότερα, την τελευταία εικοσαετία του 19^{ου} αιώνα κάνει την εμφάνισή του το κίνημα του Δημοτικισμού, στο πλαίσιο των εκσυγχρονιστικών αιτημάτων της εμπορομεσιτικής κυρίαρχης αστικής τάξης¹²⁴, διεκδικώντας την ανωτερότητα της προφορικότητας και τον εθνικό συμβολισμό της δημοτικής ως συνδεδεμένου κρίκου του εθνικού σώματος,¹²⁵ ως μέσου διάδοσης της ελληνικής κουλτούρας, αλλά και ως ιστορικού τεκμηρίου της συνέχειας στο χρόνο¹²⁶. Πρόκειται για μια σημαντική εξέλιξη της εθνικής ιδεολογίας καθώς το κίνημα στηρίχτηκε στην αναγνώριση των συμβόλων του λαϊκού πολιτισμού και σε αντίθεση με τους αρχαϊστές, οι εκφραστές του δημοτικισμού αντιλήφθηκαν ότι τη σταθερή και μακρόπνοη ηγεμονία θα κέρδιζε ο χώρος που θα δημιουργούσε τους καλύτερους όρους ενσωμάτωσης των άλλων.¹²⁷

Μετά από αυτά η πόλωση ήταν δεδομένη στο χώρο του ελληνικού εθνικισμού ο οποίος είτε με το «συντηρητικό» είτε με το «προοδευτικό» του πρόσωπο ανύψωσε τη γλώσσα σε αποδεικτικό στοιχείο ελληνικότητας¹²⁸ και σε μέσο εθνικής ενότητας με αποτέλεσμα την εμφάνιση της γλωσσικής διαμάχης, η οποία υπέκρυπτε βαθύτερες ιδεολογικές αντιπαραθέσεις που απηχούσαν δύο διαφορετικές εκδοχές

¹²³ Για τον οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό μετασχηματισμό της ελληνικής κοινωνίας κατά την περίοδο αυτή βλ. Κ. Μοσκόφ, *Η εθνική και κοινωνική συνείδηση στην Ελλάδα (1830-1909), Ιδεολογία του μεταπρατικού χώρου*, Θεσσαλονίκη, 1973, Κ. Βεργόπουλος, *Κράτος και οικονομική πολιτική το 19^ο αι.*, Αθήνα, Εξάντας, 1977, σ. 87, Κ. Τσουκαλάς, *Εξάρτηση και αναπαραγωγή...ό.π.*, σ.67-377, Ν. Ψυρούκης, *Ιστορικός χώρος και Ελλάδα*, Αθήνα, Επικαιρότητα, 1983, σ.71-146, Γ. Μηλιός, *Ο ελληνικός κοινωνικός σχηματισμός: από τον επεκτατισμό στην καπιταλιστική ανάπτυξη*, Αθήνα, Κριτική, 2000.

¹²⁴ Κ. Μοσκόφ, *Η εθνική και κοινωνική συνείδηση ... ό. π.*, σ.234.

¹²⁵ Το ζήτημα της εθνικής αγωγής τίθεται πιο επιτακτικά μετά την ήττα του 1897 στο πλαίσιο της ιδεολογικής κρίσης, της ματαίωσης των αλυτρωτικών ονείρων και του γενικότερου προβληματισμού γύρω από το θέμα της Μεγάλης Ιδέας, αλλά και «της καθολικότερης ανακαινιστικής βούλησης». Κ. Θ. Δημαράς, *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Αθήνα, Ίκαρος, 1987⁸, σ. 379. Ένας νέος εθνικός συναγερμός ακολουθεί καθώς γίνεται κατανοητό, ιδίως στους νεότερους, ότι είναι αναγκαίες οι δραστηριότητες αλλαγές στο επίπεδο της πολιτικής, πολιτισμικής και κοινωνικής ζωής. Βλ. Ν. Σβορώνος, *Ανάλεκτα νεοελληνικής ιστορίας και ιστοριογραφίας*, Αθήνα, Θεμέλιο, 1987, σ. 248, του ίδιου, *Επισκόπηση της νεοελληνικής ιστορίας*, Αθήνα, Θεμέλιο, 1975, σ.109, Κ. Μοσκόφ, ό.π., σ.204-205, Π. Μουλλάς, «Η λογοτεχνία από το 1880 ως τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τόμ. ΙΔ΄, Αθήνα, Εκδοτική Αθηνών, 1975, σ.423.

¹²⁶ Για το ενδιαφέρον που αναπτύσσεται αυτή την περίοδο για τη νεοελληνική γλώσσα βλ.Σ. Καψωμένος, *Από την ιστορία της νεοελληνικής γλώσσας. Η ελληνική γλώσσα από τα ελληνιστικά χρόνια ως τα νεότερα χρόνια. Η ελληνική γλώσσα στην Αίγυπτο*, Θεσσαλονίκη, Ίδρυμα Νεοελληνικών Σπουδών (Μανόλης Τριανταφυλλίδης), σ.12-17, 1985.

¹²⁷ Β. Αποστολίδου, « Η συγκρότηση και οι σημαίες της “εθνικής λογοτεχνίας”», *Έθνος – Κράτος – Εθνικισμός*, Αθήνα, Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, 1995, σ. (15-39)21.

¹²⁸ Χρ. Κουλούρη, *Ιστορία και Γεωγραφία στα ελληνικά σχολεία (1834-1914), Γνωστικό αντικείμενο και ιδεολογικές προεκτάσεις*, Αθήνα, Ι.Α.Ε.Ν., 1988, σ.87.

της εθνικής ιδεολογίας, επομένως δύο διαφορετικές αξιολογήσεις της εθνικής ταυτότητας.¹²⁹

Ειδικότερα, κατά την πρώτη δεκαετία του 20ού αιώνα διαμορφώνονται δύο πόλοι αντιπαράθεσης για το γλωσσικό ζήτημα: ο *Εκπαιδευτικός Δημοτικισμός* και ο *Εκπαιδευτικός Συντηρητισμός*¹³⁰ με αποκορύφωμα της διαμάχης τα *Ευαγγελικά*¹³¹ και τα *Ορεστειακά*.¹³²

Την αφετηρία της γλωσσικής διαμάχης έδωσε το έργο του Γ. Ψυχάρη¹³³ *Το Ταξίδι μου* 1888, το οποίο εν είδει μανιφέστου διακηρύσσει τη νέα εθνική ιδεολογία ταυτίζοντας το γλωσσικό του ιδανικό, την προώθηση του δημοτικισμού, με την ικανοποίηση των σύγχρονων εθνικών αναγκών, καταγγέλλοντας συνάμα τον εφησυχασμό στις δάφνες των αρχαίων, την αδρανή και ρητορική προσκόλληση στην εθνική ταυτότητα με την επίκληση του λαμπρού παρελθόντος.¹³⁴ Με το έργο του αυτό ο Ψυχάρης « βοήθησε τους ομογλώσσους του να σεβαστούν τον εαυτό τους, να γράψουν τη μητρική τους γλώσσα σπάζοντας τελειωτικά την αρχαϊστική παράδοση χιλιετηρίδων»¹³⁵

Το κίνημα του *Εκπαιδευτικού Δημοτικισμού* σχετίζεται – σε γενικές γραμμές- με τις προσπάθειες για την αλλαγή στο περιεχόμενο της γνώσης αλλά και την παιδαγωγική που θα εφαρμόζεται στο σχολείο.¹³⁶ Οι νέες αυτές παιδαγωγικές

¹²⁹ Βλ. Άν. Φραγκουδάκη, *Η γλώσσα και το έθνος, 1880 – 1980*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια 2001, σ.125 – 133 και Ρ. Σταυρίδη – Πατρικίου, « Οι διανοούμενοι στην προβενιζελική περίοδο. Η ενεργοποίηση των δημοτικιστών της Κρήτης», στον τόμο *Μνημοσύνης θρέμματα*, αφιέρωμα στη μνήμη του Αντώνη Μωραΐτη, Αθήνα, Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, 1993, σ. 275 – 290. Ρ. Σταυρίδη - Πατρικίου, *Οι φόβοι ενός αιώνα*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2008, σ.155-157.

¹³⁰ Στ. Δερβίσης, *Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης και Σύγχρονο Εκπαιδευτικό Σύστημα*, Θεσσαλονίκη, 1985, σ.59.

¹³¹ Το 1901 με αφορμή τη μετάφραση στη δημοτική από τον Αλέξανδρο Πάλλη του *Κατά Ματθαίον Ευαγγελίου* και τη δημοσίευσή της σε συνέχειες στην εφ. *Ακρόπολη*. Ως *Ευαγγελικά* έχουν χαρακτηριστεί τα αιματηρά επεισόδια που ακολούθησαν και τερμάτησαν με την παραίτηση της κυβέρνησης του Γεωργίου Θεοτόκη (10-11-1901). Βλ. σχετικά Χρ. Λέφας, *Ιστορία της εκπαίδευσως*, Εν Αθήναις, Ο.Ε.Σ.Β., 1942, σ.432-433, Σ. Μπουζάκης, *Νεοελληνική εκπαίδευση (1821 – 1985)*, Αθήνα, Gutenberg, (1987) 1996, σ.60, Θ. Χατζηστεφανίδης, *Ιστορία της νεοελληνικής εκπαίδευσης (1821 – 1986)*, Αθήνα, εκδ. Παπαδήμα, 1990², σ.102, Ρ. Σταυρίδη - Πατρικίου, *ό.π.*, σ. 74-85. Γ. Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, «Ευαγγελικά και Ορεστειακά», στο συλλογικό τόμο *Το γλωσσικό ζήτημα – Σύγχρονες προσεγγίσεις*, *ό. π.*

¹³² Το 1903, όταν το Βασιλικό θέατρο παρουσίασε την *Ορέστεια* του Αισχύλου μεταφρασμένη στη δημοτική. Βλ. σχετικά Αλ. Δημαράς, *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε*, τόμ. (Α'-Β') Β', Αθήνα, εκδ. Ερμής, 1990, σ.35-38, Χρ. Λέφας, *ό.π.*, σ.433-434, Σ. Ευαγγελόπουλος, *Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης. Οργάνωση και Διοίκηση*, Αθήνα, εκδ. Δανά, 1987-1989, τόμ.(Α'-Β') Β', σ.12. Ρ. Σταυρίδη - Πατρικίου, *Οι φόβοι ...ό.π.*, σ. 74-85.

¹³³ Για τη συμβολή του Ψυχάρη στο γλωσσικό ζήτημα βλ. ενδεικτικά: Ε. Κριαράς, *Ψυχάρης: ιδέες, ο άνθρωπος*, Αθήνα, Εστία, 1981, Γ. Μπαμπινιώτης, «Γιάννης Ψυχάρης: η ηγετική μορφή στήριξης της Δημοτικής και η επιστημονική συμβολή του στη μελέτη της Ελληνικής», *Το γλωσσικό ζήτημα – Σύγχρονες προσεγγίσεις*, *ό. π.*, 2011.

¹³⁴ Γ. Ψυχάρης, *Το Ταξίδι μου*, Αθήνα, Νεφέλη, σ. 219 -236.

¹³⁵ Μαν. Τριανταφυλλίδης, *Νεοελληνική Γραμματική-Ιστορική Εισαγωγή*, τόμ. 1^{ος}, Αθήνα, 1938, σ.117. Βλ. και Λ. Πολίτης, *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*, Αθήνα, εκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1985⁴, σ. 186-191.

¹³⁶ Βλ. Άν. Φραγκουδάκη, *Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση...ό.π.*, σ.43.

αντιλήψεις θα εκφραστούν με το θεσμικό πλαίσιο του *Σχολείου Εργασίας*.¹³⁷ Ωστόσο, η προοδευτική αυτή πρωτοβουλία για τη γλώσσα και το εθνικό ζήτημα αντιμετωπίζεται από το κατεστημένο με καχυποψία και έντονες αντιδράσεις¹³⁸ οι οποίες κορυφώνονται στις αρχές του 20ού αιώνα με τη συνακόλουθη πολιτικοκοινωνική κρίση.¹³⁹

Στις αρχές του αιώνα, λοιπόν, στο πλαίσιο της συλλογικής δράσης των δημοτικιστών αναπτύσσεται η νέα τάση του δημοτικισμού, ο *Εκπαιδευτικός Δημοτικισμός*, με στόχο την αναθεώρηση της εθνικής αναγέννησης. Στο βιβλίο του Φ. Φωτιάδη *Το γλωσσικόν ζήτημα κι η εκπαιδευτική μας Αναγέννησις (1902)*¹⁴⁰, το οποίο ορίζει τις απαρχές του *Εκπαιδευτικού Δημοτικισμού*, εγγράφονται με σαφήνεια οι νέες αντιλήψεις για την αγωγή και την αξιοποίηση της δημοτικής γλώσσας στην εκπαιδευτική διαδικασία¹⁴¹, με αφορμή και τη διένεξη, μεταξύ των δημοτικιστών και των υποστηρικτών του λογοτατισμού, που προκλήθηκε επί κυβερνήσεως Γ. Θεοτόκη, σχετικά με το νομοσχέδιο για τα διδακτικά βιβλία. Παράλληλα, προβάλλει το αίτημα της διασύνδεσης του σχολείου με τη σύγχρονη ζωή, βασική συνιστώσα της οποίας αποτελεί η ζωντανή γλώσσα, η αναγνώριση της νεοελληνικής παράδοσης και η αναθεώρηση της θέσης της κλασικής παιδείας στην εκπαίδευση.

Είναι χαρακτηριστικό ότι την εποχή αυτή ο όρος «εθνικός» προσδιορίζει πολλές εκδηλώσεις της κοινωνικής και πνευματικής ζωής. Ο πρώτος συλλογικός φορέας του δημοτικισμού στην Αθήνα ονομάζεται «*Εταιρία Η Εθνική Γλώσσα*», το 1905. Την ίδια χρονιά στην Κωνσταντινούπολη συστάθηκε το «*Αδερφότο της Εθνικής Γλώσσας*», η δημοτική χαρακτηρίζεται ως εθνική γλώσσα κ.ά.¹⁴² Στα προγραμματικά τους κείμενα προβάλλεται πάντα το αίτημα για αναμόρφωση του εκπαιδευτικού συστήματος και ως καταλληλότερο παιδαγωγικό μέσο συστήνεται η δημοτική γλώσσα.

¹³⁷ Στο *Σχολείο Εργασίας* θα αναφερθούμε σε επόμενη θεματική ενότητα.

¹³⁸ Ρ. Σταυρίδη – Πατρικίου, *Γλώσσα, Εκπαίδευση και Πολιτική*, Αθήνα, Ολκός, 1999, σ.180. Για το κίνημα του δημοτικισμού ως εθνικιστική ιδεολογία και την αντιπαλότητα με τους οπαδούς του αρχαϊσμού βλ. Δ. Τζιόβας, *The nationalism of the Demotikists and its impact on their literary theory (1889-1930): an analysis based on their literary criticism and essays*, Α. Μ., Hakkert, 1986.

¹³⁹ Βλ. ενδεικτικά: Εμ. Κριαράς, *Ανιχνεύσεις*, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, 2004, σ.15, Ρ. Σταυρίδη – Πατρικίου, *Δημοτικισμός και κοινωνικό πρόβλημα*, Αθήνα, Ερμής, 1976, σ.ιγ', Ά. Φραγκουδάκη, *Η γλώσσα και το έθνος..ό.π.*, σ.19, R. Beaton, *Εισαγωγή στη νεότερη λογοτεχνία*, μτφρ.Ε. Ζουργού, Μ. Σπανάκη, Αθήνα, Νεφέλη, 1996, σ. 301-303.

¹⁴⁰ Φ. Φωτιάδης, *Το γλωσσικόν ζήτημα κι η εκπαιδευτική μας Αναγέννησις*, Αθήνα, Τυπογραφείο Εστία, 1902. Το περιεχόμενό του είναι άρθρα που δημοσιεύθηκαν το διάστημα 1899 – 1901 στην εφ. *Ταχυδρόμο της Πόλης*, Ν. Τερζής, « Το αίτημα του Εκπαιδευτικού Δημοτικισμού για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση: μια κοινωνιολογική προσέγγιση», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τ.3, σ. 73-91.

¹⁴¹ Από τον πρωτοπόρο δημοτικιστή Φ. Φωτιάδη προτείνεται η εισαγωγή της δημοτικής γλώσσας στο δημοτικό σχολείο ως μόνου μέσου για την εκπαιδευτική αναγέννηση. Βλ. Χρ Λέφας, ό.π., σ.434

¹⁴² βλ. γ' αυτά Αλ. Λαμπράκη, Γ. Δ. Παγανός, *Ο Εκπαιδευτικός Δημοτικισμός και ο Κωστής Παλαμάς*, Αθήνα, Πατάκης, 1994, σ.63.

Στο πλαίσιο της συλλογικής δράσης των δημοτικιστών εντάσσεται και η συγκρότηση της «Φοιτητικής Συντροφιάς» το 1910¹⁴³. Στο καταστατικό της αποδοκιμάζεται η περιφρόνηση της ζωντανής γλώσσας και με παιδαγωγικά κριτήρια ελέγχεται η καθαρεύουσα ως ανασταλτικός παράγοντας στη συναισθηματική και ψυχική εξέλιξη των παιδιών και στη συγκρότησή τους ως κοινωνικών και εθνικών υποκειμένων¹⁴⁴. Παράλληλα ιδρύεται η οργάνωση με την επωνυμία Ένωση Σοσιαλιστών Φοιτητών Ελλάδας που εκφράζει τις διαφοροποιημένες απόψεις της για το γλωσσικό ζήτημα στο περιοδικό *Νουμάς* Η ύπαρξη δύο φοιτητικών συλλόγων με διαφορετικές κατευθύνσεις για το γλωσσικό ζήτημα δείχνει τον πολιτικό και κοινωνικό διχασμό που χαρακτηρίζει την ελληνική κοινωνία αυτή την εποχή και που θα οδηγήσει το 1927 στη διάσπαση το ενιαίο δημοτικιστικό κίνημα.¹⁴⁵

Οι απόψεις της «Φοιτητικής Συντροφιάς» θα επηρεάσουν καθοριστικά τους βασικούς συντελεστές του κινήματος (Δελμούζος, Τριανταφυλλίδης, Γληνός), οι οποίοι μέσα από τη δράση τους, στο πλαίσιο ενός νέου σωματείου, του *Εκπαιδευτικού Ομίλου*, το 1910, στρατεύονται στη νέα προσπάθεια για την αστική ανασυγκρότηση του κράτους, συμβάλλοντας καθοριστικά στην αναμόρφωση της επίσημης μορφωτικής πολιτικής. Το σωματείο αυτό συσπείρωσε τα προοδευτικά μέλη της κοινωνικής και πνευματικής ζωής – οι «γλωσσαμύντορες», υποστηρικτές της καθαρεύουσας σύστησαν προς αντιπερισπασμό την «Επιτροπεία προς έννομον προστασίαν της ελληνικής γλώσσης»¹⁴⁶- αποκτώντας με αυτό τον τρόπο κύρος και γόητρο, κριτήριο καθοριστικό για την ταχυστάτη εξέλιξή του σε ένα ισχυρό σωματείο με εκατοντάδες μέλη¹⁴⁷. Συγχρόνως στον *Εκπαιδευτικό Όμιλο* συναρπάζεται η πείρα των προγενέστερων δημοτικιστικών οργανώσεων, αφού στην ίδρυσή του πρωτοστάτησαν προσωπικότητες που είχαν ενεργητική συμμετοχή στη σύστασή τους.¹⁴⁸ Αρχικός στόχος των ιδρυτών ήταν να γεφυρώσουν το τεράστιο ιδεολογικό χάσμα που είχε προκαλέσει η γλωσσική μάχη και να πείσουν το επίσημο κράτος να εφαρμόσει τη γλωσσική και εκπαιδευτική μεταρρύθμιση.¹⁴⁹ Γενικότερα, γύρω από τον Ε.Ο. θα συσπειρωθούν οι μετριοπαθείς δημοτικιστές καθώς μέχρι το 1927

¹⁴³ Λ. Πολίτης, «Η Φοιτητική Συντροφιά και η ιστορία της», στο *Θέματα της λογοτεχνίας μας*, Β' σειρά, Θεσσαλονίκη, εκδ. Κωνσταντινίδη, σ. 231-234.

¹⁴⁴ Μίλ. Κουντουράς, *Κλείστε τα Σχολεία*, τ. Β', επιμ.- σχόλια Αλ. Δημαράς, Αθήνα, Γνώση, 1985, σ.279 κ.εξ.

¹⁴⁵ Γ. Ρογάρη, *Γλώσσα, πολιτική και παιδεία... ό.π.*, σ. 314.

¹⁴⁶ Θ. Χατζηστεφανίδης, *ό.π.*, σ.103.

¹⁴⁷ Βλ. *Δελτίο του Εκπαιδευτικού Ομίλου*, τ.2(1912),σ.171.

¹⁴⁸ Δ. Χαραλάμπους, *Ο Εκπαιδευτικός Όμιλος: η ίδρυση, η δράση του για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και η διάσπασή του*, Θεσσαλονίκη, εκδ. Κυριακίδη, 1987, σ.11. Μ. Τσιριμώκος, *Ιστορία του Εκπαιδευτικού Ομίλου*, Αθήνα, 1927, σ. 8, *Δελτίο του Εκπαιδευτικού Ομίλου*, τ.1(1911),σ. 3.

¹⁴⁹ Άν. Φραγκουδάκη, *Ο εκπαιδευτικός δημοτικισμός και ο γλωσσικός συμβιβασμός του 1911*, Ιωάννινα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Επιστημονική Επετηρίδα Φιλοσοφικής Σχολής, 1977, Παράρτημα σ.45-47.

ακολούθησε τη «μέση οδό».¹⁵⁰ Ειδικότερα μέχρι το 1927 υπερίσχυε το ρεύμα των φιλελεύθερων δημοτικιστών που στήριζαν - μέσω της δημοτικής γλώσσας, ως επαναστατικού συμβόλου - την κυριαρχούσα πολιτική βούληση των κυβερνήσεων του Ελ. Βενιζέλου.¹⁵¹ Το άλλο ρεύμα των σοσιαλιστών δημοτικιστών, που θεωρούσε τη δημοτική γλώσσα ως το όπλο της εργατικής τάξης, ακολουθούσε μια κριτική στάση χωρίς να αποσπάται από τους κόλπους του κινήματος, και αυτό μέχρι το 1927. Έτσι, με την πάροδο του χρόνου ο Ε.Ο. κατέληξε σε σωματείο εκπαιδευτικών.¹⁵²

Οι θεωρητικές αναζητήσεις των μελών του δημοσιεύονται στο *Δελτίο*,¹⁵³ όπου καταγράφεται ο ιδεολογικός προσανατολισμός του *Εκπαιδευτικού Δημοτικισμού*. Το *Δελτίο* αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα παιδαγωγικά περιοδικά της πρώτης εικοσιπενταετίας του 20ού αιώνα, εφόσον σ' αυτό καταγράφονται όχι μόνο τα δεδομένα του γλωσσικού ζητήματος αλλά και οι επιδράσεις του στην εν γένει γλωσσική πολιτική της χώρας κατά τη συγκεκριμένη περίοδο.¹⁵⁴

Εν γένει η εκπαίδευση, όπως την αντιλαμβάνεται η ηγετική ομάδα του *Εκπαιδευτικού Ομίλου* ξεπερνά τα σχολικά όρια και «αποκτά την ιδεολογική διάσταση μιας εθνικής παιδευτικής προσπάθειας που θα αποτελέσει το μέσο για την εθνική αναγέννηση του τόπου».¹⁵⁵ Βασικές αρχές στις οποίες στηρίζεται το εκπαιδευτικό τους όραμα είναι η αυθυπαρξία του νεότερου πολιτισμού, το πνεύμα του θετικισμού και ο εθνικός χαρακτήρας της παιδείας.¹⁵⁶ Συστηματικότερα οι αρχές του *Εκπαιδευτικού Δημοτικισμού* διατυπώνονται στο πρόγραμμα του *Ομίλου*, το οποίο, βασισμένο κατεξοχήν στην εκπαιδευτική δραστηριότητα του Αλ. Δελμούζου¹⁵⁷ στο *Ανώτερο Δημοτικό Παρθεναγωγείο του Βόλου* (1908-1911),¹⁵⁸ περιλαμβάνει την καθιέρωση της ζωντανής γλώσσας, τη διασύνδεση του σχολείου με τη σύγχρονη πραγματικότητα και τα προβλήματά της και τη νέα αντιμετώπιση

¹⁵⁰ Αλ. Δημαράς, « Τα μέλη του Εκπαιδευτικού Ομίλου (1910-1927). Πρώτες εκτιμήσεις». *Τα Ιστορικά τεύχ.* 16, σ. 95-120, 1992.

¹⁵¹ Ρ. Σταυρίδη- Πατρικίου, ό.π., σ.125.

¹⁵² Αλ. Δημαράς, *Εκπαιδευτικός Όμιλος. Κατάλογος μελών 1910-1927. Σύνοψη- Περιγραφή- Εκτιμήσεις*, Αθήνα, Ε. Σ. Ν. Π. Γ.Π., 1994.

¹⁵³ Οι ακραίοι δημοτικιστές, πιστοί στη διδασκαλία του Ψυχάρη, εκφράζονται μέσα από τις σελίδες του περιοδικού *Νουμάς*. Βλ. αναλυτικά γι' αυτό Γ. Καλογιάννης, *Ο Νουμάς και η εποχή του (1903-1911), Γλωσσικοί και ιδεολογικοί αγώνες*, διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Φιλοσοφική Σχολή – Τμήμα Φιλολογίας, Αθήνα, 1986.

¹⁵⁴ Βλ. Γ. Ρογάρη, *Γλώσσα, πολιτική και παιδεία στο Δελτίο του Εκπαιδευτικού Ομίλου..ό.π..*

¹⁵⁵ Αλ. Λαμπράκη, Γ. Δ. Παγανός, *Ο Εκπαιδευτικός Δημοτικισμός...ό.π., σ.146.*

¹⁵⁶ Ό.π., σ.145.

¹⁵⁷ Ε. Π. Παπανούτσος, Α. Δελμούζος. *Η ζωή του. Επιλογή από το έργο του*, Αθήνα, Μ.Ι.Ε.Τ., 1978, Ν. Τερζής, *Η παιδαγωγική του Αλ. Δελμούζου. Συστηματική εξέταση του έργου και της δράσης του*, Θεσσαλονίκη, Αφοί Κυριακίδη, 1981.

¹⁵⁸ Χ. Χαρίτος, *Το Παρθεναγωγείο του Βόλου*, τόμ. Α'-Β', Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας, Αθήνα, 1989, Α. Λαμπράκη Παγανού, «Το Παρθεναγωγείο του Βόλου : η πρώτη πρόκληση για τον εκπαιδευτικό δημοτικισμό», *Νέα Παιδεία*, τεύχ. 7, Αθήνα, 1986, σ. 98-106.

των μαθητών.¹⁵⁹ Ο Δελμούζος χαρακτηρίζει το Παρθεναγωγείο «...πρόδρομο του νέου σχολείου, εκείνο που θα προετοιμάσει την κοινή γνώμη και τους λογικούς επισήμους υπέρ του έργου μας».¹⁶⁰ Τις παιδαγωγικές του αντιλήψεις καταθέτει αναλυτικά στο πόνημά του *Δημοτικισμός και παιδεία* (1926), όπου επιχειρεί να διερευνήσει το πρόβλημα της νεοελληνικής παιδείας στην προοπτική του δημοτικισμού. Θεωρεί ότι συστατικά στοιχεία της νεοελληνικής πραγματικότητας είναι η νεοελληνική γλώσσα η οποία καθρεφτίζει την ιδιοτυπία του νεοελληνικού κόσμου, ο ελληνικός πολιτισμός που συναρτάται με όλες τις εκδηλώσεις της σύγχρονης ζωής και ακόμη η ελληνική φύση και η σύγχρονη ελληνική κοινωνία με τις δικές της ιδιαιτερότητες και ανάγκες.¹⁶¹

Αξιοσημείωτος είναι και ο επαναπροσδιορισμός της σχέσης με το αρχαιοελληνικό παρελθόν που γίνεται στο πλαίσιο των δημοτικιστικών αναζητήσεων. Η σχέση αυτή αποτελεί βασική παράμετρο του ιδεολογικού προσανατολισμού που αναπτύσσεται στους κόλπους του *Εκπαιδευτικού Ομίλου*. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι θέσεις του Δ. Γληνού, ο οποίος στο άρθρο του «*Έθνος και Γλώσσα*», δημοσιευμένο στο *Δελτίο*¹⁶², προσδιορίζοντας τη σχέση του παρόντος με το παρελθόν, χρησιμοποιεί τον όρο «ιστορισμός». Διακρίνει μάλιστα δύο μορφές του, τον άγονο ιστορισμό που ισοδυναμεί με την αυτούσια μεταφορά και μίμηση των αξιών του παρελθόντος και το δημιουργικό ιστορισμό που χαρακτηρίζεται από τη μετουσίωση των αξιών αυτών και τη λειτουργική μεταφορά τους σ' ένα καταξιωμένο παρόν. Συνδέει την καθαρεύουσα με τον άγονο ιστορισμό, τον οποίο ευνοεί και καλλιεργεί στο χώρο της παιδείας, με αποτέλεσμα την τυπολατρία, την έλλειψη ουσίας, το ανελεύθερο πνεύμα και την πνευματική στασιμότητα. Σ' αντίθεση μ' αυτά προβάλλεται ο δημοτικισμός ως έκφανση δημιουργικού ιστορισμού και θεμελιώδης όρος για τη γονιμοποίηση του παρελθόντος, την αφομοίωση των ζωογόνων στοιχείων του και την ανάπτυξη της ιστορικής συνείδησης των Νεοελλήνων.¹⁶³

Η διάσπαση του Ε.Ο. το 1927¹⁶⁴ και η διάλυσή του το 1929 θα σταθεί τροχοπέδη στην προώθηση του δημοτικισμού αλλά και στην προοδευτική πορεία για τις γενικότερες κοινωνικές τομές και εκπαιδευτικές αλλαγές του Γληνού και του Δελμούζου¹⁶⁵. Έτσι, η δημοτική γλώσσα που είχε εισαχθεί με τις εκπαιδευτικές

¹⁵⁹ Βλ. γι' αυτά αναλυτικά Αλ. Δελμούζος, *Το κρυφό σχολειό (1908-1911)*, Αθήνα, Εκδ. Γαλλικού Ινστιτούτου, 1950.

¹⁶⁰ Αλ. Δελμούζος, *Επιστολή προς «Εκπαιδευτικό Όμιλο»*, Αθήνα, 1910, σ. 270.

¹⁶¹ Αλ. Δελμούζος, *Δημοτικισμός και παιδεία*, Αθήνα, εκδ. Αθηνά, 1926, σ. 22.

¹⁶² Δ. Γληνός, «*Έθνος και Γλώσσα*», *Δελτίο του Εκπαιδευτικού Ομίλου*, τ.10 (1922), σ.47-93.

¹⁶³ Ο. π.

¹⁶⁴ Το 1927 ο Γληνός και ο Δελμούζος σε γενική συνέλευση ακολούθησαν διαφορετική γραμμή στο θέμα της θρησκευτικής αγωγής στο σχολείο, στο πρόβλημα της εθνικής διαπαιδαγώγησης και στη σχέση της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης με τους κοινωνικούς και πολιτικούς αγώνες. Η πλειοψηφία έγειρε με το μέρος του Γληνού και ο Δελμούζος με την ομάδα του αποχώρησαν. Βλ. Μ. Τσιριμώκος, «*Ιστορία του Εκπαιδευτικού Ομίλου*» *Νέα Εστία*, τεύχ.7,8, 1927, σ. 16.

¹⁶⁵ Σ. Μπουζάκης, *Νεοελληνική Εκπαίδευση (1821-1998)*, ό.π., σ.80.

μεταρρυθμίσεις του 1917 και 1929¹⁶⁶ θα εκδιωχθεί το 1934 από την κυβέρνηση Π. Τσαλδάρη κλείνοντας έτσι ένα κύκλο άγονων αγώνων και αδιάκοπων μεταρρυθμίσεων¹⁶⁷.

Η δικτατορία 1936-1940 τροποποίησε τη δομή της εκπαίδευσης γενικότερα και επιχείρησε να τη θέσει υπό ιδεολογικό έλεγχο.¹⁶⁸

β. Η κρατική πολιτική σχετικά με το γλωσσικό ζήτημα

Από την τελευταία εικοσαετία του 19^{ου} αιώνα και κυρίως στις αρχές του 20ού το γλωσσικό ζήτημα, στο πλαίσιο των εκσυγχρονιστικών αιτημάτων της άρχουσας τάξης αλλά και των προοδευτικών πρωτοβουλιών των δημοτικιστικών, παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον.

Το 1907, επί κυβερνήσεως Γ. Θεοτόκη, το γλωσσικό ζήτημα θα αποκτήσει εντονότερο πολιτικό χρώμα καθώς θα απασχολήσει τις κοινοβουλευτικές συζητήσεις με αφορμή την παρουσίαση του νομοσχεδίου¹⁶⁹ για τα διδακτικά βιβλία. Οι υποστηρικτές του λογιotaτισμού με μια σειρά από παρεμβάσεις επιχειρούν τη νομοθετική κατοχύρωση της καθαρεύουσας ως γλώσσας των βιβλίων. Το βασικό τους επιχείρημα αφορά την προώθηση της εθνικής ενότητας και μ' αυτό το κριτήριο η διένεξη θα πάρει έντυπο χαρακτήρα με την εμπλοκή και του Ψυχάρη, ο οποίος με την αφορμή ενός επικριτικού άρθρου της εφημερίδας *Άστυ*¹⁷⁰, όπου η δημοτική ελέγχεται ως αρνητικός παράγοντας της εθνικής ενότητας, απαντά από τις στήλες του *Νουμά* διακηρύσσοντας ότι η συζήτηση αυτή οριοθετεί μια νέα εποχή για το κίνημα του δημοτικισμού καθώς λειτουργεί ευνοϊκά για την εδραίωση του πολιτικού του χαρακτήρα, στοιχείο που θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την πραγμάτωση των στόχων του¹⁷¹.

Παρόλο που τα κοινωνικοπολιτικά δεδομένα έχουν αλλάξει με την επανάσταση στο Γουδί (1909) και την άνοδο του Ελευθερίου Βενιζέλου στην εξουσία καθώς και την ίδρυση του *Εκπαιδευτικού Ομίλου* (1910), οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες στην

¹⁶⁶Σ. Μπουζάκης, *Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα...ό.π.*, Π. Ράπτης, *Οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις του μεσοπολέμου στην Ελλάδα*, Διδακτορική διατριβή, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών – Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σπουδών, Αθήνα, 1997.

¹⁶⁷Χρ. Λέφας, ό.π., σ.495.

¹⁶⁸Π. Κυπριανός, *Συγκριτική ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης*, Αθήνα, Βιβλιόραμα, 2004.

¹⁶⁹Το 1907 το επίσημο κράτος ψήφισε το νόμο ΓΣΑ' « *Περί διδακτικών βιβλίων*» με τον οποίο επέβαλε το κρατικό μονοπώλιο του ενός μόνο διδακτικού βιβλίου σε γλώσσα ομαλή και απλή καθαρεύουσα επιτρέποντας τη χρησιμοποίηση της δημοτικής μόνο στις παροιμίες και τα ποιήματα. Βλ. Χρ. Λέφας, ό.π., σ.345-346, και Αλ. Δημαράς, *Η μεταρρύθμιση... ό.π.*, τόμ. Β', σ. λα'.

¹⁷⁰Το άρθρο δημοσιεύθηκε ανυπόγραφο στις 4 Μαρτίου 1907 με τίτλο: «*Ο θεμέλιος λίθος της εθνικής ημών ενότητας*» και απηχεί τις απόψεις που ακούστηκαν στη Βουλή από τους υποστηρικτές της καθαρεύουσας. Βλ. Ρ. Σταυρίδη Πατρικίου, *Δημοτικισμός και κοινωνικό πρόβλημα*, Αθήνα, Ερμής, 1976, σ.ιγ'-ις'.

¹⁷¹Βλ. Ψυχάρης, «*Τα ράκη της δουλείας*», *Νουμάς*, αριθ.239(18-1-1909), σ.1.

εκπαίδευση¹⁷² και ιδιαίτερα το νέο πνεύμα σχετικά με το γλωσσικό ζήτημα προσκρούουν στις αντιδράσεις του συντηρητικού χώρου. Έτσι κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων για την αναθεώρηση του Συντάγματος το 1911, ο Ελ. Βενιζέλος, παρότι έχουν συσπειρωθεί γύρω του εκπρόσωποι του *Εκπαιδευτικού Δημοτικισμού*, μπροστά στην έντονη πίεση από τους πολιτικούς του αντιπάλους αλλά και τους κοινωνικούς και μορφωτικούς φορείς (εκκλησία, πανεπιστήμιο) υποχωρεί και συναινεί στην καθιέρωση της καθαρεύουσας ως επίσημης γλώσσας του κράτους¹⁷³.

Γενικότερα, παρατηρείται ότι κατά την περίοδο αυτή οι φιλελεύθερες δυνάμεις αδυνατούν να εφαρμόσουν μια καινοτόμα εκπαιδευτική μεταρρύθμιση στην προοπτική της οραματιζόμενης ανασυγκρότησης του αστικού κράτους, καθώς υποχωρούν μονίμως μπροστά στην πίεση του ισχυρού προαστικού κατεστημένου, το οποίο εμφανίζεται ιδιαίτερα κραταιό στο πολιτικό, κοινωνικό και πολιτισμικό πεδίο¹⁷⁴.

Τα νομοσχέδια του 1913 – παρά τις νέες παιδαγωγικές αντιλήψεις που διατυπώνονται στις εισηγητικές εκθέσεις τους – αποτελούν μια ακόμα αποτυχημένη μεταρρυθμιστική προσπάθεια, καθώς αυτή βρίσκεται αντιμέτωπη με τις συντηρητικές δυνάμεις.¹⁷⁵ Εν τω μεταξύ, έχει προηγηθεί μια περίοδος από το 1870 έως το 1899 με αρκετά μεταρρυθμιστικά νομοσχέδια (Βακαλόπουλου 1870, Βαλασόπουλου 1874, Μήλιση, Δηλιγιάννη 1877, Α. Αυγερινού 1878, Θεοτόκη 1889, Ευταξία 1899).¹⁷⁶ Ειδικότερα, τα εκπαιδευτικά νομοσχέδια του 1889 εντάσσονται στο πλαίσιο του εθνικού προσανατολισμού των μεταρρυθμιστικών προσπαθειών του Χ. Τρικούπη (1860-1895),¹⁷⁷ ενώ σ' αυτό του 1899 «Περί

¹⁷² Γενικότερα για την εκπαιδευτική πολιτική του Ελ. Βενιζέλου βλ. στο συλλογικό τόμο *Η εκπαιδευτική πολιτική στα χρόνια του Ελευθέριου Βενιζέλου - Πρακτικά συνεδρίου: Αθήνα, 22-24 Ιανουαρίου 2004*, [Ελληνικά Γράμματα- Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών "Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος,"](#) 2007. Βλ. ακόμα Χ. Νούτσος, «Το όριο του Βενιζελικού εκσυγχρονισμού στη σχολική γνώση: 1913-1931», στο συλλογικό τόμο *Η εκπαιδευτική πολιτική στα χρόνια του Ελευθέριου Βενιζέλου...ό.π.*, του ίδιου, *Ιστορία της εκπαίδευσης και ιδεολογία. Όψεις του Μεσοπολέμου*, Ο Πολίτης, Αθήνα 1990, [Εμ. Κριαράς](#), *Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και η δημοτική γλώσσα*, Έκδοση Ακαδημίας Αθηνών, 1982, Γ. Ν. Λαμφίδης, *Οι περιπέτειες της δημοτικής: Η συνταγματική απαγόρευση (1911), η αναγνώριση (1976), το μονοτονικό (1982)*, Αθήνα, 1993.

¹⁷³ Άν. Φραγκουδάκη, *Ο εκπαιδευτικός δημοτικισμός και ο γλωσσικός συμβιβασμός του 1911*, Παράρτημα της Επιστημονικής Επετηρίδας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, αρ. 10. Ιωάννινα, 1977, της ίδιας, «Η καθαρεύουσα στο Σύνταγμα του 1911: όταν η πατρίδα υπερισχύει πολιτικά της κοινωνίας», στο συλλογικό τόμο *Η εκπαιδευτική πολιτική στα χρόνια του Ελευθέριου Βενιζέλου - Πρακτικά συνεδρίου: Αθήνα, 22-24 Ιανουαρίου 2004*, [Ελληνικά Γράμματα Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών "Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος,"](#) 2007, Ρ. Σταυρίδη-Πατρικίου, «Η στάση του Ελευθέριου Βενιζέλου στο γλωσσικό: το Σύνταγμα του 1911», στο συλλογικό τόμο *Το γλωσσικό ζήτημα – Σύγχρονες προσεγγίσεις*, ό. π., 2011.

¹⁷⁴ Άν. Φραγκουδάκη, *Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και φιλελεύθεροι διανοούμενοι. Άγονοι αγώνες και ιδεολογικά αδιέξοδα στο μεσοπόλεμο*, Αθήνα, Κέδρος, (1977)2004⁹, σ.50.

¹⁷⁵ Σ. Μπουζάκης, *Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα*, Αθήνα, Gutenberg, 1994, τόμ. Α', σ. 36, 37.

¹⁷⁶ Π. Κυπριανός, *Συγκριτική ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης*, ό. π., σ.178.

¹⁷⁷ Κατά την περίοδο αυτή το τρικουπικό εκσυγχρονιστικό πρόγραμμα εκδηλώνεται με νόμους και νομοσχέδια για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος της χώρας. Πρόκειται για το νομοσχέδιο Μιλήση 1877, το νόμο Ν.ΧΘ 1878, το νόμο ΑΜΒ του 1882, το νομοσχέδιο Π. Μανέτα, το

δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης» επί κυβερνήσεως Γ. Θεοτόκη¹⁷⁸ –μετά την ολέθρια έκβαση του πολέμου του 1897- διαγράφεται η συσχέτιση των εθνικών συμφερόντων με το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο του λαού και διατυπώνεται το αίτημα της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης ως προϋπόθεση για την αντιμετώπιση του εθνικού προβλήματος¹⁷⁹.

Τα νομοσχέδια πρότειναν τον περιορισμό του αρχαιοκεντρικού χαρακτήρα του σχολείου και την ενίσχυση της διδασκαλίας της νέας ελληνικής γλώσσας, δηλαδή της καθαρεύουσας. Τα νομοσχέδια εν τέλει δεν ψηφίστηκαν ύστερα από τις έντονες αντιδράσεις των συντηρητικών πολιτικών αντιπάλων της κυβέρνησης, επικαλούμενων και σχέδια πανσλαβιστών που απειλούσαν τον ελληνοισμό και την ιστορική του συνέχεια. Η κριτική επικεντρώθηκε, κυρίως, στην κατάργηση των αρχαίων ελληνικών στο Δημοτικό σχολείο με επιχειρήματα που αφορούσαν την εθνική συνέχεια, ήτοι, το ζήτημα της εθνικής ταυτότητας¹⁸⁰.

Την εισηγητική έκθεση, λοιπόν, των νομοσχεδίων του 1913 είχε συντάξει ο Δ. Γληνός¹⁸¹ και κατατέθηκαν στη Βουλή από τον Υπουργό Παιδείας Ι. Τσιριμώκο. Συνιστούσαν δε μια ολοκληρωμένη πρόταση για μια αστική εκπαιδευτική μεταρρύθμιση τεκμηριωμένη με επιχειρήματα παιδαγωγικά, πολιτικά και κοινωνικά¹⁸². Εκτός των άλλων με τα νομοσχέδια αυτά γίνεται μια πρώτη προσπάθεια να εισαχθεί η δημοτική γλώσσα στην εκπαίδευση.

Για μια ακόμη φορά η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση προσέκρουσε στο συντηρητικό κατεστημένο στο οποίο εξακολουθούσε να επιβιώνει η άποψη ότι η νεοελληνική πραγματικότητα δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς τα αρχαία ελληνικά, τα οποία μαζί με τις χριστιανικές αξίες θεωρούνται βασικές συνιστώσες της εθνικής υπόστασης των Ελλήνων¹⁸³.

Τέσσερα χρόνια αργότερα με το Ν. 827/5-9-1917¹⁸⁴, που συμπληρώθηκε από το Ν1332/27-4-1918¹⁸⁵ η δημοτική γλώσσα καθιερώνεται στις τέσσερις πρώτες τάξεις

νομοσχέδιο Θεοτόκη του 1889, το νόμο ΒΠΕ του 1892 και το νόμο ΒΡΛ του 1893. Βλ. γι' αυτά αναλυτικά Δ. Διαμαντής, *Τα προγράμματα της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (1830-1920): ιδεολογικός προσανατολισμός και κοινωνική δυναμική*, διδ. διατριβή, Αθήνα, Πάντειον Πανεπιστήμιον Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών - Τμήμα Κοινωνιολογίας, 2003, στο κεφ. Β', σ.170 – 261 όπου και σχετική βιβλιογραφία.

¹⁷⁸ Για το γενικότερο περιεχόμενο του νομοσχεδίου βλ. Δ. Διαμαντής, *ό. π.*, σ.271- 278. Βλ. στο κεφ Γ' (Μεταβατική περίοδος: 1895 – 1909) στις σελ. 262 – 310 και τις άλλες μεταρρυθμιστικές αλλαγές (νόμοι, νομοσχέδια κ.τ.λ.) στο χώρο της εκπαίδευσης κατά το χρονικό αυτό διάστημα, όπου και σχετική βιβλιογραφία.

¹⁷⁹ Αν. Φραγκουδάκη, *Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση ... ό. π.* σ.18, υποσ.4.

¹⁸⁰ Αλ. Δημαράς, *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε, Τεκμήρια Ιστορίας*, τόμος Α' (1821-1894), τόμος Β' (1895-1967), Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, Ερμής, 1973 και 1974, τόμ. Β' 23-32, Αν. Κοντονή, *Το νεοελληνικό σχολείο και ο πολιτικός ρόλος των παιδαγωγικών συστημάτων*, Αθήνα, Κριτική, 1997, σ. 163, 167.

¹⁸¹ Δ. Γληνός, *Ένας άταφος νεκρός. Μελέτες για το εκπαιδευτικό μας σύστημα*, Αθήνα, εκδοτική Εταιρία Αθηνά, 1925, σ.84.

¹⁸² Αν. Φραγκουδάκη, *Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση ... ό. π.*, σ.27-28.

¹⁸³ Αλ. Δημαράς, *ό.π.*, τεκμ.126α, 126β, σ. 98-101, Α. Κοντονή, *ό. π.*, σ.184.

¹⁸⁴ Ν. 827 «Περί κυρώσεως του από 11/7/1917 αναγκαστικού Β. Δ. περί κυρώσεως του από 11/5/1917 Ν. Δ. της προσωρινής κυβέρνησης», Φ. Ε. Κ.188, 5/9/1917.

του Δημοτικού και με παράλληλη διδασκαλία με την καθαρεύουσα στις δύο τελευταίες τάξεις του, με τόπο έκφρασης τα νέα σχολικά βιβλία, που γράφτηκαν¹⁸⁶ στη γλώσσα του λαού με παιδοκεντρικό και αντιαυταρχικό πνεύμα.¹⁸⁷ Άλλη σημαντική πρόβλεψη του νόμου είναι ότι η αρμοδιότητα για την έγκριση των διδακτικών βιβλίων μεταβιβάζεται στο *Εκπαιδευτικό Συμβούλιο*, το οποίο μπορεί να εκδίδει και «*οδηγίας και γενικές υποδείξεις περί της συντάξεως των διδακτικών βιβλίων*».¹⁸⁸

Από τον Οκτώβρη του 1917 με τα νέα βιβλία στην Α' και Β' τάξη του Δημοτικού η ζωντανή γλώσσα διδάσκεται στο σχολείο, αποτελώντας το γεγονός αυτό σταθμό στην ιστορία του δημοτικισμού. Πρόκειται κατά βάση για μια γλωσσοεκπαιδευτική μεταρρύθμιση που ωστόσο γνώρισε μεγάλη αντίδραση όχι μόνο από τους υποστηρικτές της καθαρεύουσας αλλά και τους δημοτικιστές.¹⁸⁹

Έτσι, το χρονικό διάστημα από το 1920 έως το 1930 παρουσιάζει μεγάλη νομοθετική κινητικότητα και το γλωσσικό ζήτημα φαίνεται να τελειώνει το 1931 με τον αποκλεισμό της καθαρεύουσας από τα δημοτικά σχολεία.¹⁹⁰

Ειδικότερα, οι εκλογές της 1/11/1920 θα σημάνουν την ανακοπή της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας αφού με το Ν.2678/10-8-1921 «*Περί εισαγωγής ως αναγνωστικών βιβλίων εις τα δημοτικά σχολεία των καταλληλοτέρων εκ του προ του 1917 εγκεκριμένων*»¹⁹¹ η φιλομοναρχική κυβέρνηση θα επαναφέρει τα αναγνωστικά βιβλία που διδάσκονταν πριν την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1917, μέχρι να γραφτούν νέα στην καθαρεύουσα. Το γλωσσικό ζήτημα και γενικότερα η εκπαιδευτική πολιτική εμπλέκεται πλέον στον κομματικό ανταγωνισμό και γίνεται θέμα πολιτικό, δημιουργώντας έντονες αντιδράσεις, εμφανείς στον τύπο της εποχής.¹⁹²

Η κατάσταση αυτή θα διατηρηθεί - με κάποιες ατελέσφορες προσπάθειες το 1923 και το 1924 με τα «*Μαρασλειακά*»¹⁹³ - μέχρι το 1927, χρονιά κατά την οποία

¹⁸⁵ Ν. 1332 «Περί τροποποίησης και συμπληρώσεως διατάξεων τινών του νόμου 827 περί διδακτικών βιβλίων» Φ.Ε.Κ. 89 Α'/27 -4- 1918.

¹⁸⁶ Με το Ν. Δ. 2585/1917. Το διάταγμα αυτό επικυρώνεται με τη λήξη του Διχασμού με Βασιλικό Διάταγμα (Β.Δ. «Περί κυρώσεως του από 11 Μαΐου 1917 Α.Δ. της Προσωρινής Κυβερνήσεως» Φ.Ε.Κ.138 Α' 11 Ιουλίου 1917 και το Σεπτέμβριο του ίδιου έτους δημοσιεύεται ο νόμος 827 (Ν. 827/2-9-1917 «Περί κυρώσεως του από αναγκαστικού Β. Δ. «Περί κυρώσεως του από 11 Μαΐου 1917 Ν. Δ. της Προσωρινής Κυβερνήσεως» Φ.Ε.Κ. 187 Α'/ 5-9-1917) που επικύρωσε τα δύο προηγούμενα διατάγματα. Βλ. Αλ. Δελμούζος, *Παιδεία και κόμμα*, Αθήνα, 1947, σ. 36.

¹⁸⁷ Γ. Ρογάρη, *Γλώσσα, πολιτική και παιδεία...* ό.π., σ. 243-247.

¹⁸⁸ Το *Εκπαιδευτικό Συμβούλιο* θεσπίστηκε το 1914. Ήταν όργανο γνωμοδοτικό και διοικητικό. Βλ. Χ. Λέφας, *Ιστορία της εκπαίδευσης*, ό.π., σ.303-311.

¹⁸⁹ Βλ. αναλυτικά Γ. Ρογάρη, ό.π., σ.247-256.

¹⁹⁰ Λ. Σκούρα, « Το γλωσσικό ζήτημα και η εκπαίδευση των δασκάλων» στο Σ. Μπουζάκης (επιμ.), *Ιστορικές προσεγγίσεις της εκπαίδευσης*, Αθήνα, Gutenberg, 2004, σ.264,265.

¹⁹¹ Α. Δημαρά, *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε...* ό.π., τόμ. Β', σ.134.

¹⁹² Γ. Ρογάρη, ό.π., σ.313.

¹⁹³ Το 1923 με την επαναστατική κυβέρνηση του Πλαστήρα ετοιμάζονται καινούργια εκπαιδευτικά νομοσχέδια τα οποία για άλλη μία φορά προσέκρουσαν στα συντηρητικά στοιχεία που δεν αποδέχτηκαν το πρόγραμμα του Ε. Ο. Το 1924, με την εκθρόνιση του βασιλιά Γεωργίου Β', την ανακήρυξη της Δημοκρατίας και πρωθυπουργό το δημοτικιστή Αλέξανδρο Παπαναστασίου

θα ψηφιστεί το 8^ο Σύνταγμα της Ελληνικής Δημοκρατίας, το οποίο ανανέωσε τις ελπίδες για τις μεταρρυθμιστικές προσπάθειες καθώς τονίζεται η παροχή από το κράτος της δωρεάν υποχρεωτικής και στοιχειώδους εκπαίδευσης (άρθρο 23) και ο έλεγχος των Προγραμμάτων των σχολείων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ερμηνευτική δήλωση επί του άρθρου 23).¹⁹⁴

Έτσι, επί οικουμενικής κυβέρνησης ο προερχόμενος από το κόμμα των Ελευθεροφρόνων του Ι. Μεταξά Υπουργός Παιδείας Θ. Νικολούδης φέρνει προς ψήφιση στη Βουλή το Ν.3438/1927» «Περί διδακτικών βιβλίων»¹⁹⁵, με τον οποίο θα εισάγει τη δημοτική γλώσσα σε όλες τις τάξεις του Δημοτικού και με παράλληλη διδασκαλία με την καθαρεύουσα στις δύο τελευταίες τάξεις του, για τέσσερις ώρες την εβδομάδα. Ο Δελμούζος αντιτάσσεται στην παράλληλη διδασκαλία της δημοτικής και καθαρεύουσας στο Δημοτικό σχολείο, με δεδομένο ότι η καλή χρήση της καθαρεύουσας ήταν βασικό κριτήριο επιτυχίας στις εισαγωγικές εξετάσεις στο Γυμνάσιο, η αντίρρησή του δε μπορεί να σταθεί πρακτικά¹⁹⁶.

Στη συνέχεια οι καινοτομίες που έφερε η μεταρρύθμιση του 1929¹⁹⁷ αποτέλεσαν τομή στην ιστορία της νεοελληνικής εκπαίδευσης¹⁹⁸.

Το 1929 η νέα κυβέρνηση των Φιλελευθέρων στο πλαίσιο των μεταρρυθμιστικών προσπαθειών και για τη ρύθμιση της γλώσσας στην εκπαίδευση ορίζει το ίδιο

ψηφίστηκαν στη Βουλή νομοσχέδια τα οποία όμως δεν εφαρμόστηκαν. Τα *Μαρασλειάκ* είναι το αποτέλεσμα της αντίδρασης στην προοδευτική μεταρρύθμιση και αντικατόπτριζε το φόβο των αστών λόγω της προσφυγικής και εργατικής ζύμωσης που είχε εκδηλωθεί με την ανάληψη της εξουσίας από τον Θ. Πάγκαλο. Αφορμή για τα *Μαρασλειάκ* έδωσε ο τρόπος με τον οποίο έπρεπε να διδάσκεται η Ιστορία στο *Μαράσλειο Διδασκαλείο*. Στις 22 Μαρτίου 1925 το προσωπικό του συνεδρίασε με τις κατηγορίες τριών καθηγητών εναντίον της Ρόζας Ιμβριώτη, υπεύθυνης για το μάθημα της Φιλοσοφίας της Ιστορίας. Σύμφωνα με τους επικριτές της αντί να υπογραμμίζει την αρραγή ενότητα του έθνους συζητούσε την Επανάσταση του 1821 στο πλαίσιο της ανάπτυξης των εθνικών ιδεολογιών κατά τον 19^ο αιώνα ενώ εστίαζε στην κοινωνική δυναμική της επαναστατικής διαδικασίας και εντόπιζε τις απαρχές της συγκρότησης της εθνικής ιδεολογίας στην άνοδο ελληνόφωνων αστικών στρωμάτων στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Βλ. γι' αυτά Άν. Φραγκουδάκη, *Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση.. ό.π., σ.76, Τα «Μαρασλειάκ», Έκθεσις Γ. Αντωνάκη, Αρεοπαγίτου, Εν Αθήναις, 1926. Χρ. Χρονοπούλου, «Η παιδαγωγός Ρόζα Ιμβριώτη – Μια προσωπογραφία», Σ. Μπουζάκης (επιμ.) Πρακτικά 3^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Πανεπιστημίου Πατρών με θεματική « Ιστορία της Εκπαίδευσης» (1-10-2004), της ίδιας, *Ρόζα Ιμβριώτη - της ζωής και του σχολείου*, Εμπειρία Εκδοτική, 2011, Α. Δημαρά, *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε...* ό.π., τόμ. Β', σ.125-126 και 145-151, , Θ. Χατζηστεφανίδης, *Ιστορία της νεοελληνικής εκπαίδευσης*, ό.π., 186-189.*

¹⁹⁴ Αλ. Σβώλος, *Τα Ελληνικά Συντάγματα, 1822-1975/1986, Η συνταγματική Ιστορία της Ελλάδος*, Αθήνα, Στοχαστής, 1998, (Α' έκδοση 1972), σ.173-174.

¹⁹⁵ Ν. 3438 «Περί των διδακτικών βιβλίων», Φ. Ε. Κ. 307, 22/10/1927.

¹⁹⁶ Χ. Κάτσικας, Κ. Θεριανός, *Ιστορία της νεοελληνικής εκπαίδευσης. Από την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους μέχρι το 2004*, Αθήνα, Σαββάλας, 2004, σ. 126.

¹⁹⁷ Για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1929 βλ. Χ. Πανταζής, *Λαϊκή παιδεία και οικονομική ανάπτυξη: η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1929*, Ιωάννινα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων – Σχολή Επιστημών Αγωγής, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, 2010, διδακτορική διατριβή, Σ. Μπουζάκης, *Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις.. ό.π., Θ. Χατζηστεφανίδης, Ιστορία της νεοελληνικής εκπαίδευσης ..., ό.π., Άν.Φραγκουδάκη, Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση..ό. π.*

¹⁹⁸ Α. Δημαράς, «Εκπαίδευση 1922-1940. Οι νέες βενιζελικές μεταρρυθμίσεις» στο *Ιστορία του νέου Ελληνισμού 1770-2000*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2003, σ. (197-210)208.

περιεχόμενο στο Ν.5045/1931.¹⁹⁹ Την χρονιά αυτή ο Γ. Παπανδρέου, ως Υπουργός Παιδείας, αναθέτει στο Μ. Τριανταφυλλίδη τη συγγραφή της Γραμματικής της Δημοτικής γλώσσας – η ανάθεση αυτή θα ανακληθεί στις 14/7/1933 από τον Υπουργό Παιδείας της κυβέρνησης Τσαλδάρη Θ. Τουρκοβασίλη – και ζητά με εγκύκλιό του από τα Πανεπιστήμια Αθήνας, Θεσσαλονίκης και την Ακαδημία Αθηνών να κάνουν προτάσεις για «*μια επί το πρακτικότερον και απλούστερον*» μεταρρύθμιση του ορθογραφικού μας συστήματος, ιδίως ως προς τα πνεύματα και τους τόνους. Αν και η ενέργεια αυτή δεν είχε ουσιαστικό αποτέλεσμα, γιατί οι καιροί δεν ήταν καθόλου ευνοϊκοί²⁰⁰, με την πράξη 539 της 17/8/1932 του Εκπαιδευτικού Γνωμοδοτικού Συμβουλίου του ΥΠ. Ε.Π.Θ., αποφασίζονται οι τονικοί κανόνες και οι ορθογραφικές απλοποιήσεις που θα εφαρμόζονταν, αν δεν ερχόταν στην εξουσία το Λαϊκό κόμμα τρεις μήνες αργότερα. Αυτή πάντως είναι και η πρώτη επίσημη νύξη ενός ζητήματος που θα διευθετηθεί πολλά χρόνια αργότερα.

γ. Η μεταρρυθμιστική παιδαγωγική του Νέου Σχολείου

Στις αρχές του 20ού αιώνα στον ευρωπαϊκό χώρο - κατά κύριο λόγο στη Γερμανία- αλλά και στο διεθνή διαμορφώνεται ένα πολύμορφο μεταρρυθμιστικό κίνημα που δίνει νέα διάσταση στο χαρακτήρα της εκπαίδευσης και στις παιδαγωγικές αντιλήψεις.²⁰¹ Η διαμόρφωση της νέας αυτής παιδαγωγικής σκέψης σηματοδοτεί τη μετάβαση από το παλιό στο Νέο Σχολείο με βασικό γνώρισμα την υποχώρηση από την ερβαρτιανή παιδαγωγική²⁰² του προηγούμενου αιώνα. Η εν

¹⁹⁹Ν.5045«Περί των διδακτικών βιβλίων», Φ. Ε. Κ. 165, 23/ 6 /1931.

²⁰⁰Ε. Κριαράς, «Η τονική μεταρρύθμιση» *Λόγος και πράξη*, τχ. 8, 1979, σ. (19-29)18, Ν. Π. Τερζής, « Το αίτημα του εκπαιδευτικού δημοτικισμού για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση: μια κοινωνιολογική προσέγγιση», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση* τχ. 3., Αθήνα, 1985, σ. 73-91.

²⁰¹ Βλ. περισσότερο Α. Reble, *Ιστορία της παιδαγωγικής*, μτφρ. Θ. Χατζηστεφανίδης, Σ. Χατζηστεφανίδη - Πολυζώη, Αθήνα, Παπαζήσης, 1990, σ.426-439.

²⁰² Ολόκληρο το 19^ο αιώνα και στις αρχές του 20ού επικράτησαν στην Ευρώπη η φιλοσοφία και η διδακτική του Έρβαρτου, ο οποίος στήριζε τη σκέψη του σε δύο βάθρα: την ηθική και την ψυχολογία. Απώτερος σκοπός της διδασκαλίας είναι η διάπλαση ισχυρού ηθικού χαρακτήρα ο οποίος θεωρείται ότι είναι αποτέλεσμα των πέντε ιδεών της βούλησης: εσωτερική ελευθερία, τελειότητα, φιλανθρωπία, δίκαιο και ανταπόδοση. Έτσι τα μαθήματα πρέπει να διαιρούνται σ' αυτά που δίνουν γνώσεις αλλά και σ' αυτά που φρονηματίζουν. Το διδακτικό σύστημα του Έρβαρτου και των μαθητών του στηρίζεται σε συγκεκριμένα «*ειδολογικά στάδια*» της πορείας της διδασκαλίας, τα οποία δίνουν τη μορφή και τον τύπο με τον οποίο με τον οποίο προσλαμβάνεται η ύλη κάθε διδασκαλίας. Οι Έλληνες παιδαγωγοί υπερτόνισαν τη μονομερή ηθική και θρησκευτική μόρφωση των μαθητών, με αποτέλεσμα ο σκοπός της αγωγής στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα να παρεκκλίνει από την ηθική διάπλαση με βάση το νέο πνεύμα της ευρωπαϊκής κοινωνίας και να εγκλωβιστεί σε ένα παρελθόν με μια άκριτη στάση απέναντι στο προγονικό μεγαλείο και σ' ένα μεταφυσικό κόσμο δια μέσου του θρησκευτικού φανατισμού. Βλ. αναλυτικά γι' αυτά: Δ. Μωραΐτης, *Ιστορία της παιδαγωγικής*, τύποις εκδοτικής Α. Ε. Μπλασουδάκη, εν Αθήναις, 1927, σ.178-186, Α. Reble, *Ιστορία της παιδαγωγικής*, ό. π., σ.368, Κ. Δ. Γεωργούλης, «Ερβαρτιανά στάδια» *Παιδαγωγική Εγκυκλοπαίδεια- Λεξικό*, τόμ. 4, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, σ.2078 - 2080, Α. Κοντονή, *Το*

λόγω κίνηση αποσκοπούσε στην αλλαγή του πνεύματος στη σχολική ζωή γι' αυτό και χαρακτηρίζεται και ως *Μεταρρυθμιστική Παιδαγωγική*.²⁰³

Στοπαιδαγωγικό κλίμα του *Νέου Σχολείου* ανήκουν το Κίνημα της Προοδευτικής *Εκπαίδευσης*, της *Νέας Αγωγής* και του *Σχολείου Εργασίας* που αναπτύχθηκαν στις Η.Π.Α., στις γαλλόφωνες χώρες της Ευρώπης και στη Γερμανία αντίστοιχα. Οι εκπρόσωποι όλων των ρευμάτων κατέκριναν το νοησιαρχικό πνεύμα, την ηθικολογία και τον βερμπαλισμό του ερβαρτιανού σχολείου. Εναντιώθηκαν στην αυταρχική και χειραγωγική στάση του δασκάλου και αντ' αυτού αναζήτησαν ένα δάσκαλο σύντροφο και συμπαραστάτη των μαθητών, ο οποίος στο πλαίσιο ενός παιδοκεντρικού κλίματος θα προωθεί την ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών και τη διαμόρφωσή τους ως ενεργών κοινωνικών υποκειμένων.²⁰⁴ Βασικός εκπαιδευτικός στόχος ήταν η διαμόρφωση αυθύπαρκτων,²⁰⁵ αυτοπροσδιοριζόμενων, χειραφετημένων²⁰⁶ και ηθικών χαρακτήρων μέσα από μια νέα παιδαγωγική θεωρία η οποία αμφισβητούσε την ετερόνυμη καθοδήγηση και τον ηθικοδιδασκισμό της ερβαρτιανής σχολής. Τέλος, στη θέση της τυποποιημένης και μηχανιστικής εκπαιδευτικής διαδικασίας επιδιώκουν μια διδασκαλία περισσότερο βιωματική, προσαρμοσμένη στα ενδιαφέροντα των παιδιών και μέσα σ' ένα περιβάλλον όπου «*αναπνέει ελεύθερα η παιδική ψυχή και ζει τη δική της ζωή*».²⁰⁷

Οι αρχές της νέας παιδαγωγικής και κατεξοχήν του *Σχολείου Εργασίας* εισήχθησαν αρκετά νωρίς στην Ελλάδα, κατά βάση από τους συντελεστές του *Εκπαιδευτικού Ομίλου*, οι οποίοι τις συνέδεσαν με τα αιτήματα του *Εκπαιδευτικού*

νεοελληνικό σχολείο και ο πολιτικός ρόλος των παιδαγωγικών συστημάτων, Αθήνα, Κριτική, 1997, σ.153.

²⁰³ Γ. Κοντομήτρος, *Η γερμανική Μεταρρυθμιστική Παιδαγωγική και οι επιδράσεις της στην ελληνική εκπαίδευση κατά τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα*, Βόλος, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Θεσσαλίας, 2006, Σ. Μαρτίνου – Κανάκη, *το κίνημα της Μεταρρυθμιστικής Παιδαγωγικής και η επίδρασή του στο παιδαγωγικό έργο του Μιχάλη Παπαμαύρου*, διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Ρόδος, 2007, Γ. Πυργιωτάκης, *Η παιδαγωγική του Νέου Σχολείου*, Αθήνα, Γρηγόρη, 2007.

²⁰⁴ Αλ. Δελμούζος, *Δημοτικισμός και Παιδεία*, Αθήνα, 1971, σ.117.

²⁰⁵ Αυθύπαρκτος, σύμφωνα με το Δελμούζο είναι αυτός που εξουσιάζει το σώμα του, που μπορεί να ζει μόνος του βρίσκοντας το σωστό επάγγελμα στη ζωή του, που μπορεί να κρίνει ο ίδιος όσα προβλήματα του παρουσιάζει η ζωή του και να παίρνει σ' αυτά στάση συνειδητή, ο άνθρωπος, τέλος που ορίζει τις πράξεις του, που παίρνει την ευθύνη γι' αυτές. Βλ. Αλ. Δελμούζος, *Οι πρώτες προσπάθειες στο Μαράσλειο 1923-1926*, Αθήνα, Δημητράκος, 1929, σ. 36, ο ίδιος, *Δημοτικισμός και Παιδεία*, Αθήνα, εκδ. Αθηνά, 1926, σ. 112-113. Βλ. και τις σχετικές απόψεις του Μ. Κουντουρά στο Μ. Κουντουράς, *Κλείστε τα σχολεία*, εκπαιδευτικά Άπαντα, (επιμ. – σχόλια Αλ. Δημαράς), τόμ. Α', Αθήνα, Γνώση, 1985, σ. 136.

²⁰⁶ Ν. Π. Τερζής, *Η παιδαγωγική του Αλ. Π. Δελμούζου: συστηματική εξέταση του έργου και της δράσης του*, Θεσσαλονίκη, Κυριακίδης, 1986, σ. 137.

²⁰⁷ Αλ. Δελμούζος, *Το Κρυφό Σχολείο*, Αθήνα, εκδ. Γαλλικού Ινστιτούτου, 1950, σ. 293. Περισσότερα για τη μαθησιακή διαδικασία της νέας παιδαγωγικής πρακτικής βλ. J. Dewey, *Τα σχολεία εργασίας*, μτφρ. Μ. Γ. Μιχαηλίδου, Αθήνα, εκδ. Αθηνά, 1924, G. Kerschensteiner, *Η έννοια του σχολείου εργασίας ή το σχολείο του μέλλοντος*, μτφρ. Δ. Γεωργακάκης, Αθήνα, εκδ. Ι. Δ. Κολλάρου, 1916, Χρ. Κάτσικας, Κ. Θεριανός, *Ιστορία της νεοελληνικής εκπαίδευσης. Από την ίδρυση του ελληνικού κράτους μέχρι το 2007*, Αθήνα, Σαββάλας, 2007, σ.105 κ. εξ.

Δημοτικισμού²⁰⁸ στην προοπτική ανανέωσης του εκπαιδευτικού κλίματος και της εκπαιδευτικής πραγματικότητας της εποχής.²⁰⁹ Οι παιδαγωγοί, μέλη του *Εκπαιδευτικού Ομίλου*, υπηρέτησαν σε διδασκαλεία της εποχής τους και με τα συγγράμματά τους²¹⁰ καθώς και τα πρότυπα σχολεία²¹¹ που οργάνωσαν εισήγαγαν στην εκπαίδευση αντιλήψεις και πρακτικές που απηχούσαν τις θέσεις του *Σχολείου Εργασίας*.

Πρωταγωνιστές της προοδευτικής αυτής κίνησης ήταν ο Δελμούζος, ο Τριανταφυλλίδης και ο Γληνός οι οποίοι προσπάθησαν να εκσυγχρονίσουν το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, οι αντιλήψεις τους, ωστόσο, θεωρήθηκαν επικίνδυνες για την υπόσταση του ελληνικού έθνους και καταδικάστηκαν ανελήτητα.²¹²

Ο Γληνός στη θέση του σχολείου – φυλακή αντιπαραθέτει το *Σχολείο Εργασίας* στο οποίο «...η νόησις και η γνώσις υπηρετικά της βουλήσεως και ουχί ανεξάρτητος και πολλάκις μετέωρος. Αυτή είναι εν πάση συντομία η θεμελιώδης αρχή του νέου σχολείου». ²¹³ Ο Δελμούζος, βασικός συντελεστής του Ε. Ο. , δεν δέχεται ανεπιφύλακτα όλες τις ευρωπαϊκές απόψεις αλλά αποδέχεται πολύ θετικά το ενδιαφέρον ως μέσο για αυτενεργό δράση των παιδιών και έκρινε ότι η σημασία του είναι τεράστια γιατί πειθαρχεί όλες τις δυνάμεις του παιδιού και τις συγκεντρώνει στο στόχο που έχει θέσει.²¹⁴

²⁰⁸ «Η δημοτική γλώσσα και η δημοτικιστική ιδεολογία στις γενικές της γραμμές ακολουθεί παράλληλα κ' έχει μεγάλες αναλογίες με τις αρχές και την κίνηση του νεότερου σχολείου (...) Και η δημοτική γλώσσα έχει μέσα της στοιχεία πηγαία αγνότητας, ειλικρίνειας και αλήθειας, γιατί κάθε λέξη της και κάθε της έκφραση της δημιουργήθηκε από αυθόρμητες ανάγκες ψυχικές που στηρίζονται πάνω στη σύγχρονη φυσική ζωή και τη σύγχρονη πραγματικότητα (...)». Βλ. Μ Κουντουράς, *Κλειστέρα σχολεία, εκπαιδευτικά Άπαντα*, (επιμ. – σχόλια Αλ. Δημαράς), τόμ. Α', Αθήνα, Γνώση, 1985, σ. 86-87.

²⁰⁹ Για τις επιδράσεις της γερμανικής *Μεταρρυθμιστικής Παιδαγωγικής* στην Ελλάδα βλ. Γ. Κοντομήτρος, *Η γερμανική Μεταρρυθμιστική Παιδαγωγική ...ό. π.*, Ν. Π. Τερζής, *Η παιδαγωγική του Αλ. Π. Δελμούζου: συστηματική εξέταση του έργου και της δράσης του*, Θεσσαλονίκη, Κυριακίδης, 1986, Ν. Π. Τερζής, «Ο Δελμούζος στη φιλοσοφική σχολή. Ο Δελμούζος και η φιλοσοφική σχολή», στον τόμο *Αλέξανδρος Π. Δελμούζος. Παιδαγωγός και Μεταρρυθμιστής*, Θεσσαλονίκη, Κυριακίδης, 1991, Θ. Χατζηστεφανίδης, *Ιστορία της νεοελληνικής εκπαίδευσης (1821-1986)*, ό. π., Σ. Μαρτίνου – Κανάκη, ό. π.

²¹⁰ Τα κείμενα των φιλελεύθερων αυτών παιδαγωγών δημοσιεύτηκαν κυρίως στο *Δελτίο του Εκπαιδευτικού Ομίλου* αλλά και σε αυτοτελείς εκδόσεις ή παρουσιάζονται σε μεταγενέστερες έρευνες στηριγμένες σε αρχειακό υλικό.

²¹¹ Οι ιδέες αυτές εφαρμόστηκαν αρχικά σε πρότυπα σχολεία της περιόδου αυτής, όπως στο Παρθεναγωγείο Βόλου του Δελμούζου (1908-1911), το πρότυπο Δημοτικό Σχολείο του Μαρασλείου (1926-1929), στο οποίο συνεργάστηκαν ο Δελμούζος με το Γληνό και το πρότυπο του Διδασκαλείου Θηλέων Θεσσαλονίκης του Κουντουρά (1927-1929).

²¹² Θ. Χατζηστεφανίδης, *Ιστορία της νεοελληνικής εκπαίδευσης...ό. π.*, σ.140. Ο Δελμούζος ως διευθυντής στο Μαρασλείο διδασκαλείο, με αφορμή τον τρόπο διδασκαλίας της Ιστορίας από τη Ρόζα Ιμβριώτη κατηγορήθηκε για αντεθνική διδασκαλία, κατάργηση του μαθήματος των Θρησκευτικών και ηθική έκλυση. Έτσι στάθηκε άτυχος να μεταφέρει τις απόψεις τις οποίες είχε διδαχθεί στο Μόναχο από τον Kerschensteiner στους υποψήφιους δασκάλους του Μαρασλείου. Βλ. Αλ. Δελμούζος, *Δημοτικισμός και Παιδεία*, Αθήνα, 1971, σ. 73.

²¹³ Δ. Γληνός, *Ένας άταφος νεκρός*, Αθήνα, 1925, σ.303-304.

²¹⁴ Ν. Π. Τερζής, *Η παιδαγωγική του Αλ. Π. Δελμούζου...ό. π.*, σ.153-154.

Ο Μ. Παπαμαύρος αναφερόμενος στην πρόκληση του ενδιαφέροντος τονίζει ότι: «Στο ερβαρτιανό μοντέλο ο μαθητής δε μπορεί να αναπτύξει άμεσο ενδιαφέρον για το ζήτημα που πραγματεύεται η διδασκαλία, γιατί δεν είναι αυτός ο δημιουργός της διδασκαλίας. Εκείνος που έχει τη διδασκαλία στα χέρια του και την οδηγεί και την κανονίζει, είναι ο δάσκαλος. Η ψυχική αφοσίωση του μαθητή θα γίνει μόνο άμα αυτός πάρει ενεργό μέρος στη διδασκαλία, άμα εργαστεί, άμα δημιουργήσει. Το γνώρισμα της διδασκαλίας στο Σχολείο Εργασίας είναι η εργασία του μαθητή, που γίνεται η αρχή της διδασκαλίας σε κάθε μάθημα»²¹⁵.

Τέλος, κατά την περίοδο αυτή αρχίζει η υποχώρηση των στερεότυπων αντιλήψεων για τη μόρφωση και την κοινωνική παρουσία της γυναίκας. Ήδη από τις αρχές του 20ού αιώνα αρχίζει να αλλάζει η κατάσταση στο χώρο της γυναικείας εκπαίδευσης, στοιχείο που εμφανώς αποτυπώνεται στο παιδαγωγικό ιδεώδες του Αλ. Δελμούζου για τη λειτουργία του Παρθεναγωγείου του Βόλου, το οποίο στόχευε στη μόρφωση των ελληνίδων με χαρακτήρα ηθικό και αυθύπαρκτο.²¹⁶

Την ίδια εποχή σε προγραμματικά κείμενα του *Εκπαιδευτικού Ομίλου* επικρίνεται η «διακοσμητική» εκπαίδευση των κοριτσιών στα Παρθεναγωγεία, καθώς συντελούσε στη διαμόρφωση αδύναμων και υποταγμένων στην καθεστηκυία τάξη κοινωνικών υποκειμένων. Έτσι, παρόλο που εξακολουθούν να υφίστανται οι απόψεις για την έμφυλη διαφοροποίηση τόσο σε επίπεδο βιολογικών και πνευματικών χαρακτηριστικών όσο και στο επίπεδο του κοινωνικού προσορισμού, διαφαίνεται μια τάση για έξοδο της γυναίκας από τον οικιακό χώρο προς την αγορά εργασίας.²¹⁷ Η περίοδος του Μεσοπολέμου θεωρείται καθοριστική για τη μετάβασή της προς το δημόσιο χώρο καθώς διευρύνονται τα κοινωνικά στρώματα που επιδιώκουν την εκπαίδευση των κοριτσιών με στόχο την επαγγελματική τους αποκατάσταση.²¹⁸

Τα νέα αυτά δεδομένα ευνοούνταν από τις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις του Μεσοπολέμου με πρωτεργάτες τους εκπροσώπους του *Νέου Σχολείου* και του *Εκπαιδευτικού Δημοτικισμού*. Ειδικότερα, η μεταρρύθμιση του 1929 έδωσε την ευκαιρία στους δημοτικιστές διανοούμενους να εφαρμόσουν στην πράξη τις αρχές του *Σχολείου Εργασίας* με αφετηρία την εισαγωγή της δημοτικής στο δημοτικό. Στο

²¹⁵ Μ. Παπαμαύρος, « Το Σχολείο Εργασίας», (διάλεξη που διαβάστηκε στον Εκπαιδευτικό Όμιλο), *Εργασία*, τόμ. Α', τεύχ. 15-16, 15-30 Απριλίου 1924, σ.348-367. Ο Μ. Παπαμαύρος δημοσίευσε στη δεκαετία του 20 στο *Διδακταλικό Βήμα* «επιστολές» όπου αναλύει την ερβαρτιανή διδασκαλία, παρουσιάζει τις αρχές του *Σχολείου Εργασίας* και αναδεικνύει την υπεροχή του. Οι επιστολές αυτές κυκλοφόρησαν το 1929 ως αυτοτελές σύγγραμμα με τίτλο *Διδακτικές Αρχές του Σχολείου Εργασίας*.

²¹⁶ Αλ. Δελμούζος, *Το κρυφό σχολειό 1908-1911*, Αθήνα, Γαλλικό Ινστιτούτο, 1950, σ.267.

²¹⁷ Σε προγραμματικό κείμενο του *Εκπαιδευτικού Ομίλου* εκφράζεται το αίτημα να προβληθεί η γυναίκα σε παράγοντα κοινωνικής προόδου και με την κατάλληλη εκπαίδευση «να ανοιχτούνε στα κορίτσια και άλλοι δρόμοι[πέρα από το διδασκαλικό] προς το τραπεζικό, εμπορικό και βιοτεχνικό υπαλληλικό κλάδο». Βλ. «Πρόγραμμα Δημοτικού Σχολείου, Ανωτέρου Παρθεναγωγείου και Διδακταλείου κοριτσιών», *Δελτίο του Εκπαιδευτικού Ομίλου* τεύχ.2(1912), σ. 237-240.

²¹⁸ Δ. Γληνός, *Ένας άταφος νεκρός*, ό.π., σ. 52-58.

τέλος της περιόδου αυτής πλήθυναν τα έντυπα²¹⁹ σχετικά με τη διδασκαλία και τις παιδαγωγικές αρχές του *Σχολείου Εργασίας*.

Ωστόσο, παρά τις προσπάθειες αυτές, η κατεύθυνση της ελληνικής παιδαγωγικής παραμένει συνδεδεμένη με το συντηρητικό κλίμα της εποχής, καθώς η πλήρης εφαρμογή των αρχών του *Σχολείου Εργασίας* απαιτεί μια ριζική αλλαγή θεωρητικών και πρακτικών αντιλήψεων, πράγμα ακατόρθωτο για τα δεδομένα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, τουλάχιστον αυτή τη χρονική περίοδο.²²⁰

δ. Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1917

Το αίτημα για εκπαιδευτική μεταρρύθμιση προβλήθηκε από τα ριζοσπαστικότερα τμήματα της αστικής τάξης και διαχρονικά συνδέθηκε με το γενικότερο αίτημα για αναδιοργάνωση του ελληνικού κράτους.²²¹ Εν γένει το ζήτημα της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης εμφανίζεται συνυφασμένο με τους πολιτικούς αγώνες ανάμεσα στις συντηρητικές και προοδευτικές δυνάμεις του τόπου μας από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα.²²²

Όπως ήδη αναφέραμε, μέχρι το 1913 η μεταρρύθμιση στην εκπαίδευση δεν εφαρμόζεται, παρ' όλες τις απόπειρες, γιατί οι αστικές δυνάμεις υποχωρούν διαρκώς μπροστά στην πίεση του προαστικού κατεστημένου που ακόμα επιβιώνει στο πολιτικό και ιδεολογικό πεδίο. Μετά την ίδρυση του *Εκπαιδευτικού Ομίλου* η ομάδα των διανοουμένων που συνέβαλε στη συγκρότησή του διατυπώνει με σαφήνεια μια νέα αντίληψη για την εκπαίδευση και την αγωγή συνυφασμένη τόσο με τις ιδεολογικές συντεταγμένες όσο και με τις γενικές αρχές πάνω στις οποίες στηρίζεται η «νέα κοινωνία» που οραματίζεται και προτείνει ο Ελευθέριος Βενιζέλος.²²³

²¹⁹Μεταξύ αυτών συμπεριλαμβάνονται και τα εξής: Ν. Εξαρχόπουλος, *Εισαγωγή εις την Παιδαγωγική*, Αθήναι, 1923, Δ. Μεσσηκλής, *Ειδική Διδακτική*, Αθήναι, 1928, Θ. Κάστανος, *Το Σχολείο Εργασίας στη θεωρία και στην πράξη*, Θεσσαλονίκη, 1929, Ν. Καραχρίστου, *Διδακτική του Σχολείου Εργασίας με εφαρμογές εις τα πρότυπα του Μαρασλείου Διδασκαλείου*, τεύχ. Α', Β' και Γ' Αθήναι, 1929, Μ. Μπακανάκης, *Σκοπός και τρόπος διδασκαλίας της αναγνώσεως κατά το Σχολείον Εργασίας*, Αθήναι 1932, Σπ. Καλλιάφας, *Η σύγχρονος διδακτική εν θεωρία και πράξη*, Αθήνα. 1933,² Μ. Παπαμαύρος, *Ειδική Διδακτική του Σχολείου Εργασίας*, Αθήναι, 1933, Γ. Σπετσιέρης, *Το Σχολείο Εργασίας στην πράξη*, Αθήναι, 1932, Β. Τσίριμπας, *Ειδική διδακτική πάντων των εις το δημοτικόν σχολείον διδασκομένων μαθημάτων κατά τας αρχάς του Σχολείου Εργασίας*, Αθήναι, 1932, Ν. Εξαρχόπουλος, *Ενιαία διδασκαλία εν θεωρία και εν εφαρμογή*, Αθήναι, 1933.

²²⁰Μ Κουντουράς, *Κλείστε τα σχολεία*, ό. π., σ. 131.

²²¹ Ε. Μηλίγκου, «Μερικές όψεις της μεθοδολογίας διερεύνησης των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων», στον τόμο *Οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα*, Ρέθυμνο, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Φιλοσοφική Σχολή, Τομέας Παιδαγωγικών Σπουδών, 1986, σ. (265-271)253.

²²² Δ. Βεργίδης, « Από την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση στον αυτοδιαχειριστικό πειραματισμό» στον τόμο *Οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα*, ό.π., σ. 253.

²²³ Βλ. Αν. Φραγκουδάκη, *Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και φιλελεύθεροι διανοούμενοι*, ό.π., σ.161-171. Α. Κοντονή, *Το νεοελληνικό σχολείο και ο πολιτικός ρόλος των παιδαγωγικών συστημάτων*, Αθήνα, Κριτική, 1997, σ.50. Για την προσέγγιση της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης ως κοινωνικού

Με τη άνοδο στην εξουσία του κόμματος των Φιλελευθέρων το 1917 η εκπαίδευση βρίσκεται το κέντρο του μεταρρυθμιστικού προγράμματος της νέας κυβέρνησης²²⁴. Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση ανακοινώθηκε και ξεκίνησε από την προσωρινή κυβέρνηση της Θεσσαλονίκης και ολοκληρώθηκε λίγο αργότερα στην Αθήνα. Η εφαρμογή της ανατέθηκε στον Ε. Ό. κύρια πρόσωπα του οποίου τοποθετήθηκαν σε θέσεις- κλειδιά του Υπουργείου Παιδείας.²²⁵

Η εν λόγω μεταρρύθμιση μαζί με την προσπάθεια του 1913 αποτελούν « την πρώτη πειστική πρόταση αστικοδημοκρατικής γλωσσοεκπαιδευτικής μεταρρύθμισης του 20ού αιώνα. Στόχος της είναι η προσαρμογή της εκπαίδευσης στις νέες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες όπως αυτές διαμορφώνονται τόσο με την άνοδο της αστικής τάξης στην εξουσία (1909) όσο και με τη νικηφόρα έκβαση των Βαλκανικών πολέμων». ²²⁶ Η αστική ιδεολογία για την εκπαίδευση κυριαρχείται από τον παιδοκεντρικό χαρακτήρα, ξέμακρη από τις ηθικολογίες του παρελθόντος. Επιπλέον, «η ιδεολογία αυτή βασιζόταν στον αστικό ορθολογισμό που εξήρε την επιστήμη, την πρακτική χρησιμότητα της γνώσης, την υπακοή στο έννομο κράτος, την ατομική πρωτοβουλία αλλά και το συλλογικό πνεύμα, στα πλαίσια της κοινωνικής αλληλεγγύης». ²²⁷ Βασικός στόχος της είναι η διαμόρφωση της νοοτροπίας των αυριανών πολιτών με βάση τον ορθό λόγο και την κριτική σκέψη. ²²⁸ Έτσι, σύμφωνα με το Δελμούζο, «ανοίγεται ο δρόμος προς το σχολείο που στηριζόμενο στην ελληνική αλήθεια, εκτός από το άτομο, την κοινωνία και το δικό μας πολιτισμό, έχει ακόμα να υπηρετήσει, παράλληλα με την παιδεία των ξένων πολιτισμένων λαών, την ανθρώπινη αλήθεια και γενικά τον άνθρωπο». ²²⁹

Η βασικότερη καινοτομία που εισάγεται με την μεταρρύθμιση του 1917²³⁰ είναι η εισαγωγή της κοινής (ομιλουμένης) δημοτικής γλώσσας στις τέσσερις πρώτες τάξεις του Δημοτικού,²³¹ «απηλλαγμένης παντός αρχαϊσμού και ιδιωτισμού». ²³² Το νέο

νεωτερισμού βλ. Ν. Π. Τερζής, *Εκπαιδευτική πολιτική και εκπαιδευτική μεταρρύθμιση: Πρόγραμμα και Πραγματικότητα - Πράγματα και Πρόσωπα*, Θεσσαλονίκη, εκδ. Κυριακίδη, 1993.

²²⁴ Για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1917 βλ. Π. Ράπτης, *Οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις του μεσοπολέμου στην Ελλάδα (1917-1940)*, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών - Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σπουδών, Αθήνα, 1997 και ειδικά στο Τρίτο Κεφάλαιο, σ.135-238 (*Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1917-1929*), αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή. Βλ. και Αχ. Γ. Καψάλης, Δ. Φ. Χαραλάμπους, *Σχολικά εγχειρίδια: Θεσμική εξέλιξη και σύγχρονη προβληματική. Νέα αναθεωρημένη έκδοση*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2008, σ. 68-73 (Για το νομοθετικό πλαίσιο της μεταρρύθμισης 1917-1918).

²²⁵ Ο Δελμούζος και ο Τριανταφυλλίδης τοποθετήθηκαν στις δύο νεοσυσταθείσες θέσεις ανωτέρων εποπτών του Υπ. Παιδείας, ενώ ο Γληνός κατέλαβε τη θέση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου. Άν. Φραγκουδάκη, ό. π., σ. 37.

²²⁶ Σ. Μπουζάκης, *Νεοελληνική εκπαίδευση (1821-1985)*, ό.π., σ.67.

²²⁷ Α. Κοντονή, *Το νεοελληνικό σχολείο και ο πολιτικός ρόλος των εκπαιδευτικών συστημάτων*, Αθήνα, Κριτική, 1997, σ.188.

²²⁸ Θ. Χατζηστεφανίδης, *Ιστορία της νεοελληνικής εκπαίδευσης...*, ό. π., σ.266.

²²⁹ Αλ. Δημαράς, *Η μεταρρύθμιση...* τόμ. Β', ό. π., σ.123.

²³⁰ Στις 11 Μαΐου του 1917 με το Ν.Δ./2585 «Περί διδακτικών βιβλίων», με εισήγηση του Δ. Γληνού θεσμοθετήθηκε η εισαγωγή της δημοτικής γλώσσας στο Δημοτικό Σχολείο. Βλ. Α. Δημαράς, *Η μεταρρύθμιση...* ό. π., τόμ. Β', σ. 121.

²³¹ Άν. Φραγκουδάκη, ό.π., σ. 36.

νομοθετικό πλαίσιο (διάταγμα 2585 της 11^{ης} Μαΐου 1917 το οποίο τροποποιείται και επικυρώνεται με το νόμο 1332 της 9^{ης} Μαΐου 1918)²³³ πριν καταργηθεί το 1920 οδήγησε στην έκδοση 13 νέων αναγνωστικών στη δημοτική τα οποία έφεραν νέα πνοή στην εκπαίδευση. Η καθιέρωση της δημοτικής ήταν φορέας μιας σειράς αλλαγών σε παιδαγωγικό και ιδεολογικό επίπεδο.²³⁴

Στις εκπαιδευτικές αλλαγές ακόμη της μεταρρύθμισης είναι η συγγραφή νέων αναγνωστικών η σύνταξη²³⁵ των οποίων έγινε στη βάση των προδιαγραφών που ορίστηκαν με επίσημες κυβερνητικές πράξεις²³⁶ σε μια προσπάθεια επίλυσης του γλωσσοεκπαιδευτικού προβλήματος. Παράλληλα, τα αναγνωστικά αντανακλούν το νέο κοινωνικοπαιδαγωγικό κλίμα της εποχής. Τα σημαντικότερα νεωτερικά στοιχεία που κομίζουν είναι το αντιαυταρχικό πνεύμα και ο παιδοκεντρικός τους χαρακτήρας, η αστική κοσμοθεωρία, η απουσία των άμεσων ηθικοκοινωνικών προτροπών, και αντ' αυτού η αξιοποίηση της δράσης ως παιδαγωγικού τρόπου για την έμμεση διοχέτευση ηθικών, εθνικών, θρησκευτικών και κοινωνικών αξιών.²³⁷

Πέραν αυτών, ιδρύεται ο θεσμός των *Ανώτερων Εποπτών*²³⁸ για τη μελέτη και εισήγηση της μεταρρύθμισης αλλά και την προετοιμασία του διδακτικού

²³² Κ. Τσουκαλάς, *Εξάρτηση και αναπαραγωγή* ό.π., σ. 121.

²³³ Για το νομοθετικό πλαίσιο της μεταρρύθμισης 1917-1918 βλ. Αχ. Γ. Καψάλης, Δ. Φ. Χαραλάμπους, *Σχολικά εγχειρίδια: θεσμική εξέλιξη και σύγχρονη προβληματική*. Νέα αναθεωρημένη έκδοση, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2008, σ. 68-73.

²³⁴ Βλ. ενδεικτικά Α. Δημαράς (επιμ), *Το αλφαθητάρι με τον Ήλιο*, Αθήνα, Ερμής, 1976, Αν. Φραγκουδάκη, *Τα αναγνωστικά του δημοτικού σχολείου: ιδεολογικός πειθαναγκασμός και παιδαγωγική βία*, Αθήνα, Θεμέλιο, 1978, σ.139-173, Θεοφ. Δ. Χατζηστεφανίδης, *Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης (1821-1986)*, Αθήνα, Παπαδήμας, 1986, σ. 266, Αθ. Τ. Καραφύλλης, *Νεοελληνική εκπαίδευση: δύο αιώνες μεταρρυθμιστικών προσπαθειών*, Αθήνα, Κριτική, 2002, σ.95-98, Α. Δημαράς, «Η εκπαίδευση 1909-1922: Μεγάλα εκσυγχρονιστικά σχέδια και αντιδράσεις», στο *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, τ.6, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2003, σ.163-178, Δ. Α. Διαμαντής, *Τα σχολικά προγράμματα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και η πολιτική ιδεολογία (1830- 1920): Συμβολή στην ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης*, Αθήνα, εκδ. Γρηγόρη, 2006, σ. 362-375, Χ. Κάτσικας και Κ. Θεριανός, *Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης: Από την ίδρυση του ελληνικού κράτους μέχρι το 2007*, Αθήνα, Σαββάλας, 2007, σ.130-133, Ν. Π. Τερζής, *Μελέτη της Εκπαίδευσης του Νεοελληνισμού: Πριν από το κράτος- Έξω από το κράτος- Στο κράτος*, Θεσσαλονίκη, Αφοί Κυριακίδη, 2010, σ.309-310.

²³⁵ Για θέματα που αφορούν την ανάθεση της σύνταξης και την έγκριση των διδακτικών βιβλίων, ήτοι των αναγνωστικών αυτή την εποχή, βλ. Χρ. Λέφας, *Ιστορία της εκπαίδευσης... ό. π.*, σ. 346, Α. Καψάλης, Δ. Χαραλάμπους, *Σχολικά εγχειρίδια. Θεσμική εξέλιξη και σύγχρονη προβληματική*, Αθήνα, Έκφραση, 1995, σ. 49-59.

²³⁶ Για τις κυβερνητικές αυτές πράξεις βλ. Γ. Ρογάρη, *Γλώσσα, πολιτική και παιδεία...ό.π.*, σ. 243-247, στην ενότητα: «Προς τη γλωσσοεκπαιδευτική μεταρρύθμιση», όπου λεπτομερώς αναφορά στα σχετικά Διατάγματα και Νόμους για την εισαγωγή της δημοτικής γλώσσας και των νέων βιβλίων στο Δημοτικό σχολείο.

²³⁷ Αν. Φραγκουδάκη, *Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση ... ό. π.*, σ.43, Χ. Τσολάκης, «Ο Μανόλης Τριανταφυλλίδης και η εκπαιδευτική πράξη», στον τόμο *Τιμητικές εκδηλώσεις για τα εκατό χρόνια από τη γέννηση του Μ. Τριανταφυλλίδη*, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη, 1987, σ.74-78, Α. Κοντονή, ό.π., σ. 188, Σ. Μπουζάκης, ό. π., σ.70.

²³⁸ Με την ψήφιση του Ν. 826 «Περί κυρώσεως και τροποποιήσεως του αναγκαστικού διατάγματος της 29ης Ιουνίου 1917 περί συμπληρώσεως του νόμου 567 περί διοικήσεως της μέσης και δημοτικής εκπαίδευσεως» (ΦΕΚ, τχ. Α, αρ. 188, 5-9-1917) συμπληρώνεται η διοίκηση της Δημοτικής Εκπαίδευσεως με την εισαγωγή του θεσμού των Ανώτερων Εποπτών. Στην εισηγητική έκθεση του

προσωπικού. Ειδικότερα, διορίζονται δύο *Ανώτεροι Επόπτες* της δημοτικής εκπαίδευσης για την παιδαγωγική και επιστημονική εποπτεία του έργου του προσωπικού των Διδασκαλείων της δημοτικής εκπαίδευσης και των νηπιαγωγείων, των Δημοτικών Σχολείων και των Νηπιαγωγείων καθώς και των Επιθεωρητών των Δημοτικών Σχολείων. Οι *Ανώτεροι Επόπτες* μετέχουν στα γενικά συνέδρια του *Εκπαιδευτικού Συμβουλίου* με δικαίωμα ψήφου στα ζητήματα που σχετίζονται με τη δημοτική εκπαίδευση, εισηγούνται κάθε μέτρο προς βελτίωση της δημοτικής Εκπαίδευσης και υποβάλλουν εκθέσεις προς το συμβούλιο «*περί των εκ της υπ' αυτών ασκουμένης εποπτείας και των εκάστοτε επιθεωρήσεων συναγομένων πορισμάτων*».

Έτσι, η γλωσσοεκπαιδευτική μεταρρύθμιση πραγματοποιείται και με τις επίσημες πράξεις του *Εκπαιδευτικού Συμβουλίου*, οι οποίες δημοσιεύονται στην εφημερίδα της κυβέρνησης. Οι πράξεις αυτές αφορούν το ποια αναγνωστικά θα είναι σε καθαρεύουσα και ποια θα είναι τα βοηθητικά βιβλία (Εφ. Κυβερνήσεως Β', 22 Μαΐου 1918, αριθ. 37) η κατάργηση της διδασκαλίας της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στα Δημοτικά Σχολεία (Εφ. Κυβερνήσεως Α', 19 Ιουνίου 1918, αριθ. 136), η μεταρρύθμιση του αναλυτικού προγράμματος για τη γραμματική διδασκαλία στις τέσσερες πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου (Εφ. Κυβερνήσεως Α', 12 Απριλίου 1919, αριθ. 78).²³⁹

Έτσι, σύμφωνα με το Δ. Γληνό «...επέστη, στιγμή όπως ληφθεί πρόνοια περί διαρρυθμίσεως των αναγνωστικών βιβλίων των προορισμένων δια τας τέσσαρας τουλάχιστον κατωτέρας τάξεις του δημοτικού σχολείου, κατά τοιούτον τρόπον, ώστε να επιλύεται ικανοποιητικώς το μέγα και θεμελιώδες παιδαγωγικόν πρόβλημα της διδασκαλίας της μητρικής γλώσσας, το οποίο όχι μόνο δια το έθνος ολόκληρον ανυπολόγιστον έχει σημασίαν, αλλά και ιδιαίτερα χάρι των Ελλήνων, οι οποίοι έχουν μητρική γλώσσα ξένη.»²⁴⁰

Παράλληλα, το περιεχόμενο των αναγνωστικών βασίζεται σε μια νέα αντιμετώπιση της εκπαιδευτικής και παιδαγωγικής διαδικασίας, καθώς «*τα πρότυπά τους δεν είναι μυθικοί ή κατασκευασμένοι ήρωες, άφθαστα δείγματα ακραίας συμπεριφοράς. Τα κείμενα παίρνουν τα σύμβολά τους από την καθημερινή*

σχεδίου νόμου για τους Ανώτερους Επόπτες προσδιορίζοταν η σκοποθεσία, προς την οποία απέβλεπε η πολιτεία με την ίδρυση των δύο θέσεων Ανωτέρων Εποπτών, στην κορυφή της διοικητικής πυραμίδας της Δημοτικής Εκπαίδευσης. Ειδικότερα αναφερόταν ότι: «...κατόπιν της εισαγωγής της δημοτικής γλώσσας εις τα σχολεία εθεωρήσαμεν αναγκαίον να ιδρύσωμεν Ανωτέραν εποπτείαν της δημοτικής εκπαιδεύσεως προς μελέτην και εισήγησιν πάντων των συναφών προς την μεταρρυθμίσειν ταύτην ζητημάτων και προπαρασκευήν του διδακτικού προσωπικού, ούτως ώστε να καταστή τούτο από πάσης απόψεως ικανόν προς επιτυχή εφαρμογήν και πραγματοποίησιν της σημαντικωτάτης δια το έθνος καινοτομίας ταύτης.»

²³⁹ Βλ. γι' αυτά Γ. Ρογάρη, ό. π., σ.245-247.

²⁴⁰ Δ. Γληνός, Ένας άταφος νεκρός...ό. π., σ. 41.

ζωή, ρεαλιστικά και πειστικά, έτσι ώστε οι μικροί αναγνώστες ν' αναγνωρίζουν εμπειρίες και παραστάσεις από τη γύρω πραγματικότητα».²⁴¹

Η μεταρρύθμιση, επομένως, από τον Οκτώβριο του 1917 ήταν γεγονός, με αρκετούς υποστηρικτές. Ανάμεσά τους πολλοί διδασκαλικοί σύλλογοι²⁴² αλλά και Επιθεωρητές της δημοτικής εκπαίδευσης, που στο Α' Συνέδριό τους στις 24/5/1919 στην Αθήνα διατυπώνουν την ευχή για την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης και με την καθιέρωση της απλούστευσης του τονισμού.²⁴³

Ωστόσο, οι καινοτομίες αυτές προκάλεσαν την αντίδραση του συντηρητικού κατεστημένου, όπως η κριτική σ' ό,τι αφορά τη γλώσσα²⁴⁴ και το περιεχόμενο των νέων βιβλίων κυρίως από τον Γλωσσολόγο Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθήνας Γ. Ν. Χατζηδάκι.²⁴⁵ Την τακτική του ακολουθούν πολλοί όχι μόνο από τους υποστηρικτές της καθαρεύουσας αλλά και τους δημοτικιστές.²⁴⁶ Στο *Δελτίο του Εκπαιδευτικού Ομίλου* καταγράφονται οι διαμαρτυρίες- μεταξύ αυτών και του Μ. Τριανταφυλλίδη, μέσα από τη μελέτη του *Quo – usquetantem ή νέα σχολική γλώσσα και ο Γ. Ν. Χατζηδάκις* - για την αποκατάσταση της αλήθειας για τη ζωντανή γλώσσα των νέων βιβλίων από τους υπερασπιστές της καθώς και η ανασκευή των κατηγοριών προερχομένων από τους επικριτές της.²⁴⁷

²⁴¹ Αν. Φραγκουδάκη, *Τα αναγνωστικά βιβλία του δημοτικού σχολείου. Ιδεολογικός πειθαναγκασμός και παιδαγωγική βία*, Αθήνα, Θεμέλιο, 1979, σ.140, 141.

²⁴² Καθοριστικός ήταν ο ρόλος και η συνδρομή των δασκάλων, μέσα από το επίσημο συνδικαλιστικό τους όργανο, τη *Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας*, σ' ό,τι αφορά στο σχεδιασμό και την εφαρμογή των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων και ειδικότερα του γλωσσικού ζητήματος αυτή την εποχή. Για το θέμα αυτό βλ. στις σχετικές ενότητες, στην αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή της Αγγ. Δήμου, *Ο ρόλος του συνδικαλισμού των δασκάλων στις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις και στη διαμόρφωση των εκπαιδευτικών τους θεμάτων (1922-1967)*, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών –Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Ρόδος, 2005.

²⁴³ Βλ. Ε. Κριαράς, *Λόγιοι και δημοτικισμός*, Αθήνα, Εκδοτική Αθηνών, 1987, σ. 96.

²⁴⁴ Ο Ν. Χατζηδάκις αποκαλεί τη γλώσσα των αναγνωστικών ως «γλώσσα όλως τεχνητή ...ιδιόρρυθμον... τοις μαθηταίς ακατανόητον» και ακόμα «δημιούργημα απαίσιον, υπ' ουδενός ομιλούμενον και εις ουδεμίαν επαφήν προς τον βίον του έθνους ευρισκόμενον». Βλ. *Έκθεσις της Επιτροπείας της διορισθείσης προς εξέτασιν της γλωσσικής διδασκαλίας των δημοτικών σχολείων* στο Α. Δημαράς (επιμ.), *Το αλφαθητάρι με τον ήλιο*, (ανατύπωση), Αθήνα, Εστία, 1977, σ. 124-125.

²⁴⁵ Αλ. Δημαράς, *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε*, ό.π., τόμ. Β', σ. 12, 128.Ο Γ. Ν. Χατζηδάκις κατηγορεί τους ηγήτορες της μεταρρύθμισης του 1917 γιατί « κατά προφανή παράβασιν του νόμου εισήγαγον αντί της κοινής λαλουμένης την ιδιότευκτον αυτών δημοτικήν και διότι πάση δυνάμει καταπολεμούν την επίσημον ημών γλώσσαν την καθαρεύουσαν», βλ και Γ. Μπαμπινιώτης, «Γεώργιος Χατζηδάκις: η θέση του στο γλωσσικό ζήτημα και η συμβολή του στην αποκατάσταση της γλωσσικής μας ταυτότητας», στο συλλογικό τόμο *Το γλωσσικό ζήτημα – Σύγχρονες προσεγγίσεις*, ό. π., 2011.

²⁴⁶ Μερικοί από τους δημοτικιστές πίστευαν ότι, πριν από το κρατικό αυτό μέτρο, έπρεπε να γίνει η κατάλληλη προετοιμασία, τουλάχιστον από τον *Εκπαιδευτικό Όμιλο*. Ακόμη και αυτός ο Δελμούζος είχε τις αμφιβολίες του και το 1939, χαρακτήρισε τη μεταρρύθμιση « άλμα επικίνδυνον». Βλ. Π. Χάρης, «Ο Βενιζέλος και ο δημοτικισμός», *Νέα Εστία*, έτος Ξ, τόμος 120, τεύχ. 1426, σ.1537.

²⁴⁷ Βλ. αναλυτικά γι'αυτά Γ. Ρογάρη, ό.π., σ.247-256, στη θεματική ενότητα «Η νέα σχολική γλώσσα και η αντίδραση» και 340-341 στην ενότητα: «Γλωσσική διαμάχη Χατζηδάκι- Τριανταφυλλίδη», βλ. ακόμα για το Μ. Τριανταφυλλίδη και τη συμβολή του στο γλωσσικό ζήτημα συλλογικό τόμο: *Μνήμη Μανόλη Τριανταφυλλίδη. Είκοσι χρόνια από το θάνατό του*, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, Θεσσαλονίκη, 1979 και *Τιμητικές εκδηλώσεις για τα εκατό χρόνια από τη γέννηση του Μανόλη Τριανταφυλλίδη*

Μετά τις εκλογές του Νοεμβρίου του 1920 και τη νίκη των αντιβενιζελικών κομμάτων, η αντίδραση προς την φιλελεύθερη εκπαιδευτική μεταρρύθμιση εντείνεται και οδηγεί στην αναστολή της.²⁴⁸ Επικεφαλής των επικριτών είναι ο Γλωσσολόγος Γ. Ν. Χατζηδάκης ο οποίος διατυπώνει τις αντιρρήσεις του στο φυλλάδιο με τίτλο: *Γεννηθήτω φως: Ο Μαλλιαρισμός εις τα Δημοτικά Σχολεία*. Στο έντυπο αυτό καταθέτει τις απόψεις του για τη γλωσσική μορφή και το περιεχόμενο των αναγνωστικών, τα οποία ελέγχονται για έλλειμμα στο επίπεδο των πατριωτικών, θρησκευτικών και ηθικών αξιών.²⁴⁹

Η κυβέρνηση του Λαϊκού κόμματος αναθέτει σε επιτροπή του Υπουργείου Παιδείας να εξετάσει τη γλωσσική διδασκαλία στο Δημοτικό σχολείο. Ειδικότερα, ο Σ. Σακελλαρόπουλος, Γ. Γραμματέας του Υπουργείου Παιδείας, ο Α. Σκιάς και ο Ν. Εξαρχόπουλος, Καθηγητές της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, ο Ι. Μεγαρέυς, Τμηματάρχης της Δημοτικής Εκπαίδευσης. Θ. Μιχαλόπουλος και Χρ. Οικονόμου, πρώην Διευθυντές Διδασκαλείου, φανατικοί πολέμιοι της δημοτικής, μετέχουν στην «*Επιτροπεία προς εξέτασιν της γλωσσικής διδασκαλίας των δημοτικών σχολείων*». Τα δεκατρία αναγνωστικά των πέντε πρώτων τάξεων καταδικάζονται και παράλληλα διώκονται οι «διαφθορείς» της ελληνικής γλώσσας.²⁵⁰ Στην *Έκθεση της Επιτροπείας*, μεταξύ των άλλων για τα αναγνωστικά, τονίζεται «...να εκβληθώσι πάραυτα εκ των σχολείων και καώσι τα συμφώνως προς τους νόμους εκείνους συνταχθέντα και σήμερον εν χρήσει υπάρχοντα αναγνωστικά βιβλία ως έργα ψεύδους και κακοβούλου προθέσεως...»²⁵¹

Το 1921, η νέα κυβέρνηση του Δ. Ράλλη, όταν πλέον με το νόμο²⁵² καταργεί τα αναγνωστικά που γράφτηκαν στη δημοτική ο Μανόλης Τριανταφυλλίδης εκπονεί μελέτη με τίτλο: *Πριν καούν* και υπότιτλο: *η αλήθεια για τα αναγνωστικά της δημοτικής*.²⁵³ Στο πόνημά του αυτό υπερασπίζεται τη μεταρρύθμιση και το

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, Θεσσαλονίκη, 1987, βλ. ακόμα Γ. Μπαμπινιώτης, «Για τη συμβολή μερικών από τους πρωταγωνιστές του γλωσσικού ζητήματος: Αδαμάντιος Κοραΐς - Μανόλης Τριανταφυλλίδης - Νικόλαος Ανδριώτης - Αγαπητός Τσοπανάκης - Γεώργιος Κουρμούλης», στο Επίμετρο του συλλογικού τόμου *Το γλωσσικό ζήτημα – Σύγχρονες προσεγγίσεις* (επιμ. Γ. Μπαμπινιώτης), [Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων](#), 2011, Ν. Σ. Μήτσης, «Ο νέος δημοτικισμός: Μανόλης Τριανταφυλλίδης», στο συλλογικό τόμο *Το γλωσσικό ζήτημα..* ό. π.

²⁴⁸ Σ. Μπουζάκης, ό. π., σ.72, Χ. Νούτσος, *Ιστορία της εκπαίδευσης και ιδεολογία. Όψεις του Μεσοπολέμου*, Ο Πολίτης, Αθήνα 1990, σ.37.

²⁴⁹ Αλ. Δημαράς, *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε...* τόμ. Β', ό. π., σ. 126-129, όπου και παρατίθεται το σχετικό κείμενο.

²⁵⁰ Ε. Παπανούτσος, *Αλ. Δελμούζος*, Αθήνα, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας, 1984, σ. 79.

²⁵¹ *Έκθεσις της Επιτροπείας της διορισθείσης προς εξέτασιν της γλωσσικής διδασκαλίας των Δημοτικών Σχολείων*, Υπουργείο Εκκλησιαστικών και Δημοσίας Εκπαιδύσεως, εν Αθήναις, Τυπογραφείο Μ. Μαντζεβελάκη, 1921, σ. 133-134, Α. Δημαράς (επιμ.), *Το αλφαθητάρι με τον ήλιο...* ό.π.

²⁵² Νόμος 2678/10-8-1921 «Περί εισαγωγής ως αναγνωστικών βιβλίων εις τα δημοτικά σχολεία των καταλληλοτέρων εκ των προ του 1917 εγκεκριμένων».

²⁵³ Μ. Τριανταφυλλίδης, «Πριν καούν. Η αλήθεια για τα αναγνωστικά της δημοτικής», *Δελτίο του Εκπαιδευτικού Ομίλου*, τόμ. 9, Αθήνα, 1921, σ. 177-322 και Άπαντα, τόμ. 5ος, σ. 30-168.

δικαίωμα του λαού να μαθαίνει τη γλώσσα του.²⁵⁴ Το δημοσίευμα του Τριανταφυλλίδη ακολούθησαν και άλλα δημοσιεύματα εγκαινιάζοντας έτσι μια νέα φάση όξυνσης του γλωσσικού ζητήματος. Ο Γληνός στο βιβλίο του «*Οι χείροι υίζουσιν...*» κάνει μια γενικότερη ανασκόπηση του θέματος των διδακτικών βιβλίων του δημοτικού, κατακρίνει τη δυσνόητη γλώσσα που χρησιμοποιούν και καταγράφει το δράμα που αναγκάζονται να ζουν οι μικροί μαθητές.²⁵⁵

Οι συντηρητικές δυνάμεις, όμως, δεν μπόρεσαν να αντιληφθούν ότι καταδίκασαν όχι μόνο τη γλώσσα των αναγνωστικών αλλά και τις αξίες τους. Δεν μπόρεσαν να κατανοήσουν το νέο πνεύμα της μεταρρύθμισης και την αναγκαιότητα της εισαγωγής των νέων παιδαγωγικών μεθόδων και αντιλήψεων για την εφαρμογή του αστικού σχολείου. Το 1921 ο Τριανταφυλλίδης διατυπώνει την άποψη ότι *η μεταρρύθμιση στόχευε στην αναγέννηση της ελληνικής παιδείας*, γι' αυτό και οι επικριτές της υπονομεύουν, εκτός των άλλων, *τις νέες αξίες και τη νέα ιδεολογία που είναι εμποτισμένα τα νέα βιβλία*.²⁵⁶

Το 1923, η κυβέρνηση Πλαστήρα επανέφερε τις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις του 1917 και η δημοτική γλώσσα επανήλθε στο δημοτικό σχολείο, το κράτος ανέλαβε τις δαπάνες για τη δημοτική εκπαίδευση και άρχισαν οι δημοδιδάσκαλοι να πληρώνονται από το κράτος. Την ίδια χρονιά αναδιοργανώθηκε το *Μαράσλειο Διδασκαλείο* εκπαίδευσης δασκάλων και προσαρτήθηκε στην Παιδαγωγική Ακαδημία.²⁵⁷ Διευθυντής του ορίστηκε ο Αλ. Δελμούζος, ενώ ο Γληνός θα αναλάβει το 1924 την Παιδαγωγική Ακαδημία,²⁵⁸ γεγονός που πιστοποιεί την προσπάθεια των δύο ανδρών να δώσουν προτεραιότητα στην κατάρτιση των εκπαιδευτικών, τουλάχιστον μέχρι το 1926 οπότε και απομακρύνονται από τις θέσεις τους αυτές.

Το 1923 η Γ' Γενική Συνέλευση της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας²⁵⁹ Ελλάδας ήταν η πρώτη που συζήτησε εκπαιδευτικά ζητήματα, με πρώτο ανάμεσά τους το ποια πρέπει να είναι η γλώσσα των αναγνωστικών του δημοτικού σχολείου και αν πρέπει να διατηρηθεί και έχει πρακτική ωφέλεια η ιστορική ορθογραφία. Η απόφαση για την εισαγωγή της δημοτικής στο δημοτικό σχολείο ήταν ομόφωνη και αποτέλεσμα της σύγκρισης που έκαναν οι δάσκαλοι ανάμεσα στα βιβλία της περιόδου 1917 – 20 με εκείνα της περιόδου 1920 – 22 και επαναλήφθηκε τη μεθεπόμενη χρονιά κατά την Ζ' Γενική Συνέλευση, το 1925.²⁶⁰

²⁵⁴ Βλ. αναλυτικά για το περιεχόμενο του πονήματος στο Γ. Ρογάρη, ό.π., σ.343-355 στην ενότητα «Απολογισμός για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση».

²⁵⁵ Βλ. Δ. Γληνός (Αντ. Γαβριήλ), *Οι χείροι υίζουσιν, τα χείριδια κίζουσιν, οι όφεις υίζουσιν*, εν Αθήναις, εκδ. οίκος Δ. και Π. Δημητράκου, 1921/1924. Ανατύπωση : Αθήνα, Επικαιρότητα 1995.

²⁵⁶ Μ. Τριανταφυλλίδης, «Πριν καούν...» ό.π., Άπαντα, τόμ. 5^{ος}, σ. 36-42.

²⁵⁷ Σ. Μπουζάκης, *Νεοελληνική εκπαίδευση*, ό.π., σ.74-75.

²⁵⁸ Α. Δημαράς, *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε*, ό.π., τόμ. Β', σ.140-141.

²⁵⁹ Το 1922 ιδρύεται η Διδασκαλική Ομοσπονδία και το 1924 Η Ομοσπονδία Λειτουργών Μέσης Εκπαιδευσεως. Για τη Διδασκαλική Ομοσπονδία βλ. Αγγ. Δήμου, *Ο ρόλος του συνδικαλισμού των δασκάλων...* ό.π.

²⁶⁰ Βλ. αναλυτικά γι' αυτά Αγγ. Δήμου, *Ο ρόλος του συνδικαλισμού των δασκάλων στις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις...* ό.π., στην ενότητα: *Οι θέσεις της Δ.Ο.Ε. για την καθιέρωση της δημοτικής γλώσσας στο Δημοτικό σχολείο*, σ. 117 – 123.

Το 1924 η δημοτική γλώσσα θα επανέλθει στα δημοτικά σχολεία από τη δημοκρατική κυβέρνηση του Αλ. Παπαναστασίου, η οποία θα δώσει τη δυνατότητα στον Αλ. Δελμούζο να συνεχίσει το έργο του από το *Μαράσλειο Διδασκαλείο* και στο Δ. Γληνό από την *Παιδαγωγική Σχολή*. Τα *Μαρασλειακά* θα είναι η αφορμή για να ανακοπεί αυτή η προσπάθεια, ενώ τη χαριστική βολή θα δώσει η δικτατορία του Πάγκαλου (1925-26), Υπουργός Παιδείας του οποίου θα διατέλεσε ο Ι. Τσιριμώκος ο οποίος θα δηλώσει αρχικά σε ημερήσια εφημερίδα: «Θα τροποποιήσω τον τρόπον διδασκαλίας της γλώσσης εις τα δημόσια εκπαιδευτήρια. Ούτω εις μεν τα δημοτικά σχολεία θα διδάσκεται ως και σήμερον η δημοτική γλώσσα, αλλά χωρίς ιδιωματισμούς, εις δε τα λοιπά σχολεία η καθαρεύουσα, παρεμφερής προς τη γλώσσα των εφημερίδων. Τοιουτοτρόπως το παιδί, ευθύς ως θα εισέρχεται εις το σχολείον, θα διδάσκεται την μητρικήν του γλώσσαν, ώστε να δύναται να κατανοήση αυτήν αμέσως και να αποκτήσει στερεάς βάσεις δια τας ανωτέρας τάξεις». ²⁶¹

Όμως, οι ελπίδες εξανεμίζονται από την εγκύκλιο του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου στην οποία ξεκαθαρίζεται ότι «η γλωσσική διδασκαλία εν τοις σχολείοις πρέπει να θεωρηθή ως τελικόν αυτής σκοπόν να καταστήση δια συστηματικής εργασίας κτήμα των μαθητών την γλώσσαν, ην η κοινή των Ελλήνων συνείδησις αναγνωρίζει ως επίσημον και εθνικήν. Τοιαύτη δε είναι ουχί τοπικόν τι ιδίωμα, ούδ' υπό των μη τυχόντων μορφώσεως χρησιμοποιημένη γλώσσα εν τη καθ' ημέραν αναστροφή, η ακαθόριστος και ποικιλόμορφος, αλλ' η γλώσσα των πεπαιδευμένων του έθνους τάξεων». ²⁶²

Το 1928 τυπώθηκε το πρώτο συντακτικό της νεοελληνικής γλώσσας γραμμένο από τον Αχ. Τζαρτζάνο, ²⁶³ πρώην εκπαιδευτικό σύμβουλο, που αποδεικνύει ότι η δημοτική γλώσσα μπορεί να διατυπώσει τα πιο λεπτά και σύνθετα νοήματα. Όμως η πολιτική αστάθεια της τελευταίας περιόδου και η διάσπαση του Ε. Ο. το 1927 ²⁶⁴ και στη συνέχεια η διάλυσή του το 1929 θα σταθεί τροχοπέδη στην προώθηση του ζητήματος.

Η δημοτική γλώσσα θα επανέλθει με την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1929 ²⁶⁵, θα εκδιωχθεί όμως για μια ακόμη φορά το 1934 από την κυβέρνηση Π.

²⁶¹ Εφημερίδα *Ελεύθερο Βήμα*, φύλλο της 30/11/1926.

²⁶² «Η δευτέρα εγκύκλιος του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου», *Διδασκαλικό Βήμα*, τεύχ. 73, 4/4/ 1926, σ.6.

²⁶³ Θ. Νάκας, «Αχιλλέας Τζαρτζάνος: η γλωσσική του δικαίωση», στο συλλογικό τόμο *Το γλωσσικό ζήτημα – Σύγχρονες προσεγγίσεις*, ό. π. 2011.

²⁶⁴ Η διάσπαση του Ε. Ο. οφείλεται στις βασικές διαφωνίες ανάμεσα στο Δελμούζο και το Γληνό που αφορούσαν το ζήτημα της θρησκευτικής αγωγής και της εθνικής διαπαιδαγώγησης καθώς και τη σχέση της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης και των κοινωνικών αγώνων. Βλ. Αλ. Δημαράς, *Η μεταρρύθμιση... τόμ. Β', ό. π.*, σ. 151-155, Α. Καψάλης, Δ. Χαραλάμπους, *Σχολικά εγχειρίδια. Θεσμική εξέλιξη και σύγχρονη προβληματική*, Αθήνα, Εκφραση, 1995, σ. 117-141.

²⁶⁵ Για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1929 βλ. Π. Ράπτης, *Οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις του μεσοπολέμου στην Ελλάδα (1917-1940)*, ό.π., και ειδικά στο Πέμπτο Κεφάλαιο, σ.303-447, (*Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1929 – 1932*), Γ. Πανταζής, *Λαϊκή παιδεία και οικονομική ανάπτυξη: η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1929...* ό.π., όπου αναφορά στις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις της κυβέρνησης του Ελ. Βενιζέλου ως μοχλό ανάπτυξης της χώρας, σε συνδυασμό με τα υπάρχοντα κοινωνικά, πολιτικά, διοικητικά και οικονομικά δεδομένα.

Τσαλδάρη, κλείνοντας έτσι «ένας κύκλος αδιάκοπος μεταρρυθμίσεων» και ίσως «άγονων αγώνων».²⁶⁶

ε. Αγροτική εκπαίδευση και μετεκπαίδευση

ι. Το θεσμικό πλαίσιο

Ένα ενδιαφέρον κεφάλαιο προκύπτει μέσα από το περιεχόμενο των υπό έρευνα Πρακτικών καθώς γίνονται αναφορές στο ενδιαφέρον των δασκάλων για την φροντίδα του σχολικού κήπου, για την καλλιέργεια της γης, για τη χρησιμότητα των δασών, για την κατοχή γεωπονικών γνώσεων και για την απόσπαση δύο δασκάλων με σκοπό τη μετεκπαίδευσή τους στο Γεωργικό Φροντιστήριο Ιωαννίνων.

Παράθεση σχετικών αποσπασμάτων:

1) Για τον Λαϊστινό δάσκαλο Νικ. Δεβελέγκα αναφέρεται: «... Έχων ἔμφυτον τήν πρός τά δάση ἀγάπην κατώρθωσε να ἐμπνεύσῃ ταύτην οὐ μόνον εἰς τούς μαθητάς του, μεθ' ὧν καλλιεργεῖ σχολ. κήπον, ἀλλά καί εἰς πολλούς ἐκ τῶν κατοίκων, οἵτινες ζητήσαντες ἐπέτυχον ἤδη τήν ἀπαγόρευσιν τῆς βοσκῆς κ' ἔξυλεύσεως ἀπό ὑπερκειμένου ὑψώματος, ὁπόθεν ἔχει τήν ἀρχήν ὁ ἀπειλῶν τήν Λάισταν χείμαρρος. Τήν διά καρυῶν καί πευκῶν ἀναδάσωσιν τῆς ἐκτάσεως ταύτης καί τῶν ὄχθῶν τοῦ ἐν λόγῳ χείμαρρου ἀναλαθόντα τά σχολεῖα ἐποίησαντο ἔναρξιν ἀπό τοῦ π. ἔτους...»²⁶⁷

2) Για τον Κωνστ. Γκράτζιο, Διευθυντή του διτάξιου Δημοτ. Σχολείου Τσερβαρίου: «...δι' ὁμιλιῶν του ἐν σχολικαῖς ἑορταῖς περί τῆς καλλιεργείας τοῦ ἐδάφους, τῆς χρησιμότητος τῶν δασῶν καί τῆς μορφωτικῆς σημασίας τῶν σχολικῶν κήπων οὐ μόνον ἱκανόν χρηματ. ποσόν εἰσέπραξε διά τήν καλλιεργείαν τοῦ σχολ. κήπου Τσερβαρίου, ὅστις διακρίνεται πάντων τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ Ζαγορίου τοιούτων, ἀλλά καί ἐπί τοῦ γεωργικοῦ πληθυσμοῦ τῶν συγχωριανῶν του ἐπωφελῶς ἐπέδρασε...»²⁶⁸

3) Από τον Επιθεωρητή Σπυρίδωνα Πίσπερη σημειώνεται για τον δημ/λο Βίτσας Σωτ. Παπάζογλου ότι «εἶναι κάτοχος γεωπονικῶν γνώσεων... ἐπεκτείνων δέ τήν δρᾶσιν του ἐν τῇ ἧ ὑπηρετεῖ κοινωνία ἐφύτευσε πλεῖστα δένδρα εἰς παρακείμενον τῷ Σχολεῖῳ χῶρον».²⁶⁹

4) Στην τελευταία Πράξη (111^η της 19^{ης} Νοεμβρίου 1927) αναφέρεται ότι το Ε.Σ. αποφάσισε την φοίτηση στο Γεωργικό Φροντιστήριο Ιωαννίνων των δημ/λων Αρτσίστας Κων/τίνου Ζαῖμη και Παπίγκου Δημοσθένη Παγούνη «ὡς ἔχοντων πάντα τά ἐν τῇ ἀνωτέρῳ ἐγκυκλίῳ διαταγῇ τοῦ Σ^{0ῦ} Ὑπουργείου διαλαμβανόμενα προσόντα». Ειδικότερα η πρόταση του Επιθεωρητή Σπυρίδωνα Πίσπερη έχει ως

²⁶⁶ Σ. Μπουζάκης, *Νεοελληνική Εκπαίδευση...* ὁ.π., σ. 80.

²⁶⁷ Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 45^η της 19^{ης} Φεβρουαρίου 1922, σ. 110.

²⁶⁸ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 111.

²⁶⁹ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 235.

εξής: «...Ο Έπιθεωρητής έχων υπ'όψιν τάς υπ'άριθ. 46010 και 48471 έγκυκλ. διαταγάς τοῦ Σ^{οῦ} Ὑπουργείου Παιδείας, δι' ὧν κοινοποιεῖται ἀπόσπασμα τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν.Δ. "περί Γεωργικῆς Ἐκπαιδεύσεως" ὡς και τήν υπ'άριθ. 210 πρᾶξιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, δι' ἧς τοῦτο ὀρίζει, ὅπως φοιτήσωσι κατά τό τρέχον ἔτος εἰς τό Γεωργικόν Φροντιστήριον Ἰωαννίνων δύο δημοδιδάσκαλοι ἐκ τῆς περιφερείας Ζαγορίου εἰσηγεῖται, ὅπως ἐκ τῶν ὑποβαλόντων σχετικᾶς αἰτήσεις κληθῶσι πρός φοίτησιν οἱ πτυχιούχοι δημ/λοι τοῦ μονοταξίου μικτοῦ δημοτ. Σχολείου Ἀρτισίτης Κων/τίνοσ Ζαΐμης και τοῦ διταξίου μικτοῦ δημοτικοῦ Σχολείου Παπίγκου Δημοσθένης Παγούνης (μή ὑπαρχόντων ἐν τῇ περιφερείᾳ πολυταξίων σχολείων) ὑπηρετοῦντες εἰς ἀγροτικᾶς κοινότητας ἐκ τῶν εὐπορωτέρων ὡς ἔχοντες ἀμφοτέροι ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 40 ἐτῶν..»²⁷⁰.

Ο θεσμός των Γεωργικῶν Σχολείων συναντάται ἤδη ἀπό το 1829, ὅταν ο Ι. Καποδίστριας συστήνει το Αγροκήπιο της Τίρυνθας με σκοπό την εκπαίδευση φτωχῶν και ορφανῶν παιδιῶν στη θεωρητική και πρακτική γεωργία. Η προσπάθεια δεν τελεσφόρησε ὅπως και ἄλλες προσπάθειες στη διάρκεια του 19ου αι. με μόνη εξαίρεση την ίδρυση των τριῶν Τριανταφυλλίδων Γεωργικῶν Σχολείων το 1887 σε Αθήνα, Τίρυνθα και Λάρισα. Ούτε κι αυτά τα Γεωργικά Σχολεία πέτυχαν να προσελκύσουν μαθητές, ἀφοῦ στη συνέχεια οἱ κάτοχοι γῆς δεν τους προσελάμβαναν λόγω οικονομικῶν συμφερόντων, δυσπιστίας ἀπέναντι στο νέο και της δύναμης της παράδοσης ούτε ἐμπιστεύονταν τη μόρφωση των παιδιῶν τους στις γεωργικές σχολές.²⁷¹

Το 1914 ἰδρύονται ἀπό τον Ε. Βενιζέλο τα κατώτερα Γεωργικά Σχολεία (Ν.301 «Περί κατωτέρων πρακτικῶν γεωργικῶν σχολείων», ΦΕΚ 282, 4/10/1914) για τους ἀπόφοιτους δημοτικῶν σχολείων ἡλικίας 14-19 χρόνων, των οποίων οἱ γονεῖς ἀσχολοῦνταν αποκλειστικά με τη γεωργία. Πρώτο που λειτούργησε ἦταν η Κασσαβέτεια Γεωργική σχολή Αἰδινίου με ἀθρόα προσέλευση μαθητῶν. Το ενδιαφέρον της Πολιτείας συνεχίζεται με την καθιέρωση της «Πράσινης Γιορτής» το 1916, που στόχευε στη δένδροφύτευση ἀπό τους μαθητές και στη σύσταση σχολικῶν κήπων, ἀλλά γρήγορα ἔχασε την ἀξία της, ἐνῶ το 1920, κάτω ἀπό την ἐποπτεία του ὑπουργείου Γεωργίας, θα συνταχθεῖ ἀπό τον Σ. Χασιώτη και θα ψηφιστεῖ ο Ν.2203 «Περί κατωτέρων γεωργικῶν σχολείων» (ΦΕΚ 136, 24/6/1920), που διέκρινε σε δυο κατηγορίες τα σχολεία της κατώτερης βαθμίδας, σε γενικά και ἐιδικά, με ἐτήσια φοίτηση.

Μέχρι το 1930 εἶχαν ἰδρυθεῖ δεκατρία πρακτικά Γεωργικά Σχολεία ἀλλά τα περισσότερα δε λειτούργησαν ἐξαιτίας της σταδιακῆς ἀπροθυμίας των μαθητῶν να φοιτήσουν σ' αυτά, ἀφοῦ δεν μπορούσαν στη συνέχεια να γίνουν δημόσιοι υπάλληλοι και ἐξαιτίας της αποκλειστικῆς ἀπασχόλησης των γεωπόνων με την

²⁷⁰ Π.Ε.Σ.Ζ. σ. 248.

²⁷¹ Π. Κυπριανός – Μ. Χουμεριανός «Γεωργική εκπαίδευση και ἐκσυγχρονισμός του αγροτικοῦ χώρου στην Ελλάδα, 1895-1914», *Ἱστωρ*, τχ. 13, 2003, σ. (49-76) 52-53.

αποκατάσταση των ακτημόνων καλλιεργητών και των προσφύγων της μικρασιατικής καταστροφής.²⁷² Στην πολιτική φιλολογία, το όνομα του Αλ. Παπαναστασίου είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την ίδρυση και επέκταση των γεωργικών συνεταιρισμών και τη γενικότερη γεωργική ανάπτυξη.²⁷³

Στην «Οικουμενική Κυβέρνηση» υπό τον Αλ. Ζαίμη το 1926 αναλαμβάνει το υπουργείο Γεωργίας, θέση που διατήρησε και στη διάδοχη κυβέρνηση «ευρέος συνασπισμού» (2/8/1927) μετονομάζοντας το κόμμα που έχει ο ίδιος ιδρύσει από «Δημοκρατικό» σε «Εργατοαγροτικό». Στις 3/2/1928 παραιτείται από το υπουργείο Γεωργίας²⁷⁴ ενώ Υπουργός Γεωργίας θα χρηματίσει και το 1931.

Η σχέση του Αλ. Παπαναστασίου με την εκπαίδευση είχε ξεκινήσει από το 1910, όταν συμμετείχε στην ίδρυση του Εκπαιδευτικού Ομίλου. Την περίοδο αυτή θα είναι ο εμπνευστής του Ν.Δ. «Περί στοιχειώδους γεωργικής εκπαίδευσης» (ΦΕΚ 220, 14/10/1927), που θα τροποποιηθεί την επόμενη χρονιά από την κυβέρνηση Βενιζέλου με το Ν.3600 «Περί κυρώσεως και τροποποιήσεως του από 7/10/1927 Ν.Δ. περί στοιχειώδους γεωργικής εκπαιδεύσεως» (ΦΕΚ 121, 11/7/1928), όπου και τις δυο φορές ο ίδιος ηγείται του υπουργείου Γεωργίας. Ο νόμος αυτός προέβλεπε στο τρίτο άρθρο του τη σύσταση Κυριακών Γεωργικών σχολείων (Κ.Γ.Σ.) σε κάθε δημοτικό σχολείο. Σ' αυτά φοιτούσαν υποχρεωτικά οι απόφοιτοι του δημοτικού σχολείου, αγόρια και κορίτσια, εκτός απ' αυτούς που συνέχιζαν τις σπουδές τους στη μέση εκπαίδευση ή σε κατώτερα γεωργικά σχολεία ή αφοσιώνονταν σε επαγγέλματα άσχετα με τη γεωργία ή είχαν υπερβεί το δέκατο τέταρτο έτος της ηλικίας τους. Μπορούσε να ιδρυθεί και ειδικό τμήμα γυναικείας στοιχειώδους μετεκπαίδευσης όπου οι μαθήτριες θα διδάσκονταν ειδικότερα γεωργικά μαθήματα αναγόμενα στον κύκλο των γυναικείων έργων, όπως σηροτροφία, μελισσοκομία, ορνιθοτροφία, υγιεινή και οικοκυρικά μαθήματα. Η διάρκεια της φοίτησης στα Κ.Γ.Σ. δεν μπορούσε να είναι λιγότερη από δύο εξάμηνα και περισσότερη από τέσσερα. Με την υπ' αριθ. 2943 απόφαση του υπουργείου Γεωργίας της 10/1/1929 ορίστηκε η φοίτηση στα Κυριακά Γεωργικά Σχολεία να είναι διετής και ο χρόνος διδασκαλίας ανά έτος 40 τουλάχιστον ημέρες με τετράωρη ημερήσια διδασκαλία από τις οποίες οι δυο ώρες διατίθεντο για πρακτικές ασκήσεις. Στα σχολεία αυτά δίδασκαν δάσκαλοι που είχαν αποφοιτήσει από τα Γεωργικά Φροντιστήρια, που είχαν ιδρυθεί παράλληλα, λαμβάνοντας σαν επιμίσθιο το ¼ των αποδοχών τους από

²⁷² βλ. γι' αυτά Ι. Κανδήλα *Η Αβερύφειος γεωργική σχολή Λάρισας. Συμβολή στην ιστορία της γεωργικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα.* Διδακτορική διατριβή. Βόλος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Παιδαγωγικό τμήμα Δημοτικής εκπαίδευσης, 2001, σ. 114-118. Περισσότερα στη θεματική ενότητα: ΗΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ σ. 31-140.

²⁷³ Θ. Καλαφάτης, «Α. Παπαναστασίου: Θεωρία και πράξη», περιοδικό *Ιστορικά* της εφημερίδας «Ελευθεροτυπία», τχ. 103, 4/10/2001, σ. (18-23)18, Ξ. Λευκοπαρίδης, (επιμέλεια). *Αλέξανδρος Παπαναστασίου. Μελέτες – λόγοι – άρθρα* (τόμος Β', 1957, σ. 596-601). Αθήνα, Μορφωτικό Ινστιτούτο Αγροτικής Τραπεζής Ελλάδος.

²⁷⁴ Θ. Βερέμης «Ο αγώνας για την ίδρυση της Αγροτικής Τράπεζας και ο Αλ. Παπαναστασίου-Ένα χρονικό». Στο Γ.Αναστασιάδης, Γ. Κοντογιώργης και Π.Πετρίδης (επιμ.). *Αλ. Παπαναστασίου. Θεσμοί, Ιδεολογία και Πολιτική στο Μεσοπόλεμο*, Πολύτυπο, Αθήνα, 1987, σ.257.

την κοινότητα ή το δήμο που ανήκε το σχολείο. Οι δάσκαλοι που είχαν πτυχίο γεωργικής σχολής ή αγροτικού ορφανοτροφείου ή γεωργικών γυμνασίων απαλλάσσονταν από τη φοίτηση στα Γεωργικά Φροντιστήρια, ενώ η διδασκαλία στα Κ.Γ.Σ. μπορούσε ν'ανατεθεί και στους αποφοίτους μέσω των Γεωργικών Σχολών. Με απόφαση του Γεωργικού Συμβουλίου του υπουργείου Γεωργίας ορίζονταν τα διδασκόμενα σ' αυτά μαθήματα, ο τρόπος διδασκαλίας τους και η διάρκεια φοίτησης. Ιδιαίτερη μνεία γινόταν για τη σύσταση σχολικού κήπου ανεξάρτητα από το γυμναστήριο και τον αύλειο χώρο στο πρώτο ήδη άρθρο του Ν.Δ. «Περί στοιχειώδους γεωργικής εκπαίδευσης» και στη συνέχεια στο Ν.3600, όπου ρητά ορίζεται ότι «ουδέν κτίριον σχολείου ανεγείρεται άνευ εξασφάλισης κατάλληλου και επαρκούς χώρου προς σύστασιν σχολικού κήπου».

Το πέμπτο άρθρο του ίδιου νόμου ίδρυε στην Ανώτερη Γεωπονική Σχολή της Αθήνας ή σε άλλη ισότιμη στις γεωργικές σχολές όπως επίσης και στους μη ειδικούς γεωργικούς σταθμούς από ένα Γεωργικό Φροντιστήριο, που σκόπευαν στη γεωργική μόρφωση δασκάλων που βρίσκονταν σε υπηρεσία, ώστε στη συνέχεια να χρησιμεύσουν ως δάσκαλοι των νεοσυστημένων Κυριακών σχολείων. Οι δάσκαλοι που θα υποδεικνύονταν από το υπουργείο Παιδείας προς φοίτηση θα προτιμούνταν μεταξύ αυτών που υπηρετούσαν σε σχολεία αγροτικών κοινοτήτων ή δήμων και αυτών που υπηρετούσαν σε πολυτάξια σχολεία εύπορων δήμων ή κοινοτήτων, οι οποίες ζητούσαν τη σύσταση γεωργικού σχολείου. Προϋποθέσεις που ζητούνταν από τους δασκάλους που θα φοιτούσαν ήταν να μην έχουν ηλικία ανώτερη των σαράντα χρόνων και να φοιτήσουν υποχρεωτικά για ένα πλήρες έτος, κατά τη διάρκεια του οποίου θεωρούνταν ότι βρίσκονταν σε εκπαιδευτική άδεια με πλήρεις αποδοχές. Τα διδακτέα μαθήματα και η ύλη τους, οι ασκήσεις και οι εξετάσεις για την απονομή πιστοποιητικού καθορίζονταν από τον υπουργό Γεωργίας μετά από γνωμοδότηση του Συμβουλίου Γεωργίας. Βασιζόμενο στο πέμπτο άρθρο, το έκτο άρθρο ορίζει ότι ιδρύονται Κυριακά Γεωργικά σχολεία στους δήμους ή κοινότητες από τις οποίες στάλθηκαν δάσκαλοι στα γεωργικά φροντιστήρια ή όπου υπηρετούν δάσκαλοι με πτυχίο Γεωργικού Φροντιστηρίου ή Γεωργικής Σχολής ή αγροτικού οικοτροφείου αλλά και σ' εκείνες τις κοινότητες που θ' ανελάμβαναν να διορίζουν και να μισθοδοτούν γεωπόνους γ' αυτό το σκοπό. Γεωπόνοι επίσης, υπάλληλοι του υπουργείου Γεωργίας μπορούσαν να διδάξουν προσωρινά στα Κ.Γ.Σ. μέχρι την αποφοίτηση των δασκάλων από τα γεωργικά φροντιστήρια.

Οι θέσεις καθηγητών των γεωργικών μαθημάτων στα Διδασκαλεία αρρένων και θηλέων, ιεροδιδασκαλεία και μέσα και κατώτερα γεωργικά σχολεία πληρώνονταν από τους πτυχιούχους Διδασκαλείου και ανώτερης Γεωπονικής σχολής, στην περίπτωση, όμως, που δεν υπήρχαν κάτοχοι και των δυο πτυχίων διορίζονταν πτυχιούχοι μόνο ανώτερης Γεωπονικής σχολής. Το υπουργείο Παιδείας ήταν αρμόδιο για τον ορισμό του αριθμού, όχι ανώτερο από δύο, των εισακτέων στην Ανώτερη Γεωπονική σχολή δασκάλων, ύστερα από διαγωνισμό, με την προϋπόθεση να έχουν πενταετή τουλάχιστον διδασκαλική προϋπηρεσία και ηλικία

όχι ανώτερη των τριάντα ετών. Με τους ίδιους όρους δημόσιοι υπάλληλοι, απόφοιτοι ανώτερης Γεωπονικής σχολής μπορούσαν να φοιτήσουν στα μονοτάξια Διδασκαλεία για την απόκτηση πτυχίου. Με διαταγή επίσης του υπουργού Παιδείας, ύστερα από πρόταση του υπουργείου Γεωργίας, μπορούσε να οργανωθεί μετεκπαίδευση δασκάλων και Επιθεωρητών στα συνέδρια των δασκάλων προς παρακολούθηση σειράς γεωργικών μαθημάτων που θα διδάσκονταν από γεωπόνους που θα όριζε το υπουργείο Γεωργίας μαζί με το πρόγραμμά τους. Στο υπουργείο Γεωργίας επίσης συστηνόταν τμήμα γεωργικής εκπαίδευσης, υπεύθυνο για την έκδοση οδηγιών για τους γεωργούς, βιβλίων για τη διδασκαλία των γεωργικών μαθημάτων σε μορφή οδηγιών για τους δασκάλους και μορφωτικών βιβλίων για τους μαθητές, σε γλώσσα απλή και εύληπτη.

Στην εισηγητική έκθεση του νόμου 3600/1928 ο νομοθέτης παραδέχεται την έλλειψη μέριμνας από πλευράς του κράτους για την επαγγελματική μόρφωση του γεωργικού πληθυσμού, αν και αυτός αποτελεί την πλειοψηφία του πληθυσμού και τη βάση της οικονομίας της χώρας. Απόδειξη αποτελεί η ύπαρξη 222 γυμνασίων (συμπεριλαμβανομένων και των πρακτικών λυκείων και ημιγυμνασίων) και 446 ελληνικών σχολείων και μόνο δύο μέσων γεωργικών σχολών και ενός κατωτέρου γεωργικού σχολείου σε όλο το κράτος. Την παρούσα στιγμή η ανάγκη οργάνωσης της αγροτικής εκπαίδευσης είναι επιτακτική εξαιτίας της γεωργικής προόδου και της καθοδήγησης που έχουν ανάγκη οι ακτήμονες καλλιεργητές και πρόσφυγες στους οποίους παραχωρήθηκε γη. Πέρα, όμως, από την ειδική μόρφωση του αγροτικού πληθυσμού, οι γεωργικές γνώσεις έπρεπε να μεταδοθούν σε όλη τη σπουδάζουσα νεολαία γιατί αυτό θα συντελούσε στην αρτιότερη μόρφωσή της και στην αύξηση της παρατηρητικότητάς της και γιατί αυτός ήταν ο μόνος τρόπος για να αποδοθεί απ' όλη την κοινωνία η δέουσα προσοχή στα γεωργικά ζητήματα και να εξυψωθεί ο γεωργικός πολιτισμός. Ο νομοθέτης είχε τη γνώση ότι τα Κ.Γ.Σ. δεν ικανοποιούσαν όλες τις γεωργικές εκπαιδευτικές ανάγκες, είχαν όμως το πλεονέκτημα της εύκολης σύστασης από όλες σχεδόν τις κοινότητες. Πλεονέκτημα θεωρούνταν και η διδασκαλία στα σχολεία αυτά από τους δασκάλους, οι οποίοι πέρα από τη γεωργική τους μετεκπαίδευση είχαν και την απαιτούμενη παιδαγωγική μόρφωση και γνώση των μικρών μαθητών, που θα φοιτούσαν στα Κ.Γ.Σ. Συμπλήρωσή τους θ' αποτελούσε η μελλοντική λειτουργία κατώτερων γεωργικών σχολείων με διετή φοίτηση των αποφοίτων του δημοτικού σχολείου και η σύσταση γεωργικών γυμνασίων αντί για τα λειτουργούντα στις αγροτικές περιφέρειες κλασικά γυμνάσια ή πρακτικά λύκεια.²⁷⁵

Τα κατώτερα γεωργικά σχολεία θα ιδρυθούν από το Ν.4397/1929 «Περί Στοιχειώδους εκπαίδευσης» (ΦΕΚ 309, 16/8/1929), άρθρα 25-38, διακρινόμενα σε τρία είδη ανάλογα με την ειδικότητά τους: σε σχολεία με ειδικότητα τη μεγάλη

²⁷⁵ Βλ. γι' αυτά Κ. Σιφναίος, Εισηγητική έκθεσις του Ν.3600/1928. Στο *Πανδέκται νέων νόμων και διαταγμάτων* (τ. Γ', σσ. 456-460), Αθήνα, Λαμπρόπουλος, 1928.

καλλιέργεια, σε σχολεία με ειδικότητα την κτηνοτροφία και σε σχολεία με ειδικότητα τη δενδροκομία και την αμπελουργία. Η φοίτηση σ'αυτά ήταν διετής, ανώτατο όριο μαθητών ανά τάξη οι τριάντα μαθητές, ενώ προϋπόθεση για την ίδρυσή τους ήταν η προσφορά από μέρους της κοινότητας κατάλληλου αγροκτήματος έκτασης τουλάχιστον πέντε στρεμμάτων. Ο ίδιος νόμος προικοδοτεί τον κάθε νεοϊδρυόμενο σχολικό κήπο με το ποσό των δυο χιλιάδων δραχμών από το Δημόσιο Ταμείο, ποσό που το επόμενο έτος ο Ν.4836/1930 «Περί τροποποίησης και συμπλήρωσης του Ν.4397 περί στοιχειώδους εκπαίδευσης» (ΦΕΚ 253, 25/7/1930) θ'ανεβάσει στο ποσό των πέντε χιλιάδων δραχμών και πεντακόσιες δραχμές ετήσια επιχορήγηση.

Ο Ν.4397/1929 αναφερόμενος στους δασκάλους που είχαν μετεκπαιδευτεί στα Γεωργικά Φροντιστήρια, ορίζει ότι μπορούν να διοριστούν στα κατώτερα γεωργικά σχολεία ως επιμελητές γεωπόνου διατηρώντας το βαθμό και το μισθό και τις διατάξεις προαγωγής που ίσχυαν γι' αυτούς στη δημοτική εκπαίδευση. Ο Ν.4836 τους αναβαθμίζει αφού ορίζει ότι, ελλείψει γεωπόνων αποφοίτων ανώτερης γεωπονικής σχολής, δάσκαλοι οι οποίοι σύμφωνα με το Ν.3600 είχαν μετεκπαιδευτεί για μια διετία σε Γεωργικά Φροντιστήρια μπορούσαν να διοριστούν διευθυντές γεωργικών σχολείων απολαμβάνοντας τα ίδια προνόμια και προαγωγές με τους δασκάλους που είχαν μετεκπαιδευτεί για μια διετία στο Πανεπιστήμιο, με την προϋπόθεση να είναι πτυχιούχοι Διδασκαλείου δημοτικής εκπαίδευσης ή Ιερατικής σχολής, όπως όριζε συμπληρωματικά ο Ν.5057 «Περί τροποποίησης και συμπλήρωσης των Ν.4368 Περί Διδασκαλείων της Δημοτικής εκπαίδευσης, Ν.4397 περί στοιχειώδους εκπαίδευσης και Ν.4190 περί εκπαιδευτικών αδειών των λειτουργών Μέσης εκπαίδευσης» (ΦΕΚ 173, 26/6/1931). Οι μετεκπαιδευμένοι δάσκαλοι στα μονοτάξια Γεωργικά Φροντιστήρια μπορούσαν να διοριστούν ως επιμελητές γεωπόνου. Η πρόσκληση για τη γεωργική μετεκπαίδευση γινόταν ανά δύο έτη.

Το σχολικό έτος 1927-28 λειτούργησαν επτά Γεωργικά Φροντιστήρια στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, την Πάτρα, τα Ιωάννινα, τη Λάρισα, τη Φλώρινα και τη Μεσαρά Κρήτης με 156 μετεκπαιδευόμενους δασκάλους. Το επόμενο σχολικό έτος 1928-29 ο αριθμός τους μειώθηκε κατά ένα, αφού καταργήθηκε το γεωργικό φροντιστήριο Φλώρινας λόγω αδυναμίας του ν'ανταποκριθεί στο σκοπό του και ο αριθμός των υποψηφίων για γεωργική μετεκπαίδευση ήταν 140 δάσκαλοι από όλες τις εκπαιδευτικές περιφέρειες, η κατανομή των οποίων ανατέθηκε στο εκπαιδευτικό Συμβούλιο ανάλογα με τη γεωργική ενασχόληση των κατοίκων κάθε περιφέρειας. Την ίδια χρονιά συστήθηκαν 156 Κ.Γ.Σ. στις κοινότητες εκείνες που υπηρετούσαν οι ισάριθμοι δάσκαλοι που μετεκπαιδεύτηκαν την προηγούμενη χρονιά στα μονοετή γεωργικά φροντιστήρια, το σχολικό έτος 1929-30 ιδρύθηκαν 97

Κ.Γ.Σ.(Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ Δ.Ο.Ε., 1930), ενώ η ίδια διαδικασία σύστασης Κυριακών Γεωργικών Σχολείων συνεχίστηκε και τα επόμενα χρόνια.²⁷⁶

II. Οι θέσεις της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας για τη γεωργική εκπαίδευση και μετεκπαίδευση

Το ζήτημα της αγροτικής εκπαίδευσης είναι από τα λίγα παραδείγματα αगाστής συνεργασίας και σύμπλευσης απόψεων μεταξύ Δ.Ο.Ε. και υπουργείων Παιδείας και Γεωργίας. Σε όλη τη διάρκεια της περιόδου μια πληθώρα άρθρων αποδεικνύει το ενδιαφέρον των δασκάλων για την αγροτική εκπαίδευση και κυρίως για την αναβάθμιση της ζωής των αγροτών, με τους οποίους οι περισσότεροι συναναστρέφονταν, ενώ η αναγωγή της σε θέμα συζήτησης στις Θ', ΙΑ', ΙΒ' και ΙΕ' Γενικές Συνελεύσεις της Δ.Ο.Ε. το πιστοποιεί.

Η Διδασκαλική Ομοσπονδία θα δώσει το παρόν ήδη στο Α' Πανελλήνιο Αγροτικό συνέδριο το Μάιο του 1926, αφού σύμφωνα με την άποψη του τότε Γεν. Γραμματέα της Ε. Παράσχη ανήκουν και οι δυο στην ίδια κατηγορία των αδικουμένων και βρίσκονται σε αμοιβαία εξάρτηση: «Βελτίωση οικονομική κι επαγγελματική του δασκάλου φέρνει ως αποτέλεσμα την ηθική και υλική εξύψωση του αγρότη»²⁷⁷

Την ίδια γνώμη θα διατυπώσει ο τύπος της εποχής: «Εις το συνέδριον των αγροτικών συνεταιρισμών απεδόθη ο δίκαιος φόρος τιμής εις τας υπηρεσίας, τας οποίας προσέφερον οι δημοδιδάσκαλοι εις την ανάπτυξιν των συνεταιρισμών...Ο δημοδιδάσκαλος, εξ αυτής της φύσεως του επαγγέλματός του και της αμέσου επικοινωνίας του μετά του γεωργικού κόσμου, δύναται να είναι ο φορέυς κάθε προοδευτικής ιδέας παρά τω παραγωγώ λαώ κι αυτός ακριβώς είνε ο προορισμός του». Όπως συνάγεται και από το ψήφισμα του συνεδρίου, έχει γίνει συνείδηση του αγροτικού κόσμου ότι «ο διδάσκαλος του χωρίου αποτελεί μέλος της αγροτικής οικογενείας διά την μόρφωσιν των τέκνων της οποίας πένεται και νυχθημερόν καταπονείται».²⁷⁸

Ο Ι. Φιωτάκης, διευθυντής του Δημοτικού Σχολείου Αγ. Αθανασίου Κισσάμου Κρήτης, είναι ο πρώτος που θα στείλει ολοκληρωμένες προτάσεις προς τη Θ' Γενική Συνέλευση της ΔΟΕ το 1927 για τη γεωργική μετεκπαίδευση των δασκάλων, τη

²⁷⁶ Για τα ζητήματα αυτά βλ. Ζ. Βλόντης, «Μια ματιά στο νόμο «γεωργικής μετεκπαιδύσεως», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 230, 16/6/1929, σ. 5-6, Η. Γκάκας, «Το Κυριακό Γεωργικό σχολείο», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 263, 9/2/1930, σ. 5, Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΔΟΕ, «Τα Κυριακά Γεωργικά σχολεία», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 251, 17/11/1929, σ. 1-2, Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΔΟΕ, (1931). «Η γεωργική εκπαίδευση», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 356, 13/12/1931, σ. 1, Κ.Καπενικάς, «Η γεωργική εκπαίδευσις», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 123, 27/3/1927, σ. 4, Γ. Μπουρδάκος, «Η φοίτηση στο αγροτικό σχολείο», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 127, 24/4/1927, σ. 4.

²⁷⁷Ε. Παράσχη, «Αγρότης και δημοδιδάσκαλος», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 80, 30/5/1926, σ. 2.

²⁷⁸εφημερίδα «Πρωία», φύλλο της 21/5/1926, όπως αναδημοσιεύεται στο «Διδασκαλικό Βήμα», τχ. 80, 30/5/1926).

σχετική διδασκαλία της γεωπονικής επιστήμης μέσω εκλαϊκευμένων βιβλίων και την ίδρυση σε κάθε σχολείο αγροκηπίου²⁷⁹

Συγκεκριμένες είναι οι προτάσεις του Κ.Καπενικά, δασκάλου του Δ.Σχ. Μυτιληνών Σάμου, για την εισαγωγή του μαθήματος της «Γεωργικής» στις δυο ανώτερες τάξεις του Δημοτικού σχολείου, έστω κι αν χρειαστεί περικοπή των ωρών των Θρησκευτικών και των Τεχνικών, ενώ οι δάσκαλοι δε θα αρκестούν στη διδασκαλία στα Κυριακά Γεωργικά Σχολεία αλλά σε ένα είδος γεωργικού σταθμού, που θα συστήσει η κάθε κοινότητα κι εκεί θα μορφώνουν τον αγροτικό πληθυσμό με την εκτέλεση γεωργικών πειραμάτων.²⁸⁰

Στις αρχές της εποπτείας και της αυτενέργειας στηρίζονταν και οι προτάσεις του Τζ. Τσαγκιά, διευθυντή του Δημοτικού σχολείου Καλογρέζας κι αντιπροέδρου της Δ.Ο.Ε. τη συνδικαλιστική χρονιά 1928-29, αφού το παιδί έπρεπε να βλέπει και να πιάνει καθετί που έχει σχέση με το μελλοντικό επάγγελμά του. Πρότεινε την ίδρυση αγροτικού μουσείου με εκθέματα σπόρους, ρίζες, δείγματα εδαφών, λιπασμάτων, φωτογραφίες ζώων κτλ., τη διδασκαλία μέσω πειραμάτων, τη δημιουργία ενός πειραματικού αγρού σε κάθε κοινότητα, έτσι ώστε να καταστεί πρακτικότερη η αγροτική διδασκαλία, την πραγματοποίηση σχολικών αγροτικών εκδρομών σαν αφορμή όξυνσης της παιδικής παρατηρητικότητας και τη θέσπιση βραβείων για τις καλύτερες καλλιέργειες μεταξύ μαθητών.²⁸¹

Ο Α. Υψηλάντης, πρόεδρος του συλλόγου δασκάλων Μεγαρίδος, κατηγορήσε το Δημοτικό Σχολείο ότι μέχρι τότε «δεν συνήθισε τον αυριανό πολίτη να εργάζεται ούτε τον έφερε σε άμεση επαφή με τη μητέρα γη. Δεν τον εφοδίασε με γνώσεις πρακτικές ούτε με ιδέες προοδευτικές σχετιζόμενες με τη γεωργία αλλά το εναντίον τον κατάντησε να ζη φτωχά, τον έκανε να στερήται».²⁸²Συνεχίζοντας, θεωρεί τους δασκάλους ως τους πιο κατάλληλους να διαδώσουν γεωργικές γνώσεις εξαιτίας του μεγάλου αριθμού τους, της διασποράς τους και στα πιο μακρινά χωριά και γιατί ήταν οι μόνοι μορφωμένοι μεταξύ των αγροτών, ενώ παράλληλα οι μαθητές τους θ' αναπτύσσουν την περιέργεια, την παρατηρητικότητα και την κρίση, θα μορφώνουν παραγωγικό πνεύμα και θα προετοιμάζονται για το επάγγελμα που θ' ακολουθήσουν. Η καινοτομία του έγκειται στην εισαγωγή της αγροτικής διδασκαλίας σε όλα τα σχολεία της επαρχίας κι όχι μόνο τα 200 ή 300 που θα ιδρύσει το κράτος, με την προσάρτηση μιας έκτασης γης σε κάθε σχολείο και την καλλιέργειά του από τους μαθητές.

²⁷⁹Ι. Φιωτάκης, «Στροφή της λαϊκής εκπαίδευσης προς την αγροτική εκπαίδευση», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 121, 13/3/1927, σ. 3.

²⁸⁰Κ. Καπενικάς, «Η γεωργική εκπαίδευσις», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 123, 27/3/1927, σ. 4.

²⁸¹Τ. Τσαγκιάς, «Στενωτέρα συνεργασία μεταξύ των γεωργικών συλλόγων, συνεταιρισμών και δημοδιδασκάλων», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 124, 3/4/1927, σ. 3.

²⁸²Α. Υψηλάντης, «Το Δημοτικό σχολείο και η αγροτική εκπαίδευση», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 126, 17/4/1927, σ. 4.

Βασισμένη στην εικοσαετή διδασκαλική του πείρα είναι η πρόταση που απευθύνει προς τη Θ΄ Γεν. Συνέλευση ο Γρ. Μπουρδάκος από τη Στενή Τήνου να χωριστεί το μονοτάξιο αγροτικό σχολείο σε δύο τμήματα, το ανώτερο (Γ΄, Δ΄, Ε΄, ΣΤ΄ τάξεις) και το κατώτερο (Α΄, Β΄ τάξεις), από τα οποία το ανώτερο θα φοιτά στο σχολείο το πρωί και το κατώτερο το απόγευμα. Μ΄ αυτόν τον τρόπο διευκολύνεται η λειτουργία του σχολείου, αφού το πρωϊνό ο δάσκαλος, απερίσπαστος από τις μικρές τάξεις, εργάζεται μόνο με τις μεγάλες, ενώ τα μεγαλύτερα παιδιά είναι ελεύθερα το απόγευμα να βοηθήσουν τις οικογένειές τους στις αγροτικές τους εργασίες. Αυτός ο τρόπος λειτουργίας θα καταστούσε τακτικότερη και τη φοίτηση των παιδιών, ενώ παράλληλα θα γλύτωναν το συνωστισμό μέσα στην τάξη, την ορθοστασία ή το κάθισμα στο έδαφος.²⁸³

Όλες οι παραπάνω προτάσεις αξιοποιήθηκαν κατά τη Θ΄ Γεν. Συνέλευση, στη διάρκεια της οποίας «μετά μακράν συζήτησιν επί του ζητήματος της αγροτικής εκπαίδευσεως και μετά ανάλυσιν του θέματος υπό ειδικών» διαπιστώθηκε η ανάγκη μόρφωσης του αγρότη και δημιουργίας αγροτικής συνείδησης, εκφράστηκε η χαρά της Ομοσπονδίας για την αρξάμενη από το υπουργείο Γεωργίας σχετική προσπάθεια, ζήτησε η γενική στοιχειώδης μόρφωση μέσα στο πλαίσιο του ανθρωπιστικού χαρακτήρα της να προσλάβει και γεωργική χροιά με την κατάλληλη διαρρύθμιση του αναλυτικού προγράμματος και απαίτησε την κατάργηση των Ελληνικών σχολείων και την ταυτόχρονη μετατροπή τους σε Γεωργικά Γυμνάσια. Για το σκοπό αυτό η Συνέλευση ζήτησε από το υπουργείο Γεωργίας να τροποποιήσει το υπό κατάρτιση νομοσχέδιο «Περί στοιχειώδους γεωργικής εκπαίδευσεως», έτσι ώστε να αρθεί ο περιορισμός του ορίου ηλικίας για τη μετεκπαίδευση των δασκάλων τόσο στην Ανώτατη Γεωπονική σχολή όσο και στα μονοετή γεωργικά φροντιστήρια, να γίνει και για τα ήδη υπάρχοντα σχολεία υποχρεωτική η σύσταση σχολικού κήπου και να ληφθεί πρόνοια για τη γεωργική οικοκυρική μόρφωση των κοριτσιών. Το ψήφισμα της Συνέλευσης κλείνει με τη δήλωση της απόφασής της να συντελέσει στη συνειδητοποίηση από τις αγροτικές μάζες των αγροτικών εκπαιδευτικών προβλημάτων σε σχέση και προς τη δημιουργία αγροτικού πολιτισμού.²⁸⁴

Η επόμενη σχετική με τη γεωργική εκπαίδευση απόφαση θα ληφθεί στη διάρκεια της ΙΑ΄ Γεν. Συνέλευσης το 1928 και θ΄ αφορά το διορισμό όσων μετεκπαιδεύτηκαν στα Γεωργικά Φροντιστήρια σε πρακτικά σχολεία, διαβαθμιζόμενοι όπως και το υπόλοιπο προσωπικό τους, όταν υπηρετούν δε στα δημόσια σχολεία ν΄ απολαμβάνουν τα ίδια ευεργετήματα ως προς το χρόνο προαγωγής με τους μετεκπαιδευθέντες στο Τεχνικό Διδασκαλείο.²⁸⁵ Ζητούσαν,

²⁸³ Γ. Μπουρδάκος, «Η φοίτηση στο αγροτικό σχολείο», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 127, 24/4/1927, σ. 4.

²⁸⁴ Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΔΟΕ «Ψηφίσματα της Θ΄ Γενικής Συνέλευσης της Δ.Ο.Ε.», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 130, 22/5/1927, σ. 6.

²⁸⁵ Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΔΟΕ, «Πρακτικά της ΙΑ΄ Γενικής Συνελεύσεως της Δ.Ο.Ε.», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 174, 13/5/1928, σ. 41.

δηλαδή, συντόμευση του χρόνου προαγωγής τους κατά δυο έτη και κρατικοποίηση του επιδόματός τους. Ήδη, όμως, το υπόμνημα που πολλοί μετεκπαιδευόμενοι είχαν στείλει στις 30/11/1928, με το οποίο ζητούσαν να γίνει διετής η μετεκπαίδευση στα Γεωργικά Φροντιστήρια, έχει αρνητική αντιμετώπιση από το υπουργείο Γεωργίας, που όχι μόνο θεωρεί επαρκέστατη τη μονοετή μετεκπαίδευσή τους για το διορισμό τους στα Κ.Γ.Σ, όπου μεταδίδονται στοιχειώδεις κι όχι επαγγελματικές γεωπονικές γνώσεις, αλλά και ξεκαθαρίζει με την υπ' αριθμ. 15811/27-12-1928 εγκύκλιό του ότι «επ' ουδενί λόγω το καθ' ημάς υπουργείον είναι προδιατεθειμένον να εισηγηθή νομοθετικόν διάταγμα διά την τοποθετησίν των ως καθηγητών επαγγελματικών γεωργικών σχολών, διότι ως έδει να έχουν αντιληφθή, εις τα φροντιστήρια αποκτούν στοιχειώδεις γνώσεις γεωπονίας τελείως ανεπαρκείς προς κατάληψιν των ανωτέρω θέσεων». Η Δ.Ο.Ε. επικροτεί την άρνηση του κράτους να ικανοποιήσει αυτό το αίτημα, αφού διαβλέπει την επιθυμία τους να μεταπηδήσουν στη Μέση εκπαίδευση διδάσκοντας πλέον στα Μέσα Γεωργικά σχολεία.

Η εφαρμογή των Κ.Γ.Σ. είχε προκαλέσει την εμφάνιση των πρώτων πρακτικών προβλημάτων. Ο περιορισμός της ηλικίας φοίτησης των παιδιών στα Κ.Γ.Σ. μέχρι το 14ο έτος της ηλικίας τους απέκλειε τους περισσότερους από τους αποφοιτήσαντες από τα πλήρη εξατάξια σχολεία, και τέτοια ήταν όλα τα σχολεία των Νέων χωρών, ενώ η κυριακάτικη φοίτηση θα προσκρούσει και στη διάθεση των χωρικών αυτή την ημέρα να πάνε εκκλησία ή να ψυχαγωγηθούν ή ν' ασχοληθούν με κάποια προσωπική τους εργασία αλλά και στην παιδική ψυχοσύνθεση, που την Κυριακή θα προτιμήσει να παίξει από το να καθήσει στο θρανίο για έβδομη συνεχή ημέρα. Ο δάσκαλος, επίσης, ζημιώνει το παιδαγωγικό του έργο με την ακατάπαυστη καθημερινή εργασία, κάτι που απαιτεί χαλύβδινη ψυχική και σωματική υγεία. Προβληματική καθίσταται, άλλωστε, και η συνεννόηση του μετεκπαιδευμένου δασκάλου με τα μέλη του κοινοτικού συμβουλίου, άτομα που η αμάθεια των αγροτών αποτελεί γι' αυτά τον ευκολότερο τρόπο εκμετάλλευσής τους, γι' αυτό και παρεμποδίζουν με κάθε τρόπο την ίδρυση των Κ.Γ.Σ. και αρνούνται την απόδοση του επιμισθίου στο δικαιούχο δάσκαλο. Λύσεις σχετικές που προτείνονται από τον Ζ. Βλόντη, μετέπειτα πρόεδρο της Δ.Ο.Ε., είναι η μεταμεσημβρινή διδασκαλία των γεωργικών μαθημάτων κάθε Τετάρτη και Σάββατο σε όλα τα παιδιά αλλά και στους απόφοιτους από διετίας εκτός κι αν συνεχίζουν τις σπουδές τους στη μέση εκπαίδευση και η υποχρεωτική αναγραφή της πίστωσης που αφορά το επιμίσθιο των δασκάλων που αποφοίτησαν από τα γεωργικά φροντιστήρια, το οποίο θα εισπράττεται ως δημόσιο έσοδο από το Δημόσιο Ταμείο.²⁸⁶

Αλλού προτείνεται η απόδοση στο δάσκαλο κάποιων στρεμμάτων γης που θα τα εκμεταλλεύεται για λογαριασμό του με την υποχρέωση η καλλιέργεια να

²⁸⁶ Ζ. Βλόντης, «Μια ματιά στο νόμο «γεωργικής μετεκπαιδύσεως», *Διδακταλικό Βήμα*, τχ. 230, 16/6/1929, σσ. 5-6.

είναι επιστημονική και το παράδειγμά του θα είναι η πιο εύγλωττη θεωρία προς τους καχύποπτους γεωργούς.²⁸⁷ Ανάλογο αίτημα για κρατικοποίηση του επιδόματος που παρέχεται στους μετεκπαιδευμένους γεωργικά από τις κοινότητες και την υποχρεωτική διδασκαλία διά νόμου στοιχειωδών γεωργικών γνώσεων στις Ε΄ και Στ΄ τάξεις αποστέλλουν στη Δ.Ο.Ε. και οι μετεκπαιδευόμενοι στο Γεωργικό φροντιστήριο Ιωαννίνων.²⁸⁸ Πρόβλημα, όμως, αποτελεί και η έλλειψη μαθητών (Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΔΟΕ, 1929β), γεγονός που καθιστά το θεσμό των Κ.Γ.Σ. εντελώς άσκοπο, γι' αυτό και η Δ.Ο.Ε. συνιστά στους γεωργικά μετεκπαιδευμένους δασκάλους να φροντίσουν για τη συστηματική διαφώτιση των αγροτών.²⁸⁹

Η κακή κατάσταση των Κ.Γ.Σ. βεβαιώνεται και από τον Κ. Παναγιωτόπουλο, Γεν. Γραμματέα του Γεωργικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης: «Δυστυχώς τα Κ.Γ.Σ. είχαν εγκαταλειφθή εις την τύχην των. Εις τα πλείστα τούτων δεν είχαν αναγραφεί ουδεμία πίστωσης ούτε διά το επιμίσθιον των μετεκπαιδευθέντων δημοδιδασκάλων ούτε διά την λειτουργίαν αυτών (...), ουδέν γεωργικόν εργαλείον διέθετον και δέν είχαν τα μέσα να οργανώσουν ούτε μικρόν τινά σχολικόν κήπον».²⁹⁰ Θα προτείνει κι αυτός τα μαθήματα να γίνονται τις καθημερινές κι όχι τις Κυριακές και υποχρεωτικά στους μαθητές των δυο μεγαλύτερων τάξεων του δημοτικού σχολείου, να ενισχυθούν οικονομικά τα Κ.Γ.Σ. από το κράτος για να πάψει η οικονομική τους εξάρτηση από τις κοινότητες και ο έλεγχός τους ν' ανατεθεί στα γεωργικά επιμελητήρια. Θα μπορούσε επίσης να γίνει μελέτη των ιδιαίτερων κλιματολογικών συνθηκών κάθε περιοχής, της ποιότητας του εδάφους, των οικονομικών συνθηκών του τόπου από ειδικούς επιστήμονες και ύστερα να ιδρυθούν Κ.Γ.Σ., όπου χρειάζεται.²⁹¹

Η διοίκηση της Δ.Ο.Ε. εν όψει της ΙΓ΄ Γενικής Συνέλευσης θα υιοθετήσει την τροποποίηση της μετασχολικής γεωργικής εκπαίδευσης των μαθητών σε σχολική επεκτείνοντάς την σε όλες τις τάξεις του δημοτικού σχολείου. Σε σχετικό άρθρο του ο Γεν. Γραμματέας Β. Παπάς αναφέρει ότι αναγκαστική συνέπεια αυτής της αλλαγής θα είναι η τροποποίηση του αναλυτικού προγράμματος με σκοπό να μπουν στοιχειώδεις γεωργικές γνώσεις σε όλες τις τάξεις, η συστηματικότερη διδασκαλία γεωργικών μαθημάτων στα Διδασκαλεία, η τροποποίηση του νόμου «Περί διδακτικών βιβλίων», ώστε να μπουν κομμάτια γεωργικής φύσης σε όλα τα αναγνωστικά αλλά να γραφούν και ιδιαίτερα αναγνωστικά με γεωργικό

²⁸⁷ Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΔΟΕ, «Και κάτι άλλο», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 248, 27/10/1929, σ. 2.

²⁸⁸ Σ. Σακελλαρίου, «Επιστολή της ομάδας Γεωργικού Φροντιστηρίου Ιωαννίνων προς τη Δ.Ο.Ε.», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 250, 10/11/1929, σ. 5.

²⁸⁹ Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΔΟΕ, «Τα Κυριακά Γεωργικά σχολεία», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 251, 17/11/1929, σσ. 1-2.

²⁹⁰ Κ. Παναγιωτόπουλος, «Εισηγήσεις περί Κυριακών γεωργικών σχολείων», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 256, 22/12/1929, σ. 5.

²⁹¹ Η. Γκάκας, «Το Κυριακό Γεωργικό σχολείο», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 263, 9/2/1930, σ. 5.

περιεχόμενο, ενώ, τέλος, συστήνει τη γεωργική μετεκπαίδευση όλου του διδακτικού προσωπικού τους μήνες των διακοπών.²⁹²

Το πνεύμα αυτών των θέσεων συμπλέει με τις απόψεις που έχει διατυπώσει λίγους μήνες νωρίτερα ο Α. Παπαναστασίου σε αγόρευσή του στη Βουλή κατά τη συνεδρίαση της 2/7/1929, στη διάρκεια της συζήτησης για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση και τα γεωργικά σχολεία που η κυβέρνηση Βενιζέλου ήθελε να συστήσει. Ο εμπνευστής των Κυριακών Γεωργικών Σχολείων τονίζει ότι η γεωργική εκπαίδευση αποτελεί συμπληρωματική εκπαίδευση στα πλαίσια του εξάχρονου δημοτικού σχολείου, και στοχεύει στον προσανατολισμό των παιδιών στη γεωργική παιδεία και στην απόκτηση σταθερών γεωργικών γνώσεων, ώστε ν' αποκτήσουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για την έρευνα, να καταστούν προοδευτικοί και ν' αυξήσουν την παραγωγικότητά τους²⁹³ απόψεις που αγνοήθηκαν, αφού η κυβέρνηση των Φιλελευθέρων δεν υποστήριξε οικονομικά τα γεωργικά σχολεία θυσιάζοντάς τα στο βωμό της οικονομικής δυσπραγίας στην οποία οδήγησε και την Ελλάδα η οικονομική κρίση του 1929.

Συνοψίζοντας, θα λέγαμε ότι η γεωργική εκπαίδευση αποτέλεσε την περίοδο του μεσοπολέμου μια αμοιβαία επιθυμία του διδασκαλικού κόσμου και της κυβέρνησης των Φιλελευθέρων, έτσι ώστε ν'απεξαρτηθεί η εκπαίδευση από την κλασική παιδεία και να της δοθεί ένας νέος τεχνικός προσανατολισμός. Βασιζόταν στην πεποίθηση και των δυο ότι η καθολική ευημερία στηριζόταν και στην ανάπτυξη της γεωργίας, απαραίτητη προϋπόθεση, όμως, γι'αυτό ήταν η καλλιέργεια γεωργικής συνείδησης σε όλα τα κοινωνικά στρώματα, κάτι που μπορούσε να επιτευχθεί μόνο με την κατάλληλη γεωργική μόρφωση. Κύρια επιδίωξη και των δυο ενδιαφερόμενων μερών ήταν η γεωργική κοινωνικοποίηση των μαθητών που θα παρέμεναν στην ιδιαίτερη πατρίδα τους μέσω της δημιουργίας ερεθισμάτων, της παροχής στοιχειωδών γνώσεων και της σύσφιξης του συναισθηματικού δεσμού με τη γενέθλια γη από αυτή την ευαίσθητη ηλικία. Μακροπρόθεσμα, αυτά τα παιδιά θα συγκροτούσαν μια νέα γενιά καταρτισμένων αγροτών, που θα λειτουργούσαν εκσυγχρονιστικά αναφορικά με τα γεωργικά τους ενδιαφέροντα και θα επαναδιαπραγματεύονταν την κοινωνική τους θέση.

Παρ' όλα αυτά, η εκπαιδευτική πολιτική όλων των προηγούμενων κυβερνήσεων περιοριζόταν στην ίδρυση της Ανωτάτης Γεωπονικής σχολής και μερικών μέσων γεωργικών σχολών και η πρώτη ειλικρινής προσπάθεια στάθηκε η γεωργική μετεκπαίδευση των δασκάλων και η ίδρυση των Κυριακών Γεωργικών Σχολείων. Με τη σειρά τους κι αυτά ξέπεσαν σε τυπικά και ανεφάρμοστα νομοθετήματα εξαιτίας των κομματικών αντιγνωμιών και των φαινομενικών

²⁹² Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΔΟΕ, «Για να μπουν τα πράγματα στη θέση τους», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 259, 12/1/1930, σ. 5.

²⁹³Ξ. Λευκοπαρίδης, (επιμέλεια). *Αλέξανδρος Παπαναστασίου. Μελέτες – λόγοι – άρθρα* (τόμος Β', 1957, σσ. 596-601). Αθήνα: Μορφωτικό Ινστιτούτο Αγροτικής Τραπεζής Ελλάδος.

οικονομικών δυσχερειών του κράτους, που δεν φρόντισε να τα επανδρώσει με τα κατάλληλα υλικά αλλά και των αστήρικτων δεδομένων, κοινωνικών και παιδαγωγικών, που έφεραν τους μετεκπαιδευόμενους δασκάλους σε σύγκρουση τόσο με την κοινοτική αρχή όσο και με τους γονείς των μαθητών τους, που θεώρησαν την κυριακάτικη ξεκούρασή τους σημαντικότερη από τη γεωργική τους επιμόρφωση. Όλα τα σχετικά άρθρα των δασκάλων που δημοσιεύτηκαν στο «Διδασκαλικό Βήμα» συνηγορούν πως ο σκοπός των Κ.Γ.Σ. δεν επιτεύχθηκε, αφού απέτυχαν να εμπνεύσουν στους μαθητές και τους γονείς τους την αγάπη για τη γεωργία, που όλοι περιφρονούσαν και την εκτίμηση για τον εργάτη της, ωθώντας τον στην αστυφιλία.

Η γεωργική εκπαίδευση απέτυχε παρά την επικαιρότητα που της προσέφεραν οι ιστορικές συγκυρίες και παρά την εύνοια που της εξασφάλισε η γενικότερη τάση προς την πρακτική εκπαίδευση. Η αποτυχία του θεσμού μπορεί ν' αποδοθεί σε διάφορους μεταξύ τους λόγους, με κυριότερο ανάμεσά τους τη λανθασμένη επιλογή της Πολιτείας να εξαρτήσει οικονομικά τη λειτουργία του από τους δήμους και τις κοινότητες και όχι να τον επιχορηγεί η ίδια και να εξοπλίζει τα Κ.Γ.Σ. με εργαλεία και υλικά, ώστε η παρεχόμενη εκπαίδευση να είναι ελκυστική και αποδοτική για τους μαθητές. Υπολογισμός λόγος αποτυχίας μπορεί επίσης να θεωρηθεί η απαξίωση της χειρωνακτικής εργασίας και οι δυσβάστακτες συνθήκες ζωής και εργασίας των ίδιων των γεωργών, που θεωρούσαν τη θέση τους κατώτερη οικονομικά και κοινωνικά και δεν ήθελαν να την κληροδοτήσουν στα παιδιά τους, αντίθετα χρησιμοποίησαν το πελατειακό σύστημα στοχεύοντας σε μια θέση γι' αυτά στην κρατική μηχανή, παραγνωρίζοντας ότι αυτή η τακτική συνέβαλλε στη συστηματική συσκότιση των πραγματικών γεωργικών προβλημάτων τους²⁹⁴ Ευθύνες για την αποτυχία του θεσμού θα μπορούσαν ν' αποδοθούν και στους δασκάλους που ανέλαβαν αυτό το έργο σχετικά με τον τρόπο που λειτούργησαν το θεσμό, τη διπλωματία που ανέπτυξαν προκειμένου να τον εδραιώσουν στη συνείδηση του αγροτικού κόσμου και την επαρκή γνώση των νέων μεθόδων εργασίας, ώστε να προσελκύσουν το ενδιαφέρον των μαθητών.

Το συμπέρασμα που συνάγεται από την πολιτική της Δ.Ο.Ε. σχετικά με τη γεωργική εκπαίδευση και μετεκπαίδευση είναι η αποδοχή της φιλοσοφίας των νόμων που θεσπίστηκαν, όχι όμως και του τρόπου επιβολής τους, αφού τους αντιμετώπισαν συντηρητικά και προσπάθησαν να τους εκμεταλλευτούν προς όφελος επαγγελματικό των δασκάλων. Ο διδασκαλικός κόσμος αιτείται τη γενίκευση της μετεκπαίδευσης στα διετή γεωργικά φροντιστήρια ύστερα από κατάργηση των μονοετών και, σε αντικατάσταση των Κυριακών Γεωργικών σχολείων, ζητά τη διδασκαλία των στοιχειωδών γεωργικών γνώσεων στις δυο ανώτερες τάξεις των δημοτικών σχολείων των γεωργικών περιφερειών από τους γεωργικά μετεκπαιδευόμενους δασκάλους με παράλληλο εμπλουτισμό του

²⁹⁴Μ. Ψαρρού, *Κοινωνιολογία της αγροτικής ανάπτυξης* (σ. 209-211), Αθήνα, ΑΤΕ, Κ. Τσουκαλάς, (1992, σ' έκδοση). *Εξάρτηση και αναπαραγωγή*, Αθήνα, Θεμέλιο, σ. 223

αναλυτικού προγράμματος. Αυτός είναι ο προσφορότερος τρόπος ώστε και το Δημοτικό σχολείο να διατηρήσει το γενικό χαρακτήρα του και οι αγροτικές γνώσεις να μεταδοθούν σε όλο τον αγροτικό σχολικό πληθυσμό. Η συμπλήρωση των γνώσεων των μαθητών, στη συνέχεια, ζητούν να πραγματοποιείται στα κατώτερα γεωργικά σχολεία των αγροτικών περιφερειών, που το κράτος όχι μόνο έπρεπε να ιδρύσει αλλά και να ενισχύσει με κρατικές επιχορηγήσεις και άρτιο προσωπικό.²⁹⁵

Η ίδρυση μεμονωμένων κατώτερων Γεωργικών Σχολείων αντιστάθμιζε στο ελάχιστο τις διεκδικήσεις της Δ.Ο.Ε., αφού το μόνο αίτημά της που ικανοποιήθηκε ήταν η διετής γεωργική μετεκπαίδευση. Όσο για το θεσμό της διετούς γεωργικής μετεκπαίδευσης των δασκάλων είχε μοναδικό πλεονέκτημα το διορισμό των μετεκπαιδευομένων ως διευθυντών ή επιμελητών στα κατώτερα γεωργικά σχολεία, τότε μόνο όταν οι θέσεις αυτές δεν καλύπτονταν από ειδικά μορφωμένους γεωπόνους, κάτι που δεν υπήρχε ελπίδα να συμβεί λόγω της υπεραριθμίας των τελευταίων. Παρά την αρχική του καλή διάθεση, το κράτος, για οικονομικούς πιθανότατα λόγους, έδειξε απρόθυμο να συμβάλει με ρεαλιστικές και μακροπρόθεσμες ρυθμίσεις στην πραγματική αναβάθμιση της αγροτικής εκπαίδευσης αλλά και των δασκάλων, που είχαν επενδύσει στη γεωργική μετεκπαίδευσή τους, με αποτέλεσμα η αγροτική εκπαίδευση ν'αφεθεί στην τύχη της. Η μετεκπαίδευση των δασκάλων στα Γεωργικά Φροντιστήρια λειτούργησε μέχρι το 1940.²⁹⁶

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

α. Εκπαιδευτικές και οικονομικές δομές στο Ζαγόρι (αρχές του 20ού αιώνα)

Ήδη από τις αρχές του 19^{ου} αιώνα στην Ήπειρο διαμορφώθηκαν οι όροι μιας οικονομικής δραστηριότητας που συνέτεινε στην ενδυνάμωση και της εκπαιδευτικής. Είναι γεγονός ότι η αποστασία του Αλή πασά και τα επαναστατικά

²⁹⁵ Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΔΟΕ, «Η γεωργική εκπαίδευση», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 356, 13/12/1931, σ. 1.

²⁹⁶ Σ. Ευαγγελόπουλος, (1998), *Ελληνική εκπαίδευση*, τ. Β', Αθήνα: Ελληνικά γράμματα, σ. 223.

γεγονότα αυτής της εποχής ανέστειλαν, χωρίς ωστόσο να ανακόψουν τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό, ιδιαίτερα στην πόλη των Ιωαννίνων, σημαντικό πνευματικό κέντρο με ισχυρή παράδοση αιώνων.²⁹⁷ Η κατά την περίοδο αυτή καταστροφή του σχολικού δικτύου της πόλης ευνόησε τη μεταφορά ή την ενίσχυση εκπαιδευτικών λειτουργιών σε μικρότερα επαρχιακά κέντρα, όπως το Ζαγόρι, τη Ζίτσα, το Δελβινάκι, την Κόνιτσα κ.ά.²⁹⁸

Ειδικότερα, στο Ζαγόρι κατά τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα οργανώθηκαν και λειτούργησαν ελληνικά, αλληλοδιδασκτικά σχολεία καθώς και Παρθεναγωγεία²⁹⁹. Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι το πρώτο Παρθεναγωγείο ιδρύθηκε στο Μονοδένδρι το 1846 και μάλιστα συστήθηκε δύο χρόνια νωρίτερα από το πρώτο Παρθεναγωγείο της πόλης των Ιωαννίνων (1848).³⁰⁰

Στα τέλη του αιώνα η περιοχή μνημονεύεται³⁰¹ επαινετικά καθώς σχεδόν όλα τα χωριά δε στερούνται από Δημοτικά σχολεία, εκτός από 20 «ένεκα πτωχείας». Τα πιο πολλά διατηρούν εκτός από το Ελληνικό και Δημοτικό. Σε μερικά χωριά υπάρχει Παρθεναγωγείο και προτείνεται η σύσταση κεντρικού Γυμνασίου. Αναφέρεται, επίσης, ότι εκφράζεται η ζωηρή επιθυμία για την ίδρυση Δημοτικών σχολείων, προκειμένου να δοθεί τέλος στη νοσηρή κατάσταση των χωριών που τα στερούνται και για το σκοπό αυτό γίνεται προτροπή προς τους αδελφούς Ιωαννίτες, ώστε να βοηθήσουν.³⁰²

Η ακμάζουσα εκπαιδευτική δραστηριότητα στο Ζαγόρι από αυτή τη χρονική περίοδο και στη συνέχεια σχετίζεται τόσο με τους μόνιμα εγκαταστημένους

²⁹⁷Θ. Δ. Κοσμάς, *Η Ζίτσα του 19^{ου} αιώνα. Γένεση και εξέλιξη του εκπαιδευτικού φαινομένου (1778-1913)*, Ιωάννινα 2005, σ.14, (Στην *Εισαγωγή – Η παιδεία στην Ήπειρο κατά το 19^ο αιώνα*) όπου και σχετική βιβλιογραφία για την παιδεία στα Γιάννενα και γενικότερα στην Ήπειρο.

²⁹⁸Ό.π., σ.14, σημ. 6.

²⁹⁹Βλ. Ι. Λαμπρίδης, *Ζαγοριακά*, έκδοση Ε.Η.Μ., Αθήναι 1971, σ. 113 και Κων/νος Κίτσος, «Η εκπαίδευση στο Ζαγόρι σήμερα», στο *Πρακτικά Δευτέρου Συμποσίου Λόγου. Ο Λόγος στο Ζαγόρι*, Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ζαγορίου, Ιωάννινα 19-20 Νοεμβρίου 1988, σ. 156-157. Για την πνευματική άνθηση, την ανάπτυξη και την προαγωγή της παιδείας στο Ζαγόρι ειδικά στα τέλη του 18^{ου} και στις αρχές του 19^{ου} αιώνα βλ. Β. Σκαμνέλου, *Η ελληνική δημοτική εκπαίδευση στην Ήπειρο της ύστερης τουρκοκρατίας (1861-1913): θεωρία και πράξη*, (αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή), Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Επιστημών Αγωγής - Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Γιάννινα 2001, σ. 84, 120, 202-207.

³⁰⁰Γ. Αθ. Οικονόμου, *Ιστορία των τριών Ελισαβετείων Παρθεναγωγείων των Ιωαννίνων επί Τουρκοκρατίας (1848-1913)*, εκδ. Ηπειρωτικής Εστίας, Ιωάννινα 1957, σ.16.

³⁰¹Β. Σκαμνέλου, *ό.π.*, σ. 84, όπου αναφορά σε στοιχεία της Έκθεσης Εκπαιδευτικής Επιτροπής του εν Κωνσταντινουπόλει Φιλολογικού Συλλόγου (έτος ιδρύσεως 1861), «Περί της ενεστώσης καταστάσεως των εν ταις επαρχίαις ημετέρων εκπαιδευτηρίων», η οποία αναγνώσθηκε στις 7 Μαΐου 1872. Στην Έκθεση αυτή αναπαράγεται η εικόνα της πνευματικής και ηθικής ζωής στις Επαρχίες: Ιωαννίνων, Δρυϊνουπόλεως, Άρτας, Βελεγράδων και Κορυτσάς. Ειδικότερα για το Ζαγόρι αναφέρονται 20 Ελληνικά σχολεία, 15 Ελληνοαλληλοδιδασκτικά και 160 Αλληλοδιδασκτικά ή Γραμματοδιδασκαλεία.

³⁰²Το 1880 γενικεύεται η ίδρυση Παρθεναγωγείων. Βλ. Π. Σκαμνέλου, *ό.π.*, σ. 203. Βλ. και Θ. Δ. Κοσμάς, *ό.π.*, σ.116, όπου αναφορά στο ότι το 1872-73 μόνο στη Ζίτσα και στο Μονοδένδρι υπήρχε Παρθεναγωγείο. Για τα αίτια ακμής της παιδείας στα χωριά του Ζαγορίου βλ. Τρύφων Ευαγγελίδης, *Η παιδεία επί τουρκοκρατίας*, τόμος Α', Τύποις Α. Π. Χαλκιάπουλου, εν Αθήναις 1936, σ. 173 κ.ε.

κατοίκους του όσο και με τις μη εγκαταστημένες ομάδες, κυρίως των επιστημόνων – επαγγελματιών και φοιτητών οι οποίοι δραστηριοποιούνταν εκτός Ζαγορίου.³⁰³

Έτσι, στα τέλη του 19^{ου} αιώνα και στις αρχές του 20ού αιώνα σχεδόν δεν υπήρχαν αναλφάβητοι.³⁰⁴ Στους μετακινούμενους, όμως, Σαρακατσάνους η κατάσταση ήταν εντελώς διαφορετική. Μέχρι τη σταδιακή τους εγκατάσταση στους οικισμούς του Ζαγορίου, οι εκπαιδευτικοί τους προσανατολισμοί αφορούσαν την απόκτηση δεξιοτήτων και τεχνικών δεξιοτήτων που αφορούσαν την κτηνοτροφία και τη διαχείριση του νομαδικού βίου, ενταγμένη στο πλαίσιο του τσελιγκάτου.³⁰⁵

Στις αρχές του 20ού αιώνα, παρατηρείται μια υπερβολική μείωση του πληθυσμού που οφείλεται στην αύξηση του μεταναστευτικού ρεύματος γενικότερα στην Ήπειρο αλλά και στη μάστιγα της ληστείας που από το 1878 έως το 1883.³⁰⁶ Έτσι, το 1913, σύμφωνα με την επίσημη απογραφή της Στατικής Υπηρεσίας της Ελλάδος, ο πληθυσμός του ανέρχεται σε 15.511 άτομα από τα οποία τα 5.131 κατοικούν στο ανατολικό του τμήμα, το βλαχόφωνο³⁰⁷.

Τα περισσότερα χωριά του Ζαγορίου συντηρούσαν διτάξια ελληνικά σχολεία ενωμένα με τα δημοτικά, αλλά και παρθεναγωγεία αμιγή ή μεικτά. Η εκπαίδευση, λοιπόν, σε αυτό το τμήμα της Ηπείρου, περισσότερο από τα υπόλοιπα, όχι μόνο είχε διατηρηθεί, παρά τις αντίξοες περιστάσεις, αλλά είχε προαχθεί αρκετά. Το ενδιαφέρον για την εκπαίδευση σε συνδυασμό με τη μετανάστευση των Ζαγορίσιων είχε συμβάλει στην πνευματική και κοινωνική ανάπτυξη της περιοχής³⁰⁸. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι κατά το 1912-13 πλήρες Ελληνικό σχολείο και ταυτόχρονα Δημοτικό και Παρθεναγωγείο διαθέτουν τα εξής χωριά (από σύνολο 27 χωριών): Γρεβενίτι (ομοίως και μικτό νηπιαγωγείο με ξεχωριστή διδασκάλισσα), Λάιστα, Τσεπέλοβο, Καπέσοβο (το Παρθεναγωγείο του δε λειτούργησε τη χρονιά αυτή, επίσης η Β΄ και Δ΄ Δημοτικού, λόγω μη εγγραφής μαθητών), Μπάγια (Κήποι) και Δοβρά, ενώ τα υπόλοιπα είτε διαθέτουν Ελληνοδημοτικά με 1-2 ελληνικές τάξεις

³⁰³ Βλ. γι' αυτά Β. Δαλκαβούκης, *Μετοικεσίες Ζαγορίσιων (1750-1922)*, Θεσσαλονίκη, εκδ. Ριζαρείου Σχολής, 1999, σ. 50-64. Η αποδημία γίνεται γενικός κανόνας στο Ζαγόρι από τα 1850-1855, βλ. Ι. Λαμπρίδης, *Ηπειρωτικά Ιστορικά Μελετήματα*, τεύχ. Η΄, *Ζαγοριακά Α΄*, εν Αθήναις 1889, εκδ. Ε.Η.Μ., Ιωάννινα 1971, σ. 74.

³⁰⁴ Β. Δαλκαβούκης, *Μετοικεσίες... ό.π.*, σ. 88-91.

³⁰⁵ Θ. Ανθογαλίδου, *Ο ρόλος της εκπαίδευσης στην αναπαραγωγή και εξέλιξη μιας παραδοσιακής κοινωνίας*, Αθήνα, Θεμέλιο, 1987, σ.75-77.

³⁰⁶ Γ. Παπαγεωργίου, *Οικονομικοί και κοινωνικοί μηχανισμοί στο Ζαγόρι... ό.π.*, 1995, σ. 173.

³⁰⁷ Ό. π., σ.175, 176-181, όπου αναφορά στη δημογραφική εξέλιξη του Ζαγορίου (1812-1912) και απογραφές οικογενειών (1812-1905). Βλ. και *Ηπειρωτική Εταιρεία*, τεύχ. 141, 14(1988), σ. 250-256, όπου αναδημοσίευση των στοιχείων που αφορούν το νομό Ιωαννίνων και δημοσιεύτηκαν στο Φ.Ε.Κ. 112/7-3-1915, σ.830.

³⁰⁸ Σ. Εργολάβος, *Τα Ζαγοροχώρια στις αρχές του αιώνα μας. Δύο πολύτιμα ιστορικά ντοκουμέντα*, εκδ. Ήπειρος, Ιωάννινα 1993, σ. 123. Στη μελέτη αυτή περιλαμβάνονται σημαντικές πληροφορίες για την εκπαιδευτική κατάσταση στα Ζαγοροχώρια μετά την απελευθέρωση των Ιωαννίνων, όπως καταγράφονται στην έκθεση του επιθεωρητή Αλέξανδρου Καθάρειου. Ειδικότερα, ο επιθεωρητής στο τέλος των εκθέσεων του για κάθε σχολείο παραθέτει τις παρατηρήσεις του και τις προτάσεις του για την επίλυση διαφόρων ζητημάτων της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

και Παρθεναγωγεία (τα περισσότερα), είτε μόνο Δημοτικά σχολεία, κάποια δε και Παρθεναγωγεία.³⁰⁹

Στα τέλη της δεύτερης δεκαετίας του 20^{ου} αιώνα το Ζαγόρι αναφέρεται στα υπό έρευνα Πρακτικά του Εποπτικού Συμβουλίου Ζαγορίου (1918-1927) ότι είχαν συγκεκριμένα σχολεία τα εξής χωριά του Ζαγορίου: «Άληζώτ Τσιφλίκι - Μονοτ. Μεικτ. Δημ. Σχολείον, Άρτσίστα- Διτ. Μεικτ. Δημ. Σχολείον, Βιτσικόν - Κοινόν Δημοτ. Σχολείον, Βραδέτον - Κοινόν Δημοτ. Σχολείον, Γρεβενήτιον - Μονοτ. Δημ. Σχολείον άρρ., Μονοτ. Δημ. Σχολείον θηλ. και Μονοτ. Νηπιαγωγείον, Δοβρά - Μονοτ. Δημ. Σχολείον άρρ. και Μονοτ. Δημ. Σχολείον θηλ., Δόλιανη - Μονοτ. Μεικτ. Δημ. Σχολείον, Δρεστενίκον - Διτ. Δημ. Σχολείον άρρ., και Μονοτ. Δημ. Σχολείον θηλ., Ζωνδήλα - Μονοτ. Δημ. Σχολείον άρρ., Καλωτᾶ - Μονοτ. Μεικτ. Δημ. Σχολείον, Καμηνιά - Κοινόν Δημοτ. Σχολείον, Κάτω Ραβένια - Μονοτ. Μεικτ. Δημ. Σχολείον, Κλειδωνιάβιστα - Μονοτ. Μεικτ. Δημ. Σχολείον, Κουκούλιον - Μονοτ. Μεικτ. Δημ. Σχολείον, Λάιστα - Μονοτ. Δημ. Σχολείον και Μονοτ. Νηπιαγωγείον, Λεσινίτσα - Μονοτ. Μεικτ. Δημ. Σχολείον και Μονοτ. Νηπιαγωγείον, Λιασκοβέτσιον - Μονοτ. Μεικτ. Δημ. Σχολείον, Λυγκιάδες - Κοινόν Δημοτ. Σχολείον, Μακρίνον - Κοινόν Δημοτ. Σχολείον, Μανασή - Μονοτ. Μεικτ. Δημ. Σχολείον, Μαυροβούνιον - Κοινόν Δημοτ. Σχολείον, Μεσοβούνιον - Κοινόν Δημοτ. Σχολείον, Μονοδένδρι - Μονοτ. Μεικτ. Δημ. Σχολείον, Νεγάδες - Μονοτ. Δημ. Σχολείον άρρ. και Μονοτ. Δημ. Σχολείον θηλ., Σκαμνέλιον - Μονοτ. Δημ. Σχολείον άρρ. και Μονοτ. Δημ. Σχολείον θηλ., Σωποτσέλιον - Μονοτ. Δημ. Σχολείον άρρ., Τσερβάριον - Διτ. Μεικτ. Δημ. Σχολείον, Τσερνέσιον - Κοινόν Δημοτ. Σχολείον, Τσερνέσιον - Μονοτ. Νηπιαγωγείον, Φλαμπουράριον - Κοινόν Δημοτ. Σχολείον, Φλαμπουράριον - Μονοτ. Νηπιαγωγείον, Φραγκάδες - Μονοτ. Δημ. Σχολείον άρρ. και - Μονοτ. Δημ. Σχολείον θηλ.»³¹⁰

Επίσης, στα ίδια Πρακτικά και στη 18^η Πράξη της 20^{ης} Μαρτίου του 1920³¹¹ αναφέρεται το κοινό Δημοτικό Σχολείο Στολοβού, το κοινό Δημοτικό Σχολείο Καβαλλαρίου και το κοινό Δημοτικό Σχολείο Δραγαρίου. Σε επόμενη Πράξη του Ε.Σ.³¹² αναφέρονται και σχολεία στα εξής χωριά: στη Μπούλτση, Μεικτό Δημοτικό Σχολείο, στους Λυγκιάδες, Κοινό Δημοτικό Σχολείο, στα Κάτω Ραβένια, Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο και στα Άνω Ραβένια, μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο.

³⁰⁹ Βλ. Σ. Εργολάβος, *Τα Ζαγοροχώρια ...* ό.π., σ. 128-129 (:Συνοπτικός πίναξ των σχολείων του τμήματος Ζαγορίου της επαρχίας Ιωαννίνων)

³¹⁰ Βλ. γι' αυτά: *Πρακτικά Εποπτικού Συμβουλίου Ζαγορίου 1918-1927* Πράξις 15^η, της 23^{ης} Δεκεμβρίου 1919, σ. 39, 40, ενότητα Β', όπου «Τό Εποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως: Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τῶν ἐν τῇ εἰσηγήσει ἀναφερομένων ὀγδοήκοντα καί τριῶν (83) σχολικῶν ἐπιτρόπων πρός καταρτισμόν καί συμπλήρωσιν τῶν σχολικῶν ἐπιτροπῶν τεσσαράκοντα δύο (42) σχολείων καί Νηπιαγωγείων τῆς Περιφερείας».

³¹¹ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 44, ενότητα Α', όπου Επιθεωρητής υποβάλλει το ημερολόγιο της περιοδείας του σε 12 Σχολεία.

³¹² Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξις 22^α, της 15^{ης} Ιουνίου του 1920, σ. 55, ενότητα Α', όπου ο Επιθεωρητής υποβάλλει ημερολόγιο της περιοδείας του σε 21 σχολεία.

Από το σύνολο των χωριών του Ζαγορίου αναφέρεται επίσης ότι 8 κατοικούσαν από πληθυσμούς που μαζί με την ελληνική μιλούσαν καιτο κουτσοβλαχικό ιδίωμα. Στα Π.Ε.Σ.Ζ. και στην 10^η Πράξη, της 21^{ης}-Οκτωβρίου 1919 (σ.30) γίνεται αναφορά στην απόφαση του Εποπτικού Συμβουλίου περί εγκρίσεως της σχετικής εισήγησης του Επιθεωρητή για το χαρακτηρισμό συγκεκριμένων συνοικισμών ως ξενόφωνων. Ειδικότερα σημειώνεται: {Το Ε.Σ.} « Έγκρίνει, όπως παρακληθῆ το Σ^{ον} Υπουργεῖον καί συμφώνως τῷ Νόμῳ 1067 καθορίση δι' ἀποφάσεώς του ὡς ξενοφώνους τούς ἐν τῇ ἐκπαιδευτικῇ περιφερειᾷ Ζαγορίου ὀκτώ κουτσοβλαχοφώνους συνοικισμούς, ἤτοι 1^{ον}) Βωβούσης, 2) Γρεβενητίου, 3) Δοβρινόβου, 4) Λαῖστης, 5) Λεσινίτσης 6) Παλαιοχωρίου (Λαῖστης), 7) Τσερνεσίου και 8) Φλαμπουραρίου.»

Στα περισσότερα χωριά του Ζαγορίου λειτουργούσαν σχολεία και οι δάσκαλοι ήταν από τους καλύτερα αμειβόμενους.³¹³ Ενδεικτικά και με βάση τα Π.Ε.Σ.Ζ. αναφέρουμε ότι το 1919 ένας Δημοδιδάσκαλος Α', τελειόφοιτος πολυταξίου Διδασκαλείου και με αναγνωρισμένη προϋπηρεσία 33 ετών, 5μηνών και 20ημερών αμοιβόταν με 400 δραχμές μηνιαίως.³¹⁴

Καθοριστικός παράγοντας στη γενικότερη ανέλιξη της περιοχής- ιδιαίτερα της πνευματικής- ήταν αυτός της ευποίας.³¹⁵ Σύμφωνα με την έκθεση του Επιθεωρητή Αλ. Καθάρειου, το Ζαγόρι χαρακτηρίζεται, την εποχή αυτή, ως *προπύργιο και κοιτίδα του Ηπειρωτικού πατριωτισμού και της ηπειρωτικής παιδείας*.³¹⁶

Φαίνεται πως οι χωροηγίες ὅσων είχαν μεταναστεύσει, υπήρξε σημαντική παράμετρος που επηρέασε την ανοδική πορεία της εκπαίδευσης στο Ζαγόρι, με δεδομένη την ανέχεια του τόπου κατά την περίοδο αυτή και γενικότερα του Μεσοπολέμου. Βάση της ζαγορίσιας οικονομίας ήταν η εκμετάλλευση της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, καθώς το ορεινό του εδάφους προσδιόριζε και τις ασχολίες των κατοίκων. Η αγροτική αυτή οικονομία περιοριζόταν στο επίπεδο της οικιακής κατανάλωσης, γεγονός που δημιουργούσε και προβλήματα επιβίωσης. Στην επιδείνωση της κατάστασης συνέτειναν τα περιορισμένης έκτασης αγροτεμάχια, οι εδαφικές και οι κλιματολογικές συνθήκες³¹⁷.

Στο πλαίσιο αυτό είναι λογικό το Ζαγόρι να έχει χάσει την ακμή που είχε παλαιότερα. Μετά την απελευθέρωση της ευρύτερης περιοχής της Ηπείρου από

³¹³Περισσότερα στοιχεία βλ. στο Ελ. Ι. Νικολαΐδου, «Σχολεία και δάσκαλοι της μητροπολιτικής Επαρχίας Ιωαννίνων (στα τέλη του 19^{ου} και τις αρχές του 20^{ου} αι.)», *Ηπειρωτικό Ημερολόγιο*, Ε.Η.Μ., τόμος Γ', Ιωάννινα 1981, σ. 159-212.

³¹⁴ Βλ. αναλυτικά στοιχεία για το θέμα αυτό στο Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξις 20^ή, της 30^{ης} Απριλίου 1920, στη ενότητα Α', όπου καθορίζεται ο μισθός των δημοδιδασκάλων, υποδιδασκάλων και νηπιαγωγών, μονίμων και προσωρινών αμφοτέρων των φύλων, της Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ζαγορίου από 1ης Ιουνίου 1919 και αναλόγως του χρόνου της αναγνωρισμένης προϋπηρεσίας τους.

³¹⁵Βλ. Β. Θεοδώρου, «Ευεργετισμός και ὄψεις της κοινωνικής ενσωμάτωσης στις παροικίες 1870-1920», *Ιστορικά*, τ. 7, Δεκέμβριος 1987, σ. 119-154.

³¹⁶Βλ. Σπ. Εργολάβος, *Τα Ζαγοροχώρια ...ό.π.,σ.36*.

³¹⁷ Μ. Παπαθανασίου, *Μεγαλώνοντας στον ορεινό χώρο. Παιδιά και παιδική ηλικία στο Κροκύλειο Δωρίδας τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα*, Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς, Αθήνα 2003, σ. 40 - 41.

τους Τούρκους αρκετά σχολικά κτήρια είχαν αποτεφρωθεί και χρειάζονταν επισκευές, ενώ υπήρχαν ελλείψεις σε εκπαιδευτικό προσωπικό και μειωμένα ποσοστά φοίτησης των μαθητών στη στοιχειώδη εκπαίδευση. Επιπλέον, μία από τις συνέπειες του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου ήταν και η πείνα, η οποία ανάγκασε πολλούς κατοίκους να οδηγηθούν στην εσωτερική μετανάστευση και να εγκατασταθούν οικογενειακώς στη Μακεδονία, στη Θεσσαλία και σε άλλα σιτοφόρα πεδινά μέρη, προκειμένου να επιβιώσουν από την αστία. Πολλοί μαθητές επίσης, των οποίων οι γονείς είχαν αποκλειστεί σε περιοχές, όπως η Ρουμανία και η Μικρά Ασία, στερούνταν τα εμβάσματα για τη συντήρησή τους, με αποτέλεσμα να διακόπτουν τα μαθήματα από την πείνα ή να αναγκάζονται να «βόσκουσι τὰς αίγας των»³¹⁸. Αυτός ο εκπατρισμός είχε ως αποτέλεσμα την έλλειψη μαθητών και σοβαρές επιπτώσεις στην ομαλή λειτουργία των σχολείων της περιοχής, πολλά από τα οποία έκλειναν ή υπολειπούνταν³¹⁹.

³¹⁸Βλ. *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως των Σχολείων σχολικά έτη: 1919-1923*, σ. 4^{α'}. Πρβ. και σ. 28. Βλ. επίσης πράξη 47^η στο *Βιβλίο Πράξεων του Εποπτικού Συμβουλίου της Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ζαγορίου - Κουρέντων [3 Νοεμβρίου 1914 – 20 Οκτωβρίου 1918]*, σ. 98-99, όπου ο επιθεωρητής προτείνει την απόλυση από τη Σχολική Επιτροπή μελών που είχαν ξενιτευτεί και δεν μπορούσαν να ασκήσουν τα καθήκοντά τους. βλ. γι' αυτά Δ. Β. Ντούτσης, *Εκπαιδευτική πολιτική και πράξη για την προστασία της υγείας των μαθητών μέσα από τις Εκθέσεις Επιθεωρητών : η περίπτωση της περιοχής Ζαγορίου την εποχή του Μεσοπολέμου*, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Επιστημών Αγωγής - Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Ιωάννινα 2011, σ.34, αδημοσίευτη μεταδιδακτορική έρευνα της οποίας το ερευνητικό υλικό της οποίας απόκειται στα ΓΑΚ Ιωαννίνων και είναι μέρος συνολικού αρχείου για την Εκπαιδευτική Περιφέρεια Ζαγορίου – Μετσόβου, αλλά και για άλλες εκπαιδευτικές περιφέρειες από το 1914 μέχρι τα νεότερα χρόνια. Το αδημοσίευτο αυτό αρχειακό υλικό αφορά: τις *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως*, το *Βιβλίο Πράξεων του Εποπτικού Συμβουλίου της Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ζαγορίου - Κουρέντων*, τα *Πρακτικά του Εποπτικού Συμβουλίου Ζαγορίου*, το *Βιβλίο Πρακτικών Συνεδριάς του Εποπτικού Συμβουλίου της περιφέρειας Ιωαννίνων*, τις *Πράξεις και Αποφάσεις του Επιθεωρητού*, το *Βιβλίο Πράξεων Επιθεωρητού Ζαγορίου*, τις *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως Σχολείων Ζαγορίου*, το *Φ[άκελλο] Ετησίων Γενικών Εκθέσεων και το Μητ[ρώο] Διδακτηρίων και [Διδασκάλων]*. Επισημαίνουμε την αναγκαιότητα της δημοσιοποίησης των αρχείων αυτών εφόσον θα δώσουν τη δυνατότητα μιας τεκμηριωμένης εικόνας της εκπαιδευτικής φυσιογνωμίας του Ζαγορίου κατά το χρονικό διάστημα 1918-1940, όπως αυτή καταγράφεται από τους επιθεωρητές δημοτικής εκπαίδευσης σε συνάρτηση με την εκπαιδευτική πολιτική της εποχής. Για τη χρονική περίοδο που εξετάζουμε το αρχειακό αυτό υλικό περιλαμβάνει τα εξής σχετικά : *Πράξεις και Αποφάσεις του Επιθεωρητού 1919-1930*, Α΄. *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως των Σχολείων, Σχολ. έτη 1919-1923*, Β΄. *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου. Σχολ. Έτος 1923-1924*, Γ΄. *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως Δημοτικών Σχολείων και Νηπιαγωγείων Ζαγορίου Σχολ. Έτους 1924-1925*, Δ΄. *Εκπαιδευτική Περιφέρεια Ζαγορίου. Βιβλίο Εκθέσεως Επιθεωρήσεως Σχολείων Σχολ. Έτους 1925-1926*, Ε΄. *Εκπαιδευτική Περιφέρεια Ζαγορίου. Βιβλίο Εκθέσεων Επιθεωρήσεως Σχολείων Σχολ. Έτους 1926-1927*, ΣΤ΄. *Εκπαιδευτική Περιφέρεια Ζαγορίου. Βιβλίο Εκθέσεων Επιθεωρήσεως Σχολείων. Σχολικόν Έτος 1926-1927*, Ζ΄. *Εκπαιδ. Περιφέρεια Ζαγορίου. Βιβλίο Εκθέσεων. Από Νοεμβρίου 1927 – τέλους Μαρτίου 1929*, *Ευρετήριο Δημοτικών Σχολείων και Νηπιαγωγείων Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ζαγορίου (Εδώ αναφέρονται χρονολογίες από το 1914 μέχρι το 1972)*. Ευχαριστώ θερμά και από αυτή τη θέση τον κ. Δημήτρη Ντούτση για τη γνωστοποίηση της τεκμηριωμένης μεταδιδακτορικής του διατριβής και την παραχώρησή της για μελέτη, γεγονός που φώτισε τα δεδομένα τόσο αυτής της θεματικής ενότητας όσο και πολλά σημεία της υπόλοιπης έρευνάς μου.

³¹⁹ Τα νηπιαγωγεία Λεσινίτσας (Βρυσχωρίου) και Δοβρινόβου (Ηλιοχωρίου) και το κοινό σχολείο Δραγαρίου (Καστανώνα), μένουν κλειστά εξαιτίας της έλλειψης μαθητών. (βλ. πράξη 63^η στο *Βιβλίο Πράξεων του Εποπτικού Συμβουλίου της Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ζαγορίου - Κουρέντων [3 Νοεμβρίου 1914 – 20 Οκτωβρίου 1918]*, σ. 138). βλ. γι' αυτά Δ. Β. Ντούτσης, ό.π., σ.35.

Επιπλέον, οι μεγάλες αποστάσεις, περίπου 120 χιλιόμετρα σε μήκος και 80 χιλιόμετρα σε πλάτος, και οι δυσκολίες στη συγκοινωνία αποτελούσαν σοβαρό πρόβλημα που εμπόδιζε την επικοινωνία μεταξύ των συνοικισμών. Η πρόσβαση μεταξύ τους γινόταν μόνο με ζώα, καθώς εντός της περιοχής δεν κινούνταν τροχοφόρο μέσο συγκοινωνίας. Μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1930σε καμία κοινότητα δεν υπήρχε δημόσια οδός, εκτός από εκείνη που συνέδεε την πόλη των Ιωαννίνων με την κοινότητα Ασπραγγέλων (Δοβράς). Μέχρι το τέλος της ίδιας δεκαετίας μόνο τέσσερις ή πέντε από τους συνοικισμούς συνδέονται με τη δημόσια οδό με τα Ιωάννινα, που ήταν η έδρα του επιθεωρητή. Γι' αυτό και η επιθεώρηση των σχολείων κατά τους χειμερινούς μήνες ήταν εξαιρετικά δύσκολη αν όχι αδύνατη. Ο επιθεωρητής συνεπώς με όση καλή θέληση και ευσυνειδησία και να είχε δεν κατόρθωνε να επιθεωρήσει περισσότερο από μια φορά τα σχολεία της περιφέρειας³²⁰.

Με βάση, λοιπόν, το αρχειακό υλικό της *Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ηπείρου* ³²¹ αντλούμε πολύτιμα στοιχεία για την οικονομική και κοινωνική κατάσταση στην περιοχή Ζαγορίου. Ειδικότερα, καταγράφεται η οικονομική στενότητα που αντιμετώπιζε το ελληνικό κράτος δεν επέτρεπε τη χορήγηση γενναίων κρατικών πιστώσεων και την άσκηση κοινωνικής πολιτικής. Έτσι, οι δαπάνες για τα διδακτήρια και την επίπλωση έπρεπε να καλυφθούν με κοινοτικούς πόρους. Όμως ούτε και οι κοινότητες, που αποτελούνταν από φτωχές οικογένειες, μπορούσαν να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους και να αναγράφουν στους προϋπολογισμούς επαρκή ποσά για τη βελτίωση των σχολικών συνθηκών. Οι επιθεωρητές επεσήμαιναν συχνά την αναγκαιότητα της κρατικής αρωγής για χορήγηση χρημάτων, τα οποία θα χρησιμοποιούνταν μαζί με τα χρήματα που χορηγούσαν οι κοινότητες, χωρίς όμως αποτέλεσμα.

Κατά τη διάρκεια του μεσοπολέμου, στις περισσότερες κοινότητες τα Σχολικά Ταμεία δεν ήταν εύπορα, ώστε να εφοδιάσουν τα σχολεία για τις ποικίλες ανάγκες τους. Οι μοναδικοί πόροι των περισσότερων ήταν τα αναγραφόμενα ποσά των κοινοτικών προϋπολογισμών, τα ποσά από τους ιερούς ναούς και τα προϊόντα των κληροδοτημάτων. Η είσπραξή τους, όμως, εξαιτίας της γενικής οικονομικής κρίσης, ήταν αμφίβολη. Δεν ήταν σπάνιο το φαινόμενο σε κάποιες κοινότητες να μην αναγράφεται κανένα ποσό για τα Σχολικά Ταμεία. Αλλά και όταν υπήρχαν ελάχιστα χρήματα, οι κοινότητες τα διέθεταν για την εξυπηρέτηση των συγκοινωνιακών τους αναγκών. Η εξεύρεση άλλων πόρων ήταν αδύνατη, δεδομένου ότι η γεωργική και η κτηνοτροφική παραγωγή ήταν μηδαμινή, υπήρχε έλλειψη εργασίας και διαρροή του πληθυσμού. Συνέπεια ήταν η δεινή πενία που μάστιζε τους κατοίκους πολλών

³²⁰ *Εκπαιδευτική Περιφέρεια Ζαγορίου – Μετσόβου. Έκθεσις περί της εξελίξεως της όλης Εκπαιδευτ. καταστάσεως κατά τούτος 1930-1931*, σ. 1 - 3. [Στην 1^η σελίδα: Έκθεσις περί της εξελίξεως της όλης εκπαιδευτικής καταστάσεως δι' ολόκληρον το διαρρεύσαν σχολικόν έτος 1930-1931]. βλ. γι' αυτά Δ. Β. Ντούτσης, ό.π., σ.30.

³²¹ Βλ. περιγραφήτου αρχειακού υλικού στο: Δ.Β. Ντούτσης, ό.π., σ.18-25.

κοινοτήτων με αντίκτυπο και στη σχολική ζωή. Εκατοντάδες μαθητές στερούνταν βιβλίων, τετραδίων, αλλά και επαρκούς άρτου. Η ανέχεια ήταν καταφανής και σε τέτοιο βαθμό, ώστε το ενδιαφέρον για την εξασφάλιση του άρτου δεν τους επέτρεπε να ασχοληθούν με τη μόρφωση ή με την καθαριότητα, η έλλειψη της οποίας θεωρούνταν δείγμα έλλειψης πολιτισμού.³²²

Η έλλειψη χρημάτων καθιστούσε δύσκολη την επιβολή υποχρεωτικών εράνων. Πιο εύκολα όμως γινόταν εισήγηση για την επιβολή υποχρεωτικής προσωπικής εργασίας για θέματα όπως η επισκευή διδακτηρίων, η καλλιέργεια σχολικών κήπων και η ισοπέδωση προαύλειων.

Ο οικονομικός παράγοντας είχε καθοριστική σημασία για την εκπαιδευτική λειτουργία γενικότερα. Έτσι, η έλλειψη των οικονομικών προϋποθέσεων λειτουργούσε απαγορευτικά στις εκπαιδευτικές παρεμβάσεις του επιθεωρητή. Στο πλαίσιο λοιπόν τέτοιας οικονομικής στενότητας, οι επιθεωρητές βρίσκονταν σε αδιέξοδο και αναζητούσαν στήριξη στην ιδιωτική πρωτοβουλία. Και πράγματι, παρά τις οικονομικές, κοινωνικές και γεωμορφολογικές ιδιαιτερότητες, υπήρξαν άνθρωποι που μόχθησαν και δαπάνησαν χρήματα για την ίδρυση σχολείων, για να μη μετακινούνται μαθητές και να εξασφαλιστούν καλύτερες συνθήκες μάθησης.

Ειδικότερα, για το ζήτημα της βελτίωσης των διδακτηρίων και της επίπλωσης, οι επιθεωρητές στηρίζονταν στη χρησιμοποίηση των τόκων των σχολικών κληροδοτημάτων και στρέφονταν σε πλούσιους και φιλόανθρωπους πατριώτες. Σε κάποια βλαχόφωνα χωριά η συντήρηση των σχολείων γινόταν και από ενισχύσεις του «*Συλλόγου προς διάδοσιν των ελληνικών γραμμάτων*».

Σε κάθε περίπτωση, για τις ελλείψεις που παρατηρούνταν ή τις επισκευές που έπρεπε να γίνουν, ο επιθεωρητής είχε βασικό ρόλο στην επίλυσή τους. Οι ενέργειές του απευθύνονταν στο Υπουργείο Παιδείας, στο Υπουργείο Οικονομικών, στο Τμήμα Κληροδοτημάτων, στη Διδακτηριακή Επιτροπή και στη Γενική Διοίκηση Ηπείρου. Βασικός στόχος ήταν να αποκτήσουν οικονομική επάρκεια τα σχολικά ταμεία, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες των σχολείων τους και να θεραπεύσουν πολλές ελλείψεις, όπως σε θρανία, διδακτήρια, διδακτικά όργανα, ακόμα και ίδρυση μαθητικών συσσιτίων.³²³

Αυτή είναι σε γενικές γραμμές η εικόνα στο Ζαγόρι – σ' ό,τι αφορά στο χώρο της εκπαίδευσης- μετά το 1918, ενώ από την ίδια χρονική περίοδο συνεχίζονται οι προσπάθειες εφαρμογής και ολοκλήρωσης των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων, οι οποίες είχαν αρχίσει νωρίτερα από τις βενιζελικές κυβερνήσεις, όπως ήδη αναφέρθηκαν σε προηγούμενη ενότητα.

³²² Έκθεσις περί της εκπαιδευτικής εν γένει καταστάσεως της Εκπαιδευτικής περιφέρειας ΖΑΓΟΡΙΟΥ-ΜΕΤΣΟΒΟΥ κατά το σχολικόν έτος 1936-1937, σ. 8 – 9, βλ. γι' αυτά Δ. Β. Ντούτσης, ό.π., σ. 34.

³²³ Βλ. γι' αυτά Δ. Β. Ντούτσης, ό.π., σ.160-161.

Β΄ ΜΕΡΟΣ
ΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΠΟΠΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ (1918-1927)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

α. Εκπαιδευτική Περιφέρεια Ζαγορίου (1918-1931)

Η έννοια της Εκπαιδευτικής Περιφέρειας εισάγεται για πρώτη φορά το 1914 με το νόμο 240/16-4-1914³²⁴ και εγκαταλείπεται η οργάνωση της διοίκησης της εκπαίδευσης με βάση το νομό, όπως ίσχυε μέχρι τότε και με βάση το νόμο ΒΤΜΘ' του 1895.³²⁵ Τα Δημοτικά σχολεία και Νηπιαγωγεία του κράτους κατανέμονται σε 70 Εκπαιδευτικές Περιφέρειες κατά ανώτατο όριο. Σε κάθε μια λειτουργούσε ένα Εποπτικό Συμβούλιο, αποτελούμενο από τον Γυμνασιάρχη ή το Διευθυντή του Διδασκαλείου της περιφέρειας (αν στην έδρα του Ε.Σ. υπάρχει τέτοιο) ως Πρόεδρο, τον αρχαιότερο στην έδρα του Εποπτικού Συμβουλίου Πρωτοδίκη (ή τον Ειρηνοδίκη στην περίπτωση που στην έδρα του Ε.Σ. υπήρχε μόνο Ειρηνοδικείο), τον Επιθεωρητή των Δημοτικών σχολείων και των Νηπιαγωγείων καθώς και από δύο επιστήμονες μόνιμα διαμένοντες στη έδρα του Ε.Σ. οι οποίοι εκλέγονται (με δύο αναπληρωματικά μέλη) από τους λειτουργούς της Δημοτικής Εκπαιδευσεως με τριετή θητεία και διορίζονταν από τον οικείο Νομάρχη.³²⁶ Ο νόμος δεν παραλείπει να ορίσει επίσης τη σύσταση του Εποπτικού Συμβουλίου στις περιοχές που δεν λειτουργούσε Γυμνάσιο ή Πρωτοδικείο και να ρυθμίσει ποιος αντικαθιστά το Γυμνασιάρχη «απόντα ή κωλυόμενον»,³²⁷ τον Πρωτοδίκη ή Ειρηνοδίκη και τον Επιθεωρητή και ποιος προεδρεύει στις περιπτώσεις αυτές.³²⁸ Ορίζεται επίσης σε σχετικό άρθρο του νόμου ότι δεν μπορεί να γίνει μέλος του Ε.Σ. οποιοσδήποτε έχει αξίωμα βουλευτή, δημάρχου, κοινοτικού συμβούλου ή οποιοσδήποτε έχει θέση δημόσιου, δημοτικού ή στρατιωτικού υπαλλήλου.

Με βάση το αρχειακό υλικό που ερευνούμε η *Εκπαιδευτική Περιφέρεια Ζαγορίου* ιδρύθηκε στις 3 Οκτωβρίου 1918 με έδρα τη Μπάγια (σημ. Κήποι)³²⁹ που από το 1915 αποτελούσε έδρα των αστυνομικών και δικαστικών αρχών του Ζαγορίου. Στη Μπάγια, επίσης, εγκαταστάθηκαν το Επαρχείο Ζαγορίου, το

³²⁴ Νόμος 240 «Περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσεως», Φ.Ε.Κ.: 97 /16-4-1914, Τεύχ. Α'.

³²⁵ Νόμος ΒΤΜΘ' του 1895 «Περί της στοιχειώδους ή της δημοτικής εκπαίδευσεως» Φ.Ε.Κ: 37/5 Οκτωβρίου 1895.

³²⁶ Άρθρο 10 του νόμου 240 «Περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσεως». Φ.Ε.Κ.:97/ 16 - 4-1914, Τεύχ. Α'.

³²⁷ Νόμος 240/16-4-1919, Άρθρο 10, παράγρ.2, σ. 507.

³²⁸ Νόμος 240/16-4-1919, Άρθρο 10, παράγρ.2, σ. 507.

³²⁹ Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξις 3^η, της 28^{ης} Φεβρουαρίου 1919, σ. 12.

Δασαρχείο, το Αγρονομείο και το Ταχυδρομικό Γραφείο. Η *Επιθεώρηση Δημοτικών Σχολείων Ζαγορίου* παρέμεινε μέχρι το 1931, οπότε συστάθηκε η *Επιθεώρηση Δημοτικών Σχολείων Ζαγορίου-Μετσόβου* με έδρα τα Ιωάννινα.³³⁰

Στην 45^η Πράξη του *Εποπτικού Συμβουλίου Δημοτικής Εκπαίδευσης* (στο εξής Ε.Σ.)³³¹ σημειώνεται η «εκπαιδευτική αφομοίωσις» του 1914, η οποία έγινε μετά την απελευθέρωση και την προσάρτηση των Νέων Χωρών στο ελληνικό κράτος. Μετά την «εκπαιδευτική αφομοίωση», με νομοθετικές τροποποιήσεις τα κρατικά δημοτικά σχολεία και νηπιαγωγεία οργανώθηκαν σε εκπαιδευτικές περιφέρειες με ανώτατο αριθμό σχολείων τα 70. Κατά διαστήματα γινόταν τροποποιήσεις στα εκπαιδευτικά όρια και έτσι από τη μία εκπαιδευτική περιφέρεια αποσπώνταν σχολεία και προσαρτώνταν σε μια άλλη. Στην 3^η Πράξη³³², για παράδειγμα, το Πάπιγκο αναφέρεται ότι υπαγόταν από την απελευθέρωση και έπειτα στην εκπαιδευτική περιφέρεια Κόνιτσας και προσαρτήθηκε στην εκπαιδευτική περιφέρεια Ζαγορίου, με την ίδρυσή της, δηλαδή την 3^η Οκτωβρίου 1918, όπως αναφέρθηκε.

Τα σχολεία της περιφέρειας Ζαγορίου αρχικά υπάγονταν στην *Εκπαιδευτική Περιφέρεια Ζαγορίου-Κουρέντων*³³³ με έδρα του γραφείου του επιθεωρητή τη Ζίτσα. Στην *Εκπαιδευτική Περιφέρεια της Ηπείρου* ανήκαν επίσης τα σχολεία των Ιωαννίνων,³³⁴ της Κόνιτσας, του Πωγωνίου, της Παραμυθιάς, της Πρέβεζας, της Άρτας, της Κέρκυρας και της Λευκάδας.

Η Ζίτσα κατά τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα ανήκε στο *ναχιγιέ* (επαρχία, δήμος, περιοχή, τμήμα, διαμέρισμα) Κουρέντων και εξελίχτηκε στην ευρρωστότερη και πολυανθρωπότερη οικιστική μονάδα της περιοχής, αλλά και κατά περιόδους και σε διοικητικό κέντρο των Κουρέντων. Επιπλέον δε παρουσίαζε ιδιαίτερο ενδιαφέρον λόγω των μοναστηριακών προσόδων, τόσο για την κοινότητα των Ιωαννίνων όσο και για την κοινότητα του Ζαγορίου.³³⁵ Κατά το διάστημα αυτό η Ζίτσα με μια ομάδα χωριών του Ζαγορίου διαδραμάτισε πρωταγωνιστικό ρόλο σε μια περιοχή, όπου η φτώχεια και αγραμματοσύνη βιάδιζαν μαζί και συγκροτούσαν ένα βασικό γνώρισμα για την πλειοψηφία των κοινοτήτων. Εξάλλου, τα μοναστηριακά εισοδήματα, που νέμονταν και οι Ζαγορίσιοι από το 1831 και εξής, σε συνδυασμό και με άλλες παρεμβάσεις ευποιίας, καθόρισαν ευνοϊκά σε μεγάλο βαθμό τις εξελίξεις.³³⁶

³³⁰ Βλ. εφ. «Ελευθερία», αριθ.162, 22-6-1925, σ.1 και Μ. Στ. Κικόπουλος, *Ελαφότοπος (Τσερβάρι), Ιστορική μονογραφία*, Γιάννινα 1991, σ.105.

³³¹ Ό. π., Πράξις 45^η, της 19^{ης} Φεβρουαρίου 1922, σ.109, στην Α' ενότητα.

³³² Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξις 3^η της 28^{ης} Φεβρουαρίου 1919, σ.12.

³³³ Για μια συνολική εποπτεία της κατάστασης της παιδείας στο διαμέρισμα των Κουρέντων βλ. τη λεπτομερή ιστορική μελέτη του Στ. Ν. Μπέττη, «*Κουρεντιακά*» ή *Για την άλλοτε επαρχία Κουρέντων και τα 88 χωριά της (Από την αρχαιότητα ως το 1913)*, Γιάννινα, 1997.

³³⁴ Για τα σχολεία της επαρχίας Ιωαννίνων βλ.Ελ. Ι. Νικολαΐδου, «Σχολεία και δάσκαλοι... ό.π., σ.159-160.

³³⁵ Θ.Δ. Κοσμάς, *Η Ζίτσα του 19^{ου} αιώνα...ό. π.*, σ.6.

³³⁶ Ό. π., σ.120.

Η καταστροφή του αρχαιακού υλικού όλων των σχολείων της Ζίτσας αποτελεί αρνητικό παράγοντα στη διαμόρφωση μιας πληρέστερης εικόνας της εκπαιδευτικής φυσιογνωμίας της περιοχής. Η τεκμηριωμένη, ωστόσο, ιστορική μελέτη του Θ.Δ. Κοσμά *Η Ζίτσα του 19^{ου} αιώνα. Γένεση και εξέλιξη του εκπαιδευτικού φαινομένου (1778-1913)*,³³⁷ περιέχει πλήθος πληροφοριών σχετικά με δασκάλους και σχολεία του Ζαγορίου κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο.³³⁸

Το 1930 η *Ε. Π. Ζαγορίου* διαρρυθμίστηκε δυνάμει της υπ' αριθμ. 29313 υπουργικής απόφασης και μετονομάστηκε σε *Εκπαιδευτική Περιφέρεια Ζαγορίου-Μετσόβου*, της οποίας έδρα ορίστηκαν τα Ιωάννινα. Στη νέα περιφέρεια προστέθηκαν 36 σχολεία και νηπιαγωγεία με 60 δασκάλους που είχαν αποσπαστεί από την περιφέρεια Ιωαννίνων. Έτσι η νέα περιφέρεια συγκροτήθηκε με 86 σχολεία και 116 διδασκάλους. Υπάγονταν σε αυτή συνολικά 71 συνοικισμοί, αντί των 42 της τέως περιφέρειας Ζαγορίου. Η περιφέρεια Ζαγορίου-Μετσόβου περιελάμβανε τα δύο κατεξοχήν ορεινά τμήματα της Ηπείρου, δηλαδή του Ζαγορίου και του Μετσόβου. Είχε έκταση από Βορρά προς Νότο 26 περίπου ώρες, ενώ από Ανατολή προς Δύση 15 περίπου ώρες.³³⁹

Σ' ό,τι αφορά την *Εκπαιδευτική Περιφέρεια Ζαγορίου (1918-1930)* σημαντικές πληροφορίες θα μπορούσε να αντλήσει κανείς από το προαναφερθέν αδημοσίευτο αρχαιακό υλικό σχετικά με τη σχολική πραγματικότητα όπως αυτή καταγράφεται από τους Επιθεωρητές δημοτικής εκπαίδευσης, δημοσίους υπαλλήλους που παρακολουθούσαν την εφαρμογή της εκπαιδευτικής νομοθεσίας. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις τεκμηριωμένες πληροφορίες τους έχουν οι *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως των Δημοτικών Σχολείων και των Νηπιαγωγείων*.

Το Ε.Σ. και ο Επιθεωρητής είχαν την ευθύνη της εφαρμογής της εκπαιδευτικής νομοθεσίας και πολιτικής. Το Ε.Σ. στις αποφάσεις του λαμβάνει υπόψη τα άρθρα της σχετικής με το εκάστοτε ζήτημα νομοθεσίας, τις έγγραφες διαταγές και τις ερμηνευτικές εγκυκλίους διατάξεις του Υπουργείου Παιδείας, αλλά και τις αιτήσεις των εκπαιδευτικών για λόγους προσωπικούς, όπως οικονομικούς³⁴⁰ και υγείας.³⁴¹ Ο

³³⁷ Ο. π.

³³⁸ Για μια αναφορά σε θέματα σχετικά με την εκπαίδευση στο Ζαγόρι κατά την ύστερη Τουρκοκρατία (1861-1913) βλ. και Β. Σκαμνέλου, *Η ελληνική δημοτική εκπαίδευση στην Ήπειρο της ύστερης τουρκοκρατίας (1861-1913)*... ό.π., σ. 202-220 στο Κεφάλαιο II: Τμήμα Ζαγορίου.

³³⁹ *Εκθέσεις περί της εκπαιδευτικής καταστάσεως της ως άνω εκπαιδευτικής περιφερείας [Ζαγορίου – Μετσόβου] κατά τούς τρεις μήνας ήτοι Οκτώβριον, Νοέμβριον και Δεκέμβριον ε.έ. 1930-1931*, σ. 1-2. Βλ. γι' αυτά Δ.Β. Ντούτσας, ό.π., σ.31.

³⁴⁰ Βλ. ενδεικτικά στην 1^η Πράξη/31-12-1918, (σ. 9), την έγγραφη αίτηση του Αποστόλου Τσάντη, Διευθυντή και Δημοδιδασκάλου της κοινότητας Μπάγιας, για «...οικογενειακούς λόγους σπουδαίας φύσεως και προς περίσωσιν της κινδυνευούσης ατομικής του αξιοπρεπείας δι' οικονομικούς τοιούτους...».

³⁴¹ βλ. στην 7^η Πράξη/22-7-1919, (σ. 21-22) να σημειώνεται ότι ο από πενταετίας υπηρετών στο Σχολείο της Καλωτάς δημοδιδάσκαλος Κ. Κοντοδήμος αιτήσθη του αναφέρει ότι, επειδή δεν έπαυσε να ασθενεί πολλές φορές κατά τη σχολική περίοδο, ζητεί την μετάθεσή του στο χωριό Άνω Βίτσα «του οποίου το κλίμα ενδείκνυται ως κατάλληλον προς βελτίωσιν της υγείας του».

Επιθεωρητής είχε κεντρικό ρόλο στο Ε.Σ. καθώς αυτό συσχεπιόταν και αποφάσιζε για τα θέματα που έκανε εισήγηση ο επιθεωρητής.

Φαίνεται πως και η *Γενική Διοίκησης Ηπείρου* αποφάσιζε για τις υπηρεσιακές αλλαγές των Δασκάλων και των Νηπιαγωγών και συχνά για εξαιρετικούς εθνικούς λόγους, όπως την απόσπαση σε Σχολείο των Βλαχόφωνων χωριών ή κοινοτήτων ή την απόλυση στην περίπτωση που ο/η εκπαιδευτικός αρνούταν.³⁴² Άλλοτε ο ίδιος υποβάλλει αίτηση προς τη Γ.Δ.Η. για προσωπικό του αίτημα, όπως για παράδειγμα την έγκριση μηνιαίας κανονικής άδειας.³⁴³ Το Γενικό Διοικητή Ηπείρου συχνά επισκεπτόταν ο Επιθεωρητής για να εκθέσει προφορικά διάφορα ζητήματά της Περιφέρειας και ειδικά αυτά που αφορούσαν τα σχολεία των ξενόφωνων συνοικισμών.³⁴⁴

Από το περιεχόμενο των Πρακτικών του Ε.Σ. συμπεραίνει κανείς ότι τα μέλη του έπρεπε να αποφασίσουν για ποικίλα θέματα, όπως: τις μεταβολές της υπηρεσιακής κατάστασης των δασκάλων (διορισμοί, μεταθέσεις, αποσπάσεις, προαγωγές, απολύσεις, ποινές, αλλά και απονομή ηθικών αμοιβών), το ποσό της αμοιβής των εκπαιδευτικών της περιφέρειας Ζαγορίου, την ίδρυση, προαγωγή, συγχώνευση, υποβιβασμό, διαίρεση και κατάργηση δημοτικών σχολείων και νηπιαγωγείων, την υγιεινή των διδασκαστηρίων, των δασκάλων και των μαθητών,³⁴⁵ τη γνωμοδότηση για το χρόνο έναρξης και λήξης των μαθημάτων, σε όσα σχολεία οι δυσμενείς τοπικές καιρικές συνθήκες δεν επέτρεπαν να εφαρμόσουν ό,τι ίσχυε για τα υπόλοιπα σχολεία της επικράτειας.

Τα χωριά και οι συνοικίες που αναφέρονται στα Π.Ε.Σ.Ζ. και λειτουργούσαν στην Ε.Π. Ζαγορίου κατά τα έτη 1918 -1927 είναι τα εξής: Άγιος Μηνάς, Αρτσίστα (Αρίστη), Αληζότ Τσιφλίκ (Γεροπλάτανος), Βιτσικό (Βίκος), Δραγάρι (Καστανώνας), Ζωνδήλη ή Τζιοντίλα (Δίκορφο), Μαυροβούνι, Μεσοβούνι, Πάπιγκο (Μεγάλη και Μικρή Συνοικία), Άνω Ραβένια, Κάτω Ραβένια, Τσερβάρι (Ελαφότοπος), Άνω Σουδενά (Άνω Πεδινά), Κάτω Σουδενά (Κάτω Πεδινά), Βίτσα (Άνω και Κάτω), Βραδέτο, Δοβρά, Καβαλλάρι, Καλωτά, Καμνιά (Ανθρακίτης), Καπέσοβο, Κουκούλι, Λιασκοβέτσι (Λεπτοκαρυά), Λιγκιάδες, Μανασή, Μονοδένδρι, Μπάγια, Μπούλτση, Νεγάδες, Σκαμνέλι, Σωποτσέλι (Δίλοφο), Στολοβό (Διπόταμο), Τσεπέλοβο, Ζωνδήλα (Δίκορφο), Φραγγάδες, Βωβούσα, Γρεβενίτι, Δόλιανη, Δραγάρι (Καστανώνας),

³⁴² Βλ. ενδεικτικά στην 10^η Πράξη και στην ενότητα Δ' (σ.31) την απόφαση της Γ.Δ.Η, περί απολύσεως της Νηπιαγωγού Φλαμπουραρίου Ουρανίας Τζαμίχα, επειδή, παρ' ό,τι διετάχθη με την υπ' αριθ. 12507 της 13^{ης} Σεπτεμβρίου 1919 απόφαση να αποσπαστεί, «.. ήρνήθη και αντί να μεταβή εκεί, όπου διετάσσετο, χωρίς ν' αναφέρει τι είς την υπηρεσίαν, μετέβη είς τήν έν Ιωαννίνους οίκίαν της: τούτον δ' ένεκα έγένετο παραίτιος ν' άργήση έφ' ικανόν χρόνον το έν λόγω Νηπιαγωγέον Βωβούσης».

³⁴³ Βλ. 12^η Πράξη της 9^{ης} Νοεμβρίου 1919 και στην ενότητα Α' (σ.34) όπου ο Δημοδιδάσκαλος Μιχ. Παπαθανασίου υποβάλλει «αίτησιν άπ' εύθείας πρός τήν Σ^ην Γενικήν Δοίκοησιν Ηπείρου και τυχών παρ' αύτής κατά τά τέλη Αύγουστου έ.έ. μηνιαίας κανονικής άδειας...»

³⁴⁴ Βλ. ενδεικτικά στην 22^α Πράξη της 15^{ης} Ιουνίου 1920, σ.55, όπου αναφορά στον Επιθεωρητή των Δημοτικών Σχολείων Ζαγορίου. Νικ. Χρ. Παπακώστα ο οποίος επισκέπτεται στις 25 Μαΐου το Γενικό Διοικητή στα Ιωάννινα.

³⁴⁵ Για το θέμα αυτό βλ. Δ. Β. Ντούτσας, «Όψεις της Σχολικής Υγιεινής στα σχολεία τη εκπαιδευτικής περιφέρειας Ζαγορίου (1917-1927)», ό. π., σ. 95-128.

Μακρίνο, Λάιστα, Λεσινίτσα (Βρυσοχώρι), Δοβρίνοβο (Ηλιοχώρι), Δρεστενίκο (Τρίστενο), Παλαιοχώρι Λάιστας, Στολοβό (Διπόταμο), Τσερνέσι (Ελατοχώρι), Φλαμπουράρι, Λιάπη και Πέτρα.

β. Ο θεσμός του Εποπτικού Συμβουλίου

Σύνθεση – Αρμοδιότητες

Το Εποπτικό Συμβούλιο και ο Επιθεωρητής ήταν οι δύο βασικοί θεσμοί στη λειτουργία της Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ζαγορίου. Για τη χρονική περίοδο που εξετάζουμε, ήτοι από το 1918 έως το 1927, εξακολουθούσε να ισχύει ο νόμος ΒΤΜΘ΄ του 1895 ο οποίος, με τις τροποποιήσεις και τις συμπληρωματικά άρθρα του νόμου 240/1914, παρέμεινε σε ισχύ μέχρι το 1929 καθορίζοντας τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα των δύο αυτών θεσμών.³⁴⁶

Σύμφωνα με το νόμο ΒΤΜΘ΄ του 1895 κορυφή της διοικητικής πυραμίδας της εκπαίδευσης είναι το Υπουργείο των Εκκλησιαστικών και της Δημοσίας Εκπαιδύσεως. Η εποπτεία του επί των σχολείων της «στοιχειώδους εκπαίδευσης» ασκείται δια των «Εποπτικών Συμβουλίων» και των Επιθεωρητών που υπάρχουν σε κάθε νομό.³⁴⁷ Το Εποπτικό Συμβούλιο είχε γενική αρμοδιότητα για όλα τα εκπαιδευτικά θέματα, αποφάσιζε για κάθε εκπαιδευτικό ζήτημα που αφορούσε τα γραμματοδιδασκαλεία, τα δημοτικά σχολεία και τα ελληνικά σχολεία του νομού.³⁴⁸

Στις 10 Απριλίου του 1900 ψηφίζεται συμπληρωματικά ο νόμος ΒΨΛΑ΄ «Περί συμπληρώσεως του περί στοιχειώδους ή δημοτικής εκπαίδευσης» προκειμένου να λύσει κάποια προβλήματα που προέκυψαν κατά την εφαρμογή του Νόμου ΒΤΜΘ΄ του 1895 και τα οποία σχετίζονται με τη λειτουργία των Εποπτικών Συμβουλίων, των προσόντων των υποψηφίων Επιθεωρητών και των Διευθυντών κ.ά.³⁴⁹

³⁴⁶ Νόμος ΒΤΜΘ΄ του 1895 «Περί της στοιχειώδους ή της δημοτικής εκπαίδευσης» Φ.Ε.Κ: 37/5 Οκτωβρίου 1895. Στο Γ΄ κεφ. Του Νόμου αυτού βλ. αναλυτικά για όργανα και θεσμούς που εισάγονται για πρώτη φορά στη διοίκηση της εκπαίδευσης, η οποία μέχρι τότε λειτουργούσε με κεντρικό άξονα το Υπουργείο των Εκκλησιαστικών και της Δημοσίας Εκπαιδύσεως και τις αποφάσεις που ο ίδιος ο Υπουργός έπαιρνε. βλ. και Σ. Μπουζάκης, *Νεοελληνική Εκπαίδευση (1821-1998). Εξαρτημένη ανάπτυξη*, Αθήνα, Gutenberg, 2002, σ.60, 62. Για τη διοίκηση και την εποπτεία των σχολείων σύμφωνα με το Νόμο ΒΤΜΘ΄ του 1895, βλ.Χρυσή Παπαβασιλείου - Πυργιωτάκη, *Από τον επιθεωρητή στο σχολικό σύμβουλο: ιστορικό- κοινωνική αναδρομή και η σημερινή πραγματικότητα*, Πανεπιστήμιο Αιγαίου – Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών- Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, διδακτορική διατριβή, Ρόδος, 2008, στο σχετικό κεφάλαιο, σ.28-46 και ειδικά σ. 35, 36 για το θεσμό των Εποπτικών Συμβουλίων.

³⁴⁷ Άρθρον 33 του Νόμου ΒΤΜΘ΄ του 1895 «Περί της στοιχειώδους ή της δημοτικής εκπαίδευσης» Φ.Ε.Κ: 37/5 Οκτωβρίου 1895.

³⁴⁸ Χρ. Παπαβασιλείου - Πυργιωτάκη, *Από τον επιθεωρητή στο σχολικό σύμβουλο... ό .π.*, σ.36.

³⁴⁹ Νόμος ΒΨΛΑ΄ του 1900 «Περί συμπληρώσεως του περί στοιχειώδους ή δημοτικής εκπαίδευσης», Φ.Ε.Κ.:91/15 Απριλίου 1900, τεύχ. Α΄.

Καθοριστικής σημασίας ήταν το 1911 η ψήφιση του νόμου ΓΩΚΗ' (υπ' αριθ. 3828) «Περί του Κεντρικού Εποπτικού Συμβουλίου της δημοτικής εκπαίδευσεως»,³⁵⁰ της 18^{ης} Ιουλίου του 1911. Το 5/μελές Κεντρικό Εποπτικό Συμβούλιο με έδρα την Αθήνα ασκεί ένα πολύπλευρο έργο σ' ό,τι αφορά την εποπτεία και τη λειτουργία της στοιχειώδους ή δημοτικής εκπαίδευσεως.³⁵¹

Ο ίδιος νόμος προβλέπει τη σύσταση των Τοπικών Εποπτικών Συμβουλίων για τις 5 Εκπαιδευτικές Περιφέρειες στις οποίες είχε χωριστεί η επικράτεια με το Β. Δ. «Περί κατανομής του κράτους σε πέντε εκπαιδευτικά τμήματα» της 6^{ης} Αυγούστου 1911.³⁵²

Το 1914 με το νόμο 240 της 16^{ης} Απριλίου «Περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσεως»³⁵³ καθορίζεται η εποπτεία και διοίκηση των δύο αυτών εκπαιδευτικών βαθμίδων.³⁵⁴ Βασικά όργανα είναι ο Υπουργός των Εκκλησιαστικών και της Δημοσίας Εκπαιδύσεως μέσω του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου, των Εποπτικών Συμβουλίων, των Επιθεωρητών και των Διευθυντών των σχολείων.³⁵⁵

Το έτος αυτό τα Δημοτικά και Νηπιαγωγεία κατανέμονται σε 70 Εκπαιδευτικές Περιφέρειες³⁵⁶ οι οποίες καθορίζονται με Β.Δ. και έπειτα από πρόταση του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου. Με τον τρόπο αυτό κατανέμονται λιγότερα σχολεία σε κάθε Επιθεωρητή και Εποπτικό Συμβούλιο, γεγονός που δίνει μεγαλύτερη ευχέρεια στην παρακολούθηση και τη μέριμνα των σχολείων.³⁵⁷

Στην έδρα κάθε Εκπαιδευτικής Περιφέρειας λειτουργεί Εποπτικό Συμβούλιο, το οποίο –όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενη ενότητα³⁵⁸- αποτελείται από το Γυμνασιάρχη ή το Διευθυντή του Διδασκαλείου της περιφέρειας (αν στην έδρα του Ε.Σ. υπάρχει τέτοιο) ως Πρόεδρο, τον αρχαιότερο στην έδρα του Εποπτικού

³⁵⁰ Νόμος ΓΩΚΗ' (υπ' αριθ. 3828) «Περί του Κεντρικού Εποπτικού Συμβουλίου της δημοτικής εκπαίδευσεως», Φ.Ε.Κ. 185/18 Ιουλίου 1911, Τεύχ. Α'.

³⁵¹ Η λεπτομερής περιγραφή των αρμοδιοτήτων και της λειτουργίας του Κεντρικού Εποπτικού Συμβουλίου από το Β.Δ. « Περί του Κεντρικού Εποπτικού Συμβουλίου της δημοτικής εκπαίδευσεως», Φ.Ε.Κ. 190/20 Ιουλίου 1911, το οποίο εκδίδεται με βάση τα άρθρα 3,4,5,7,8,9 και 10 του Νόμου ΓΩΚΗ' του 1911.

³⁵² Β. Δ. «Περί κατανομής του κράτους σε πέντε εκπαιδευτικά τμήματα», Φ.Ε.Κ.:218/6 Αυγούστου 1911, Τεύχ. Α'.

³⁵³ Νόμος 240 «Περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσεως». Φ.Ε.Κ.:97/16 Απριλίου 1914, Τεύχ. Α'.

³⁵⁴ Για τη διοίκηση και την εποπτεία των σχολείων σύμφωνα με το Νόμο 240/1914, βλ. Χρυσή Παπαβασιλείου - Πυργιωτάκη, *Από τον επιθεωρητή στο σχολικό σύμβουλο ... ό. π., σ.47- 66* και ειδικά σ. 54-57 για τη σύσταση και τις αρμοδιότητες των Εποπτικών Συμβουλίων.

³⁵⁵ Άρθρο 1 του νόμου 240 «Περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσεως». Φ.Ε.Κ.:97/ 16 Απριλίου 1914, Τεύχ.Α'.

³⁵⁶ Το 1922 με το νόμο 2857 (Φ.Ε.Κ. 133/Ι Αυγούστου 1922) το κράτος χωρίστηκε σε 90 Εκπαιδευτικές Περιφέρειες. Έτσι, εγκαταλείπεται η οργάνωση στη διοίκηση της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσεως κατά νομό. Η έννοια της *εκπαιδευτικής περιφέρειας* καθιερώνεται και αποδειχτηκε λειτουργική μέχρι και σήμερα.

³⁵⁷ Χρ. Παπαβασιλείου - Πυργιωτάκη, *Από τον επιθεωρητή στο σχολικό σύμβουλο ... ό. π., σ. 64.*

³⁵⁸ Βλ. εδώ, στη θεματική ενότητα: *Εκπαιδευτική Περιφέρεια Ζαγορίου (1918-1930)*.

Συμβουλίου Πρωτοδίκη³⁵⁹ (ή τον Ειρηνοδίκη στην περίπτωση που στην έδρα του Ε.Σ. υπήρχε μόνο ειρηνοδικείο), τον Επιθεωρητή των Δημοτικών σχολείων και των Νηπιαγωγείων καθώς και από δύο επιστήμονες μόνιμα διαμένοντες στη έδρα του Ε.Σ. οι οποίοι εκλέγονται (με δύο αναπληρωματικά μέλη) από τους λειτουργούς της Δημοτικής Εκπαιδύσεως με τριετή θητεία και διορίζονται από τον οικείο Νομάρχη.³⁶⁰ Ο νόμος δεν παραλείπει να ορίσει επίσης τη σύσταση του Εποπτικού Συμβουλίου στις περιοχές που δεν λειτουργούσε Γυμνάσιο ή Πρωτοδικείο και να ρυθμίσει ποιος αντικαθιστά το Γυμνασιάρχη «απόντα ή κωλύομενον»,³⁶¹ τον Πρωτοδίκη ή Ειρηνοδίκη και τον Επιθεωρητή και ποιος προεδρεύει στις περιπτώσεις αυτές.³⁶² Ορίζεται επίσης σε σχετικό άρθρο του νόμου ότι δεν μπορεί να γίνει μέλος του Ε.Σ. οποιοσδήποτε έχει αξίωμα βουλευτή, δημάρχου, κοινοτικού συμβούλου ή οποιοσδήποτε έχει θέση δημόσιου, δημοτικού ή στρατιωτικού υπαλλήλου.

Η συμμετοχή του δικαστικού λειτουργού στο σώμα του Εποπτικού Συμβουλίου θα πρέπει να ερμηνευθεί ως προσπάθεια τήρησης των νόμων και αντικειμενοποίησης των κρίσεων και των αποφάσεων του Ε.Σ. και πρέπει να θεωρηθεί βέβαιο ότι η παρουσία του εκπροσώπου της δικαιοσύνης μείωσε τις συντελούμενες αδικίες και μεροληπτικές κρίσεις.³⁶³

Τα Ε.Σ. ήταν το αμέσως κατώτερο διοικητικό όργανο από το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο προς το οποίο και γνωμοδοτούσαν τις αποφάσεις τους. Η ύπαρξη και η λειτουργία τους με μικρές τροποποιήσεις ή ερμηνευτικές διατάξεις ίσχυσε μέχρι και την ψήφιση του νόμου 4653 του 1930.³⁶⁴ Η αποστολή τους αφορά:

- α. Εποπτεία των δασκάλων και νηπιαγωγών της αρμοδιότητάς τους και
- β. Εποπτεία των σχολείων.

Ειδικότερα, το Εποπτικό Συμβούλιο αποφασίζει για θέματα τα οποία εισηγείται ο Επιθεωρητής καθώς και:

- α. «γνωμοδοτεί περί συστάσεως, υποβιβασμού, συγχωνεύσεως, διαιρέσεως και καταργήσεως δημοτικών σχολείων και νηπιαγωγείων, περί του χρόνου της ενάρξεως και λήξεως των μαθημάτων εν τοις σχολείοις ένεκεν ιδίων τοπικών λόγων δεν είναι δυνατόν ή σκόπιμον να εφαρμόζονται τα γενικώς ισχύοντα και περί παντός άλλου σχετικού ζητήματος είτε προκαλούμενον από του υπουργείου είτε αυτεπαγγέλτως.
- β) γνωμοδοτεί για αλλαγή της έναρξης και λήξης των μαθημάτων για σχολεία που αντιμετωπίζουν ειδικές και κλιματολογικές συνθήκες.

³⁵⁹ Σύμφωνα με τον προηγούμενο νόμο ΒΤΜΘ' του 1895 στη σύνθεση του Ε.Σ. συμπεριλαμβανόταν και ο «καθεδεύων εν τη πόλει του νομού αρχιεπίσκοπος» ο οποίος αντικαθίσταται τώρα με τον Πρωτοδίκη.

³⁶⁰ Άρθρο 10 του νόμου 240 «Περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαιδύσεως». Φ.Ε.Κ.:97/16 Απριλίου 1914, Τεύχ.Α'.

³⁶¹ Νόμος 240/16-4-1919, Άρθρο 10, παράγρ.2, σ. 507.

³⁶² Νόμος 240/16-4-1919, Άρθρο 10, παράγρ.2, σ. 507.

³⁶³ Χρ. Παπαβασιλείου - Πυργιωτάκη, *Από τον επιθεωρητή στο σχολικό σύμβουλο ...* ό. π., σ. 64.

³⁶⁴ Νόμος 4653/1930, Φ.Ε.Κ.: 169/16-5-1930, Τεύχ.Α'.

γ) Προτείνει τον διορισμόν, γνωμοδοτεί περί προαγωγής και αποφασίζει περί μεταθέσεως και πειθαρχικής τιμωρίας ή απολύσεως των διδασκάλων της περιφέρειας και των νηπιαγωγών». ³⁶⁵

Το Εποπτικό Συμβούλιο συνεδριάζει στο Γραφείο του Επιθεωρητή τακτικά, μία φορά το μήνα, εκτός από το μήνα Αύγουστο, καθώς και εκτάκτως ³⁶⁶ με πρόσκληση του Προέδρου του και ύστερα από αίτηση του Επιθεωρητή. ³⁶⁷ Το Ε.Σ. βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται τρία τουλάχιστον μέλη του, από αυτά ο Πρόεδρος και ο Επιθεωρητής οπωσδήποτε, οι δε αποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφία. ³⁶⁸

Ο νόμος 240/1914 καταργεί κάθε προηγούμενο νόμο και για την καλύτερη εφαρμογή του είναι αξιοσημείωτο το ότι εκδίδεται ο διευκρινιστικός νόμος 321/20 Οκτωβρίου 1914 «Περί ερμηνείας του β' εδαφίου του άρθρου 11 του νόμου 240 ε.έ.». ³⁶⁹ Σύμφωνα με αυτόν το Εποπτικό Συμβούλιο αποφασίζει περί του διορισμού και της μετάθεσης των εκπαιδευτικών της στοιχειώδους ή της δημοτικής εκπαίδευσης. Αυτό σημαίνει ότι οι δήμοι και τα Δημοτικά Συμβούλια δεν παρεμβαίνουν πλέον στη διαδικασία στα θέματα αυτά, γεγονός που αποτελεί σταθμό στην ιστορία της εκπαίδευσης. Ειδικότερα, η πρόταση αυτή καθώς παρακάμπτει το Δημοτικό Συμβούλιο αποκλείει και ενέργειές του «... που ενεπνέοντο μάλλον υπό των πολιτικών και προσωπικών συμπαθειών του ή των εκπαιδευτικών αναγκών» ³⁷⁰

Ωστόσο, και ο νόμος 240 δεν ξέφυγε από την τακτική των τροποποιήσεων και έτσι ο νόμος 567 «Περί τροποποιήσεως του νόμου 240 περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης» ³⁷¹, της 31 Δεκεμβρίου 1914, τροποποιεί το Νόμο 240. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του νόμου αυτού τα Εποπτικά Συμβούλια της Δημοτικής εκπαίδευσης μπορούν να λειτουργήσουν και μόνο με τα τρία μόνιμα μέλη τους, αν κατόπιν γνωμοδότησης του αρμόδιου γενικού Επιθεωρητή, το Ε.Σ. αποφασίσει ότι η εκλογή των αιρετών μελών δεν είναι δυνατή ή συμφέρουσα και η απόφαση αυτή εγκριθεί από το Υπουργείο ³⁷².

³⁶⁵ Άρθρο 11 του Νόμου 240/1914 «Περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης». Φ.Ε.Κ.:97/ 16 Απριλίου 1914, Τεύχ. Α'.

³⁶⁶ Βλ. ενδεικτικά στην 30ή Πράξη (σ.75) έκτακτη συνεδρία του Ε.Σ. στις 20 Οκτωβρίου 1920, προκειμένου να εγκρίνει το διορισμό του δημοδιδασκάλου Στέφ. Λαζαρίδη στην κενή θέση του διταξίου μεικτού Δημ. Σχολείου Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας).

³⁶⁷ Άρθρο 11 του Νόμου 240/1914 «Περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης». Φ.Ε.Κ.:97/ 16 Απριλίου 1914, Τεύχ. Α'.

³⁶⁸ Ο. π.

³⁶⁹ Νόμος 321/ «Περί ερμηνείας του β' εδαφίου του άρθρου 11 του νόμου 240 ε.έ.» Φ.Ε.Κ.:302/23 Οκτωβρίου 1914, Τεύχ. Α'.

³⁷⁰ Χρ. Λέφας, *Ιστορία της εκπαίδευσης*, Αθήνα, Ο.Ε.Σ.Β, 1942, σ.305.

³⁷¹ Νόμος 567 «Περί τροποποιήσεως του νόμου 240 περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης», Φ.Ε.Κ.: 15/12 Ιανουαρίου 1915, Τεύχ. Α'.

³⁷² Άρθρο 4 του Νόμου 567 «Περί τροποποιήσεως του νόμου 240 περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης», Φ.Ε.Κ. 15/12 Ιανουαρίου 1915, Τεύχ. Α'.

Οι δύο αυτοί νόμοι, δηλαδή ο 240 και 567, με την έκδοση Βασιλικού Διατάγματος, κωδικοποιούνται σε έναν ενιαίο Νόμο με τίτλο 567 «Περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαιδεύσεως».³⁷³

Το 1917 με το άρθρο 3 του νόμου 826 ακολουθεί μια νέα ρύθμιση σ' ό,τι αφορά τη σύνθεση των Εποπτικών Συμβουλίων. Αυτά αποτελούνται τώρα μόνο από τους τρεις κρατικούς (και μόνιμους) υπαλλήλους, χωρίς δηλαδή τους δύο αιρετούς και («εντόπιους επιστήμονες») που τους ψήφιζαν οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί.

Το 1919 ψηφίζεται ο νόμος 1242 «Περί κωδικοποιήσεως των εις την εποπτεία και την διοίκησιν της δημοτικής και μέσης εκπαιδεύσεως αναγομένων διατάξεων», ο οποίος κινείται στο ίδιο πνεύμα με τον αρχικό νόμο 240/1914 και ως προς το ρόλο, τη σύνθεση και τη λειτουργία του Εποπτικού Συμβουλίου. Προστίθεται, ωστόσο, ένα εδάφιο προκειμένου να προσδιορίσει με σαφήνεια την ανάγκη εφαρμογής του νόμου σ' ό,τι αφορά την αρμοδιότητα του Εποπτικού Συμβουλίου να προτείνει «τον διορισμό, γνωμοδοτεί περί προαγωγής και αποφασίζει περί μεταθέσεως και πειθαρχικής τιμωρίας ή απολύσεως των διδασκάλων της περιφέρειας και των νηπιαγωγών».³⁷⁴ Προστίθεται, δηλαδή, το ακόλουθο εδάφιο: «Η ορθή ερμηνεία του προηγουμένου εδαφίου είναι ότι ο διορισμός και η μετάθεσις των διδασκάλων, των διδασκαλισσών και υποδιδασκάλων ενεργείται άνευ της παρεμβάσεως των δημοτικών συμβούλων».³⁷⁵

Το 1922 με το νόμο 2857³⁷⁶ γίνεται αποδεκτός ο προηγούμενος νόμος και δεν αλλάζει ουσιαστικά ο τρόπος διοίκησης και εποπτείας των σχολείων. Η σημαντικότερη αλλαγή αφορά τις ρυθμίσεις για τον προσδιορισμό των προσόντων των Επιθεωρητών και τον τρόπο επιλογής τους.³⁷⁷ Μεταξύ των άλλων άλλαξαν και οι Ανώτεροι Επόπτες και στη θέση του Αλέξανδρου Δελμούζου και του Μανώλη Τριανταφυλλίδη διορίστηκαν οι Μιχαλακόπουλος και Μακρής.³⁷⁸

Η έννοια της Εκπαιδευτικής Περιφέρειας διατηρείται, σύμφωνα με το νόμο αυτό, αλλά αυξάνονται σε 90. Πιο συγκεκριμένα ο νόμος ορίζει: «Αι εκπαιδευτικά περιφέρειαι εις ας κατανέμονται τα δημοτικά σχολεία του Κράτους και τα παντός είδους άλλα σχολεία της στοιχειώδους εκπαιδεύσεως ορίζονται δια Β.Δ. προτάσει του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου μέχρις ενενήκοντα. Εις εκάστην τούτων διορίζεται εις επιθεωρητής Δημοτικών σχολείων».³⁷⁹

³⁷³ Β.Δ. «Περί κωδικοποιήσεως των νόμων 240 και 567 περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαιδεύσεως», Φ.Ε.Κ.:83/25 Ιανουαρίου 1915, Τεύχ. Α'.

³⁷⁴ Άρθρο 11 του Νόμου 240/1914 «Περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαιδεύσεως». Φ.Ε.Κ.:97/16 Απριλίου 1914, Τεύχ. Α'.

³⁷⁵ Νόμος 1242/1919, Φ.Ε.Κ.:190/1919, Άρθρ. 9, παρ. 6.

³⁷⁶ Νόμος 2857/1922, Φ.Ε.Κ.: 133/1-8-1922.

³⁷⁷ Στο θέμα αυτό θα αναφερθούμε στη συνέχεια και στη σχετική ενότητα.

³⁷⁸ Χρ. Λέφας, ό.π., σ. 308.

³⁷⁹ Βλ. νόμος 2857/1922, Φ.Ε.Κ.: 133/1-8-1922, αρθ. 1.

Η επόμενη αλλαγή στη διοίκηση και εποπτεία της Δημοτικής εκπαίδευσης αφορά το έτος 1930 με το νόμο 4653.³⁸⁰ Με το νόμο αυτό τα Εποπτικά Συμβούλια δεν διαφοροποιούνται επί της ουσίας σε σχέση με τα προηγούμενα. Λειτουργούν ανά Εκπαιδευτική Περιφέρεια και τα καθήκοντά τους κινούνται στους δύο προαναφερθέντες άξονες, δηλαδή της εποπτείας των δασκάλων και των σχολείων της αρμοδιότητάς τους. Σ ό,τι αφορά τις προτάσεις τους για τις μεταθέσεις από περιφέρεια σε περιφέρεια αυτές κοινοποιούνται στο Εκπαιδευτικό Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελεί νεοσύστατο θεσμό με βασική αρμοδιότητα την εποπτεία των περιφερειακών Εποπτικών Συμβουλίων και των Επιθεωρητών.³⁸¹

Με βάση τα υπό έρευνα Πρακτικά η σύνθεση του Εποπτικού Συμβουλίου Ζαγορίου ήταν τριμελής χωρίς να είναι σταθερή, όπως φαίνεται και στον πίνακα 1. Από την 31η Δεκεμβρίου 1918³⁸² μέχρι την 31η Αυγούστου 1919³⁸³ αποτελούνταν από τον Πρόεδρο, δηλαδή τον Ειρηνοδίκη Ζαγορίου, τον οποίο συχνά αναπλήρωνε ο Γραμματέας του Ειρηνοδικείου και μέλη ο Διευθυντής του Δημοτικού Σχολείου Μπάγιας και ο Επιθεωρητής, ως εισηγητής «των εισαχθησομένων υποθέσεων» για τις οποίες έπρεπε να συσχεφθεί και να αποφασίσει το Ε.Σ. Ειδικότερα, σημειώνεται³⁸⁴ ότι τον Ειρηνοδίκη αναπληρώνει ο Γραμματέας «δια λόγους υπηρεσίας κωλυόμενον».

Από τις 30 Σεπτεμβρίου 1919³⁸⁵ μέχρι τις 29 Οκτωβρίου 1925 ως Πρόεδρος του Ε.Σ. αναφέρεται ο Σχολάρχης ελληνοδιδάσκαλος Μπάγιας – ή ο αναπληρωτής του³⁸⁶- και μέλη ο Ειρηνοδίκης - ή ο Γραμματέας σε περίπτωση αναπλήρωσής του³⁸⁷ - και ο Επιθεωρητής, επίσης ως εισηγητής των υποθέσεων που θα

³⁸⁰ Νόμος 4653/1930, Φ.Ε.Κ. 169/16-5-1930, Τεύχ. Α΄.

³⁸¹ Με το νόμο 4653 θεσπίζονται, εκτός από τα περιφερειακά Εποπτικά Συμβούλια και το κεντρικό Εκπαιδευτικό Διοικητικό Συμβούλιο, και τα εξής: το Ανώτατο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο και το Εκπαιδευτικό Γνωμοδοτικό Συμβούλιο. Βλ. γι' αυτά Χρ. Παπαβασιλείου - Πυργιωτάκη, *Από τον επιθεωρητή στο σχολικό σύμβουλο...* ό. π., σ. 78-89. Στην ενότητα: *Νόμος 4653/1930: Η διευθέτηση των συλλογικών οργάνων διοίκησης.*

³⁸² Βλ. Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 1^η της 31^{ης} Δεκεμβρίου 1918, σ.9.

³⁸³ Ο. π., Πράξη 8^η της 31^{ης} Αυγούστου 1919, σ. 23.

³⁸⁴ Ο. π., Πράξη 4^η της 29^{ης} Μαρτίου 1919, (σ.15) και Πράξη 7^η της 22ας Ιουλίου 1919, (σ.19).

³⁸⁵ Ο. π., Πράξη 9^η της 30^{ης} Σεπτεμβρίου 1919, (σ.25).

³⁸⁶ Ο. π., Πράξη 90^η της 20^{ης} Ιουλίου 1925, (σ.207) και Πράξη 91^η της 5^{ης} Σεπτεμβρίου 1925, (σ.208), όπου αντί του Σχολάρχη ελληνοδιδασκάλου Μπάγιας Φίλιπα Δούκα αναφέρεται ο αναπληρωτής του Βασίλειος Σακελλαρίου ή Βαταβάλης, ως Πρόεδρος.

³⁸⁷ Ο. π., Πράξη 11^η της 25^{ης} Οκτωβρίου 1919, (σ.32), όπου αναφορά στον Γραμματέα Ζαγορίου Λεωνίδα Παπαγεωργίου και Πράξη 56^η της 27^{ης} Οκτωβρίου 1922, (σ.135), όπου αναφορά στον Γραμματέα Ζαγορίου Κωνσταντίνο Γιάννινα και ομοίως στις Πράξεις: 57, της 10^{ης} Νοεμβρίου 1922, 58, της 1^{ης} Νοεμβρίου 1922, 59, της 15^{ης} Νοεμβρίου 1929, 60, της 3^{ης} Ιανουαρίου 1923, 66, της 29^{ης} Ιουνίου 1923, 69, της 12^{ης} Νοεμβρίου 1923, 70, της 13^{ης} Δεκεμβρίου 1923, 71, της 5^{ης} Ιανουαρίου 1924, 72, της 4^{ης} Φεβρουαρίου 1924, 78 της 4^{ης} Αυγούστου 1924 (σ.138, 139, 144, 146, 157, 163, 165, 168, 169, 182, αντιστοίχως), 87^η στις 23 Μαΐου 1925 (σ.201), όπου σημειώνεται το όνομα του Κωνσταντίνου Δεληγιάννη ως αναπληρωτή του «κωλυόμενου Ειρηνοδίκου Ζαγορίου (κατόπιν του υπ' αριθμ. 303/ 23-5-1925 προς αυτόν εγγράφου του)», 92^η της 19^{ης} Οκτωβρίου 1925, (σ.211) όπου αναφορά στον Γραμματέα – αναπληρωτή Ιωάννη Κωτσαρίδη, ομοίως και στις Πράξεις 93, (σ.213) της 29^{ης} Οκτωβρίου 1925, 94, της 30^{ης} Νοεμβρίου 1925, (σ.216), 95 της 30^{ης} Δεκεμβρίου 1925 (σ.216)

απασχολούσαν την εκάστοτε συνεδρία του Ε.Σ. Από τις 30 Νοεμβρίου 1925 μέχρι τις 29 Ιανουαρίου 1927 ως Πρόεδρος αναφέρεται το ίδιο πρόσωπο με τον τίτλο: «Διευθυντής των ενταύθα ελληνικών σχολείων».

Ως Πρόεδροι του Ε. Σ. σημειώνονται: ο Λεωνίδας Παπαγεωργίου, Γραμματέας του Ειρηνοδικείου Ζαγορίου, ο Δημήτριος Σκλαβενίτης, Ειρηνοδίκης Ζαγορίου, Φίλιππος Δούκας, ο οποίος παρουσιάζεται ως Σχολάρχης Ελληνοδιδάσκαλος Μπάγιας και ως «Διευθυντής των ενταύθα ελληνικών σχολείων», ο Χριστοδ. Βασιλειάδης, Σχολάρχης Ελληνοδιδάσκαλος Μπάγιας.

Ως μέλη εναλλάσσονται οι εξής: ο Απόστολος Τσάντης, Διευθυντής του Δημοτικού Σχολείου Μπάγιας, ο Κωνσταντίνος Ηλ. Παπαγεωργίου, Διευθυντής του Δημοτικού Σχολείου Μπάγιας – μετά την αντικατάσταση του Απ. Τσιάντη από αυτόν-, ο Δημήτριος Σκλαβενίτης, Ειρηνοδίκης Ζαγορίου, ο Λεωνίδας Παπαγεωργίου, Γραμματέας του Ειρηνοδικείου Ζαγορίου, ο Σπ. Τσούκας, Ειρηνοδίκης Ζαγορίου, Κων. Γιάννινας, Γραμματέας Ειρηνοδικείου Ζαγορίου, Ζαγορίου, Αργύριος Δημόπουλος, Ειρηνοδίκης Ζαγορίου, Θεοδόσιος Πολυκαλάς, Ειρηνοδίκης Ζαγορίου, Κων. Δεληγιάννης, Γραμματέας Ειρηνοδικείου Ζαγορίου, Ιωάννης Κωτσάριδης, Γραμματέας Ειρηνοδικείου Ζαγορίου και Γεωρ. Δεστούνης, Ειρηνοδίκης Ζαγορίου

Ως Εισηγητές αναφέρονται οι Επιθεωρητές: Νικόλαος Χρ. Παπακώστας, από τις 31 Δεκεμβρίου 1918 μέχρι τις 29-10-1925, ο Γερασ. Σπετσιέρης από 30-11-1925 μέχρι τις 24-1-1927 και από 26-3-1927 μέχρι 30-6-1927, ο οποίος επανέρχεται από τις 11-8-1927 μέχρι 29-11-1927.

Στην Πράξη 106 της 29^{ης} Ιουλίου 1927 δεν αναφέρονται ονομαστικά τα μέλη του Εποπτικού συμβουλίου.

Σύμφωνα με τα υπό έρευνα Πρακτικά το Εποπτικό Συμβούλιο συνεδριάζει συχνά και δύο φορές το μήνα καθώς και το μήνα Αύγουστο. Πιο αναλυτικά τα ζητήματα για τα οποία συσκέπτεται και αποφασίζει το Ε.Σ. κατά το μήνα αυτό έχουν ως εξής:

Στις 31 Αυγούστου 1919³⁸⁸ αποφασίζει ομόφωνα περί διορισμών και απολύσεων εκπαιδευτικών. Στις 29 Αυγούστου 1920³⁸⁹ εγκρίνει: α) την κατάργηση δύο μονοταξίων Νηπιαγωγείων Παπίγκου (Μεγάλης και Μικρής συνοικίας) καθώς και το μονοτάξιο Νηπιαγωγείο της κουτσοβλάχικης κοινότητας Βωβούσης β) την απόλυση, την μετάθεση και το διορισμό εκπαιδευτικών.

Στις 31 Αυγούστου 1922³⁹⁰ αποφασίζει ομόφωνα τη συγχώνευση του διταξίου αρρένων σχολείου και του μονοταξίου θηλέων Λαϊστής σε ένα διτάξιο μεικτό Δημοτικό σχολείο καθώς και τη συγχώνευση του διταξίου Δημ. σχολείου αρρένων και του μονοταξίου θηλέων Δρεστενίκου σε ένα διτάξιο μεικτό Δημ. σχολείο. Επίσης

και 111, της 19^{ης} Νοεμβρίου 1927, (σ.248) όπου αναπληρωτής- Γραμματέας ο προαναφερθείς Ιωάννης Κωτσαρίδης, ομοίως και στην 112^η, της 29^{ης} Νοεμβρίου 1927 (σ. 250).

³⁸⁸ Βλ. Πράξη 8^η της 31 Αυγούστου 1919, σ.23-25.

³⁸⁹ Βλ. Πράξη 26^η της 29 Αυγούστου 1920, σ.67-69.

³⁹⁰ Βλ. Πράξη 53^η, της 31-8-1922, σ.119-129.

εγκρίνει την πρόταση του Επιθεωρητή για τον καθορισμό του μηνιαίου μισθού, τη διαβάθμιση ως δημοδιδασκάλων πρώτης, δεύτερας και τρίτης τάξης εκπαιδευτικών, την ονομασία απλώς «Νηπιαγωγών» 7 Νηπιαγωγών πρώτης τάξης, το διορισμό εκπαιδευτικών, την ποινή με πειθαρχικό πρόστιμο σε βάρος Νηπιαγωγού.

Στις 4 Αυγούστου 1924³⁹¹ το Εποπτικό Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα όπως το Βετσικό υπαχθεί στη σχολική Περιφέρεια του μεικτού διταξίου Δημ. σχολείου Αρτσίστης και το Παλαιοχώριο στη σχολική Περιφέρεια του μεικτού διταξίου Δημ. σχολείου Λαΐστης. Επίσης εγκρίνει την απόλυση και το διορισμό εκπαιδευτικών, την πειθαρχική τιμωρία με 15/μερη προσωρινή απόλυση σε βάρος εκπαιδευτικών, τον καθορισμό του συντάξιμου χρόνου υπηρεσίας. Επίσης, ο Επιθεωρητής υποβάλλει το ημερολόγιο περιοδείας του.

Στις 11 Αυγούστου 1927³⁹² αποφασίζει ομόφωνα τον υποβιβασμό, την κατάργηση, τη συγχώνευση, την ίδρυση σχολείων, την ανάκληση απόσπασης δημοδιδασκάλου, την ποινή με χρηματικό πρόστιμο σε βάρος εκπαιδευτικού. Τέλος, ο Επιθεωρητής υποβάλλει το ημερολόγιο περιοδείας του.

Στη σελίδα 218 υπάρχει Σημείωση (υπογράφεται στις 15-10-1926) στην οποία αναγράφεται η αναστολή της λειτουργίας του Ε.Σ. από της 9^{ης} Ιανουαρίου 1926 δυνάμει της από 9-1-1926 Συντακτικής αποφάσεως {Περί καταργήσεως των Διοικητικών και Υπηρεσιακών Συμβουλίων κ.λ.π.} της δημοσιευθείσης εις το υπ' αριθ. 7 της 9-1-1926 φύλλου της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως. Η ανασύσταση δε αυτών και η εκ νέου λειτουργία επετράπη από της 15^{ης} Οκτωβρίου 1926 δυνάμει του από 17 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Διατάγματος {Περί ανασυστάσεως και συγκροτήσεως του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου και των Εποπτικών Συμβουλίων} του δημοσιευθέντος εις το υπ' αριθ. 315 της 18-9-1926 φύλλου της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Το Εποπτικό Συμβούλιο Ζαγορίου συχνά συνεδρίαζε και το Σάββατο³⁹³ και πιο σπάνια Κυριακή για υποθέσεις που δεν διαφοροποιούνταν από αυτές για τις οποίες αποφάσιζαν και κατά τις συνεδρίες των υπόλοιπων ημερών της εβδομάδας. Στη συνεδρίαση της 30^{ης} Ιουνίου 1919, ημέρα Κυριακή, «επειδή ουδεμία υπόθεση εισήχθη προς συζήτησιν ελύθη η συνεδρίασις».³⁹⁴

Οι αποφάσεις του Ε.Σ. είναι ομόφωνες. Πλειοψηφικά αποφάσισαν στις εξής περιπτώσεις:

1) Στη συνεδρία της 12^{ης} Νοεμβρίου 1923 σχετικά με τη μετάθεση του Δημητρίου Μάου ως υπεράριθμου δημοδιδασκάλου του υποβιβασθέντος Δημ. σχολείου Τσεπελόβου στην κενή θέση του μονοτάξιου μεικτού Δημ. σχολείου Στολοβού. Μειοψήφισε ο Πρόεδρος – Σχολάρχης Ελληνοδιδάσκαλος Μπάγιας Φ.

³⁹¹ Πράξη 78η, της 4-8-1924, σ.182- 190.

³⁹² Πράξη 107^η, της 11-8-1927, σ. 236- 240.

³⁹³ Βλ. ενδεικτικά Πράξη 19^η της 18^{ης} Απριλίου 1920, Πράξη 27^η της 19^{ης} Σεπτεμβρίου 1920, Πράξη 28 της 10^{ης} Οκτωβρίου 1920

³⁹⁴ Βλ. Πράξη 6^η της 30^{ης} Ιουνίου 1919, σ. 19.

Δούκας «καθ' ὅτι εἰ καὶ ὁ ὑποβιβασμὸς τοῦ Σχολείου ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 949/22-11-922 πράξεως αὐτοῦ εἰς τὴν ὁποίαν ἐπανῆλθε διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 955/3-5-923 ὁμοίας, ἐντούτοις δὲν ἐνεκρίθη παρὰ τοῦ Σ^{οῦ} Ὑπουργείου καὶ δὲν ἐδημοσιεύθη εἰσέτι εἰς τὴν εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ συνεπῶς δὲν θεωρεῖ τὸν Δημ/λον Δημήτριον Μάον ὡς ὑπεράριθμον».³⁹⁵

2) Στην 74^η Πράξη και στην περίπτωση της μετάθεσης του Ευλαμπίου Γκωλέτση, δασκάλου της Μικρῆς Συνοικίας Παπίγκου, για λόγους εξαιρετικούς και λόγω ἔλλειψης πόρων του Αναγνωστοπούλειου Κληροδοτήματος για την ἐγκαιρη και τακτική πληρωμή των αποδοχῶν του, μειοψήφισε ο Ειρηνοδίκης Ζαγορίου Θεοδόσιος Πολυκαλάς. Ἐτσι η ἀπόφαση ἦταν πλειοψηφική και ὄχι ομόφωνη.

Σχετικό παράθεμα: «Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως κατὰ πλειοψηφίαν μειοψηφοῦντος τοῦ κ. Ειρηνοδίκου διὰ τὸν λόγον ὅτι ἀπαίτησεν εἰδικὴν βεβαίωσιν τοῦ ταμείου τῶν ῥηθέντων κληροδοτημάτων ὅτι δὲν ἐπάρκει τὸ Καλλίνειον Κληροδοτήμα, μὴ ἀρκεσθεῖς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 99/10-11-23 ἔγγραφον τῆς Ἐφορείας τοῦ Καλλινείου Ἐκπαιδευτηρίου ὡς καὶ εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 13723/15-9-23 Διαταγὴν τῆς Γεν. Διοικήσεως Ἡπείρου καὶ τὴν ἐν τῇ προτάσει κατακεχωρημένην ὑπ' ἀριθ. 10481/21-8-24 Διαταγὴν τοῦ Σ^{οῦ} Ὑπουργείου».³⁹⁶

γ. Ο θεσμός του Επιθεωρητή

Διοικητικά – εποπτικά - παιδαγωγικά καθήκοντα

Ο θεσμός του Επιθεωρητή με το διάταγμα 1372/5 Οκτωβρίου 1830 κρίθηκε αναγκαῖος ἀπὸ τα πρώτα χρόνια της ἰδρύσεως του Νεοελληνικοῦ κράτους, γιατί ἦταν η γέφυρα ἐπικοινωνίας μεταξύ Πολιτείας και σχολικῆς πραγματικότητας στην προσπάθεια ἀντιμετώπισης των προβλημάτων της παιδείας. Ἐτσι, ο Επιθεωρητῆς κλήθηκε να παίξει ἕναν πρωτεύοντα ἀλλὰ και πολλαπλὸ ρόλο καθὼς συγχρόνως ἔπρεπε να ἀσκεῖ οργανωτικὸ, διοικητικὸ και παιδαγωγικὸ ἔργο.³⁹⁷

Ο νόμος ΒΤΜΘ' του 1895³⁹⁸, σε μια προσπάθεια ἀποκέντρωσης της στοιχειώδους ἐκπαίδευσης, προέβλεψε τη λειτουργία των θεσμῶν του Εποπτικοῦ

³⁹⁵ Πράξη 69^η τῆς 12^{ης} Νοεμβρίου 1923, σ.164.

³⁹⁶ Πράξη 74^η τῆς 29^{ης} Μαρτίου 1924, σ. 174,175.

³⁹⁷ Ἐκτενὴ βιβλιογραφία για τὴν ἱστορία και τὸ ἔργο τῆς ἐπιθεώρησης στην Ελλάδα βλ. στα: Χρ. Παπαβασιλείου - Πυργιωτάκη, *Ἀπὸ τὸν ἐπιθεωρητῆ στο σχολικὸ σύμβουλο: ἱστορικὸ- κοινωνικὴ ἀναδρομὴ και ἡ σημερινὴ πραγματικότητα*, Πανεπιστήμιο Αἰγαίου – Σχολὴ Ἀνθρωπιστικῶν Ἐπιστημῶν- Τμῆμα Ἐπιστημῶν τῆς Προσχολικῆς Ἀγωγῆς και τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Σχεδιασμοῦ, (ἀδημοσίευτη διδακτορικὴ διατριβή), Ρόδος, 2008, Κων. Γ. Γιαννόπουλος, *Ἀπὸ τὸ δάσκαλο στον ἐπιθεωρητῆ: Ἡ περίπτωση τοῦ Β.Παπαγεωργίου (1914 – 1949)*, τόμος Α', Πανεπιστήμιο Ἰωαννίνων, Φιλοσοφικὴ Σχολή, Τμῆμα Φιλοσοφίας – Παιδαγωγικῆς – Ψυχολογίας, Τομέας Παιδαγωγικῆς, (ἀδημοσίευτη διδακτορικὴ διατριβή), Ἰωάννινα 2009, εἰδικὰ στις σελίδες 13–28.

³⁹⁸ Νόμος ΒΤΜΘ' του 1895 «Περὶ τῆς στοιχειώδους ἢ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως» Φ.Ε.Κ: 37/5 Οκτωβρίου 1895.

Συμβουλίου Δημοτικής Εκπαίδευσης, οργάνου συλλογικού και του Επιθεωρητή, οργάνου μονομελούς. Με το νόμο αυτό καθιερώθηκε για πρώτη φορά ο θεσμός του Νομαρχιακού Επιθεωρητή.³⁹⁹ Στη συνέχεια και με το νέο νόμο 240 /1914«Περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσως»⁴⁰⁰«την άμεσον επίβλεψιν των δημοτικών σχολείων της περιφέρειας έχει ο επιθεωρητής»⁴⁰¹, ενώ, όπως ήδη αναφέραμε, εγκαταλείπεται η οργάνωση της διοίκησης της εκπαίδευσης κατά νομούς και καθιερώνονται οι Εκπαιδευτικές Περιφέρειες. Έτσι, διορίζεται ένας Επιθεωρητής σε κάθε μία από αυτές. Όπως και με τον προηγούμενο νόμο έτσι και στην περίπτωση του παρόντα ο Επιθεωρητής, κατεξοχήν, διεκπεραιώνει διοικητικό/διαδικαστικό έργο. Ωστόσο, γίνεται για πρώτη φορά σοβαρή νύξη για την επιστημονική και παιδαγωγική επιμόρφωση των δασκάλων και, επομένως, προκύπτει η ανάγκη να συμπεριληφθούν στο ρόλο του Επιθεωρητή επιμορφωτικές και παιδαγωγικές πλευρές.⁴⁰²

Με το Ν.240/1914 για το διάστημα 1914-1929, ο Επιθεωρητής συμμετέχει στα Εποπτικά Συμβούλια, τα οποία είναι αρχικά πενταμελή για να γίνουν πρώτα στις Ν. Χώρες κι έπειτα στην υπόλοιπη Ελλάδα τριμελή. Η έμμεση εκπροσώπηση των δασκάλων σε αυτά με την εκλογή δύο εκπροσώπων της τοπικής κοινωνίας εγκαταλείφθηκε γρήγορα για λόγους οι οποίοι σχετίζονταν αφενός με τις διαδικασίες επιτάχυνσης του διεκπεραιωτικού χαρακτήρα των Συμβουλίων και αφετέρου με τις προτεραιότητες της εκπαιδευτικής πολιτικής της πρώιμης βενιζελικής διακυβέρνησης.⁴⁰³

Κατά τη χρονική αυτή περίοδο ο Επιθεωρητής είναι ο δημόσιος υπάλληλος, ο οποίος σε συνεργασία με τους υπόλοιπους εποπτικούς φορείς (Εποπτικό Συμβούλιο, Κεντρικό Εποπτικό Συμβούλιο, Εκπαιδευτικό Συμβούλιο και Υπουργό) επωμίζεται το βασικό ρόλο της διοίκησης. Είναι «το ελεγκτήριο όργανον της πολιτείας, ο οφθαλμός, δια του οποίου αυτή επιβλέπει, εκτιμά, κατευθύνει, ρυθμίζει, προνοεί, και προάγει το εκπαιδευτικόν έργον»⁴⁰⁴

Ειδικότερα, τα καθήκοντα του Επιθεωρητή, σύμφωνα με το νόμο 240/1914είναι τα εξής:

«α) Επισκέπτεται τουλάχιστον δις του έτους άπαντα τα δημοτικά σχολεία και τα νηπιαγωγεία, δημόσια και ιδιωτικά της περιφέρειας περιοδύων κατ' έτος 120-160 ημέρας, εξετάζει την κατάστασιν των διδακτηρίων και του υλικού και

³⁹⁹ Για τα προσόντα που απαιτούνταν για να διοριστεί καθώς και τα καθήκοντά του βλ. Χρ. Παπαβασιλείου - Πυργιωτάκη, *Από τον επιθεωρητή στο σχολικό σύμβουλο... ό. π., σ. 37- 42.*

⁴⁰⁰Νόμος 240 «Περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσως». Φ.Ε.Κ.:97/16 Απριλίου 1914, Τεύχ. Α'. Για το θεσμικό πλαίσιο του νόμου βλ. Κων. Γ. Γιαννόπουλος, *Από το δάσκαλο στον επιθεωρητή:... ό.π., σ.171-177.*

⁴⁰¹Νόμος 240 /16-4-1914, Άρθρο 12.

⁴⁰²Χρ. Παπαβασιλείου - Πυργιωτάκη, *Από τον επιθεωρητή στο σχολικό σύμβουλο:...ό. π., σ.59,60.*

⁴⁰³Κων. Γ. Γιαννόπουλος, *Από το δάσκαλο στον επιθεωρητή:...ό.π., σ.524.*

⁴⁰⁴ Βλ. γι αυτά «Αιτιολογική Έκθεση του Νομοσχεδίου περί διοικήσεως της εκπαίδευσως» στο Μπουζάκης Σ., *Εκπαιδευτικές Μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα*, Τόμος Α', εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 2002, σ. 592.

επαγρυπνεί εις την τήρησιν των εκπαιδευτικών Διατάξεων του κράτους, εξακριβοί την επιμέλειαν, την ικανότητα την εν τω σχολείω και εν τη κοινωνία διαγωγήν των διδασκάλων και υποδεικνύει μεν εις αυτούς τα δέοντα, προνοεί δε και της συμπληρωματικής αυτών μορφώσεως δια σειράς μαθημάτων και δια συνεδρίων κανονιζομένων δια Βασιλικού Διατάγματος,

β) ασκεί επί των λειτουργιών της δημοτικής εκπαιδεύσεως πειθαρχικήν εξουσίαν δυνάμενος να επιβάλη αυτοίς επίπληξιν και πρόστιμον μέχρι δρχ. 10,

γ) γνωμοδοτεί περί των γενομένων δημοπρασιών προς μίσθωσιν διδασκηρίων,

δ) υποβάλλει μεθ' εκάστην περιοδείαν εις το εποπτικόν συμβούλιον ημερολόγιον περιοδείας και έκθεσιν περί της καταστάσεως των επιθεωρηθέντων σχολείων και διδασκάλων, αντίγραφα δε τούτων εις το Υπουργείον, εις το Εκπαιδευτικόν Συμβούλιον και τον γενικόν Επιθεωρητήν.

ε) εισηγείται εις τον εποπτικόν συμβούλιον τα δέοντα προς βελτίωσιν της δημοτικής εκπαιδεύσεως της περιφέρειας.

στ) θεωρεί τας μισθοδοτικάς καταστάσεις των διδασκάλων και μεριμνά περί εκδόσεως των ενταλμάτων.

ζ) τηρεί βιβλίον των διδασκηρίων των δημοτικών σχολείων της περιφέρειας και μητρώων και βιβλίον ποιότητος των διδασκάλων των δημοσίων και ιδιωτικών σχολείων.

η) εκπροσωπεί το εποπτικόν συμβούλιον καθ' όλας αυτού τας σχέσεις υποβάλλων εις το Υπουργείον και το εκπαιδευτικόν συμβούλιον μεθ' εκάστην συνεδρίαν πλήρες αντίγραφον των πρακτικών αυτής, κοινοποιών προς τας αρμοδίας αρχάς απόσπασματα και διεξάγων όλην την αλληλογραφίαν αυτού»⁴⁰⁵

Ο Επιθεωρητής για να καλύψει καλύτερα τις ανάγκες του γραφείου του διορίζει σε αυτό έναν εκπαιδευτικό της περιφέρειάς του με επιμίσθιο 20 δρχ. τον μήνα και ένα κλητήρα με μισθό 30 δρχ. το μήνα⁴⁰⁶.

Επιθεωρητές των δημοτικών σχολείων διορίζονται εκπαιδευτικοί με αυξημένα τυπικά προσόντα και ικανή διδακτική προϋπηρεσία.⁴⁰⁷ Επιθεωρητές των δημοτικών σχολείων δεν μπορούν να διοριστούν όσοι δεν έχουν συμπληρώσει το 45^ο έτος της ηλικίας τους, απαλλάσσονται δε από την υπηρεσία όταν συμπληρώσουν το 60^ο έτος. Οι Επιθεωρητές μπορούν να μετατεθούν κάθε εξαετία⁴⁰⁸.

Οι Επιθεωρητές των δημοτικών σχολείων έχουν βαθμό και μισθό υπουργικού γραμματέως α' τάξης, ο οποίος αυξάνεται 50 δρχ. κατά την πρώτη πενταετία και 30 μετά από κάθε επόμενη πενταετία μέχρι του τελικού ποσού 110 δρχ. τον μήνα.

⁴⁰⁵ Άρθρον 12 του νόμου 240 «Περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαιδεύσεως» ΦΕΚ 97/16 Απριλίου 1914.

⁴⁰⁶ Άρθρον 12 του νόμου 240 «Περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαιδεύσεως» ΦΕΚ 97/16 Απριλίου 1914.

⁴⁰⁷ Αναλυτικά για τις προϋποθέσεις προκειμένου να γίνει κάποιος Επιθεωρητής βλ. Κων. Γ. Γιαννόπουλος, *Από το δάσκαλο στον επιθεωρητή... ό.π.*, σ.176,177.

⁴⁰⁸ Άρθρον 13 του νόμου 240 «Περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαιδεύσεως» ΦΕΚ 97/16 Απριλίου 1914.

Λαμβάνουν επίσης 6 δρχ. για κάθε ημέρα περιοδείας ως αποζημίωση και οδοιπορικά έξοδα, καθώς και 50 δρχ. Το μήνα για ενοίκιο και έξοδα γραφείου⁴⁰⁹.

Οι Επιθεωρητές των δημοτικών σχολείων βρίσκονται υπό τον άμεσο έλεγχο των γενικών επιθεωρητών, οι οποίοι επιθεωρούν τα γραφεία των επιθεωρητών δύο φορές τουλάχιστον κατά έτος. Οι Γενικοί Επιθεωρητές έχουν επίσης πειθαρχική και διοικητική εξουσία επί των Επιθεωρητών των δημοτικών σχολείων. Γνωμοδοτώντας για την προαγωγή, τη μετάθεση και την τιμωρία των Επιθεωρητών των δημοτικών σχολείων⁴¹⁰.

Ο τρόπος άσκησης του επιθεωρητικού ελέγχου περιγράφεται με λεπτομέρεια στο Β.Δ. «Περί των έργων των διευθυντών, επιθεωρητών και ιατρών των σχολείων» της 5^{ης} Μαΐου 1915. Σε αυτό ορίζονται δύο βασικές παράμετροι του επιθεωρητικού ελέγχου: α) ο Επιθεωρητής έπρεπε να υποβάλει στο Εποπτικό Συμβούλιο ημερολόγιο περιοδείας και έκθεση όπου καταγράφει λεπτομερώς την κατάσταση των σχολείων και των δασκάλων και β) να προνοεί για τη συμπληρωματική μόρφωση των δασκάλων πραγματοποιώντας Παιδαγωγικά Συνέδρια.⁴¹¹

Ο Επιθεωρητής υπέβαλε τις εκθέσεις στους ανώτερους του από τους οποίους κρινόταν και ο ίδιος για την κατάσταση της εκπαίδευσης στην περιφέρειά του. Αποδέκτες των εκθέσεων αυτών ήταν το Εποπτικό Συμβούλιο καταρχάς, ενώ αντίγραφα στέλνονταν στο Υπουργείο Παιδείας, στο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο, στο Γενικό Επιθεωρητή και - στην περίπτωση της Εκπαιδευτικής Περιφέρειας που αναφερόμαστε- στον Γενικό Διοικητή Ηπείρου. Ο επιθεωρητής, εκτός από τις εκθέσεις επιθεωρήσεως σχολείων, συνέτασσε και τις Γενικές Εκθέσεις που αφορούσαν ολόκληρο το σχολικό έτος και περιέγραφε συντόμως την κατάσταση των σχολείων της περιφέρειάς του, κατέγραφε τις πιο σημαντικές παρατηρήσεις του και διατύπωνε υποδείξεις για τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις και βελτιώσεις. Με τον τρόπο αυτό το Υπουργείο πληροφορούνταν για τα προβλήματα της εκπαίδευσης και μπορούσε να αξιοποιήσει τις διαπιστώσεις, για να εφαρμόσει εκπαιδευτική πολιτική.

Το 1917 ψηφίζεται ο νόμος 826 «Περί κυρώσεως και τροποποίησης του αναγκαστικού διατάγματος της 29ης Ιουνίου 1917 περί συμπληρώσεως κ.λ.π. του νόμου 567 περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσεως»⁴¹². Σημαντική προσθήκη του νόμου είναι το κεφάλαιο που αναφέρεται στους δύο Ανώτερους Επόπτες της Δημοτικής Εκπαίδευσης, οι οποίοι διορίζονται με σκοπό την ανώτερη παιδαγωγική και επιστημονική εποπτεία του έργου των εκπαιδευτικών και

⁴⁰⁹ Άρθρον 14 του νόμου 240 «Περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσεως» ΦΕΚ 97/16 Απριλίου 1914

⁴¹⁰ Άρθρον 14 του νόμου 240 «Περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσεως» ΦΕΚ 97/16 Απριλίου 1914

⁴¹¹ Κων. Γ. Γιαννόπουλος, *Από το δάσκαλο στον επιθεωρητή...* ό π.,σ. 197, 198.

⁴¹² Νόμος 826 «Περί κυρώσεως και τροποποίησης του αναγκαστικού διατάγματος της 29 ης Ιουνίου 1917 περί συμπληρώσεως κ.λ.π. του νόμου 567 περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσεως», Φ.Ε.Κ.: 188/5 Σεπτεμβρίου 1917, Τεύχ. Α'.

των Επιθεωρητών καθώς και την καθοδήγησή των για τη βελτίωση της εκπαίδευσης.⁴¹³

Οι Ανώτεροι Επόπτες διορίζονται με Βασιλικό Διάταγμα που εκδίδεται από τον Υπουργό των Εκκλησιαστικών και της Δημοσίας Εκπαιδεύσεως, ύστερα από πρόταση του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου. Έχουν έδρα στην Αθήνα και μετέχουν των γενικών συνεδριάσεων του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου, με δικαίωμα ψήφου, για θέματα που έχουν σχέση με τη Δημοτική Εκπαίδευση και το έργο τους. Επίσης, εισηγούνται κάθε μέτρο με στόχο τη βελτίωση της δημοτικής εκπαίδευσης και υποβάλλουν εκθέσεις για την εποπτεία που ασκούν και τα πορίσματα που συνάγονται από αυτήν.⁴¹⁴

Οι Ανώτεροι Επόπτες περιοδεύουν σε διάφορα τμήματα της επικράτειας ύστερα από εισήγηση που εγκρίνεται από το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο, με συγκεντρώσεις των εκπαιδευτικών, με διαλέξεις, διδασκαλίες και μαθήματα από τους ίδιους καθώς και με εκπαιδευτικά συνέδρια, που συγκαλούνται σε χρόνο που καθορίζεται από το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο.⁴¹⁵

Ο θεσμός αυτός επαναλαμβάνεται πανομοιότυπα και με το νόμο 1242/1919.⁴¹⁶ Πρώτοι Ανώτεροι Επόπτες διορίζονται από το 1917 τα βασικά στελέχη του Εκπαιδευτικού Ομίλου, ο Αλέξανδρος Δελμούζος και ο Μανώλης Τριανταφυλλίδης, οι οποίοι, εκτός των άλλων, απέβλεπαν στη διάδοση της Δημοτικής γλώσσας, η οποία – όπως ήδη αναφέραμε σε προηγούμενη ενότητα – μόλις είχε καθιερωθεί για τα Δημοτικά σχολεία.⁴¹⁷

Το έτος 1925 ο θεσμός αυτός καταργήθηκε με Νομοθετικό Διάταγμα παρά τις διδακτικές και παιδαγωγικές αδυναμίες των εκπαιδευτικών και την ανάγκη για επιμορφωτική υποστήριξη.

Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι ο Ανώτατος Επόπτης Αλέξανδρος Δελμούζος στις 28 Μαΐου του 1920 επισκέπτεται το χωριό Λυγκιάδες Ζαγορίου για επιθεώρηση του κοινού Δημοτικού Σχολείου μαζί με τον Επιθεωρητή των Δημοτικών σχολείων Ζαγορίου Νικόλαο Χρ. Παπακώστα, οποίος την εποχή αυτή βρισκόταν στην καθιερωμένη περιοδεία του στα σχολεία της εκπαιδευτικής περιφέρειας Ζαγορίου.⁴¹⁸

⁴¹³ Άρθρο 3 του νόμου 826 «Περί κυρώσεως και τροποποιήσεως του αναγκαστικού διατάγματος της 29 ης Ιουνίου 1917 περί συμπληρώσεως κ.λ.π. του νόμου 567 περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαιδεύσεως», Φ.Ε.Κ.: 188/5 Σεπτεμβρίου 1917, Τεύχ. Α΄

⁴¹⁴ Άρθρο 3 του νόμου 826 «Περί κυρώσεως και τροποποιήσεως του αναγκαστικού διατάγματος της 29 ης Ιουνίου 1917 περί συμπληρώσεως κ.λ.π. του νόμου 567 περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαιδεύσεως», Φ.Ε.Κ.: 188/5 Σεπτεμβρίου 1917, Τεύχ. Α΄.

⁴¹⁵ Άρθρο 3 του νόμου 826 «Περί κυρώσεως και τροποποιήσεως του αναγκαστικού διατάγματος της 29 ης Ιουνίου 1917 περί συμπληρώσεως κ.λ.π. του νόμου 567 περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαιδεύσεως», Φ.Ε.Κ.: 188/5 Σεπτεμβρίου 1917, Τεύχ. Α΄.

⁴¹⁶ Νόμος 1242/1919, Φ.Ε.Κ.:190/1919. Βλ. και Λέφας, Βλ. και Χρ. Λέφας, ό.π., 307.

⁴¹⁷ Χρ. Λέφας, ό.π., 307.

⁴¹⁸ Βλ. Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 22^η της 15^{ης} Ιουνίου 1920, σ. 55. (Η Πράξη αυτή δημοσιεύθηκε στην εφ. Κυβερν. Τεύχ. Γ. φύλ.171/13-8-1920).

Το 1917 με τις προσθήκες του νόμου 826/1917 προβλέπεται ημερήσια αποζημίωση και οδοιπορικά για τους Επιθεωρητές 8 δρχ. και επίδομα ενοικίου γραφείου 50 δρχ., εκτός από τους Επιθεωρητές Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης, για τους οποίους το ενοίκιο και τα έξοδα του γραφείου ορίζονται σε 100 δρχ. ανά μήνα.⁴¹⁹ Το 1920 θα γίνει είναι περισσότερο ευνοϊκή η νομοθεσία για την ημερήσια αποζημίωση με το νόμο 2247⁴²⁰ «Περί οδοιπορικών, εξόδων και αποζημιώσεως των επιθεωρητών των σχολείων» καθώς η αποζημίωση γι' αυτούς που απομακρύνονται από την έδρα τους φτάνει τώρα στις 18 δρχ.

Το 1919, όπως ήδη αναφέρθηκε στην προηγούμενη ενότητα, ψηφίζεται ο νόμος 1242 «Περί κωδικοποίησης των εις την εποπτεία και την διοίκηση της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης αναγομένων διατάξεων»⁴²¹, ο οποίος διατηρεί τα ίδια όργανα διοίκησης και εποπτείας των σχολείων με τον νόμο 240/1914, ήτοι: ο επί των εκκλησιαστικών και δημοσίας εκπαίδευσης Υπουργός, το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο, το Εποπτικό Συμβούλιο και ο Διευθυντής του σχολείου⁴²². Η σημαντικότερη αλλαγή του παρόντα νόμου ήταν οι σχετικές ρυθμίσεις περί των προσόντων των Επιθεωρητών, οι οποίες επικεντρώνονται σε τρεις βασικές δυνατότητες: να έχουν πτυχίο ελληνικού Πανεπιστημίου, να έχουν παιδαγωγικές σπουδές στην Εσπερία και να έχουν παρακολουθήσει επιτυχώς διετή κύκλο παιδαγωγικών και άλλων μαθημάτων στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.⁴²³

Το 1922 ο νόμος 2857⁴²⁴ θέσπισε τη διετή μετεκπαίδευση των δασκάλων στο Πανεπιστήμιο και το πτυχίο της διетуός αυτής μετεκπαίδευσης αποτέλεσε απαραίτητη προϋπόθεση για την επιλογή στη θέση του Επιθεωρητή. Ο νόμος αυτός στο 1^ο άρθρο του⁴²⁵ καθορίζει τα προσόντα τις αποδοχές και την υπηρεσιακή εξέλιξη των Επιθεωρητών των δημοτικών σχολείων. Ορίζει, ακόμα, όπως διορίζεται ένας Επιθεωρητής σε κάθε μία από τις 90 Εκπαιδευτικές Περιφέρειες στις οποίες κατανέμονται τα δημοτικά σχολεία της στοιχειώδους ή δημοτικής εκπαίδευσης και τα νηπιαγωγεία.

Σύμφωνα με το 2^ο άρθρο του ίδιου νόμου οι Επιθεωρητές διορίζονται με Βασιλικό Διάταγμα, ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου και είναι εκπαιδευτικοί με αυξημένα τυπικά προσόντα και σημαντική εκπαιδευτική προϋπηρεσία. Στο 3^ο άρθρο ορίζεται όπως οι Επιθεωρητές διορίζονται με το βαθμό του εισηγητή, προάγονται μετά από μία ευδόκιμη

⁴¹⁹ Άρθρο 3 του νόμου 826 «Περί κυρώσεως και τροποποίησης του αναγκαστικού διατάγματος της 29 ης Ιουνίου 1917 περί συμπληρώσεως κ.λ.π. του νόμου 567 περί διοικήσεως της δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης», Φ.Ε.Κ.: 188/5 Σεπτεμβρίου 1917, Τεύχ. Α'.

⁴²⁰ Νόμος 2247/1920 «Περί οδοιπορικών, εξόδων και αποζημιώσεως των επιθεωρητών των σχολείων» Φ.Ε.Κ.: 148/3 Ιουλίου 1920, Τεύχ. Α'.

⁴²¹ Νόμος 1242 /1919, Φ.Ε.Κ., 190/1919, Τεύχ. Α'.

⁴²² Βλ. γι' αυτά: Χρ. Παπαβασιλείου - Πυργιωτάκη, *Από τον επιθεωρητή στο σχολικό σύμβουλο...*, σ.67-77.

⁴²³ Ό.π., σ.74-75

⁴²⁴ Νόμος 2857/1922 Φ.Ε.Κ.:133/1-8-1922, σ.715 κ.εξ.

⁴²⁵ Άρθρο1 του νόμου 2857/1922 Φ.Ε.Κ.:133/1-8-1922, Τεύχ. Α', «Περί προσόντων, διαβαθμίσεως και αποδοχών των Επιθεωρητών των δημοτικών σχολείων».

τετραετία σε τμηματάρχες β' και μετά από μια δεύτερη ευδόκιμη τετραετία σε βαθμό α' και κατόπιν της έγκρισης του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου. Σύμφωνα με το 7^ο άρθρο πρέπει το κάθε σχολείο να τηρεί βιβλίο επιθεωρήσεως στο οποίο ο Επιθεωρητής σημειώνει τις παρατηρήσεις του για το σχολείο και υπογράφει σε κάθε του επίσκεψη. Ο Επιθεωρητής οφείλει να επισκέπτεται το κάθε σχολείο δύο φορές το χρόνο. Στα άρθρα 8 και 9 σημειώνεται ότι, εκτός από το μηνιαίο μισθό του, ανάλογα με το βαθμό του, δικαιούται οδοιπορικά, ενοίκιο γραφείου και έξοδα για την κάλυψη των λειτουργικών τους αναγκών, ανάλογα με το μέγεθος της πόλης στην οποία εδρεύει ο κάθε Επιθεωρητής.

Επιθεωρητές με βάση αυτό το Ν. 2857/1922 μπορούν να γίνουν: α) Οι πτυχιούχοι της Φιλοσοφικής Σχολής ή των Φυσικών και Μαθηματικών με αποδεδειγμένες σπουδές δύο ετών τουλάχιστον «εν τη Εσπερία» αλλά και με «ευδόκιμη» προϋπηρεσία σε δημοτικό σχολείο πέντε τουλάχιστον ετών, β) Οι πτυχιούχοι πάλι της πρώτης κατηγορίας που έχουν ταυτόχρονα και πτυχίο δασκάλου με βαθμό από «λίαν καλώς» και πάνω και ευδόκιμη προϋπηρεσία σε δημοτικό σχολείο τουλάχιστον οκτώ ετών, γ) Οι πτυχιούχοι δημοδιδάσκαλοι με προϋπηρεσία τουλάχιστον έξι ετών και παρακολούθηση στο ελληνικό Πανεπιστήμιο για μια διετία παιδαγωγικών μαθημάτων (=μετεκπαίδευση), αφού πρώτα πετύχουν σε σχετική γραπτή δοκιμασία, δ) Οι πτυχιούχοι δημοδιδάσκαλοι με τις ίδιες προϋποθέσεις όπως και στη (γ) περίπτωση αλλά με Παιδαγωγικές σπουδές σε ξένο πανεπιστήμιο και εξετάσεις σε ειδική επιτροπή του Υπουργείου που συστήνεται γι' αυτό το λόγο, και ε) όλοι οι προϋπηρετήσαντες ως μόνιμοι Επιθεωρητές ή βοηθοί αυτών, οι οποίοι προέρχονταν από το σώμα των δημοδιδασκάλων και πήραν αυτή τη θέση κατόπιν επιτυχίας σε διαγωνισμό ή δοκιμασία όπως όριζαν οι σχετικοί νόμοι. Από τα παραπάνω διαπιστώνουμε ότι διαφοροποιούνται κάποια από τα κριτήρια επιλογής των Επιθεωρητών. Τώρα η μετεκπαίδευση, που μόλις έχει εισαχθεί, προβάλλει ως μονόδρομος για την πλειοψηφία των δημοδιδασκάλων, οι οποίοι δεν έχουν άλλες σπουδές και επιθυμούν να γίνουν Επιθεωρητές.⁴²⁶

Ο συγκεκριμένος νόμος κάνει ιδιαίτερη αναφορά στις ευθύνες του επιθεωρητή κατά την επίσκεψή του στα σχολεία, ορίζοντας: α) την πιστή τήρηση του βιβλίου επιθεωρήσεως «εν ω μετά πάσαν επίσκεψιν σημειούται υπό του επιθεωρητού ο χρόνος επισκέψεως και αι κυριώτεραι αυτού κατά τούτην παρατηρήσεις. Αι παρατηρήσεις αύται υπογράφονται αυθημερόν υπό του Επιθεωρητού» και β) «Επιθεωρητής μη επισκεφθείς τουλάχιστον δις του έτους πάντα τα σχολεία της περιφέρειάς του τιμωρείται μετ' απολογία και απόφασιν του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου δια προστίμου 300 μέχρις 800 δραχμών». Στον ίδιο νόμο τέλος, ορίζεται οι βοηθοί Επιθεωρητών γίνονται μόνο «άρρενες

⁴²⁶ Νόμος 2857/1922, άρθρο 4 παρ.1, βλ. γι' αυτά Κων. Γ. Γιαννόπουλος, *Από το δάσκαλο στον επιθεωρητή...ό.π.*, σ. 254

δημοδιδάσκαλοι» και επιλέγονται αυτοί των πολυτάξιων σχολείων της έδρας του επιθεωρητή.⁴²⁷

Το 1925 έχουμε τους πρώτους διορισμούς δασκάλων σε θέσεις Επιθεωρητών με μοναδικό «προσόν» την μετεκπαίδευσή τους στο Διδασκαλείο Αθηνών. Δηλαδή το διάστημα από το 1925 έως το 1932, καταργείται η διαδικασία του διαγωνισμού για τους δημοδιδασκάλους (πάντα άρρενες), οι οποίοι επιθυμούν να γίνουν επιθεωρητές και η πρόσληψή τους γίνεται αποκλειστικά με κριτήριο την μετεκπαίδευσή τους. Το 1932, οι μετεκπαιδευθέντες προφανώς γιατί είναι αρκετοί αποφασίζεται η επαναφορά των διαγωνισμών, μόνο όμως γι' αυτούς οι οποίοι πρώτα μετεκπαιδεύθηκαν.⁴²⁸

Με βάση το υπό μελέτη αρχειακό υλικό, ως Επιθεωρητές της Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ζαγορίου αναφέρονται οι εξής: Από την 1^η Πράξη της 31^{ης} Δεκεμβρίου 1918 μέχρι και την 93^η Πράξη της 29^{ης} Οκτωβρίου 1925 ως Επιθεωρητής αναφέρεται ο Νικόλαος Χρ. Παπακώστας. Στη συνέχεια και συγκεκριμένα στις 30 Νοεμβρίου του 1925 υπογράφει το περιεχόμενο της 94^{ης} Πράξης ο Γεράσιμος Σπετσιέρης,⁴²⁹ οποίος παραμένει στη θέση αυτή μέχρι τις 24 Ιανουαρίου 1927⁴³⁰, ημερομηνία που μετατέθηκε στη εκπαιδευτική περιφέρεια Ιωαννίνων. Έτσι, στη συνεδρίαση της 26^{ης} Μαρτίου 1927 η Πράξη⁴³¹ υπογράφεται από το νέο Επιθεωρητή Σπυρίδωνα Πίσπερη, ο οποίος το προηγούμενο χρονικό διάστημα ήταν Επιθεωρητής στη Εκπαιδευτική Περιφέρεια Πωγωνίου.⁴³² Όλες οι υπόλοιπες πράξεις μέχρι και την τελευταία της 29^{ης} Νοεμβρίου 1927 υπογράφονται από τον ίδιο. Στις 27 Δεκεμβρίου 1928 στην έδρα της Ε.Π. Ζαγορίου εγκαθίσταται ο Παν. Ταμπακόπουλος⁴³³, ο οποίος άσκησε τα καθήκοντά του στη συγκεκριμένη περιφέρεια⁴³⁴ μέχρι τις 25 Φεβρουαρίου 1935⁴³⁵. Μεσολαβεί ο Παν. Παπασπύρου, αναπληρωτής επιθεωρητής.⁴³⁶

⁴²⁷ Νόμος 2857/1922, άρθρο 10, παρ.2, στο ίδιο, ό.π.σ. 254-255.

⁴²⁸ Κων. Γ. Γιαννόπουλος, ό.π., σ. 253.

⁴²⁹ Ο Γ. Σπετσιέρης εισήλθε στο επιθεωρητικό σώμα το 1923. Βλ. Κων. Γιαννόπουλος, *Από το δάσκαλο στον επιθεωρητή: Η περίπτωση του Β. Παπαγεωργίου (1914 – 1949), (αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή), τόμος Α', Β', Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Φιλοσοφίας – Παιδαγωγικής – Ψυχολογίας, Τομέας Παιδαγωγικής, Ιωάννινα 2009, τόμος Β', σ. 339.*

⁴³⁰ Ο. π., Πράξη 99^η της 24^{ης} Ιανουαρίου 1927, σ. 224-226.

⁴³¹ Ο. π., Πράξη 100^η της 26^{ης} Μαρτίου 1927, σ. 226.

⁴³² Ο Πίσπερης το προηγούμενο χρονικό διάστημα υπηρετούσε στην εκπαιδευτική περιφέρεια Πωγωνίου. Βλ. Β. Σκαμνέλου, *Η ελληνική δημοτική εκπαίδευση στην Ήπειρο της ύστερης τουρκοκρατίας (1861-1913), ό. π., σ. 353.* Βλ. επίσης στο ίδιο, σημ. 712 για την πραγματεία που είχε δημοσιεύσει ο επιθεωρητής στο περ. «Ερευνητής». Σύμφωνα με τον Κων. Γιαννόπουλο, *Από το δάσκαλο στον επιθεωρητή...*, ό.π., τόμος Β', σ. 339, ο Πίσπερης εισήλθε στο επιθεωρητικό σώμα το 1925 και πέθανε από ατύχημα το 1935. Βλ. ό.π., σ. 334.

⁴³³ Πρόκειται για την πρώτη θητεία του Π. Ταμπακόπουλου στο επιθεωρητικό σώμα. (Βλ. και Κωνσταντίνος Γιαννόπουλος, *Από το δάσκαλο στον επιθεωρητή...*, ό. π., τόμος Β', σ. 339).

⁴³⁴ Μετά το 1931 συστάθηκε η Επιθεώρηση Δημοτικών Σχολείων Ζαγορίου- Μετσόβου με έδρα τα Ιωάννινα.

⁴³⁵ Βλ. *Βιβλίον Πρακτικών Εποπτικού Συμβουλίου (Ζαγορίου – Μετσόβου). Από 29-4-1933 (πράξις υπ' αριθμ. 7) μέχρι 19-12-1937, πράξις δευτέρα, σ. 242 κ.ε.* Στη συνεδρίαση της 29^{ης} Μαρτίου 1935

Οι Επιθεωρητές την περίοδο που εξετάζουμε εργάζονταν κάτω από εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες, που ανάγονται τόσο σε εθνικό όσο και τοπικό επίπεδο. Καταρχάς, εξαιτίας των πολεμικών και πολιτικών ζητημάτων, το διάστημα 1918-1922, πολλά από τα σχολεία δεν λειτούργησαν κανονικά, κάποια μάλιστα κυρίως εξαιτίας της στράτευσης και της μετακίνησης του διδακτικού προσωπικού για αρκετό χρόνο έπαυσαν να λειτουργούν⁴³⁷.

Η *Γενική Διοίκησης Ηπείρου*⁴³⁸ (Γ.Δ.Η.) συνεργαζόταν με τον Επιθεωρητή, καθώς κοινοποιούσε σ' αυτόν ειδικές διαταγές για διάφορα θέματα της εκπαιδευτικής περιφέρειας. Ο Επιθεωρητής ενημέρωνε τους ενδιαφερόμενους τηλεφωνικώς για την εκτέλεση της απόφασης. Σε περίπτωση μη τήρησης της απόφασης ο Επιθεωρητής εισηγούνταν το θέμα στο Ε.Σ., ώστε να συσχεφθεί και αποφασίσει σχετικά.⁴³⁹

Συχνά ο Επιθεωρητής μετακινούνταν στα Ιωάννινα για να εκθέσει προφορικά στο Γενικό Διοικητή της Ηπείρου ζητήματα υπηρεσιακά εμπιστευτικής φύσεως αφορώντα τα σχολεία των ξενόφωνων Κοινοτήτων της περιφέρειας.⁴⁴⁰ Ενόστε η κρίσιμη κατάσταση λόγω εθνικών ζητημάτων ακυρώνει τη συζήτηση, όπως στις 26 Μαΐου 1920, λόγω της οξύτητας του ελληνοαλβανικού ζητήματος, οπότε και αναβάλλεται για την επόμενη ημέρα.⁴⁴¹

(πράξη 3^η) τον επιθεωρητή αναπλήρωνε ο Στ. Κοσκινάς, καθηγητής του Γυμνασίου Θηλέων (ό.π., σ. 248). Από τη συνεδρίαση της 25^{ης} Απριλίου 1935 (πράξη 4^η) τον επιθεωρητή αναπλήρωνε ο Παν. Παπασπύρου, καθηγητής του Γυμνασίου Θηλέων (ό.π., σ. 256). Στη συνεδρίαση της 27^{ης} Μαΐου 1935 (πράξη 5^η) ως επιθεωρητής υπογράφει ο Σπ. Πίσπερης (ό.π., σ. 257 κ.ε.). Από την 6^η πράξη (29 Ιουνίου 1935) και εξής τον επιθεωρητή αναπληρώνει ο Παναγιώτης Παπασπύρου (ό.π., σ. 259).

⁴³⁶ Βλ. γι' αυτά Δ.Β. Ντούτσας, *Εκπαιδευτική πολιτική και πράξη για την προστασία της υγείας των μαθητών μέσα από τις Εκθέσεις Επιθεωρητών : η περίπτωση της περιοχής Ζαγορίου την εποχή του Μεσοπολέμου*, ό.π., σ.19.

⁴³⁷ *Εκθέσεις επιθεωρήσεως... 1919-1923*, ό.π., σ. 83^α -83^β. Βλ. Δ. Β. Ντούτσας, ό.π., σ.36.

⁴³⁸ Μετά την απελευθέρωση των Ιωαννίνων ιδρύθηκε η *Γενική Διοίκησης Ηπείρου*, μευρύτατες δικαιοδοσίες ώστε συνιστούσε μια αποκεντρωμένη υπηρεσία με χαρακτηριστικά τοπικής κυβέρνησης. Σημαντικά έγγραφα της φυλάσσονται στα Γενικά Αρχεία του Κράτους (Γ.Α.Κ.) - Ιστορικό Αρχείο Ηπείρου, στα Ιωάννινα. Βλ. και στον ιστότοπο της διαδικτυακής έκδοσης του ψηφιακού *Αρχειού Ελευθερίου Βενιζέλου - Μουσείο Μπενάκη*, (στην Ενότητα Δ'.20ός αι., Φ. 117/ 25) όπου Γενικός Διοικητής Ηπείρου, Καλεύρας Αχιλλέας, με Υπόμνημά του στις 17-6-1930 διαμαρτύρεται προς το Υπουργείο Παιδείας σχετικά με αφαίρεση των δικαιωμάτων του στα εκπαιδευτικά πράγματα της περιφέρειάς του και τη συγκεντρωτική τάση που παρουσιάζει το Υπουργείο περιορίζοντας τα δικαιώματα των Γενικών Διοικητών.

⁴³⁹ Βλ. ενδεικτικά στην 1^η Πράξη και στην ενότητα Δ' (σ.10) όπου η «Σεβαστή Γεν. Διοίκησης Ηπείρου» με ειδική διαταγή αποφασίζει την απόσπαση του Δημοδιδάσκου Σπυρ. Στεφανίδη από την Άνω Βίτσα στην κενή θέση της Κουτσοβλάχικης κοινότητας Βωβούσας. Ωστόσο, εκείνος λίγες ημέρες μετά τη μετάβασή του στη Βωβούσα, παρά τη διαταγή της Γ.Δ.Η., εγκατέλειψε τη θέση και με αναφορά του στο Γραφείο της Επιθεώρησης ζητούσε την επαναφορά του στην αρχική του θέση. Η Γ.Δ.Η. με νέα διαταγή της (υπ' αριθ. 17064 της 18^{ης} Δεκεμβρίου 1918) αποφασίζει την απόλυσή του, οπότε ο Επιθεωρητής – εισηγητής του Ε.Σ. προτείνει την εφαρμογή της απόφασης αυτής.

⁴⁴⁰ Βλ. ενδεικτικά στα Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 32^α της 29^{ης} Ιανουαρίου 1921, σ.79, όπου ο Επιθεωρητής Νικ. Χρ. Παπακώστας σημειώνεται ότι υποβάλλει ημερολόγιο περιοδείας του και την 17^η του μηνός επισκέπτεται τον Γενικό Διοικητή της Ηπείρου.

⁴⁴¹ Πράξη 22^η της 15^{ης} Ιουνίου 1920, σ.55, όπου καταγράφεται το ημερολόγιο της περιοδείας του Επιθεωρητή.

Μελετώντας κανείς διαχρονικά το θεσμικό πλαίσιο του ρόλου του Επιθεωρητή διαπιστώνει ότι αυτός επηρεάστηκε από τη συγκέντρωση, κατά βάση, των διοικητικών και εποπτικών αρμοδιοτήτων, με αποτέλεσμα να ενισχύεται το κύρος και η εξουσία του, γεγονός που συχνά λειτουργούσε σε βάρος του επιστημονικού και παιδαγωγικού του έργου.

Ο νομοθέτης περιέβαλε, λοιπόν, με πολλά καθήκοντα τους Επιθεωρητές, οι οποίοι έπρεπε να ανταποκριθούν μόνοι τους σε έναν κολοσσό γραφικής εργασίας, καθώς η γραμματειακή υποστήριξη ήταν σχεδόν ανύπαρκτη. Επιπλέον, ένα σημαντικό μέρος του χρόνου τους απορροφούσε η αμοιβή του διδακτικού προσωπικού⁴⁴². Ήταν όμως αδύνατο να ανταποκριθεί στην ογκώδη εργασία και να γνωρίζει επαρκώς μία μεταβαλλόμενη νομοθεσία για ποικίλα θέματα, όπως άδειες, μεταθέσεις, προαγωγές, ανάθεση της διεύθυνσης του σχολείου, ποινές,⁴⁴³ σύνταξη μισθοδοτικών καταστάσεων και ενοικίων, υπηρεσιακές αλλαγές των δασκάλων και νηπιαγωγών, κοινοποιήσεις εγκυκλίων διαφόρων αρχών, διορισμό σχολικών επιτρόπων,⁴⁴⁴ έλεγχο κάθε οικονομικής διαχείρισης των σχολικών μονάδων, ανακρίσεις για κατηγορίες σε βάρος των εκπαιδευτικών⁴⁴⁵ κ.ά. Παράλληλα, συμμετείχαν στις διαδικασίες για την ανέγερση⁴⁴⁶ ή επισκευή διδακτηρίων,

⁴⁴² Βλ. ενδεικτικά στα Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 20^η της 30^{ης} Απριλίου 1920, σ. 46-52, όπου « Ο κ.Επιθεωρητής λαβών υπ' όψιν τόν ἄρτι ψηφισθέντα υπ' αριθ. 2145 Νόμον "περί ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων τῆς Στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως" καί τὰς υπ' αριθμ. 11256, 13855 καί 17162 ἐ.ἔ. ἐπί τοῦ νόμου τούτου ἐρμηνευτικὰς ἐγκυκλίους διαταγὰς τοῦ ἐπί τῆς Παιδείας Σεβαστοῦ Ὑπουργείου περί καθορισμοῦ τοῦ μισθοῦ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ ἀπό 1^{ης} Ἰουνίου 1919 καί ἐφεξῆς καί περί κατατάξεως τῶν νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ δημοδιδασκάλων εἰς τὰς θεσπιζομένας τάξεις.. Προτείνει, ὅπως συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 3, 4 καί 7 τοῦ ἀνωτέρω νόμου καθορισθῇ ὁ μισθὸς πάντων τῶν δημοδιδασκάλων, ὑποδιδασκάλων καί νηπιαγωγῶν, τῶν τε μονίμων καί προσωρινῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων, τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας Ζαγορίου ἀπὸ 1^{ης} Ἰουνίου 1919 καί ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς ἀνεγνωρισμένης προὔπηρεσίᾳ ἐνός ἐκάστου αὐτοῦ μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἢ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διορισμοῦ τῶν μετὰ τὴν 1^{ην} Ἰουνίου 1919 διορισθέντων ὡς ἐξῆς: ...»

⁴⁴³ Βλ. ενδεικτικά στα Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 18^η της 20^{ης} Μαρτίου 1920, σ.45, όπου αναφέρεται για τον Επιθεωρητή Νικ. Χρ. Παπακώστα: «...Ὅθεν προτείνω, ὅπως δι' ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω τὸ μὲν ἐπιβληθῆ αὐτῷ ὡς ἐπιεικεστάτη τῶν ποινῶν πειθαρχικόν πρόστιμον δραχμῶν δεκαπέντε, τὸ δὲ συσταθῆ αὐτῷ, ὅπως τοῦ λοιποῦ 1) ἀποφεύγῃ πᾶν ὄ,τι ἤθελε φέρει αὐτόν εἰς προστριβὰς ἢ ἀντεγκλήσεις μετὰ τῶν κατοίκων Φλαμπουραρίου καί 2) ἀποσυρθῆ τῆς θέσεως τοῦ κοινοτικοῦ γραμματέως Φλαμπουραρίου, ἵνα παρέχῃται αὐτῷ ὁ κεκανονισμένος χρόνος καί οὕτω ἀσχολῆται ἀποκλειστικῶς μετὰ τοῦ Σχολείου καί τῶν μαθητῶν του ».

⁴⁴⁴ Βλ. ενδεικτικά στα Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 15^η της 23^{ης} Δεκεμβρίου 1919, σ.39,40, όπου ο Επιθεωρητής Νικ. Χρ. Παπακώστας «Ἐχων υπ' ὄψει τόν αὐτόν περί συστάσεως σχολικῶν ἐπιτροπῶν 452 νόμον (ἄρθρον 1. ἐδάφ. 2 καί 3) καί πρὸς καταρτισμόν καί συμπλήρωσιν 34 σχολικῶν ἐπιτροπῶν, ὧν εἴτε ἔληξεν ἢ τριετῆς θητεία, εἴτε τινὰ τῶν μελῶν αὐτῶν ἀπεβίωσαν, ἀπεδήμησαν, παρητήθησαν ἢ ἀπηλλάγησαν τῶν καθηκόντων προτείνει πρὸς ἀντικατάστασιν τόν διορισμόν τῶν ἐν τῷ κατωτέρω πίνακι ἀναγεγραφομένων σχολικῶν ἐπιτρόπων κατὰ σχολεῖον καί ιδιότητα καί μέχρι τῆς λήξεως τῆς παρούσης τριετοῦς περιόδου, δηλ. μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1920, καί ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα».

⁴⁴⁵ Βλ. ενδεικτικά στην Πράξη 7^η σ. 20: «Τῆ 13^η Ἰουλίου ἐνήργησεν ἀνακρίσεις ἐπὶ τῶν κατὰ τῶν διδασκάλων Βωθούσας ἀποδιδομένων κατηγοριῶν...» και Πράξη 18^η σ.44.

⁴⁴⁶ Βλ. ενδεικτικά στα Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 7^η της 22^{ης} Ιουλίου 1919, σ. 20, όπου ο Επιθεωρητής Νικ. Χρ. Παπακώστας «Τῆ 15^η Ἰουλίου μετέβη εἰς Δοβρίνοβον καὶ παρέσχεν ὁδηγίᾳς περί τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ διδακτηρίου, ἧτις θ' ἀρχίσῃ τὴν 1^{ην} Αὐγούστου ἐ. ἔ.».

σύσταση,⁴⁴⁷ κατάργηση⁴⁴⁸ και διαίρεση σχολείων. Η επείγουσα γραφική εργασία τούς κρατούσε εντός του γραφείου και τους μετέβαλε από καθοδηγητές και παιδαγωγούς σε γραφείς και διεκπεραιωτές.

Στις βασικές υποχρεώσεις των Επιθεωρητών ήταν η επιθεώρηση των σχολείων της περιφέρειάς τους, τουλάχιστον δύο φορές ετησίως καταγράφοντας στις Εκθέσεις Επιθεωρήσεως και στα ημερολόγια της περιόδους τους τις παρατηρήσεις τους για κάθε σχολείο, αλλά και για την εφαρμογή των αναλυτικών προγραμμάτων και τον τρόπο διδασκαλίας των εκπαιδευτικών. Τόσο οι Εκθέσεις όσο και τα ημερολόγια των Επιθεωρητών αποτελούν σημαντικότερη «ιστορική ύλη»⁴⁴⁹ και τεκμήρια της εκπαιδευτικής πραγματικότητας.

Εξαιρετικό ενδιαφέρον έχουν οι Εκθέσεις τους καθώς περιγράφουν λεπτομερώς - εκτός των άλλων - και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες επιτελούσαν το έργο τους. Τις Εκθέσεις αυτές καθώς και τα ημερολόγια της περιόδους του ο κάθε Επιθεωρητής τα υπέβαλε στις συνεδρίες του Ε.Σ. ενημερώνοντας σχετικά με την κατάσταση των επιθεωρηθέντων σχολείων και δασκάλων της εκπαιδευτικής του περιφέρειας.

Ειδικότερα, Επιθεωρητής σε Έκθεση Επιθεωρήσεως των σχολείων της Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ζαγορίου κατά το σχολ. έτος 1924-25, σημειώνει ότι λόγω των πολλαπλών διοικητικών και διεκπεραιωτικών εργασιών μεταβαλλόταν «εις άενάως έργαζομένην γραφομηχανήν»⁴⁵⁰. Σε άλλη περίπτωση διερωτάται κατά πόσο μπορεί να ανταποκριθεί ένας Επιθεωρητής στον παιδαγωγικό του ρόλο με δεδομένο τον υπερβολικό φόρτο εργασίας με γραφειοκρατικό περιεχόμενο. Παραθέτουμε το απόσπασμα: «... Δύναται τις νά φαντασθῆ εις ποίαν θέσιν εύρισκομαι καί ποία ἡ ψυχική μου κατάσταση, πρό τοῦ καθ' ἐκάστην άπεράντου ὄγκου τῆς Γραφικῆς εργασίας, ὅστις πρέπει άπαραιτήτως νά περάση ὀλόκληρος από τὰ χέρια μου. – Καί γεννᾶται τὸ ερώτημα. Εἶναι έν τοιαύτη περιπτώσει εύκολον τὸ

⁴⁴⁷ Βλ. ενδεικτικά στα Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 16^η της 31^{ης} Ιανουαρίου 1920, σ. 42, όπου ο Επιθεωρητής Νικ. Χρ. Παπακώστας «ἔχων ὑπ' ὄψει 1^{ου} ἅπαντα τὰ άνωτέρω καί 2^{ου} τὰ ὑπέρ 40 νήπια, ἅτινα θά φοιτήσωσιν έν τῷ ἱδρυθησομένῳ Νηπιαγωγείῳ άφ' ενός μέν προτείνω τήν έν τῇ βορειοδυτικῇ συνοικίᾳ τοῦ χωρίου Βωβοῦσης ἴδρυσιν διταξίου Νηπιαγωγείου, ὅπερ θέλει συντηρηθῆ δαπάνη τοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελαῖ, άφ' έτέρου δέ έπιφυλάσσομαι, ὅπως μετά τήν έναρξιν τῆς λειτουργίας τούτου προτείνω τήν κατάργησιν τοῦ ἤδη δημοσία δαπάνη λειτουργούντος μονοταξίου Νηπιαγωγείου».

⁴⁴⁸ Βλ. ενδεικτικά στα Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 7^η της 22^{ης} Ιουλίου 1919, σ.20,21, όπου ο Επιθεωρητής Νικ. Χρ. Παπακώστας «Προτείνει τήν κατάργησιν τοῦ μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων Κουκουλίου δι' ἔλλειψιν ἀριθμοῦ μαθητριῶν καί πρός ενίσχυσιν τοῦ άτροφοῦντος μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων Κουκουλίου, τοῦθ' ὅπερ θέλει άποθῆ καί πρός τό συμφέρον τῆς εκπαίδεύσεως».

⁴⁴⁹ Για το περιεχόμενο τέτοιων γραπτών μαρτυριῶν βλ. Απόστολος Γ. Παπαϊωάννου, «Το Ιστορικό Αρχείο της Χριστιανικής Δημογεροντίας Λασιθίου (1869-1898)» στο Εργαστήριο Ιστορίας Νεότερης Ελλάδας και Νεοελληνικού Πολιτισμοῦ – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων Σχολή Επιστημῶν Αγωγῆς, *Το Ιστορικό Αρχείο της Χριστιανικής Δημογεροντίας Λασιθίου (1869-1898)*, Νεάπολη Κρήτης – Ιωάννινα 2005, σ. 21-22.

⁴⁵⁰ Εκθέσεις Επιθεωρήσεως τῶν Σχολείων τῆς Στοιχ. Εκπαίδεύσεως Ζαγορίου Σχολ. ἔτους 1924-25, σ. 93. Βλ. γι' αὐτά Δ. Β. Ντούτσας, *Εκπαιδευτική πολιτική και πράξη για την προστασία της υγείας των μαθητῶν μέσα από τις Εκθέσεις Επιθεωρητῶν : η περίπτωση της περιοχῆς Ζαγορίου την εποχή του Μεσοπολέμου*, ὀ.π., σ.37.

καθοδηγητικόν καὶ διοικητικόν ἔργον τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ; Δύναται οὗτος νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένας ὑποχρεώσεις του; Δύναται νὰ ἀνοίξη βιβλία, νὰ μορφωθῆ, νὰ καταστῆ ὠφέλιμος καὶ στοὺς διδ/λους καὶ εἰς τὸ σχολεῖον;».⁴⁵¹

Αξιοσημείωτη εἶναι ἐπίσης ἡ ἀναφορά στον Ἐπιθεωρητὴ που δικαιολογεῖ τις ἐλλείψεις που παρουσιάζονταν στο σχολεῖο Μπάγιας, ἀποδίδοντάς τες στην υπερκόπωση του δασκάλου, ὁ οποίος ἦταν βοηθός στο γραφεῖο ἐπιθεωρήσεως, ὅπου υπῆρχε υπερβολικὴ καὶ ἀδιάλειπτη ἐργασία. Ἐξαιτίας τῆς γραφειοκρατίας στη συγκεκριμένη θέση, ἀναγκαζόταν νὰ διαθέτει τις ὥρες τῆς ἀνάπαυσής του, ἀλλὰ καὶ τῆς προετοιμασίας τῆς διδασκαλίας του, ἀκόμα ὅμως καὶ του ὕπνου του. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἐπιθεωρητὴς ἐκφράζει τὴν εὐχὴ νὰ διοριζόταν κάποιος δάσκαλος ὡς μόνιμος βοηθός στο γραφεῖο τῶν ἐπιθεωρητῶν. Ἔτσι, καὶ οἱ μαθητὲς τῶν σημερινῶν βοηθῶν δὲν θὰ βλάπτονταν καὶ ἡ ἐργασία στο γραφεῖο θὰ τελείωνε ἐγκαιρὰ καὶ τὸ κυριότερο οἱ ἐπιθεωρητὲς θὰ ἀφοσιώνονταν στο ἔργο τους, γιὰ τὸ ὁποῖο εἶχαν παρασκευαστεῖ ἐπὶ μία δεκαπενταετία.⁴⁵²

Ὁ υπερβολικὸς αὐτὸς φόρτος ἐργασίας τους ἀναγκάζει τους Ἐπιθεωρητὲς νὰ ἐργάζονται ὅλες τις ἡμέρες τῆς ἐβδομάδας, ὅπως γιὰ παράδειγμα ἀκόμα καὶ τὴν Κυριακὴ, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιο περιοδείας του Ἐπιθεωρητῆ Σπυρίδωνα Πίσπερη, ὁ οποίος τὴν ἡμέρα αὐτὴ στις 30 Ὀκτωβρίου 1927 ἐπιθεωρεῖ τὸ σχολεῖο τῶν Φραγκάδων.⁴⁵³

Μεταξὺ τῶν ἄλλων καθηκόντων του Ἐπιθεωρητῆ, ὅπως αὐτὸ ἀναδεικνύεται ἀπὸ τὰ ὑπὸ ἐρευνα Πρακτικὰ του Ε.Σ., ἦταν καὶ τὸ νὰ συγκαλεῖ σε τακτικὰ διδασκαλικά/παιδαγωγικά συνέδρια - στα ὁποῖα καὶ προήδρευε - τους δασκάλους τῆς περιφερείας του, ὅπως, γιὰ παράδειγμα, ὁ Ἐπιθεωρητὴς Νικ. Χρ. Παπακώστας τὸν Ὀκτώβρη του 1919 στη Δόλιανη, ὅπου «τῆ 2^α Ὀκτωβρίου μετέβη εἰς Δόλιανην, ἔνθα εἶχε συγκαλέσῃ τους διδασκάλους τοῦ ἀνατολικοῦ τμήματος τῆς περιφερείας εἰς τακτικὸν διδασκαλικὸν συνέδριον, οὗτινος αἱ ἐργασίαι συμφώνως τῆ ὑπ' ἀριθμ. 724 ἐ.ἔ ἀποφάσει τοῦ Σ^{οῦ} Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου διήρκεσαν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἥτοι τὴν 3^{ην}, 4^{ην} καὶ 5^{ην} Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ.». Στη συνέχεια «τῆ 10^α Ὀκτωβρίου μετέβη εἰς Ἄνω Σουδενά, ἔνθα εἶχε συγκαλέσῃ τους διδασκάλους τοῦ δυτικοῦ τμήματος τῆς περιφερείας εἰς τακτικὸν διδασκαλικὸν συνέδριον, οὗτινος αἱ ἐργασίαι συμφώνως τῆ ὑπ' ἀριθμ. 724 ἐ.ἔ ἀποφάσει τοῦ Σ^{οῦ} Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου διήρκεσαν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἥτοι τὴν 11^{ην}, 12^{ην} καὶ 13^{ην} Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. Τῆ 14^α ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, ἵνα ἐπιστρέψῃ, ἠναγκάσθη ἔνεκα τῆς κακοκαιρίας νὰ παραμείνῃ εἰς Μονοδένδριον καὶ συνεπῶς ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἔδραν τὴν ἐπομένην, 15^{ην} Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ.». ⁴⁵⁴

⁴⁵¹ Βλ. Ἔκθεσις περὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς ὅλης ἐκπαιδευτικῆς καταστάσεως δι' ὁλόκληρον τὸ διαρρεῦσαν σχολικὸν ἔτος 1930-1931., σ. 17. Βλ. γι' αὐτὰ Δ. Β. Ντούτσῃς. ὁ. π., σ. 37, σημ 57.

⁴⁵² Ἐκθέσεις Ἐπιθεωρήσεως τῶν Σχολείων τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδ. Ζαγορίου, Σχολ. ἔτους 1919-1923, σ. 61^{β'}-62^{α'}. Βλ. Δ. Β. Ντούτσῃς. ὁ. π., σ. 37, σημ.61.

⁴⁵³ Βλ. Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 111 τῆς 19^{ης} Νοεμβρίου 1927, σ.249.

⁴⁵⁴ Βλ. Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 10^η τῆς 21^{ης} Ὀκτωβρίου 1919, σ. 30, ὅπου ὁ Ἐπιθεωρητὴς Νικ. Χρ. Παπακώστας υποβάλλει ἡμερολόγιο τῆς περιοδείας του.

Όπως γίνεται φανερό τόσο από τα ημερολόγια της περιόδου τους όσο και από τις Εκθέσεις Επιθεωρήσεων πολλές δυσκολίες προέκυπταν από τις γεωμορφολογικές και κλιματολογικές συνθήκες στην περιοχή Ζαγορίου. Η επιθεώρηση των σχολείων της συγκεκριμένης περιφέρειας ήταν εύκολη κυρίως κατά τους μήνες Οκτώβριο, Νοέμβριο, Απρίλιο, Μάιο και Ιούνιο, χωρίς να αποκλείεται η κακοκαιρία ακόμη και αυτούς τους μήνες.⁴⁵⁵ Η περίοδος σε άλλη εποχή ήταν δυσχερής και εμπειρείχε πολλούς κινδύνους, κυρίως εξαιτίας της ύπαρξης γκρεμών, απότομων πλαγιών, ορμητικών χειμάρρων, μεγάλων ποταμών και ενίοτε έλλειψης γεφυριών. Έτσι, συχνά ο Επιθεωρητής αναγκάζεται να παραμείνει σε κάποιο χωριό για να συνεχίσει την επομένη ή να επανέλθει στη έδρα του.⁴⁵⁶

Προβλήματα αντιμετώπιζαν, επίσης, λόγω έλλειψης μέσων συγκοινωνίας, όπως φαίνεται μέσα από τα ημερολόγια περιόδου τους. Για παράδειγμα, ο Επιθεωρητής Νικ. Χρ. Παπακώστας αναγκάζεται να παραμείνει στο χάνι της Βρύσης Πασσιά στις 24 Μαΐου 1920, ημέρα Κυριακή, προκειμένου να μεταβεί στα Ιωάννινα την επομένη μέρα για να συναντήσει το Γενικό Διοικητή Ηπείρου.⁴⁵⁷ Και στις 13 Ιουλίου 1923 ο ίδιος παραμένει στα Ιωάννινα λόγω έλλειψης μέσων συγκοινωνίας, για να μετακινηθεί την επομένη στο Τσερνέσι και στα Άνω Σουδενά.⁴⁵⁸

Την περίοδο που εξετάζουμε οι Επιθεωρητές, επηρεασμένοι από τις νέες παιδαγωγικές αρχές του *Νέου Σχολείου* έδιναν βαρύτητα και κεντρική θέση στα «πραγματικά μαθήματα», όπως τη Χειροτεχνία, τη Γυμναστική, το παιχνίδι και την Υγιεινή. Για τα μαθήματα αυτά έκαναν υποδειγματικές διδασκαλίες, και συστάσεις για την εφαρμογή του ωρολογίου και του αναλυτικού προγράμματος, όπως καταγράφεται στις Εκθέσεις Επιθεωρήσεώς των⁴⁵⁹. Για τους λόγους αυτούς θεωρείτο παράπτωμα η μη εφαρμογή των σχετικών οδηγιών και η ελλιπής διδασκαλία των μαθημάτων που αναγράφονταν στο αναλυτικό πρόγραμμα.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του δημοδιδάσκου Απόστ. Τσιάντη ο οποίος, όπως αναφέρεται «...ού μόνον δέν έφρόντισε περί τής περαιτέρω μορφώσεώς του, άλλ' άμφίβολον εΐναι άν αναγιγνώσκη ποτέ βιβλίον, εστω και χάριν τέρψεως. Γνωρίζων ικανάς, άλλ' άσυναρτήτους φράσεις και λέξεις γαλλικής έχει τήν γνώμην, ότι έν αύταΐς εγκείται τό ταμείον τής σοφίας: τά παιδαγωγικά περιοδικά και συγγράμματα εΐναι άγνωστα εις αυτόν, αί δέ γνῶμαι περί τοῦ μεθοδικῶς διδάσκειν και αί νεώτεροι παιδαγωγικοί θεωρίαι, άς όνομάζει "νέα γράμματα" εΐναι κατ' αυτόν ούτοπία: έν ένί λόγω ό νέος παιδαγωγικός κόσμος εΐναι δι' αυτόν

⁴⁵⁵ Βλ. Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 22^η της 15^{ης} Ιουνίου 1920, όπου σημειώνεται ότι ακόμα και στις 29 Μαΐου, ο Επιθεωρητής Νικ. Χρ. Παπακώστας, λόγω κακοκαιρίας αναγκάζεται να παραμείνει στα Γιάννενα.

⁴⁵⁶ Βλ. ενδεικτικά στα Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 10^η ό. π., όπου φαίνεται ότι ο ίδιος Επιθεωρητής αναγκάζεται λόγω κακοκαιρίας στις 14 Οκτωβρίου 1919 να παραμείνει στο Μονοδέντρι για να επανέλθει την άλλη μέρα στην έδρα του. Βλ. επίσης και στα Ημερολόγια περιόδου : Πράξη 2^η σ. 11., Πράξη 4^η σ. 14, Πράξη 10^η σ.30, Πράξη 18^η, σ. 44, Πράξη 22^α σ.55, Πράξη 34^η σ.81 κ.λ.π.

⁴⁵⁷ Βλ. Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 22^η της 15^{ης} Ιουνίου 1920, σ.55.

⁴⁵⁸ Βλ. Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 67^η της 26^{ης} Ιουλίου 1923, σ. 160.

⁴⁵⁹ Βλ. Δ. Β. Ντούτσος, ό. π., σ. 123.

terraincognita, και τοῦτο ἐπειδὴ ἐπιμελῶς ἀπέφυγε τὴν προσέγγισιν(...) Τρὶς ἐπιθεωρήσας αὐτόν, δὶς μὲν ὡς δημοδιδασκάλου Μπάγιας κατὰ τὰ ἔτη 1917 καὶ 1919 καὶ ἄπαξ ὡς δημοδιδάσκαλος Σωποτσελίου κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ἀπογοητευτικούς ἀπεκόμισα ἐντυπώσεις· τὰ ὑπηρεσιακὰ βιβλία καὶ τὸ ἀρχεῖον εὐρέθησαν ἐν ἀταξίᾳ, τὰ σχολικὰ ἔντυπα ἀκανονίστως τοποθετημένα καὶ ὁ σχολικὸς κῆπος ἀκαλλιέργητος(...) ἀγνοεῖ τὴν διδακτέαν ὕλην· λεκτικὰς ἀσκήσεις, πατριδογνωσίαν, ἰχνογραφίαν, καλλιγραφίαν, γυμναστικὴν κ.λ.π. δὲν διδάσκει· συμπάλλων μετὰ τῶν μαθητῶν ἔχει ἀνάγκην τοῦ τετραδίου, ἵνα ἀπ' αὐτοῦ παρακολουθῇ τὸ κείμενον τοῦ ἄσματος· τετράδια ἐπιγραφῶν, χαρτογραφίας κ.λ.π. δὲν τηροῦνται ἐν τῷ σχολείῳ του· οὐδ' ἄπαξ ὠδήγησε τοὺς μαθητὰς του εἰς διδακτικὸν περίπατον (...) Αἰ κατ' ἐπανάληψιν δοθεῖσαι παρά τῶν προϊσταμένων του ὁδηγίαι οὐδὲν ἔσχον εὐεργετικὸν ἀποτέλεσμα, καθότι στερρῶς ἔχεται τῆς ...μεθόδου, ἣν πρό πεντηκοενταετίας παρά τοῦ διδασκάλου του παρέλαβε.»⁴⁶⁰

Οἱ Επιθεωρητὲς μπορούσαν νὰ κάνουν παρεκκλίσεις ἀπὸ τὸ ἐπίσημο ὠρολόγιο καὶ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα. Τὸ σχολικὸ ἔτος ἀρχίζε στις 15 Σεπτεμβρίου καὶ ἔληγε στις 30 Ιουνίου, ἐνῶ ἡ ἐναρξὴ τοῦ διδακτικοῦ ἔτους γινόταν τὴν 1^η Οκτωβρίου καὶ ἡ λήξῃ τοῦ πρῶτου Κυριακῆ τοῦ δευτέρου δεκαήμερου τοῦ Ιουνίου⁴⁶¹. Υπήρχαν, ὅμως, σχολεῖα τὰ ὁποῖα λειτουργοῦσαν ὡς θερινὰ με χειμερινές διακοπές λόγω τοῦ ὅτι οἱ περισσότεροὶ μαθητὲς ἀποδημοῦσαν τὸ χειμῶνα. Ἔτσι, στις ἐπιθεωρήσεις βρισκόνταν στὴ σχολικὴ αἴθουσα μόνον ὁ δάσκαλος καὶ λίγα παιδιὰ⁴⁶².

Τέτοια σχολεῖα ἦταν στὸ Κουκούλι, τὸ Τσεπέλοβο τὸ Βραδέτο καθὼς οἱ μαθητὲς ἦταν τέκνα κτηνοτρόφων σκηνιτῶν, Σαρακατσαναίων, ποὺ δὲν φοιτοῦσαν κατὰ τὸ χειμῶνα σὲ ἄλλα σχολεῖα.

Ὁ Επιθεωρητὴς συχνὰ με εἰσήγησὴ του πρὸς τὸ Εποπτικὸ Συμβούλιο ρύθμιζε τὸ ὠρολόγιο πρόγραμμα ἀνάλογα με τὶς καιρικὲς συνθήκες, τὶς τοπικὲς ιδιαιτερότητες, ἀλλὰ καὶ ὅταν προέκυπταν προβλήματα στὴν ομαλὴ λειτουργία τοῦ σχολείου, κυρίως λόγω τῆς ἐλλείψεως διδακτικοῦ προσωπικοῦ ἐξαιτίας τῶν συνεχῶν πολεμικῶν ἀναμετρήσεων.

Εἶναι ἀξιοσημεῖωτη ἡ ἀναφορὰ στα Πρακτικὰ τοῦ προηγούμενου Εποπτικοῦ Συμβουλίου τῆς *Εκπαιδευτικῆς Περιφερείας Ζαγορίου-Κουρέντων [3 Νοεμβρίου 1914 – 20 Οκτωβρίου 1918]*, ὅπου σημειώνεται ὅτι τὴν 1^η Δεκεμβρίου 1914 τὸ Ε.Σ. ἀκούσε τὴν εἰσήγησιν τοῦ Επιθεωρητῆ ὅτι πρέπει κατὰ τὸ ἀρθρο 13 τοῦ ἀπὸ 3 Αὐγούστου 1912 Β. Διατάγματος νὰ κανονίσει ὡς ὥρα διδασκαλίας τῶν σχολείων τῆς περιφέρειας κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδο τὴν 9^η πρωινὴ «ἔνεκα τοῦ ψυχροῦ κλίματος». Τὸ Ε.Σ. ἀφού βρῆκε τὸ μέτρο εὐλόγο ἀποφάσισε ὁμοφώνως νὰ κανονίσει ὡς ὥρα ἐναρξῆς τῶν π.μ. μαθημάτων τὴν 9^η πρωινὴ ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου μέχρι 1

⁴⁶⁰ Βλ. Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 24^η τῆς 26^{ης} Ιουνίου 1920, σ.64,65.

⁴⁶¹ Χρ. Λέφας, *Ἱστορία τῆς Ἐκπαιδευτικῆς...*, ὁ.π., σ. 65.

⁴⁶² *Βιβλίον Ἐκθέσεων... 1925-1926*, σ. 5-6. Βλ. γι' αὐτὰ Δ. Β. Ντούτσος, ὁ.π., σ.126.

Μαρτίου και να υποβάλει την απόφασή του υπό την έγκριση του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου⁴⁶³.

Πέραν όλων αυτών, ο Επιθεωρητής είχε βασικό ρόλο στην εφαρμογή των κανόνων υγιεινής και στη σχετική με το αίτημα αυτό καταλληλότητα των κτιρίων.⁴⁶⁴

Συμπερασματικά, ο επιθεωρητής είχε έναν καθοριστικό ρόλο καθώς μέσω των εισηγήσεών του προς το Εποπτικό Συμβούλιο εφάρμοζε μεν το γενικό πλαίσιο αρχών της κεντρικής εξουσίας, αλλά με τις παρεμβάσεις του για την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων, είχε τη δυνατότητα να κάνει τις απαραίτητες τροποποιήσεις, αφού λάβαινε υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες και συνθήκες λειτουργίας κάθε σχολείου. Ασκούσε την εξουσία και τον έλεγχο του -περισσότερο διοικητικό είναι η αλήθεια και λιγότερο παιδαγωγικό και επιστημονικό- με συγκεντρωτικό τρόπο. Το πλαίσιο των καθηκόντων του αφορούσε όλες τις πτυχές της σχολικής ζωής και τις ανάγκες του σχολείου.

Είναι γεγονός ότι η συγκέντρωση όλων αυτών των αρμοδιοτήτων σε ένα πρόσωπο ενίσχυσε το κύρος και την εξουσία του. Ειδικότερα, οι εισηγήσεις τους προς το Εποπτικό Συμβούλιο και η σύνταξη των Εκθέσεων αξιολόγησης των εκπαιδευτικών για το ήθος, το χαρακτήρα, την κοινωνική παράσταση, τη συμπεριφορά τους μέσα και έξω από το σχολείο, λειτούργησαν ως μέσο ελέγχου και εξουσίας.⁴⁶⁵ Έτσι, χαρακτηρίζουν το θεσμό κατά την πορεία του ως το 1929 ως τον «ως το βασικότερο αυταρχικό και εξουσιαστικό φορέα ελέγχου της εξωσχολικής λειτουργίας των δασκάλων»⁴⁶⁶

Ωστόσο, μέσα από την έρευνα των Π.Ε.Σ.Ζ. διαπιστώνει κανείς ότι σε αρκετές περιπτώσεις αξιολόγησης παραπτωμάτων εκπαιδευτικών - με σκοπό της επιβολής ποινής- ο Επιθεωρητής μετριάζει το μέγεθος της αξιόποινης πράξης και γενικότερα γίνεται μια προσπάθεια από πλευράς του Επιθεωρητή να «μπαίνει στην τάξη» ο δάσκαλος άμωμος και να μη δημιουργείται στην κοινότητα, όπου υπηρετεί, αρνητική εικόνα γι' αυτόν.

Τέτοιες περιπτώσεις είναι αυτή της 18^{ης} Πράξης της 20^{ης} Μαρτίου 1920, όπου σημειώνεται ότι ο υποδιδάσκαλος Γ. Στεφόπουλος καταγγέλεται από τους κατοίκους Φλαμπουραρίου για την «*ὕπ' αὐτοῦ ὑποβολή συκοφαντικῆς καταγγελίας κατὰ τῶν κοινοτικῶν συμβούλων Ἰ. Διογέλους καί Χρήστου Ἰγνατίου*», αλλά και για

⁴⁶³Βλ. Πράξη 6^η στο Βιβλίο *Πράξεων τοῦ Εποπτικοῦ Συμβουλίου τῆς Εκπαιδευτικῆς Περιφερείας Ζαγορίου - Κουρέντων [3 Νοεμβρίου 1914 – 20 Οκτωβρίου 1918]*, σ. 10.Βλ. γι' αυτά Δ. Β. Ντούτσας, *ό.π.*, σ.127.

⁴⁶⁴ Περισσότερα για το θέμα αυτό βλ. εδώ, στη θεματική ενότητα: *Σχολική υγιεινή*.

⁴⁶⁵ Βλ. περισσότερα στα: Α. Ανδρέου και Γ. Παπακωνσταντίνου, *Εξουσία και οργάνωση- Διοίκηση του εκπαιδευτικού συστήματος*, Αθήνα, Νέα Σύνορα- Λιβάνη, 1994, Δ. Τζήκας και Ν. Φασφαλής, « Η Εποπτεία και η Διοίκηση της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα - Μικρό Ιστορικό του θεσμού των Επιθεωρητών», *Ρόπτρο*, 25, 2009, σ.22-27.

⁴⁶⁶ Σ. Μπουζάκης, *Νεοελληνική εκπαίδευση... ό. π.*, 2003, σ.61. Για τις επικρίσεις που δέχτηκε ο θεσμός βλ. Λεων. Αθανασίου, *Αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή στο σχολείο και του διδακτικού έργου*, Ιωάννινα 2000, σ. 292 - 297.

δικές του παρεκτροπές : *«δῆθεν συχνή μέθη, τό ὅτι μετά δυσφορίας, ἤκουσε τήν πρό δύο ἐτῶν καί ὀκτώ μηνῶν ἐπιστράτευσιν τῆς ἡλικίας του, τό ὅτι ἡ ἐν γένει διαγωγή του δύναται να χαρακτηρίσῃ αὐτόν ὡς ἀντιδραστικόν κ.λ.π.»*. Μάλιστα οι καταγγελίες κατά του δάσκαλου διαβιβάστηκαν η μεν μία στη Γενική Διοίκηση Ηπείρου και η άλλη προς τον Επιθεωρητή Νικ. Παπακώστα, οποίος μεταβαίνοντας στο Φλαμπουράρι ενήργησε ανακρίσεις και έλαβε την κατάθεση του δάσκαλου. Σημειώνεται στη συνέχεια ότι αυτές οι καταγγελίες σε βάρος του απεδείχθησαν ανακριβείς.

Πιθανολογούμε, επομένως, ότι στις αξιολογήσεις του Επιθεωρητή ίσως παρενέβαιναν και παράγοντες που τον οδηγούσαν - ανάλογα με την περίπτωση και τις προθέσεις του- στη συγκάλυψη τέτοιων παραπτωμάτων, σε μια προσπάθεια εξομάλυνσης των προστριβών ή αντεγκλήσεων με τους κατοίκους.

Επίσης, σε άλλη περίπτωση ο Επιθεωρητής επιρρίπτει την ευθύνη της παρατυπίας δάσκαλου όχι στον ίδιο αλλά στο βοηθό του Γραφείου του. Αναλυτικότερα: στην 108^α Πράξη της 14ης Σεπτεμβρίου 1927, το Ε.Σ αναφέρεται εκτενώς στον δάσκαλο Ευαγγελίδη όπου εκτός των άλλων κατηγοριών σε βάρος του, του καταλογίζεται ως γνώρισμα το ψεύδος, με αφορμή την σε βάρος του Επιθεωρητή αναφορά την οποία απηύθυνε *«ἀπ'εὐθείας πρὸς τό παρά τῆ Γεν. Διοικήσει Ἡπείρου Σ^ω Α.Ε. Συμβούλιον διὰ τῆς ὁποίας κατήγγειλε τόν Ἐπιθεωρητήν 1) ὅτι παρέβη τόν νόμον 149 "περὶ τῆς εἰς ἀπάντησιν ὑποχρεώσεως τῶν δημοσίων ἀρχῶν κ.λ.π." 2) ὅτι προσπαθεῖ νά δημιουργήσῃ πράγματα εἰς βάρος του δι'ἀσκόπου ὑπηρεσιακῆς ἀλληλογραφίας, 3) ὅτι σκοπίμως καθυστερεῖ τήν περί μεταθέσεως αἴτησίν του...»*.

Ο Επιθεωρητής Σπυρίδων Πίσπερης ανακοινώνει στα μέλη του Ε.Σ. ότι *«αἱ κατηγορίαι αὗται τυγχάνουσιν ὄλως ψευδεῖς καί ἀνυπόστατοι...»* και στη συνέχεια εξηγεί τους λόγους με βάση τη σχετική νομοθεσία αλλά και την ανάρμοστη συμπεριφορά του βοηθού του γραφείου του, δημ/λου Νικ. Χατζηβασδέκη, ο οποίος απέκρυψε σκόπιμα την αίτηση μετάθεσης του Ευαγγελίδη. Κάλεσε επίσης σε απολογία τον Χατζηβασδέκη *« διὰ τήν ἀμέλειαν καί ἐπιπολαιότητα, ἣν ἐπέδειξε κατά τήν διεκπεραίωσιν τῆς ἐν λόγῳ αἰτήσεως καί διὰ τήν μετέπειτα ὕπουλον συμπεριφορὰν του, διότι ἐν ᾧ ὤφειλε νά ὁμολογήσῃ πρὸς τόν συνάδελφόν του τήν ἐξ ὑπαιτιότητός του μή διαβίβασιν τῆς αἰτήσεώς του εἰς τόν πρὸς ὄν ὄρον, ἐπεδίωξε διὰ τῶν φράσεων "τά ξέρεις, τι ῥωτᾷς κ.λ.π." νά ἐπιρρίψῃ τὰς εὐθύνας εἰς τόν προϊστάμενόν του, δημιουργήσας ζητήματα εἰς βάρος του»*.

Ωστόσο, με θετικά σχόλια εκφράζεται σε άλλη εισήγησή του (Πράξη Πράξη 104 της 30 Ιουνίου 1927) για τον Νικόλαο Χατζηβασδέκη, δημοδιδάσκαλο μονοταξίου δημ. σχολείου Μπάγιας, σημειώνεται ότι: *«..ἐν τῷ Σχολείῳ του τελευταίως εἰργάσθη μετά σχετικῆς ἐπιμελείας. Ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἐπιθεωρήσεως, ἧς τυγχάνει βοηθός ἐργάζεται μετά πολλοῦ ζήλου...»*.

Την προσπάθεια του Επιθεωρητή να να μη δημιουργείται στην κοινότητα αρνητική εικόνα γι' αυτόν διαπιστώνουμε και στην 104^η Πράξη της 30ής Ιουνίου

1927, όπου παρά τις παράνομες ενέργειες (εκμετάλλευση σχολικού χώρου και οικειοποίηση των προϊόντων του σχολικού κήπου) του δάσκαλου Κων/νου Παπαγεωργίου, ο Επιθεωρητής Σπυρ. Πίσπερης, αφού τον κάλεσε σε απολογία εισηγήθηκε την πειθαρχική τιμωρία του (*πρόστιμον έκ δραχμῶν εἴκοσι πέντε {25}*) με τα ελαφρυντικά της πολυετούς και ευδόκιμης υπηρεσίας, αλλά και «...οὐχ' ἦπτον ἐπειδὴ ὁ διδ/λος οὗτος προέβη εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐνεργείας του οὐχί ἐκ κακῆς προθέσεως, ἀλλὰ μᾶλλον ἐξ ἐπιπολαιότητος καὶ ἀγνοίας τῶν κειμένων διατάξεων...». Είναι αξιοπρόσεκτο το ότι παρακάλεσε το Ε.Σ. «ὅπως τὸν κρίνη ἐπιεικῶς...».

Διαπιστώνουμε δηλαδή ότι στην προσπάθειά του ο Επιθεωρητής να μετριάσει το μέγεθος της αξιόποινης πράξης, της οικειοποίησης δηλαδή των προϊόντων του σχολικού κήπου, υποστηρίζει ότι δαπανούσε εξ ιδίων για την λίπανση και την καλλιέργειά του.⁴⁶⁷

Αλλά και στην περίπτωση της Νηπιαγωγού Φλαμπουραρίου Τερψιχόρης Παπαγεωργίου, ο ίδιος Επιθεωρητής στην εισήγησή του για την πειθαρχική ποινή της λόγω σοβαρού παραπτώματος (εισέπραξε παράνομα και λαθραία ποσό χρημάτων από το Δημόσιο Ταμείο), σε μια προσπάθεια απαλλαγής της από ολοκληρωτική ευθύνη, επιρρίπτει το βάρος της παρανομίας στον εξαναγκασμό του συζύγου της. «...Διὰ τοῦτο εἰσηγεῖται εἰς τὸ Συμβούλιον τὴν πειθαρχικὴν τιμωρίαν της, δὲν παραλείπει ὅμως νὰ γνωρίσῃ, ὅτι καθ' ἃς ἔσχε βασίμους πληροφορίας τὸ ἐπὶ πλέον ληφθέν ποσὸν ἐπεστράφη εἰς τὸ Ταμεῖον καὶ ὅτι τὴν κυρίαν εὐθύνην τῆς ἀνωτέρω πράξεως φέρει ὁ σύζυγος τῆς νηπιαγωγοῦ, ὅστις κ' ἐξηνάγκασε ταύτην εἰς τὴν ὑπογραφὴν τῶν ἀποδείξεων.⁴⁶⁸

Τέλος, το Ε.Σ. έκρινε την προταθείσα από τον Επιθεωρητή τιμωρία επιεική στην περίπτωση της χειροδικίας σε βάρος δασκάλας από τον Κων. Τσιντζόπουλο, πτυχιούχο Δημ/λο από την Πρεμετή Β.Ηπείρου, που υπηρέτησε στο Μονοτάξιο Δημ. Σχολείο αρρένων Βωβούσας.

Συγκεκριμένα, ο προαναφερθείς «Κατὰ τὸν τελευταῖον ὅμως μῆνα (Μάρτιον 1924) τῆς ἐν Βωβούσῃ ὑπηρεσίας του κληθεὶς ἵνα ἀποτίσῃ τρίμηνον στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν ἀντὶ νὰ παραδώσῃ, ὡς ὤφειλε, τὸ Σχολεῖον εἰς τὴν Σχολικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἀναχωρήσῃ ἐκάλεσε τὴν διδασκάλισσαν θηλέων Βωβούσῃς Μαρία Φατσώρη ἵνα παραδώσῃ τοῦτο. Ἐπειδὴ ὅμως, αὕτη δὲν μετέβη ἵνα παραλάβῃ τοῦτο κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ὀρισθεῖσαν ἡμέραν, ἐκμανεῖς μετέβη εἰς τὸ Δημ. Σχολεῖον θηλέων ἔνθα διακόψας τὴν παράδοσιν καὶ ἀρπάσας τὴν διδασκάλισσαν ἀπὸ τῆς κόμης ἔδειρε ταύτην πρὸ τῶν μαθητριῶν, αἵτινες καταληφθεῖσαι ὑπὸ τρόμου ἤρξαντο κλαίουσαι καὶ ἐκπέμπουσαι μετὰ τῆς δερομένης Διδασκαλίσσης των θρηνώδεις κραυγὰς, εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν ὁποίων ἔσπευσαν τίνες ἐκ τῶν ἀκουσάντων μαρτύρων ἵνα ἀπαλλάξωσι Διδασκάλισσάν τε καὶ μαθητρίας ἀπὸ τοῦ ἐπιδραμόντος καὶ μαινομένου τούτου ἀτόμου...ἐξηυτέλισε τὴν θέσιν τοῦ Ἑλληνα Διδασκάλου πρὸ τῶν

⁴⁶⁷ Βλ. γι' αυτά Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 234.

⁴⁶⁸ Βλ. γι' αυτά Πράξη 109^η της 18^{ης} Οκτωβρίου 1927, σ. 244.

όμμάτων τῶν παιδίων – ἄτινα διὰ παντός τρόπου προσπαθεῖ νὰ ἐλκύσῃ πρὸς ἑαυτὸ τὸ Ρουμανικὸν Σχολεῖον...»!

Το γεγονός αυτό κατήγγειλαν στον Επιθεωρητή Νικ. Παπακώστα ο Πρόεδρος της Κοινότητας και η παθούσα. Στην απολογία του προς τον Επιθεωρητή αποσιώπησε το γεγονός της χειροδικίας και δεν έδωσε επαρκείς εξηγήσεις σχετικά με τους λόγους για τους οποίους αξίωσε την παραλαβή του Σχολείου από τη δημοδιδασκάλισσα Μαρία Φατσώρη. Ο Επιθεωρητής έκρινε τον βίαιο δάσκαλο ως «..σχολικῶς καὶ ἐθνικῶς ἐπιβλαβὴ καὶ ἢ κατὰ τῆς Διδ/σης χειροδικία του ὑπῆρξε παράπτωμα ἀνάρμοστον πρὸς τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν θέσιν τοῦ Ἑλληνα Διδασκάλου ἐν Κοινωνίᾳ διατελούση ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ξένης προπαγάνδας...».

Το Ε.Σ. έκρινε την προταθείσα από τον Επιθεωρητή τιμωρία επιεική. Ειδικότερα, η απόφασή του έχει ως εξής: «Ἐγκρίνει ὅπως ἐπιβληθῆ εἰς τὸν δημ/λον Κ. Τσιντζόπουλον ὡς πειθαρχικὴ τιμωρία ἢ παρὰ τοῦ κ. Εἰσηγητοῦ προταθεῖσα δεκαπενθήμερος προσωρινὴ ἀπόλυσις ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ δημ/λου Δραγαρίου ἔνθα νῦν ὑπηρετεῖ λογισθησομένη ἀπὸ τῆς 16 μέχρι τῆς 30 Αὐγούστου ἐ.ἔ. μετὰ στερήσεως ἀπασῶν τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἐπὶ ῥαθυμίᾳ περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ καὶ ἐπὶ παραπτώματι ἀναρμόστῳ πρὸς τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν θέσιν τοῦ Ἑλληνα Διδασκάλου· εὐρίσκει ὅμως ὡς ὑπὲρ τὸ δέον ἐπιεικῆ τὴν προταθεῖσαν τιμωρίαν». ⁴⁶⁹

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Α. ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

α. Μορφωτικές κατηγορίες

Κατά τη χρονική περίοδο που εξετάζουμε το διδασκαλικό σώμα στον ελλαδικό χώρο δεν ήταν ομοιογενές βαθμολογικά, εργασιακά και μισθολογικά. Για τον επιμερισμό των βαθμών, των μισθών και εργασιακών δικαιωμάτων το

⁴⁶⁹ Βλ. γι' αυτά 78^η Πράξη της 4^{ης} Αυγούστου 1924, σ. 184, 185.

κριτήριο που χρησιμοποιήθηκε ήταν το επίπεδο της γενικής μόρφωσης και ειδικής παιδαγωγικής κατάρτισης. Μέσα από ένα πολύπλοκο θεσμικό πλαίσιο διαμορφώθηκαν, λοιπόν, οι εξής μορφωτικές κατηγορίες των δασκάλων:

1) Δημοδιδάσκαλοι απόφοιτοι των Διδασκαλείων⁴⁷⁰ που ιδρύθηκαν μετά το 1878. Τα Διδασκαλεία ήταν τριτάξια και δεχόταν, ύστερα από εξετάσεις, μαθητές που είχαν τελειώσει την Α' τετραταξίου Γυμνασίου. Οι απόφοιτοι χωρίζονταν, με βάση το βαθμό του πτυχίου τους, σε τρεις κατηγορίες: πρωτοβάθμιοι (όσοι είχαν βαθμό «άριστα»), δευτεροβάθμιοι (όσοι είχαν βαθμό «λίαν καλώς») και τριτοβάθμιοι (όσοι είχαν βαθμό «καλώς»). Οι πρώτοι είχαν το δικαίωμα να εργάζονται σε πρωτεύουσες νομών, οι δεύτεροι σε πρωτεύουσες επαρχιών και οι τρίτοι σε μεγάλα χωριά (άνω των 600 κατοίκων)⁴⁷¹.

2) Δημοδιδάσκαλοι απόφοιτοι των Διδασκαλείων που ιδρύθηκαν μετά το 1914⁴⁷². Τα Διδασκαλεία αυτά ήταν επίσης τριτάξια. Δέχονταν όμως μαθητές που είχαν τελειώσει τη Β' τετραταξίου Γυμνασίου ή τη Γ' εξαταξίου Γυμνασίου, μαθητές δηλ. που είχαν ένα χρόνο περισσότερο γενικής μόρφωσής. Οι

⁴⁷⁰ Για τα Διδασκαλεία βλ. Απ. Ανδρέου, *Η κατάρτιση των δασκάλων στα Διδασκαλεία 1878-1911*, διδακτορική διατριβή, Αριστοτέλειο Παν. Θεσσαλονίκης, Σχολή Παιδαγωγική- Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Θεσσαλονίκη 1990, Παν. Παπακωνσταντίνου – Απ. Ανδρέου, *Τα Διδασκαλεία και η ανάπτυξη της παιδαγωγικής σκέψης 1875-1914*, Αθήνα, Οδυσσεάς, 1992, Χρ. Αντωνίου, *Η εκπαίδευση των δασκάλων στις Παιδαγωγικές Ακαδημίες (1934-1986)*, διδακτορική διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Φιλοσοφική Σχολή- Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, Θεσσαλονίκη 1994. Ειδικότερα, Διδασκαλείο Αθηνών (ν. ΧΘ'/1878). Διδασκαλείο Πελοποννήσου και Επτανήσου (ν. ΩΝΘ'/6-5-1880, ΦΕΚ 52, τευχ.Α'/12-5-1880) και Διδασκαλείο Θεσσαλίας (ν. ΑΙΒ'/1882). Το 1905 τα Διδασκαλεία Πελοποννήσου, Επτανήσου και Θεσσαλίας καταργήθηκαν. Το Διδασκαλείο Αθηνών συνέχισε να λειτουργεί ως τριτάξιο μέχρι το 1910, οπότε με το Ν. ΓΧΣΒ'/1910 μετονομάστηκε σε «Μαράσλειο» και έγινε τετρατάξιο και ως τέτοιο λειτούργησε ως το 1914. Βλ. Χρ. Λέφας, *Ιστορία της εκπαιδευτικής. Εν Αθήναις, ΟΕΣΒ, 1942*, σ. 219-234. Το 1926-1927 στα Ιωάννινα λειτούργησε Διδασκαλείο (Μονοτάξιο αρρένων), σύμφωνα με *Πίνακα των Διδασκαλείων* που δημοσιεύει η Διδασκαλική Ομοσπονδία και τα οποία λειτούργησαν εντός των κρατικών ορίων κατά το σχ. αυτό έτος, βλ. «Τα Διδασκαλεία μας», *Διδασκαλικό Βήμα*, τεύχ.144, 24-8-1927, σ.2.

⁴⁷¹ Βλ. Χρ. Λέφας, ό.π., σελ.173. Επίσης Παν. Παπακωνσταντίνου – Απ. Ανδρέου, *Τα Διδασκαλεία και η ανάπτυξη της παιδαγωγικής σκέψης... ό.π.*, σ. 94-100, Χρ. Αντωνίου, *Η εκπαίδευση των δασκάλων στις Παιδαγωγικές Ακαδημίες (1934-1986)*, σ. 36-63.

⁴⁷² Ν.Δ. «Περί ιδρύσεως Διδασκαλείων εκατέρου των φύλων προς μόρφωσιν διδασκάλων της δημοτικής εκπαίδευσης», 26-8-1914. Κυρώθηκε στη συνέχεια με τον ν. 381/31-11-1914 και τροποποιήθηκε με τους νόμους 794/1917 και 873/1917. Με βάση τον ν.381 λειτούργησε μετά το 1914 το «Μαράσλειο» και ιδρύθηκαν επιπλέον 12 Διδασκαλεία στις εξής πόλεις: Λαμία, Τρίπολη, Ιωάννινα, Θεσσαλονίκη (δύο), Φλώρινα, Καστοριά, Κοζάνη Σέρρες, Δράμα, Αλεξανδρούπολη, Ηράκλειο, βλ. Χρ. Λέφας, ό.π., σ. 234-238. Επίσης Θόδ. Κάστανος, *Η εκπαίδευση των δημοδιδασκάλων στην Ελλάδα*, μτφρ Δημ. Θωίδης, Φλώρινα- Δημόσια Βιβλιοθήκη Φλώρινας, 1995, σ. 81-84, Π. Κυπριανός, *Συγκριτική Ιστορία της Ελληνικής Εκπαίδευσης*, Αθήνα, Βιβλιόραμα, 2004, σ.219. Στα Ιωάννινα το Διδασκαλείο Νηπιαγωγών λειτούργησε από το 1915 μέχρι το 1924, οπότε μεταφέρθηκε στους Φιλιάτες, που τότε υπαγόταν στο Νομό Ιωαννίνων. Η λειτουργία του συγκεκριμένου Διδασκαλείου σταμάτησε το 1936. Βλ. Κυπριανός, ό. π., σ. 156.

απόφοιτοι δε χωρίζονταν σε επιμέρους κατηγορίες⁴⁷³. Θεωρούνταν όλοι πρωτοβάθμιοι.

1) Προσωρινοί Δημοδιδάσκαλοι, απόφοιτοι Γυμνασίου, οι οποίοι κάλυπταν τις ελλείψεις σε διδακτικό προσωπικό στην Ήπειρο, Μακεδονία και τη Θράκη⁴⁷⁴.

2) (Δημο)διδασκάλισσες απόφοιτες των (ιδιωτικών) διδασκαλείων της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας. Οι διδασκάλισσες χωρίζονταν επίσης σε τρεις κατηγορίες με το βαθμό του πτυχίου τους, όπως και οι Δημοδιδάσκαλοι⁴⁷⁵.

3) Διδασκάλισσες απόφοιτες των κρατικών Διδασκαλείων που ιδρύθηκαν μετά το 1914⁴⁷⁶. Παράλληλα συνέχιζαν να λειτουργούν, ως ισότιμα με τα κρατικά, και τα διδασκαλεία της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας. Οι απόφοιτες μετά το 1914, όπως και οι δημοδιδάσκαλοι δε χωρίζονταν σε επιμέρους κατηγορίες.

4) Υποδιδάσκαλοι (ή «γραμματιστές») απόφοιτοι των Υποδιδασκαλείων. Τα Υποδιδασκαλεία ιδρύθηκαν επειδή οι απόφοιτοι των Διδασκαλείων δεν επαρκούσαν για να καλύψουν τις ανάγκες των σχολείων σε διδακτικό προσωπικό. Άρχισαν να λειτουργούν από το 1892⁴⁷⁷. Ήταν μονοτάξια και δέχονταν όσους είχαν απολυτήριο «Σχολαρχείου» και ηλικία από 16 έως 30 ετών. Οι απόφοιτοι χωρίζονταν όπως και οι δημοδιδάσκαλοι σε τρεις κατηγορίες με βάση το βαθμό του πτυχίου τους⁴⁷⁸. Οι υποδιδάσκαλοι είχαν το δικαίωμα να εργάζονται μόνο σε Κοινά Δημοτικά σχολεία⁴⁷⁹.

⁴⁷³ Σύμφωνα με τον Χρ. Λέφας έγινε δεκτό ότι ο βαθμός του πτυχίου δεν είναι ικανός να δημιουργήσει τόσο σημαντική διαφορά στην ιεραρχία και το μισθό. Βλ. Χρ. Λέφας, ό.π., σ. 187.

⁴⁷⁴ Βλ. άρθρο 6 του ΝΔ της 19/25 Αυγούστου 1914 «περί προσωπικού των σχολείων των Νέων Χωρών κλπ».

⁴⁷⁵ Βλ. Χρ. Λέφας, ό.π., σ.191-192. Επίσης Παν. Παπακωνσταντίνου– Απ. Ανδρέου, Ό.π., σ.100-101, Θόδ. Κάστανος ό.π., σ.75. Τα ιδρύματα της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας ήταν πέντε. Το Αρσάκειο της οδού Πανεπιστημίου που ήταν το κεντρικό και τέσσερα παραρτήματα στην Αθήνα, την Κέρκυρα, την Πάτρα και την Λάρισα.

⁴⁷⁶ Τα κρατικά Διδασκαλεία θηλέων, ιδρύθηκαν με βάση το ν. 381/1914 και ήταν δύο: ένα στη Θεσσαλονίκη και ένα στις Σέρρες. Βλ. Χρ. Λέφας, ό.π. σ. 263.

⁴⁷⁷ Ν. ΒΟΘ/6-8-1892 «Περί Υποδιδασκαλείων», ΦΕΚ 277, τευχ. Α'/11 Αυγούστου 1892. Υποδιδασκαλεία ιδρύθηκαν σε κάθε νομό. Σε αυτά δίδασκαν Δημοδιδάσκαλοι, απόφοιτοι των τριταξίων μετά το 1878 Διδασκαλείων που είχαν τριετή τουλάχιστον υπηρεσία βλ. Χρ. Λέφας Ό.π. σ. 255-256. Επίσης Παναγ. Παπακωνσταντίνου – Απ. Ανδρέου, ό.π., σ.108-110, Θόδ. Κάστανος ό.π. σ. 85 -86, Ι. Πυργιωτάκης, *Η Οδύσσεια του διδασκαλικού επαγγέλματος*, Θεσσαλονίκη, Κυριακίδης 1992, σ. 55-56. Δεν γνωρίζουμε το ακριβές χρονικό διάστημα που λειτούργησαν τα Υποδιδασκαλεία. Στη βιβλιογραφία παρατηρείται ασυμφωνία. Οι Λέφας και Πυργιωτάκης δέχονται ότι τα Υποδιδασκαλεία λειτούργησαν «περίπου 20 χρόνια». Ο Ανδρέου υποστηρίζει ότι λειτούργησαν 14 χρόνια. Ο Δημ. Γληνός γράφει (στα 1913) ότι τα Υποδιδασκαλεία λειτούργησαν «επί δεκαετίαν (και πλέον)» βλ. Φίλιπ. Ηλιού (επιμ.), Δημήτ. Γληνός Άπαντα, τόμ. Β':1910-1914, Αθήνα, Θεμέλιο, 1983, σ. 172. Τέλος ο Θόδ. Κάστανος, ό.π. σελ. 86 γράφει ότι στα 1919 που υποστήριξε τη διατριβή του λειτούργησε ακόμα το Υποδιδασκαλείο της Ολυμπίας.

⁴⁷⁸ Όσοι είχαν βαθμό «άριστα» διορίζονταν σε χωριά 500 έως 600 κατοίκων. Όσοι είχαν βαθμό «λίαν καλώς» σε χωριά 400 έως 500 κατοίκων και όσοι είχαν βαθμό «καλώς» σε χωριά 150 έως 400 κατοίκων.

⁴⁷⁹ Σύμφωνα με το νόμο ΓΣΗ'/1905 τα Δημοτικά σχολεία χωρίζονταν σε Κοινά και Πλήρη. Κοινά Δημοτικά σχολεία ιδρύονταν σε μικρά χωριά (κάτω των 600 κατοίκων) τα οποία είχαν τουλάχιστον 15 μαθητές. Αποτελούνταν από τέσσερις τάξεις και λειτούργησαν ως μονοθέσια, δίδασκε δηλαδή

1) Προσωρινοί υποδιδάσκαλοι, απόφοιτοι του «Ελληνικού σχολείου»⁴⁸⁰, που διορίζονταν προκειμένου να καλύψουν τις ελλείψεις δασκάλων, κυρίως στις «Νέες Χώρες» (Ηπειρος, Μακεδονία, Θράκη) αν και όχι μόνο σ' αυτές.

2) Νηπιαγωγοί πτυχιούχες του Διδασκαλείου νηπιαγωγών Καλλιθέας και των κρατικών διτάξιων Διδασκαλείων νηπιαγωγών⁴⁸¹.

3) Προσωρινές νηπιαγωγοί χωρίς πτυχίο, οι οποίες αργότερα, με το ν. 2145/1920, ονομάστηκαν Νηπιαγωγοί «β' τάξεως» σε αντίθεση με τις προηγούμενες που ονομάστηκαν «α' τάξεως».

4) Υπάρχουν ακόμα και οι απόφοιτοι των Ιεροδιδασκαλείων, οι οποίοι μπορούσαν να εργαστούν ως δάσκαλοι και ιερείς καθώς και η τάξη των γυμνασιαστών που είχαν ως μοναδικό προσόν τους το απολυτήριο Γυμνασίου και όχι πτυχίο κάποιου Διδασκαλείου.

Ειδικότερα, οι περισσότεροι Ιεροδιδάσκαλοι προέρχονται από τη Ριζάρειο Εκκλησιαστική Σχολή Αθηνών, τα ιερατικά σχολεία της Άρτας, της Σύρου, της Τρίπολης, της Χαλκίδας και το Ιεροδιδασκαλείο της Μονής Βελλάς Ιωαννίνων αρχικά, της Αγίας Αναστασίας Χαλκιδικής, της Άρτας, των Ιωαννίνων, της Κορίνθου, της Κέρκυρας, του Μεσολογγίου, της Λαμίας, της Σάμου, των Σερρών, των Χανίων, της Ιεράς Μονής Βελλάς Ιωαννίνων και της Ιεράς Μονής Πεντέλης από το 1929. Κρατικά Ιεροδιδασκαλεία θα λειτουργήσουν τη δεύτερη δεκαετία του 20ού αιώνα και κυρίως στη Ριζάρειο Εκκλησιαστική Σχολή από το 1914 και στη συνέχεια σε άλλες.⁴⁸²

ένας μόνο δάσκαλος, συνήθως υποδιδάσκαλος. Εάν κάποιος Δημοδιδάσκαλος επέλεγε - ενδεχομένως λόγω του τόπου κατοικίας του - να εργαστεί σε Κοινό πληρωνόταν με μισθό υποδιδασκάλου. Εξάιρεση γινόταν για τα Κοινά σχολεία των ξενόφωνων περιοχών όπου οι εργαζόμενοι Δημοδιδάσκαλοι πληρώνονταν με τον κανονικό τους μισθό. Πλήρη Δημοτικά σχολεία ιδρύονταν σε μεγαλύτερα χωριά και πόλεις. Αποτελούνταν από έξι τάξεις και λειτουργούσαν ως μονοθέσια αν είχαν 50-80 μαθητές, ως διθέσια αν είχαν 81-130, ως τριθέσια αν είχαν 131-200, τετραθέσια αν είχαν 201-250, πενταθέσια αν είχαν 251-300 και ως εξαθέσια αν είχαν 301-350 μαθητές. Στα Πλήρη εργαζόταν μόνο Δημοδιδάσκαλοι βλ. και Χρ. Λέφας, *Ιστορία της εκπαίδευσεως*, Εν Αθήναις εκδ. Ο.Ε.Δ.Β. 1942, σελ. 46.

⁴⁸⁰ Τα Ελληνικά Σχολεία παρείχαν τριετή κύκλο σπουδών και δέχονταν μαθητές που είχαν τελειώσει τα «κοινά» Δημοτικά σχολεία ή την Τετάρτη τάξη των Πλήρων Δημοτικών Σχολείων Δέχονταν επίσης στην Τρίτη τάξη τους όσους είχαν απολυτήριο Πλήρους Δημοτικού σχολείου, βλ. Αλέξ. Δημαράς, «Προθέσεις των πρώτων κυβερνήσεων Βενιζέλου (1910-1913) στα εκπαιδευτικά», στο *Μελετήματα γύρω απ' το Βενιζέλο και την εποχή του*, σ. 21-47. Επίσης Σήφ. Μπουζάκης, *Νεοελληνική Εκπαίδευση 1821-1985*, 2^η έκδ. Αθήνα, Gutenberg 1987, σ. 49.

⁴⁸¹ Βλ. Σπ. Ευαγγελόπουλος, *Ιστορία της Ελληνικής Εκπαίδευσης*, τόμ. Β, Αθήνα 1984, σ. 85. Για την εκπαίδευση των Νηπιαγωγών αλλά και των Διδασκαλισσών βλ. επίσης εκτενέστερα Ελ. Φουρναράκη, *Εκπαίδευση και αγωγή των κοριτσιών. Ελληνικοί προβληματισμοί 1830-1900. Ένα Ανθολόγιο*, Αθήνα, Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας, 1987. Για θέματα σχετικά με τη σύνδεση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και τις διακρίσεις με βάση το φύλο βλ. Ε. Μαραγκουδάκη, *Εκπαίδευση και Διάκριση των Φύλων*, Οδυσσεάς, Αθήνα, 2005 (1993).

⁴⁸² Ι. Τιμαγένης, «Ιεροδιδασκαλεία», *Μεγάλη Παιδαγωγική Εγκυκλοπαίδεια Herder* (τεύχ. Γ' σ. 234), Αθήνα, 1968, βλ. επίσης, Χρ. Αντωνίου, *Η εκπαίδευση των Ελλήνων δασκάλων (1828-2000)*, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα 2002, σ. 91-92, Λ. Σκούρα, «Ο θεσμός των Ιεροδιδασκαλείων (1918-1989)», στο

Σ' ό,τι αφορά τους βαθμούς των εκπαιδευτικών της στοιχειώδους ή δημοτικής εκπαίδευσης, το 1922 δημοσιεύεται ο νόμος 2858 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των νόμων 2145 "περί αποδοχών κ.λ.π. του προσωπικού των σχολείων της δημοτικής εκπαίδευσως" και 2249 περί τροποποιήσεως του νόμου 2145»⁴⁸³της 9ης Ιουλίου 1922. Σύμφωνα με το νόμο αυτό οι εκπαιδευτικοί κατατάσσονται σε δύο βαθμούς: εκπαιδευτικοί με βαθμό α' και β' τάξεως. Οι εκπαιδευτικοί, που διορίζονται για πρώτη φορά στο δημόσιο, ξεκινούν με το βαθμό β', στον οποίο υπηρετούν για έξι χρόνια, μέχρι την προαγωγή τους στο βαθμό α'. Η προαγωγή γίνεται με Υπουργική πράξη, ύστερα από γνώμη του οικείου Εποπτικού Συμβουλίου και αιτιολογημένη απόφαση και του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου.

Οι εκπαιδευτικοί που ήδη υπηρετούν στη στοιχειώδη ή δημοτική εκπαίδευση, κατατάσσονται στους βαθμούς α' και β' ως εξής:

Στο βαθμό α' κατατάσσονται όσοι εκπαιδευτικοί έχουν ήδη το βαθμό αυτό και όσοι εκπαιδευτικοί έχουν στο βαθμό β' δεκαετή τουλάχιστον εκπαιδευτική προϋπηρεσία και είναι πτυχιούχοι των Διδασκαλείων, ή εικοσαετή τουλάχιστον προϋπηρεσία, εάν είναι αναγνωρισμένοι εκπαιδευτικοί, σύμφωνα με το νόμο 402. Στον ίδιο βαθμό α' κατατάσσονται και οι εκπαιδευτικοί που υπηρετούν με βαθμό γ' και έχουν πτυχίο άριστα και πενταετή προϋπηρεσία.

Στο βαθμό β' κατατάσσονται όλοι οι υπόλοιποι εκπαιδευτικοί.⁴⁸⁴

Ο ίδιος νόμος προβλέπει ότι στις θέσεις των Διευθυντών πολυταξίων σχολείων διορίζονται, ύστερα από πρόταση του αρμόδιου Εποπτικού Συμβουλίου, δάσκαλοι σε σχολεία αρρένων και μεικτά και δασκάλες σε σχολεία θηλέων, εφόσον αυτοί κατέχουν τα προσόντα του Επιθεωρητή των δημοτικών σχολείων.⁴⁸⁵

Στα διτάξια σχολεία αλλά και στα πολυτάξια, όταν απουσιάζουν οι τακτικοί Διευθυντές, η διεύθυνση ανατίθεται από τα Εποπτικά συμβούλια, στον εκπαιδευτικό ο οποίος έχει τον ανώτερο βαθμό υπηρεσίας από αυτούς που

Σ. Μπουζάκης (επιμέλεια), *Επίκαιρα Θέματα Ιστορίας της Εκπαίδευσης*, Αθήνα Gutenberg2002, σ.221-222.

⁴⁸³ Νόμος 2858 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των νόμων 2145 "περί αποδοχών κ.λ.π. του προσωπικού των σχολείων της δημοτικής εκπαίδευσως" και 2249 περί τροποποιήσεως του νόμου 2145», Φ.Ε.Κ. 133/1-8-1922, Τεύχ. Α'.

⁴⁸⁴ Άρθρο 1 του νόμου 2858 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των νόμων 2145 "περί αποδοχών κ.λ.π. του προσωπικού των σχολείων της δημοτικής εκπαίδευσως" και 2249 περί τροποποιήσεως του νόμου 2145», Φ.Ε.Κ. 133/1-8-1922, Τεύχ. Α'.

⁴⁸⁵ Άρθρο 4 του νόμου 2858 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των νόμων 2145 "περί αποδοχών κ.λ.π. του προσωπικού των σχολείων της δημοτικής εκπαίδευσως" και 2249 περί τροποποιήσεως του νόμου 2145», Φ.Ε.Κ. 133/1-8-1922, Τεύχ. Α'.

υπηρετούν στο σχολείο, και σε περίπτωση ισόβαθμων εκπαιδευτικών, στον αρχαιότερο από αυτούς.⁴⁸⁶

α. Η οικονομική ζωή του δάσκαλου

ι. «Τό πενιχρόν διδασκαλικόν βαλάντιον»

«...δι' άποστολής τών άναγκαιούτων τροφίμων, άτινα έν Μονοδενδρίω εΐναι δυσπρόσιτα είς τό διδασκαλικόν του βαλάντιον...»

Το μισθολογικό ζήτημα αποτελεί μια βασική παράμετρο της οικονομικής ζωής του δάσκαλου κατά την περίοδο που εξετάζουμε, καθώς ήδη από την πενταετία 1914-1918, η μείωση της αγοραστικής αξίας των δασκαλικών μισθών κατά 50% περίπου οφειλόταν στην τιμαριθμική έκρηξη που προκάλεσε ο πρώτος παγκόσμιος πόλεμος. Την ίδια εποχή δεν είναι χωρίς σημασία το γεγονός ότι άρχισαν να κυοφορούνται στο χώρο της εκπαίδευσης ριζοσπαστικές αντιλήψεις και ως εκ τούτου αλλαγές. Η παραδοσιακή συντηρητική ιδεολογία του διδασκαλικού κλάδου θα αντικατασταθεί κατά τη δεκαετία του 1920 από φιλελεύθερες λογικές. Αυτή η ιδεολογική μετατόπιση, που αφορά την πλειονότητα του διδασκαλικού σώματος, είναι ταχεία και θα συνδεθεί άρρηκτα με τις πολλαπλές εκπαιδευτικές και κοινωνικές συγκρούσεις γύρω από το γλωσσικό ζήτημα, όπως ήδη αυτές έχουν εκτεθεί σε προηγούμενο κεφάλαιο.

Έτσι, από τις αρχές του 1919 τα υπομνήματα των διδασκαλικών συλλόγων και ομάδων προς την κυβέρνηση, τα δημοσιεύματα στα παιδαγωγικά συνέδρια και οι αναφορές στον τύπο πληθαίνουν με κεντρικό αίτημα τον «υπερδιπλασιασμό» των μισθών.⁴⁸⁷

Για παράδειγμα σε δημοσιευμένη επιστολή ο αντιπρόσωπος του διδασκαλικού συλλόγου Χίου Δ. Χαρτουράλης σημειώνει σχετικά: « Σήμερα μια παγκόσμια πάλη παρατηρείται ανάμεσα σε δυό κοινωνικές τάξεις, την τάξη των αστών και των προλεταρίων. Είναι φανερό πως ο δάσκαλος ανήκει στη δεύτερη, γιατί ποιος από τους δασκάλους, που ζούνε αποκλειστικά από το επάγγελμά τους, μπορεί να αντιμετωπίσει την κοινωνική ζωή, όπως εκδηλώνεται σήμερα, πράγμα που το καταφέρνει ο μικροέμπορος και ο μπακάλης ακόμα;»⁴⁸⁸

Επίσης, το 1926 και 1927 αναφέρεται ότι και πολλοί Επιθεωρητές προσπαθούσαν με δημοσιεύματα να προτείνουν λύσεις. Μεταξύ αυτών ο Επιθεωρητής Β. Παπαγεωργίου ο οποίος με συχνές καταχωρήσεις του στο

⁴⁸⁶ Άρθρο 4 του νόμου 2858 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των νόμων 2145 "περί αποδοχών κ.λ.π. του προσωπικού των σχολείων της δημοτικής εκπαίδευσεως" και 2249 περί τροποποιήσεως του νόμου 2145», Φ.Ε.Κ. 133/1-8-1922, Τεύχ. Α'.

⁴⁸⁷ Χ. Αθανασιάδης, *Η Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδος στο Μεσοπόλεμο- Η ίδρυση και η πορεία της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδος*, Ιωάννινα, Διδακτορική διατριβή, 1999, σ.57.

⁴⁸⁸ «Κρίσεις και σημειώσεις», *Ερμής*, τεύχ. 33, 15/9/1921, σ.3.

Διδασκαλικό Βήμα επιχειρούσε να καταδείξει τη δεινή οικονομική θέση που βρίσκονταν οι δάσκαλοι και οι Επιθεωρητές σε σχέση με άλλα επαγγέλματα. Χρησιμοποιούσε μικρά παραδείγματα, από την καθημερινότητα, όπου με μια δόση γλαφυρότητας στηλίτευε την κοινωνική αδικία που υφίστανται «οι εκπαιδευτικοί εργάτες» από την μισθολογική πολιτική της κρατικής εξουσίας και κατά συνέπεια την χαμηλή κοινωνική εικόνα του δημοδιδασκαλικού χώρου.⁴⁸⁹

Την ίδια αρνητική εικόνα έχουμε και στο Ζαγόρι, καθώς σε κάθε κοινότητα υπάρχει μια πλειάδα από δασκάλους και ιερείς παρόλο που οι αμοιβές τους δεν ήταν ιδιαίτερα ελκυστικές. Άλλωστε τις περισσότερες φορές ήταν κοινοτικοί υπάλληλοι και το ύψος της αποζημίωσής τους εξαρτιόταν από την οικονομική ευρωστία κοινότητας.

Είναι χαρακτηριστική η αφήγηση ζαγορίσιου πληροφορητή, όπως καταγράφεται από το Β. Δαλκαβούκη:

« Τότε δεν υπήρχαν πλούσιοι δασκάλ'. Έπαιρναν χίλιες, χίλιες διακόσιες δραχμές. Δηλαδή ένα σακί αλεύρ' το μήνα έπαιρνε ένας δάσκαλος, ίσια- ίσια να ζήσ'. Υπήρχαν δάσκαλοι εκείνα τα χρόνια που δεν είχαν λεφτά να αγοράσουν παπούτσια και πήγαιναν με τσαρούχια από γουρούν' δέρμα: έφκιαναν κάτ' γουρουνουτσάρ(ου)χα που τα 'λεγαν και φορούσαν εκείνα και πήγαιναν(...). Ένας από το Καπέσοβο ήταν δάσκαλος στ' Λάιστα κι όταν έφευγε το Πάσχα έλεγε στο σχολικό έφορο: " Εγώ τώρα θα φύγω. Να μου μαζέψεις τα αυγά. Πήγαιναν τα παιδιά αυγά για το δάσκαλο. Φαντάσ' να δεις σε τι κατάστασ' ήταν οι δάσκαλ'. Και ξέχασε να τα' πει και για τ(ι)ς κουλούρες. Και αφού κατέφ(υ)κε το ποτάμ' και βγήκε απ' τα(η)ν άλλ' πλευρά τ' φώναζε:

⁴⁸⁹Για παράδειγμα, έγραφε: «Οι εργάται θαλάσσης Πατρών υπέβαλαν προχτές τελεσίγραφον εις τους Εμπορικούς Συλλόγους ζητούντες αύξησιν του ημερομισθίου των από 135 δρχ. εις 150!! Διότι υποστηρίζουν με επιχειρήματα ότι δεν μπορούν να ζήσουν με 135 δρχ. ημεροδούλι. Και όμως τάξεις διανοουμένων λειτουργιών του Κράτους, οι Δημοδιδάσκαλοι, είναι υποχρεωμένη να ζη με 44 δρχ έως 80 και οι Επιθεωρηταί με 100». Σε άλλο σχόλιό του αναφέρει: «Προχθές κάποιος κτηματίας ηθέλησε να πληρώση ένα καροτσέρη ένα καθυστερημένο μεροδούλι. Του έδωσε δε δρ 80. Αλλ' ο καροτσέρης πέταξε τις 80 δρχ. στα μούτρα με περιφρόνησι λέγων: «Μα για δάσκαλο με πήρες να μου δώσεις 80 δρχ; Εγώ θα πληρωθώ 150 δρχ. τόσο αξίζει το μεροδούλι μου!». Σχόλια δε χρειάζονται», και τα δύο αποσπάσματα στο Διδασκαλικό Βήμα, τεύχος 98, Αθήνα 1926, σ.5. Σε άλλη δημοσίευση ο Παπαγεωργίου με αφορμή τη βαθμολογική και μισθολογική εξέλιξη των τελωνειακών υπαλλήλων, του στρατιωτικού κλάδου και των υπαλλήλων του υπουργείου οικονομικών διερωτάται «Γιατί ο δημ/κός κλάδος να παραγκωνίζεται τόσο άδικα; [...] Σε πόσες θλιβερές σκέψεις θάνουν τον ατυχή δάσκαλο οι στατιστικές αυτές!!», για να ξεκαθαρίσει «Με όσα γράψαμε, δεν θέλομε να θίξωμε ούτε κατά κεραϊάν τους αναγραφόμενους υπαλλήλους· δεν τους φθονούμε καθόλου. Μάλιστα τους συγχαίρουμεν δια την προαγωγή τους και ευχόμεσθε να τους ιδούμε να ανεθούν ακόμη υψηλότερα στην υπαλληλική ιεραρχία. Εμείς απλούστατα παραδείγματα ηθέλαμε να φέρωμε για να δείξωμε το μέγεθος της αδικίας και της προκαταλήψεως που έχει το Κράτος για τους εκπαιδευτικούς εργάτες», σχετικά βλ. τη στήλη: Οικονομικά ζητήματα, «Δύο μέτρα, δύο σταθμά», στο Διδασκαλικό Βήμα, τεύχος 144, Αθήνα 1927, σ. 3. Αναφέρονται από τον Κ.Γ. Γιαννόπουλος, Από το δάσκαλο στον επιθεωρητή: η περίπτωση του Β. Παπαγεωργίου (1914-1949) τόμος Α' ... ό.π., σ. 308, σημ. 245.

“ Εεε...Καπράντζιο και τες κουλούρες, Καπράντζιο! (...). Πολλές φορές βρίσκονταν ο αρτεργάτ(η)ς σε καλύτερ' κατάστασ' από το δάσκαλο». ⁴⁹⁰

Η μισθολογική αυτή απαξίωση του δάσκαλου, οδηγούσε τους νέους στο να αποφεύγουν να ακολουθήσουν το επάγγελμα του δάσκαλου. Άλλοι δεν αποδέχονται το διορισμό τους ή δεν εμφανίζονται στη θέση όπου διορίστηκαν, ενώ αρκετοί από όσους εργάζονταν εγκατέλειπαν το επάγγελμα με την πρώτη ευκαιρία και τα σχολεία έκλειναν λόγω έλλειψης προσωπικού.

Στα Π.Ε.Σ.Ζ. δεν είναι λίγες οι αναφερόμενες περιπτώσεις εγκατάλειψης της θέσης. Συχνά δε σημειώνεται ότι ο δάσκαλος παραβλέπει ακόμα και την απόφαση της Γενικής Διοικήσεως (« παρήκουσε ρητήν διαταγήν τῆς Σ^{ης} Γενικῆς Διοικήσεως»).

Ειδικότερα καταγράφονται οι εξής περιπτώσεις άρνησης ή εγκατάλειψης υπηρεσίας, οι οποίες οδηγούσαν το Ε.Σ. στην απόφαση της απόλυσής τους:

1) Αδικαιολόγητη εγκατάλειψη θέσης, ακόμα και όταν ο δάσκαλος υπηρετεί σε βλαχόφωνο σχολείο, όπως στην περίπτωση του Σπ. Στεφανίδουδημοδιδασκάλου Άνω Βίτσας, ο οποίος απολύεται επειδή «ό δημοδιδάσκαλος οὔτος παρήκουσε ρητήν διαταγήν τῆς Σ^{ης} Γενικῆς Διοικήσεως καί ἐπειδή τελείαν ἐπεδείξατο ἀδιαφορίαν, ὅσον ἀφορᾷ τήν σοβαρότητα τῆς εἰς Βωβοῦσαν ἀποσπάσεώς του...κοινότητος Κουτσοβλαχοφώνου ἐν ἧ καί τριτάξιον λειτουργεῖ μεικτόν σχολεῖον τῆς Ρουμανικῆς Προπαγάνδας, καί μεταβάς ἐκεῖσε ἐγκατέλιπε μετά μῆναν, δηλ. τήν 6^{ην} Νοεμβρίου 1918, τήν θέσιν του ταύτην, ἔνθα σπουδαία ἐθνικά συμφέροντα ἀπήτουν τήν παρουσίαν αὐτοῦ». ⁴⁹¹

2) Απόλυση της Αθηνάς Φίλιου, «ὑποδιδασκαλίσεως τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καμινιάς, διότι ἀπό τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος Σχολικοῦ ἔτους δεν ἐνεφανίσθη εἰς τήν θέσιν της». ⁴⁹²

3) Απόλυση της Ουρανίας Τζαμίχα, «νηπιαγωγοῦ Φλαμπουραρίου, καθότι δι' ἐξαιρετικούς ἐθνικούς λόγους ἀποσπασθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμόν 12507 τῆς 13^{ης} Σεπτεμβρίου 1919 ἀποφάσεως τῆς Σ^{ης} Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου εἰς τό Νηπιαγωγεῖον Βωβούσης ἠρνήθη ὑπηρεσίαν καί ἐγκατέλιπε τήν θέσιν της». ⁴⁹³

4) Απόλυση «τοῦ δημοδιδασκάλου Ἄνω Ραβενίων Μιχαήλ Παπαθανασίου, διότι, εἰ καί παρήλθε τεσσαρακονθήμερον, μετά τήν λῆξιν τῆς χορηγηθείσης αὐτῷ ἀδείας, δηλ. ἀπό τοῦ τέλους Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., δεν ἐνεφανίσθη εἰσέτι εἰς τήν θέσιν του». ⁴⁹⁴

5) Απόλυση «τῆς Ἀναστασίας Θεοχάρους, τριτοβαθμίου ὑποδιδασκαλίσεως τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου θηλέων Λαϊστής, ἀπό τῆς 1^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., καθότι εἰ

⁴⁹⁰ Β. Δαλκαβούκης, Ζαγορίσιοι, βλάχοι, σαρακατσάνοι, γύφτοι: εθνοτοπικές ομάδες στο Ζαγόρι τον 20ο αιώνα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, 2001, διδακτορική διατριβή, σ. 39, 40.

⁴⁹¹ Πράξη 1^η, σ. 11.

⁴⁹² Πράξη 10^η, σ. 31.

⁴⁹³ Ό.π.

⁴⁹⁴ Πράξη 12η, σ.35.

καί παρήλθε μήν από τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους δέν προσῆλθεν εἰσέτι εἰς τὴν θέσιν της».⁴⁹⁵

6) Απόλυση «τοῦ Στεφάνου Μπλήζου, δευτεροβαθμίου ὑποδιδασκάλου, καθότι οὗτος μετατεθεῖς κατ'αἵτησίν του ἐκ τοῦ Κοινοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Βραδέτου εἰς τὸ ἰσόβαθμον αὐτῶ Δραγαρίου δέν μετέβη ν'ἀναλάβῃ καθήκοντα εἰ καί παρήλθε τεσσαρακονθήμερον ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους».⁴⁹⁶

7) Απόλυση «τοῦ Παντελῆ Θωμᾶ Β^{ου}Δημοδιδασκάλου ἐκ τοῦ διταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου Παπίγκου (μεγάλῃ συνοικίας) ὡς ἐγκαταλιπόντος αὐτογνωμόνως τὴν θέσιν του ἀπὸ 1^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. καθ' ὅσον ἢ πρὸς τὸ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{υν} Ὑπουργεῖον ἐκπροθέσμως ὑποβληθεῖσα ἔγγραφος παραίτησις αὐτοῦ ὡς μὴ οὔσα χαρτοσημασμένη δέν ἐγένετο ἀποδεκτὴ».⁴⁹⁷

8) Απόλυση «τοῦ Κωνστ. Οἰκονομοπούλου δημοδιδασκάλου, ὅστις μετατεθεῖς τὴν 28^{ην} Φεβρουαρίου ἐ.ἔ., κατὰ τὸ ἀπὸ 3 Δεμβρίου π.ἔ. Νομοθ. Διάταγμα, ἐκ τοῦ Β' Δημοτ. Σχολ. ἀρρένων Αἰγίου τῆς ἐκπαίδ. περιφερείας Αἰγιαλείας καὶ Καλαβρυτῶν εἰς τὸ μονοτάξιον μεικτόν Δημοτικόν Σχολεῖον Ἄνω Βίτσης τῆς περιφερείας μας δέν ἐνεφανίσθη εἰς τὴν ἐν Ἄνω Βίτση θέσιν του, ἵνα ἀναλάβῃ καθήκοντα, εἰ καί παρήλθε μήν μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ 20ημέρου ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τῆς μεταθέσεώς του».⁴⁹⁸

9) Απόλυση «τοῦ Ν. Τασιοπούλου ὑποδιδ/λου, ὅστις μετατεθεῖς τὴν 3^{ην} Μαρτίου ἐ.ἔ., κατὰ τὸ ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου π.ἔ. Νομοθ. Διάταγμα ἐκ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Πετσιῶν τῆς Ἐκπ. περιφερείας Τριφυλίας εἰς τὸ κοινόν Δημοτ. Σχολεῖον Μαυροβουνίου τῆς περιφερείας μας δέν ἐνεφανίσθη εἰς τὴν ἐν Μαυροβουνίῳ θέσιν του, ἵνα ἀναλάβῃ καθήκοντα, εἰ καί παρήλθε μήν μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ 20ημέρου ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τῆς μεταθέσεώς του».⁴⁹⁹

10) Απόλυση «τοῦ Δ. Σιουροπούλου α! ὑποδιδ/λου ὑπηρετοῦντος ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ στρατευθέντος Δημοδιδ/λου Κάτω Ραβενίων, καθ' ὅτι οὗτος μετατεθεῖς δυνάμει τοῦ ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου π.ἔ. Ν. Διατάγματος ἐκ Μαυροβουνίου τῆς περιφερείας μας εἰς τὸ Δημοτ. Σχολεῖον Στροβλῶν – Χανίων δέν μετέβη, ἀλλ' ἠτήσατο διορισμόν προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ».⁵⁰⁰

11) Απόλυση «τῆς Νηπιαγωγῶς Λεσινίτσης Βαρβάρας Τσίλη καθ' ὅτι εἰ καί παρήλθε μήν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος σχολ. ἔτους δέν ἐνεφανίσθη εἰσέτι εἰς τὴν θέσιν της».⁵⁰¹

⁴⁹⁵ Πράξη 28^η, σ. 73.

⁴⁹⁶ Πράξη 28^η, σ. 73.

⁴⁹⁷ Πράξη 31^η, σ. 78.

⁴⁹⁸ Πράξη 35^η, σ. 85.

⁴⁹⁹ Πράξη 35^η, σ. 86.

⁵⁰⁰ Πράξη 37^η, σ. 90.

⁵⁰¹ Πράξη 40^η, σ. 102.

12) Απόλυση «*τοῦ Διονυσ. Ἀδαμοπούλου, ὅστις διορισθεὶς διὰ τῆς ὑπ'ἀριθ. 53487/22-11-1921 διαταγῆς τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σοῦ Ὑπουργείου ὡς δημοδ/λος ἐν τῷ Δημοτ. Σχολείῳ Μαυροβουνίου δὲν προσῆλθε ν'ἀναλάβῃ καθήκοντα, εἰ καὶ παρῆλθε χρον. διάστημα πλεόν τῶν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διορισμοῦ του*». ⁵⁰²

13) Απόλυση «*τοῦ Πέτρου Φραγκούλη ὑποδιδ/λου, ὅστις διατελῶν προσωρινῶς ἀπεσπασμένος εἰς τό Δημοτ. Σχολεῖον Καμινιάς καὶ μετατεθεὶς διὰ τῆς ὑπ'ἀριθ. 44136/30 8βρ. 921 διαταγῆς τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σοῦ Ὑπουργείου ἐκ τοῦ κοινοῦ Δημοτ. Σχολείου Καβαλλαρίου, ἐν ᾧ μονίμως ἦτο τοποθετημένος, εἰς τό ἰσόβαθμον τοιοῦτο Μαυροβουνίου ἠρνήθη νὰ μεταβῇ εἰς τὴν νέαν θέσιν του ἀποσχῶν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 18^{ης} 8βρίου 1921*». ⁵⁰³

14) Απόλυση «*τῆς Εὐθυμίας Μπατσῆ, νηπιαγωγοῦ, ἐκ τοῦ νηπιαγωγείου Δοβρινόβου, εἰς ὃ μετετέθη, καθότι δὲν προσῆλθεν, ἵνα ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τεταγμένης προθεσμίας*». ⁵⁰⁴

15) Απόλυση «*τῆς Ἑλένης Χρυσοχόου Γου δημοδ/λίσεως Στολοβοῦ ἀπὸ τῆς 1^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. καθ' ὅτι δὲν ἐνεφανίσθη εἰσέτι εἰς τὴν θέσιν τῆς*». ⁵⁰⁵

16) Απόλυση «*τῆς Νηπιαγωγοῦ Βωβούσης Βασιλικῆς Τσεκούρα ἀπὸ τῆς 14 Φεβρουαρίου 1925 διότι καίτοι παρῆλθε τεσσαρακονθήμερον ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς χορηγηθείσης αὐτῇ ἀδείας ἀπουσίας δὲν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέσιν τῆς*». ⁵⁰⁶

Ὅλα αὐτὰ οδηγούσαν σε ἀνησυχία τὴν ἴδια τὴν πολιτεία, ἀναγνωρίζοντας ὅτι οφείλονται ὄχι μόνο στὴν επέκταση τῶν ορίων τῆς χώρας ἀλλὰ καὶ στὴ λανθασμένη πολιτικὴ που ἀκολουθήθηκε τὰ τελευταία 10 χρόνια. ⁵⁰⁷

Ἀλλὰ οἱ χαμηλοὶ μισθοὶ ἐπηρέαζαν καὶ τὴν ποιότητα τῆς παρεχόμενης ἐκπαίδευσης, ἐφ' ὅσον υποβαθμιζόταν τὸ παιδαγωγικὸ ἔργο τοῦ δάσκαλου. Οἱ δάσκαλοι ἀμείβονται ἀνεπαρκέστατα με ἀποτέλεσμα ἡ οικονομικὴ τους στενότητα νὰ τους οδηγεῖ σε ἐξευτελιστικὴ κατάσταση.

Αὐτὴ τὴν ἀπογοητευτικὴ εἰκόνα ἀποκομίζει κανεὶς μέσα ἀπὸ τὴ μελέτη τῶν Π. Ε.Σ.Ζ. καθὼς οἱ ἴδιοι προσπαθοῦν νὰ ἀντιμετωπίσουν τὰ οικονομικὰ τους προβλήματα πρῶτα με προσωπικὸ αἶτημα μετάθεσης καὶ με ἀξιοσημείωτους τους λόγους τῆς αἰτήσεώς τους αὐτῆς.

Ἔτσι, ὁ Αποστ. Τσιάντης ἐγγράφα κοινοποιεῖ τὸ αἶτημά του νὰ μετατεθεῖ νὰ εἶναι δυνατὸ στὸ Σωποτσέλι «... ὅπως δι' οἰκογενειακοὺς λόγους σπουδαίας φύσεως καὶ πρὸς περίσῳσιν τῆς κινδυνευοῦσης ἀτομικῆς του ἀξιοπρέπειας δι' οἰκονομικοὺς τοιοῦτους...» ⁵⁰⁸

⁵⁰² Πράξη 46^η, σ. 112.

⁵⁰³ Πράξη 46^η, σ. 113.

⁵⁰⁴ Πράξη 66^η, σ. 159.

⁵⁰⁵ Πράξη 68^η, σ. 162.

⁵⁰⁶ Πράξη 84^η, σ. 198.

⁵⁰⁷ Χ. Αθανασιάδης, *Ἡ Διδασκαλικὴ Ὁμοσπονδία Ἑλλάδος στὸ Μεσοπόλεμο...* ὁ .π., σ. 59.

⁵⁰⁸ Βλ. Πράξη 1^η τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1918, σ. 9.

Ο Γ^{ος} Δημοδιδασκάλος Αναστάσιος Τζιόβας μετατίθεται από το διτάξιο μεικτό Δημοτικό σχολείο Κάτω – Σουδενών στο μονοτάξιο Δημοτικό σχολείο αρρένων της Κοινότητας Δοβράς, στην οποία είναι οικογενειακώς εγκαταστημένος, αντί του Α^{ου} Δημοδιδάσκαλου Κωνσταντίνου Παρτσάλη ο οποίος μετατίθεται αμοιβαία από το μονοτάξιο Δημοτικό σχολείο αρρένων Δοβράς στο διτάξιο μεικτό Δημοτικό σχολείο της πατρίδος του Κάτω –Σουδενών.⁵⁰⁹

Η Ουρανία Οδυσσέως υποδιδασκάλισσα, μετατίθεται «...διά λόγους οικονομικούς, οΐτινες επέβαλον τήν κατά δύο τελευταῖα ἔτη απόσπασίν της ἐκ Σωποτσελίου, τοποθετηθῆ μονίμως πλέον ἐν Σκαμνελίω».⁵¹⁰

Ο Γ^{ος} Δημοδιδάσκαλος Κωνστ. Κοντοδήμος από το πλήρες Δημοτικό Σχολείο Καλωτάς στο ισόβαθμο του Μονοδενδρίου μετά από δική του αίτηση αντί του Γ^{ου} Δημοδιδάσκαλου Ιωάν. Σπυρόπουλου μετατιθεμένου αμοιβαίως από το πλήρες Δημοτικό Σχολείο Μονοδενδρίου στο ισόβαθμο της Καλωτάς μετά από αίτησή του, «δι' ἑξαιρετικούς οικονομικούς λόγους καί πρὸς τό συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως».

Εἶναι αξιοσημείωτοι οἱ οικονομικοί λόγοι τοὺς οὗς ἐκθέτει ὁ Δημοδιδάσκαλος Ιωάν. Σπυρόπουλος ἐν τῇ αἰτήσῃ του: «αἰτουμένου τήν ἐκ Μονοδενδρίου εἰς Καλωτάν μετάθεσίν του πρὸς ἐπίβλεψιν τῶν οἰκογενειακῶν του συμφερόντων καί δι' ἑξαιρετικούς οικονομικούς λόγους, οὓς θέλει θεραπεύειν ἢ ἐν τῷ γειτνιαζόντῳ χωρίῳ (...) κατοικοῦσα οἰκογένεια αὐτοῦ δι' ἀποστολῆς τῶν ἀναγκαιούντων τροφίμων, ἅτινα ἐν Μονοδενδρίῳ εἶναι δυσπρόσιτα εἰς τό διδασκαλικόν του βαλάντιον».⁵¹¹

Ο Γ^{ος} δημοδιδάσκαλος Στεφ. Λαζαρίδης μετατίθεται από το πλήρες Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας) στο πλήρες Δημοτικό Σχολείο Μπάγιας, αντί του Γ^{ου} Δημοδιδάσκαλου Ευλάμπιου Γκολέτση μετατιθεμένου αμοιβαία από το πλήρες Δημοτικό Σχολείο Μπάγιας στο πλήρες Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας) μετά από αίτησή του για λόγους οικονομικούς και προς το συμφέρον της Εκπαίδευσης.⁵¹²

Η υποδιδ/λίσσα Ουρανία Οδυσσέως μετατίθεται « ἐκ τοῦ πλήρους Δημοτ. σχολείου θηλέων Σωποτσελίου εἰς τό ισόβαθμον αὐτῷ Δημοτ. Σχολεῖον θηλέων Σκαμνελίου καί β!) τήν ἀπό 21 Νοεμβρίου π.ἔ. αἰτησιν τῆς ἀνωτέρω ὑποδιδασκαλίσεως, δι' ἧς αὕτη αἰτεῖται...διά λόγους οικονομικούς...»⁵¹³

Το Ε.Σ. ἐνέκρινε τὴν μετάθεσιν «λαβῶν ὑπ' ὄψει... αἰτησιν τοῦ δημοδιδ/λου Μονοδενδρίου Ἰωάννου Σπυροπούλου, αἰτουμένου τήν ἐκ Μονοδενδρίου εἰς Καλωτάν μετάθεσίν του, πρὸς ἐπίβλεψιν τῶν οἰκογενειακῶν του συμφερόντων καί δι' ἑξαιρετικούς οικονομικούς λόγους, οὓς θέλει θεραπεύει ἢ ἐν τῷ γειτνιαζόντι χωρίῳ Στολοβῶ κατοικοῦσα οἰκογένεια αὐτοῦ, δι' ἀποστολῆς τῶν

⁵⁰⁹ Βλ. Πράξη 23^{ης} της 25^{ης} Ιουνίου 1920, σ. 60.

⁵¹⁰ Βλ. Πράξη 31^{ης} της 22^{ας} Δεκεμβρίου 1920, σ. 76.

⁵¹¹ Βλ. Πράξη 31^{ης} της 22^{ας} Δεκεμβρίου 1920, σ. 77.

⁵¹² Βλ. Πράξη 31^{ης} της 22^{ας} Δεκεμβρίου 1920, σ. 78.

⁵¹³ Βλ. Πράξη 37^{ης} της 28^{ης} Ιουνίου 1921, σ. 91.

ἀναγκαιούντων τροφίμων, ἅτινα ἐν Μονοδενδρίῳ εἶναι δυσπρόσιτα, εἰς τό διδασκαλικόν του βαλάντιον...»⁵¹⁴

Εἶναι χαρακτηριστικός ο τρόπος με τον οποίο περιγράφεται ἡ ἀνέχεια του δάσκαλου Νικὸλ. Δεβελέγκας, ο οποίος, ωστόσο, ἀποτελεῖ πρότυπο για τους μαθητές και τὴν κοινωρία ὅπου υπηρετεῖ για «τὴν ἐξαιρετικὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν πρὸς τό καθῆκον ἀφοσίωσιν»:

«Εἶναι ὀργανισμὸς λεπτὸς καὶ κρᾶσις μᾶλλον νευρασθενικὴ, ἀποτέλεσμα τῆς ἀνεπαρκοῦς διαίτης καὶ τῶν μόχθων, εἰς οὓς καὶ τώρα ἀκόμη ὑποβάλλεται, οὐ μόνον χάριν τῆς ἀποστολῆς του, ἧς τελείαν ἐπίγνωσιν ἔχει, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν πρὸς τό ζῆν ἀναγκαίων, λόγω τῆς πενιχρότητας τοῦ μισθοῦ του... Ἡ μαστίζουσα αὐτόν οἰκονομικὴ δυσπραγία κατ' οὐδέν ἐκώλυσεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἀνωτέρω, οὐδέ ἴσχυσεν εἰς τό να διασαλεύσῃ τὴν ἠθικότητα τοῦ χαρακτῆρος του.»⁵¹⁵

Τὴν οικογενειακὴ δυσπραγία τῆς νηπιαγωγοῦ Μαριάνθης Παπακώστα ἐπισημαίνει ο διορισμὸς τῆς στὴν κενὴ θέση του Νηπιαγωγείου Βωβούσας λόγω του «ὅτι αὕτη τυγχάνει ὁ μόνος προστάτης ὑπεργήρου μᾶμμης καὶ ἀνηλίκου τῆς ἐκ πατρός κ' μητρός ἀπορφανισθείσης οἰκογενείας τοῦ θανούντος πατρός τῆς Δημοδ/λου...»⁵¹⁶

Ο Ἀνδρέας Τόλογλου, δημοδιδάσκαλος μονοταξίου σχολείου Καπεσόβου «...Εἰς ἰδιαιτέρας μελέτας λόγω τῶν πολλαπλῶν βιοτικῶν μεριμνῶν προερχομένων ἐκ τῆ πολυμελοῦς οἰκογενείας του δέν ἐπεδόθη...»⁵¹⁷

Τέλος, τὸ Ε.Σ. ἀποφασίζει με τὴν 112 Πράξη στὶς 29 Νοεμβρίου 1927 ἀποφασίζει «παμψηφεί συμφώνως τῷ νόμῳ 1000 ἄρθρον μόνον ἐδ. 3 περὶ τῆς μεταθέσεως τοῦ δημ/λου Στολοβοῦ Δημ. Μάου εἰς τὴν κενωθεῖσαν θέσιν τοῦ μικτοῦ δημ. σχολείου Βρυσοχωρίου τῆ αἰτήσεως του διὰ λόγους ὑγείας καὶ πρὸς ἱκανοποίησιν οἰκογενειακῶν καὶ ἄλλων ἀναγκῶν του.»⁵¹⁸

ii. Το μισθολογικὸ ζήτημα

«...πρὸς περίσῳσιν τῆς κινδυνευοῦσης ἀτομικῆς του ἀξιοπρέπειας δι' οἰκονομικῶς λόγους...»

Ἀπὸ τα ἀνωτέρω γίνεται ἐμφανές ὅτι τὸ αἶτημα για μισθολογικὲς αὐξήσεις ἤδη ἀπὸ τὸ 1918 και στὴ συνέχεια ἐγίνε ἐπιτακτικὸ. Οἱ δάσκαλοι ἀποτελοῦσαν

⁵¹⁴βλ. Πράξη 37^α τῆς 28^{ης} Ιουνίου 1921, σ. 91.

⁵¹⁵βλ. Πράξη 45^α τῆς 19^{ης} Φεβρουαρίου 1922, σ. 109, 110.

⁵¹⁶βλ. Πράξη 91^α τῆς 5^{ης} Σεπτεμβρίου 1925, σ. 209.

⁵¹⁷βλ. Πράξη 104^α τῆς 30^{ης} Ιουνίου 1927, σ. 232.

⁵¹⁸ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 250

τη μεγαλύτερη σε αριθμό κατηγορία δημοσίων υπαλλήλων καθώς κάλυπταν το 30%.⁵¹⁹

Τη χρονιά αυτή ο αριθμός των λειτουργών της δημοτικής εκπαίδευσης προσεγγίζει τους 9.000, αυξάνεται με την έλευση των προσφύγων και φτάνει στο σχολικό έτος 1934-5 τους 14.000.

Εξαιτίας του διαφορετικού μορφωτικού επιπέδου στη σύνθεση του διδασκαλικού σώματος καθώς και της –και σε θεσμικό επίπεδο- ανισοτιμίας των δύο φύλων, στα 1918 υπήρχαν έντεκα διαφορετικές βαθμολογικές τάξεις (τρεις δημοδιδασκάλων, τρεις δημοδιδασκαλισσών, τρεις υποδιδασκάλων, μία προσωρινών δημοδιδασκάλων και μία προσωρινών υποδιδασκάλων).⁵²⁰

Από το 1914 μέχρι το 1917 οι μισθοί των τριών κατηγοριών (δημοδιδασκάλων, δημοδιδασκαλισσών, υποδιδασκάλων) ορίζονταν από τους ίδιους νόμους⁵²¹ και παρέμειναν στα ίδια επίπεδα μέχρι το 1917 οπότε δόθηκε ένα επίδομα 30 δραχμών σε όλες τις κατηγορίες.

Στο διάστημα 1914-1918 οι μισθοί των δημοδιδασκάλων αυξήθηκαν κατά 52,3%, των δημοδιδασκαλισσών κατά 53,9% και των υποδιδασκάλων κατά 73,8%. Όμως, κατά το ίδιο χρονικό διάστημα ο τιμάριθμος υπερτριπλασιάστηκε με αποτέλεσμα –το 1918- να υπάρχει απόκλιση μισθού-τιμάριθμου 2,1 στους υποδιδασκάλους και 2,4 στους δημοδιδασκάλους.

Ειδικότερα, στα τέλη του 1918 (και στις αρχές του 1919 που εμφανίστηκαν και τα πρώτα περί μισθών υπομνήματα) οι μέσοι μισθοί των δασκάλων, σε σύγκριση με τους αντίστοιχους του 1914, ήταν: για τους δημοδιδασκάλους 210,7δραχμές το 1918 έναντι 139 δραχ. το 1914, για τις διδασκαλίσσες 195,1 δραχ. έναντι 127 δραχ. και για τους υποδιδασκάλους 121 έναντι 70 δραχ.⁵²²

Έτσι, στο διάστημα 1914-1918 οι μισθοί των δασκάλων δεν κατάφεραν να παρακολουθήσουν την τιμαριθμική έκρηξη και έχασαν πάνω από το 50% της αγοραστικής τους αξίας.

Πρόβαλλε λοιπόν αντικειμενικά το αίτημα για «υπερδιπλασιασμό» των μισθών τους, εφ' όσον έχασαν πάνω από το μισό της αγοραστικής τους αξίας.⁵²³ Γνωρίζουμε πως το 1919, λίγο πριν φύγει για το Παρίσι ο Δ. Γληνός για να συναντήσει τον Βενιζέλο, σε μία προσπάθειά του να τον πείσει με βάση τις αποφάσεις της «Εκπαιδευτικής Επιτροπής», είχαν παρθεί οι αποφάσεις που αφορούσαν την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης που είχε αρχίσει και που εκτός των άλλων εκπαιδευτικών αλλαγών (καθιέρωση εξαχρονου

⁵¹⁹Χ. Αθανασιάδης, *Η Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδος στο Μεσοπόλεμο...* ό.π.,σ.45.

⁵²⁰ό.π., σ.47.Για τις μορφωτικές κατηγορίες των δασκάλων βλ ανωτέρω.

⁵²¹ Οι μισθοί των δημοδιδασκάλων και δημοδιδασκαλισσών ορίζονταν από το ν. ΒΤΜΘ' /3-9- 1895 «περί στοιχειώδους ή δημοτικής εκπαίδευσεως», Φ.Ε.Κ. 37Α', 5-10-1895 και οι μισθοί των υποδιδασκάλων από το ν. ΒΟΘ' / 6-8-1892 (άρθρα 8, 19) «περί υποδιδασκαλείων», ΦΕΚ 277Α', 11-8-1892.

⁵²² Βλ. γι' αυτά Χ. Αθανασιάδης, ό.π., σ. 66, 67

⁵²³ Ό.π., σ. 69.

δημοτικού, ίδρυση τριτάξιου «αστικού σχολείου», την ίδρυση εξάχρονου γυμνασίου με δύο τμήματα, εισαγωγή ειδικών πρακτικών μαθημάτων στο δημοτικό και αστικό σχολείο, αναδιοργάνωση των Διδασκαλείων) περιλάμβανε και την αύξηση μισθών για τους δασκάλους.⁵²⁴

Όμως, η ραγδαία υποτίμηση των διδασκαλικών μισθών βρήκε τον κλάδο ανέτοιμο να αντιδράσει αποτελεσματικά. Ενιαία συνδικαλιστική δευτεροβάθμια οργάνωση, με κύρος στον διδασκαλικό κόσμο δεν υπήρχε. Επιπλέον, τα μέσα διεκδίκησης δεν υπερέβαιναν τα νομότυπα υπομνήματα στο υπουργείο.⁵²⁵

Η ίδρυση της «Γενικής Πανελληνίου Ενώσεως των Δημοδιδασκάλων» το Νοέμβριο του 1919, συμπίπτει – όχι τυχαία- με την άφιξη του Βενιζέλου από το Παρίσι και την έναρξη των εργασιών της Βουλής. Το αίτημα για αύξηση των μισθών επικυρώνεται με την υποβολή νομοσχεδίου στη Βουλή στις 24 Νοεμβρίου 1919 με αυξήσεις που κυμαίνονταν στο 20%, μικρές δηλαδή αυξήσεις σε σχέση με τις αιτούμενες, την εξέλιξη του τιμάριθμου και τις υποσχέσεις της κυβέρνησης. Το νομοσχέδιο όριζε δύο διαφορετικά μισθολόγια, ένα για τους νεοδιόριστους δασκάλους και ένα για τους ήδη υπηρετούντες.⁵²⁶

Φτάνουμε έτσι στην ψήφιση του νόμου 2145⁵²⁷ στις 29/2/1920, που δεν ικανοποιεί ουσιαστικά κανένα από τα βασικά αιτήματα του κλάδου. Οι δημοδιδάσκαλοι, οι δημοδιδασκάλισσες και οι υποδιδάσκαλοι διαβαθμίζονται σε τρεις τάξεις (α, β, γ). Οι νεοδιόριστοι κατατάσσονται στην γ' τάξη.

Για την προαγωγή απαιτείται οχταετής υπηρεσία για τους άνδρες και εξαετής για τις γυναίκες, ενώ οι δημοδιδάσκαλοι α' τάξεως πρέπει να αποτελούν το ¼ του συνόλου, της β' τάξεως επίσης το ¼ και της γ' τάξεως τα υπόλοιπα 2/4. Θα προάγονται δε μόνο τόσοι όσοι χρειάζονται για να αναπληρωθούν τα κενά που δημιουργούνται σε κάθε τάξη λόγω συνταξιοδοτήσεων, παραιτήσεων, κ.λ.π. Με αυτό τον τρόπο οι μισοί δάσκαλοι καθλώνονται στην γ' τάξη, δηλ. στην κατώτερη βαθμολογική κατηγορία. Επειδή όμως η διαβάθμιση συνδέεται άρρηκτα και με το μισθολόγιο, κατώτερη βαθμολογική σημαίνει και κατώτερη μισθολογική κατηγορία.

Στους μισθούς παρατηρείται μία μέση αύξηση μόλις κατά 59%, που διαφοροποιείται ανά βαθμολογική τάξη. Οι προνομιούχοι από το νομοσχέδιο περιορίστηκαν στο 6% του συνόλου και αφορούσε τους δημοδιδάσκαλους α' τάξης με πολλά χρόνια υπηρεσίας. Η σύνδεση δε του βαθμού με το μισθό οδήγησε την κυβέρνηση σε νομικές «αλχημείες» που οδήγησαν σε βαθμολογικό υποβιβασμό τους πρωτοβάθμιους και δευτεροβάθμιους δασκάλους και παράλληλα σε μια μείωση του κύρους τους. Για το λόγο αυτό οι συνδικαλιστικές

⁵²⁴ Βλ σχετικά Χ. Νούτσος, *Ιστορία της Εκπαίδευσης και Ιδεολογία, Όψεις του Μεσοπολέμου*, Εκδόσεις ο Πολίτης, Αθήνα, 1990, σ.35.

⁵²⁵ Χ. Αθανασιάδης, ό. π., σ. 55,56.

⁵²⁶ Περισσότερα γι' αυτά βλ. Χ. Αθανασιάδης, ό.π., σ. 89-93.

⁵²⁷ Ν. 2145 «Περί αποδοχών, αδειών και συντάξεως του προσωπικού των σχολείων της δημοτικής εκπαίδευσεως», ΦΕΚ 69' / 20-3-1920.

οργανώσεις δεν ζήτησαν αυξήσεις αλλά την απάλειψη των ρυθμίσεων για τη διαβάθμιση και τις προαγωγές.⁵²⁸

Στις 15 Μαΐου του ίδιου έτους ψηφίζεται ο νόμος 2249⁵²⁹, όπου τα μόνο που μεταβάλλει ουσιαστικά είναι τον αριθμό των δασκάλων ανά βαθμολογική τάξη. Οι τρεις τάξεις είναι ισοπληθείς και αποτελεί η καθεμιά το 1/3 του συνόλου. Επίσης οι ήδη υπηρετούντες κατατάσσονται σε αντίστοιχη βαθμίδα με αυτή την οποία ήδη είχαν: οι πρωτοβάθμιοι στην πρώτη τάξη, οι δευτεροβάθμιοι στη δεύτερη και οι τριτοβάθμιοι στην τρίτη. Αίρεται δηλ. ο βαθμολογικός υποβιβασμός που είχε επιπτώσεις τόσο μισθολογικές όσο και ηθικές. Για τους υποδιδάσκαλους δεν υπήρχαν αυξήσεις ούτε ελπίδα προαγωγής και έτσι το αίτημα τώρα είναι να αναγνωριστούν οι υποδιδάσκαλοι ως τριτοβάθμιοι δημοδιδάσκαλοι. Παρά τις αλλεπάλληλες τροποποιήσεις του νόμου, παρέμειναν ανικανοποίητοι.⁵³⁰

Το 1922 ψηφίζεται ο Νόμος 2858 «Περί τροποποίησης και συμπλήρωσης των νόμων 2145 «περί αποδοχών κ.λ.π. του προσωπικού των σχολείων της δημοτικής εκπαίδευσης» και 2249 «περί τροποποίησης του νόμου 2145», της 9 Ιουλίου 1922.⁵³¹

Το 1922 η κυβέρνηση χορήγησε έκτακτο «πολεμικό επίδομα» στο 60% του μισθού, με εξαίρεση τους 2070 υποδιδάσκαλους, 1000 και πλέον προσωρινούς δημοδιδάσκαλους και 258 νηπιαγωγούς, χωρίς άλλες μισθολογικές αλλαγές.⁵³² Εν τω μεταξύ σ' ό,τι αφορά στην εξέλιξη του τιμάριθμου, στο διάστημα 1918-1922, για πρώτη φορά ο μισθός του δασκάλου πλησιάζει την τιμαριθμική ανάπτυξη. Όμως αυτό γίνεται προσωρινά καθώς στα τέλη του '22 ο τιμάριθμος εκτινάσσεται στα ύψη: 1918:366, 1919:323, 1920:351, 1921:398, 1922:636.⁵³³

Στις 14 Σεπτεμβρίου του 1922 ξεσπά το στρατιωτικό κίνημα των βενιζελικών. Πριν ακόμα ξεκαθαρίσει το πολιτικό τοπίο, στις 9 Νοεμβρίου ψηφίζεται διάταγμα που βελτιώνει αισθητά τις απολαβές των δασκάλων. Συγκεκριμένα, ο αρχικός μισθός των δημοδιδασκάλων α' τάξης που ήταν 400δρχ., με την αύξηση και το πολεμικό επίδομα διαμορφώθηκε στις 768δρχ. Ο αρχικός μισθός της β' τάξης που ήταν 320δρχ, διαμορφώθηκε μετά το Διάταγμα στις 640δρχ. Οι μισθοί της γ' τάξης που είχαν ως αφετηρία τις 240δρχ, έφτασαν μετά το Διάταγμα να ξεκινούν από τις 512δρχ. Τέλος οι αρχικοί μισθοί των υποδιδασκάλων που κυμαίνονταν μεταξύ 101,5 και 134δρχ, διαμορφώθηκαν στις 416δρχ.

⁵²⁸ Βλ. γι' αυτά Χ. Αθανασιάδης Ο. π., σ. 99-102.

⁵²⁹ Ν. 2249 «Περί τροποποίησης και συμπλήρωσης διατάξεων τινών των νόμων 2145 και 1242β' περί δημοτικής εκπαίδευσης», ΦΕΚ 142 Α, ' 29-6-1920.

⁵³⁰ Χ. Αθανασιάδης, ό. π., σ.111,112, 113.

⁵³¹ Νόμος 2858 «Περί τροποποίησης και συμπλήρωσης των νόμων 2145 «περί αποδοχών κ.λ.π. του προσωπικού των σχολείων της δημοτικής εκπαίδευσης» και 2249 «περί τροποποίησης του νόμου 2145» Φ.Ε.Κ. 133/1 Αυγούστου 1922, τεύχ. Α'

⁵³² Χ. Αθανασιάδης, ό. π., σ. 158.

⁵³³ Γ. Δερτιλής (*Κοινωνικός μετασχηματισμός και στρατιωτική επέμβαση*, Αθήνα: Εξάντας, 1999), αναφέρεται στο Χ. Αθανασιάδης, ό. π, σ. 158.

Στις 15 Απριλίου 1923, πραγματοποιήθηκε το σημαντικό 3ο Συνέδριο της ΔΟΕ. Στο Συνέδριο αυτό, μεταξύ άλλων και στο επίπεδο των μισθολογικών διεκδικήσεων, αποφασίστηκε η διεκδίκηση του καθορισμού των μισθών των δασκάλων με βάση τον υπαλληλικό νόμο 2494, περισσότερο για λόγους κύρους και διαπραγματευτικού πλεονεκτήματος παρά για την άμεση μισθολογική αναβάθμιση του κλάδου.

Το αίτημα αυτό όμως έμεινε κενό γράμμα μέχρι το 5ο Συνέδριο, που άρχισε στις 25/5/1924. Εκεί επανήλθε κάτω από την πίεση της βάσης του διδασκαλικού κόσμου. Όμως η παρέμβαση του Γληνού (ως Γ.Γ του υπουργείου) στο Συνέδριο ήταν καταλυτική όσον αφορά την αλλαγή στάσης του σώματος. Ο Γληνός ισχυρίστηκε ότι δε συνέφερε τον κλάδο η εισαγωγή στον πανυπαλληλικό κώδικα, λόγω του αναμενόμενου συνωστισμού των δασκάλων στις κατώτερες θέσεις της κλίμακας (εξαιτίας και του τυπικά κατώτερου μορφωτικού τους επιπέδου). Αντ' αυτού, πρότεινε ένα σύστημα "δέκα τριετιών", όπου θα υπάρχουν τρεις οργανικοί βαθμοί (δημοδιδάσκαλοι-με αρχικό μισθό 400δρχ, διευθυντές-με αρχικό μισθό 500δρχ και επιθεωρητές- με αρχικό μισθό 600δρχ) και ο μισθός θα αυξάνεται ανά τριετία κατά 10% σε σχέση με τον αρχικό.

Το αμέσως επόμενο διάστημα, στις 23 Ιουλίου, με τη σύμφωνη πλέον γνώμη του κλάδου, προχώρησε η ψήφιση του νέου μισθολογίου. Ωστόσο, στο διάστημα που ακολούθησε η ΔΟΕ έδειξε μια τάση παλινδρόμησης στην προηγούμενη θέση περί υπαγωγής στον πανυπαλληλικό κώδικα. Η θέση αυτή δικαιολογείται από τις γενικότερες εξελίξεις. Λίγο μετά την ψήφιση του μισθολογίου των δασκάλων δόθηκαν σημαντικές αυξήσεις στους δικαστικούς και τους στρατιωτικούς, που -κατά κάποιον τρόπο- λειτουργούσαν σαν ρυθμιστές των δημοσιοϋπαλληλικών μισθών. Αυτό πυροδότησε γενικότερες εξελίξεις στο χώρο με την ίδρυση της Πανυπαλληλικής Διαχειριστικής Επιτροπής, που αξίωνε γενναίες αυξήσεις για τους δημοσίους υπαλλήλους. Οι δάσκαλοι θα διεκδικήσουν την ένταξή τους στον δημοσιοϋπαλληλικό κώδικα (Με κατώτερο βαθμό αυτόν του ακολούθου και ανώτερο αυτόν του τμηματάρχη β') μέσα από την προσχώρησή τους στο δημοσιοϋπαλληλικό μέτωπο. Η Επιτροπή έδωσε τελεσίγραφο ως τις 24 Σεπτεμβρίου να ικανοποιηθούν δύο βασικά αιτήματα: α) ο 12πλασιασμός των προπολεμικών μισθών για τους ανώτερους και ο 13πλασιασμός για τους κατώτερους υπαλλήλους και β) η διαβάθμιση των δασκάλων. Όλα αυτά συντελούνται στο φόντο του 13πλασιασμού του τιμάριθμου σε σχέση με το 1914.

Εντέλει, ψηφίστηκε Ν.Δ που προέβλεπε αύξηση των δημοσιοϋπαλληλικών μισθών με κλίμακα 11 και 12(αντί για το διεκδικούμενο 12 και 13) καθώς και την κατάταξη των δασκάλων στον κώδικα, σε τέσσερις βαθμούς (γραμματέως β', ακόλουθου, γραφέως α' και β'). Αν και οι μισθοί παρουσίαζαν μία μέση αύξηση

σε σχέση με αυτούς των “δέκα τριετιών” κατά 20%, οι δάσκαλοι κατατάχθηκαν τελικά δύο βαθμίδες κάτω από αυτές που -εξαρχής- διεκδικούσαν.⁵³⁴

Στις 25 Ιουνίου 1925, ο Θ. Πάγκαλος, όπως αναφέρθηκε⁵³⁵, ανατρέπει την κυβέρνηση Μιχαλακόπουλου. Οι προθέσεις της νέας ηγεσίας αποτυπώνονται στα λόγια του “υπουργού” οικονομικών: «Η Κυβέρνησις είναι αποφασισμένη να μην προβεί εις ουδεμίαν αύξησιν μισθών(..) Δεν δύναται διάφοροι ομάδες να εκβιάζουν την κυβέρνησιν».

Η κυβέρνηση Παγκάλου, συνεχίζοντας τις εκπαιδευτικές της παρεμβάσεις, εκδίδει σειρά νομοθετικών διαταγμάτων. Στο Ν.Δ. της 21ης Απρ. 1926 (ΦΕΚ 204/18 -Ιουν.-1926, τεύχ.Α΄) σχετικά με τη διαβάθμιση των δασκάλων: δημιουργούνται έξι κατηγορίες δημοδιδασκάλων και των δύο φύλων, διάταξη η οποία θα παραμείνει για όλο το επόμενο διάστημα σε ισχύ. Συγκεκριμένα οι υποδιδάσκαλοι καταλαμβάνουν τις τρεις πρώτες, κατώτερες, κατηγορίες και οι δημοδιδάσκαλοι τις επόμενες, τρεις ανώτερες.

Με αυτό το Ν.Δ. ορίζονται τα μισθολογικά κλιμάκια των εκπαιδευτικών και ο τρόπος προαγωγής τους. Η διαφοροποίηση σε ότι αφορά τις προαγωγές σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο είναι εμφανής. Συγκεκριμένα, παραμένει η διάταξη με βάση την οποία η προαγωγή των εκπαιδευτικών από τη μία βαθμίδα στην επόμενη να γίνεται με αρχαιότητα και κατόπιν σχετικής απόφασης του οικείου εποπτικού συμβουλίου, όμως για να πραγματοποιηθεί τώρα προαγωγή από την 4η στην 5η και 6η αντίστοιχα βαθμίδα (οι ανώτερες θέσεις της διαβάθμισης, στις οποίες υπάγονται οι δημοδιδάσκαλοι) απαιτείται μια σειρά ενέργειες όπως, ειδική έκθεση του επιθεωρητή, πρόταση κατόπιν του επιθεωρητή στο εποπτικό συμβούλιο και τέλος απόφαση του εποπτικού συμβουλίου. Για την προαγωγή από την 3η στην 4η βαθμίδα δίνεται η δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς μετά «εισιτήριοι δοκιμασίαν» να πάρουν ένα χρόνο άδεια και να μετεκπαιδευτούν σε μονοτάξιο διδασκαλείο και να προάγονται όπως οι δημοδιδάσκαλοι (Σχετικά βλπ. άρθρο 3, του Ν.Δ. της 21ης Απρ.1926).

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι η «ειδική έκθεση» του οικείου Επιθεωρητή έχει σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη- προαγωγή του εκπαιδευτικού από την μια κατηγορία στην άλλη. Εξάλλου όπως ρητά αναφέρεται: «Επιθεωρηταί παραλείποντες ή παραμελούντες την έγκαιρον υποβολήν των σχετικών εκθέσεων τιμωρούνται δι’ αποφάσεως του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου δια προσωρινής απολύσεως μέχρις έξι μηνών».(Άρθρο 5 του Ν.Δ. της 21ης Απρ.1926).

Η τακτική πρόσθετου επιμίσθιου για τους υπηρετούντες εκπαιδευτικούς στις Νέες Χώρες εξακολουθεί να υφίσταται (Άρθρο 8 του Ν.Δ. της 21ης Απρ.1926).

⁵³⁴ Βλ. γι’αυτά Χ. Αθανασιάδης, ό. π., σ.355-388.

⁵³⁵Βλ. εδώ στην ενότητα:ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στα Ν.Δ. περιλαμβάνεται επίσης και το Ν.Δ. της 31ης Ιουλ. 1926 (ΦΕΚ 262/2-Αυγ.-1926, τεύχ. Α΄) για τη λήψη μέτρων (συγκρότηση «εννεαμελούς επιτροπείας υπό του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου» -όργανο το οποίο θα μπορούσαμε να το χαρακτηρίσουμε, ως «παράρτημα» του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου) για την παρακολούθηση της δημοτικής εκπαίδευσης των ξενόφωνων πολιτών της Β. Ελλάδας.⁵³⁶

Η δικτατορία Πάγκαλου αναστέλλει, λοιπόν, τις εξελίξεις στο ζήτημα της αποκέντρωσης και όχι μόνο. Οι δημοτικιστές διανοούμενοι απομακρύνονται από τις θέσεις τους και επικεφαλής του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου ανέλαβε ο Ν. Εξαρχόπουλος με μια ομάδα άλλων μελών της συντηρητικής παράταξης. Το «Εθνικό Συνέδριο» και τα «Μαρασλειακά» που γίνονται αυτήν την περίοδο, αποτέλεσαν τεκμήρια των προθέσεων των συντηρητικών δυνάμεων. Το βασικό σύνθημα της δικτατορίας Πάγκαλου ήταν: «*Κάτω η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση-Οικονομίες στην Εκπαίδευση*»⁵³⁷ Για άλλη μία φορά η ανακόπτεται νομοθετικά η απόπειρα εκσυγχρονισμού του δημοτικού σχολείου, αλλά και της επίλυσης του μισθολογικού ζητήματος.

Έτσι, πραγματοποιείται το 8ο Συνέδριο της ΔΟΕ μέσα σε κλίμα τρομοκρατίας. Με διάταγμα, στις 26 Απριλίου 1926, απολύεται το προηγούμενο Δ.Σ διότι στο 8ο συνέδριο «επέκριναν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα κατά τρόπον απάδοντα εις δημοσίους υπαλλήλους».⁵³⁸

Η νέα ηγεσία, απέδωσε στους δασκάλους τους δύο επιπλέον βαθμούς που διεκδικούσαν, χωρίς όμως του αντίστοιχους μισθούς.⁵³⁹ Κι όλα αυτά, τη στιγμή που ο τιμάρριθμος το καλοκαίρι του 1926, είχε πλέον 16πλασιαστεί σε σχέση με το 1914, υποτιμώντας κι άλλο την αξία των μισθών.⁵⁴⁰

Στις 27 Ιουλίου, η νεοϊδρυθείσα Συνομοσπονδία Δημοσίων Υπαλλήλων (ΣΔΥ) διοργανώνει συνέλευση στο θέατρο “Ολυμπία”, με κύριο αίτημα την τιμαριθμική αναπροσαρμογή των δημοσιοϋπαλληλικών μισθών. Ανάμεσα στα αιτήματα και η απόδοση των διδασκαλικών μισθών με βάση το νέο βαθμολόγιο.⁵⁴¹ Στη συνέχεια, κάτω από την πίεση της γενικότερης κινητικότητας των δημοσίων υπαλλήλων υπογράφηκε στις 5 Νοεμβρίου Διάταγμα που απέδιδε στους δασκάλους τους αντίστοιχους -των βαθμών που κατείχαν- μισθούς.⁵⁴²

Το επόμενο διάστημα, ο νέος υπουργός Παιδείας Θ.Νικολούδης, προέρχονταν από το κόμμα των Ελευθεροφρόνων, δε

⁵³⁶ Βλ. γι αυτά Κ.Γ. Γιαννοπουλος, *Από το δάσκαλο στον επιθεωρητή: η περίπτωση του Β. Παπαγεωργίου (1914-1949)* τόμος Α΄ ... ό.π., σ.258-260.

⁵³⁷ ό.π., σ.283.

⁵³⁸ Χ. Αθανασιάδης, ό. π., σ. 418.

⁵³⁹ Ό., π., σ.429.

⁵⁴⁰ Ό. π., σ. 434.

⁵⁴¹ Ό. π., σ. 435.

⁵⁴² Ό. π., σ. 439.

συμμεριζόταν τα αιτήματα του συνδικαλιστικού φορέα των δασκάλων. Έτσι, στο ψήφισμα της ΔΟΕ - μιλούσε για απόκρουση της επέμβασης των προϊσταμένων του δασκάλου στα ατομικά και πολιτικά του δικαιώματα- η απάντηση του Νικολούδη είναι χαρακτηριστική: «Εφ’ όσον η Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδος(...)κατορθώνει ακόμα τελευταίως να εκφέρει θεωρίας “περί δασκάλου ως δασκάλου και δασκάλου ως πολίτη” η στάση του υπουργείου παιδείας θα είναι (...)δυσμενής κατά της τοιαύτης διδασκαλικής οργανώσεως».⁵⁴³

Στα Π.Ε.Σ.Ζ. υπάρχουν οι εξής αναφορές σχετικές με τα ανωτέρω εκτεθέντα:

Στην 22^α Πράξη της 15^{ης} Ιουνίου 1920 το Ε.Σ. ενέκρινε την πρόταση του Επιθεωρητή Νικ. Χ. Παπακώστα σχετικά με τη διαβάθμιση 36 δημοδιδασκάλων της Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ζαγορίου, ήτοι δύο μεν ως πρωτοβάθμιων, δύο ως δευτεροβάθμιων και 32 ως τριτοβάθμιων. Στη συνέχεια, αφού έλαβε υπόψη του «τάς διατάξεις του Νόμου 2145 α’ (Άρθρ. 3, 4 και 7) και του τροποποιούντος και συμπληρώσαντος αυτόν 2145 β’ Νόμου (Άρθρ. 1, έδαφ. 4, παρ. 4 και 5) περί καθορισμού της μισθοδοσίας των νυν εν ύπηρεσία λειτουργών της Δημοτικής Εκπαιδύσεως», πρότεινε «όπως καθορισθῆ ὁ μισθός μετά των τυχόν προσαυξήσεων των νυν εν ύπηρεσία διατελούντων 36 δημοδιδασκάλων της Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ζαγορίου ἀπό 1^{ης} Ιουνίου 1920 καί ἐφεξῆς ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ, τῆς ἀναγνωρισμένης προϋπηρεσίας καί των ἰδιαιτέρων προσόντων ἑνός ἐκάστου αὐτῶν συμφώνως πρὸς τόν ἐπόμενον πίνακα»⁵⁴⁴:

Δημοδιδασκάλων				Χρόνος επίσημος ανεγνωρισμένος Προϋπηρεσίας μέχρι 1 ^{ης} Ιουνίου 1920			Ἔτος λήψεως πτυχίου	Μισθός		Μισθός μετά προσ- αυξήσεων Αων, Βων, Γων
Αυξ. Αριθμ.	Όνομα και επώνυμον	Βαθμός ὅν εἶχε και εις ὄν διεβαθμίσθη	Ἔδρα σχολείου	Ἔτη	Μήνες	Μέρες		Αρχικός Α ^{ων} και Β ^{ων}	Αποδοχαί Γ ^{ων} αρχικῶν	
1	Κ. Παρτσάλης	Πτυχ.Α ^{ος} Δημ. λος.	Δοβρά	34	5	20	1893	400	—	460
2	Νικολ. Ρέσσοσ	Πτυχ.Α ^{ος} Δημ. λος.	Τσεπέλοβον	28	10	7	1888	400	—	460
3	Παντ. Θωμάς	Πτυχ. Β ^{ος} Δημ. λος.	Παπιγκον Μεγάλ.	5	5	14	1911	320	—	320
4	Κ. Παπαγεωργίου	Ανεγν.Β ^{ος} Δημ. λος.	Μπάγια	25	5	20	—	320	—	380

⁵⁴³ Χ. Αθανασιάδης, ό. π., σ. 507.

⁵⁴⁴ Βλ. γι’ αυτά: Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 56, 57.

5	Γ. Λέτσιος	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος.	Αληζωτ Τσιφλίκ	6	9	—	1914	—	240	310
6	Σπ. Στεφανίδης	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος.	Άνω Ραβένια	14	4	10	1914	—	240	320
7	Ηλ. Παρτσάλης	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος.	Άνω Σουδενά	9	9	5	1914	—	240	310
8	Ι. Χατζηγιάννης	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος.	Αρτσίστα	13	5	14	1914	—	240	320
9	Δ. Σιουράς	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος.	Αρτσίστα	12	7		1914	—	240	320
10	Αν. Τζιόβας	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος.	Κάτω Σουδενά	12	7	27	1914	—	240	320
11	Ι. Ευαγγελίδης	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος.	Λεσινίτσα	1	8	20	1918	—	240	300
12	Β. Ζωρδολυμης	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος.	Μανασή	2	3	22	1914	—	240	300
13	Κ. Τσινζόπουλος	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος.	Πάπιγκον Μικρό	1	8	21	1918	—	240	300
14	Κ. Γκράτζιος	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος.	Τσερβάριον	9	5	25	1914	—	240	310
15	Ι. Μίσιος	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος.	Τσερβάριον	8	9	—	1914	—	240	310
16	Δημ. Μάος	Ανεγν Γ ^{ος} Δημ/λος.	Άνω Βίτσα	14	9	—	—	—	240	300
17	Ν. Χατζη - βασδέκης	Ανεγν Γ ^{ος} Δημ/λος.	Βωβούσα	17	10	—	—	—	240	330
18	Αναστ. Φάφας	Ανεγν Γ ^{ος} Δημ/λος.	Γρεβενήτιον	8	5	21	—	—	240	290
19	Αναστ. Κάσσο	Ανεγν Γ ^{ος} Δημ/λος.	Δοβρίνοβον	10	4	3	—	—	240	290
20	Π. Βορόπουλος	Ανεγν Γ ^{ος} Δημ/λος.	Δόλιανη	17	9	—	—	—	240	330
21	Γ. Παπα βασιλείου	Ανεγν Γ ^{ος} Δημ/λος.	Δριστενίκον	10	6	6	—	—	240	290
22	Στεφ. Τζίμας	Ανεγν Γ ^{ος} Δημ/λος.	Ζωνδήλα	5	5	3	—	—)	240	280
23	Κ. Κοντοδήμος	Ανεγν Γ ^{ος} Δημ/λος.	Καλωτά	11	9	—	—	—	240	300
24	Ανδρ. Τόλογλου	Ανεγν Γ ^{ος} Δημ/λος.	Καπέσοβον	20	9	—	—	—	240	350
25	Μιχ. Ζέρβας	Ανεγν Γ ^{ος} Δημ/λος.	Κάτω Ραβένια	8	9	—	—	—	240	290
26	Νικ. Στάρας	Ανεγν Γ ^{ος} Δημ/λος.	Κάτω Σουδενά	18	5	20	—	—	240	330
27	Στεφ. Τσούφης	Ανεγν Γ ^{ος} Δημ/λος.	Κουκούλιον	32	5	20	—	—	240	360
28	Ορέστης Φιλίδης	Ανεγν Γ ^{ος} Δημ/λος.	Λάϊστα	3	6	21	—	—	240	280
29	Κ. Βορόπουλος	Ανεγν Γ ^{ος} Δημ/λος.	Λιασκοβέτσι ον	7	9	—	—	—	240	290

30	Ι. Σπυρόπουλος	Ανεγν Γ ^{ος} Δημ/λος.	Μονοδέντρι ον	20	4	14	—	—	240	350
31	Αναστ. Δούκας	Ανεγν Γ ^{ος} Δημ/λος.	Μπούλτζη	15	5	20	—	—	240	320
32	Γ. Σωτήρης	Ανεγν Γ ^{ος} Δημ/λος.	Νεγάδες	20	4	14	—	—	240	350
33	Χριστ. Πετρινός	Ανεγν Γ ^{ος} Δημ/λος.	Σκαμνέλιον	11	9	—	—	—	240	300
34	Αποστ. Τσάντης	Ανεγν Γ ^{ος} Δημ/λος.	Σωποτσέλιο	30	5	21	—	—	240	360
35	Δημ. Ζωΐδης	Ανεγν Γ ^{ος} Δημ/λος.	Φραγκάδες	14	9	—	—	—	240	300
36	Στεφ. Κικόπουλος	Ανεγν Γ ^{ος} Δημ/λος.	Κλειδωνιάβι στα	11	10	—	—	—	240	280

Στην 24^η Πράξη της 26^{ης} Ιουνίου 1920 ο ίδιος Επιθεωρητής καταθέτει πίνακα διαβάθμισης των 36 υπηρετούντων δημοδιδασκάλων «...λαβών υπ'όψει τας διαταγὰς τοῦ Νόμου 2145 α' (Ἄρθρ. 2, ἔδαφ. 4 καὶ 5) καὶ τοῦ τροποποιήσαντος καὶ συμπληρώσαντος αὐτόν Νόμου 2145 β' (Ἄρθρον 1, ἔδαφ. 1 καὶ 4) ὡς ἐπίσης καὶ τὴν υπ'ἀριθ. 24498 /30-5-920 Ἐγκύκλιον τοῦ Σ^{οῦ} ἐπὶ τῆς Παιδείας Ὑπουργείου περὶ προαγωγῆς τῶν δημοδιδασκάλων καταθέτει τὸν ἐπόμενον πίνακα, ἐν ᾧ λεπτομερῶς ἀναγράφονται α') πόσοι ἐκ τῶν νῦν ἐν τῇ Περιφερείᾳ ὑπηρετούντων 36 ἀρρένων δημοδιδασκάλων (διότι ἀπολύτως οὐδεμία δημοδιδασκάλισσα ὑπηρετεῖ) κατετάχθησαν εἰς τὴν πρώτην τάξιν, β!) πόσοι κατετάχθησαν εἰς τὴν δευτέραν τάξιν, γ!) πόσοι κατετάχθησαν εἰς τὴν τρίτην τάξιν, δ!) πόσον ἐν συνόλῳ χρόνον ὑπηρεσίας ἕκαστος τούτων θά ἔχη τὴν 1^{ην} Αὐγούστου 1920 καὶ ε!) τίνες ἐκ τούτων συνεπλήρωσαν ἤδη ἢ συμπληροῦσι μέχρι 1^{ης} Αὐγούστου ἐ.ἔ. ὀκταετῆ ὑπηρεσίαν ἀνεγνωρισμένην ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας ὡς συντάξιμον».

Επιπλέον «...ὁ κ. Ἐπιθεωρητής σαφηνίζων τὸ ζήτημα λέγει, ὅτι ἐκ τῶν ἀνωτέρω 36 δημοδιδασκάλων α!) οἱ δύο πρωτοβάθμιοι ἔχουσιν ἀνεγνωρισμένον ὡς συντάξιμον ὀλόκληρον τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας των, β!) ἐκ τῶν δευτεροβαθμίων ὁ μὲν Κων/νος Παπαγεωργίου ἔχει ἐπίσης ἀνεγνωρισμένον ὀλόκληρον τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας του, οὐχὶ ὁμως καὶ ὁ Παντελῆς Θωμᾶς, γ!) ἐκ τῶν τριτοβαθμίων 1) ἑννέα ὑπὸ μερικόν αὔξοντα ἀριθμὸν 1-9 ἔχουσιν ἤδη ἀνεγνωρισμένην ὑπεροκταετῆ ὑπηρεσίαν ὡς συντάξιμον 2) δεκαεπταί, οἱ ὑπὸ μερικόν αὔξ. ἀριθ. 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 καὶ 27 ἔχουσι μὲν ἤδη ὑπεροκταετῆ ὑπηρεσίαν, ἀλλ' οὐχὶ ἀνεγνωρισμένην ὡς συντάξιμον, διὸ ἐγκαίρως κληθέντες ἄλλοι μὲν ὑπέβαλον, ἄλλοι δὲ ὁ εἶς μετὰ τὸν ἄλλον ὑποβάλλουσιν ἤδη τὰ δικαιολογητικά των ἔγγραφα πρὸς ἀναγνώρισιν τῆς προὔπηρεσίας των ὡς συνταξίμου καὶ 3) ἕξ μόνον, οἱ ὑπὸ μερικόν αὔξ. ἀριθ. 12,

32, 33, 34, 35 καί 36 δέν θά ἔχωσι συμπληρωμένην ὀκταετῆ ἐν συνόλῳ ὑπηρεσίαν τήν 1^η Αὐγούστου ἐ.ἔ.

Ἀκολούθως ὁ κ. Ἐπιθεωρητής προτείνει, ὅπως ἐκ τῶν 32 τριτοβαθμίων δημοδιδασκάλων τῆς Περιφέρειας τεθῶσιν ὑπό κρίσιν μόνον οἱ 9, οἵτινες ἔχουσιν ἤδη ἀνεγνωρισμένην ὀκταετῆ συντάξιμον ὑπηρεσίαν καί ἐκ τούτων προαχθῶσιν κατ' ἀρχαιότητα μόνον οἱ 8, κριθῆ δέ στάσιμος ὁ Ἀπόστολος Τσάντης, ὅστις

ἀναγνωρισθεῖς δυνάμει τοῦ νόμου 402 οὐ μόνον δέν ἐφρόντισε περί τῆς περαιτέρω μορφώσεώς του....»⁵⁴⁵

Ο πίνακας αὐτός ἔχει ως εξής:

Αὔξων ἀριθμός	᾽Όνομα καί	Βαθμός ἐν ἡδηκείῳ	Χρόνος ὑπηρεσίας μέχρι 1 ^{ης} Αὐγούστου 1920				Παρατηρήσεις
			ὡς τριτοβάθμιος	ἐν τῷ συνόλῳ	ἐν συνόλῳ	ἀνεγνωρισμένος	

⁵⁴⁵ Βλ. γι' αὐτά: Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 62-64.

Γενικός	Μερικός κατά βαθμολογία	ἐπώνυμον		βαθμῶ του			συντάξιμος									
				Ἔτ	Μῆν	Ἡμ	Ἔτ	Μῆν	Ἡμ							
1	1	Κ. Παρτσάλης	Δ ^{ος}	8	---	---	2	7	20	34	7	20	34	7	20	Κ. Παπαγεωργίου Β ^{ος} Παντελῆς Θωμάς Β ^{ος} (υπογραφές)
2	2	Νικ. Ρέσσος	Δ ^{ος}	-	----	---	---	7	29	---	7	29	---	7		
3	1	Κ. Παπαγεωργίου	Β ^{ος}	-	---	---	6	7	21	25	7	21	5	7	21	
4	2	Παντελῆς Θωμάς	Β ^{ος}	2	----	---	29	11	---	8	11	---	5	7	14	
5	1	Στέφανος Τζούφης	Γ ^{ος}	0	----	---	5	----	---	41	5	---	32	7	20	
6	2	Ἀπόστ. Τσάντης	Γ ^{ος}	3	----	---	5	----	---	35	7	21	30	7	21	
7	3	Ἀνδρέας Τόλογλου	Γ ^{ος}	-	----	---	---	---	---	20	11	---	20	11	---	
8	4	Ν. Χατζηβασδέκης	Γ ^{ος}	-	----	---	---	---	---	17	11	8	17	6	29	
9	5	Ν. Στάρας	Γ ^{ος}	-	----	---	---	---	---	18	4	20	15	7	20	
10	6	Ἰ. Χατζηγιάνης	Γ ^{ος}	-	----	---	---	---	---	13	11	---	13	7	14	
11	7	Δημ. Σιουράς	Γ ^{ος}	-	----	---	---	---	---	12	9	---	12	9	---	
12	8	Χριστ. Πετρινός	Γ ^{ος}	-	----	---	---	---	---	11	11	---	11	11	---	
13	9	Γ. Παπαβασιλείου	Γ ^{ος}	-	----	---	---	---	---	10	8	6	10	8	6	
14	10	Κ. Γκράτζιος	Γ ^{ος}	-	----	---	---	---	---	9	7	25	5	7	25	
15	11	Π. Βορόπουλος	Γ ^{ος}	-	----	---	---	---	---	19	11	---	5	7	25	
16	12	Κ. Βορόπουλος	Γ ^{ος}	-	----	---	---	---	---	7	11	---	5	7	25	
17	13	Ἀναστ. Φάφας	Γ ^{ος}	-	----	---	---	---	---	8	7	21	5	7	21	
18	14	Ἰ. Σπυρόπουλος	Γ ^{ος}	-	----	---	---	---	---	26	10	29	5	7	21	
19	15	Γ. Σωτήρης	Γ ^{ος}	-	----	---	---	---	---	45	2	---	5	7	21	
20	16	Δημ. Μάος	Γ ^{ος}	-	----	---	---	---	---	14	11	---	5	7	20	
21	17	Κ. Κοντοδήμος	Γ ^{ος}	-	----	---	---	---	---	11	11	---	5	7	20	
22	18	Ἀναστ. Δούκας	Γ ^{ος}	-	----	---	---	---	---	15	7	20	5	7	20	

23	19	Ί. Μίσιος	Γ ^{ος}						8	11		5	7	14	
24	20	Άναστ. Κάσσο	Γ ^{ος}						10	6	3	5	7	3	
25	21	Στεφ. Τσίμας	Γ ^{ος}						9	11		5	7	3	
26	22	Δημ. Ζωΐδης	Γ ^{ος}						14	11		5	6	8	
27	23	Γ. Λέτσιος	Γ ^{ος}						6	11		5	5	23	
28	24	Μιχ. Ζέρβας	Γ ^{ος}						8	8		5	5	23	
29	25	Ήλ. Παρτσάλης	Γ ^{ος}						9	8	5	4	11	5	
30	26	Άναστ. Τζιόβας	Γ ^{ος}						12	9	27	4	9	27	
31	27	Σπυρ. Στεφανίδης	Γ ^{ος}						14	6	10	4	6	4	
32	28	Όρ. Φιλίδης	Γ ^{ος}						4	7	4	3	8	21	
33	29	Βασιλ. Ζωρδούμης	Γ ^{ος}						6	9	1	2	5	22	
34	30	Στεφ. Κικόπουλος	Γ ^{ος}						4	8	20	4	8	20	10 έτη ως υποδιδάσκαλος
35	31	Κ. Τσιντζόπουλος	Γ ^{ος}						1	10	21	1	10	21	
36	32	Ί. Εύαγγελίδης	Γ ^{ος}						1	10	20	1	10	20	

Στην 28η Πράξη της 10^{ης} Οκτωβρίου 1920 ο Επιθεωρητής- με βάση την ισχύουσα νομοθεσία- καθόρισε σε 300 δραχμές τον μισθό πτυχιούχου Γ^{ου} δημοδιδασκάλου (έτους 1914) ως προσωρινού αναπληρωτή και έχοντος υπερδιετή προϋπηρεσία.

Παράθεμα σχετικό: «...αφού έλαβε υπόψη του «τόν Νόμον 2145 και τόν τροποποιούντα αυτόν 2249 περί άποδοχών κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδευσεως· ε΄) τήν ὑπ'άριθ. 244 τῆς 30^{ης} Μαΐου 1920 ἑρμηνευτικὴν ἐγκύκλιον διαταγὴν τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^υγπουργείου περί διαβαθμίσεως καὶ καθορισμοῦ τοῦ μισθοῦ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ στ΄) τήν ὑπ'άριθ. 11256έ.ἑ. (κατηγορία Α. ἐδάφ. 7) ἑρμηνευτικὴν ἐγκύκλιον διαταγὴν τοῦ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^υγπουργείου ἐπὶ τοῦ Νόμου 2145 περί καθορισμοῦ τοῦ μισθοῦ τῶν προσωρινῶν ἀναπληρωτῶν. Προτείνει τόν διορισμόν τοῦ Νικολάου Φ. Χατζῆ, πτυχιούχου Γ^ο δημοδιδασκάλου, ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐν αναρρωτικῇ ἀδείᾳ διατελοῦντος δημοδιδασκάλου τοῦ μονοτάξιου Δημοτικοῦ σχολείου ἀρρένων Ζωνδῆλης Στεφάνου Τσίμα, ἐπὶ μισθῷ δραχμῶν 300 κατὰ μῆνα καὶ μέχρις ἀναρρώσεως τοῦ μονίμου τούτου δημοδιδασκάλου Ζωνδῆλης».

Το Εποπτικό Συμβούλιο την ενέκρινε ομόφωνα.⁵⁴⁶

Στην ἴδια Πράξη το Ε.Σ. ενέκρινε το διορισμό του Κωνσταντίνου Ζαΐμη, Γ^ο δημοδιδασκάλου, φέροντος πτυχίο Διδασκαλείου ἔτους 1916 και ἔχοντος υπερδιετὴ προὔπηρεσία ως προσωρινού επίσης ἀναπληρωτὴ και με μισθὸ 300 δραχμὲς μηνιαίως. Επιπλέον αποφάσισε το διορισμό του Λαζάρου Γερολάζου, ἀπολυτηριούχου Γυμνασίου, ως προσωρινού ἀναπληρωτὴ στο μονοτάξο μεικτὸ Δημοτικὸ σχολεῖο Λεσινίτσας με μισθὸ 200 δραχμὲς το μῆνα κατὰ ἀντὶ του μονίμου δημοδιδασκάλου της Κοινότητος που υπηρετοῦσε στο στρατό και μέχρι να ἀπολυθεῖ.⁵⁴⁷

Στην 29^η Πράξη της 9^{ης} Νοεμβρίου 1920, το Ε.Σ. ενέκρινε το διορισμό του Ευλαμπίου Γ. Γκωλέτση, πτυχιούχου δημοδιδασκάλου ως τριτοβάθμιου δημοδιδασκάλου στην κενὴ θέση του μονοτάξιου μεικτοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Μπάγιας με μηνιαίον μισθὸ 240 δραχμῶν.⁵⁴⁸

Στην 30^η Πράξη της 20^{ης} Νοεμβρίου 1920 το Ε.Σ. ενέκρινε το διορισμό του Στεφ. Λαζαρίδου, πτυχιούχου Δημοδιδασκάλου, ως τριτοβάθμιου Δημοδιδασκάλου στην κενὴ θέση του διτάξιου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Πατίγκου (Μεγάλης Συνοικίας) με μηνιαίον μισθὸ 240 δραχμὲς.⁵⁴⁹

Στην 32^η Πράξη της 29^{ης} Δεκεμβρίου 1921, το Ε.Σ. αποφάσισε να εγκρίνει το διορισμό του Νικολ. Φ. Χατζῆ, πτυχιούχου Γ^ο Δημοδιδασκάλου, στην κενὴ θέση του Μονοτάξιου Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων Ζωνδῆλης, με βαθμὸ Γ^ο

⁵⁴⁶ Βλ. γι' αὐτὰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 71.

⁵⁴⁷ Ὅπ. σ. 72, 73.

⁵⁴⁸ Βλ. γι' αὐτὰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 74.

⁵⁴⁹ Βλ. γι' αὐτὰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 75.

Δημοδιδασκάλου και με μισθό 300 δραχμές το μήνα «ὡς ἔχοντος πτυχίον Μονοταξίου Διδασκαλείου τοῦ ἔτους 1914 καὶ ὑπερδιετῆ ὑπηρεσίαν»⁵⁵⁰.

Στην 34^η Πράξη της 31^{ης} Μαρτίου 1921 το Ε.Σ. αναθεωρώντας προηγούμενη απόφασή του σχετικά με τον επακριβή χρόνο της συντάξιμης δημοσίας υπηρεσίας δάσκαλου καθώς και τον αντίστοιχο μισθό, ενέκρινε την εξής πρόταση του Επιθεωρητή Νικ. Χ. Παπακώστα: «Λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 3 κ' 4 του 2145 Νόμου "Περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως" και β') τὰ ἄρτι προσαχθέντα δικαιολογητικά ἔγγραφα τοῦ πρωτοβαθμίου ὑποδιδασκάλου Κάτω Βίτσης Φιλίππου Δαουδῆ, ἐν οἷς κ' ἢ ὑπ' ἀριθ. 49638/24 Νοεμβρίου 1920 πρᾶξις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, Προτείνει ὅπως ἀναθεωρουμένης ἐν μέρει (Κεφάλ. Α', ἐδάφ. 41) τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 π.ἔ. πράξεως τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου τό μὲν καθορισθῆ ἑπακριβῶς ὁ χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας ὑπηρεσίας τοῦ ἀνωτέρω ὑποδ/λου Φιλ. Δαουδῆ μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 εἰς ἔτη 35 μῆνας 5 και ἡμέρας 21, τό δέ διὰ τόν λόγον τοῦτον κανονισθῆ ὁ μισθός αὐτοῦ εἰς δραχμάς διακοσίας τριάκοντα πέντε (235) μηνιαίως, ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμέρας».⁵⁵¹

Επίσης, στην 35^η Πράξη της 29^{ης} Απριλίου 1921 το Ε. Σ. αποφασίζει ομόφωνα τον επακριβή καθορισμό του χρόνου της συντάξιμης δημοσίας υπηρεσίας αλλά και την προσαύξηση του μισθοῦ τεσσάρων εκπαιδευτικῶν, με βάση «τάς ἄρτι προσαχθείσας ὑπουργικὰς πράξεις». Οι σχετικές εισηγήσεις του Επιθεωρητή ἔχουν ως εξής:

«...Λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 τοῦ 2145 Νόμου "περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως" καὶ τὰς ἄρτι προσαχθείσας ὑπ' ἀριθ. 43033 π.ἔ. δύο ὑπουργικὰς πράξεις, δι' ὧν ἐκανονίσθη ἑπακριβῶς ὁ συντάξιμος χρόνος τῆς προὔπηρεσίας τῶν κατωτέρω δύο ὑποδιδ/λων Προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης ἐν μέρει (Κεφάλ. Α', ἐδάφ. 40 και 43) τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 π.ἔ. πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου α') τό μὲν καθορισθῆ εἰς τό ὄρθόν ὁ χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας ὑπηρεσίας τῆς πρωτοβαθμίου ὑποδιδασκαλίσεως Νεγάδων, Ἀνδρονίκης Κυριακοπούλου, μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 εἰς ἔτη 15 και μῆνας 9, τό δέ διὰ τόν λόγον τοῦτον κανονισθῆ ὁ μισθός αὐτῆς ἡῦξημένος, ἀντὶ δραχμῶν 190, ὡς διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχεν ὀρισθῆ, εἰς δραχμάς 205 μηνιαίως ἀπό τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919· καί:

β') Τό μὲν καθορισθῆ εἰς τό ὄρθόν ὁ χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας ὑπηρεσίας τοῦ πρωτοβαθμίου ὑποδιδασκάλου Τσερνεσίου, Νικολ. Μπιζακίδου, μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 εἰς ἔτη 23, μῆνας ἕξ και ἡμέρας 204, τό δέ διὰ τόν λόγον τοῦτον κανονισθῆ ὁ μισθός αὐτῆς ἡῦξημένος, ἀντὶ δραχμῶν 190, ὡς διὰ

⁵⁵⁰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. σ. 80.

⁵⁵¹ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 82.

τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἄριθ. 20 πράξεως εἶχεν ὀρισθῆ, εἰς δραχμάς 220 μηνιαίως ἀπό τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919....

«...λαβὼν ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 3 τοῦ 2145 Νόμου "περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως" καὶ τὴν ἄρτι προσαχθεῖσαν ὑπ' ἄριθ. 36814 π.ἔ. ὑπουργικὴν πράξιν, δι' ἣς χορηγεῖται 5 δραχμάς μηνιαία προσαύξησις μισθοῦ ἀπὸ τῆς 22^{ας} Ἰανουαρίου 1916 εἰς τὸν γ^{ον} ὑποδιδ/λον Μακρίνου Δημήτρ. Δημόπουλον, λόγῳ συμπληρώσεως πρώτης πενταετίας ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, Προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης ἐν μέρει (Κεφ. Α', ἐδάφ. 62) τῆς ὑπ' ἄριθ. 20 π.ἔ. πράξεως τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου αὐξηθῆ ὁ μισθὸς τοῦ ὑποδιδ/λου τούτου κατὰ δραχμάς πέντε (5) μηνιαίως, οὕτω δέ ἀντὶ δραχμῶν 160, ὡς διὰ ταύτης εἶχεν ὀρισθῆ, κανονισθῆ εἰς δραχμάς ἑκατὸν ἐξήκοντα πέντε (165) μηνιαίως ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, καθ' ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, δηλ. πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου 2145, εἶχε συμπληρῶση ὑπερπενταετῆ δημοσίαν προὔπηρεσίαν.

«...λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 3 τοῦ 2145 Νόμου "περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως" καὶ τὴν ἄρτι προσαχθεῖσαν ὑπ' ἄριθ. 9829 π.ἔ. Ὑπουργ. πράξιν, δι' ἣς χορηγεῖται 10 δραχμάς μηνιαία προσαυξήσις μισθοῦ ἀπὸ τῆς 16 Ἰανουαρίου 1915 εἰς τὸν β^{ον} ὑποδιδάσκαλον Φλαμπουραρίου Γεώργ. Στεφόπουλον λόγῳ συμπληρώσεως δύο πενταετῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ.

Προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης ἐν μέρει ((Κεφ. Α', ἐδάφ. 53) τῆς ὑπ' ἄριθ. 20 π.ἔ. πράξεως τοῦ Ἐπ. Συμβουλίου αὐξηθῆ ὁ μισθὸς τοῦ ὑποδιδασκάλου τούτου κατὰ δραχμάς δέκα (10) μηνιαίως, οὕτω δέ ἀντὶ δραχμῶν 170, ὡς διὰ ταύτης εἶχεν ὀρισθῆ, κανονισθῆ εἰς δραχμάς ἑκατὸν ὀγδοήκοντα (180) μηνιαίως ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, καθ' ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, δηλ. πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 2145, εἶχε συμπληρῶση ὑπερδεκαετῆ δημοσίαν προὔπηρεσίαν».⁵⁵²

Και στὴν 36^η Πράξιν τῆς 8^{ης} Μαΐου 1921 « Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς λαβὼν ὑπ' ὄψει τοὺς νόμους 2145 καὶ 2249 "περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως" καὶ τὰς ἄρτι ὡς δικαιολογητικά ἔγγραφα προσαχθεῖσας πράξεις τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας κ. Ὑπουργοῦ, δι' ὧν ἀναγνωρίζεται ὡς συντάξιμος ἢ προὔπηρεσία τῶν κατωτέρω ὀκτώ (8) Δημοδιδασκάλων Προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένων τῶν ὑπ' ἄριθ. 22 (Κεφάλ. Γ') καὶ 24 (Κεφάλ. Α') π.ἔτους πράξεων τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὸν κανονισμόν τῆς ἐν συνόλῳ μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1920 συνταξίμου δημοσίας προὔπηρεσίας αὐτῶν καθορισθῆ αὕτη εἰς τὸ ἀκριβές, ἔχουσα ὡς ἐξῆς ἦτοι:

α') Τοῦ Πέτρου Βοροπούλου Γ^{ον} Δημοδιδασκάλου Δόλιανης εἰς ἔτη 19 καὶ μῆνας ἐννέα (9) μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1920. _

⁵⁵² Βλ. γι' αὐτὰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 83-85.

β') Τοῦ Νικολ. Χατζηβασδέκη Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Βωβούσης εἰς ἔτη δέκα ἐπτὰ (17) καὶ μῆνας δέκα (10) μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

γ') Τοῦ Ἀναστασίου Δούκα Γ^{ου} Δημοδ/λου Μπούλτσας εἰς ἔτη δέκα πέντε (15) καὶ μῆνας ἑννέα (9) μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

δ') Τοῦ Κωνστ. Κοντοδήμου Γ^{ου} Δημοδ/λου Καλωτᾶς εἰς ἔτη (11) ἑνδεκα καὶ μῆνας (9) ἑννέα μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

ε') Τοῦ Ἡλίου Παρτσάλη Γ^{ου} Δημοδ/λου Ἄνω Σουδενῶν εἰς ἔτη (9) μῆνας ἑννέα (9) καὶ ἡμέρας εἴκοσι δύο (22) μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

στ') Τοῦ Ἀναστασίου Φάφα Γ^{ου} Δημοδ/λου Γρεβενητίου εἰς ἔτη ὀκτώ (8) καὶ μῆνας ἑννέα (9) μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

ζ') Τοῦ Μιχ. Ζέρβα Γ^{ου} Δημοδ/λου Κάτω Ραβενίων εἰς ἔτη ὀκτώ (8) μῆνας ἐπτὰ (7) καὶ ἡμέρας εἴκοσι τρεῖς (23) μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._ καὶ

η') Τοῦ Κωνστ. Βοροπούλου Γ^{ου} Δημοδ/λου Λιασκοβετίου εἰς ἔτη (7) ἐπτὰ καὶ μῆνας (9) ἑννέα μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας».

Στην ἴδια Πράξη το Ε.Σ. ἐνέκρινε το διορισμὸ του ἀπολυτηριούχου Γυμνασίου Μιχαήλ Β. Τζόβα ως προσωρινὸ ἀναπληρωτὴ του μόνιμου δημοδ/λου, στο διτάξιο μεικτὸ Δημοτ. Σχολεῖο Ἀρτσιόστης, με μισθὸ 200 το μῆνα και μέχρι και μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του.⁵⁵³

Στην 37^η Πράξη τῆς 28^{ης} Ιουνίου 1921 ο Επιθεωρητὴς Νικολ. Χρ. Παπακώστας εισηγεῖται τροποποίηση μόνον ὅσον ἀφορᾷ το συνολικὸ συντάξιμο χρόνο δύο ἐκαπιδευτικῶν ως ἐξῆς: «...λαβῶν ὑπ' ὄψει τούς Νόμους 2145 κ' 2249 "περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως" καὶ τὰς ἄρτι ὡς δικαιολογητικά ἔγγραφα προσαχθείσας δύο ταύταριθμοὺς (31328/20-11-920) πράξεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, δι' ὧν ἀναγνωρίζεται ὡς συντάξιμος ἢ προϋπηρεσία τῶν κατωτέρω δύο δημοδιδασκάλων Προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένων τῶν ὑπ' ἀριθ. 22 (Κεφ. Γ') καὶ 24 (Κεφ. Α') π.ἔ. πράξεων τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὸν κανονισμόν τῆς ἐν συνόλῳ μέχρι 1^{ης} Ιουνίου 1920 συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας αὐτῶν καθορισθῆ αὕτη εἰς τό ἀκριβές ἔχουσα ὡς ἐξῆς, ἦτοι :

α') Τοῦ Ἀναστασίου Τζιόβα Γ^{ου} Δημοδ/λου Δοβρᾶς εἰς ἔτη 12, μῆνας ἐπτὰ (7) κ' ἡμέρας 27 μέχρι τῆς 1^{ης} Ιουνίου 1920 κ'

β') Τοῦ Βασιλείου Ζωρδούμη Γ^{ου} Δημοδ/λου Μανασῆς εἰς ἔτη ἕξ (6), μῆνας ἐπτὰ (7) καὶ ἡμέρας 2 μέχρι τῆς 1^{ης} Ιουνίου 1920».

Το Ε.Σ. ἐνέκρινε τὴν πρόταση «τοῦ μισθοῦ αὐτῶν παραμένοντος τοῦ αὐτοῦ, ὡς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 22. π.ἔ. πράξεως εἶχε κανονισθῆ».

Στην ἴδια Πράξη ο Επιθεωρητὴς, με βάση τις νομοθετικὲς διατάξεις και τις σχετικὲς τροποποιήσεις «περὶ καθορισμοῦ τῆς μισθοδοσίας τῶν νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ

⁵⁵³Βλ. γι' αὐτὰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 86,87.

λειτουργῶν τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως», εισηγείται τον επακριβή χρόνο συντάξιμου υπηρεσίας και τον προσαυξημένο αντίστοιχα μισθό τριῶν εκπαιδευτικῶν. Το Ε.Σ. ενέκρινε τις προτάσεις του αναθεωρώντας προηγούμενη απόφασή του.

Σχετικό παράθεμα: «...λαβῶν ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2145 (ἄρθρα 3,4 καὶ 7) καὶ τοῦ τροποποιήσαντος καὶ συμπληρώσαντος αὐτόν 2249 (ἄρθρ. 1 ἐδάφ. 4, παρ. 4 καὶ 5) περί καθορισμοῦ τῆς μισθοδοσίας τῶν νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ λειτουργῶν τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως ὡς δ' ἐπίσης καὶ τὰ ἄρτι προσαχθέντα δικαιολογητικά ἔγγραφα τοῦ Γ. Δημοδιδασκάλου ἀρρένων Νεγάδων Γεωργίου Σωτήρη, ἐν οἷς καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 31328/20 Νοεμ. 1920 πράξις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένων ἐν μέρει τῶν ὑπ' ἀριθ. 20 καὶ 22 π.ἔ. πράξεων τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου, τὸ μὲν καθορισθῆ ἑπακριβῶς ὁ χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προὔπηρεσίας τοῦ ἀνωτέρω Δημοδιδασκάλου Γ. Σωτήρη μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 εἰς ἔτη 33, μῆνας 4 καὶ ἡμέρας 7, τὸ δὲ διὰ τὸν λόγον τοῦτον κανονισθῆ ὁ μισθός αὐτοῦ ἀντὶ δραχμῶν 310, ὡς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ, εἰς δραχμὰς 350 μηνιαίως ἀπὸ 1^{ης} Ἰουνίου 1919 μέχρι 1^{ης} Ἰουνίου 1920 καὶ ἀπὸ 1^{ης} Ἰουνίου ἀντὶ δραχμῶν 350 ὡς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 22 πράξεως εἶχε κανονισθῆ, εἰς τὸ ἀνώτατον ὄριον ἦτοι εἰς δραχμὰς 360 μηνιαίως. _

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀναθεωρουμένων ἐν μέρει τῶν ὑπ' ἀριθ. 20 καὶ 22 π.ἔ. πράξεων τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου, τὸ μὲν καθορισθῆ ἑπακριβῶς ὁ χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προὔπηρεσίας τοῦ ἀνωτέρω Δημοδιδασκάλου Γ. Σωτήρη μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 εἰς ἔτη 33, μῆνας 4 καὶ ἡμέρας 7, τὸ δὲ διὰ τὸν λόγον τοῦτον κανονισθῆ ὁ μισθός αὐτοῦ ἀντὶ δραχμῶν 310, ὡς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ, εἰς δραχμὰς 350 μηνιαίως ἀπὸ 1^{ης} Ἰουνίου 1919 μέχρι 1^{ης} Ἰουνίου 1920 καὶ ἀπὸ 1^{ης} Ἰουνίου ἀντὶ δραχμῶν 350 ὡς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 22. πράξεως εἶχε κανονισθῆ, εἰς τὸ ἀνώτατον ὄριον ἦτοι εἰς δραχμὰς 360 μηνιαίως. _

Δ'.

λαβῶν ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 τοῦ 2145 Νόμου ἑπεὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως», ὡς δ' ἐπίσης καὶ τὰ ὑπὸ τῶν κατωτέρω τριῶν ὑποδιδασκάλων ἄρτι προσαχθέντα δικαιολογητικά ἔγγραφα (ἐν οἷς καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 51613 κ' 43033/20 Νοεμβρίου 1920 πράξεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας), προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης ἐν μέρει τῆς ὑπ' ἀριθ. 20/Κεφάλ. Α'. ἐδάφ. 42, 51 κ' 54) π.ἔ. πράξεις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου καθορισθῆ ἑπακριβῶς α'.) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προὔπηρεσίας τοῦ Δ. Σωτηροπούλου α! /βαθμίου ὑποδιδασκάλου εἰς ἔτη 18 καὶ μῆνας 9 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, ὁ δὲ μισθός αὐτοῦ διὰ τὸν λόγον τοῦτον, ἀντὶ δραχμῶν 190, ὡς διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ, εἰς δραχμὰς 205 μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας β!) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προὔπηρεσίας τοῦ Χαραλ. Παπαχαρίση β! ὑποδιδασκάλου εἰς ἔτη 38

καί μῆνας 9 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, ὁ δέ μισθός αὐτοῦ διά τόν λόγον τοῦτον ἀντί δραχμῶν 180, ὡς διά τῆς ὑπ'ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμάς 225 μηνιαίως ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμέρας καί γ!) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου προϋπηρεσίας τοῦ Χρυσοστόμου ἱερέως Τζόκα β!/βαθμίου ὑποδιδ/λου μέχρι τῆς 10^{ης} Σεπτεμβρίου 1919, ἡμέρας, καθ' ἣν διωρίσθη εἰς ἔτη 11, ὁ δέ μισθός αὐτοῦ διά τόν λόγον τοῦτον ἀντί δραχμῶν 170, ὡς διά τῆς ἀνωτέρω ὑπ'ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμάς 180 ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμέρας.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης τῆς ὑπ'ἀριθ. 20 (Κεφάλ. Α! ἐδάφ. 42, 51 καί 54) π.ἔ. πράξεως τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου καθορισθῆ ἐπακριβῶς α!) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τοῦ Δ. Σωτηροπούλου α!βαθμίου ὑποδιδασκάλου εἰς ἔτη 18 καί μῆνας 9 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, ὁ δέ μισθός αὐτοῦ διά τόν λόγον τοῦτον ἀντί δραχμῶν 190, ὡς διά τῆς ἀνωτέρω ὑπ'ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμάς 205 μηνιαίως ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμέρας, β!) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τοῦ Χαραλ. Παπαχαρίση β!/ὑποδιδασκάλου εἰς ἔτη 38 καί μῆνας 9 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, ὁ δέ μισθός αὐτοῦ διά τόν λόγον τοῦτον ἀντί δραχμῶν 180, ὡς διά τῆς ἀνωτέρω ὑπ'ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμάς 225 μηνιαίως ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμέρας καί γ!) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου προϋπηρεσίας τοῦ Χρυσοστόμου ἱερέως Τζόκα β!/βαθμίου ὑποδιδ/λου μέχρι τῆς 10^{ης} Σεπτεμβρίου 1919, ἡμέρας, καθ' ἣν διωρίσθη εἰς ἔτη 11, ὁ δέ μισθός αὐτοῦ διά τόν λόγον τοῦτον ἀντί δραχμῶν 170, ὡς διά τῆς ἀνωτέρω ὑπ'ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμάς 180 ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμέρας». ⁵⁵⁴

Επίσης, στην 38^η Πράξη της 22^{ης} Ιουλίου 1921, «Ο κ. Ἐπιθεωρητής

Α!

λαβῶν ὑπ'ὄψει τούς νόμους 2145 καί 2249 "περί ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως" καί τάς ἄρτι ὡς δικαιολογητικά ἔγγραφα προσαχθείσας τρεῖς πράξεις (ὑπ'ἀριθ. 43033/20-11-920 κ' 56607 κ' 56607/25 Ἰουνίου 1921) τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, δι' ὧν ἀναγνωρίζεται ὡς συντάξιμος ἡ προϋπηρεσία τῶν κατωτέρω τριῶν διδασκάλων προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένων τῶν ὑπ'ἀριθ. 20, 22 καί 24 π.ἔ. πράξεων τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου μόνον ὅσον ἀφορᾷ τόν κανονισμόν τῆς ἐν συνόλῳ μέχρι 1^{ης} Ἰουνίου 1920 συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας αὐτῶν, καθορισθῆ αὕτη εἰς τό ἀκριβές ἔχουσα ὡς ἐξῆς: ἦτοι· α!) τῆς Οὐρανίας Ὀδυσσεῶς β!/βαθμίου ὑποδιδασκαλίας Σωποτσελίου εἰς ἔτη 3, μῆνας 7 καί ἡμέρας 17 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1920· β!) τῆς Ἀρετῆς Μπάρια α!/βαθμίου ὑποδιδασκαλίας θηλέων Ζωνδήλης εἰς ἔτη 14, μῆνας 8 καί ἡμέρας 29 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1920· καί γ!) τοῦ Κωνσταντίνου Γκράτζιου Γ/βαθμίου Δημοδιδ/λου Τσερβαρίου εἰς ἔτη 9, μῆνας 5 καί ἡμέρας 25 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1920. _

⁵⁵⁴Βλ. γι' αὐτά Π.Ε.Σ.Ζ., σ.89, 90.

Τό Έποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν επί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει ὅπως ἀναθεωρουμένων τῶν ὑπ'ἀριθ. 20, 22 καί 24 π.ἔ. πράξεων τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου μόνον ὅσον ἀφορᾷ τόν κανονισμόν τῆς ἐν συνόλω μέχρι 1^{ης} Ἰουνίου 1920 συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας αὐτῶν, καθορισθῆ αὕτη εἰς τό ἀκριβές ἔχουσα ὡς ἐξῆς: ἦτοι· α!) τῆς Οὐρανίας Ὀδυσσέως β/βαθμίου ὑποδιδασκαλίσσης Σωποτσελίου εἰς ἔτη 3, μῆνας 7 καί ἡμέρας 17 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1920· β!) τῆς Ἀρετῆς Μπάρια α/βαθμίου ὑποδιδασκαλίσσης θηλέων Ζωνδήλης εἰς ἔτη 14, μῆνας 8 καί ἡμέρας 29 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1920· καί γ!) τοῦ Κωνσταντίνου Γκράτζιου Γ/βαθμίου Δημοδιδ/λου Τσερβαρίου εἰς ἔτη 9, μῆνας 5 καί ἡμέρας 25 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1920. _

Β!

λαβῶν ὑπ'ὄψει τά ἄρθρα 3 καί 4 τοῦ 2145 Νόμου "περί ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως", ὡς δ'ἐπίσης καί τά ὑπό τῶν κατωτέρω τριῶν ὑποδιδασκάλων ἄρτι προσαχθέντα δικαιολογητικά ἔγγραφα (ἐν οἷς καί αἱ ὑπ'ἀριθμόν 97, 56607/25 Ἰουν. 1921 καί 56607/14 Ἰουν. 1921 πράξεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας) προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης ἐν μέρει τῆς ὑπ'ἀριθ. 20 (Κεφάλ. Α! ἐδάφ. 48, 52 καί 63) π.ἔ. πράξεως τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου καθορισθῆ ἐπακριβῶς· α!) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τοῦ Στεφάνου Βριζάλα β/βαθμίου ὑποδιδ/λου εἰς ἔτη 25 καί μῆνας 9 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, ὁ δέ μισθός αὐτοῦ διά τόν λόγον τοῦτον ἀντί δραχμῶν 210, ὡς διά τῆς ἀνωτέρω ὑπ'ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμάς 225 μηνιαίως ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμέρας· β!) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τοῦ Ἰωάννου Καπράντζιου β/βαθμίου ὑποδιδασκάλου εἰς ἔτη 34, μῆνας 5 καί ἡμέρας 20 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, ὁ δέ μισθός αὐτοῦ διά τόν λόγον τοῦτον ἀντί δραχμῶν 180, ὡς διά τῆς ἀνωτέρω ὑπ'ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμάς 225 μηνιαίως ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμέρας καί γ!) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τῆς Ἐλένης Χρυσοχόου γ!/βαθμίου ὑποδιδασκαλίσσης εἰς ἔτη 8, μῆνας 5 καί ἡμέρας 21 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, ὁ δέ μισθός αὐτῆς διά τόν λόγον τοῦτον ἀντί δραχμῶν 160 ὡς διά τῆς ἀνωτέρω ὑπ'ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμάς 165 ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμέρας διότι κατά τήν ἡμέραν ταύτην ὡς ἔχουσα, ὑπερπενταετη δημοσίαν συντάξιμον προϋπηρεσίαν ἐδικαιοῦτο ἐπί πλέον μιᾶς πενταδράχμου μηνιαίας προσαυξήσεως μισθοῦ. _

Τό Έποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει ὅπως ἀναθεωρουμένης ἐν μέρει τῆς ὑπ'ἀριθ. 20 (Κεφάλ. Α! ἐδάφ. 48, 52 καί 63) π.ἔ. πράξεως τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου καθορισθῆ ἐπακριβῶς α!) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τοῦ Στεφάνου Βριζάλα β/βαθμίου ὑποδιδ/λου εἰς ἔτη 25 καί μῆνας 9 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, ὁ δέ μισθός αὐτοῦ διά τόν λόγον τοῦτον ἀντί δραχμῶν 210, ὡς διά τῆς ἀνωτέρω

ὕπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμάς 225 μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας β!) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τοῦ Ἰωάννου Καπράντζιου β/βαθμίου ὑποδιδ/λου εἰς ἔτη 34, μῆνας 5 καὶ ἡμέρας 20 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, ὁ δέ μισθὸς αὐτοῦ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀντὶ δραχμῶν 180, ὡς διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμάς 225 μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας καὶ γ!) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τῆς Ἑλένης Χρυσόχοου γ!/βαθμίου ὑποδιδ/λίσσης εἰς ἔτη 8, μῆνας 5 καὶ ἡμέρας 21 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, ὁ δέ μισθὸς αὐτῆς διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀντὶ δραχμάς 160 ὡς διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμάς 165 ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας...»⁵⁵⁵

Στην 40ῆ Πράξη τῆς 9^{ης} Οκτωβρίου 1921, τὸ Ε.Σ. ἐνέκρινε τὸ διορισμὸ τῆς Ἑλένης Σιλιμιγέ Νηπιαγωγού Α^{ης} τάξεως στὴν κενή θέση τοῦ Νηπιαγωγείου Λεσινίτσης με μισθὸ μηνιαίως, «ὡς ἐχούσης τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου 2145 ἀπαιτούμενα προσόντα».⁵⁵⁶

Στην 42^η Πράξη τῆς 29^{ης} Νοεμβρίου 1921, ὁ Επιθεωρητὴς «λαβὼν ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 3 (ἐδάφ. 7) τοῦ Ν. 2145 προτείνει, ὅπως κανονισθῆ ὁ μισθὸς τῆς προσωρινῆς ὑποδιδασκαλίσης Μακρίνου Μαριάνθης Μαργαρίτου εἰς δραχμάς ἑκατὸν εἴκοσι μηνιαίως ἀπὸ τῆς 24^{ης} Σεπτεμβρίου 1921, ἀφ' ἧς δηλ. ἡμέρας διωρίσθη». Τὸ Ε.Σ. ἐνέκρινε ομόφωνα.⁵⁵⁷

Στὴν ἴδια Πράξη καταγράφονται τὰ ἐξῆς σχετικὰ με τὸν υπολογισμὸ τοῦ χρόνου προϋπηρεσίας, τοῦ βαθμοῦ καὶ ἀντίστοιχου μισθοῦ ἐπτὰ ἐκαπιδευτικῶν:
«...λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰ ὑπὸ τῆς Νηπιαγωγοῦ Δοβρινόβου Σταματίας Πατραμάνη προσαχθέντα ὑπηρεσιακὰ τῆς ἔγγραφας, ἐξ ὧν ἐμφαίνεται, ὅτι αὕτη πτυχιούχος Νηπιαγωγὸς οὔσα διετέλεσεν ὡς τοιαύτη ἐν Πάδαις – Κονίτσης ἔν ἔτος, 10 μῆνας κ' 23 ἡμέρας, δηλ. ἀπὸ τῆς 3^{ης} Νοεμβρίου 1916 (ἀπόφασις Νομαρχίας Ἰωαννίνων 12599/3 Νοεμβρίου τοῦ 1916) μέχρι 26 Σεπτεμβρίου τοῦ 1918 (ἀπόφασις Ὑπουργ. Παιδείας/26 Σβρίου 1918), προτείνει, ὅπως συμφώνως τοῖς ἄρθροις 4 κ' 9 τοῦ Νόμου 2145 περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τῶν λειτουργῶν τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδύσεως, ὁ μὲν χρόνος τῆς πρό τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 προϋπηρεσίας τῆς καθορισθῆ εἰς ἔτος ἔν, μῆνας δέκα καὶ ἡμέρας εἴκοσι τρεῖς, ὁ δέ βαθμὸς αὐτῆς ὡς Νηπιαγωγοῦ Α^{ης} τάξεως, κατὰ συνέπειαν δέ καὶ ὁ μισθὸς τῆς εἰς δραχμάς διακοσίας πενήκοντα μηνιαίως ἀπὸ τῆς 2^{ης} Νοεμβρίου 1921, ἡμέρας τοῦ ἀναδιορισμοῦ τῆς ὡς Νηπιαγωγοῦ Δοβρινόβου.

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

⁵⁵⁵ Βλ. γι' αὐτὰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 98,99.

⁵⁵⁶ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 102.

⁵⁵⁷ Π.Ε.Σ.Ζ., σ.105.

Έγκρίνει, όπως ή άρτι διορισθεΐσα Νηπιαγωγός Δοβρινόβου Σταματία Πατραμάνη διαβαθμισθῆ ως Νηπιαγωγός Α^{ης} τάξεως, άτε πτυχιούχος ούσα και έχουσα ύπηρεσίαν πρό τῆς 1^{ης} Ιουνίου 1919 έξ ένός έτους, δέκα μηνών κ'είκοσι τριών ήμερών, ό δέ μισθός άυτῆς κανονισθῆ είς δραχμάς διακοσίας πενήκοντα μηνιαίως άπό τῆς 2^{ης} Νοεμβρίου 1921, ήμέρας τοῦ άναδιορισμοῦ της, διά τοῖς ως άνω εΐρηται λόγοις. _

Γ'.

λαβών ύπ'όψει τούς νόμους 2145 και 2249 "περί άποδοχών κ.λ.π. τών λειτουργών τῆς Στοιχειώδους Έκπαιδύσεως" και τάς άρτι ως δικαιολογητικά έγγραφα προσαχθείσας ύπ'άριθ. 38131/22 8βρίου 1919, 34000/30 Αύγ. 1921, 51613/20 Νβρ. 1920, 57491/25 Σβρ. 1921 και 35208/21 8βρ 1921 πέντε πράξεις τοῦ κ. Υπουργοῦ τῆς Παιδείας, δι'ών άναγνωρίζεται ως συντάξιμος ή προϋπηρεσία τών κατωτέρω Α^{ων} δημοδιδασκάλων, Προτείνει, όπως άναθεωρουμένων τών ύπ'άριθ. 22 (Κεφ. Γ') και 24 (Κεφ. Α') π.έ. πράξεων τοῦ Έποπτ. Συμβουλίου μόνον όσον άφορᾷ τόν κανονισμόν τῆς έν συνόλω μέχρι 1^{ης} Ιουνίου 1920 συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας άυτών καθορισθῆ άυτη είς τό άκριβές έχουσα ως έξῆς· ήτοι:

α') Τοῦ Άποστόλου Τσάντη Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Άνω Ραβενίων είς έτη 24, μήνας 5 και ήμέρας 21 μέχρι 1^{ης} Ιουνίου 1920, τοῦ μισθοῦ άυτοῦ παραμένοντος τοῦ άυτοῦ είς δραχ. τριακοσίας έξήκοντα μηνιαίως, ως διά τῆς ρηθείσης ύπ'άριθ. 22 πράξεως είχε κανονισθῆ. β') Άναστασ. Κάσσου Γ^{ου} Δημοδ/λου Δοβρινόβου είς έτη έννέα (9) και μήνας έννέα (9) μέχρι τῆς 1^{ης} Ιουνίου 1920 τοῦ μισθοῦ άυτοῦ παραμένοντος τοῦ άυτοῦ είς δραχμάς διακοσίας ένενήκοντα (290) μηνιαίως άπό τῆς άυτῆς ήμέρας, ως διά τῆς ρηθείσης ύπ'άριθ. 22 πράξεως είχε κανονισθῆ· γ') Ιωάννου Μίσιου Γ^{ου} Δημοδ/λου Τσερβαρίου είς έτη όκτώ (8), μήνας πέντε (5) κ'ήμέρας (14) δεκατέσσαρας μέχρι τῆς 1^{ης} Ιουνίου 1920, τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του παραμένοντος έκτοτε του άυτοῦ είς δραχμάς τριακοσίας δέκα (310), ως διά τῆς άνωτέρω ύπ'άριθμ. 22 πράξεως είχε κανονισθῆ, και δ!) Δημητρ. Μάου Γ^{ου} Δημ/λου Τσεπελόβου είς έτη δέκα τρία (13) και μήνας έννέα (9) μέχρι 1^{ης} Ιουνίου 1920, τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του παραμένοντος τοῦ άυτοῦ είς δραχμάς τριακοσίας (300), ως διά τῆς άνωτέρω ύπ'άριθ. 22 πράξεως είχε κανονισθῆ.

Τό Έποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν επί τῆς προτάσεως ταύτης άποφαίνεται όμοφώνως.

Έγκρίνει, όπως άναθεωρουμένων τών ύπ'άριθ. 22 κ'24 π.έ. πράξεων άυτοῦ μόνον ως πρός τόν κανονισμόν τῆς συνταξίμου προϋπηρεσίας τών Γ^{ων} δημοδιδ/λων α') Άποστολ. Τσάντη, β') Άναστασίου Κάσσου, γ') Ιωάν. Μίσιου κ'δ') Δημητρ. Μάου, καθορισθῆ είς τό άκριβές ή μέχρι 1^{ης} Ιουνίου 1920 συντάξιμος δημοσία προϋπηρεσία άυτών συμφώνως πρός τήν άνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Έπιθεωρητοῦ, τοῦ μηνιαίου μισθοῦ άυτών παραμένοντος τοῦ άυτοῦ, ως διά τῆς άνωτέρω ύπ'άριθ. 22 πράξεως είχε κανονισθῆ.

Δ'.

λαβών υπ' όψει τās διατάξεις τοῦ νόμου 2145 (άρθρ. 3, 4 κ'7) καί τοῦ τροποποιήσαντος καί συμπληρώσαντος αὐτόν 2249 (άρθρ. 1, ἐδάφ. 4, § 4 κ' 5) ἄπερί καθορισμοῦ τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐν ὑπηρεσία λειτουργῶν τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως ὡς δ' ἐπίσης καί τὰ ἄρτι προσαχθέντα δικαιολογητικά ἔγγραφα τοῦ Γ^{ου} Δημ/λου Καλωτᾶς Ἰωάν. Σπυροπούλου, ἐν οἷς καί ἡ ὑπ' ἀριθ. 6619/21 8βρ. 1921 πράξις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, Προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένων ἐν μέρει τῶν ὑπ' ἀριθ. 20 κ' 22 κ' 24 π.ἔ. πράξεων τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου καθορισθῆ ἑπακριβῶς ὁ χρόνος τῆς δημοσίας συνταξίμου προὑπηρεσίας τοῦ ἀνωτέρω Δημοδ/λου Ἰωάν. Σπυροπούλου μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 εἰς ἔτη εἴκοσι τέσσαρα (24), μῆνας πέντε (5) καί ἡμέρας εἴκοσι μίαν (21) κατὰ συνέπειαν δέ κανονισθῆ καί ὁ μισθός αὐτοῦ ἀντί δραχμῶν 310, ὡς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ, εἰς δραχμάς τριακοσίας τριάκοντα (330) μηνιαίως ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμέρας μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1920 καί ἔκτοτε ἀντί δραχμῶν 350, ὡς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 22 πράξεως εἶχε κανονισθῆ, εἰς τό ἀνώτατον ὄριον, ἦτοι εἰς δραχμάς τριακοσίας ἐξήκοντα (360) μηνιαίως, καθ' ὅτι κατὰ τήν 1^{ην} Ἰουνίου 1920 εἶχε συμπληρῶση ἑπακριβῶς 25 ἐτῶν, 5 μηνῶν κ' 21 ἡμερῶν δημοσίαν συντάξιμον προὑπηρεσίαν. __

Τό Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀναθεωρουμένων ἐν μέρει τῶν ὑπ' ἀριθ. 20, 22 κ' 24 π.ἔ. πράξεων αὐτοῦ τό μὲν καθορισθῆ ἑπακριβῶς ὁ χρόνος τῆς δημοσίας συνταξίμου προὑπηρεσίας τοῦ ἀνωτέρου δημοδιδ/λου Ἰω. Σπυροπούλου μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 εἰς ἔτη 24 (εἴκοσι τέσσαρα), μῆνας 5 (πέντε) κ' ἡμέρας εἴκοσι μίαν (21), τό δέ διά τόν λόγον τοῦτον κανονισθῆ ὁ μισθός αὐτοῦ ἀντί δραχμῶν 310, ὡς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ, εἰς δραχμάς τριακοσίας τριάκοντα (330) μηνιαίως ἀπό τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1920 ἀντί δραχμῶν 350 (τριακοσίων πενήκοντα), ὡς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 22 πράξεως εἶχε κανονισθῆ, εἰς τό ἀνώτατον ὄριον, ἦτοι εἰς δραχμάς τριακοσίας ἐξήκοντα (360), διότι κατὰ τήν ἡμέραν ταύτην ὁ Δημ/λος οὗτος εἶχεν ἑπακριβῶς συμπληρῶση 25 ἐτῶν, 5 μηνῶν κ' 21 ἡμερῶν δημοσίαν συντάξιμον προὑπηρεσίαν. __ καί

Ε'.

λαβών υπ' όψει τὰ ἄρθρα 3 καί 4 τοῦ 2145 Νόμου ἄπερί ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως, ὡς δ' ἐπίσης καί τὰ ὑπό τῆς ἀ' ὑποδ/λίσεως Ἄνω Σουδενῶν Ὁλγας Μίσιου ἄρτι προσαχθέντα δικαιολογητικά ἔγγραφα, ἐν οἷς καί ἡ ὑπ' ἀριθ. 51613/20 Νβρίου 1920 πράξις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, Προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης ἐν μέρει τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 (Κεφ. Α', ἐδάφ. 37) πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου καθορισθῆ ἑπακριβῶς ὁ μέχρι 1^{ης} Ἰουνίου 1919 χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προὑπηρεσίας τῆς ἀνωτέρω ὑποδιδασκαλίσεως εἰς ἔτη δεκατέσσαρα (14), μῆνας 5 καί ἡμέρας 21, τοῦ μισθοῦ

αύτης παραμένοντος τοῦ αὐτοῦ, ἦτοι εἰς δρχ. 190, ὡς εἶχε κανονισθῆ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως.

Τό Ἐπ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 (Κεφ. Α', ἐδάφ. 37) π.ἔ. πράξεως αὐτοῦ καθορισθῆ ἐπακριβῶς ὁ μέχρι 1^{ης} Ἰουνίου 1919 χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τῆς πρωτοβαθμίου ὑποδιδ/λίσσης Ἄνω Σουδενῶν Ὀλγας Μίσιου εἰς ἔτη δεκατέσσαρα (14), μῆνας πέντε (5) καὶ ἡμέρας εἴκοσι μίαν (21)». ⁵⁵⁸

Στην 43^η Πράξη τῆς 31^{ης} Δεκεμβρίου 1921 γίνεται ἀναφορά σε μηνιαία σύνταξη 100 δραχ. Εἰδικότερα στην πρόταση του Επιθεωρητῆ Ν.Χ. Παπακώστα σημειώνεται: «...ὁ ἕτερος τῶν διδασκάλων τοῦ Σχολείου τούτου Δημοδ/λος Δημ. Σιουρᾶς παθῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ ἐζήτησεν, ὅπως ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἰουλίου ἐ.ἔ., ἀφ' ἧς δηλ. ἡμέρας ἀπέσχε τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, ὅπως συμφώνως τῷ Ν. 2145 χορηγηθῆ αὐτῷ μηνιαία 100 δραχμάς σύνταξις...». Η ἀπόφαση του Ε. Σ. ἦταν ὁμόφωνα θετική. ⁵⁵⁹

Στην 53^η Πράξη τῆς 31^{ης} Αυγούστου 1922 το Ε.Σ. μετὰ ἀπὸ πρόταση του Επιθεωρητῆ καθόρισε καὶ ἀποφάσισε τὴ συνολικὴ συντάξιμο δημοσία προϋπηρεσία Γ'θμίων Δημοδιδασκάλων καὶ στὴ συνέχεια δευτεροβαθμίων ὑποδιδασκάλων, καθὼς καὶ τὸ μηνιαίον μισθὸν τους, ὡς ἐξῆς: «...λαβῶν ὑπ' ὄψει τοὺς νόμους 2145 κ'2249 "περὶ ἀποδοχῶν κλπ. τῶν λειτουργῶν τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως" καὶ τῆς ἄρτι ὡς δικαιολογητικὰ ἔγγραφα προσαχθεῖσας ὑπ' ἀριθμ. 511/5-7-922, 44471/28-4-922 καὶ 17813/12-9-918 πράξεως τοῦ κ^{ου} Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, δι' ὧν ἀναγνωρίζεται συντάξιμος ἡ προϋπηρεσία τῶν κατωτέρω τριῶν δημοδιδασκάλων, προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένων τῶν ὑπ' ἀριθμὸν 22 (Κεφ. Γ!) καὶ 24 (Κεφ. Α!) ἔτους 1920 πράξεων τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὸν κανονισμόν τῆς ἐν συνόλῳ μέχρι 1 Ἰουνίου 1920 συνταξίμου δημοσίας πρῦπηρεσίας αὐτῶν καθορισθῆ αὕτη εἰς τὸ ἀκριβές μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἦτοι: α!) τοῦ Δημητρίου Ζωΐδου, Γ^{ου} Δημοδ/λου ἐξ ἀναγνωρίσεως, Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων Φραγκάδων, εἰς ἔτη 14 καὶ μῆνας 9, τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ παραμένοντος τοῦ αὐτοῦ εἰς δραχμάς 300· β!) τοῦ Γεωργίου Λέτσιου, πτυχιούχου Γ^{ου} Δημοδ/λου Ἀληζῶτ Τσιφλίκ, εἰς ἔτη 6 καὶ μῆνας 9, τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ παραμένοντος τοῦ αὐτοῦ εἰς δραχμάς 310, καὶ γ!) τοῦ Μιχαήλ Πέτσα, Γ^{ου} ἐξ ἀναγνωρίσεως Δημοδ/λου Παπίγκου (Μεγάλῃς Συνοικίας), εἰς ἔτη 8, μῆνα 1 καὶ ἡμέρας 10, τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ παραμένοντος τοῦ αὐτοῦ εἰς δραχμάς 290 μηνιαίως, ὡς διὰ τῆς

⁵⁵⁸ Βλ. γι' αὐτὰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 105-107.

⁵⁵⁹ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 108.

υπ' αριθμόν 62/8-6-920 πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐκπ. περιφερείας Κονίτσης εἶχε κανονισθῆ εἰς αὐτόν.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀναθεωρουμένων τῶν υπ' αριθμόν 22 κ' 24 ἔτους 1920 πράξεων αὐτοῦ μόνον ὡς πρός τόν κανονισμόν τῆς συνταξίμου προϋπηρεσίας τῶν Γ^{ων} Δημοδιδασκάλων α!) Δημητρίου Ζωΐδου - ἀρρ. Φραγκάδων, β!) Γεωργίου Λέτσιου - Ἀληζώτ Τσιφλίκ καί γ!) Μιχαήλ Πέτσα - Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας) καθορισθῆ εἰς τό ἀκριβές μέχρι 1 Ἰουνίου 1920 συντάξιμος δημοσία προϋπηρεσία αὐτῶν συμφώνως πρός τήν ἀνωτέρω πρότασιν του κ. Ἐπιθεωρητοῦ, τοῦ μηνιαίου αὐτῶν μισθοῦ παραμένοντος τοῦ αὐτοῦ, ὡς διά τῶν ῥηθειῶν υπ' αριθμ. 22 καί 62 πράξεων εἶχε κανονισθῆ.

Β!

λαβῶν υπ' ὄψει τούς νόμους 2145 κ' 2249 "περί ἀποδοχῶν τῶν λειτουργῶν τῆς Στοιχ. ἐκπαιδεύσεως" καί τάς ἄρτι ὡς δικαιολογητικά ἔγγραφα προσαχθείσας υπ' αριθμ. 511/5-7-922, καί 511/23-5-922 πράξεις τοῦ Κ^{ου} Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, δι' ὧν ἀναγνωρίζεται συντάξιμος ἡ προϋπηρεσία τῶν κατωτέρω δύο ὑποδιδασκάλων, προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης τῆς υπ' ἀριθ. 20 (ἔδαφ. 50 κ' 55) πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου μόνον ὅσον ἀφορᾷ τόν κανονισμόν τῆς ἐν συνόλῳ μέχρι 1 Ἰουνίου 1919 συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας αὐτῶν καθορισθῆ αὕτη εἰς τό ἀκριβές μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἦτοι: α!) τοῦ Νικολ. Δεβελέγκα, β^{ου} ὑποδιδ/λου ἀρρένων Λαΐστης, εἰς ἔτη 12 καί μῆνας 9, τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ παραμένοντος τοῦ αὐτοῦ εἰς δραχμάς 180 μηνιαίως, καί β!) τοῦ Εὐσταθίου Παπαευσταθίου, β^{ου} ὑποδιδ/λου Τσερνεσίου, εἰς ἔτη 9 καί μῆνας 4, τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ παραμένοντος τοῦ αὐτοῦ εἰς δραχμάς 175 μηνιαίως, ὡς διά τῆς ἀνωτέρω πράξεως εἶχε κανονισθῆ.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης τῆς υπ' ἀριθ. 20 ἔτους 1920 πράξεως αὐτοῦ μόνον ὡς πρός τόν κανονισμόν τῆς συνταξίμου προϋπηρεσίας τῶν δευτεροβαθμίων ὑποδιδασκάλων α!) Ν. Δεβελέγκα - ἀρρ. Λαΐστης καί Εὐστ. Παπαευσταθίου - Τσερνεσίου καθορισθῆ εἰς τό ἀκριβές ἢ μέχρι 1 Ἰουνίου 1919 συντάξιμος δημοσία προϋπηρεσία αὐτῶν συμφώνως πρός τήν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ, τοῦ μηνιαίου μισθοῦ αὐτῶν παραμένοντος τοῦ αὐτοῦ, ὡς διά τῆς ῥηθείσης υπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ». ⁵⁶⁰

Επίσης στην ἴδια Πράξη (53^η) εγκρίνεται ἡ διαβάθμιση δασκάλων στην πρώτη καί δεύτερη τάξη, ὡς ἐξῆς: «... λαβῶν υπ' ὄψει τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2 κ' 5 τοῦ ἄρτι δημοσιευθέντος νόμου 2858, ὅστις ἐτροποποίησε κ' συνεπλήρωσε τούς νόμους 2145 κ' 2249 "περί ἀποδοχῶν κλπ. τοῦ προσωπικοῦ τῆς Δημοτ.

⁵⁶⁰ Βλ. γι' αὐτά Π.Ε.Σ.Ζ. σ. 122.

Ἐκπαιδύσεως” ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαβάθμισιν καὶ τὸν καθορισμὸν τοῦ μισθοῦ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐκπαιδ. περιφερείας Ζαγορίου, προτείνει,

Α^{ον} ὅπως συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 (ἐδάφ. 2) τοῦ νόμου 2858 διαβαθμισθῶσιν ὡς δημοδιδάσκαλοι πρώτης τάξεως ἀπὸ 1 Αὐγούστου ἐ.ἔ. α!) οἱ νῦν ἐπὶ βαθμῶ πρώτης τάξεως ὑπηρετοῦντες δημοδιδάσκαλοι Κωνσταντῖνος Παρτσάλης – Κάτω Σουδενῶν καὶ Νικόλαος Ῥέσσος – Τσεπελόβου, β!) ὁ Κωνσταντῖνος Ἡλία Παπαγεωργίου, Β^{ος} Δημοδ/λος Σωποτσελίου, ὡς ἀναγνωρισθεὶς κατὰ τὸν 402 νόμον καὶ ἔχων ὑπερκοσμητὴ μέχρι 1 Αὐγούστου ἐ.ἔ. συνολικὴν συντάξιμον διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν, καὶ γ!) οἱ ἐξῆς ἑξ δημοδιδάσκαλοι, οἱ ὑπηρετοῦντες ἐπὶ βαθμῶ τρίτης τάξεως καὶ ἔχοντες πτυχίον μὲν ἔτους 1914 μὲ βαθμὸν ἄριστα, ὑπηρεσίαν δὲ ὑπεροκταετῆ μέχρι τῆς 1 Αὐγούστου ἐ.ἔ. ἦτοι: Κων. Γκράτζιος – Τσερβαρίου, 2) Ἰω. Μίσσιος – Τσερβαρίου, 3) Ἡλίας Παρτσάλης - Ἄνω-Σουδενῶν, 4) Ἄν. Τζιόβας – Δοβρᾶς, 5) Νικ. Φ. Χατζῆς – Ζωνδήλης καὶ 6) Ἰω. Χατζηγιάννης - Ἀρτσιόστης.

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀνωτέρω νόμων οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελοῦντες ἐννέα δημοδιδάσκαλοι, ὧν τὰ ὀνόματα καὶ τὰ προσόντα ἀναγράφονται ἐν τῇ προτάσει τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ, διαβαθμισθῶσιν ὡς δημοδιδάσκαλοι πρώτης τάξεως ἀπὸ 1^{ης} Αὐγούστου ἐ.ἔ., ἀφ’ ἧς δηλαδὴ ἡμέρας ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ὁ νόμος 2858.

Β^{ον} Ὅπως συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 (ἐδάφ. 2) τοῦ νόμου 2858 διαβαθμισθῶσιν οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ 26 τριτοβάθμιοι Δημοδιδάσκαλοι εἰς δημοδιδασκάλους Β! τάξεως ἀπὸ 1^{ης} Αὐγούστου ἐ.ἔ., ἦτοι: Κων. Βορόπουλος – Λιασκοβετσίου, 2) Πετ. Βορόπουλος – Δόλιανης, 3) Εὐλ. Γκωλέτης – Παπίγκου (μικρᾶς συνοικίας), 4) Ἄν. Δούκας – Μπούλτσας, 5) Ἰωαν. Εὐαγγελίδης – Λεσινίτσας, 6) Μιχαὴλ Ζέρβας – Κάτω Ῥαβενίων, 7) Δημ. Ζωΐδης – Φραγκάδων, 8) Βασ. Ζωρδούμης – Μανασῆς, 9) Ἄν. Κάσος – Λαΐσσης, 10) Στεφ. Κικόπουλος – Κλειδωνιαβίστης, 11) Κων. Κοντοδημος – Μονοδενδρίου, 12) Στεφ. Λαζαρίδης – Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας), 13) Γεώρ. Λέτσιος - Ἀληζώτ Τσιφλίκ, 14) Δημ. Μάος – Τσεπελόβου, 15) Γεώρ. Παπαβασιλείου – Δρεστενίκου, 16) Χρ. Πετρινός – Σκαμνελίου, 17) Μιχ. Πέτσας – Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας), 18) Ἰω. Σπυρόπουλος – Καλωτᾶς, 19) Νικ. Στάρας – Κάτω Σουδενῶν, 20) Σπ. Στεφανίδης - Ἄνω Ῥαβενίων, 21) Γεώρ. Σωτήρης – Νεγάδων, 22) Κων. Τσιντζόπουλος – Βωβούσης, 23) Στεφ. Τζούφης – Κουκουλίου, 24) Ἀνδ. Τόλογλου – Καπεσόβου, 25) Ἄν. Φάφας – Γρεβενητίου καὶ 26) Νικ. Χατζηθασδέκης – Μπάγιας.

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρου νόμου οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ καὶ ἐν τῇ προτάσει τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ ἀναγραφόμενοι 26 τριτοβάθμιοι δημοδιδάσκαλοι διαβαθμισθῶσιν ὡς δημοδιδάσκαλοι δευτέρας τάξεως ἀπὸ 1^{ης}

Αύγουστου έ.έ., άφ'ής δηλαδή ήμέρας έτέθη έν ισχύϊ ό νόμος 2858, άτε μή κεκτημένοι προσόντα τής είς άνώτερον βαθμόν διαβαθμίσεώς των». ⁵⁶¹

Στην 53^η Πράξη, επίσης, κατηγοριοποιούνται ως δημοδιδάσκαλοι Γ' τάξεως 23 υποδιδάσκαλοι της περιφέρειας, ως εξής: «...όπως συμφώνως τῷ άρθρω 2 (έδάφ. 2) τοῦ νόμου 2858 όνομασθῶσιν άπό 1^{ης} Αύγουστου έ.έ. ως δημοδιδάσκαλοι Γ^{ης} τάξεως οί νῦν έν ύπηρεσία διατελοῦντες 23 άνεγνωρισμένοι υποδιδάσκαλοι τής περιφέρειας μας, ὧν 7 πρωτοβάθμιοι, 11 δευτεροβάθμιοι καί 5 τριτοβάθμιοι, ήτοι οί έξής: 1) Άνδρ. Κυριακοπούλου – Νεγάδων, 2) Όλγα Μίσιου - Άνω Σουδενῶν, 3) Άρετή Μάρια – Ζωνδήλης, 4) Καλλιόπη Τσατσοπούλου – Δοβραῆς, 5) Φίλιππος Δαουδής – Κάτω Βίτσης, 6) Νικολ. Μπιζακίδης – Καμινιάς, 7) Δημήτρ. Σιουρόπουλος – προσωρινός άναπληρωτής Κάτω - Ραβενίων, 8) Μελπομένη Ζήτη – Δρεσθενίκου, 9) Ούρανία Όδυσσέως – Σκαμνελίου, 10) Στέφανος Βριζάλας – Δρεσθενίκου, 11) Νικόλ. Δεβελέγκας – Λαϊστής, 12) Ίωάν. Καπράντζος – Παλαιοχωρίου (Λαϊστής), 13) Κωνσταντίνος ίερεύς Μανέκας - προσωρινός άναπληρωτής Άρτισίτης, 14) Εύστάθιος Παπαευσταθίου – Τσερνεσίου, 15) Χαράλ. Παπαχαρίσης – Μεσοβουνίου, 16) Γεώργ. Στεφόπουλος – Φλαμπουραρίου, 17) Χρυσόστομος Τζόκας – Βεσικοῦ, 18) Βασίλειος ίερεύς Χριστοδούλου – Καβαλλαρίου, 19) Άγγελική Καζαντζή - Φραγκάδων, 20) Έλένη Χρυσοχόου – Στολοβοῦ, 21) Γεώργιος Γούλας – Λυγγιάδων, 22) Δημήτρ. Δημόπουλος – Μακρίνου καί 23) Χρήστος Ζινδρελής - Άγίου Μηνᾶ.

Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τής προτάσεως ταύτης άποφαίνεται όμοφώνως:

Έγκρίνει, όπως κατά τάς διατάξεις τοῦ άνωτέρου νόμου οί νῦν έν ύπηρεσία διατελοῦντες 23 άνεγνωρισμένοι υποδιδάσκαλοι, ὧν τά όνόματα άναγράφονται έν τῇ προτάσει τοῦ κ. Έπιθεωρητοῦ, όνομασθῶσι δημοδιδάσκαλοι τρίτης τάξεως άπό 1^{ης} Αύγουστου έ.έ., άφ'ής δηλαδή ήμέρας έτέθη έν ισχύϊ ό νόμος 2858». ⁵⁶²

Στη συνέχεια και στην ίδια Πράξη (53^η) το Ε.Σ. αποφασίζει να ονομάσει απλώς «Νηπιαγωγούς» 7 Νηπιαγωγούς, ανεξαρτήτως τάξεως.

Σχετικό παράθεμα: «...συμφώνως τῷ άρθρω 3 τοῦ νόμου 2858 αί νῦν ύπηρετοῦσαι έν τῇ περιφερεία 7 νηπιαγωγοί πρώτης τάξεως ήτοι 1) Άθηνᾶ Βαλατάση – Γρεβενητίου, 2) Μαρία Βόντα – Τσερνεσίου, 3) Άγγελική Καραπάνου – Λαϊστής, 4) Τερψιχόρη Παπαγεωργίου – Φλαμπουραρίου, 5) Σταματία Πατραμάνη – Δοβρινόβου, 6) Βασιλική Τσεκούρα – Βωβούσης καί 7) Έλευθερία Τζοβάρα – Βωβούσης όνομασθῶσιν άπλῶς " νηπιαγωγοί" άπό 1^{ης} Αύγουστου έ.έ.

⁵⁶¹ Βλ. γι' αυτά Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 122, 123.

⁵⁶² Βλ. γι' αυτά Π.Ε.Σ.Ζ., σ.123.

Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

« Ἐγκρίνει, ὅπως κατά τάς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρου νόμου 2858 αἱ νῦν ὑπηρετοῦσαι ἐν τῇ περιφερείᾳ ἐπτά 7 νηπιαγωγοί πρώτης τάξεως, ὧν τά ὀνόματα ἀναγραφονται ἐν τῇ προτάσει τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ, ὀνομασθῶσι "νηπιαγωγοί" ἀπό 1^{ης} Αὐγούστου ἐ.ἔ., ἀφ' ἧς δηλαδή ἡμέρας ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ὁ νόμος οὗτος». ⁵⁶³

Με την ἴδια Πράξη (53^η) το Ε.Σ. ἀποφασίζει το διορισμό (ἢ τον ἀναδιορισμό) ἐκπαιδευτικῶν σε κενές θέσεις των σχολείων τῆς περιφέρειας καὶ ἀνάλογα με το βαθμό καὶ τὴν τάξη καθορίζει καὶ το μηνιαίον μισθό.

Σχετικὸ παράθεμα: «... Προτείνει τὸν διορισμὸν τῆς Ἀρτεμισίας Χριστοδοῦλου, πτυχιούχου Δημοδιδασκαλίσσης (ἔτους 1922) ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ ἀργοῦντος μονοταξίου Δημοτ. Σχολείου θηλέων Γρεβενητίου ἐπὶ βαθμῶν Δημοδιδασκαλίσσης Β^ας τάξεως καὶ μισθῶν δραχμῶν 320 μηνιαίως, ἄτε τὸ πρῶτον διοριζομένης.

Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τῆς Ἀρτεμισίας Χριστοδοῦλου, πτυχιούχου Δημοδιδασκαλίσσης ἐν τῷ ἀργοῦντι Μονοταξίῳ Δημοτ. Σχολείῳ θηλέων Γρεβενητίου, ἐπὶ βαθμῶν Δημοδιδασκαλίσσης Β^ας τάξεως καὶ μισθῶν δραχμῶν 320 μηνιαίως ἄτε τὸ πρῶτον διοριζομένης.

Ε!

λαβῶν ὑπ' ὄψει α') τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Νόμου 2858, β') τὴν ἀπό 9 Ἰουνίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τῆς Κοινότητος Μαυροβουνίου καὶ γ!) τὴν ἀπό 13 ἰδίου μηνός Ἰουνίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ Κωνσταντίνου ἱερέως Μανέκα, ἀνεγνωρισμένου Β^{ου} ὑποδιδασκάλου, Προτείνει, τὸν διορισμὸν αὐτοῦ ὡς διδασκάλου ἐν τῷ ἀργοῦντι Μονοταξίῳ μεικτῶν Δημοτ. Σχολείῳ Μαυροβουνίου καὶ τὴν ὀνομασίαν αὐτοῦ ὡς Δημοδιδασκάλου Γ^{ης} τάξεως ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διορισμοῦ του ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῶν δραχμῶν 240.

Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Κωνσταντίνου ἱερέως Μανέκα, ἐν τῷ ἀργοῦντι Μονοταξίῳ μεικτῶν Δημοτ. Σχολείῳ Μαυροβουνίου ὡς διδασκάλου, καὶ τὴν ὀνομασίαν αὐτοῦ ὡς Δημοδιδ/λου Γ^{ης} τάξεως ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διορισμοῦ του συμφώνως τῷ ἄρτι δημοσιευθέντι "Περὶ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως" Νόμῳ 2858, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῶν δραχμῶν 240.

ΣΤ!

λαβῶν ὑπ' ὄψει α') τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Νόμου 2858 β') τὴν ἀπό 14 Αὐγούστου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ Πέτρου Φραγκούλη, ἀνεγνωρισμένου Β^{ου} ὑποδιδασκάλου, περι

⁵⁶³ Ὁ.π., σ. 124, 125.

ἀναδιορισμοῦ του, καί γ!) τό ἀπό 23 Αὐγούστου ἐ.ἔ. ἔγγραφον τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Δοβρινόβου, προτείνει τόν διορισμόν τοῦ αἰτουμένου Π. Φραγκούλη ὡς διδασκάλου ἐν τῷ ἀργοῦντι Μονοταξίῳ Μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Δοβρινόβου καί τήν ὀνομασίαν αὐτοῦ ὡς Δημοδιδ/λου Γ^α τάξεως ἀπό τῆς ἡμέρας τοῦ παρόντος διορισμοῦ του ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 240.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ Πέτρου Φραγκούλη ὡς διδασκάλου ἐν τῷ ἀργοῦντι Μονοταξίῳ Μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Δοβρινόβου καί τήν ὀνομασίαν αὐτοῦ ὡς Δημοδιδ/λου Γ^α τάξεως ἀπό τῆς ἡμέρας τοῦ παρόντος διορισμοῦ του συμφώνως τῷ ἄρτι δημοσιευθέντι ᾿περί προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως᾿ Νόμῳ 2858 ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 240». ⁵⁶⁴

Με τήν 53^η Πράξη ἀποφασίζεται, επιπλέον, ὁ διορισμός προσωρινῶν ἀναπληρωτῶν «ἐπί βαθμῷ Δημοδιδ/λου Β^α τάξεως» καί καθορίζεται καί ὁ μηνιαίος μισθός τους, ὡς ἐξῆς: «... λαβῶν ὑπ' ὄψει τά διά τῆς ἀπό 5 Ἰουλίου ἐ.ἔ. αἰτήσεως τοῦ Γεωργίου Στ. Θάνου, πτυχιούχου δημοδιδασκάλου (ἔτους 1922), ὑποβληθέντα δικαιολογητικά ἔγγραφα προτείνει τόν διορισμόν αὐτοῦ ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ Μονοταξίῳ Μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Λεσινίτσης καί μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως τοῦ ἐστρατευμένου μονίμου Δημοδιδ/λου τοῦ Σχολείου τούτου Ἰωάννου Εὐαγγελίδου, ἐπί βαθμῷ δημοδιδ/λου Β^α τάξεως καί μισθῷ δραχμῶν 320 μηνιαίως, ἄτε τό πρῶτον διοριζομένου.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ Γεωργίου Στ. Θάνου, πτυχιούχου Δημοδ/λου, ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ Μονοταξ. Μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Λεσινίτσης καί μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως τοῦ ἐστρατευμένου μονίμου διδασκάλου τοῦ Σχολείου τούτου ἐπί βαθμῷ Δημοδιδ/λου Β^α τάξεως καί μισθῷ δραχμῶν 320 μηνιαίως, ἄτε τό πρῶτον ἤδη διοριζομένου. -

Η!

λαβῶν ὑπ' ὄψει τά διά τῆς ἀπό 18 Ἰουνίου ἐ.ἔ. αἰτήσεως τοῦ Ἀναστασίου Δ. Πριμικήρη, πτυχιούχου Δημοδιδ/λου (ἔτους 1922), ὑποβληθέντα δικαιολογητικά ἔγγραφα προτείνει τόν διορισμόν αὐτοῦ ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ καί μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως τοῦ Κων. Γκράτζιου, ἐστρατευμένου μονίμου δημοδιδ/λου τοῦ Διταξίου Δημοτ. Σχολείου Τσερβαρίου ἐπί βαθμῷ Δημοδιδασκάλου Β^α τάξεως καί μισθῷ δραχμῶν 320 μηνιαίως, ἄτε τό πρῶτον ἤδη διοριζομένου.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

⁵⁶⁴ Ὁ.π., σ. 124, 125.

Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ Ἀναστασίου Δ. Πριμικήρη, πτυχιούχου Δημοδιδασκάλου, ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ Διταξίῳ Δημοτ. Σχολείῳ Τσερβαρίου καί μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως τοῦ Κωνστ. Γκράτζιου ἐστρατευμένου μονίμου δημοδιδασκάλου τοῦ σχολείου τούτου ἐπί βαθμῶ Δημοδιδ/λου Β^ας τάξεως καί μισθῶ δραχμῶν 320 μηνιαίως, ἄτε τό πρῶτον ἤδη διοριζομένου». ⁵⁶⁵

Στην 53^η Πράξη προτείνεται και αποφασίζεται, ἀκόμα, ο διορισμός πτυχιούχου Νηπιαγωγού και καθορίζεται ο μηνιαίος μισθός της:

Σχετικό παράθεμα: «...Προτείνει τόν διορισμόν τῆς Ἑλένης Σελιμιγέ, πτυχιούχου Νηπιαγωγοῦ, ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ Μονοταξίου Νηπιαγωγείου Λεσινίτσης ἐπί βαθμῶ Νηπιαγωγοῦ καί μισθῶ δραχμῶν 250 μηνιαίως, ἄτε ἐχούσης ὑπερδιετῆ προϋπηρεσίαν ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῶ καί ἐπί τῷ αὐτῷ μισθῶ.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τῆς Ἑλένης Σελιμιγέ, πτυχιούχου Νηπιαγωγοῦ, ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ Μονοταξίου Νηπιαγωγείου Λεσινίτσης ἐπί βαθμῶ Νηπιαγωγοῦ καί μισθῶ δραχ. 250 μηνιαίως, ἄτε ἐχούσης ὑπερδιετῆ προϋπηρεσίαν ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῶ καί ἐπί τῷ αὐτῷ μισθῶ. » ⁵⁶⁶

Σημαντικές πληροφορίες ἀντλούμε ἀπό τον ἐπόμενο Πίνακα της σ. 127 των Πρακτικῶν, ὅπου σημειώνονται οἱ μισθοί και οἱ τυχόν προσαυξήσεις που ἀφοροῦν 58 δημοδιδασκάλους της περιφέρειας Ζαγορίου - πρῶτης, δεύτερης κ' τρίτης τάξεως- και 7 νηπιαγωγούς, ἀπό 1^{ης} Αὐγούστου 1922 καί ἐφεξῆς, ἀναλόγως του βαθμοῦ καί της ἀναγνωρισμένης συνολικῆς συντάξιμης διδασκαλικῆς υπηρεσίας:

Στην 54^η Πράξη της 19^{ης} Σβρίου 1922 το Ε.Σ. ἐγκρίνει την ἐξῆς πρόταση διορισμοῦ του Επιθεωρητή: «...λαβὼν ὑπ' ὄψει: τήν ἀπό 19 Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ Κων. Ζαῖμη πτυχιούχου τοῦ Μαρασλείου Διδασκαλείου (ἔτους 1916), δι' ἧς αἰτεῖται, ὅπως διορισθῆ ἐν τῇ κενῇ θέσει τῆς καθ' ἡμᾶς περιφέρειας, προτείνει τόν διορισμόν αὐτοῦ ὡς Δημοδιδασκάλου Β^ας τάξεως ἐπί μισθῶ δραχμῶν 320 μηνιαίως ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ Διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἀρτσίστης».

Ἐπίσης «Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τῆς Βασιλικῆς Κοντουρατζῆ ἐν τῷ ἀργοῦντι μονοταξίῳ μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Βραδέτου ὡς διδασκαλίσης καί τήν ὀνομασίαν αὐτῆς ὡς Δημοδιδασκάλου Γ^ας τάξεως ἀπό τῆς ἡμέρας τοῦ παρόντος διορισμοῦ της συμφώνως τῷ νόμῳ 402 "περί προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῶν

⁵⁶⁵ Ὁ. π., σ. 125.

⁵⁶⁶ Ὁ.π.

Νέων Χωρῶν” καὶ τῶ ἄρτι δημοσιευθέντα “περὶ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Δημοτ. Ἐκπαιδύσεως” Νόμῳ 2858, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 240». ⁵⁶⁷

Στην 55^η Πράξη της 12^{ης} Οκτωβρίου 1922 το Ε. Σ. εγκρίνει την χορήγηση 20δραχμης προσαύξεσης μισθοῦ σε δάσκαλο ο οποίος συμπλήρωσε 20ετή συντάξιμο υπηρεσία, σύμφωνα με την πρόταση του Επιθεωρητή: «...λαβῶν ὑπ’ ὄψει τὰ διὰ τῆς ἀπὸ 5 Ἰβρίου ἐ.ἔ. αἰτήσεως τοῦ Ν. Χατζηθασδέκη Β^{ου} Δημοδ/λου Μπάγιας ὑποβληθέντα δικαιολογητικά ἔγγραφα, συμφώνως τοῖς ὁποίοις αἰτεῖται, ὅπως κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Ν. 2858 χορηγηθῆ αὐτῷ 20δραχμος ἐπὶ πλέον προσαύξεσις μισθοῦ, προτείνει, ὅπως χορηγηθῆ αὐτῷ ἡ ζητούμενη 20δραχμος προσαύξεσις μισθοῦ ἀπὸ τῆς 16^{ης} Αὐγούστου 1922, ἡμέρας καθ’ ἣν συνεπλήρωσεν 20ετῆ συντάξιμον διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν, τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἀνερχομένου οὕτως εἰς δραχμάς τριακοσίας ἐξήκοντα (360) ἐν συνόλῳ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας». ⁵⁶⁸

Στην ἴδια Πράξη, αναφέρεται ὅτι «τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον ...Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Ἀναστασίου Πριμηκῆρη πτυχιούχου Β^{ου} Δημοδ/λου ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ διταξ. μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἀρτσιστής ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δρχ. 320». ⁵⁶⁹

Στην 56^η Πράξη της 27^{ης} Οκτωβρίου 1922 το Ε.Σ. « Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Β^{ου} Δημοδιδασκάλου Δημητρίου Βάντζιου ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ μονοταξίῳ μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Μακρίνου ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν τριακοσίων εἴκοσιν (ἀρ.320) ἀντὶ τοῦ ἐστρατευμένου μονίμου δημοδ/λου τοῦ σχολείου τούτου Δημ. Δημοπούλου καὶ μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεώς του». ⁵⁷⁰

Στην ἴδια Πράξη το Ε.Σ. εγκρίνει ὁμόφωνα τὴν χορήγηση 20δραχμης προσαύξεσης στο μισθὸ δάσκαλου, μετὰ ἀπὸ τὴν ἐξῆς πρόταση τοῦ Επιθεωρητή: «...λαβῶν ὑπ’ ὄψει τὰ διὰ τῆς ἀπὸ 16^{ης} Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. αἰτήσεως τοῦ Ἀναστασίου Τζιόβα Α^{ου} Δημοδ/λου ἀρρένων Δοβραῆς ὑποβληθέντα δικαιολογητικά ἔγγραφα, συμφώνως τοῖς ὁποίοις αἰτεῖται, ὅπως κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ νόμου 2858 χορηγηθῆ αὐτῷ 20δραχμος ἐπὶ πλέον προσαύξεσις μισθοῦ, προτείνει, ὅπως χορηγηθῆ αὐτῷ ἡ ζητούμενη 20δραχμος προσαύξεσις μισθοῦ ἀπὸ τῆς 4^{ης} Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. 1922, ἡμέρας, καθ’ ἣν συνεπλήρωσε δεκαπενταετῆ συντάξιμον διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν, τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἀνερχομένου οὕτως εἰς δραχμάς τετρακοσίας εἴκοσι (420) ἐν συνόλῳ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας...». ⁵⁷¹

⁵⁶⁷ Βλ. γι’ αὐτὰ Π.Ε.Σ.Ζ. σ. 129, 130.

⁵⁶⁸ Βλ. γι’ αὐτὰ Π.Ε.Σ.Ζ. σ. 132.

⁵⁶⁹ Ὁ.π., σ. 133.

⁵⁷⁰ Βλ. γι’ αὐτὰ Π.Ε.Σ.Ζ. σ.136.

⁵⁷¹ Ὁ. π., σ.137.

Στην 57^η Πράξη της 10^{ης} Νοεμβρίου 1922 αποφασίζει «τόν διορισμόν τοῦ Ἀναστ. Πριμικήρη Β^{ου} Δημοδ/λου ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐστρατευμένου Δημοδ/λου Ἄνω-Ραβενίων Στεφ. Λαζαρίδου καί μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως αὐτοῦ ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 320». Επίσης, «... Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ πτυχιούχου Δημοδ/λου Πέτρου Στούπη ἐν τῷ ἀργοῦντι μονοταξίῳ μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Δραγαρίου ἐπί βαθμῶν Δημοδ/λου δευτέρας τάξεως καί ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 320». ⁵⁷²

Στην 58^η Πράξη της 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922 αποφασίζονται τα ἐξῆς σχετικά με τόν καθορισμό του μηνιαίου μισθοῦ συγκεκριμένων δημοδιδασκάλων, με βάση τήν ισχύουσα νομοθεσία (Νόμοι καί τροποποιητικά Νομοθετικά Διατάγματα), τόν συνολικό χρόνο υπηρεσίας, ἀλλά καί τόν ἐπίπεδο τῆς μόρφωσης τῶν εκπαιδευτικῶν.

Παράθεμα: « Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής...λαβὼν ὑπ'ὄψει τό ἀπό 9 Νοεμβρίου 1922 Νομοθετικόν Διάταγμα, δι'οὗ ἔτροποποιήθη ὁ "περί ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως" Νόμος 2858,

Προτείνει

Α^{ου}) Ὅπως συμφώνως τῷ Ν. Διατάγματι/9 Νβρ. 1922 (ἄρθρον 1, ἐδάφ. 3, § α') καί τῷ Νόμῳ 2858 (ἄρθ. 1, ἐδάφ. 2, § α') καθορισθῆ ἀπό 1^η Δεκεμβρίου 1922 ὁ ἀρχικός μισθός τῶν Δημοδ/λων Α^{ης} τάξεως Κωνστ. Παρτσάλη καί Νικ. Ρέσσου, οἵτινες κ' πρό τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου 2858 ἦσαν ἀνεγνωρισμένοι ὡς πρωτοβάθμιοι δημοδιδάσκαλοι, εἰς δραχμάς 480 μηνιαίως, ὁ δέ προσαυξημένος αὐτῶν μισθός, διὰ τόν αὐτόν λόγον καί ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμέρας, εἰς τό ἀνώτατον ὄριον, ἦτοι εἰς δραχμάς 520 μηνιαίως, ὡς ἐχόντων ὑπερικοσιπενταετῆ συντάξιμον ὑπηρεσίαν δημοδιδ/λων.

Τό Ἐπ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως ὁ μὲν ἀρχικός μισθός τῶν Δημοδ/λων Α^{ης} τάξεως Κ. Παρτσάλη καί Νικ. Ρέσσου καθορισθῆ ἀπό 1^η Δεκεμβρίου 1922 εἰς Δρχ. 480, ὁ δέ προσαυξημένος μισθός ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμέρας εἰς τό ἀνώτατον ὄριον ἦτοι εἰς δραχμάς 520 μηνιαίως διὰ τούς ἐν τῇ προτάσει ἀναφερομένους λόγους.

Β^{ου}) Ὅπως συμφώνως τῷ Νομοθ. Διατάγματι/9^{ης} Νοεμβρίου 1922 (ἄρθρ. 1, ἐδάφ. 3, § β') καί τῷ Νόμῳ 2858 (ἄρθρ. 1, ἐδ. 2, § α') διαβαθμισθῶσιν ὡς Δημοδιδάσκαλοι πρώτης τάξεως οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ Κωνστ. Ζαΐμης, Στέφ. Λαζαρίδης καί Ἀρτεμισία Χριστοδούλου ἀπό τῆς 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922, ἄτε

⁵⁷²Βλ. γι'αὐτά Π.Ε.Σ.Ζ. σ.138, 139.

έξελθόντες τοῦ Διδασκαλείου μετά τό 1914 καί φέροντες βαθμόν "Άριστα", ὁ δέ μισθός αὐτῶν καθορισθῆ εἰς Δραχμάς (400) τετρακοσίας μηνιαίως ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμέρας. —

Τό Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ πτυχιοῦχοι δημοδ/λοι Κ. Ζαΐμης, Στέφ. Λαζαρίδης καί Ἄρτεμισία Χριστοδούλου διαβαθμισθῶσιν ὡς δημοδιδ/λοι πρώτης τάξεως ἀπό 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922 ἄτε ἐξελθόντες τοῦ Διδασκαλείου μετά τό 1914 καί φέροντες βαθμόν "Άριστα", ὁ δέ μισθός αὐτῶν καθορισθῆ εἰς δραχμάς 400 μηνιαίως ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμέρας.

Γ^{ον}) Ὅπως οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ πτυχιοῦχοι Δημοδ/λοι Βασίλ. Ζωρδούμης, Γεώργ. Λέτσιος κ' Σπυρ. Στεφανίδης διαβαθμισθῶσιν ὡς δημοδιδ/λοι πρώτης τάξεως ἀπό 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922, ὁ δέ μισθός αὐτῶν καθορισθῆ εἰς δραχμάς τετρακοσίας (400) μηνιαίως ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμέρας, καθ' ὅτι ἕκαστος τούτων, ἀφ' ἐνός μὲν φέρει πτυχίον Διδασκαλείου ἔτους 1914 με βαθμόν "λίαν καλῶς", ἀφ' ἑτέρου δέ κατά τήν ἐφαρμογήν τοῦ Νόμου 2858 ἐκέκτητο ὑπερπενταετῆ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν τριτοβαθμίου δημοδ/λου συντάξιμον. —

Τό Ἐπ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως συμφώνως ταῖς αὐταῖς διατάξεσι, οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ πτυχιοῦχοι δημοδ/λοι Βασίλ. Ζωρδούμης, Γεώργ. Λέτσιος κ' Σπυρ. Στεφανίδης διαβαθμισθῶσιν ὡς δημοδιδ/λοι πρώτης τάξεως ἀπό 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922, ὁ δέ μισθός αὐτῶν καθορισθῆ εἰς δραχμάς 400 μηνιαίως ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὡς φέροντες πτυχίον Διδασκαλείου ἔτους 1914 με βαθμόν "λίαν καλῶς" καί κεκτημένοι ὑπερπενταετῆ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν δημοδ/λου συντάξιμον.

Δ^{ον}) Ὅπως, συμφώνως ταῖς αὐταῖς διατάξεσι, οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ ἀνεγνωρισμένοι δημοδ/λοι Ἰωάν. Σπυρόπουλος, Γεώργ. Σωτήρης καί Στεφ. Τζούφης διαβαθμισθῶσιν ὡς δημοδ/λοι πρώτης τάξεως ἀπό τῆς 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922, ὁ δέ μισθός αὐτῶν καθορισθῆ ὡς ἀρχικός μὲν εἰς δραχμάς 400, ὡς προσαυξημένος δέ εἰς δραχμάς 460 μηνιαίως ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμέρας, καθ' ὅτι ἕκαστος τούτων κατά τήν ἐφαρμογήν τοῦ Νόμου 2858 ἐκέκτητο ὑπερπενταετῆ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν τριτοβαθμίου δημοδ/λου συντάξιμον.

Τό Ἐπ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Έγκρίνει ὅπως οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ ἀνεγνωρισμένοι δημοδ/λοι Ἰω. Σπυρόπουλος, Γεώργ. Σωτήρης κ' Στεφ. Τζούφης διαβαθμισθῶσιν ὡς δημοδ/λοι πρώτης τάξεως ἀπὸ τῆς 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922, ὁ δὲ μισθὸς αὐτῶν καθορισθῆ ὡς ἀρχικός μὲν εἰς δραχμάς 400, ὡς προσαυξημένος δὲ εἰς δραχμάς τετρακοσίας ἐξήκοντα (460) μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἄτε κεκτημένων ὑπερικοσιπενταετῆ πραγματικῆν ὑπηρεσίαν τριτοβαθμίου δημοδ/λου συντάξιμον.

Ε^{ον}) Ὅπως συμφώνως τῷ Νομοθ. Διατάγματι/9^{ης} Νοεμβρίου 1922 (ἄρθρ. 1, ἐδάφ. 5, § α') καὶ τῷ Νόμῳ 2858 (ἄρθρ. 2, ἐδάφ. 2) οἱ τέως παντός βαθμοῦ ὑποδιδάσκαλοι, πτυχιούχοι ἢ ἀνεγνωρισμένοι, οἱ διὰ τοῦ Ν. 2858 ὀνομασθέντες 24 καὶ νῦν ὑπηρετοῦντες ὡς τριτοβάθμιοι δημοδιδάσκαλοι ἀφ' ἐνός μὲν ἐξομοιωθῶσιν κατὰ τὸν βαθμὸν πρὸς τοὺς δημοδιδασκάλους τρίτης τάξεως, ἀφ' ἑτέρου ὁ ἀρχικός μισθὸς αὐτῶν καθορισθῆ εἰς δραχμάς 260 (διακοσίας ἐξήκοντα) κατὰ μῆνα ἀπὸ τῆς 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922, τοῦ κανονικοῦ μηνιαίου μισθοῦ αὐτῶν καθοριζομένου μετὰ τῶν προσαυξήσεων ὡς ἐξῆς

α') εἰς δραχμάς διακοσίας ἐξήκοντα (260) μηνιαίως, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας τῶν μὴ συμπληρωσάντων 15^{ετῆ} συντάξιμον διδασκαλικῆν ὑπηρεσίαν 14^{ων} δημοδ/λων τρίτης τάξεως Γεωργ. Γούλα, 2) Δημ. Δημοπούλου, 3) Μελπ. Ζάτη, 4) Χρ. Ζινδρελῆ, 5) Ἀγγελ. Καζαντζῆ 6) Βασιλ. Κουντουρατζῆ, 7) Κωνστ. ἱερ. Μανέκα, 8) Οὐρανίας Ὀδυσσεός, 9) Εὐστ. Παπαευσταθίου, 10) Γεωργ. Στεφοπούλου, 11) Χρυσόστ. ἱερ. Τζόκα, 12) Πέτρου Φραγκούλη, 13) Βασιλ. Χριστοδούλου καὶ 14) Ἑλένης Χρυσοχόου β') Εἰς δραχμάς διακοσίας ἑβδομήκοντα πέντε (275) μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας τῶν ἐχόντων συμπληρωμένην ὑπερδεκαπενταετῆ συντάξιμον διδασκαλικῆν ὑπηρεσίαν 4^{ων} Δημοδ/λων τρίτης τάξεως 1) Νικολ. Δεβελέγκα, 2) Ἀνδρονίκης Κυριακοπούλου, 3) Ὅλγας Μίσιου κ' 4) Ἀρετῆς Μπάρια γ') Εἰς δραχμάς διακοσίας ἑνεήκοντα (290) μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐχούσης συμπληρωμένην ὑπερικοσαετῆ συντάξιμον διδ/λικῆν ὑπηρεσίαν δημοδ/λου τρίτης τάξεως Καλλ. Τσαλσοπούλου κ' δ') Εἰς δραχμάς τριακοσίας πέντε (305) μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας τῶν ἐχόντων συμπληρωμένην ὑπερικοσιπενταετῆ συντάξιμον διδασκαλικῆν ὑπηρεσίαν πέντε (5) δημοδ/λων τρίτης τάξεως 1) Στεφ. Βριζάλα, 2) Φιλίππου Δαουδῆ, 3) Ἰωάν. Καπράντζου, 4) Νικ. Μπιζακίδου κ' 5) Χαραλ. Παπαχαρίση. -

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Έγκρίνει ὅπως οἱ διὰ τοῦ Νόμου 2858 ἔξ ὑποδιδ/λων παντός βαθμοῦ καὶ προελεύσεως ὀνομασθέντες καὶ ἤδη ὑπηρετοῦντες ἐν τῇ περιφερείᾳ 24 τριτοβάθμιοι δημοδ/λοι ἐξομοιωθῶσι πρὸς τοὺς Δημοδ/λους τρίτης τάξεως, ὁ δὲ ἀρχικός μηνιαῖος μισθὸς αὐτῶν ὀρισθῆ εἰς δραχμάς διακοσίας ἐξήκοντα (260) ἀπὸ τῆς 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922, τοῦ κανονικοῦ μηνιαίου μισθοῦ αὐτῶν ὀνομαστί

έν τῇ προτάσει ἀναγραφομένου καθοριζομένου ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμέρας μετά τῶν προσαυξήσεων λόγω συμπληρώσεως 15ετοῦς, 20ετοῦς καί 25ετοῦς ὑπηρεσίας ὡς ἐξῆς:

α') Εἰς δραχμάς διακοσίας ἐξήκοντα (260) τῶν μή συμπληρωσάντων 15ετῆ συντάξιμον διδασκαλικήν ὑπηρεσίαν 14^{ων} δημοδ/λων τρίτης τάξεως, β') Εἰς δραχμάς διακοσίας ἑβδομήκοντα πέντε (275) τῶν ἐχόντων συμπεπληρωμένην ὑπερδεκαπενταετῆ συντάξ. διδ/λικήν ὑπηρεσίαν 4^{ων} δημοδ/λων τρίτης τάξεως· γ') εἰς δραχμάς διακοσίας ἐνενηκοντα (290) εἰς μίαν δημοδ/λον τρίτης τάξεως, ἄτε ἔχουσιν συμπεπληρωμένην ὑπερικοσαετῆ συντάξ. διδ/λικήν ὑπηρεσίαν κ' δ') εἰς δραχμάς τριακοσίων πέντε (305) τῶν ἐχόντων συμπεπληρωμένην ὑπερικοσιπενταετῆ συντάξιμον διδ/λικήν ὑπηρεσίαν πέντε δημοδ/λων τρίτης τάξεως. –

ΣΤ^{ον}) Ὅπως συμφώνως τῷ Ν. Διατάγματι/9^{ης} Νοεμβρίου 1922 (ἄρθρ. 2, ἐδάφ. 1) κ' τῷ Ν. 2858 (ἄρθρ. 3, ἐδάφ. 1) α') ὁ μηνιαῖος μισθός τῶν πτυχιούχων Νηπιαγωγῶν Ἑλένης Σελιμιγέ καί Βασιλικῆς Τσεκούρα καθορισθῆ εἰς τόν ἀρχικόν μισθόν τῶν Δραχμῶν διακοσίων ὀγδοήκοντα (280) ἀπό τῆς 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922 κ' β') ὁ προσαυξημένος μισθός τῶν ἐπίσης ἐν ὑπηρεσίᾳ πτυχιούχων Νηπιαγωγῶν 1) Ἀθηνᾶς Βαλατάση, 2) Μαρίας Βόντα, 3) Ἄγγελ. Καραπάνου κ' 4) Τερψιχ. Παπαγεωργίου καθορισθῆ εἰς δραχμάς τριακοσίας (300) μηνιαίως ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμέρας, λόγω συμπληρώσεως τριετοῦς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ὑπηρεσίας μετά τήν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. 2145.

Τό Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει ὅπως α') ὁ μηνιαῖος μισθός τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ πτυχιούχων Νηπιαγωγῶν καθορισθῆ εἰς τόν ἀρχικόν μισθόν τῶν δραχμῶν 280 τῆς 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922 ἤτοι τῆς Ἑλένης Σελιμιγέ καί Βασιλικῆς Τσεκούρα, κ' β') ὁ προσαυξημένος μισθός τῶν ἐπίσης ἐν ὑπηρεσίᾳ πτυχιούχων Νηπιαγωγῶν 1) Ἀθηνᾶς Βαλατάση, 2) Μαρίας Βόντα, 3) Ἄγγελ. Καραπάνου κ' 4) Τερψιχ. Παπαγεωργίου καθορισθῆ εἰς δραχμάς τριακοσίας (300) μηνιαίως ἀπό τῆς αὐτῆς ἡμέρας λόγω συμπληρώσεως τριετίας ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ὑπηρεσίας μετά τήν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. 2145. __

Ζ^{ον}) Ὅπως συμφώνως τῷ Ν. Διατάγματι/9^{ης} Ν/βρίου 1922 κ' τῷ νόμῳ 2858 καθορισθῆ ἀπό 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922 ὁ μηνιαῖος μισθός τοῦ Α^{ου} Δημοδ/λου Ἄνω-Ραβενίων Σπυρ. Στεφανίδου εἰς δραχμάς (τετρακοσίας εἴκοσι) 420 περιλαμβανομένης καί τῆς 20δράχμου προσαυξήσεως λόγω συμπληρώσεως 15ετοῦς συνταξίμου διδασκαλικῆς ὑπηρεσίας πρό τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2858.-

Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀπό 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922 καθορισθῆ ὁ προσηυξημένος μισθός τοῦ Σπυρ. Στεφανίδου, Δημοδ/λου Α^{ης} τάξεως Ἄνω-Ραβενίων, εἰς δραχμάς 420 (τετρακοσίας εἴκοσι) μηνιαίως, ἅτε συμπληρώσαντος 15^{ετῆ} συντάξιμον διδασκαλικήν ὑπηρεσίαν πρό τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2858». ⁵⁷³

Στην ἴδια Πράξη (58η) ὁ Επιθεωρητής Ν. Χ. Παπακώστας προτείνει τή διεύθυνση σχολείων σε συγκεκριμένα άτομα με προσόντα, ἀλλά καί διευθυντικό 20δραχμο επίδομα ὡς ἐξῆς: « ...συμφώνως τῷ Νομ. Διατάγματι/9^{ης} Ν/βρίου 1922 (ἄρθρ. 2, ἐδάφ. 2) κ' τῷ νόμῳ 2858 (ἄρθρ. 4, ἐδάφ. 1 κ' 2) α) ἀνατεθῆ ἢ διεύθυνσις τῶν ἐξῆς 15 διταξίων καί μονοταξίων Δημοτικῶν Σχολείων τῆς περιφερείας εἰς τοὺς ἐν αὐτοῖς ὑπηρετοῦντας δημοδιδασκάλους Α^{ης} τάξεως, κεκτημένους τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, ἐπί μηνιαίῳ 20δράχμῳ διευθυντικῷ ἐπιδόματι...».

Το Ε.Σ. ἐνέκρινε τὴν πρόταση. ⁵⁷⁴

Στην 59^η Πράξη τῆς 15^{ης} Δεκεμβρίου 1922 καθορίζεται ὁ μηνιαίος μισθός των ἀναπληρωτῶν ὡς ἐξῆς: «Τό Έποπτικόν Συμβούλιον... Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ Κων. Μ. Παπαγεωργίου, Β^{ου} Δημοδ/λου, ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐστρατευμένου δημοδ/λου Ἄνω-Ραβενίων Στεφ. Λαζαρίδου μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως αὐτοῦ ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 320, ἅτε προὔπηρετήσαντος ὡς τοιοῦτου» Ἐπίσης,στην ἴδια Πράξη : «Τό Έποπτικόν Συμβούλιον... Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ πτυχιούχου Β^{ου} Δημοδ/λου Δημητρίου Βάντζιου εἰς τὴν ἄρτι κενωθεῖσαν θέσιν τοῦ μονοταξίου Δημοτ. Σχολείου ἄρρένων Δοβρᾶς ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 320».

Ἐπίσης, «...Τό Έποπτικόν Συμβούλιον.. Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ Νεοπτολέμου Κρεμμύδα ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐστρατευμένου καί ἐν αἰχμαλωσίᾳ διατελοῦντος δημοδ/λου Μακρίνου Δημ. Δημοπούλου μέχρι τῆς ἐπανόδου αὐτοῦ καί τὴν ὀνομασίαν τοῦ διοριζομένου ὡς δημοδ/λου Γ^{ης} τάξεως ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ παρόντος διορισμοῦ του συμφώνως τῷ νόμῳ 402 "περὶ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῶν νέων Χωρῶν", τῷ "περὶ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως" νόμῳ 2858 καί τῷ ἀπὸ 9 Νοεμβρίου ἐ.ἔ. Νομ. Διατάγματι ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 260». ⁵⁷⁵

Στην 60^η Πράξη τῆς 23^{ης} Ιανουαρίου 1923 το Ε.Σ. « Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ Β^{ου} Δημ/λου Νικολάου Πριμηκύρη πτυχιούχου, ὡς Προσωρινοῦ Ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ μονοταξίῳ μεικτῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ Ἄνω-Βίτσης, ἐπί

⁵⁷³ Βλ. γι' αὐτὰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 139-142.

⁵⁷⁴ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 142,143.

⁵⁷⁵ Π.Ε.Σ.Ζ., σ.144, 145.

μηνιαίω μισθῷ δραχμῶν 320, καί μέχρι τῆς εἰς τό σχολεῖον τοῦτο ἐγκαταστάσεως τοῦ ἐκ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Τσεπελόβου μετατιθεμένου μονίμου Δημ/λου Δημ. Μάου». ⁵⁷⁶

Στην ἴδια Πράξη καθορίζεται ὁ μηνιαίος μισθός, προσηυξημένος ἢ μή, ὅλων των προταθέντων ἀπό τον Επιθεωρητή 13 δημ/λων. Εἰδικότερα ἡ πρότασή του με βάση τὴν νομοθεσία καὶ τὸ χρόνο υπηρεσίας του καθενός, ἔχει ὡς εξής:

«...Λαβῶν ὑπ' ὄψει 1) τὸ ἀπὸ 9^{ης} Νβρίου 1922 Νομοθετικόν Διάταγμα, δι' οὗ ἐτροποποιήθη ὁ «περὶ ἀποδοχῶν κλπ. τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων τῆς Δημοτ. Ἐκπαιδύσεως» Νόμος 2858 κ' 2) τὰς ὑπ' ἀριθ. 50712/17-12-1922 καὶ 1307/19-1-923 Ἑρμηνευτικὰς τοῦ ἀνωτέρου Ν. Διατάγματος ἐγκυκλίας Διαταγὰς τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{ου} Ὑπουργείου, Προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης τῆς ὑπ' ἀριθ. 58/1-12-22 <Κεφ. Α^{ου} ἐδ. α' καὶ ε' > πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου α) καθορισθῆ ἀπὸ 1^{ης} Δεβρίου 1922 ὁ ἀρχικὸς μισθός τῶν Δημ/λων Α^{ης} τάξεως Κων. Παρτσάλη καὶ Ν. Ῥέσσου οἵτινες καὶ πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου 2858 ἦσαν ἀναγνωρισμένοι ὡς πρωτοβάθμιοι Δημ/λοι, εἰς δραχμάς 480 μηνιαίως, ὁ δὲ προσηυξημένος αὐτῶν μισθός εἰς δραχμάς 560 μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ὡς ἐχόντων ὑπερικοσιπενταετῆ συντάξιμον ὑπηρεσίαν Δημ/λων καὶ ὑπὲρ τριετῆ τοιαύτην ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου 2145 ἧτοι ἀπὸ 1^{ης} Ἰουνίου 1919· β) καθορισθῆ ἀπὸ 1^{ης} Δεβρίου 1922 ὁ μηνιαῖος μισθός τῶν ἐξῆς δέκα Δημ/λων Γ^{ης} τάξεως: Ν. Δεβελέγκα, Ἀνδρονίκης Κυριακοπούλου, Ὀλγας Μίσσιου, καὶ Ἀρετῆς Μπάρια ἀντὶ δραχμῶν 275 εἰς δραχμάς 260· 2) τῆς Καλλ. Τσατσοπούλου ἀντὶ δραχμῶν 290 εἰς δραχμάς 260 καὶ 3) τῶν Στεφ. Βριζάλα, Φιλ. Δαουδῆ, Ἰωάννου Καπράτζιου, Ν. Μπιζακίδου, καὶ Χαρ. Παπαχαρίση ἀντὶ δραχμῶν 305 εἰς δραχμάς 260, πρὸς δὲ νὰ ὑποχρεωθῶσιν ἅπαντες οὔτοι νὰ καταβάλωσιν εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον τὰ ἐπὶ πλέον δι' ἀποδοχὰς των {μισθοὶ καὶ ἐπιδόματα} μηνός Δεβρίου π.ε. 1922 πληρωθέντα ἄτε μὴ ἀναγνωριζομένων τῶν 15δράχμων προσαυξήσεων αὐτῶν λόγῳ 15ετοῦς, 20ετοῦς καὶ 25ετοῦς προϋπηρεσίας των· καὶ γ) καθορισθῆ ὁ μηνιαῖος μισθός τοῦ Δημητρίου Σιουροπούλου Δημ/λου Γ^{ης} τάξεως εἰς δραχμάς 260 ἀπὸ τῆς 13^{ης} Δεβρίου 1922, ἡμέρας καθ' ἣν παρουσιάσθη εἰς τὴν ἐν Μαυροβουνίῳ θέσιν του δυνάμει τοῦ ἀπὸ 5^{ης} Νβρίου 1922 «περὶ Ἐπαναφορᾶς τῶν ἀπολυθέντων Δημοσ. Ὑπαλλήλων» Νομ. Διατάγματος». ⁵⁷⁷

Στην 61^η Πράξη τῆς 11^{ης} Φεβρουαρίου 1923 τὸ Ε.Σ. «...Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τῆς Μαρίας Φατσώρη Δημοδ/σης Γ^{ης} τάξεως, ἐν τῷ ἀργοῦντι μονοταξίῳ δημοτ.

⁵⁷⁶ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 146.

⁵⁷⁷ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 148, 149.

Σχολείω θηλέων Βωβούσης επί μηνιαίω μισθῷ δραχῶν 260, ὡς ἐχούσης τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα». ⁵⁷⁸

Στην 62^η Πράξη της 26^{ης} Μαρτίου 1923 ο Επιθεωρητής Νικ. Χρ. Παπακώστας προτείνει την ανάκληση προηγούμενης απόφασης του Ε. Σ., με την οποία είχε καθορίσει το μηνιαίο μισθό σε συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς, αλλά μετά από ερμηνευτική τηλεφωνική διαταγή του Υπουργείου, το αρχικό Νομοθετικό Διάταγμα «περί αποδοχών...» αναγνωρίζει ότι πρέπει να υπολογισθεί στο μισθό και μηνιαία 15δραχμη προσαύξηση.

Σχετικό παράθεμα: « Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Εἰσηγεῖται τὰ ἐξῆς: Τὸ παρ' ἡμῶν Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ἐκτελοῦντος διατάξεις τοῦ ἀπὸ 9^{ης} Νοεμβρίου 1922 Νομ. Διατάγματος (ἄρθ. 1 ἐδαφ. 5), τοῦ τροποποιήσαντος καὶ συμπληρώσαντος τὸν «περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τῶν Σχολείων τῆς Δημοτ. «Ἐκπαιδεύσεως» Νόμον 2858 (ἄρθ. 2 ἐδαφ. 2) διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 58/1-12-922 (Μέρος Α! κεφαλ. Ε!) πράξεως αὐτοῦ ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐξομοιῶσαν διεβάθμισεν τοὺς κατωτέρω δέκα διδασκάλους ὡς Δημοδιδασκάλους τρίτης τάξεως ἀπὸ τῆς 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922, ἀφ' ἐτέρου δὲ ἐκάνονισεν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας τὸν μισθὸν αὐτῶν προσαυξημένον α) τῶν Στεφάνου Βριζάλα – Δρεσθενίου, Φιλίππου Δαουδῆ – Κάτω Βίτσης, Ἰωάννου Καπράντζου – Παλαιχωρίου, Νικολ. Μπιζακίδου –Καμινιάς καὶ Χαρ. Παπαχαρίση – Μεσοβουνίου εἰς δραχμάς 305 κατὰ μῆνα ὡς περιλαμβανομένων ἐν αὐτῷ καὶ τῶν τριῶν 15^{δραχμῶν} μηνιαίων προσαυξήσεων λόγῳ συμπλήρωσεως ὑπερικοσιπενταετοῦς συνταξίμου διδασκαλικῆς ὑπηρεσίας, β) τῆς Καλλιόπης Τσατσοπούλου – Δοβρᾶς θηλέων εἰς δραχμάς 290 κατὰ μῆνα ὡς περιλαμβανομένων ἐν αὐτῷ καὶ τῶν δύο 15^{δραχμῶν} μηνιαίων προσαυξήσεων λόγῳ συμπλήρωσεως ὑπερικοσαετοῦς συνταξίμου διδασκαλικῆς ὑπηρεσίας καὶ γ) τῶν Ν. Δεβελέγκα – Λαΐστης, Ἄνδρ. Κυριακοπούλου – Νεγάδων θηλέων, Ὀλγας Μίσιου - Ἄνω Σουδενῶν θηλέων καὶ Ἀρετῆς Μπάρια – Ζωνδήλης θηλέων εἰς δραχμάς 275 κατὰ μῆνα, ὡς περιλαμβανομένης ἐν αὐτῷ καὶ τῆς 15^{δραχμῶν} μηνιαίας προσαυξήσεως λόγῳ συμπλήρωσεως ὑπερδεκαπενταετοῦς συνταξίμου διδασκαλικῆς ὑπηρεσίας. Μετὰ τὴν λήψιν ὅμως τῶν ὑπ' ἀριθ. 50712/17-12-922 καὶ 1307/19-1-923 ἔγκ. Διαταγῶν τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ὑπουργείου, ἐρμηνευουσῶν τὸ ἀνωτέρω Νομ. Διάταγμα, τὸ παρ' ἡμῶν Ἐποπτ. Συμβούλιον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 60/23-1-923 πράξεως αὐτοῦ ἐτροποποίησεν ἐν μέρει τὴν ρηθεῖσαν 58^{ην} πρᾶξιν του καὶ συμφώνως πρὸς τὰς δύο ταύτας διατάγας ἐκάνονισε τὸν μηνιαῖον μισθὸν τῶν ἀνωτέρω δέκα (10) Δημοδιδασκάλων ὡς δ' ἐπίσης καὶ τοῦ ἐπανελθόντος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τὴν 13^{ην} Δεκεμβρίου 1922 δυνάμει τοῦ «περὶ ἐπαναφορᾶς τῶν Δημοσ. Υπαλλήλων» Νομ. Διατάγματος /5-11-1922 Δημ. Σιουροπούλου, δημοδ/λου Μαυροβουνίου μόνον εἰς δραχμάς διακοσίας ἐξήκοντα (260), ὡς μὴ περιληφθεισῶν ἐν αὐτῷ καὶ τῶν δύο 15^{δραχμῶν} μηνιαίων

⁵⁷⁸Π.Ε.Σ.Ζ., σ.150.

προσαυξήσεων του λόγω πολυετούς ύπηρεσίας. Ήδη όμως το Σ^{όν} Υπουργείον έρμηνεύον και έκ δευτέρου, διά τής υπ' άριθ. 10086/20-3-923 τηλ. διαταγής του, τὸ άνωτέρω Νομ. Διάταγμα άναγνωρίζει τὰς λόγω 15^{ετίας}, 20^{ετίας} και 25^{ετίας} 15^{δράχμου} μηνιαίας προσαυξήσεις μισθοῦ εἰς τοὺς άνωτέρω ένδεκα (11) Γ^{ους} Δημοδ/λους.

Ώθεν προτείνει τήν άνάκλησιν τής 60^{ης} (Κεφ. Ε) πράξεως τοῦ Έποπτικοῦ Συμβουλίου και τοῦ κανονισμοῦ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῶν άνωτέρω δημοδιδασκάλων συμφώνως πρὸς τήν υπ' άριθ. 58 πρᾶξιν τοῦ Έποπτικοῦ Συμβουλίου, τής τριετίας αὐτῶν λογιζομένης άπὸ τής 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922 και έφεξής».

Το Ε. Σ. ενέκρινε ομόφωνα την εισήγηση του Επιθεωρητή και αναιρώντας την προηγούμενη απόφασή του επικυρώνει την προβλεπόμενη στον καθένα προσαύξηση.⁵⁷⁹

Στην 64^η Πράξη της 30^{ης} 1923 το Ε.Σ. αποφασίζει την ανάθεση διεύθυνσης σχολείου και τη χορήγηση 20δραχμου επιδόματος, κατόπιν της πρότασης του Επιθεωρητή, ο οποίος «.. Προτείνει ὅπως συμφώνως τῷ Νομ. Διατάγματι/9-11-1922 και τῷ νόμῳ 2858 (άρθ. 4 έδ. 1 και 2) 1^{ον}) άνατεθῆ ἡ διεύθυνσις τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Γρεβενητίου εἰς τήν δημοδιδασκάλισσαν α! τάξεως Άρτεμισίαν Χριστοδούλου ὡς κεκτημένην μέν τα ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα, ἐπὶ μηνιαίῳ 20^{δράχμῳ} μηνιαίῳ ἐπιδόματι...». ⁵⁸⁰

Στην ίδια Πράξη αποφασίζεται η προσαύξηση στο μισθό δημοδιδασκάλισσας, σύμφωνα με την προαναφερθείσα τηλεφωνική διαταγή του Υπουργείου. Ειδικότερα, «Τὸ Έποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τής προτάσεως ταύτης άποφαίνεται ὁμοφώνως:

Έγκρίνει, ὅπως άναθεωρουμένης τής υπ' άριθμὸν 61/11-2-1923 (Κεφ.Α) πράξεως τοῦ Έποπτικοῦ Συμβουλίου καθορισθῆ ὁ προσηυξημένος μηνιαῖος μισθὸς τής Μαρίας Φατσώρη, Γ^{ου} Δημοδιδασκαλίσεως Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων Βωβούσης, άπὸ τής 27^{ης} Μαρτίου έ.έ., άφ' ἧς δηλαδή, ἡμέρας ανέλαβεν ὑπηρεσίαν, εἰς δραχμάς διακοσίας ένενήκοντα (άριθ. 290) μηνιαίως, ἄτε έχούσης, συμπεπληρωμένην εἰκοσαετῆ συντάξιμον διδασκαλικήν ὑπηρεσίαν». ⁵⁸¹

Στην 68^η Πράξη της 31^{ης} Ὀκτωβρίου 1923 ο Επιθεωρητής καθορίζει το μισθό νηπιαγωγών με βάση τη μόρφωσή τους και την ισχύουσα νομοθεσία.

Ειδικότερα: «...Προτείνει ὅπως συμφώνως τῷ άρθρ. 2 έδάφ. β' τοῦ άπὸ 9 Νοεμβρίου 1922 Νομ. Δ/τος, τοῦ τροποποιήσαντος και συμπληρώσαντος τὸν Νόμον 2858 «περὶ άποδοχῶν κ.λπ. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τής Δημ.

⁵⁷⁹ Βλ. γι' αυτά Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 151,152.

⁵⁸⁰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 155.

⁵⁸¹ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 155, 156.

Έκπαιδύσεως» κανονισθῆ ὁ μισθὸς τῶν Νηπιαγωγῶν Αἰκατερίνης Λεπενιώτου τοῦ Ν/γείου Βωβούσης ἀπὸ 1^{ης} Ὀκτωβρίου ἐ.ἐ. καὶ Μαρίας Παπακώστα τοῦ Ν/γείου Δοβρινόβου εἰς δραχμὰς διακοσίας ὀγδοήκοντα (280) μηνιαίως, ὡς φερουσῶν πτυχίον Δ/λείου Νηπιαγωγῶν».⁵⁸²

Στην ἴδια Πράξη καὶ με βάση το ἀρθρον 1 ἐδάφ. δ , του ἀπὸ 9 Νοεμβρ. 1922 Νομ. Δ/τος, του τροποποιήσαντος καὶ συμπληρώσαντος τον προαναφερθέντα Νόμο 2858 «περὶ ἀποδοχῆς κ.λ.π. τῶν Σχολ. τῆς νομαρ. Ἐκπαιδύσεως» καθὼς καὶ την υπ' αριθ.10086/20-3-923 ερμηνευτικὴ ἐγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας, ο Επιθωρητῆς προτείνει καὶ το Ε.Σ. ἐγκρίνει «...ὅπως χορηγηθῆ εἰς τὴν Γ^{ου} δημοδ/λίση Νεγάδων Ἄνδρον. Κυριακοπούλου 15^{δραχμῶν} μηνιαία προσαύξησης μισθοῦ ἀπὸ 1^{ης} Σεπτεμβρίου 1923, ἀφ' ἧς ἡμέρας συμπλήρωσεν 20ετὴ συνταξ. Διδ/λικὴν ὑπηρεσίαν, τοῦ μισθοῦ αὐτῆς καθοριζομένου οὕτως εἰς δραχμὰς διακοσίας ἐνενηκοντα (290) μηνιαίως ἐν συνόλῳ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας».⁵⁸³

Με βάση την ἴδια νομοθεσία, σε ἐπόμενη Πράξη το Ε.Σ. «...Ἐγκρίνει ὅπως ἀναθεωρουμένων τῶν υπ' ἀριθ. 53 καὶ 57 πράξεων τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου Ζαγορίου, ὡς πρὸς τὸ ἀφορῶν τὴν Μελμπομένην Ζήτη Τριτοβάθμιου Δημοδ/σαν Δρεστενίκου μέρος ἀφ' ἐνὸς μὲν ὅπως καθορισθῆ ὁ μέχρι 1^{ης} Δεκ/βρίου χρόνος τῆς ἐν συνόλῳ συνταξίμου ὑπηρεσίας της εἰς ἔτη δέκα πέντε (15) μῆνα ἓνα (1) καὶ ἡμέρας ἑπτὰ (7) ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅπως κανονισθῆ ὁ μηνιαῖος μισθὸς της μετὰ τῆς λόγῳ 15^{ετίας}, 15^{δραχμῶν} προσαυξήσεώς της εἰς δραχμὰς διακοσίας ἑβδομήκοντα πέντε (275) ἀπὸ 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922».⁵⁸⁴

Στην 70^ή Πράξη της 13^{ης} 1923 ἀνατίθεται ἡ διεύθυνση σχολείου καὶ ἐγκρίνεται 20δραχμο ἐπίδομα, σύμφωνα με την εισηγήση του Ν.Χ. Παπακώστα, ο οποίος «...Λαβὼν υπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2858 (ἄρθρ. 4, ἐδάφ. 1 καὶ 2) καὶ τοῦ τροποποιήσαντος καὶ συμπληρώσαντος αὐτοῦ Νομ. Διάτ/τος/9-11-922 (ἄρθρ. 2, ἐδάφ. 2), Προτείνει, ὅπως ἀνατεθῆ προσωρινῶς ἡ διεύθυνσις τοῦ Μονοτ. Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Λεσινίτσας εἰς τὸν ἐν αὐτῷ ὑπηρετοῦντα δευτερόβαθμον Δημ/λον Ἰωάννην Εὐαγγελίδην ἐπὶ 20^{δραχμῶν} μηνιαίῳ διευθυντικῷ ἐπιδόματι ἀπὸ 1^{ης} Δεκεμβρίου 1923».⁵⁸⁵

Στην 71^η Πράξη της 5^{ης} Ἰανουαρίου 1924 σημειώνεται ἡ νομοθεσία με βάση την οποία καθορίζεται ο συνολικὸς συντάξιμος χρόνος εκπαιδευτικῶν. Πιο αναλυτικά: «Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς...Λαβὼν υπ' ὄψιν α!) Τὴν υπ' ἀριθ 35407/26-10-923 πρᾶξιν τοῦ κ. Υπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ τὴν υπ' ἀριθ. 53/1922 πρᾶξιν τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου περὶ κανονισμοῦ τοῦ χρόνου τῆς ἐν συνόλῳ ὑπηρεσίας τοῦ Δ.

⁵⁸² Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 162.

⁵⁸³ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 163.

⁵⁸⁴ Πράξη 69^η της 12ης Ν/βρίου 1923, σ. 165.

⁵⁸⁵ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 166.

Δημοπούλου Δημ/λου Μακρίνου καὶ β!) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 43163/13-11-923 πρᾶξιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 10896/28-9-922 ἀπόφασιν τοῦ κ. Νομάρχου Ἰωαννίνων, δι' ἧς διωρίσθη ὡς τριτοβάθμιος Δημ/λος Βραδέτου κ. Βασιλική Κουντουρατζή. Προτείνει, ὅπως καθορισθῆ ὁ χρόνος τῆς ἐν συνόλῳ συνταξίμου διδασκαλικῆς ὑπηρεσίας τοῦ μὲν Δ. Δημοπούλου εἰς ἔτη 12 μῆνας 10 καὶ ἡμέρας 8 μέχρι τῆς 1^{ης} Δεκεμβρίου τοῦ 1923, τῆς δὲ Βασιλικῆς Κουντουρατζῆ εἰς ἔτη 9 μῆνας 2 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας..».⁵⁸⁶

Στην 72^α Πράξιν τῆς 4^{ης} Φεβρ. 1924 το Ε.Σ. εγκρίνει πρόταση διορισμοῦ καὶ καθορισμοῦ μισθοῦ: « Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον... Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Κων/νου Μ. Παπαγεωργίου Δευτεροβαθμίου Δημ/λου ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν τριακοσίων εἴκοσι (320) ἐν τῷ Μονοταξίῳ Μεικτῷ Δημ/κῷ Σχολείῳ Νεγάδων ἀντὶ τοῦ Γεωργίου Σωτήρη Δημ/λου νομίμως ὑποβαλλοῦντος παραίτησιν ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης..».

Στην ἴδια Πράξιν το Ε.Σ. «Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Σωτηρίου Παπαζόγλου ὡς Δευτεροβαθμίου Δημοδιδασκάλου καὶ ἐπὶ μισθῷ δραχμῶν τριακοσίων εἴκοσι(320) μηνιαίως ἐν τῇ ἄρτι κενωθείσῃ θέσῃ τοῦ Διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἀρτσιόστης». ⁵⁸⁷ Επίσης αποφασίζει «τὸν διορισμὸν τοῦ Κων. Ζαΐμη ὡς Διευθυντοῦ τοῦ Διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἀρτσιόστης καὶ τοῦ Δημ. Μάου καὶ προσωρινοῦ Διευθυντοῦ τοῦ μονοταξίου μ. Δημ. Σχολ. Στολοβοῦ ἐπὶ μηνιαίῳ διευθυντικῷ ἐπιδόματι δραχμῶν εἴκοσι (20) ἀπὸ 1^{ης} Φεβρουαρίου ἐν. ἔτους..»⁵⁸⁸

Στην 73^η Πράξιν τῆς 3^{ης} Μαρτίου 1924 εγκρίνεται ὁ διορισμὸς προσωρινοῦ ἀναπληρωτῆ καὶ ὁ μισθὸς του: «...Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ δευτεροβαθμίου δημοδιδασκάλου Κ.Μ. Παπαγεωργίου, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 320, ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ νομίμου δημοδιδασκάλου Ἀρτσιόστης Σ. Παπάζογλου ὅστις ἀπεσπάσθη ὡς μόνιμος βοηθὸς τοῦ Γραφείου τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν Δημ. Σχολείων Ζαγορίου καὶ ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ τελευταῖος οὗτος διατελεῖ, ἐν τῇ ὡς εἴρηται ὑπηρεσίᾳ...»

Στην ἴδια Πράξιν προτείνεται καὶ εγκρίνεται ἡ ἀνάθεση διεύθυνσης σχολείου καὶ το διευθυντικὸ ἐπίδομα: Εἰδικότερα, ὁ Επιθεωρητής: « Λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 2858 καὶ τοῦ τροποποιήσαντος καὶ συμπληρώσαντος αὐτοῦ Ν. Διάταγματος, προτείνει, ὅπως ἀνατεθῆ προσωρινῶς ἡ Διεύθυνσις τοῦ μονοταξίου Δημοτ. Σχολείου θηλέων Ζωνδίλης εἰς τὴν τριτοβάθμιον δημοδιδασκαλίσαν Μελομένην Ζήτη ἐπὶ 20^{δραχμῶν} μηνιαίῳ διευθυντικῷ ἐπίδοματι ἀπὸ τῆς 1^{ης} Φεβρουαρίου 1924 ἄτε ἀναλαβούσης ἐν τῷ Σχολείῳ τούτῳ ὑπηρεσίαν ἀπὸ τῆς 16^{ης} Ἰανουαρίου 1924.

⁵⁸⁶ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 168.

⁵⁸⁷ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 169,170.

⁵⁸⁸ Ὁ.π., σ. 171.

Τὸ ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως: Ἐγκρίνει τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ». ⁵⁸⁹

Στην 75^η Πράξη της 4^{ης} Απριλίου 1924 ο Επιθεωρητής Νικ. Παπακώστας αναφέρει τη νομοθεσία με βάση την οποία καθόρισε τον συντάξιμο χρόνο και το μισθό -συμπεριλαμβανομένων και των προσαυξήσεων- τριτοβάθμιου δημοδιδασκάλου. Αναλυτικότερα:

«...Λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθ. 10311/24-3-924 πρᾶξιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς παιδείας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 58/1922 πρᾶξιν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου περὶ κανονισμοῦ τοῦ μισθοῦ καὶ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τοῦ Πέτρου Φραγκούλη τριτοβαθμίου δημ/λου Δοβρινόβου, προτείνει, 1) ὅπως καθορισθῇ ὁ χρόνος τῆς ἐν συνόλῳ συνταξίμου ὑπηρεσίας αὐτοῦ μέχρι τῆς 31^{ης} Μαρτίου 1924 εἰς ἔτη 24 μῆνας 6 καὶ ἡμέρας 21 καὶ 2) ὅπως κατὰ τὸν νόμον 2858 καὶ τὰ τροποισήσαντα αὐτοῦ Νομοθετικὰ Διατάγματα κανονισθῇ ὁ μισθὸς τοῦ αὐτοῦ δημ/λου ἀπὸ 1^{ης} Ἀπριλίου 1924 εἰς δραχμὰς 290 μηνιαίως περιλαμβανομένων καὶ τῶν δύο δεκαπενταδράχμων προσαυξήσεων ἅτε συμπληρώσαντος ὑπερικοσαετῆ ὑπηρεσίαν». ⁵⁹⁰

Στην 78^η Πράξη της 4^{ης} Αυγούστου 1924 ο ίδιος αναφέρει τη νομοθεσία με βάση την οποία καθόρισε τον συντάξιμο χρόνο και το μισθό νηπιαγωγού και τριτοβαθμίου δημ/σης, ως εξής:

«...Λαβὼν ὑπ' ὄψιν 1) τὸ ἀπὸ 9 Νοεμβρίου 1922 Νομοθ. Διάταγμα δι' οὗ ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὁ «περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ Διδακτ. Προσωπικοῦ τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως» Νόμος 2858 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 14992 Πρᾶξιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ 3) τὰς ὑπ' ἀριθ. 20/1920 καὶ 58/1922 πράξεις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου περὶ κανονισμοῦ τοῦ μισθοῦ καὶ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τῆς Ἑλένης Σελμιγιέ πτυχιούχου Νηπιαγωγοῦ Λεσινίτσης, Προτείνει, ὅπως τροποποιουμένων τῶν ἀνωτέρω Πράξεων τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου 1) καθορισθῇ ὁ χρόνος τῆς ἐν συνόλῳ συνταξίμου ὑπηρεσίας αὐτῆς μέχρι τῆς 1ης Αὐγούστου 1924 (εἰκοστοῦ τετάρτου ἔτους) εἰς ἔτη δώδεκα(12) μῆνας δέκα (10) καὶ ἡμέρας δέκα πέντε (15) καὶ 2) ὅπως κανονισθῇ ὁ μισθὸς αὐτῆς ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας καὶ ἐφεξῆς εἰς δραχμὰς τριακοσίας (300) μηνιαίως, περιλαμβανομένης εἰς αὐτόν καὶ τῆς πρώτης εἰκοσαδράχμου προσαυξήσεως ἅτε ἐχούσης συμπληρωμένην τριετῆ ὑπηρεσίαν συντάξιμον ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

6!

Λαβὼν ὑπ' ὄψιν 1) τὴν ὑπ' ἀριθ. 18971/8-6-24 Πρᾶξιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 71/1924 Πρᾶξιν τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου περὶ κανονισμοῦ τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας τῆς Βασιλικῆς Κοντουρατζῆ τριτοβαθμίου

⁵⁸⁹ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 172,173.

⁵⁹⁰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ.177.

Δημ/σης Βραδέτου, προτείνει, όπως καθορισθῆ ὁ χρόνος τῆς ἐν συνόλῳ συνταξίμου διδασκαλικῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς εἰς ἔτη δώδεκα (12) μῆνας δέκα (10) καὶ ἡμέρας δύο (2) μέχρι τῆς πρώτης Αὐγούστου ἐ.ἔ. 1924 (εἰκοστοῦ τετάρτου).

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως: Ἐγκρίνει τήν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ». ⁵⁹¹

Εἶναι αξιοπρόσεκτη ἡ ἀπόφαση στήν 79^η Πράξη τῆς 11^{ης} Οκτωβρίου 1924 ὅπου ἀνατίθεται ἡ διεύθυνση σχολείου καί ἐγκρίνεται διευθυντικό ἐπίδομα 120 δραχμῶν σε δύο πρωτοβάθμιους δασκάλους- διευθυντές, ἐνῶ στους ἄλλους τῶν υπόλοιπων σχολείων χορηγεῖται 50δραχμο ἐπίδομα, ὡς μὴ ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ σχετικοῦ νόμου προσόντα.

Συγκεκριμένα: Ο Ἐπιθεωρητῆς Ν.Χ. Παπακώστας «...λαβῶν ὑπ' ὄψιν τοῦ Νόμου 3125 περί διαβαθμίσεως καὶ ἀποδοχῶν τῶν λειτουργῶν τῆς Δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως (ἄρθρον 6 ἐδάφ. 2 καὶ 7) προτείνει ὅπως ἀποφανθῆ τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον ἐπί τοῦ διορισμοῦ 1) τῶν Κ. Παρτσάλη ὡς Διευθυντοῦ τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Κάτω Σουδενῶν καὶ Νικολάου Ρέσσου ὡς Διευθυντοῦ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημ. Σχολείου Τσεπελόβου ἀμφοτέρων πρωτοβαθμίων δημοδιδασκάλων καὶ ἐχόντων ὑπερικοσιπενταετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν ἐπί μηνιαίῳ ἐπιδόματι δραχμῶν ἑκατὸν εἴκοσι (120) καὶ 2) πάντων τῶν Διευθυντῶν τῶν ἄλλων Σχολείων τῆς Περιφερείας ἐπί μηνιαίῳ ἐπιδόματι δραχμῶν πενήκοντα (50) ἄτε μὴ ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 6 ἐδάφ. 5 προβλεπόμενα προσόντα.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ καὶ ἀναθέτει ὅπως συμφώνως τῷ Νόμῳ διὰ πράξεως τοῦ ἐνεργήσῃ τόν διορισμόν αὐτῶν». ⁵⁹²

Συμπερασματικά, θα πρέπει να ἐπισημανθεῖ ὅτι τὴν περίοδο που ἐξετάζουμε οἱ δάσκαλοι ἀγωνιούσαν γιὰ τους καθηλωμένους μισθοὺς τους καὶ προσπαθοῦσαν μέσα ἀπὸ τους συνδικαλιστικούς τους φορεῖς νὰ κινηθοῦν, πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς ἀντιμετώπισης αὐτοῦ τοῦ ζητήματος. Ἡ πολιτεία δὲν ἔδινε οὐσιαστικές λύσεις καὶ οἱ δάσκαλοι ζητούσαν νὰ ληφθοῦν μισθολογικά, βαθμολογικά καὶ συνταξιοδοτικά μέτρα που νὰ ἀναβαθμίζουν καὶ νὰ ἀναγνωρίζουν τὸ ἔργο τῶν εκπαιδευτικῶν, καθὼς καὶ εἰδικές ρυθμίσεις μισθῶν καὶ συντάξεων γιὰ τους υπηρετούντες στὶς Ν. Χώρες.

γ) Ὑπηρεσιακές ἀλλαγές εκπαιδευτικῶν

⁵⁹¹ Βλ. γι' αὐτὰ σ. 189.

⁵⁹² Βλ. γι' αὐτὰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 192,193

ι) Διορισμοί

Ένα από τα ζητήματα που απασχόλησαν τις συσκέψεις των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου, κατόπιν εισήγησης του εκάστοτε Επιθεωρητή, ήταν οι για διαφόρους λόγους υπηρεσιακές αλλαγές των δασκάλων και νηπιαγωγών.

Καταγράφονται οι εξής αποφάσεις, όπως αυτές εμφανίζονται από τον κατωτέρω πίνακα:

Πράξη	Σελίδα	Όνοματεπώνυμο - Ιδιότητα	Θέση – Τόπος διορισμού	Αιτιολογία
1 ^η	9	Οικονόμου Παύλος, προσωρινός Γ' Δημοδιδάσκαλος	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείου Μανασή.	Κενή θέση
4 ^η	17	Παπαευσταθίου Ευστάθιος Β/θμιος Υποδιδάσκαλος	Προσωρινός αναπληρωτής Δημ. Σχολείου Τσερβαρίου	Προσωρινός αναπληρωτής του υπηρετούντος Δημοδιδασκάλου Κων/νου Γκράτζιου
5 ^η	18	Ζουρδούμης Βασίλειος Γ/βάθμιος Δημοδιδάσκαλος	Προσωρινός αναπληρωτής Δημ. Σχολείου Τσερβαρίου	Προσωρινός αναπληρωτής του υπηρετούντος Δημοδιδασκάλου Μίσιου Ιωάννη
8 ^η	24	Χατζη-Βασδέκης Νικόλαος Γ/θμιος Δημοδιδάσκαλος	Δημ. Σχολείο αρρένων Βωβούσας	Κενή θέση
8 ^η	24	Παπαβασιλείου Γεώργιος Γ/βάθμιος Δημοδιδάσκαλος	Πλήρες διτάξιο Δημ. Σχολείο αρρένων Δρεσθενικού	Κενή θέση
8 ^η	25	Τζόκας Χρυσόστομος ιερέυς μόνιμος Γ/θμιος Υποδιδάσκαλος	Κοινό Δημ. σχολείο Βετσικού	Κενή θέση.
9 ^η	28	Ευαγγελία Πόλτσα Νηπιαγωγός	Νηπιαγωγείο Δοβρίνοβου	Κενή θέση
10 ^η	31	Τζουβάρα Ελευθερία Νηπιαγωγός	Μονοτάξιο Νηπιαγωγείο Βωβούσας	Κενή θέση
10 ^η	32	Τσεκούρα Βασιλική Νηπιαγωγός	Πλήρες μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Θηλέων Βωβούσας	Προσωρινή δευτεροβάθμια Υποδιδασκάλισσα.
10 ^η	32	Ζήτη Μελπομένη Γ/θμια	πλήρες μονοτάξιο Δημοτικό σχολ.	Κενή θέση.

		Υποδιδασκάλισσα	Θηλέων Δρεστενίκου	
11η	32	Χριστοδούλου Βασίλειος ιερέας , Γ/βαθμιοσ Υποδιδάσκαλος	Κοινό Δημοτικό σχολείο Καμινιάς	Κενή θέση
11 ^η	33	Καπράντζος Ιωάννης Γ/βάθμιοσ Υποδιδάσκαλος	Κοινό Δημοτικό σχολείο Παλαιοχωρίου (Λαϊστής)	Κενή θέση.
11 ^η	33	Τζινζόπουλος Κων/νοσ πτυχιούχοσ Δημοδιδάσκαλοσ	Πλήρεσ μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο των Καλλινείων Εκπαιδευτηρίων Πατίγκου (Μικρήσ συνοικίασ),	Κενή θέση
11η	34	Ζουρδούμησ Βασίλειοσ Γ/βάθμιοσ Δημοδιδάσκαλοσ	Μεικτό Δημοτικό Σχολείο Μανασσή	Κενή θέση
12 ^η	35	Τσολάκησ Χαρίλαοσ πτυχιούχοσ Δημοδιδάσκαλοσ	Πλήρεσ μονοτάξιο Δημοτικό σχολείο (Άνω Ραβένια)	Κενή θέση
13 ^η	37	Στεφανίδησ Σπυρίδωνασ Γ/βάθμιοσ Δημοδιδάσκαλοσ	Μονοτάξιο Δημοτικό σχολείο (Άνω Ραβένια)	Κενή θέση
14 ^η	38	Παπαευσταθίου Ευστάθιοσ δευτεροβάθμιο Υποδιδασκάλου	Κοινό Δημ. Σχολείου Δραγαρίου	Κενή θέση
19 ^η	45	Κασκάνησ Γεώργιοσ Γ/βαθμιοσ Υποδιδάσκαλοσ	Μονοτάξιο Μεικτό. Δημ. Σχολείο Λεσινίτασ	Αναπλήρωση στρατευθέντοσ Δημοδιδασκάλου
26 ^η	69	Τσεκούρα Βασιλική, Νηπιαγωγόσ πρωτησ τάξεωσ	Διτάξιο Νηπιαγωγείο Βωβούσασ	Διορισμόσ στην θέση Διευθύντριασ
27 ^η	70	Καζαντζή Αγγελική Γ/θμιοσ Υποδιδασκάλισσα	Μονοτάξιο Δημοτικό σχολείο Θηλέων Φραγκάδων	Κενή θέση
28 ^η	71	Χατζήσ Νικόλαοσ πτυχιούχοσ Γ/μιοσ δημοδιδάσκαλοσ	Μονοτάξιο Δημοτικό σχολείο αρρένων Ζωνδήλασ	Προσωρινόσ αναπληρωτήσ του Δημοδιδασκάλου Στέφανου Τζίμα (αναρρωτική άδεια)
28 ^η	72	Κωνσταντίνοσ	Δημοτικό σχολείο	Προσωρινόσ

		Ζαΐμης Γ/θμιος Δημοδιδάσκαλος	Αρτοίστης	αναπληρωτής του Δημοδιδασκάλου Δημητρίου Σιούρα (αναρρωτική άδεια)
28 ^η	73	Γερολάζος Λάζαρος Απολυτηριούχος Γυμνασίου	Μεικτό Δημοτικό σχολείο Λεσινίτσης	Προσωρινός αναπληρωτής του στρατευμένου Δημοδιδασκάλου Ιωάννη Ευαγγελίδη.
29 ^η	74	Γκωλέτσης Ευλάμπιος πτυχιούχος Δημοδιδάσκαλος	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό σχολείο Μπάγιας	Κενή θέση
30 ^η	75	Λαζαρίδης Στέφανος πτυχιούχος δημοδιδάσκαλος	Διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας)	Κενή θέση
32 ^η	80	Χατζής Νικόλαος πτυχιούχος Γ/μιος δημοδιδάσκαλος	Μονοτάξιο Δημοτικό σχολείο αρρένων Ζωνδήλας	Κενή θέση
35 ^η	85	Σπυρόπουλος Δημήτριος Α' /βάθμιος Υποδιδάσκαλος	Δημοτικό σχολείο (Κάτω Ραβένια)	Προσωρινός αναπληρωτής του στρατευθέντος Δημοδιδασκάλου Μιχ. Ζέρβου
36 ^η	87	Τζόβας Μιχαήλ απολυτηριούχος Γυμνασίου	Διτάξιο Μεικτό Δημοτικό σχολείο Αρτοίστης	Προσωρινός αναπληρωτής του στρατευθέντος Δημοδιδασκάλου της κοινότητας.
39 ^η	101	Σιουρόπουλος Δημήτριος Πρωτοβάθμιος Υποδιδάσκαλος	Δημοτικό σχολείο Κάτω Ραβενίων	Προσωρινός αναπληρωτής του στρατευθέντος Δημοδιδασκάλου της κοινότητας.
39 ^η	101	Μανέκας Κων/νος β ^{ος} Υποδιδάσκαλος	Δημοτικό Σχολείο Αρτοίστης	Προσωρινός αναπληρωτής του στρατευθέντος Δημοδιδασκάλου της κοινότητας.
40 ^η	102	Σιλεμιγιέ Ελένη Νηπιαγωγός Α ^{ης} τάξεως	Νηπιαγωγείο Λεσινίτσας	Κενή θέση.
41 ^η	104	Πατραμάνη Σταματία Νηπιαγωγός Α ^{ης} τάξεως	Νηπιαγωγείο Δοβρινόβου	Κενή θέση
53 ^η	124	Χριστοδούλου	Μονοτάξιο	Στο «αργούν» σχολείο

		Αρτεμισία Δημοδιδασκάλισσα Β ^α τάξεως	Δημοτικό Σχολείο Θηλέων Γρεβενητίου	
53 ^η	124	Μανέκας Κων/νος ιερέας Δημοδιδασκαλος Γ ^η τάξεως	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Μαυροβουνίου	Στο «αργούν» σχολείο
53 ^η	124	Φραγκούλης Πέτρος Δημοδιδασκαλος Γ ^η τάξεως	μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Δοβρινόβου	Στο «αργούν» σχολείο
53 ^η	125	Θάνος Γεώργιος Πτυχιούχος Δημοδιδάσκαλος	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό σχολείο Λεσινίτσας	Προσωρινός αναπληρωτής του στρατευμένου Δημοδιδασκάλου Ιωάννη Ευαγγελίδη.
53 ^η	125	Πριμικήρης Αναστάσιος Πτυχιούχος Δημοδιδάσκαλος	Διτάξιο Δημοτικό Σχολείο Τσερβαρίου	Προσωρινός αναπληρωτής του στρατευθέντος Δημοδιδασκάλου του σχολείου
53 ^η	125	Σελμιγιέ Ελένη, πτυχιούχος Νηπιαγωγός	Νηπιαγωγείο Λεσινίτσας	Κενή θέση
54 ^η	129	Ζαΐμης Κων/νος Δημοδιδάσκαλος Β ^α τάξεως	Διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Αρτίστης	Κενή θέση
54 ^η	130	Κουντουρατζή Βασιλική Δημοδιδασκάλισσα Γ ^η ς Τάξεως	Μεικτό Δημοτικό Σχολείο Βραδέτου	Στο «αργούν» σχολείο
54 ^η	131	Σπυρόπουλος Δημήτριος Γ ^ο Δημοδιδασκάλου	Διτάξιο μεικτό Δημοτ. Σχολείο Τσερβαρίου	Προσωρινός αναπληρωτής του στρατευθέντος Δημοδιδασκάλου του σχολείου Ι. Μίσιου.
55 ^η	133	Πριμικήρης Αναστάσιος Β ^α Δημοδιδάσκαλος	Διτάξιο μεικτό Δημοτ. Σχολείο Αρτίστης	Κενή θέση
56 ^η	136	Βάντζιος Δημήτριος Β ^ο υ Δημοδιδασκάλου	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό σχολείο Μακρίνου	Προσωρινός αναπληρωτής του στρατευθέντος Δημοδιδασκάλου του σχολείου Δημ. Δημόπουλο
57 ^η	138	Πριμικήρης Αναστάσιος	Δημοτικό Σχολείο Άνω Ραβενίων	Προσωρινός αναπληρωτής του

		Β ^{ος} Δημοδιδάσκαλος		στρατευθέντος Δημοδιδασκάλου του σχολείου Στεφ.Λαζαρίδη
57 ^η	138	Στούπης Πέτρος Β ^{ος} Δημοδιδάσκαλος	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό σχολείο Δραγαρίου.	Κενή θέση
59 ^η	144	Παπαγεωργίου Κων. Του Μ. Β ^{ος} Δημοδιδάσκαλος	Δημοτικό Σχολείο Άνω Ραβενίων	Προσωρινός αναπληρωτής του στρατευθέντος Δημοδιδασκάλου του σχολείου Στεφ.Λαζαρίδη
59 ^η	144	Βάντζιος Δημήτριος Β ^{ου} Δημοδιδασκάλου	Δημοτικό Σχολείο Δοβράς	Κενή θέση
59 ^η	145	Κρεμμύδας Νεοπτόλεμος Δημοδιδάσκαλος Γ ^{ης} τάξεως	Δημοτικό Σχολείο Μακρίνου	Προσωρινός αναπληρωτής του στρατευθέντος Δημοδιδασκάλου του σχολείου Δημ. Δημόπουλο
60 ^η	146	Πριμηκήρης Αναστάσιος Β ^{ος} Δημοδιδάσκαλος	Διτάξιο μεικτό Δημοτ. Σχολείο Άνω βίτσας	Προσωρινός αναπληρωτής μέχρι της εγκαταστάσεως του μετατιθεμένου μόνιμου Δημοδιδασκάλου Δημ. Μάου.
61 ^η	150	Φατσώρη Μαρία Δημοδι Δασκάλισσα Γης Τάξεως	Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Θηλέων Βωβούσας	Κενή θέση
72 ^η	169	Παπαγεωργίου Κων/νος του Μ. Δευτεροβάθμιος Δημοδιδάσκαλος	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Νεγάδων.	Κενή θέση
72 ^η	169	Παπάζογλου Σωτήριος Βος Δημοδιδάσκαλος	Διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Αρτσιόστας	Κενή θέση
73 ^η	172	Παπαγεωργίου Κων/νος του Μ. Δευτεροβάθμιος Δημοδιδάσκαλος	Διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Αρτσιόστας	Κενή θέση
75 ^η	177	Μαντέλος Αναστάσιος Γος Δημοδιδάσκαλος	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Νεγάδων	Προσωρινός αναπληρωτής του υπό μετάθεσιν Δημοδιδασκάλου Ε. Γκωλέτση
79 ^η	191	Λεπενιώτου Αικατερίνη Νηπιαγωγός	Νηπιαγωγείο Βωβούσας	Προσωρινή αναπλήρωση της εγκύου Νηπιαγωγού Βωβούσας

				Βασιλικής Τσεκούρα
79 ^η	191	Μαριάνθη Παπακώστα Νηπιαγωγός	Νηπιαγωγείο Λαϊστής	Προσωρινή αναπλήρωση της Νηπιαγωγού Βωβούσας Βασιλικής Τσεκούρα μέχρι της λήξεως της άδειας τοκετού
81 ^η	195	Καλλιόπη Παπαγεωργίου Νηπιαγωγός	Νηπιαγωγείο Βωβούσας	Προσωρινή αναπλήρωση της εγκύου Νηπιαγωγού Βωβούσας Βασιλικής Τσεκούρα μέχρι της λήξεως της άδειας τοκετού
86 ^η	200	Παπαγεωργίου Κων. Του Μ. Δημοδιδάσκαλος	Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Καλωτάς	Κενή θέση
86 ^η	200	Μαριάνθη Παπακώστα Νηπιαγωγός	Νηπιαγωγείο Φλαμπουραρίου	Προσωρινή αναπλήρωση της Νηπιαγωγού Φλαμπουραρίου Τερψ. Παπαγεωργίου μέχρι της λήξεως της άδειας της
91 ^η	209	Βαρτζοπούλου Άννα Νηπιαγωγός	Νηπιαγωγείο Λαϊστής	Κενή θέση
91 ^η	209	Μαριάνθη Παπακώστα Νηπιαγωγός	Νηπιαγωγείο Βωβούσας	Κενή θέση
91 ^η	209	Πίκος Δημοσθένης του Χρ. Πτυχιούχος Δημοδιδάσκαλος	Διτάξιο μεικτό Δημ. Σχολείο Γρεβενητίου	Κενή θέση
91 ^η	209	Παπαστεφάνου Αθηνά Πτυχιούχος τριταξίου Διδασκαλείου	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Λεσινίτσας	Προσωρινή αναπληρώτρια μέχρι της επανόδου του μόνιμου Δημοδιδασκάλου Ιωάν. Ευαγγελίδη , κληθέντος για μετεκπαίδευση.
91 ^η	210	Ηλιάδης Γεώργιος Δημοδιδάσκαλος Β ^α ς Τάξεως	Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο αρρένων Δοβράς	Προσωρινός αναπληρωτής μέχρι της επανόδου του μόνιμου Δημοδιδασκάλου Δημ. Βάντζιου, κληθέντος για μετεκπαίδευση.
92 ^η	212	Βουλοδήμος Χρισόδουλος	Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο	Προσωρινός αναπληρωτής μέχρι της

		Πτυχιούχος Δημοδιδάσκαλος	αρρένων Δοβράς	επανόδου του μόνιμου Δημοδιδασκάλου Δημ. Βάντζιου, κληθέντος για μετεκπαίδευση.
97 ^η	221	Λαζαρίδης Κων/ντίνος Πτυχιούχος Δημοδιδάσκαλος	Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Κουκουλίου	Κενή θέση
110	246	Τσολάκη Πανωραία πτυχιούχος Νηπιαγωγός	Νηπιαγωγείο Γραβενητίου	Κενή θέση

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1) Σύμφωνα με τα υπό έρευνα Πρακτικά, το Εποπτικό Συμβούλιο αποφάσισε ομόφωνα για 68 διορισμούς. Μεγαλύτερος αριθμός διορισμών σημειώνεται μέχρι το 1922.

2) Οι λόγοι για τους οποίους αποφασίζονται οι διορισμοί είναι:

- Η πλήρωση κενής θέσης και αφορούν το μεγαλύτερο αριθμό των διορισμών. Ήτοι στο σύνολο των 68 διορισμών οι 34 αφορούν την περίπτωση αυτή.
- Οι εκπαιδευτικοί της ανωτέρω κατηγορίας διορίζονται όταν έχουν τα από το νόμο οριζόμενα προσόντα ή και την προϋπηρεσία. Επίσης, καθορίζεται ανάλογα με το βαθμό και ο μηνιαίος μισθός τους.
- Η προσωρινή αναπλήρωση στρατευμένου Δημοδιδασκάλου Μεγαλύτερος αριθμός διορισμών αυτής της κατηγορίας σημειώνεται κατά τα πρώτα έτη.
- Διορισμός σε θέση διευθυντική.
- Προσωρινή αναπλήρωση μέχρι αναρρώσεως του Δημοδιδασκάλου ή Νηπιαγωγού που απουσιάζει με σχετική άδεια.

ii) Μεταθέσεις

Ένα από τα ζητήματα που σχετίζεται επίσης με τις υπηρεσιακές αλλαγές των δασκάλων και νηπιαγωγών είναι και οι - για διάφορους λόγους - μεταθέσεις τους. Σύμφωνα με τα υπό έρευνα Πρακτικά, το Εποπτικό Συμβούλιο αποφάσισε ομόφωνα τις προταθείσες μεταθέσεις από τους εκάστοτε Επιθεωρητές και για τη χρονική περίοδο που εξετάζουμε.

Ειδικότερα, για τα σχολικά έτη κατά το διάστημα από το 1918 μέχρι και το 1927 προτάθηκαν και αποφασίστηκαν 72 μεταθέσεις (βλ. κατωτέρω σχετικό πίνακα).

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι λόγοι για τους οποίους μετατίθενται οι εκπαιδευτικοί. **Οι λόγοι αυτοί αφορούν τις εξής περιπτώσεις:**

α) Προσωπικό αίτημα του ίδιου του εκπαιδευτικού για λόγους οικογενειακούς και οικονομικούς.

Με την αιτιολογία αυτή καταγράφονται οι εξής περιπτώσεις:

1) Είναι χαρακτηριστική η περίπτωση του Αποστ. Τσιάντη ο οποίος έγγραφα κοινοποιεί το αίτημά του να μετατεθεί αν είναι δυνατό στο Σωποτσέλι «... *όπως δι' οικογενειακούς λόγους σπουδαίας φύσεως και προς περίσωσιν τῆς κινδυνευούσης ἀτομικῆς του ἀξιοπρέπειας δι' οικονομικούς τοιούτους...*»⁵⁹³

2) Μετάθεση του Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Αναστασίου Τζιόβα από το διτάξιο μεικτό Δημοτικό σχολείο Κάτω – Σουδενών στο μονοτάξιο Δημοτικό σχολείο αρρένων της Κοινότητας Δοβράς, στην οποία είναι οικογενειακώς εγκαταστημένος, αντί του Α^{ου} Δημοδιδάσκालου Κωνσταντίνου Παρτσάλη ο οποίος μετατίθεται αμοιβαία από το μονοτάξιο Δημοτικό σχολείο αρρένων Δοβράς στο διτάξιο μεικτό Δημοτικό σχολείο της πατρίδος του Κάτω – Σουδενών.⁵⁹⁴

3) Μετάθεση της Ουρανίας Οδυσσέωςκυποδιδασκάλισσας από το πλήρες Δημοτικό Σχολείο Θηλέων Σωποτσελίου στην κενή θέση του ισόβαθμου Δημοτικού Σχολείου Θηλέων Σκαμνελίου, στο οποίο από την αρχή του σχολικού έτους υπηρετούσε αποσπασμένη. Ειδικότερα, με αίτησή της ζητεί «*όπως προς διατήρησιν τῆς βελτιωθείσης υγείας της και διὰ λόγους οικονομικούς, οἵτινες ἐπέβαλον τὴν κατά δύο τελευταῖα ἔτη ἀπόσπασίν της ἐκ Σωποτσελίου, τοποθετηθῆ μονίμως πλέον ἐν Σκαμνελίῳ*».⁵⁹⁵

4) Μετάθεση του Γ^{ου} Δημοδιδάσκालου Κωνστ. Κοντοδήμου από το πλήρες Δημοτικό Σχολείο Καλωτάς στο ισόβαθμο του Μονοδενδρίου μετά από δική του αίτηση και «*δι' ἐξαιρετικούς λόγους υγείας*», αντί του Γ^{ου} Δημοδιδάσκालου Ιωάν. Σπυρόπουλου μετατιθεμένου αμοιβαίως από το πλήρες Δημοτικό Σχολείο Μονοδενδρίου στο ισόβαθμο της Καλωτάς μετά από αίτησή του, «*δι' ἐξαιρετικούς οικονομικούς λόγους και προς τό συμφέρον τῆς ἐκπαιδύσεως*».

5) Μετάθεση του Γ^{ου} Δημοδιδάσκालου Στεφ. Λαζαρίδη από το πλήρες Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας) στο πλήρες Δημοτικό Σχολείο Μπάγιας, αντί του Γ^{ου} Δημοδιδάσκालου Ευλάμπιου Γκολέτση μετατιθεμένου

⁵⁹³ Βλ. Πράξη 1^η της 31ης Δεκεμβρίου 1918, σ. 9.

⁵⁹⁴ Βλ. Πράξη 23^η της 25^{ης} Ιουνίου 1920, σ. 60.

⁵⁹⁵ Βλ. Πράξη 31^η της 22ας Δεκεμβρίου 1920, σ. 76.

αμοιβαία από το πλήρες Δημοτικό Σχολείο Μπάγιας στο πλήρες Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας) μετά από αίτησή του για λόγους οικονομικούς και προς το συμφέρον της Εκπαίδευσης.⁵⁹⁶

6) Η Ουρανία Οδυσσέως υποδιδασκάλισσα, μετατίθεται «...διά λόγους οικονομικούς, οΐτινες επέβαλον τήν κατά δύο τελευταΐα ἔτη απόσπασίν της ἐκ Σωποτσελίου, τοποθετηθῆ μονίμως πλέον ἐν Σκαμνελίῳ».⁵⁹⁷

7) Ο Γ^{ος} Δημοδιδάσκαλος Κωνστ. Κοντοδήμος από το πλήρες Δημοτικό Σχολείο Καλωτάς στο ισόβαθμο του Μονοδενδρίου μετά από δική του αίτηση αντί του Γ^{ου} Δημοδιδάσκαλου Ιωάν. Σπυρόπουλου μετατιθεμένου αμοιβαίως από το πλήρες Δημοτικό Σχολείο Μονοδενδρίου στο ισόβαθμο της Καλωτάς μετά από αίτησή του, «δι' ἔξαιρετικούς οικονομικούς λόγους καί πρός τό συμφέρον τῆς ἐκπαιδύσεως».

8) Είναι αξιοσημείωτοι οι οικονομικοί λόγοι τους οποίους εκθέτει ο Δημοδιδάσκαλος Ιωάν. Σπυρόπουλος στην αίτησή του: «αΐτουμένου τήν ἐκ Μονοδενδρίου εἰς Καλωτάν μετάθεσίν του πρός ἐπίβλεψιν τῶν οἰκογενειακῶν του συμφερόντων καί δι' ἔξαιρετικούς οικονομικούς λόγους, οὓς θέλει θεραπεύειν ἢ ἐν τῷ γειτνιαζόντῳ χωρίῳ (...) κατοικοῦσα οἰκογένεια αὐτοῦ δι' ἀποστολῆς τῶν ἀναγκαιούντων τροφίμων, ἅτινα ἐν Μονοδενδρίῳ εἶναι δυσπρόσιτα εἰς τό διδασκαλικόν του βαλάντιον».⁵⁹⁸

9) Ο Γ^{ος} Δημοδιδάσκαλος Στεφ. Λαζαρίδης μετατίθεται από το πλήρες Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας) στο πλήρες Δημοτικό Σχολείο Μπάγιας, αντί του Γ^{ου} Δημοδιδάσκαλου Ευλάμπιου Γκολέτση μετατιθεμένου αμοιβαία από το πλήρες Δημοτικό Σχολείο Μπάγιας στο πλήρες Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας) μετά από αίτησή του για λόγους οικονομικούς και προς το συμφέρον της Εκπαίδευσης.⁵⁹⁹

10) Η υποδιδ/λισσα Ουρανία Οδυσσέως μετατίθεται « ἐκ τοῦ πλήρους Δημοτ. σχολείου θηλέων Σωποτσελίου εἰς τό ισόβαθμον αὐτῷ Δημοτ. Σχολεῖον θηλέων Σκαμνελίου καί β!) τήν ἀπό 21 Νοεμβρίου π.ἔ. αἴτησιν τῆς ἀνωτέρω ὑποδιδασκαλίσεως, δι' ἧς αὕτη αἰτεῖται...διά λόγους οικονομικούς...»⁶⁰⁰

11) Το Ε.Σ. ενέκρινε τη μετάθεση «λαθῶν ὑπ' ὄψει... αἴτησιν τοῦ δημοδιδ/λου Μονοδενδρίου Ἰωάννου Σπυροπούλου, αΐτουμένου τήν ἐκ Μονοδενδρίου εἰς Καλωτᾶν μετάθεσίν του, πρός ἐπίβλεψιν τῶν οἰκογενειακῶν του συμφερόντων καί δι' ἔξαιρετικούς οικονομικούς λόγους, οὓς θέλει θεραπεύει ἢ ἐν τῷ γειτνιαζόντι χωρίῳ Στολοβῶ κατοικοῦσα οἰκογένεια αὐτοῦ, δι' ἀποστολῆς τῶν ἀναγκαιούντων τροφίμων, ἅτινα ἐν Μονοδενδρίῳ εἶναι δυσπρόσιτα, εἰς τό διδασκαλικόν του βαλάντιον...»⁶⁰¹

⁵⁹⁶ Βλ. Πράξη 31^{ης} της 22^{ας} Δεκεμβρίου 1920, σ. 78.

⁵⁹⁷ Βλ. Πράξη 31^{ης} της 22^{ας} Δεκεμβρίου 1920, σ. 76.

⁵⁹⁸ Βλ. Πράξη 31^{ης} της 22^{ας} Δεκεμβρίου 1920, σ. 77.

⁵⁹⁹ Βλ. Πράξη 31^{ης} της 22^{ας} Δεκεμβρίου 1920, σ. 78.

⁶⁰⁰ Βλ. Πράξη 37^{ης} της 28^{ης} Ιουνίου 1921, σ. 91.

⁶⁰¹ Βλ. Πράξη 37^{ης} της 28^{ης} Ιουνίου 1921, σ. 91.

12) «Τό Έπ. Συμβούλιον σκεφθέν επί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως δι' ἐξαιρετικούς οἰκογενειακούς λόγους καί πρὸς τό συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως μετατεθῆ κατ' αἴτησιν του ὁ Δημ/λος Ἀναστ. Κάσσοις ἐκ τοῦ Δημ. Σχολ. Δοβρινόβου εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ διταξ. Δημ. Σχολ. ἄρρ. Λαΐστης ὡς διευθυντῆς τοῦ Σχολείου τούτου, ἐν ᾧ— ἐλλείψει διδ/λίσεως ἀργούντος τοῦ Σχολ. θηλ. Λαΐστης – θα φοιτήσωσι καί τὰ θήλεα τέκνα τῆς κοινότητος Λαΐστης».
602

13) Εἶναι χαρακτηριστικός ο τρόπος με τον οποίο περιγράφεται ἡ ἀνέχεια του δάσκαλου Νικὸλ. Δεβελέγκας, ο οποίος, ὡστόσο, ἀποτελεῖ πρότυπο γιὰ τους μαθητές καὶ τὴν κοινωρία ὅπου υπηρετεῖ γιὰ «τὴν ἐξαιρετικὴν ἐπιμέλειαν καί τὴν πρὸς τό καθῆκον ἀφοσίωσιν»:

«Εἶναι ὀργανισμὸς λεπτὸς καί κρᾶσις μᾶλλον νευρασθενική, ἀποτέλεσμα τῆς ἀνεπαρκοῦς διαίτης καί τῶν μόχθων, εἰς οὓς καί τώρα ἀκόμη ὑποβάλλεται, οὐ μόνον χάριν τῆς ἀποστολῆς του, ἧς τελείαν ἐπίγνωσιν ἔχει, ἀλλὰ καί πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν πρὸς τό ζῆν ἀναγκαίων, λόγω τῆς πενιχρότητας τοῦ μισθοῦ του... Ἡ μαστίζουσα αὐτόν οἰκονομική δυσπραγία κατ' οὐδέν ἐκώλυσεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἀνωτέρω, οὐδέ ἴσχυσεν εἰς τό να διασαλεύσῃ τὴν ἠθικότητα τοῦ χαρακτῆρος του.»⁶⁰³

14) «Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀμοιβαίαν μετάθεσιν τοῦ Βασιλείου Ζωρδούμη Δημοδ/σκάλου ἐκ Μανασῆς εἰς τό μονοτάξιον Δημοτικόν Σχολεῖον Ἄνω – Βίτσης καί Βασιλείου Σαχίνη προσωρινοῦ ὑποδ/σκάλου ἐκ τοῦ μονοταξίου Δημοτ. Σχολ. Ἄνω – Βίτσης εἰς τό ἰσόβαθμον τοιοῦτο Μανασῆς κατ' αἴτησιν των δι' ἰλόγους οἰκογενειακούς, τοῦθ' ὄπερ δέν θέλει ἀποβῆ ἐπὶ βλάβῃ τῆς ἐκπαιδεύσεως.»⁶⁰⁴

15) Τὴν οἰκογενειακὴ δυσπραγία τῆς νηπιαγωγοῦ Μαριάνθης Παπακώστα ἐπισημαίνει ο διορισμὸς τῆς στὴν κενὴ θέση τοῦ Νηπιαγωγείου Βωβούσας λόγω του «ὅτι αὕτη τυγχάνει ὁ μόνος προστάτης ὑπεργήρου μάμμης καί ἀνηλίκου τῆς ἐκ πατρὸς κ' μητρὸς ἀπορφανισθείσης οἰκογενείας τοῦ θανούντος πατρὸς τῆς Δημοδ/λου...»⁶⁰⁵

16) Ο Ανδρέας Τόλογλου, δημοδιδάσκαλος μονοταξίου σχολείου Καπεσόβου «...Εἰς ἰδιαιτέρας μελέτας λόγω τῶν πολλαπλῶν βιοτικῶν μεριμνῶν προερχομένων ἐκ τῆ πολυμελοῦς οἰκογενείας του δέν ἐπεδόθη...»⁶⁰⁶

17) Τέλος, τὸ Ε.Σ. ἀποφασίζει με τὴν 112 Πράξη στὶς 29 Νοεμβρίου 1927 ἀποφασίζει «παμψηφεί συμφώνως τῷ νόμῳ 1000 ἄρθρον μόνον ἐδ. 3 περὶ τῆς μεταθέσεως τοῦ δημ/λου Στολοβοῦ Δημ. Μάου εἰς τὴν κενωθεῖσαν θέσιν τοῦ

⁶⁰²βλ. Πράξη 41^η, τῆς 30^{ης} Οκτωβρίου 1921, σ.104

⁶⁰³βλ. Πράξη 45^η τῆς 19^{ης} Φεβρουαρίου 1922, σ. 109, 110.

⁶⁰⁴βλ. Πράξη 51^η τῆς 27^{ης} Μαΐου 1922, σ. 116.

⁶⁰⁵βλ. Πράξη 91^η τῆς 5^{ης} Σεπτεμβρίου 1925, σ. 209.

⁶⁰⁶βλ. Πράξη 104^η τῆς 30^{ης} Ιουνίου 1927, σ. 232.

μικτοῦ δημ. σχολείου Βρυσοχωρίου τῆ ἀίτησιν του διὰ λόγους ὑγείας καί πρὸς ἱκανοποίησιν οἰκογενειακῶν καί ἄλλων ἀναγκῶν του». ⁶⁰⁷

β) Αδυναμία του εκπαιδευτικού να ανταποκριθεί στα υπηρεσιακά του καθήκοντα λόγω γήρατος ή ασθένειας και αντικατάστασή του με κατάλληλο.

Στην περίπτωση αυτή συμπεριλαμβάνονται οι εξής μεταθέσεις:

1) Ο δημοδιδάσκαλος Αποστ. Τσιάντης σε έγγραφη αίτησή του αναφέρει ότι αδυνατεί να φέρει εις πέρας τις υποχρεώσεις του ως Διευθυντής του Δημοτικού σχολείου Μπάγιας και ως βοηθός του Γραφείου της Επιθεωρήσεως, λόγω γήρατος και παθήσεως των οφθαλμών. ⁶⁰⁸

Τον προαναφερθέντα αντικαθιστά ο Παπαγεωργίου Κων/νος ο οποίος «... εἶναι ἀκμαῖος καί ἱκανός ν' ἀνταποκριθῆ εἰς ἀμφοτέρας τὰς ὑπηρεσίας ταύτας, δηλ. ὡς διευθυντῆς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μπάγιας καί ὡς βοηθός τοῦ γραφείου τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου.» ⁶⁰⁹

2) Ο τριτοβάθμιος δημοδιδάσκαλος Κων. Κοντοδήμος μετατίθεται από το μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Καλωτάς στην κενή θέση του ισόβαθμου σχολείου Ἄνω-Βίτσης. Η μετακίνησή του γίνεται μετά από αίτησή του και επειδή το καλό κλίμα του χωριού αυτού θα βοηθούσε την υγεία του η οποία είχε κλονιστεί στην Καλωτά. ⁶¹⁰

3) Αμοιβαία μετάθεση των Νηπιαγωγῶν Α^ας τάξεως Τσερνεσίου Τερψιχόρης Παπαγεωργίου καί Φλαμπουραρίου Μαρίας Βόντα, η οποία με αίτησή της ζήτησε τη μετάθεσή της σε Νηπιαγωγείο άλλης Κοινότητας προς αποκατάσταση της υγείας της. ⁶¹¹

4) Μετάθεση του Β^α Δημοδιδάσκαλου Κωνσταντίνου Ηλ. Παπαγεωργίου από το μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Μπάγιας στο Δημοτικό Σχολείο αρρένων Σωποτσελίου, «καθότι οὔτος ἔνεκα τῆς ὑπερβολικῆς ἐργασίας παθῶν τούς ὀφθαλμούς καί ἐξαντληθεὶς ἐκ τῆς ὑπερκοπώσεως ἀδυνατεῖ νά ὑπηρετήσῃ ἐπὶ πλέον ὡς Δημοδιδάσκαλος Μπάγιας, ὅποτε κατ' ἀνάγκην πρέπει νά ὑπηρετῆ καί ὡς βοηθός τοῦ Γραφείου, ἐπειδὴ τό Σχολεῖον τῆς Κοινότητος ταύτης εἶναι μονοτάξιον». ⁶¹²

5) Μετάθεση της Ουρανίας Οδυσσέωςυποδιδασκάλισσας από το πλήρες Δημοτικό Σχολείο Θηλέων Σωποτσελίου στην κενή θέση του ισόβαθμου Δημοτικού Σχολείου Θηλέων Σκαμνελίου, στο οποίο από την αρχή του σχολικού έτους υπηρετούσε αποσπασμένη. Ειδικότερα με αίτησή της ζητεί «ὅπως πρὸς διατήρησιν τῆς βελτιωθείσης ὑγείας της καί διὰ λόγους οἰκονομικούς, οἵτινες

⁶⁰⁷ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 250.

⁶⁰⁸ Βλ. Πράξη 1^ητης 31^{ης} Δεκεμβρίου 1918, σ. 9.

⁶⁰⁹ Βλ. Πράξη 7^ητης 22^{ης} Ιουλίου 1919, σ. 21,22.

⁶¹⁰ Βλ. Πράξη 7^η της 22^{ης} Ιουλίου 1919, σ. 21,22.

⁶¹¹ Βλ. Πράξη 23^η της 25^{ης} Ιουνίου 1920, σ. 61.

⁶¹² Βλ. Πράξη 23^ητης 25^{ης} Ιουνίου 1920, σ. 62.

έπέβαλον τήν κατά δύο τελευταῖα ἔτη ἀπόσπασίν της ἐκ Σωποτσελίου, τοποθετηθῆ μονίμως πλέον ἐν Σκαμνελίω». ⁶¹³

6) Μετάθεση του Γ^{ου} Δημοδιδάσκαλου Κωνστ. Κοντοδήμου ἀπό το πλήρες Δημοτικό Σχολεῖο Καλωτάς στό ἰσόβαθμο του Μονοδενδρίου μετά ἀπό δική του αἴτηση καί «δι' ἐξαιρετικούς λόγους ὑγείας», ἀντί του Γ^{ου} Δημοδιδάσκαλου Ιωάν. Σπυρόπουλου μετατιθεμένου ἀμοιβαίως ἀπό το πλήρες Δημοτικό Σχολεῖο Μονοδενδρίου στο ἰσόβαθμο της Καλωτάς μετά ἀπό αἴτησή του, «δι' ἐξαιρετικούς οἰκονομικούς λόγους καί πρός τό συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως». ⁶¹⁴

7) «...Τό Συμβούλιον μετά τήν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ
ἀποφασίζει

παμψηφεί συμφώνως τῷ νόμῳ 1000 ἄρθρον μόνον ἐδ. 3 περί τῆς μεταθέσεως τοῦ δημ/λου Στολοβοῦ Δημ. Μάου εἰς τήν κενωθεῖσαν θέσιν τοῦ μικτοῦ δημ. σχολείου Βρυσσοχωρίου τῆ αἰτήσιν του διὰ λόγους ὑγείας καί πρός ἱκανοποίησιν οἰκογενειακῶν καί ἄλλων ἀναγκῶν του». ⁶¹⁵

γ) Δημιουργία αρνητικού κλίματος λόγω προστριβών με το σχολικό περιβάλλον και γενικότερα την κοινότητα όπου υπηρετεῖ ο εκπαιδευτικός.

Με τήν αιτιολογία αὐτή καταγράφονται οἱ ἐξῆς περιπτώσεις ἀπλῆς ἢ ἀμοιβαίας μετάθεσης:

1) Ο Μιχαήλ Παπαθανασίου πρωτοβάθμιος δημοδιδάσκαλος κατά τήν υπηρεσία του στο διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολεῖο των Καλλινείων εκπαιδευτηρίων Παπίγκου <Μεγάλης Συνοικίας> «.. κατ' ἐπανάληψιν ἐλθῶν εἰς φιλονικίας καί ἀντεγκλήσεις μετά τῶν μελῶν τῆς Ἐφορείας τῶν ἐκπαιδευτηρίων τούτων ἐγένετο αὐτός ὡς ἐπί τό πολύ ἀφορμή ἐκτρόπων σκηνῶν ἐπί βλάβη τῆς ἐκπαιδεύσεως.» Το Εποπτικό Συμβούλιο ἀποφασίζει τή μετάθεσή του ἀπό το σχολεῖο αὐτό στην κενή θέση του μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικού Σχολείου Ἄνω Ραββενίων «... ἐπί τῷ ὅτι ὁ διδάσκαλος οὗτος περιελθῶν εἰς ἔριδας καί ἀντεγκλήσεις μετά τῶν μελῶν τῆς Ἐφορείας τῶν ἐκπαιδευτηρίων τούτων κατέστησεν ἀδύνατον τήν ἐπί πλέον ἐν αὐτοῖς υπηρεσίαν του καί ἐπί τῷ ὅτι ἡ ἀποκατάστασις τῆς γαλήνης τῶν Σχολείων τούτων, ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐκεῖθεν μεταθέσεως αὐτοῦ.» ⁶¹⁶

2) Η Αγγελική Καραπάνου ἀπό το κοινό Δημοτικό Σχολεῖο Παλαιοχωρίου μετατίθεται στην κενή θέση του Νηπιαγωγείου Λαῖσσης «αἰτησαμένων των κατοίκων τόν διορισμόν ἄρρενος διδασκάλου ἐν τῷ Σχολείῳ τῆς πατρίδος των».

⁶¹³ Βλ. Πράξη 31^η της 22^{ας} Δεκεμβρίου 1920, σ. 76.

⁶¹⁴ Βλ. Πράξη 31^η της 22^{ας} Δεκεμβρίου 1920, σ. 77.

⁶¹⁵ Πράξη 112^η της 29ης Νοεμβρίου 1927, σ. 250.

⁶¹⁶ Βλ. Πράξη 3^η της 28^{ης} Φεβρουαρίου 1919, σ.13.

Αναφέρεται επίσης ότι και η ίδια δέχτηκε με δυσφορία τη μετάθεσή της στο Παλαιοχώρι.⁶¹⁷

3) Μετάθεση του Δημητρίου Μάου, τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου, από το διτάξιο Δημοτικό Σχολείο Τσεπελόβου στην κενή θέση του μονοτάξιου μεικτού Δημοτικού Σχολείου Καλωτάς μετά από αίτησίν του «*ἵνα μὴ ἔρχηται εἰς προστριβάς μετὰ τῆς Κοινότητος Τσεπελόβου, ἥτις ἐπιμόνως ἀπαιτεῖ τὴν ἀντικατάστασίν του διὰ διδασκαλίσης*». Ειδικότερα οι κάτοικοι του Τσεπελόβου, με επανειλημμένες αναφορές τους προς το Υπουργεῖο Παιδείας και στον Επιθεωρητὴ ζητούσαν ἢ τὴν ανασύστασιν του καταργηθέντος – λόγω ἔλλειψης μαθητριῶν – σχολείου θηλέων ἢ «*ἀντὶ νὰ ὑπηρετοῦσι δυὸ ἄρρενες διδάσκαλοι ἐν τῷ διτάξιῳ μεικτῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ τῆς κοινότητός των νὰ διορισθῆ εἷς διδάσκαλος καὶ μία διδασκάλισσα*».⁶¹⁸

4) Αμοιβαία μετάθεση του Ευσταθίου Παπαευσταθίου, β! υποδιδασκάλου του κοινού Δημοτικού σχολείου Δραγαρίου στο ισόβαθμο του Βραδέτου ἀντὶ του Στεφάνου Μπλήζιου, β! ὑποδιδασκάλου Βραδέτου. Οι αναφερθέντες δάσκαλοι δημιούργησαν αρνητικὸ κλίμα στις κοινότητες ὅπου υπηρετούσαν. Ειδικότερα ο μεν Ευστάθιος Παπαευσταθίου προκάλεσε το θυμὸ των κατοίκων επειδὴ «*ὑποσχεθεὶς εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Κοινότητος ταύτης, ὅτι δέχεται νὰ χειροτονηθῆ ἱερεὺς καὶ ὑπηρετήσῃ καὶ ὡς ἐφημέριος ἐν τῇ ῥηθείσῃ Κοινότητι, ὑπέβαλεν εἰς δαπάνας τὸ Κοινοτικόν Ταμεῖον καὶ εἰς πολλοὺς κόπους καὶ ἐνεργείας τοὺς κατοίκους Δραγαρίου, ὅπως ἐπιτύχωσι τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀδείας τῆς χειροτονίας του παρὰ τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου Θεσσαλονίκης· μετανοήσας ὁμως κατόπιν καὶ μὴ ἐκπληρώσας τὴν ὑπόσχεσιν του ταύτην ἐξήγειρε τὴν δικαίαν ἄλλως τε καθ' αὐτοῦ μῆνιν τῶν κατοίκων, οἵτινες δι' ἐπιτροπῆς προσελθούσης ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἐπιθεωρήσεως ἠτήσατο τὴν ἐκεῖθεν ἀπομάκρυνσίν του*». Ο δε Στέφανος Μπλήζιος ζήτησε τη μετάθεσή του «*Ἔνεκα προστριβῆς μετὰ τινων τῶν κατοίκων τῆς ῥηθείσης Κοινότητος καὶ ἐκ φόβου μήπως αὕτη λάβῃ μείζονας διαστάσεις ἐπὶ βλάβῃ τῆς τε ὑπολήψεώς του καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν γένει...*»⁶¹⁹

5) Μετάθεση του Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Σωποτσελίου Αποστόλου Τσάντη στην κενή θέση του μεικτού Δημοτικού σχολείου Ἄνω – Ραβενίων, λόγω της συμπεριφοράς του. Συγκεκριμένα, το Ε. Σ. οδηγήθηκε στην ἀπόφασιν αὐτὴ μετὰ ἀπὸ αἶτημα τόσο του Κοινοτικού Συμβουλίου Σωποτσελίου ὅσο και των κατοίκων «*ἔνεκα τοῦ ἐκκεντρικοῦ του χαρακτῆρος του οὐ μόνον ὄχι οἰκείως [δὲν συμπεριφέρεται πρὸς /διαγράφονται τρεῖς λέξεις] πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς γονεῖς αὐτῶν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐν Σωποτσελίῳ δεκαοκταμήνου ὑπηρεσίας του συμπεριφέρθη ἀλλὰ και δια τὸ νευρασθενικόν τῆς κράσεώς του οὐχὶ ἄπαξ ἤγαγε τοὺς κατοίκους εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκφράσωσι παράπονα κατ' αὐτοῦ καὶ*

⁶¹⁷ Βλ. Πράξη 7^{ης}της 22^{ας} Ιουλίου 1919, σ. 22.

⁶¹⁸ Βλ. Πράξη 7^{ης}της 22^{ας} Ιουλίου 1919, σ. 23.

⁶¹⁹ Βλ. Πράξη 23^{ης}της 25^{ης} Ιουνίου 1920, σ. 59, 60.

ἀπειλήσωσι χειροδικίαν». Στη μετάθεση του Απ. Τσιάντη συνηγόρησε και το περιεχόμενο της Έκθεσης Επιθεωρήσεως.⁶²⁰

ΓΓ!

6) Το Ε. Σ. «λαβὼν ὑπ'ὄψει α!) ὅτι ἀπὸ διειτίας (ὁ Δημοδιδ/λος Νικόλαος Χατζηθασδέκης) ὑπηρετῶν ἐν τῷ Μονοταξίῳ Δημοτ. Σχολείῳ ἀρρένων τῆς κουτσοβλαχοφώνου κοινότητος Βωβούσης ὁ δημοδιδ/λος Νικόλαος Χατζηθασδέκης λόγῳ τῆς ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν Ἐκπαιδευτηρίων Βωβούσης δράσεώς του ἐλθὼν εἰς προστριβάς μετὰ τῶν γονέων τῶν εἰς τὸ Ῥουμανικόν Σχολεῖον τῆς κοινότητος ταύτης φοιτῶντων μαθητῶν, κατέστησεν ἐπιβλαβῆ τήν εἰς τὰ γενικώτερα τοῦ ἔθνους συμφέροντα περαιτέρω ἐν Βωβούσῃ διαμονήν του, πράγμα τὸ ὁποῖον καὶ ἐπέβαλε τήν πρό τριμήνου ἄμεσον ἐκεῖθεν ἀπομάκρυνσίν του· β!) τήν ὑπ'ἀριθ. 3832/8 Ἀπριλ. 1921 ἀπόφασιν τῆς Γεν. Διοικήσεως Ἡπείρου, δι'ἧς ὁ Δημοδιδ/λος οὗτος ἀποσπασθεὶς ἀπεμακρύνθη ἐκ Βωβούσης καὶ γ!) τήν ἀπὸ 9 Ἰουνίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ αὐτοῦ Δημοδιδ/λου, δι'ἧς αἰτεῖται τήν ἐκ Βωβούσης εἰς τὸ πλήρες Δημοτ. Σχολεῖον τῆς ἰδιαίτερας πατρίδος του Μπάγιας μετὰθυσίν του, προτείνει τήν μετὰθυσίν τοῦ Νικολάου Χατζηθασδέκη Γ!/βαθμίου Δημοδιδ/λου ἐκ τοῦ πλήρους Δημοτ. Σχολείου ἀρρ. Βωβούσης εἰς τὸ πλήρες Μεικτόν Δημοτ. Σχολεῖον Μπάγιας κατ'αἴτησίν του καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως.»

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν μετὰθυσίν τοῦ Νικολ. Χατζηθασδέκη Γ!/βαθμίου Δημοδιδ/λου ἐκ τοῦ πλήρους Δημοτ. Σχολ. ἀρρ. Βωβούσης εἰς τὸ πλήρες Μεικτόν Δημοτ. Σχολ. Μπάγιας κατ'αἴτησίν του καὶ διότι κατέστη ἀδύνατος ἢ περαιτέρω ἐν τῇ κοινότητι Βωβούσῃ παραμονή του ἄνευ σπουδαίας βλάβης τῶν γενικωτέρων ἐθνικῶν συμφερόντων»⁶²¹

iii) «δι'εξαιρετικούς ἐθνικούς λόγους».

Ἰδιαίτερου ενδιαφέροντος εἶναι οἱ μεταθέσεις εκπαιδευτικῶν οἱ οποίοι υπηρετοῦν σε σχολεῖα τα οποία βρίσκονται σε βλαχόφωνα χωριὰ καὶ ὅπου λειτουργοῦν παράλληλα καὶ σχολεῖα τῆς ρουμανικῆς προπαγάνδας. Τέτοιες εἶναι:

1)

περίπτωση τῆς νηπιαγωγού Μαρίας Βόντα ἡ οποία λόγῳ τῆς διαγωγῆς τῆς καὶ τοῦ χαρακτήρα τῆς («...οὔσα μᾶλλον θορυβοποιός...») δεν συνέφερε «ἀπὸ τῆς ἐκπαιδευτικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀπόψεως» ἡ παραμονή τῆς στὴν κουτσοβλαχόφωνο Κοινότητα τῆς Βωβούσας, ὅπου ἐκτὸς τῶν ἐλληνικῶν σχολείων λειτουργεῖ καὶ διτάξιο μεικτὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας. Ὁ Επιθεωρητής

Η

⁶²⁰ Βλ. Πράξη 23^{ης} τῆς 25^{ης} Ἰουνίου 1920, σ. 61.

⁶²¹⁶²¹ Βλ. γι'αυτὰ Πράξη 37^η, 28^{ης} Ἰουνίου 1921, σ.94.

μετά από επίσκεψή του στο Νηπιαγωγείο όπου και υπηρετούσε η Μαρία Βόντα και κατόπιν ανακρίσεων σχετικά με τις κατηγορίες που τις αποδίδονταν προτείνει την αντικατάστασή της «*δι' ἄλλης ἐργαζομένης ἀθουρύτως, ἰκανῆς καὶ μείζονα ἐπίγνωσιν ἐχούσης τῆς ἀποστολῆς της*». Είναι αξιοπρόσεκτο ότι, εκτός των κατοίκων, τη δυσαρέσκειά τους για τη Νηπιαγωγό εξέφρασαν ο ειδικός Πάρεδρος και η Σχολική Επιτροπή. Ως κατάλληλη κρίθηκε η «*Οὐρανία Τζαμίχα διὰ τέ τόν χαρακτῆρα καὶ τὴν φιλοπονίαν θά δυνηθῆ νά ὑπηρετήσῃ εὐδοκίμως ἐν Βωβούσῃ*» καιεπιπλέον το Ε. Σ. έκρινε «*ὅτι ἐν Φλαμπουραρίῳ δέν ὑπάρχουσιν αἱ αὐταὶ συνθῆκαι, οἷαι εἶναι αἱ ἐν Βωβούσῃ, καθότι καὶ μικροτέρα εἶναι ἡ κοινότης καὶ προπαγάνδαι ξένα δέν ἐρριζοβόλησαν, ὥστε νά καταστρέψωσι τὴν μεταξύ τῶν κατοίκων ἐθνικὴν σύμπνοια*»⁶²²

2)

Επιθεωρητής λαμβάνοντας υπόψη του και την επιθυμία των κατοίκων Λαΐστης για την ταχεία πλήρωση της κενῆς θέσης του Νηπιαγωγείου της κοινότητάς τους, καθώς και «*τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 713 ἐ.ἔ. πράξιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου*» πρότεινε τη μετάθεσή της στο νηπιαγωγείο Λαΐστης. Το Ε.Σ. την αποφάσισε ομόφωνα «*δι' ἐξαιρετικῶν λόγων καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως*».⁶²³

3)

ο Ε.Σ. «*Ἐγκρίνει τὴν μετάθεσιν τοῦ Κωνστ. Τσιντζοπούλου Γ!βαθμίου Δημοδ/λου ἐκ τοῦ πλήρους Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου τοῦ ἐλληνοφώνου Παπίγκου εἰς τὴν ἤδη κενουμένην θέσιν τοῦ πλήρους Δημοτ. Σχολείου ἀρρ. τῆς ξενοφώνου κοινότητος Βωβούσης κατ' αἴτησιν του καὶ πρὸς πλήρωσιν σπουδαίας Ἐκπαιδευτικῆς ἀνάγκης.*»

ΙΕ!_

λαβῶν ὑπ' ὄψει τὰς σπουδαιοτάτας ἀπὸ ἐθνικῆς καὶ ἐκπαιδευτικῆς ἀπόψεως ἀνάγκας, αἰτίνες ἐπέβαλλον τὰς δύο ἀνωτέρω προτάσεις (Κεφάλ. ΙΓ! κ' ΙΔ!) περί μεταθέσεως τῶν δημοδιδ/λων Ν. Χατζηβασδέκη ἐκ Βωβούσης καὶ Κ.Τσιντζοπούλου ἐκ Παπίγκου (μικρᾶς συνοικίας) εἰς Βωβούσαν, προτείνει, ὅπως πρὸς θεραπείαν τούτων καὶ ἐπίτευξιν των, μετατεθῆ ὁ Εὐλάμπιος Γκολέτσος Γ!βάθμιος Δημοδιδ/λος ἐκ τοῦ πλήρους Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Μπάγιας εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Παπίγκου (μικρᾶς συνοικίας)._ καὶ

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὡς δι' ἐξαιρετικῶν λόγων, ἀπολύτου ἐθνικῆς κ' Ἐκπαιδευτικῆς ἀνάγκης, ἐπιβαλλομένην τὴν μετάθεσιν τοῦ Εὐλαμπίου Γκολέτσος Γ/βαθμίου

⁶²² Βλ. Πράξη 7^η της 22ας Ιουλίου 1919, σ. 21.

⁶²³ Π.Ε.Σ.Ζ, σ. 26.

Δημοδιδ/λου έκ του πλήρους Μεικτού Δημοτ. Σχολείου Μπάγιας εις τό ισόβαθμον τοιοῦτο Παπίγκου (μικρᾶς συνοικίας)...»⁶²⁴

4) «Τό Ἐπ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν τῆς Δημοδ/λίσσης Ἀγγελικῆς Καζαντζῆ έκ του καταργουμένου Δημοτ. Σχολείου θηλέων Φραγκάδων εις τό ἀργοῦν μονοτάξιον τοιοῦτο τῆς κουτσοβλαχοφώνου κοινότητος Βωβούσης ἐπί μεγίστη ὠφελεία τῆς τε έκ ἐκπαιδεύσεως κ' τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν συμφερόντων

Παραθέτουμε συνοπτικό πίνακα με ονοματεπώνυμα μετατεθέντων, σχολεῖο προέλευσης και σχολεῖο μετάθεσης». ⁶²⁵

5)«...Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν του Πέτρου Φραγκούλη Δημ/λου Δοβρινόβου εις τό μονοτάξιον μικτόν Δημοτ. Σχολεῖον τῆς ἐλληνοφώνου Κοινότητος Δραγαρίου ἀντί του Κων. Χ. Τσίκου νέου καί πτυχιούχου Δημ/λου μετατιθεμένου ἀμοιβαίως εις τό ισόβαθμον μικτόν Δημοτ. Σχολεῖον τῆς Κουτσοβλαχοφώνου Κοινότητος Δοβρινόβου δι' ἐθνικούς λόγους, ἐξαιρετικούς». ⁶²⁶

iiii) Για υπηρεσιακούς λόγους.

Με την αιτιολογία αυτή καταγράφονται οι εξής περιπτώσεις:

1) Η Αγγελική Καραπάνου, νηπιαγωγός, από το κοινό δημοτικό Σχολεῖο του ἐλληνοφώνου συνοικισμού Δραγαρίου στό κοινό δημ. Σχολεῖο του κουτσοβλαχοφώνου συνοικισμού Παληοχωρίου (Λαΐστης) ἀντί του τριτοβαθμίου υποδιδασκάλου αυτού του σχολεῖου Ιωάννου Καπράντζου μετατιθεμένου ἀμοιβαία στο ισόβαθμο σχολ. του ἐλληνοφώνου χωριού Δραγαρίου. Η μετάθεσή της αποφασίστηκε προκειμένου να ἀμείβεται ως νηπιαγωγός ξενοφώνου σχολεῖου επειδή ο Νόμος 1067 επιτρέπει την παροχή μισθού νηπιαγωγού μόνο στα σχολεία ξενοφώνων συνοικισμῶν και όχι ἐλληνοφώνων ὅπως εἶναι ο συνοικισμός Δραγαρίου. Ὅμως επειδή δεν υπήρχε κενή θέση σε κοινό δημοτ. Σχολεῖο ξενοφώνου συνοικισμού ή σε Νηπιαγωγείο αποφασίζεται η ἀμοιβαία μετάθεσή της με τον Ιωάννη Καπράντζο. ⁶²⁷

2) Μετάθεση του Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Αναστασίου Τζιόβα από το διτάξιο μεικτό Δημοτικό σχολεῖο Κάτω – Σουδενῶν στο μονοτάξιο Δημοτικό σχολεῖο ἀρρένων της Κοινότητος Δοβράς, στην οποία εἶναι οικογενειακῶς εγκαταστημένος, ἀντί του Α^{ου} Δημοδιδάσκαλου Κωνσταντίνου Παρτσάλη ο

⁶²⁴ Βλ. γι' αυτά Πράξη 37η, 28^{ης} Ιουνίου 1921, σ. 95

⁶²⁵ Βλ. γι' αυτά Πράξη 55^η της 12^{ης} Οκτωβρίου 1922, σ. 134.

⁶²⁶ Πράξη 80^η της 20^{ης} Νοεμβρίου, 1924, σ. 194.

⁶²⁷ Βλ. Πράξη 4^η της 29^{ης} Μαρτίου 1919, σ. 16, 17.

οποίος μετατίθεται αμοιβαία από το μονοτάξιο Δημοτικό σχολείο αρρένων Δοβράς στο διτάξιο μεικτό Δημοτικό σχολείο της πατρίδος του Κάτω –Σουδενών, όπου θα αναλάβει και τη διεύθυνση του σχολείου.⁶²⁸

4) Μετάθεση του β^{ου}υποδιδάσκαλου Βασιλείου ιερέως Χριστοδούλου από το κοινό Δημοτικό Σχολείο Καμινιάς στο ισόβαθμο του Καβαλλαρίου μετά από αίτησή δική του και των κατοίκων Καβαλλαρίου, «ὅπως *ιεροπρακτῆ ἐν τῇ κοινότητῃ των, ἥτις στερεῖται ἐφημερίου, ἀντί τοῦ Πέτρου Φραγκούλη β^{ου}υποδιδασκάλου τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καβαλλαρίου μετατιθεμένου ἀμοιβαίως εἰς τό ισόβαθμον τοιοῦτο Καμινιάς, ὥραν περίπου ἀπεχούσης τοῦ Καβαλλαρίου, πρὸς τε τό συμφέρον τῶν κατοίκων καί ἄνευ οὐδεμιᾶς βλάβης τῆς ἐκπαιδύσεως*». ⁶²⁹

5) Μετάθεση του Γ^{ου}Δημοδιδάσκαλου Στεφ. Λαζαρίδη από το πλήρες Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας) στο πλήρες Δημοτικό Σχολείο Μπάγιας, μετά από αίτησή του και επειδή «*ἡ ἐν Παπίγκῳ ὑπηρεσία του προσκρούει εἰς τόν διέποντα τὰ Καλλίνεια Ἐκπαιδευτήρια κανονισμόν*», ἀντί του Γ^{ου} Δημοδιδάσκαλου Ευλάμπιου Γκολέτση μετατιθεμένου αμοιβαία από το πλήρες Δημοτικό Σχολείο Μπάγιας στο πλήρες Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας) μετά από αίτησή του για λόγους οικονομικούς και προς το συμφέρον της Εκπαίδευσης.⁶³⁰

6) «*Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.*

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν τοῦ α! ὑποδιδ/λου Νικολ. Μπιζακίδου ἐκ τοῦ κοινοῦ Δημοτ. Σχολείου τῆς κουτσοβλαχοφώνου κοινότητος Τσερνεσίου εἰς τήν ἤδη κενουμένην θέσιν τοῦ κοινοῦ Δημοτ. Σχολείου τῆς ἑλληνοφώνου κοινότητος Καμινιάς κατ' αἴτησιν του καί διότι ἐθνική ἀνάγκη ἐπιβάλλει τήν ἀντικατάστασιν τοῦ ἀναπήρου τούτου διδασκάλου δι' ἄλλου ἱκανοῦ καί δυναμένου ἐπωφελῶς ἐν Κοινοτήτι ξενοφώνῳ, οἷα εἶναι ἡ τοῦ Τσερνεσίου». ⁶³¹

7) «*...Τό Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.*

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν τοῦ Μιχ. Πέτσα Γ/βαθμίου Δημοδιδ/λου ἐκ τοῦ Διταξίου Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἀρτισίστης, ἐν ᾧ ἐτοποθετήθη ὡς ὑπεράριθμος, εἰς τό Διτάξιον Μεικτόν Δημοτ. Σχολεῖον Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας) πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως καί λειτουργίαν τοῦ Σχολείου τούτου, ὅπερ λόγῳ τῆς στρατεύσεως του ...μόνου ἐν αὐτῷ ὑπηρετοῦντος διδασκάλου ἀργεῖ ἤδη». ⁶³²

8) «*..Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:*

⁶²⁸ Βλ. Πράξη 23^η της 25^{ης} Ιουνίου 1920, σ. 60.

⁶²⁹ Βλ. Πράξη 31^η της 22^{ας} Δεκεμβρίου 1920, σ. 77.

⁶³⁰ Βλ. Πράξη 31^η της 22^{ας} Δεκεμβρίου 1920, σ. 78.

⁶³¹ Βλ. γι' αὐτά Πράξη 37^η, 28^{ας} Ιουνίου 1921, σ. 93.

⁶³² Βλ. γι' αὐτά Πράξη 37^η, 28^{ας} Ιουνίου 1921, σ. 94.

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν τοῦ Δημοδ/λου Στεφάνου Λαζαρίδου ἐκ τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου τῶν Καλλινείων Ἐκπαιδευτηρίων Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας) εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ ἰσοβάθμου τοιοῦτου Ἄνω - Ῥαβενίων, καθότι ἡ ἐν τοῖς Ἐκπαιδευτηρίοις τούτοις ὑπηρεσία αὐτοῦ προσκρούει εἰς ῥητὴν διάταξιν τοῦ διέποντος τὰ ῥηθέντα ἐκπαιδευτήρια Κανονισμοῦ, ἄτε τυγχάνοντος συγγενοῦς ἐνός τῶν μελῶν τῆς Ἐφορείας τῶν Καλλινείων Ἐκπαιδευτηρίων». ⁶³³

9) «Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν τοῦ Δημοδιδασκάλου Τσεπελόβου Δημητρίου Μαοῦ εἰς τὸ ἀργοῦν μονοτάξιον μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Ἄνω – Βίτσης, καθ' ὅτι τοῦ Σχολεῖου, ἐν ᾧ μέχρι τοῦδε ὑπηρετεῖ, προτάθη ὁ ὑποβιβασμὸς εἰς μονοτάξιον». ⁶³⁴

10) « Προτείνει ὄθεν τήν μετάθεσιν τῶν κάτωθι ὀκτώ Δημοδιδασκάλων τὸ μὲν πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως τὸ δὲ καὶ πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῶν τῶν ιδίων, ἤτοι 1) τήν μετάθεσιν τοῦ Δημ. Σιουροπούλου Γ^{ου} Δημ/λου, ἐπανελθόντος εἰς τήν ὑπηρεσίαν τὴν 13^{ην} Δεκεμβρίου 1922 δυνάμει τοῦ «περὶ ἐπαναφοράς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων» Νομ. Διατάγματος/5-11-1922, ἐκ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Μαυροβουνίου εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ ἰσοβάθμου τοιοῦτου Κάτω –Ῥαβενίων, καθ' ὅτι ἐν τῷ Δημοτ. Σχολείῳ Μαυροβουνίου ὑπηρετεῖ καὶ ἕτερος διδάσκαλος 2) τήν μετάθεσιν τοῦ Κων. Τσιντζοπούλου, Β^{ου} Δημοδ/λου, ἐκ τοῦ μονοταξίου Δημοτ. Σχολείου ἀρρένων Βωβούσης εἰς τὸ ἰσόβαθμον μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Φραγκάδων ἀντὶ τοῦ Δημ. Ζωῖδου Β^{ου} Δημοδ/λου, μετατιθεμένου ἐκ τοῦ σχολείου τούτου εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Δραγαρίου ἀντὶ τοῦ Πέτρου Στούπη, Β^{ου} Δημ/λου, μετατιθεμένου ἐκ τοῦ σχολείου τούτου εἰς τὸ ἰσόβαθμον ἀρρένων Βωβούσης· 3) τήν μετάθεσιν τοῦ Βασ. Ζωρδούμη, Α^{ου} Δημοδ/λου, ἐκ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Μανασσῆς εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Δοβρινόβου ἀντὶ τοῦ Πετρ. Φρακούλη, Γ^{ου} Δημοδ/λου μετατιθεμένου εἰς τὸ ἀνωτέρω Δημοτ. Σχολεῖον Μανασσῆς καὶ 4) τήν μετάθεσιν τοῦ Βασιλείου ἱερέως Χριστοδούλου Γ^{ου} Δημ/λου ἐκ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Καβαλλαρίου εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτον Ἁγίου –Μηνᾶ ὅπου καὶ θὰ ἱεροπρακεῖ ὡς ἐφημέριος ἀντὶ τοῦ Χριστ. Ζινδρελή Γ^{ου} Δημοδ/λου, μετατιθεμένου εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Καβαλλαρίου. Πάντες δε οἱ λοιποὶ διδάσκαλοι παραμένουσιν εἰς ἅς θέσεις ἤδη κατέχουσιν, ὡς οὐδενὸς ὑπάρχοντος ὑπεραρίθμου, ἐπίσης δὲ καὶ οἱ διευθυνταὶ τῶν Σχολείων παραμένουσιν οἱ αὐτοί... » ⁶³⁵

11) «Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται κατὰ πλειονοψηφίαν.

⁶³³βλ. Πράξη, 51^η τῆς 27^{ης} Μαΐου 1922, σ. 116,117.

⁶³⁴ Πράξη 56^η τῆς 27^{ης} Οκτωβρίου 1922,σ. 136.

⁶³⁵ Πράξη 63^η τῆς 31^{ης} Μαρτίου 1923,σ. 153, 154.

Ἐγκρίνει τὴν μετάθεσιν τοῦ Δημητρίου Μάου ὡς ὑπεραρίθμου δημοδιδασκάλου τοῦ ὑποβιβασθέντος Δημοτ. Σχολείου Τσεπελόβου εἰς τὴν ἤδη κενὴν θέσιν τοῦ Μονοταξ. μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Στολοβοῦ διὰ τοὺς ἐν τῇ εἰσηγήσει τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ ἀναφερομένους λόγους...»⁶³⁶

12) Αμοιβαία μετάθεσις «δημοδιδασκαλίσεως Μαρίας Φατσώρη ἐκ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Δρεσθενίου εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον θηλέων Βωβοῦσης, τῆς δὲ δημοδιδασκαλίσεως Ἀρετῆς Μπάρια ἐκ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων Βωβοῦσης εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον Δρεσθενίου διότι ἀμφοτέραι ἀμοιβαίως ἠτήσαντο τοῦτο..»⁶³⁷

13) «...Ἐγκρίνει τὴν μετάθεσιν τοῦ Εὐλαμπίου Γκωλέτση Δημοδιδασκάλου τοῦ Δημ. Σχολείου Μικρᾶς Συνοικίας Παπίγκου διὰ λόγους ἐξαιρετικούς καὶ δι' ἔλλειψιν πόρων τοῦ Ἀναγνωστοπουλείου κληροδοτήματος διὰ τὴν ἐγκαίρην καὶ τακτικὴν πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ εἰς τὸ ἀργοῦν μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Νεγάδων κεκτημένον τὸν νόμιμον ἀριθμὸν μαθητῶν ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος Δημοδιδασκάλου τοῦ Σχολείου τούτου Γεωργ. Σωτήρη...»⁶³⁸.

14) Αμοιβαία μετάθεσις: «Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης, ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀμοιβαίαν μετάθεσιν τῶν δημ/λων Βασιλείου ἱερέως Χριστοδούλου κατ' αἴτησίν του καὶ δι' ἐξαιρετικούς οἰκογενειακούς λόγους ἐκ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καβαλλαρίου εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Καμινιάς καὶ τοῦ Νικ. Μπιζακίδου δημ/λου ἐκ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημ. Σχολείου Καμινιάς εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Καβαλλαρίου καὶ τοῦτο κατ' αἴτησίν του». ⁶³⁹

15) «... Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν μετάθεσιν τοῦ Σωτηρ. Παπάζογλου ὑπεραρίθμου δημοδιδ/λου τοῦ ἄρτι ὑποβιβασθέντος Δημοτ. Σχολείου Ἀρτίστης εἰς τὴν σήμερον κενωθεῖσαν θέσιν τοῦ μονοταξ. μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Βίτσης, ἥτις εἶναι καὶ ἰδιαίτερα πατρὶς τοῦ ἐν λόγῳ Δημοδιδ/λου...»⁶⁴⁰

16) «...Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν μετάθεσιν τοῦ Δημοσθένους Παγούνη, ἀποφοίτου μονοταξίου διδασκαλείου Ἰωαννίνων, ὡς ὑπεραρίθμου ἐκ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Δοβρινόβου εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Τσερβαρίου». ⁶⁴¹

⁶³⁶ Πράξη 69^η τῆς 12ης Ν/βρίου 1923, σ.164.

⁶³⁷ Πράξη 73^η τῆς 3^{ης} Μαρτίου 1924, σ. 173.

⁶³⁸ Πράξη 74^η τῆς 24^{ης} Μαρτίου 1924, σ.175.

⁶³⁹ Πράξη 77^η τῆς 30^{ης} Ιουνίου τοῦ 1924, σ.180.

⁶⁴⁰ Πράξη 90^ή τῆς 30^{ῆς} Ιουλίου 1925, σ.207.

⁶⁴¹ Πράξη 92^η τῆς 19ης Οκτωβρίου 1925, σ.212.

17) Μετάθεση της τριτοβαθμίου υποδιδασκάλισσας Αναστασίας Θεοχάρη από το μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Κουκουλίου στην κενή θέση του μονοτάξιου Δημοτικού Σχολείου Θηλέων της κουτσοβλαχοφώνου Κοινότητας Λαϊστής, επειδή το Δημοτικό Σχολείο Θηλέων Κουκουλίου, στο οποίο υπηρετούσε καταργήθηκε.⁶⁴²

18) Μετάθεση της Ελευθερίας Τζοβάρη, πτυχιούχου νηπιαγωγού πρώτης τάξεως, από το μονοτάξιο Νηπιαγωγείο της κουτσοβλαχοφώνου Κοινότητας Βωβούσης στο νεοιδρυθέν διτάξιο Νηπιαγωγείο, της ίδιας κοινότητας, λόγω του ότι το μονοτάξιο καταργήθηκε.⁶⁴³

19) «...Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

*Έγκρίνει τήν μετάθεσιν τοῦ Μιχ. Πέτσα δημοδ/λου, δι' ἔξαιρετικούς λόγους ἐκ τοῦ Διταξίου Μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Παπίγκου εἰς τήν ἄρτι κενωθεῖσαν θέσιν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μεσοβουνίου, καθ' ὅτι οὔτος, ὡς ἐξ ἀναγνωρίσεως προερχόμενος δέν δύναται κατά τόν Κανονισμόν τῶν Καλλινείων Ἐκπαιδευτηρίων Παπίγκου νά ὑπηρετῇ ἐντός Σχολείois τούτοις, τοῦ κανονισμοῦ ἀπαιτοῦντος τόν διορισμόν τῶν δημοδιδασκάλων πτυχιούχων».*⁶⁴⁴

ΜΕΤΑΘΕΣΕΙΣ

Π ρ ά ξ η	Σ ε λ ί δ α	Όνοματεπ ώνυμο	Σχολείο προέλευσης	Σχολείο μετάθεσης
1 ^η	9	Τσάντης Απόστολος	Μονοτ. Μεικ. Δημ. Σχολείον Μπάγιας	Δημ. Σχολ. Αρρένων Σωποτσελίου
1 ^η	9	Παπαγεωργί ο Κων/νος	Δημ. Σχολ. Αρρένων Σωποτσελίου	Δημ. Σχολ. Αρρένων Σωποτσελίου
3 ^η	12	Παπαθανασί ο Μιχαήλ	Μικτό Δημ. Σχολείο των Καλλινείων εκπαιδευτηρίων Παπίγκου.	Μικτό Δημοτικό Σχολείο Ἄνω Ραββενίων
4 ^η	16	Καραπάνου Αγγελική	Κοινό Δημοτικό Σχολείο Δραγαρίου	Κοινό Δημοτικό Σχολείο Παληοχωρίου (Λαϊστής)
4 ^η	17	Καπράτζιος Ιωάννης	Κοινό Δημοτικό Σχολείο Παληοχωρίου (Λαϊστής)	Κοινό Δημοτικό Σχολείο Δραγαρίου

⁶⁴² Βλ. Πράξη 9^η της 30^{ης} Σεπτεμβρίου 1919, σ.27.

⁶⁴³ Βλ. Πράξη 27^η της 19^{ης} Σεπτεμβρίου 1920, σ. 68,69.

⁶⁴⁴ Πράξη 93^η της 29^{ης} Οκτωβρίου, σ. 1925, σ.214.

7 ^η	21	Βόντα Μαρία	Μονοτάξιο νηπιαγωγείο Βωβούσας	Μονοτάξιο νηπιαγωγείο Φλαμπουραρίου
7 ^η	21	Τζαμίχα Ουρανία	Μονοτάξιο νηπιαγωγείο Φλαμπουραρίου	Μονοτάξιο νηπιαγωγείο Βωβούσας
7 ^η	22	Κοντοδήμος Κωνσταντίνος	Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Καλωτάς	Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Άνω-Βίτσας
7 ^η	22	Καραπάνου Αγγελική	Κοινό Δημοτικό Σχολείο Παληχωρίου (Λαϊστής)	Νηπιαγωγείο Λαϊστής
7 ^η	23	Μάος Δημήτριος	Διτάξιο Δημοτικό Σχολείο Τσεπελόβου	Μονοτάξιο Μεικτό Δημοτικό Σχολείο Καλωτάς.
9 ^η	27	Θεοχάρη Αναστασία	Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Κουκουλίου	Μονοτάξιο δημοτικό Σχολείο Λαϊστής
23 ^η	60	Παπαευσταθί ου Ευστάθιος	Κοινό Δημοτικό Σχολείο Δραγαρίου	Κοινό Δημοτικό Σχολείο Βραδέτου
23 ^η	60	Μπλήζιος Στέφανος	Κοινό Δημοτικό Σχολείο Βραδέτου	Κοινό Δημοτικό Σχολείο Δραγαρίου
23 ^η	60	Τζιόβας Αναστάσιος	Διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Κάτω Σουδενών	Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο αρρένων Δοβράς
23 ^η	60	Παρτσάλης Κωνσταντίνος	Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο αρρένων Δοβράς	Διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Κάτω Σουδενών
23 ^η	61	Βόντα Μαρία	Νηπιαγωγείο Τσερνεσίου	Νηπιαγωγείο Φλαμπουραρίου
23 ^η	61	Παπαγεωργί ου Τερψιχώρη	Νηπιαγωγείο Φλαμπουραρίου	Νηπιαγωγείο Τσερνεσίου
23 ^η	61	Τσάντης Απόστολος	Δημοτικό Σχολείο αρρένων Σωποτσελίου	Μεικτό Δημοτικό Σχολείο Άνω Ραββενίων
23 ^η	61	Παπαγεωργί ου Κων/νος	Μεικτό Δημοτικό Σχολείο Άνω Ραββενίων	Δημοτικό Σχολείο αρρένων Σωποτσελίου
27 ^η	68	Τζοβάρια Ελευθερία	Νηπιαγωγείο Κοινότητας Βωβούσας	Διτάξιο Νηπιαγωγείο Βωβούσας (Επιμελητηρίου Μελά).
31 ^η	76	Οδυσσέως Ουρανία	Πλήρες Δημοτικό Σχολείο Θηλέων	Δημοτικό Σχολείο Θηλέων Σκαμνελίου.

			Σωποτσελίου	
31 ^η	77	Χριστοδούλου ιερέως Βασιλείου	Κοινό Δημοτικό Σχολείο Καμινιάς .	Κοινού Δημοτικού Σχολείου Καβαλλαρίου
31 ^η	77	Φραγκούλης Πέτρος	Κοινό Δημοτικό Σχολείο Καβαλλαρίου	Κοινού Δημοτικού Σχολείου Καμινιάς .
31 ^η	77	Κοντοδήμος Κωνσταντίνος	Πλήρες Δημοτικό Σχολείο Καλωτάς	Πλήρες Δημοτικό Σχολείο Μονοδεντρίου
31 ^η	77	Σπυρόπουλ ος Ιωάννης	Πλήρες Δημοτικό Σχολείο Μονοδεντρίου	Πλήρες Δημοτικό Σχολείο Καλωτάς
31 ^η	78	Λαζαρίδης Στέφανος	Πλήρες Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου	Πλήρες Δημοτικό Σχολείο Μπάγιας.
31 ^η	78	Γκολέτσης Ευλάμπιος	Πλήρες Δημοτικό Σχολείο Μπάγιας.	Πλήρες Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου
37 ^η	91	Οδυσσέως Ουρανία	Πλήρες Δημοτ. Σχολείο Θηλέων Σωποτσελίου	Πλήρες Δημοτ. Σχολείο Θηλέων Σκαμνελίου
37 ^η	92	Κοντοδήμος Κωνσταντίνος	Πλήρες Δημοτ. Σχολείο Καλωτάς	Πλήρες Δημοτ. Σχολείο Μονοδεντρίου
37 ^η	92	Σπυρόπουλος Ιωάννης	Πλήρες Δημοτ. Σχολείο Μονοδεντρίου	Πλήρες Δημοτ. Σχολείο Καλωτάς
37 ^η	92	Φραγκούλης Πέτρος	Κοινό Δημοτικό Σχολείο Καβαλλαρίου	Κοινό Δημοτικό Σχολείο Μαυροβουνίου
37 ^η	93	Χριστοδούλου Βασίλειος ιερέας	Κοινό Δημοτικό Σχολείο Καμινιάς	Κοινό Δημοτικό Σχολείο Καβαλλαρίου
37 ^η	93	Μπιζακίδης Νικόλαος	Κοινό Δημοτικό Σχολείο Τσερνεσίου	Κοινό Δημοτικό Σχολείο Καμινιάς
37 ^η	94	Πέτσας Μιχαήλ	Διτάξιο Μεικτό Δημοτικό Σχολείο Αρτσιστής	Διτάξιο Μεικτό Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας)
37 ^η	94	Χατζηβασδέκη ς Νικόλαος	Πλήρες Δημοτικό Σχολείο άρρένων Βωβούσας	Πλήρες Μεικτό Δημοτικό Σχολ. Μπάγιας
37 ^η	95	Τζιντζόπου λος Κων/ντίνος	Πλήρες Μεικτό Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου	Πλήρες Μεικτό Δημοτικό Σχολείο Βωβούσας
37 ^η	95	Γκολέτσης Ευλάμπιος	Πλήρες Μεικτό Δημοτικό Σχολ. Μπάγιας	Πλήρες Μεικτό Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου (μικράς συνοικίας)
41 ^η	104	Κάσσοσ	Δημοτικό Σχολείο	Διτάξιο Δημοτικό

		Αναστάσιος	Δοβρινόβου	Σχολείο αρρένων Λαΐστης
51 ^η	116	Ζωρδούμης Βασίλειος	Δημοτικό Σχολείο Μανασής	Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Άνω -Βίτσας
51 ^η	116	Σαχίνης Βασίλειος	Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Άνω -Βίτσας	Δημοτικό Σχολείο Μανασής
51 ^η	117	Λαζαρίδης Στέφανος	Διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο των Καλλινείων Εκπαιδευτηρίων Παπίγκου	Διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Άνω - Ραβενίων
55 ^η	134	Καζανζή Αγγελική	Καταργούμενο Δημοτικό Σχολείο Θηλέων Φραγκάδων	Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Θηλέων Βωβούσας
56 ^η	136	Μάος Δημήτριος	Διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Τσεπελόβου	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Άνω - Βίτσας
57 ^η	138	Λαζαρίδης Στέφανος	Διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας)	Διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Άνω - Ραβενίων.
63 ^η	153	Σιουρόπου λος Δημήτριος	Μονοτάξιο μεικτό δημοτικό Σχολείο Μαυροβουνίου	Μονοτάξιο μεικτό δημοτικό Σχολείο Κάτω Ραβενίων
63 ^η	153	Τσιντζόπου λος Κωνσταντίνος	Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο αρρένων Βωβούσας	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Φραγκάδων
63 ^η	153	Ζωίδης Δημήτριος	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Φραγκάδων	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Δραγαρίου
63 ^η	153	Στούπης Πέτρος	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Δραγαρίου	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Βωβούσας
63 ^η	153	Ζωρδούμης Βασίλειος	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Μανασσή	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Δοβρινόβου
63 ^η	153	Φραγκούλης Πέτρος	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Δοβρινόβου	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Μανασσή
63 ^η	153	Χριστοδούλου Βασίλειος ιερέως	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Καβαλλαρίου	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Αγίου Μηνά
63 ^η	153	Ζινδρελής Χριστόδουλος	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Αγίου Μηνά	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Καβαλλαρίου

69 ^η	164	Μάος Δημήτριος	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Τσεπελόβου	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Στολοβού
72 ^η	171	Τσιντζόπου λος Κωνσταντίνος	Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο αρρένων Βωβούσας	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Δραγαρίου
72 ^η	171	Στούπης Πέτρος	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Δραγαρίου	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Βωβούσας
73 ^η	173	Φατώρη Μαρία	Δημοτικό Σχολείο Δρεστενίκου	Δημοτικό Σχολείο Θηλέων Βωβούσας
73 ^η	173	Μπάρια Αρετή	Δημοτικό Σχολείο Θηλέων Βωβούσας	Δημοτικό Σχολείο Δρεστενίκου
74 ^η	175	Γκωλέτσης Ευλάμπιος	Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου (Μικρής Συνοικίας).	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Νεγάδων.
77 ^η	180	Χριστοδούλου Βασιλείου ιερέως	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Καβαλλαρίου	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Καμινιάς
77 ^η	180	Μπιζακίδης Νικόλαος	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Καμινιάς	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Καβαλλαρίου
80 ^η	194	Φραγκούλης Πέτρος	Μονοτάξιο Μεικτό Δημοτικό Σχολείο Δοβρινόβου	Μονοτάξιο Μεικτό Δημοτικό Σχολείο Δραγαρίου
80 ^η	194	Τσίκος Κων/ντίνος	Μονοτάξιο Μεικτό Δημοτικό Σχολείο Δραγαρίου	Μονοτάξιο Μεικτό Δημοτικό Σχολείο Δοβρινόβου
90 ^η	207	Παπάζογλου Σωτήριος	Υπεράριθμος Δημοδιδάσκαλος μονοταξίου Δημοτικού Σχολείου Αρτίστης	Μονοταξίου Δημοτικού Σχολείου Βίτσας
92 ^η	212	Παγούνης Δημοσθένης	Υπεράριθμος Δημοδιδάσκαλος Μονοτάξιο μεικτού Δημοτικού Σχολείου Δοβρινόβου	Διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Τσερβαρίου
93 ^η	214	Πέτσας Μιχαήλ	Διτάξιο Μεικτό Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου.	Δημοτικό Σχολείο Μεσοβουνίου.
95 ^η	217	Παγούνης Δημοσθένης	Υπεράριθμος Δημοδιδάσκαλος Μονοτάξιο μεικτού Δημοτικού Σχολείου Δοβρινόβου	Διτάξιο Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου.
96 ^η	219	Παγούνης Δημοσθένης	Υπεράριθμος Δημοδιδάσκαλος	Διτάξιο Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου.

			Μονοτάξιο μεικτού Δημοτικού Σχολείου Δοβρινόβου	
104 η	234	Παγούνης Δημοσθένης	Δημοδιδάσκαλος διτάξιου μεικτού Δημοτικού Σχολείου Παπίγκου	Θερινό Σχολείο Βετσικού από 1 Ιουλίου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου
107 η	238	Παγούνης Δημοσθένης	Δημοδιδάσκαλος Θερινού Σχολείου Βετσικού	Διτάξιου μεικτού Δημοτικού Σχολείου Παπίγκου (ανάκληση αποσπάσεως για λόγους υγείας)
107 η	238	Μανέκας Κων/ντίνος	Δημοδιδάσκαλος Αγίου Μηνά	Θερινό Σχολείο Βετσικού
111 η	239	Στάρας Νικόλαος	Δημοδιδάσκαλος διτάξιου μεικτού Δημοτικού Σχολείου Κάτω Σουδενων	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Αρτσίστας
112 η	250	Μάος Δημήτριος	Δημοδιδάσκαλος Δημοτικού Σχολείου Στολοβού	Μεικτό Δημοτικό Σχολείο Βρυσσοχωρίου

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1)Ένα μεγάλο ποσοστό μεταθέσεων καταγράφονται λόγω αδυναμίας του εκπαιδευτικού να ανταποκριθεί στα υπηρεσιακά του καθήκοντα εξ αιτίας γήρατος ή ασθένειας.

2)Με βάση την ανωτέρω διαπίστωση, κατά το χρονικό διάστημα που ερευνούμε και στη συγκεκριμένη περιοχή υπηρετούν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση υπερήλικες εκπαιδευτικοί και επομένως με πολλά χρόνια υπηρεσίας. Επίσης η νοσηρότητα των δασκάλων αποτελεί μια συνήθη αιτία των μεταθέσεων τους σε σχολεία άλλων κοινοτήτων με κλίμα περισσότερο κατάλληλο για την υγεία τους.

3) Επίσης, οι οικογενειακοί και οικονομικοί λόγοι είναι κυρίαρχη αιτία των μεταθέσεων. Οι μεταθέσεις αυτές αποφασίστηκαν συνήθως κατόπιν αιτήσεως των ίδιων των εκπαιδευτικών. Οι λόγοι αυτοί αναδεικνύουν το πρόβλημα της

ανέχειας των δασκάλων λόγω των γενικότερων δυσμενών κοινωνικών συνθηκών αλλά και των καθηλωμένων μισθών τους.

Ιδιαίτερη μέριμνα σημειώνεται για τα βλαχόφωνα χωριά, όπου εκτός των ελληνικών σχολείων λειτουργούν και Δημοτικά Σχολεία της Ρουμανικής προπαγάνδας. Το ενδιαφέρον εστιάζεται στην τοποθέτηση εκπαιδευτικών – κατά προτίμηση κάποιες φορές ανδρών και όχι γυναικών - με διαγωγή και χαρακτήρα τέτοιοι ώστε να υπηρετήσει ευδόκιμα και να μη συμβάλλει στην ένταση των σχέσεων μεταξύ των ελληνόφωνων και «ρουμανιζόντων» κατοίκων των κοινοτήτων αυτών. Στο Ειδικότερα, οι μεταθέσεις αυτές αφορούν, κυρίως, τη Βωβούσα και τη Λάιστα.

4)Μεταθέσεις απλές ή αμοιβαίες αποφασίζονται για διαφόρους υπηρεσιακούς λόγους και προκειμένου να επιλυθούν προβλήματα των κοινοτήτων, των δασκάλων ή και των δύο συγχρόνως. Οι μεταθέσεις αυτές αφορούν περιπτώσεις όπως:

- ανάληψη της διεύθυνσης ενός σχολείου
- μετακίνηση ενός εκπαιδευτικού λόγω του ότι η παρουσία του σε σχολείο προσκρούει στον κανονισμό του κληροδοτήματος με τις δαπάνες του οποίου και λειτουργεί, όπως όταν ο εκπαιδευτικός υπηρετεί σε τέτοιο σχολείο κοινότητας από την οποία και κατάγεται.
- Ανάληψη και καθηκόντων ιερέα από δάσκαλο στην κοινότητα όπου υπηρετεί.
- Η κατάργηση των σχολείων αποτελεί, επίσης, λόγο για τον οποίο δύναται να αποφασίσει το Ε. Σ. τη μετάθεση ενός εκπαιδευτικού.
- Ξεχωριστού ενδιαφέροντος είναι οι μεταθέσεις των εκπαιδευτικών οι οποίοι λόγω της συμπεριφοράς ή του χαρακτήρα τους σε βάρος των μαθητών ή και των γονιών τους δημιουργούν αρνητικό κλίμα στην κοινότητα όπου και υπηρετούν. Ειδικότερα ο Επιθεωρητής συχνά καλείται από τους κατοίκους ή και το Κοινοτικό Συμβούλιο προκειμένου να διευθετήσει το θέμα προτείνοντας τη μετάθεσή του.

iii.Απολύσεις

Οι αποφάσεις του Εποπτικού Συμβουλίου σχετικά με τις προταθείσες από τον εκάστοτε Επιθεωρητή των Δημοτικών σχολείων Ζαγορίου απολύσεις των εκπαιδευτικών αιτιολογούνται ως εξής στα Πρακτικά:

1) Λόγω εγκατάλειψης της θέσης τους:

Σύμφωνα με το νόμο 2858 εκπαιδευτικοί οι οποίοι απουσιάζουν αδικαιολόγητα επί δεκαπέντε ημέρες ή δεν επιστρέφουν στη θέση τους μετά τη χορήγηση της άδειας, θεωρούνται αυτοδίκαια απολυμένοι από την υπηρεσία για εγκατάλειψη θέσεως.⁶⁴⁵

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι απολύσεις που αφορούν εκπαιδευτικούς οι οποίοι εγκαταλείπουν τη θέση για προσωπικούς λόγους ή λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών που επικρατούν στις βλαχόφωνες κοινότητες όπου λειτουργούν και Ρουμανίζοντα σχολεία. Συχνά οι εκπαιδευτικοί αναφέρεται ότι παραβαίνοντας ακόμη και τη διαταγή της Γενικής Διοικήσεως Ηπείρου περί απόσπασής τους σε ελληνόφωνο σχολείο των κοινοτήτων αυτών, εγκαταλείπουν τη θέση τους. Η απόλυση στην περίπτωση αυτή έχει την έννοια της απόφασης - ποινής από το Ε. Σ. και κατόπιν εισήγησης του Επιθεωρητή. Τέτοιες είναι:

1) Απόλυση της προσωρινής β^ας υποδιδασκάλισσας Λυγκιάδων Βασιλικής Κουντουρατζή, η οποία αναπλήρωνε τον στρατευθέντα υποδιδάσκαλο Γεώργιο Γούλα, επειδή δήλωσε εγγράφως ότι εγκαταλείπει τη θέση της και ότι δεν θα επανέλθει πλέον «*ώς μή δυναμένη να παραμένη εκείσε*».⁶⁴⁶

2) Απόλυση – ποινή του Σπ. Στεφανίδου δημοδιδάσκαλου Άνω Βίτσης «*καθ' ότι ούτος δι' είδικής διαταγής του κ. Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἡπείρου ἀποσπασθεὶς προσωρινῶς εἰς τὴν θέσιν τοῦ μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων Βωβούσης, κοινότητος Κουτσοβλαχοφώνου ἐν ἧ καὶ τριτάξιον λειτουργεῖ μεικτόν σχολεῖον τῆς Ρουμανικῆς Προπαγάνδας, καὶ μεταβάς ἐκεῖσε ἐγκατέλιπε μετὰ μῆναν, δηλ. τὴν 6^ην Νοεμβρίου 1918, τὴν θέσιν του ταύτην, ἔνθα σπουδαία ἐθνικὰ συμφέροντα ἀπῆλθον τὴν παρουσίαν αὐτοῦ*».

Είναι άξιο παρατήρησης το γεγονός ότι ο ανωτέρω δημοδιδάσκαλος όχι μόνο «*παρήκουσε τὴν ῥητὴν διαταγὴν τῆς Σ^ης Γενικῆς Διοικήσεως*» αλλά και «*τελείαν ἐπεδείξατο ἀδιαφορίαν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν σοβαρότητα τῆς εἰς Βωβοῦσαν ἀποσπάσεώς του*».⁶⁴⁷

3) Απόλυση – ποινή της Ουρανίας Τζαμίχα, νηπιαγωγού Φλαμπουραρίου, «*καθότι δι' ἑξαιρετικῶν ἐθνικῶν λόγων ἀποσπασθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 12507 τῆς 13ης Σεπτεμβρίου 1919 ἀποφάσεως τῆς Σῆς Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου εἰς τὸ Νηπιαγωγεῖον Βωβούσης ἠρνήθη ὑπηρεσίαν καὶ ἐγκατέλιπε τὴν θέσιν τῆς*».⁶⁴⁸

4) Απόλυση της υποδιδασκάλισσας Αικατερίνης Ζωγάκη από το μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Θηλέων Δρεστενίκου, «*καθότι ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος*

⁶⁴⁵ Άρθρο 15 νόμου 2858 «*Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 2145 ἰπερὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως*» καὶ 2249 *περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2145*», Φ.Ε.Κ. 133/1-8-1922, Τεύχ. Α'.

⁶⁴⁶ Βλ. Πράξη 1^η τῆς 31^{ης} Δεκεμβρίου 1918, σ. 10.

⁶⁴⁷ Βλ. Πράξη 1^η τῆς 31^{ης} Δεκεμβρίου 1918, σ. 10, 11.

⁶⁴⁸ Βλ. Πράξη 10^{ης} τῆς 21^{ης} Οκτωβρίου 1919, σ. 31.

σχολικοῦ ἔτους δέν ἐνεφανίσθη εἰς τήν θέσιν της καί διότι ἐκδήλωσεν ἐγγράφως νά φροντίσωμεν ν' ἀντικαταστήσωμεν αὐτήν δι' ἄλλης». ⁶⁴⁹

5) Απόλυση της Αθηνάς Φίλιου, υποδιδασκάλισσας του κοινού Δημοτικού Σχολείου Καμινιάς, «διότι ἀπό τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος Σχολικοῦ ἔτους δέν ἐνεφανίσθη εἰς τήν θέσιν της». ⁶⁵⁰

6) Απόλυση του δημοδιδάσκαλου Ἄνω Ραβενίων Μιχαήλ Παπαθανασίου, «διότι, εἰ καί παρήλθε τεσσαρακονθήμερον, μετὰ τήν λῆξιν τῆς χορηγηθείσης αὐτῷ ἀδείας, δηλ. ἀπό τοῦ τέλους Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., δέν ἐνεφανίσθη εἰσέτι εἰς τήν θέσιν του». ⁶⁵¹

7) Απόλυση του προσωρινού υποδιδάσκαλου Δραγαρίου Αλέξανδρου Κουστούρου, «διότι ἐπισκεφθεῖς οὗτος τό χωρίον Δραγάριον καί μη εὐρών τοῦτο τῆς ἀρεσκείας του ἀνεχώρησε χωρίς να παρουσιασθῆ οὔτε εἰς τόν ἐπιθεωρητήν οὔτε εἰς τόν εἰρηνοδίκην τῆς Περιφερείας ἵνα δώση τόν νενομισμένον ὄρκον· πλὴν δέ τούτου παρήλθε μὴν ἀπό τῆς ἐκ τοῦ Δραγαρίου ἀναχωρήσεώς του χωρίς να ἐπανέλθῃ». ⁶⁵²

8) Απόλυση της Μαριάνθης Κατσάνου, υποδιδασκάλισσας του Δημοτικού σχολείου θηλέων Φραγκάδων, «ἀπό τῆς 1ης Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., καθότι ἀφ' ἐνός μὲν δέν ἐνεφανίσθη εἰς τήν θέσιν (...), ἀφ' ἑτέρου δέ διότι διὰ τῆς ἀπό 12 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ἀναφορᾶς της ἐδήλωσεν ὅτι παραιτεῖται τήν θέσιν ταύτην». ⁶⁵³

9) Απόλυση της Αναστασίας Θεοχάρους, τριτοβάθμιας υποδιδασκάλισσας του Δημοτικού σχολείου θηλέων Λαϊσσης, «ἀπό τῆς 1ης Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., καθότι εἰ καί παρήλθε μὴν ἀπό τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους δέν προσῆλθεν εἰσέτι εἰς τήν θέσιν της». ⁶⁵⁴

10) Απόλυση του Στεφάνου Μπλήζου, δευτεροβάθμιου υποδιδάσκαλου, «καθότι οὗτος μετατεθεῖς κατ' αἵτησίν του ἐκ τοῦ Κοινοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Βραδέτου εἰς τό ἰσόβαθμον αὐτῷ Δραγαρίου δέν μετέβη ν' ἀναλάβῃ καθήκοντα εἰ καί παρήλθε τεσσαρακονθήμερον ἀπό τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους». ⁶⁵⁵

11) Απόλυση του Παντελή Θωμά Βου Δημοδιδάσκαλου του διτάξιου Δημοτικού Σχολείου Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας) «ὡς ἐγκαταλιπόντος αὐτογνωμόνως τήν θέσιν του ἀπό 1ης Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. καθ' ὅσον ἡ πρὸς τό ἐπί τῆς Παιδείας Σόν Ὑπουργεῖον ἐκπροθέσμως ὑποβληθεῖσα ἔγγραφος παραίτησις αὐτοῦ ὡς μή οὔσα χαρτοσημασμένη δέν ἐγένετο ἀποδεκτή». ⁶⁵⁶

⁶⁴⁹ Βλ. Πράξη 9^{ης} της 30^{ης} Σεπτεμβρίου 1919, σ. 28.

⁶⁵⁰ Βλ. Πράξη 10^{ης} της 21ης Οκτωβρίου 1919, σ. 31.

⁶⁵¹ Βλ. Πράξη 12^{ης} της 9^{ης} Νοεμβρίου 1919, σ. 35.

⁶⁵² Βλ. Πράξη 14^{ης} της 5^{ης} Δεκεμβρίου 1919, σ. 38.

⁶⁵³ Βλ. Πράξη 27^{ης} της 19^{ης} Σεπτεμβρίου 1920, σ. 69.

⁶⁵⁴ Βλ. Πράξη 28^{ης} της 10^{ης} Οκτωβρίου 1920, σ. 73.

⁶⁵⁵ Βλ. Πράξη 28^{ης} της 10^{ης} Οκτωβρίου 1920, σ. 73.

⁶⁵⁶ Βλ. Πράξη 31^{ης} της 22^{ης} Δεκεμβρίου 1920, σ. 78.

12) «...Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τής προτάσεως ταύτης άποφαίνεται όμοφώνως.

Έγκρίνει τήν άπό τής ύπηρεσίας άπόλυσιν τοϋ Κωνστ. Οίκονομοπούλου δημοδιδ/λου, όστις μετατεθείς τήν 28^α Φεβρουαρίου έ.έ., κατά τό άπό 3 Δεκεμβρίου π.έ. Νομοθ. Διάταγμα, έκ τοϋ Β' Δημοτ. Σχολείου άρρένων Αίγίου τής Έκπ. περιφερείας Αίγιαλείας κ' Καλαθρύτων εις τό μονοτάξ. μεικτόν Δημοτ. Σχολείον Άνω Βίτσης τής περιφερείας μας δέν ένεφανίσθη εις τήν έν Άνω Βίτση θέσιν του, ίνα άναλάβη καθήκοντα, ει και παρήλθε μήν μετά τήν λήξιν τοϋ 20^η μέρου άπό τής έν τή Έφημερίδι τής Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τής μεταθέσεώς του». ⁶⁵⁷

13) «Τό Έποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν επί τής προτάσεως ταύτης άποφαίνεται όμοφώνως.

Έγκρίνει τήν άπό τής ύπηρεσίας άπόλυσιν τοϋ Ν. Τασιοπούλου ύποδιδ/λου, όστις μετατεθείς τήν 3^α Μαρτίου έ.έ., κατά τό άπό 3 Δεκεμβρίου π.έ. Νομοθ. Διάταγμα έκ τοϋ Δημοτ. Σχολείου Πετσιών τής Έκπ. περιφερείας Τριφυλίας εις τό κοινόν Δημοτ. Σχολείον Μαυροβουνίου δέν ένεφανίσθη εισέτι εις τήν θέσιν του, ει και παρήλθε μήν μετά τήν λήξιν τοϋ 20^η μέρου άπό τής έν τή Έφ. τής Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τής μεταθέσεώς του». ⁶⁵⁸

14) Τό Έποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν επί τής προτάσεως ταύτης άποφαίνεται όμοφώνως.

Έγκρίνει τήν άπόλυσιν τοϋ Δ. Σιουροπούλου α! ύποδιδ/λου ύπηρετοϋντος ως προσωρινοϋ άναπληρωτοϋτοϋ στρατευθέντος Δημοδιδ/λου Κάτω Ραβενίων, καθ' ότι οϋτος μετατεθείς δυνάμει τοϋ άπό 3 Δεκεμβρίου π.έ. Ν. Διατάγματος έκ Μαυροβουνίου τής περιφερείας μας εις τό Δημοτ. Σχολείον Στροβλών – Χανίων δέν μετέβη, άλλ' ήτήσατο διορισμόν προσωρινοϋ άναπληρωτοϋ». ⁶⁵⁹

15) «Τό Έποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν επί τής προτάσεως ταύτης άποφαίνεται όμοφώνως.

Έγκρίνει τήν άπόλυσιν τοϋ προσωρινοϋ δημοδ/λου Μιχ. Τζόβα ύπηρετήσαντος μέχρι τέλους Ιουλίου ως προσωρινοϋ άναπληρωτοϋ τοϋ στρατευθέντος δημοδ/λου Αρτισίστης Ιωάν. Χατζηγιάννη, καθ' ότι έστρατεύθη και οϋτος». ⁶⁶⁰

16) «Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τής προτάσεως ταύτης άποφαίνεται όμοφώνως.

Έγκρίνει τήν άπόλυσιν τοϋ Διονυσ. Αδαμοπούλου, διότι οϋτος διορισθείς διά τής ύπ' άριθ. 53487/22-11-1921 διαταγής τοϋ επί τής Παιδείας Σ^{οϋ} Υπουργείου ως δημοδ/λος έν τῷ Δημοτ. Σχολείῳ Μαυροβουνίου δέν προσήλθε ν' άναλάβη καθήκοντα, ει και παρήλθε χρον. διάστημα πλέον τῶν τριῶν μηνῶν άπό τής ήμέρας τοϋ διορισμοϋ του». ⁶⁶¹

⁶⁵⁷ Βλ. Πράξη της 35^η της 29^ας Απριλίου 1921, σ. 85.

⁶⁵⁸ Ο.π., σ. 86.

⁶⁵⁹ Πράξη 37^η της 28^ας Ιουνίου 1921, σ. 90.

⁶⁶⁰ Πράξη 40^η της 9^ας Οκτωβρίου 1921, σ. 102, 103.

⁶⁶¹ Πράξη 46^η της 4^ας Μαρτίου 1922, σ. 112.

17) «Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ τοῦ Π. Φραγκοῦλη ὑποδιδ/λου, ὅστις μετατεθεὶς ἐκ τοῦ κοινοῦ Δημοτ. Σχολείου Καβαλλαρίου εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Μαυροβουνίου ἠρνήθη νὰ μεταβῆ εἰς τὴν νέαν θέσιν του κ' ἀπέσχε τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 18^{ης} 8βρίου 1921»⁶⁶².

18) «...Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Εὐθυμίας Μπατσῆ, νηπιαγωγοῦ, ἐκ τοῦ νηπιαγωγείου Δοβρινόβου, εἰς ὃ μετετέθη, καθότι δὲν προσῆλθεν, ἵνα ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τεταγμένης προθεσμίας».⁶⁶³

19) «Τὸ ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἑλένης Χρυσοχόου Γου δημοδ/λίσεως Στολοβοῦ ἀπὸ τῆς 1^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. καθ' ὅτι δὲν ἐνεφανίσθη εἰσὶ τὴν θέσιν της' πρὸς δὲ τοῦτα ὅπως διὰ τὴν σεμνότητα τοῦ ἥθους, τὴν ἐπιμέλειαν, φιλεργίαν καὶ τάξιν ἣν ἐπεδείξατο κατὰ τὴν ἑπταετῆ ἐν τῷ ὡς εἴρηται σχολεῖω ὑπηρεσίαν της ἐκφρασθῆ αὐτῇ «ὁ ἔπαινος»⁶⁶⁴.

20) «Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Κ.Μ. Παπαγεωργίου, τοῦ διορισθέντος ὡς δημοδιδασκάλου τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Νεγάδων ἄτε μὴ ἀποδεξαμένου τὴν θέσιν ταύτην»⁶⁶⁵.

21) «Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Νηπ/γοῦ Ἄγγελ. Καραπάνου ἀπὸ τῆς 5^{ης} Μαΐου ἐ.ἔ. διότι αὕτη ἀπουσίασεν ἀδικαιολογητῶς τῆς θέσεώς της πλέον τῶν δέκα ἡμερῶν ἐν συνεχείᾳ»⁶⁶⁶.

22) «Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Αἰκ. Λεπενιώτου τῆς διορισθείσης ὡς προσωρινῆς ἀναπληρωτριάς ἐν τῷ Νηπ/γείω Βωβούσης καθότι, ὡς ἀναλαβοῦσα ὑπηρεσίαν εἰς ἄλλην Ἐκπαιδ. Περιφέρειαν δὲν προσῆλθε ἵνα ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν»⁶⁶⁷.

⁶⁶² Ὁ.π., σ. 113.

⁶⁶³ Πράξι 66^η τῆς 29^{ης} Ιουνίου 1923, σ. 159.

⁶⁶⁴ Πράξι 68^η τῆς 1^{ης} Οκτωβρίου 1923, σ. 162.

⁶⁶⁵ Πράξι 73^η τῆς 1^{ης} Οκτωβρίου 1923, σ. 162.

⁶⁶⁶ Βλ. Πράξι 78^η τῆς 4^{ης} Αυγούστου 1924, σ. 183.

⁶⁶⁷ Βλ. Πράξι 80^η τῆς 11^{ης} Οκτωβρίου 1924, σ. 193.

23) «Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τῆς Νηπιαγωγοῦ Βωβούσης Βασιλ. Τσικούρα ἀπό τῆς 14^{ης} Φεβρουαρίου 1925 διότι καίτοι παρήλθε τεσσαρακονθήμερον ἀπό τῆς λήξεως τῆς χορηγηθείσης αὐτῇ ἀδείας ἀπουσίας δέν ἐπανῆλθεν εἰς τήν θέσιν τῆς»⁶⁶⁸.

24) «Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Γεωργίου Ἡλιάδου δημοδιδασκάλου, προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐπί ἐκπαιδευτικῆ ἀδεία διατελοῦντος μονίμου δημοδιδασκάλου Δοβρᾶς, καθότι οὗτος δέν ἀπεδέχθη τήν θέσιν, ὡς ἀναλαβών ὑπηρεσίαν μονίμου δημοδιδασκάλου εἰς ἄλλην ἐκπαιδευτικὴν περιφέρειαν»⁶⁶⁹.

25) «Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Κωνσταντίνου Γκράτζιου δημοδιδασκάλου τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Τσερβαρίου ἀπό τῆς τρίτης Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. καθότι οὗτος ἀπό τῆς ἡμέρας ταύτης ἐγκατέλιπεν αὐτοβούλως καί ἀδικαιολογήτως τήν θέσιν του»⁶⁷⁰.

ΑΠΟΛΥΣΕΙΣ

Πράξη	Σελίδα	Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα	αιτιολογία
1 ^η	10	Κουντουρατζή Βασιλική	Προσωρινή αναπληρώτρια στρατευθέντος	Εγκατάλειψη θέσεως (Δημ. Σχολείο Λυγκιάδων)
1 ^η	11	Στεφανίδης Σπυρίδων	Προσωρινά αποσπασμένος	Εγκατάλειψη θέσεως (Μονοτάξιο Δημ. Σχολείο αρρένων Βωβούσης)
3 ^η	13	1) Πάντου Φωτεινή 2) Μαργαρίτη Μαριάνθη 3) Τζέρμπος Δημήτ. Ιερέυς 4) ΦαρατζέληςΚων/νος 5) Τσίκας Δημήτριος	Προσωρινοί αναπληρωτές στρατευθέντων	Παράδοση θέσεως στους αποστρατευθέντες
3 ^η	17	Στάρας Χαρίλαος	Προσωρινός αναπληρωτής στρατευθέντος	Στράτευση του ιδίου.
7 ^η	22	Καψάλη Φωτεινή	Νηπιαγωγός Λαϊστής	Διορισμός στο νηπιοτροφείο Σιδηροκάστρου
8 ^η	24	Κοτσόρος Σπυρίδωνας	Προσωρινός Γ/θμιος διδάσκαλος του κοινού Δημ. Σχολείου	Διορισμός άλλου με προσόντα τριτοβάθμιου υποδιδασκάλου

⁶⁶⁸ Βλ. Πράξη 84^η της 28^{ης} Μαρτίου 1925, σ. 198.

⁶⁶⁹ Βλ. Πράξη 92^η της 19^{ης} Οκτωβρίου 1925, σ. 211.

⁶⁷⁰ Βλ. Πράξη 92^η της 19^{ης} Οκτωβρίου 1925, σ. 212.

			Βετσικού	
9 ^η	28	Αικατερίνη Ζωγάκη	υποδιδασκαλίσα του μονοταξίου Δημ.Σχολείου Θηλέων Δρεσθενικού,	Έγγραφο παραίτηση
10 ^η	31	Φίλιου Αθηνά	Υποδιδασκάλισσα του κοινού Δημοτ. Σχολ. Καμινιάς,	διότι από τηναρχή του Σχολικού έτους δεν ένεφανίσθηκε στή θέση της. _
10 ^η	31	Τζαμίχα Ουρανία	Νηπιαγωγού Φλαμπουραρίου	διότι διάεθνικούς λόγους αποσπασθείσα ειςτό Νηπιαγωγείο Βωβούσας αρνήθηκε και εγκατέλειψετή θέση της.
11 ^η	33	Οικονόμου Παύλος	Προσωρινός Γ/θμιος Δημοδιδάσκαλος Μανασσή	Διότι την θέση ζήτησε με αίτησή του πτυχιούχος τριτοβάθμιος δημοδιδάσκαλος.
12 ^η	35	Παπαθανασίου Μιχαήλ	Δημοδιδάσκαλος Άνω Ραβένια	Διότιπέρασαν σαράντα ημέρες μετά τη λήξη της άδειάς του και δεν γύρισε στην θέση του.
13 ^η	36	Ζουρδούμης Βασίλειος	Προσωρινός αναπληρωτής Δημοδιδάσκαλος Τσερβαρίου	Διότι απολύθηκε από τον στρατό και ανέλαβε καθήκοντα ο μόνιμος Δημοδιδάσκαλος Τσερβαρίου Ιωάννης Μίσιος.
13 ^η	36	Παπαευσταθίου Ευστάθιος	Προσωρινός αναπληρωτής Δημοδιδάσκαλος Τσερβαρίου	Διότι απολύθηκε από τον στρατό και ανέλαβε καθήκοντα ο μόνιμος Δημοδιδάσκαλος Τσερβαρίου Κων/ντίνος Γκράτζιος.
14 ^η	38	Κουστούρος Αλέξανδρος	Προσωρινός υποδιδάσκαλος Δραγαρίου	Διότι δεν αποδέχτηκε την θέση αυτή.
15 ^η	40	Κωτσόρης Σπυρίδωνας	Τριτοβάθμιος διδάσκαλος Λεσινίτσας	Διότι παράδωσε την υπηρεσία εις τον μόνιμον δημοδιδάσκαλο Λεσινίτσας Ι. Ευαγγελίδη.
26 ^η	68	Σελμιγιέ Ελένη	Νηπιαγωγός Παπίγγου	Διότι καταργήθηκε το νηπιαγωγείο
27 ^η	69	Κατσάνου Μαριάνθη	Υποδιδασκαλίσα Δημοτικού Σχολείου Θηλέων Φραγκάδων,	Με αναφορά της δήλωσε ότι παραιτείται από την θέση αυτή.
28 ^η	73	Τσεκούρα Βασιλική	προσωρινήυποδιδασκ αλίσα Θηλέων Βωβούσας	Απολύεται διότι ανέλαβε άλλη Υπηρεσία, (διευθυντρία του νέου διτάξιου ΝηπιαγωγείουΒωβούσας,
28 ^η	73	Θεοχάρους Αναστασίας	τριτοβαθμίαυποδιδασκ αλίσα του Δημοτικού σχολείου Θηλέων Λαΐστης,	Διότι αν και πέρασε ένας μήνας και δεν παρουσιάστηκε ακόμη εις την θέση της

28 ^η	73	Μπλήζος Στέφανος	δευτεροβάθμιου υποδιδασκάλου Δραγαρίου	Δεν μετέβη να αναλάβει τα καθήκοντά του αν και πέρασαν σαράντα μέρες
31 ^η	78	Θωμάς Παντελής	Β ^{ου} Δημοδιδασκάλου στο διτάξιο Δημοτ. Σχολείο Παπίγκου	Εγκατέλειψε την θέση του
32 ^η	80	Χατζής Νικόλαος	Προσωρινός αναπληρωτής στο Δημ. Σχολείο αρρένων Ζωντήλας	Διότι κενωθείσης τῆς θέσεως ταύτης διωρίσθη οὗτος μονίμως ἐν τῇ κενῇ θέσει, ἐν ἧ καὶ μέχρι τοῦδε ὑπηρετεῖ ὡς προσωρινός ἀναπληρωτής.
35 ^η	85	Οικονομόπουλος Κων/νος	Δημοδιδάσκαλος στο Β' Δημοτ. Σχολείο αρρένων Αιγίου	Διότι μετατέθηκε στο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Άνω Βίτσας δεν εμφανίστηκε για να αναλάβει καθήκοντα αν και πέρασαν πενήντα μέρες από τον διορισμό του.
35 ^η	86	Τασιόπουλος Νικόλαος	Υποδιδάσκαλος στο Δημοτικό Σχολείο Πετσιών Τρυφυλίας	Διότι μετατέθηκε στο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Μαυροβουνίου δεν εμφανίστηκε για να αναλάβει καθήκοντα αν και πέρασαν πενήντα μέρες από τον διορισμό του.
37 ^η	90	Σιουρόπουλος Δημήτριος	Υποδιδάσκαλος προσωρινός αναπληρωτής στο Δημοτικό Σχολείο Κάτω Ραβενίων	Διότι μετατέθηκε από το Μαυροβούνιο εις το Δημοτικό Σχολείο Στροβλών Χανίων, δεν μετέβη, και ζήτησε θέση προσωρινού αναπληρωτή.
37 ^η	91	Ζαΐμης Κωνσταντίνος	Γ' Δημοδιδάσκαλος προσωρινός αναπληρωτής στο διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Αρτσίστης	Διότι εστρατεύθη
40 ^η	102	Τσίλη Βαρβάρα	Νηπιαγωγός Λεσινίτσης	Διότι δεν εμφανίστηκε στην θέση της αν και πέρασε ένας μήνας από την έναρξη των μαθημάτων
40 ^η	102	Σελμιγιέ Ελένη	Προσωρινή υποδιδασκάλισσα Δραγαρίου	Διότι αποδέχτηκε άλλη υπηρεσία
40 ^η	102	Τζόβας Μιχαήλ	Προσωρινός δημοδιδάσκαλος Αρτσίστης	Διότι εστρατεύθη
46 ^η	112	Αδαμόπουλος Διονύσιος	Δημοδιδάσκαλος του Δημοτικού Σχολείου Μαυροβουνίου	Διότι δεν ανέλαβε καθήκοντα αν και παρήλθε χρονικό διάστημα πέραν των τριών μηνών από του διορισμού του.
46 ^η	113	Φραγκούλης Πέτρος	Υποδιδάσκαλος	Διότι μετατέθηκε από το Κοινό Δημοτικό Σχολείο Καβαλλαρίου

				στο ισόβαθμο Δημ. Σχολ. Μαυροβουνίου και αρνήθηκε να αναλάβει υπηρεσία στην νέα του θέση
52 ^η	118	Κρεμμύδας Νεοπτόλεμος	Προσωρινός αναπληρωτής υποδιδάσκαλος του δημοδιδάσκαλου Ζωνδήλης	Διότι στρατεύθηκε και αυτός
54 ^η	130	Μανέκας Κωνσταντίνος	Δημοδιδάσκαλος Γ ^{ης} τάξεως, προσωρινός αναπληρωτής στο διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Αρτσίστας	Ανέλαβε μόνιμος δημοδιδάσκαλος στο διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Μαυροβουνίου.
54 ^η	130	Σπυρόπουλος Δημήτριος	Γ ^{ος} δημοδιδάσκαλος, προσωρινός αναπληρωτής στο δημοτικό σχολείο Κάτω Ραβενίων.	Διότι αποστρατεύθηκε ο μόνιμος δημοδιδάσκαλος Ζέρβας Μιχαήλ.
56 ^η	135	Πριμηκήρης Αναστάσιος	Δημοδιδάσκαλος, προσωρινός αναπληρωτής του στρατευθέντος δημοδιδάσκαλου Τσερβαρίου Ιωάν. Μίσιου.	Διότι αποστρατεύθηκε ο μόνιμος δημοδιδάσκαλος Ιωάννης Μίσιος.
56 ^η	135	Σιουρόπουλος Δημήτριος	Δημοδιδάσκαλος, προσωρινός αναπληρωτής του στρατευθέντος δημοδιδάσκαλου Τσερβαρίου Κων. Γκράτσιου.	Διότι αποστρατεύθηκε ο μόνιμος δημοδιδάσκαλος Κωνσταντίνος Γκράτσιος.
60 ^η	146	Βριζάλας Στέφανος	Γ ^{ος} Δημοδιδάσκαλος	Διότι πλεονάζει μετά από την συνχώνευση των δύο δημοτικών σχολείων της κοινότητας Δρεσθενικού
64 ^η	155	Κρεμμύδας Νεοπτόλεμος	Προσωρινός αναπληρωτής υποδιδάσκαλος του δημοδιδάσκαλου Μακρίνου Δ. Δημόπουλου	Διότι αποστρατεύθηκε και επέστρεψε στην θέση του ο μόνιμος δημοδιδάσκαλος της κοινότητας.
66 ^η	158	Κυριακοπούλου Ανδρονίκη	Γ ^{ος} Δημοδιδασκάλισσα Στο μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Θηλέων Νεγάδων	Διότι καταργήται το σχολείο.
66 ^η	158	Πριμηκήρης Αναστάσιος	Δημοδιδάσκαλος, προσωρινός αναπληρωτής στο	Διότι καταργήθηκε το σχολείο.

			μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Άνω-Β΄ιτσας	
66 ^η	159	Μπατσά Ευθυμία	Νηπιαγωγός του Νηπιαγωγείου Δοβρινόβου Ζαγορίου	Διότι δεν προσήλθε να αναλάβει υπηρεσία εμπρόθεσμα
68 ^η	161	Δάνος Γεώργιος	Β ^{ου} Δημοδιδάσκαλος προσωρινός αναπληρωτής του στρατευθέντος δημοδ/λου Λεσινίτσας Ιω. Ευαγγελίδου	Διότι αποστρατεύθηκε ο μόνιμος δημοδιδάσκαλος Ιω. Ευαγγελίδης.
68 ^η	162	Χρυσοχού Ελένης	Γ ^{ος} Δημοδιδασκάλισσα Στολοβού	Διότι δεν παρουσιάστηκε ακόμα στην θέση της
73 ^η	172	Παπαγεωργίου Κων/νος του Μ.	Διορισμένος δημοδιδάσκαλος στο Δημοτικό Σχολείο Νεγάδων	Διότι δεν αποδέχτηκε την θέση αυτή.
73 ^η	173	Σιουράς Δημήτριος	Δημοδιδάσκαλος του Δημοτικού Σχολείου Αρτσίστης.	Διότι κρίθηκε από την υγειονομική επιτροπή ανίκανος για την εκτέλεση των υπηρεσιακών του καθηκόντων.
77 ^η	179	Μαντέλλος Αναστάσιος	Προσωρινός αναπληρωτής στο μονοτάξιο μεικτό δημοτικό Σχολείο Νεγάδων	Διότι ανέλαβε υπηρεσία ο μόνιμος δημοδιδάσκαλος του Σχολείου Ευλάμπιος Γκωλέτσης.
77 ^η	179	Παπακώστα Μαριάνθη	Νηπιαγωγός Δοβρινόβου	Διότι προτάθηκε η κατάργηση του Νηπιαγωγείου τούτου
77 ^η	180	Λεπενιώτου Αικατερίνη	Νηπιαγωγός Βωβούσας	Διότι προτάθηκε η κατάργηση του Νηπιαγωγείου τούτου
77 ^η	181	Καπράντζιος Ιωάννης	Δημοδιδάσκαλος του μονοταξίου μεικτού δημοτικού Σχολείου Παλαιοχωρίου Λαΐστης.	Διότι προτάθηκε η κατάργηση του Σχολείου τούτου
78 ^η	183	Καραπάνου Αγγελική	Νηπιαγωγός Λαΐστης	Διότι απουσίασε από την θέση της αδικαιολόγητα για περισσότερες από δέκα ημέρες.
79 ^η	193	Λεπενιώτου Αικατερίνη	Προσωρινή αναπληρώτρια στο Νηπιαγωγείο Βωβούσας	Διότι ανέλαβε υπηρεσία σε άλλη εκπαιδευτική περιφέρεια και δεν προσήλθε να αναλάβει υπηρεσία στο Νηπιαγωγείο Βωβούσας.
79 ^η	193	Λαζαρίδης Κων/ντίνος	Δημοδιδάσκαλος Καλώτας , Απόφοιτος μονοταξίου Διδασκαλείου.	Στρατεύθηκε (κληρωτός) .
83 ^η	197	Παπακώστα Μαριάνθη	Προσωρινή αναπληρώτρια στο Νηπιαγωγείο Λαίτσας	Διότι εκλείπει πλέον ο λόγος του διορισμού της
84 ^η	198	Τσεκούρα Βασιλική	Νηπιαγωγός	Διότι ενώ πέρασαν 40 μέρες από

			Βωβούσας	την λήξη της άδειάς της δεν επανήλθε στην θέση της
86 ^η	200	Παπαγεωργίου Κων/ντίνος του Μ.	Προσωρινός αναπληρωτής του μόνιμου Δημοδιδασκάλου του Δημοτικού Σχολείου Αρτσίστης Σωτηρ. Παπάζογλου	Διότι ο μόνιμος Δημοδιδάσκαλος Σωτήριος Παπάζογλου επανήλθε στην θέση του
86 ^η	200	Κοτσώρης Σπυρίδων	Δημοδιδ.Καλωτάς	Δεν προσήλθε
87 ^η	201	Τσίκος Κων/ντίνος του Χ.	Δημοδιδάσκαλος του Δημοτικού Σχολείου Δοβρινόβου	Στρατεύθηκε (κληρωτός) .
88 ^η	202	Παπακώστα Μαριάνθη	Προσωρινή αναπληρώτρια της μόνιμου Νηπιαγωγού Φλαμπουραρίου Τερψιχόρης Παπαγεωργίου	Διότι εκλείπει πλέον ο λόγος του διορισμού της
92 ^η	211	Ηλιάδης Γεώργιος	Προσωρινός αναπληρωτής του μόνιμου Δημοδιδασκάλου του Δημοτικού Σχολείου Δοβράς	Δεν δέχτηκε τη θέση διότι διορίστηκε σε άλλη εκπαιδευτική περιφέρεια.
92 ^η	212	Γκράτζιος Κωνσταντίνος	Διευθυντής του διτάξιου μεικτού Δημοτικού Σχολείου Τσερβαρίου	Διότι απέχει από δεκαεπταήμερου των καθηκόντων του.
93 ^η	214	Φραγκούλης Πέτρος	Δημοδιδάσκαλος του μονοτάξιου μεικτού Δημοτικού Σχολείου Δραγαρίου	Διότι καταργήθηκε η θέση εις το Σχολείο που υπηρετεί.

2) Λόγω παράδοσης της θέσης τους στους αποστρατευθέντες εκπαιδευτικούς ή λόγω στράτευσης .

1) Απόλυση των εξής πέντε προσωρινών αναπληρωτών, «ὡς ἐκλιπόντος τοῦ λόγου δι'ὄν διωρίσθησαν καί τῆς μισθοδοσίας αὐτῶν διακοπέισης, ἀφ'ἧς ἡμέρας παρέδωκαν τὴν ὑπηρεσίαν εἰς τοὺς ἀποστρατευθέντας μόνιμους διδασκάλους τους ἄρτι ἐπανακάμψαντας ἐκ τοῦ μετώπου· ἦτοι 1) τῆς Φωτεινῆς Πάντου, προσωρινῆς β' ὑποδιδασκαλίσεως Καλωτᾶς παραδούσης τὴν ὑπηρεσίαν

από τῆς 13ης Φεβρουαρίου ἐ.ξ, 2) Μαριάνθης Μαργαρίτου, προσωρινῆς β' υποδιδασκαλίσης Μακρίνου παραδούσης τὴν ὑπηρεσίαν ἀπὸ τῆς 15ης Φεβρουαρίου ἐ.ξ, 3) Δημητρίου ἱερέως Τζέρμπου προσωρινοῦ γ' υποδιδασκάλου Ἀληζώτ –Τσιφλίκ παραδόντος τὴν ὑπηρεσίαν ἀπὸ τῆς 1ης Φεβρουαρίου ἐ.ξ, 4) Κωνσταντίνου Φαραζέλη, προσωρινοῦ γ' υποδιδασκάλου Κλειδωνιαβίστης παραδόντος τὴν ὑπηρεσίαν ἀπὸ τῆς 7ης Φεβρουαρίου ἐ.ξ καὶ 5) τοῦ Δημητρίου Τσίκα, προσωρινοῦ γ' υποδιδασκάλου Μαυροβουνίου παραδόντος τὴν ὑπηρεσίαν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου ἐ.ξ». ⁶⁷¹

2) Απόλυση του τριτοβάθμιου δημοδιδασκάλου Χαριλάου Στάρα, προσωρινού αναπληρωτή, «τοῦ ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρετοῦντος δημοδιδασκάλου Τσερβαρίου Κωνσταντίνου Γκράτζου, καθότι καὶ οὗτος ὢν κληρωτός τῆς κλάσεως 1919 ἐστρατεύθη ἀπὸ τῆς 10ης Μαρτίου ἐ.ξ». ⁶⁷²

3) Απόλυση του προσωρινού αναπληρωτή Βασιλείου Ζουρδούμη, δημοδιδάσκαλου Τσερβαρίου, «καθότι ὁ δημοδιδάσκαλος Ἰωάννης Μίσιος, ὄν ἀναπλήρου ὁ προσωρινός, ἀπολυθεὶς τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ ἐπανελθὼν ἀνέλαβε καθήκοντα ἀπὸ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου ἐ.ξ». ⁶⁷³

4) Απόλυση του β^{ου} υποδιδάσκαλου Ευσταθίου Παπαευσταθίου προσωρινού αναπληρωτή στο Δημοτικό Σχολεῖο Τσερβαρίου, «καθότι ἀπολυθεὶς τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ ἐπανελθὼν ἀνέλαβε καθήκοντα ὁ ὑπ' αὐτοῦ ἀναπληρούμενος μόνιμος δημοδιδάσκαλος Κωνσταντίνος Γκράτζιος ἀπὸ τῆς 11^{ης} Νοεμβρίου ἐ.ξ». ⁶⁷⁴

5) Απόλυση του προσωρινού τριτοβάθμιου δασκάλου Λεσινίτσας Σπυρίδωνος Κωτσόρη «ἀπὸ τῆς πρώτης Δεκεμβρίου ἐ.ξ., ἀφ' ἧς ἡμέρας παρέδωκε τὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸν ἀποστρατευθέντα καὶ ἀναλαμβάνοντα τὰ καθήκοντά του μόνιμον δημοδιδάσκαλον Λεσινίτσης Ἰ. Εὐαγγελίδην». ⁶⁷⁵

6) «Τό Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Γ! Δημοδιδασκάλου Κωνσταντίνου Ζαΐμη, καθ' ὅτι οὗτος, ὡς προσωρινός ἀναπληρωτῆς ὑπηρετῶν ἐν τῷ Διταξίῳ Μεικτῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ Ἄρτσιστης, ἐστρατεύθη ἤδη» ⁶⁷⁶.

7) «Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ προσωρινοῦ υποδιδασκάλου Νεοπολέμου Κρεμμύδα, προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐστρατευμένου Δημοδιδασκάλου Ζωνδήλης ἀπὸ 1^{ης} (πρώτης) Ἰουνίου ἐ.ξ., καθότι ἐστρατεύθη καὶ οὗτος» ⁶⁷⁷.

⁶⁷¹ Βλ. Πράξη 3^η της 28^{ης} Φεβρουαρίου 1919, σ. 13.

⁶⁷² Βλ. Πράξη 3^η της 28^{ης} Φεβρουαρίου 1919, σ. 17.

⁶⁷³ Βλ. Πράξη 13^η της 21^{ης} Νοεμβρίου 1919, σ. 36.

⁶⁷⁴ Βλ. Πράξη 13^η της 21^{ης} Νοεμβρίου 1919, σ. 36.

⁶⁷⁵ Βλ. Πράξη 15^η της 23^{ης} Δεκεμβρίου 1919, σ. 40.

⁶⁷⁶ Βλ. Πράξη 37^η της 28^{ης} Ιουνίου 1921, σ. 91.

⁶⁷⁷ Βλ. Πράξη 52^η της 9^{ης} Ιουλίου 1922, σ. 118.

8) «Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Έγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Δημητρίου Σπυροπούλου, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἄρτι ἀποστρατευθέντος Δημοδ/λου Κάτω - Ῥαβενίων Μιχαήλ Ζέρβα»⁶⁷⁸.

9) «Τό Έπ. Συμβούλιον σκεφθέν επί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Έγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Ἀναστασίου Πριμικήρη, Δημοδ/λου, προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ μέχρι τοῦδε ὑπηρετοῦντος εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ μονίμου Δημοδ/λου Τσερβαρίου Ἰωάννου Μίσιου ἀπό τῆς 15^{ης} Ὀκτωβρίου ἐ.ξ.»⁶⁷⁹.

10) «Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Έγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Δημητρίου Σιουροπούλου, Δημοδ/λου, διορισθέντος προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ Δημοτ. Σχολείῳ Τσερβαρίου ἀντί τοῦ ἐστρατευμένου Κων. Γκράτζιου, καθ' ὅτι οὐδόλως ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν, ἅτε ἀπολυθέντος τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κ' ἐπανελθόντος εἰς τήν θέσιν του τοῦ μονίμου Δημοδ/λον Κων. Γκράτζιον»⁶⁸⁰.

11). «Τὸ ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Έγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Γ. Δάνου β^{ου} δημοδ/λου, προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἀποστρατευθέντος ἤδη μονίμου δημοδ/λου λεσινίτσης Ἰω. Εὐαγγελίδου ὑπὸ τῆς 20^{ης} Αὐγούστου ἐ.ξ., ἅτε ἐκλιπόντος τοῦ λόγου δι' ὄν διωρίσθη»⁶⁸¹.

12) «Τὸ Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Έγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Ἀναστ. Μαντέλλου προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Νεγάδων ἀπὸ τῆς 29 Μαΐου ἐ.ξ. διότι ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν ὁ μόνιμος δημοδιδάσκαλος τοῦ Σχολείου τούτου Εὐλάμπιος Γκωλέτσης»⁶⁸².

13) «Τὸ Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

⁶⁷⁸βλ. Πράξη 54^{ης} τῆς 19^{ης} Ἰανουαρίου 1922, σ. 130.

⁶⁷⁹βλ. Πράξη 56^{ης} τῆς 27^{ης} Ὀκτωβρίου 1922, σ. 135.

⁶⁸⁰βλ. Πράξη 56^{ης} τῆς 1^{ης} Ὀκτωβρίου 1923, σ. 161.

⁶⁸¹βλ. Πράξη 68^{ης} τῆς 27^{ης} Ὀκτωβρίου 1922, σ. 135.

⁶⁸²βλ. Πράξη 77^{ης} τῆς 3^{ης} Ἰουνίου 1924, σ. 179.

Έγκρίνει τήν απόλυσιν τοῦ Κων. λαζαρίδου Δημ/λου Καλωτᾶς ἀποφοίτου μονοταξίου Διδασκαλείου ἀπό τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1924 διότι κληρωτός ὢν ἐκλήθη εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ»⁶⁸³.

14) «Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν απόλυσιν τοῦ Κων. Χ. Τσίκου, δημοδιδασκάλου Δοβρινόβου, ἀπό τῆς εἰκοστῆς τρίτης (23) Μαρτίου ἐ.ἔ. 1925, ἀφ' ἧς δηλαδή ἡμέρας κληθεῖς ὡς κληρωτός εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἀπεχώρησε τῆς θέσεώς του»⁶⁸⁴.

3) Λόγω υπηρεσιακῶν αλλαγῶν.

1) Απόλυση του Νικολ. Φ. Χατζή ἀπό τῆς θέσης του προσωρινοῦ ἀναπληρωτῆ στο Δημοτικό Σχολεῖο ἀρρένων Ζωνδήλης, «καθ' ὅτι κενωθείσης τῆς θέσεως ταύτης διωρίσθη οὗτος μονίμως ἐν τῇ κενῇ θέσει, ἐν ἧ καί μέχρι τοῦδε ὑπηρετεῖ ὡς προσωρινός ἀναπληρωτής».⁶⁸⁵

2) Απόλυση τῆς νηπιαγωγού Λαϊστίης Φωτεινῆς Κατζούλη «ὡς ἀποδεχθείσης τόν διορισμόν τῆς ἐν τῷ νηπιοτροφείῳ Σιδηροκάστρου».⁶⁸⁶

3) Απόλυση τῆς Ελένης Σιλιμιγιέ νηπιαγωγού στο μονοτάξιο Νηπιαγωγεῖο Πατίγκου (Μεγάλης συνοικίας) «ἐνεκα τῆς καταργήσεως τοῦ Νηπιαγωγείου, ἐν ᾧ αὕτη ὑπηρετεῖ».⁶⁸⁷

4) Απόλυση τῆς δευτεροβάθμιας προσωρινῆς υποδιδάσκαλισσας θηλέων Βωβούσης Βασιλικῆς Τσεκούρα, «ὡς ἀναλαβούσης ἄλλην ὑπηρεσίαν».⁶⁸⁸

4) Λόγω αντικατάστασης ἀπό εκπαιδευτικό με τα ὀριζόμενα νόμιμα ἐπιπλέον προσόντα .

1) Απόλυση του τριτοβάθμιου προσωρινοῦ υποδιδάσκαλου Σπυρίδωνος Κοτσόρη του κοινού Δημοτικοῦ Σχολείου Βετσικού, «καθότι τήν θέσιν ταύτην ἐζήτησε διδάσκαλος ἔχων τὰ ὑπό τοῦ νόμου, ὡς τριτοβάθμιου υποδιδασκάλου, ὀριζόμενα προσόντα».

2) Απόλυση του Παύλου Οικονόμου, προσωρινοῦ τριτοβάθμιου Δημοδιδάσκαλου Μανασσῆς, «καθότι τήν θέσιν ταύτην ἐζήτησε δι' αἰτήσεως του ὁ πτυχιούχος τριτοβάθμιος δημοδιδάσκαλος Βασίλειος Ζουρδούμης»⁶⁸⁹.

⁶⁸³βλ. Πράξη 80^η τῆς 20^{ης} Νοεμβρίου 1924, σ. 194..

⁶⁸⁴βλ. Πράξη 87^η τῆς 23^{ης} Μαΐου 1925, σ. 201..

⁶⁸⁵βλ. Πράξη 32^η τῆς 29^{ης} Ιανουαρίου 1921, σ. 80.

⁶⁸⁶ βλ. Πράξη 7^η τῆς 22^{ας} Ιουλίου 1919, σ. 22.

⁶⁸⁷βλ. Πράξη 26^η τῆς 29^{ης} Αυγούστου 1920, σ. 68.

⁶⁸⁸βλ. Πράξη 28^η τῆς 10^{ης} Οκτωβρίου 1920, σ. 73.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1) Ένα μεγάλο ποσοστό των απολύσεων αφορούν αυτές με την αιτιολογία της εγκατάλειψης της θέσης. Οι εκπαιδευτικοί συχνά αρνούνται να υπηρετήσουν σε συγκεκριμένα σχολεία παρότι υπάρχει ακόμη και « *ρήτη διαταγή τῆς Σ^Υ Γενικῆς Διοικήσεως*». Στις περιπτώσεις αυτές η απόλυση έχει την έννοια της ποινής επειδή, όπως σημειώνεται στα Πρακτικά, εγκαταλείπουν θέσεις «*ἐνθα σπουδαία ἐθνικά συμφέροντα ἀπήτουν τὴν παρουσίαν*» τους. Οι θέσεις αυτές σχετίζονται συνήθως με τα σχολεία των βλαχόφωνων χωριών όπου παράλληλα λειτουργούν και σχολεία της ρουμανικής προπαγάνδας.

Σε αρκετές περιπτώσεις η εγκατάλειψη της θέσης γίνεται κατόπιν έγγραφης αίτησης του εκπαιδευτικού χωρίς ωστόσο να αναφέρονται οι λόγοι, παρά σε λίγες περιπτώσεις. Χαρακτηριστική είναι η παραίτηση του προσωρινού υποδιδάσκαλου Δραγαρίου Αλέξανδρου Κουστούρου, «*διότι ἐπισκεφθεὶς οὗτος τό χωρίον Δραγάριον καί μη εὐρών τοῦτο τῆς ἀρεσκείας του ἀνεχώρησε..*».

Άλλοτε αναφέρουν στις αιτήσεις τους ότι δεν δύνανται να παραμείνουν ή προτείνουν να την αντικατάστασή τους. Συχνά εγκαταλείπουν τη θέση τους χωρίς να παρουσιαστούν εξαρχής ή δεν εμφανίζονται μετά το πέρας της άδειάς τους.

2) Ένας μεγάλος αριθμός των απολύσεων αφορούν τους αναπληρωτές των στρατευθέντων δασκάλων ή αυτών που πρόκειται να στρατευθούν.

3) Διάφοροι υπηρεσιακοί λόγοι οδηγούν το Εποπτικό Συμβούλιο στη απόφαση της απόλυσης:

- ✓ Κατάργηση σχολείου
- ✓ Μονιμότητα αντί προσωρινής τοποθέτησης
- ✓ Ανάληψη άλλης υπηρεσίας

3) Ένας δάσκαλος απολύεται αν τη θέση του αιτείται άλλος με τα επιπλέον από το νόμο οριζόμενα προσόντα.

δ. Ηθική αμοιβή και ποινή

Για τη χρονική περίοδο που εξετάζουμε, ήτοι από το 1918 έως το 1927, το Ε.Σ. κατόπιν εισήγησης του Επιθεωρητή, είχε δικαίωμα να επιβάλλει ποινές, σύμφωνα με το Ν. ΒΤΜΘ' του 1895 ο οποίος, με τις τροποποιήσεις και τις συμπληρωματικά άρθρα του νόμου 240/1914, παρέμεινε σε ισχύ μέχρι το 1929

⁶⁸⁹Βλ. Πράξη 11^η της 25ης Οκτωβρίου 1919, σ. 33.

καθορίζοντας τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα των δύο αυτών θεσμών.⁶⁹⁰ Ειδικότερα, ο νόμος αυτός σχετικά με την απόφαση της πειθαρχικής τιμωρίας ή και της απόλυσης των Δημοδιδασκάλων και Νηπιαγωγών, ως αρμοδιότητα του Εποπτικού Συμβουλίου, επικυρώθηκε από το Ν. 240 του 1914⁶⁹¹ και από το νόμο 1242/1919 «Περί κωδικοποιήσεως των εις την εποπτεϊάν και την διοίκησιν της δημοτικής και της μέσης εκπαιδεύσεως αναγομένων διατάξεων».⁶⁹²

Οι πειθαρχικές ποινές που μπορούσαν να επιβληθούν σε παρεκτρεπόμενο εκπαιδευτικό ήταν:

- α) Η επίπληξις
- β) Πρόστιμον από δύο μέχρι και δεκαπέντε δραχμών
- γ) Πρόστιμον από δεκαπέντε δραχμών μέχρις του ημίσιου του μηνιαίου μισθού του τιμωρουμένου
- δ) Προσωρινή παύσις από τριών ημερών μέχρις ενός μηνός επάγουσα την κατά την διάρκειαν αυτής στέρησιν του μισθού.⁶⁹³

Τις ποινές αυτές είχε δικαίωμα να επιβάλλει μόνο το Ε.Σ., εκτός από την α' και β', οι οποίες μπορούσαν να επιβληθούν από τον αρμόδιο Επιθεωρητή, μετά από τον έλεγχο επιθεωρήσεως στο αντίστοιχο σχολείο. Ειδικότερα, ο νόμος ανέφερε: *«Τας πειθαρχικάς ποινάς επιβάλλει το Εποπτικόν Συμβούλιον, πλήν της επιπλήξεως και το υπό του εδαφίου β' προστίμου καταγιγνωσκομένων και παρά μόνου του επιθεωρητού κατά τον χρόνον της επιθεωρήσεως του σχολείου».* Ωστόσο, ο Επιθεωρητής πριν επιβάλλει την ποινή ήταν υποχρωμένος να καλέσει πρώτα σε απολογία το Δημοδιδάσκαλο ή τη Δημοδιδασκάλισσα, σύμφωνα με τα όσα σχετικά αναφέρονται στον προαναφερθέντα νόμο: *«Καλείται όμως πάντοτε εις απολογίαν ο διδάσκαλος οριζομένης προς τούτο προθεσμίας, η δε πειθαρχική απόφασις εκδίδεται μετά την απολογίαν αυτού, ή μετά την λήξιν της προς απολογίαν ταχθείσης αυτώ προθεσμίας».*⁶⁹⁴

Μέσω του νόμου αυτού συγκεκριμενοποιούνται επίσης και καταγράφονται οι περιπτώσεις που συνιστούν κολάσιμη πειθαρχική πράξη για τους δημοδιδασκάλους και παρατίθενται αναλυτικά σε κατάλογο, γεγονός που δεν επέτρεπε εύκολα και αυθαίρετα να επιβάλλονται ποινές κατά την προσωπική εκτίμηση του εκάστοτε Επιθεωρητή.⁶⁹⁵

Ειδικά η απόλυση ως ποινή του δάσκαλου αποφασίζεται από το Ε.Σ. αλλά εφ' όσον τηρούνται συγκεκριμένες διαδικασίες: *« Παύσις ή εις κενήν θέσιν*

⁶⁹⁰ Νόμος ΒΤΜΘ' του 1895 «Περί της στοιχειώδους ή της δημοτικής εκπαιδεύσεως» Φ.Ε.Κ: 37/5 Οκτωβρίου 1895.

⁶⁹¹ Ν. 240 / 16-4- 1914, αρθ.11, παράγρ. 2, σ. 508., εδάφ. β'.

⁶⁹² Ν. 1242/1919 «Περί κωδικοποιήσεως των εις την εποπτεϊάν και την διοίκησιν της δημοτικής και της μέσης εκπαιδεύσεως αναγομένων διατάξεων».Φ.Ε.Κ. 190 /1919, Τεύχ. Α'.

⁶⁹³Νόμος ΒΤΜΘ', ό.π., αρθ. 31, σ. 172.

⁶⁹⁴ Νόμος ΒΤΜΘ', ό.π., αρθ. 32, σ. 172.

⁶⁹⁵Νόμος ΒΤΜΘ', ό.π., αρθ. 30, σ. 172.

μετάθεσις δημοδιδασκάλου, δημοδιδασκαλίσσης ή γραμματοδιδασκάλου επιτρέπεται μόνον αν αυτή απεφασίσθη υπό του εποπτικού συμβουλίου». ⁶⁹⁶

Ο έλεγχος των δασκάλων αποτελούσε, επομένως, σημαντικό τομέα της δράσης και αξιολόγησης από πλευράς του Επιθεωρητή. Στη συνέχεια οι εισηγήσεις του αποφασίζονταν από τα μέλη του Ε.Σ.

Η έρευνα των Π.Ε.Σ.Ζ. αναδεικνύει τον επιθυμητό στόχο του Επιθεωρητή σχετικά με τον επιδιωκόμενο τύπο δασκάλου, ο οποίος θα μπορούσε να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις που έθετε η εκπαιδευτική πολιτική. Έτσι, οι εισηγήσεις τους προς το Ε.Σ., συχνά σχετίζονται με την αναφορά τους στην παραβατική ή την θεμιτή συμπεριφορά τους ως άτομων και ως λειτουργών και αντίστοιχα στην επιβολή ποινής ή στην απονομή ηθικής αμοιβής για την εν γένει συμπεριφορά τους, αλλά και στη διερεύνηση της αλήθειας διαφόρων καταγγελιών σε βάρος του εκπαιδευτικού από τους κατοίκους μιας κοινότητας.

Η ηθική αμοιβή

«...κρίνω άξιον έπαινου και τιμητικής διακρίσεως τόν ρηθέντα τριτοβάθμιον Δημοδιδάσκαλον...»

Σ' ό,τι αφορά στην απονομή ηθικής αμοιβής αναφέρεται ότι το 1918 ο υπουργός Παιδείας Δ. Δίγκας στέλνει εγκύκλιό του προς τους Επιθεωρητές της μέσης και δημοτικής εκπαίδευσης, με την οποία τους γνωστοποιεί ότι θεσπίζεται «η απονομή ηθικής αμοιβής κατ' έτος» σε δασκάλους των δύο βαθμίδων.

Στην εγκύκλιο αυτή ορίζονται: α) ο αριθμός των δασκάλων που μπορούν να τύχουν αυτής της απονομής. Συγκεκριμένα ο γενικός Επιθεωρητής μπορεί να προτείνει μέχρι τρεις εκπαιδευτικούς κάθε έτος και ο Επιθεωρητής της δημοτικής εκπαίδευσης μέχρι δύο. Και β) οι πράξεις που δικαιολογούν την πρόταση απονομής ηθικής αμοιβής στους δασκάλους. Ως πράξεις άξιας απονομής ηθικής αμοιβής, η σχετική εγκύκλιος ορίζει ότι λογίζονται: «η εξαιρετική επιμέλεια και εξαιρετική ευδοκίμησις εν τω έργω της διδασκαλίας και αγωγής, η συγγραφή βιβλίων άξιων λόγου βοηθητικών είτε εις τους διδάσκοντας είτε εις τους διδασκομένους, η ίδρυσις και συντήρησις βιβλιοθηκών, γυμναστηρίων, νυκτερινών σχολών, αγροκηπίων, η εκτέλεσις γενναίων πράξεων, η διάδοσις επωφελών γνώσεων, η ενίσχυσις του θρησκευτικού συναισθήματος και του πατριωτικού φρονήματος και αι προς ταύτας όμοιαι». ⁶⁹⁷

Κατά το τέλος της περιόδου 1922-1928, το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο εκδίδει εγκύκλιο «Προς τους επιθεωρητάς των σχολείων της Δημ. Εκπαιδεύσεως» με την οποία επιχειρεί, στα πλαίσια που ορίζουν τα νέα κοινωνικά δεδομένα που

⁶⁹⁶ Νόμος ΒΤΜΘ', ό.π., αρθ. 26, σ. 171.

⁶⁹⁷ Βλ. γι' αυτά Κ. Γ. Γιαννόπουλος, *Από το δάσκαλο στον επιθεωρητή: Η περίπτωση του Β. Παπαγεωργίου (1914-1949)*, Τόμος Α' ...ό.π., σ. 246.

διαμορφώθηκαν στο πολιτικό επίπεδο, σε συνδυασμό και με τη διάσπαση του Ε.Ο. και της ΔΟΕ, με την έκδοση οδηγιών να αποσαφηνίσει τις αρμοδιότητες και τα όρια της δράσης των Επιθεωρητών.

Μεταξύ των άλλων οδηγιών που περιλαμβάνονται στην εγκύκλιο αυτή είναι και αυτή που αφορά την ακριβή τήρηση των διατάξεων περί απονομής επαίνου σε δασκάλους, ο οποίος πρέπει να βασίζεται στο Ν. 3215.

Με το συγκεκριμένο νόμο ορίζονται ακριβώς τα αντικείμενα επαίνου: *«Δημοδιδάσκαλοι διακρινόμενοι δια την επιμέλειαν και τον ζήλον των εν τη εκτελέσει των καθηκόντων των, δια την διδακτικήν και παιδαγωγικήν ικανότητα, δια την φροντίδα των προς βελτίωσιν εαυτών διά της μελέτης παιδαγωγικών και άλλων συγγραμμάτων, διά την φροντίδα των προς ανέγερσιν, συντήρησιν και διακόσμησιν του διδακτηρίου των, προς οργάνωσιν σχολικών κήπων ή αγροκηπίων, ή επιτέλεσιν άλλων κοινωφελών έργων δύνανται κατόπιν εκθέσεως του αρμοδίου επιθεωρητού και προτάσεως του Εποπτικού Συμβουλίου να τύχωσι κατ' απόφασιν του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου, επαίνου και τιμητικής διακρίσεως».*⁶⁹⁸

Στα Π.Ε.Σ.Ζ. καταγράφονται οι εξής χαρακτηριστικές περιπτώσεις απονομής επαίνου:

1) Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι το Ε.Σ. αποφασίζει την απόλυση «τῆς Ἑλένης Χρυσοχού Γου δημοδ/λίσσης Στολοβοῦ ἀπὸ τῆς 1^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ὡς μὴ ἐμφανισθείσης εἰς τὴν θέσιν της», ἀλλὰ συγχρόνως αποφασίζει «ὅπως ἐκφρασθῇ αὐτῇ ὁ ἔπαινος διὰ τῶν ἐν τῷ σχολείῳ τούτῳ ἐπὶ ἑπταετίαν ἐπιδειχθεῖσαν ἐπιμέλειαν, φιλεργίαν καὶ τάξιν».⁶⁹⁹

2) Στην 73^η Πράξη της 3^{ης} Μαρτίου 1924 το Ε.Σ. εκφράζει την ευαρέσκειά του στο Δημοδιδάσκαλο Αρτσιστής Δημ. Σιουρά «...διὰ τὴν εὐδόκιμον αὐτοῦ ὡς δημοδιδασκάλου ὑπηρεσίαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας ἔπαθεν... ἅτε κριθεὶς ὑπὸ τῆς ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνίκανος πρὸς περαιτέρω ἐκτέλεσιν τῶν ὑπηρεσιακῶν του καθηκόντων..».⁷⁰⁰

3) Στην 89^η Πράξη της 30ῆς Ιουνίου 1925 ο Επιθεωρητής Ν. Χ. Παπακώστας εισηγείται: «...Διὰ πάντα τὰ ἀνωτέρω κρίνω ἄξιον ἐπαίνου καὶ τιμητικῆς διακρίσεως τὸν ῥηθέντα τριτοβάθμιον Δημοδιδάσκαλον Λαΐστης Νικ. Δεβελέγκα κ'προτείνω, ὅπως ἀπονεμηθῇ αὐτῷ τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου 3215 προβλεπόμενον χιλιόδραχμον γέρας».⁷⁰¹

4) Σε ἐπόμενη δε Πράξη εκφράζει τὴ δυσαρέσκειά του που ο σχετικὸς νόμος δεν δίνει τὴ δυνατότητα τῆς προαγωγῆς στον Νικ. Δεβελέγκα ἀλλὰ και στον Κωνστ. Γκράτζιο, Διευθυντὴ του διταξ. Δημοτ. Σχολείου του Τσερβαρίου. Ἔτσι,

⁶⁹⁸ Βλ. γι' αυτά Κ. Γ. Γιαννόπουλος, ό.π., σ. 267, 268.

⁶⁹⁹ Πράξη 68^η της 31^{ης} Οκτωβρίου 1923, σ.162.

⁷⁰⁰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 173

⁷⁰¹ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 205.

πρέπει ο Επιθεωρητής να περιοριορίσει τα εύσημά του προς αυτούς μόνο στην απονομή ηθικής αμοιβής.

Σχετικό παράθεμα: « Έχομεν δέ τήν γνώμην, ὅτι κατ' οὐδέν θά ἐμειοῦτο ἡ ἀξία κ' ὑπόληψις τῶν δημοδιδασκάλων, ἐάν παρ' αὐτοῖς ἐχορηγεῖτο τιμητική θέσις εἰς τόν ὑποδ/λον Νικ. Δεβελέγκαν. Ἀτυχῶς ὅμως ὁ ἐσχάτος ψηφισθεῖς νόμος 2145 ἀποκλείσας πάσης προαγωγῆς τούς τοιοῦτου βαθμοῦ διδ/λους ἐνέσπειρεν εἰς τάς ψυχάς αὐτῶν τήν ἀπογοήτευσιν. Τόν ὑποδιδάσκαλον τοῦτον προτείνομεν ὡς ἄξιον ἠθικῆς ἀμοιβῆς». Και για τον Κωνστ. Γκράτζιο: «... Τόν Δημοδιδ/λον τοῦτον προτείνομεν ὡς ἄξιον ἠθικῆς ἀμοιβῆς...»⁷⁰²

5) Η προαγωγή δημ/λου, εξάλλου, του Νικόλαου Στάρα, Δημ/λου του διταξίου δημ. σχολείου Κάτω Σουδενών, κρίθηκε, εκτός των άλλων απαιτούμενων τυπικών προσόντων και γνωρισμάτων του, και από την χρηστότητα και την ηθικότητα του χαρακτήρος του.⁷⁰³

6) Στην 93^η Πράξη της 29^{ης} Οκτωβρίου 1925 ο ίδιος Επιθεωρητής εκφράζει την ευαρέσκειά του για τα θετικά γνωρίσματα του Πέτρου Στούπη, ως εξής: « λαβὼν ὑπ' ὄψει τήν ὑπ' ἀριθ. 34 τῆς 2^{ης} Ἰουνίου ἐ.ἔ. ἔκθεσιν του περί τῆς Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Μονοταξ. Δημοτ. Σχολείου ἀρρ. Βωβούσης, πρὸς δέ τούτοις τόν ἐξαιρετικόν ζῆλον, τήν ἐπιμέλειαν πρὸς τό ἔργον καί τήν συμπεριφορὰν ἣν ἐπεδειξάτο ὁ Πέτρος Στούπης δημοδ/λος ἀρρ. Βωβούσης προτείνει, ὅπως το παρ' ἡμῖν Ἐποπτικόν Συμβούλιον ἐκφράσῃ πρὸς αὐτόν τήν εὐαρέσκειάν τους πρὸς δέ τούτοις ἐπιφυλάσσουνται ἵνα ἐν περιπτώσει καθ' ἣν καί ἐν τῷ μέλλοντι οὕτω πως ἐθνικῶς ἐργασθῆ προτείνει κατὰ Ἰούλιον ἐρχομένου ἔτους 1926 αὐτόν, ὡς ἄξιον ἐπαίνου καί τιμητικῆς διακρίσεως». ⁷⁰⁴

7) Ο Επιθεωρητής Σπυρίδων Πίσπερης κρίνει προακτέον τον Ανδρέα Τόλογλου, Δημοδιδάσκαλο του μονοταξίου σχολείου Καπεσόβου, «λόγω τῆς ἐργατικότητάς του καί τῆς πολυχρονίου ὑπηρεσίας του...». ⁷⁰⁵

8) Στη ίδια Πράξη και για την εργατικότητά κρίνεται, επίσης, προακτέος ο Δημ. Μάος Δημ/λος του μονοταξίου δημοτ. σχολείου Στολοβού. Εξάλλου, Ο Δημ. Ζωΐδης, δημοδιδάσκαλος μονοταξίου δημοτ. σχολείου Φραγκάδων, «κατά δέ τό τρέχον ἔτος εἰργάσθη μετ' ἐπιμελείας καί ἀναλόγως τῶν δυνάμεών του ἐπέτυχεν ἐργασίαν σχετικῶς ἱκανοποιητικῆν. Καί τοῦτον λόγω τῆς τελευταίας ἐπιδειχθείσης ἐπιμελείας του καί τῆς πολυχρονίου ὑπηρεσίας του κρίνει προακτέον». ⁷⁰⁶

9) Ο ίδιος Επιθεωρητής προτείνει για τον Δημ/λο Βίτσας Σωτ. Παπάζογλου καθώς και για τον προαναφερθέντα δημ/λο Λαΐστης Νικόλαο Δεβελέγκα «ὅπως

⁷⁰² Βλ. γι' αυτά Πράξη⁴⁵, της 19^{ης} Φεβρουαρίου 1922, σ. 110, 111.

⁷⁰³ Πράξη Πράξη 104 της 30ής Ιουνίου 1927, σ.232.

⁷⁰⁴ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 236.

⁷⁰⁵ Πράξη 104 της 30 Ιουνίου 1927, σ. 231, 232.

⁷⁰⁶ Ο.π., σ.232.

ἀπονεμηθῆ εἰς τούτους ἔπαινος καί τιμητική διάκρισις». Και αυτό διότι ο μεν πρώτος «ἔχει μέγιστον ζῆλον διὰ τό ἔργον του ἐργαζόμενος πέραν τῶν ὑπό τοῦ προγράμματος ὠρῶν...» Ο δε δεύτερος « Ἐν τῷ Σχολείῳ του ἐργάζεται μετὰ ζήλου καί μεθοδικότητος...»και «ἐνεκα τῆς ἄκρας ἐπιμελείας του, τοῦ ἐθνικοῦ καί εὐγενοῦς χαρακτῆρός του ἀπολαύει ἀμερίστου σεβασμοῦ καί ἀγάπης παρά τῆς ἐν ἧ ὑπηρετεῖ κοινωνίας». ⁷⁰⁷

Η ποινή

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το θέμα της επιβολής ποινής από το Ε.Σ. κατόπιν πρότασης-εισήγησης του Επιθεωρητή. Ανάλογα με το χαρακτήρα και το μέγεθος της κολάσιμης πράξης, από πλευράς εκπαιδευτικού, οι ποινές μπορεί να ήταν: απόλυση, χρηματικό πρόστιμο, στασιμότητα (όχι έγκριση προαγωγής από τη μία βαθμίδα στην άλλη).

Στα Π.Ε.Σ.Ζ. τέτοιες περιπτώσεις είναι οι εξής αναφορές:

Στην περίπτωση της απόλυσης ανήκουν οι περιπτώσεις όπως αυτές καταγράφονται εδώ στη θεματική ενότητα των «Υπηρεσιακών αλλαγών», λόγω της εγκατάλειψης της θέσης από τους εκπαιδευτικούς.

Σύμφωνα με το νόμο 2858 εκπαιδευτικοί οι οποίοι απουσιάζουν αδικαιολόγητα επί δεκαπέντε ημέρες ή δεν επιστρέφουν στη θέση τους μετά τη χορήγηση της άδειας, θεωρούνται αυτοδίκαια απολυμένοι από την υπηρεσία για εγκατάλειψη θέσεως. ⁷⁰⁸

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι απολύσεις που αφορούν εκπαιδευτικούς οι οποίοι εγκαταλείπουν τη θέση για προσωπικούς λόγους ή λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών που επικρατούν στις βλαχόφωνες κοινότητες όπου λειτουργούν και Ρουμανίζοντα σχολεία. Συχνά οι εκπαιδευτικοί αναφέρεται ότι παραβαίνοντας ακόμη και τη διαταγή της Γενικής Διοικήσεως Ηπείρου περί απόσπασής τους σε ελληνόφωνο σχολείο των κοινοτήτων αυτών, εγκαταλείπουν τη θέση τους. Η απόλυση στην περίπτωση αυτή έχει την έννοια της απόφασης - ποινής από το Ε. Σ. και κατόπιν εισήγησης του Επιθεωρητή. ⁷⁰⁹

Αρκετές είναι οι περιπτώσεις που το Ε.Σ. αποφάσισε την επιβολή χρηματικού προστίμου- ποινής:

1) Ο Υποδιδάσκαλος Φλαμπουραρίου Γ. Στεφόπουλος για την τριήμερη αδικαιολόγητη απουσία του τιμωρείται με «επιεικέστατη» ποινή («πρόστιμον δραχμῶν δεκαπέντε»). Προηγουμένως, ο Επιθεωρητής Νικ. Παπακώστας

⁷⁰⁷ Πράξη 105 της 30^{ης} Ιουνίου 1927, σ. 235,236.

⁷⁰⁸ Άρθρο 15 νόμου 2858 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των νόμων 2145 "περί αποδοχών κ.λ.π. του προσωπικού των σχολείων της δημοτικής εκπαίδευσσεως" και 2249 περί τροποποιήσεως του νόμου 2145», Φ.Ε.Κ. 133/1-8-1922, Τεύχ. Α'.

⁷⁰⁹ Για τις περιπτώσεις αυτές βλ. εδώ στη θεματική ενότητα των «Υπηρεσιακών αλλαγών» (Απολύσεις λόγω εγκατάλειψης θέσης.)

«κατόπιν δύο έγγραφων καταγγελιών» μετέβη στο Φλαμπουράρι, όπου ενήργησε ανακρίσεις για να διαλευκάνει τις σε βάρος του εκπαιδευτικού κατηγορίες, αλλά και άλλες υπηρεσιακές παρατυπίες.

Είναι αξιοσημείωτα τα παραπτώματα του Υποδιδάσκαλου (εξωδιδασκτική απασχόληση εν ώρα υπηρεσίας) καθώς και η αναφορά στην προειδοποίηση αυστηρότερης ποινής στο μέλλον, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης.

Σχετικό παράθεμα: «...Κατόπιν δύο έγγραφων καταγγελιών κατά τοῦ υποδιδασκάλου Γ. Στεφοπούλου, ὧν ἡ μὲν ἐστάλη ἀπ' εὐθείας, ἡ δὲ διεβιβάσθη διὰ τῆς Σ² Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου, καὶ εὐθύς ὡς ἡ κατάστασις τοῦ καιροῦ ἐπέτρεψε μετέβην εἰς Φλαμπουράριον, ἔνθα ἀφοῦ ἐπεθεώρησα τὰ σχολεῖα, ἐνήργησα ἀνακρίσεις κατὰ τοῦ ἐν λόγῳ υποδιδασκάλου ὡς δ' ἐπίσης ἔλαβον καὶ τὴν κατάθεσιν αὐτοῦ, δι' ἧς ἀπελογήθη ἐπὶ τῶν κατ' αὐτοῦ καταγγελλθέντων. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν κατ' αὐτοῦ καταγγελομένων, ὡς π.χ. ἡ ὑπ' αὐτοῦ ὑποβολὴ συκοφαντικῆς καταγγελίας κατὰ τῶν κοινοτικῶν συμβούλων Ἰ. Διογένους καὶ Χρήστου Ἰγνατίου, ἡ δῆθεν συχνὴ μέθη, τὸ ὅτι μετὰ δυσφορίας, ἤκουσε τὴν πρό δύο ἐτῶν καὶ ὀκτώ μηνῶν ἐπιστράτευσιν τῆς ἡλικίας του, τὸ ὅτι ἡ ἐν γένει διαγωγή του δύναται νὰ χαρακτηρίσῃ αὐτόν ὡς ἀντιδραστικόν κ.λ.π., ἀπεδείχθησαν ἀνακριβῆ, ἀλλ' εἶναι ἐπίσης ἀληθές, ὅτι κατὰ τὸ δεύτερον δεκαήμερον Δεκεμβρίου παρελθόντος ἔτους ἀπουσίασεν ἀδικαιολογητῶς ἐπὶ τριήμερον, ὅτι πολλάκις τοῦ μηνός δὲν προσῆλθεν εἰς τὸ σχολεῖον τὴν ὠρισμένην ὥραν, ὅτι οὐχὶ ἅπαξ καὶ κατὰ τὰς ἐργασίμους ὥρας ἐδέχθη ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς παραδόσεως ἄτομα ξένα καὶ διακόψας τὸ μάθημα ἐφ' ἱκανὴν ὥραν συνδιελέχθη μετ' αὐτῶν, ὅτι πολλάκις διέκοψε τὸ μάθημα ἐπὶ στιγμὰς ἢ καὶ ὀλοκλήρους ὥρας, ἵνα συνεργασθῇ μετὰ τοῦ προέδρου τῆς Κοινότητος, οὗτινος τυγχάνει γραμματεὺς καὶ γενικῶς, ὅτι [παρημέλησε διαγράφεται μία λέξις] ἠναγκάσθη νὰ παραμελήσῃ τὸ διδασκαλικόν του ἔργον, ἔνεκεν τῆς πολλαπλῆς μετὰ τῶν κοινοτικῶν ἀσχολίας του. Ὅθεν προτείνω, ὅπως δι' ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω τὸ μὲν ἐπιβληθῇ αὐτῷ ὡς ἐπιεικεστάτη τῶν ποινῶν πειθαρχικόν πρόστιμον δραχμῶν δεκαπέντε, τὸ δὲ συσταθῇ αὐτῷ, ὅπως τοῦ λοιποῦ 1) ἀποφεύγῃ πᾶν ὅ,τι ἤθελε φέρει αὐτόν εἰς προστριβὰς ἢ ἀντεγκλήσεις μετὰ τῶν κατοίκων Φλαμπουραρίου καὶ 2) ἀποσυρθῇ τῆς θέσεως τοῦ κοινοτικοῦ γραμματέως Φλαμπουραρίου, ἵνα παρέχεται αὐτῷ ὁ κεκανονισμένος χρόνος καὶ οὕτω ἀσχολῆται ἀποκλειστικῶς μετὰ τοῦ Σχολείου καὶ τῶν μαθητῶν του.

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης καὶ ἰδὼν τὸ ἄρθρον 12 τοῦ Νόμου 1242 β' ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει 1) Ὅπως ἐπιβληθῇ αὐτῷ ὡς ἐπιεικεστάτη τῶν ποινῶν πειθαρχικόν πρόστιμον δραχμῶν δεκαπέντε (ἀριθ. 15) 2) συστηθῶσιν εἰς αὐτόν τὰ δέοντα πρὸς βελτίωσιν αὐτοῦ καὶ 3) παρακολουθηθῇ εἰδικῶς ἡ ἐν τῷ μέλλοντι ὡς

ατόμου και διδασκάλου πολιτεία αὐτοῦ, ἵνα ἐν ὑποτροπῇ ἐπιβληθῇ αὐτῷ αὐστηροτέρα τιμωρία». ⁷¹⁰

2)Ο τριτοβάθμιος Δημοδιδάσκαλος Σωποτσελίου Απόστολος Τσάντης «ἐπί ἀνεπαρκείᾳ» ως λειτουργοῦ κρίθηκε στάσιμος. Ο Επιθεωρητής Ν. Χ. Παπακώστας στην εισήγησή του ἔκρινε μη επωφελή την παρουσία του στο χώρο της εκπαίδευσης και αν δεν υπήρχε πρόβλημα ἔλλειψης δασκάλων και δεν ἐπρόκειτο να συνταξιοδοτηθεῖ θα πρότεινε την ἀπόλυσή του.

Το Ε.Σ. συμφώνησε ομόφωνα για τους ἐξῆς χαρακτηριστικούς λόγους που ἀναδεικνύουν τις ἐλλείψεις του τόσο στη διδακτική μεθοδολογία ὅσο και την παιδαγωγική του κατάρτιση, ὅπως αὐτοὶ ἐκτέθηκαν ἀναλυτικὰ ἀπὸ τον εισηγητὴ- Επιθεωρητὴ:

«...ὁ Ἀπόστολος Τσάντης, ὅστις ἀναγνωρισθεὶς δυνάμει τοῦ νόμου 402 οὐ μόνον δὲν ἐφρόντισε περὶ τῆς περαιτέρω μορφώσεώς του, ἀλλ' ἀμφίβολον εἶναι ἂν ἀναγινώσκη ποτέ βιβλίον, ἔστω καὶ χάριν τέρψεως. Γνωρίζων ἱκανάς, ἀλλ' ἀσυναρτήτους φράσεις καὶ λέξεις γαλλικὰς ἔχει τὴν γνώμην, ὅτι ἐν αὐταῖς ἔγκειται τὸ ταμεῖον τῆς σοφίας· τὰ παιδαγωγικὰ περιοδικὰ καὶ συγγράμματα εἶναι ἄγνωστα εἰς αὐτόν, αἱ δὲ γινώμαι περὶ τοῦ μεθοδικῶς διδάσκειν καὶ αἱ νεώτεραι παιδαγωγικαὶ θεωρίαι, ἃς ὀνομάζει "νέα γράμματα" εἶναι κατ' αὐτόν οὐτοπία: ἐν ἐνὶ λόγῳ ὁ νέος παιδαγωγικὸς κόσμος εἶναι δι' αὐτόν *terraincognita*, καὶ τοῦτο ἐπεὶ ἐπιμελῶς ἀπέφυγε τὴν προσέγγισιν. Ἐν τῷ νῶ του ἀνακυκῶνται φύρδην μίγδην ἐγκυκλοπαιδικαὶ τινες γνώσεις, ἀλλὰ μηδὲν πλέον τούτου. Τρὶς ἐπιθεωρήσας αὐτόν, δὶς μὲν ὡς δημοδιδασκάλου Μπάγιας κατὰ τὰ ἔτη 1917 καὶ 1919 καὶ ἄπαξ ὡς δημοδιδάσκαλος Σωποτσελίου κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ἀπογοητευτικούς ἀπεκόμισα ἐντυπώσεις· τὰ ὑπηρεσιακὰ βιβλία καὶ τὸ ἀρχεῖον εὐρέθησαν ἐν ἀταξίᾳ, τὰ σχολικὰ ἔντυπα ἀκανονίστως τοποθετημένα καὶ ὁ σχολικὸς κῆπος ἀκαλλιέργητος· ἔχει ὅμως ἐπιτύχει διὰ τῆς συμπεριφορᾶς του, ὥστε οἱ μαθηταὶ του αὐτόν μὲν ν' ἀποστρέφονται, τὸ δὲ σχολεῖον ν' ἀποφεύγῃσι. Τὸ ἀναλυτικὸν καὶ ὠρολόγιον πρόγραμμα εἶναι κατ' αὐτόν ἄχρηστα κατασκευάσματα· διερχόμενός τις ἐκτός τοῦ διδακτηρίου του οὐχὶ σπανίως καὶ δὴ καθ' ὥρας ἐργασίμους ἀκούει τοὺς μαθητὰς ἀναγνώσκοντας ἐν χορῶ ἢ θορυβοῦντας, τοῦθ' ὅπερ κατ' αὐτόν εἶναι προμελέτη. Εἶναι τελείως ἄμοιρος παιδαγωγικῶν γνώσεων· φροντίζει νὰ διεξέλθῃ μετὰ τῶν μαθητῶν πολλὴν ὕλην ἐκ τῆς ἀναγνώσεως, ἀλλ' ἄνευ ἐρμηνείας τῶν λέξεων καὶ ἐμβαθύνσεως εἰς τὰς ἐννοίας· τὸν χρόνον καταναλίσκει εἰς τὴν, ἃς εἴπωμεν, διδασκαλίαν ἀκατανοήτων γραμματικῶν γνώσεων, ἃς ψιττακιστὶ καὶ ὅλως ἀσυναίσθητως ἐπαναλαμβάνουσιν οἱ μαθηταὶ, μὴ δυνάμενοι ἄλλως τε νὰ συναρμόσωσι δύο λέξεις πρὸς παρασκευὴν τελείου νοήματος ἢ συνθέσωσι στοιχειῶδες πρόβλημα ἀριθμητικῆς· οὐδ' ἐν τῇ ΣΤ' τάξει διδάσκει μάθημα συνθέσεων· τὴν γεωγραφίαν

⁷¹⁰ Βλ. γι' αὐτὰ Πράξη 18^η της 20^{αῖς} Μαρτίου 1920, σ.44, 45.

διδάσκει από τοῦ βιβλίου ὡς μάθημα ἀναγνώσεως μὴ ἐπικαλούμενος οὐδέ τὴν βοήθειαν τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου· αἱ ἀνώτεροι τάξεις τοῦ Σχολείου του ἀτροφοῦσι, ἐπεὶδὴ ὀλίγον ἀσχολεῖται μετὰ τῶν μαθητῶν τῆς 1^{ης} τάξεως, οὐς δὲν διδάσκει συστηματικῶς, ἀλλ' ἰδίᾳ ἓνα ἕκαστον· ὡς προσευχὴν πρό τοῦ γεύματος ἐπέβαλε τὴν ἀπομνημόνευσιν εἰς τοὺς μικροὺς τούτους μαθητὰς τοῦ "φάγονται πένητες καὶ ἐμπλησθήσονται...!" ἀγνοεῖ τὴν διδακτέαν ὕλην· λεκτικὰς ἀσκήσεις, πατριδογνωσίαν, ἰχνογραφίαν, καλλιγραφίαν, γυμναστικὴν κ.λ.π. δὲν διδάσκει· συμπάλλον μετὰ τῶν μαθητῶν ἔχει ἀνάγκην τοῦ τετραδίου, ἵνα ἀπ' αὐτοῦ παρακολουθῇ τὸ κείμενον τοῦ ἄσματος: τετράδια ἐπιγραφῶν, χαρτογραφίας κ.λ.π. δὲν τηροῦνται ἐν τῷ σχολείῳ του· οὐδ' ἄπαξ ὠδήγησε τοὺς μαθητὰς του εἰς διδακτικὸν περίπατον: ὁ ἐκκλησιασμός καὶ ἐξωτερικὴ ἐπίβλεψις τῶν μαθητῶν θεωροῦνται ὡς ἐκτός τοῦ κύκλου τῶν καθηκόντων του εὐρισκόμενα. Αἱ κατ' ἐπανάληψιν δοθεῖσαι παρά τῶν προϊσταμένων του ὁδηγίαι οὐδὲν ἔσχον εὐεργετικὸν ἀποτέλεσμα, καθότι στερρῶς ἔχεται τῆς ...μεθόδου, ἦν πρό πεντηκοενταετίας παρά τοῦ διδασκάλου του παρέλαβε. Ἐκκεντρικὸς ὢν καὶ τὴν κρᾶσιν νευρασθενικὸς οὐχὶ οἰκείως πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς γονεῖς αὐτοῦ συμπεριφέρεται, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον οὐχὶ ἄπαξ ἤγαγε τούτους εἰς τὸ νὰ ἐκφράσωσι παράπονα, νὰ ζητήσωσι τὴν ἐκτόπισίν του ἢ ἀπειλήσωσιν ἔξωσιν αὐτοῦ ἐκ τοῦ Σχολείου»⁷¹¹.

3) Στην περίπτωση του προαναφερθέντος επανέρχεται το Ε.Σ. στην 37^η Πράξη της 28^{ης} Ιουνίου 1921, όπου σημειώνεται ὅτι αὐτὸς καθὼς καὶ ὁ Νικόλαος Στάρας, Γ!/βάθμιος Δημοδιδ/λος, κρίνονται γιὰ ἓνα χρόνο στάσιμοι λόγω του ὅτι υστεροῦν ἀπὸ ἐπιστημονικῆς, παιδαγωγικῆς καὶ διοικητικῆς ἀπόψεως. Επιπλέον, ἀρνητικὴ εικόνα σχημάτισε γιὰ τὴ συμπεριφορὰ τους ἡ κοινότητα στὴν ὁποία υπηρετεῖ ὁ καθένας.

Αναλυτικότερα ἡ εἰσήγηση τοῦ Επιθεωρητῆ ἔχει ὡς εξής:

«... ὁ Ἀπόστολος Τσιάντης Γ!/βάθμιος Δημοδιδ/λος δι' ἀναγνωρίσεως, ἔγγαμος, ἐτῶν 64 με ὑπηρεσίαν ἐτῶν 31, μηνῶν 6 καὶ ἡμερῶν 27, ὅστις υπηρετεῖ ἐν τῷ Διταξίῳ Δημοτ. Σχολείῳ Ἄνω Ῥαβενίων οὗτος ὡς ἐμφαίνεται, ἐκ τριῶν ἐκθέσεων ἐπιθεωρήσεις τοῦ Σχολείου του (τῶν ἐτῶν 1917, 1918 κ' 1920) οὐδόλως ἐφρόντισε περὶ τῆς περαιτέρω ὡς διδασκάλου μορφώσεώς του, διὰ τῆς μελέτης Παιδαγωγικῶν περιοδικῶν καὶ βιβλίων, δι' ὅ καὶ ὑστερεῖ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἐν τῷ ἔργῳ· πρὸς τούτους δὲ ἡ αὐτὴ, οὐχὶ εὐχάριστος, ἀντίληψις ἔχει σχηματισθῆ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ περὶ τῆς ἰκανότητος αὐτοῦ ἀπὸ ἐπιστημονικῆς, διδακτικῆς καὶ διοικητικῆς ἀπόψεως, περὶ τῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ συμπεριφορᾶς του καὶ περὶ τῆς ἐκτός τοῦ σχολείου δράσεώς του. κ' 2) ὁ Νικόλαος Στάρας Γ!/βάθμιος Δημοδιδ/λος δι' ἀναγνωρίσεως, ἔγγαμος, ἐτῶν 47, με ὑπηρεσίαν ἐτῶν 16, μηνῶν 6 καὶ ἡμερῶν 20 μέχρι τῆς 30^{ης} Ιουνίου ἐ.ἔ., ὅστις υπηρετεῖ ἐν τῷ Διταξίῳ Μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Κάτω Σουδενῶν· οὗτος, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8 ἐπιθεωρήσεως τῆς ἐργασίας αὐτοῦ οὐδόλως ἐφρόντισε περὶ τῆς

⁷¹¹ Βλ. γι' αὐτὰ Πράξη 24^η τῆς 26^{ης} Ιουνίου 1920, σ. 64,65.

περαιτέρω, ως διδασκάλου, μορφώσεώς του, ἵνα μή εἴπωμεν, ὅτι ἀγνοεῖ καί αὐτούς τούς τίτλους τῶν κοινοτέρων παιδαγωγικῶν Συγγραμάτων· πρὸς δέ τούτοις δυσμενῆς ἀντίληψις ἔχει σχηματισθῆ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ περὶ τῆς ποιότητος τοῦ χαρακτῆρος του, τῆς ἰκανότητος αὐτοῦ ἀπὸ ἐπιστημονικῆς, διδακτικῆς καὶ διοικητικῆς ἀπόψεως, τῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ συμπεριφορᾶς του καὶ τῆς ἐκτός τοῦ σχολείου δράσεώς του».

Το Ε.Σ. ἐνέκρινε ομόφωνα τὴν πρότασή του «διὰ τούς ἐν αὐτῇ ἐν λεπτομερείᾳ ἀναφερομένους λόγους».⁷¹²

4)Στὴν 53^η Πράξι τῆς 31^{ης} Αυγούστου 1922 ἡ Νηπιαγωγὸς Μαρία Βόντα κατόπιν εισηγήσεως τοῦ Επιθεωρητῆ Νικ. Παπακώστα τιμωρεῖται με πειθαρχικὸ πρόστιμο («50δράχμο, 1/5 τοῦ μισθοῦ τῆς») ἐπειδὴ «παρέβη τὴν τάξιν τῆς ἱεραρχίας, διὰ τὴν παράβασιν τῆς ὁποίας τοῦτο κατέστησεν ἡμᾶς τούς Ἐπιθεωρητὰς προσωπικῶς ὑπευθύνους δι' ἐπανειλημμένων διαταγῶν του καὶ ἰδίᾳ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 9902/2-3-918 ἐγκυκλίου τοιαύτης..»

Ἡ παράβασις τῆς ἱεραρχίας ἐγκεῖται στο ὅτι διεβίβασε αἴτησι μετὰθεσῆς τῆς πρὸς τὸ Υπουργεῖο Παιδείας καὶ προσωπικῆ τῆς ἐπιστολῆ πρὸς τὸν Υπουργό, παρακάμπτοντας τὴν ἱεραρχία που ἀπαιτοῦσε τὴ δια μέσω του Επιθεωρητῆ διαβίβασι πρὸς τὸ Υπουργεῖο.

Το Ε.Σ. ἐκρίνε ἐπιεικῆ τὴν ποινὴ των 50 δραχμῶν που προτάθηκε ἀπὸ τὸν Επιθεωρητῆ. Σε περίπτωση δε υποτροπῆς θα ἐπιβάλλει τὴν αὐστηροτέραν των πειθαρχικῶν ποινῶν.

Παράθεμα σχετικὸ: «Ἐγκρίνει μὲν, ὅπως ἐπιβληθῆ εἰς αὐτὴν ἡ ποινὴ προταθέντος 50δράχμου πειθαρχικοῦ προστίμου (1/5 τοῦ μισθοῦ αὐτῆς), ἀλλ' εὐρίσκει τὴν ποινὴν ταύτην ἄκρως ἐπιεικῆ, ὅθεν τὸ μὲν διαμαρτύρεται διὰ τὰ κατὰ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ καταγγελθέντα ψευδολογήματα, τὸ δὲ ἐπιφυλάσσει, ἵνα ἐν ὑποτροπῇ ἐπιβάλλῃ αὐτῇ τὴν αὐστηροτέραν τῶν πειθαρχικῶν ποινῶν».⁷¹³

5)Στὴν 78^η Πράξι τῆς 4^{ης} Αυγούστου 1924 τὸ Ε.Σ. ἐκρίνε, ἐπίσης, ἐπιεικῆ τὴν προταθείσα ἀπὸ τὸν Επιθεωρητῆ ποινὴ (δεκαπενθήμερος προσωρινὴ ἀπόλυσις) σε βάρους του Κων. Τσιντζόπουλου, πτυχιούχου Δημ/λου ἀπὸ τὴν Πρεμετὴ Β.Ηπείρου, που υπηρέτησε στο Μονοτάξι Δημ. Σχολεῖο ἀρρένων Βωβούσας, «ἦτοι ἀπὸ τῆς 16^{ης} Ὀκτωβρίου 1921 μέχρι τῆς 16^{ης} Ἀπριλίου 1924 ὅτε δι' ἐξαιρετικὸς λόγους μετετέθη εἰς Δραγαρίον».

Αναλυτικότερα «Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει ὅπως ἐπιβληθῆ εἰς τὸν δημ/λον Κ. Τσιντζόπουλον ὡς πειθαρχικὴ τιμωρία ἢ παρὰ τοῦ κ. Εἰσηγητοῦ προταθεῖσα δεκαπενθήμερος προσωρινὴ ἀπόλυσις ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ δημ/λου Δραγαρίου ἔνθα νῦν ὑπηρετεῖ

⁷¹² Βλ. γι' αὐτὰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 96, 97.

⁷¹³ Π.Ε.Σ.Ζ., σ.126, 127.

λογισθησομένη από τῆς 16 μέχρι τῆς 30 Αύγουστου ἐ.ἔ. μετὰ στερήσεως ἀπασῶν τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἐπὶ ῥαθυμίᾳ περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ καὶ ἐπὶ παραπτώματι ἀναρμόστῳ πρὸς τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν θέσιν τοῦ Ἑλληνα Διδασκάλου· εὕρισκε ὅμως ὡς ὑπὲρ τὸ δέον ἐπιεικῆ τὴν προταθεῖσαν τιμωρίαν».

Ο αναφερθεὶς Δημοδιδάσκαλος ἀποτελεῖ χαρακτηριστικὴ περίπτωση βίαιης συμπεριφορᾶς Δημοδιδάσκαλου, καθὼς στα παραπτώματά του συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ χειροδικία σε βάρος δασκάλας. Ο Κ. Τσιντζόπουλος «μεταβάς εἰς τὸ Σχολεῖον θηλέων ἐν ὧρα παραδόσεως καὶ παρουσίᾳ τῶν περιτρόμων μαθητριῶν ἔδειρε τὴν Διδ/σαν Μαρίαν Φατσώρη ἐπὶ τῇ ἀρνήσει ταύτης τοῦ νὰ παραλάβῃ τὸ Δημ. Σχολεῖον ἀρρένων»!!

Το γεγονός αὐτὸ κατήγγειλαν στον Επιθεωρητὴ Νικ. Παπακώστα ο Πρόεδρος τῆς Κοινότητος καὶ ἡ παθούσα. Στὴν ἀπολογία του πρὸς τον Επιθεωρητὴ ἀποσιώπησε τὸ γεγονός τῆς χειροδικίας καὶ δὲν ἔδωσε ἐπαρκεῖς ἐξηγήσεις σχετικὰ με τοὺς λόγους γιὰ τοὺς ὁποίους ἀξίωσε τὴν παραλαβὴν τοῦ Σχολείου ἀπὸ τὴν δημοδιδασκάλισσα Μαρία Φατσώρη.

Ο Επιθεωρητὴς ἀξιολογώντας τὸν σημειώνει: «...διὰ τε τὴν ἐκεῖ ὡς Ἑλληνας Διδ/λου πολιτικάντου, καὶ διὰ τὴν ἐν τῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ θηλέων παρεκτροπὴν του, διὰ τῆς ὁποίας ἐξηυτέλισε τὴν θέσιν τοῦ Ἑλληνα Διδασκάλου πρὸ τῶν ὁμμάτων τῶν παιδίων – ἅτινα διὰ παντός τρόπου προσπαθεῖ νὰ ἐλκύσῃ πρὸς ἑαυτὸ τὸ Ρουμανικὸν Σχολεῖον – καὶ πρὸ τῶν ὁμμάτων τῆς κοινωρίας ἐν γένει ἐπὶ μεγίστη ζημίᾳ τῶν ἐθνικῶν μας συμφερόντων. - Πόρισμα τῆς ἀνωτέρω ἐνέργειάς μας ὑπῆρξε τὸ ἐξῆς: 1) ἢ ἐν τῷ σχολείῳ ἐργασία του ὡς Διδασκάλου μὲν ὑπῆρξε μικρά, ἀπὸ ἐθνικῆς δὲ ἀπόψεως ἀρνητικὴ καὶ ἐπιβλαβὴς 2) ἢ ἐν τῇ ξενογλώσσῳ κοινωρίᾳ Βωβοῦσης πολιτεία του ὑπῆρξε τοιαύτη, ὥστε νὰ ἐξεγείρῃ εἰς αὕτη καὶ δυσανασχετεῖ κατὰ τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Ἀρχῶν καὶ τῆς Ἑλλ. Διοικήσεως ἐν γένει καὶ μέχρι σημείου ὥστε νὰ ἀποφασίσωσιν οἱ γονεῖς ἵνα καὶ ομαδικῶς ἀκόμη ἀποσύραντες τὰ τέκνα των ἐκ τῶν Ἑλλ. Σχολείων ἀποστείλωσιν πρὸς φοίτησιν εἰς τὸ Ρουμανικόν, πράγμα τὸ ὁποῖον ἀπεσοβήθη τῇ ἐπεμβάσει τῶν σωφρονεστέρων καὶ 3) ἐπειδὴ ἢ ἐν γένει ὡς διδασκάλου ἐργασία καὶ δὴ ἢ ἐν ξενοφώνῳ πληθυσμῷ πολιτεία του δι' ὀλιγωρίαν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ καὶ διὰ τὸ πείσμον τοῦ χαρακτήρος του ὑπῆρξε σχολικῶς καὶ ἐθνικῶς ἐπιβλαβὴς καὶ ἐπειδὴ ἢ κατὰ τῆς Διδ/σης χειροδικία του ὑπῆρξε παράπτωμα ἀνάρμοστον πρὸς τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν θέσιν τοῦ Ἑλληνα Διδασκάλου ἐν Κοινωρίᾳ διατελοῦσα ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ξένης προπαγάνδας...».⁷¹⁴

6) Στὴν ἴδια Πράξιν το Ε.Σ. ἐπιβάλλει ἐπίσης δεκαπενθήμερο προσωρινὴ ἀπόλυση στον Βασ. Ζωρδούμη, Δημ/λοκαὶ Διευθυντὴ του Δημ. Σχολείου Μανασσῆς, «μετὰ στερήσεως ἀπασῶν τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα 1) ἐπὶ παραβάσει ἐκπαιδευτικῶν Νόμων, 2) ἐπὶ ῥαθυμίᾳ πρὸς

⁷¹⁴Βλ. γι' αὐτὰ 78^η Πράξις τῆς 4^{ης} Αὐγούστου 1924, σ. 184, 185.

τήν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του καὶ 3) διὰ πράξιν ἀναρμόστον καὶ ποινικῶς κολασίμον διὰ πάντα πολίτην καὶ δὴ διὰ Διδάσκαλον».

Ο Επιθεωρητὴς στην εισήγησή του ανέπτυξε τις ασυγχώρητες υπηρεσιακές ατασθαλίες του (αδικαιολόγητη απουσία δεκαπέντε ημερῶν «χάριν τῶν κυνηγητικῶν του ἐκδρομῶν»!), εξαπάτηση τῆς υπηρεσίας με ἀπόκρυψη του βιβλίου επιθεωρήσεως, ὅπου καταγραφόταν ἡ παρατυπία του να διδάσκει τὴν ἴδια διδακτικὴ ὕλη με τὴν προηγούμενη χρονιά και τὴν ἐπίρριψη τῆς ευθύνης για τὴν ἀπώλεια του Βιβλίου Επιθεωρήσεως του σχολείου του στο Γραφεῖο του Επιθεωρητῆ. Εἶναι αξιοσημείωτο τὸ γεγονός ὅτι ο Β. Ζωρδούμης μόνο ὅταν ἀπειλήθηκε με παραπομπή στις δικαστικὲς ἀρχές και πιθανότητα φυλάκισης, στέρησης των πολιτικῶν δικαιωμάτων και ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὴν υπηρεσία, τότε μόνο ἔστειλε στο Γραφεῖο του Επιθεωρητῆ τὸ Βιβλίο Επιθεωρήσεως. Τὸ κείμενο τῆς εισήγησης ἔχει ως ἐξῆς:

«...τὸ παρελθόν σχολ. ἔτος 1922-23 ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπεβλήθη αὐτῷ δεκάδραχμον πειθαρχικόν πρόστιμον ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 63/31-3-23 καὶ 66/21-6-23 πράξεων τοῦ παρ' ἡμῶν Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου προυτάθη ἡ ἐκ Μανασσῆς εἰς ἄλλο Σχολεῖον μετάθεσις του καὶ τοῦτο ἵνα ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀποκαθιστῶν τὴν ἐν τῇ Κοινωνίᾳ ὡς διδάσκαλον θέσιν του ἐργασθῆ ἀρχόμενος ἀπὸ νέας ἀφετηρίας στηριζομένης ἐπὶ τῶν βάσεων τῆς τάξεως τῆς φιλοπονίας καὶ ἐπιμελείας ἢ πράξις ὅμως αὕτη διὰ λόγους ἀγνώστους εἰς ἡμᾶς δὲν ἐνεκρίθη. Αὕτη δὲ ἡ πέραν τοῦ δέοντος ἐπιδειχθεῖσα ἐπιείκεια ἐκαλλιέργησε καὶ ἀνέπτυξε τὰ ἐν αὐτῷ στοιχεῖα καὶ κατὰ συνέπειαν ἀπέδειξε αὐτόν ἰκανόν νὰ διαπράξῃ ἀσυγγώστους ὑπηρεσιακὰς ἀτασθαλίας: 1) καίτοι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἤδη λήγοντος σχολ. ἔτους 1923-24 ἐχορηγήθη αὐτῷ ἐκ διαλειμμάτων δὲ δεκαήμερος κανονικὴ ἀπουσίας ἄδεια μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν, πολλάκις – ὑπὲρ τὰς δέκα πέντε ὀλοκλήρους ἡμέρας – ἀπουσίασεν ἀδικαιολογητῶς τῆς θέσεώς του, δι' ὅκα τῷ ἐγένετο ἀναλόγος κράτησις ἐκ τῶν ἀποδοχῶν του κατὰ διάφορα χρονικά διαστήματα, ὡσάκις δηλ. ἡ ὑπηρεσία παρακάμπτουσα τὰς ἀνακριβεῖς περὶ τούτου δηλώσεις του κατάρθωνε νὰ ἐξακριβῶναι τὰς ἐπὶ ὀλοκλήρους ἡμέρας, ἀνεξάρτητως τῶν καθ' ὥρας ἢ ἡμιήμερα χάριν τῶν κυνηγητικῶν του ἐκδρομῶν συχνὰς ἐκ τοῦ καθηκοντός του ἀπουσίας 2) Τὴν 15^{ην} Δεκεμβρίου λήγοντος ἤδη Σχολικοῦ ἔτους ἐγένετο ἡ ἐπιθεώρησις τοῦ Σχολείου του ἐκ τῆς ὁποίας πλὴν τῶν ἄλλων κακῶν ἐντυπώσεων (ἀναγραφομένων ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 12/15-12-23 – τεύχος α! Σχολ. ἔτους 1923-24 ἐκθέσει μας – ἀνεγνώσθη ἢ σχετικὴ ἔκθεσις -) ἀπεκομίσαμεν καὶ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὁ διδάσκαλος οὗτος προσεπάθησε νὰ ἐξαπατήσῃ τὴν ὑπηρεσίαν, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῆς ἐν τισι τῶν μαθημάτων διδασκαλίας τῆς αὐτῆς ὕλης συνδιδασκομένων τάξεων, τῆς διδαχθείσης δηλ. κατὰ τὸ παρελθόν σχολικόν ἔτος, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς ἀποκρύψεως τοῦ βιβλίου ἐπιθεωρήσεως συνεπῶς δὲ καὶ τῆς πράξεως Α/26-5-23 ἐπιθεωρήσεως τοῦ Σχολείου του, πράγμα τὸ ὁποῖον ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. Α/15-12-923 σχολ. ἔτους 1923-24 συνταχθείσης πράξεως ἐπιθεωρήσεως τοῦ Σχολείου του, ἣν καὶ αὐτὸς μεθ' ἡμῶν συνυπέγραψεν καὶ διὰ τῆς ὁποίας ἐπιρρίπτει τὴν εὐθύνην τῆς ἀπώλειας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς προϊσταμένης του ἀρχῆς, εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς ὑφ' ἡμᾶς Ἐπιθεωρήσεως. Τότε πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας καὶ πρὸς τιμωρίαν τοῦ ὑπαιτίου ἤχθημεν εἰς ἐρώτησιν πρὸς τὸ

ταχυδρομικὸν Γραφεῖον Μπάγιας, καὶ εἰς ἐνέργειαν ἐμφαινομένην ἐκ τῶν ὑπ' ἀριθ. 120/2-2-924 καὶ 200/20-2-924 (ἄτινα ἀνεγνώσθησαν) ἐγγράφων μας, καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21/24-2-924 ἀναφορᾶς τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Δημ. Σχολείου Ζωνδῆλης καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19/24-2-924 ἀναφορᾶς τοῦ αὐτοῦ, ὡς δι' ἐπίσης καὶ ἐκ τῆς ἀπὸ 25-2-924 ἐπιστολῆς (ἀναφορᾶς) τοῦ αὐτοῦ Διευθυντοῦ. Ἐκ τῆς ἐνεργείας δὲ ταύτης, δι' ἧς προεβλήθη ἡ ἀπειλὴ τῆς ἐνεργείας ἀνακρίσεων καὶ τῆς παραπομπῆς τοῦ ὑπαιτίου εἰς τὰς δικαστικὰς ἀρχάς, (εἰς ὁδὸν δηλ. ἄγουσαν εἰς ποινικὴν δίωξιν), φυλάκισιν ἡείρκτην καὶ κατὰ συνέπειαν στέρησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων καὶ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας) προέκυψεν τὸ ἀπὸ 29 Φεβρουαρίου 1924 ἀποτέλεσμα ὅτι ὁ Δημ/λος καὶ Διευθυντὴς τοῦ Δημ. Σχολείου Μανασσῆς Βασιλ. Ζωρδούμης ἀπέστειλεν εἰς τὸ Γραφεῖον μας τὸ Βιβλίον Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Σχολείου του παρελθόντος σχολ. ἔτους (1922-23), συνάμα δὲ ἐξηκριβώθη ἡ ἀλήθεια ὅτι ὁ αὐτὸς Βασ. Ζωρδούμης προσεπάθησε νὰ ἀποκρύψει δημόσιον ἔγγραφον με τὴν πρόθεσιν νὰ ἐξαφανίσῃ τοῦτο. Ἦδη μὴ ἐπιθυμοῦντες νὰ παραπέμψωμεν αὐτὸν εἰς τὰς ἀρμοδίας δικαστικὰς ἀρχὰς πρὸς ποινικὴν δίωξιν του διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους, Προτείνομεν μόνον καὶ ὡς ἐπιεικεστάτην τιμωρίαν αὐτοῦ τὴν ἐπὶ δεκαπενθήμερον προσωρινὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Δημ/λου Μανασσῆς λογισθησομένην ἀπὸ τῆς 16 μέχρι τῆς 30 Αὐγούστου ἐ.ἔ. μετὰ στερήσεως ἀπασῶν τῶν ἀποδοχῶν του κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα: 1) δι' ἐπανειλημμένας ἀδικαιολογήτους ἀπουσίας, 2) διὰ παράβασιν τῆς περὶ ἐγγραφῆς τῶν μαθητῶν διατάξεως τοῦ Νόμου 3) δι' ἀτέλειαν διδασκαλίας 4) διὰ ραθυμίαν περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του καὶ 5) διὰ πράξεις ἀναρμόστους καὶ ποινικῶς κολασίμους διὰ πάντα πολίτην πολὺ δὲ μᾶλλον διὰ Διδάσκαλον, ἤτοι δι' ἀνακριθεῖς δηλώσεις πρὸς τὴν προϊσταμένην αὐτοῦ ἀρχὴν καὶ διὰ προσπάθειαν ἀποκρύψεως Δημοσίου ἐγγράφου με πρόθεσιν καταστροφῆς αὐτοῦ». ⁷¹⁵

7) Στην ἴδια Πράξη (78^η Πράξη τῆς 4^{ης} Αυγούστου 1924) το Ε.Σ. «...Ἐγκρίνει ὅπως ἐπιβληθῆ εἰς τὴν Νηπ/γον Φλαμπουραρίου Τερψιχόρην Παραγεωργίου πεντηκοντάδραχμον πειθαρχικὸν πρόστιμον (τὸ ἔν ἕκτον τοῦ μισθοῦ τῆς) μετὰ τῶν τελῶν σημάνεως δι' ἄρνησιν ὑπηρεσίας». Ο λόγος γιὰ τον ὁποῖο τιμωρεῖται ἡ Νηπιαγωγὸς εἶναι ἡ ἀδικαιολόγητη ἀπουσία τῆς ἀπὸ Παιδαγωγικὸ Συνέδριον. Πρέπει νὰ ἐπισημανθῆ τὸ γεγονός ὅτι ἡ μὴ συμμετοχὴ ἐκπαιδευτικῶν σὲν ἐργασίες Παιδαγωγικῶν Συνεδρίων σύμφωνα με Β. Διάταγμα ἀποτελοῦσε ἄρνηση ὑπηρεσίας.

Ἡ εἰσῆγησις τοῦ Ἐπιθεωρητῆ Νικ. Παπακώστα, ἔχει ὡς ἐξῆς:

«...Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 528 ἐ.ἔ. ἐγγράφου μας ἐγκαίρως καὶ νομίμως προσεκλήθησαν ἅπαντες οἱ Διδάσκαλοι τῆς Περιφερείας μας εἰς δύο Διδασκαλικά Συνέδρια (ἐγκριθέντα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1098 ἐ.ἔ. ἀποφάσεως τοῦ Ἐκπαιδ. Συμβουλίου), οἱ μὲν τοῦ Ἀνατολ. τμήματος ἐν Δόλιανῃ ἀπὸ 20-22 Ἰουνίου ἐ.ἔ. οἱ δὲ τοῦ Δυτικοῦ Τμήματος ἐν Κάτω Σουδενοῖς ἐκ τούτων ἀπουσίασαν πέντε Διδάσκαλοι ἐξ ὧν οἱ μὲν τέσσαρες ἐδικαιολόγησαν τὴν ἀπουσίαν των διὰ τῆς ὑποβολῆς πιστοποιητικῶν κ.λ.π., ἡ Νηπιαγωγὸς ὅμως Φλαμπουραρίου οὐ μόνον δὲν ἐδικαιολόγησε ἀλλ' ἀπηξίωσε κἂν νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 705

⁷¹⁵ Βλ. γι' αὐτὰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 186, 187.

έγγραφόν μας δι' οὔ ἐκλήθη νὰ ἀναφέρῃ τὸν λόγον δι' ὃν ἀπουσίασεν ἐκ τοῦ Συνεδρίου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μὴ συμμετοχὴ αὐτῆς εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου κατὰ τὸ Β. Διάταγμα 16 Ἀπριλίου 1915 ἀποτελεῖ ἄρνησιν ὑπηρεσίας διὰ τοῦτο προτεινόμεν ὅπως ἐπιβληθῆ αὐτῇ πεντηκοντάδραχμον πειθαρχικόν πρόστιμον (τὸ ἔν ἕκτον τοῦ μισθοῦ της) μετὰ τῶν τελῶν σημάνσεως τῆς παρούσης». ⁷¹⁶

8) Επίσης, στην 78^η Πράξη της 4^{ης} Αυγούστου 1924 σημειώνεται επιβολὴ ποινῆς 50 δραχμῶν «διὰ ἀνευλάβειαν πρὸς τοὺς κειμένους ἐκπαιδευτικούς Νόμους καὶ τὰς προϊσταμένας ἀρχάς» ἀπὸ τον Δημ/λο Λεσινίτσης Ἰωάν. Εὐαγγελίδη. Εἰδικότερα, «Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως ἐπιβληθῆ εἰς τὸν Δημ/λον Λεσινίτσης Ἰωάν. Εὐαγγελίδην ἡ ὡς ἐπιεικεστάτη προταθεῖσα ποινὴ πεντηκονταδράχμου πειθαρχικοῦ προστίμου (5/32 τοῦ μισθοῦ του) μετὰ τῶν τελῶν σημάνσεως τῆς παρούσης διὰ τὴν ἀνευλάβειάν του πρὸς τοὺς κειμένους ἐκπαιδευτικούς Νόμους καὶ τὰς προϊσταμένας αὐτοῦ ἀρχάς».

Ο Επιθεωρητὴς στην εἰσήγησή του ἀνέλυσε τις παρατυπίες του, ἡτοι ἀδικαιολόγητη τριήμερη ἀπουσία καὶ ἐξύβριση των προϊσταμένων ἀρχῶν ὅταν του ἀνακοινώθηκε ἡ κράτηση των ἀποδοχῶν του γι' αὐτὸ το τριήμερο.

Σχετικὸ παράθεμα: «...Ὁ Ἰωάννης Εὐαγγελίδης Δημ/λος Λεσινίτσης Ζαγορίου ἀναχωρήσας τῆς θέσεώς του τὸ Σάββατον Λαζάρου 19 Ἀπριλίου 1924 ἀπέστειλε πρὸς ἡμᾶς τὸ ὑπ' ἀριθ. 40 τηλ/μά του δι' οὔ ἐζήτη τριήμερον ἀπουσίας ἄδειαν, τὴν ὁποῖαν προκαταβολικῶς ἄνευ ἐγκρίσεως καὶ οὐδενός ἀποχρῶντος λόγου συντρέχοντος ἐχρησιμοποίησεν. Τὴν ζητηθεῖσαν ἄδειαν δὲν ἠδυνήθημεν νὰ χορηγήσωμεν, οὐ μόνον διότι ἐκ τῶν ὑστέρων ἐζητεῖτο καὶ δὴ διὰ χρονικὸν διάστημα μεθ' ὃ θὰ ἐπηκολούθει ἑνδεκαήμερος λόγῳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα Σχολικὴ ἀργία, ἀλλὰ καὶ διότι τὸ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σὸν Ὑπουργεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 17367 ἐ.ἔ. Τηλ. Διαταγῆς του ρητῶς ἀπηγόρευσε ἡμῖν τὴν χορήγησιν κανονικῶν ἀδειῶν εἰς τοὺς Διδ/λους. Πλὴν δὲ τούτου παραλιπόντες τὴν 19 καὶ 20 Ἀπριλίου ἐ.ἔ. (Σάββατον τοῦ Λαζάρου καὶ Κυριακὴν τῶν Βαΐων) κατελογίσασαμεν αὐτῷ μόνον 3 τριῶν ἡμερῶν ἀπουσίαν (21,22 καὶ 23 Ἀπριλίου ἐ.ἔ.) συνάμα δὲ διετάξαμεν τὸν προϊσταμένον τοῦ Τμήματος ἵνα ἐνεργήσῃ ἀνάλογον κράτησιν ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν του. Ἡ νόμιμος αὕτη ὑπηρεσιακὴ ἐνέργεια ἤρκεσε νὰ ἐξεγείρῃ τὸν διδάσκαλον τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς Νόμους καὶ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 60/10-6-24 ἀναφορᾶς του νὰ ὑβρίσῃ τοὺς πάντας διὰ τῶν φράσεων «διαμαρτύρομαι ἐναντίον τοῦ ποταποῦ τούτου μέτρου ἔστω καὶ νομίμου» (... ἀναγιγνώσκεται ὁλόκληρόν το ἔγγραφον). Ἐπειδὴ δὲ καὶ δι' ἄλλων ἐπισήμων καὶ ἰδιωτικῶν αὐτοῦ ἐγγράφων (ἐπιστολὴ 29 Μαρτίου 1920, ἀριθ. 5/11-9-923, ΔΥ/13-1-924 κ.λ.π.) ἐπεδείξατο παρομοίαν σχεδὸν ἀνευλάβειαν ἴσως λόγῳ ἐπανειλημμένης ἐπιεικείας συγχωρηθείσης εἰς τὸν θερμόαιμον τοῦτον νέον, διὰ τοῦτο προτεινόμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος τὴν ἐπιβολὴν μόνον πεντηκονταδράχμου

⁷¹⁶ Βλ. γι' αὐτὰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ.187.

πειθαρχικοῦ προστίμου (5/32 τοῦ μισθοῦ τοῦ) ἐπί τῆ ἐλπίδι ὅτι διὰ τῆς μικρᾶς ταύτης ποινῆς συνερχόμενος εἰς ἑαυτόν θά σκεφθεῖ ὅτι ἀπαιτεῖνται καί στοιχειώδης τις σεβασμός πρὸς τοὺς Νόμους καί τὰς προΐσταμένας αὐτοῦ ἀρχάς». ⁷¹⁷

9) Στὴν 78^η Πράξη τῆς 4^{ης} Αυγούστου 1924 ὁ Δημήτρ. Ζωΐδης Δημ/λος Φραγκάδων τιμωρεῖται με 25δραχμῆς πειθαρχικό πρόστιμο «μετὰ τῶν τελῶν σημάτων (1/15 τοῦ μισθοῦ του ὡς ἐγγιστά) διὰ ραθυμίαν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του». καὶ με τὴν υπενθύμιση τῆς συμμόρφωσης, γιὰτὶ διαφορετικὰ θα του ἀσκηθούσαν αὐστηρότερα μέτρα, ὅπως ἀναφέρεται.

Ἡ ραθυμία του ἐν λόγῳ Δάσκαλου ἐγκειτο σὲ υπηρεσιακὰς παραλείψεις, ὅπως αὐτὲς ἀναφέρονται στὴν εἰσήγησιν τοῦ Επιθεωρητῆ: « ... Ὁ Δημήτρ. Ζωΐδης Δημ/λος Φραγκάδων διακρίνεται διὰ τὴν πρὸς τὸ Σχολεῖον ἀμέλειαν καὶ ἀδιαφορίαν. Παρὰ πάσας τὰς ὁδηγίας καὶ συστάσεις μας ἐλλειπῶς καὶ ἀκανονίστως τηρεῖ τὰ ὑπηρεσιακὰ βιβλία. Παραβαίνει τὸ ὠρολόγιον πρόγραμμα ἐπὶ ἔλαττον ἐργαζόμενος ἐλλειπῶς δὲ καὶ ἀτελῶς διδάσκει τὴν ὕλην. Ἐπειδὴ δὲ περὶ ἄλλα ἀσχολούμενος (τὰ οἰκειακά του, τὴν γραμματεῖαν τῆς κοινότητος, τὸ κυνήγιον κ.λ.π.) ραθυμίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐπιδεικνύει (ἐκθέσεις ἐπιθεωρήσεως 5/7-5-23 καὶ 59/7-6-924 – ἀναγιγνώσκονται) - , Προτείνομεν ὡς ἐπιεικεστάτην ποινήν διὰ τὴν βαρύνουσαν αὐτόν οἰκογένειαν ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ἐπιβληθῇ αὐτῷ εἰσοσιπεντάδραχμον πειθαρχικὸν πρόστιμον ἐπὶ τῆ ἐλπίδι ὅτι ἐν λίαν προσεχεῖ μέλλοντι θά θελήσῃ νὰ θεραπεύσῃ τὰς ἐλλείψεις του πρὸς ἀποσόβησιν ἐφαρμογῆς αὐστηρότερων κατ' αὐτοῦ μέτρων» ⁷¹⁸.

10) Στὴν 82^α Πράξη τῆς 23^{ης} Δεκεμβρίου 1924, ἐπίσης, ὁ Δημήτρ. Ζωΐδης, Δημ/λος Φραγκάδων, τιμωρεῖται με διακοσιόδραχμον πειθαρχικό πρόστιμο, γιὰτὶ, παρὰ τὰ ἤδη ἐπιβληθέντα πρόστιμα γιὰ ἄλλες παραβάσεις, ἐξακολουθεῖ νὰ παραβλέπει τὰ υπηρεσιακὰ του καθήκοντα, καθὼς, ἡμέρα παρὰ ἡμέρα, ἐπισκέπτεται τὴν οἰκογένειάν του ποὺ διαμένει στὸ διπλανὸ χωριό. Ὁ Επιθεωρητῆς ἀπειλήσῃ ἐπίσης με τὴν μετάθεσίν του ἀπὸ Φραγκάδες, ὥστε νὰ ἀπομακρυνθεῖ καὶ ἀπὸ τὴν οἰκογένειάν του! Χαρακτηρίζει δε τὴν ἐνέργειάν του ὡς «διὰ τελείαν ἀσυνειδησίαν».

Σχετικὸ παράθεμα: « ... Ὁ Δημήτρ. Ζωΐδης Δημ/λος Φραγκάδων κατὰ τὰ δύο τελευταῖα Σχολ. ἔτη δὶς ἐτιμωρήθη διὰ πειθαρχικῶν προστίμων λόγω ἀδιαφορίας περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ καὶ ἄλλων παραβάσεων ἐναγομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ΒΤΘΜ Νόμου. Ἐπειδὴ ὅμως παρὰ πάσας μέχρι τοῦδε γενομένας συστάσεις προφορικὰς καὶ ἐγγράφους καὶ τὰ ὡς ἄνω ἐπιβληθείσας ποινὰς κατ' οὐδὲν προσεπάθησε νὰ βελτιώσῃ τὴν ὑπηρεσίαν του, διὰ τοῦτο ἐπὶ τοῦ παρόντος μὲν προτείνω τὴν ἐπιβολὴν εἰς αὐτόν, ὡς

⁷¹⁷ Βλ. γι' αὐτὰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ.188.

⁷¹⁸ Βλ. γι' αὐτὰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 188, 189.

έπεικεστάτην ποινήν, διακοσιοδράχμου πειθαρχικοῦ προστίμου (1/12 τοῦ μισθοῦ του) ἐπιφυλάσσομαι δέ ἴνα κατά τό τέλος τοῦ σχολ. ἔτους προτείνω καί τήν ἐκ Φραγκάδων μετάθεσιν του εἰς τρόπον ὥστε νά ἀπομακρυνθῆ τοῦ χωρίου Λιασκοβετσίου ἔνθα παραμένει ἡ οἰκογένεια του, καθότι ὡς μόνον καθῆκον αὐτοῦ θεωρεῖ ὁ Διδάσκαλος οὗτος τό νά ἐπισκέπτεται ἡμέραν παρ' ἡμέραν τήν οἰκογένειάν του· ἐάν δέ ἡ παρατηρουμένη ἔλλειψις ἐν τῷ διδακτικῷ προσωπικῷ ἐπέτρεπε θά προέτεινον τήν ἀπομάκρυνσιν αὐτοῦ ἐκ τοῦ διδασκαλικοῦ κλάδου διά τελειάν ἀσυνειδησίαν ὡς διδασκάλου»⁷¹⁹.

11) Στήν 82^α Πράξη τῆς 23ης Δεκεμβρίου 1924 ὁ Στέφανος Τζούφης, Δημ/λος Κουκουλίου, τιμωρεῖται ἀπό το Ε.Σ. γιά ἀνεπάρκεια καί ἀμέλεια, με διακοσιᾶδραχμο πειθαρχικό πρόστιμο «λόγῳ ἀμελείας καί ἀδιαφορίας πρός πᾶν τό Σχολεῖον». Σύμφωνα δε με τόν Επιθεωρητή «...Ἐπειδή δέ κατά τήν πρό τετραήμερου γενομένην ἐπιθεώρησιν ἀπέδειξεν ἑαυτόν καθ' ὅλα ὅμοιον πρός τό παρελθόν ἐν τε τῇ ἐντός τοῦ Σχολείου ἐργασία καί τῇ ἐντός τοῦτον δράσει, προτείνει ἐπί τοῦ παρόντος ὡς ἐπεικεστάτην ποινήν τήν ἐπιβολήν διακοσιᾶδραχμο πειθαρχικοῦ προστίμου, ἐπιφυλάσσομαι δέ ἴνα, εὐθύς ὡς παρουσιασθῆ Διδάσκαλος ζητῶν θέσιν (πάντως καλλίτερος τούτου), προτείνω τήν ἀντικατάστασιν αὐτοῦ ἀπολυομένου ἐπί ἀνεπαρκεία καί ἀμελεία»⁷²⁰.

12) Στήν 85^η Πράξη τῆς 6^{ης} Ἀπριλίου 1925 ὁ Διευθυντής τοῦ Δημ. Σχολείου Λεσινίτσης Ι. Εὐαγγελίδης, ἐπειδή πολλοί μαθητές ἦταν ἀρρωστοί, διέκοψε παράνομα τά μαθήματα τοῦ σχολείου «καί ἄνευ τῆς γνώμης τοῦ Σχολιάτρου». Το Ε. Σ. ἀποφάσισε 50δραχμο πειθαρχ. πρόστιμο, μετά τήν ἐξῆς πρόταση τοῦ Επιθεωρητή: «...λαβῶν ὑπ' ὄψιν 1) τό ὅτι ὁ Διευθύνων τό Δημ. Σχολεῖον Λεσινίτσης Ι. Εὐαγγελίδης διέκοψε τά μαθήματα τοῦ Σχολείου τούτου ἀπό 22-31 Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. παρά τās ἰσχυρούσας ἐκπαιδευτικὰς διατάξεις καί ἄνευ τῆς γνωματεύσεως τοῦ ἀρμοδίου Σχολιάτρου καί 2) τήν ὑπ' ἀριθ. 3216/16-3-925 διαταγήν τῆς Σ²ς Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου παραγγελούσης τήν πειθαρχικήν δίωξιν τοῦ Διδ/λου τούτου διά τόν λόγον τοῦτον, προτείνει ὅπως ἐπιβληθῆ αὐτῷ πεντηκοντάδραχμον πειθαρχικόν πρόστιμον ὡς ἐπεικεστάτην ποινήν λόγω τοῦ ὅτι ὡς ὁ Διδ/λος ἀναφέρει πολλοί τῶν μαθητῶν εἶχον προσβληθεῖ ὑπό γρίπης»⁷²¹.

13) Στήν 87^η Πράξη τῆς 23 Μαΐου 1925 το Ε.Σ. τιμωρεῖ το Δημοδιδάσκαλο Ἁγίου Μηνά Χριστόδουλο Ζινδρελή με πειθαρχική ποινή διακοσιᾶδραχμο προστίμου «θεωρεῖ ὅμως ἐπεικῆ καί ἀναθέτει εἰς τόν κ. Ἐπιθεωρητήν ν' ἀνακοινώσῃ εἰς τόν δημοδιδάσκαλον τοῦτον, ὅτι, ἐάν δέν φροντίσῃ περί τῆς

⁷¹⁹Βλ. γι' αὐτά Π.Ε.Σ.Ζ., σ.196, 197.

⁷²⁰Βλ. γι' αὐτά Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 197.

⁷²¹Βλ. γι' αὐτά Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 199.

βελτιώσεως του ως δημοδιδασκάλου, θά εύρεθῆ τό Συμβούλιον εἰς τήν ἀδίρητον ἀνάγκην νά ἐγκρίνη καί τά αὐστηρότερα τῶν μέτρων».

Ο δημοδιδάσκαλος τιμωρεῖται «ἐπί ἀμελεία κ' ῥαθυμία κ' ἐπί προθέσει ἐξαπατήσεως τῆς ὑπηρεσίας», ἤτοι απέκρυψε το Βιβλίον διδαχθείσης ὕλης του προηγούμενου χρόνου ὅπου φαινόταν ὅτι δίδαξε τήν ἴδια με τή φετινή σχολ. χρονιά ὕλη. Το κείμενο τῆς εἰσήγησος ἔχει ως εξής:

« Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰς ὑπ' ἀριθμ. 19/20-3-924 καί 26/13-5-1925 ἐκθέσεις ἐπιθεωρήσεως τοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἁγίου Μηνᾶ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ὁποίων ἐμφανίζεται ὅτι ὁ δημοδιδάσκαλος τοῦ Σχολείου τούτου Χριστόδουλος Ζινδρελῆς διακρίνεται ἐπί ἀμελεία κ' ῥαθυμία κ' ἐπί προθέσει ἐξαπατήσεως τῆς ὑπηρεσίας, διότι ἀποκρύψας ἢ καταστρέψας τό βιβλίον διδαχθείσης ὕλης τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους 1923-1924 παρουσίασεν ὡς διδαχθεῖσαν ὕλην κατά τό παρόν σχολικόν ἔτος τήν αὐτήν ὕλην τοῦ κύκλου συνδιδασκαλίας τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους, πρὸς δέ ὅτι ἀνέγραψεν ἐν τῷ βιβλίῳ διδαχθείσης ὕλης τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους ὡς διδαχθεῖσαν ὕλην τοιαύτην ἐπί διαφόρων μαθημάτων τελείως ἀδίδακτον, Προτείνει τήν ἐπιβολήν 200δράχμου πειθαρχικοῦ προστίμου (τό ἔν ἕκτον τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του), ἐπιφυλάσσεται δέ, ἵνα ἐν περιπτώσει μή βελτιώσεώς του προτείνῃ μετά προσεχῆ ἐπιθεώρησίν του τήν ἐπί ἀνεπαρκεία καί ἀνεπιδέκτω βελτιώσει ἀπόλυσιν του»⁷²².

14) Στήν 96^η Πράξη τῆς 20^{ης} Οκτωβρίου 1925 τιμωροῦνται μία Νηπιαγωγός καί μία Δημοδιδασκάλισσα, γιατί ἀδικαιολόγητα δέν παρακολούθησαν τίς ἐργασίες Παιδαγωγικοῦ Συνεδρίου.

Σχετικό παράθεμα: «... Ἡ νηπιαγωγός Τσερνεσίου Βόντα Μαρία ἄνευ σπουδαίου λόγου δέν προσῆλθεν εἰς τό τοπικόν παιδαγωγικόν συνέδριον Γρεβενητίου. Αὕτη καί ἄλλοτε δέν προσῆλθεν εἰς παιδαγωγικόν συνέδριον τιμωρηθεῖσα μάλιστα καί διά 10δράχμου προστίμου. –

Ὁμοίως ἄνευ σοβαροῦ λόγου δέν προσῆλθεν εἰς τό ἐν Καλωτᾶ συγκροτηθέν τοπικόν παιδαγωγικόν συνέδριον ἡ δημοδ/σα Ζήτη Μελομένη.

Κατόπιν τούτων προτείνει ὅπως ἐπιβληθῆ εἰς μέν τήν πρώτην ἡ ποινή τεσσαρακονταδράχμου προστίμου διότι ἄνευ σοβαροῦ λόγου δέν προσῆλθεν εἰς τό ἐν Καλωτᾶ συγκροτηθέν παιδαγωγικόν συνέδριον. –

Τό Συμβούλιον λαβὼν ὑπ' ὄψει τ' ἀνωτέρω ἐγκρίνει ταῦτα, συνιστᾶ δέ ἀμφοτέρας ὅπως τοῦ λοιποῦ μή ἐπαναλάβωσι τό τοιοῦτον πρὸς ἀποφυγήν (...) συνεπειῶν».⁷²³

15) Στήν 104^η Πράξη τῆς 30^{ης} Ιουνίου 1927 ἐπιβάλλεται ἐπίπληξη ὡς ποινή στους Διδασκάλους Ἀν. Κάσσο καί Νικόλ. Δεβελέγκα ἐπειδή ζήτησαν ἀπό τήν Κοινότητα ὅπου υπηρετοῦσαν ἀύξηση στήν ἀμοιβή τους γιά τή διδασκαλία τῆς

⁷²² Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 201, 202.

⁷²³ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 219, 220.

γυμναστικής και της ωδικής. Είναι αξιοπρόσεκτο το ότι η ποινή αποφασίστηκε με επιείκεια «λόγω τῆς πολυετοῦς εὐδοκίμου καὶ λευκῆς ὑπηρεσίας των» και ότι οι κατηγορούμενοι «προέβησαν χωρὶς ν'ἀναφέρωσιν εἰς τὴν προϊσταμένην ἀρχήν...».

Σχετικό παράθεμα: « Ὁ Ἐπιθεωρητῆς ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὑπ'ἀριθ. 101 πρᾶξιν τοῦ Συμβουλίου, δι'ἧς τοῦτο ἀνέθεσεν εἰς αὐτόν νά ἐξακριβώσῃ κατά πόσον ἡ ἐνέργεια τῶν δημ/λων Λαϊστῆς Ἀναστ. Κάσσον καὶ Νικολ. Δεβελέγκα ζητησάντων παρά τῆς Κοινότητος αὔξησιν τῆς χορηγουμένης αὐτοῖς ἀμοιβῆς διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς γυμναστικῆς καὶ τῆς ὠδικῆς εἰς τό Ἑλληνικόν Σχολεῖον Λαϊστῆς, ἀνακοινοῖ ὅτι ἐκ τῆς ἀνακρίσεως, ἦν ἐνήργησε, ἐπέισθη ὅτι οὐδεὶς ἐκβιασμός ἔλαβε χώραν ἐκ μέρους τῶν ἀνωτέρων διδασκάλων· ουχ' ἦττον ἐπειδὴ οὗτος εἰς τὴν ἀνάληψιν τῆς προσθέτου καὶ (..) πρὸς τό κύριον ἔργον τῆς ὑπηρεσίας ταύτης προέβησαν χωρὶς ν'ἀναφέρωσιν εἰς τὴν προϊσταμένην αὐτῶ ἀρχήν, ὡς ὤφειλον συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 12 τοῦ νόμου 2145 εἰσηγεῖται τὴν τιμωρίαν των.

Τό Συμβούλιον μετὰ τὴν εἰσῆγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ
ἀποφασίζει

ἀπαλάσσει τοὺς διδασκάλους Ἀν. Κάσσον κ' Νικόλ. Δεβελέγκαν τῆς περὶ ἐκβιασμοῦ κατηγορίας (ἐπιφυλάσσεται ὅπως ἐν ὑποτροπῇ νά λάβῃ ἀυστηρότατα κατ' αὐτῶ μέτρα) ἐπιβάλλει ὅμως εἰς αὐτούς τὴν ποινήν τῆς ἐπιπλήξεως μετὰ τῶν τελῶν σημάτων ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ νόμου 2145 κρῖναν αὐτοῦς ἐπιεικῶς λόγω τῆς πολυετοῦς εὐδοκίμου καὶ λευκῆς ὑπηρεσίας των». ⁷²⁴

16) Στὴν Πράξιν 104^η τῆς 30^{ης} Ιουνίου 1927 «Τό Συμβούλιον μετὰ τὴν εἰσῆγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξεληθόν τά προσκομιθέντα ἔγγραφα ἐπιβάλλει εἰς τόν Δημοδιδάσκαλον Σωποτσελίου Κων/τῖνον Ἡλ. Παπαγεωργίου ὡς πειθαρχικὴν ποινήν πρόστιμον ἐκ δραχμῶν εἴκοσι πέντε {25} εἰσπρακτέον μετὰ τῶν τελῶν σημάτων, ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου 6 ἐδάφ. 3 τοῦ νόμου 2442 καὶ διὰ τὰς λοιπὰς ἐν τῇ εἰσηγήσει τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἀναφερομένας αἰτίας».

Οἱ λόγοι, ὅπως αναλυτικὰ ἐκτίθενται στὴν πρόταση-εἰσῆγησι τοῦ Ἐπιθεωρητῆ Σπυρ. Πίσπερη, εἶναι ἡ παράνομη ἐκμετάλλευσιν σχολικοῦ χώρου (ἀποθήκευσι ξυλείας -που δὲν ἀνήκε στο σχολεῖο- στὴ σχολικὴ αὐλή) καὶ ἡ οικειοποίηση των προϊόντων τοῦ σχολικοῦ κήπου ἀπὸ το Δημοδιδάσκαλο Κων/νο Παπαγεωργίου. Ἦτοι:

«Ὁ Ἐπιθεωρητῆς ἀνακοινοῖ, ὅτι ἐκ τῆς ἐνεργηθείσης ὑπ' αὐτοῦ ἀνακρίσεως κατὰ τοῦ δημ/λου Σωποτσελίου Κων/τίνου Παπαγεωργίου συνεπέια αἰτήσεως τῶν καθηκόντων προέκυψαν α) ὅτι οὗτος μετὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Τ.Ε. Προνοίας ἐνήργησε τὴν ἐκποίησιν ἀχρήστων ὑλικῶν τοῦ Σχολείου κατ' αὔγουστον τοῦ

⁷²⁴ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 233.

1925 καί Φεβρουάριον τοῦ 1926 ἀξίας 1750 δραχμῶν παρά τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 ἐδάφ. 3 τοῦ νόμου 2442, β) ἐπέτρεψε τήν ἐκτέλεσιν δύο θεατρικῶν παραστάσεων ἐν τῷ διδακτηρίῳ ὑπέρ τοῦ σχολικοῦ ταμείου ἄνευ ἐγκρίσεως τῆς προϊσταμένης του ἀρχῆς γ) ἐπέτρεψε τήν ἐ-ναποθήκευσιν εἰς ἀποθήκην τοῦ Σχολείου οἰκοδομησίμου ξυλίας ἀνηκούσης εἰς τόν παντοπώλην Π. Ἀναγνωστάκην καί τήν κάτοικον Εὐτέρπην Παλαιοπούλου, ὡς καί εἰς διαφόρους γείτονας τήν τοποθέτησιν καυσοξύλου εἰς τήν αὐλήν τοῦ Σχολείου, δι' ἐκράτησε πρὸς ἴδιον ὄφελος τὰ προϊόντα τοῦ σχολικοῦ κήπου ἀξίας 100 δραχμῶν περίπου· καί εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ὁ διδ/λος ἐδαπάνη ἐξ ἰδίων διὰ τήν καλλιέργειαν καί λίπανσιν τούτου, πάντως ὅμως τό γεγονός τοῦτο δέν δύναται νά ἀπαλλάξῃ αὐτόν τῆς εὐθύνης, διότι ὡφεύλε νά ζητῆ τήν πληρωμὴν τῶν δαπανῶν τούτων παρά τοῦ Σχολ. Ταμείου. Διὰ τούτους λόγους τούτους ὁ Ἐπιθεωρητὴς ἐκάλεσεν αὐτόν εἰς ἀπολογία, ἣν ὑποβάλλει εἰς τό Συμβούλιον καί εἰσηγεῖται τήν πειθαρχικὴν τιμωρίαν του. Οὐχ' ἦττον ἐπειδὴ ὁ διδ/λος οὗτος προέβη εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐνεργείας του οὐχὶ ἐκ κακῆς προθέσεως, ἀλλὰ μᾶλλον ἐξ ἐπιπολαιότητος καί ἀγνοίας τῶν κειμένων διατάξεων παρακαλεῖ τό Συμβούλιον, ὅπως τόν κρίνῃ ἐπιεικῶς λαμβάνον ὑπ' ὄψιν τήν πολυετῆ καί εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν του». ⁷²⁵

17) Ο Ἰωάννης Ευαγγελίδης, Δημοδιδάσκαλος Βρυσοχωρίου (Λεσινίτσας), ὁ «ἐπανελθὼν ἐξ ἐκπαιδ. ἀδείας» υπέβαλε πρὸς τὸν Ἐπιθεωρητὴ Σπυρ. Πίσπερη ἀναφορά παρά τούτους καθιερωμένους τύπους, καθὼς ὅπως ἀναφέρεται «πλὴν τῶν ἄλλων παρέλιπε τήν λέξιν εὐπειθέστατος...».

Χαρακτηρίζεται, ἐπίσης, γιὰ τὴν εἰρωνεία του καθὼς ζήτησε νὰ πληροφορηθεῖ πού βρίσκεται ἡ παρατυπία του στὴν ἀναφορά του – γιὰ τί τίποτε σχετικὸ δὲν ἀναγράφεται στὸν Κώδικα τῆς Σχολικῆς Νομοθεσίας- ἐνὼ ὅπως σημειώνεται «ἐξ ἐτέρας ἀναφορᾶς του πρὸς τό παρά τῇ Γενικῇ Διοικήσει Ἡπείρου α.ε. Συμβούλιον διαβιβασθείσης διὰ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἐφαίνετο γνωρίζων κάλλιστα τούτους τύπους συμφώνως πρὸς τούτους ὁποίους δέον νὰ συντάσσωνται αἱ ἀναφοραί».

Ὡστόσο, γιὰ τρίτη φορά δε συμμορφώθηκε στους καθιερωμένους τύπους. Εἰδικότερα, «Ὁ Ἐπιθεωρητὴς κ' πάλιν μὴ θέλων νὰ προβῆ εἰς τὴν τιμωρίαν του συνέστησε διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 544 ἀπὸ 12 Ἰουλίου ἐ.ε. διαταγῆς του εἰς αὐτόν ν' ἀποφεύγῃ τὰς ὑπηρεσιακὰς προστριβάς· ἀλλ' οὗτος κ' διὰ τρίτην φοράν οὐ μόνον δέν συνεμορφώθη πρὸς τὰς συστάσεις ταύτας ὑποβαλὼν ἀναφορὰν ἀπὸ 15 Ἰουλίου παρά τούτους καθιερωμένους τύπους, ἀλλὰ κ' εἰς τὴν ἀπολογία του ἐκφράζεται ὅτι ὅλως ἀνευλαβῶς ἀναγράφων μεταξύ τῶν ἄλλων τὰ ἐξῆς: *συνεπῶς ἀγνοῶ πῶς προκρίνετε, ὅτι ἐγὼ δέν ἠθέλον συμμορφωθῆ πρὸς τὴν ὑπόδειξιν σας ταύτην· διαπορῶ δέ τίς ἢ ἀνάγκη τῆς ἐκδόσεως τῆς τελευταίας ταύτης διαταγῆς ὑμῶν ἐπαναληπτικῆς κ' ἐσπευσμένης κ.τ.λ.* Ἐπειδὴ ἡ διαγωγή τοῦ διδ/λου τούτου δὲς μέχρι τοῦδε τιμωρηθέντος πειθαρχικῶς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἐπὶ προκατόχων τοῦ Ἐπιθεωρητῶν δι' ἀνευλάβειαν πρὸς τούτους κειμένους ἐκπαιδ. νόμους καί τὰς προϊσταμένας αὐτοῦ ἀρχὰς ἀποβλέπουσα νά

⁷²⁵ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 234.

δημιουργήση εἰς τήν ἐκπαίδευσιν τάσεις ἀναρχικάς τυγχάνει ἀσυμβίβαστος πρὸς τήν σεμνότητα τοῦ διδασκαλικοῦ ἔργου εἰσηγεῖται τήν πειθαρχικὴν τιμωρίαν του».

Το Ε. Σ. αποφάσισε χρηματικὸ πρόστιμο σε βάρος του δάσκαλου, ἀλλὰ καὶ ἀνέθεσε στον Ἐπιθεωρητὴ τὴ συμμόρφωσή του «πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς Πολιτείας κεκανονισμένα».

Αναλυτικότερα το Ε.Σ.: ««Τὸ Συμβούλιον μετὰ τὴν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξεληθὸν ἅπαντα τὰ προσκομιθέντα ἔγγραφα κ' λαβὸν ὑπ' ὄψει τόσον τὴν ἐπὶ τῶν προκατόχων Ἐπιθεωρητῶν ἐπίδειχθεῖσαν ἀνευλάβειαν τοῦ εἰρημένου δημ/λου, ὅσον καὶ τὴν ἤδη ἐκ τῶν προσκομιθέντων ἐγγράφων (..) ἐμφανομένην ἀνοίκειαν πρὸς τὴν προϋσταμένην του ἀρχὴν συμπεριφορὰν κ' τὴν τάσιν πρὸς κατάργησιν τῶν ἤδη ὑπὸ τῆς Πολιτείας παραδεδειγμένων τύπων.

ἀποφασίζει

Ἐπιβάλλει εἰς τὸν δημ/λον Βρυσοχωρίου <Λεσινίτσης> Ἰωάννην Εὐαγγελίδην ἐπεικῶς ὡς ποινὴν πρόστιμον ἐκ δραχμῶν τετρακοσίων <400> ἢτοι ὀλιγώτερον τοῦ ¼ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του μετὰ τῶν τελῶν σημάσεως τῆς παρούσης, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀναθέτει εἰς τὸν Ἐπιθεωρητὴν, ὅπως συζητήσῃ εἰς τοῦτον, ἵνα τοῦ λοιποῦ δεικνύῃ τὴν ὀφειλομένην εὐλάβειαν πρὸς τὴν προϋσταμένην του ἀρχὴν συμμορφούμενος πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς Πολιτείας κεκανονισμένα, διότι εἰ ὑποτροπῆ τὸ Συμβούλιον θέλει εὐρεθῆ εἰς τὴν δυσάρεστον θέσιν νὰ λάβῃ κατ' αὐτοῦ ριζικώτερα μέτρα». ⁷²⁶

18) Στὴν 108^η Πράξιν τῆς 14^{ης} Σεπτεμβρίου 1927, το Ε.Σ. ἐπανέρχεται στον Ι. Εὐαγγελίδην καὶ τιμωρεῖται με ποινὴ - πρόστιμον «ἴσον πρὸς τὸν μηνιαῖον αὐτοῦ μισθὸν μετὰ τῶν τελῶν σημάσεως τῆς παρούσης» γιὰ ἀσυμβίβαστη «πρὸς τὴν προϋσταμένην ἀρχὴν διαγωγὴν του ἐπιφυλασσόμενον, ὅπως ἐν περιπτώσει μὴ συμμορφώσεώς του προβῆ καὶ εἰς προσωρινὴν ἀπόλυσίν του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας».

Εἰδικότερα, ο Ι. Εὐαγγελίδης ζητώντας ἐξηγήσεις γιὰ τὴν καθυστέρηση τῆς αἰτήσεως μετὰθεσῆς του «ἀντὶ νὰ ἀπευθυνθῆ πρὸς τὸν Ἐπιθεωρητὴν καὶ νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ πληροφορίας ὑπέβαλε παρὰ τὴν καθιερωμένην ἱεραρχίαν ἀναφορὰν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ παρὰ τῆ Γεν. Διοικήσει Ἡπείρου Σ^{ον} Α.Ε. Συμβούλιον διὰ τῆς ὁποίας κατήγγειλε τὸν Ἐπιθεωρητὴν 1) ὅτι παρέβη τὸν νόμον 149 "περὶ τῆς εἰς ἀπάντησιν ὑποχρέωσεως τῶν δημοσίων ἀρχῶν κ.λ.π...». Ο Ἐπιθεωρητὴς Σπυρίδων Πίσπερης κάλεσε σε ἀπολογία τὸν Εὐαγγελίδην, ὅμως, ἐκτὸς τῶν ἄλλων κατηγοριῶν, ἐπισημαίνεται καὶ τὸ ὅτι: « Ἡ ἀπολογία τοῦ δημ/λου Εὐαγγελίδου εἶναι ἄνευ χαρτοσήμου καὶ ἄνευ ἀντιγράφου τῆς ὑπ' ἀριθ. 703 διαταγῆς καίτοι ἐζητήθη τοῦτο παρ' αὐτοῦ, γέμουσα ἀσυναρτησιῶν καὶ

⁷²⁶ Πράξιν 107^η τῆς 11^{ης} Αυγούστου 1927, 239.

*άνευλαβῶν ἐκφράσεων προερχομένων ἐκ τῆς ἐπάρσεως καί τῆς ὑπερφυάλου ἀλαζονείας, ἣτις διακρίνει τόν δημοδιδάσκαλον τοῦτον».*⁷²⁷

19) Στην 109^η Πράξη της 18^{ης} Οκτωβρίου 1927 και στην περίπτωση της Νηπιαγωγού Φλαμπουραρίου Τερψιχόρης Παπαγεωργίου, ο Επιθεωρητής Σπουρ. Πίσπερης στην εισήγησή του προτείνει πειθαρχική ποινή της λόγω σοβαρού παραπτώματος: εισέπραξε παράνομα και λαθραία ποσό χρημάτων από το Δημόσιο Ταμείο.

Ειδικότερα, σημειώνονται τα εξής: « Ὁ Ἐπιθεωρητής ὑποβάλλει εἰς τό Συμβούλιον τά ὑπ'άρ. 2647 κ' 2653 ἔγγραφα τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ταμείου Ἰωαννίνων διά τῶν ὁποίων γνωρίζει αὐτῶ, ὅτι ἡ κατά τό παρελθόν θέρος διαλαθοῦσα τήν προσοχήν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου ἐξώφλησε διπλᾶς ἀποδείξεις κατά τούς μῆνας Ἰούνιον κ' Ἰούλιον καί καταρτισθείσας κ' ὑπογραφείσας παρ' αὐτῆς ἰδιοχείρως λαβοῦσα ποσόν ἐν συνόλῳ δραχμῶν 5184 ἀντί 2592 ὧν ἐδικαιοῦτο. Ὁ Ἐπιθεωρητής κατόπιν τούτου ἐκάλεσε ταύτην διά τοῦ ὑπ'άρ. 632 ἀπό 7 Αὐγούστου ἐ.ἔ. ἐγγράφου εἰς ἀπολογία δι' ἀσυμβίβαστον συμπεριφοράν, αὕτη ὅμως δέν ἀπήντησε, διά τοῦτο ἀναγκάσθη ν' ἀποστείλῃ πρὸς ταύτην καί δευτέραν ὑπ'άρ. 728 ἀπό 3 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ὑπομνηστική διαταγήν· ἀλλά κ' εἰς ταύτην οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἔλαβε καίτοι παρηλθε διάστημα πλέον τοῦ μηνός. Διά τοῦτο εἰσηγεῖται εἰς τό Συμβούλιον τήν πειθαρχικήν τιμωρίαν της, δέν παραλείπει ὅμως νά γνωρίσῃ, ὅτι καθ' ἅς ἔσχε βασίμους πληροφορίας τό ἐπί πλέον ληφθέν ποσόν ἐπεστράφη εἰς τό Ταμεῖον καί ὅτι τήν κυρίαν εὐθύνην τῆς ἀνωτέρω πράξεως φέρει ὁ σύζυγος τῆς νηπιαγοῦ, ὅστις κ' ἐξηνάγκασε ταύτην εἰς τήν ὑπογραφὴν τῶν ἀποδείξεων.

Τό Συμβούλιον μετὰ τήν εἰσηγήσιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξελεθόν τά προσκομιθέντα ἔγγραφα ἀποφασίζει: ἐπιβάλλει εἰς τήν νηπιαγωγόν Φλαμπουραρίου Τερψιχόρην Παπαγεωργίου πειθαρχικόν πρόστιμον ἐκ δραχμῶν τριάκοντα μετὰ τῶν τελῶν σημάσεως τῆς παρούσης διά τήν μή ὑποβολήν τῆς ἀπολογίας της μέχρι τοῦδε, ἀναθέτει δέ εἰς τόν Ἐπιθεωρητήν ἵνα κ' αὐτίς καλέσῃ ταύτην, ὅπως ἐπειγόντως ὑποβάλλῃ τήν ἀπολογία της ἐπιφυλασσόμενον νά ἐπανέλθῃ μετὰ τήν λῆψιν ταύτης ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ζητήματος».⁷²⁸

Το Ε.Σ. με νέα απόφασή του επανέρχεται και «ἐπιβάλλει εἰς τήν νηπιαγωγόν Φλαμπουραρίου Τερψιχόρην Παπαγεωργίου πειθαρχικόν πρόστιμον ἐκ δραχ. (100) ἑκατόν μετὰ τῶν τελῶν σημάσεως τῆς παρούσης δι' ἀσυμβίβαστον συμπεριφοράν».

Στην προηγηθείσα εισήγηση του Επιθεωρητή αναφέρεται ότι η απολογία της δεν ήταν επαρκής στο να δικαιολογήσει την «ασυμβίβαστον» πράξη της και παρ'ό,τι επέστεψε τα χρήματα στο Ταμείο μόλις της παραγγέλθηκε, εισηγήθηκε την πειθαρχική τιμωρία της.

⁷²⁷ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 240-242.

⁷²⁸ Πράξη 109^η της 18^{ης} Οκτωβρίου 1927, σ. 244.

Η Τερψιχόρη Παπαγεωργίου στην απολογία της αιτιολογεί την «κατά λάθος εξόφληση διπλών αποδείξεων» ως εξής: «...Τό ποσόν τοῦτο ἢ ἐν λόγῳ νηπιαγωγός ἐπέστρεψε εἰς τό Ταμεῖον εὐθύς ὡς παρηγγέλθη ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τοῦτο, ἐν δέ τῇ ὑποβληθείσῃ ἀπολογία τῆς ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ ἐξόφλησις διπλῶν ἀποδείξεων ἐγένετο κατὰ λάθος, διότι αὕτη εἶχεν ἀποστείλει ταύτας εἰς τόν ἐν Ἰωαννίνοις ἰατρόν καί θεῖον τῆς Σπανόν, ὅστις ὅμως κατὰ τήν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχεν ἀναχωρήσει ἐξ Ἰωαννίνων πρὶν ἢ ἐξοφλήσῃ αὐτάς· αὕτη δέ ἔχουσα ἄμεσον ἀνάγκην χρημάτων ἀναγκάσθη νά συντάξῃ νέας ἀποδείξεις καί νά τὰς προεξοφλήσῃ διὰ τοῦ συζύγου τῆς εἰς τινὰ ἐν Ἰωαννίνοις παντοπώλην, ὅστις καί τὰς ἐξηργύρωσεν. Μετά ταῦτα ἐπανελθὼν ὁ θεῖος τῆς προέβη καί οὗτος εἰς τήν παρά τοῦ ταμείου Ἰωαννίνων ἐξόφλησιν τῶν πρώτων ἀποδείξεων, οὕτω δέ ἐγένετο διπλῆ ἐξόφλησις».⁷²⁹

ε. Ο δάσκαλος ως λειτουργός

«...παρέχει αὐτόν ὡς ὑπόδειγμα ἐπιμελοῦς, φιλοπροόδου καί εἰς ἄκρον φιλοπόνου διδασκάλου...»

Η έρευνα των *Πρακτικῶν του Εποπτικού Συμβουλίου Ζαγορίου (1918-1927)* αναδεικνύει τα χαρακτηριστικά του δάσκαλου ως λειτουργού, όπως αυτά διαμορφώθηκαν στην ταραγμένη από πλευράς πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών γεγονότων χρονική περίοδο. Αναφερόμαστε στην εποχή που το σχολείο έπρεπε πλέον να λειτουργήσει ως μέσο για την εθνική ολοκλήρωση και εμπέδωση της κρατικής βούλησης, συχνά και κυριαρχίας.⁷³⁰ Η ανάγκη της ριζικής διαφοροποίησης της εκπαιδευτικής στοχοθεσίας έγινε αντιληπτή ήδη από την ταπεινωτική ήττα του 1897, καθώς παράλληλα με την «ηθική διάπλαση» των μαθητῶν των προηγούμενων χρόνων⁷³¹ θεσμοθετείται και η «εθνική αγωγή» για πρώτη φορά στα νομοσχέδια Ευταξία για τη δημοτική εκπαίδευση (1899).⁷³² Τα νομοσχέδια αυτά, ωστόσο, δεν εγκρίνονται από τη Βουλή.

⁷²⁹ Βλ. γι' αυτά Πράξη 110^η της 2^{ης} Νοεμβρίου 1927, σ. 246,247.

⁷³⁰ Περισσότερα βλ. Π. Κυπριανός, « Αντιλήψεις για το ρόλο του κράτους στη εκπαίδευση στην Ελλάδα του μεσοπολέμου», στο Σ. Μπουζάκης (επιμ.), *Επίκαιρα θέματα Ιστορίας της Εκπαίδευσης*, Αθήνα, Gutenberg, 2002.

⁷³¹ Από το 1834 μέχρι το 1880 όλες οι εγκύκλιοι του Υπουργείου Παιδείας συμφωνούν πως σκοπός της δημοτικού σχολείου είναι η «ανάπτυξη των διανοητικών δυνάμεων και η ηθική διάπλαση των μαθητῶν». Βλ. ενδεικτικά: Χρ. Β. Λέφας, *Ιστορία της εκπαιδευσεως...*, 1942, σ. 13 - 14, Χρ. Κουλούρη, *Ιστορία και Γεωγραφία στα ελληνικά σχολεία (1834-1914): γνωστικό αντικείμενο και ιδεολογικές προεκτάσεις*, Αθήνα, Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας, 1988, σ.176 – 177 .

⁷³² Βλ. τη «Γενική εισήγηση των εκπαιδευτικών νομοσχεδίων» στο Σ. Μπουζάκης, *Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα...* ό.π., 2002, σ. 321. Βλ. και άρθρο 1: «Η δημοτική εκπαίδευσις θρησκευτικόν, ηθικόν και εθνικόν χαρακτήρα έχουσα...» Στο *Νομοσχέδιον Περί Δημοτικής Εκπαιδευσεως*, ό.π., σ. 368.

Οι Επιθεωρητές,⁷³³ φορείς της κρατικής ιδεολογίας και εκφραστές των νεοεβραρτιανών παιδαγωγών της εποχής, μέσω των εγκυκλίων τους προς τα σχολεία εμμένουν στην ηθικοθρησκευτική αγωγή.⁷³⁴ Έτσι, είχαν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση των διδακτικών πρακτικών στην καθημερινή εκπαιδευτική πράξη και οι ενέργειές τους επηρέαζαν και διαμόρφωναν τη συμπεριφορά του διδακτικού προσωπικού. Συντάσσουν εξαμηνιαίες και ετήσιες *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως των Σχολείων* τις οποίες υπέβαλαν στο Εποπτικό Συμβούλιο της εκπαιδευτικής περιφέρειας που ανήκαν. Σ' αυτές, εκτός των άλλων, έκαναν αξιολογήσεις και συστάσεις σχετικά με το διδακτικό προσωπικό και τον τρόπο διδασκαλίας τους.

Στα υπό έρευνα Π.Ε.Σ.Ζ. καταγράφονται λεπτομερώς και τα *Ημερολόγια της περιόδου* τους στα σχολεία που επισκέπτονται. Συχνά αναφέρονται στη διευθέτηση ζητημάτων που προκύπτουν από τη συμπεριφορά ή την τακτική της διδασκαλίας συγκεκριμένων δασκάλων. Για το σκοπό αυτό μεταβαίνουν στις κοινότητες και ασχολούνται με τη διερεύνηση της αλήθειας διαφόρων καταγγελιών σε βάρος του εκπαιδευτικού και προβαίνουν σε ανάλογες εισηγήσεις προς το Ε.Σ.

Φαίνεται πως οι Επιθεωρητές, γενικότερα στις διάφορες εκπαιδευτικές περιφέρειες, ακολουθούσαν μια στερεότυπη διαδικασία στις αξιολογήσεις τους καθώς έπρεπε να δίνουν απάντηση σε συγκεκριμένα ερωτήματα-ζητήματα, όπως την οικονομική και οικογενειακή του κατάσταση, την υγεία του, την εν γένει επιστημονική του συγκρότηση, τη διδακτική του μεθοδολογία, την παιδαγωγική του κατάρτιση, τη γνώση της εθνικής του αποστολής, ειδικότερα για όσους υπηρετούσαν σε Βλαχόφωνα χωριά τη δυνατότητά τους στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και στη συρρίκνωση των ρουμανικών σχολείων που λειτουργούσαν στις κοινότητες αυτές, το χριστιανικό ήθος, την καλλαισθησία, τη γνώση και προώθηση της γεωπονίας, τις διοικητικές ικανότητες, τη δυνατότητα συνεργασίας με τους μαθητές και τους κατοίκους της κοινότητας όπου και υπηρετούσαν, ιδιαίτερα δε οι δάσκαλοι των Βλαχόφωνων χωριών και τέλος η συμπεριφορά και το ήθος τους στην καθημερινότητά τους και στην εκτός σχολείου ζωή.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει η αναφορά του Κ. Γ. Γιαννόπουλου πως κατά το διάστημα 1917-1920 έγιναν προσπάθειες από ορισμένους Επιθεωρητές στο πλαίσιο της σχετικής τους αυτονομίας να προχωρήσουν ένα βήμα πιο πέρα και να συντάξουν πίνακες αξιολόγησης πιο εξειδικευμένους. Συγκεκριμένα στο περιοδικό *Εκπαιδευτική Επιθεώρησης* δημοσιεύτηκε εγκύκλιος του Επιθεωρητή

⁷³³ Περισσότερα για το θεσμό του Επιθεωρητή βλ. εδώ στην ενότητα: Ο θεσμός του Επιθεωρητή Διοικητικά-εποπτικά-παιδαγωγικά καθήκοντα.

⁷³⁴ Βλ. Δ. Α. Διαμαντής, *Τα σχολικά προγράμματα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και η πολιτική ιδεολογία (1830-1920): Συμβολή στην ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης*, Αθήνα, εκδ. Γρηγόρη, 2006, σ.312-314 όπου αναφορά σε απόψεις Διευθυντών Διδασκαλείων και στις εγκυκλίους των Επιθεωρητών.

της Α΄ εκπαιδευτικής περιφέρειας ο οποίος αναφερόμενος προς τους Επιθεωρητές και Διευθυντές των σχολείων της περιφέρειας του επιχείρησε να συντάξει «συμπληρωτέο» πίνακα «Φύλλου ποιότητας του εκπαιδευτικού». Το φύλλο αυτό αποτελείται από 25 ερωτήματα – κατηγορίες, στα οποία καλούνταν ο Επιθεωρητής να συμπληρώσει έπειτα από την εξέταση ενός εκπαιδευτικού. Τα θέματα αυτά αφορούσαν: 1. τη σωματική κατάσταση του εκπαιδευτικού, 2. την οικογενειακή κατάσταση, 3. την επιστημονική ικανότητα, 4. την επιμέλεια για περαιτέρω μόρφωση, 5. εάν ασχολείται με κοινωφελή έργα, 6. Πώς συμπεριφέρεται προς το διευθυντή, τους συναδέλφους, την κοινωνία και τους μαθητές, 7. εάν διδάσκει ανελλιπώς, 8. εάν προσέρχεται εγκαίρως, 9. εάν καταγράφει την ύλη. 10. εάν ελέγχει τα μαθητικά γραπτά, 11. εάν βαθμολογεί ευσυνειδήτως, 12. εάν προπαρασκευάζεται για την διδασκαλία του, 13. εάν κατά τη διδασκαλία του συνεργάζεται με τους μαθητές, 14. εάν κάνει χρήση του πίνακα, 15. εάν διδάσκει μεθοδικά, 16. εάν έχει υπηρεσιακό ζήλο, 17. εάν επιθυμεί προαγωγή, 18. εάν κάνει ιδιωτική διδασκαλία, 19. εάν οι μαθητές κατά τη διδασκαλία κάθονται «κοσμίως», 20. εάν φέρνουν τα βιβλία και τα τετράδιά τους, 21. εάν κρατούν σημειώσεις κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας, 22. εάν αντιλαμβάνονται «ορθώς και ευκόλως» τα διδασκόμενα, 23. εάν είναι προσεκτικοί, 24. εάν αυτενεργούν και 25. τι δίδαξε και πώς ο δάσκαλος.⁷³⁵

Στη συνέχεια και κατά το τέλος της περιόδου 1922-1928, το *Εκπαιδευτικό Συμβούλιο* εκδίδει εγκύκλιο «Προς τους επιθεωρητές των σχολείων της Δημ. Εκπαιδύσεως» με οδηγίες οι οποίες αποσαφηνίζουν τις αρμοδιότητες και τα όρια της δράσης των Επιθεωρητών. Μεταξύ των άλλων οι οδηγίες αυτές αφορούσαν και την τήρηση του *βιβλίου ποιότητας* του προσωπικού της περιφέρειας του κάθε Επιθεωρητή.⁷³⁶

Αξιοπαρατήρητη είναι η αναφορά στα Π.Ε.Σ.Ζ. σε αυτό το «τό βιβλίον ποιότητος τῶν διδασκάλων»,⁷³⁷ το οποίο φαίνεται ότι αποτελούσε - μαζί με τις Εκθέσεις και τη σχετική κάθε φορά νομοθεσία - τη βάση για τις εισηγήσεις του Επιθεωρητή προς το Ε.Σ.

Γενικότερα, οι Επιθεωρητές στις προτάσεις τους προς το Ε.Σ. καταθέτουν τη γνώμη τους για την παιδαγωγική και γνωστική κατάρτιση, για τις διοικητικές ικανότητες και για την εν γένει συμπεριφορά των δασκάλων απέναντι στους μαθητές τους, αλλά και στην κοινότητα όπου ανήκει το σχολείο που υπηρετούν. Ελέγχουν την εφαρμογή των αναλυτικών προγραμμάτων. Εισηγούνται ανάλογα

⁷³⁵ Βλ. σχετικά. περ. *Εκπαιδευτική Επιθεώρησης*, τόμος Γ΄, τεύχος Ι΄, Αθήναι 1920, σ.272- 273. (Αναφέρεται από τον Κ.Γ. Γιαννόπουλο στο: *Από το δάσκαλο στον επιθεωρητή: Η περίπτωση του Β. Παπαγεωργίου (1914-1949)* τόμος Α΄ Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Φιλοσοφική Σχολή- Τμήμα Φιλοσοφίας- Παιδαγωγικής –Ψυχολογίας –Τομέας Παιδαγωγικής, διδακτορική διατριβή, Ιωάννινα 2009, σ.244, σημ.98).

⁷³⁶ Κ.Γ. Γιαννόπουλος, ό.π., σ. 267,269.

⁷³⁷ Πράξη 37^η της 28^{ης} Ιουνίου 1921, σ. 95. Στη συγκεκριμένη περίπτωση το βιβλίο ποιότητας λαμβάνεται υπόψη- μαζί με τη σχετική νομοθεσία του Υπουργείου Παιδείας και τις Εκθέσεις Επιθεωρήσεως - για την προαγωγή δασκάλων.

με το ποιόν τους θετικά η αρνητικά γι' αυτούς και το Ε.Σ. ομόφωνα συμφωνεί, με ελάχιστες εξαιρέσεις διαφωνίας. Οι παρατηρήσεις του έχουν στόχο τη συμμόρφωση των εκπαιδευτικών σε συγκεκριμένες κατευθύνσεις της εκπαιδευτικής πολιτικής:

ι. Η εθνική αποστολή

«Τό Σχολεῖον τοῦτο εἶναι ἐργαστήριον ἐθνικῶν καρδιῶν με κινήτριον δύναμιν τὴν ψυχὴν τῶν διδασκάλων του...»

Η « εθνική αγωγή» θα καθιερωθεί ως βασικός σκοπός της εκπαίδευσης μετά την ανάληψη της εξουσίας από το κόμμα των Φιλελευθέρων. Το «έθνος» κυριαρχεί στο *Πρόγραμμα του Εκπαιδευτικού Ομίλου*,⁷³⁸ ενώ το νομοσχέδιο Τσιριμώκου (1913) προτείνει την ηθική, εθνική και θρησκευτική αγωγή, το οποίο ωστόσο, απορρίφθηκε από τη Βουλή.⁷³⁹

Στη συνέχεια το γλωσσικό ζήτημα - κίνημα του *Εκπαιδευτικού Δημοτικισμού*⁷⁴⁰ θα

οδηγήσει σε μια σύγκρουση που ωστόσο, ανέδειξε και θεμελιώδεις κοινές παραδοχές από διαφορετικούς δρόμους σ' ό,τι αφορά την έννοια του έθνους. Για την κυρίαρχη εθνική ιδεολογία της εποχής η καθαρεύουσα είναι αυτή που διασφαλίζει την ενότητα και αποτελεί απόδειξη της συνέχειας του έθνους. Κοινή πεποίθηση των υποστηρικτών της καθαρεύουσας ήταν ότι ο δημοτικισμός απειλεί την ύπαρξη του *έθνους*.⁷⁴¹ Οι δημοτικιστές εκτός από εχθροί της γλώσσας θεωρούνταν επίσης και εχθροί του *έθνους*, χρηματοδοτούμενα όργανα των Σλάβων και εχθροί της θρησκευτικής πίστης του *έθνους*.⁷⁴²

Ωστόσο, η ενότητα του *έθνους* είναι στόχος και την δημοτικιστών, καθώς πιστεύουν ότι η διγλωσσία είναι επιζήμια εφ' όσον οδηγεί στη διάσπαση γλώσσας και έθνους. Πιστεύουν ότι την ενότητα τη διασφαλίζει η καλλιέργεια μιας, ενιαίας, ζωντανής γλώσσας⁷⁴³ διευκολύνοντας, επιπλέον, έτσι και την ένταξη των «αλλόγλωσσων ομογενών».

⁷³⁸ Α. Δημαράς (επιμ.), *Το αλφαριθμητικό με τον Ήλιο*, Αθήνα, Ερμής, 1976, σ. κέ.

⁷³⁹ Για την Εισηγητική Έκθεση των νομοσχεδίων τα οποία υπέβαλε ο Υπουργός Παιδείας Ιωάννης Δ. Τσιριμώκος βλ. Σ. Μπουζάκης *Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα...ό. π.*, 2002, σ.494-554.

⁷⁴⁰ Περισσότερα βλ. εδώ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2- ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ – ΣΤΑΘΜΟΙ, *Εκπαιδευτικός Δημοτικισμός*

⁷⁴¹ Α. Δημαράς, ό. π., 1974, σ. 85,86.

⁷⁴² Αν. Φραγκουδάκη, *Η Γλώσσα και το Έθνος 1880-1980: Εκατό χρόνια αγώνες για την αυθεντική ελληνική γλώσσα*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 2001, σ.104, 105, Π. Κυπριανός, *Συγκριτική ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης*, Αθήνα, Βιβλιόραμα, 2004, σ. 188, 198, Ρ. Σταυρίδη-Πατρικίου, *Οι φόβοι ενός αιώνα*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2008, σ.89-112

⁷⁴³ Ρ. Σταυρίδη-Πατρικίου, ό.π., σ. 117.

Στην εκπαιδευτική διαδικασία, όμως, οι έννοιες του *έθνους*, *εθνικότητας*, του *εθνισμού* και *εθνικισμού* φαίνεται πως δεν έχουν αποκτήσει ακόμα το έντονα πολιτικο/εθνικό νόημα. Η διαμόρφωση μιας ενιαίας εθνικής ταυτότητας ως σκοπός του εκπαιδευτικού συστήματος⁷⁴⁴ δεν προτάσσεται για τη χρονική περίοδο που εξετάζεται, με δεδομένο ότι ακόμα και ο νόμος του 1929 « Περὶ στοιχειώδους εκπαίδευσεως» αναφέρει ως «σκοπό των δημοτικών σχολείων τη στοιχειώδη προπαρασκευή των μαθητῶν δια την ζώην και την παροχήν εις αυτούς των απαραίτητων προς μόρφωσιν χρηστοῦ πολίτου στοιχείων».⁷⁴⁵

Εν τῷ μεταξύ με την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1917⁷⁴⁶ το ενδιαφέρον των συντακτῶν των νέων βιβλίων επικεντρώνεται στην ανταπόκριση των αναγνωστικῶν κυρίως στη νέα διάσταση της θρησκευτικής, ηθικής και εθνικής αγωγῆς, απαλλαγμένης ἀπὸ δογματισμούς και λογοκοπία.⁷⁴⁷ Στο κείμενο των οδηγιῶν της συντακτικῆς επιτροπῆς προς τοὺς συγγραφῆς των νέων βιβλίων αναφέρεται: « ...δέον να δοθῆι προσοχή ὅπως αποφευχθῆι ὁ σωβινισμὸς ως ἐμβάλλων εις τὰς ψυχὰς των μαθητῶν περιφρόνησιν, μίσος κατ' ἄλλων λαῶν και ἐκδικητικότητα τυφλήν, ἐνῶ ἡ φιλοπατρία πρέπει να θεμελιωθῆι προπαντὸς εις τὴν καθαρὰ ἀγάπην της πατρίδος και της ἐλευθερίας, εις τὴν ἐκτίμησιν του εθνικοῦ πολιτισμοῦ και τον πόθον υπέρ της συντηρήσεως και της προαγωγῆς του, οφείλοντα να ἐξυψωθῆι μέχρις αυτοθυσίας υπέρ της πατρίδος...».⁷⁴⁸

Το νέο νομοθετικό πλαίσιο (διάταγμα 2585 της 11^{ης} Μαΐου 1917 το οποίο τροποποιεῖται και επικυρώνεται με τὸν νόμο 1332 της 9^{ης} Μαΐου 1918)⁷⁴⁹ πριν καταργηθῆι τὸ 1920 οδήγησε στην ἐκδοση 13 νέων αναγνωστικῶν στη δημοτικὴ τα οποία ἔφεραν νέα πνοή στην ἐκπαίδευση. Ἡ καθιέρωση της δημοτικῆς ἦταν φορέας μιας σειράς αλλαγῶν σε παιδαγωγικό και ιδεολογικό επίπεδο.⁷⁵⁰ Ὡστόσο, τὰ νέα βιβλία δέχτηκαν αρνητικὴ κριτικὴ ὄχι μόνο ἀπὸ τοὺς

⁷⁴⁴ Βλ. ενδεικτικὰ Α. Δημαράς, *Ἡ ἐκπαίδευση 2003*, σ. 194, Π. Κυπριανός, ὁ.π., σ. 85

⁷⁴⁵ Ἄρθρο 3, Νόμος 4397/16 Αυγούστου 1929 «Περὶ στοιχειώδους εκπαίδευσεως», βλ. Σ. Μπουζάκης, *Εκπαιδευτικὲς μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα...* ὁ.π., 2002, σ. 854.

⁷⁴⁶ Περισσότερα βλ. ἐδῶ στο ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2- ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ – ΣΤΑΘΜΟΙ, *Ἡ εκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση του 1917*.

⁷⁴⁷ Περισσότερα βλ. ενδεικτικὰ: Ευαγ. Καυκούλα, *Τὸ γλωσσικό μάθημα στην πρωτοβάθμια ἐκπαίδευση κατὰ τὴν περίοδο 1830-1970. Εκπαιδευτικὴ πολιτικὴ και παιδαγωγικὲς διαστάσεις*, Ἐθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνῶν, Αθήνα 2010, διδακτορικὴ διατριβή, σ. 294- 309, στην ἐνότητα: *Τὰ νέα σχολικά βιβλία: Ἐνα μοναδικὸ γεγονός στην ἐλληνικὴ ἐκπαίδευση*.

⁷⁴⁸ «Πρακτικόν της συντακτικῆς επιτροπῆς των αναγνωστικῶν βιβλίων του κράτους». Το κείμενο σύμφωνα με τὸν Φίλιππα Ηλιοῦ συνέταξε ὁ Γληνός. (Για τὸ ἀπόσπασμα βλ. Φ. Ηλιοῦ, *Ψηφίδες ιστορίας και πολιτικῆς του εικοστοῦ αἰῶνα*, ἐκδοτικὴ φροντίδα Ἄννα Ματθαίου, Στρατῆς Μπουρνάζος, Πόπη Πολέμη, Αθήνα, Πόλις, 2007, σ. 187)

⁷⁴⁹ Για τὸ νομοθετικό πλαίσιο της μεταρρύθμισης 1917-1918 βλ. Αχ. Γ. Καψάλης, Δ. Φ. Χαραλάμπους, *Σχολικά ἐγχειρίδια: θεσμικὴ εξέλιξη και σύγχρονη προβληματικὴ*. Νέα ἀναθεωρημένη ἐκδοση, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2008, σ. 68-73.

⁷⁵⁰ Βλ. ενδεικτικὰ Α. Δημαράς (επιμ), *Τὸ ἀλφαριθμητὰρι με τὸν ἥλιο*, Αθήνα, Ερμῆς, 1976, Αν. Φραγκουδάκη, *Τὰ αναγνωστικά του δημοτικοῦ σχολείου: ιδεολογικός πειθαναγκασμός και παιδαγωγικὴ βία*, Αθήνα, Θεμέλιο, 1978, σ.139-173, Θεοφ. Δ. Χατζηστεφανίδης, *Ἱστορία της Νεοελληνικῆς Εκπαίδευσης (1821-1986)*, Αθήνα, Παπαδήμας, 1986, σ. 266, Αθ. Τ. Καραφύλλης, *Νεοελληνικὴ ἐκπαίδευση: δύο αἰῶνες μεταρρυθμιστικῶν προσπαθειῶν*, Αθήνα, Κριτικὴ, 2002,

υπερασπιστές της καθαρεύουσας, αλλά και από μερικούς τους δημοτικιστικές με βασικό επιχείρημα ότι δεν καλλιεργούν «τα μεγάλα ιδανικά» της πατρίδας, της θρησκείας και της οικογένειας και επομένως είναι ακατάλληλα για την εθνική διαπαιδαγώγηση των μαθητών.⁷⁵¹ Ο κύκλος έκλεισε το 1920 με την κυβερνητική αλλαγή και την επιστροφή σε όσα ίσχυαν πριν το 1917.⁷⁵²

Η Μικρασιατική Καταστροφή επέφερε το τέλος της Μεγάλης Ιδέας, που κινητοποιούσε όλες τις κοινωνικές δυνάμεις προς ένα εθνικό σκοπό, με αποτέλεσμα να εμφανιστεί ένα ιδεολογικό κενό και σύγχυση. Ήδη είχε αρχίσει από το 1920 μια ιδεολογική αντιπαράθεση μεταξύ των διανοουμένων για τη σχέση του σχολείου με τις επιδιώξεις του κράτους.⁷⁵³ Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες γίνεται κατανοητό όχι μόνο από την προοδευτική μερίδα της αστικής τάξης αλλά και από τη συντηρητική ότι η παιδεία χρειάζεται μια ριζική αλλαγή των βασικών της στόχων, ανάγκη που θα οδηγήσει στην εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1929. Ωστόσο, το Πρόγραμμα Σπουδών του δημοτικού σχολείου παραμένει αμετάβλητο. Τα μαθήματα στο αναλυτικό πρόγραμμα εξακολουθούν να παραμένουν ίδια από το 1913 και οι ώρες του γλωσσικού μαθήματος να υπερτερούν των άλλων μαθημάτων.⁷⁵⁴ Η διγλωσσία τόσο στο δημοτικό όσο και στις πρώτες τάξεις του γυμνασίου συνεχίζεται και κατά τα επόμενα χρόνια. Έτσι συντηρείται η υπάρχουσα κοινωνική τάξη πραγμάτων και εξυπηρετείται «ο κοινωνικός έλεγχος που ασκείται χάρη στο σχολικό μηχανισμό».⁷⁵⁵

Έτσι από το 1913 μέχρι και το 1929 ο βασικός προσανατολισμός και το πνεύμα της εκπαίδευσης συγκλίνουν στη διαμόρφωση του «χρηστού πολίτου». Το γλωσσικό δε ζήτημα κατά τα τελευταία έτη αυτής της περιόδου, αλλά κυρίως κατά τα μετέπειτα χρόνια, ανέδειξε τις έντονες ιδεολογικές διαφωνίες μεταξύ των συντηρητικών και των δημοτικιστών, οι οποίοι κατηγορήθηκαν ότι επεδίωκαν «την πλήρη χαλάρωσιν του εθνικού και θρησκευτικού παράγοντος»⁷⁵⁶

σ.95-98, Α. Δημαράς, «Η εκπαίδευση 1909-1922: Μεγάλα εκσυγχρονιστικά σχέδια και αντιδράσεις», στο *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, τ.6, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2003, σ.163-178, Δ. Α. Διαμαντής, *Τα σχολικά προγράμματα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και η πολιτική ιδεολογία (1830-1920): Συμβολή στην ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης*, Αθήνα, εκδ. Γρηγόρη, 2006, σ. 362-375, Χ. Κάτσικας και Κ. Θεριανός, *Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης: Από την ίδρυση του ελληνικού κράτους μέχρι το 2007*, Αθήνα, Σαββάλας, 2007, σ.130-133, Ν. Π. Τερζής, *Μελέτη της Εκπαίδευσης του Νεοελληνισμού: Πριν από το κράτος- Έξω από το κράτος- Στο κράτος, Θεσσαλονίκη, Αφοί Κυριακίδη, 2010, σ.309-310.*

⁷⁵¹ Π. Δέλτα, «Τα καινούρια αναγνωστικά μας», τόμος Ζ', *Δελτίον Εκπαιδευτικού Ομίλου* 1919, σ. 44-73, Γ. Καζαντζάκη, *Ζαχαρίας Παπαντωνίου, Τα ψηλά βουνά (κριτικό σημείωμα)*, (χ.ε.) 1919.

⁷⁵² Περισσότερα βλ εδώ στο ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2- ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ – ΣΤΑΘΜΟΙ.

⁷⁵³ Βλ. ενδεικτικά Αν. Φραγκουδάκη, *Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και φιλελεύθεροι διανοούμενοι*, Αθήνα, Κέδρος 1977.

⁷⁵⁴ Κ.Τσουκαλάς, *Εξάρτηση και αναπαραγωγή... ό.π.*, σ. 530-531.

⁷⁵⁵ Χ. Νούτσος, *Προγράμματα μέσης εκπαίδευσης και κοινωνικός έλεγχος (1931-1973)*, Αθήνα, Θεμέλιο, 1999, σ. 220,229.

⁷⁵⁶ Χ. Νούτσος, ό.π., σ. 248

Τα σπέρματα του Διχασμού, ορατά ήδη μετά το τέλος των Βαλκανικών πολέμων, δεν άφηναν περιθώριο για μια ξεκάθαρη αντίληψη της έννοιας της εθνικής ολοκλήρωσης. Ελληνοκεντρισμός και φιλοευρωπαϊσμός ήταν οι πόλοι της αντιπαράθεσης, στους οποίους στοιχίζονται από τη μια ο φόβος και η πολιτισμική αυτάρκεια και από την άλλη η ανεξιθρησκεία και το αντιπροσωπευτικό σύστημα.⁷⁵⁷ Μόλις το 1926 ο Δημήτρης Γληνός στην *Κριτική των ελληνικών σχολικών εγχειριδίων* διαχώριζε τον τυφλό και αποκλειστικό εθνικισμό που επικράτησε μετά τους Βαλκανικούς πολέμους από την «καλώς εννοουμένη αγάπη της πατρίδος και του ελληνικού πολιτισμού, της ελληνικής αυθυπαρξίας και ελευθερίας»,⁷⁵⁸ ιδανικά που πρέσβευε η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1917.

Σ' ό,τι αφορά το Ζαγόρι, πριν από τη χρονική περίοδο που αναφερόμαστε και ειδικότερα μετά την απελευθέρωση, χαρακτηρίζεται από τον Επιθεωρητή Αλεξ. Καθάρειο ως προπύργιο και κοιτίδα του Ηπειρωτικού πατριωτισμού και της Ηπειρωτικής παιδείας.⁷⁵⁹ Επίσης, ότι, παρ' όλους τους απηνείς διωγμούς που δέχτηκε με την πτώση του Αλή-πασά και τις αλβανικές και τις ληστρικές επιδρομές, μπόρεσε να διατηρήσει ακμαίο το φρόνημα, αλώβητα τα έθιμα και «πλήρη» την εκπαίδευση. Ο συνδυασμός δε της νομιμοφροσύνης των κατοίκων, της επιχειρηματικότητας καθώς επίσης της οικονομίας και φιλοπατρίας συνετέλεσαν στην οικονομική ανάπτυξη.⁷⁶⁰ Εκτιμά ότι στο Ζαγόρι διατηρήθηκε διατηρήθηκε δια μέσου των αιώνων πιο γνήσια η προφορά της ελληνικής γλώσσας και «περιεσώθη ακραιφνέστερον το εθνικόν φρόνημα».⁷⁶¹

Οι λέξεις *εθνισμός* και *εθνικισμός* αναφέρονται σε λίγες περιπτώσεις, όπως για το Τσερνέσι, για το οποίο σημειώνεται πως οι πλείστοι των κατοίκων «είναι αγράμματοι, αδιάφοροι και απρόθυμοι εις τα γράμματα και τον εθνικισμό»,⁷⁶² οι δε Καπεσοβίτες είναι εθνολογικά «πάντες Έλληνες χριστιανοί ορθόδοξοι μετά φανατικού Εθνισμού».⁷⁶³

Η εθνική διάσταση κάνει κυρίαρχη την παρουσία της στην οργάνωση και λειτουργία ειδικά των βλαχόφωνων χωριών του Ζαγορίου, όπως αυτό γίνεται εμφανές από τις σχετικές αποφάσεις του Εποπτικού Συμβουλίου της *Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ζαγορίου*, για το χρονικό διάστημα που εξετάζουμε.

⁷⁵⁷ Ρ. Σταυρίδη-Πατρικίου, *Οι φόβοι ενός αιώνα*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2008, σ. 157

⁷⁵⁸ Φ. Ηλιού, «Κριτική των ελληνικών σχολικών εγχειριδίων από τον παιδαγωγό και δημοτικιστή Δημήτρη Γληνό», *Η Ελλάδα των Βαλκανικών πολέμων*, Αθήνα, Ε.Λ.Ι.Α., 1993. Αποκορύφωμα της καλλιέργειας του εθνικισμού και του φυλετικού ανταγωνισμού παρατηρείται, σύμφωνα με το Δ. Γληνό, στα διδακτικά βιβλία της περιόδου από το 1914-1917. Βλ. γι' αυτό Φ. Ηλιού «Σχολικά εγχειρίδια και εθνικισμός. Η προσέγγιση του Δημήτρη Γληνού», ό.π., σ. 271, 277-278.

⁷⁵⁹ Σπ. Εργολάβος, *Τα Ζαγοροχώρια στις αρχές του αιώνα μας ...* ό.π., σ. 36.

⁷⁶⁰ Ό.π., σ. 37.

⁷⁶¹ Σπ. Εργολάβος, *Τα Ζαγοροχώρια στις αρχές του αιώνα μας ...* ό.π., σ. 46.

⁷⁶² Σπ. Εργολάβος, *Τα Ζαγοροχώρια...* ό.π., σ. 47.

⁷⁶³ Ό.π., σ. 91.

Συχνή είναι στην περίπτωση αυτή η παρουσία της λέξης εθνικός/ή. Παραθέτουμε ενδεικτικές τις αναφορές ως έχουν στο ευρύτερο πλαίσιο του κειμένου:

1. «...ὡς ἀδιαφορήσαντος περί τῆς ἐθνικῆς σημασίας τῆς εἰς Βωβοῦσαν ἀποστολῆς του...» και «σπουδαία ἐθνικά συμφέροντα ἀπήτουν τὴν παρουσίαν αὐτοῦ».Και στη συνέχεια: «...καί μεταβάς ἐκεῖσε ἐγκατέλιπε μετὰ μῆναν, δηλ. τὴν 6^η Νοεμβρίου 1918, τὴν θέσιν του ταύτην, ἔνθα σπουδαία ἐθνικά συμφέροντα ἀπήτουν τὴν παρουσίαν αὐτοῦ.» (Στην περίπτωση του Σπ. Στεφανίδου, δημοδιδασκάλου Ἄνω Βίτσης, επειδή παρ' ὅτι υπήρχε ειδική διαταγή του Γενικού Διοικητῆ Ἡπείρου για την απόσπασή του στην κενή θέση του Σχολείου αρρένων Βωβούσης, όπου και λειτουργούσε τριτάξιο μεικτό σχολεῖο της Ρουμανικῆς Προπαγάνδας, αφού μετέβη ἐκεῖ την εγκατέλειψε μετὰ ἀπὸ ἓνα μῆνα).⁷⁶⁴

2. «...ἀντελήφθην, ὅτι, ἡ περαιτέρω αὐτόθι διαμονή τῆς νηπιαγωγοῦ ταύτης οὐδαμῶς συμφέρει ἀπὸ τῆς ἐκπαιδευτικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀπόψεως καὶ ὅτι αὕτη δέον ν' ἀντικαταστή δι' ἄλλης ἐργαζομένης ἀθορύθως, ἱκανῆς καὶ μείζονα ἐπίγνωσιν ἐχούσης τῆς ἀποστολῆς της.» Και στη συνέχεια: «ἐν Φλαμπουραρίῳ δέν ὑπάρχουσιν αἱ αὐταὶ συνθῆκαι, οἷαι εἶναι αἱ ἐν Βωβούσῃ, καθότι καὶ μικρότερα εἶναι ἡ κοινότης καὶ προπαγάνδαι ξέναι δέν ἐρριζοβόλησαν, ὥστε νά καταστρέψωσι τὴν μεταξύ τῶν κατοίκων ἐθνικὴν σύμπνοιαν». (Πρόκειται για τη μετάθεση της Νηπιαγωγοῦ Μαρίας Βόντα ἀπὸ το μονοτάξιο Νηπιαγωγεῖο Βωβούσας στο ἰσόβαθμο του Φλαμπουραρίου).⁷⁶⁵

3. «...ἡ ὑπηρετοῦσα ἀπὸ ἐννεατίας νηπιαγωγός Μαρῖκα Βόντα δέν ἠδυνήθη ν' ἀναταποκριθῆ πρὸς τὴν ἐκεῖσε ἐθνικὴν ἀποστολήν της· τουναντίον, οὔσα μάλλον θυρυβοποιός, διὰ τῆς ἐν τῇ Κοινωνίᾳ διαγωγῆς της συνετέλεσεν ἴσως, ὥστε νά ἐπαυξηθῆ ἡ μεταξύ τῶν Ῥουμανιζόντων καὶ Ἑλληνιζόντων διάστασις...ἡ περαιτέρω αὐτόθι παραμονή τῆς Νηπιαγωγοῦ ταύτης οὐδαμῶς συμφέρει ἀπὸ τε ἐκπαιδευτικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀπόψεως καὶ ὅτι αὕτη δέον ν' ἀντικαταστή δι' ἄλλης ἐργαζομένης ἀθορύθως καὶ μείζονα ἐπίγνωσιν ἐχούσης τῆς ὑψηλῆς ἐκεῖσε ἀποστολῆς της».⁷⁶⁶ (Στην περίπτωση της Νηπιαγωγοῦ Βωβούσας Μαρῖκας Βόντα)

4. «...ἐν Φλαμπουραρίῳ δέν ὑπάρχουσιν αἱ αὐταὶ συνθῆκαι, οἷαι αἱ ἐν Βωβούσῃ, καθότι καὶ μικρότερα εἶναι ἡ Κοινότης καὶ προπαγάνδαι ξέναι δέν ἐρριζοβόλησαν, ὥστε νά καταστρέψωσι τὴν μεταξύ τῶν κατοίκων ἐθνικὴν σύμπνοιαν». (Αναφέρεται στην αμοιβαία μετάθεση μεταξύ Μαρῖκας Βόντα (ἀπὸ το μονοτ. Νηπιαγωγεῖο Βωβούσας στο ἰσόβαθμο του Φλαμπουραρίου) και της Ουρανίας Τζαμίχα).⁷⁶⁷

⁷⁶⁴Π.Ε.Σ.Ζ, σ. 10,11.

⁷⁶⁵Π.Ε.Σ.Ζ, σ.21.

⁷⁶⁶Π.Ε.Σ.Ζ, σ.25.

⁷⁶⁷Π.Ε.Σ.Ζ, σ.26.

5. «καθότι δι' ἐξαιρετικούς ἐθνικούς λόγους ἀποσπασθεῖσα διά τῆς ὑπ' ἀριθμόν 12507 τῆς 13^{ης} Σεπτεμβρίου 1919 ἀποφάσεως τῆς Σ^{ης} Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου εἰς τό Νηπιαγωγεῖον Βωβούσης ἠρνήθη ὑπηρεσίαν καί ἐγκατέλιπε τήν θέσιν τῆς» (Στην περίπτωση τῆς Ουρανίας Τζαμίχα, νηπιαγωγού Φλαμπουραρίου).⁷⁶⁸

6. «...ἐθνική ἀνάγκη ἐπιβάλλει τήν ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἀναπήρου τούτου διδασκάλου καί τήν ἀντικατάστασιν αὐτοῦ διά ἄλλου ἱκανοῦ καί δυναμένου ἐπωφελῶς ἐν Κοινότητι ξενοφώνῳ, οἷα ἡ τοῦ Τσερνεσίου, νά ἐργασθῆ». (Πρόκειται γιά τῆ μετάθεση τοῦ ἀ' υποδιδ/λου Νικολ. Μπιζακίδου ἀπό το κοινό Δημοτ. Σχολεῖο τῆς κουτσοβλαχοφώνου κοινότητος Τσερνεσίου στήν κενή θέση τοῦ κοινού Δημοτ. Σχολεῖο τῆς ἐλληνοφώνου κοινότητος Καμνιάς).⁷⁶⁹

7. «...κατέστη ἀδύνατος ἡ περαιτέρω ἐν τῇ κοινότητι Βωβούση παραμονή τοῦ ἄνευ σπουδαίας βλάβης τῶν γενικωτέρων ἐθνικῶν συμφερόντων». (Πρόκειται γιά τῆ μετάθεση τοῦ Νικολ. Χατζηβασδέκη Γ'βαθμίου Δημοδιδ/λου ἀπό το πλήρες Δημοτ. Σχολ. ἀρρ. Βωβούσας στο πλήρες Μεικτό Δημοτ. Σχολ. Μπάγιας).⁷⁷⁰

8. «...κεκτημένος τά ἀνωτέρω πλεονεκτήματα καί ἐπιθυμῶν νά ἐργασθῆ ἀπό Ἐκπαιδευτικῆς καί ἐθνικῆς ἀπόψεως ἐν Βωβούσῃ...» (Αφορά τῆ μετάθεση τοῦ Κωνστ. Τσιντζοπούλου Γ/βάθμιου Δημοδ/λου ἀπό το πλήρες Μεικτό Δημοτ. Σχολεῖο τοῦ ἐλληνοφώνου Παπίγκου στήν κενή θέση τοῦ πλήρους Δημοτ. Σχολεῖο ἀρρ. τῆς κοινότητος Βωβούσας).⁷⁷¹

9. «...δι' ἐξαιρετικούς λόγους, ἀπολύτου ἐθνικῆς κ' Ἐκπαιδευτικῆς ἀνάγκης, ἐπιβαλλομένην τήν μετάθεσιν τοῦ Εὐλαμπίου Γκολέτση Γ/βαθμίου Δημοδιδ/λου ἐκ τοῦ πλήρους Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολεῖο Μπάγιας εἰς τό ἰσόβαθμον τοιοῦτο Παπίγκου (μικρᾶς συνοικίας).⁷⁷²

10. «...οὐδεμίαν παραλείπει εὐκαιρίαν εἴτε ὑπό τύπον διδ/λιας, εἴτε ὑπό τύπον διδ/χῆς ν' ἀναπτύξῃ μετ' ἐνθουσιασμόν ἐνδόξους σελίδας τῆς ἐθνικῆς μας ἱστορίας· συντελεῖ εἰς τόν μεγαλοπρεπέστερον ἑορτασμόν τῆς ἐθνικῆς ἑορτῆς κ' τῶν ἄλλων σχολικῶν τοιοῦτων, εἰς ἃς προσδίδει πάντοτε χαρακτῆρα ἐθνικόν... Τό Σχολεῖο τοῦτο εἶναι ἐργαστήριον ἐθνικῶν καρδιῶν με κινήριον δύναμιν τήν ψυχῆν τῶν διδ/λων τοῦ καί ἰδίᾳ τοῦ Νικ. Δεβελέγκα, ὅστις οὐ μόνον ὡς χριστιανός, ὡς Ἕλληνα πολίτη καί ὡς διδ/λος εἶναι ὑπόδειγμα...». Τα ἀποσπάσματα ἀφοροῦν τῆν περιγραφή τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ Νικόλ. Δεβελέγκα, υποδιδάσκαλο τῆς κουτσοβλαχοφώνου Λαῖστῆς.⁷⁷³

11. «... ὅτι τό ἐν τῇ κουτσοβλαχοφώνῳ κοινότητι Βωβούση μονοτάξ. Δημοτ. Σχολ. θηλέων δι' ἔλλειψιν διδασκαλίας ἀργεῖ ἐπί μεγίστη ζημίᾳ τῶν ἐθνικῶν

⁷⁶⁸Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 31.

⁷⁶⁹Π.Ε.Σ.Ζ., σ.93.

⁷⁷⁰Π.Ε.Σ.Ζ., σ.94.

⁷⁷¹Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 94,95.

⁷⁷²Π.Ε.Σ.Ζ., σ.95.

⁷⁷³Π.Ε.Σ.Ζ., σ.110.

ἡμῶν συμφερόντων...» (Αναφέρεται στην απόφαση μετάθεσης της Δημοδ/λίσσας Αγγελικής Καζαντζή από το καταργούμενο Δημοτ. Σχολείο Θηλέων Φραγκάδων στο «ἀργοῦν» μονοτάξιο σχολείο της κουτσοβλαχοφώνου κοινότητας Βωβούσας).⁷⁷⁴

12. «...ἐξηυτέλισε τὴν θέσιν τοῦ Ἑλληνα Διδασκάλου πρὸ τῶν ὁμμάτων τῶν παιδίων – ἅτινα διὰ παντός τρόπου προσπαθεῖ νὰ ἐλκύσῃ πρὸς ἑαυτὸ τὸ Ρουμανικὸν Σχολεῖον – καὶ πρὸ τῶν ὁμμάτων τῆς κοινωνίας ἐν γένει ἐπὶ μεγίστη ζημία τῶν ἐθνικῶν μας συμφερόντων...ἡ ἐν τῷ σχολείῳ ἐργασία του ὡς Διδασκάλου μὲν ὑπῆρξε μικρά, ἀπὸ ἐθνικῆς δὲ ἀπόψεως ἀρνητικὴ καὶ ἐπιβλαβής...» (Τα αποσπάσματα αφορούν την αρνητική κριτική του Επιθεωρητή για τον Κων. Τσιντζόπουλο, πτυχιούχο Δημ/λο του Μονοτάξιου Δημ. Σχολείου αρρένων Βωβούσας).⁷⁷⁵

13. Στην 93^η Πράξη το Ε.Σ. αποφάσισε - «δι' ἐξαιρετικούς ἐθνικούς λόγους» και για την καταπολέμηση των προπαγάνδων - την προαγωγή του μονοτάξιου Δημοτικού Σχολείου Βωβούσας σε διτάξιο⁷⁷⁶

14. «...πρὸς δὲ τούτοις ἐπιφυλάσσονται ἵνα ἐν περιπτώσει καθ' ἣν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι οὕτω πως ἐθνικῶς ἐργασθῆ προτείνει... αὐτόν, ὡς ἄξιον ἐπαίνου καὶ τιμητικῆς διακρίσεως» (Το απόσπασμα αναφέρεται στη θετική αξιολόγηση του Επιθεωρητή για το δημοδιδάσκαλο αρρ. Βωβούσας Πέτρο Στούπη).⁷⁷⁷

15. «... διδάσκων δὲ εἰς ξενόφωνον Κοινότητα προσέφερον ἐπὶ εἰκοσαετιαν πολυτίμους ἐθνικάς ὑπηρεσίας. Ἐνεκα τῆς ἄκρας ἐπιμελείας του, τοῦ ἐθνικοῦ καὶ εὐγενοῦς χαρακτήρος του ἀπολαύει ἀμερίστου σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης παρά τῆς ἐν ἧ ὑπηρετεῖ κοινωνίας» (Η αναφορά στην περίπτωση του δημοδιδάσκαλου Νικόλ. Δεβελέγκα).⁷⁷⁸

Η ανάγκη αναχαίτισης του ρουμάνικου προσηλυτισμού οδήγησε στην εδραίωση και αναπαραγωγή της εθνικής ταυτότητας,⁷⁷⁹ μέσω της εκπαίδευσης

⁷⁷⁴Π.Ε.Σ.Ζ., σ.134.

⁷⁷⁵Π.Ε.Σ.Ζ., σ.185.

⁷⁷⁶Π.Ε.Σ.Ζ.,σ. 215.

⁷⁷⁷Π.Ε.Σ.Ζ.,σ. 215.

⁷⁷⁸Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 235,236.

⁷⁷⁹ Για μια θεωρητική προσέγγιση της έννοιας της εθνικής ταυτότητας και του συσχετισμού της με την «κατασκευή» των εθνών βλ. ενδεικτικά: Ευμ. Κηπουροπούλου, *Η μελέτη της εθνικής ταυτότητας και ετερότητας μέσω της παραγωγής λόγου μαθητών και μαθητριών με πολιτισμική ετερότητα: πολυπολιτισμικότητα και πολλαπλές ταυτότητες*, διδακτορική διατριβή, Φιλοσοφική Σχολή Α.Π.Θ., Τμήμα Φιλοσοφίας Παιδαγωγικής - Τομέας Παιδαγωγικής, -Θεσσαλονίκη, 2010, σ.28-34 στη θεματική ενότητα: *Ἔθνος και εθνική ταυτότητα. Ενωσιολογική προσέγγιση*, σ. 17-49. Για τη χρήση του όρου εθνική ταυτότητα με πολιτική και πολιτισμική διάσταση βλ. Θ. Βερέμης, «Εισαγωγή» στο Θ. Βερέμης (επιμ), *Εθνική ταυτότητα και εθνικισμός στη νεότερη Ελλάδα*, Αθήνα, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1997, σ.11-26, Π. Μ. Κιτρομιλίδης, «Νοερές κοινότητες και οι απαρχές του εθνικού ζητήματος στα Βαλκάνια» στο Θ. Βερέμης (επιμ), *Εθνική ταυτότητα και εθνικισμός στη νεότερη Ελλάδα...* ό. π. Στο πλαίσιο των νέων προσεγγίσεων βλ. St. Woolf, *Ο Εθνικισμός στην Ευρώπη*, Αθήνα, Θεμέλιο, 1995.

που βασικό στόχο έχει να προάγει την εθνική διαπαιδαγώγηση. Οι έννοιες του ελληνισμού, του έθνους,⁷⁸⁰ και της εθνικής αγωγής ταυτίζονται με την επίγνωση της πολιτισμικής παράδοσης, της συνείδησης του ανήκειν σε μια συγκεκριμένη εθνοτική⁷⁸¹ κοινότητα με συγκεκριμένη ταυτότητα⁷⁸² και με βασικό μέσο - για την επίγνωση αυτή - το σχολείο.

Ο δάσκαλος, επομένως, ως φορέας και αναπαραγωγός των αντιλήψεων αυτών έπρεπε να έχει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και διδακτική μεθοδολογία που να τον καθιστούν ικανό για την εθνική του αποστολή.

Στα υπό έρευνα Π.Ε.Σ.Ζ, χαρακτηριστικές είναι οι περιπτώσεις των εξής εκπαιδευτικών: του υποδιδάσκαλου Λάιστας Νικόλ. Δεβελέγκα, του Κωνστ. Γκράτζιου, Γ^{ου}δημοδιδ/λου - Διευθυντή του διταξ. Δημοτ. Σχολείου Τσερβαρίου και ο δημοδιδάσκαλος αρρ. Βωβούσας Πέτρος Στούπης.

⁷⁸⁰ Για ορισμούς και χρήση της έννοιας έθνος βλ. ενδεικτικά: Α. Λιάκος, *Πώς στοχάστηκαν το έθνος αυτοί που ήθελαν να αλλάξουν τον κόσμο*, Αθήνα, Πόλις, 2005, Σ. Γ. Παλάσκας, *Η συγκρότηση του ελληνικού έθνους και η εκπαίδευση...* ό.π., 2012, σ. 20- 32 και 246-256.

Για το φαινόμενο της συγκρότησης του ιδεολογήματος του «έθνους» και της διαδικασίας διαμόρφωσης της εθνικής συνείδησης βλ. ενδεικτικά τις θεωρίες των Ernest Gellner (E. Gellner, *Έθνος και εθνικισμός*, μετφρ. Δώρα Λαφαζάνη, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1992) και Benedict Anderson (Μπ. Άντερσον, *Φαντασιακές κοινότητες. Στοχασμοί για τις απαρχές και τη διάδοση του εθνικισμού*, μετφρ. Ποθητή Χατζαρούλα, Αθήνα, Νεφέλη, 1997). Βλ. και την ανάλυση των φάσεων της ανάπτυξης του εθνικισμού και της κατάταξης των εθνικών κινήματων σ' αυτές του Miroslav Hroch (M. Hroch, «Από το εθνικό κίνημα στην εθνική ολοκλήρωση» στο Α. Λιάκος (επιμ.), *Εθνικό κίνημα και Βαλκάνια*, μετφρ. Νίκος Ποταμιάνος (κ. ά.), Αθήνα, Θεμέλιο, 1996, σ. 17-54. Για τους ορισμούς που έχουν προταθεί για την έννοια του εθνικισμού βλ. ενδεικτικά Σ. Γ. Παλάσκας, *Η συγκρότηση του ελληνικού έθνους και η εκπαίδευση...* ό.π., 2012, σ.32-38, όπου το γενικότερο συμπέρασμα ότι ο εθνικισμός σε όποια του έννοια ή μορφή (ιδεολογία, Λόγος, κίνημα και συναίσθημα) είναι ένα ιστορικό φαινόμενο, συνυφασμένο με την εποχή της νεωτερικότητας.

⁷⁸¹ Για τον προσδιορισμό της έννοιας εθνοτικός, εθνοτοπικός βλ. ενδεικτικά: Β. Δαλκαβούκης, *Ζαγορίσιοι, βλάχοι, σαρακατσάνοι, γύφτοι: εθνοτοπικές ομάδες στο Ζαγόρι τον 20^ο αι.,...* ό. π., όπου σημειώνεται: «Στην άποψη ότι η πολιτισμική ιδιαιτερότητα μιας ομάδας είναι ικανό στοιχείο για το χαρακτηρισμό της ως εθνοτικής (ethnic group ή ethnicity) συγκλίνουν τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότεροι ανθρωπολόγοι.... Ως εθνοτοπική ομάδα θα μπορούσε να οριστεί μια υποομάδα που ανήκει σε μια αναγνωρίσιμη εθνοπολιτισμική κατηγορία, αλλά ταυτόχρονα διαμορφώνει μια ιδιαίτερη ταυτότητα στο πλαίσιο της επαφής της μ' ένα δεδομένο χώρο λόγω της προσαρμογής της στους περιορισμούς που θέτει ο χώρος αυτός, με αποτέλεσμα να αλλοιωθούν ορισμένα εθνοπολιτισμικά της χαρακτηριστικά». (ό.π., σ. 4,5,6). Περισσότερα βλ. ο ίδιος, *Η πένα και η γκλίτσα. Εθνοτική και εθνοτοπική ταυτότητα στο Ζαγόρι τον 20^ο αιώνα*, Αθήνα, Οδυσσεάς, 2005.

⁷⁸² Για την έννοια της εθνοτικής ταυτότητας και τα όρια του μετασχηματισμού της έχουν διατυπωθεί διάφορες θεωρίες. Στις σύγχρονες κοινωνιολογικές έρευνες έδωσαν έμφαση στα συμφραζόμενα τόσο στο μακρο- όσο και στο μικρο- επίπεδο της κοινωνικής ζωής και κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι το νόημα και τα κίνητρα των εθνοτικών δεσμών, γίνονται πιο κατανοητά αν συνδέσουμε τα πολιτικά και οικονομικά συμφραζόμενα με τις καθημερινές συναλλαγές, διαπραγματεύσεις και συναισθήματα. Έτσι, η εθνοτική ταυτότητα δεν μπορεί να είναι σταθερή και ομοιόμορφη. Καθένα από τα χαρακτηριστικά της (γλώσσα, ενδυμασία, θρησκεία, φυλετική καταγωγή, χορός, κ.τ.λ.) αποτελούν μεταβλητές (ανεξάρτητες μεταξύ τους ως ένα βαθμό). Βλ. γι' αυτά Σ. Τρομάρα, *Τα όρια του μετασχηματισμού της εθνοτικής ταυτότητας*, διδακτορική διατριβή, Α.Π.Θ. Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Θεσσαλονίκη, 2008, σ.8

Για τον μεν πρώτο, εκτός των άλλων γνωρισμάτων του, όπως αναφέρθηκε, εξαιρείται ιδιαίτερα η συμβολή του στον εθνικό χαρακτήρα της εκπαίδευσης. Για το λόγο αυτό και κρίθηκε άξιος απονομής επαίνου και τιμητικής διάκρισης. Επαινείται, επίσης, και ο ευγενής και εθνικός χαρακτήρας του και η εκτίμηση της οποίας χαίρει στην κοινωνία όπου ζει.⁷⁸³

Αλλά και ο Κωνστ. Γκράτζιος κρίθηκε, επίσης, «ὡς ἄξιος ἠθικῆς ἀμοιβῆς» όχι μόνο για την προσφορά του στην πατρίδα, αφού ως έφεδρος υπολοχαγός πεζικού «ἀπέσπασεν ἔπαινον τῶν προϊσταμένων αὐτοῦ ἀρχῶν», αλλά και επειδή «...Ἡ συναίσθησις τοῦ πατριωτικοῦ καθήκοντος, ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ χαρακτήρος καί τό σεμνόν τοῦ ἠθους ὑψοῦνται ὡς ἀξιοζήλευτα παραδείγματα οὐ μόνον πρό τῶν μαθητῶν κ' συναδέλφων αὐτοῦ, ἀλλά καί πρό τῶν κατοίκων τῶν ΒΔυτικῶν χωρίων τοῦ Ζαγορίου, παρά τοῖς ὁποίοις ἀπεριόριστον ἀπολαύει ἐκτιμήσεως».⁷⁸⁴

Για το δημοδιδάσκαλο Πέτρο Στούπη, μετά τη θετική εισήγηση του Επιθεωρητή για τον εξαιρετικό του ζήλο και την επιμέλεια υπέρ των εθνικών συμφερόντων, το Εποπτικό Συμβούλιο ενέκρινε να «ἐκφράση πρὸς αὐτόν τὴν εὐαρέσκειάν τους πρὸς δέ τούτοις ἐπιφυλάσσονται ἵνα ἐν περιπτώσει καθ' ἣν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι οὕτω πως ἐθνικῶς ἐργασθῆ προτείνει κατὰ Ἰούλιον ἐρχομένου ἔτους 1926 αὐτόν, ὡς ἄξιον ἐπαίνου καὶ τιμητικῆς διακρίσεως»⁷⁸⁵

Αντίθετα, για τον Κων/νο Τζιντζόπουλο - καταγόμενο από την Πρεμετή – Βορείου Ηπείρου και δάσκαλο στο δημοτικό Σχολείο ἀρρένων της Βλαχοφώνου Κοινότητας Βωβούσης - αρνητική είναι η εισήγηση του Επιθεωρητή Νικ. Χρ. Παπακώστα λόγω της αντεθνικής του δράσης, γεγονός που καλλιέργησε τη φιλορουμανική προπαγάνδα.

Σχετικό παράθεμα: «... Παρ' ἐλπίδα ὅμως ὁ Δημ/λος οὗτος μετὰ ἕναν χρόνον ἀπὸ τῆς ἐν Βωβούσῃ ἐγκαταστάσεως του ὀκνῶν πρὸς δρᾶσιν καὶ ἐργασίαν ἤρξατο ἀδιαφορεῖν πρὸς τὴν ἐν τοιοῦτῳ πλυθησμῷ ἀποστολὴν μέχρι σημείου, ὥστε οὐχὶ πρὸ πολλοῦ νὰ ἐμβάλλῃ εἰς ὑπονοίας μεγάλῃν μερῖδα τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος ταύτης περὶ τοῦ ποιοῦ τῆς ἀπὸ ἐθνικῆς ἀπόψεως δράσεώς του εἰς τρόπον ὥστε αὕτη νὰ ζητῆ νὰ ἀνεύρῃ τὴν αἰτίαν ἐκ προθέσεως φιλαλθανισμοῦ, ἐπὶ τῇ προϋποθέσει ὅτι ἡ ἀλθανικὴ προπαγάνδα εὐνοεῖ καὶ ἐνισχύει τὴν Ρουμανικὴν τοιαύτην...».⁷⁸⁶

Η διδασκαλία των εθνοφρονηματιστικῶν μαθημάτων

⁷⁸³ Πράξη 105 της 30ῆς Ιουνίου 1927, σ.236

⁷⁸⁴ Βλ. γι' αυτά Πράξη 45η της 19^{ης} Φεβρουαρίου 1922, σ.111. Περισσότερα για τη διδασκαλία των εθνοφρονηματιστικῶν μαθημάτων στην ελληνική εκπαίδευση κατά τις αρχές του 20οῦ αιώνα, καθώς και για τους δασκάλους Νικόλ. Δεβελέγκα και Κωνστ. Γκράτζιο, θα αναφερθούν στη συνέχεια.

⁷⁸⁵ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 215.

⁷⁸⁶ Πράξη 72^η της 4^{ης} Φεβρ. 1924, σ. 170.

«...ούδεμίαν παραλείπει εύκαιρίαν εἴτε ὑπό τύπον διδ/λιας, εἴτε ὑπό τύπον διδαχῆς ν' ἀναπτύξη μετ' ἐνθουσιασμόν ἐνδόξους σελίδας τῆς ἐθνικῆς μας ἱστορίας ...»

Ἦδη ἀπό το 18^ο και το 19^ο αἰώνα διαμορφώνεται ο χαρακτήρας του διδασκαλικού επαγγέλματος που αποκρυσταλλώνεται στην απαίτηση να ἔχει ο δάσκαλος συνείδηση της αποστολῆς του ως ἐμφυσητῆς των ἐθνικῶν ἰδανικῶν στους νέους, ἀλλά και ως διαμορφωτῆς ἐλληνοπαίδων.⁷⁸⁷

Την ἀντίληψη αὐτή διαμορφώνει κανεῖς και μέσα ἀπό τις κρίσεις και προτάσεις που διατυπώνουν οἱ Επιθεωρητῆς κατὰ τις περιοδεῖες ἐπιθεώρησης των σχολείων της περιφερείας τους. Ο Επιθεωρητῆς των σχολείων Ζαγορίου Ἀλέξανδρος Καθάρειος στις Ἐκθέσεις του (τον Ιούλιο του 1913) διαπιστώνει ὅτι οἱ δάσκαλοι εἶναι ικανοί, δραστήριοι, μελίχιοι, ευμέθοδοι, ἐπιμελεῖς και ἀξιοπρεπεῖς. Ἀναφερόμενος στη διδακτικὴ τους μεθοδολογία σημειώνει πως εἶναι «παλαιά», ἀλλά ἔχει θετικά ἀποτελέσματα. Πιστεύει, ἀκόμα, πως τα ἐλαττώματα ὅπως του φόβου, της ἀνειλικρίνειας, της δειλίας και της κρυψίνουας «παντὶ δουλεύοντι λῶ ἀναφυόμενα» θα ἐξαλειφθῶν με τη συντονισμένη ἐργασία της Ἐκκλησίας, του Σχολείου και της Κοινωνίας.

Ἐκφράζει, ἐπίσης, την ἀποψη ὅτι ἡ ἠθική και ἐθνική διάσταση στην ἐκπαίδευση θα ἐρθῆ ἀν ἰδρυθῶν προσωρινὰ μονοτάξια Διδασκαλεῖα ἀρρένων και θηλέων, ἀν συγκληθῶν συνέδρια και γίνουν ἐποπτικές διδασκαλίες, καταρτιστοῦν ἐιδικοὶ Νηπιαγωγοί, σταλοῦν ἱεροκήρυκες που με περιοδεῖες σε ὅλη την Ἠπειρο θα θέσουν στερεές βάσεις χριστιανικοῦ ἀλλά και κοινωνικοῦ βίου των νέων συμπολιτῶν. Με αὐτὰ τα μέτρα θα συμβεῖ ἡ «σύμψηξ» της χριστιανικῆς οἰκογένειας και θα δοδεῖ ἐλληνική ἀγωγή στην κοιτίδα αὐτῆ του ἀρχαίου πολιτισμοῦ, θα δυναμώσῃ το ἐθνικό φρόνημα και ἡ ἐκπαίδευση θα διαμορφώσῃ και θα ἀφομοιώσῃ τους «τέως ὑπόδουλους ἀδελφούς». Προτείνει, ἐπίσης, για το Ζαγόρι τον ἐξελληνισμό των ονομάτων, «ἵνα λείψῃ παν ξένον ἶχνος και τα πάντα γίνωσιν Ἐλληνικά».⁷⁸⁸

Το ἰδεολόγημα της ἐλληνικότητας- μετὰ τη μικρασιατική καταστροφή και την κατάρρευση της Μεγάλῃς Ἰδέας- ἀποκτὰ ἓνα πνευματικό περιεχόμενο με ἀναφορές ὄχι στην ἐδαφική ἐπέκταση του ἐλληνικοῦ κράτους, ἀλλά στον πολιτισμό και την παράδοσή του, ἔχοντας πλέον αὐτό συγκεκριμένα γεωγραφικά ὄρια. Ἐτσι, ο Παλαμάς θα σημειώσῃ σχετικά: «Ἐλληνισμός θα πη μόρφωση, πολιτισμός. Κι Ἐλληνισμός θα πη λαός, ἐθνισμός».⁷⁸⁹ Ἡ πολὺπλευρη κρίση -κυρίως των θεσμῶν- και ἡ συνεπαγόμενη κοινωνική ἀνασφάλεια

⁷⁸⁷ Περισσότερα βλ. Π. Σκαμνέλου, *Ἡ ἐλληνική δημοτική ἐκπαίδευση στην Ἠπειρο...* ὁ.π., σ. 295, στην ἐνότητα: *Ἡ ἀναζήτηση μιας «ἐθνικόφρονῆς» ταυτότητας και ἡ συμμόρφωση σ' αὐτή.*

⁷⁸⁸ Βλ. γι' αὐτὰ Σπ. Ἐργολάβος, ὁ. π., σ. 124-126.

⁷⁸⁹ Κ. Παλαμάς, «Πεζοὶ δρόμοι», *Ἄπαντα*, τ.10, 1928, σ.78.

οδηγούσε σε μια αυτοκριτική και σε ένα άγχος αυτοπροσδιορισμού της ελληνικότητας.⁷⁹⁰

Η διατήρηση και καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας.

« ...διά τήν βαθμιαίαν σίγησιν του κουτσοβλαχικού ιδιώματος...»

Ο τονισμός της έννοιας της ελληνικότητας γίνεται κυρίως μέσα από αυτή την προσπάθεια διατήρησης και καλλιέργειας της ελληνικής γλώσσας. Στο βαθμό βέβαια που η ελληνική γλώσσα συνιστά ένα από τα κύρια στοιχεία της ιδεολογικής ένταξης στο έθνος⁷⁹¹ - γλώσσα και ορθοδοξία συνιστούν και κατά την περίοδο αυτή τα διακριτικά και κύρια χαρακτηριστικά της ελληνικής εθνότητας⁷⁹²- το έντονο αυτό ενδιαφέρον γι' αυτήν από πλευράς κρατικής παρέμβασης στην εκπαιδευτική διαδικασία, οπωσδήποτε συντελεί και ως ένα βαθμό στοχεύει στην ανάπτυξη της συνείδησης της ελληνικής ταυτότητας. Η εθνική/μητρική γλώσσα προτείνεται ως η βάση της εκπαίδευσης για κάθε εθνικό εκπαιδευτικό σύστημα στο πλαίσιο της εθνικιστικής ιδεολογίας και επιδιώκεται η καλλιέργεια και συστηματοποίησή της.⁷⁹³

Το βασικό δίπτυχο της πατρίδας και της θρησκείας έπρεπε να προωθείται, λοιπόν, επισταμένα μέσα από τη διδασκαλία συγκεκριμένων εθνικοφρονηματιστικών μαθημάτων, όπως τα Ελληνικά, την ιστορία, τα θρησκευτικά, τη γεωγραφία, αλλά και τη μουσική και τη χειροτεχνία.

Για την εποχή που εξετάζουμε, η γλωσσική αφομοίωση - μέσα από τη σύσταση Νηπιαγωγείων και τη διδασκαλία, πρωτίστως, των Ελληνικών - προσδιόρισε καθοριστικά το χαρακτήρα της εκπαιδευτικής στοχοθεσίας, ειδικά στα βλαχόφωνα χωριά του Ανατολικού τμήματος του Ζαγορίου, όπως ήδη αναφέρθηκε,⁷⁹⁴ αλλά και στα υπόλοιπα βλαχόφωνα χωριά της Ηπείρου.⁷⁹⁵

⁷⁹⁰ Περισσότερα βλ. Δ. Τζιόβας, *Οι μεταμορφώσεις του εθνισμού και το ιδεολόγημα της ελληνικότητας στο Μεσοπόλεμο*, Οδυσσέας, 1998, σ. 14.

⁷⁹¹ Για η γλώσσα ως μέσο ανάπτυξης/διάδοσης του εθνισμού/εθνικισμού βλ. Μπ. Άντερσον, (μτφρ. Ποθητή Χατζαρούλα) *Φαντασιακές κοινότητες. Στοχασμοί για τις απαρχές και τη διάδοση του εθνικισμού*, Αθήνα, Νεφέλη, 1997.

⁷⁹² Κ. Τσουκαλάς, *Εξάρτηση και αναπαραγωγή...ό.π.*, σ. 29-45, Π. Μ. Κιτρομηλίδης, «Νοερές κοινότητες και οι απαρχές του εθνικού ζητήματος στα Βαλκάνια» στο Θ. Βερέμης (επιμ.), *Εθνική ταυτότητα και εθνικισμόςστη νεότερη Ελλάδα*, Αθήνα Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1997, σ. (53-131) 88-89.

⁷⁹³ Ιδιαίτερα στις εθνικές ομάδες χωρίς κρατική υπόσταση, όπως υπήρξαν τα βαλκανικά έθνη. Βλ. Π. Μ. Κιτρομηλίδης, «Νοερές Κοινότητες...» ό.π., σ. 65-71, 88-90.

⁷⁹⁴ Βλ. εδώ στη θεματική: Β. ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΑ-ΣΧΟΛΕΙΑ ε. Ξενόφωνα vs Ρουμανικά σχολεία.

⁷⁹⁵ Βλ. ενδεικτικά Π. Δ. Τζιόβας, «Α' και Β' Έκθεση του Επιθεωρητή Γ. Καρατσάλου για τα εκπαιδευτήρια της πρωτοβάθμιας εκπαιδευτικής περιφέρειας Ιωαννίνε αξιολογήσεις και προτάσεις νων», *Ηπειρωτικό Ημερολόγιο*, τόμ. ΛΑ', Ιωάννινα 2012, Ε.Η.Μ., Σ. 313-350, όπου, εκτός των άλλων, αναφορές σε κρίσεις, προτάσεις και υποδείξεις του Επιθεωρητή για τα βλαχόφωνα σχολεία της περιφέρειάς του. Για παράδειγμα, για το Νηπιαγωγείο Συρράκου συνιστά τη φοίτηση όλων των βλαχόφωνων νηπίων και υποδεικνύει γλωσσικές ασκήσεις για να αποφεύγονται τα σφάλματα τα οφειλόμενα στην μητρική τους γλώσσα. (ό.π., σ.327).

Στη Βωβούσα, το Γρεβενήτι, το Φλαμπουράρι, το Τσερνέσι, τη Λεσινίτσα, το Ντομπρίνοβο, την Λάιστα, το Παλαιοχώρι Λάιστας και το Μακρίνο υπήρχαν Κουτσοβλαχοί (ελληνόφρονες ή ρουμανίζοντες), οι οποίοι μιλούσαν το κουτσοβλαχικό ιδίωμα και έπρεπε να αφομοιωθούν και να εξελληνιστούν γλωσσικά με βασικό μέσο την εκπαίδευση. Για το σκοπό αυτό η προσχολική αγωγή είχε μια προτεραιότητα σ' αυτήν ως τα μέσα σχεδόν του 20ού αιώνα.⁷⁹⁶

Στις ξενόφωνες αυτές κοινότητες η σύσταση Νηπιαγωγείων⁷⁹⁷ είχε πρωταγωνιστικό ρόλο στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό της χώρας για την επίτευξη της αφομοίωσης των ετερόγλωσσων μαθητών οι οποίοι δεν άκουγαν την ελληνική γλώσσα στο οικογενειακό και κοινωνικό τους περιβάλλον. Έτσι, κατά την είσοδό τους στο σχολείο γνώριζαν ελάχιστες ελληνικές λέξεις.⁷⁹⁸ Η πνευματική και γλωσσική μόρφωση των παιδιών στην ύπαιθρο ήταν σαφώς πιο περιορισμένη σε σύγκριση με τα μεγάλα αστικά κέντρα. Το είδος των ασχολιών των κατοίκων, η απομακρυσμένη θέση, η μικρή επικοινωνία με το κέντρο και οικονομικοί λόγοι αποτελούσαν βασικές αιτίες.⁷⁹⁹

Τις βασικές αυτές ελλείψεις προσπαθούσε να καλύψει το Νηπιαγωγείο, η πολύτιμη προσφορά του οποίου για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στους ξενόφωνους είχε αποτελέσει αντικείμενο ειδικής εκπαιδευτικής συνεδρίας του *Ελληνικού Φιλολογικού Συλλόγου Κωνσταντινούπολης* το 1907.⁸⁰⁰ Ένα έτος αργότερα η Ιερά Μητρόπολη Θεσσαλονίκης τύπωσε το σύγγραμμα του Ευθύμιου Μπουντώνα, *Σχολικά προγράμματα και διδακτικά οδηγία, τ. Α': το νηπιαγωγείον των ξενόφωνων ελληνικών κοινοτήτων*, εν Αθήναις 1908, με οδηγίες για τη μεθοδική διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στους ξενόφωνους. Το έργο αυτό αποτέλεσε αξιόλογη απαρχή για τη σύνταξη ξεχωριστού αναλυτικού προγράμματος διδασκαλίας μαθημάτων για τα δημοτικά σχολεία και νηπιαγωγεία των ξενόφωνων συνοικισμών. Ο συγγραφέας τους βασίστηκε

⁷⁹⁶ Π. Κυπριανός, *Παιδί, Οικογένεια, Κοινωνία. Ιστορία της Προσχολικής Αγωγής από τις απαρχές έως τις μέρες μας*, Αθήνα, Gutenberg, 2007, σ. 143,144.

⁷⁹⁷ Κατά την περίοδο 1919-1940 στην περιοχή Ζαγορίου λειτούργησαν Νηπιαγωγεία στη Βωβούσα, το Γρεβενήτι, τη Λάιστα, τη Λεσινίτσα, το Δοβρίνοβο, το Τσερνέσι και το Φλαμπουράρι, όπως αυτό καταγράφεται στις *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως των σχολείων*. Περισσότερα βλ. Δ. Β. Ντούτσης, *Εκπαιδευτική πολιτική και πράξη για την προστασία της υγείας των μαθητών μέσα από τις Εκθέσεις Επιθεωρητών : η περίπτωση της περιοχής Ζαγορίου την εποχή του Μεσοπολέμου*, σ.144,145.

⁷⁹⁸ Ο.π., σ. 8,9.

⁷⁹⁹ Ν. Καραχρίστος, *Ψυχολογική εξέταση του προβλήματος των ξενόφωνων*, Θεσσαλονίκη, Εκδοτικός Κατάστημα Σ. Παπανέστορος, 1923, σ.11.

⁸⁰⁰ Βλ. τη σχετική εισήγηση του Αλ. Ζαμαρία στο *Ο εν Κωνσταντινουπόλεως Ελλην. Φιλολογικός Σύλλογος, Πρακτικά των Εκπαιδευτ. Συνεδρίων 1907 – 1908*, Παράρτημα του ΛΑ' τόμου, εν Ελλην. Φιλολογικός Σύλλογος, εκ του Πατριαρχικού Τυπογραφείου, 1909, σ. 1 – 28. Για τον Ελλην. Φιλολογικό Σύλλογο Κων/πόλεως βλ. Π. Σκαμνέλου, *Η ελληνική δημοτική εκπαίδευση στην Ήπειρο της ύστερης τουρκοκρατίας (1861-1913): θεωρία και πράξη*, διδ. διατριβή, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Επιστημών Αγωγής – Τμήμα Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών, Ιωάννινα, 2001, στο Κεφ. 3° σ.75-102.

σε ευρωπαϊκές και κυρίως γαλλικές και γερμανικές εργασίες για τη διδασκαλία των ξενόγλωσσων παιδιών.⁸⁰¹

Αλλά και στο *Δελτίο του Εκπαιδευτικού Ομίλου* δημοσιεύτηκε εκτενές άρθρο του Μπουντώνα για τα μειονεκτήματα της αλλογλωσίας καθώς αφήνεται «η εθνικήσυνείδησις των ξενόφωνων πληθυσμών εκτεθειμένη εις τόσον σοβαρούς κινδύνους». Ο αρθρογράφος υποστηρίζει ακόμη ότι «για τη διδασκαλία στο Δημοτικό σχολείο πρέπει να υπάρχει πλήρης κατανόηση της γλωσσικής ανάγκης, όχι μόνο της ανήλικης γενιάς των ελληνόφωνων αλλά και των αλβανόφωνων, των βλαχόφωνων, των σλαβόφωνων, των τουρκόφωνων, των αρμενόφωνων και των αραβόφωνων ομογενών»⁸⁰²

Η γλώσσα είναι το πιο σημαντικό από τα στηρίγματα της εθνικής συνείδησης. Η εταιρεία *Εθνική Γλώσσα*, η οποία ήταν η πρώτη ένωση των Δημοτικιστών, στην προκήρυξή της «*Προς το ελληνικό κοινό της εταιρείας*» υπογραμμίζει τη μεγάλη σημασία του σχολείου για τη γλωσσική αφομοίωση των ξενόφωνων πληθυσμών και την εθνική ενότητα αναφέροντας χαρακτηριστικά: «... Το ίδιο γίνεται και με τους σλαβόφωνους και βλαχόφωνους Έλληνες της Μακεδονίας. Κι αυτούς τους χάνει το γένος, γιατί το σχολείο δεν είναι ικανό να τους μεταβάλει σε ελληνόφωνους, αφού τους μαθαίνει γλώσσα νεκρή».⁸⁰³

Εξάλλου, η Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδος είχε επιδώσει Υπόμνημα προς το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο, όπου εξέθετε τα συμπεράσματά της από τη χρησιμοποίηση των αναγνωστικών βιβλίων της δημοτικής κατά τη χρονική περίοδο 1917-1920 και της καθαρεύουσας αμέσως μετά και κατηγορούσε την καθαρεύουσα ως βασική αιτία των μειονεκτημάτων του εκπαιδευτικού συστήματος. Ζητούσε δε την επέκταση της δημοτικής γλώσσας σε όλες τις τάξεις του Δημοτικού σχολείου, διασαφηνίζοντας ότι: « η δημοτική γλώσσα είναι απαραίτητος προϋπόθεσις δια την αναγέννησιν του λαϊκού σχολείου, δια την πραγματικήν ψυχικήν μόρφωσιν του παιδιού και δια την αφομοίωσιν των ξενόφωνων».⁸⁰⁴

⁸⁰¹Ο Ευθύμιος Μπουντώνας λίγα χρόνια αργότερα εξέδωσε το έργο: *Οδηγίαί διά τας γλωσσικάς ασκήσεις του νηπιαγωγείου των ξενόφωνων*, Γενική Διοίκηση Μακεδονίας, Τμήμα Εκπαιδύσεως, Τύποις Σ. Παντελή και Δ Ξενοφωντίδου, 1913. Όταν ο Επιθεωρητής αναφέρει στις εκθέσεις ότι είχε χορηγήσει αναλυτικό πρόγραμμα για τους ξενόφωνους στις νηπιαγωγούς (*Εκθέσεις Επιθεωρήσεως των Σχολείων Εκπαιδευτικών Περιφερειών Ζαγορίου – Μετσόβου 1919-1923*, σ. 63^{β'}- 64^{α'}) πιθανόν εννοεί τα παραπάνω έργα του Μπουντώνα. Βλ. γι' αυτά Δ.Β. Ντούτσης, «Θεσμικές παρεμβάσεις για τη γλωσσική κατάρτιση των νηπίων στα ξενόφωνα νηπιαγωγεία της Ηπείρου κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου (1918-1940)», *Πρακτικά^{6ου} Επιστημονικού Συνεδρίου Ιστορίας Εκπαίδευσης*, με διεθνή συμμετοχή και με θέμα: *Ελληνική γλώσσα και Εκπαίδευση*, Πάτρα 2011. Διαθέσιμο στον ιστότοπο: www.eriande.elemedu.upatras.gr, σ. (399-410)400 (ανάκτηση στις 25-1-2015).

⁸⁰² Βλ. γι' αυτά *Δελτίο Εκπαιδευτικού Ομίλου*, τχ.Α' (1911), σ.116,117.

⁸⁰³ *Δελτίο Εκπαιδευτικού Ομίλου*, τεύχ. Ε' (1915), σ.33.

⁸⁰⁴ «Το επιδοθέν υπόμνημα προς το Εκπαιδευτικόν Συμβούλιον», *Διδασκαλικό Βήμα*, τχ. 71, 21-3-1926, σ. 4.

Για το ζήτημα των ξενόφωνων ο Μανόλης Τριανταφυλλίδης σε σχετική εκτενή μελέτη υπογραμμίζει ότι η γλωσσική αφομοίωση είναι βασική προϋπόθεση για το άπλωμα της φυλής και σε ξένους λαούς. Στη δημοτική δε γλώσσα φανερώνεται η εσωτερική ύπαρξη του έθνους, είναι σχεδόν η αποκλειστική εκδήλωση για κάθε μεγάλο, όμορφο, γνήσιο κι εθνικό που δημιουργήθηκε κι είναι η γνήσια έκφραση της εθνικής ψυχής.⁸⁰⁵

Πάντως η χρήση του όρου *έθνος* στο χώρο του σχολείου, από την ίδρυση του ελληνικού κράτους και αρκετό καιρό μετά, συνυφαίνεται με την αντίληψη για τη στενή *σχέση γλώσσας και έθνους*.⁸⁰⁶

Σ' ό,τι αφορά το Ζαγόρι, από τον Επιθεωρητή Αλεξ. Καθάρειο καταγράφονται -κατά το έτος 1913- οι διαπιστώσεις του για τις προσπάθειες των βλαχόφωνων χωριών για την αποβολή της ξενόφωνης προφοράς, όπως στην περίπτωση του χωριού Φλαμπουράρι, του οποίου οι κάτοικοι φροντίζουν, πέραν αυτού, και για την πρόοδό τους. Για το Φλαμπουράρι αναφέρει ότι η ελληνική ομιλείται στην αγορά με ενθουσιασμό και με καθαρή προφορά. Αντίθετα, σ' ό,τι αφορά στο χωριό Τσερνέσι σημειώνεται πως οι πλείστοι των κατοίκων «είναι αγράμματοι, αδιάφοροι και απρόθυμοι εις τα γράμματα και τον εθνικισμό». Έτσι, ο διορισμός νηπιαγωγού στη ρουμανίζουσα αυτή κοινότητα θα συντελέσει στη διόρθωση «της ξενιζούσης προφοράς».⁸⁰⁷

Στα ελληνόφωνα χωριά κρίνει διαφορετικά την επικρατούσα κατάσταση στο θέμα της γλώσσας. Για παράδειγμα στο Καπέσοβο σημειώνει ότι ομιλείται «η γνησία και καθαρά ελληνική», προφορά. Διακρίνει δε τις βαθμίδες της ως εξής: α) Ελληνική γνησία και καθαρά β) Ελληνική καθαρά γ) ξενίζουσα προφορά δ) Ελληνική γλώσσα με τραχεία ηπειρωτική προφορά ε) προφορά τραχυτέρα της συνήθους ηπειρωτικής.

Κατά τον Καθάρειο οι Καπεσοβίτες είναι εθνολογικά «πάντες Έλληνες χριστιανοί ορθόδοξοι μετά φανατικού Εθνισμού»⁸⁰⁸ και «οι τρόποι των ανδρών και γυναικών Ελληνικότατοι, η ενδυμασία και τα έθιμα γνησίως Ελληνικά».⁸⁰⁹

Στη συνέχεια και σε όλη την περίοδο του Μεσοπολέμου, έγιναν διάφορες θεσμικές παρεμβάσεις⁸¹⁰ για την εκπαίδευση των νηπίων στα ξενόφωνα Νηπιαγωγεία της Ηπείρου, γενικότερα, οι οποίες υποδηλώνουν την αντίληψη των ελληνικών κυβερνήσεων για τη στενή σύνδεση μεταξύ εκπαίδευσης,

⁸⁰⁵Βλ. γι' αυτά Γ. Ρογάρη, *Γλώσσα, πολιτική και παιδεία στο δελτίο του εκπαιδευτικού ομίλου...ό.π.*, σ.295, στην ενότητα με θέμα: *Το ζήτημα της γλωσσικής διδασκαλίας στους ξενόφωνους* (σ.295-299).

⁸⁰⁶Ι. Σ. Κολιόπουλος, *Η «πέραν» Ελλάς και οι «άλλοι» Έλληνες: Το σύγχρονο ελληνικό έθνος και οι ετερόγλωσσοι σύνοικοι χριστιανοί(1800-1912)*, Θεσσαλονίκη Βάνιας, 2003, σ.63,64, Θ. Βερέμης, Ι. Κολιόπουλος, *Ελλάς. Η σύγχρονη συνέχεια: Από το 1821 μέχρι σήμερα*, Αθήνα Καστανιώτης, 2006, σ.67,68, Β. Κ. Γούναρης, *Τα Βαλκάνια των Ελλήνων: Από το Διαφωτισμό έως τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο*, Θεσσαλονίκη Επίκεντρο, 2007, σ. 34-47.

⁸⁰⁷Σπ. Εργολάβος, *Τα Ζαγοροχώρια στις αρχές του αιώνα μας ... ό.π.*, σ.46,47.

⁸⁰⁸Ό.π., σ. 91.

⁸⁰⁹Ό. π., σ. 74.

⁸¹⁰Βλ. γι' αυτές Β. ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΑ-ΣΧΟΛΕΙΑ ε. Ξενόφωνα vs Ρουμανικά σχολεία

γλώσσας και έθνους. Πέρα από τις θεσμικές ρυθμίσεις, και οι Επιθεωρητές με τις ενέργειες ή τις προτάσεις τους υποστήριζαν την ανάγκη ιδιαίτερης κρατικής μέριμνας για τους ξενόφωνους συνοικισμούς, όπως ήδη αναφέρθηκε.⁸¹¹

Το ζήτημα, όμως, του τρόπου διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας στα ξενόφωνα Νηπιαγωγεία τους απασχόλησε ιδιαίτερα. Εξαιρετικό ενδιαφέρον έχουν οι *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως Σχολείων* που είχαν συνταχθεί από τους Επιθεωρητές δημοτικής εκπαίδευσης, τα πρόσωπα δηλαδή που περιγράφουν, αλλά και διαμορφώνουν την εκπαιδευτική πραγματικότητα.⁸¹²

Στις *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως των Σχολείων Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ζαγορίου Μετσόβου 1919 – 1923* η ενδοσχολική και η εξωσχολική εργασία των Νηπιαγωγών αποτελούσε βασικό σημείο της αξιολόγησής τους. Θετικό στοιχείο καλής δουλειάς στο Νηπιαγωγείο ήταν η ικανότητα των νηπίων να εκφράζονται στα ελληνικά με ευχέρεια και με ολόκληρες προτάσεις. Πρωταρχικό βέβαια κριτήριο των Επιθεωρητών, για να κριθούν τα αποτελέσματα της εργασίας θετικά, ήταν η χρήση της ελληνικής ως μητρικής γλώσσας και εκτός σχολείου (Β΄. *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως Δημοτ. Σχολείων Ε.Π.Ζ.Μ. 1923 – 1924, σ. 17, 1924-25, σ. 50 και 72*), κ) καθώς και η σταδιακή εξάλειψη του κουτσοβλαχικού ιδιώματος (Β΄. *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως Ε.Π.Ζ.Μ. 1923 – 1924, σ. 77*). Το κύριο μέλημα του εκπαιδευτικού ήταν να εμπνεύσει την αγάπη προς την ελληνική πατρίδα και την ελληνική γλώσσα (*Εκθέσεις Επιθεωρήσεως των Σχολείων Ε.Π.Ζ.Μ. 1919-1923, σ. 64^{α΄}*).

Η γλωσσική εκπαίδευση των ξενόφωνων αποτέλεσε αντικείμενο ενασχόλησης για τους παιδαγωγούς της εποχής και κυκλοφόρησαν έντυπα, που υποστήριζαν τη μεθοδική εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στους ξενόφωνους. Οι επιθεωρητές πρότειναν στις νηπιαγωγούς την αυτομόρφωση, την αγορά δηλαδή συγκεκριμένων βιβλίων, τα οποία σε επόμενες επιθεωρήσεις εξέταζαν όχι μόνο αν είχαν αγοραστεί, αλλά και αν είχαν μελετηθεί και εφαρμοστεί στα νήπια (Ζ΄. *Βιβλίων Εκθέσεων Ε.Π.Ζ.Μ. από Νοεμβρίου 1927-τέλους Μαρτίου 1929, σ. 70*). Ένα από τα βιβλία που οι ίδιοι χρησιμοποιούσαν και αρκετά συχνά συνιστούσαν στις νηπιαγωγούς να προμηθευτούν για την κατ' ιδίαν μελέτη ήταν το σύγγραμμα του Ηλία Γερακόπουλου, *Συγκριτική ψυχολογική ανάλυσις μεθόδων γλωσσικής διδασκαλίας εις ξενοφώνους και σύστημα διδασκαλίας της νεοελληνικής εις ξενοφώνους μαθητάς*. Το πρακτικό μέρος του συγκεκριμένου εντύπου περιείχε 56 μαθήματα προφορικής γλωσσικής διδασκαλίας για παιδιά

⁸¹¹ Βλ. εδώ στις ενότητες: Β. ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΑ- ΣΧΟΛΕΙΑ γ. Ανέγερση, αποπεράτωση, μετασκευή, επισκευή, μεγέθυνση κτιρίων (όπου αναφορά σε παρεμβάσεις του Επιθεωρητή για σχολεία βλαχόφωνων κοινοτήτων) και Β. ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΑ-ΣΧΟΛΕΙΑ ε. Ξενόφωνα vs Ρουμανικά σχολεία (σχετικά με το διτάξιο Νηπιαγωγείο Βωβούσας).

γ. Ανέγερση, αποπεράτωση, μετασκευή, επισκευή, μεγέθυνση κτιρίων.

⁸¹² Βλ. ενδιαφέρουσες πληροφορίες για το ζήτημα αυτό στο Δ.Β. Ντούτσης, «Θεσμικές παρεμβάσεις για τη γλωσσική κατάρτιση των νηπίων στα ξενόφωνα νηπιαγωγεία της Ηπείρου κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου (1918-1940)... ό.π.,

της Α΄ δημοτικού και είχε στόχο τη γλωσσική αφομοίωση των μαθητών σύμφωνα με τη γλώσσα της αυθόρμητης επικοινωνίας, δηλαδή την κοινή νεοελληνική⁸¹³. Το βασικό στοιχείο αποτελούσαν οι γλωσσικές ασκήσεις και κυρίως η καλλιέργεια του προφορικού λόγου, που αποτελεί τη φυσική βάση κάθε γλώσσας.

Έμφαση δινόταν στην αβίαστη εκμάθηση της γλώσσας και στην εφαρμογή της στον προφορικό λόγο μέσα από φυσικές δραστηριότητες, όπως διδακτικούς περιπάτους και παιχνίδια που τα νήπια έπαιζαν στα διαλείμματα (*Εκθέσεις Επιθεωρήσεως των Σχολείων Ε.Π.Ζ.Μ. 1919 – 1923*, σ. 64^{α΄} και 76^{β΄}).

Για την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων ο Επιθεωρητής δίδασκε υποδειγματικά το μάθημα των λεκτικών ασκήσεων και παρείχε οδηγίες πρακτικού χαρακτήρα για τη μεθοδική διδασκαλία διαφόρων μαθημάτων, τα οποία βοηθούσαν τη γλωσσική έκφραση: ανάγνωση, διήγηση, πραγματογνωσία, ποίημα, ωδική, παιχνίδι. Υποδείκνυε επιπλέον τη διδασκαλία μύθων και χειροτεχνίας, τον τρόπο της παραστατικής και ζωηρής διήγησης και της φυσικής απαγγελίας. Όπου η νηπιαγωγός δίδασκε και την Α΄ τάξη, παρείχε επίσης συμπληρωματικές οδηγίες για τη διδασκαλία της πρώτης ανάγνωσης. Οι επιστημόνες αφορούσαν ακόμη στην αποφυγή ακατάληπτων εκφράσεων (*Ε΄ Βιβλίο Εκθέσεων Επιθεωρήσεως Σχολείων Ε.Π.Ζ.Μ. 1926-1927*, σ. 20).⁸¹⁴

Αυτό το έντονο ενδιαφέρον και τη μέριμνα για την εξάλειψη της κουτσοβλαχικής μέσα από τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας τεκμηριώνουμε και μέσα από τα υπό έρευνα Πρακτικά του Εποπτικού Συμβουλίου Ζαγορίου. Έτσι, στην 45^η Πράξη της 19^{ης} Φεβρουαρίου 1922, σημειώνεται ότι ο Νικόλαος Δεβελέγκας, β^{ος} υποδ/λος «έκ τῆς κουτσοβλαχοφώνου Λαϊστής Ζαγορίου» αποτελεί πρότυπο δασκάλου καθώς «*Διδάσκων τούς μαθητάς τῶν κατωτέρων τάξεων – κατά τό παρόν δέ σχολ. ἔτος ἀπασῶν τῶν τάξεων ὡς παραιτηθέντος τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Σχολείου - ἐμπνέει εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν τήν ἀγάπην πρὸς τήν Ἑλλ. γλῶσσαν*» οὕτω θέτει βάσεις διά

⁸¹³ Ηλίας Γερακόπουλος, *Συγκριτική ψυχολογική ανάλυση μεθόδων γλωσσικής διδασκαλίας εις ξενοφώνους και σύστημα διδασκαλίας της νεοελληνικής εις ξενοφώνους μαθητάς*, Τυπογρ. «Κοινωνίας», Αθήναι 1926, σ. 6 – 7. Τις απόψεις του Γερακόπουλου για το αναλυτικό πρόγραμμα και τον τρόπο που έπρεπε να γίνεται η κατάρτιση των εκπαιδευτικών για τα ξενόφωνα σχολεία βλ. στο Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, *Υπουργεῖον Παιδείας και Θρησκευμάτων, Τα εκπαιδευτικά συνέδρια του 1930, τ. Β΄, Συνέδριον Διευθυντῶν και Υποδιευθυντῶν Διδασκαλείων και Νηπιαγωγῶν, Αθήναι 1930*, (εποπτεία: Αλέξης Δημαράς, επιμέλεια: Κώστας Καρακαλπάκης), Αθήνα 2004, σ. 267 – 268 και 426. Σε συνέδριο Επιθεωρητῶν το 1919 πάντως ο Επιθεωρητής της περιοχῆς Ζαγορίου εἶχε συντάξει υπόμνημα για το ζήτημα αυτό το οποίο υποβλήθηκε στο Υπουργεῖο Παιδείας (*Εκθέσεις Επιθεωρήσεως των Σχολείων Ε.Π.Ζ.Μ. 1919-1923*, σ. 125). Παρατίθεται στο Δ. Β. Ντούτσος, ο.π., σ.(399-410)410.

⁸¹⁴ Βλ. γι΄ αυτά, Δ. Β. Ντούτσος, ο.π., σ (399-410)404-406.

τήν βαθμιαίαν σίγησιν του κουτσοβλαχικοῦ ιδιώματος, ὅπερ ἐκ μητρὸς μανθάνουσι». ⁸¹⁵

Αξιοσημείωτη είναι και η αναφορά στην απόφαση του Ε.Σ. να διδάσκονται και «στοιχεῖα τῆς Γαλλικῆς γλώσσης» στο Διτάξιο Δημοτικό Σχολεῖο αρρένων της Βωβούσας « Ἐπειδὴ δέ ὡς γνωστόν, ἐν τῇ κοινότητι ταύτῃ, πατρίδι τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις Ῥουμάνου Προξένου, δρᾷ ἡ Ῥουμανικὴ προπαγάνδα, ἣτις καὶ συντηρεῖ Διτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον Ῥουμανικόν, διὰ τῶν μαθητῶν τοῦ ὁποίου κατὰ μέγιστον μέρος τροφοδοτεῖται τὸ ἐν Ἰωαννίνοις Ῥουμανικόν Λύκειον καὶ Οἰκοτροφεῖον».

Η απόφαση σχετίζεται με την πρόθεση του Ε.Σ. να μη μειονεκτεί το σχολεῖο της βλαχόφωνης αυτής κοινότητας σε σχέση με το ρουμανικό, όπου επίσης διδασκόταν η Γαλλική, για εθνικούς σκοπούς και στο πλαίσιο της καταπολέμησης της ρουμανικής προπαγάνδας.

Παράθεση σχετικού αποσπάσματος:

«... πρὸς καταπολέμησιν τῶν προπαγάνδων ἐν ᾧ θὰ διδάσκονται πλὴν τῶν ἄλλων καὶ στοιχεῖα τῆς Γαλλικῆς γλώσσης, πράγμα τὸ ὁποῖον κατόπιν παραγγελίας μας γίνεται ἀπὸ τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους Ἡχθημεν δέ εἰς τούτῳ ἵνα πείσωμεν τοὺς γονεῖς τῶν μαθητῶν ὅτι δεν διδάσκονται ἐν τοῖς ἡμετέροις Σχολείοις ὀλιγώτερα τῶν ὄσων διδάσκονται ἐν τῷ Ῥουμανικῷ τοιούτῳ, καὶ κατὰ συνέπειαν ἵνα ἐπιτύχωμεν διὰ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ἀριθμοῦ των μαθητῶν τῆς ὡς ἄνω ρουμανικῆς σχολῆς καὶ τὴν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ των ἐν Βωβούσῃ ἡμετέρων Σχολείων, εἰς τρόπον ὥστε σὺν τῷ χρόνῳ νὰ θανατώσωμεν τὰ ἐν λόγῳ Σχολεῖα διὰ τῆς ἀτροφίας» ⁸¹⁶.

Η προώθηση, λοιπόν, της μητρικής γλώσσας οδηγεί στην ενίσχυση συγκεκριμένων μαθημάτων κυρίως στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, έτσι ώστε αυτή να αποβαίνει «καθαρά» εθνική και να συνιστά ένα μηχανισμό επίτευξης εθνικο/πολιτικών σκοπιμοτήτων. Βασικός στόχος η πολιτισμική ομογενοποίηση του κοινωνικού σώματος. Ένα τέτοιο εθνικό εκπαιδευτικό σύστημα καλεῖται να διαμορφώσει ανάλογα την ταυτότητα των μαθητῶν διδάσκοντας κατεξοχήν και με συγκεκριμένη μεθοδολογία όχι μόνο τη γλώσσα, αλλά και την ιστορία όπως και τη γεωγραφία.

Η διδασκαλία της ιστορίας

«...Τὸ ἰσχυρότατον ὅμως συναίσθημά του εἶναι τὸ πατριωτικόν»

Στη σχολική ιστορία αποτυπώνονται αποχρώσεις και αντιφάσεις της πολιτικής και κοινωνικής πραγματικότητας, οι δε μεθοδολογικές κατευθύνσεις της

⁸¹⁵ Πράξη 45^η της 19^{ης} Φεβρουαρίου 1922, σ. 109.

⁸¹⁶ Βλ. γι' αυτά Πράξη 93^η της 29 Οκτωβρίου 1925, σ. 215.

διδασκαλίας του μαθήματος αξιολογούνται ως κατάλληλες με βάση τα δεδομένα της κάθε εποχής.⁸¹⁷

«Η ιστορία καλείται να διδάξει τα κατορθώματα των προγόνων και να σφυρηλατήσει την εθνική υπερηφάνεια και ενότητα, ενώ η γλώσσα και η γεωγραφία επιβεβαιώνουν την εθνική συνέχεια στο χώρο και στο χρόνο»⁸¹⁸

Ο προαναφερθείς δάσκαλος σφυρηλατεί αυτή την εθνική υπερηφάνεια είτε με τη διδασκαλία του ηθικοπλαστικού μαθήματος της ιστορίας είτε με παραινέσεις και διδαχές, όπως χαρακτηριστικά σημειώνεται στη συνέχεια και στην ίδια απόφαση του Ε.Σ., όπου αδρομερώς καταγράφονται τα πλεονεκτήματα του δάσκαλου αυτού ως πρότυπου και στους άλλους συναδέλφους του.

Παράθεση αποσπάσματος: *«... Τό ισχυρότατον ὄμως συναίσθημά του εἶναι τό πατριωτικόν· οὐδεμίαν παραλείπει εὐκαιρίαν εἴτε ὑπό τύπον διδ/λιας, εἴτε ὑπό τύπον διδαχῆς ν' ἀναπτύξη μετ' ἐνθουσιασμόν ἐνδόξους σελίδας τῆς ἐθνικῆς μας ἱστορίας...»⁸¹⁹*

Το φρονηματιστικό ρόλο του μαθήματος της ιστορίας υπηρετούν οι ηθικές αξιολογικές κρίσεις, καθώς επιστρατεύονται και παρουσιάζονται πρόσωπα και γεγονότα ως παραδείγματα προς μίμηση ή αποφυγή και λιγότερο για να τα προσδιορίσουν αντικειμενικά στο πλαίσιο της εποχής τους. Έτσι στον πόλο της εξιδανίκευσης εγκαθίσταται το πάνθεον των ηρώων όλων των εποχών, ενώ στον πόλο της ενοχοποίησης εκτοπίζονται ιστορικά πρόσωπα που επιβουλεύτηκαν κατά καιρούς το καλό της πατρίδας.

Με τις αξιολογικές κρίσεις προβάλλονται στους μαθητές το δίκαιο και το άδικο, ενώ ταυτόχρονα προετοιμάζεται με τον πλέον κατάλληλο τρόπο η ηθική απόκριση. Καταδίκη ή θαυμασμός, εθνικός ενθουσιασμός ή πόνος κι ελπίδα είναι ίσως οι πιο σημαντικοί σταθμοί σ' αυτό το ταξίδι στο παρελθόν, αυτή τη φορά όμως όχι μέσα από γνώσεις αλλά μέσα από το συναίσθημα.⁸²⁰

Οι σχολικές γιορτές

«... ἀμισθεὶ συμψάλλει κατὰ τὰς Κυριακάς καί τὰς μεγάλας ἐορτάς...»

⁸¹⁷ Περισσότερα για τα θέματα αυτά βλ. Γ. Γιώτης, *Η διδασκαλία της ιστορίας στην ελληνική πρωτοβάθμια εκπαίδευση: 1914 και εξής*, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.), Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Αθήνα, 2013, Διδακτορική διατριβή.

⁸¹⁸ Έφ. Αβδελά « Η συγκρότηση της εθνικής ταυτότητας στο ελληνικό σχολείο: “εμείς” και οι “άλλοι” » στο Αν. Φραγκουδάκη και Θάλ. Δραγώνα (επιμ.) *“Τι είν’ η πατρίδα μας:” Εθνοκεντρισμός στην εκπαίδευση*, σ. 27-45, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 1997, σ.(27-45)31.

⁸¹⁹ Πράξη 45^η της 19^{ης} Φεβρουαρίου 1922, σ. 110

⁸²⁰ Γ. Γιώτης, *Η διδασκαλία της ιστορίας στην ελληνική πρωτοβάθμια εκπαίδευση: 1914 και εξής...* ό.π., σ. 357.

Επιπλέον, στη διαμόρφωση της εθνικής συνείδησης των μαθητών συμβάλλουν και οι επίσημες προδιαγραφές της διδασκαλίας (διδασκαλικοί σκοποί και στόχοι, αναλυτικά προγράμματα, σχολικά βιβλία, μεθόδευση της διδασκαλίας), καθώς και το «κρυφό» αναλυτικό πρόγραμμα (σχολικές γιορτές, τελετές, εκδηλώσεις, παρελάσεις, χρήσεις εθνικών συμβόλων, τοπίων και εθνικών πορτρέτων εθνικών ηρώων για τη διακόσμηση του σχολικού χώρου, επιδίωξη της πειθαρχίας και της ομοιομορφίας).⁸²¹

Χαρακτηριστικές - επί των θεμάτων αυτών - είναι οι περιπτώσεις των προαναφερθέντων εκπαιδευτικών: ο υποδιδάσκαλος Λάϊστας Νικόλ. Δεβελέγκας, ο Κωνστ. Γκράτζιος, Γ^{ου}-δημοδιδ/λος - Διευθυντής του διταξ. Δημοτ. Σχολείου Τσερβαρίου και ο δημοδιδάσκαλος αρρ. Βωβούσας Πέτρος Στούπης.

Για τον μεν πρώτο η απόφαση απονομής ηθικής αμοιβής αιτιολογείται, εκτός των άλλων, και για το ότι «*Ήσκημένος ὢν εἰς τὴν μουσικὴν καὶ με καλὴν σχετικῶς φωνὴν πεπρoικισμένος ἔχει καταρτίσει χορὸν ἐκ μαθητῶν, μεθ' ὧν ἀμισθεὶ συμπάλλει κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς μεγάλας ἐορτάς*». Ιδιαίτερα εξαιρείται το πατριωτικό του συναίσθημα καθώς αυτό εκφράζεται όχι μόνο με τη μεθοδολογία του στη διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας αλλά και με τη συμμετοχή του ως απλός στρατιώτης στις εκστρατείες κατά το διάστημα 1917-1918, αλλά και με τον αθόρυβο τρόπο που πολέμησε τη ρουμανική προπαγάνδα.

Σχετικό παράθεμα: «*...Εἰς πᾶσαν συνομιλίαν ἐκχειλίζει ἐκ τῆς ψυχῆς του ἡ πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἀγάπη καὶ ἡ ἀκλόνητος πίστις του εἰς τὸ μέλλον αὐτῆς. Ὅπως ἀθoρύβως κατεπολέμησε τοὺς ἐξωνημένους πράκτορας τῆς ρουμαν. προπαγάνδας, ὧν αἱ καταχθόνιαι ἐνέργειαι ἐματαιώθησαν χάρις καὶ εἰς τὰ ἀγνά πατριωτικὰ αἰσθήματα τῶν κατοίκων Λαῖστης. Ἔλαβε μέρος ὡς ἀπλοῦς στρατιώτης εἰς τὰς ἐκστρατείας 1917-1918...*»⁸²²

Ο δε Κωνστ. Γκράτζιος κρίθηκε επίσης, όπως ανωτέρω αναφέρθηκε «ὡς ἄξιος ἠθικῆς ἀμοιβῆς» για την με πολλούς τρόπους εκφρασθείσα συναίσθηση του πατριωτικού καθήκοντος.

Στις σχολικές γιορτές αναφέρεται ότι παρίσταται κάποιες φορές και ο ίδιος ο Επιθεωρητής, όπως στην περίπτωση των βλαχόφωνων χωριῶν Λαῖστα και Βωβούσα. (Παράθεμα σχετικό από το Ημερολόγιο του Επιθεωρητῆ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολάου Χρ. Παπακώστα, όπως αυτό καταγράφεται στην 23^η Πράξη της 25^{ης} Ιουνίου 1920: «*...Τῇ 21^η Ἰουνίου, ἡμέρα Κυριακῆ, π.μ. μὲν παρέστη εἰς τὴν Σχολικὴν ἐορτὴν τῶν Σχολείων τῆς βλαχοφώνου Κοινότητος Λαῖστης, μ.μ. δὲ παρέστη εἰς τὴν Σχολικὴν ἐορτὴν τῶν Σχολείων τῆς βλαχοφώνου Κοινότητος Βωβούσης*». ⁸²³

⁸²¹ Γ. Κρητικός, *Ἔθνος και χώρας: Προσεγγίσεις στην ιστορική γεωγραφία της σύγχρονης Ευρώπης*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2008, σ. 299-307, Κ. Θ. Μπονίδης, *Προδιαγραφές της εκπαιδευτικής διαδικασίας: Θεωρία και πράξη*, Θεσσαλονίκη, Γράφημα, 2010, σ. 34-36.

⁸²² Βλ. γι' αυτά Πράξη 44^η της 31^{ης} Ιανουαρίου 1922, σ.110.

⁸²³ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 95.

Το μάθημα των θρησκευτικών

«...Είναι φιλόθρησκος και φιλακόλουθος...»

Στο πλαίσιο των εθνικοφρονηματιστικών μαθημάτων με στόχο την κατάλληλη διαμόρφωση του ήθους των μαθητών εντάσσεται και το μάθημα των θρησκευτικών καθώς είχε περισσότερο ηθικοποιητικό χαρακτήρα και ρόλο. Εξίσου σημαντικό μάθημα με αυτό των Ελληνικών εφόσον και τα δύο μαζί διαμορφώνουν την αγωγή με βάση το δίπτυχο: ελληνισμός- ορθοδοξία. Οι εθνικές γιορτές είναι ταυτόχρονα και εθνικές και η εκκλησία καθίσταται φορέας διάσωσης της γλώσσας, των εθίμων και των παραδόσεων. Η αποδοχή της ορθοδοξίας είναι και αποδοχή του έθνους. Ο υποδιδάσκαλος Λάιστας Νικόλ. Δεβελέγκας, αναφέρθηκε ήδη ότι «...άμισθιεί συμψάλλει κατά τάς Κυριακάς και τάς μεγάλας έορτάς...» αλλά και «...συντελεῖ εἰς τόν μεγαλοπρεπέστερον έορτασμόν τῆς έθνικῆς έορτῆς κ' τῶν ἄλλων σχολικῶν τοιούτων, εἰς ἅς προσδίδει πάντοτε χαρακτῆρα έθνικόν...»⁸²⁴

Ο Αλ. Δελμούζος το 1919 υπερασπίζεται το θρησκευτικό περιεχόμενο των αναγνωστικών, το οποίο διατυπώνεται ως εξής στο Πρακτικό της Συντακτικής Επιτροπής: « Η πραγμάτωση του θρησκευτικού σκοπού των θρησκευτικών θα επιτευχθεί αναλόγως προς την ψυχική εξέλιξιν, την αντιληπτικότητα των παιδων και το επιδεικτικόν αληθούς θρησκευτικής συγκινήσεως όσο το δυνατόν αγνοτέρας. Εκκλησιαστικά τελεταί, οίον η λειτουργία των Χριστουγέννων, της Αναστάσεως, του επιταφίου θα δώσωσιν αφορμήν εις την υπό καλαισθητικήν μορφήν πρόκλησιν θρησκευτικής συγκινήσεως. Προσέτι δε και το θαυμάσιον ή εκπληκτικόν ή περικαλλές εις την φύσιν θα υποβοηθήσει την ανύψωσιν του μαθητού εις το θείον».⁸²⁵

Η θρησκευτική ηθική αποτελούσε για το μάθημα των θρησκευτικών το κύριο αντικείμενο διδασκαλίας, εναρμονιζόμενη με το γενικότερο αίτημα της αγωγής που ήταν η μόρφωση ηθικών χαρακτήρων, εναρμονισμένων με την υπάρχουσα κοινωνική δόμηση. Έτσι, το μάθημα αυτό στηρίζει την κυρίαρχη ηθική θεωρία του κράτους, η οποία στην ουσία μετατρέπει το συγκεκριμένο μάθημα σε μια πολιτική αγωγή.⁸²⁶

⁸²⁴ Π.Ε.Σ.Ζ., σ.110.

⁸²⁵ Δελτίον Υπουργείου Παιδείας, αρ. 3, Μάρτιος 1919. Ο Αλ. Δελμούζος αμύνεται στις κατηγορίες του δημοσιογράφου και επικριτική της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης Σπύρου Μελά, ο οποίος πιστεύει ότι αυτή στηρίζει ένα πρόγραμμα εσωτερικής πολιτικής το οποίου αποτέλεσμα θα είναι η χαλάρωση των συνεκτικών δεσμών που αποτελούν τη δύναμη της εθνικής αντίστασης και η αποκοπή της εκπαίδευσης από το θρησκευτικό ορίζοντα. Βλ. γι' αυτά Γ. Ρογάρη, *Γλώσσα, πολιτική και παιδεία στο δελτίο του εκπαιδευτικού ομίλου...* (διδ. διατριβή), ό. π., σ.254,255

⁸²⁶ Περισσότερα βλ. Π. Καραμούζης, *Κράτος, εκκλησία και εθνική ιδεολογία στη νεώτερη Ελλάδα: κλήρος, θεολόγοι και θρησκευτικές οργανώσεις στο μεσοπόλεμο*, Αθήνα, 2004, (Διδακτορική διατριβή), Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Κοινωνιολογίας, στη

Το θρησκευτικό συναίσθημα – σύμφωνα με τις εισηγήσεις του εκάστοτε Επιθεωρητή, όπως αυτές καταγράφονται στα Π.Ε.Σ.Ζ.- προβάλλεται με προτεραιότητα στα θετικά προσόντα του δάσκαλου, όταν αυτός αξιολογείται. Αυτή τη χριστιανοπρεπή συμπεριφορά, συνάμα με τον πατριωτισμό, εξαίρει ο Επιθεωρητής Νικ. Παπακώστας σκιαγραφώντας τον Νικόλ. Δεβελέγκα, «...ὅστις οὐ μόνον ὡς χριστιανός, ὡς Ἕλληνα πολίτη καὶ ὡς διδ/λος εἶναι ὑπόδειγμα...», ως θετικό πρότυπο δασκάλου και σημειώνοντας: «... Εἶναι φιλόθρησκος καὶ φιλακόλουθος· οὕτω δὲ παρέχει ἑαυτὸν ὡς ὑπόδειγμα εἰς τε τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς λοιποὺς κατοίκους τῆς κοινότητος...».⁸²⁷ Ἔτσι, ἡ θρησκευτικότητα τοῦ δάσκαλου στηρίζει τὴν ἠθική του καὶ συγχρόνως ἀποτελεῖ τὸ πρότυπο γιὰ τοὺς μαθητὲς τοῦ ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν κοινωμία με τὴν ὁποία συμβιώνει.

Το ισχυρό πρότυπο του ιερέα - δάσκαλου ενσωματωμένο για αιώνας στην εκπαιδευτική πολιτική εκφράζει αυτή την ἀρρηκτη σύνδεση τῆς ἐκπαίδευσης με τὰ ὀρθόδοξα χριστιανικά ἰδεώδη. Ἡ ἱεροποίηση τοῦ δάσκαλου εἶναι στοιχεῖο τοῦ διδασκαλικοῦ προτύπου καὶ γιὰ τὴν ἐποχή σὴν ὁποία ἀναφερόμαστε. Ὁ διαχωρισμὸς τοῦ δάσκαλου καὶ ἱεροδάσκαλου δὲν εἶναι σαφὴς ἐφόσον καταγράφεται μὴ σύνδεση τῆς ἱεροσύνης με τὴ διδακτικὴ πρακτική.

Στὴν κοινότητα Δραγαρίου ὁ υποδιδάσκαλος Εὐστάθιος Παπαευσταθίου, ἐπρόκειτο νὰ χειροτονηθεῖ ἱερέας καὶ νὰ υπηρετήσῃ καὶ ὡς εφημέριος, ἐκτὸς ἀπὸ δάσκαλος. Ὑπέβαλε μάλιστα σὲ δαπάνες τὸ Κοινοτικὸ Ταμεῖο, καθὼς καὶ σὲ ἐνέργειες καὶ κόπο τοὺς κατοίκους προκειμένου νὰ πετύχουν τὴν ἐκδοσὴ τῆς ἀδείας τῆς χειροτονίας τοῦ ἀπὸ τὸ Ἀνώτατο Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο τῆς Θεσσαλονίκης. Εκείνος ὁμως « μετανοήσας κατόπιν καὶ μὴ ἐκπληρώσας τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ ταύτην ἐξήγειρε τὴν δικαίαν ἄλλως τε καθ' αὐτοῦ μῆνιν τῶν κατοίκων, οἵτινες δι' ἐπιτροπῆς προσελθούσης ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἐπιθεωρήσεως ἤτήσαντο τὴν ἐκεῖθεν ἀπομάκρυνσίν του.»⁸²⁸

Το μάθημα τῆς Γυμναστικῆς

«... Τὰ ἀποτελέσματα τῆς διδασκαλίας τοῦ ἐν ἅπασιν τοῖς μαθήμασιν κ' ἰδίᾳ ἐν τῇ γυμναστικῇ κ' τῇ ὠδικῇ... ὑπῆρξαν ἄριστα...»

Παράλληλα, λοιπόν, με τὴν ἠθική καὶ θρησκευτικὴ ἀγωγή καὶ ἡ ἐθνική. Ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ προηγούμενου αἰῶνα εἶναι ἐμφανὴς μὴ προσπάθεια - ἀνά τὴν Ἑλλάδα- ἐνίσχυσης τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος μέσω τῆς ἐκπαίδευσης. Ἀπὸ τὸν Ἀλ. Δημαρὰ ἐπισημαίνονται πολλὲς σχολικὲς ἐκδηλώσεις ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἐποχή

Θεματικὴ ἐνότητα: *Τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν ὡς ἰδεολογικὴ συνιστώσα τῆς κυρίαρχης συντηρητικῆς κοινωνικο-πολιτικῆς συγκρότησης τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας*, σ. 290-299

⁸²⁷ Π.Ε.Σ.Ζ., σ.110.

⁸²⁸ Πράξη 23^η τῆς 25^{ης} Ἰουνίου 1920, σ.59, 60.

που πιστοποιούν την παρουσία του «εθνικιστικού στοιχείου» και σημειώνει χαρακτηριστικά:

« Κατά την εορτή της 25^{ης} Μαρτίου μετέσχον το πρώτον εφέτος (1899) και οι μαθηταί των Δημοτικών σχολείων Αθηνών, οίτινες εν σώματι παρήλασαν δια των οδών ψάλλοντες πατριωτικά άσματα...»⁸²⁹

Στη συνέχεια παρελάσεις, γυμναστικοί και αθλητικοί αγώνες της σχολικής ζωής πιστοποιούν τον εθνικό σκοπό της εκπαιδευτικής πολιτικής.⁸³⁰ Μια ιδιαίτερη σημασία στο μάθημα της Γυμναστικής από τα νομοσχέδια του Ευταξία⁸³¹ και εντεύθεν καθώς θέτουν τις βάσεις της φυσικής αγωγής των μελλοντικών στρατιωτών.

Σε όλη τη διάρκεια του Μεσοπολέμου οι Επιθεωρητές, επηρεασμένοι από τις νέες παιδαγωγικές αρχές του Σχολείου Εργασίας και απορρίπτοντας την Ερβαρτιανή σχολή, έδιναν βαρύτητα και κεντρική θέση στα «πραγματικά μαθήματα», όπως τη Γυμναστική αλλά και τη Χειροτεχνία, το παιχνίδι και την Υγιεινή⁸³². Εκτός από τον καθορισμό των μαθημάτων που έπρεπε να διδαχθούν, έδιναν επίσης τις κατευθυντήριες γραμμές και φρόντιζαν για την επίτευξη των γνωστικών σκοπών τους, καταγράφοντας έτσι τον επίσημο προσανατολισμό της εκπαίδευσης⁸³³.

Είναι ευνόητο ότι από την οργάνωση και τη δομή ενός προγράμματος που αποσκοπούσε και στην προαγωγή της υγείας των μαθητών δεν μπορούσε να λείπει η Γυμναστική⁸³⁴. Σύμφωνα με ομολογία του Υπουργού Παιδείας μέχρι το 1929 το εκπαιδευτικό σύστημα δεν είχε κατορθώσει να αναπτύξει επαρκώς την φυσική αγωγή των μαθητών. Η αναποτελεσματικότητα του μαθήματος σχετίζεται και με την έλλειψη γυμναστηρίων, η οποία θα κατορθωνόταν με την ανέγερση κατάλληλων διδακτηρίων⁸³⁵. Ακόμη, η αδυναμία προαγωγής της φυσικής αγωγής συνδέεται στενά με τις αντιλήψεις του λαού για την υγιεινή, την καθαριότητα και τη συστηματική άσκηση.⁸³⁶ Αναγνωρίζοντας τη σπουδαιότητά

⁸²⁹ *Εθνική Αγωγή*, τόμ. Β, ' «Δελτίον», αρ. 7, 1^η Απριλίου 1899 (βλ. γι' αυτά Α. Δημαράς, (επιμ.) *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε...* ό.π., 1974, σ.κδ.'

⁸³⁰ Α. Δημαράς, (επιμ.) *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε...* ό.π., 1974, σ. κδ', βλ. και ο ίδιος, «Η εκπαίδευση (1871-1909), Α. Ελληνικές πραγματικότητες και μεταρρυθμίσεις», στο *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, τ.5, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2003, σ. (153-166), 165-166.

⁸³¹ Για το νόμο του 1899 «Περί γυμναστικής και γυμναστικών και αθλητικών αγώνων» βλ. Α. Δημαράς, «Η εκπαίδευση (1871-1909), Α. Ελληνικές πραγματικότητες και μεταρρυθμίσεις» ..., ό.π., 2003, σ. 165-166.

⁸³² Νικ. Γ. Καραχρίστου, *Διδακτική τοῦ Σχολείου Ἐργασίας*, Ἀθῆναι, Ἐκδόται: Ἰωάννης Δ. Κολλάρος & Σ^Α Βιβλιοπωλεῖον τῆς "Ἐστίας", τεῦχος Γ', 1933, σ. 24 κ.ε. Οι προϋποθέσεις που έπρεπε να καλύπτει το αναλυτικό και ωρολόγιο πρόγραμμα των σύγχρονων σχολείων με βάση τις αρχές του Σχολείου Εργασίας αναλύονται εκτενώς στα εκπαιδευτικά συνέδρια του 1930. Βλ Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας (εποπτεία: Αλέξης Δημαράς, επιμ.: Κώστας Καρακαλάκης), *Τα Εκπαιδευτικά Συνέδρια του 1930*, Αθήνα 2004.

⁸³³ Βλ. Απόστολος Ανδρέου, «Τα Αναλυτικά Προγράμματα του Δημοτικού Σχολείου (1881-1981)», ανάρτηση στην ιστοσελίδα <http://www.elemedu.upatras.gr>

⁸³⁴ Αθ. Τσούμας, *Η γυμναστική στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση: από τις "σωμασκήσιες" στη "σωματική αγωγή"* Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών. Τμήμα Κοινωνιολογίας, Αθήνα, 2009, Διδακτορική διατριβή.

⁸³⁵ Σ. Μπουζάκης, *Εκπαιδευτικές Μεταρρυθμίσεις ...*, ό.π., σ. 230-231.

⁸³⁶ *Ο.π.*, σ. 270.

της, η πολιτεία με το νόμο 4371 «Περί σωματικής αγωγής των νέων», ρυθμίζει πολλά ζητήματα της σχολικής γυμναστικής, μεταξύ των οποίων και η αύξηση του χρόνου διδασκαλίας στα σχολεία⁸³⁷. Την εποχή αυτή εξάλλου είχε αναπτυχθεί η Σχολική Υγιεινή, η οποία έδινε ιδιαίτερη σημασία στη σωματική άσκηση του παιδιού προκειμένου η αγωγή να είναι ισορροπημένη. Στο πλαίσιο αυτό, οι Επιθεωρητές εστίαζαν το ενδιαφέρον κατά τις επιθεωρήσεις στη γυμναστική και στις παιδιές.

Ενδιαφέρουσες πληροφορίες δίνουν οι *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως των σχολείων του Ζαγορίου* για τα προβλήματα στη διδασκαλία του μαθήματος. Ένα από αυτά αφορούσε στην έλλειψη εγκαταστάσεων, γεγονός που ανάγκαζε τους εκπαιδευτικούς να παραμελούν τη Γυμναστική. Ως χώρος διδασκαλίας χρησιμοποιούνταν η αυλή, ενώ σε περίπτωση κακοκαιρίας ευνοημένα ήταν τα σχολεία που διέθεταν εσωτερικούς χώρους, όπως στο Σωποτσέλι, όπου οι γυμναστικές ασκήσεις γίνονταν σε ένα φωτεινό και ευρύ διάδρομο. Παρόλο όμως που ο επιθεωρητής γνώριζε ότι δεν υπήρχαν γυμναστήρια και ήταν δύσκολη η διδασκαλία του μαθήματος, όταν είχε κακό καιρό, θεωρούσε προφάσεις τους ισχυρισμούς των δασκάλων. Στις περιπτώσεις αυτές, κατά τη χειμερινή δηλαδή περίοδο, συνιστούσε να διδάσκεται το μάθημα στις αίθουσες του διδακτηρίου που ήταν διαθέσιμες.⁸³⁸

Σοβαρό ζήτημα –για τη χρονική περίοδο που αναφερόμαστε- αποτελούσε η αμφίβολη ποιότητα της διδασκαλίας και η υστέρηση των μαθητών στο μάθημα της Γυμναστικής, κυρίως λόγω της ανύπαρκτης ή ελλιπούς εκπαίδευσης των διδασκόντων, ειδικά αυτών που προέρχονταν από αναγνώριση.⁸³⁹ Έτσι, μερικές φορές η ελάχιστη ύλη που είχε διδαχθεί στη Γυμναστική περιοριζόταν σε «άρρυθμους τινάς κινήσεις»⁸⁴⁰, ενώ άλλοτε μετά την εξέταση του μαθήματος ακολουθούσαν «βηματισμοί κανονιζόμενοι δι' έμβατηρίων άσμάτων και εϋρυθμος ελληνικός χορός».⁸⁴¹

Σε όσα σχολεία διδασκόταν η Γυμναστική, στο τέλος του σχολικού έτους γίνονταν γυμναστικές επιδείξεις. Σε μία από αυτές τις εκδηλώσεις Επιθεωρητής ήταν παρών στα σχολεία της κοινότητας Βωβούσας⁸⁴². Η παρουσία του συνοδευόταν από την εξέταση των επιδόσεων των μαθητών σε αρκετές

⁸³⁷ Π. Ράπτης, *Οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις ...*, ό.π., σ. 377.

⁸³⁸ Βλ. γι' αυτά Δ.Β. Ντούτσης, *Εκπαιδευτική πολιτική και πράξη για την προστασία της υγείας των μαθητών μέσα από τις Εκθέσεις Επιθεωρητών : η περίπτωση της περιοχής Ζαγορίου την εποχή του Μεσοπολέμου*, Σχολή Επιστημών Αγωγής - Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιωάννινα 2011, μεταδιδακτορική έρευνα, σ. 123, 129-130, όπου και οι παραπομπές στις σχετικές σελίδες των Εκθέσεων των Επιθεωρητών (*Βιβλίου 13^{ον}. Έκθέσεις Έπιθεωρήσεως... 1932-1933, Ζ'*. *Βιβλίου Έκθέσεων από Νοεμβρίου 1927-τέλους Μαρτίου 1929, Έκθέσεις... 1919-1923 ΣΤ'*. *Βιβλίου Έκθέσεων... 1926-1927*).

⁸³⁹ Ζ'. *Βιβλίου Έκθέσεων από Νοεμβρίου 1927-τέλους Μαρτίου 1929*, ό.π., σ. 97. (Παρατίθεται από τον Δ.Β. Ντούτση, ό.π., σ. 130-131).

⁸⁴⁰ Βλ. επιθεώρηση στη Μπάγια στο *Έκθέσεις... 1923 - 1924*, ό.π., σ. 65 - 67. (Παρατίθεται από τον Δ.Β. Ντούτση, ό.π.).

⁸⁴¹ *Έκθέσεις... 1919-1923*, ό.π., σ. 55^{β'} (Παρατίθεται από τον Δ.Β. Ντούτση, ό.π.).

⁸⁴² Στο τέλος αναχώρησε με την εντύπωση ότι εκείνο το σχολικό έτος δεν είχε γίνει η δέουσα εργασία. (Βλ. *Έκθέσεις... 1923 - 1924*, σ. 89). Ο Επιθεωρητής ήταν παρών στη Βωβούσα και στη γυμναστική επίδειξη του επόμενου έτους. Αυτή τη φορά έκανε θετικά σχόλια για το δάσκαλο, ο οποίος είχε ιδρύσει και προσκοπική ομάδα. (Βλ. *Έκθέσεις... 1924-25*, σ. 59). (Παρατίθεται από τον Δ.Β. Ντούτση, ό.π., σ. 132).

γυμναστικές ασκήσεις που εκτελούσαν με τις οδηγίες τις δικές του ή των δασκάλων τους. Υπήρχε μάλιστα και προσκοπική ομάδα, η οποία συμμετείχε με την προσκοπική της στολή. Πέρα όμως από τον έλεγχο της γυμναστικής προόδου των μαθητών και την αντίστοιχη αξιολόγηση του δασκάλου, η παρουσία του εκπροσώπου της πολιτείας σε τέτοια χωριά ήταν απαραίτητη μάλλον και για εθνικούς λόγους, καθώς απέβλεπε στην τόνωση του εθνικού φρονήματος της κοινότητας και την εξασθένηση της ρουμανικής προπαγάνδας. Σε μία τέτοια επιθεώρηση «κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Ἀναλήψεως κατόπιν καταλλήλου ἐνεργείας ἐνώπιον ἡμῶν καὶ τῶν κατοίκων Βωβούσης ἐτελέσθη μετὰ τῆς δυνατῆς ἐπιβλητικότητος ἢ γυμναστικῆς ἐπίδειξις τῶν σχολείων. Κατ' αὐτὴν ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς κοινότητος ἀνέπτυξα εἰς ἐπήκοον πάντων τὰ περὶ γυμναστικῆς, ἐτόνισα τὴ σημασίαν ταύτης, κατέδειξα τὴν ἑλληνικὴν προέλευσιν της, τὴν σημασίαν ἣν οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἀπέδιδον εἰς ταύτην, τὴν σωματικὴν καὶ πνευματικὴν αὐτῶν ἀνάδειξιν, τὸν ἥρωισμόν καὶ τὴν ἰσχὺν τούτων, τὴν ἐπὶ τοῦ παγκοσμίου πολιτισμοῦ ἐπίδρασιν των ...»⁸⁴³.

Στα Π.Ε.Σ.Ζ. ο Κωνστ. Γκράτζιος, Διευθυντής του διταξ. Δημοτ. Σχολείου Τσερβαρίου, Γ^{ος} Δημοδιδ/λος, αριστούχος του μονοταξ. Διδασκαλείου Ιωαννίνων ἔτους 1914, χαρακτηρίζεται, εκτός των άλλων, ως υγιής και αποτελεσματικός στη διδασκαλία σε όλα τα μαθήματα και ειδικά στη Γυμναστική και την Ωδική.

Σχετικό παράθεμα:

«...Τὰ ἀποτελέσματα τῆς διδασκαλίας του ἐν ἅπασι τοῖς μαθήμασι κ' ἴδια ἐν τῇ γυμναστικῇ κ' τῇ ὠδικῇ....ὕπῃρξαν ἄριστα...»⁸⁴⁴

Τα προβλήματα στη διδασκαλία του μαθήματος επικυρώνουν τα δεδομένα της 101^{ης} Πράξης του Ε.Σ., στις 21Απριλίου 1927. Σύμφωνα με αυτήν, την ἔλλειψη ελληνοδιδάσκαλου για τη διδασκαλία της Γυμναστικής στο Ελληνικό σχολείο Λάιστας κάλυπτε η χορηγηση ἄδειας από το Ε.Σ. στο δημ/λο - της ίδιας κοινότητας- Ανάστ. Κάσσο, ο οποίος θα δίδασκε τη Γυμναστική και την Ωδική για δύο ημίωρα την εβδομάδα και μετά τη λήξη του απογευματινού μαθήματος «ὥστε νά μή παραβλάπτηται τό κύριον ἔργον τοῦ διδασκάλου τούτου», όπως αναφέρει στην εισήγησή του ο Επιθεωρητής Σπυρίδων Πίσπερης.

Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι η πρότασή του αυτή στηρίχτηκε σε αναφορές του Διευθυντή του Ελληνικού σχολείου, του Προέδρου της κοινότητας και του ίδιου του δάσκαλου, οι οποίοι επισημαίνουν την αναγκαιότητα της διδασκαλίας του μαθήματος της Γυμναστικής.

Σχετικό παράθεμα: « Ὁ Ἐπιθεωρητής ὑποβάλλει εἰς τό Συμβούλιον α) τὰς ὑπ' ἀριθ. 34 καὶ 82 ἀναφορὰς τοῦ διευθύνοντος τό Ἑλληνικόν Σχολεῖον Λαῖστας καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος, διὰ τῶν ὁποίων **παρακαλοῦσι, ὅπως ἐπιτραπῇ εἰς τόν δημ/λον τῆς αὐτῆς Κοινότητος Ἄν. Κάσσον ν' ἀναλάβῃ τὴν διδασκαλίαν τῆς Γυμναστικῆς καὶ Ὡδικῆς** εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ ἐκεῖ Ἑλληνικοῦ Σχολείου στεγαζομένου ἐν τῷ αὐτῷ μετὰ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου κτιρίῳ β) τὴν ὑπ' ἀριθ. 53 ἀναφορὰν τοῦ δημ/λου Λαῖστας Ἄν. Κάσσου ἀποδεχομένου τὴν ἀνάγκην τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων τούτων...»⁸⁴⁵(Η υπογράμμιση δική μας)

⁸⁴³Βλ. επιθεώρηση της 10-6-1926 στο Βιβλίον Εκθέσεων... 1925-1926, σ. 111.(Παρατίθεται από τον Δ.Β. Ντούτση, ό.π., σ. 132).

⁸⁴⁴ Πράξη 45^η της 19^{ης} Φεβρουαρίου 1922, σ.111.

⁸⁴⁵ Βλ. γι' αυτά: Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 228.

Το « Καλόν»

«...παρουσιάζων καλλαισθησίαν...»

Η καλλαισθησία αποτελεί μια άλλη παράμετρο για τη θετική αποτίμηση του διδασκαλικού έργου. Η καλλιφωνία, η ενασχόληση με τη μουσική, η αποτελεσματική διδασκαλία του σχετικού μαθήματος, η δυνατότητα σωστής απαγγελίας, η ενασχόληση με κάποιο μουσικό όργανο, η ψαλτική τέχνη είναι γνωρίσματα που εκθειάζονται στις αξιολογικές κρίσεις των εκάστοτε Επιθεωρητών. Η καλλιφωνία αποτελεί ξεχωριστό προσόν εφόσον είναι προϋπόθεση για να μπορεί να ανταποκρίνεται - όταν χρειάζεται - στον πολύπλευρο ρόλο του, ως δάσκαλος και κληρικός.

Ως εκ τούτου, τα μαθήματα – πέρα από τη γνωστική και μορφωτική τους συνεισφορά- αντιμετωπίζονται ως το κατεξοχήν αποτελεσματικό μέσο δημιουργίας ισχυρής εθνικοχριστιανικής συνείδησης. Έτσι ο εκπαιδευτικός πέρα από τη διδασκαλία των βασικών ηθικοφρονηματιστικών μαθημάτων πρέπει να επιτυγχάνει το στόχο αυτό και με αρετές που υποβοηθούν τη διδασκαλία του μαθήματος κυρίως της Ωδικής. Ιδιαίτερα εξάιρεται στα Π.Ε.Σ.Ζ. η αίσθηση του «Καλού», ως καλλαισθησία, ως καλλιφωνία, ως ενασχόληση με φωνητική μουσική, ως γνώση μουσικού οργάνου(«τετράχορδον», ήτοι βιολί).

Στα μαθήματα δε που αφορούν τη γυναικεία αγωγή συμπεριλαμβάνεται το εργόχειρο και η χειροτεχνία, προσανατολισμένα προς την καλλιτεχνία και το πρότυπο της «διακοσμητικής» θα λέγαμε μόρφωσης αλλά και προς το παραγωγικό και πρακτικό έργο της οικιακής παραγωγής. Τα μαθήματα αυτά επικυρώνουν τον προσανατολισμό της εκπαίδευσης στην προετοιμασία των γυναικών ώστε να ανταπεξέλθουν στον παραδοσιακό γυναικείο ρόλο της οικοδέσποινας – νοικοκυράς.

Σ' ό, τι αφορά στη χειροτεχνία αυτή εντάσσεται και στα δεδομένα του Σχολείου Εργασίας με βασική παράμετρο την εκτίμηση στη χειροτεχνική δημιουργία, στα έργα των χεριών και τις παιδαγωγικές αξίες που απορρέουν από αυτά (ανάπτυξη του αυτοσχεδιασμού, της πρωτοβουλίας του μαθητή).

Σχετικές με τα ανωτέρω είναι οι εξής αναφορές των Π.Ε.Σ.Ζ.:

Ο Επιθεωρητής Νικόλαος Χρ. Παπακώστας σκιαγραφώντας την προσωπικότητα του Νικόλαου Δεβελέγκα εξαίρει την καλλιφωνία του, τις δυνατότητές του στην απαγγελία, στην επιτυχή διδασκαλία της Ωδικής, στη γνώση της ευρωπαϊκής μουσικής, την ερασιτεχνική ενασχόληση με την εκμάθηση μουσικού οργάνου και το να συμπάλλει «αμισθεί» με τους μαθητές του τις Κυριακές και τις γιορτές.

Εξαιρετικό ενδιαφέρον έχει το σχετικό παράθεμα: *«... Μεταχειρίζεται πολλούς ιδίους τρόπους εις τήν διδ/λίαν καί διδάσκει άποτελεσματικώς πάντα τά μαθήματα, ίδια δέ τήν άπαγγελίαν κ'ώδικήν έν ταῖς άνωτέραις τάξεσι....Εῖναι*

ἐπ' ἴσης αὐτοδίδακτος τῆς εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς, ἣς τὴν παρασημαντικὴν καὶ εἰς ἄλλους ἐνοργάνως διδάσκει. Ἡ ἐπιμέλεια καὶ ἡ φιλοπονία του εἶναι ἀπεριόριστος· κατὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς ἀσχολεῖται κατ' οἶκον μελετῶν καὶ γράφων σχετικὰ πρὸς τὸ διδ/λικόν του ἔργον ἢ ἀσκεῖται εἰς τὸ τετράχορδον ἐπὶ νέων μουσικῶν τεμαχίων... Ἡσκημένος ὢν εἰς τὴν μουσικὴν καὶ με καλὴν σχετικῶς φωνὴν πεπρωκισμένος ἔχει καταρτίσει χορὸν ἐκ μαθητῶν, μεθ' ὧν ἀμισθεὶ συμψάλλει κατὰ τὰς Κυριακάς καὶ τὰς μεγάλας ἑορτάς.

Με ἀνάλογα προσόντα αξιολογεῖ θετικὰ καὶ τὸν Κωνστίνου Γκράτζιο, Διευθυντὴ του διταξ. Δημοτ. Σχολείου τῆς πατρίδας του, ἤτοι τοῦ Τσερβαρίου. Γ' αὐτὸν σημειώνει: «...Τὰ ἀποτελέσματα τῆς διδασκαλίας του ἐν ἅπασιν τοῖς μαθήμασι κ' ἰδίᾳ ἐν τῇ γυμναστικῇ κ' τῇ ὠδικῇ, ἢ ἐν τῇ βαθείᾳ τετραχορδου διδάσκει, ὑπῆρξαν ἄριστα...».⁸⁴⁶

Εξάλλου γιὰ τὸ δημοδιδάσκαλο Βίτσας Σωτήριου Παπάζογλου ὁ Επιθεωρητὴς Σπυρίδων Πίσπερης ἀναφέρει ὅτι: «...ἔχει μέγιστον ζῆλον διὰ τὸ ἔργον του ἐξέμαθε τετράχορδον καὶ φωνητικὴν μουσικὴν καὶ διαρκῶς αὐτοπροάγεται...»⁸⁴⁷

Ἀπὸ τὸν ἴδιον Επιθεωρητὴν ὁ Δημήτριος Μάος, δημ/λος μονοτάξιου δημοτ. σχολείου Στολοβού, ἀπόφοιτος Γυμνασίου αξιολογεῖται ὅτι εἶναι: «...Εἶναι ἐπαρκοῦς ἀντιλήψεως κ' ἐργατικὸς παρουσιάζων καλλιαισθησίαν».⁸⁴⁸

Μια ἐμμεση πληροφορία - γιὰ τὸ θέμα που μας ἀπασχολεῖ - δίνει τὸ περιεχόμενον τῆς ἰδίας Πράξης σχετικὰ με τὸν Κων/νο Παπαγεωργίου, δημ/λο Σωποτσελίου. Μεταξὺ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν που προέκυψαν κατόπιν ἀνακρίσεων τοῦ Επιθεωρητῆ ἀναφέρονται καὶ τὰ ἐξῆς: «..Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ἀνακοινοῖ, ὅτι ἐκ τῆς ἐνεργηθείσης ὑπ' αὐτοῦ ἀνακρίσεως συνεπείᾳ αἰτήσεως τῶν κατοίκων προέκυψαν... β) **ἐπέτρεψε τὴν ἐκτέλεσιν δύο θεατρικῶν παραστάσεων ἐν τῷ διδαστηρίῳ ὑπὲρ τοῦ σχολικοῦ ταμείου ἄνευ ἐγκρίσεως τῆς προϊσταμένης τοῦ ἀρχῆς**».⁸⁴⁹ (Ἡ υπογράμμισή μου δική μου).

Στὴν 26^η Πράξιν τῆς 29^{ης} Αὐγούστου 1920, τὸ Ε.Σ. ἀποφάσισε τὴν κατάργησιν τῶν δύο μονοταξιῶν Νηπιαγωγείων Παπίγκου (μεγάλῃ καὶ μικρῇ συνοικίας). Ἐνας ἀπὸ τοὺς λόγους τῆς ἀπόφασης αὐτῆς ἦταν: «... δ') ἐπειδὴ τὰ εἰς τὰ Νηπιαγωγεῖα Παπίγκου φοιτῶντα εἴκοσι περίπου τὸν ἀριθμὸν νήπια εἶναι ἐλληνόφωνα καὶ συνεπῶς τὸ μὲν οὐδεμίαν ἐκπαιδευτικὴν βλάβην ἐκ τῆς καταργήσεως τῶν νηπιαγωγείων τούτων ἐπέρχεται, τὸ δέ, ἐάν ποτε ἤθελαν πλεονάσει οἱ πόροι τοῦ ὡς εἴρηται Ἀναγνωστοπουλείου κληροδοτήματος, προτιμότερος θὰ ἦτο ὁ διορισμὸς δημοδιδασκαλίας εἰς τὸ διτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Μεγάλῃ συνοικίας Παπίγκου (ὅπερ ἤδη ἐλλεῖπει πόρων

⁸⁴⁶ Βλ. γι' αὐτὰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 110,111.

⁸⁴⁷ Πράξι 105^η τῆς 30^{ης} Ιουνίου 1927, σ. 235.

⁸⁴⁸ Πράξι 104^η τῆς 30^{ης} Ιουνίου 1927, σ.232.

⁸⁴⁹ Π.Ε.Σ.Ζ., σ.233.

λειτουργεί ως μονοτάξιον), ήτις πρὸς τοῖς ἄλλοις **θά ἐδίδασκε καὶ τὰ ἐργόχειρα εἰς τὰ θήλαα...**»⁸⁵⁰(Η υπογράμμιση δική μας)

Στην 60ή Πράξη της 23^{ης} Ιανουαρίου 1923 το Ε.Σ. ενέκρινε τη συγχώνευση των δύο δημοτικών σχολείων Δρεσθενίου, δηλ. του διτάξιου αρρένων και του μονοτάξιου θηλέων σε διτάξιο μεικτό δημοτικό σχολείο. Μεταξύ των άλλων λόγων της απόφασης αυτής σημειώνονται και τα εξής: «... 7) ὅτι κατ' οὐδέν κωλύουσιν αἱ διατάξεις τῶν ἐν ἰσχύει Ἐκπαιδ. Νόμων, ἵνα ἐν μεικτῶ σχολείῳ ὑπηρετεῖ Δημ/σα, τούναντίον μάλιστα **ἐπιβάλλεται τοῦτο, πρὸς διδασκαλίαν τῶν ἐργοχείρων εἰς τὰ κοράσια**, Προτείνει ὅπως πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδύσεως, παραμένῃ ἐν τῷ Διταξίῳ μεικτῶ Δημοτικῶ Σχολείῳ Δρεσθενίου ὡς Διευθύνων μὲν ὁ Γ. Παπαβασιλείου, ὡς δεύτερος δέ διδάσκαλος ἡ Μελομένη Ζήτη...»(Η υπογράμμιση δική μας).

Από την εποχή που ερευνούμε και στη συνέχεια το πνεύμα του Σχολείου Εργασίας - με κεντρική θέση την ολόπλευρη ανάπτυξή του παιδιού- κυριαρχεί με βασικά μέσα τις χειροτεχνικές εργασίες, το παιχνίδι, τη γυμναστική, τις εκδρομές και το ύπαιθρο. Σ' ό,τι αφορά στις μεθόδους διδασκαλίας των νηπίων αυτές στηρίζονταν στα συστήματα αγωγής του F.W. Fröbel και της M. Montessori⁸⁵¹. Το ελβετικό και γερμανικό σύστημα του Fröbel κυριάρχησε στη χώρα μας μέχρι τα μέσα του 20^{ου} αιώνα.⁸⁵² Σύμφωνα με αυτό, το Νηπιαγωγείο λειτουργεί σε γήπεδο κατάλληλης έκτασης που περιβάλλεται από δέντρα. Κεντρική θέση στο συγκεκριμένο σύστημα έχει η αυτενέργεια του παιδιού, ο κήπος, η χειροτεχνία και το παιχνίδι⁸⁵³.

⁸⁵⁰ Π.Ε.Σ.Ζ. σ. 67,68. Για θέματα σύνδεσης της εκπαίδευσης με το φύλο βλ. Ε. Μαραγκουδάκη, *Εκπαίδευση και Διάκριση των Φύλων*, Οδυσσεάς, Αθήνα, (1993)2005.

⁸⁵¹ Η προσχολική εκπαίδευση στην Ελλάδα επηρεάστηκε σημαντικά από το έργο του Fröbel, το οποίο έγινε γνωστό μετά το 1860, αρχικά με την Ιφιγένεια Δημητριάδου και στη συνέχεια με την Αικατερίνη Λασκαρίδου. Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα οι φρεβελιανή παιδαγωγική αρχίζει να αμφισβητείται και να κυριαρχεί η μέθοδος της Montessori. (Βλ. SidiroulaZiougou, VassilisFoukas, & PaschalinaChatzimpei, «Childhood and Pedagogical Theory in Greece (19th – First Decades of the 20th Century): From the 'Little Adult' to 'Child's Psychology' in: Lucy Hopkins, Mark Macleod & Wendy C. Turgeon, *Negotiating Childhoods*, Inter-Disciplinary Press, Oxford, United Kingdom, 2010, σ. 89-90). Για το σύστημα Montessori και τη συμβολή του Fröbel στην προσχολική αγωγή βλ. επίσης Στ. Λυκιαρδοπούλου – Κοντάρη, *Ο θεσμός της προσχολικής αγωγής στην Ελλάδα (1830 – 2005)*, Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη α.ε., Θεσσαλονίκη 2006, σ. 17 – 21.

⁸⁵² Ο.π., σ. 65. Βλ. επίσης στο ίδιο αναλυτικότερα για τις παιδαγωγικές ιδέες του Fröbel, σ. 66 - 84. Η πιο γνωστή εκπρόσωπος του φραιμπελιανού νηπιαγωγείου στην Ελλάδα υπήρξε η Αικατερίνη Λασκαρίδου, η οποία στα τέλη του 19^{ου} αιώνα είχε και πολλά σχετικά δημοσιεύματα. Βλ. περισσότερα και ενδεικτική βιβλιογραφία στο Χ. Χαρίτος, *Το Ελληνικό Νηπιαγωγείο και οι ρίζες του. Συμβολή στην Ιστορία της Προσχολικής Αγωγής*, Αθήνα 1998, σ.168 – 183.

⁸⁵³ Απ. Γ. Παπαϊωάννου, «Το Νηπιαγωγείο κατά τον κανονισμό του Διδασκαλείου (1874) του Ηπειρωτικού Φιλεκπαιδευτικού Συλλόγου Κωνσταντινουπόλεως», *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, Τόμος Α' (1997), Ιωάννινα 1996, σ. 238 και 241. Για μια ερμηνευτική προσέγγιση του παιχνιδιού στο χώρο του νηπιαγωγείου βλ. Σ. Πανατζής, *Η Παιδαγωγική και το παιχνίδι-αντικείμενο στο χώρο του*

Είναι αξιοσημείωτη η αναφορά στην Πράξη 110 της 2^{ας} Νοεμβρίου 1927, όπου, εκτός των άλλων αποφάσεων, το Εποπτικό Συμβούλιο εκφράζει - κατόπιν προτάσεως του Επιθεωρητή- «*τήν εύαρέσκειάν του προς τούς δημ/λους Άρτισίτης Κων/τίνον Ζαΐμην καί Παπίγκου Στέφ. Λαζαρίδην καί Δημ. Παγούνην, διότι συνετέλεσαν διά τοῦ ζήλου κ' τῆς προθυμίας των εἰς τήν ἐπιτυχίαν των ἀπό 15 μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. διεξαχθέντων τριῶν τοπικῶν συνεδρίων διδάξαντες ἐπιτυχῶς τὰ πλεῖστα τῶν χειροτεχνικῶν μαθημάτων*». ⁸⁵⁴ (Η υπογράμμιση δική μας).

ii. Η Γεωργική Εκπαίδευση

«*εἶναι κάτοχος γεωπονικῶν γνώσεων...*»

Στα υπό έρευνα Πρακτικά αξιοπρόσεκτες είναι οι αναφορές που τεκμηριώνουν τις απόψεις σχετικά με την Γεωργική Εκπαίδευση⁸⁵⁵ η οποία αποτέλεσε την περίοδο του μεσοπολέμου μια αμοιβαία επιθυμία της κυβέρνησης των Φιλελευθέρων και του διδασκαλικού κόσμου έτσι ώστε ν' απεξαρτηθεί η εκπαίδευση από την κλασική παιδεία και να της δοθεί ένας νέος τεχνικός προσανατολισμός. Βασιζόταν στην πεποίθηση και των δυο ότι η καθολική ευημερία στηριζόταν και στην ανάπτυξη της γεωργίας, απαραίτητη προϋπόθεση, όμως, γι' αυτό ήταν η καλλιέργεια γεωργικής συνείδησης σε όλα τα κοινωνικά στρώματα, κάτι που μπορούσε να επιτευχθεί μόνο με την κατάλληλη γεωργική μόρφωση. Κύρια επιδίωξη και των δυο ενδιαφερόμενων μερών ήταν η γεωργική κοινωνικοποίηση των μαθητών που θα παρέμεναν στην ιδιαίτερη πατρίδα τους μέσω της δημιουργίας ερεθισμάτων, της παροχής στοιχειωδών γνώσεων και της σύσφιξης του συναισθηματικού δεσμού με τη γενέθλια γη από αυτή την ευαίσθητη ηλικία. Μακροπρόθεσμα, αυτά τα παιδιά θα συγκροτούσαν μια νέα γενιά καταρτισμένων αγροτών, που θα λειτουργούσαν εκσυγχρονιστικά αναφορικά με τα γεωργικά τους ενδιαφέροντα και θα επαναδιαπραγματεύονταν την κοινωνική τους θέση.

Στα Π.Ε.Σ.Ζ. υπάρχουν ενδείξεις αυτής της προσπάθειας, εμφανείς τόσο στις θετικές αξιολογήσεις των εκπαιδευτικών που ευαισθητοποιούν τους μαθητές τους αλλά και τους κατοίκους της κοινότητας - όπου και υπηρετούν - πάνω σε θέματα που σχετίζονται με τη φύση και την εκμετάλλευση της γης, όσο και στις αναφορές για μετεκπαίδευση συγκεκριμένων δασκάλων στο Γεωργικό Φροντιστήριο Ιωαννίνων.

νηπιαγωγείου: *ερευνητική προσέγγιση*", Gutenberg, Αθήνα 1997 και του ίδιου "*Η Παιδαγωγική εργασία του Νηπιαγωγείου - Μια προσέγγιση μέσα από την πράξη*", Gutenberg, Αθήνα 2002.

⁸⁵⁴ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 247.

⁸⁵⁵ Περισσότερα βλ. εδώ στην ενότητα με θέμα: Γεωργική οικονομία και εκπαίδευση.

Ειδικότερα, στη θετική αποτίμηση του διδασκαλικού έργου, από μέρους των Επιθεωρητών, όταν σ' αυτό- πέραν των άλλων - περιλαμβάνεται και το με διαφόρους τρόπους εκφραζόμενο ενδιαφέρον για το φυσικό περιβάλλον σημειώνονται οι εξής περιπτώσεις:

Τον προαναφερθέντα Λαϊστινό δάσκαλο Νικ. Δεβελέγκα εκθειάζει ο Επιθεωρητής γιατί συνηθίζει τους μαθητές του να καλλιεργούν το σχολικό κήπο. Επιπλέον, έχει έμφυτη την αγάπη προς τα δάση και μπόρεσε να μυήσει σ' αυτή την αρμονική σχέση με τη φύση όχι μόνο τους μαθητές του αλλά και τους συγχωριανούς του. Και το απέδειξαν γιατί ζήτησαν και πέτυχαν την απαγόρευση της βοσκής και ξύλευσης από το υπερκείμενο ύψωμα, απ' όπου έχει την αρχή ο χείμαρρος που απειλεί τη Λάιστα. Και όχι μόνο αυτό. Το σχολείο ανέλαβε και την αναδάσωση με καρυδιές και πεύκα στις όχθες του χειμάρρου και στη γύρω περιοχή.⁸⁵⁶

Παράθεση σχετικού αποσπάσματος: «... Έχων έμφυτον τήν πρός τά δάση αγάπην κατώρθωσε να έμπνεύση ταύτην ού μόνον εις τούς μαθητάς του, μεθ' ών καλλιεργεῖ σχολ. κήπον, αλλά καί εις πολλούς έκ τών κατοίκων, οἵτινες ζητήσαντες επέτυχον ἤδη τήν απαγόρευσιν τῆς βοσκῆς κ' ξυλεύσεως από υπερκειμένου ύψώματος, όπόθεν έχει τήν αρχήν ό άπειλῶν τήν Λάισταν χείμαρρος. Τήν διά καρυῶν καί πευκῶν αναδάσωσιν τῆς έκτάσεως ταύτης καί τῶν όχθῶν τοῦ έν λόγῳ χειμάρρου αναλαθόντα τά σχολεῖα έποίησαντο έναρξιν από τοῦ π.έτους...»⁸⁵⁷

Η θετική αυτή αποτίμηση στο διδασκαλικό έργο του Νικ. Δεβελέγκα επικυρώνει τους στόχους της τότε εκπαιδευτικής πολιτικής και ειδικότερα την προαναφερθείσα νομοθεσία περί της Γεωργικής Εκπαίδευσης⁸⁵⁸ σύμφωνα με την οποία «ουδέν κτίριον σχολείου ανεγείρεται άνευ εξασφαλίσεως κατάλληλου και επαρκούς χώρου προς σύστασιν σχολικού κήπου».

Για την ίδια τακτική επαινείται και ο Κωνστ. Γκράτζιος, Διευθυντής του διτάξιου Δημοτ. Σχολείου τῆς ιδιαιτέρας πατρίδος του Τσερβαρίου, οποίος «...δι' όμιλιῶν του έν σχολικαῖς έορταῖς περί τῆς καλλιεργείας τοῦ έδάφους, τῆς χρησιμότητας τῶν δασῶν καί τῆς μορφωτικῆς σημασίας τῶν σχολικῶν κήπων ού μόνον ικανόν χρηματ. ποσόν εισέπραξε διά τήν καλλιέργειαν τοῦ σχολ. κήπου Τσερβαρίου, όστις διακρίνεται πάντων τῶν έν τῇ περιφερεία Ζαγορίου τοιούτων,

⁸⁵⁶ Άξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι έναν αιώνα περίπου μετά διαβάζουμε στον τύπο: « Η Λάιστα, ένα χωριό σε απόσταση 85 χιλιομέτρων από τα Γιάννενα, απειλείται από τις έντονες κατολισθήσεις που κυριολεκτικά παίρνουν το έδαφος κάτω από τα «πόδια» της. Το πετρόχτιστο χωριό άντεξε αιώνες από το 1580 που ιδρύθηκε. Τώρα κτυπάει συναγερμό "Περίπου 100 από τα 155 κτίσματα του χωριού έχουν υποστεί ρωγμές", λέει στην «Κ» ο κ. Χριστόφορος Ποάλας, μέλος της Επιτροπής Αγώνα που έχουν συστήσει οι κάτοικοι του χωριού. Ρωγμές έχουν υποστεί επίσης οι δρόμοι, δύο εκκλησίες, υπαίθριες διαμορφώσεις, το νεκροταφείο κ.λπ. "Μπορεί να χάσουμε το χωριό μας, αν δεν κινηθούν γρήγορα οι αρμόδιοι. Δυστυχώς, έχουν ήδη αργήσει, λέγοντάς μας ότι δεν υπάρχουν πιστώσεις"». (εφημ. Καθημερινή, 16-2-2008).

⁸⁵⁷ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 110.

⁸⁵⁸Βλ. εδώ στην ενότητα με θέμα: Γεωργική οικονομία και εκπαίδευση.

ἀλλά καί ἐπί τοῦ γεωργικοῦ πληθυσμοῦ τῶν συγχωριανῶν του ἐπωφελῶς ἐπέδρασε...»⁸⁵⁹

Εἶναι ἀξιο προσοχῆς το γεγονός ὅτι ἤδη σε προγενέστερη σχολική χρονιά (1913-1914) ὁ Επιθεωρητής Καθάρειος στις προτάσεις - μετά ἀπό την επιθεώρηση των σχολείων του Ζαγορίου- ἐκτός των ἄλλων ζητημάτων στα οποία ἀναφέρεται (να ἐξετασθεῖ το ζήτημα των κληροδοτημάτων, να οἰκοδομηθοῦν τα κτίρια που πυρπολήθηκαν) τονίζει καί την ἀνάγκη καί να υποστηριχθοῦν ἡ μελισσοκομία, ἡ κτηνοτροφία, ἡ σηροτροφία καί ἡ υλοτομία, για να γίνει το Ζαγόρι ἕνα πλούσιο παραγωγικό κέντρο ἀνά την Ελλάδα.⁸⁶⁰

Από τον Επιθεωρητή Σπυρίδωνα Πίσπερη σημειώνεται στην 105^η Πράξη της 20^{ης} Ιουνίου 1927 σχετικά με το δημ/λο Βίτσας Σωτ. Παπάζογλου ὅτι «εἶναι κάτοχος γεωπονικῶν γνώσεων... ἐπεκτείνων δέ τήν δρᾶσιν του ἐν τῇ ἧ ὑπηρετεῖ κοινωνία ἐφύτευσε πλεῖστα δένδρα εἰς παρακείμενον τῷ Σχολείῳ χῶρον».⁸⁶¹

Εἶναι ἡ ἐποχή που ἡ πολιτεία ψηφίζει το Ν.Δ. «Περί στοιχειώδους Γεωργικῆς Εκπαιδεύσεως» που θα τροποποιηθεῖ την ἐπόμενη χρονιά ἀπό την κυβέρνηση Βενιζέλου με το Ν.3600 «Περί κυρώσεως καί τροποποιήσεως του ἀπό 7/10/1927 Ν.Δ. περί στοιχειώδους Γεωργικῆς Εκπαιδεύσεως».⁸⁶²

Στην τελευταία Πράξη (111^η της 19^{ης} Νοεμβρίου 1927) ἀναφέρεται ὅτι το Ε.Σ. ἀποφάσισε την φοίτηση στο Γεωργικό Φροντιστήριον Ἰωαννίνων των δημ/λων Ἀρτσίστας Κων/τίνου Ζαῖμη καί Παπίγκου Δημοσθένη Παγούνη «ὡς ἔχοντων πάντα τά ἐν τῇ ἀνωτέρῳ ἐγκυκλίῳ διαταγῇ τοῦ Σ^{οῦ} Ὑπουργείου διαλαμβανόμενα προσόντα». Εἰδικότερα ἡ πρόταση του Επιθεωρητή Σπυρίδωνα Πίσπερη ἔχει ως ἐξῆς: «...Ὁ Ἐπιθεωρητής ἔχων ὑπ' ὄψιν τὰς ὑπ' ἀριθ. 46010 καί 48471 ἐγκυκλ. διαταγὰς τοῦ Σ^{οῦ} Ὑπουργείου Παιδείας, δι' ὧν κοινοποιεῖται ἀπόσπασμα τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν.Δ. "περί Γεωργικῆς Ἐκπαιδεύσεως" ὡς καί τήν ὑπ' ἀριθ. 210 πρᾶξιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, δι' ἧς τοῦτο ὀρίζει, ὅπως φοιτήσωσι κατὰ τό τρέχον ἔτος εἰς τό Γεωργικόν Φροντιστήριον Ἰωαννίνων δύο δημοδιδάσκαλοι ἐκ τῆς περιφερείας Ζαγορίου εἰσηγεῖται, ὅπως ἐκ τῶν ὑποβαλόντων σχετικάς αἰτήσεις κληθῶσι πρὸς φοίτησιν οἱ πτυχιούχοι δημ/λοι τοῦ μονοταξίου μικτοῦ δημοτ. Σχολείου Ἀρτσίστης Κων/τίνος Ζαῖμης καί τοῦ διταξίου μικτοῦ δημοτικοῦ Σχολείου Παπίγκου Δημοσθένης Παγούνης (μὴ ὑπαρχόντων ἐν τῇ περιφερείᾳ πολυταξίων σχολείων) ὑπηρετοῦντες εἰς ἀγροτικάς κοινότητας ἐκ τῶν εὐπορωτέρων ὡς ἔχοντες ἀμφοτέρω ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 40 ἐτῶν...»⁸⁶³

Ἡ ἀναφορά αὐτή επιβεβαιώνει το γεγονός ὅτι το σχολικό ἔτος 1927-28 λειτουργοῦσε στα Γιάννενα ἕνα ἀπό τα ἐπτὰ Γεωργικά Φροντιστήρια της Ελλάδας. Οἱ δε δύο δάσκαλοι, ἤτοι ὁ Κων/τίνος Ζαῖμης, του μονοταξίου μικτοῦ δημοτ. Σχολείου Ἀρτσίστης, καί ὁ Δημοσθένης Παγούνης, του διταξίου μικτοῦ

⁸⁵⁹ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 111.

⁸⁶⁰ Βλ. γι' αὐτά Σπ. Εργολάβος, ὁ. π., σ. 124-126.

⁸⁶¹ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 235.

⁸⁶² Περισσότερα βλεπῶ στην ἐνότητα με θέμα: Γεωργική οἰκονομία καί ἐκπαίδευση.

⁸⁶³ Π.Ε.Σ.Ζ. σ. 248.

δημοτικού Σχολείου Παπίγκου, πληρούσαν τις προβλεπόμενες από το νόμο προϋποθέσεις: 1)δίδασκαν σε σχολεία εύπορων δήμων ή κοινοτήτων, όπως ήταν το Πάπιγκο και η Αρίστη και 2) οι προς μετεκπαίδευση δάσκαλοι δεν είχαν ηλικία ανώτερη των σαράντα χρόνων.

iii. Οι αρετές του δάσκαλου

Οι Επιθεωρητές στις εισηγήσεις τους κατά τις συνεδριάσεις των Εποπτικών Συμβουλίων, στις *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως των σχολείων της περιφέρειάς τους* καθώς και στα *Ημερολόγια* της περιοδείας τους καταθέτουν - εκτός των άλλων ζητημάτων- και τις θετικές αλλά και αρνητικές αξιολογικές τους κρίσεις, τόσο για την προσωπικότητα του εκπαιδευτικού όσο και για το διδακτικό του έργο.

Στα υπό έρευνα Πρακτικά συχνά καταγράφονται οι εκτιμήσεις αυτές των εκάστοτε Επιθεωρητών ως εισηγήσεις προς τα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου προκειμένου να αποφασίσουν για διάφορα ζητήματα σχετικά με τους υπό κρίση εκπαιδευτικούς. Τέτοια ζητήματα είναι η απονομή ηθικής αμοιβής για την εν γένει συμπεριφορά τους και αξία ως άτομα και ως λειτουργοί ή η επιβολή ποινής⁸⁶⁴ για διάφορα παραπτώματα, η προαγωγή τους από μια κατώτερη σε ανώτερη βαθμίδα, η διερεύνηση της αλήθειας διαφόρων καταγγελιών σε βάρος του εκπαιδευτικού από τους κατοίκους μιας κοινότητας.

Τα πνευματικά γνωρίσματα και η παιδαγωγική του κατάρτιση

«...Παρακολουθεῖ τήν έκπ. πρόοδον διά τῶν ἐκάστοτε ἐκδιδομένων παιδαγωγικῶν περιοδικῶν κ' βιβλίων...»

Η παιδαγωγική κατάρτιση του δάσκαλου αποτελούσε βασικό κριτήριο στη θετική αποτίμηση της διδακτικής του επάρκειας. Οι Επιθεωρητές στις Εκθέσεις Επιθεωρήσεως των σχολείων της περιφέρειάς τους, τις εισηγήσεις τους στις συνεδριάσεις των Εποπτικών Συμβουλίων και τα *Ημερολόγια της περιοδείας* τους καταθέτουν τις θετικές αξιολογικές τους κρίσεις, πέραν όλων των άλλων, και για τη γνωστική κατάρτιση, το επίπεδο της μόρφωσης, τη συμμετοχή του εκπαιδευτικού στα Παιδαγωγικά- Διδακταλικά Συνέδρια, τη διδακτική μεθοδολογία, τη γνώση των σύγχρονων παιδαγωγικών αντιλήψεων, την μετεκπαίδευσή τους, την ενασχόλησή τους με τη μελέτη ή τη συγγραφή παιδαγωγικών και άλλων μελετών σχετικών με το διδακταλικό έργο.

⁸⁶⁴Για το ζήτημα αυτό βλ. εδώ στην ενότητα με θέμα: Ηθική αμοιβή- ποινές

Αξιοπρόσεκτες είναι στα υπό έρευνα Πρακτικά οι αναφορές του εκάστοτε Επιθεωρητή στη συμμετοχή του δάσκαλου στα Παιδαγωγικά- Διδασκαλικά Συνέδρια, τα οποία οργανώνονταν σε διάφορες κοινότητες του Ζαγορίου.⁸⁶⁵ Εξίσου ενδιαφέρουσες είναι επίσης και οι αρνητικές αξιολογήσεις για την απροθυμία κάποιων εκπαιδευτικών να συμμετέχουν σ' αυτά.

Έτσι, ο Απόστολος Τσιάντης Γ/βάθμιος Δημοδιδάσκαλος κρίνεται στάσιμος στην αξιολόγησή για την βαθμολογική του εξέλιξη λόγω της παιδαγωγικής του ανεπάρκειας. Ειδικότερα στην 37^η Πράξη της 28^{ης} Ιουνίου 1921, Ο Επιθεωρητής Νικ. Χρ. Παπακώστας, με βάση τις Εκθέσεις των τριών τελευταίων χρόνων, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν ενδιαφέρεται για τη μόρφωσή του ως δάσκαλος μέσα από τη μελέτη παιδαγωγικών βιβλίων και περιοδικών δημιουργώντας έτσι μια αρνητική εικόνα για την επιστημονική του συγκρότηση αλλά και την διδακτική και διοικητική του ικανότητα.

Σχετικό παράθεμα: «...ὁ Ἀπόστολος Τσιάντης Γ/βάθμιος Δημοδιδ/λος δι' ἀναγνωρίσεως, ἔγγαμος, ἐτῶν 64 με ὑπηρεσίαν ἐτῶν 31, μηνῶν 6 καὶ ἡμερῶν 27, ὅστις ὑπηρετεῖ ἐν τῷ Διταξίῳ Δημοτ. Σχολείῳ Ἄνω Ῥαβενίων οὗτος ὡς ἐμφαίνεται, ἐκ τριῶν ἐκθέσεων ἐπιθεωρήσεις τοῦ Σχολείου του (τῶν ἐτῶν 1917, 1918 κ' 1920) οὐδόλως ἐφρόντισε περὶ τῆς περαιτέρω ὡς διδασκάλου μορφώσεώς του, διὰ τῆς μελέτης Παιδαγωγικῶν περιοδικῶν καὶ βιβλίων, δι' ὃ καὶ ὑστερεῖ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἐν τῷ ἔργῳ πρὸς τούτοις δέ ἡ αὐτή, οὐχὶ εὐχάριστος, ἀντίληψις ἔχει σχηματισθῆ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ περὶ τῆς ικανότητος αὐτοῦ ἀπὸ ἐπιστημονικῆς, διδακτικῆς καὶ διοικητικῆς ἀπόψεως...»

Την ίδια εικόνα περιγράφει στη συνέχεια και για τον Νικόλαο Στάρα Γ/βάθμιο Δημοδιδάσκαλο, ο οποίος αγνοεί ακόμα και τους τίτλους των πιο γνωστών παιδαγωγικών συγγραμμάτων.

Σχετικό παράθεμα: «...ὁ Νικόλαος Στάρας Γ/βάθμιος Δημοδιδ/λος δι' ἀναγνωρίσεως, ἔγγαμος, ἐτῶν 47, μέ ὑπηρεσίαν ἐτῶν 16, μηνῶν 6 καὶ ἡμερῶν 20 μέχρι τῆς 30^{ης} Ἰουνίου ἐ.ἔ., ὅστις ὑπηρετεῖ ἐν τῷ Διταξίῳ Μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Κάτω Σουδενῶν οὗτος, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8 ἐπιθεωρήσεως τῆς ἐργασίας αὐτοῦ οὐδόλως ἐφρόντισε περὶ τῆς περαιτέρω, ὡς διδασκάλου, μορφώσεώς του, ἵνα μὴ εἴπωμεν, ὅτι ἀγνοεῖ καὶ αὐτοὺς τούτους τίτλους τῶν κοινοτέρων παιδαγωγικῶν Συγγραμμάτων πρὸς δέ τούτοις δυσμενῆς ἀντίληψις ἔχει σχηματισθῆ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ περὶ τῆς ποιότητος τοῦ χαρακτῆρος του, τῆς ικανότητος αὐτοῦ ἀπὸ ἐπιστημονικῆς, διδακτικῆς καὶ διοικητικῆς ἀπόψεως...»⁸⁶⁶

Στην 105^η Πράξη της 30^{ης} Ιουνίου 1927 ο Επιθεωρητής Σπυρίδων Πίσπερης κρίνει προακτέο το δημοδιδάσκαλο Δημ. Ζωῖδη, επειδή προσπαθεί να αναπληρώσει - στο πλαίσιο των δυνατοτήτων του - την παιδαγωγική του ανεπάρκεια με προσωπική προσπάθεια και με την επιμέλειά του.

⁸⁶⁵Περισσότερα για το θέμα αυτό βλ. εδώ στη θεματική ενότητα: Τα Παιδαγωγικά- Διδασκαλικά Συνέδρια.

⁸⁶⁶βλ. γι' αυτά Π.Ε.Σ.Ζ. σ. 96, 97.

Σχετικό παράθεμα: «... Δημ. Ζωΐδης δημοδιδάσκαλος μονοταξίου δημ. σχολείου Φραγκάδων απόφοιτος Γυμνασίου έχων 22 έτων συντάξιμον υπηρεσίαν. Ούτος στερεΐται έπαρκούς παιδαγ. μορφώσεως, ήν προσπαθεΐ νά αναπληρώση διά τής κατ'ίδίαν μελέτης· κατά δέ τό τρέχον έτος εΐργάσθη μετ'έπιμελείας καί αναλόγως τών δυνάμεών του έπέτυχεν έργασίαν σχετικώς ικανοποιητικήν. Καί τοϋτον λόγω τής τελευταίας έπιδειχθείσης έπιμελείας του καί τής πολυχρονίου υπηρεσίας του κρίνει προακτέον...»

Αλλά και ο δημοδιδάσκαλος Δημ. Μάος κρίνεται, παρά τη ελλειμματική του παιδαγωγική κατάρτιση, προακτέος. Η ανεπάρκεια αυτή αιτιολογείται από την μη φοίτησή του σε Διδασκαλείο. Η επιμέλειά του, όμως, και η πολύχρονη εμπειρία του θεωρήθηκαν ισχυροί λόγοι για την προαγωγή του.

Σχετικό παράθεμα: «... Δημ. Μάος δημ/λος μονοταξίου δημοτ. σχολείου Στολοβοϋ απόφοιτος γυμνασίου έχων 21 έτων συντάξιμον υπηρεσίαν. Εΐναι έπαρκούς άντιλήψεως κ' έργατικός παρουσιάζων καλλαισθησίαν. Παρακολουθεΐ έν μέρος καί τήν παιδαγωγ. κίνησιν. Η έν τῷ σχολείῳ ὅμως έργασία του παρουσιάζει έλλείψεις τινάς λόγω τής άτελοϋς παιδαγωγικής καταρτίσεώς του όφειλομένης είς τήν μή έκ διδασκαλείου προέλευσίν του. Καί τοϋτον λόγω τής έπιμελείας του καί τής πολυχρονίου υπηρεσίας του κρίνει προακτέον...»⁸⁶⁷

Αλλά «φύσις παιδαγωγική καί πνεϋμα ήρεμον μέν άλλ'ένθουσιῶδες» χαρακτηρίζεται ο Νικόλαος Δεβελέγκας στην 45^η Πράξη της 19^{ης} Φεβρουαρίου 1922. Επίσης, «πολλούς ίδίους τρόπους είς τήν διδ/λίαν καί διδάσκει άποτελεσματικώς πάντα τά μαθήματα...». Την υπεροχή του έναντι των υπολοίπων δασκάλων της περιφέρειας εκθειάζει ο Επιθεωρητής Νικόλαος Παπακώστας για την μόρφωσή του, την πολύπλευρη μελέτη αρχαίων συγγραφέων αλλά και των σύγχρονων παιδαγωγικών αντιλήψεων, τις οποίες και εφαρμόζει στη διδασκαλία του. Αλλά ακόμα και με τη συγγραφή ασχολείται αφού - όπως αναφέρεται- κατά «τάς ὥρας τής σχόλης ...άσχολεΐται κατ'οΐκον μελετῶν καί γράφων σχετικά πρός τό διδ/λικόν του έργον...» ενώ « Είς τάς μετ' άλλων μορφωμένων καί τών συναδέλφων συζητήσεις τήν πρωτεύουσαν θέσιν κατέχουσι τά έπιστημονικά ζητήματα».

Ειδικότερα σημειώνονται τα εξής: «...Διακρίνεται πάντων τῶν έν τῇ περιφερίᾳ διδασκάλων, καθ' ὅτι εί καί ὡς μόνον τυπικόν υπηρεσιακόν προσόν κέκτηται τό άπολυτήριον Έλλ. Σχολείου, έν τούτοις έχει νά έπιδείξη πλεονεκτήματα πνευματικής μορφώσεως ού τά τυχόντα· έκ τής μικρᾶς του βιβλιοθήκης δέν άπουσιάζουσιν έργα Έλλήνων συγγραφέων, αρχαίων κ' νεωτέρων, ποιητῶν, φιλοσόφων, μαθηματικῶν, παιδαγωγικῶν κ.λ.π., ἄτινα ού μόνον έμελέτησεν, αλλά κ' τάς έν αὐτοῖς περιεχομένας γνώσεις προσπαθεΐ φροντίζει, ὅπως καταστήση κτῆμα του. Παρακολουθεΐ τήν έκπ. πρόοδον διά τῶν έκάστοτε έκδιδομένων παιδαγωγικῶν περιοδικῶν κ' βιβλίων· μελετῶν δέ κ' εφαρμόζων έν τῇ διδ/λίᾳ φροντίζει πάντοτε περί τής περαιτέρω βελτιώσεώς του....»

⁸⁶⁷Βλ. γι' αυτά Π.Ε.Σ.Ζ. σ. 232.

Στην ίδια Πράξη γίνεται αναφορά στον Κωνστ. Γκράτζιο, Διευθυντή του διτάξιου Δημοτ. Σχολείου Τσερβαρίου, Γ^{ου} Δημοδιδάσκαλου, αριστούχου του μονοτάξιου Διδασκαλείου Ιωαννίνων, έτους 1914. Η θετική εισήγηση αναφέρει: «...Παρακολουθῶν τήν έκπ. πρόοδον διά τῶν ἐκάστοτε ἐκδιδομένων παιδαγωγικῶν συγγραμμάτων παρέχει εαυτόν ὡς ὑπόδειγμα ἐπιμελοῦς, φιλοπροόδου καί εἰς ἄκρον φιλοπόνου διδασκάλου. Κέκτηται οὐχί εὐκατοφρόνητον παιδαγωγικήν μόρφωσιν, ἰκανότητα δέ περί τό διοικεῖν κ' διδάσκειν ἀξιομίμητον...»

Αξίζει να αναφερθεί το γεγονός ότι ο Κωνστ. Γκράτζιος εργαζόταν πολύπλευρα ακόμα και κάτω από τις πιο δυσμενείς συνθήκες μετά τον θάνατο των δύο παιδιών του, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται: «...εἰ καί κατά τόν χρόνον τῆς ἐπιθεωρήσεως διετέλει ὑπό τό κράτος δυσμενῶν συνθηκῶν, λόγω τοῦ πρό μικροῦ θανάτου τῶν δύο τέκνων του· ἐντός ὀλίγου χρόνου διά τῶν ἐνεργειῶν του ἐπέτυχε τήν ἐπισκευήν τοῦ διδακτηρίου, τήν προμήθειαν ἀπαραιτήτων σχολ. ἐπίπλων καί διδακτικῶν ὀργάνων πρός δέ τούτους καί τήν ἀγοράν βιβλίων, ἅτινα ἐχρησίμευσαν ὡς βάσις τῆς ἤδη καταρτιζομένης σχολικῆς βιβλιοθήκης...»⁸⁶⁸

Ιδιαίτερο φαίνεται ήταν το ενδιαφέρον των Επιθεωρητῶν κατά τη χρονική περίοδο που εξετάζουμε για τη δημιουργία βιβλιοθήκης σε κάθε σχολείο. Το 1925 όταν υπουργός Παιδείας ήταν ο Ι. Μανέτας και τμηματάρχης της δημοτικής εκπαίδευσης ο Κ. Σωτηρίου, εκδίδεται εγκύκλιος «περί παιδαγωγικῶν συνεδρίων», απευθυνόμενη προς τους επιθεωρητές.⁸⁶⁹ Στην εγκύκλιο αυτή, εκτός των άλλων, προτάθηκαν μια σειρά άλλα μέτρα υποστηρικτικά της προσπάθειας που επιθυμούσε το υπουργείο να καταβληθεί εκ μέρους των επιθεωρητῶν για την επιτυχία της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής πολιτικής. Τα μέτρα αυτά αφορούσαν: α) την καλλιέργεια στους μαθητές της αγάπης για το βιβλίο με «κατάλληλα από απόψεως ηλικίας και με ειδικόν περιεχόμενον παιδικά βιβλία», β) να αναλάβουν οι επιθεωρητές «την υποχρέωση το ταχύτερον, ὅλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα διά να ἀποκτήσῃ ἕκαστον σχολεῖον τήν Παιδαγωγικήν καί παιδικήν βιβλιοθήκη του», με την κατάλληλη συνδρομή των σχολικῶν επιτροπῶν και γ) να εξαντλήσουν ὅλη τους τή δραστηριότητα, ὡς στοιχείο ἐξάλλου του «καλοῦ επιθεωρητοῦ» για «το διαφωτισμό και τή μόρφωση του διδακτικοῦ προσωπικοῦ».⁸⁷⁰

Στην 104^η Πράξη της 30ης Ιουνίου 1927 σημειώνεται ότι ο Ανδρέας Τόλογλου, δημοδιδάσκαλος του μονοτάξιου σχολείου Καπεσόβου και απόφοιτος Γυμνασίου «εἶναι ἐπιμελής, ἐνδιαφέρεται διά τό ἔργον του καί προσπαθεῖ ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τάς ὑποχρεώσεις του. Τά ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτυγχανόμενα

⁸⁶⁸ Βλ. γι' αυτά Π.Ε.Σ.Ζ. σ.109, 110, 111.

⁸⁶⁹ Σχετικά βλ. για την συγκεκριμένη εγκύκλιο, στο *Διδασκαλικό Βήμα*, τεύχος 31, Αθήνα 1925, σ.7.

⁸⁷⁰ Βλ. γι' αυτά Κ.Γ. Γιαννόπουλος, *Από το δάσκαλο στον επιθεωρητή: Η περίπτωση του Β. Παπαγεωργίου (1914-1949)* τόμος Α' ό. π., σ.261.

ἀποτελέσματα εἶναι σχετικῶς ἱκανοποιητικά. Εἰς ἰδιαιτέρας μελέτας λόγω τῶν πολλαπλῶν βιοτικῶν μεριμνῶν προερχομένων ἐκ τῆς πολυμελοῦς οἰκογενείας του δέν ἐπέδότη, οὐχ' ἦττον εἶναι κάτοχος ἐπαρκοῦς κοινωνικῆς καὶ ἐγκυκλοπαιδικῆς μορφώσεως καὶ ἀπέκτησε διὰ τοῦ χρόνου ἀξιόλογον πεῖραν καὶ παρατηρητικότητα. Τοῦτον λόγω τῆς ἐργατικότητος του καὶ τῆς πολυχρονίου ὑπηρεσίας του κρίνει προακτέον...»⁸⁷¹

Στην παιδαγωγικὴ κατάρτιση των δασκάλων συνέβαλε καὶ ἡ μετεκπαίδευσή τους για δύο ἔτη, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴν 91^η Πράξη τῆς 5^{ης} Σεπτεμβρίου 1925. Εἰδικότερα, σύμφωνα με τὴν εἰσήγηση του Επιθεωρητῆ των Δημοτ. Σχολ. Ζαγορίου Ν. Χ. Παπακώστα ὁ δημοδιδάσκαλος Λεσινίτσας Ἰωάνν. Ευαγγελίδης «διὰ τοῦ ὑπ'ἀριθ. 22139/19-6-925 ἐγγράφου τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ὑπουργείου» ἐκλήθη « πρὸς μετεκπαίδευσιν ἐπὶ διετῆ ἐκπαιδευτικῆ ἀδείᾳ ληγούσῃ τὴν 30^{ῆν} Ἰουνίου 1927». ⁸⁷²

Σε διετῆ ἐκπαιδευτικὴ ἀδεία διατελεῖ ἐπίσης καὶ ὁ Δημ. Βάντζιος, μονίμος δημοδιδάσκαλος του μονοτάξιου Δημοτ. Σχολείου ἀρρένων Δοβράς, σύμφωνα με τὴν 92^η Πράξη τῆς 19ης Ὀκτωβρίου 1925.

Σχετικὸ παράθεμα: «Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Γεωργίου Φ. Ἡλιάδου ἐν τῷ μονοταξίῳ Δημοτ. Σχολείῳ ἀρρένων Δοβράς ὡς δημοδιδασκάλου προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ μέχρις ἐπανόδου τοῦ μονίμου δημοδ/λου τοῦ Σχολείου τούτου Δημ. Βάντζιου κληθέντος εἰς μετεκπαίδευσιν ἐπὶ διετῆ ἐκπ. ἀδείᾳ ληγούσῃ τῇ 30 Ἰουνίου 1927, καὶ τὴν ὀνομασίαν αὐτοῦ ὡς δημοδ/λου Β^ας τάξεως ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ παρόντος διορισμοῦ του συμφώνως πρὸς τοὺς Νόμους 402 καὶ 2858 ἠπερί τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῶν Ν. Χωρῶν». ⁸⁷³

Θα πρέπει ἐδῶ να σημειώσουμε ὅτι με τὸ νόμο 2857/1922⁸⁷⁴ - λίγο πρὶν τα γεγονότα στο Μικρασιατικὸ μέτωπο - εἰσάγεται ὁ θεσμὸς τῆς μετεκπαίδευσης των δασκάλων στο Πανεπιστήμιο, τὸ ὁποῖο θα ἀποτελέσει στο ἐξῆς τὴν “πηγὴ ἀντλησης” του ἐπιθεωρητικοῦ σώματος. Με τὸν τρόπο αὐτὸ ἐπιχειρεῖται καὶ ὁ ἰδεολογικὸς ἐλεγχος αὐτῶν, ἀφοῦ ἡ εὐθύνῃ τῆς μετεκπαίδευσης ἀνατίθεται στη Φιλοσοφικὴ Σχολή⁸⁷⁵.

Ἡ μετεκπαίδευση, που μόλις ἔχει εἰσαχθεῖ, προβάλλει ὡς μονόδρομος για τὴν πλειοψηφία των δημοδιδασκάλων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ἄλλες σπουδές καὶ ἐπιθυμοῦν να γίνουν ἐπιθεωρητές. Οἱ θέσεις των ἐκπαιδευτικῶν, οἱ ὁποῖοι

⁸⁷¹Π.Ε.Σ.Ζ. σ. 231, 232.

⁸⁷²Π.Ε.Σ.Ζ. σ. 209.

⁸⁷³Π.Ε.Σ.Ζ. σ. 211, 212.

⁸⁷⁴Νόμος 2857/1922, «Περὶ προσόντων, διαβαθμίσεως καὶ ἀποδοχῶν των ἐπιθεωρητῶν των δημοτικῶν σχολείων», στο ΦΕΚ 133/ 1-Αυγ-1922.

⁸⁷⁵ Βλ. ἀναλυτικὰ Ν. Εξαρχόπουλος, «Ἡ μετεκπαίδευσις των δημοδιδασκάλων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ», στο συλλογικὸ τόμο *Ἐπετηρὶς Δημοτικῆς Ἐκπαιδύσεως*, 1932, ἔτος Α', Ἐκδοτικὸς Οἶκος Δημητράκου, Αθήνα, 1932, σ. 17-34.

δικαιούνται κάθε χρόνο εκπαιδευτική άδεια λόγω σπουδών αυξάνονται από 30 που ήταν στο προηγούμενο νομοθέτημα σε 70 με το νέο αυτό νόμο.⁸⁷⁶

Κατά τη διάρκεια της δικτατορίας Κονδύλη (1926) εκδίδονται Ν.Δ. με τα οποία καθορίζονται - εκτός των άλλων - και η εκ νέου ρύθμιση τρόπων χορηγίας εκπαιδευτικών αδειών των δημοδιδασκάλων για μετεκπαίδευση.⁸⁷⁷

Η αναφορά στις πνευματικές αρετές του δάσκαλου περιλαμβάνει, πρωτίστως, τη μέριμνα για την ατομική μόρφωση και των μαθητών του, όπως επίσης και την παιδαγωγική του κατάρτιση και γενικότερα τα πνευματικά του χαρίσματα. Στο πλαίσιο αυτών των επιδιώξεων εξαιρείται η προσωπικότητα των εξής δασκάλων της επαγγελματικής περιφέρειας Ζαγορίου, και κατά τη χρονική περίοδο που εξετάζουμε:

Εκτεταμένη είναι η αναφορά και επί αυτού του θέματος στο Νικόλ. Δεβελέγκα, ο οποίος «είναι φύσις παιδαγωγική καί πνεῦμα ἤρεμον μὲν ἀλλ' ἐνθουσιῶδες...». Και στη συνέχεια: «Διακρίνεται πάντων τῶν ἐν τῇ περιφερίᾳ διδασκάλων, καθ' ὅτι εἰ καί ὡς μόνον τυπικόν ὑπηρεσιακόν προσόν κέκτηται τό ἀπολυτήριον Ἑλλ. Σχολείου, ἐν τούτοις ἔχει νά ἐπιδείξη πλεονεκτήματα πνευματικῆς μορφώσεως οὐ τά τυχόντα· ἐκ τῆς μικρᾶς του βιβλιοθήκης δὲν ἀπουσιάζουσιν ἔργα Ἑλλήνων συγγραφέων, ἀρχαίων κ' νεωτέρων, ποιητῶν, φιλοσόφων, μαθηματικῶν, παιδαγωγικῶν κ.λ.π., ἅτινα οὐ μόνον ἐμελέτησεν, ἀλλά κ' τὰς ἐν αὐτοῖς περιεχομένας γνώσεις προσπαθεῖ φροντίζει, ὅπως καταστήσῃ κτῆμα του. Παρακολουθεῖ τὴν ἐκπ. πρόοδον διὰ τῶν ἐκάστοτε ἐκδιδομένων παιδαγωγικῶν περιοδικῶν κ' βιβλίων· μελετῶν δέ κ' ἐφαρμόζων ἐν τῇ διδ/λίᾳ φροντίζει πάντοτε περὶ τῆς περαιτέρω βελτιώσεώς του... ἀσχολεῖται κατ' οἶκον μελετῶν καί γράφων... Εἰς τὰς μετ' ἄλλων μορφωμένων καί τῶν συναδέλφων συζητήσεις τὴν πρωτεύουσαν θέσιν κατέχουσι τὰ ἐπιστημονικά ζητήματα...».

Αλλά και ο Κωνστ. Γκράτζιος δεν υπολείπεται μορφώσεως, καθώς όπως αναφέρθηκε, παρά το τραγικό γεγονός της απώλειας των δύο παιδιών του, «ἐντός ὀλίγου χρόνου διὰ τῶν ἐνεργειῶν του ἐπέτυχε τὴν ἐπισκευὴν τοῦ διδασκαστορίου, τὴν προμήθειαν ἀπαραιτήτων σχολ. ἐπίπλων καί διδασκτικῶν ὀργάνων πρὸς δέ τούτους καί τὴν ἀγορὰν βιβλίων, ἅτινα ἐχρησίμευσαν ὡς βάσις τῆς ἤδη καταρτιζομένης σχολικῆς βιβλιοθήκης...».⁸⁷⁸

Στην 91^η Πράξη της 5^{ης} Σεπτεμβρίου 1925, γίνεται αναφορά στη μετεκπαίδευση του μόνιμου δημοδ/λου Λεσινίτσας Ιωάνν. Εὐαγγελίδη «κληθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 22139/19-6-925 ἐγγράφου τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ²⁰ Υπουργείου πρὸς μετεκπαίδευσιν ἐπὶ διετῆ ἐκπαιδευτικῆ ἀδείᾳ ληγούσῃ τὴν 30^{ην} Ἰουνίου 1927».⁸⁷⁹

⁸⁷⁶ Βλ. Κ.Γ. Γιαννόπουλος, *Από το δάσκαλο στον επιθεωρητή: Η περίπτωση του Β. Παπαγεωργίου (1914-1949)* τόμος Α' ... ό. π., σ. 254.

⁸⁷⁷ Ν.Δ. της 22ης Νοε. 1926, στο ΦΕΚ 418/26-Νοε.-1926, τεύχ. Α'.

⁸⁷⁸ Π.Ε.Σ.Ζ., σ.109, 110, 111.

⁸⁷⁹ Π.Ε.Σ.Ζ., σ.209.

«...Ο Νικόλαος Χατζής πτυχιούχος μονοταξίου διδασκαλείου... είναι ικανής αντίληψης και κάτοχος έπαρκους μορφώσεως παρουσιάζων ικανόν ενδιαφέρον διά τό έργον του...»⁸⁸⁰

Στην 104^η Πράξη της 30ής Ιουνίου 1927 σημειώνεται για τον Δημ. Ζωΐδη: «...δημοδιδάσκαλος μονοταξίου δημ. σχολείου Φραγκάδων απόφοιτος Γυμνασίου έχων 22 έτων συντάξιμον ύπηρεσίαν. Ούτος στερεΐται έπαρκους παιδαγ. μορφώσεως, ήν προσπαθει νά αναπληρώση διά τής κατ'ίδίαν μελέτης...» ενώ ο «Ανδρέας Τόλογλου δημοδιδάσκαλος μονοταξίου σχολείου Καπεσόβου απόφοιτος Γυμνασίου έχων 27ετη συντάξιμον ύπηρεσίαν. Ούτος είναι έπιμελής, ενδιαφέρεται διά τό έργον του και προσπαθει ν' ανταποκριθῆ εις τάς ύποχρεώσεις του. Τά υπ'αυτοϋ έπιτυγχανόμενα αποτελέσματα είναι σχετικώς ικανοποιητικά. Είς ιδιαίτερας μελέτας λόγω τών πολλαπλών βιοτικων μεριμνων προερχομένων εκ τῆ πολυμελοϋς οίκογενείας του δέν έπεδόθη, οϋχ' ήττον είναι κάτοχος έπαρκους κοινωνικῆς και έγκυκλοπαιδικῆς μορφώσεως...».

Στην ίδια Πράξη επισημαίνεται ότι η εκπαιδευτική ανεπάρκεια του Δημ. Μάου οφείλεται στη μη φοίτησή του σε Διδασκαλείο.

Παράθεμα σχετικό: «...Δημ. Μάος δημ/λος μονοταξίου δημοτ. σχολείου Στολοβοϋ απόφοιτος γυμνασίου έχων 21 έτων συντάξιμον ύπηρεσίαν. Είναι έπαρκους αντίληψης κ' εργατικός παρουσιάζων καλλισθησίαν. Παρακολουθει έν μέρος και τήν παιδαγωγ. κίνησιν. Η έν τῷ σχολείῳ ὅμως εργασία του παρουσιάζει έλλείψεις τινάς λόγω τής άτελοϋς παιδαγωγικῆς καταρτίσεως του όφειλομένης εις τήν μή εκ διδασκαλείου προέλευσίν του».

Τα πνευματικά χαρίσματα του Νικόλαου Χατζηβασδέκη, δημοδιδάσκαλου του μονοταξίου δημ. σχολείου Μπάγιας παρουσιάζονται ως ακολούθως: « Είναι ικανής αντίληψης, παρουσιάζων και σχετικήν κοινωνικήν μόρφωσιν' υπηρετήσας πρό έτων εις τήν Ρουμανίζουσαν κοινότητα Βωβούσης προσέφερεν ικανάς ύπηρεσίας έπιδείξας δεξιότητα και εύστροφίαν. Είς παιδαγωγικάς μελέτας δέν έπεδόθη, οϋχ' ήττον παρουσιάζει έγκυκλοπαιδικήν μόρφωσιν...έπιδείξας δεξιότητα και εύστροφίαν...»⁸⁸¹

Στην ίδια Πράξη γίνεται αναφορά στον δημ/λο Βίτσας Σωτ. Παπάζογλου και Λάιστας Νικόλαο Δεβελέγκα. « Ο πρώτος έχει μέγιστον ζήλον διά τό έργον του εργαζόμενος πέραν τών υπό τοϋ προγράμματος ώρων' μελετᾶ και παρακολουθει άρκούντως τήν παιδαγωγ. κίνησιν...Ο δεύτερος και ως απόφοιτος Έλληνικοϋ Σχολείου κατώρθωσε νά προσαρμοσθῆ πλήρως πρός τό έργον του διά τής κατ'ίδίαν μελέτης παρουσιάζων έξαιρετικήν μόρφωσιν από τε παιδαγωγικῆς και έγκυκλοπαιδικῆς άπόψεως. Έν τῷ Σχολείῳ του εργάζεται μετά ζήλου και μεθοδικότητος πλουτίζων τούς μαθητάς του διά γνώσεων ώφελίμων,

⁸⁸⁰ Πράξη 110 της 2^{ης} Νοεμβρίου 1927, σ.246.

⁸⁸¹ Βλ. γι αυτά Π.Ε.Σ.Ζ., σ.231, 232.

ἀναπτύσσων τὰς πνευματικὰς τῶν δυνάμεις καὶ ἐπιδρῶν εὐεργετικῶς ἐπὶ τοῦ χαρακτήρος τῶν...»⁸⁸²

Αρνητική κριτική για την αμέλεια σχετικά με την ατομική του μόρφωση ασκείται στον Απόστολο Τσιάντη, Γ! /βάθμιο Δημοδιδ/λο « ὅστις ὑπηρετεῖ ἐν τῷ Διταξίῳ Δημοτ. Σχολείῳ Ἄνω Ῥαβενίων οὗτος ὡς ἐμφαίνεται, ἐκ τριῶν ἐκθέσεων ἐπιθεωρήσεις τοῦ Σχολείου του (τῶν ἐτῶν 1917, 1918 κ' 1920) οὐδόλως ἐφρόντισε περὶ τῆς περαιτέρω ὡς διδασκάλου μορφώσεώς του, διὰ τῆς μελέτης Παιδαγωγικῶν περιοδικῶν καὶ βιβλίων, δι' ὅ καὶ ὑστερεῖ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἐν τῷ ἔργῳ...»

Την ίδια αντίληψη - τόσο για το μορφωτικό του επίπεδο όσο και για την ποιότητα του χαρακτήρα του - σχημάτισε ο Επιθεωρητής Νικ. Παπακώστας και για το Νικόλαο Στάρα, Γ! /βάθμιο Δημοδιδ/λο «ὅστις ὑπηρετεῖ ἐν τῷ Διταξίῳ Μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Κάτω Σουδενῶν· οὗτος, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8 ἐπιθεωρήσεως τῆς ἐργασίας αὐτοῦ οὐδόλως ἐφρόντισε περὶ τῆς περαιτέρω, ὡς διδασκάλου, μορφώσεώς του, ἵνα μὴ εἴπωμεν, ὅτι ἀγνοεῖ καὶ αὐτοὺς τοὺς τίτλους τῶν κοινοτέρων παιδαγωγικῶν Συγγραμμάτων· πρὸς δέ τούτοις δυσμενῆς ἀντίληψις ἔχει σχηματισθῆ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ περὶ τῆς ποιότητος τοῦ χαρακτήρος του, τῆς ικανότητος αὐτοῦ ἀπὸ ἐπιστημονικῆς, διδακτικῆς καὶ διοικητικῆς ἀπόψεως...»⁸⁸³

Ιδιαίτερα εξαιρετα η ἐπάρκεια στην αντιληπτική ικανότητα του δάσκαλου, ὅπως στις περιπτώσεις του Νικόλαου Χατζηβασδέκη του Δημ. Μάου,⁸⁸⁴ και Νικόλαου Χατζή⁸⁸⁵ οι οποίοι εἶναι «εἶναι ικανῆς ἀντιλήψεως».

Τα ηθικά γνωρίσματα

«... ἀποτελεῖ ἐχέγγυον ἀόκνου, τιμίας καὶ εὐσυνειδήτου ἐργασίας.... ὡς διδ/λος εἶναι ὑπόδειγμα...»

Συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας ενός δάσκαλου σε συνδυασμό με τη διδακτική του τακτική συνθέτουν το κύρος του ως λειτουργού και ως προτύπου στην τοπική κοινωνία. Κατά τη φάση του επιθεωρητικού ελέγχου πρωτίστως η «χρηστότητα του χαρακτήρος», η αξιοπρέπεια, η ηθικότητα, η «ἀκαμπτος θέλησις», η επιμονή, η ευσυνειδησία, η ανιδιοτέλεια, η «ευδόκιμος και λευκή» υπηρεσία, η επιμέλεια, η εργατικότητα του

⁸⁸² Π.Ε.Σ.Ζ., σ.235

⁸⁸³ Βλ. γι' αυτά Πράξη 37^η της 28^{ης} Ιουνίου 1921, σ. 96, 97.

⁸⁸⁴ Βλ. γι' αυτά Πράξη 104 της 30^{ής} Ιουνίου 1927, σ.232.

⁸⁸⁵ Πράξη 110^η της 2^{ης} Νοεμβρίου 1927, σ. 246.

εκπαιδευτικού αποτελούν προτεραιότητα στη θετική αποτίμησή του. Τα Π.Ε.Σ.Ζ. επιβεβαιώνουν την άποψη αυτή μέσα από τις εξής περιπτώσεις:

«Διά τήν χρηστότητα τοῦ χαρακτήρος» ο Νικ. Δεβελέγκας, εκτός των άλλων χαρισμάτων του, απέσπασε την εκτίμηση της κοινωνίας όπου και υπηρετούσε. Παράλληλα, διακρίνεται για το ήθος του που αποδεικνύει ποικιλότητα και εν μέσω δυσμενών οικονομικών συνθηκών.

Σχετικό παράθεμα: *Ἡ μαστίζουσα αὐτόν οικονομική δυσπραγία κατ' οὐδέν ἐκώλυσεν εἰς τήν ἐπιτυχίαν τῶν ἀνωτέρω, οὐδέ ἴσχυσεν εἰς τό να διασαλεύσῃ τήν ἠθικότητα τοῦ χαρακτήρος του. Εἶναι ἀξιοπρεπής τήν παράστασιν καί εἰς πᾶσαν συναλλαγὴν ἀνιδιοτελής· ἡ συμμετοχή του εἰς τὰς διαφ. ἐπιτροπὰς ἀποτελεῖ ἐχέγγυον ἀόκνου, τιμίας καί εὐσυνειδήτου ἐργασίας... ὡς διδ/λος εἶναι ὑπόδειγμα, ἀλλά καί τῆς ἰσχυρᾶς θελήσεως κ' ἀκάμπτου ἐπιμονῆς εἶναι τό πρότυπον. Εἶναι αὐτοδημιούργημα...».*

Αλλά και ο Κωνστ. Γκράτζιος επαινείται ως πρότυπο δασκάλου για χαρακτήρα και το ήθος του, ως εξής: «... ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ χαρακτήρος καί τό σεμνόν τοῦ ἠθους ὑψοῦνται ὡς ἀξιοζήλευτα παραδείγματα οὐ μόνον πρό τῶν μαθητῶν κ' συναδέλφων αὐτοῦ, ἀλλά καί πρό τῶν κατοίκων τῶν ΒΔυτικῶν χωρίων τοῦ Ζαγορίου, παρά τοῖς ὁποίοις ἀπεριόριστον ἀπολαύει ἐκτιμήσεως... ἡ δέ ἀκρίβεια περί τήν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ τάξις καί ἡ ζωὴ εἶναι προσόντα κοσμοῦντα τό σχολεῖον γενικῶς κ' ἰδίᾳ τούς μαθητάς του».⁸⁸⁶

Η προαγωγή, εξάλλου, του Νικόλαου Στάρα, δημ/λου του διταξίου δημ. σχολείου Κάτω Σουδενών, κρίθηκε, εκτός των άλλων απαιτούμενων τυπικών προσόντων και γνωρισμάτων του, και από την χρηστότητα και την ηθικότητα του χαρακτήρος του.⁸⁸⁷

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η περίπτωση του Αν. Κάσσου και Νικόλ. Δεβελέγκα, οι οποίοι κατακρίθηκαν για οικονομικό εκβιασμό «*ζητησάντων παρά τῆς Κοινότητος αὔξησιν τῆς χορηγουμένης αὐτοῖς ἀμοιβῆς διά τήν διδασκαλίαν τῆς γυμναστικῆς καί τῆς ὠδικῆς εἰς τό Ἑλληνικόν Σχολεῖον Λαΐστης*». Ωστόσο, το Ε.Σ., μετά την εισήγηση του Επιθεωρητή, αποφάσισε να απαλλάξει «*τούς διδασκάλους Ἀν. Κάσσον κ' Νικόλ. Δεβελέγκαν τῆς περί ἐκβιασμοῦ κατηγορίας (ἐπιφυλάσσεται ὅπως ἐν ὑποτροπῇ νά λάβῃ αὐστηρότατα κατ' αὐτοῖς μέτρα) ἐπιβάλλει ὅμως εἰς αὐτούς τήν ποινήν τῆς ἐπιπλήξεως μετά τῶν τελῶν σημάτων ἐπί παραβάσει τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ νόμου 2145 κρῖνον αὐτούς ἐπιεικῶς λόγῳ τῆς πολυετοῦς εὐδοκίμου καί λευκῆς ὑπηρεσίας των*».⁸⁸⁸ (Η υπογράμμιση δική μας).

Σ' ό,τι αφορά την επιμέλεια και εργατικότητα χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο Κωνστ. Γκράτζιος, Διευθυντής του διταξ. Δημοτ. Σχολείου του Τσερβαρίου, ο οποίος « *εἶναι ἀφοσιωμένος εἰς τό ἔργον πᾶσα δέ προσπάθειά*

⁸⁸⁶ Βλ. γι' αυτά Πράξη 45^η, της 19^{ης} Φεβρουαρίου 1922, σ. 110, 111.

⁸⁸⁷ Πράξη Πράξη 104 της 30ής Ιουνίου 1927, σ. 232.

⁸⁸⁸ Πράξη Πράξη 104 της 30ής Ιουνίου 1927, σ. 233.

του τείνει εις τό ν'άναδειξη τό Σχολεῖον του πρότυπον...».Την εργατικότητα του δεν ανέστειλε ούτε ο πρόσφατος θάνατος και των δύο! τέκνων του καθώς ο Επιθεωρητής Νικ. Παπακώστας σημειώνει ότι «Ένεργήσας ἐπιθεώρησιν τοῦ Σχολείου του λαμπράς ἀπεκόμισα ἐντυπώσεις, εἰ καί κατά τόν χρόνον τῆς ἐπιθεωρήσεως διετέλει ὑπό τό κράτος δυσμενῶν συνθηκῶν, λόγω τοῦ πρό μικροῦ θανάτου τῶν δύο τέκνων του· ἐντός ὀλίγου χρόνου διά τῶν ἐνεργειῶν του ἐπέτυχε τήν ἐπισκευήν τοῦ διδακτηρίου, τήν προμήθειαν ἀπαραιτήτων σχολ. ἐπίπλων καί διδακτικῶν ὀργάνων πρός δέ τούτους καί τήν ἀγοράν βιβλίων, ἅτινα ἐχρησίμευσαν ὡς βάσις τῆς ἤδη καταρτιζομένης σχολικῆς βιβλιοθήκης...» και στη συνέχεια: «παρέχει εαυτόν ὡς ὑπόδειγμα ἐπιμελοῦς, φιλοπροόδου καί εἰς ἄκρον φιλοπόνου διδασκάλου... ἡ δέ ἀκρίβεια περί τήν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ τάξις καί ἡ ζωὴ εἶναι προσόντα κοσμοῦντα τό σχολεῖον γενικῶς κ'ἰδίᾳ τούς μαθητάς του... ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ χαρακτήρος καί τό σεμνόν τοῦ ἤθους ὑψοῦνται ὡς ἀξιοζήλευτα παραδείγματα οὐ μόνον πρό τῶν μαθητῶν κ'συναδέλφων αὐτοῦ, ἀλλά καί πρό τῶν κατοίκων τῶν ΒΔυτικῶν χωρίων τοῦ Ζαγορίου, παρά τοῖς ὁποίοις ἀπεριόριστον ἀπολαύει ἐκτιμήσεως».⁸⁸⁹

Στην ἴδια Πράξη ιδιαίτερη και εκτεταμένη αναφορά γίνεται στην προσωπικότητα του Νικόλ. Δεβελέγκα, υποδιδ/λου του διτάξιου Δημ. Σχολ. αρρένων Λαῖσσης. Επαινείται για τους μόχθους «εἰς οὓς καί τώρα ἀκόμη ὑποβάλλεται, οὐ μόνον χάριν τῆς ἀποστολῆς του...». Ειδικά εξαιρείται η επιμέλεια και η φιλοπονία του που είναι απεριόριστη. «... κατά τὰς ὥρας τῆς σχολῆς ἐργάζεται ἐν τῷ σχολ. κήπῳ μετά τῶν μαθητῶν, ἡ ἀσχολεῖται κατ'οἶκον μελετῶν καί γράφων σχετικά πρός τό διδ/λικόν του ἔργον ἡ ἀσκεῖται εἰς τό τετράχορδον ἐπί νέων μουσικῶν τεμαχίων».⁸⁹⁰

Εργατικότητα, επιμέλεια, φιλοπονία και κύρος είναι τα στοιχεία τα οποία κατεξοχήν αναζητεῖ ο Επιθεωρητής σε έναν δάσκαλο. Τα στοιχεία αυτά προάγουν την εκπαίδευση και έχουν αντίκτυπο στην τοπική κοινωνία. Όταν επιβεβαιώνονται δε διστάζει, στα πλαίσια που ὀριζε η σχετική νομοθεσία να απονεμίει τα εὔσημα και να επαινέσει δασκάλους για το ἔργο τους.

Εκφράζει, λοιπόν, τη δυσαρέσκειά του που ο σχετικός νόμος δεν δίνει τη δυνατότητα της προαγωγῆς στον Νικ. Δεβελέγκα και Κωνστ. Γκράτζιο. Ἐτσι, πρέπει ο Επιθεωρητής να περιοριστοῖ τα εὔσημά του προς αυτούς μόνο στην απονομή ηθικῆς αμοιβῆς.

Σχετικό παράθεμα: «Ἔχομεν δέ τήν γνώμην, ὅτι κατ'οὐδέν θά ἐμειοῦτο ἡ ἀξία κ'ὑπόληψις τῶν δημοδιδασκάλων, ἐάν παρ'αὐτοῖς ἐχορηγεῖτο τιμητικὴ θέσις εἰς τόν ὑποδ/λον Νικ. Δεβελέγκαν. Ἀτυχῶς ὅμως ὁ ἐσχάτος ψηφισθεὶς νόμος 2145 ἀποκλείσας πάσης προαγωγῆς τούς τοιοῦτου βαθμοῦ διδ/λους ἐνέσπειρεν εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν τήν ἀπογοήτευσιν. Τόν ὑποδιδάσκαλον τοῦτον προτεινομεν ὡς

⁸⁸⁹ Πράξη45^η, τῆς 19^{ης} Φεβρουαρίου 1922, σ.111.

⁸⁹⁰ Π.Ε.Σ.Ζ. σ. 109, 110.

ἄξιον ἠθικῆς ἀμοιβῆς». ⁸⁹¹Κια για τον Κωνστ. Γκράτζιο: «...Τόν Δημοδιδ/λον τοῦτον προτεινομεν ὡς ἄξιον ἠθικῆς ἀμοιβῆς...» ⁸⁹²

Ο ἴδιος Επιθεωρητής προτείνει προς το Ε.Σ. να εκφράσει την ευαρέσκειά του προς τον Πέτρο Στούπη, δημοδ/λο αρρ. Βωβούσης για «τόν ἐξαιρετικόν ζῆλον, τήν ἐπιμέλειαν πρὸς τό ἔργον καί τήν συμπεριφοράν ἣν ἐπεδείξατο...» ⁸⁹³

Στην επιβράβευση της επιμέλειας του Νικολάου Χατζή, πτυχιούχου μονοταξίου διδασκαλείου, από πλευράς του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας γίνεται λόγος στην Πράξη 110 της 2^ας Νοεμβρίου 1927.

Σχετικό παράθεμα: «...ἐν τῷ Σχολείῳ του ἐργάζεται ἐπιμελῶς, ἡ μεθοδική ὁμῶς αὐτοῦ ἰκανότης εἶναι μετρία· λόγω τῆς ἐπιμελείας του ἀπεννημήθη αὐτῷ ἄλλοτε παρά τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας δίπλωμα τιμῆς διὰ τήν ἐξαιρετικὴν του συμβολὴν κατὰ τήν ἀπογραφὴν τοῦ πληθυσμοῦ καί τῆς βιομηχανίας...» ⁸⁹⁴

Ὅμως, στην 7^η Πράξη της 22^ας Ιουλίου 1919 ο Επιθεωρητής για τη Νηπιαγωγὸ Βωβούσας Μαρία Βόντα, επειδὴ «δέν ἠδυνήθη ν' ἀνταποκριθῆ πρὸς τήν ἐκεῖσε ὑψηλὴν ἀποστολὴν της...», εισηγείται την αντικατάστασή της «... δι' ἄλλης ἐργαζομένης ἀθορύβως, ἰκανῆς καί μείζονα ἐπίγνωσιν ἐχούσης τῆς ἀποστολῆς της...» Και στη συνέχεια: «Λαβὼν ὅθεν ὑπ' ὄψιν 1) ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω 2) τήν ἀπὸ 14 Ἰουλίου ἐ.ἔ. αἴτησιν περὶ μεταθέσεως τῆς ἐν λόγω νηπιαγωγοῦ Μαρίας Βόντα 3) ὅτι ἐκ τῶν ἐπτὰ νηπιαγωγῶν, αἵτινες ὑπηρετοῦσαι ἐν τῇ περιφερείᾳ Ζαγορίου μόνον ἡ νηπιαγωγὸς Φλαμπουραρίου Οὐρανία Τζαμίχα διὰ τέ τόν χαρακτῆρα καί τήν φιλοπονίαν θά δυνήθη νά ὑπηρετήσῃ εὐδοκίμως ἐν Βωβούσῃ...» ⁸⁹⁵

Την ἀνάγκη να υπηρετήσῃ στην κοινότητα Βωβούσας δημοδιδάσκαλος πτυχιούχος, ακμαῖος, φιλοπόνος καί δραστήριος ἐπισημαίνει ο Νικ. Χ. Παπακώστας στην εισηγήση της 28^ας Ιουνίου 1921. Το Ε.Σ. ἐνέκρινε για το σκοπὸ αὐτὸ «τήν μετάθεσιν τοῦ Κωνστ. Τσιντζοπούλου Γ!βαθμίου Δημοδ/λου ἐκ τοῦ πλήρους Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου τοῦ ἑλληνοφώνου Παπίγκου εἰς τήν ἤδη κενουμένην θέσιν τοῦ πλήρους Δημοτ. Σχολείου ἀρρ. τῆς ξενοφώνου κοινότητος Βωβούσης κατ' αἴτησίν του καί πρὸς πλήρωσιν σπουδαίας Ἐκπαιδευτικῆς ἀνάγκης». ⁸⁹⁶

Τα εὐσημα ἀπένευμε το Ε.Σ. προς την Ελένη Χρυσοχόου δημοδιδασκάλισσα Στολοβού: «διὰ τήν σεμνότητα τοῦ ἦθους, τήν ἐπιμέλειαν, φιλεργίαν καί τάξιν ἣν ἐπεδείξατο κατὰ τήν ἐπταετῆ ἐν τῷ ὡς εἴρηται σχολείῳ ὑπηρεσίαν της ἐκφρασθῆ αὐτῇ «ὁ ἔπαινος». ⁸⁹⁷

⁸⁹¹Π.Ε.Σ.Ζ. σ. 110, 111.

⁸⁹²Π.Ε.Σ.Ζ. σ.111.

⁸⁹³ Πράξη 93^η της 29 Οκτωβρίου 1925, σ. 215.

⁸⁹⁴Π.Ε.Σ.Ζ. , σ.246.

⁸⁹⁵ Π.Ε.Σ.Ζ. , σ. 21.

⁸⁹⁶Π.Ε.Σ.Ζ. , σ.94, 95.

⁸⁹⁷Πράξη 68^η της 31ης Οκτωβρίου 1923, σ. 162.

Ο Επιθεωρητής Σπυρίδων Πίσπερης κρίνει προακτέον τον Ανδρέα Τόλογλου, δημοδιδάσκαλο του μονοταξίου σχολείου Καπεσόβου, «λόγω τῆς ἐργατικότητάς του καί τῆς πολυχρονίου ὑπηρεσίας του...». Επιπλέον σημειώνεται ότι: « Οὗτος εἶναι ἐπιμελής, ἐνδιαφέρεται διά τό ἔργον του καί προσπαθεῖ ν' ἀνταποκριθῆ εἰς τάς ὑποχρεώσεις του...». ⁸⁹⁸

Στη ἴδια Πράξη και για την εργατικότητά κρίνεται, επίσης, προακτέος ο Δημ. Μάος δημ/λος του μονοταξίου δημοτ. σχολείου Στολοβού. Εξάλλου, για τον Νικόλαο Χατζηβασδέκη, δημοδιδάσκαλο μονοταξίου δημ. σχολείου Μπάγιας, σημειώνεται ότι: «..ἐν τῷ Σχολείῳ του τελευταίως εἰργάσθη μετά σχετικῆς ἐπιμελείας. Ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἐπιθεωρήσεως, ἥς τυγχάνει βοηθός ἐργάζεται μετά πολλοῦ ζήλου...». Ο δε Νικόλαος Στάρας, δημ/λος διταξίου δημ. σχολείου Κάτω Σουδενών, «εἶναι πρόθυμος καί ἐργατικός δεικνύων ἐνδιαφέρον ὑπέρ τοῦ ἔργου του...». Ο Δημ. Ζωΐδης, δημοδιδάσκαλος μονοταξίου δημ. σχολείου Φραγκάδων, «κατά δέ τό τρέχον ἔτος εἰργάσθη μετ' ἐπιμελείας καί ἀναλόγως τῶν δυνάμεών του ἐπέτυχεν ἐργασίαν σχετικῶς ἱκανοποιητικῆν. Καί τοῦτον λόγω τῆς τελευταίας ἐπιδειχθείσης ἐπιμελείας του καί τῆς πολυχρονίου ὑπηρεσίας του κρίνει προακτέον». ⁸⁹⁹

Ο ἴδιος Επιθεωρητής προτείνει για τον δημ/λο Βίτσας Σωτ. Παπάζογλου καθώς καί για τον Λαΐστης Νικόλαο Δεβελέγκα «ὅπως ἀπονεμηθῆ εἰς τούτους ἔπαινος καί τιμητική διάκρισις». Και αυτό διότι ο μεν πρώτος «ἔχει μέγιστον ζῆλον διά τό ἔργον του ἐργαζόμενος πέραν τῶν ὑπό τοῦ προγράμματος ὥρων...» Ο δε δεύτερος « Ἐν τῷ Σχολείῳ του ἐργάζεται μετά ζήλου καί μεθοδικότητος...» και «ἐνεκα τῆς ἄκρας ἐπιμελείας του, τοῦ ἐθνικοῦ καί εὐγενεῶς χαρακτήρος του ἀπολαύει ἀμερίστου σεβασμοῦ καί ἀγάπης παρά τῆς ἐν ἧ ὑπηρετεῖ κοινωνίας». ⁹⁰⁰

Για το δημ/λο Δικόρφου (Ζωνδήλης) Νικόλαο Χατζή αναφέρεται ότι ἔχει «ἱκανόν ἐνδιαφέρον διά τό ἔργον του· ἐν τῷ Σχολείῳ του ἐργάζεται ἐπιμελῶς...» ⁹⁰¹

Αντίθετα, ο Δημ. Ζωΐδης, Δημ/λος Φραγκάδων, διακρίνεται «διά τήν πρός τό Σχολεῖον ἀμέλειαν καί ἀδιαφορίαν. Παρά πάσας τάς ὁδηγίας καί συστάσεις μας ἔλλειπῶς καί ἀκανονίστως τηρεῖ τά ὑπηρεσιακά βιβλία. Παραβαίνει τό ὠρολόγιον πρόγραμμα ἐπί ἔλαττον ἐργαζόμενος ἔλλειπῶς δέ καί ἀτελῶς διδάσκει τήν ὕλην. Ἐπειδή δέ περί ἄλλα ἀσχολούμενος (τά οἰκειακά του, τήν γραμματεῖαν τῆς κοινότητος, τό κυνήγιον κ.λ.π.) ραθυμίαν οὐ τήν τυχοῦσαν ἐπιδεικνύει...» ⁹⁰²

Για τον Στέφανο Τζούφη, Δημ/λο Κουκουλίου, ο Επιθεωρητής Νικ. Παπακώστας πρότεινε αρχικά ποινή λόγω της αμέλειας, της ανεπάκειας και της

⁸⁹⁸ Πράξη 104 της 30 Ιουνίου 1927, σ. 231, 232.

⁸⁹⁹ Ο.π., σ.232.

⁹⁰⁰ Πράξη 105 της 30^{ης} Ιουνίου 1927, σ. 235,236.

⁹⁰¹ Πράξη 110 της 2^{ης} Νοεμβρίου 1927, σ. 246.

⁹⁰² Πράξη 78^η Αυγούστου 1924, σ. 188.

αδιαφορίας του, την αντικατάστασή του δε στην περίπτωση που παρουσιασθεί άλλος καλύτερος από αυτόν.

Σχετικό παράθεμα:

«...έν τῷ ἐγγύς παρελθόντι ἐτιμωρήθη διά πειθαρχικοῦ προστίμου λόγω ἀμελείας καί ἀδιαφορίας πρὸς πᾶν τὸ Σχολεῖον. Ἐπειδὴ δέ κατὰ τὴν πρό τετραήμερου γενομένην ἐπιθεώρησιν ἀπέδειξεν ἑαυτὸν καθ' ὅλα ὅμοιον πρὸς τὸ παρελθόν ἐν τε τῇ ἐντὸς τοῦ Σχολείου ἐργασία καί τῇ ἐκτὸς τούτου δράσει, προτείνει ἐπὶ τοῦ παρόντος ὡς ἐπιεικεστάτην ποινὴν τὴν ἐπιβολὴν διακοσιαδράχμου πειθαρχικοῦ προστίμου, ἐπιφυλάσσομαι δέ ἵνα, εὐθύς ὡς παρουσιασθῇ Διδάσκαλος ζητῶν θέσιν (πάντως καλλίτερος τούτου), προτείνω τὴν ἀντικατάστασιν αὐτοῦ ἀπολυομένου ἐπὶ ἀνεπαρκείᾳ καί ἀμελείᾳ...»⁹⁰³

Στο Δημ. Ζωίδη ο Επιθεωρητής επανέρχεται κατά το ίδιο σχολικό έτος, με πρόταση επιβολής ποινής- χρηματικού προστίμου και με την επιφύλαξη της μετάθεσής του, επειδή παρότι ήδη τιμωρήθηκε δύο φορές για την αδιαφορία του στην εκπλήρωση των καθηκόντων του συνεχίζει να αδιαφορεῖ «... καθότι ὡς μόνον καθῆκον αὐτοῦ θεωρεῖ ὁ Διδάσκαλος οὗτος τὸ νά ἐπισκέπτεται ἡμέραν παρ' ἡμέραν τὴν οἰκογένειάν του· ἐάν δέ ἡ παρατηρουμένη ἔλλειψις ἐν τῷ διδακτικῷ προσωπικῷ ἐπέτρεπε θὰ προέτεινον τὴν ἀπομάκρυνσιν αὐτοῦ ἐκ τοῦ διδασκαλικοῦ κλάδου διὰ τελείαν ἀσυνειδησίαν ὡς διδασκάλου». ⁹⁰⁴

Για τον Κων/νο Τζιντζόπουλο - καταγόμενο από την Πρεμετή – Βορείου Ηπείρου και δάσκαλο στο δημοτικό Σχολεῖο ἀρρένων της Βλαχοφώνου Κοινότητας Βωβούσης - αρνητική είναι η εισήγηση του Επιθεωρητή Νικ. Χρ. Παπακώστα λόγω της αδιαφορίας του και της αντεθνικής του δράσης, γεγονός που καλλιέργησε τη φιλορουμανική προπαγάνδα. Ὅπως αναφέρεται «ἡ ἀδιαφορία τοῦ Δημ/λου βαίνει αὐξανόμενη, πράγμα τὸ ὁποῖον ἂς μὴ εἴπωμεν βαρυτέραν φρᾶσιν – ἐνισχύει τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν τῆς προπαγάνδας..»⁹⁰⁵

Τό Εποπτικό Συμβούλιο με την 87^η Πράξη της 23^{ης} Μαΐου 1925 ἐνέκρινε τὴν εισήγηση του Επιθεωρητή Νικ. Παπακώσταγια πειθαρχική ποινή (διακοσιαδράχμου προστίμου) σε βάρος του δημοδιδάσκου Αἰγίου Μηνά Χριστόδουλου Ζινδρελή. Ὡστόσο τὴ θεώρησε ὡς «ἐπιεικῆ καί ἀναθέτει εἰς τὸν κ. Ἐπιθεωρητὴν ν' ἀνακοινώσῃ εἰς τὸν δημοδιδάσκαλον τοῦτον, ὅτι, ἐάν δέν φροντίσῃ περὶ τῆς βελτιώσεως του ὡς δημοδιδασκάλου, θὰ εὐρεθῆ τὸ Συμβούλιον εἰς τὴν ἀδύρητον ἀνάγκην νά ἐγκρίνῃ καί τὰ αὐστηρότερα τῶν μέτρων». Στὴν ἀπόφαση αὐτὴ ὁδηγήθηκαν, ἐκτὸς των ἄλλων, και για το ὅτι «διακρίνεται ἐπὶ ἀμελείᾳ κ' ῥαθυμίᾳ...»⁹⁰⁶

⁹⁰³ Πράξη 82^η της 23^{ης} Δεκεμβρίου 1924, σ. 197.

⁹⁰⁴ Πράξη 82^η της 23^{ης} Δεκεμβρίου 1924, σ. 196,197.

⁹⁰⁵ Πράξη 72^η της 4^{ης} Φεβρ. 1924, σ. 170.

⁹⁰⁶ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 201.

Οι υποδηλώσεις της αρνητικής αξιολόγησης

«...τόν χρόνον καταναλίσκει εις τήν, ἃς εἶπωμεν, διδασκαλίαν ἀκατανοήτων γραμματικῶν γνώσεων, ἃς ψιττακιστί καί ὄλως ἀσυναισθήτως ἐπαναλαμβάνουσιν οἱ μαθηταί...»

Συχνά οι Επιθεωρητές προβαίνουν και σε αρνητικές αξιολογήσεις για τους δασκάλους ως λειτουργούς είτε εντός σχολείου είτε εκτός, στην τοπική, δηλαδή, κοινωνία όπου και ζουν και αποτελούν πρότυπο.

Στα Π.Ε.Σ.Ζ. ο εκάστοτε Επιθεωρητής στην περίπτωση της προαγωγής ενός δάσκαλου, εκτός των άλλων τυπικών προσόντων, συνυπολογίζει και τις ελλείψεις του κρινόμενου εκπαιδευτικού, ώστε να προτείνει την στασιμότητά του. Έτσι, χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του Απόστολου Τσιάντη, τριτοβάθμιου δημοδιδάσκαλου Σωποτσελίου, ο οποίος προτείνεται από τον Επιθεωρητή Νικ. Χρ. Παπακώστα προς τα μέλη του Ε.Σ. ως στάσιμος, εκθέτοντας αναλυτικά την αρνητική εικόνα που αποκόμισε κατά τον επιθεωρητικό έλεγχο.

Εξαιρετικό ενδιαφέρον έχουν οι αρνητικές πλευρές του ως παιδαγωγού και γενικότερα λειτουργού καθώς μέσα από αυτές υποδηλώνεται το επιθυμητό προφίλ του δάσκαλου της συγκεκριμένης εποχής.

Οι πλευρές αυτές αφορούν:

1) Την παιδαγωγική κατάρτιση του δάσκαλου καθώς και τη διδακτική του μεθοδολογία που απαιτούν τη γνώση των σύγχρονων παιδαγωγικών αντιλήψεων, όπως αυτές διατυπώνονται στα νεότερα παιδαγωγικά περιοδικά και συγγράμματα και προσφέρουν μια περαιτέρω μόρφωση. Ο Απόστολος Τσιάντης κατακρίνεται επειδή «τά παιδαγωγικά περιοδικά καί συγγράμματα εἶναι ἄγνωστα εἰς αὐτόν, αἱ δέ γνῶμαι περὶ τοῦ μεθοδικῶς διδάσκειν καί αἱ νεώτεραι παιδαγωγικαὶ θεωρίαι, ἃς ὀνομάζει "νέα γράμματα" εἶναι κατ' αὐτόν οὕτοια: ἐν ἐνὶ λόγῳ ὁ νέος παιδαγωγικός κόσμος εἶναι δι' αὐτόν terraincognita, καί τοῦτο ἐπειδὴ ἐπιμελῶς ἀπέφυγε τήν προσέγγισιν...Εἶναι τελείως ἄμοιρος παιδαγωγικῶν γνώσεων».

Αναγκαία ήταν, επομένως, η συμμετοχή του δάσκαλου στα Παιδαγωγικά Συνέδρια

«...διὰ τῶν προφρόνων καί φιλοτίμων αὐτῶν προσπαθειῶν συνετέλεσαν καὶ οὗτοι εἰς τήν ἐπιτυχίαν τῶν συνεδρίων...»

Η σκιαγράφηση της αρνητικής ταυτότητας του δάσκαλου περιλαμβάνει και την άρνησή του να συμμετέχει στα Παιδαγωγικά Συνέδρια. Στο Ζαγόρι και για το διάστημα που διερευνούμε, σύμφωνα με τα Π.Ε.Σ.Ζ. γίνονται οι εξής αναφορές

στα Παιδαγωγικά Συνέδρια, αλλά και στις αξιολογήσεις δασκάλων από πλευράς Επιθεωρητών με αφορμή είτε την άρνηση συμμετοχής είτε τη συνδρομή για την οργάνωσή τους από συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς:

Στην 10^η Πράξη της 21^{ης} Οκτωβρίου 1919 στο Ημερολόγιο περιοδείας του Νικ. Χρ. Παπακώστα σημειώνεται 3/μερο Π.Σ. (3,4 και 5 Οκτωβρίου) στη Δόλιανη για τους δασκάλους του ανατολικού τμήματος της περιφέρειας και 3/μερο Π.Σ. στα Άνω Σουδενά, ήτοι στις 11,12 και 13 Οκτωβρίου, για δασκάλους του δυτικού τμήματος.

Σχετικό παράθεμα: «Ο κ. Επιθεωρητής

Α^{ου}

Υποβάλλει τό ημερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ ἀπό τὰς ἀρχάς τοῦ παρόντος μηνός μέχρι σήμερον περιώδευσε 12 ἡμέρας καί ὄπερ ἐν λεπτομερείᾳ ἔχει ὡς ἐξῆς.

α) Τῆ 2^α Ὀκτωβρίου μετέβη εἰς Δόλιανην, ἔνθα εἶχε συγκαλέσῃ τους διδασκάλους τοῦ ἀνατολικοῦ τμήματος τῆς περιφέρειας εἰς τακτικόν διδασκαλικόν συνέδριον, οὗτινος αἱ ἐργασίαι συμφώνως τῆ ὑπ' ἀριθμοῦ 724 ἐ.ἔ ἀποφάσει τοῦ Σ^{ου} Ἐκπ. Συμβουλίου διήρκεσαν ἐπί τρεῖς ἡμέρας, ἦτοι τήν 3^{ην}, 4^{ην} καὶ 5^{ην} 8βρίου ἐ.ἔ.

Τῆ 6^αδὲ 8βρίου ἀναχωρήσας ἐκ Δόλιανης ἵνα ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἔδραν, ἠναγκάσθη ἔνεκα τῆς κακοκαιρίας νά παραμείνῃ εἰς Φραγκάδες καὶ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἔδραν τὴν ἐπομένην, 7^{ην} 8βρίου ἐ.ἔ.

β) Τῆ 10^α Ὀκτωβρίου μετέβη εἰς Ἄνω Σουδενά, ἔνθα εἶχε συγκαλέσῃ τοὺς διδασκάλους τοῦ δυτικοῦ τμήματος τῆς περιφέρειας εἰς τακτικόν διδασκαλικόν συνέδριον, οὗτινος αἱ ἐργασίαι συμφώνως τῆ ὑπ' ἀριθμοῦ 724 ἐ.ἔ ἀποφάσει τοῦ Σ^{ου} Ἐκπ. Συμβουλίου διήρκεσαν ἐπί τρεῖς ἡμέρας, ἦτοι τήν 11^{ην}, 12^{ην} καὶ 13^{ην} Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. Τῆ 14^α ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, ἵνα ἐπιστρέψῃ, ἠναγκάσθη ἔνεκα τῆς κακοκαιρίας νά παραμείνῃ εἰς Μονοδένδριον καὶ συνεπῶς ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἔδραν τὴν ἐπομένην, 15^{ην} 8βρίου ἐ.ἔ.»⁹⁰⁷.

Το 1924, ἀπὸ 20-22 Ιουνίου, πραγματοποιήθηκε Π.Σ. για μεν τους δασκάλους του Ανατολικού τμήματος στη Δόλιανη, για δε το Δυτικό Τμήμα στα Κάτω Σουδενά. Η απουσία ἀπὸ αὐτὸ καταλογίζεται ως «άρνηση υπηρεσίας» καὶ, κατόπιν πρότασης του Επιθεωρητῆ Νικ. Παπακώστα, ἐπιβάλλεται πειθαρχικό πρόστιμο στον παραβάτη εκπαιδευτικό, ὅπως χαρακτηριστικὰ ἀναφέρεται για την περίπτωση της Νηπιαγωγού Φλαμπουραρίου Τερψιχόρης Παραγεωργίου.

Σχετικό παράθεμα: «Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 528 ἐ.ἔ. ἐγγράφου μας ἐγκαίρως καὶ νομίμως προσεκλήθησαν ἅπαντες οἱ Διδάσκαλοι τῆς Περιφέρειας μας εἰς δύο Διδασκαλικά Συνέδρια (ἐγκριθέντα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1098 ἐ.ἔ. ἀποφάσεως τοῦ Ἐκπαιδ. Συμβουλίου), οἱ μὲν τοῦ Ἀνατολ. τμήματος ἐν Δόλιανη ἀπὸ 20-22 Ιουνίου

⁹⁰⁷ Βλ. γι' αὐτὰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 30.

έ.ξ. οί δέ τοῦ Δυτικοῦ Τμήματος ἐν Κάτω Σουδενοῖς· ἐκ τούτων ἀπουσίασαν πέντε Διδάσκαλοι ἐξ ὧν οί μὲν τέσσαρες ἐδικαιολόγησαν τήν ἀπουσίαν των διὰ τῆς ὑποβολῆς πιστοποιητικῶν κ.λ.π., ἡ Νηπιαγωγός ὅμως Φλαμπουραρίου οὐ μόνον δέν ἐδικαιολόγησε ἀλλ' ἀπηξίωσε κἄν νά ἀπαντήσῃ εἰς τὸ ὑπ'ἀριθ. 705 ἐγγραφόν μας δι' οὗ ἐκλήθη νά ἀναφέρῃ τὸν λόγον δι' ὃν ἀπουσίασεν ἐκ τοῦ Συνεδρίου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μὴ συμμετοχὴ αὐτῆς εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου κατὰ τὸ Β. Διάταγμα 16 Ἀπριλίου 1915 ἀποτελεῖ ἄρνησιν ὑπηρεσίας διὰ τοῦτο προτεινόμεν ὅπως ἐπιβληθῇ αὐτῇ πεντηκοντάδραχμον πειθαρχικόν πρόστιμον (τὸ ἔν ἕκτον τοῦ μισθοῦ της) μετὰ τῶν τελῶν σημάσεως τῆς παρουσίας.

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει ὅπως ἐπιβληθῇ εἰς τὴν Νηπ/γον Φλαμπουραρίου Τερψιχόρην Παραγεωργίου πεντηκοντάδραχμον πειθαρχικόν πρόστιμον (τὸ ἔν ἕκτον τοῦ μισθοῦ της) μετὰ τῶν τελῶν σημάσεως δι' ἄρνησιν ὑπηρεσίας». ⁹⁰⁸

Στο κείμενο της Πράξης 96 της 20^{ης} Οκτωβρίου 1926, - στο οποίο εισηγείται ο Επιθεωρητής Γεράσιμος Σπετσέρης- γίνεται λόγος για ένα Π.Σ. στο Γρεβενίτι, στο οποίο δεν προσήλθε «ἄνευ σπουδαίου λόγου» η Νηπιαγωγός Τσερνεσίου Βόντα Μαρία και της επιβλήθηκε αυστηρό «τεσσαρακοντάδραχμον πρόστιμον» επειδή «καὶ ἄλλοτε δέν προσῆλθεν εἰς παιδαγωγικόν συνέδριον τιμωρηθεῖσα μάλιστα καὶ διὰ 10δράχμου προστίμου». Αναφέρεται στη συνέχεια και Π.Σ. στην Καλωτᾶ και συγκεκριμένα ότι: «... Ὁμοίως ἄνευ σοβαροῦ λόγου δέν προσῆλθεν εἰς τὸ ἔν Καλωτᾶ συγκροτηθέν τοπικόν παιδαγωγικόν συνέδριον ἢ δημοδ/σα Ζήτη Μελομένη», για την οποία προτάθηκε εικοσάδραχμο πρόστιμο. «Τὸ Συμβούλιον λαβόν ὑπ' ὄψει τ' ἄνωτέρω ἐγκρίνει ταῦτα, συνιστᾶ δέ εἰς ἀμφοτέρας ὅπως τοῦ λοιποῦ μὴ ἐπαναλάβωσι τὸ τοιοῦτον πρὸς ἀποφυγὴν αὐστηροτέρων συνεπειῶν». ⁹⁰⁹

Στην Πράξη 103 της 11^{ης} Ιουνίου 1927, ο Επιθεωρητής Σπυρίδων Πίσπερης καταθέτοντας το Ημερολόγιο περιοδείας του ενημερώνει ότι: «...τὴν 19 κ' 20 (Μαΐου) συνεκρότησε τοπικόν συνέδριον εἰς Καλωτᾶν... τὴν 26 κ' 27 συνεκρότησε συνέδριον εἰς Γρεβενήτιον...» ⁹¹⁰

Επίσης σε Ημερολόγιο περιοδείας του ίδιου Επιθεωρητή (Πράξις 104^η της 30ῆς Ιουνίου 1927), εκτός των άλλων, αναφέρεται και στο ότι: «...τὴν 19 καὶ 20 (Ιουνίου) συνεκρότησε τοπικόν συνέδριον εἰς Λάισταν...» ⁹¹¹

Στην 109^η Πράξη της 18^{ης} Οκτωβρίου 1927 γίνεται λόγος για τρία Π.Σ., στην Αρτσίστα, στο Τσεπέλοβο και στο Γρεβενήτι:

Σχετικό παράθεμα: « Ὁ Ἐπιθεωρητής (Σπυρίδων Πίσπερης) ὑποβάλλει εἰς τὸ Συμβούλιον ἕκθεσιν περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἐσχάτως ἐπιθεωρηθέντων

⁹⁰⁸ Πράξη 78^η της 4^{ης} Αυγούστου 1924, σ. 187.

⁹⁰⁹ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 219, 220.

⁹¹⁰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 231.

⁹¹¹ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 235.

σχολείων κ' ήμερολόγιον περιοδείας ἔχον ὡς ἑξῆς:.... Τήν 15 Σεπτεμβρίου μετέβη εἰς Ἀρτσιόσταν ἔνθα παρέμεινε τήν 16, 17, 18 καί 19 πρὸς συγκρότησιν τοῦ α! τοπικοῦ συνεδρίου, τήν 20 ἐπανῆλθεν εἰς τήν ἔδραν του, τήν 21 μετέβη εἰς Τσεπέλοβον ἔνθα παρέμεινεν τήν 22, 23, 24 κ' 25 πρὸς συγκρότησιν τοῦ β! τοπικοῦ συνεδρίου τήν 26 μετέβη εἰς Γρεβενήτιον ἔνθα παρέμεινε τήν 27, 28, 29 κ' 30 πρὸς συγκρότησιν τοῦ γ! τοπικοῦ συνεδρίου...». ⁹¹²

Το Εποπτικό Συμβούλιο, μετά ἀπό πρόταση του Επιθεωρητῆ Σπυρίδωνος Πίσπερη, ἐκφράζει τὴν εὐαρέσκειά του γιὰ τὴ συνδρομὴ συγκεκριμένων δασκάλων στὴν ἐπιτυχία τριῶν τοπικῶν συνεδρίων κατὰ τὸ Σεπτέμβριον τοῦ 1927, εἴτε μετὰ τὴ διδασκαλία χειροτεχνικῶν μαθημάτων εἴτε μετὰ τὴν ὑλικὴν υποδομὴν τῶν συνεδρίων.

Σχετικὸ παράθεμα: «... Τὸ Συμβούλιον κατόπιν προτάσεως τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἐκφράζει τὴν εὐαρέσκειάν του πρὸς τοὺς δημ/λους Ἀρτσιόστης Κων/τῖνον Ζαΐμην καὶ Παπίγκου Στέφ. Λαζαρίδην καὶ Δημ. Παγούνην, διότι συνετέλεσαν διὰ τοῦ ζήλου κ' τῆς προθυμίας τῶν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἀπὸ 15 μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. διεξαχθέντων τριῶν τοπικῶν συνεδρίων διδάξαντες ἐπιτυχῶς τὰ πλεῖστα τῶν χειροτεχνικῶν μαθημάτων. Ἐπίσης ἐκφράζει τὴν εὐαρέσκειάν του καὶ πρὸς τοὺς δημ/λους Τσεπελόβου, Σκαμνελίου, καὶ Γρεβενητίου Νικ. Ῥέσσον, Χρ. Πετρινόν, Ἀναστ. Φάφαν κ' Δημ. Πίκον, διότι διὰ τῶν προφρόνων καὶ φιλοτίμων αὐτῶν προσπαθειῶν συνετέλεσαν καὶ οὗτοι εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν συνεδρίων προμηθευθέντες κ' παρασκευάσαντες τὰ πρὸς διεξαγωγὴν τούτων ἀπαιτούμενα ὑλικά». ⁹¹³

2) Τὴν οὐσιαστικὴν γνῶσιν καὶ μὀρφωσιν ἡ ὁποία εἶναι ἀποτέλεσμα συνεχοῦς καὶ οικειοθελοῦς προσπάθειας. Ἡ ἡμιμάθεια ὁδηγεῖ σὲ συγκεκριμένους ἀπόψεις. Ὁ Ἀπ. Τσιάντης κατακρίνεται διότι «...δὲν ἐφρόντισε περὶ τῆς περαιτέρω μορφώσεώς του, ἀλλ' ἀμφίβολον εἶναι ἂν ἀναγινώσκῃ ποτὲ βιβλίον, ἔστω καὶ χάριν τέρψεως. Γνωρίζων ἱκανὰς, ἀλλ' ἀσυναρτήτους φράσεις καὶ λέξεις γαλλικὰς ἔχει τὴν γνώμην, ὅτι ἐν αὐταῖς ἔγκειται τὸ ταμεῖον τῆς σοφίας...Ἐν τῷ νῶ του ἀνακουκῶνται φύρδην μίγδην ἐγκυκλοπαιδικαὶ τινες γνώσεις, ἀλλὰ μὴδὲν πλέον τούτου».

3) Τὴν οργανωτικὴν καὶ διοικητικὴν του ἰκανότητα καθὼς καὶ ἐπιμέλεια, ὥστε νὰ μπορεῖ νὰ ἀρχειοθετεῖ, νὰ ὑπάρχει μιὰ τάξη στὸ χῶρον τοῦ σχολείου τόσο στὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ὅσο καὶ ἐκτός, κάτι ποῦ πιστοποιεῖται καὶ μετὰ τὴν φροντίδα τοῦ σχολικοῦ κῆπου. Ἀρνητικὴ ἦταν ἡ ἀξιολόγησις τοῦ προαναφερθέντος δασκαλοῦ ἀφοῦ «τὰ ὑπηρεσιακὰ βιβλία καὶ τὸ ἀρχεῖον εὐρέθησαν ἐν ἀταξίᾳ, τὰ σχολικὰ ἔντυπα ἀκανονίστως τοποθετημένα καὶ ὁ σχολικὸς κῆπος ἀκαλλιέργητος».

⁹¹² Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 244, 245.

⁹¹³ Πράξις 110^η τῆς 2^{ης} Νοεμβρίου 1927, σ. 247.

4) Τον δάσκαλο ως πρότυπο για τους μαθητές του, οπότε λειτουργεί ανάλογα με βάση την αγάπη και το ενδιαφέρον του για το σχολείο ή όχι. Έτσι ο Απ. Τσάντης έγινε αρνητικό πρότυπο εφ' όσον «*έχει όμως επιτύχει διά τῆς συμπεριφορᾶς του, ὥστε οἱ μαθηταὶ του αὐτόν μὲν ν' ἀποστρέφονται, τὸ δὲ σχολεῖον ν' ἀποφεύγωσι*».

5) Την απαρέγκλιτη τήρηση του ωρολόγιου και αναλυτικού προγράμματος, τα οποία δεν πρέπει να θεωρούνται «*ἄχρηστα κατασκευάσματα*».

6) Την σχολική αίθουσα που θα πρέπει να λειτουργεί με τάξη και χωρίς θόρυβο, αντί του να διαπιστώνει κανείς «*διερχόμενός ἐκτός τοῦ διδακτηρίου του οὐχὶ σπανίως καὶ δὴ καθ' ὥρας ἐργασίμους ἀκούει τοὺς μαθητὰς ἀναγνώσκοντας ἐν χορῶ ἢ θορυβοῦντας*» με τη δικαιολογία από πλευράς του δάσκαλου ότι «*τοῦθ' ὅπερ ...εἶναι προμελέτη*».

7) Φαίνεται πως και η διδακτική μεθοδολογία είναι βασικό ζητούμενο αυτή την εποχή. Ενδιαφέρον έχει το ότι απορρίπτεται η αποστήθιση (ψιττακιστί) και η στείρα γνώση γραμματικών κανόνων, η οποία οδηγεί σε αδυναμία εκφράσεως δομημένου λόγου, αλλά και συνθετικής ικανότητας. Κατακρίνεται επίσης η διδασκαλία που βασίζεται στην ανάγνωση.

Ο Απόστολος Τσάντης θεωρείται αποτυχημένος, και ως προς αυτό δάσκαλος, εφ' όσον «*φροντίζει νά διεξέλθῃ μετὰ τῶν μαθητῶν πολλήν ὕλην ἐκ τῆς ἀναγνώσεως, ἀλλ' ἄνευ ἐρμηνείας τῶν λέξεων καὶ ἐμβαθύνσεως εἰς τὰς ἐννοίας· τὸν χρόνον καταναλίσκει εἰς τήν, ἃς εἶπωμεν, διδασκαλίαν ἀκατανοήτων γραμματικῶν γνώσεων, ἃς ψιττακιστί καὶ ὅλως ἀσυναισθητῶς ἐπαναλαμβάνουσιν οἱ μαθηταί, μὴ δυνάμενοι ἄλλως τε νά συναρμόσωσι δύο λέξεις πρὸς παρασκευὴν τελείου νοήματος ἢ συνθέσωσι στοιχειῶδες πρόβλημα ἀριθμητικῆς· οὐδ' ἐν τῇ ΣΤ' τάξει διδάσκει μάθημα συνθέσεων*».

8) Τη χρήση εποπτικών μέσων κρίνεται απαραίτητη για την εμπέδωση των μαθημάτων, όπως της Γεωγραφίας (Παράθεμα: «*τὴν γεωγραφίαν διδάσκει ἀπὸ τοῦ βιβλίου ὡς μάθημα ἀναγνώσεως μὴ ἐπικαλούμενος οὐδέ τὴν βοήθειαν τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου...τετράδια ἐπιγραφῶν, χαρτογραφίας κ.λ.π. δέν τηροῦνται ἐν τῷ σχολείῳ του*»).

9) Τη γνώση της διδακτέας ύλης σε όλες τις τάξεις και τη συστηματική διδασκαλία όλων των μαθημάτων, χωρίς να παραβλέπονται οι λεκτικές ασκήσεις, η πατριδογνωσία, η ιχνογραφία, η καλλιγραφία, η γυμναστική, όπως συμβαίνει στην περίπτωση του Απόσ. Τσάντη, οποίος δεν τα διδάσκει και

«άγνοεῖ τήν διδακτέαν ὕλην...αἱ ἀνώτεροι τάξεις τοῦ Σχολείου του ἀτροφοῦσι, ἐπειδὴ ὀλίγον ἀσχολεῖται μετὰ τῶν μαθητῶν τῆς Αᾠς τάξεως, οὓς δέν διδάσκει συστηματικῶς, ἀλλ' ἰδίᾳ ἓνα ἕκαστον...»

10) Τὴν προσευχὴν που εἶναι καθιερωμένη και προ του γεύματος, ο δε αναφερθεῖς δάσκαλος «ἐπέβαλε τήν ἀπομνημόνευσιν εἰς τοὺς μικροὺς τούτους μαθητάς τοῦ "φάγονται πένητες καί ἐμπλησθήσονται...!"». Τα λόγια της προσευχῆς θα πρέπει ο ἴδιος ο δάσκαλος να γνωρίζει και ὄχι «συμψάλλον μετὰ τῶν μαθητῶν ἔχει ἀνάγκην τοῦ τετραδίου, ἵνα ἀπ' αὐτοῦ παρακολουθῆ τό κείμενον τοῦ ἄσματος...»

11) Τους διδακτικούς περίπατους που εἶναι μέρος των υποχρεώσεων του δάσκαλου (Παράθεμα: «...οὐδ' ἄπαξ ὠδήγησε τοὺς μαθητάς του εἰς διδακτικόν περίπατον»).

12) Τα καθήκοντα εκτός σχολείου περιλαμβάνουν τον εκκλησιασμό και την εξωτερική επίβλεψη των μαθητῶν του.

13) Τους δάσκαλους που θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν και να μη εμμένουν σε απαρχαιωμένα συστήματα διδασκαλίας. (Παράθεμα: Αἱ κατ' ἐπανάληψιν δοθεῖσαι παρά τῶν προϊσταμένων του ὁδηγίαι οὐδέν ἔσχον εὐεργετικόν ἀποτέλεσμα, καθότι στερρῶς ἔχεται τῆςμεθόδου, ἣν πρό πεντηκοενταετίας παρά τοῦ διδασκάλου του παρέλαβε».)

14) Τον εκπαιδευτικό ο οποίος αξιολογείται και για το χαρακτήρα του καθώς μια αρνητική εικόνα δημιουργεῖ εντάσεις και ἔχει αντίκτυπο και στην εκτίμηση της τοπικῆς κοινωνίας. Χαρακτηριστικά και αρκετά εἶναι τα σχετικά παραδείγματα μέσα ἀπό τα Π.Ε.Σ.Ζ., τα οποία πιστοποιοῦν την ἀποψη ὅτι ὅλη ζωὴ του δάσκαλου παρακολουθεῖται, εἴτε ἀπό τον Επιθεωρητὴ εἴτε ἀπό τους κατοίκους της κοινότητος στην οποία και υπηρετεῖ. Αποτυχία του δάσκαλου στην προσωπική του ζωὴ, σημαίνει για την επιθεώρηση, ἀποτυχία της ἀποστολῆς του σχολείου.

Για το Απόστολο Τσάντη ἐπὶ του ζητήματος αὐτοῦ σημειώνονται τα εξῆς ἀπαξιωτικά για την ανεπάρκειά του:

« Ἐκκεντρικός ὢν καὶ τήν κρᾶσιν νευρασθενικός οὐχὶ οἰκείως πρὸς τοὺς μαθητάς καὶ τοὺς γονεῖς αὐτοῦ συμπεριφέρεται, πρᾶγμα τό ὁποῖον οὐχὶ ἄπαξ ἤγαγε τούτους εἰς τό νά ἐκφράσωσι παράπονα, νά ζητήσωσι τήν ἐκτόπισιν του ἢ ἀπειλήσωσιν ἔξωσιν αὐτοῦ ἐκ τοῦ Σχολείου. Ἡ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ παραμονή του, δυνάμεθα νά εἴπωμεν, ὅτι δέν εἶναι ἐπωφελῆς εἰς τήν ἐκπαίδευσιν, μόνον δέ ἡ ἔλλειψις διδασκάλων καὶ ἡ ἰδέα τοῦ ὅτι μετ' οὐ πολὺ τυγχάνων συντάξεως

θ'άποσυρθη τῆς ὑπηρεσίας ἀπέτρεψαν ἡμᾶς ἀπό τοῦ νά προτείνωμεν τήν ἐπί ἀνεπαρκεία ἀπόλυσίν του». ⁹¹⁴

Στην 7^η Πράξη της 22^{ης} Ιουλίου 1919 σημειώνεται σχετικά με τον αντίκτυπο που είχε η «θορυβοποιός» Μαρία Βόντα, Νηπιαγωγός στη Βωβούσα: «...ἡ ὑπηρετοῦσα ἀπό ἐννεατίας νηπιαγωγός Μαρία Βόντα δέν ἠδυνήθη ν' ἀνταποκριθῆ πρὸς τήν ἐκεῖσε ὑψηλὴν ἀποστολήν της· τούναντίον, οὔσα μᾶλλον θορυβοποιός, διὰ τῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ διαγωγῆς της συνετέλεσεν ἴσως, ὥστε νά ἐπαυξηθῆ ἡ μεταξύ τῶν ἐλληνιζόντων καί ρουμανιζόντων κατοίκων διάστασις». ⁹¹⁵ Ο δε Επιθεωρητής αναλαμβάνει να διευθετήσκει την κατάσταση μετά από τις «παρακλήσεις τῶν κατοίκων, ἐν οἷς καί τοῦ εἰδικοῦ Παρέδρου καί τῆς σχολικῆς ἐπιτροπῆς», οπότε και πρότεινε στο Ε.Σ. να αντικατασταθῆ με «ἄλλη ἐργαζομένη ἀθουρύθως», πρόταση που ομόφωνα αποφασίστηκε. ⁹¹⁶

Στην 23^η Πράξη της 25^{ης} Ιουνίου 1920 σημειώνεται ὅτι - με την ανακόλουθη συμπεριφορά του- την «μῆνιν τῶν κατοίκων» προκάλεσε ο «Εὐστάθιος Παπαευσταθίου, β^{ος} ὑποδιδάσκαλος Δραγαρίου, ὑποσχεθεὶς εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Κοινότητος ταύτης, ὅτι δέχεται νά χειροτονηθῆ ἱερεὺς καί ὑπηρετήσῃ καί ὡς ἐφημέριος ἐν τῇ ρηθείσῃ Κοινότητι, ὑπέβαλεν εἰς δαπάνας τὸ Κοινοτικόν Ταμεῖον καί εἰς πολλοὺς κόπους καί ἐνεργείας τοὺς κατοίκους Δραγαρίου, ὅπως ἐπιτύχῃ τήν ἔκδοσιν τῆς ἀδείας τῆς χειροτονίας του παρὰ τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου Θεσσαλονίκης· μετανοήσας ὅμως κατόπιν καί μὴ ἐκπληρῶσας τήν ὑπόσχεσιν του ταύτην ἐξήγειρε τήν δικαίαν ἄλλως τε καθ' αὐτοῦ μῆνιν τῶν κατοίκων». ⁹¹⁷

Στην 37^η Πράξη της 28^{ης} Ιουνίου 1921 «ὁ Δημοδιδ/λος Νικόλαος Χατζηθασδέκης ὑπηρετῶν ἐν τῷ Μονοταξίῳ Δημοτ. Σχολείῳ ἀρρένων τῆς κουτσοβλαχοφώνου κοινότητος λόγω τῆς ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν Ἐκπαιδευτηρίων Βωβούσης δράσεώς του ἐλθὼν εἰς προστριβὰς μετὰ τῶν γονέων τῶν εἰς τὸ Ῥουμανικόν Σχολεῖον τῆς κοινότητος ταύτης φοιτῶντων μαθητῶν, κατέστησεν ἐπιβλαβῆ τήν εἰς τὰ γενικώτερα τοῦ ἔθνους συμφέροντα περαιτέρω ἐν Βωβούσῃ διαμονήν του...» ⁹¹⁸

Αρνητική εἶναι ἡ αξιολόγηση για τον Απόστολο Τσιάντη, Γ/βάθμιο Δημοδιδ/λο στο Διτάξιο Δημοτ. Σχολεῖο Ἄνω Ραβενίων, ὄχι μόνο ως λειτουργός ἀλλὰ καὶ για τὴ συμπεριφορά καὶ δράση του στην τοπικὴ κοινωνία.

Σχετικὸ παράθεμα: «...δι'ὃ καί ὑστερεῖ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἐν τῷ ἔργῳ· πρὸς τούτοις δέ ἡ αὐτή, οὐχὶ εὐχάριστος, ἀντίληψις ἔχει σχηματισθῆ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ περὶ τῆς ἰκανότητος αὐτοῦ ἀπὸ ἐπιστημονικῆς, διδακτικῆς καί διοικητικῆς ἀπόψεως, περὶ τῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ συμπεριφορᾶς του καί περὶ τῆς ἐκτός τοῦ σχολείου δράσεώς του».

⁹¹⁴ Βλ. γι' αὐτὰ Πράξη 24^η της 26^{ης} 1920, σ. 64-66.

⁹¹⁵ Π. Ε. Σ. Ζ., σ. 21.

⁹¹⁶ Π.Ε.Σ.Ζ., σ.21.

⁹¹⁷ Π.Ε.Σ.Ζ., σ .59.

⁹¹⁸ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 94.

Στην ίδια πράξη επαναλαμβάνεται αυτολεξεί η αξιολόγηση του Απ. Τσιάντη και για τον Νικόλαο Στάρα, Γ/βάθμιο Δημοδιδ/λο στο Διτάξιο Μεικτό Δημοτ. Σχολείο Κάτω Σουδενών.⁹¹⁹

Όμως, υπόδειγμα δασκάλου και για την εκτός σχολείου συμπεριφορά του είναι ο Νικ. Δεβελέγκας ο οποίος «*άπέσπασε τήν ἐκτίμησιν τῆς κοινωνίας, ἥτις βαθμηδόν ἀνήχθη μέχρι λατρείας διὰ τήν χρηστότητα τοῦ χαρακτηῆρος, τήν ἐξαιρετικὴν ἐπιμέλειαν καὶ τήν πρὸς τὸ καθῆκον ἀφοσίωσιν...παρέχει ἑαυτὸν ὡς ὑπόδειγμα εἰς τε τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς λοιποὺς κατοίκους τῆς κοινότητος*».⁹²⁰ Την ίδια εκτίμηση διαβάζουμε και σε επόμενη Πράξη, διατυπωμένη αυτολεξεί με την προαναφερθείσα. Για όλους αυτούς τους λόγους ο Επιθεωρητής Ν. Παπακώστας σημειώνει στην εισήγησή του: «*...Διὰ πάντα τὰ ἀνωτέρω κρίνω ἄξιον ἐπαίνου καὶ τιμητικῆς διακρίσεως τὸν ῥηθέντα τριτοβάθμιον Δημοδιδάσκαλον Λαϊστῆς Νικ. Δεβελέγκα κ'προτείνω, ὅπως ἀπονεμηθῇ αὐτῷ τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου 3215 προβλεπόμενον χιλιόδραχμον γέρας*».⁹²¹

Αντίθετα, στην 60ή Πράξη της 23^{ης} Ιανουαρίου τοῦ 1923 ο Στέφανος Βριζάλας «*ἐκ τῶν γενομένων ἐπιθεωρήσεων ἀπεδείχθη οὗτος ὡς ὑστερῶν εἰς τὸ ἔργον καὶ οὐδενός ἀπολαύων σεβασμοῦ καὶ ἐκτιμήσεως παρά τε τοῖς μαθηταῖς Δρεσθενίκου καὶ τοῖς γονεῦσιν αὐτῶν*»⁹²²

Συχνά, οι κάτοικοι με αίτησή τους προς τον Επιθεωρητή ζητούσαν να διευθετήσει τις διαφωνίες που προέκυπταν μεταξύ αυτών και του δασκάλου, όπως στην περίπτωση του Κων. Παπαγεωργίου. Ο Επιθεωρητής Σπυρ. Πίσπερης, σύμφωνα με το Ημερολόγιο περιοδείας του, στις 8 Μαΐου 1927 «*μετέβη εἰς Σωποτσέλιον πρὸς ἐνέργειαν ἀνακρίσεων κατὰ τοῦ διδ/λου συνεπέια ἀιτήσεως τῶν κατοίκων*».⁹²³

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του Κων. Τσιντζόπουλου, από την Πρεμετή Β. Ἡπείρου, δασκάλου του Μονοτάξιου Δημ. Σχολείου αρρένων Βωβούσας για την αυθάδειά του, γεγονός που κατήγγειλαν οι κάτοικοι στον Επιθεωρητή. Μεταξύ των άλλων, μάρτυρες καταθέτουν ότι έχει εκφραστεί ως εξής: «*καὶ ἓνα παιδί νὰ μείνει στο σκολειὸ Βωβούσης ἐγὼ θὰ εἶμαι δάσκαλος ... οἱ Βλάχοι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μάθουν πολλὰ γράμματα*». Αλλά και κατά την ώρα των διαλειμμάτων αντί να εφημερεύει τους μαθητές «*ἀνήρχετο ἐπὶ τοῦ Διδακτηρίου Νηπιαγωγείου για νὰ κουβεντιάζῃ με τις δασκάλες*». Αλλά και κατά την ώρα του μαθήματος του καταλογίζουν αρνητική τακτική εφ' όσον «*... ἤνειχετο εἰς ἐπήκοόν του καὶ ἐντὸς τῆς αἰθούσης τῆς παραδόσεως νὰ γίνωνται*

⁹¹⁹ Πράξη 37^η της 28^{ης} Ιουνίου 1921, σ. 96,97.

⁹²⁰ Πράξη 45^η της 19^{ης} Φεβρουαρίου 1922, σ.109, 110.

⁹²¹ Πράξη 89^η της 30^{ής} Ιουνίου τοῦ 1925, σ. 205,206.

⁹²² Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 146, 147.

⁹²³ Πράξη 103^η της 11^{ης} Ιουνίου 1927, σ. 231.

συνδιάλεξεις μεταξύ τῶν μαθητῶν εἰς τὸ κουτσοβλάχικον ἰδίωμα». Ἡ ἐν γένει συμπεριφορά του εἶχε ὡς συνέπεια αρκετοὶ γονεῖς «νά αποσύρῳσιν ἐκ τοῦ ἀπ' αὐτοῦ Σχολείου τὰ τέκνα των καὶ τροφοδοτήσωσι τὸ ἐκεῖ λειτουργοῦν Σχολεῖον τῆς προπαγάνδας, ἀλλὰ καὶ τίνες ἐκ τῆς Ἑλληνιζούσης μερίδος νὰ ἀποδώσωσιν αὐτῷ μομφὴν ἐπὶ φιλαλθανισμῶ». Ὅλα αὐτὰ καθὼς καὶ ἄλλες υπηρεσιακὲς παρατυπίες του καὶ παρεκτροπές- θα αναφερθοῦν στη συνέχεια- οδήγησαν τοὺς κατοίκους στην πρόταση γιὰ ἀπομάκρυνσή του καὶ ὄντως ἐπέτυχαν τὴν ἐγκρισή της.⁹²⁴

Ἀντίθετα, ὁ Νικόλαος Στάρας, δημ/λος διταξίου δημ. σχολείου Κάτω Σουδενῶν «Εἶναι πρόθυμος καὶ ἐργατικὸς δεικνύων ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τοῦ ἔργου του....Εἶναι πρότυπον οἰκογενειάρχου καὶ χρηστοῦ ἀνθρώπου».⁹²⁵

Ἰδιαίτερα ἐξαίρονται ἀπὸ τὸν Επιθεωρητὴ Σπυρίδωνα Πίσπερηδύο δάσκαλοι «Ἐξ ὅλου τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς περιφερείας» τόσο γιὰ τὴν ἐντὸς σχολείου ἐπιμέλεια καὶ γόνιμη ἐργασία τοὺς «ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐπωφελῆ καὶ καρποφόρον δρᾶσιν των· οὔτοι εἶναι οἱ δημ/λοι Βίτσης Σωτ. Παπάζογλου καὶ Λαῖστης Νικόλαος Δεβελέγκας».

Εἰδικότερα, « Ὁ πρῶτος ἐπεκτείνων δὲ τὴν δρᾶσιν του ἐν τῇ ἧ ὑπηρετεῖ κοινωνίᾳ ἐφύτευσε πλεῖστα δένδρα εἰς παρακείμενον τῷ Σχολείῳ χῶρον, ἵδρυσεν σύνδεσμον καλωσύνης... Ὁ δεῦτερος καὶ ὡς ἀπόφοιτος Ἑλληνικοῦ Σχολείου κατῶρθωσε νὰ προσαρμοσθῇ πλήρως πρὸς τὸ ἔργον του διὰ τῆς κατ' ἰδίαν μελέτης παρουσιάζων ἐξαιρετικὴν μόρφωσιν ἀπὸ τε παιδαγωγικῆς καὶ ἐγκυκλοπαιδικῆς ἀπόψεως. Ἐν τῷ Σχολείῳ του ἐργάζεται μετὰ ζήλου καὶ μεθοδικότητος πλουτίζων τοὺς μαθητὰς του διὰ γνώσεων ὠφελίμων, ἀναπτύσσων τὰς πνευματικὰς των δυνάμεις καὶ ἐπιδρῶν εὐεργετικῶς ἐπὶ τοῦ χαρακτήρος των, διδάσκων δὲ εἰς ξενόφωνον Κοινότητα προσέφερον ἐπὶ εἰκοσαετίαν πολυτίμους ἐθνικὰς ὑπηρεσίας. Ἐνεκα τῆς ἄκρας ἐπιμελείας του, τοῦ ἐθνικοῦ καὶ εὐγενοῦς χαρακτήρος του ἀπολαύει ἀμερίστου σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης παρὰ τῆς ἐν ἧ ὑπηρετεῖ κοινωνίας».⁹²⁶

Κατὰ τὸ γράμμα τοῦ νόμου

«...δι' ἀνευλάβειαν πρὸς τοὺς κειμένους ἐκπαιδ. νόμους καὶ τὰς προϊσταμένας αὐτοῦ ἀρχὰς ἀποβλέπουσα νὰ δημιουργήσῃ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τάσεις ἀναρχικὰς...»

⁹²⁴Πράξι 78^η τῆς 4^{ης} Αυγούστου 1924, σ.184

⁹²⁵Πράξι 104^η τῆς 30^{ῆς} Ιουνίου 1927, σ. 232.

⁹²⁶Πράξι 105^η τῆς 30^{ῆς} Ιουνίου 1927, σ.235, 236.

Στο θετικό προφίλ του δάσκαλου αυτής της εποχής είναι η τυπολατρία και αυστηρή τήρηση της νομοθεσίας σε κάθε περίπτωση.

Ι.«...κατά τούς καθιερωμένους τύπους...»

Χαρακτηριστική περίπτωση αρνητικού παραδείγματος δάσκαλου ήταν ο Ιωάννης Ευαγγελίδης, δημοδιδάσκαλος Βρυσοχωρίου(Λεσινίτσης), ο οποίος «έπανελθών ἐξ ἐκπαιδ. ἀδείας» υπέβαλε προς τον Επιθεωρητή Σπυρ. Πίσπερη αναφορά παρά τούς καθιερωμένους τύπους, καθώς όπως αναφέρεται «πλὴν τῶν ἄλλων παρέλιπε τὴν λέξιν εὐπειθέστατος...».

Χαρακτηρίζεται, επίσης, για την ειρωνεία του καθώς ζήτησε να πληροφορηθεί πού βρίσκεται η παρατυπία του στην αναφορά του – γιατί τίποτε σχετικό δεν αναγράφεται στον Κώδικα της Σχολικής Νομοθεσίας- ενώ όπως σημειώνεται «ἐξ ἐτέρας ἀναφορᾶς του πρὸς τὸ παρά τῇ Γενικῇ Διοικήσει Ἡπείρου α.ε. Συμβούλιον διαβιβασθείσης διὰ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἐφαίνετο γνωρίζων κάλλιστα τούς τύπους συμφώνως πρὸς τούς ὁποίους δέον νά συντάσσωνται αἱ ἀναφοραί».

Ωστόσο, για τρίτη φορά δε συμμορφώθηκε στους καθιερωμένους τύπους. Ειδικότερα, « Ὁ Ἐπιθεωρητής κ' πάλιν μὴ θέλων νά προβῆ εἰς τὴν τιμωρίαν του συνέστησε διὰ τῆς ὑπ'ἀριθ. 544 ἀπὸ 12 Ἰουλίου ἐ.ἔ. διαταγῆς του εἰς αὐτόν ν'ἀποφεύγῃ τὰς ὑπηρεσιακὰς προστριβάς· ἀλλ'οὗτος κ' διὰ τρίτην φοράν οὐ μόνον δέν συνεμορφώθη πρὸς τὰς συστάσεις ταύτας ὑποβαλὼν ἀναφορὰν ἀπὸ 15 Ἰουλίου παρά τούς καθιερωμένους τύπους, ἀλλὰ κ' εἰς τὴν ἀπολογίαν του ἐκφράζεται ὅτι ὅλως ἀνευλαθῶς ἀναγράφων μεταξὺ τῶν ἄλλων τὰ ἐξῆς: συνεπῶς ἀγνοῶ πῶς προκρίνετε, ὅτι ἐγὼ δέν ἤθελον συμμορφωθῆ πρὸς τὴν ὑπόδειξιν σας ταύτην· διαπορῶ δέ τίς ἢ ἀνάγκη τῆς ἐκδόσεως τῆς τελευταίας ταύτης διαταγῆς ὑμῶν ἐπαναληπτικῆς κ' ἐσπευσμένης κ.τ.λ.Ἐπειδὴ ἡ διαγωγή τοῦ διδλ/λου τούτου δὶς μέχρι τοῦδε τιμωρηθέντος πειθαρχικῶς ὑπὸ του Συμβουλίου ἐπὶ προκατόχων του Ἐπιθεωρητῶν δι'ἀνευλάβειαν πρὸς τούς κειμένους ἐκπαιδ. νόμους καὶ τὰς προΐσταμένας αὐτοῦ ἀρχὰς ἀποβλέπουσα νά δημιουργήσῃ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τάσεις ἀναρχικὰς τυγχάνει ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν σεμνότητα τοῦ διδασκαλικοῦ ἔργου εἰσηγεῖται τὴν πειθαρχικὴν τιμωρίαν του».

Το Ε. Σ. αποφάσισε χρηματικό πρόστιμο σε βάρος του δάσκαλου, αλλά και ανέθεσε στον Επιθεωρητή τη συμμόρφωσή του «προς τα ὑπὸ τῆς Πολιτείας κεκανονισμένα».

Αναλυτικότερα το Ε.Σ.: « Ἐπιβάλλει εἰς τὸν δημ/λον Βρυσοχωρίου <Λεσινίτσης>Ιωάννην Εὐαγγελίδην ἐπεικῶς ὡς ποινήν πρόστιμον ἐκ δραχμῶν

τετρακοσίων <400> ἤτοι ὀλιγώτερον τοῦ ¼ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του μετά τῶν τελῶν σημάσεως τῆς παρούσης, ἀφ' ἑτέρου δέ ἀναθέτει εἰς τόν Ἐπιθεωρητήν, ὅπως συζητήσῃ εἰς τοῦτον, ἵνα τοῦ λοιποῦ δεικνύῃ τήν ὀφειλομένην εὐλάβειαν πρὸς τήν προϊσταμένην του ἀρχήν συμμορφούμενος πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς Πολιτείας κεκανονισμένα, διότι εἰ ὑποτροπῇ τό Συμβούλιον θέλει εὐρεθῆ εἰς τήν δυσάρεστον θέσιν νά λάβῃ κατ' αὐτοῦ ριζικώτερα μέτρα».⁹²⁷

Στον δάσκαλο Ευαγγελίδη επανέρχεται εκτενώς το Ε.Σ. στην 108^α Πράξη της 14ης Σεπτεμβρίου 1927, στην οποία φαίνεται αυτός να ζητά εξηγήσεις για την καθυστέρηση της αίτησης μετάθεσής του. Ὅμως « ὁ δημ/λος Εὐαγγελίδης ἀντί νά ἀπευθυνθῆ πρὸς τόν Ἐπιθεωρητήν καί νά ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ πληροφορίας ὑπέβαλε παρά τήν καθιερωμένην ἱεραρχίαν ἀναφορὰν ἀπ' εὐθείας πρὸς τό παρά τῆ Γεν. Διοικήσει Ἡπείρου Σ^ον Α.Ε. Συμβούλιον διὰ τῆς ὁποίας κατήγγειλε τόν Ἐπιθεωρητήν 1) ὅτι παρέβη τόν νόμον 149 ῥ' περί τῆς εἰς ἀπάντησιν ὑποχρεώσεως τῶν δημοσίων ἀρχῶν κ.λ.π...». Ο Επιθεωρητής Σπυρίδων Πίσπερης κάλεσε σε απολογία τον Ευαγγελίδη, ὁμως, εκτός των ἄλλων κατηγοριῶν, επισημαίνεται και το ὅτι: « Ἡ ἀπολογία τοῦ δημ/λου Εὐαγγελίδου εἶναι ἄνευ χαρτοσήμου καί ἄνευ ἀντιγράφου τῆς ὑπ' ἀριθ. 703 διαταγῆς καίτοι ἐζητήθη τοῦτο παρ' αὐτοῦ, γέμουσα ἀσυναρτησιῶν καί ἀνευλαθῶν ἐκφράσεων προερχομένων ἐκ τῆς ἐπάρσεως καί τῆς ὑπερφυάλου ἀλαζονείας, ἥτις διακρίνει τόν δημοδιδάσκαλον τοῦτον».⁹²⁸

Εξάλλου, στην 53^η Πράξη της 31^{ης} Αυγούστου 1922 ἡ Νηπιαγωγός Μαρία Βόντα κατόπιν εισηγήσεως τοῦ Επιθεωρητή Νικ. Παπακώστα τιμωρεῖται με πειθαρχικό πρόστιμο («50δράχμο, 1/5 τοῦ μισθοῦ της») επειδή «παρέβη τήν τάξιν τῆς ἱεραρχίας, διὰ τήν παράβασιν τῆς ὁποίας τοῦτο κατέστησεν ἡμᾶς τούς Ἐπιθεωρητάς προσωπικῶς ὑπευθύνους δι' ἐπανειλημμένων διαταγῶν του καί ἰδίᾳ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμόν 9902/2-3-918 ἐγκυκλίου τοιαύτης..»

Ἡ παράβαση τῆς ἱεραρχίας ἐγκεῖται στο ὅτι διεβίβασε αίτηση μετάθεσής της πρὸς το Υπουργεῖο Παιδείας καί προσωπική της ἐπιστολή πρὸς τόν Υπουργό, παρακάμπτοντας τήν ἱεραρχία που ἀπαιτοῦσε τή δια μέσω του Επιθεωρητή διαβίβαση πρὸς το Υπουργεῖο.⁹²⁹

Τέλος, το Ε.Σ. ἀποφάσισε τήν ἀπόλυση «τοῦ Παντελῆ Θωμᾶ Β^ου Δημοδιδασκάλου ἐκ τοῦ διταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας) ὡς ἐγκαταλιπόντος αὐτογνωμόνως τήν θέσιν του ἀπό 1^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. καθ' ὅσον ἡ πρὸς τό ἐπί τῆς Παιδείας Σ^ον Υπουργεῖον ἐκπροθέσμως ὑποβληθεῖσα ἔγγραφοσ παραίτησις αὐτοῦ ὡς μή οὔσα χαρτοσεσημασμένη δέν ἐγένετο ἀποδεκτή».⁹³⁰ (Ἡ υπογράμμισή δική μας)

⁹²⁷ Πράξη 107^η τῆς 11^{ης} Αυγούστου 1927, 239.

⁹²⁸ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 240, 241.

⁹²⁹ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 126.

⁹³⁰ Πράξη 31^η τῆς 22^{ης} Δεκεμβρίου 1920, σ. 78.

ii. Το έννομο δικαίωμα της απουσίας

Είναι αξιοσημείωτο το ότι προαναφερθείς δάσκαλος Ιωάννης Ευαγγελίδης, δημοδιδάσκαλος Βρυσσχωρίου(Λεσινίτης), και παλαιότερα απασχόλησε το Ε. Σ «διά τήν άνευλάβειάν του προς τούς κειμένους έκπαιδευτικούς Νόμους καί τάς προϊσταμένας αύτου αρχάς». Ως «θερμόαιμον νέον» τον χαρακτήρισε στην εισήγηση της 78^{ης} Πράξη της 4^{ης} Αυγούστου 1924 ο Επιθεωρητής Νικ. Παπακώστας και ζήτησε να τιμωρηθεί επί του παρόντος με την επιβολή «πεντηκονταδράχμου πειθαρχικοῦ προστίμου (5/32 τοῦ μισθοῦ τοῦ) ἐπί τῆ ἐλπίδι ὅτι διά τῆς μικρᾶς ταύτης ποινῆς συνερχόμενος εἰς ἑαυτόν θά σκεφθεῖ ὅτι ἀπαιτεῖνται καί στοιχειώδης τις σεβασμός προς τούς Νόμους καί τάς προϊσταμένας αύτου αρχάς». Η αιτία για την επιβολή αυτής της ποινής είναι η παράτυπη τριήμερη απουσία του πριν τις διακοπές του Πάσχα. Η κράτηση δε αποδοχών για το τριήμερο αυτό «ἤρκεσε νά ἐξεγείρη τόν διδάσκαλον τοῦ σεβασμοῦ προς τούς Νόμους καί προς τούς ἄνωτέρους καί διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 60/10-6-24 ἀναφορᾶς του νά ὑβρίση τούς πάντας διά τῶν φράσεων "διαμαρτύρομαι ἐναντίον τοῦ ποταποῦ τούτου μέτρου ἔστω καί νομίμου"..». Ειδικότερα, η ζητηθείσα άδεια δεν χορηγήθηκε επειδή, σύμφωνα με τη νομοθεσία, ζητείτο εκ των υστέρων και μάλιστα ενώ θα ακολουθούσε ενδεκαήμερη σχολική αργία λόγω του Πάσχα, αλλά και επειδή «το ἐπί τῆς Παιδείας Σ^{όν} Ὑπουργεῖον διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 17367 ἑ.ἔ. Τηλ. Διαταγῆς του ρητῶς ἀπηγόρευσε ἡμῖν τήν χορήγησιν κανονικῶν ἀδειῶν εἰς τούς Διδ/λους. Πλήν δέ τούτου παραλιπόντες τήν 19 καί 20 Ἀπριλίου ἑ.ἔ. (Σάββατον τοῦ Λαζάρου καί Κυριακήν τῶν Βαΐων) κατελογίσασμεν αὐτῶ μόνον 3 τριῶν ἡμερῶν ἀπουσίαν (21,22 καί 23 Ἀπριλίου ἑ.ἔ.) συνάμα δέ διετάξαμεν τόν προϊσταμένον τοῦ Τμήματος ἵνα ἐνεργήσῃ ἀνάλογον κράτησιν ἐπί τῶν ἀποδοχῶν του». ⁹³¹

Απόλυση αποφάσισε ομόφωνα το Ε.Σ. για την Νηπιαγωγό Αγγελική Καραπάνου Λάιστας «διότι αὕτη ἀπουσίασεν ἀδικαιολογήτως τῆς θέσεώς της πλέον τῶν δέκα ἡμερῶν ἐν συνεχείᾳ». Αναλυτικότερα, η Νηπιαγωγός εκ των υστέρων ζήτησε δεκα πέντε ημέρες κανονικής άδειας «...ἄς αὕτη διέθεσε διά τήν προπαρασκευήν τελέσεως τῶν γάμων της μετὰ τοῦ Εὐαγ. Χασάπη Σχολάρχου Λαΐστης..»! Το Ε.Σ. δεικνύοντας κάποια κατανόηση για « τὸ ἐξαιρετικὸν τῆς περιπτώσεως» υπέβαλαν την αίτησή της προς το Υπουργείο για έγκριση και διέκοψαν τη μισθοδοσία της. Ωστόσο, είναι άξιο παρατήρησης το γεγονός ότι το Υπουργείο απέρριψε το εκπρόθεσμο αίτημα.

Σχετικό παράθεμα: «...τὸ Σ^{όν} Ὑπουργεῖον διά τοῦ ὑπ' ἀριθ. 26594/20-6-24 ἐγγράφου αύτου (περιελθόντος εἰς τήν υπηρεσίαν μας τήν 30 Ἰουλίου 1924) ἀπορρίπτει τήν αἴτησιν τῆς Νηπ/γοῦ Ἀγγελ. Καραπάνου, δέν χορηγεῖ τήν χορηγηθεῖσαν ἄδειαν καί ἐπειδὴ πλέον ἡ Νηπ/γός αὕτη φέρεται ἀπουσιάζουσα

⁹³¹Πράξη78^η της 4^{ης} Αυγούστου 1924 ,σ. 188.

ἀπὸ τῆς 5^{ης} Μαΐου ἐ.ἔ. μέχρι τῆς 20^{ῆς} ἰδίου, ἤτοι ἐπὶ δέκα ἕξ συνεχεῖς ἡμέρας ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα, διὰ τοῦτο (κατὰ τὸ ἄρθρον 2 ἔδαφ. δ! τοῦ ἀπὸ 4 Ἰουνίου 1923 Νομοθ. Διατάγματος) προτείνομεν τὴν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσίν της ἀπὸ τῆς 5^{ης} Μαΐου ἐ.ἔ.»⁹³²

Για τὴν τριήμερη ἀδικαιολόγητη ἀπουσία τιμωρεῖται με «επιεικέστατη» ποινὴ («πρόστιμον δραχμῶν δεκαπέντε») ὁ υποδιδάσκαλος Φλαμπουραρίου Γ. Στεφόπουλος. «Κατόπιν δύο ἐγγράφων καταγγελιῶν» ὁ Επιθεωρητὴς Νικ. Παπακώστας μετέβη στο Φλαμπουράρι, ὅπου ἐνήργησε ἀνακρίσεις γιὰ νὰ διαλευκάνει τὶς σε βάρους τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ κατηγορίες γιὰ τὴν ἀπουσία τοῦ ἀλλὰ καὶ γιὰ ἄλλες υπηρεσιακὲς παρατυπίες, ποὺ σε ἐπόμενη ἐνότητα θὰ ἀναφερθῶν.⁹³³

Χαρακτηριστικὴ περίπτωση δασκάλου με παραβατικὴ συμπεριφορὰ εἶναι ὁ Βασ. Ζωρδούμης Δημ/λος Μανασσῆς ὁ ὁποῖος «πλειστάκις κατὰ τὰ παρελθόντα Σχολικὰ ἔτη ἀπησχόλησε τὴν ὑπηρεσίαν διὰ τῶν ἐκ τοῦ Σχολείου κατ' ἐργασίμου ἡμέρας ἀδικαιολογήτων ἀπουσιῶν τοῦ καὶ ἄλλων παρεκτροπῶν ἀναγομένων εἰς τὴν ἐργασία τοῦ ὡς διδ/λου καὶ διευθυντοῦ Σχολείου ἐν γένει». Ὅμως, ἡ ἐπιεικὴς ποινὴ (δεκάδραχμον πειθαρχικόν πρόστιμον) ποὺ τοῦ ἐπεβλήθη κατὰ τὸ σχ. ἔτος 1922-23, ἀλλὰ καὶ ἡ μὴ ἐγκριση τῆς μετὰθεσῆς τοῦ σε ἄλλο σχολεῖο «ἐκαλλιέργησε καὶ ἀνέπτυξε τὰ ἐν αὐτῷ στοιχεῖα καὶ κατὰ συνέπειαν ἀπέδειξε αὐτόν ἰκανόν νὰ διαπράξῃ ἀσυγγώστους ὑπηρεσιακὰς ἀτασθαλίας...»

Στις ἀτασθαλίαις τοῦ αὐτῆς καταλογίζεται καὶ ἡ ἀδικαιολόγητη συμπεριφορὰ τοῦ ὡς λειτουργοῦ, ἐφ' ὅσον ἐγκατέλειπε γιὰ ἀρκετὲς ἡμέρες τὶς υπηρεσιακὲς τοῦ υποχρεώσεις γιὰ τὶς κυνηγητικὲς τοῦ ἐκδρομῆς!

Σχετικὸ παράθεμα: «... καίτοι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἤδη λήγοντος σχολ. ἔτους 1923-24 ἐχορηγήθη αὐτῷ ἐκ διαλειμμάτων δὲ δεκαήμερος κανονικὴ ἀπουσία ἀδεια μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν, πολλάκις – ὑπὲρ τὰς δέκα πέντε ὀλοκλήρους ἡμέρας – ἀπουσίασεν ἀδικαιολογήτως τῆς θέσεώς του, δι' ὃ καὶ τῷ ἐγένετο ἀναλόγως κράτησις ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα, ὡσάκις δηλ. ἡ ὑπηρεσία παρακάμπτουσα τὰς ἀνακριβεῖς περὶ τούτου δηλώσεις τοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν νὰ ἐξακριβῶναι τὰς ἐπὶ ὀλοκλήρους ἡμέρας, ἀνεξάρτητως τῶν καθ' ὥρας ἢ ἡμιήμερα χάριν τῶν κυνηγητικῶν τοῦ ἐκδρομῶν συχνὰς ἐκ τοῦ καθήκοντός του ἀπουσίας...».⁹³⁴

Αναφερθήκαμε ἀνωτέρω στὴν ἐπιμέλεια καὶ ἐργατικότητά τοῦ Κωνστ. Γκράτζιου, Διευθυντῆ τοῦ διταξ. Δημοτ. Σχολείου τοῦ Τσερβαρίου, ὁ ὁποῖος «εἶναι ἀφοσιωμένος εἰς τὸ ἔργον πᾶσα δὲ προσπάθειά του τείνει εἰς τὸ ν' ἀναδείξῃ τὸ Σχολεῖον τοῦ πρότυπον...». Τὴν ἐργατικότητά τοῦ δὲν ἀνέστειλε οὔτε ὁ πρόσφατος θάνατος καὶ τῶν δύο! τέκνων τοῦ.

⁹³²Πράξις 78^η τῆς 4^{ης} Αυγούστου 1924, σ. 183.

⁹³³Πράξις 18^η τῆς 20^{ῆς} Μαρτίου 1920, σ. 44, 45.

⁹³⁴Πράξις 78^η τῆς 4^{ης} Αυγούστου 1924, σ. 186.

Ωστόσο, στην 92^η Πράξη της 19^{ης} Οκτωβρίου του 1925 αναφέρεται η απόφαση της απόλυσής του ως εξής: « Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως: Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Κωνσταντίνου Γκράτζιου δημοδιδασκάλου τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Τσερβαρίου ἀπό τῆς τρίτης Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. καθότι οὗτος ἀπό τῆς ἡμέρας ταύτης ἐγκατέλιπεν αὐτοβούλως καί ἀδικαιολογήτως τήν θέσιν του».

Θα πρέπει να προσθέσουμε το γεγονός ότι ο Επιθεωρητής πρότεινε την απόλυσή του λαμβάνοντας «ὕπ' ὄψιν: 1) τήν ὑπ' ἀριθμόν 3 ἀπό 18^{ης} Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. ἀναφοράν τοῦ δημοδιδασκάλου τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Τσερβαρίου Ἰωάννου Μίσιου, δι' ἧς οὗτος ἀναφέρει, ὅτι ὁ διευθυντής τοῦ Σχολείου τούτου δημοδ/λος Κων. Γκράτζιος ἔπαυσεν ἐργαζόμενος ἐν τῷ Σχολείῳ τούτῳ ἀπό τῆς τρίτης (3) Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. κ' 2) τό ἐδάφ. 5 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ νόμου 2858 καί τό ἄρθρον 3 τοῦ Νομ. Δ/τος τῆ 4^η Ἰουλίου 1923 "περί ἀδικαιολογήτου ἀπουσίας δημοδ/λων"». ⁹³⁵

iii. «...ἀσύγγνωστοι ὑπηρεσιακαί ἀτασθαλίας...»

Συχνά στις αποφάσεις του Ε.Σ. γίνεται αναφορά στην παραβατικότητα των δασκάλων, η οποία οδηγεί και σε ανάλογες ποινές. Η εξαπάτηση της υπηρεσίας, οι υπηρεσιακές ελλείψεις και παραβιάσεις, η κλοπή, η χειροδικία και γενικά η βίαιη ή η ανάρμοστη συμπεριφορά καταγράφονται στα Π.Ε.Σ.Ζ ως ακολούθως:

✓ Η εξαπάτηση της υπηρεσίας

«... πράξεις ἀναρμόστους καί ποινικῶς κολασίμους διὰ πάντα πολίτην καί δὴ διὰ Διδάσκαλον..»

Ο προαναφερθείς Βασ. Ζωρδούμης, Δημ/λος Μανασσής, κατηγορείται, εκτός της πολυήμερης και παράτυπης απουσίας του από το σχολείο, και για εξαπάτηση της υπηρεσίας : πρώτα επειδή παρουσίασε ως διδαχθείσα ύλη- σε κάποια μαθήματα - την περισινή και έπειτα επειδή απέκρυψε το Βιβλίο *Επιθεωρήσεως* (δημόσιο έγγραφο) το οποίο απέστειλε τελικά αφού απειλήθηκε από την υπηρεσία του με παραπομπή στις δικαστικές αρχές και με πιθανότητα ποινικής δίωξης (φυλάκιση και ως εκ τούτου στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων του).

Σχετικό παράθεμα: «...ὁ διδάσκαλος οὗτος προσεπάθησε νὰ ἐξαπατήσῃ τήν ὑπηρεσίαν, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῆς ἐν τισὶ τῶν μαθημάτων διδασκαλίας τῆς αὐτῆς ὕλης συνδιδασκομένων τάξεων, τῆς διδαχθείσης δηλ. κατὰ τὸ παρελθόν σχολικόν ἔτος, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς ἀποκρύψεως τοῦ βιβλίου ἐπιθεωρήσεως συνεπῶς δὲ καὶ τῆς πράξεως Α/26-5-23 ἐπιθεωρήσεως τοῦ Σχολείου του, πράγμα τὸ ὁποῖον ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. Α/15-12-923 σχολ.

⁹³⁵ Π.Ε.Σ.Ζ.,σ. 212.

έτους 1923-24 συνταχθείσης πράξεως επίθεωρήσεως του Σχολείου του, ήν και αυτός μεθ' ήμῶν συνυπέγραψεν και διὰ τῆς ὁποίας ἐπιρρίπτει τὴν εὐθύνην τῆς ἀπωλείας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς προϊσταμένης του ἀρχῆς, εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς ὑφ' ἡμᾶς Ἐπιθεωρήσεως. Τότε πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας και πρὸς τιμωρίαν τοῦ ὑπαιτίου ἤχθημεν εἰς ἐρώτησιν πρὸς τὸ ταχυδρομικὸν Γραφεῖον Μπάγιας, και εἰς ἐνεργείαν ἐμφαινομένην ἐκ τῶν ὑπ' ἀριθ. 120/2-2-924 και 200/20-2-924 (ἄτινα ἀνεγνωσθησαν) ἐγγράφων μας, και τῆς ὑπ' ἀριθ. 21/24-2-924 ἀναφορᾶς τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Δημ. Σχολείου Ζωνδῆλης και τῆς ὑπ' ἀριθ. 19/24-2-924 ἀναφορᾶς τοῦ αὐτοῦ, ὡς δι' ἐπίσης και ἐκ τῆς ἀπὸ 25-2-924 ἐπιστολῆς (ἀναφορᾶς) τοῦ αὐτοῦ Διευθυντοῦ. Ἐκ τῆς ἐνεργείας δὲ ταύτης, δι' ἧς προεβλήθη ἡ ἀπειλὴ τῆς ἐνεργείας ἀνακρίσεων και τῆς παραπομπῆς τοῦ ὑπαιτίου εἰς τὰς δικαστικὰς ἀρχάς, (εἰς ὁδὸν δηλ. ἄγουσαν εἰς ποινικὴν δίωξιν), φυλάκισιν ἢ εἰρκτὴν και κατὰ συνέπειαν στέρησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων και ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας) προέκυψεν τὸ ἀπὸ 29 Φεβρουαρίου 1924 ἀποτέλεσμα ὅτι ὁ Δημ/λος και Διευθυντὴς τοῦ Δημ. Σχολείου Μανασσῆς Βασιλ. Ζωρδούμης ἀπέστειλεν εἰς τὸ Γραφεῖον μας τὸ Βιβλίον Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Σχολείου του...»

Το Ε.Σ. ομόφωνα ἐνέκρινε τὴν πρότασιν τοῦ Ἐπιθεωρητῆ για τιμωρία του δάσκαλου λόγω τῆς σωρείας τῶν υπηρεσιακῶν του παραβάσεων, για «πράξεις ἀναρμόστους και ποινικῶς κολασίμους διὰ πάντα πολίτην και δὴ διὰ Διδάσκαλον». Ἦτοι: «Προτείνομεν μόνον και ὡς ἐπιεικεστάτην τιμωρίαν αὐτοῦ τὴν ἐπὶ δεκαπενθήμερον προσωρινὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Δημ/λου Μανασσῆς λογισθησομένην ἀπὸ τῆς 16 μέχρι τῆς 30 Αὐγούστου ἐ.ἔ. μετὰ στερήσεως ἀπασῶν τῶν ἀποδοχῶν του κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα: 1) δι' ἐπανειλημμένας ἀδικαιολογήτους ἀπουσίας, 2) διὰ παράβασιν τῆς περὶ ἐγγραφῆς τῶν μαθητῶν διατάξεως τοῦ Νόμου 3) δι' ἀτέλειαν διδασκαλίας 4) διὰ ραθυμίαν περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του και 5) διὰ πράξεις ἀναρμόστους και ποινικῶς κολασίμους διὰ πάντα πολίτην πολὺ δὲ μᾶλλον διὰ Διδάσκαλον, ἧτοι δι' ἀνακριβεῖς δηλώσεις πρὸς τὴν προϊσταμένην αὐτοῦ ἀρχὴν και διὰ προσπάθειαν ἀποκρύψεως Δημοσίου ἐγγράφου με πρόθεσιν καταστροφῆς αὐτοῦ.⁹³⁶

Για τὸ ἴδιο παράπτωμα κατηγορεῖται και ὁ δημοδιδάσκαλος Ἁγίου Μηνά Χριστόδουλος Ζινδρελῆς ὁ ὁποῖος «διακρίνεται ἐπὶ ἀμελείᾳ κ' ῥαθυμίᾳ κ' ἐπὶ προθέσει ἐξαπατήσεως τῆς ὑπηρεσίας, διότι ἀποκρύψας ἢ καταστρέψας τὸ βιβλίον διδαχθείσης ὕλης τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους 1923-1924 παρουσίασεν ὡς διδαχθεῖσαν ὕλην κατὰ τὸ παρὸν σχολικὸν ἔτος τὴν αὐτὴν ὕλην τοῦ κύκλου συνδιδασκαλίας τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους, πρὸς δὲ ὅτι ἀνέγραψεν ἐν τῷ βιβλίῳ διδαχθείσης ὕλης τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους ὡς διδαχθεῖσαν ὕλην τοιαύτην ἐπὶ διαφόρων μαθημάτων τελείως ἀδίδακτον»

⁹³⁶ Πράξη 78^η τῆς 4^{ης} Αὐγούστου 1924, σ. 186, 187.

Το Ε.Σ., μετά από την εισήγηση του Επιθεωρητή, τού επέβαλε 200δραχμο πειθαρχικό πρόστιμο (τό ἔν ἔκτον τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του), αλλά «*θεωρεῖ ὁμως ἐπιεικῆ καί ἀναθέτει εἰς τόν κ. Ἐπιθεωρητήν ν' ἀνακοινώσῃ εἰς τόν δημοδιδάσκαλον τοῦτον, ὅτι, ἐάν δέν φροντίσῃ περί τῆς βελτιώσεως του ὡς δημοδιδασκάλου, θά εὐρεθῇ τό Συμβούλιον εἰς τήν ἀδύρητον ἀνάγκην νά ἐγκρίνῃ καί τά αὐστηρότερα τῶν μέτρων*».⁹³⁷

✓ Υπηρεσιακές ελλείψεις και παραβάσεις

Στα υπό έρευνα Πρακτικά συχνά καταγράφονται διάφορες υπηρεσιακές παρατυπίες είτε ως «υπηρεσιακό έλλειμμα» ή «υπηρεσιακές ατασθαλίες».

Κατόπιν δύο εγγράφων καταγγελιών κατά του υποδιδασκάλου Γ. Στεφοπούλου Φλαμπουραρίου ο Επιθεωρητής ενήργησε ανακρίσεις για να διαπιστώσει τις σε βάρος του καταγγελίες. Εκτός της προαναφερθείσης αδικαιολόγητης τριήμερης απουσίας του διαπιστώθηκαν αρκετές υπηρεσιακές παραβλέψεις του. Ειδικότερα ότι: «... *πολλάκις τοῦ μηνός δέν προσῆλθεν εἰς τό σχολεῖον τήν ὠρισμένην ὥραν, ὅτι οὐχί ἅπαξ καί κατά τάς ἐργασίμους ὥρας ἐδέχθη ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς παραδόσεως ἄτομα ξένα καί διακόψας τό μάθημα ἐφ' ἱκανήν ὥραν συνδιελέχθη μετ' αὐτῶν, ὅτι πολλάκις διέκοψε τό μάθημα ἐπί στιγμάς ἢ καί ὀλοκλήρους ὥρας, ἵνα συνεργασθῇ μετὰ τοῦ προέδρου τῆς Κοινότητος, οὔτινος τυγχάνει γραμματέως καί γενικῶς, ὅτι [παρημέλησε διαγράφεται μία λέξις] ἤναγκάσθη νά παραμελήσῃ τό διδασκαλικόν του ἔργον, ἔνεκεν τῆς πολλαπλῆς μετὰ τῶν κοινοτικῶν ἀσχολίας του*».

Όπως φαίνεται εκ των ανωτέρω, ο δάσκαλος της κοινότητας ασκούσε και χρέη Γραμματέα, κάτι που οδηγούσε σε μια υπεραπασχόλησή του και έλλειψη χρόνου, με αρνητικές επιπτώσεις στο διδασκαλικό του έργο. Αυτό ανάγκαζε τους Επιθεωρητές στην πρόταση μιας τιμωρίας, όπως στην περίπτωση του αναφερθέντος υποδιδασκάλου Γ. Στεφοπούλου. Είναι αξιοσημείωτο ότι στην απόφαση της ποινής λαμβάνεται υπόψη και ο αντίκτυπος που είχε η τακτική του υποδιδάσκαλου και στους κατοίκους της κοινότητας, όπου και υπηρετούσε. Προκειμένου δε να αποφευχθούν οι «προστριβές ή αντεγκλήσεις» πρότεινε να «*ἀποσυρθῇ τῆς θέσεως τοῦ κοινοτικοῦ γραμματέως Φλαμπουραρίου*». Ωστόσο, το Ε. Σ. αποφάσισε το πειθαρχικό πρόστιμο των δεκαπέντε δραχμών, τις συστάσεις «*πρός βελτίωσιν αὐτοῦ*» και το να «*παρακολουθηθῇ εἰδικῶς ἢ ἐν τῶ μέλλοντι ὡς ἀτόμου καί διδασκάλου πολιτεία αὐτοῦ, ἵνα ἐν ὑποτροπῇ ἐπιβληθῇ αὐτῷ αὐστηρότερα τιμωρία*»⁹³⁸

Σε άλλη Πράξη αναφέρεται ότι ο Ευστάθιος Παπαευσταθίου, β^{ος} υποδιδάσκαλος Δραγαρίου, ενώ υποσχέθηκε να υπηρετήσει ως δάσκαλος και εφημέριος, αθέτησε στο λόγο του, κάτι που «*ἐξήγειρε τήν δικαίαν καθ' αὐτοῦ*

⁹³⁷ Πράξη 87^η της 23ης 1925, σ.201,202.

⁹³⁸ Βλ. γι' αυτά: Πράξη 18^η της 20^{ης} Μαρτίου 1920, σ.44, 45.

μῆνιν τῶν κατοίκων». Η δυσφορία αυτή της κοινότητας οφείλεται και στο ότι «*ὑπέβαλεν εἰς δαπάνας τό Κοινοτικόν Ταμεῖον καί εἰς πολλούς κόπους καί ἐνεργείας τούς κατοίκους Δραγαρίου, ὅπως ἐπιτύχωσι τήν ἔκδοσιν τῆς ἀδείας τῆς χειροτονίας του παρά τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου Θεσσαλονίκης*». Προστριβές όμως είχε και ο Στέφανος Μπλήζιος, β' υποδιδάσκαλος του κοινού Δημοτικοῦ Σχολείου Βραδέτου, οπότε, «*πρός τό συμφέρον τῆς ἐκπαιδύσεως*» και «*ἐκ φόβου μήπως (ἡ υπόθεση) λάβῃ μείζονας διαστάσεις ἐπί βλάβῃ τῆς τε ὑπολήψεώς*» του υποδιδασκάλου, αποφασίστηκε η αμοιβαία μετάθεσή τους.⁹³⁹

Για τον Δημήτριο Ζωΐδη, Δημ/λο Φραγκάδων, σημειώνεται ότι διακρίνεται για την αμέλεια και αδιαφορία. Ἐτσι, παρ' ὅλες τις οδηγίες καί συστάσεις του Επιθεωρητή εκείνος «*ἐλλειπῶς καί ἀκανονίστως τηρεῖ τά ὑπηρεσιακά βιβλία*». Αλλά πέρα από τις διοικητικές του ελλείψεις ως λειτουργός «*παραβαίνει τό ὠρολόγιον πρόγραμμα ἐπί ἔλαττον ἐργαζόμενος ἐλλειπῶς δέ καί ἀτελῶς διδάσκει τήν ὕλην*».

Αναφέρεται, επίσης, ὅτι οι οικογενειακές του υποχρεώσεις («*ἠβαρύνουσα αὐτόν οἰκογένεια*») η γραμματεία της κοινότητας, τό κυνήγι κ.ά. τον οδηγούν σε ραθυμία, ὅπως αυτή διαπιστώνεται και από τις Εκθέσεις Επιθεωρήσεως (5/7-5-923 καί 59/7-6-924), τις οποίες ο Επιθεωρητής Νικ. Παπακώστας ἔκανε γνωστές προς τα μέλη του Ε.Σ. , το οποίο αποφάσισε «*εἰκοσιπεντάδραχον πειθαρχικόν πρόστιμον μετά τῶν τελῶν σημάσεως (1/15 τοῦ μισθοῦ του ὡς ἔγγιστα) διά ραθυμίαν περί τήν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του*».⁹⁴⁰

Στο δάσκαλο αυτό επανέρχεται το Ε.Σ. με επόμενη Πράξη απόφασης ποινής «*διακοσιδράχμου προστίμου (1/12 τοῦ μισθοῦ του)* », επειδή παρότι κατά τα δύο τελευταία σχολ. ἔτη «*δῖς ἐτιμωρήθη διά πειθαρχικῶν προστίμων λόγω ἀδιαφορίας περί τήν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ καί ἄλλων παραβάσεων ἐναγομένων εἰς τάς διατάξεις τοῦ ΒΤΘΜ Νόμου...κατ' οὐδέν προσεπάθησε νά βελτιώσῃ τήν ὑπηρεσίαν του...*». Επιπλέον, στην εισήγησή του ο Επιθεωρητής Νικ. Παπακώστας επιφυλάχτηκε να προτείνει ακόμα και τη μετάθεσή του από τους Φραγκάδες, προκειμένου να απομακρυνθεί από το Λιασκοβέτσι, ὅπου ἔμενε η οικογένειά του και την επισκεπτόταν μέρα παρά μέρα. Τόσο δε αυστηρή ἦταν η στάση του Επιθεωρητή ἀπέναντι στον προαναφερθέντα δάσκαλο, ὥστε στην εισήγησή του μεταξύ των ἄλλων αρνητικῶν σκέψεών του να εκφράσει και την ἄποψη ὅτι «*ἐάν δέ ἡ παρατηρουμένη ἔλλειψις ἐν τῷ διδακτικῷ προσωπικῷ ἐπέτρεπε θά προέτεινον τήν ἀπομάκρυνσιν αὐτοῦ ἐκ τοῦ διδασκαλικοῦ κλάδου διά τελείαν ἀσυνειδησίαν ὡς διδασκάλου*».

⁹³⁹Βλ. γι' αυτά: Πράξη 23^η της 25^{ης} Ιουνίου 1920, σ. 59,60.

⁹⁴⁰ Βλ. γι' αυτά: Πράξη 78^η της 4^{ης} Αυγούστου 1924, σ.188,189.

Το Ε.Σ. συγκατατέθηκε για το χρηματικό πρόστιμο, ανέθεσε στον Επιθεωρητή να φροντίσει για τη βελτίωση του δάσκαλου, γιατί διαφορετικά «*θά βρεθῆ εἰς τὴν ἀδύρητον ἀνάγκην νά ἐγκρίνη τὰ αὐστηρότερα τῶν μέτρων*».⁹⁴¹

Στην 82^η Πράξη της 23^{ης} Δεκεμβρίου 1924 ο Στέφανος Τζούφης Δημ/λος Κουκουλίου σημειώνεται ότι: «ἀπέδειξεν ἑαυτὸν καθ' ὅλα ὅμοιον πρὸς τὸ παρελθόν ἐν τε τῇ ἐντὸς τοῦ Σχολείου ἐργασία καὶ τῇ ἐντὸς τοῦτον δράσει...» παρότι και στο παρελθόν είχε τιμωρηθεί για τον ίδιο λόγο, δηλαδή «λόγω ἀμελείας καὶ ἀδιαφορίας πρὸς πᾶν τὸ Σχολεῖον». Ο Επιθεωρητής Ν. Χ. Παπακώστας «προτείνει ἐπὶ τοῦ παρόντος ὡς ἐπιεικεστάτην ποινὴν τὴν ἐπιβολὴν διακοσιοδράχμου πειθαρχικοῦ προστίμου, επιφυλάσσομαι δέ ἵνα, εὐθύς ὡς παρουσιασθῆ Διδάσκαλος ζητῶν θέσιν (πάντως καλλίτερος τούτου), προτείνω τὴν ἀντικατάστασιν αὐτοῦ ἀπολυομένου ἐπὶ ἀνεπαρκεία καὶ ἀμελεία». Το Ε. Σ. ἐνέκρινε τὴν ποινὴ του προταθέντος πειθαρχικοῦ προστίμου.⁹⁴²

Στην 85^η-Πράξη της 6^{ης} Απριλίου 1925 ο Διευθυντής του Δημ. Σχολείου Λεσινίτσας Ι. Ευαγγελίδης διέκοψε τὰ μαθήματα του Σχολείου του ἀπὸ 22-31 Ιανουαρίου ἐ.ἔ. «παρὰ τὰς ἰσχυοῦσας ἐκπαιδευτικὰς διατάξεις καὶ ἄνευ τῆς γνωματεύσεως τοῦ ἀρμοδίου Σχολιάτρου». Ο προαναφερθείς Επιθεωρητής λαμβάνοντας υπόψη και τὴν «ὑπ' ἀριθ. 3216/16-3-925 διαταγὴν τῆς Σ^{ης} Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου παραγγελούσης τὴν πειθαρχικὴν δίωξιν τοῦ Διδ/λου τούτου» πρότεινε πεντηκοντάδραχμο πειθαρχικό πρόστιμο, ὡς ἐπιεικὴ ποινὴ, λόγω του ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τους μαθητὲς εἶχαν προσβληθεῖ ἀπὸ γρίππη. Με τὴν πρόταση αὐτὴ συμφώνησε και το Ε. Σ.⁹⁴³

Στα Καλλινεῖα Εκπαιδευτήρια Παπίγκου- σύμφωνα με τον κανονισμό των σχολείων- διορίζονταν μόνο δάσκαλοι πτυχιούχοι. Λόγω ἐξαιρετικῆς ἀνάγκης ἀπὸ ἔλλειψη διδακτικοῦ προσωπικοῦ - ἐξαιτίας τῆς στράτευσης- ἡ Εφορεία των Καλλινείων Εκπαιδευτηρίων ἐξαναγκάστηκε να ζητήσῃ δημοδιδάσκαλο μὴ πτυχιούχο γιὰ τὸ σχολεῖο τῆς Μεγάλῃς Συνοικίας. Πρόκειται για τον Μιχαὴλ Πέτσα, ὁποῖος τοποθετήθηκε «*καθ' ὃν χρόνον (1920-1921) πολιτικὴ ἀνεμοζάλη διεσκόρπισεν εἰς τὰ πέρατα τῆς Ἑλλάδος τούς δημοδιδ/λους*», ὅπως χαρακτηριστικὰ αναφέρεται. Ωστόσο, ἡ Εφορεία ζήτησε τὴν ἐπαναφορὰ του κανονισμοῦ και επομένως τὴν ἀπομάκρυνση του Μιχαὴλ Πέτσα. Ἐτσι, μετὰ ἀπὸ πρόταση του Επιθεωρητῆ το Ε.Σ. ἐνέκρινε «*τὴν μετὰθῆσιν τοῦ Μιχ. Πέτσα δημοδ/λου, δι' ἐξαιρετικῶν λόγων ἐκ τοῦ Διταξίου Μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Παπίγκου εἰς τὴν ἄρτι κενωθεῖσαν θέσιν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μεσοβουνίου, καθ' ὅτι οὔτος, ὡς ἐξ ἀναγνωρίσεως προερχόμενος δὲν δύναται κατὰ τὸν Κανονισμόν τῶν Καλλινείων Ἐκπαιδευτηρίων Παπίγκου νά ὑπηρετῆ ἐντὸς*

⁹⁴¹Βλ. γι' αὐτὰ: Πράξη 82^η της 23^{ης} Δεκεμβρίου 1924, σ.196, 197.

⁹⁴² Π.Ε.Σ.Ζ. σ. 197.

⁹⁴³ Π.Ε.Σ.Ζ. σ. 199.

Σχολείοις τούτοις, τοῦ κανονισμοῦ ἀπαιτοῦντος τόν διορισμόν τῶν δημοδιδασκάλων πτυχιούχων.⁹⁴⁴

Στην 101^η Πράξη της 21^{ης} Απριλίου 1927 ο Επιθεωρητής Σπυρίδων Πίσπερης ανακοινώνει προς τα μέλη του Ε.Σ. ότι η Γενική Διοίκησης Ηπείρου είχε διατάξει τον προκάτοχό του να διενεργήσει ανακρίσεις κατά των δημοδιδασκάλων Λαϊστής Αναστ. Κάσσου και Νικ. Δεβελέγκα, επειδή αυτοί ζήτησαν εκβιαστικά με αίτησή τους προς τον Πρόεδρο, μέσω του Ταμείου της Κοινότητας, 1500 δραχμές για τον καθένα προκειμένου να διδάξουν τη Γυμναστική και την Ωδική από 1^{ης} Σεπτεμβρίου 1926 μέχρι 1ης Απριλίου 1927 στους μαθητές του εκεί Ελληνικού Σχολείου. Από τις ανακρίσεις προέκυψε ότι σε κάθε δάσκαλο χορηγήθηκε χιλίοδραχος αμοιβή κατά το παρελθόν έτος, για τη διδασκαλία αυτή και ότι ζητήθηκε αύξηση της αμοιβής αυτής από 1^{ης} Σεπτεμβρίου π.έ. μέχρι 1^{ης} Απριλίου ε.έ. κατά 500 δραχμές επιπλέον για τον καθένα. Όμως η αύξηση αυτή δεν χορηγήθηκε. Επί πλέον, ο Επιθεωρητής ενημέρωσε ότι οι διδ/λοι αυτοί αφού ανέλαβαν τη διδασκαλία τῶν μαθημάτων κατά το παρελθόν έτος δεν είχαν την απαιτούμενη άδεια του Εποπτικού Συμβουλίου. Κατόπιναυτών ο Επιθεωρητής κάλεσε και τους δύο διδασκάλους σε απολογία, την οποία υπέβαλε στο Ε.Σ. και εισηγήθηκε την τιμωρία των.

Όμως, «τό Συμβούλιον μετά τήν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξεληθόν τά προσκομιθέντα ἔγγραφα καί λαβόν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐκ τούτων δέν προκύπτει ἐάν ὑπῆρχε πρόθεσις ἐκβιασμοῦ ἐκ μέρους τῶν ἐν λόγῳ διδασκάλων κατά τήν ἀνωτέρω ἐνέργειαν των ἀποφασίζει: ἀναθέτει εἰς τόν Ἐπιθεωρητήν ὅπως κατά τήν περιοδείαν αὐτοῦ ἐξακριβώσῃ διά νέας ἀνακρίσεως ἐάν καί κατά πόσον ἔλαβε χώραν ἐκβιασμός ὑπό τούτων». ⁹⁴⁵

Στη συνέχεια «Ὁ Ἐπιθεωρητής ὑποβάλλει εἰς τό Συμβούλιον α) τάς ὑπ' ἀριθ. 34 καί 82 ἀναφοράς τοῦ διευθύνοντος τό Ἑλληνικόν Σχολεῖον Λαϊστής καί τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος, διά τῶν ὁποίων παρακαλοῦσι, ὅπως ἐπιτραπῆ εἰς τόν δημ/λον τῆς αὐτῆς Κοινότητος Ἀν. Κάσσον ν' ἀναλάβῃ τήν διδασκαλίαν τῆς Γυμναστικῆς καί ὠδικῆς εἰς τούς μαθητάς τοῦ ἐκεῖ Ἑλληνικοῦ Σχολείου στεγαζομένου ἐν τῷ αὐτῷ μετὰ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου κτιρίῳ β) τήν ὑπ' ἀριθ. 53 ἀναφοράν τοῦ δημ/λου Λαϊστής Ἀν. Κάσσου ἀποδεχομένου τήν ἀνάγκην τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων τούτων καί εἰσηγεῖται, ὅπως χορηγηθῆ ἡ ἄδεια αὕτη, ἀλλ' ὑπό τόν ὅρον τά ἀνωτέρω μαθήματα νά διδάσκωνται μόνον ἐπί δύο ἡμιώρια καθ' ἑβδομάδα καί μετὰ τήν λῆξιν τοῦ ἀπογευματινοῦ μαθήματος, ὥστε νά μή παραβλάπτηται τό κύριον ἔργον τοῦ διδασκάλου τούτου.

Τό Συμβούλιον μετά τήν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἀποφασίζει συμφώνως τῷ ἄρθρ. 8 τοῦ νόμου 2858 περί χορηγήσεως ἀδείας εἰς τόν δημ/λον Λαϊστής Ἀνάστ. Κάσσον, ὅπως διδάσκῃ τήν ὠδικήν καί Γυμναστικήν εἰς τό ἐκεῖ ἑλληνικόν

⁹⁴⁴ Πράξη 93^η της 29ης Οκτωβρίου 1925, σ.213,214.

⁹⁴⁵ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 227,228.

σχολεῖον ἐπὶ δύο ἡμιώρια καθ' ἑβδομάδα καὶ μετὰ τὴν λήξιν τοῦ ἀπογευματινοῦ μαθήματος.⁹⁴⁶

Στις υπηρεσιακές παραβλέψεις συμπεριλαμβάνεται και η ελλιπής εφημερία του δάσκαλου που είχε ως αποτέλεσμα την πρόκληση σοβαροῦ δυστυχήματος στο μαθητὴ του Σχολείου Καλωτὰς Νικόλαο Καναβέλη. Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές προκειμένου να αναχωρήσουν για εκδρομὴ εἶχαν συγκεντρωθεῖ σε κοντινὸ χώρο, επειδὴ δεν υπήρχε αυλὴ στο σχολεῖο. Εκεί ἐπαιζαν ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψη των δύο εποπτῶν, ο δε δάσκαλος βρισκόταν στο Γραφεῖο. Τρεις ὁμως μαθητές, μεταξύ των οποίων και ο Καναβέλης διέφυγαν τὴν ἐπίβλεψη και βρέθηκαν σε κατωφέρεια μακριὰ ἀπὸ τους ἄλλους μαθητές περί τα 40-50 μέτρα. Εκεί ἀνέβηκαν σε βράχο για να πετάξουν χάρτινα χελιδόνια. Ὅμως ο ογκόλιθος ἀφού ἀποσπᾶστηκε ἀπὸ τὴ θέση του παρέσυρε και τους τρεις μαθητές. Οι μὲν δύο κατῶρθωσαν να διαφύγουν. Ο τρίτος ὁμως ο Ν. Καναβέλης δεν πρόφτασε με ἀποτέλεσμα να καταπλακωθεῖ ἀπὸ αὐτόν.

Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι στη συνέχεια ἀναφέρεται πὼς ἐγινε «πρόχειρος» ἀνάκριση για ἓνα τέτοιο σοβαρο ἀτύχημα ἀπὸ τον Επιθεωρητὴ Σπυρ. Πίσπερη, ο οποίος μάλιστα, ὅπως σημειώνεται στην εισηγήσή του «ἐπέισθη, ὅτι τὸ ἀτύχημα ἦτο ἐντελῶς τυχαῖον, ἔχει ὁμως τὴν γνώμην, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐξασκῆται μείζων ἐπίβλεψις ἐπὶ τῶν μαθητῶν ἐκ μέρους τοῦ διδασκάλου, δι' ὃ παρακαλεῖ τὸ Συμβούλιον ν' ἀποφανθῆ ἐπὶ τοῦπροκειμένου». Το Ε. Σ. μετὰ τὴν εισηγήση του Επιθεωρητὴ ἀποφάσισε « ὁμοφώνως νὰ συστήσῃ εἰς τὸν διδ/λον Κων. Παπαγεωργίου, ἵνα πρό τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων καὶ κατὰ τὰ διαλείμματα καταβάλλῃ μεγαλυτέραν προσοχὴν εἰς τὴν ἐπίβλεψιν τῶν μαθητῶν, ἐφ' ὅσον μάλιστα ὁ πέριξ τοῦ διδακτηρίου χῶρος παρουσιάζει ἐδαφικὰς ἀνωμαλίας». ⁹⁴⁷

Τέλος, η ἀρνήση διατεταγμένης υπηρεσίας θεωρεῖται παρατυπία και για το λόγο αὐτὸ το Ε. Σ. ἀποφασίζει τὴν ἀπόλυση των δασκάλων οι οποίοι δεν προσέρχονται στη θέση ὅπου και τοποθετήθηκαν. Οι λόγοι τῆς ἀπόλυσής τους ἀφοροῦν τὴν ἀδικαιολόγητη εγκατάλειψη τῆς θέσης τους, τὴ μη ἐμφάνισή τους μετὰ το πέρας τῆς ἀδειᾶς τους και τὴ μη ἐμπρόθεσμη προσέλευση ἀνάληψης υπηρεσίας.

Ειδικότερα και ὅπως φαίνεται ἀπὸ τον Πίνακα ἀπολύσεων⁹⁴⁸ η αιτιολόγηση τῆς ἀπόφασης ἀπόλυσής τους σχετίζεται με τις ἐξῆς περιπτώσεις παράβασης καθήκοντος:

1) Η ἀδικαιολόγητη εγκατάλειψη θέσης, εἰδικὰ στις περιπτώσεις ὅπου ο δάσκαλος υπηρετεῖ σε βλαχόφωνο σχολεῖο, ὅπως στην περίπτωση του Σπ. Στεφανίδου δημοδιδασκάλου Ἄνω Βίτσας, ο οποίος ἀπολύεται επειδὴ «ὁ δημοδιδάσκαλος οὗτος παρήκουσε ῥητὴν διαταγὴν τῆς Σ²⁶ Γενικῆς Διοικήσεως καὶ ἐπειδὴ τελειὰν ἐπεδείξατο ἀδιαφορίαν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν σοβαρότητα τῆς εἰς

⁹⁴⁶ Ὁ.π., 228.

⁹⁴⁷ Πράξη 102^α τῆς 7^{ης} Μαΐου 1927, σ. 230

⁹⁴⁸ Βλ. ἐδὼ Πίνακας Απολύσεων.

Βωβοῦσαν ἀποσπάσεώς του...κοινότητος Κουτσοβλαχοφώνου ἐν ἧ καὶ τριτάξιον λειτουργεῖ μεικτόν σχολεῖον τῆς Ῥουμανικῆς Προπαγάνδας, καὶ μεταβάς ἐκεῖσε ἐγκατέλιπε μετὰ μῆναν, δηλ. τὴν 6^{ην} Νοεμβρίου 1918, τὴν θέσιν του ταύτην, ἔνθα σπουδαία ἐθνικά συμφέροντα ἀπήτουν τὴν παρουσίαν αὐτοῦ».

2) Απόλυση τῆς Αθηνᾶς Φίλιου, «ὑποδιδασκαλίσεως τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καμινιάς, διότι ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος Σχολικοῦ ἔτους δὲν ἐνεφανίσθη εἰς τὴν θέσιν τῆς».

3) Απόλυση τῆς Ουρανίας Τζαμίχα, «νηπιαγωγοῦ Φλαμπουραρίου, καθότι δι' ἐξαιρετικούς ἐθνικούς λόγους ἀποσπασθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 12507 τῆς 13^{ης} Σεπτεμβρίου 1919 ἀποφάσεως τῆς Σ^{ης} Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου εἰς τὸ Νηπιαγωγεῖον Βωβούσης ἠρνήθη ὑπηρεσίαν καὶ ἐγκατέλιπε τὴν θέσιν τῆς».

4) Απόλυση «τοῦ δημοδιδασκάλου Ἄνω Ραβενίων Μιχαήλ Παπαθανασίου, διότι, εἰ καὶ παρῆλθε τεσσαρακονθήμερον, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς χορηγηθείσης αὐτῷ ἀδείας, δηλ. ἀπὸ τοῦ τέλους Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., δὲν ἐνεφανίσθη εἰσέτι εἰς τὴν θέσιν του».

5) Απόλυση «τῆς Ἀναστασίας Θεοχάρους, τριτοβαθμίου ὑποδιδασκαλίσεως τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου θηλέων Λαϊσῆς, ἀπὸ τῆς 1^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., καθότι εἰ καὶ παρῆλθε μὴν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους δὲν προσῆλθεν εἰσέτι εἰς τὴν θέσιν τῆς».

6) Απόλυση «τοῦ Στεφάνου Μπλήζου, δευτεροβαθμίου ὑποδιδασκάλου, καθότι οὗτος μετατεθεῖς κατ' αἴτησίν του ἐκ τοῦ Κοινοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Βραδέτου εἰς τὸ ἰσόβαθμον αὐτῷ Δραγαρίου δὲν μετέβη ν' ἀναλάβῃ καθήκοντα εἰ καὶ παρῆλθε τεσσαρακονθήμερον ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους».

7) Απόλυση «τοῦ Παντελῆ Θωμᾶ Β^{ου} Δημοδιδασκάλου ἐκ τοῦ διταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου Παπίγκου (μεγάλῃ συνοικίας) ὡς ἐγκαταλιπόντος αὐτογνωμόνως τὴν θέσιν του ἀπὸ 1^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. καθ' ὅσον ἢ πρὸς τὸ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{όν} Ὑπουργεῖον ἐκπροθέσμως ὑποβληθεῖσα ἔγγραφος παραίτησις αὐτοῦ ὡς μὴ οὔσα χαρτοσημασμένη δὲν ἐγένετο ἀποδεκτὴ».

8) Απόλυση «τοῦ Κωνστ. Οἰκονομοπούλου δημοδιδασκάλου, ὅστις μετατεθεῖς τὴν 28^{ην} Φεβρουαρίου ἐ.ἔ., κατὰ τὸ ἀπὸ 3 Δεμβρίου π.ἔ. Νομοθ. Διάταγμα, ἐκ τοῦ Β' Δημοτ. Σχολ. ἀρρένων Αἰγίου τῆς ἐκπαίδ. περιφερείας Αἰγιαλείας καὶ Καλαβρυτῶν εἰς τὸ μονοτάξιον μεικτόν Δημοτικόν Σχολεῖον Ἄνω Βίτσης τῆς περιφερείας μας δὲν ἐνεφανίσθη εἰς τὴν ἐν Ἄνω Βίτση θέσιν του, ἵνα ἀναλάβῃ καθήκοντα, εἰ καὶ παρῆλθε μὴν μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ 20ημέρου ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τῆς μεταθέσεώς του».

9) Απόλυση «τοῦ Ν. Τασιοπούλου ὑποδιδ/λου, ὅστις μετατεθεῖς τὴν 3^{ην} Μαρτίου ἐ.ἔ., κατὰ τὸ ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου π.ἔ. Νομοθ. Διάταγμα ἐκ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Πετσιῶν τῆς Ἐκπ. περιφερείας Τριφυλίας εἰς τὸ κοινόν Δημοτ. Σχολεῖον Μαυροβουνίου τῆς περιφερείας μας δὲν ἐνεφανίσθη εἰς τὴν ἐν Μαυροβουνίῳ θέσιν του, ἵνα ἀναλάβῃ καθήκοντα, εἰ καὶ παρῆλθε μὴν μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ

20ημέρου από τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τῆς μεταθέσεώς του».

10) Απόλυση «τοῦ Δ. Σιουροπούλου α! ὑποδιδ/λου ὑπηρετοῦντος ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ στρατευθέντος Δημοδιδ/λου Κάτω Ραβενίων, καθ' ὅτι οὗτος μετατεθεὶς δυνάμει τοῦ ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου π.ἔ. Ν. Διατάγματος ἐκ Μαυροβουνίου τῆς περιφέρειας μας εἰς τὸ Δημοτ. Σχολεῖον Στροβλῶν – Χανίων δέν μετέβη, ἀλλ' ἠτήσατο διορισμὸν προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ».

11) Απόλυση «τῆς Νηπιαγωγῶς Λεσινίτσης Βαρβάρας Τσίλη καθ' ὅτι εἰ καὶ παρῆλθε μὴν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος σχολ. ἔτους δέν ἐνεφανίσθη εἰσέτι εἰς τὴν θέσιν της».

12) Απόλυση «τοῦ Διονυσ. Ἀδαμοπούλου, ὅστις διορισθεὶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 53487/22-11-1921 διαταγῆς τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ὑπουργείου ὡς δημοδ/λος ἐν τῷ Δημοτ. Σχολείῳ Μαυροβουνίου δέν προσῆλθε ν' ἀναλάβῃ καθήκοντα, εἰ καὶ παρῆλθε χρον. διάστημα πλέον τῶν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διορισμοῦ του».

13) Απόλυση «τοῦ Πέτρου Φραγκούλη ὑποδιδ/λου, ὅστις διατελῶν προσωρινῶς ἀπεσπασμένος εἰς τὸ Δημοτ. Σχολεῖον Καμινιάς καὶ μετατεθεὶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 44136/30 8βρ. 921 διαταγῆς τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ὑπουργείου ἐκ τοῦ κοινοῦ Δημοτ. Σχολείου Καβαλλαρίου, ἐν ᾧ μονίμως ἦτο τοποθετημένος, εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Μαυροβουνίου ἠρνήθη νὰ μεταβῇ εἰς τὴν νέαν θέσιν του ἀποσπαστῶν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 18^{ης} 8βρίου 1921».

14) Απόλυση «τῆς Εὐθυμίας Μπατσῆ, νηπιαγωγῶς, ἐκ τοῦ νηπιαγωγείου Δοβρινόβου, εἰς ὃ μετετέθη, καθότι δέν προσῆλθεν, ἵνα ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τεταγμένης προθεσμίας».

15) Απόλυση «τῆς Ἑλένης Χρυσόχοου Γου δημοδ/λίσσης Στολοβοῦ ἀπὸ τῆς 1^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. καθ' ὅτι δέν ἐνεφανίσθη εἰσέτι εἰς τὴν θέσιν της»

16) Απόλυση «τῆς Νηπιαγωγῶς Βωβούσης Βασιλικῆς Τσεκούρα ἀπὸ τῆς 14 Φεβρουαρίου 1925 διότι καίτοι παρῆλθε τεσσαρακονθήμερον ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς χορηγηθείσης αὐτῇ ἀδείας ἀπουσίας δέν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέσιν της».

✓ Το βίαιον και ανήθικον του χαρακτήρος

«...ἐπὶ παραπτώματι ἀναρμόστῳ πρὸς τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν θέσιν τοῦ Ἑλληνα Διδασκάλου...»

Στο πλαίσιο τῆς αξιολόγησής του δάσκαλου ἐντάσσεται καὶ ἡ κριτικὴ πού δέχεται σ' ὅ,τι ἀφορᾷ τὴ συμπεριφορὰ του, ἐφ' ὅσον αὐτὴ ἀποτελεῖ πρότυπο καὶ υπόδειγμα γιὰ τοὺς μαθητὲς του ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν κοινότητα ὅπου καὶ ὑπηρετεῖ. Ἔτσι, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐπιβράβευση, συχνὰ στὰ Π.Ε.Σ.Ζ. καταγράφονται ἀρνητικὲς ἐκτιμήσεις καὶ ἀπορριπτικοὶ χαρακτηρισμοί, ὅταν ἐρχονται στο φῶς ἀνάρμοστα

παραπτώματα ή συνήθειες, όπως μέθη, κλοπή, χειροδικία και γενικότερα βίαιη συμπεριφορά.

Ειδικότερα, καταγράφονται οι εξής περιπτώσεις:

Σύμφωνα με την 18^η Πράξη της 20^{ης} Μαρτίου 1920, οι αλληλοκαταγγελίες μεταξύ του δάσκαλου και της κοινότητας αποτελούσαν μια συνηθισμένη τακτική επίλυσης διαφοράς και άσκησης ελέγχου. Έτσι, ο υποδιδάσκαλος Γ. Στεφόπουλος καταγγέλεται από τους κατοίκους Φλαμπουραρίου για την «*ὕπ' αὐτοῦ ὑποβολή συκοφαντικῆς καταγγελίας κατὰ τῶν κοινοτικῶν συμβούλων Ἰ. Διογένους καὶ Χρήστου Ἰγνατίου*», αλλά και για δικές του παρεκτροπές : «*δῆθεν συχνή μέθη, τό ὅτι μετὰ δυσφορίας, ἤκουσε τήν πρό δύο ἐτῶν καὶ ὀκτώ μηνῶν ἐπιστράτευσιν τῆς ἡλικίας του, τό ὅτι ἡ ἐν γένει διαγωγὴ του δύναται να χαρακτηρίσῃ αὐτόν ὡς ἀντιδραστικόν κ.λ.π.*». Μάλιστα οι καταγγελίες κατά του δάσκαλου διαβιβάστηκαν η μεν μία στη Γενική Διοίκηση Ηπείρου και η άλλη προς τον Επιθεωρητή Νικ. Παπακώστα, οποίος μεταβαίνοντας στο Φλαμπουράρι ενήργησε ανακρίσεις και έλαβε την κατάθεση του δάσκαλου. Σημειώνεται στη συνέχεια ότι αυτές οι καταγγελίες σε βάρος του απεδείχθησαν ανακριβείς. Πιθανολογούμε ότι στις αξιολογήσεις του Επιθεωρητή ίσως παρενέβαιναν και παράγοντες που τον οδηγούσαν - ανάλογα με την περίπτωση και τις προθέσεις του- στη συγκάλυψη τέτοιων παραπτωμάτων, σε μια προσπάθεια εξομάλυνσης των προστριβών ή αντεγκλήσεων με τους κατοίκους. Το δε Ε.Σ., πέραν των άλλων αποφάσεων για την τιμωρία των αποδεδειγμένων παραπτωμάτων, αποφάσιζε, όπως στην προκειμένη περίπτωση, να «*παρακολουθηθῆ ἰδίδικῶς ἡ ἐν τῷ μέλλοντι ὡς ἀτόμου καὶ διδασκάλου πολιτεία αὐτοῦ, ἵνα ἐν ὑποτροπῇ ἐπιβληθῆ αὐτῷ αὐστηροτέρα τιμωρία*».⁹⁴⁹

Ανάλογη εκτίμηση για τις σε βάρος του δάσκαλου Νικολ. Χατζηβασδέκη κατηγορίες διαβάζουμε και στην 95^η Πράξη της 30^{ης} Δεκεμβρίου 1925, όπου ο Επιθεωρητής Γεράσιμος Σπετσέρης ανακοινώνει: «*Τό Σόν Ὑπουργεῖον Παιδείας διά τῆς ὑπ'ἀριθμ. 45437 ἐ.ἔ., διαταγῆς του διαβιβάζει ἡμῖν πρὸς ἐξέτασιν κ'ἐνέργειαν τῶν δεόντων ἀναφορὰν τοῦ ἀποσπασματάρχου Μακρυγιάννη Ν. δι'ἧς οὗτος ἀναφέρει ὅτι ὁ δημ/λος Μπάγιας Νικολ. Χατζηβασδέκης παραμελεῖ τό καθήκον του, εἶναι μέθυσος κ.λ.π. καὶ τό σπουδαιότερον ὅτι οὗτος δημιουργήσας ἀδικαιολόγητον θόρυβον ἐν Μπάγια κατὰ Σ/βριον ἐ.ἔ. συνετέλεσεν ὥστε ν'ἀποτύχη ὁ σκοπός τοῦ ἀποσπάσματος ἡ ἐξόντωσις ληστοσυμμορίας...*». Ο Επιθεωρητής παρακολουθώντας την υπόθεση δεν επείσθη για τους χαρακτηρισμούς που απέδιδε η καταγγελική αναφορά, ενώ σ' ό,τι αφορά τον αδικαιολόγητο θόρυβο κ.λ.π. πρότεινε να αναμένουν την απόφαση του Ποινικού Δικαστηρίου, πρόταση με την οποία συμφώνησε και το Ε.Σ.⁹⁵⁰

⁹⁴⁹ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 44.

⁹⁵⁰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 217, 218.

Όπως ήδη επισημάνθηκε ανωτέρω, στον δάσκαλο Ευαγγελίδη αναφέρεται εκτενώς το Ε.Σ. στην 108^α Πράξη της 14ης Σεπτεμβρίου 1927, όπου εκτός των άλλων κατηγοριών σε βάρος του, του καταλογίζεται ως γνώρισμα το ψεύδος, με αφορμή την σε βάρος του Επιθεωρητή αναφορά την οποία απηύθυνε «ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ παρά τῆ Γεν. Διοικήσει Ἡπείρου Σ^{υλ} Α.Ε. Συμβούλιον διὰ τῆς ὁποίας κατήγγειλε τὸν Ἐπιθεωρητὴν 1) ὅτι παρέβη τὸν νόμον 149 "περὶ τῆς εἰς ἀπάντησιν ὑποχρέωσως τῶν δημοσίων ἀρχῶν κ.λ.π." 2) ὅτι προσπαθεῖ νὰ δημιουργήσῃ πράγματα εἰς βάρος του δι' ἀσκόπου ὑπηρεσιακῆς ἀλληλογραφίας, 3) ὅτι σκοπίμως καθυστερεῖ τὴν περί μεταθέσεως αἴτησίν του...».

Ο Επιθεωρητής Σπυρίδων Πίσπερης ανακοινώνει στα μέλη του Ε.Σ. ότι «αἱ κατηγορίαι αὗται τυγχάνουσιν ὅλως ψευδεῖς καὶ ἀνυπόστατοι...» και στη συνέχεια εξηγεί τους λόγους με βάση τη σχετική νομοθεσία αλλά και την ανάρμοστη συμπεριφορά του βοηθού του γραφείου του, δημ/λου Νικ. Χατζηβασδέκη, ο οποίος απέκρυψε σκόπιμα την αίτηση μετάθεσης του Ευαγγελίδη. Κάλεσε επίσης σε απολογία τον Χατζηβασδέκη « διὰ τὴν ἀμέλειαν καὶ ἐπιπολαιότητα, ἣν ἐπέδειξε κατὰ τὴν διεκπεραίωσιν τῆς ἐν λόγῳ αἰτήσεως καὶ διὰ τὴν μετέπειτα ὑπουλον συμπεριφορὰν του, διότι ἐν ᾧ ὤφειλε νὰ ὁμολογήσῃ πρὸς τὸν συνάδελφόν του τὴν ἐξ ὑπαιτιότητός του μὴ διαβίβασιν τῆς αἰτήσεώς του εἰς τὸν πρὸς ὃν ὄρον, ἐπέδιώξε διὰ τῶν φράσεων "τά ξέρεις, τι ῥωτᾷς κ.λ.π." νὰ ἐπιρρίψῃ τὰς εὐθύνας εἰς τὸν προϊστάμενόν του, δημιουργήσας ζητήματα εἰς βάρος του».

Τέλος, χαρακτηρίζει αρνητικά τον Ευαγγελίδη λόγω της «ἐπάρσεως καὶ τῆς ὑπερφυάλου ἀλαζονείας, ἣτις διακρίνει τὸν δημοδιδάσκαλον τοῦτον», ο οποίος λόγω των ενεργειών του αυτών κατακρίνεται για την «ἀπόδοσιν τόσον βαρείας μομφῆς κατὰ τοῦ προϊσταμένου του».

Κατόπιν όλων αυτών των κατηγοριών, το Ε.Σ. ομόφωνα αποφάσισε: ὑπὲρ τῆς τιμωρίας τοῦ δημ/λου Βρυσσχωρίου Ἰωάννου Εὐαγγελίδου καὶ ἐπιβάλλει εἰς αὐτόν ὡς ποινὴν πρόστιμον ἴσον πρὸς τὸν μηνιαῖον αὐτοῦ μισθόν μετὰ τῶν τελῶν σημάσεως τῆς παρούσης διὰ τὴν ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν προϊσταμένην ἀρχὴν διαγωγὴν του ἐπιφυλασσόμενον, ὅπως ἐν περιπτώσει μὴ συμμορφώσεώς του προβῆ καὶ εἰς προσωρινὴν ἀπόλυσίν του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας.⁹⁵¹

Την προσπάθεια του Επιθεωρητή να «μπαίνει στην τάξη» ο δάσκαλος άμωμος και να μη δημιουργείται στην κοινότητα αρνητική εικόνα γι' αυτόν διαπιστώνουμε και στην 104^η Πράξη της 30ῆς Ιουνίου 1927, όπου παρά τις παράνομες ενέργειες (εκμετάλλευση σχολικού χώρου και οικειοποίηση των προϊόντων του σχολικού κήπου) του δάσκαλου Κων/νου Παπαγεωργίου, ο Επιθεωρητής Σπυρ. Πίσπερης, αφού τον κάλεσε σε απολογία εισηγήθηκε την πειθαρχική τιμωρία του (πρόστιμον ἐκ δραχμῶν εἴκοσι πέντε {25}) με τα ελαφρυντικά της πολυετούς και ευδόκιμης υπηρεσίας, αλλά και «...οὐχ' ἤττον ἐπειδὴ ὁ διδ/λος οὗτος προέβη εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐνεργείας του οὐχὶ ἐκ κακῆς

⁹⁵¹ Π.Ε.Σ.Ζ., σ.240, 241, 242.

προθέσεως, αλλά μάλλον έξ επιπολαιότητος και άγνοίας τών κειμένων διατάξεων...». Είναι αξιοπρόσεκτο το ότι παρακάλεσε το Ε.Σ. «όπως τόν κρίνη έπιεικώς...».

Σ'ό,τι αφορά τις παράνομες ενέργειές του παραθέτουμε το σχετικό απόσπασμα:

« Ό Έπιθεωρητής άνακοινοϊ, ότι έκ τής ένεργηθείσης υπ'αυτοϋ άνακρίσεως κατά τοϋ δημ/λου Σωποτσελίου Κων/νου Παπαγεωργίου συνεπεία αίτήσεως τών κατοίκων προέκυψαν α) ότι οϋτος μετά τοϋ Προέδρου τοϋ Τ.Ε. Προνοίας ένήργησε τήν έκποίησην άχρήστων ύλικών τοϋ Σχολείου κατ'Αϋγουστον τοϋ 1925 και Φεβρουάριον τοϋ 1926 άξίας 1750 δραχμών παρά τάς διατάξεις τοϋ άρθρου 6 έδάφ. 3 τοϋ νόμου 2442, β) επέτρεψε τήν έκτέλεσιν δύο θεατρικών παραστάσεων έν τῷ διδακτηρίῳ υπέρ τοϋ σχολικοϋ ταμείου άνευ έγκρίσεως τής προϊσταμένης του άρχῆς γ) επέτρεψε τήν έ- ναποθήκευσιν εις άποθήκην τοϋ Σχολείου οίκοδομησίμου ξυλείας άνηκούσης εις τόν παντοπώλην Π. Άναγνωστάκην και τήν κάτοικον Εϋτέρπην Παλαιοπούλου, ως και εις διαφόρους γείτονας τήν τοποθέτησιν καυσοξύλων εις τήν αύλήν τοϋ Σχολείου, δι' έκράτησε πρόσ ίδιον όφελος τά προϊόντα τοϋ σχολικοϋ κήπου άξίας 100 δραχμών περίπου·και εϊναι μέν άληθές, ότι ό διδ/λος έδαπάνα έξ ιδίων διά τήν καλλιέργειαν και λίπανσιν τούτου, πάντως όμως τό γεγονός τοϋτο δέν δύναται νά άπαλλάξη αύτόν τής ευθύνης, διότι ώφειλε νά ζητῆ τήν πληρωμήν τών δαπανών τούτων παρά τοϋ Σχολ. Ταμείου».

Διαπιστώνουμε δηλαδή ότι στην προσπάθειά του ο Επιθεωρητής να μετριάσει το μέγεθος της αξιόποινης πράξης, της οικειοποίησης δηλαδή των προϊόντων του σχολικοϋ κήπου, υποστηρίζει ότι δαπανούσε εξ ιδίων για την λίπανση και την καλλιέργειά του.⁹⁵²

Αλλά και στην περίπτωση της Νηπιαγωγού Φλαμπουραρίου Τερψιχόρης Παπαγεωργίου, ο ίδιος Επιθεωρητής στην εισήγησή του για την πειθαρχική ποινή της λόγω σοβαροϋ παραπτώματος (εισέπραξε παράνομα και λαθραία ποσό χρημάτων από το Δημόσιο Ταμείο), σε μια προσπάθεια απαλλαγής της από ολοκληρωτική ευθύνη, επιρρίπτει το βάρος της παρανομίας στον εξαναγκασμό του συζύγου της.

Ειδικότερα, καταγράφονται τα εξής: « Ό Έπιθεωρητής υποβάλλει εις τό Συμβούλιον τά υπ'άρ. 2647 κ' 2653 έγγραφα τοϋ διευθυντοϋ τοϋ Ταμείου Ίωαννίνων διά τών όποιών γνωρίζει αύτῶ, ότι ή κατά τό παρελθόν θέρος διαλαθοϋσα τήν προσοχήν τής υπηρεσίας τοϋ Ταμείου έξώφλησε διπλᾶς άποδείξεις κατά τούς μήνας Ίούνιον κ' Ίούλιον και καταρτισθείσας κ' υπογραφείσας παρ' αύτῆς ιδιοχείρως λαβοϋσα ποσόν έν συνόλῳ δραχμών 5184 άντί 2592 ὦν έδικοιούτο.(Η υπογράμμιση δική μας). Ό Έπιθεωρητής κατόπιν τούτου έκάλεσε ταύτην διά τοϋ υπ'άρ. 632 από 7 Αϋγουστου έ.έ. έγγράφου εις

⁹⁵² Βλ. γι' αυτά Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 234.

ἀπολογία δι' ἀσυμβίβαστον συμπεριφοράν, αὕτη ὅμως δέν ἀπήντησε, διά τοῦτο ἀναγκάσθη ν' ἀποστείλῃ πρὸς ταύτην καί δευτέραν ὑπ' ἀρ. 728 ἀπό 3 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ὑπομνηστική διαταγήν· ἀλλά κ' εἰς ταύτην οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἔλαβε καίτοι παρῆλθε διάστημα πλέον τοῦ μηνός. Διά τοῦτο εἰσηγεῖται εἰς τό Συμβούλιον τήν πειθαρχικήν τιμωρίαν της, δέν παραλείπει ὅμως νά γνωρίσῃ, ὅτι καθ' ἅς ἔσχε βασίμους πληροφορίας τό ἐπί πλέον ληφθέν ποσόν ἐπεστράφη εἰς τό Ταμεῖον καί ὅτι τήν κυρίαν εὐθύνην τῆς ἀνωτέρω πράξεως φέρει ὁ σύζυγος τῆς νηπιαγωγοῦ, ὅστις κ' ἐξηνάγκασε ταύτην εἰς τήν ὑπογραφὴν τῶν ἀποδείξεων.

Τό Συμβούλιον μετὰ τήν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξεληθόν τά προσκομιθέντα ἔγγραφα ἀποφασίζει: ἐπιβάλλει εἰς τήν νηπιαγωγόν Φλαμπουραρίου Τερψιχόρην Παπαγεωργίου πειθαρχικόν πρόστιμον ἐκ δραχμῶν τριάκοντα μετὰ τῶν τελῶν σημάτων τῆς παρούσης διά τήν μή ὑποβολήν τῆς ἀπολογίας της μέχρι τοῦδε, ἀναθέτει δέ εἰς τόν Ἐπιθεωρητήν ἵνα κ' αὐτίς καλέσῃ ταύτην, ὅπως ἐπειγόντως ὑποβάλῃ τήν ἀπολογία της ἐπιφυλασσόμενον νά ἐπανέλθῃ μετὰ τήν λήψιν ταύτης ἐπί τοῦ ἀνωτέρω ζητήματος». ⁹⁵³

Το Ε.Σ. με νέα απόφασή του επανέρχεται και «ἐπιβάλλει εἰς τήν νηπιαγωγόν Φλαμπουραρίου Τερψιχόρην Παπαγεωργίου πειθαρχικόν πρόστιμον ἐκ δραχ. (100) ἑκατόν μετὰ τῶν τελῶν σημάτων τῆς παρούσης δι' ἀσυμβίβαστον συμπεριφοράν».

Στην προηγηθεῖσα εἰσήγησις τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἀναφέρεται ὅτι ἡ ἀπολογία της δέν ἦταν ἐπαρκής στο νά δικαιολογήσῃ τήν «ἀσυμβίβαστον» πράξη της και παρ' ὅ,τι ἐπέστεψε τα χρήματα στο Ταμεῖο μόλις της παραγγέλθηκε, εἰσηγήθηκε τήν πειθαρχική τιμωρία της.

Ἡ Τερψιχόρη Παπαγεωργίου στήν ἀπολογία της αἰτιολογεῖ τήν «κατά λάθος ἐξόφλησις διπλῶν ἀποδείξεων» ως ἐξῆς: «...Τό ποσόν τοῦτο ἢ ἐν λόγῳ νηπιαγωγός ἐπέστρεψε εἰς τό Ταμεῖον εὐθύς ως παρηγγέλθη ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τοῦτο, ἐν δέ τῇ ὑποβληθείσῃ ἀπολογίᾳ της ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ ἐξόφλησις διπλῶν ἀποδείξεων ἐγένετο κατά λάθος, διότι αὕτη εἶχεν ἀποστείλει ταύτας εἰς τόν ἐν Ἰωαννίνοις ἰατρόν καί θεῖον της Σπανόν, ὅστις ὅμως κατά τήν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχεν ἀναχωρήσει ἐξ Ἰωαννίνων πρὶν ἢ ἐξοφλήσῃ αὐτάς· αὕτη δέ ἔχουσα ἄμεσον ἀνάγκην χρημάτων ἀναγκάσθη νά συντάξῃ νέας ἀποδείξεις καί νά τάς προεξοφλήσῃ διά τοῦ συζύγου της εἰς τινά ἐν Ἰωαννίνοις παντοπώλην, ὅστις καί τάς ἐξηργύρωσεν. Μετὰ ταῦτα ἐπανελθὼν ὁ θεῖος της προέβη καί οὗτος εἰς τήν παρά τοῦ ταμεῖου Ἰωαννίνων ἐξόφλησιν τῶν πρώτων ἀποδείξεων, οὕτω δέ ἐγένετο διπλῆ ἐξόφλησις». ⁹⁵⁴

Ἀλλά χαρακτηριστική περίπτωση βίαιης συμπεριφοράς δάσκαλου εἶναι ἡ χειροδικία σε βάρος δασκάλας ἀπό τον Κων. Τσιντζόπουλο, πτυχιούχο Δημ/λο ἀπό τήν Πρεμετή Β.Ηπείρου, που υπηρέτησε στο Μονοτάξιο Δημ. Σχολεῖο

⁹⁵³ Πράξη 109^η τῆς 18^{ης} Οκτωβρίου 1927, σ. 244.

⁹⁵⁴ Βλ. γι' αὐτά Πράξη 110^η τῆς 2^{ης} Νοεμβρίου 1927, σ. 246, 247.

αρρένων Βωβούσας, «ἦτοι ἀπὸ τῆς 16^{ης} Ὀκτωβρίου 1921 μέχρι τῆς 16^{ης} Ἀπριλίου 1924 ὅτε δι' ἐξαιρετικούς λόγους μετετέθη εἰς Δραγάριον». Ο προαναφερθείς «μεταβάς εἰς τὸ Σχολεῖον θηλέων ἐν ὧρα παραδόσεως καὶ παρουσίᾳ τῶν περιτρόμων μαθητριῶν **ἔδειρε τὴν Διδ/σανΜαρίαν Φατσώρη** ἐπὶ τῇ ἀρνήσει ταύτης τοῦ νὰ παραλάβῃ τὸ Δημ. Σχολεῖον ἀρρένων»!! (Ἡ υπογράμμισή δική μας).

Αναλυτικότερα, παραθέτουμε τὸ σχετικὸ ἀπόσπασμα ὅπου πολὺ χαρακτηριστικὰ περιγράφεται τὸ περιστατικὸ τῆς χειροδικίας σε βάρους τῆς Μαρίας Φατσώρη, ἐνώπιον τῶν μαθητριῶν τῆς!

Παράθεμα: «Κατὰ τὸν τελευταῖον ὅμως μῆνα (Μάρτιον 1924) τῆς ἐν Βωβούσῃ ὑπηρεσίας του κληθεὶς ἵνα ἀποτίσῃ τρίμηνον στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν ἀντὶ νὰ παραδώσῃ, ὡς ὤφειλε, τὸ Σχολεῖον εἰς τὴν Σχολικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἀναχωρήσῃ ἐκάλεσε τὴν διδασκάλισσαν θηλέων Βωβούσας Μαρία Φατσώρη ἵνα παραδώσῃ τοῦτο. Ἐπειδὴ ὅμως, αὕτη δὲν μετέβη ἵνα παραλάβῃ τοῦτο κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ὀρισθεῖσαν ἡμέραν, ἐκμανεῖς μετέβη εἰς τὸ Δημ. Σχολεῖον θηλέων ἔνθα διακόψας τὴν παράδοσιν καὶ ἀρπάσας τὴν διδασκάλισσαν ἀπὸ τῆς κόμης ἔδειρε ταύτην πρὸ τῶν μαθητριῶν, αἵτινες καταληφθεῖσαι ὑπὸ τρόμου ἤρξαντο κλαίουσαι καὶ ἐκπέμπουσαι μετὰ τῆς δερομένης Διδασκαλίσεως τῶν θρηνώδεις κραυγὰς, εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν ὁποίων ἔσπευσαν τίνες ἐκ τῶν ἀκουσάντων μαρτύρων ἵνα ἀπαλλάξωσι Διδασκάλισσάν τε καὶ μαθητρίαν ἀπὸ τοῦ ἐπιδραμόντος καὶ μαινομένου τούτου ἀτόμου...ἐξητέλισε τὴν θέσιν τοῦ Ἑλληνα Διδασκάλου πρὸ τῶν ὀμμάτων τῶν παιδίων – ἅτινα διὰ παντός τρόπου προσπαθεῖ νὰ ἐλκύσῃ πρὸς ἑαυτὸ τὸ Ρουμανικὸν Σχολεῖον...»!

Τὸ γεγονός αὐτὸ κατήγγειλαν στὸν Επιθεωρητὴ Νικ. Παπακώστα ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος καὶ ἡ παθούσα. Στὴν ἀπολογία τοῦ πρὸς τὸν Επιθεωρητὴ ἀποσιώπησε τὸ γεγονός τῆς χειροδικίας καὶ δὲν ἔδωσε ἐπαρκεῖς ἐξηγήσεις σχετικά με τοὺς λόγους γιὰ τοὺς ὁποίους ἀξίωσε τὴν παραλαβὴν τοῦ Σχολείου ἀπὸ τὴν δημοδιδασκάλισσα Μαρία Φατσώρη. Ὁ Επιθεωρητὴς ἔκρινε τὸν βίαιον δάσκαλον ὡς «...σχολικῶς καὶ ἐθνικῶς ἐπιβλαβὴ καὶ ἢ κατὰ τῆς Διδ/σης χειροδικία τοῦ ὑπῆρξε παράπτωμα ἀνάρμοστον πρὸς τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν θέσιν τοῦ Ἑλληνα Διδασκάλου ἐν Κοινωνίᾳ διατελούσης ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ξένης προπαγάνδας...».

Εἶναι αξιοσημείωτο τὸ ὅτι τὸ Ε.Σ. ἔκρινε τὴν προταθεῖσα ἀπὸ τὸν Επιθεωρητὴ τιμωρίαν ἐπιεικῆ. Εἰκότερα, ἡ ἀπόφασίς του ἔχει ὡς ἐξῆς: «Ἐγκρίνει ὅπως ἐπιβληθῇ εἰς τὸν δημ/λον Κ. Τσιντζόπουλον ὡς πειθαρχικὴ τιμωρία ἢ παρὰ τοῦ Κ. Εἰσηγητοῦ προταθεῖσα δεκαπενθήμερος προσωρινὴ ἀπόλυσις ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ δημ/λου Δραγαρίου ἔνθα νῦν ὑπηρετεῖ λογισθησομένη ἀπὸ τῆς 16 μέχρι τῆς 30 Αὐγούστου ἐ.ἔ. μετὰ στερήσεως ἀπασῶν τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἐπὶ ῥαθυμίᾳ περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ καὶ ἐπὶ παραπτώματι ἀναρμόστῳ πρὸς τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν θέσιν τοῦ

“Ελληνα Διδασκάλου· εύρίσκει ὁμως ὡς ὑπέρ τὸ δέον ἐπιεικῆ τὴν προταθεῖσαν τιμωρίαν». ⁹⁵⁵

iii. Η ηλικία και η φυσική κατάσταση του δάσκαλου

Η ηλικία είναι σε άμεση σχέση με την υγεία του δάσκαλου⁹⁵⁶ καθώς την εποχή που εξετάζουμε το πλήθος και η ένταση των επιδημιών που έχουν ενσκήψει καταπονούν περισσότερο τους υπερήλικες. Για το Ζαγόρι του Μεσοπολέμου τεκμηριωμένες πληροφορίες για επιδημίες που μαστίζουν εκπαιδευτικούς και μαθητές δίνουν οι Εκθέσεις των εκάστοτε Επιθεωρητών.⁹⁵⁷

Στα Π.Ε.Σ.Ζ. καταγράφονται αρκετοί εκπαιδευτικοί, συνήθως υπερήλικες, με προβλήματα υγείας, καθώς και οι λόγοι για τους οποίους ασθενούν.⁹⁵⁸ Δάσκαλοι *μή δυναμένοι λόγω γήρατος και παθήσεως τῶν ὀφθαλμῶν, ἐξασθενημένοι καί πάσχοντες, ἐξαντληθέντες ἐκ τῆς ὑπερκοπώσεως, ἀδυνατοῦντες νά ὑπηρετήσουν ἐπί πλέον ὡς Δημοδιδάσκαλοι.* Εκπαιδευτικοί που δέν δύναται λόγω ἀσθενείας νομίμως συστοποιηθείσης νά συνεχίσουν τά καθήκοντά τους, που δέν ἔπαυσαν ν’ ἀσθενοῦν κατά διαλείμματα πολλάκις τοῦ ἔτους. Δάσκαλοι που χαρακτηρίζονται για τό νευρασθενικόν τῆς κράσεώς, για την παρωχημένη ἡλικία, τον ἐξησθενημένο ὄργανισμό. Δάσκαλοι ὑπερεξηκονταετείς. Σεαντίθεση με τους ἀκμαίους καί ἱκανούς, τους ὑγιεῖς και νέους, ὅπως συχνά σημειώνεται στις αξιολογήσεις των Επιθεωρητών.

Κρίνεται, επομένως, αναγκαίό ένας δάσκαλος, εκτός των άλλων πλεονεκτημάτων να είναι νέος και υγιής, ώστε να να μπορεί πρώτα να αναταποκρίνεται ως λειτουργός στο δύσκολο και πολύπλευρο ἔργο του, αλλά και να μην αναγκάζει την υπηρεσία σε υπηρασιακές αλλαγές, ὅπως μεταθέσεις, αποσπάσεις και απολύσεις. Γιατί δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις των υπηρεσιακῶν αυτῶν αλλαγῶν *δι’ ἐξαιρητικούς λόγους ὑγείας,*

πρός αποκατάστασιν της υγείας, πρὸς διατήρησιν τῆς βελτιωθείσης ὑγείας, πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς οὐχί πρό πολλοῦ κλονισθείσης ὑγείας, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀναπήρου διδασκάλου δι’ ἄλλου ἱκανοῦ καί καί δυναμένου ἐπωφελῶς, πρὸς μετάρθεσιν διὰ λόγους ὑγείας.

Επιπλέον, τα προβλήματα υγείας των εκπαιδευτικῶν είναι ανάγκη να τα αντιμετωπίζει η υπηρεσία με αναρρωτικές άδειες, με αμοιβαίες μεταθέσεις σε

⁹⁵⁵ Βλ. γι’ αυτά 78^η Πράξη της 4^{ης} Αυγούστου 1924, σ. 184, 185.

⁹⁵⁶ Για το θέμα της Υγιεινής του δάσκαλου βλ. εδώ στη σχετική ενότητα, Υγιεινή εκπαιδευτικῶν .

⁹⁵⁷ Για το θέμα αυτό βλ. Δ. Β. Ντούτσης, *Εκπαιδευτική πολιτική και πράξη για την προστασία της υγείας των μαθητῶν μέσα από τις Εκθέσεις Επιθεωρητῶν : η περίπτωση της περιοχῆς Ζαγορίου την εποχή του Μεσοπολέμου...* ὁ.π., στο *Τρίτο Κεφάλαιο: Επιδημίες στο σχολεῖο και αντιμετώπισή τους*, σ.87-108.

κοινότητες των οποίων το κλίμα ενδείκνυται ως κατάλληλο για τη βελτίωση της υγείας τους. Το Εποπτικό Συμβούλιο να αποφασίζει - κατόπιν πρότασης του Επιθεωρητή- την μετάθεση των αναπήρων λειτουργών της εκπαίδευσης και την αντικατάστασή τους με άλλους ακμαίους, ειδικά όταν πρόκειται για την καλή λειτουργία σχολείου σε βλαχόφωνη κοινότητα. Αλλά και η Υγειονομική Επιτροπή οφείλει να απαλλάξει τον εκπαιδευτικό από τα υπηρεσιακά καθήκοντα και να εγκρίνει τη χορήγηση σύνταξης στην περίπτωση που ο δάσκαλος είχε αρρωστήσει στην υπηρεσία του.

Β. ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΑ- ΣΧΟΛΕΙΑ

α. Είδη σχολείων

Από τις αρχές του 19^{ου} αιώνα στο Ζαγόρι ιδρύονται πολλά σχολεία και παράλληλα συντηρούνται με κοινοτικές δαπάνες. Η ίδρυση και προικοδότησή τους αποτελούσε βασικό μέλημα των Κοινοτήτων.⁹⁵⁹ Κατά την περίοδο της ύστερης Τουρκοκρατίας στα τριάντα εφτά χωριά του μόνο το χωριό Καμιά δεν έχει σχολείο. Τρία χωριά έχουν Κοινό σχολείο, τέσσερα Αλληλοδιδασκτικό, δεκαοκτώ έχουν Μεικτό (Ελληνοαλληλοδιδασκτικό), και έντεκα Ελληνικό και Αλληλοδιδασκτικό.⁹⁶⁰

⁹⁵⁹ Ι. Λαμπρίδης, *Ζαγοριακά*, ος προσετέθηκαν και τινά περί Ηπείρου, Μέρος Δ', Εν Αθήναις 1870, σ.113-117 («Εκπαίδευσις»), όπου σημειώνει: «...εν αρχή της παρούσης εκατονταετηρίδος ήρξαντο αι του Ζαγορίου Κοινότητες να συσταίνωσι σχολεία, αμιλλώμεναι ποία να υπερβή την άλλην δια συνεισφορών επιβαλλομένων εις έκαστον κατά την χρηματικήν αυτού κατάστασιν, πολλοί δε φιλόμουσοι και φιλοπάτριδες άνδρες φιλοτιμούνται σπουδαίως να εκπληρώσωσιτο ιερόν προς την πατρίδα χρέος.. ο ζυγός και τα παρεπόμενα αυτώ δεν ηδυνήθησαν να εξαλείψωσι το προγονικόν και έμφυτον των Ελλήνων τούτων προς την παιδείαν αίσθημα».

⁹⁶⁰ Βλ. γι' αυτά Π. Σκαμνέλου, *Η ελληνική δημοτική εκπαίδευση στην Ήπειρο της ύστερης Τουρκοκρατίας (1861-1913): θεωρία και πράξη*, διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιωάννινα 2001, σ.207, βλ. επίσης αναλυτικό πίνακα με δαπάνες και είδος σχολείου για κάθε χωριό, στις σ. 204-207, στη θεματική ενότητα: *Η εκπαιδευτική κατάσταση στο Ζαγόρι. Το είδος των σχολείων και οι δαπάνες*. Για τις μεθόδους διδασκαλίας των Αλληλοδιδασκτικών και Ελληνικών Σχολείων βλ. ενδεικτικά εδώ, στο Κεφάλαιο Έβδομο: Μέθοδοι Διδασκαλίας, σ. 143-149 και Απ. Ανδρέου, *Η*

Το 1895 ο νόμος ΒΤΜΘ΄ «Περί της στοιχειώδους ή της δημοτικής εκπαιδύσεως»,⁹⁶¹ υπήρξε καθοριστικός στην αλλαγή του σχολικού καθεστώτος σ' ό,τι αφορά και στους τύπους των σχολείων. Παρά τις τροποποιήσεις και ανεπιτυχείς μεταρρυθμιστικές προσπάθειες θα ισχύσει στις βασικές του αρχές και διατάξεις μέχρι το 1929. Ένα χρόνο αργότερα ο νόμος αυτός συνοδεύεται από το Διάταγμα της 30^{ης} Απριλίου 1896 « Περὶ συστάσεως νηπιαγωγείων»,⁹⁶² το οποίο αποτελεί την πρώτη νομοθετική ρύθμιση στην Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης που αφορά την προσχολική ηλικία και αναφέρεται σε αυτή με σχετικές λεπτομέρειες.

Με βάση το νόμο ΒΤΜΘ΄ και το προαναφερθέν Διάταγμα του 1896 καθορίστηκε η διάρθρωση του εκπαιδευτικού συστήματος σε Κοινά, Πλήρη δημοτικά σχολεία και Γραμματοδιδασκαλεία αρρένων και θηλέων, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις τόσο για τη σύσταση και λειτουργία τους όσο και για τα διδασκόμενα μαθήματα.⁹⁶³

Κοινά δημοτικά σχολεία ιδρύονταν σε μικρά χωριά (κάτω των 600 κατοίκων) τα οποία είχαν τουλάχιστον 15 μαθητές. Βασικός σκοπός ήταν «η ηθική και θρησκευτική μόρφωσις των παιδων» και «η διδασκαλία των εις τον βίον χρησίμων στοιχειωδών γνώσεων». Αποτελούνταν από τέσσερις τάξεις και λειτουργούσαν ως μονοθέσια, δίδασκε δηλαδή ένας μόνο δάσκαλος, συνήθως υποδιδάσκαλος. Εάν κάποιος Δημοδιδάσκαλος επέλεγε - ενδεχομένως λόγω του τόπου κατοικίας του - να εργαστεί σε Κοινό πληρωνόταν με μισθό υποδιδασκάλου. Εξαιρεση γινόταν για τα Κοινά σχολεία των ξενόφωνων περιοχών όπου οι εργαζόμενοι Δημοδιδάσκαλοι πληρώνονταν με τον κανονικό τους μισθό.

Πλήρη δημοτικά σχολεία ιδρύονταν σε μεγαλύτερα χωριά και πόλεις. Αποτελούνταν από έξι τάξεις και λειτουργούσαν ως μονοθέσια αν είχαν 50-80 μαθητές, ως διθέσια αν είχαν 81-130, ως τριθέσια αν είχαν 131-200, τετραθέσια αν είχαν 201-250, πενταθέσια αν είχαν 251-300 και ως εξαθέσια αν είχαν 301-350 μαθητές. Στα Πλήρη εργαζόταν μόνο Δημοδιδάσκαλοι.⁹⁶⁴

Τα Ελληνικά Σχολεία παρείχαν τριετή κύκλο σπουδών και δέχονταν μαθητές που είχαν τελειώσει τα Κοινά Δημοτικά σχολεία ή την Τετάρτη τάξη των Πλήρων

κατάρτιση των δασκάλων στα Διδασκαλεία 1878-1911, διδακτορική διατριβή, Αριστοτέλειο Παν. Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 1990, στη θεματική ενότητα: *Η αλληλοδιδασκτική μέθοδος - Η εισαγωγή της συνδιδασκτικής*, σ.103-134.

⁹⁶¹ Αναφερθήκαμε ήδη σ' αυτόν βλ. εδώ στην ενότητα: *Ο θεσμός του Εποπτικού Συμβουλίου. Σύνθεση - Αρμοδιότητες*,

⁹⁶² Β.Δ. «Περί συστάσεως νηπιαγωγείων», Φ.Ε.Κ. 68/23-5-1896, Τεύχ. Α΄.

⁹⁶³ βλ. άρθρα:1, 12, 20 του νόμου ΒΤΜΘ΄ του 1895 «Περί της στοιχειώδους ή της δημοτικής εκπαιδύσεως», Φ.Ε.Κ. 37/5-10-1895 και 3 του Β.Δ. «Περί συστάσεως νηπιαγωγείων», Φ.Ε.Κ. 68/23-5-1896, Τεύχ. Α΄.

⁹⁶⁴ βλ. Χρ. Λέφας, *Ιστορία της εκπαιδύσεως*, Εν Αθήναις εκδ. Ο.Ε.Δ.Β. 1942, σελ. 46 κ. εξ., Χ. Κάτσικας, Κ. Ν. Θεριανός, *Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης*, Αθήνα εκδ. Σαββάλας, 2004, σ.81.

Δημοτικών Σχολείων Δέχονταν επίσης στην Τρίτη τάξη τους όσους είχαν απολυτήριο Πλήρους Δημοτικού σχολείου.⁹⁶⁵

Η παραπάνω διάρθρωση τροποποιείται με την έναρξη του σχ. έτους 1905-1906, όταν με βάση το νόμο ΓΣΗ'/1905 (υπ' αριθ. 3098) « Περί τροποποίησης των νόμων ΒΤΜΘ' της 3-9-1895 και ΒΤΣΖ' της 5-4-1896, περί στοιχειώδους ή δημοτικής εκπαίδευσεως» τα δημοτικά σχολεία χωρίζονταν σε Κοινά και Πλήρη δημοτικά σχολεία αρρένων. Τα σχολεία θηλέων πλέον είναι μόνο Πλήρη και ισχύουν και γι' αυτά οι διατάξεις που αφορούν και τα Πλήρη δημοτικά σχολεία αρρένων.⁹⁶⁶ Η διάρθρωση αυτή διατηρείται μέχρι το 1921, όταν με το νόμο 2858 τα Κοινά δημοτικά σχολεία αφομοιώνονται με τα μονοτάξια Πλήρη δημοτικά σχολεία. Η διαβάθμιση των σχολείων εξακολουθεί να γίνεται με βάση τον αριθμό των μαθητών, όπως αυτός προβλέπεται από το νόμο ΓΣΗ'.⁹⁶⁷ Προβλέπει επίσης ότι η στοιχειώδης εκπαίδευση γίνεται εξαετής, αυτόνομη, ενιαία, κοινή και υποχρεωτική⁹⁶⁸. Στο Δημοτικό σχολείο δε θα διδασκόταν τα αρχαία αλλά η νεοελληνική. Ακολουθούσαν το τριετές *Αστικό σχολείο* και το εξαετές *Γυμνάσιο*, χωρισμένο σε δύο κύκλους.⁹⁶⁹

Όστόσο, η μεταρρύθμιση του 1929 έμελε να δώσει οριστική μορφή στη δομή της εκπαίδευσης καθιερώνοντας ένα τύπο εξατάξιου δημοτικού σχολείου και στη συνέχεια εξετάσεις για τη Μέση Εκπαίδευση (Γενικό Γυμνάσιο και Πρακτικό Λύκειο) καθώς και για το Πανεπιστήμιο. Όσοι τέλειωναν το δημοτικό μπορούσαν να εισαχθούν χωρίς εξετάσεις σε Κατώτερες Επαγγελματικές Σχολές και στο Ανώτερο Παρθεναγωγείο.⁹⁷⁰

Β. ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΑ-ΣΧΟΛΕΙΑ

ΣΥΣΤΑΣΗ – ΥΠΟΒΙΒΑΣΜΟΣ – ΠΡΟΑΓΩΓΗ – ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ – ΔΙΑΙΡΕΣΗ – ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Πράξη	Σελίδα	Σχολείο –Κοινότητα	Μεταβολή	Αιτιολογία
-------	--------	--------------------	----------	------------

⁹⁶⁵ βλ. Αλεξ. Δημαράς, «Προθέσεις των πρώτων κυβερνήσεων Βενιζέλου (1910-1913) στα εκπαιδευτικά», στο *Μελετήματα γύρω απ' το Βενιζέλο και την εποχή του*, σ. 21-47. Επίσης Σήφ. Μπουζάκης, *Νεοελληνική Εκπαίδευση 1821-1985*, 2^η έκδ. Αθήνα, Gutenberg 1987, σ. 49.

⁹⁶⁶ Βλ. άρθρο 1 του ΓΣΗ'/1905(υπ' αριθ. 3098) « Περί τροποποίησης των νόμων ΒΤΜΘ' της 3-9-1895 και ΒΤΣΖ' της 5-4-1896, περί στοιχειώδους ή δημοτικής εκπαίδευσεως», Φ.Ε.Κ. 165/19-8-1905, Τεύχ. Α'.

⁹⁶⁷ Βλ. άρθρο 2 του νόμου 2858 «Περί τροποποίησης και συμπληρώσεως των νόμων 2145 «περί αποδοχών κ.λ.π. του προσωπικού των σχολείων της δημοτικής εκπαίδευσεως» και 2249 «περί τροποποίησης του νόμου 2145», Φ.Ε.Κ.135/1-8-1922, Τεύχ. Α'.

⁹⁶⁸ Αν. Φραγκουδάκη, *Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και φιλελεύθεροι διανοούμενοι.. ό.π., σ.28.*

⁹⁶⁹ Χ. Κάτσικας, Κ. Ν. Θεριανός, ό.π., σ. 109.

⁹⁷⁰ Χ. Κάτσικας, Κ. Ν. Θεριανός, ό.π., σ. 127.

7 ^η	20	Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Θηλέων Κουκουλίου	Κατάργηση	Υπάρχει έλλειψη ικανοαριθμομαθητριών προς ενίσχυση του μονοταξίου Δημοτικού Σχολείου αρρένων της αυτής κοινότητας.
16 ^η	42	Διτάξιο Νηπιαγωγείο Βωβούσας	Ίδρυση	Δαπάνη (ίδρυση και συντήρηση) του Νηπιακού Επιμελητηρίου Μελά
21 ^η	54	Μικτό Δημοτικό Σχολείο Άνω Ραβενίων	Προαγωγή από μονοτάξιο σε διτάξιο	Ο μέσος όρος των εξετασθέντων μαθητών και μαθητριών τα τρία τελευταία σχολικά έτη υπερβαίνει τον αριθμό 81 .
26 ^η	68	Δύο μονοτάξια Νηπιαγωγεία Παπίγκου (μικρής και μεγάλης συνοικίας)	Κατάργηση	Ανεπάρκεια πόρων του Αναγνωστοπούλειου κληροδοτήματος.
26 ^η	68	Μονοτάξιο Νηπιαγωγείο Κοινότητας Βωβούσας	Κατάργηση	Ιδρύθηκε διτάξιο Νηπιαγωγείο με δαπάνη του Νηπιακού Επιμελητηρίου Μελά
53 ^η	120	Διτάξιο Δημοτικό Σχολείο αρρένων Λαΐστης και το μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Θηλέων Λαΐστης	Συγχώνευση σε ένα διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο,	-Μειωμένος αριθμός μαθητών και των δύο φύλων, -Έλλειψη διδασκάλισσας -Ακατάλληλο κτήριο και εξοπλισμός
53 ^η	120	Διτάξιο Δημοτικό Σχολείο αρρένων Δρεσθενικού και μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Θηλέων Δρεσθενικού	Συγχώνευση σε ένα διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο	-Ετοιμόρροπο και ακατάλληλο το κοινοτικό διδακτήριο Θηλέων -Δύσκολη ή εξεύρεση και η μίσθωση καταλλήλου ιδιωτικού οικήματος
54 ^η	131	Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Θηλέων Σωποτσελίου	Κατάργηση	Έλλειψη μαθητριών από διέτιας.
55 ^η	134	Διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας)	Υποβιβασμός σε μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο	Δεν υπάρχει ο απαιτούμενος αριθμός μαθητών για την διατήρηση του διταξίου.
55 ^η	134	Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Θηλέων Φραγκάδων	Κατάργηση και συγχώνευσή του με το Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Φραγκάδων	Το σύνολο των μαθητών δεν υπερβαίνει τους 33.
56 ^η	136	Διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Τσεπελόβου.	Υποβιβασμός σε μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο	Ο μέσος όρος των μαθητών κατά τα τρία τελευταία έτη δεν ξεπερνά τους 50.
60 ^η	148	Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο αρρένων Γρεβενητίου και μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Γρεβενητίου	Συγχώνευση σε ένα διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο	Το συμφέρον της Εκπαίδευσης και οι αιτήσεις α) του Προέδρου της Σχολικής Επιτροπής Γρεβενητίου και β) του προέδρου της κοινότητας
60	147	Διτάξιο αρρένων και μονοτάξιο Θηλέων Δρεσθενικού	συγχώνευση των δύο δημοτικών σχολείων	Το συμφέρον της Εκπαίδευσης

			Δρεσθενικού σε ένα διτάξιο μεικτό δημοτικό σχολείο,	
74 ^η	175	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Βετσικού	Κατάργηση	Έλλειψη μαθητών
74 ^η	175		Ίδρυση	Θερινού μονοταξίου μεικτού Δημοτικού Σχολείου Βετσικού, το οποίο θα λειτουργήσει κατά τους θερινούς μήνες και θα έχει συνολικά πάνω από τριάντα μαθητές
77 ^η	179	Νηπιαγωγείο Δοβρινόβου	Κατάργηση	Έλλειψη μαθητών
77 ^η	179	Διτάξιο Νηπιαγωγείο Βωβούσας	Υποβιβασμός σε Μονοτάξιο Νηπιαγωγείο	Διότι ο μέσος όρος των μαθητών κατά τα τελευταία έτη δεν ξεπερνά τους 30
77 ^η	180	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Παλαιοχώριου	Κατάργηση	Ο μέσος όρος των μαθητών κατά τα τελευταία έτη ανέρχεται σε εννέα και δεν υπάρχουν μαθητές για να εγγραφούν κατά τον επόμενο χρόνο.
88 ^η	203	Διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Αρτσίστης	Υποβιβασμός σε μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο	Ο μέσος όρος των μαθητών κατά τα τελευταία χρόνια ανέρχεται σε 70 και υπάρχουν μόνο δύο νέοι μαθητές να εγγραφούν για το νέο χρόνο
93 ^η	214	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Δραγαρίου	Κατάργηση	Ο μέσος όρος των μαθητών κατά τα τρία τελευταία χρόνια ανέρχεται σε 10. Κατά το παρόν δε σχολικό έτος οι εγγραφέντες ανέρχονται σε 9.
93 ^η	215	Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο αρρένων Βωβούσας	Προαγωγή από μονοτάξιο σε διτάξιο	Για εξαιρετικούς εθνικούς λόγους.
107 ^η	237	Διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Κάτω Σουδενών	Υποβιβασμός σε μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο	Ο μέσος όρος των μαθητών κατά τα τρία τελευταία χρόνια είναι κάτω από τα οριζόμενα από τον Νόμο
107 ^η	237	Μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Θηλέων Σκαμνελίου	Κατάργηση και συγχώνευσή του με το μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Αρρένων	Ο μέσος όρος των μαθητριών κατά τα τρία τελευταία χρόνια έχει περιοριστεί στις 11.
107 ^η	238	Θερινό Δημοτικό Σχολείο Βετσικού	Κατάργηση και ίδρυση μονοταξίου Δημοτ. Σχολείου Βετσικού	Διότι: 1)το σχολείο λειτούργησε μόνο ένα έτος κατά τα 3 τελευταία έτη και 2) στην κοινότητα κατοικούν μόνιμως 15 παιδιά ηλικίας 7-14

				ετών.
109 ^η	243	Νηπιαγωγείο Κοινότητας Βωβούσης	Κατάργηση	Ο μέσος όρος των νηπίων κατά τα τρία τελευταία χρόνια είναι κάτω από τα οριζόμενα από τον Νόμο
110 ^η	245	Μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Καστανώνος (Δραγαρίου)	Ίδρυση	Διότι: 1)στην κοινότητα κατοικούν μονίμως 15 παιδιά ηλικίας 7-14 ετών. 2)υπάρχει κατάλληλο διδακτήριο

γ. Ανέγερση, αποπεράτωση, μετασκευή, επισκευή, μεγέθυνση κτιρίων

Αναφέρθηκε ήδη σε προηγούμενη θεματική ενότητα⁹⁷¹ ότι το ζήτημα της συστηματικής οργάνωσης της σχολικής υγιεινής σηματοδοτείται με το νόμο ΓΩΚΖ' του 1911, ο οποίος αφορά τις προϋποθέσεις για την ανέγερση των διδακτηρίων. Έκτοτε ο νόμος αυτός συμπληρώνεται με νόμους ή και νομοθετικά διατάγματα⁹⁷² ώστε τα διδακτήρια που κατασκευάζονται, αποπερατώνονται, μετασκευάζονται, επισκευάζονται και μεγεθύνονται να ακολουθούν τους όρους της υγιεινής και παιδαγωγικής καθώς και να εξοπλίζονται με κατάλληλα σχολικά έπιπλα και διδακτικά όργανα.

Τα νέα σχολικά κτίρια που κατασκευάστηκαν μετά το 1914, σχεδιάστηκαν από την Αρχιτεκτονική Υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας η οποία οργανώθηκε σχεδόν παράλληλα με το Γραφείο σχολικής Υγιεινής.⁹⁷³ Οι αρχιτέκτονες όμως του συγκεκριμένου τμήματος λόγω της έλλειψης προσωπικού και της υπερβολικής εργασίας δεν μπορούσαν να κάνουν επιτόπιες επισκέψεις. Οι αποφάσεις τους για ζητήματα επιλογής γηπέδου στηρίζονταν πολλές φορές στις Έκθέσεις των Επιθεωρητών⁹⁷⁴. Ωστόσο, πολλές δυσκολίες προέκυπταν καθώς εξαιτίας αυτών των δυσλειτουργιών οι Επιθεωρητές τους κατηγορούσαν ότι δεν προσέρχονταν όταν αυτοί ζητούσαν τη γνωμοδότησή τους ή όταν έπρεπε να συντάξουν κάποια μελέτη. Μερικές φορές ήταν ανέφικτη η σύνταξη των σχεδίων και των προϋπολογισμών από την τεχνική υπηρεσία του κράτους, ακόμη και όταν οι δαπάνες ανέγερσης δεν επιβάρυναν τον κρατικό προϋπολογισμό⁹⁷⁵. Στο Αρχιτεκτονικό Τμήμα του

⁹⁷¹Βλ. εδώ στη θεματική ενότητα «Υγιεινή των διδακτηρίων».

⁹⁷² Βλ. αναλυτικά Χ. Δ. Λεβεντάκης, *Πολιτικές για τη σχολική υγιεινή στην ελληνική εκπαίδευση (1911-1949): μια ιστορικο-συγκριτική προσέγγιση...* ό. π., σ.120-127 στην ενότητα: *Περί ανεγέρσεως διδακτηρίων*.

⁹⁷³ Ελ. Καλαφάτη, *Τα σχολικά κτίρια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (1821-1929). Από τις προδιαγραφές στον προγραμματισμό...* ό.π., σ. 201-203.

⁹⁷⁴Ο. π., σ. 205-206.

⁹⁷⁵ Σύμφωνα με τις Έκθέσεις Επιθεωρήσεως των σχολ. ετών 1919-1923, στην περίπτωση της Μπάγιας ο Επιθεωρητής είχε πετύχει τη χορηγία του ποσού των 50.000 δραχμών από τον Νικόλαο Καλέντζο για την ανέγερση του διδακτηρίου. Ωστόσο, ο ευεργέτης απεβίωσε χωρίς να δει την

Υπουργείου, επίσης, μέσω της ΓΔΗ, ο Επιθεωρητής υπέβαλλε αναφορές με κατάλογο των κατοίκων, προκειμένου να επιβληθεί υποχρεωτικός έρανος, σύμφωνα με το άρθρο 9 του νόμου 2442⁹⁷⁶.

Παρ' όλες τις δυσκολίες, από το 1920 ως το 1928 αναγέρθηκαν 976 διδακτήρια με οικονομική επιβάρυνση των τοπικών κοινοτήτων και των ταμείων Εκπαιδευτικής Πρόνοιας. Σ' ό, τι αφορά το κράτος αυτό κάλυπτε το 1/5 ή το 1/6 της δαπάνης από ειδικό κεφάλαιο των εκπαιδευτικών τελών στην Εθνική Τράπεζα. Ένα μέρος των χρημάτων, επίσης, περίπου 35 εκατομμύρια, εκταμιεύτηκε για την ανέγερση σχολικών κτιρίων στις *Νέες Χώρες* από πόρους εκπαιδευτικών κληροδοτημάτων, χωρίς ωστόσο να λυθεί ουσιαστικά το διδακτηριακό ζήτημα, τουλάχιστον μέχρι το 1928.⁹⁷⁷

Οι Επιθεωρητές είχαν έναν καθοριστικό ρόλο στο μείζον διδακτηριακό πρόβλημα και κατέγραφαν λεπτομερώς τις παρατηρήσεις τους για τους χώρους των διδακτηρίων στην πρώτη παράγραφο των *Εκθέσεων Επιθεώρησης*. Επιπλέον, ανάλογα με τις ελλείψεις, αναλάμβαναν οι ίδιοι πρωτοβουλίες και διατύπωναν προτάσεις βελτίωσης, υποδείκνυαν τις επισκευές και έδιναν λύσεις. Επιπλέον, αποδέκτες των *Εκθέσεων* ήταν αρμόδιοι φορείς, όπως η Γενική Διοίκησης Ηπείρου και το Υπουργείο Παιδείας, οι οποίοι είχαν πλήρη εικόνα της διδακτηριακής κατάστασης, του εξοπλισμού κάθε σχολείου. Επομένως, είχαν στη διάθεσή τους, ένα σύνολο επαρκών πληροφοριών για τη χάραξη της πολιτικής τους και την κατανομή των σχετικών κονδυλίων.

Λίγο μετά την απελευθέρωση των Ιωαννίνων, σημαντική πηγή για τη διδακτηριακή κατάσταση σε 27 από τα χωριά του Ζαγορίου, αποτελεί η *Έκθεση* του Επιθεωρητή Αλέξανδρου Καθάρειου. Σύμφωνα με αυτή, από τα καλύτερα σχολικά κτίρια ήταν το νεότευκτο διδακτήριο της Λάιστας, στο οποίο στεγάζονταν το Ελληνικό, το Δημοτικό σχολείο και το Νηπιαγωγείο, η «Πασχάλειος Σχολή» στο Καπέσοβο, η οποία είχε γίνει σύμφωνα με τους κανόνες της υγιεινής και της παιδαγωγικής, τα σχολεία στο Μονοδένδρι και στα Άνω Σουδενά, καθώς και το Παρθεναγωγείο στα Κάτω Σουδενά. Όλα τα οικήματα ήταν κοινοτικά, εκτός από το

επιθυμία του να πραγματώνεται, εξαιτίας των παραπάνω καθυστερήσεων. Στα Άνω Σουδενά όμως κατόπιν των ενεργειών που έκανε ο Επιθεωρητής το Υπουργείο έστειλε αρχιτέκτονα – μηχανικό, ο οποίος συνέταξε τον προϋπολογισμό της δαπάνης για την περάτωση της εσωτερικής κατασκευής του διδακτηρίου και των εξαρτημάτων του. Γι' αυτό και εγκρίθηκε η δαπάνη των 15 χιλιάδων δραχμών από τα σχολικά κληροδοτήματα της κοινότητας. Στις περιπτώσεις που τα χρήματα προέρχονταν από κληροδοτήματα, κάποιες αρχιτεκτονικές προδιαγραφές γίνονταν σύμφωνα με την επιθυμία του ευεργέτη. Αναφερόμαστε στην περίπτωση του διδακτηρίου Βίτσας, του οποίου οπροσανατολισμός ήταν ακατάλληλος (νοτιοδυτικός), παρά την επιμονή του σχολικού αρχιτέκτονα. Βλ. γι' αυτά Δ.Β. Ντούτσης, *Εκπαιδευτική πολιτική και πράξη για την προστασία της υγείας των μαθητών μέσα από τις Εκθέσεις Επιθεωρητών: η περίπτωση της περιοχής Ζαγορίου την εποχή του Μεσοπολέμου...*ό. π., σ. 57,58.

⁹⁷⁶ Δ.Β. Ντούτσης, ό. π., σ.58 και την εκεί παραπομπή στο Ζ'.Βιβλίο *Εκθέσεων από Νοεμβρίου 1927-τέλους Μαρτίου 1929*.

⁹⁷⁷ Εμ. Λαμπαδάριος, *Σχολική Υγιεινή μετά στοιχείων παιδολογίας*, Αθήναι, Εκδοτικός Οίκος Δημητράκου Α.Ε., 1934³ σ. 107.

Δημοτικό σχολείο αρρένων και το Παρθεναγωγείο στη Βωβούσα, τα οποία λειτουργούσαν σε ιδιωτικές οικίες⁹⁷⁸.

Ξεχωριστού ενδιαφέροντος είναι επίσης οι τεκμηριωμένες πληροφορίες όπως αυτές έχουν καταγραφεί και στις υπόλοιπες *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως* στα σχολεία της εκπαιδευτικής περιφέρειας Ζαγορίου καθ' όλη τη διάρκεια του Μεσοπολέμου.⁹⁷⁹ Μέσα απ' αυτές αναδεικνύεται η για διαφόρους λόγους αρνητική εικόνα των διδακτηρίων και η ανάγκη για ανέγερση καινούργιων αλλά και για επισκευή και βελτίωση των υπαρχόντων. Αξεπέραστα εμπόδια για τη χρονική περίοδο που εξετάζουμε ήταν η εμπόλεμη κατάσταση, η επιστράτευση, η έλλειψη εργατών και έμπειρων τεχνιτών, η ύψωση των ημερομισθίων, η ασύλληπτη υπερτίμηση των υλικών οικοδομής, η υποτίμηση της δραχμής και η απουσία επαρκούς προσωπικού στις δημόσιες υπηρεσίες.

Ένα από τα προβλήματα που απαιτούσε λύση ήταν επισκευή ή ανέγερση διδακτηρίων, τα οποία είχαν καεί είτε στον πόλεμο του 1912 είτε από αμέλεια. Από τις *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως* των σχολικών ετών 1919-1923 πληροφορούμαστε ότι τα διδακτήρια που είχαν πυρποληθεί κατά τον πόλεμο βρίσκονταν στο Μακρίνο, στο Τσερνέσι και στην κοινότητα Σκαμνελίου («Σαϊτζαία Σχολή»). Για την κοινότητα Μακρίνου αναφέρεται, επίσης, ότι ιδιέθετε μέχρι το 1912 λαμπρό διδακτήριο, το οποίο κατά τον πόλεμο εκείνο κάηκε από τους Τούρκους και τους συμμάχους τους λησταντάρτες της Ρουμανικής προπαγάνδας. Δυσκολίες υπήρχαν και στο Γρεβενήτι, καθώς η εγκατάσταση σε καταλληλότερο οίκημα ήταν δύσκολη, διότι πολλές οικίες του χωριού, μεταξύ των οποίων και το μεγάλο διδακτήριο, είχαν πυρποληθεί από τους Τούρκους το 1912. Ακόμη, το δημοτικό σχολείο Δοβρινόβου διέθετε καταλληλότερο διδακτήριο με τις επισκευές που είχαν γίνει το 1915, αλλά αποτεφρώθηκε κατά τον Ιανουάριο του 1918 εξαιτίας της απροσεξίας της υπηρέτριας του σχολείου και έκτοτε στεγαζόταν σε στενόχωρο δωμάτιο. Παρομοίως, το διδακτήριο Καλωτάς είχε αποτεφρωθεί μαζί με όλα τα σχολικά έπιπλα και τις αποσκευές του δασκάλου τον Φεβρουάριο του 1920.

Ωστόσο, μέσα σε ένα τέτοιο αρνητικό κλίμα υπήρξε πρόοδος, καθώς ανεγέρθηκαν νέα διδακτήρια και έγιναν σοβαρές επισκευές και μεταρρυθμίσεις. Το σχολικό έτος 1919-1920 υπήρχαν στην περιφέρεια Ζαγορίου 68 δημοτικά σχολεία και νηπιαγωγεία. Αναφορικά με την καταλληλότητά τους, ο Επιθεωρητής τα διακρίνει σε πέντε κατηγορίες: 6 άριστα, 17 κατάλληλα, 19 ανεκτά, 6 ακατάλληλα και 9 εντελώς ακατάλληλα, τα οποία χρειαζόνταν επισκευή, για να καταστούν κάποια από αυτά ανεκτά και κάποια κατάλληλα.

Το χρονικό διάστημα 1918-1923 ανεγέρθηκαν δύο διτάξια σχολεία, στο Αληζώτ – Τσιφλίκ και στην Καλωτά, τέθηκε ο θεμέλιος λίθος στο διτάξιο Τσερνεσίου, με δαπάνες του ευεργέτη Β. Παπαγιάννη και ανοικοδομήθηκε το σχολείο Δοβρινόβου.

⁹⁷⁸ Περισσότερα βλ. στο Σπ. Εργολάβος, *Τα Ζαγοροχώρια στις αρχές του αιώνα μας*. ό. π., σ. 37.

⁹⁷⁹ Βλ. γι' αυτές αναλυτικά Δ.Β. Ντούτσας, ό. π. και ειδικά στη θεματική ενότητα: *Η διδακτηριακή κατάσταση*, σ.39-59.

Έγιναν επίσης οι προκαταρκτικές εργασίες για την ανέγερση των σχολείων στο Σκαμνέλι και στο Γρεβενήτι και ανακαινίστηκαν έξι διδακτήρια: Αγίου Μηνά, Βεσικού, Αρτισίας, Μεσοβουνίου, Τσερβαρίου και Σωποτσελίου. Ανάλογες συμπληρώσεις και επισκευές πραγματοποιήθηκαν και τα επόμενα σχολικά έτη, όποτε παρουσιαζόταν ανάγκη.⁹⁸⁰

Ένα από τα θέματα που σχετιζόταν με την ανέγερση του διδακτηρίου ήταν η επιλογή της κατάλληλης τοποθεσίας. Η επιλογή του κατάλληλου γηπέδου γινόταν από τον Επιθεωρητή, ενίοτε και με τη σύμπραξη του σχολικού αρχιτέκτονα ή του σχολιάτρου. Για παράδειγμα, από τις *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως* του σχολικού έτους 1923-1924 πληροφορούμαστε ότι στο Γρεβενήτι ο Επιθεωρητής προέβη στην καταμέτρηση του γηπέδου για την ανέγερση του διδακτηρίου και συνέταξε το σχεδιάγραμμα, το οποίο υπέβαλε μέσω του Γενικού επιθεωρητή στο Υπουργείο και ανέμενε την αποστολή του σχεδίου του διδακτηρίου και την έγκριση αρωγής του δημοσίου. Εξάλλου, σύμφωνα με τις *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως* του σχολικού έτους 1919-1923η επιλογή οικοπέδου στη Βωβούσα θα γινόταν με τη συμμετοχή του σχολιάτρου και του νομομηχανικού.⁹⁸¹

Η πληροφορία αυτή διασταυρώνεται και μέσα από τα υπό έρευνα *Πρακτικά* καθώς στο *Ημερολόγιο* της περιοδείας του Επιθεωρητή των δημοτικών σχολείων Ζαγορίου Νικ. Χρ. Παπακώστα στις 13 Ιουλίου 1919 σημειώνεται: «παρέσχεν οδηγίας περί μετασκευής και μεγεθύνσεως τοῦ διδακτηρίου ἀρρένων Βωβούσης» και στις 15 του ίδιου μήνα «μετέβη εἰς Δοβρίνοβον και παρέσχεν οδηγίας περί τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ διδακτηρίου, ἧτις θ' ἀρχίσῃ τὴν 1ην Αὐγούστου ἑ. ἑ.».⁹⁸²

Από την επιθεώρηση αυτή πέρασαν δύο χρόνια προκειμένου ο Επιθεωρητής σε συνεργασία με το μηχανικό Παπαστεργίου, ο οποίος αναπλήρωνε το νομομηχανικό Ιωαννίνων, να προβούν στην επιλογή δύο γηπέδων όπου θα αναγειρόταν το διδακτήριο της Βωβούσας. Ειδικότερα, σε *Ημερολόγιο* περιοδείας του ο Επιθεωρητής σημειώνει ότι: «Τῆ 25^ῃ Μαρτίου, ὅτε καί ἀφίκετο ὁ ἀναπληρῶν τὸν Νομομηχανικόν μηχανικός κ. Παπαστεργίου, ἐξετάσαντος τὸ ὑπὸ τῆς κοινότητος Βωβούσης δωρεάν προσφερόμενον γήπεδον διὰ τὴν ἀνέγερσιν διταξίου Διδακτηρίου Δημοτικοῦ Σχολείου εὔρομεν τοῦτο κατάλληλον» και στη συνέχεια «Τῆ 26^ῃ Μαρτίου ἐξετάσαντος τὸ ὑπὸ τῆς αὐτῆς κοινότητος δωρεάν προσφερόμενον γήπεδον διὰ τὴν ἀνέγερσιν διταξίου διδακτηρίου Νηπιαγωγείου δαπάναις τοῦ Νηπιακοῦ ἐπιμελητηρίου Μελαῖ εὔρομεν τοῦτο κατάλληλον».⁹⁸³

Παρενθέτουμε στο σημείο αυτό τις αναφορές του Επιθεωρητή στην *Ἐκθεση Επιθεωρήσεως* του σχολ. έτους 1923-1924 καθώς και στο *Βιβλίον Εκθέσεων* ἀπὸ 4 Απριλίου 1929-15 Ιουνίου 1929, στις οποίες σημειώνεται ότι οι μαθητές του δημοτικού σχολείου θηλέων και του νηπιαγωγείου Βωβούσας στεγάζονταν σε

⁹⁸⁰Βλ. γι' αυτά Δ.Β. Ντούτσας, ὁ.π.,σ.41,42.

⁹⁸¹ Ὁ. π., σ.44.

⁹⁸² Πράξη 7^η της 22^{ας} Ιουλίου 1919, σ. 20.

⁹⁸³ Πράξη 34^η της 31^{ης} Μαρτίου 1921, σ. 82.

ακατάλληλο και ετοιμόρροπο διδακτήριο. Επίσης, ότι ο Επιθεωρητής επέμενε στην ανέγερση διδακτηρίου για εθνικούς λόγους, καθώς στην περιοχή υπέβασκε η Ρουμανική προπαγάνδα. Στόχος ήταν η ανέγερση κτηρίου που θα συμπεριελάμβανε όλα τα εκπαιδευτήρια της κοινότητας. Οι κάτοικοι μάλιστα προσέφεραν δωρεάν το γήπεδο, όλα τα απαιτούμενα οικοδομικά υλικά, χρήματα και προσωπική εργασία, ενώ ο Επιθεωρητής έκανε ενέργειες προς την κυβέρνηση, ώστε να συμπληρώσει το υπόλοιπο της απαιτούμενης δαπάνης. Όμως οι προσπάθειες απέβησαν άκαρπες και στις εκθέσεις αποδίδονται ευθύνες στο αρχιτεκτονικό τμήμα του Υπουργείου Παιδείας. Παρόλο λοιπόν που υπήρχαν οι προϋποθέσεις, μέχρι τον Αύγουστο του 1940, οι μαθητές των σχολείων στεγάζονταν στο ίδιο ακατάλληλο διδακτήριο. Όπως συνάγεται από τις *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως (1939-1940)*, το εμπόδιο ήταν η απαλλοτρίωση του γηπέδου, για το οποίο υπήρχε διαφιλονικία μεταξύ Ελληνικού και Ρουμανικού σχολείου. Οι υπεύθυνοι της προπαγάνδας επιδίωκαν την κατάληψη κοινοτικού γηπέδου με σκοπό την ανέγερση νέου διδακτηρίου, καθώς και το Ρουμανικό σχολείο Βωβούσας λειτουργούσε εντός οικήματος περιορισμένου, απεριποίητου, ανθυγιεινού και ακατάλληλου⁹⁸⁴

Συνεχίζοντας την αναφορά μας στο προαναφερθέν *Ημερολόγιο περιοδείας*, ο Επιθεωρητής καταγράφει τη συνεργασία του με το νομομηχανικό και ότι προέβησαν σε απαραίτητες προεργασίες για την επίτευξη εσωτερικών μεταρρυθμίσεων σε διδακτήρια της Λάιστας και του Δοβρινόβου. (Παραθέση του σχετικού αποσπάσματος: «*Τῆ 27^η Μαρτίου ἀναχωρήσαντος ἐκ Βωβούσης μετὰ τοῦ Νομομηχανικοῦ ἦλθομεν εἰς Λάισταν ἔνθα ἐλάβομεν τὰ στοιχεῖα πρὸς καταρτισμὸν τῆς μελέτης καὶ τοῦ σχεδίου τῆς δαπάνης τῆς κοινότητος Λαΐστης κατασκευασθησομένης κλίμακος τοῦ διδακτηρίου Δημοτ. Σχολείου ἀρρένων τῆς κοινότητος ταύτης. Ἐκεῖθεν δε ἀναχωρήσαντες ἐφθάσαμεν τὸ ἑσπέρας εἰς Δοβρίνοβον*»

Τῆ 28^η Μαρτίου ἐξετάσαντος μετὰ τοῦ Νομομηχανικοῦ τὸ διδακτήριον τοῦ Δημοτ. Σχολείου Δοβρινόβου καὶ λαβόντος τὰ στοιχεῖα πρὸς καταρτισμὸν τῆς μελέτης καὶ τοῦ σχεδίου διὰ τὴν ἐσωτερικὴν διαίρεσιν καὶ κατασκευὴν αὐτοῦ ἀνεχωρήσαμεν εἰς Τσεπέλοβον, ἔνθα ἐφθάσαμεν τὸ ἑσπέρας.»)

Μετά από ένα έτος (1922) το διδακτήριο αρρένων της Λάιστας είναι νεόδμητον και «*πεπρoικισμένον μεθ' ἀπάντων τῶν ἀπαιτουμένων ἐξαρτημάτων καὶ καταλληλότατον διὰ τὴν ἐν αὐτῷ λειτουργίαν τοῦ τε Ἑλληνικοῦ σχολείου καὶ τοῦ διταξίου δημοτικοῦ Σχολείου*» σε αντίθεση με το διδακτήριο του σχολείου θηλέων το οποίο βρισκόταν σε άθλια κατάσταση.⁹⁸⁵

Στην ίδια πράξη δίνονται πληροφορίες για την κατάσταση των κοινοτικών διδακτηρίων της Κοινότητας Δρεστενίκου, όπου λειτουργούν δύο Δημοτικά

⁹⁸⁴ Στην πρώτη επιθεώρηση που γινόταν από Έλληνα Επιθεωρητή, τον Απρίλιο του 1926 (βλ. *Βιβλίον Ἐκθέσεων 1925-1926*), στο σχολείο αυτό φοιτούσαν 23 μαθητές και δύο δάσκαλοι. βλ. γι' αυτά Δ.Β. Ντούτσης, ό. π., σ.54 και τις εκεί παραπομπές.

⁹⁸⁵ Πράξη 53^η της 31^{ης} Αυγούστου 1922, σ.120.

Σχολεία. Το ένα ως διτάξιο αρρένων και το άλλο ως μονοτάξιο θηλέων, το οποίο είναι ερειπωμένο και «ού μόνον στερεΐται αύλης και σχολικού κήπου, αλλά και έσχάτως διαρραγών κατέστη επικίνδυνον διά τήν περαιτέρω έν αύτῶ φοίτησιν τῶν κορασίων». Όμως, «το διδακτήριον αρρένων εἶναι στερεόν, σχετικῶς κατάλληλον και δύναται να περιλάβη τά συγκεντρωθησόμενα ὑπερογδοήκοντα παιδιά άμφοτέρων τῶν φύλων».⁹⁸⁶

Όστόσο, σε επόμενη Πράξη του Ε.Σ. εκφράζεται διαφορετική άποψη για την κατάσταση του διδακτηρίου θηλέων από το Σχολίατρο Ζαγορίου, ο οποίος έκρινε ως κατάλληλο το προερχόμενο από δωρεά αυτό οίκημα, προκειμένου λειτουργήσει ως ξεχωριστό σχολείο θηλέων. Με την άποψη αυτή συνηγόρησε και ο Επιθεωρητής Νικ. Παπακώστας, αφού είχε προσωπική αντίληψη μετά από επίσκεψη στο χώρο.⁹⁸⁷ Εξάλλου, σύμφωνα με Ημερολόγιο περιοδείας του την 10^{ου} Σεπτεμβρίου του 1921 επιθεώρησε το διδακτήριο των Δημοτ. Σχολείων της κοινότητας Νεγάδων το οποίο χαρακτηρίστηκε από το νομομηχανικό Ιωαννίνων ως ετοιμόρροπο.⁹⁸⁸

Αντίθετα, η κοινότητα Άνω Ραβένια «κέκτηται εύρύχωρον και καταλληλότατον κοινοτικόν διδακτήριον, τήν Θωμαΐδιον Σχολήν, ως και τά άναγκαιοῦντα σχολικά ἔπιπλα...»⁹⁸⁹

Επίσης, το νηπιαγωγείο Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας), σύμφωνα με την επιθεώρηση της 5^{ης} Ιουνίου 1920, αποτελούνταν από δύο σχετικά εύρύχωρα και φωτεινά δωμάτια, από τα οποία το ένα χρησιμοποιούνταν ως αίθουσα διδασκαλίας του νηπιαγωγείου και το άλλο ως γραφείο της εφορείας των «Καλλινείων Εκπαιδευτηρίων»⁹⁹⁰.

Για την ανέγερση διδακτηρίου, όπως αναφέρθηκε, η πρώτη ενέργεια του Επιθεωρητή σε συνεργασία με το νομομηχανικό και ενίοτε το σχολίατρο, ήταν η επιλογή γηπέδου και η καταμέτρησή του.

Έτσι, ο Επιθεωρητής και ο μηχανικός Βασίλειος Καζαμίας, ο οποίος αναπλήρωνε το νομομηχανικό Ιωαννίνων καθώς και ο σχολίατρος Αναστάσιος Λιάπης⁹⁹¹,

⁹⁸⁶ Πράξη 53^η, ό. π.

⁹⁸⁷ Πράξη 70^η της 13^{ης} Δεκεμβρίου 1923, σ.166.

⁹⁸⁸ Πράξη 39^η της 30^{ης} Σεπτεμβρίου 1921, σ. 101.

⁹⁸⁹ Πράξη 23^η της 25^{ης} Ιουνίου 1920, σ.59.

⁹⁹⁰ Δ.Β. Ντούτσας, ό. π.,147 σύμφωνα με τις Έκθέσεις... 1919-1923.

⁹⁹¹ Ο Αναστάσιος Λιάπης καταγόταν από το Τσεπέλοβο και άσκησε το επάγγελμα του γιατρού στο χωριό του κυρίως, αλλά και σε όλο το Ζαγόρι. Μετά την ίδρυση της Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ζαγορίου το 1919, ο Λιάπης διορίστηκε σχολίατρος και είχε στη δικαιοδοσία του όλα τα Ζαγοροχώρια. Υπήρξε, επίσης, πρωτοστάτης για την κατασκευή κοινωφελών έργων και συνέβαλε για την ανέγερση του σχολείου αυτού. Περισσότερα βλ. στα: Κ. Λαζαρίδης, Ο γιατρός Αναστάσιος Στ. Λιάπης και το Τσεπέλοβο Ζαγοριού (Ο άνθρωπος, ο επιστήμονας, ο ὑπέροχος Τεπελοβίτης, ο εθνικός αγωνιστής, ο λόγιος, ο κοινωνικός οδηγός), Γιάννινα, Μικρή Ζαγορισιακή Βιβλιοθήκη, αριθ. 17, τυπ. Ευρ. Κ. Θεμελή, 1975 και Μάνθ. Οικονόμου, Ευεργέτες- δωρητές των χωριών του Ζαγοριού μέχρι του 1940. Μικρή συμβολή, Αθήναι 1980, σ.62.

σύμφωνα με την 52^η Πράξη, είχαν προβεί στην επιλογή γηπέδου στις 29 Ιουνίου του 1922, προκειμένου να αναγερωθεί διδακτήριο στην Κοινότητα Τσερνεσίου.⁹⁹²

Σε άλλη Πράξη του έτους 1923 σημειώνεται ότι ο ίδιος Επιθεωρητής προέβη στην εκλογή και την καταμέτρηση του γηπέδου που προοριζόταν για την ανέγερση διδακτηρίου δημοτικού σχολείου Γρεβενητίου.⁹⁹³

Μετά την εκλογή και καταμέτρηση του γηπέδου έπρεπε να ανευρεθεί το απαιτούμενο ποσό. Η εξασφάλιση της χρηματοδότησης⁹⁹⁴ απαιτούσε συχνά πολλές ενέργειες από πλευράς του Επιθεωρητή εφ' όσον η συμμετοχή του δημοσίου ήταν μικρή. Το μεγαλύτερο ποσοστό καλύπτονταν με δαπάνες των κοινοτήτων, των κληροδοτημάτων και των ευεργετών. Άλλοτε οι κάτοικοι παραχωρούσαν δωρεάν το οίκημα προκειμένου να λειτουργήσει ένα σχολείο. Για παράδειγμα στην κοινότητα Δραγαρίου το μονοτάξιο δημ. σχολείο συστάθηκε λαμβάνοντας υπόψη το ότι υπήρχε προς δωρεάν παραχώρηση διδακτήριο κατάλληλο, εφοδιασμένο με τα απαραίτητα έπιπλα.⁹⁹⁵ Συνήθως και τα οικοδομικά υλικά (ασβέστης, ξυλεία και λίθοι) διέθετε η κοινότητα όπως για παράδειγμα, συνέβη στο Γρεβενήτι σύμφωνα με την Έκθεση Επιθεωρήσεως του σχολ. έτους 1923 και για την κοινότητα Λεσινίτσας σύμφωνα με το *Ε' Βιβλίο Εκθέσεων 1926-1927*.⁹⁹⁶ Οι επισκευές και οι μεταρρυθμίσεις γίνονταν συνήθως κατά το χρόνο των θερινών διακοπών, σύμφωνα με τις οδηγίες του Επιθεωρητή. Για παράδειγμα, στους Λυγκιάδες, για τις επισκευές αυτές ο Επιθεωρητής είχε αφήσει σχεδιάγραμμα στο γραφείο του σχολείου, όπως ενημερώνει με τη σχετική *Έκθεσή του* κατά το σχολ. έτος 1923 – 1924.⁹⁹⁷

Ο Επιθεωρητής συχνά μετέβαινε ο ίδιος στα Γιάννενα προκειμένου να συναντηθεί με μηχανικούς του Υπουργείου και έκανε αναλήψεις χρημάτων από την Εθνική Τράπεζα, τα οποία στη συνέχεια τα παρέδιδε στις αρμόδιες Διοικητικές Επιτροπές Εκπαιδευτικής Πρόνοιας.⁹⁹⁸ Υπάρχουν οι εξής σχετικές αναφορές:

α) Ο Επιθεωρητής Νικ. Παπακώστας, όπως αναφέρεται στο Ημερολόγιο περιοδείας του, κατά το μήνα Ιούλιο του 1923, απομακρύνθηκε από την έδρα του για δώδεκα μέρες (12 μέχρι 23 του μηνός) με σκοπό την επιθεώρηση και τη διεκπεραίωση εργασιών που αφορούν τα διδακτήρια των κοινοτήτων Καλωτάς, Άνω Σουδενών, Μονοδενδρίου και Τσερνεσίου.

Ειδικότερα, ο Επιθεωρητής μετέβη στα Ιωάννενα για να συναντήσει στις 12 του μηνός τον αρχιτέκτονα- μηχανικό του Υπουργείου Παιδείας κ. Γ. Κωνσταντινίδη. Στις

⁹⁹² Πράξη 52^η της 9^{ης} Ιουλίου 1922, σ. 119.

⁹⁹³ Πράξη 70^η της 13^{ης} Δεκεμβρίου 1923

⁹⁹⁴ Για το θέμα αυτό της χρηματοδότησης περισσότερα βλ. εδώ, στην ενότητα: Χρηματοδότηση και συντήρηση κτιρίων.

⁹⁹⁵ Πράξη 110^η της 29 Νοεμβρίου 1927, σ. 245.

⁹⁹⁶ Βλ. Δ.Β. Ντούτσας, ό. π., σ. 60, σημ. 184.

⁹⁹⁷ Ο.π., σημ. 182.

⁹⁹⁸ Η Διοικητική Επιτροπή ήταν επταμελής για τους δήμους και πενταμελής για τις κοινότητες. Διοικούσε το Ταμείο της Εκπαιδευτικής Πρόνοιας, το οποίο ιδρύονταν σε κάθε δήμο ή κοινότητα με σκοπό την ανέγερση διδακτηρίων καθώς και την απόκτηση σχολικών επίπλων και διδακτικών οργάνων. (Βλ. Ελ. Καλαφάτη, *Τα σχολικά κτίρια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης...* ό.π., σ.214.)

14 του ίδιου μήνα παρέλαβε από το Υποκατάστημα της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος 25.000 δραχ., που χορηγήθηκαν από το Υπουργείο, για να τα παραδώσει στη Διοικητική Επιτροπή Εκπαιδευτικής Πρόνοιας Καλωτάς, με σκοπό την περάτωση του ανεγειρόμενου διδακτηρίου της κοινότητας αυτής.

Στις 15 Ιουλίου μαζί με τον προαναφερθέντα αρχιτέκτονα-μηχανικό μετέβη στα Άνω Σουδενά για τη μελέτη και τον καθορισμό της εργασίας για την εσωτερική κατασκευή και την κατασκευή των εξαρτημάτων του διδακτηρίου της κοινότητας.

Στις 16 του μηνός μετέβη στο Μονοδέντρι για τον ίδιο λόγο. Επίσης στις 17 του μηνός μετέβη στο Σωποτσέλι για τις εργασίες του εκεί διδακτηρίου.

Στις 18 και 19 του μηνός παρέμεινε στην Καλωτά για τον καθορισμό της περαιτέρω εργασίας στο ανεγειρόμενο διδακτήριο και για την παράδοση των 25.000 δραχ. στη Διοικητική Επιτροπή Εκπαιδευτικής Πρόνοιας της κοινότητας.

Στις 21 και 22 του μηνός παρέμεινε στο Τσερνέσι, προκειμένου να καθοριστούν οι εργασίες έναρξης ανέγερσης της «Παπαγιαννείου Ελληνικής Σχολής» με δαπάνες του διαμένοντος στην Αμερική Τσερνισιώτη Βασ. Παπαγιάννη.⁹⁹⁹

β) Ο ίδιος Επιθεωρητής, όπως αναφέρεται στο Ημερολόγιο περιοδείας του κατά τους μήνες Νοέμβρη και Δεκέμβρη του 1923, έκανε διαχειριστικό έλεγχο στις 23 Νοεμβρίου της Διοικητικής Επιτροπής Εκπαιδευτικής Πρόνοιας Καλωτάς για το ποσό των 25.000 δραχ. που έλαβε από το δημόσιο ως χρηματικό βοήθημα για την ανέγερση του διδακτηρίου της κοινότητας.¹⁰⁰⁰

γ) Το 1924 ο Επιθεωρητής απέσυρε από το υποκατάστημα της Εθνικής Τράπεζας το ποσό των 47.833 δραχμών, το οποίο προοριζόταν για την ανέγερση του διδακτηρίου Καλωτάς και την επισκευή των διδακτηρίων στα Άνω Σουδενά και στο Σωποτσέλι.¹⁰⁰¹

δ) Το ίδιο έτος, επίσης, παρέλαβε από το ίδιο τραπεζικό κατάστημα χρηματικό βοήθημα από το δημόσιο για την ανέγερση του διδακτηρίου στο Σκαμνέλι.¹⁰⁰²

Σε πολλές περιπτώσεις οι κοινοτικές δαπάνες ήταν αναγκαίες προκειμένου να καλύψουν την αδυναμία του κράτους να χρηματοδοτήσει εξ ολοκλήρου την ανέγερση ή τη βελτίωση γενικότερα ενός διδακτηρίου.

Έτσι, ο Επιθεωρητής στις 31 Μαΐου του 1920 «*ήμέρα Κυριακή παρέμεινεν έν Κάτω Ραβενίοις, ίνα συνεννοηθῆ μετά τῶν κατοίκων τῆς Κοινότητος περί τῆς ἀνεγέρσεως νέου διδακτηρίου δαπάναις ταύτης*». ¹⁰⁰³

Κατά την έναρξη των εργασιών παρίστατο αυτοπροσώπως και συχνά όταν έλειπε ο μηχανικός έδινε οδηγίες ακόμη και για τη διαρρύθμιση του υπό κατασκευή σχολείου, όπως συνέβη στην περίπτωση του σχολείου της Καλωτάς.¹⁰⁰⁴ Η διεκπεραίωση όλων των εργασιών απαιτούσε ακόμη και τη διήμερη παραμονή του,

⁹⁹⁹ Βλ. γι' αυτά Πράξη 67^η της 26^{ης} Ιουλίου 1923, σ.160- 161.

¹⁰⁰⁰ Πράξη 70^η της 13 Δεκεμβρίου 1923, σ.167.

¹⁰⁰¹ Πράξη 74^η της 29^{ης} Μαρτίου 1924, σ.175-176.

¹⁰⁰² Πράξη 81^η της 5 Δεκεμβρίου 1924, σ. 195.

¹⁰⁰³ Πράξη 22^α της 15^{ης} Ιουνίου 1920, σ.55.

¹⁰⁰⁴ Πράξη 71^η της 5^{ης} Ιανουαρίου 1924, σ.169.

όπως ήδη αναφέρθηκε ανωτέρω για τα διδακτήρια της Καλωτάς και του Τσερνεσίου.

Ο Επιθεωρητής συνεργαζόταν επίσης και με τη Σχολική Επιτροπή ή και με εμπειροτέχνες, όπως σημειώνει σε Ημερολόγιο περιοδείας του. Συγκεκριμένα, στις 12 Απριλίου 1924 συνεργάστηκε με τη Σχολική Επιτροπή Σωποτσελίου για την επισκευή και μεταρρύθμιση που επρόκειτο να γίνουν στο εκεί διδακτήριο. Στις 19 και 20 του ίδιου μήνα συνεργάστηκε με τη Σχολική Επιτροπή και με δύο εμπειροτέχνες για την αποπεράτωση του υπό κατασκευή νεόδμητου διδακτηρίου Καλωτάς.¹⁰⁰⁵

Οι ανεγέρσεις και επισκευές απαιτούσαν την παρουσία του και την επίβλεψη των εργασιών. Με το τελείωμα έδινε εντολή για την αποπληρωμή του εργολάβου. Για παράδειγμα σε Ημερολόγιο περιοδείας του προαναφερθέντος Επιθεωρητή αναφέρεται: «*τὴν 15 Δεκεμβρίου ἐνήργησεν ἔλεγχον ἐπὶ τῆς γενομένης ἐργασίας τοῦ ὑπὸ κατασκευὴν Διδακτηρίου Καλωτᾶς καὶ ἔδωκεν ἐντολὴν διὰ τὴν μερικὴν πληρωμὴν τοῦ ἐργολήπτου Ἀναστ. Βούρη*».¹⁰⁰⁶

Τέλος, στην 91^η Πράξη της 5^{ης} Σεπτεμβρίου 1923 σημειώνονται τα εξής: «Ο κ. Ἐπιθεωρητής ... Ὑποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ ἀπὸ τῆς 31^{ης} Ἰουλίου ἐ.ξ. μέχρι σήμερον ἀπεμακρύνθη τῆς ἔδρας του ἐπὶ 4 ἡμέρας, δι' ὑπηρεσίαν ἀφορῶσαν τὰ διδακτήρια τῆς περιφέρειας ἥτοι:

Τῆ 31^{ης} Ἰουλίου μετέβη εἰς Μονοδένδριον, ὅπως κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 17257/29-10-923 Δ/γὴν τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{ου} Ὑπουργείου ἐνεργήσῃ ἔλεγχον ἐπὶ τῆς γιγνομένης ἐπισκευῆς κ' ἐσωτερικῆς κατασκευῆς τοῦ διδακτηρίου.

Τῆ 1^{ης} Αὐγούστου μετέβη εἰς Ἄνω Σουδενά, ἵνα α') συμφώνως τῆ ὑπ' ἀριθ. 47217/31-10-923 Δ/γῆ τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{ου} Ὑπουργείου ἐνεργήσῃ ἔλεγχον ἐπὶ τῆς γενομένης ἐργασίας ἐν τῇ ἐσωτερικῇ κατασκευῇ τοῦ διδακτηρίου ἀρρένων κ' β) ἐξετάσῃ τὴν κατάστασιν τοῦ διδακτηρίου θηλέων καὶ συμφώνως τῆ ὑπ' ἀριθ. 28808/8-7-225 Δ/γῆ τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου ἀναφέρῃ, μεθ' ὃ αὐθημερόν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν.

Τῆ 6^{ης} Αὐγούστου μετέβη εἰς Σωποτσέλιον, ἵνα συμφώνως τῆ ὑπ' ἀριθ. 47217/31-10-923 Δ/γῆ τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{ου} Ὑπουργείου ἐνεργήσῃ ἔλεγχον τῆς γενομένης ἐργασίας τοῦ ἀνακαινισθέντος ἤδη διδακτηρίου Δημο. Σχολ. Σωποτσελίου κ' τῆ:

Τῆ 7^{ης} Αὐγούστου μετέβη εἰς Καλωτάν, ἵνα συμφώνως τῆ ὑπ' ἀριθ. 60317/3-1-924 923 Δ/γῆ τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{ου} Ὑπουργείου ἐξετάσῃ τῶν γενομένων ἐργασιῶν τοῦ ὑπὸ κατασκευὴν νεοδμήτου διδακτηρίου Καλωτᾶς, ὁπόθεν αὐθημερόν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν»¹⁰⁰⁷.

Τέλος, θα πρέπει να τονιστεί ο σημαντικός ρόλος του διδακτικού προσωπικού, καθώς στα περισσότερα σχολεία κατέβαλλε μεγάλες προσπάθειες για την ανέγερση, επισκευή ή συντήρηση των διδακτηρίων. Οι ενέργειες βέβαια αυτές

¹⁰⁰⁵ Βλ. γι' αυτά Πράξη 76^η της 22 Απριλίου 1924, σ.178.

¹⁰⁰⁶ Πράξη 82^η της 23^{ης} Δεκεμβρίου 1924, σ.196.

¹⁰⁰⁷ Π.Ε.Σ.Ζ, σ. 210,211.

αξιολογούνταν με θετικές παρατηρήσεις από τον Επιθεωρητή. Οι σχολικές συνθήκες ήταν καλύτερες σε όσα σχολεία υπήρχαν δάσκαλοι που ανέπτυσαν πολύπλευρη εξωσχολική δράση και είχαν τη δυνατότητα να αποσπάσουν χρήματα για το σκοπό αυτό. Οι δάσκαλοι επίσης με ενέργειές τους προσπαθούσαν να πείσουν τους κατοίκους των κοινοτήτων να ενδιαφερθούν για τις άθλιες συνθήκες στο διδακτήριο, ώστε να παρουσιάζεται ευπρόσωπο.¹⁰⁰⁸

δ. Χρηματοδότηση και συντήρηση κτιρίων

Το Ζαγόρι, αλλά και η Ήπειρος γενικότερα, σηματοδοτείται από μια άρρηκτη σχέση μεταξύ ευποίας¹⁰⁰⁹ και παιδείας καθώς η εξασφάλιση των υλικών μέσων - κυρίως από κληροδοτήματα αλλά και δωρεές ευεργετών - συνέτεινε στην ευδοκίμηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας σε εποχές μάλιστα οικονομικής δυσπραγίας. Φιλογενείς Ζαγορίσιοι της διασποράς μέσα από τις κάθε είδους παροχές τους εκδήλωσαν σε όλη τη διάρκεια του 19^{ου} και του 20^{ου} αιώνα αυτή την ευεργετική προς την παιδεία διάθεση αναπληρώνοντας το έλλειμμα της πολιτείας. Η συμμετοχή του δημοσίου στις εργασίες των διδακτηρίων ήταν πολύ μικρή. Τα πάντα σχεδόν γίνονταν με δαπάνες των κοινοτήτων, των κληροδοτημάτων και των ευεργετών.

Η κατά καιρούς συνεισφορά των ευεργετών στις εθνικές ανάγκες ήταν σημαντική και συχνά αναμενόμενη. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και το διαμορφούμενο σχολικό δίκτυο μεταβάλλονται σε ενοποιητική δύναμη του ελληνισμού, σε κιβωτούς όχι μόνο της γνώσης και προόδου, αλλά και ενσάρκωσης των εθνικών οραμάτων. Η ευαισθησία πολλών ευεργετών για τα εθνικά προβλήματα της πατρίδας τους και της Ελλάδας γενικότερα προσεγγίζει τη διάσταση του λεγόμενου « πολιτιστικού πατριωτισμού». ¹⁰¹⁰

Με βάση τα όσα σχετικά καταγράφονται στα υπό έρευνα Πρακτικά και για τη χρονική περίοδο που εξετάζουμε, καθοριστική ήταν η συμβολή των κληροδοτημάτων: *Νηπιακό Επιμελητήριο Μελά, Αναγνωστοπούλειο Κληροδοτήμα στο Πάπιγκο και Θωμαΐδειος Σχολή στα Άνω Ραβένια.*

¹⁰⁰⁸Δ.Β. Ντούτσας, ό. π., σ.56 και τις εκεί παραπομπές στις σχετικές *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως*.

¹⁰⁰⁹Για το θέμα των Ηπειρωτών ευεργετών βλ. ενδεικτικά: Στέφ.Μπέττη, *Η Ηπειρωτική Ευποία*, Ιωάννινα, Έκδοση Αγαθοεργών Καταστημάτων Ιεράς Μητροπόλεως Ιωαννίνων, 1982, Αν. Παπασταύρου, *Ηπειρώτες Εθνικοί Ευεργέτες - Ένα μοναδικό παγκόσμιο φαινόμενο (δίτομο)*, εκδ. Απειρωτών, 2010, Μάν. Οικονόμου, *Ευεργέτες-Δωρητές τῶν χωριῶν τοῦ Ζαγοριοῦ μέχρι τοῦ 1940. Μικρή συμβολή*, Ἀθήναι 1980, σ. 48 – 49.

Για το θέμα της εθνικής ευεργεσίας στη διαδικασία θεμελίωσης, οικοδόμησης και λειτουργίας των σχολικών μηχανισμών στη Ελλάδα του 19^{ου} αιώνα βλ. Αικ. Κουτουξιάδου, *Εθνική ευεργεσία και νεοελληνική εκπαίδευση (1830-1913)*, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Πολιτικής Ιστορίας και Επιστήμης, Διδακτορική διατριβή, Ἀθήνα, 2007.

¹⁰¹⁰Αικ. Κουτουξιάδου, *Εθνική ευεργεσία και νεοελληνική εκπαίδευση..* ό. π., σ. 314, 319.

A) Το ίδρυμα με την επωνυμία **Νηπιακό Επιμελητήριο Μελά** ιδρύθηκε το 1894 με την αξιοποίηση των εσόδων της περιουσίας του επιχειρηματία Βασιλείου Μελά, ο οποίος ήταν γόνος μιας από τις παλαιότερες οικογένειες της Ηπείρου. Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1819 και πέθανε στο Παρίσι το 1884. Πρόκειται για ένα ίδρυμα αφιερωμένο αποκλειστικά στην προσχολική εκπαίδευση (Νηπιαγωγεία), που ανεγείρει ή στηρίζει με αποστολές παιδαγωγικού υλικού τα εκτός Αθήνας νηπιαγωγεία, με έμφαση σ' αυτά των απομακρυσμένων περιοχών. Στην πατρίδα του ευεργέτη, την Ήπειρο, έχουν κτιστεί μέχρι σήμερα 64 σχολεία και νηπιαγωγεία, στη Μακεδονία 41, στη Δυτική Θράκη 23, στη Ανατολική Θράκη 8, στη Σερβία 3, στην Αλβανία 10 και στη Βουλγαρία 3. Παράλληλα με την οικοδομική δραστηριότητα, το ίδρυμα συνδράμει στις ανάγκες δεκάδων νηπιαγωγείων (βιβλία, αναλώσιμο υλικό για δραστηριότητες, παιχνίδια, μουσικά όργανα κ.α.), αλλά και σε υλικό υποδομής.¹⁰¹¹

Τη συμβολή του *Νηπιακού Επιμελητηρίου Μελά* απαντούμε και στην περιοχή του Ζαγορίου, όπως αυτή εμφανίζεται μέσα από τα Π.Ε.Σ.Ζ. ως εξής:

1) Το Εποπτικό Συμβούλιο στις 31 Ιανουαρίου 1920 ομόφωνα αποφασίζει την ίδρυση διτάξιου Νηπιαγωγείου στην βορειοδυτική συνοικία της Βωβούσας, το οποίο θα συντηρηθεί με δαπάνες του *Νηπιακού Επιμελητηρίου Μελά*. Ειδικότερα, αναφέρεται ότι με κατάλληλες ενέργειες της *Γενικής Διοικήσεως Ηπείρου* επιτεύχθηκε η έγκριση από το ίδρυμα, ώστε να ιδρυθεί το σχολείο αυτό αλλά και να ανεγερθεί το διδακτήριο, να επιπλωθεί και να λειτουργήσει με ετήσιο ποσό συντήρησης 5.000 δραχμών. Κατά το έτος 1919 είχαν σταλεί για το σκοπό αυτό από το *Νηπιακό Επιμελητήριο* δύο έγγραφα προς τη Γ.Δ.Η., η οποία κοινοποίησε στο Ε. Σ. αποσπάσματα από αυτά με τις υπ. αριθμ. 15997/3-11-19 και 17973/27-12-19 διαταγές της και τα οποία έχουν ως εξής: «*Α*^{ου} «*Νηπιαγωγείον Βωβούσης: ... θα ήδυνάμεθα να προβώμεν εις κάποιαν απόφασιν, πάντως ούχι περί Νηπιτροφείου, του οποίου τά έξοδα ίδια συντηρήσεως θά είναι δυσανάλογα προς τάς προσόδους μας. Έπίσης άπορρίπτεται ή ιδέα περί άναμίξεως μετά Δημοσίου διδακτηρίου. Έάν νομίζητε, ότι είναι δυνατόν να λειτουργήση Νηπιαγωγείον άπλοϋν, άφ' οϋ κτίριον παρέχεται δωρεάν προσωρινώς, όρίσατέ μας τί ποσόν θά χρειασθῆ διά τήν επίπλωσιν αύτοϋ και μισθοδοσίαν δύο Νηπιαγωγών και μιᾶς ύπηρετριάς. Πρός τούτοις, άν είναι δυνατή ή άνέγερσις Νηπιαγωγείου επί γηπέδου χορηγηθησομένου δωρεάν, άς μᾶς ύποβληθῆ σχεδιάγραμμα και προϋπολογισμός σοβαροϋ τινος άρχιτέκτονος. Τά ύποδεικνυόμενα πρόσωπα τῆς ύποεπιτροπῆς εύχαρίστως θά άναγνωρίσωμεν έν καιρῶ, άφ' οϋ είναι τῆς ήμετέρας έκλογῆς.....» Β^{ου} «δέχεται τόν προϋπολογισμόν επίπλώσεως τοϋ κ. Έπιθεωρητοϋ διά τό ποσόν δραχμών τριῶν*

¹⁰¹¹ Περισσότερα βλ. Όλ. Μιχαηλάρη- Παλαιολόγου, *Οι παιδικοί πληθυσμοί και η ένταξή τους στο σύστημα των εθνικών διεκδικήσεων(τέλη 19^{ου} – αρχές 20ού αιώνα): η περίπτωση του Νηπιακού Επιμελητηρίου Μελά*, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, 2005, διδακτορική διατριβή.

χιλιάδων διακοσίων (3.200) υπό τόν ὄρον να φροντίσωσιν ἐκεῖ περί ὄλων. Διά τήν ἐτησίαν συντήρησιν τοῦ Νηπιαγωγείου δέν δύναται να ἀναλάβῃ πέραν τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν πέντε χιλιάδων (5.000). Πρό παντός πρέπει να γείνη ἡ δέουσα ἐνέργεια, ὅπως ἐκδοθῇ Β. Διάταγμα περί τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ Νηπιαγωγείου...»¹⁰¹²

2)Μέχρι την ἀπόφαση αὐτή στη Βωβούσα λειτουργοῦσε μονοτάξιο Νηπιαγωγείο, το οποίο συντηροῦνταν με δημόσια δαπάνη. Στη συνέχεια, σύμφωνα με ἀπόφαση του Ε.Σ. στις 29 Αυγούστου 1920, αναφέρεται ὅτι το νεοιδρυθέν και με Βασ. Διάταγμα διτάξιο Νηπιαγωγείο, θα συντηρεῖται ὄχι μόνο με δαπάνες του Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελά, ἀλλά παράλληλα και το δημόσιο ταμεῖο θα συνεισφέρει 1840 δραχμές ετησίως. Αὐτό ανακοινώθηκε στο Ε. Σ. «διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 18757/11-8-920 ἐγγράφου διαταγῆς τοῦ ἐπί τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ὑπουργείου». ¹⁰¹³

3)Το διτάξιο Νηπιαγωγείο Βωβούσας «ὄπερ θέλει συντηρεῖσθαι δαπάναις του Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελά» ἀρχισε να λειτουργεῖ 1^η Σεπτεμβρίου 1920, σύμφωνα με ἀπόφαση του Ε.Σ. της 10^{ης} Οκτωβρίου 1920 .¹⁰¹⁴

4) Το Ε.Σ. με ομόφωνη ἀπόφασή του στις 23 Ἰανουαρίου 1923 και λαμβάνοντας ὑπόψη την υπ. αριθμ. 41.700 Τηλεφωνική Διαταγή του Ὑπουργείου Παιδείας χαρακτηρίζει ως Δημόσιο το διτάξιο Νηπιαγωγείο Βωβούσας «ἵνα τό Ἐπιμελητήριον χορηγῇ πρὸς λειτουργίαν αὐτοῦ τό μέχρι τοῦδε διά τήν συντήρησίν του καταβαλλόμενον ἐτησίως ἐκ 5.000 δραχμῶν χρηματικοῦ ποσοῦ καί 2) τήν ἀπό 12^{ος} ἰσταμένου μηνός Ἰανουαρίου ἐπιστολήν τοῦ προέδρου τοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελά, δι' ἧς εἰς ἀπάντησιν γνωρίζει ἡμῖν ὅτι τό Ἐπιμελητήριον εὐχαρίστως θά ἐξακολουθήσῃ παρέχον τό ἀνωτέρω χρηματικόν ποσόν, Προτείνει, ὅπως τό ἐν λόγω διτάξιον Νηπιαγωγεῖον Βωβούσας χαρακτηρισθῇ ὡς Δημόσιον...». ¹⁰¹⁵

Οι Εκθέσεις των Επιθεωρητῶν ἔχουν ἐξαιρετικό ενδιαφέρον και δίνουν συμπληρωματικές πληροφορίες για τη χρηματοδότηση των διδαστηρίων ἀπό το Νηπιακό Ἐπιμελητήριο Μελά, κατά τη χρονική περίοδο που διερευνούμε. Ἐτσι, στο Βιβλίον Εκθέσεων του σχ. ἔτους 1926-1927, καταγράφονται οι αιτήσεις που υπέβαλε ο Επιθεωρητής Ζαγορίου προς την επιτροπή του κληροδοτήματος για τη βελτίωση των διδαστηρίων Λεσινίτσας και Καμινιάς. Επίσης, σύμφωνα με τις Εκθέσεις Επιθεωρήσεως του 1919-1923, το Νηπιακό Ἐπιμελητήριο Μελά το 1922 ἀφού ἔλαβε ὑπόψη του τη δίκαιη αἴτηση των κατοίκων, ἐνέκρινε τη χορήγηση 55

¹⁰¹² Βλ. γι' αὐτά Πράξη 16^η της 31^{ης} Ἰανουαρίου 1920, σ.41-42.

¹⁰¹³ Πράξη 26^η της 29^{ης} Αυγούστου 1920, σ. 68.

¹⁰¹⁴ Πράξη 28^η της 10^{ης} Οκτωβρίου 1920, σ. 73-74.

¹⁰¹⁵ Πράξη 60^η της 23^{ης} Ἰανουαρίου 1923, σ. 147.

χιλιάδων περίπου δραχμών, με τις οποίες έγιναν επισκευές στην οικοδομή των τοίχων του διδακτηρίου Καλωτάς.

Β) Με πόρους του **Αναγνωστοπούλειου Κληροδοτήματος** συντηρούνταν τα *Καλλίνεια Εκπαιδευτήρια*, τα Δημοτικά σχολεία του Παπίγκου (Μεγάλης και Μικρής Συνοικίας). Σύμφωνα με το *Βιβλίο Εκθέσεων (από Νοεμβρίου 1927-τέλους Μαρτίου 1929)* τα σχολεία αυτά συμπεριλαμβάνονταν στα καλύτερα διδακτήρια της περιφέρειας και ανταποκρίνονταν σε όλους τους όρους της υγιεινής. Η συντήρησή τους, η μισθοδοσία των δασκάλων και η κάλυψη των σχολικών αναγκών γινόταν από το Αναγνωστοπούλειο κληροδοτήμα, αλλά και από κρατική αρωγή.¹⁰¹⁶

Ο Μιχαήλ Αναγνωστόπουλος ή Ανάγνος γεννήθηκε στο Πάπιγκο το 1837. Φοίτησε στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και το 1861 αναγορεύτηκε Διδάκτωρ της Φιλοσοφίας σε ηλικία 24 ετών. Εργάστηκε ως δημοσιογράφος στην εφημερίδα «Εθνοφύλαξ» μέσω της οποίας άσκησε οξεία κριτική στις κυβερνήσεις του Όθωνα. Μέσα από τις στήλες της εφημερίδας αυτής ξεσηκώνει άρχοντες και λαό για την ενίσχυση της Κρητικής επανάστασης που ξεσπά. Σ' αυτόν τον αγώνα γνωρίζεται με τον Αμερικανό Φιλέλληνα Samuel G. How του Ινστιτούτου Τυφλών PERKINS της Βοστώνης των ΗΠΑ, ο οποίος είχε έρθει στη Ελλάδα για να βοηθήσει τον αγώνα των Κρητών.

Ο How αναγνωρίζοντας τα προσόντα του, τον καλεί στην Αμερική. Το 1867 φτάνει στην Βοστώνη. Διδάσκει στο Ινστιτούτο PERKINS τους τυφλούς σπουδαστές. Συνδέεται πιο στενά με τον προστάτη του, καθώς νυμφεύεται την κόρη του. Όταν ο How φεύγει από τη ζωή, αναλαμβάνει τη διεύθυνση του Ιδρύματος και δραστηριοποιείται ιδρύοντας τυπογραφείο για τους τυφλούς και εγκαινιάζοντας νέες εκπαιδευτικές μεθόδους. Αναγνωρίζεται και από την Αμερικανική Κυβέρνηση και στέλνεται ως εκπρόσωπός της σε διεθνή συνέδρια.

Το 1888 με δικές του δαπάνες χτίζεται καινούργιο Σχολείο και στη Μικρή συνοικία απ' όπου και καταγόταν. Το 1900 κατέθεσε 5.000 χρυσές λίρες και 40.000 δολάρια ώστε να λειτουργούν τα δυο σχολεία και να πληρώνονται οι δάσκαλοι. Τα σχολεία, σε μνήμη της μητέρας του Καλλίνας, ζήτησε να ονομαστούν «Καλλίνεια Σχολεία». Ο ίδιος όρισε τετραμελή Επιτροπή καθώς και τον τρόπο που θα διαχειρίζονται το Κληροδοτήμά του.

¹⁰¹⁶ Στην ίδια κατηγορία, επίσης, οι Επιθεωρητές τοποθετούσαν την «Πασχάλειο Σχολή» στο Καπέσοβο, η οποία είχε κτισθεί με δαπάνες των ευεργετών Πασχάλη. Στα μεγαλοπρεπή διδακτήρια της περιφέρειας ανήκε και η Ριζάρειο Σχολή στο Μονοδένδρι. Το οίκημα, προερχόταν από το κληροδοτήμα των Ριζάρηδων και ανταποκρινόταν πλήρως στις προδιαγραφές της υγιεινής και απαιτήσεις της παιδαγωγικής. Βλ. γι' αυτά: Δ.Β. Ντούτσης, *Εκπαιδευτική πολιτική και πράξη για την προστασία της υγείας των μαθητών μέσα από τις Εκθέσεις Επιθεωρητών : η περίπτωση της περιοχής Ζαγορίου την εποχή του Μεσοπολέμου ...ό. π., σ. 66,67 και τις εκεί παραπομπές στις Εκθέσεις Επιθεώρησης.*

Ο Μιχαήλ Αναγνωστόπουλος πέθανε στο Turnu Severin της Ρουμανίας όπου, μετά από μεγάλη περιοδεία στην Ελλάδα και τη Βουλγαρία, επισκεπτόταν τις Ελληνικές κοινότητες και έδινε διαλέξεις.¹⁰¹⁷

Οι σχετικές με το *Αναγνωστοπούλειο Κληροδότημα* αναφορές στα Π.Ε.Σ.Ζ. έχουν ως εξής:

1. Το Ε. Σ. στις 28 Φεβρουαρίου 1919 κατόπιν πρότασης του Επιθεωρητή των Δημοτικών Σχολείων Ζαγορίου Νικ. Χρ. Παπακώστα, ενέκρινε την μετάθεση Μιχαήλ Παπαθανασίου, λόγω της διαγωγής του και του διορισμού του κατόπιν παραβίασης των όρων της διαθήκης, στο διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο των Καλλινείων Εκπαιδευτηρίων Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας), από το σχολείο αυτό στην κενή θέση του πλήρους Δημοτικού Σχολείου Άνω Ραββενίων.

Πιο αναλυτικά καταγράφονται τα εξής σχετικά: «...Το ζήτημα όμως της διαγωγής του έν λόγω διδασκάλου έγνετο γνωστόν πρός τό επί της Παιδείας Σόν Υπουργεῖον καί διά της υπ' αριθ. 88 από 11 Ιουνίου π.ξ. αναφορᾶς της έφορείας τῶν Καλλινείων εκπαιδευτηρίων, ὅπερ διεθίβασε ταύτην πρός τόν κ. Γεν. Επιθεωρητήν της 12^{ης} εκπαιδευτικῆς περιφερείας. Τότε ὁ κ. Γενικός Έπιθεωρητής μεταβάς εἰς Πάπιγκον ἐνήργησε ἀνακρίσεις· ἐκθέτων δέ τήν κατάστασιν, ἧς ἀντίληψιν ἔσχε, πρός τό Σόν Υπουργεῖον διά τοῦ υπ' αριθ. 263 της 26^{ης} Νοεμβρίου 1918 ἐγγράφου του, ἐπιρρίπτει πρό παντός τήν εὐθύνην εἰς τόν Μιχαήλ Παπαθανασίου, χαρακτηρίζει αὐτόν φιλεριν καί ὑβριστήν καί ἀποφαίνεται ὅτι οὐ μόνον διωρίσθη παρά τήν διαθήκην τοῦ ἰδρυτοῦ τῶν Σχολείων Παπίγκου, ἀλλά καί ὅτι ἡ ἀποκατάστασις της γαλήνης ἐν τοῖς Σχολείοις τούτοις ἐξαρτᾶται ἐκ της μεταθέσεως αὐτοῦ. Ἦδη δε ὅτε τό Πάπιγκον περιελήφθη εἰς τήν ἐκπαιδευτικήν περιφέρειαν Ζαγορίου, ὁ κ. Εἰσηγητής λαβών υπ' ὄψει πάντα τά ἀνωτέρω προτείνει τήν μετάθεσιν τοῦ Μιχαήλ Παπαθανασίου ἐκ τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τῶν Καλλινείων εκπαιδευτηρίων Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας) εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ πλήρους Δημοτικοῦ Σχολείου Ἄνω Ραββενίων»¹⁰¹⁸.

2. Το επόμενο όμως σχολικό έτος το Ε. Σ., δηλαδή στις 20 Νοεμβρίου 1920, ενέκρινε το διορισμό του Δημοδιδάσκαλου Στέφανου Λαζαρίδη στο διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας) μετά από έγγραφη παράκληση των Εφόρων των Καλλινείων Εκπαιδευτηρίων καθώς και την αίτηση του ίδιου του δάσκαλου.¹⁰¹⁹

¹⁰¹⁷ Περισσότερα για τη ζωή και το έργο του Μιχαήλ Αναγνωστόπουλου βλ. Frank Benjamin Sanborn (μετάφραση και φιλολογική επιμέλεια Γ. Χ. Χριστοδούλου), *Μιχαήλ Αναγνωστόπουλος: ο εκ Παπίγκου Ζαγορίου Ιωαννίνων φιλόδοξος ευεργέτης της ανθρωπότητας*, Ιωάννινα 2003, Ι. Γ. Παπαϊωάννου, *Το Πάπιγκο – Ένα από τα ωραιότερα χωριά του Ζαγορίου*, Πάπιγκο 1994, Α' τόμος, σ. 137, 138.

¹⁰¹⁸ Βλ. γι' αυτά Πράξη 3^η της 28^{ης} Φεβρουαρίου 1919, σ. 12, 13. Να διευκρινισθεί ότι η Εκπαιδευτική Περιφέρεια Ζαγορίου ιδρύθηκε στις 30 Οκτωβρίου 1918, ενώ το Πάπιγκο από τη απελευθέρωση μέχρι τότε ανήκε στην Εκπαιδευτική Περιφέρεια Κονίτσης.

¹⁰¹⁹ Πράξη 30^η της 20^{ης} Νοεμβρίου 1920, σ. 75.

3. Όμως και ο διορισμός αυτός ήταν παράτυπος εφόσον στην επόμενη συνεδρία της 21^{ης} Δεκεμβρίου 1920 το Ε.Σ. ενέκρινε την οριστική μετάθεση του Στεφ. Λαζαρίδη από το Δημοτικό Σχολείο Παπίγκου (Μεγάλης συνοικίας) στο Δημοτικό Σχολείο Μπάγιασκατόπιν του υπ. αριθ. 220 εγγράφου της Εφορείας των Καλλινείων Εκπαιδευτηρίων Παπίγκου, «*δι' οὗ αὕτη παρακαλεῖ, ὅπως ἀντικαταστή..*» αλλά και «*κατ' αἴτησίν του καί διότι ἡ ἐν Παπίγκῳ ὑπηρεσία του προσκρούει εἰς τόν διέποντα τὰ Καλλίνεια Ἐκπαιδευτήρια κανονισμόν*». Όπως αναφέρεται ο δημοδιδάσκαλος Στεφ. Λαζαρίδης ήταν συγγενής με ένα μέλος της Εφορείας των Καλλινείων Σχολείων.¹⁰²⁰

4. Φαίνεται πως οι πόροι του Κληροδοτήματος δεν ήταν πάντα επαρκείς για την κάλυψη των αναγκών των σχολείων. Συγκεκριμένα, το Ε.Σ. στη συνεδρία της 29 Αυγούστου 1920 αποφάσισε την κατάργηση των δύο μονοτάξιων Νηπιαγωγείων Παπίγκου (Μεγάλης και Μικρής συνοικίας) «*διότι ἡ ἀνεπάρκεια τῶν πόρων τοῦ Ἀναγνωστοπουλείου κληροδοτήματος, δι' ὧν ἀμφοτέρω ὡς ἀνήκοντα εἰς τὰ Καλλίνεια Ἐκπαιδευτήρια Παπίγκου συνετηροῦντο, δέν ἐπιτρέπει τήν περαιτέρω λειτουργίαν αὐτῶν*».

Ἄξια παρατήρησης κατά τη συνεδρία αυτή είναι και η εξής πρόταση του Επιθεωρητή: «*ἐάν ποτε ἤθελαν πλεονάσει οἱ πόροι τοῦ ὡς εἴρηται Ἀναγνωστοπουλείου κληροδοτήματος, προτιμότερος θά ἦτο ὁ διορισμός δημοδιδασκαλίσσης εἰς τό διτάξιον μεικτόν Δημοτικόν Σχολεῖον Μεγάλης συνοικίας Παπίγκου (ὄπερ ἤδη ἐλλείπει πόρων λειτουργεῖ ὡς μονοτάξιον), ἥτις πρὸς τοῖς ἄλλοις θά ἐδίδασκε καί τὰ ἐργόχειρα εἰς τὰ θήλεα*».¹⁰²¹

5. Στην 37^η Πράξη υπάρχει επίσης μια αναφορά στα Καλλίνεια σχολεία. Το Ε.Σ. αποφάσισε τη μετάθεση του Μιχ. Πέτσα Γ/βαθμίου Δημοδιδ/λου από το Διτάξιο Μεικτό Δημοτ. Σχολείο Αρτσιστής, όπου τοποθετήθηκε ως υπεράριθμος, στο Διτάξιο Μεικτό Δημοτ. Σχολείο Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας), λαμβάνοντας υπόψη «*τάς ὑπ' ἀριθμ. 10 καί 11 ἀναφοράς τῆς Ἐφορείας τῶν Καλλινείων Ἐκπαιδευτηρίων Παπίγκου, δι' ὧν αἰτεῖται τόν διορισμόν δημοδιδασκάλου εἰς τό ἀργοῦν Διτάξιο Μεικτόν Δημοτ. Σχολεῖον Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας) καθ' ὅτι καί ὁ ὁ μόνος ὑπηρετῶν Δημοδιδ/λος ἐν τῷ Σχολείῳ τούτῳ ἐστρατεύθη*».¹⁰²²

6. Στην 57^η Πράξη της 10^{ης} Νοεμβρίου 1922 ο Επιθεωρητής Νικ. Χρ. Παπακώστας προτείνει – και το Ε.Σ. αποφασίζει - την μετάθεση του Δημοδ/λου Στεφάνου Λαζαρίδου από Δημ. σχολείο Παπίγκου, επειδή ήταν συγγενής με ένα μέλος της Εφορείας των Καλλινείων Εκπαιδευτηρίων, ως εξής: «*...λαθῶν ὑπ' ὄψιν ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 55 πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ζαγορίου ἐγένετο πρότασις περὶ*

¹⁰²⁰ Βλ. γι' αυτά Πράξη 31^η της 21^{ης} Δεκεμβρίου 1920, σ.78.

¹⁰²¹ Πράξη 26^η της 21^{ης} Δεκεμβρίου 1920, σ.67,68.

¹⁰²² Πράξη 37^η της 28^{ης} Ιουνίου 1921, σ.94.

υποβιβασμοῦ τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Παπίγκου (μεγάλης Συνοικίας), τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὰ Καλλίνεια Ἐκπαιδευτηρία Παπίγκου καὶ συντηρουμένου δαπάναις τοῦ Ἀναγνωστοπούλειου Κληροδοτήματος, εἰς μονοτάξιον τοιοῦτο Προτείνει τὴν μετάθεσιν τοῦ Δημοδ/λου Στεφάνου Λαζαρίδου ἐκ τοῦ Σχολείου τούτου εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἄνω-Ῥαβενίων, καθ' ὅτι μόνος αὐτός ἐκ τῶν ἐν τῷ Σχολείῳ τούτῳ Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας) ἀποκλείεται ὑπὸ ῥητῆς διατάξεως τοῦ διέποντος τὰ Καλλίνεια κανονισμοῦ, ὡς τυγχάνων συγγενῆς τοῦ Παν. Πρωτοσυγγέλου, μέλους τῆς Ἐφορείας τῶν ὡς εἴρηται ἐκπαιδευτηρίων, νά ὑπηρετῇ ἐν τῷ ὑποβιβαζομένῳ σχολείῳ». ¹⁰²³

7. Τὴν μεγάλη ανεπάρκεια τοῦ Ἀναγνωστοπούλειου Κληροδοτήματος δηλώνει καὶ ἡ 74^η Πράξις τῆς 29^{ης} Μαρτίου 1924, ὅπου σε αἴτηση τῶν δασκάλων τονίζεται ἡ ἀφόρητη κατάστασις λόγω τῆς καθυστέρησης τῶν αποδοχῶν τους. Αναφέρεται ἐπίσης πλήρης ἀδυναμία πληρωμῆς τῶν δασκάλων καὶ ἡ ἀνέχεια τοῦ ταμείου τοῦ να συντηρήσῃ τὸ μονοτάξιον δημ. σχολεῖο τῆς Μικρῆς Συνοικίας.

(Παράθεσις σχετικοῦ αποσπάσματος: «...Λαβόντες ὅθεν ὑπ' ὄψιν 1) τὸν ἀνωτέρω ἀριθμὸν τῶν φοιτούντων μαθητῶν 2) ὅτι ἀπὸ τῆς 16 Δεκεμβρίου π.ἔ. καθυστεροῦνται αἱ ἀποδοχαὶ τῶν διδασκάλων τῆς κοινότητος ταύτης δι' ἀνεπάρκειαν πόρων ὡς ομολογεῖ ὁ Ταμίας τῆς Ἐφορείας τῶν Ἐκπαιδευτηρίων τούτων 3) τὴν ἀπὸ 11 λήγοντος μηνὸς Μαρτίου αἴτησιν τῶν δημοδιδασκάλων Παπίγκου διεκτραγωδούντων τὴν ἀφόρητον κατάστασιν λόγω τῆς καθυστέρησης τῶν ἀποδοχῶν των καὶ 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 10481/21-3-24 τηλεγρ. Διαταγὴν τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ὑπουργείου ἔχουσαν οὕτω: «Ἐφ' ὅσον κληροδότημον ἀνεπαρκῆς δημόσιον ταμεῖον ἀδυνατεῖ νὰ συντηρήσῃ καὶ Σχολεῖον ὑφιστάμενον παρανόμως ἐλλείψει ἀριθμοῦ μαθητῶν ὅθεν μεριμνήσατε διὰ τοποθέτησιν (εἰς ἄλλην θέσιν) διδασκάλου (Παπίγκου Μικρᾶς Συνοικίας), Προτείνομεν τὴν δι' ἐξαιρετικούς λόγους μετάθεσιν τοῦ Εὐλαμπίου Γκωλέτση Δημοδιδασκάλου τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Παπίγκου (Μικρᾶς Συνοικίας) εἰς τὴν ἄρτι κενωθεῖσα θέσιν τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Νεγάδων ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος δημοδιδασκάλου τοῦ Σχολείου τούτου Γεώρ. Σωτήρη». ¹⁰²⁴

7. Στὴν 93^η Πράξις τῆς 29^{ης} Οκτωβρίου 1925 «Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον ... Ἐγκρίνει τὴν μετάθεσιν τοῦ Μιχ. Πέτσα δημοδ/λου, δι' ἐξαιρετικούς λόγους ἐκ τοῦ Διταξίου Μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Παπίγκου εἰς τὴν ἄρτι κενωθεῖσαν θέσιν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μεσοβουνίου, καθ' ὅτι οὗτος, ὡς ἐξ ἀναγνωρίσεως προερχόμενος δὲν δύναται κατὰ τὸν Κανονισμόν τῶν Καλλινείων Ἐκπαιδευτηρίων Παπίγκου νὰ ὑπηρετῇ ἐντός Σχολείοις τούτοις, τοῦ κανονισμοῦ ἀπαιτοῦντος τὸν διορισμὸν τῶν δημοδιδασκάλων πτυχιούχων». ¹⁰²⁵

¹⁰²³ Π.Ε.Σ.Ζ. σ. 138.

¹⁰²⁴ Πράξις 74^η τῆς 29^{ης} Μαρτίου 1924, σ. 174.

¹⁰²⁵ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 213.

Γ) Σύμφωνα με τα Π.Ε.Σ.Ζ. η **Θωμαΐδειος Σχολή** ανήκε στην κοινότητα Άνω-Ραβενίων και ήταν ένα ευρύχωρο και καταλληλότατο κοινοτικό διδακτήριο με τα απαραίτητα σχολικά έπιπλα. Παρουσίαζε, επίσης, αύξηση του αριθμού των μαθητών. «...Η Σχολή αυτή έχει προικοδοτηθῆ διά κληροδοτήματος ἐξήκοντα ὡς ἔγγιστα χιλιάδων ἑλληνικῶν δραχμῶν ὑπὸ τοῦ ἐν Ρουμανίᾳ διαβιώσαντος ἀειμνήστου γόνου τῆς ῥηθείσης Κοινότητος Εὐθυμίου Θωμαΐδη». ¹⁰²⁶

Ο Ευθύμιος Θωμαΐδης γεννήθηκε το 1815 στα Άνω Ραβένια και σε νεαρή ηλικία ταξίδεψε στο Βουζαίο της Ρουμανίας. Χάρη στην εργατικότητα του απέκτησε αξιόλογη περιουσία, μέρος της οποίας διέθεσε για κοινωνικούς σκοπούς, τόσο στην πόλη όπου έζησε, όσο και στη γενέτειρα του. Από τους όρους της Διαθήκης που αφορούσαν το χωριό του αναφέρουμε τα εξής:

- α) Διέθεσε 115.000 νέα γρόσια Ρουμανίας στο Δήμο Άνω Ραβενίων της επαρχίας Βελλάς, τα οποία κατατέθηκαν στην Εθνική Τράπεζα Αθηνών και απ' αυτά και τα τοκομερίδια αυτών όριζε τη συντήρηση ενός σχολείου στο Δήμο Άνω Ραβενίων.
- β) Διέθεσε 15.000 γρόσια για την οικοδομή της Σχολής την [Θωμαΐδιο Σχολή](#), σύμφωνα με σχέδιο που έστειλε ο ίδιος, και έτσι χτίστηκε αξιόλογο οικοδόμημα που λαμπρύνει τα Άνω Ραβένια, τα εγκαίνια του οποίου έγιναν το 1896,
- γ) Η Διαθήκη περιείχε και όρους διανομής χρημάτων σε φτωχούς κατοίκους και κυρίως σε άπορα κορίτσια.

Η Σχολή άρχισε να λειτουργεί από το 1896 και μέχρι το 1913. Η Εφορευτική της κοινότητας, εκτός από το δημοτικό με 4 τάξεις, ίδρυσε Ελληνικό σχολείο (Σχολαρχείο) με 3 τάξεις, ιδιαίτερο παρθεναγωγείο και οικοκυρική σχολή για τα μεγάλα κορίτσια. Από το 1913 και στη συνέχεια εφαρμόστηκε το πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας, δηλαδή η λειτουργία του Δημοτικού σχολείου με 6 τάξεις. Κατά το έτος 1966-67 ιδρύθηκε και νηπιαγωγείο που λειτούργησε για μια δεκαετία περίπου. Πάνω από την κύρια είσοδο του σχολείου, στο αέτωμα, υπάρχει η παρακάτω κτητορική επιγραφή:

ΘΩΜΑΪΔΕΙΟΣ+ ΣΧΟΛΗ

ΤΟΔΕ ΤΟ ΚΑΤΟΙΚΗΤΗΡΙΟΝ ΤΩΝ ΜΟΥΣΩΝ ΙΔΡΥΘΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΕΙΤΑΙ ΑΝΑΛΩΜΑΣΙ ΤΟΥ ΕΝ ΒΟΥΖΑΙΩ ΤΗΣ ΡΩΜΑΝΙΑΣ ΔΙΑΤΕΛΟΥΝΤΟΣ ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΔΟΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΓΕΝΟΥΣ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΟΥ ΗΜΩΝ ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΘΩΜΑΪΔΟΥ ΑΠΟΓΟΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ ΔΕ ΤΟΥ ΚΑΛΑ ΖΗΛΟΥΝΤΟΣ ΠΕΤΡΟΥ Δ. ΖΙΑΚΑ. ΤΗ Ε΄ ΜΑΡΤΙΟΥ ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΕΤΟΥΣ 1890.

¹⁰²⁶ Πράξη 23^η της 25^{ης} Ιουνίου 1920, σ.59.

Η Σχολή αυτή διέθετε γραφείο με πλούσια βιβλιοθήκη και εποπτικά μέσα, έναν προθάλαμο, δύο ευρύχωρες και ευάερες αίθουσες διδασκαλίες, κατοικία για το δάσκαλο και υδατοδεξαμενή.¹⁰²⁷

Δ) Στην 67^η Πράξη και στο Ημερολόγιο του Επιθεωρητή όπως αυτό καταγράφεται εδώ, διαβάζουμε, εκτός των άλλων: «...Τῆ 21^η καὶ 22^α παρέμεινεν ἐν Τσερνεσίω πρὸς καθορισμὸν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐργασίας διὰ τὴν ἀνέγερσιν διταξίου διδαστηρίου τῆς κοινότητος ταύτης, τῆς Παπαγιαννείου Ἑλληνικῆς Σχολῆς, τῆς ἀνεγειρομένης δαπάναιστοῦ ἐν Ἀμερικῇ διαμένοντος Τσερνεστώτου Βασ. Παπαγιάννη ...»¹⁰²⁸

Ο Βασίλειος Παπαγιάννης είχε ξενιτευτεί για δεκαπέντε χρόνια στη Ρουμανία και την Αμερική. Επιστρέφοντας στην πατρίδα του και επειδή το σχολείο του ήταν ετοιμόρροπο, πρόσφερε το χρηματικό ποσό των 300.000 δραχμών για την ανέγερση του σχολείου, με τον όρο να μην επιβαρυνθεί με πρόσθετες δαπάνες. Η οικοδομή όμως η οποία έγινε σύμφωνα με σχέδια μηχανικού από τα Ιωάννινα, κόστισε επιπλέον 40.000 δραχμές, ποσό που η κυβέρνηση αρνούσαν να πληρώσει και το απαιτούσε από το δωρητή!¹⁰²⁹

Επομένως, τα χρήματα από τα κληροδοτήματα σε συνδυασμό με κοινοτικούς και κρατικούς πόρους συνετέλεσαν στη βελτίωση πολλών διδαστηρίων, ώστε να καταστούν κατάλληλα.

Στις *Εκθέσεις Επιθεώρησης* τα κληροδοτήματα που καταγράφονται είναι τα εξής: Δρεστενίκο (κληροδοτήμα στην Τράπεζα της Ανατολής), Τσερνέσι (ανέγερση διδαστηρίου με δαπάνες του Βασίλειου Παπαγιάννη), Τσερβάρι (διδαστήριο που προερχόταν από το κληροδοτήμα του Αποστόλου Σολωμού, ο οποίος είχε αποκτήσει μεγάλη περιουσία από το εμπόριο στη Σμύρνη και τη Θεσσαλονίκη. Ένα μέρος από τα χρήματα το διέθεσε για την ανέγερση Παρθεναγωγείου στο Τσερβάρι), Τσεπέλοβο (κληροδοτήμα Πετρινού και δωρεά της οικογένειας Δούμα), Στολοβό (κληροδοτήμα Κάπρα και κληροδοτήμα Αναγνωστοπούλου), Σκαμνέλι (το διδαστήριο είχε κληροδοτηθεί από τον Αστερινό Σαγιάννο, ενώ υπήρχαν και τα κληροδοτήματα Ζαράλη και Ανδρέα Γαλάνη), Νεγάδες (κληροδοτήμα Τσολάκη. Ειδικότερα, ο Επιθεωρητής αναφέρεται στην Αγγελική Τσολάκη, η οποία με διαθήκη της το 1861 άφησε όλη της την περιουσία στην εκκλησία και το σχολείο), Μακρίνο (κληροδοτήμα Καφασίδου. Πρόκειται για τον Χριστόδουλο Καφασίδη, ο οποίος είχε διαθέσει χρήματα για τη συντήρηση του σχολείου της κοινότητας), Βίτσα (ανέγερση διδαστηρίου με δαπάνες του Φίλιππου Βριζόπουλου), Ζωνδήλα (το διδαστήριο

¹⁰²⁷ Εκτενέστερα για το Θωμαΐδειο κληροδοτήμα βλ. Χαρίλ. Κ. Τσολάκης, *Τα Άνω Ραβένια. Ιστορικά, γεωγραφικά και λαογραφικά στοιχεία*, Αθήνα Ιούλιος 1969, σ.49-57, όπου και απόσπασμα της διαθήκης του, Μάνθ. Οικονόμου, *Ευεργέτες-Δωρητές των χωριών του Ζαγοριού μέχρι του 1940. Μικρή συμβολή*, Αθήνα 1980, σ. 14 και Θαν. Χ. Βακάλης *Τα Άνω Ραβένια και τα Δυτικότερα Ζαγοροχώρια. Ιστορία, Πολιτισμός, Θεσμοί, Λαογραφία*, Αθήνα Εκδόσεις Μίλητος, 2003.

¹⁰²⁸ Πράξη 67^η της 26^{ης} Ιουλίου 1923, σ. 161.

¹⁰²⁹ Εφημ. «Ελευθερία», αριθ. 316, 13 Δεκεμβρίου 1926, σ. 2.

θηλέων ήταν δωρεά του Γεωργίου Συλλάβου, ενώ το διδακτήριο αρρένων είχε κτιστεί με δαπάνες του ζεύγους Τασούλα και Ευφροσύνης Στάθη), Φραγγάδες (από τόκους κληροδοτήματος είχαν γίνει επισκευές και εργασίες στο σχολείο), Άνω Ραβένια («Θωμαΐδειος Σχολή» που είχε κτισθεί με δαπάνες του Ευθυμίου Θωμαΐδη), Άνω Σουδενά (το σχολείο αρρένων είχε πόρους από τα κληροδοτήματα του Δημητρίου Λαζάρου ή Σκορδάνη, του Παναγιώτη Λαζαρά, του χατζή-Καλλινίκου, ηγουμένου της μονής Ευαγγελίστριας και του Σπυρίδωνα Πριμηκύρη. Το σχολείο θηλέων λειτουργούσε από το κληροδοτήμα της Ελένης Τζιοβάνη ή Ζωρδούμη και υπήρχε για αυτό ιδιαίτερο κτήριο το οποίο αργότερα κατείχε η Λαμπριάδειος Οικοκυρική Σχολή), Δοβρά (τόκοι του κληροδοτήματος που υπήρχε δεν είχαν αποδοθεί στην Διδακτηριακή Επιτροπή, διότι η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ζήτησε την συγκατάθεση των Εφοροεπιτροπειών Δοβράς και Ιωαννίνων), Κουκούλι (το διδακτήριο είχε επισκευασθεί με δαπάνες του ευεργέτη Ευγένιου Πλακίδα και το 1937 ήταν υπό κατασκευή το νέο κτήριο με έξοδα του Στέφανου Κουτούζη, από άλλα κληροδοτήματα και την κοινότητα), Δόλιανη (το κτήριο κατέστη κατάλληλο με τροποποιήσεις που έγιναν με τη βοήθεια του Νικολάου Χατζόπουλου και με τη φροντίδα των αδελφών Παπαγιαννόπουλου).¹⁰³⁰

ε. Θερινά σχολεία

Μια ιδιαιτερότητα της περιοχής που ήταν σε σχέση με τις μετακινούμενες ομάδες των Σαρακατσάνων ήταν τα θερινά σχολεία, τα οποία λειτουργούσαν από τις αρχές της Άνοιξης έως τον Αύγουστο για να πηγαίνουν τα παιδιά του τσελιγκάτου. Μέχρι να εγκατασταθούν μόνιμα στους οικισμούς του Ζαγορίου η εκπαίδευσή τους προσανατολιζόταν κυρίως στην απόκτηση δεξιοτήτων και τεχνικών γνώσεων που σχετίζονταν με την κτηνοτροφία και τη διαχείριση του νομαδικού βίου. Ενδιαφέρον έχει η σχετική μελέτη – διατριβή της Θεοπούλας Ανθογαλίδου, όπου αντικείμενό της είναι η θέση και ο ρόλος της εκπαίδευσης μέσα στο πλέγμα των σχέσεων που οροθέτησαν ιστορικά την κοινωνική οργάνωση αυτών των νομάδων κτηνοτρόφων¹⁰³¹.

Επίσης, στη διατριβή του Β. Δαλκαβούκη καταγράφονται ενδιαφέρουσες συνεντεύξεις για τη σχέση των Σαρακατσάνων με τους εκπαιδευτικούς μηχανισμούς, απ' όπου αναδεικνύεται ότι αυτή είχε μάλλον χρηστικό ή περιστασιακό χαρακτήρα καθώς αφορούσε αφ' ενός μεν πρωτίστως τις οικογένειες των τσελιγκάδων, απ' όπου

¹⁰³⁰ Βλ. γι' αυτά Δ.Β. Ντούτσας, *Εκπαιδευτική πολιτική και πράξη για την προστασία της υγείας των μαθητών μέσα από τις Εκθέσεις Επιθεωρητών ...ό. π.*, σ.64-66 και τις εκεί παραπομπές στις *Εκθέσεις Επιθεωρήσεων*.

¹⁰³¹ Θ. Ανθογαλίδου, *Παραδοσιακή εκπαίδευση. Αναπαραγωγή και εξέλιξη (η περίπτωση των Σαρακατσαναίων της Ηπείρου)*, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Γιάννενα 1986.

θα προέκυπταν οι διάδοχοι επικεφαλής των τσελιγκάτων, αφ' ετέρου γινόταν στο περιθώριο της κτηνοτροφικής δραστηριότητας, στο χρόνο και το χώρο ανάπαυλας από την εργασία.

Σε μία από αυτές διαβάζουμε: «... Οι Ζαγορίσιοι σε κάθε χωριό, όταν έβλεπαν το σχολείο τους, έτσι έλεγαν: "να το κάνουμε θερινό. " Ήταν τα βλαχόπουλα. Ήταν πολλά παιδιά. Και το πρώτο σχολείο που έγινε ήταν του Κουκουλίου και μετά του Βραδέτου. Όχι γιατί πονούσαν να μάθουν τα παιδιά των Σαρακατσιαναίων, αλλά για να μην καταργηθεί το σχολείο και τα 6-7 παιδιά που ήταν, των γηγενών, αναγκαστούν να φύγουν. Όχι από καλή καρδιά. Γιατί δεν έγινε σχολείο στη Βίτσα που ήταν 30 βλαχόπουλα π' κάθονταν απάνω χωρίς να μαθαίνουν γράμματα; Αδιαφόρησαν εκεί. Άρα υπήρχε ιδιοτέλεια. Το ίδιο έγινε και στο Τσεπέλοβο και αλλού. Και γιατί θα φεύγαν οι δάσκαλοι αν καταργούνταν το σχολείο. Στο χωριό μας ήταν ο Λαζαρίδης δάσκαλος. Όταν θα καταργούνταν το σχολείο θα 'φευγε. Ήταν όμως Κουκουλιώτ(η)ς. Το ίδιο στο Τσεπέλοβο ο Γιαννακός ή στο Βραδέτο ο άλλος. Γιατί δεν έγινε στο Σκαμνέλι που ήταν βλαχόπουλα τόσα και τόσα έξω απ' το χωριό π' καθότανε, δεν πήγαιναν σχολείο;» (Χρ. Τ. 76 ετών. Σαρακατσάνος Κουκούλι. Συνέντευξη 5/8/99).

«Ήταν θερινό το σχολείο και ήταν ακριβώς για τους βλάχους (Σαρακατσάνους) Τα μαθήματα ξεκινούσαν κανονικά δεν κάναμαν διακοπή το χ(ει)μώνα, κάναμαν και το καλοκαίρ' και κάναμαν εξετάσεις τον Αύγουστο. Καθόμασταν κάνα μήνα και ξεκ(ι)νούσαμεν πάλι. Αυτό έγινε μόνο στο Βραδέτο. Στ' άλλα χωριά δεν είχε βλάχους πολλούς, αλλά ήταν τα παιδιά τα ντόπια πολλά και δεν μπορούσαν να το κάνουν θερινό το σχολείο.» (Κ. Δ. 71 ετών, Βραδέτο, Ζαγορίσιος. Συνέντευξη 20/7/99)». ¹⁰³²

Αναφέρεται ακόμα ότι για να έχουν οι Σαρακατσάνοι τα παιδιά τους πρόσβαση στην εκπαίδευση, μέχρι τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο μάθαιναν να διαβάζουν και να γράφουν μέσα σε "ιδιωτικά σχολεία", που λειτουργούσαν στη στάνη και πλήρωναν οι ίδιοι τους δασκάλους.

Ο Δημήτρης Τάγκας λέει ότι, «ένα από τα κονάκια της στάνης ήταν το σχολείο, το λεγόμενο "δασκαλοκάλυβο". Συνήθως, εκεί πήγαιναν τα αγόρια - λιγότερο τα κορίτσια. Υπήρξαν μεγάλοι δάσκαλοι, πολύ γνωστά ονόματα που ήταν δάσκαλοι στα σαρακατσάνικα κονάκια. Ο πιο σημαντικός ήταν ο λογοτέχνης Μενέλαος Λουντέμης, ο οποίος, όπως αναφέρει ο Γραμματέας της Αδελφότητας, έκανε 2 - 3 χρόνια δάσκαλος σε σαρακατσάνικα κονάκια. Μάλιστα, κάποια από τα διηγήματά του - ιδιαίτερα "Το γλυκοχάραμα", είναι επηρεασμένο από τη ζωή στην σαρακατσάνικη

¹⁰³²Βλ. γι' αυτά Β. Δαλκαβούκης, [Ζαγορίσιοι, βλάχοι, σαρακατσάνοι, γύφτοι: εθνοτοπικές ομάδες στο Ζαγόρι τον 20ο αιώνα](#), Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Θεσσαλονίκη 2001, σ. 96, 99, 100 στην ενότητα: « Η συμμετοχή των ομάδων στην εκπαιδευτική δραστηριότητα».

στάνη. Κάποιοι Σαρακατσάνοι, που διάβασαν τα διηγήματά του, αναγνώρισαν στους ήρωες πραγματικά πρόσωπα.

Δάσκαλος στα σαρακατσάνικα κονάκια, στις στάνες των Τσουμαναίων από το Τσεπέλοβο το 1920, ήταν ο λαογράφος από το Κουκούλι Ζαγορίου Κώστα Λαζαρίδης. Ο παιδαγωγός, εκδότης και συγγραφέας Χάρης Πάτσης ήταν επίσης δάσκαλος στα κονάκια στη Λάιστα και μάλιστα στην αυτοβιογραφία του, το αναφέρει, ως σημαντικό κομμάτι της ζωής του». ¹⁰³³

Στα υπό έρευνα Π.Ε.Σ.Ζ υπάρχουν οι εξής σχετικές αναφορές:

1. Στην 54^η Πράξη της 19^{ης}-Σ/βρίου 1922 ο Επιθεωρητής Ν. Χ. Παπακώστας εισηγείται στα μέλη του Ε.Σ. να οριστεί σχολείο όπου θα γίνουν κατατακτήριες εξετάσεις για τα παιδιά του σκηνίτη Νικ. Τσουμάνη «λαβών υπ' όψει τήν από 16 Σ/βρίου έ.έ. αίτησιν τοῦ σκηνίτου Νικ. Τσουμάνη, δι' ἧς αἰτεῖται, ὅπως ὀρισθῆ Σχολεῖον τῆς περιφερείας, εἰς ὃ νά ὑποστῶσι κατατακτήριον ἐξέτασιν οἱ κατ' ἰδίαν διδαχθέντες τά μαθήματα τοῦ Δημοτ. Σχολείου υἱοῦ του 1) Τρύφων μαθητῆς τῆς Γ^{ης} τάξεως καί 2) Κωνσταντῖνος καί Ἀχιλλεύς, μαθηταί τῆς Δ^{ης} τάξεως, ὧν ἡ προσαγωγή τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν τῆς κατ' ἰδίαν διδασκαλίας λόγω τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως καθίσταται ἐπί τοῦ παρόντος ἀνέφικτος, προτείνει, ὅπως κατά τό ἄρθρον 12 (ἐδάφ. α! κ' δ!) τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 3 Αύγουστου 1912 "περί ἐξετάσεως κλπ. τῶν μαθητῶν τῶν Δημοτ. Σχολείων" χορηγηθῆ τῷ αἰτουμένῳ ἡ ζητουμένη ἄδεια. __

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ ἀρμοδίου, ὅπως ὀρίσῃ τό Σχολεῖον». ¹⁰³⁴

2. Στην 51^η Πράξη της 27^{ης} Μαΐου 1922 σημειώνεται ότι το Ε.Σ. αποφάσισε - κατόπιν πρότασης του Επιθεωρητή και σύμφωνα με άρθρο Β. Διατάγματος - να εγκρίνει δίμηνες χειμερινές διακοπές αντί για θερινές για τα Νηπιαγωγεία Δοβρινόβου καί Λεσινίτσης, λόγω των τοπικών δυσμενών καιρικών συνθηκών «λαβών υπ' όψει α!) τό ἄρθρ. 14 τοῦ ἀπό 3 Αύγουστου 1912 "περί ἐγγραφῆς καί ἐξετάσεων τῶν μαθητῶν ἐν τοῖς σχολείοις τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως ἀμφοτέρων τῶν φύλων κ.λ.π." Β. Διατάγματος, β!) τό ἐδάφ. 3, Κεφ. Β! τοῦ ἀπό 16 Ἀπριλίου 1915

¹⁰³³ Μ. Τζώρα, Διεθνής προβολή στα Σαρακατσάνικα κονάκια. Ειδικό αφιέρωμα στο Μουσείο Ευρωπαϊκού και Μεσογειακού Πολιτισμού στη Μασσαλία, <http://omogeneia.ana-mpa.gr/13> (14 Μαΐου 2013).

¹⁰³⁴ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 131.

“περί διοικήσεως τῆς Ἐκπαιδεύσεως” Β. Διατάγματος, καί γ!) τὴν σχετικὴν παραγγελίαν τοῦ σχολιάτρου Ζαγορίου ὡς πρὸς τὰς κλιματολογικὰς συνθήκας τῶν χωρίων Δοβρινόβου καὶ Λεσινίτσης, προτείνει, ὅπως διὰ τὰ Νηπιαγωγεῖα τῶν δύο ῥηθέντων χωρίων καθορισθῶσιν ἀντὶ θερινῶν χειμεριναὶ δὶμηνοι διακοπαὶ ἀπὸ 1^η Δεκεμβρίου μέχρι 31^η Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους, αἱ δὲ ἐξετάσεις αὐτῶν τελῶνται τὴν πρό τῆς 15^{ης} Αὐγούστου Κυριακῆν. Ἡχθῆ δὲ εἰς τοῦτο, καθότι διὰ τὸ ὀρεινὸν τοῦ ἐδάφους καὶ τὰς ἐν γένει τοπικὰς συνθήκας ἢ φοίτησις τῶν νηπίων ἐν τοῖς χωρίοις τούτοις κατὰ μὲν τὸν χειμῶνα καθίσταται δύσκολος, ἂν μὴ ἀδύνατος, ἔνεκα τοῦ ἐνσκήπτοντος βαρέος χειμῶνος, κατὰ δὲ τὸ θέρος διὰ τὸ δροσερὸν τοῦ κλίματος ἀφ’ ἐνός μὲν θέλει ἀποβῆ ἑπ’ ὠφελεία τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀφ’ ἑτέρου δὲ κατ’ οὐδὲν θέλει συντελέσῃ ἐπὶ βλάβῃ τῆς ὑγείας τῶν νηπίων.---

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως διὰ τὰ Νηπιαγωγεῖα Δοβρινόβου καὶ Λεσινίτσης καθορισθῶσι δὶμηνοι χειμεριναὶ διακοπαὶ μαθημάτων, ἀντὶ θερινῶν τοιοῦτων, ἧτοι ἀπὸ 1^η Δεκεμβρίου μέχρι 31^η Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους, αἱ δὲ ἐξετάσεις αὐτῶν τελῶνται τὴν πρό τῆς 15^{ης} Αὐγούστου Κυριακῆν, καθότι διὰ τὸ ὀρεινὸν τοῦ ἐδάφους καὶ τὰς ἐν γένει τοπικὰς συνθήκας ἢ φοίτησις τῶν νηπίων ἐν τοῖς χωρίοις τούτοις κατὰ μὲν τὸν χειμῶνα καθίσταται δύσκολος, ἂν μὴ ἀδύνατος, κατὰ δὲ τὸ θέρος διὰ τὸ δροσερὸν τοῦ κλίματος ἀφ’ ἐνός μὲν θέλει ἀποβῆ ἑπ’ ὠφελεία τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀφ’ ἑτέρου δὲ κατ’ οὐδὲν θέλει συντελέσῃ ἐπὶ βλάβῃ τῆς ὑγείας τῶν νηπίων». ¹⁰³⁵

3. Τὴν ἐπόμενη χρονιά, ὅμως, ὅπως αναφέρεται στὴν 70ὴ Πράξη τῆς 13^{ης} Δεκεμβρίου 1923, τὸ Ε.Σ. ἀποφασίζει γιὰ τὰ Νηπιαγωγεῖα Δοβρινόβου καὶ Λεσινίτσης ὡς χρόνον σχολικῶν διακοπῶν θερινούς μῆνες, ὅπως καὶ στα ὑπόλοιπα σχολεῖα. Ὡς ἡμέρα δὲ ἐξετάσεων ἡ ὀριζομένη κατὰ τὸ δεύτερον δεκαπενθήμερον τοῦ Ἰουνίου. Οἱ λόγοι γιὰ τοὺς ὁποίους ζητοῦν αὐτὴ τὴν ρύθμιση εἶναι ὅτι ἀναλαμβάνουν οἱ Κοινότητες τὴν ἐπίλυση τῶν προβλημάτων κατὰ τοὺς χειμερινούς μῆνες (διευθέτηση ὀμβρίων ὑδάτων, θέρμανση, ἐκχιονισμός).

Σχετικὸν παράθεμα: Ὁ Ἐπιθεωρητὴς «...Λαβὼν ὑπ’ ὄψιν 1) τὸ ἀρθρον 14 τοῦ ἀπὸ 3 Αὐγούστου 1912 καὶ τὸ ἀρθρον 1 τῶν ἀπὸ 25 Ἀπριλίου 1922 Βασ. Διατ/των «περὶ τοῦ χρόνου ἐγγραφῆς καὶ ἐξετάσεων τῶν μαθητῶν τῶν Σχολείων τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, 2) τὸ 67^{ον} πρακτικὸν τοῦ Κοιν. Συμβουλίου ἐκ τῆς Διοικ. Ἐπιτροπῆς Ἐκπαιδ. Πρόνοιας Δοβρινόβου καὶ 3) τὸ 19^{ον} Πρακτικὸν τοῦ Κοιν. Συμβουλίου καὶ τῆς Διοικ. Ἐπιτροπῆς Ἐκπαιδ. Πρόνοιας Λεσινίτσης, δι’ ὧν οἱ Κοινοτάρχαι καὶ αἱ, ὡς

¹⁰³⁵ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 115.

εἴρηται, Σχολικαὶ Επιτροπαὶ τῶν Κοινοτήτων τούτων δηλοῦσιν ὅτι ἀναλαμβάνουσι τὴν ταξινόμησιν τῶν εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν χωρίων τούτων κατὰ τὰς βροχερὰς ἡμέρας συγκεντρουμένων ὑδάτων, τὸν καθαρισμὸν αὐτῶν ἀπὸ τῶν χιόνων κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας καὶ τὴν ἰδίαν δαπάνην ἐπαρκῆ θέρμανσιν τῶν Νηπιαγωγείων χάριν τῆς τακτικῆς φοιτήσεως τῶν νηπίων ἐν τοῖς Νηπιαγωγείοις, συνάμα δὲ παρακαλοῦσιν, ὅπως καὶ ἐν τοῖς Νηπιαγωγείοις τῶν χωρίων τούτων καθορισθῶσιν ἀντὶ τῶν χειμερινῶν, θεριναὶ διακοπαί, ὡς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς Σχολείοις τῆς περιφερείας. Προτείνει, ὅπως καθορισθῶσιν ὡς χρόνος σχολικῶν διακοπῶν οἱ θερινοὶ μῆνες, ὡς ἡμέρα δὲ ἐξετάσεων ἢ ὀριζομένη κατὰ τὸ δεύτερον δεκαπενθήμερον τοῦ Ἰουνίου.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως καθορισθῶσιν ὡς χρόνος σχολικῶν διακοπῶν οἱ θερινοὶ μῆνες, ὡς ἡμέρα δὲ ἐξετάσεων ἢ ὀριζομένη κατὰ τὸ δεύτερον δεκαπενθήμερον τοῦ Ἰουνίου καὶ ἐν τοῖς Νηπιαγωγείοις Δοβρινόβου καὶ Λεσινίτσης διὰ τοὺς ἐν τῇ προτάσει τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ ἀναφερομένου λόγους». ¹⁰³⁶

4. Στην 74^η της 24^{ης} Μαρτίου 1924, το Ε. Σ. αποφασίζει την ίδρυση θερινού μονοταξίου μεικτοῦ Δημ. Σχολείου στο Βετσικό, ἐπειδὴ με τοὺς μαθητὲς τῶν σκηνιτῶν ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν τοὺς θερινοὺς μῆνες εἶναι πάνω ἀπὸ 20. Παράλληλα καταργεῖ τὸ λειτουργοῦν σχολεῖο, λόγω ἐλλείψεως μαθητῶν.

Σχετικὸ παράθεμα: ὁ Επιθεωρητὴς Ν.Χ. Παπακώστας εισηγεῖται: «...λαβόντες ὑπ' ὄψιν 1) ὅτι τὸ ἄθροισμα τῶν ἐξετασθέντων μαθητῶν τοῦ Δημ. Σχολείου Βεττικοῦ κατὰ τὰ τρία τελευταῖα Σχολ. ἔτη ἀνέρχεται ἐπακριβῶς εἰς 12 ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν φοιτῶντων κατὰ τὸ παρὸν Σχολ. ἔτος 1923 -1924 ἀνέρχεται μόνον εἰς δέκα καὶ 2) ὅτι κατὰ τοὺς τέσσαρας μῆνας τῆς θερινῆς περιόδου, ἤτοι ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἰουνίου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου δύνανται νὰ φοιτῶσιν ἐν τῷ σχολεῖῳ τούτῳ καὶ δέκα ὡς ἔγγιστα τέκνα σκηνιτῶν, ὁπότε ὁ ἀριθμὸς δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς 20 ἐν συνόλῳ μαθητῶν, προτεινόμεν 1) ὅπως καταργηθῇ τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημ. Σχολεῖον Βεττικοῦ δι' ἔλλειψιν μαθητῶν καὶ 2) ὅπως ιδρυθῇ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημ. Σχολεῖον θερινὸν ἐν τῇ κοινότητι ταύτῃ συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Νόμου 2858 λειτουργοῦν κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας Ἰούνιον, Ἰούλιον, Αὐγουστον, Σεπτέμβριον διαγράφονται δύο λέξεις καὶ προστίθεται ἡ λέξις καὶ πρὸ τῆς λέξεως «Σεπτέμβριον» (καὶ Οκτωβρίου) τῆς διδασκαλίας τῶν ἐν αὐτῷ μαθημάτων ἀνατεθειμένης κατὰ τοὺς ἀνωτέρω 4 μῆνας εἰς Δημοδιδασκάλους ἄλλων Σχολείων ἐπὶ τῷ κεκανονισμένῳ ἐπιμισθίῳ.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

¹⁰³⁶Π.Ε.Σ.Ζ., σ.165,166

Έγκρινει 1) τήν κατάργησιν τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημ. Σχολείου Βετσοικοῦ δι' ἔλλειψιν μαθητῶν καί 2) τήν ἴδρυσιν θερινοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημ. Σχολείου ἐν τῇ Κοινότητι ταύτῃ συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Νόμου 2858 λειτουργοῦντος κατὰ τοὺς θερινούς μῆνας Ἰούνιον, Ἰούλιον, Αὐγουστον καί Σεπτέμβριον, τῆς διδασκαλίας τῶν ἐν αὐτῷ μαθημάτων ἀνατεθειμένης κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον εἰς Δημοδιδασκάλους ἄλλων σχολείων ἐπιέπιμισθίω, καθότι κατὰ τοὺς μῆνας τούτους προστιθεμένων καὶ τῶν σκηνιτῶν μαθητῶν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν συνόλῳ φοιτῶντων δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς εἴκοσι». ¹⁰³⁷

5. Στην 79^η Πράξη της 11^{ης} Οκτωβρίου 1924 ο Επιθεωρητῆσεισηγείται στα μέλη του Ε.Σ. να οριστεῖ σχολεῖο όπου θα γίνουν κατατακτήριες εξετάσεις για τα παιδιά του σκηνίτη Ηλία Βαγγελή, με σκοπό τη λήψη των απαιτούμενων τίτλων σπουδῶν. Ειδικότερα σημειώνεται ἐπ' αὐτοῦ: Ο Επιθεωρητῆς «...λαβῶν ὑπ' ὄψιν τήν ἀπό 3 Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ σκηνίτου Ἡλία Βαγγελῆ δι' ἧς οὗτος αἰτεῖται ὅπως ὀρισθῇ Σχολεῖον τῆς περιφερείας εἰς ὃ νὰ ὑποστῶσι κατατακτήριον ἐξέτασιν οἱ διακούσαντες τὰ μαθήματα τῆς γ^{ης} τάξεως τοῦ Δημοτ. Σχολείου Καναλίων-Πρεβέζης, ὡς ἐν τῇ αἰτήσῃ του ἀναφέρει, καὶ ὑπ' αὐτοῦ κηδεμονευόμενοι Θεόδωρος Εὐαγ. Βαγγελῆς καὶ Κων/τῖνος Ἰ. Βαγγελῆς ὧν ἡ λήψις τῶν ἀπαιτουμένων ἀποδεικτικῶν φοιτήσεως δέν κατέστη δυνατή λόγῳ τῆς ἔνεκα τῆς ληστείας ἐκτάκτου ἀναχωρήσεως αὐτὴν ἐκ τῶν Χειμαδίων καὶ ἦν καθίστα ἐπὶ τοῦ παρόντος δύσκολος ἡ προσαγωγή, καθόσον ἐπειγόντα, ἵνα ἐγγραφῶσιν εἰς Σχολεῖον τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, προτείνει ὅπως κατὰ τὸ ἄρθρον 12 (ἐδάφ. α! καὶ δ!) τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 3 Αὐγούστου 1912 "περὶ ἐξετάσεως κ.λ.π. τῶν μαθητῶν τῶν Δημοτ. Σχολείων" χορηγηθῇ τῷ αἰτουμένῳ ἡ ζητουμένη ἄδεια.

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Έγκρινει τήν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Επιθεωρητοῦ καὶ ὀρίζει τὸ διτάξιον Δημ. Σχολεῖον κάτω Σουδενῶν ὅπως οἱ ἐν λόγῳ μαθηταὶ προσέλθωσι καὶ ὑποστῶσι τὴν νόμιμον κατατακτήριον ἐξέτασιν πρὸς λήψιν τῶν ἀπαιτουμένων τίτλων σπουδῶν». ¹⁰³⁸

6. Στην 104^η Πράξη της 30 Ιουνίου 1927 το Ε.Σ. αποφασίζει ἀπόσπαση δημοδιδάσκαλου για θερινὸ σχολεῖο Βετσοικού, ως ἀκολουθῶς:

«... Ὁ Ἐπιθεωρητῆς ἀνακοινοῖ τὰ ἐξῆς: Ἐν τῷ συνοικισμῷ Βετσοικῷ ἰδρύθη διὰ Δ/τος τῆς 12 Μαρτίου 1924 θερινόν Σχολεῖον μὴ λειτουργῆσαν κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη· ἐπειδὴ ὅμως κατὰ τὸ τρέχον ἔτος πλὴν τῶν ὑπαρχόντων παιδίων συνεκεντρώθη

¹⁰³⁷ Π.Ε.Σ.Ζ., σ.175.

¹⁰³⁸ Ο.π., σ. 192.

καί ικανός αριθμός βλαχοποιμένων θεωρεῖ ἀπαραίτητον τήν ἐκεῖ τοποθέτησιν διδασκάλου, ὅστις ν' ἀναλάβῃ τήν διδασκαλίαν κατά τούς τρεῖς θερινούς μῆνας Ἰούλιον, Αὐγουστον κ' Σεπτέμβριον τῶν τέκνων αὐτῶν, δι' ὃ εἰσηγεῖται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 31 τοῦ νόμου 3265 "περί καθορισμοῦ τῆς δικαιοδοσίας τῶν Γενικῶν Διοικητῶν καί Νομαρχῶν" τήν ἀπόσπασιν τοῦ δημ/λου τοῦ διταξίου δημ. Σχολείου Παπίγκου Δημοσθ. Παγούνη ὡς νεωτέρου καί ἀγάμου εἰς τό θερινόν Σχολεῖον Βεττικοῦ.

Τό Συμβούλιον μετὰ τήν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ

ἀποφασίζει

συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 31 τοῦ νόμου 3265 περί τῆς ἀποσπάσεως τοῦ δημ/λου τοῦ διταξίου δημ. Σχολείου Παπίγκου Δημοσθ. Παγούνη ἀπό 1 Ἰουλίου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ἑ.ἔ. εἰς τό θερινόν Σχολεῖον Βεττικοῦ ἐπί μισθῷ ἴσῳ πρός τό ἥμισυ τῶν ἀποδοχῶν του <Ν.Δ. 21 Ἀπριλίου 1926>»¹⁰³⁹

7. Στήν 107^η Πράξιν τῆς 11^{ης} Αυγούστου 1927 ἀποφασίζεται - μετὰ ἀπό εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Σπυρίδωνος Πίσπερη-ἠ κατάργησιν τοῦ προ τριετίας συσταθέντος θερινοῦ σχολείου Βεττικοῦ, ὡς ἀκολουθῶν: « Ὁ Ἐπιθεωρητής ἀνακοινοῖ, ὅτι ἐν τῷ συνοικισμῷ Βεττικοῦ ἰδρύθη ἀπό τριετίας θερινόν σχολεῖον λειτουργήσαν μόνον κατά τό τρέχον ἔτος ἀπό 1 Ἰουλίου, ἐπειδή ὁμως φρονεῖ, ὅτι τό σχολεῖον τοῦτο λειτουργοῦν ἐπί τρεῖς μόνο μῆνας κατ' ἔτος ἐλαχίστην προσφέρει ὑπηρεσίαν εἰς τήν κοινότητα ταύτην, ἐξ ἄλλου δέ τά ἐκεῖ μονίμως κατοικοῦντα παιδιά ἡλικίας ἀπό 7-14 ἐτῶν ἀνέρχονται, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ὑπό τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος καί τοῦ ἱερέως ὑποβληθέντος καταλόγου ἐπικυρωμένου ὑπό τῆς Νομαρχίας Ἰωαννίνων εἰς 15, εἰσηγεῖται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 ἐδάφ. 3 τοῦ νόμου 12426 τήν κατάργησιν τοῦ θερινοῦ σχολείου Βεττικοῦ καί τήν σύστασιν ἐν αὐτῷ μονοταξίου μικτοῦ Δημοτ. Σχολείου.

Τό Συμβούλιον μετὰ τήν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξελθόν τά προσκομιθέντα ἔγγραφα

ἀποφασίζει

Γνωμοδοτεῖ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 ἐδάφ. 3 κ' 4 τοῦ νόμου 12426 ὑπέρ τῆς καταργήσεως τοῦ θερινοῦ Σχολείου Βεττικοῦ κ' τῆς ἰδρύσεως ἐν αὐτῷ μονοταξίου Δημοτ. Σχολείου ὑπό τόν ὄρον οἱ κάτοικοι νά παραχωρήσωσι δωρεάν τό πρός τοῦτο ἀπαιτούμενον οἶκημα».¹⁰⁴⁰

¹⁰³⁹ Π.Ε.Σ.Ζ., σ.234

¹⁰⁴⁰ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 238.

ζ. Ξενόφωνα (Βλαχόφωνα) vs Ρουμανικά σχολεία

«Ο αποσκορακισμός της Βλαχικής γλώσσας»

Ι. Λαμπρίδης

Στην αυγή του 20ού αιώνα, καθώς ο διαμελισμός της οθωμανικής αυτοκρατορίας είναι «προ των πυλών» (Μακεδονικός αγώνας, Βαλκανικοί πόλεμοι, Α΄ Παγκόσμιος πόλεμος), οι εθνικοί ανταγωνισμοί στα Βαλκάνια κορυφώνονται και οι αλληλοσυγκρουόμενες επεκτατικές βλέψεις των βαλκανικών εθνικών κρατών καθώς διευρύνονται και προσανατολίζονται γεωγραφικά ανάλογα με τις «συμμαχίες», δημιουργούν τα επίσης αλληλοσυγκρουόμενα συμφέροντα των ευρωπαϊκών δυνάμεων.¹⁰⁴¹

Κατά τη χρονική αυτή περίοδο ένα κλίμα έντονης αντιπάθειας ή συμμαχίας χαρακτηρίζει τις σχέσεις της Ελλάδας με τους γειτονικούς λαούς: ελληνο-βουλγαρική διαμάχη - συμμαχία με τους Σέρβους- οι Αλβανοί αντιμετωπίζονται ως αδελφοί – Μακεδονικό Ζήτημα.¹⁰⁴² Απέναντι στο βουλγαρικό επεκτατισμό η

¹⁰⁴¹ Για το θέμα αυτό βλ. ενδεικτικά: Μ. Πελεκίδου- Νυσταζοπούλου, *Οι Βαλκανικοί λαοί: Από την τουρκική κατάκτηση στην εθνική αποκατάσταση (14^{ος}-19^{ος} αι.)* Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 1991², G. Castellan, *Ιστορία των Βαλκανίων* (μτφρ. Β. Αλιφέρη) Αθήνα, Γκοβόστης, 1991,Θ. Βερέμης, *Βαλκάνια. Από το 19^ο ως τον 21^ο αιώνα. Δόμηση και αποδόμηση κρατών*, Αθήνα Πατάκης, 2004, Β. Κ. Γούναρης, «Ελληνική βαλκανιογνωσία, 1833-1913», στο Π. Μ. Κιτρομηλίδης και Τ. Ε. Σκλαβενίτης, (επιμ.), *Ιστοριογραφία της νεότερης και σύγχρονης Ελλάδας 1833-2002*, τόμ. Α΄, σ.(238-257) σ.255, Αθήνα Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, 2004, Β. Jelavich, *Ιστορία των Βαλκανίων Ι: 18^{ος}-19^{ος} αι.*, επιμ. Β. Τσοκόπουλος, μτφρ. Χ. Δεληστάθη, Αθήνα, Πολύτροπον, (1983)2006, Μ. Todorova, *Βαλκάνια: Η δυτική φαντασίωση* πρόλογος-επιμέλεια Π. Κιτρομηλίδης (μτφρ. Ι. Κολοβού), Θεσσαλονίκη, Επίκεντρο (1997)2007, Σ. Σφέτας, *Εισαγωγή στη βαλκανική ιστορία, τ. Α΄ Από τη οθωμανική κατάκτηση των Βαλκανίων μέχρι τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο (1354-1918)*, Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 2009.

¹⁰⁴² Η ελληνο-βουλγαρική διαμάχη και μακρόχρονη αντιπαλότητα με τον ελληνισμό κορυφώνεται από τα τέλη του 19^{ου} αι. καθώς αυξάνεται η πρόοδος του βουλγαρικού κράτους στην εκπαίδευση, τις σχέσεις με τις ευρωπαϊκές δυνάμεις, τη στρατιωτική παρασκευή και τους εξοπλισμούς. Σε σύγκριση μαζί του το ελληνικό βασίλειο εμφανίζεται πλέον σαφώς σε μειονεκτική θέση. Στον αντίποδα, η συμμαχία με τους Σέρβους ως αντίβαρο στη σερβική απειλή, χωρίς ωστόσο να είναι ξεκάθαρο το όριο μεταξύ της συμμαχίας και μιας ενδεχόμενης σύγκρουσης συμφερόντων στην επερχόμενη μοιρασιά εδαφών. Εξάλλου αυτή την εποχή οι Αλβανοί αντιμετωπίζονται ως αδελφοί – κοινή πελασγική καταγωγή, από κοινού λογοτεχνική και θεατρική παραγωγή, προσπάθεια πολιτικής ένωσης-. Από την άλλη μεριά τα πρώτα σκιρτήματα του αλβανικού εθνικισμού, αλλά και παράλληλη προσπάθεια πρόσκλησης συμμετοχής στο ελληνικό έθνος, η οποία βρίσκει την αναδρομική τεκμηρίωσή της στη συμμετοχή των Αρβανιτών στην Επανάσταση. Εκείνο όμως που απασχολεί κατεξοχήν είναι το Μακεδονικό Ζήτημα, καθώς τα κελεύσματα του εθνικισμού (ο «ελληνισμός» έχει ανάγκη το ζωτικό χώρο της Μακεδονίας ως το όχημα που εξασφαλίζει την πρόσβαση προς τον «επέκεινα ελληνισμό» και τον απώτατο πόθο του έθνους, την Κωνσταντινούπολη) την πλειονότητα του πληθυσμού της Μακεδονίας την αφήνουν αδιάφορη και αδύναμη να διαμορφώσει αυτή τη συγκεκριμένη εθνική συνείδηση. (βλ. γι' αυτά Σ. Γ. Παλάσκας, *Η συγκρότηση του ελληνικού έθνους και η εκπαίδευση: έρευνα στα σχολικά βιβλία Γεωγραφίας του ελληνικού κράτους (1834-1922)*, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Φιλοσοφική Σχολή – Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, Τομέας Παιδαγωγικής, 2012, διδακτορική διατριβή, σ. 102-118, στις θεματικές

ελληνική πλευρά είχε να αντιμετωπίσει και την ταυτόχρονη δράση των ρουμανιζόντων οργανώσεων. Ειδικότερα, από το 1855 η Ρουμανία επεχείρησε με προπαγανδιστικές μεθόδους¹⁰⁴³ να δημιουργήσει σε γεωγραφικά διαμερίσματα της Μακεδονίας, της Ηπείρου και της Θεσσαλίας ζώνες επιρροής διεσπαρμένων βλάχικων¹⁰⁴⁴ πληθυσμών. Η πλειονότητα αυτών ζούσε στην περιοχή του

ενότητας: *Η εμφάνιση των βαλκανικών εθνικισμών και η αλληλεπίδρασή τους με τον ελληνικό και Η γένεση του Μακεδονικού Ζητήματος και το 'καθημερινό δημοψήφισμα,'* όπου και σχετική βιβλιογραφία.

¹⁰⁴³Για τη ρουμάνικη προπαγάνδα βλ. Π. Αραβαντινός, *Μονογραφία περί Κουτσοβλάχων*, (γράφηκε το 1865), εν Αθήναις, εκ του Τυπογραφείου των Καταστημάτων Σπυρίδωνος Κουσουλίνου, 1903, Ευάγ. Αβέρωφ, *Η πολιτική πλευρά του κουτσοβλαχικού ζητήματος*, Αθήνα 1948, Μ. Γ. Τρίτος, *Η Πατριαρχική Εξαρχία του Μετσόβου(1659-1924). Η θρησκευτική, εθνική και κοινωνική της προσφορά*, Ιωάννινα 1991 (ειδικά σ. 123 κ.εξ.), Κ. Βακαλόπουλος, *Ιστορία του Βόρειου Ελληνισμού. Ήπειρος, Θεσσαλονίκη, Αφοί Κυριακίδη*, 1992, Αντ. Κολτσίδας, *Ιδεολογική συγκρότηση και εκπαιδευτική οργάνωση των Ελληνόβλαχων στο βαλκανικό χώρο (1850-1913). Η εθνική και κοινωνική διάσταση*, Θεσσαλονίκη, Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη Α.Ε, 1994, Ελ. Νικολαΐδου, *Η ρουμανική προπαγάνδα στο βιλαέτι Ιωαννίνων και στα βλαχόφωνα χωριά της Πίνδου*, τ. Α' (μέσα 19^{ου} – 1900), Ιωάννινα, Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών, 1995, Λ. Διβάνη, *Ελλάδα και μειονότητες. Το σύστημα διεθνούς προστασίας της κοινωνίας των Εθνών*, Αθήνα, Καστανιώτη (1999) 2008, Γ. Σ. Πλουμίδης, «Ο ελληνισμός της Ηπείρου στις παραμονές της απελευθέρωσής του (1905 περ. – 1912)», *Δωδώνη, Επιστημονική Επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τόμος έκτος, Ιωάννινα 1977, σ. 355-375, Μ. Γ. Παπαδοπούλου, «Εμβόλιμες εκπαιδευτικές διεργασίες της ρουμανικής προπαγάνδας στην περιοχή της Ηπείρου (1939-1940)», *Ηπειρωτικά Γράμματα*, τεύχος 14^ο, Ιωάννινα 2009, σ. 561-592.

¹⁰⁴⁴ «Οι Έλληνες, στην καταγωγή και τη συνείδηση, Βλάχοι (γνωστοί και ως Κουτσόβλαχοι και Αρωμούνοι, επίσης και κατά περιοχές ως Αρβανιτόβλαχοι, Καραγκούνιοι, Φρασαριώτες, κ.λ.π.) είναι δίγλωσσοι Έλληνες ποιμένες και κτηνοτρόφοι... που παράλληλα προς τα ελληνικά, μιλούν μια λατινογενή διάλεκτο, τα Βλάχικα ή Κουτσοβλάχικα ή Αρωμουνικά. Η γλωσσική τους συγγένεια (όχι εθνολογική) με τους Ρουμάνους οφείλεται στο ότι τόσο τα Αρωμουνικά όσο και τα Ρουμανικά ανάγονται σε κοινή γλωσσική πηγή, την Ανατολική ή Βαλκανική Λατινική. Η ονομασία Βλάχοι ανάγεται γλωσσικά στο όνομα γαλατικού φύλου *Volcae* (εκλατινισμένου από τις επιδρομές του σε ρωμαιοκρατούμενες περιοχές), που οι Γερμανοί ονόμασαν *Valah*, χαρακτηρίζοντας μ αυτή όλους τους λατινόφωνους υπήκοους του ρωμαϊκού κράτους. Από το γερμανικό *Valah* προήλθαν οι εθνικές ονομασίες *Ουαλοί* (Βρετανία), *Βαλλόνοι* (Βέλγιο), *Γκωλούα* (π.β. Ντε Γκωλ) (Γαλλία), και *Valah>Vlah>Βλάχος* (Βυζάντιο)». Βλ., Γ. Μπαμπινιώτης, *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*, Αθήνα, Κέντρο Λεξικολογίας, 1998, λήμμα Βλάχοι-Ουαλοί-Βαλλόνοι. Επίσης βλ.ενδεικτικά για τους Βλάχους:Π. Αραβαντινός, *Μονογραφία περί Κουτσοβλάχων*, ό.π', Τ. Μ. Κατσουγιάννης, *Περί των Βλάχων των ελληνικών χωρών- Β'.* Εκ του βίου και της ιστορίας των Κουτσοβλάχων επί Τουρκοκρατίας, Θεσσαλονίκη, Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, 1966, Αχ. Γ. Λαζάρου, *Η Αρωμουνική και οι μετά της ελληνικής σχέσεις αυτής*, Αθήνα 1986, Γ. Έξαρχος, *Αυτοί είναι οι Βλάχοι*, Αθήνα, Γαβριηλίδης, 1994², ο ίδιος, *Οι Ελληνόβλαχοι (Αρμάνοι). Πηγές της ιστορίας και της ζωής των Αρμάνων-Βλάχων*, 2001, Μ. [Χρυσόχοος](#), *Βλάχοι και Κουτσόβλαχοι*, (Επιμ. Γ. Έξαρχος), Βιβλιοθήκη Ιστορικών Μελετών, 2006, Αντ. Δ. Κεραμόπουλος, *Τι είναι οι Κουτσόβλαχοι*, (Προλεγόμενα Χ. Παπαστάθης, Ν. Κατσάνης) Θεσ/νίκη, University Studio Press, 2000, Αστ. Κουκούδης, *Μελέτες για τους Βλάχους. Η Θεσσαλονίκη και οι Βλάχοι*, Τόμος Α', Θεσσαλονίκη, Ζήτρος, 2000, ο ίδιος, *Οι Ολύμπιοι Βλάχοι και τα Βλαχομογλενά*, Θεσσαλονίκη, Ζήτρος, 2001, ο ίδιος, *Μελέτες για τους Βλάχους. Οι Βεργιανοί Βλάχοι και οι Αρβανιτόβλαχοι της Κεντρικής Μακεδονίας*, Θεσσαλονίκη, Ζήτρος, 2001, ο ίδιος, *Μελέτες για τους Βλάχους, τόμος Β'.* *Οι Μητροπόλεις και η Διασπορά των Βλάχων*, εκδόσεις Ζήτρος, Θεσσαλονίκη 2010, G. B. K. Γούναρης, « *Vlachsandtheir own History*», *Etudes balkaniques*, τομ. 3-4 (1997), σελ. 75-84, ο ίδιος, *Δάκες, Βλάχοι και 'Ρου-μούλοι': Η κρατική αποκατάσταση των Ρουμάνων και το 'εθνικό πρόβλημα' των Ελλήνων*, στα Πρακτικά του Συνεδρίου: Η Δύση της Ανατολής και η Ανατολή της Δύσης: Ιδεολογικές αντανακλάσεις και στερεότυπα (τέλη 18ου-αρχές 20ού αι.)», *Εγνατία. Επιστημονική Επετηρίδα Τμήματος Ιστορίας & Αρχαιολογίας Φιλοσοφικής Σχολής*, παράρτημα 9 (2005), σελ. 155-180 Weigand, *Οι Αρωμούνοι (Βλάχοι). Ο χώρος και οι*

Μοναστηρίου και της οροσειράς της Πίνδου και οι ασχοληθέντες μετά το 1860 με την εθνολογική τους καταγωγή, με βάση το ιδιαίτερο γλωσσικό τους ιδίωμα και διάφορες εικασίες, εξαιτίας της ανεπάρκειας ιστορικών δεδομένων, οδηγήθηκαν σε ατεκμηρίωτα συμπεράσματα, τα οποία εκμεταλλεύτηκε η ρουμανική και αυστριακή πολιτική για ίδια πολιτικά συμφέροντα στη Βαλκανική χερσόνησο.¹⁰⁴⁵

Ειδικότερα, η ρουμανική κίνηση εμφανίστηκε στο βαλκανικό χώρο στις προαναφερθείσες περιοχές από το 1850, αλλά ενδυνάμωσε μετά το Συνέδριο του Βερολίνου (1878)- εκτός των άλλων αποφάσεων, και η ανεξαρτησία - ανακήρυξη του Βασιλείου της [Ρουμανίας](#) - και την ίδρυση του Μακεδονορουμανικού συλλόγου στο Βουκουρέστι (1879). Το καθαρά γλωσσικό θέμα το ανήγαγε σε ύψιστο εθνικό και με τη συμπαράσταση της Αυστρίας στράφηκε σε εμφανή προπαγανδιστικό αγώνα για την απόσπαση των Ελληνοβλάχων από το ελληνικό τους περιβάλλον – γεωγραφικό και εθνικό – και την καλλιέργεια της ρουμανικής συνείδησης.¹⁰⁴⁶

Έτσι οι ρουμανικές κυβερνήσεις ενεργοποιούσαν την προπαγάνδα όχι για την ανάκτηση της ελευθερίας των υποδούλων βλάχων «αδελφών», αλλά για τη δημιουργία φιλορουμανικών εστιών ανάμεσα στις κουτσοβλαχικές κοινότητες, (κουτσοβλαχικό ζήτημα)¹⁰⁴⁷ με το πρόσχημα της αποφυγής του εξελληνισμού τους, εστιών, τις οποίες θα χρησιμοποιούσαν εν καιρώ ως αντάλλαγμα για την υποστήριξη των εθνικών διεκδικήσεων στην Ουγγαρία, Βουλγαρία, Ρωσία. Η Ελλάδα, έβλεπε, με τις διαφοροποιήσεις που επέφερε η ρουμανική προπαγάνδα, να διασπάται η εθνική ενότητα και μάλιστα στις επαρχίες εκείνες στις οποίες έφταναν οι εθνικές βλέψεις.

Με την ανακήρυξη της Ρουμανίας σε βασίλειο, η εθνολογική προπαγάνδα απέσπασε τη χρηματική υποστήριξη της Ρουμανικής κυβέρνησης και το ρουμανικό βλάχικο κομιτάτο, προσεταιριζόμενο σημαντικούς παράγοντες του φιλελεύθερου κόμματος, ενέτεινε την πολιτική δραστηριότητα του. Η ρουμανική προπαγάνδα οργανώθηκε μεθοδικότερα, με τη διαδοχή του κόμματος των φιλελευθέρων από αυτό των συντηρητικών, το οποίο διέθεσε μεγάλα χρηματικά ποσά για ίδρυση σχολείων, βίαιο προσηλυτισμό μαθητών και γενικότερες ενέργειες αφύπνισης

άνθρωποι, 2001, Th. Kahl *Για την ταυτότητα των Βλάχων. Εθνοπολιτισμικές προσεγγίσεις μιας βαλκανικής πραγματικότητας*, (μτφρ. Στ. Μπουλασίκης) Αθήνα Βιβλιόραμα, 2009,

¹⁰⁴⁵Βλ., Αχ. Γ. Λαζάρου, *Βλέψεις Ρουμανίας και Ελληνικότητα Βλάχων Αρωμόνων*, Ιωάννινα 1986.

¹⁰⁴⁶Αντ. Κολτσίδας, *Ιδεολογική συγκρότηση και εκπαιδευτική οργάνωση των Ελληνοβλάχων στο βαλκανικό χώρο (1850-1913)*... ό.π.,175,177 στο Κεφ. Τρίτο: *Οι Ελληνοβλάχοι στο επίκεντρο των ρουμανικών πολιτικών και ιδεολογικών αξιώσεων και των άλλων ευρωπαϊκών προπαγανδιστικών κινήσεων. – Η αντίσταση του βλαχόφωνου ελληνισμού στην εθνολογική του αλλοίωση*(σ.173-295).

¹⁰⁴⁷ Αναλυτική περιγραφή των πολιτικών και διπλωματικών εξελίξεων βλ. Ευάγ. Αβέρωφ, *Η πολιτική πλευρά του κουτσοβλαχικού ζητήματος*, Αθήνα, 1948, Αχ. Ανθεμίδης, *Οι Βλάχοι της Ελλάδος*, Αθήνα, Μαλλιάρης /Παιδεία, 1998, σ.125-175. Οι δύο πλευρές προσπάθησαν να αποδείξουν την ελληνική ή ρουμανική καταγωγή των Βλάχων βασίζοντας την επιχειρηματολογία τους σε θραύσματα κειμένων ιστοριογράφων του Βυζαντίου, όπως και σε γλωσσολογική ανάλυση του βλάχικου ιδιώματος. Βλ. AlanJ. B. Wace – MauriceS. Thompson. *Οι Νομάδες των Βαλκανίων, Περιγραφή της ζωής και των εθίμων των Βλάχων της Βόρειας Πίνδου*, (μτφρ. Π. Καραγιώργος, Εισαγωγή: Ν. Κατσάνης,, Φιλολογική επιμέλεια: Θ. Νημάς), Θεσσαλονίκη, Αφοί Κυριακίδη, 2009, σ. 281-299.

εθνολογικής βλάχικης συνείδησης.¹⁰⁴⁸ Πολιτικοί λόγοι ωθούσαν την κυβέρνηση του Βουκουρεστίου όχι να ανέχεται, αλλά εμφανώς να στηρίζει πολιτικές μεθοδεύσεις μειονοτικών κινήσεων διαμορφώνοντας στο λαό την πλάνη και το διχασμό και προχωρώντας σε διώξεις των Ελλήνων της Ρουμανίας.

Μετά το Συνέδριο του Βερολίνου (1878) η ρουμανική κίνηση ενεργοποιήθηκε έντονα στις ελληνοβλαχικές κοινότητες της Νότιας Ηπείρου: Καλλαρύτες, Ζαγόρι, Συρράκο, Μαλακάσι, Μέτσοβο,¹⁰⁴⁹ Φούρκα (στο γεωγραφικό χώρο της ευρύτερης γεωγραφικής περιφέρειας των Ιωαννίνων), της Βόρειας Ηπείρου και της Νότιας Αλβανίας: Αυλώνα, Φίερι, Βεράτι, Καβάγια.¹⁰⁵⁰ Στόχος της προπαγάνδας ήταν να πείσουν τον ελληνοβλαχικό πληθυσμό να ενστερνιστεί μια ανεξάρτητη εθνική συνείδηση και να απεμπολήσει την ελληνικότητά του, ώστε να μην ενσωματωθεί στο ελεύθερο ελληνικό κράτος η Ήπειρος και η Θεσσαλία.

Έτσι, οι δραστηριότητες της προπαγάνδας, γίνονταν περισσότερο έντονες και προκλητικές στις περιπτώσεις συνάρτησης τους με τις εθνικές διεκδικήσεις της Ελλάδας καθώς δημιούργησαν ψυχρότητα και στις σχέσεις ανάμεσα στην Ελλάδα και τη Ρουμανία, που πολλές φορές έφτανε σε σημείο απροκάλυπτης εχθρότητας. Η όξυνση είχε δυσμενείς επιπτώσεις στην τύχη των μοναστηριακών κτημάτων και των ελληνικών κληροδοτημάτων στη Ρουμανία, τα οποία στο τέλος οικειοποιήθηκε το ρουμανικό κράτος και χρησιμοποίησε τις προσόδους τους, σε μεγάλο ποσοστό, για τη χρηματοδότηση της προπαγάνδας.¹⁰⁵¹

Με αυτά τα δεδομένα και παρά το ότι η συνεργασία των δύο χωρών κρινόταν απαραίτητη για την αντιμετώπιση του σλαβικού κινδύνου, μόνο κατά τις αρχές του 20ού αι. άνοιξε ο δρόμος για την επίτευξη συμφωνίας, που δοκιμάστηκε όμως την πρώτη δεκαετία του αιώνα κι οδήγησε σε νέα κρίση.

Η Διάσκεψη του Βουκουρεστίου πουκάλυψε τη χρονική περίοδο από τις 17/30 Ιουλίου¹⁰⁵² έως τις 28 Ιουλίου/10 Αυγούστου του 1913 κατέληξε στην υπογραφή της

¹⁰⁴⁸Ιθύνων νους της προσπάθειας αφύπνισης εθνολογικής βλάχικης συνείδησης ήταν ο Έλληνας δάσκαλος Απόστολος Μαργαρίτης, ο οποίος συνέταξε ομάδα αδρά αμειβόμενη από τη Ρουμανική κυβέρνηση και "επέτυχε να εμφυσησει την διχόνοια μεταξύ ικανών κοινοτήτων [βλάχικων] και να προκαλέσει πράγματα και εις την ελληνικήν και εις την τουρκικήν κυβέρνησιν". Βλ., Γ. Ασπρέας, *Πολιτική Ιστορία της Νεωτέρας Ελλάδος, 1821 -1928*, εν Αθήναις 1930, τ.3ος, σ. 76. Λεπτομερέστατη ανάπτυξη βλ.: Αντ. Κολτσίδας, ό.π., σ. 179,180, Αχ. Γ. Λαζάρου, «Απόπειρες αφελληνισμού των Βλάχων της ελληνικής χερσονήσου», *Κοινωνικές Τομές 27* (1991).

¹⁰⁴⁹Μ. Γ. Τρίτος, *Η Πατριαρχική Εξαρχία του Μετσόβου(1659-1924)*... ό. π., σ. 123 κ.εξ.

¹⁰⁵⁰Ελ. Νικολαΐδου, *Ξένες προπαγάνδες και εθνική αλβανική κίνηση στις μητροπολιτικές επαρχίες Δυρραχίου και Βελεγράδων κατά τα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ου αι.*Ιωάννινα, Ίδρυμα Μελετών Ιονίου και Αδριατικού Χώρου, 1978, σ.11, υποσ. 1.

¹⁰⁵¹ Βλ. γι' αυτά Ελ. Ι. Νικολαΐδου, *Η ρουμανική προπαγάνδα στο βιλαέτι Ιωαννίνων και στα βλαχόφωνα χωριά της Πίνδου*, τ. Α' (μέσα 19^{ου} – 1900), Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών, Ιωάννινα 1995. Ειδικότερη αναφορά στα μέσα και τις μεθόδους που χρησιμοποίησε η προπαγάνδα για τον προσηλυτισμό κουτσοβλαχικών πληθυσμών βλ. της ίδιας, *Ξένες προπαγάνδες και εθνική αλβανική κίνηση στις μητροπολιτικές επαρχίες Δυρραχίου*... ό.π.,σ.143, 159, της ίδιας, *Οι Κρυπτοχριστιανοί της Σπαθίας(αρχές 18ου αι. –1912)*, Ιωάννινα 1979, σ. 215, 310, 380-381, 485.

¹⁰⁵²Η πρώτη ημερομηνία αναφέρεται στο παλαιό (ιουλιανό) ημερολόγιο, ενώ η δεύτερη αναφέρεται στο νέο (γρηγοριανό) ημερολόγιο).

Συνθήκης, με την οποία ρυθμίζονταν τα ζητήματα, που αφορούσαν τις αντιμαχόμενες βαλκανικές χώρες.¹⁰⁵³

Ένα ενδιαφέρον σημείο των διπλωματικών διεργασιών στη Διάσκεψη του Βουκουρεστίου είναι και τούτο: Ο Βενιζέλος κατάφερε να προσεταιριστεί τους Ρουμάνους και να κερδίσει την υποστήριξή τους γύρω από τις ελληνικές διεκδικήσεις, αφού προηγουμένως αποδέχτηκε τις παλιές ρουμανικές αξιώσεις να παραχωρηθεί σχολική και εκκλησιαστική¹⁰⁵⁴ αυτονομία στους Κουτσοβλάχους που ήταν εγκατεστημένοι στη Δυτική Μακεδονία και την Ήπειρο.¹⁰⁵⁵

Η σχολική αυτή αυτονομία οδήγησε στην ίδρυση σχολείων με απώτερο στόχο τη δημιουργία ρουμανικής κοινότητας.¹⁰⁵⁶ Τα ρουμανικά (κουτσοβλαχικά) σχολεία, τα οποία ήταν μειονοτικά, θεωρούνταν ελληνικά εκπαιδευτήρια και μπορούσαν να φοιτήσουν Έλληνες μαθητές των δημοτικών σχολείων.¹⁰⁵⁷

Στο Ζαγόρι η έναρξη της ρουμανικής προπαγάνδας σηματοδοτείται κυρίως το 1880 με την ίδρυση ρουμανικού σχολείου στη Βωβούσα, όπου τα ελληνικά σχολεία είχαν υπερδιπλάσιους μαθητές. Από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα, ταυτόχρονα με τη ρουμανική προπαγάνδα είχε ξεκινήσει στα βλαχόφωνα χωριά του Ζαγορίου η συστηματική προσπάθεια για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και ο « αποσκορασισμός της Βλαχικής γλώσσας», όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Λαμπρίδης.¹⁰⁵⁸

Στην περίοδο της ακμής του το ρουμανικό σχολείο Βωβούσας είχε 60 μαθητές, οι οποίοι στην πορεία μειώθηκαν στους 20-30, ενώ στο ρουμανικό Παρθεναγωγείο το 1901 από τις 20 μαθήτριες παρέμειναν μόνο οι 7.¹⁰⁵⁹ Πάντως, το ρουμανικό σχολείο Βωβούσας αναφέρεται ότι το 1911 τροφοδοτούσε με 4 μαθητές τη ρουμανική εμπορική σχολή Ιωαννίνων που προσπαθούσε να καταστήσει την πόλη κέντρο της ρουμανικής προπαγάνδας στην Ήπειρο.¹⁰⁶⁰ Στο ρουμανικό σχολείο Βωβούσας το σχολικό έτος 1918-1919 φοιτούσαν 30 παιδιά ηλικίας 4-14 ετών, ενώ τα ελληνικά σχολεία είχαν υπερδιπλάσιους μαθητές, σύμφωνα με τις *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως των σχολείων που αφορούν στα ξενόφωνα (βλαχόφωνα) Νηπιαγωγεία των Εκπαιδευτικών Περιφερειών Ζαγορίου- Μετσόβου*.¹⁰⁶¹

¹⁰⁵³ Στ. Α. Αντωνόπουλος, *Αι συνθήκαι Λονδίνου, Βουκουρεστίου και Αθηνών*, Εν Αθήναις, Τύποις «Αυγής Αθηνών», Θ. Ν. Αποστολοπούλου, 1917, σ. 135.

¹⁰⁵⁴ Περισσότερα βλ. Αντ. Κολτσιδάς, ό.π., στη θεματική ενότητα: *Η εκκλησιαστική αυτοτέλεια ως ιδεολογικός μοχλός διείσδυσης της ρουμανικής προπαγάνδας στον ελληνοβλαχικό πληθυσμό* σ. 207-263.

¹⁰⁵⁵ Ευαγ. Αβέρωφ, *Η Πολιτική Πλευρά του Κουτσοβλαχικού ζητήματος*, Αθήνα (1948)1992³, σ. 65 - 66 και Στ. Α. Αντωνόπουλος, ό.π., σ. 101 - 102.

¹⁰⁵⁶ Αστ. Κουκούδης, *Μελέτες για τους Βλάχους. Η Θεσσαλονίκη και οι Βλάχοι*, ό.π., 94.

¹⁰⁵⁷ Σ. Μπουζάκης, Γ. Α. Παπανδρέου, (1888-1968). *Ο πολιτικός της παιδείας, τόμος Α':1888-1932*, Αθήνα, Gutenberg, 1997, 39-42, 225.

¹⁰⁵⁸ Ι. Λαμπρίδης, *Ζαγορικά, (οις προσετέθησαν και τινά περί Ηπείρου)*, Μέρος Α', εν Αθήναις 1870, σ. 82, 86, 112.

¹⁰⁵⁹ Αντ. Κολτσιδάς, ό.π., σ.352,353.

¹⁰⁶⁰ Ό.π., σ.362

¹⁰⁶¹ Δ. Β. Ντούτσης, «Θεσμικές παρεμβάσεις για τη γλωσσική κατάρτιση των νηπίων στα ξενόφωνα νηπιαγωγεία της Ηπείρου κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου (1918-1940): οι πρακτικές των

Στη Βωβούσα η ρουμάνικη προσηλυτιστική κίνηση άσκησε έντονη κατασκοπευτική δράση με τη βοήθεια φανατικών ρουμανιζόντων της κοινότητας. Το 1903 ξέσπασε επικίνδυνη διαμάχη καθώς οι αδελφοί Καζάνα καθημερινά δημιουργούσαν αναταραχές, πάνω στην προσπάθειά τους να ασκήσουν επιρροή στους συγχωριανούς τους προς όφελος της ρουμανίζουσας μερίδας των κατοίκων.¹⁰⁶² Οι Ελληνοβλάχοι, ωστόσο, δεν έστελναν τα παιδιά τους στα ρουμανικά σχολεία, τα οποία και υπολειτουργούσαν. Εντύπωση προκαλεί η αναφορά των κατοίκων της Βωβούσας (5 Ιουλίου 1907) προς το Νομάρχη Ιωαννίνων με την οποία εκφράζουν τον αποτροπιασμό τους προς τη ρουμάνικη προπαγάνδα «*άτε σκοπούσα προφανώς την διατάραξιν της ειρήνης των κατοίκων ...*» παραμένοντας σταθεροί «εις τα πάτρια».¹⁰⁶³

Ειδικότερα, αναφέρεται ότι από την έρευνα του αρχειακού υλικού του Υπουργείου Εξωτερικών, σχετικά με τη λειτουργία των Ρουμανικών σχολείων στην Ήπειρο, προκύπτει ότι το 1900 από τα βλαχόφωνα χωριά του τμήματος Ζαγορίου, (Γρεβενήτι, Φλαμπουράρι, Τσερνέσι, Λεσινίτσα, Ντομπρίνοβο, Λάιστα, Παλαιοχώρι Λάιστας και Μακρίνο) μόνο η Βωβούσα είχε ρουμανικό σχολείο με 25-30 μαθητές, ενώ τα ελληνικά σχολεία των Ελληνοβλάχων είχαν υπερδιπλάσιους μαθητές. Στα άλλα χωριά τα ρουμανικά σχολεία που είχαν ιδρυθεί πιο μπροστά, έκλεισαν από έλλειψη μαθητών και οι δάσκαλοί τους – που επέμεναν να παραμένουν έστω και με έναν μαθητή, όπως στη Λάιστα- υποχρεώθηκαν τελικά να φύγουν. Στα 1904 στο Φλαμπουράρι και στο Τσερνέσι (Τσερκέζι) οι 2-3 μαθητές τους ήταν και αυτοί οι συγγενείς των «*τιτλοφορουμένων διδασκάλων*» που δικαιολογούσαν το μισθό των ρουμανοδασκάλων. Στη Βωβούσα, την ίδια χρονιά, λειτουργούσε ρουμανικό σχολείο «*ανεγνωρισμένον υπό των οθωμανικών αρχών*». Το 1905 επιβεβαιώνεται η δραματική έλλειψη μαθητών στα ρουμανικά σχολεία, που ουσιαστικά δε λειτουργούσαν. Στα 1910, σύμφωνα με καταστατικό πίνακα του προξενείου Ιωαννίνων με τον αριθμό των μαθητών των ρουμανικών σχολείων της Ηπείρου (Ιωαννίνων, Μετσόβου, Μηλιάς, Γρεβενητίου Φλαμπουραρίου, Τσερνεσίου, Λεσινίτσας, Ντομπρινόβου, Λάιστας, Παλαιοχωρίου Λάιστας, Μακρίνου, Παλαιοσελίου, Βρεάζας και Φούρκας) και για τα σχολικά έτη από το 1900-1901 μέχρι και το 1909-1910, σχεδόν όλα τα σχολεία έκλεισαν, εκτός από δύο που εξακολουθούσαν να λειτουργούν, δηλ. των Ιωαννίνων με 42 μαθητές και της Βωβούσας με 24. Και το 1912 νέες προσπάθειες της ρουμανικής κίνησης στόχευαν με υποσχέσεις και απειλές να ενεργοποιήσουν τα ρουμανικά σχολεία στα βλαχόφωνα χωριά της περιφέρειας των Ιωαννίνων (Λάιστα, Δοβρίνοβο, Παλαιοχώρι, Πάδες, Βρεάζα και Βωβούσα), ενώ συγχρόνως προπαγάνδιζαν για την

επιθεωρητών», στα *Πρακτικά του 6^{ου} Επιστημονικού Συνεδρίου Ιστορίας Εκπαίδευσης* με διεθνή συμμετοχή με θέμα: «Ελληνική γλώσσα και Εκπαίδευση», Πάτρα 2011. Διαθέσιμο στον ιστότοπο: www.eriande.elemedu.upatras.gr, σ. (399-410)401 (ανάκτηση στις 25-1-2015).

¹⁰⁶² Αντ. Κολτσίδα, ό.π., σ. 209, υποσ. 94.

¹⁰⁶³ Αντ. Κολτσίδα, ό.π., σ. 239.

εκλογή ρουμούνου εκλέκτορος κατά τας εκλογάς που θα αναδείκνυαν τους βουλευτές της δεύτερης περιόδου της οθωμανικής Βουλής.¹⁰⁶⁴

Τελικά, η λειτουργία των ρουμανικών σχολείων υπήρξε από την αρχή προβληματική εφόσον αρκετά από αυτά χαρακτηρίστηκαν «πλαστά» και σχολεία μόνο «στα χαρτιά» καθώς δηλωνόταν πλασματικός αριθμός μαθητών,¹⁰⁶⁵ ενώ άλλοτε λειτούργησαν με μειωμένο αριθμό μαθητών, όπως στο Τσερνέσι και στο Φλαμπουράρι, ώστε σύντομα αναγκάστηκαν να αναστείλουν τη λειτουργία τους λόγω της δυσκολίας της συντήρησής τους εξαιτίας της μείωσης των οικονομικών πόρων.¹⁰⁶⁶

Η ρουμάνικη προπαγάνδα για μεγαλύτερη επιτυχία των στόχων της παρείχε τα σχολικά χρειώδη δωρεάν, καθώς και χρηματικά βοηθήματα σε άπορες οικογένειες. Στα υπό έρευνα Πρακτικά Εποπτικού Συμβουλίου Ζαγορίου γίνεται αναφορά στη συνδρομή αυτή, όπως σημειώνεται στην 72^α Πράξη του Εποπτικού Συμβουλίου: «Καί εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ 1921 καταβληθεῖσαν προσπάθειαν τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας καὶ τὴν πρὸς τὸ ἐν Βωβούσῃ Σχολεῖον αὐτῆς ὑλικὴν συνδρομὴν της...»¹⁰⁶⁷

Στο ίδιο πνεύμα της ενίσχυσης της ρουμάνικης προπαγάνδας, εντάσσεται η συντήρηση στα Ιωάννινα οικοτροφείου με λύκειο, όπου εισάγονταν οι απόφοιτοι του σχολείου Βωβούσας και των άλλων ρουμανικών σχολείων. Οι μαθητές εξασφάλιζαν ακόμη δωρεάν στέγη, ύπνο, τροφή, ενδυμασία και υγειονομική περίθαλψη.¹⁰⁶⁸

Απέναντι στα ρουμανίζοντα αυτά σχολεία συστάθηκαν τα λεγόμενα ξενόφωνα «μέσα εις τα οποία διδάσκεται η γλώσσα της μεγαλυτέρας ομάδος του κράτους ημών, η ελληνική εις μαθητάς, λαλούντας εις τον οίκον αυτών γλώσσαν διάφορον αυτής». Στην κατηγορία αυτή συμπεριλαμβάνονταν εκτός από τα δημόσια σχολεία κάποιων βλαχόφωνων χωριών της οροσειράς της Πίνδου και σχολεία της Ισραηλινής κοινότητας σε διάφορες πόλεις καθώς και τα ελληνικά σχολεία κάποιων αλβανόφωνων χωριών της Βορείου Ηπείρου.¹⁰⁶⁹

Στις ξενόφωνες αυτές κοινότητες η σύσταση Νηπιαγωγείων είχε πρωταγωνιστικό ρόλο στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό της χώρας για την επίτευξη της αφομοίωσης των ετερόγλωσσων μαθητών. Σε επίπεδο νομοθεσίας, στα εκπαιδευτικά νομοσχέδια του 1913, τα οποία συνέταξε ο Δ. Γληνός,¹⁰⁷⁰ εκτός από

¹⁰⁶⁴ Βλ. γι' αυτά Αντ. Κολτσίδας, ό. π., σ. 363, 364, 390.

¹⁰⁶⁵ Αντ. Κολτσίδας, ό. π., σ. 383 και σημ. 335.

¹⁰⁶⁶ Ό. π., σ. 363, 386, Σπ. Εργολάβος, *Τα Ζαγοροχώρια στις αρχές του αιώνα μας*, ό. π., σ. 47 (για το Τσερνέσι)

¹⁰⁶⁷ Βλ. Πράξη 72^α της 4^{ης} Δεκεμβρίου 1924, σ. 170.

¹⁰⁶⁸ Ευάγ. Αβέρωφ, ό. π., 1948, σ. 31

¹⁰⁶⁹ Ν. Καραχρίστος, *Διδακτική των σχολείων των ξενόφωνων ως και παντός είδους σχολείων*, Θεσσαλονίκη, Εκδοτικόν Κατάστημα Σ. Παπανέστορος, 1923, σ. 6.

¹⁰⁷⁰ Βλ. ενδεικτικά: Σ. Μπουζάκης, *Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα*. Τόμ. Α' 1913-1929, Αθήνα Gutenberg, 1994, σ. 55-110, Στο θέμα αυτό (της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης 1913) αναφερθήκαμε και στη θεματική ενότητα: *Η κρατική πολιτική σχετικά με το γλωσσικό ζήτημα*,

την υποχρεωτική φοίτηση στα Νηπιαγωγεία από 4 ετών (εκεί που θα λειτουργούσαν), βασικό θέμα ήταν και η αναγκαιότητα της γλωσσικής μόρφωσης των ξενόφωνων πληθυσμών,¹⁰⁷¹ κάτι το οποίο, ωστόσο, δεν ψηφίστηκε.¹⁰⁷² Στη συνέχεια, οι γλωσσοεκπαιδευτικές αλλαγές στον ελλαδικό χώρο, όπως αυτές έχουν ήδη αναφερθεί σε άλλη θεματική ενότητα,¹⁰⁷³ εντάσσονται στο γενικότερο ιδεολογικό πλαίσιο της εθνικής ομοιογένειας και εθνικής συνοχής.

Εξ άλλου, σύμφωνα με το νόμο 1242 «Περί Δημοτικής Εκπαιδύσεως», στις *Νέες Χώρες* προβλεπόταν η ίδρυση Νηπιαγωγείων, όπου θα φοιτούσαν νήπια ηλικίας 5 – 7 ετών και θα διδάσκονταν από μία νηπιαγωγό, εφόσον ήταν λιγότερα από 80 ή δύο αν υπερέβαιναν τον αριθμό αυτό. Αν ήταν λιγότερα από 30 η διδασκαλία θα γινόταν σε ξεχωριστό τμήμα του δημοτικού σχολείου, κατά προτίμηση θηλέων.¹⁰⁷⁴

Η λειτουργία Νηπιαγωγείων, ωστόσο, περιοριζόταν στα ξενόφωνα μέρη και δεν αποτελούσε προτεραιότητα της εκπαιδευτικής πολιτικής για τις ελληνόφωνες κοινότητες, λόγω της οικονομικής στενότητας και τις σοβαρές συνέπειες της μικρασιατικής καταστροφής. Μέσα από τα Πρακτικά του Εποπτικού Συμβουλίου πληροφορούμαστε ότι «...ὁ Νόμος 1067 ἐπιτρέπει τὸν διορισμὸν νηπιαγωγῶν καὶ τὴν παροχὴν μισθοῦ νηπιαγωγοῦ μόνο εἰς σχολεῖα ξενοφώνων συνοικισμῶν...»¹⁰⁷⁵

Το σχολικό έτος 1926 - 1927 λειτουργούσαν στις *Νέες Χώρες* 359 Νηπιαγωγεία στα οποία όμως ήταν εγγεγραμμένα το 5% των νηπίων.¹⁰⁷⁶

Από τα προαναφερθέντα χωριά του Ζαγορίου η Βωβούσα αποτελούσε το επίκεντρο δράσης της ρουμανικής προπαγάνδας της βλαχόφωνης περιφέρειας γύρω από τον Αώο ποταμό (Δίστρατο, Περιβόλι, Αβδέλα), καθώς και των χωριών Μετσόβου και Γρεβενητίου. Στα υπό έρευνα *Πρακτικά του Εποπτικού Συμβουλίου Ζαγορίου* αναφέρεται ότι υπήρχε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ίδρυση και λειτουργία Νηπιαγωγείου στη Βωβούσα, όπως ήδη αναφέρθηκε στη σχετική ενότητα,¹⁰⁷⁷ επειδή «...οἱ ἔν Ρουμανία θεωροῦσι τὴν Βωβοῦσαν ὡς ἀκρόπολιν τῶν Κουτσοβλάχων τῆς Πίνδου...». Σημειώνεται, επίσης, ότι το 1920 λειτουργούσε διτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο της Ῥουμάνικης προπαγάνδας, στο οποίο φοιτούσαν 30 παιδιά ηλικίας 4-14 ετών.¹⁰⁷⁸ Για το λόγο αυτό κατέβαλαν κάθε προσπάθεια «...ὅπως διὰ τοποθετήσεως καταλλήλου προσωπικοῦ καὶ διὰ παντός θεμιτοῦ καὶ

¹⁰⁷¹Περισσότερα για το θέμα αυτό της γλωσσικής αφομοίωσης των ξενόφωνων – βλαχόφωνων κοινοτήτων βλ. εδώ στην ενότητα με θέμα : Ο δάσκαλος ως λειτουργός.

¹⁰⁷² Φ. Ηλιού, (εκδοτική φροντίδα, εισαγωγή, σημειώσεις), *Δημήτρης Γληνός. Άπαντα. Τόμος Β' 1910 – 1914*, Αθήνα, Εκδόσεις Θεμέλιο, 1983, σ. 259.

¹⁰⁷³ Βλ. εδώ στο ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2- ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ - ΣΤΑΘΜΟΙ α. ΤΟ ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ – Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΙΣΜΟΣ.

¹⁰⁷⁴ Π. Κυπριανός, *Παιδί, Οικογένεια, Κοινωνία. Ιστορία της Προσχολικής Αγωγής από τις απαρχές έως τις μέρες μας... ό π.*, 2007, σ. 145.

¹⁰⁷⁵ Πράξη 4^η της 29^{ης} Μαρτίου 1919, σ.16.

¹⁰⁷⁶ Π. Κυπριανός, *ό. π.*, σ. 145,146.

¹⁰⁷⁷ Βλ. εδώ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο, ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ Β. ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΑ- ΣΧΟΛΕΙΑ. γ. Ανέγερση, αποπεράτωση, μετασκευή, επισκευή, μεγέθυνση κτιρίων.

¹⁰⁷⁸ Βλ. γι' αυτά Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 16^η της 31^{ης} Ιανουαρίου 1920, σ.41.

νομίμου μέσου βελτιώσωμεν τήν λειτουργίαν τῶν ἑλληνικῶν Ἐκπαιδευτηρίων αὐτῆς καί οὕτω σύν τῷ χρόνῳ ἐπιφέρωμεν τόν ἐξ' ἀτροφίας θάνατον τοῦ προπαγανδιστικοῦ σχολείου». ¹⁰⁷⁹

Το διδακτικό προσωπικό του είχε ρουμανική παιδεία, δεδομένου ότι είχε σπουδάσει σε ρουμανικά Διδασκαλεία ή στο ρουμανικό ημιγυμνάσιο Ιωαννίνων και δεν ενδιαφερόταν για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας την οποία αγνοούσε. Επιπρόσθετα, μερίδα των κατοίκων της κοινότητας διακρινόταν για τα φιλορουμανικά τους αισθήματα. Αξιοσημείωτο είναι ότι το σχολικό έτος 1926-1927, είχε κατορθώσει να ενσωματώσει στους ρουμανίζοντες το 1/3 περίπου των κατοίκων της Βωβούσας. Για το λόγο αυτό ο Επιθεωρητής με τις ενέργειες και τις προτάσεις του υποστήριζε την ανάγκη ιδιαίτερης κρατικής μέριμνας για την ανέγερση κατάλληλου διδακτηρίου στο οποίο θα στεγαζόταν και το διτάξιο Νηπιαγωγείο. Σε αυτές τις προσπάθειες θεωρούνταν αναγκαία η αρωγή της Γενικής Διοίκησης Ηπείρου και του Νηπιακού Επιμελητηρίου Μελά, όπως αυτό εμφανίζεται από τις Εκθέσεις Επιθεωρήσεως των Σχολείων Εκπαιδευτικών Περιφερειών Ζαγορίου – Μετσόβου, του σχολικού έτους 1919-1923. ¹⁰⁸⁰

Την πληροφορία αυτή τεκμηριώνουν και τα Π.Ε.Σ.Ζ. ως εξής: «Ὅθεν κατόπιν καταλλήλων ἐνεργειῶν διὰ τῆς Σεβαστῆς Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου ἐπετύχομεν τήν ἔγκρισιν τοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελά, ὥστε δαπάναις αὐτοῦ νά ἰδρυθῆ διτάξιον Νηπιαγωγεῖον, ἀνεγερθῆ διδακτήριον, ἐπιπλωθῆ καί λειτουργήσῃ δι' ἑτησίου ποσοῦ συντηρήσεως δραχμῶν 5.000 (πέντε χιλιάδων). Τοῦτο δε ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἀποσπασμάτων δύο ἐγγράφων (ἔτους 1919) τοῦ ἐν λόγῳ Ἐπιμελητηρίου, ἅτινα ἐκοινοποιήθησαν ἡμῖν δια τῶν ὑπ. ἀριθμ. 15997/3-11-19 καί 17973/27-12-19 διαταγῶν τῆς Σᾶς Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου» ¹⁰⁸¹

Φαίνεται πως η λειτουργία των ρουμανικών σχολείων στο Βλαχοζάγορο - εκτός από τη Βωβούσα - υπήρξε προβληματική. Από τα Π.Ε.Σ.Ζ. πληροφορούμαστε τα εξής:

Για την κοινότητα Φλαμπουραρίου, στην 7^η Πράξη της 22^{ας} Ιουλίου 1919 αναφέρεται ότι: «ἐν Φλαμπουραρίῳ δέν ὑπάρχουσιν αἱ αὐταί συνθηκαί, οἷαι εἶναι αἱ ἐν Βωβούσῃ, καθότι καί μικροτέρα εἶναι ἡ κοινότης καί προπαγάνδαι ξέναι δέν ἐρριζοθόλησαν, ὥστε νά καταστρέψωσι τήν μεταξύ τῶν κατοίκων ἐθνικήν σύμπνοιαν». ¹⁰⁸²

¹⁰⁷⁹ Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 16^η της 31^{ης} Ιανουαρίου 1920, σ. 41.

¹⁰⁸⁰ Βλ. γι' αυτά Δ. Β. Ντούτσας, «Θεσμικές παρεμβάσεις για τη γλωσσική κατάρτιση των νηπίων στα ξενόφωνα νηπιαγωγεία της Ηπείρου κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου (1918-1940): οι πρακτικές των επιθεωρητών»... ό. π., σ.401 όπου και παραπομπές σε σχετικό αρχειακό υλικό: Βιβλίον Πράξεων Εποπτικού Συμβουλίου Ζαγορίου Μετσόβου και Εκθέσεις Επιθεωρήσεως Σχολείων Εκπαιδευτικών Περιφερειών Ζαγορίου – Μετσόβου.

¹⁰⁸¹ Βλ. Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 16^η της 31^{ης} Ιανουαρίου 1920, σ.41.

¹⁰⁸² Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 21.

Για την καταπολέμηση, λοιπόν, της προπαγάνδας ήταν απαραίτητη και η διάθεση χρημάτων και στη Σχολική Εφορεία με σκοπό την αγορά βιβλίων, σχολικών ειδών, ενδυμάτων, υποδημάτων και βοηθημάτων στις άπορες οικογένειες. Χρήσιμη επίσης κρινόταν η ίδρυση οικοτροφείου στο Γρεβενήτι, όπου λειτουργούσε και ελληνικό ημιγυμνάσιο, στο οποίο να διαιτώνται 10-15 από τους καλύτερους μαθητές, οι οποίοι θα κατάγονται από τα ξενόφωνα χωριά Βωβούσας, Ελατοχωρίου, Φλαμπουραρίου, Γρεβενητίου και θα φοιτούν στο εκεί ημιγυμνάσιο. Η δαπάνη του οικοτροφείου θα καλυπτόταν από τις παραπάνω κοινότητες και από μικρή κρατική αρωγή. Καταλήγοντας, ο Επιθεωρητής πρότεινε την κρατική προστασία και τη συνέχιση της φοίτησης στο Γυμνάσιο Ιωαννίνων για όσους αποφοίτους του συγκεκριμένου ημιγυμνασίου κατάγονταν από τη Βωβούσα, εφόσον ήταν καλοί μαθητές.

Μία άλλη πρόταση αφορούσε στη φροντίδα για την εισαγωγή δύο νέων από τη Βωβούσα στην Παιδαγωγική Ακαδημία Ιωαννίνων και δύο νεανίδων στο Διδασκαλείο Νηπιαγωγών, ώστε να παραχθεί διδακτικό προσωπικό το οποίο θα αξιοποιηθεί ως αντίρροπο της δράσης των ρουμανοδιδασκάλων. Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις του Επιθεωρητή, ο μεγαλύτερος αριθμός όσων φοιτούσαν στο ρουμανικό σχολείο ήταν συγγενείς και φίλοι των ρουμανοδιδασκάλων στη Βωβούσα. Αν όμως οι δάσκαλοι ήταν ντόπιοι και είχαν ελληνική παιδεία, θα ελαττωνόταν στο ελάχιστο ο αριθμός των μαθητών του ρουμανικού σχολείου, καθώς θα επιδρούσαν και αυτοί στους οικείους τους. Επιπλέον, θα υπήρχε μόνιμο προσωπικό το οποίο θα γνώριζε καλά τα τοπικά προβλήματα. Εξάλλου, και σε άλλα βλαχόφωνα χωριά της περιφέρειας που υπηρετούσαν γηγενείς δάσκαλοι, είχε παρατηρηθεί η περιφρόνηση προς τη βλάχικη γλώσσα και η αγάπη των νέων προς την ελληνική. Εκτός όμως από τα ήπια αυτά μέτρα, προτάθηκαν και πιο αυστηρά, όπως η συστηματική παρακολούθηση από τα όργανα της τάξης των ρουμανοδιδασκάλων Βωβούσας και άλλων ρουμανικών σχολείων, επειδή οι δάσκαλοι ήταν αυτοί που κυρίως ενεργούσαν την προπαγάνδα υπέρ των ρουμανικών σχολείων.¹⁰⁸³

Στο νομοθετικό πλαίσιο της καταπολέμησης της ρουμάνικης προπαγάνδας εντάσσονται και οι νόμοι της περιόδου οι οποίοι παρείχαν κίνητρα στους δασκάλους να υπηρετήσουν στα ξενόφωνα χωριά.

Σύμφωνα με το νόμο ΓΣΗ'/1905 εάν κάποιος Δημοδιδάσκαλος επέλεγε - ενδεχομένως λόγω του τόπου κατοικίας του - να εργαστεί σε Κοινό σχολείο (τα Κοινά ιδρύονταν σε μικρά χωριά (κάτω των 600 κατοίκων) τα οποία είχαν τουλάχιστον 15 μαθητές. Αποτελούνταν από τέσσερις τάξεις και λειτουργούσαν ως μονοθέσια, δίδασκε δηλαδή ένας μόνο δάσκαλος, συνήθως υποδιδάσκαλος) πληρωνόταν με μισθό υποδιδασκάλου. Εξαιρέση γινόταν για τα Κοινά σχολεία των

¹⁰⁸³Βλ. γι' αυτά Δ. Β. Ντούτσας, ό. π., σ.402-403.

ξενόφωνων περιοχών όπου οι εργαζόμενοι Δημοδιδάσκαλοι πληρώνονταν με τον κανονικό τους μισθό.¹⁰⁸⁴

Με το νόμο 1386/1919 οι εκπαιδευτικοί που θα υπηρετούσαν στα ξενόφωνα μέρη της Μακεδονίας και της Ηπείρου λάμβαναν πέραν του μισθού τους και επίδομα 30 – 50 δραχμές.¹⁰⁸⁵ Ωστόσο, το επίδομα αυτό περικόπηκε με το μεταγενέστερο νόμο 1562. Το γεγονός αυτό ανάγκασε τους Επιθεωρητές να εκλιπαρούν για ικανούς δασκάλους, καθώς αυτοί προτιμούσαν τα σχολεία των ελληνόφωνων κοινοτήτων. Οι Επιθεωρητές διαπίστωναν ότι δεν είχαν πολλά μέσα να πολεμήσουν τη ρουμανική προπαγάνδα, ενώ το μειωμένο κρατικό ενδιαφέρον τους έκανε να αισθάνονται ότι διεξήγαν μόνοι τους τον αγώνα. Ενδεικτικά είναι τα λόγια ενός Επιθεωρητή, όπως αυτά καταγράφονται στις *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως των Σχολείων Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ζαγορίου Μετσόβου 1919-1923*: «Εάν είχαν και την, ως ανωτέρω είπον, αρωγήν του Κράτους είμαι βέβαιος ότι μετά τριετίαν θα επετύγχανον τον εξ ατροφίας θάνατον του Ρουμαν. σχολείου Βωβούσης, οπότε εις ουδεμίαν των εν τη περιφέρειά μου Κουτσοβλαχικών κοινοτήτων θα υφίστατο εστία Ρουμανικού μιάσματος».¹⁰⁸⁶

Παρά την επισταμένη προσπάθεια του Επιθεωρητή να μη παραμένει κενή η θέση του μονοταξίου Δημοτικού Σχολείου αρρένων της Κουτσοβλαχοφώνου κοινότητας Βωβούσης συχνά υπήρχαν προβλήματα στη λειτουργία του λόγω της απροθυμίας των εκπαιδευτικών να υπηρετούν στο σχολείο αυτό.

Σχετικά με το ζήτημα αυτό είναι χαρακτηριστικές οι εξής σχετικές αναφορές στα Π.Ε.Σ.Ζ. :

1. Στην 1^η Πράξη της 31^{ης} Δεκεμβρίου 1918 το Εποπτικό Συμβούλιο ενέκρινε ομόφωνα την απόλυση του Σπ. Στεφανίδου, δημοδιδασκάλου Άνω Βίτσης, επειδή παρ' ό,τι υπήρχε ειδική διαταγή του Γενικού Διοικητή Ηπείρου για την απόσπασή του στην κενή θέση του Σχολείου αρρένων Βωβούσης, όπου και λειτουργούσε τριτάξιο μεικτό σχολείο της Ρουμανικής Προπαγάνδας, αφού μετέβη εκεί την εγκατέλειψε μετά από ένα μήνα παρόλο που «σπουδαία έθνικά συμφέροντα άπήτουν την παρουσίαν αυτού». Η απόφαση ελήφθη μετά από «ρήτην διαταγήν τῆς Σ^{ης} Γενικῆς Διοικήσεως... ὡς μὴ σεβασθέντος τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς, ὡς ἀδιαφορήσαντος περὶ τῆς ἐθνικῆς σημασίας τῆς εἰς Βωβοῦσαν ἀποστολῆς του καὶ ὡς ἐγκαταλιπόντος αὐτογνωμόνως καὶ ἐν οὐ δέοντι καιρῷ τὴν θέσιν του ταύτην».¹⁰⁸⁷

¹⁰⁸⁴ βλ. Χρ. Λέφας, *Ιστορία της εκπαίδευσης*, Εν Αθήναις εκδ. Ο.Ε.Δ.Β. 1942, σελ. 46.

¹⁰⁸⁵ Αναλυτικότερα για τις νομοθετικές ρυθμίσεις της περιόδου με στόχο την εξεύρεση δασκάλων βλ. Σοφία Ηλιάδου – Τάχου, «"Εξελληνισις Ξενοφώνων". Όψεις της εκπαιδευτικής πολιτικής στη Μακεδονία 1912 – 1936. (Το παράδειγμα του Νομού της Φλώρινας)», *Κλειώ*, τεύχος 2, Άνοιξη 2006, σ. 122 – 123.

¹⁰⁸⁶ βλ. γι' αυτά Δ. Β. Ντούτσης, ό. π., σ.

¹⁰⁸⁷ Π.Ε.Σ.Ζ, σ. 10,11.

2. Στην 9^η Πράξη της 30^{ής} Σεπτεμβρίου 1919, σημειώνεται: η Αγγελική Καραπάνου νηπιαγωγός δέχτηκε με δυσφορία την «*δί' έξαιρετικούς ύπηρεσιακούς λόγους τοποθέτησιν αὐτῆς ἐν τῷ κοινῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ Παλαιοχωρίου*».¹⁰⁸⁸ Ο Επιθεωρητής λαμβάνοντας υπόψη του και την επιθυμία των κατοίκων Λαϊστής για την ταχεία πλήρωση της κενής θέσης του Νηπιαγωγείου της κοινότητάς τους, καθώς και «*τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 713 ἐ.ἔ. πρᾶξιν τοῦ Σ⁹ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου*» πρότεινε τη μετάθεσή της στο νηπιαγωγείο Λαϊστής. Το Ε.Σ. την αποφάσισε ομόφωνα «*δί' έξαιρετικούς λόγους καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως*».¹⁰⁸⁹

3. Στην 10^η Πράξη της 21^{ης} Οκτωβρίου 1919 το Ε.Σ. αποφάσισε την απόλυση της Ουρανίας Τζαμίχα, νηπιαγωγού Φλαμπουραρίου, «*καθὸτι δι' έξαιρετικούς ἐθνικούς λόγους ἀποσπασθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 12507 τῆς 13^{ης} Σεπτεμβρίου 1919 ἀποφάσεως τῆς Σ⁷ Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου εἰς τὸ Νηπιαγωγεῖον Βωβούσης ἠρνήθη ὑπηρεσίαν καὶ ἐγκατέλιπε τὴν θέσιν της*». Είναι πολύ χαρακτηριστική η αναφορά ότι παρέβλεψε τη διαταγή της Γ.Δ.Η. και χωρίς να αναφέρει κάτι στην υπηρεσία «*μετέβη εἰς τὴν ἐν Ἰωαννίνους οἰκίαν της: τούτου δ' ἔνεκα ἐγένετο παραίτιος ν' ἀργήσῃ ἐφ' ἱκανὸν χρόνον τὸ ἐν λόγῳ Νηπιαγωγεῖον Βωβούσης*».¹⁰⁹⁰

4. Στην 37^η Πράξη αναφέρεται η δυσκολία να πληρωθεῖ κενή θέση στα σχολεῖα της Βωβούσας: «*...εἰς τὴν θέσιν Βωβούσης τοποθέτησιν, δι' ὅλως έξαιρετικούς λόγους, σπανίως ἀποδέχονται οἱ δημοδιδάσκαλοι, δι' ὃ καὶ λίαν δύσκολος καθίσταται, ἔστιν ὅτε, ἡ πλήρωσις αὐτῆς...*»¹⁰⁹¹

5. Στην 55^η Πράξη της 12^{ης} Οκτωβρίου 1922 ο Επιθεωρητής λαμβάνοντας υπόψη «*ὅτι τὸ ἐν τῇ κουτσοβλαχοφώνῳ κοινότητι Βωβούση μονοτάξ. Δημοτ. Σχολ. θηλέων δι' ἔλλειψιν διδασκαλίας ἀργεῖ ἐπὶ μεγίστη ζημίᾳ τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν συμφερόντων προτείνει τὴν μετάθεσιν τῆς δημοδιδασκαλίας Ἀγγελικῆς Καζαντζῆ ἐκ τοῦ καταργουμένου Δημοτ. Σχολείου θηλέων Φραγκάδων εἰς τὸ ἀργοῦν τοιοῦτο Βωβούσης*». Το Εποπτικό Συμβούλιο ενέκρινε ομόφωνα την πρόταση αυτή «*ἐπὶ μεγίστη ὠφελείᾳ τῆς τε ἐκπαιδεύσεως κ' τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν συμφερόντων*».¹⁰⁹²

Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις δασκάλων για τους οποίους το Εποπτικό Συμβούλιο, κατόπιν προτάσεως του Επιθεωρητή, αποφάσιζε τη μετάθεσή τους λόγω του χαρακτήρα και της συμπεριφοράς τους καθώς κρινόταν ακατάλληλοι να ανταποκριθούν στην εθνική τους αποστολή. Συνήθως στην απόφασή του αυτή το Ε.Σ. λάμβανε υπόψη και την αίτηση του ίδιου του εκπαιδευτικού, ο οποίος ζητούσε τη μετάθεσή του σε άλλο σχολεῖο, ώστε να μην υπάρχουν προστριβές με τους κατοίκους της κοινότητας όπου και υπηρετούσε. Χαρακτηριστικές είναι οι περιπτώσεις:

¹⁰⁸⁸ Π.Ε.Σ.Ζ, σ.26.

¹⁰⁸⁹ Π.Ε.Σ.Ζ, σ. 26.

¹⁰⁹⁰ Π.Ε.Σ.Ζ, σ. 31.

¹⁰⁹¹ Πράξη 37η της 28^{ης} Ιουνίου 1921, σ. 94.

¹⁰⁹² Π.Ε.Σ.Ζ., σ.134.

1. Στην 7^η Πράξη της 22^{ης} Ιουλίου 1919 αναφέρεται ότι η Μαρία Βόντα η οποία υπηρετούσε επί εννέα έτη ως Νηπιαγωγός στη Βωβούσα δεν μπόρεσε να ανταποκριθεί « *πρός τήν έκεισε ύψηλήν άποστολήν της τούναντίον, ούσα μάλλον θορυβοποιός, διά τής έν τή κοινωνία διαγωγής της συνετέλεσεν ίσως, ώστε νά έπαυξηθῆ ή μεταξύ τών έλληνιζόντων και ρουμανιζόντων κατοίκων διάστασις...*». Ο Επιθεωρητής Νικ. Χρ. Παπακώστας ενήργησε ανακρίσεις προκειμένου να διαπιστώσει αν ευσταθούν οι σε βάρος της κατηγορίες και αφού άκουσε τις παρακλήσεις των κατοίκων, του ειδικού Παρέδρου και της σχολικής επιτροπής, αντιλήφθηκε ότι, δεν συμφέρει η περαιτέρω διαμονή της «*άπό έκπαιδευτικής και έθνικῆς άπόψεως και ότι αύτη δέον ν'άντικατασθῆ δι' άλλης έργαζομένης άθρούθως, ίκανῆς και μείζονα έπίγνωσιν έχούσης τής άποστολής της*». Σημειώνεται ακόμη ότι τη μετάθεσή της ζητούσε και η ίδια με αίτησή της. Το Ε.Σ. αποφάσισε την μετάθεση της Μαρίας Βόντα από το μονοτάξιο Νηπιαγωγείο Βωβούσης στο ισόβαθμο του Φλαμπουραρίου, αντί της Νηπιαγωγού Ουρανίας Τζαμίχα, για την οποία εκφράστηκε η άποψη ότι θα μπορούσε «*νά ύπηρετήση εύδοκίμως διά τέ τόν χαρακτήρα και τήν φιλοπονίαν*». ¹⁰⁹³

2. Στην 37^η Πράξη το Εποπτικό Συμβούλιο αποφάσισε την μετάθεση του Νικολ. Χατζηβασδέκη Γ!βαθμίου Δημοδιδ/λου από το πλήρες Δημοτ. Σχολ. αρρ. Βωβούσης στο πλήρες Μεικτό Δημοτ. Σχολ. Μπάγιας, όπου και η ιδιαίτερη πατρίδα του, μετά από αίτησή του και «*διότι κατέστη άδύνατος ή περαιτέρω έν τή κοινότητα Βωβούση παραμονή του άνευ σπουδαίας βλάβης τών γενικωτέρων έθνικώνσυμφερόντων*». Ο δημοδιδάσκαλος αυτός αναφέρεται, επίσης, ότι υπερασπιζόμενος τα Ελληνικά Εκπαιδευτήρια της Βωβούσας ερχόταν σε προστριβές με τους γονείς των μαθητών των ρουμανικών σχολείων. Με σχετική δε απόφαση της Γενικής Διοικήσεως Ηπείρου και επειδή αυτός «*κατέστησεν έπιβλαβῆ τήν είς τά γενικώτερα τοῦ έθνους συμφέροντα περαιτέρω έν Βωβούση διαμονήν του*» είχε απομακρυνθεί για ένα τρίμηνο.

Στη συνέχεια, το Ε. Σ. ενέκρινε την μετάθεση του Κωνστ. Τσιντζοπούλου Γ!βαθμίου Δημοδ/λου από το πλήρες Μεικτό Δημοτ. Σχολείο του ελληνόφωνου Παπίγκου στην κενή θέση του πλήρους Δημοτ. Σχολείου αρρ. της κοινότητας Βωβούσης, μετά από αίτησή του και «*πρός πλήρωσιν σπουδαίας Έκπαιδευτικής ανάγκης*». Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ο Κ. Τσιντζόπουλος τοποθετήθηκε στη θέση αυτή ως «*κεκτημένος τά άνωτέρω πλεονεκτήματα (πτυχιούχος, άκμαίος, φιλοπόνος και δραστήριος Δημοδιδ/λος) και έπιθυμῶν να έργασθῆ από Έκπαιδευτικής και έθνικῆς άπόψεως έν Βωβούση...*» ¹⁰⁹⁴

Σε αντίθεση με τις παραπάνω περιπτώσεις, το Ε.Σ. αποφάσισε κατόπιν προτάσεως του Επιθεωρητή, να απονεμίει ηθική αμοιβή στον Νικόλ. Δεβελέγκα για την προσφορά του ως δάσκαλος στο σχολείο της κοινότητας Λάιστας. Ειδικότερα,

¹⁰⁹³ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 21.

¹⁰⁹⁴ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 94, 95.

στην 45^η Πράξη των Π.Ε.Σ.Ζ. επισημαίνεται η πολύπλευρη μόρφωση και παιδαγωγική κατάρτισή του.¹⁰⁹⁵ Εκθειάζεται παράλληλα η συμβολή του στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας από τους βλαχόφωνους μαθητές του.

Παράθεμα σχετικό: «*Διδάσκων τούς μαθητάς τῶν κατωτέρων τάξεων – κατά τό παρόν δέ σχολ. ἔτος ἀπασῶν τῶν τάξεων ὡς παραιτηθέντος τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Σχολείου - ἔμπνέει εἰς τάς ψυχάς αὐτῶν τήν ἀγάπην πρὸς τήν Ἑλλ. γλῶσσαν κ' οὔτω θέτει βάσεις διὰ τήν βαθμιαίαν σίγησιν του κουτσοβλαχικοῦ ιδιώματος, ὅπερ ἐκ μητρὸς μανθάνουσι*».¹⁰⁹⁶

Συνεχίζοντας αναφερόμενοι στην προσφορά του Ν. Δεβελέγκα ως λειτουργού και ανθρώπου σημειώνουμε ότι το Ε.Σ. αποφάσισε να τον ανταμείψει με «*χιλιόδραχμον γέρας*» καθώς αυτός «*βαθμηδόν ἀνήχθη μέχρι λατρείας διὰ τήν χρηστότητα τοῦ χαρακτήρος, τήν ἐξαιρετικὴν ἐπιμέλειαν καί τήν πρὸς τό καθήκον ἀφοσίωσιν*». Επαναλαμβάνεται δε η θετική κριτική σ' ότι αφορά στην ανταταπόκρισή του στην εθνική αποστολή ως δάσκαλος στη βλαχόφωνη κοινότητα της Λάιστας.

Παράθεμα σχετικό: «*Διδάσκων τά μαθήματα τῶν κατωτέρων τάξεων καί τα τεχνικά τῶν ἀνωτέρων ἔμπνέει εἰς τάς ψυχάς τῶν μαθητῶν τήν ἀγάπην πρὸς τήν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καί οὔτω θέτει στερράς βάσεις διὰ τήν βαθμιαίαν σίγησιν τοῦ κουτσοβλαχικοῦ ιδιώματος, ὅπερ ἐκ μητρὸς μανθάνουσιν*».¹⁰⁹⁷

Για τη εικοσαετή πολύτιμη προσφορά του και τη συμβολή του στο εθνικό ζήτημα της βλαχόφωνης κοινότητας όπου και υπηρετούσε ο Ν. Δεβελέγκας κρίθηκε άξιός ηθικής αμοιβής και του απονεμήθηκε έπαινος και τιμητική διάκριση. Ειδικότερα, στην 105^η Πράξη σημειώνονται τα εξήςσχετικά: «*Ἐν τῷ Σχολείῳ του ἐργάζεται μετὰ ζήλου καί μεθοδικότητος πλουτίζων τούς μαθητάς του διὰ γνώσεων ὠφελίμων, ἀναπτύσσει τὰς πνευματικὰς των δυνάμεις καί ἐπιδρῶν εὐεργετικῶς ἐπὶ τοῦ χαρακτήρος των, διδάσκων δέ εἰς ξενόφωνον Κοινότητα προσέφευρεν ἐπὶ εἰκοσαετίαν πολυτίμους ἐθνικὰς ὑπηρεσίας. Ἐνεκα τῆς ἄκρας ἐπιμελείας του, τοῦ ἐθνικοῦ καί εὐγενοῦς χαρακτήρος του ἀπολαύει ἀμερίστου σεβασμοῦ καί ἀγάπης παρά τῆς ἐν ἧ ὑπηρετεῖ κοινωνίας*».¹⁰⁹⁸

Στην 93^η Πράξη, εξάλλου, τα μέλη του Ε.Σ. εκφράζουν την ευαρέσκειά τους στον Πέτρο Στούπη, δημοδιδάσκαλοαρρένων Βωβούσας, για τον εξαιρετικό του ζήλο, την επιμέλειαστο εκπαιδευτικό του έργο και τη συμπεριφορά του. Υπόσχονται επίσης έπαινο και τιμητική διάκριση στην περίπτωση που συνεχίσει να εργάζεται με εθνική ευθύνη. (Παράθεμα): «*...πρὸς δέ τούτοις ἐπιφυλάσσονται ἵνα ἐν περιπτώσει καθ' ἣν καί ἐν τῷ μέλλοντι οὔτω πως ἐθνικῶς ἐργασθῆ προτείνει κατά Ἰούλιον ἐρχομένου ἔτους 1926 αὐτόν, ὡς ἄξιον ἐπαίνου καί τιμητικῆς διακρίσεως*».¹⁰⁹⁹

¹⁰⁹⁵Περισσότερα για τον υποδιδάσκαλο Νικόλ. Δεβελέγκα βλ. εδώ στη θεματική ενότητα: Ο δάσκαλος ως λειτουργός.

¹⁰⁹⁶ Πράξη 45^η της 19^{ης} Φεβρουαρίου 1922, σ. 109.

¹⁰⁹⁷ Βλ. γι' αυτά Πράξη 89^η της 30Ιουνίου 1925, σ. 205-207.

¹⁰⁹⁸ Πράξη 105^η της 30 Ιουνίου 1927, σ. 235,236.

¹⁰⁹⁹ Βλ. γι' αυτά Πράξη 93^η της 29 Οκτωβρίου 1925, σ. 215.

Για τις υπηρεσίες που είχε προσφέρει στην ρουμανίζουσα κοινότητα Βωβούσας και για τα προσόντα τα οποία επέδειξε, όπως δεξιότητα, ευστροφία και κοινωνική μόρφωση, ο δημοδιδάσκαλος Νικόλαος Χατζηβασδέκης προήχθη με σχετική απόφαση του Ε.Σ. από την δ΄ στην ε΄ κατηγορία.¹¹⁰⁰

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η απόφαση του Εποπτικού Συμβουλίου, κατόπιν προτάσεως του Επιθεωρητή, να μετατεθεί ανάπηρος υποδιδάσκαλος, ο οποίος υπηρετούσε σε σχολείο βλαχόφωνης κοινότητας, σε κενή θέση σχολείου ελληνόφωνης, καθώς κρίθηκε ακατάλληλος να ανταποκριθεί στην εθνική του αποστολή. Προτάθηκε δε η αντικατάστασή του με άλλον ικανό και δυνάμενο να ανταποκριθεί «επωφελώς» στην υπηρεσία του σε ξενόφωνη κοινότητα.

Πρόκειται για τον υποδιδάσκαλο Νικόλαο Μπιζακίδη, οποίος μετατέθηκε «*έκ τοῦ κοινοῦ Δημοτ. Σχολείου Τσερνεσιού εἰς τήν ἤδη κενουμένην θέσιν τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τῆς Ἑλληνοφώνου κοινότητος Καμνιάς κατ'αἴτησίν του καί διότι ἐθνική ἀνάγκη ἐπιβάλλει τήν ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἀναπήρου τούτου διδασκάλου καί τήν ἀντικατάστασιν αὐτοῦ διά ἄλλου ἱκανοῦ καί δυναμένου ἐπωφελῶς ἐν Κοινότητι ξενοφώνω, οἷα ἡ τοῦ Τσερνεσιού, νά ἐργασθῆ*».¹¹⁰¹

Στο ίδιο πνεύμα κινείται και η απόφαση του Ε.Σ. να μεταθέσει τον Π. Φραγκούλη, Δημ/λο Δοβρινόβου «*παρωχημένης ἡλικίας καί ἐξησθενημένου του ὀργανισμοῦ*» στο μονοτάξιο μικτό Δημοτ. Σχολείο της ελληνόφωνης Κοινότητας Δραγαρίου αντί του Κων. Χ. Τσίκου «*νέου καί πτυχιούχου Δημ/λου*», με αμοιβαία μετάθεση στο ισόβαθμο μικτό Δημοτ. Σχολείο της Κουτσοβλαχοφώνου Κοινότητας Δοβρινόβου, όπου θα συσταθεί και τμήμα Νηπ/γείου. Η απόφαση αυτή κρίθηκε αναγκαία «*δι' ἐθνικούς λόγους, ἐξαιρετικούς*».¹¹⁰²

Ακατάλληλος να ανταποκριθεί στην εθνική του αποστολή και ικανός να συμβάλλει ακόμη και στην ενίσχυση της ρουμανικής προπαγάνδας κρίθηκε ο Κ. Τζιτζόπουλος από την Πρεμετή– Βορείου Ηπείρου καταγόμενος. Ο δημοδιδάσκαλος αυτός είχε τοποθετηθεί κατά το σχολικό έτος 1921-1922 στο Δημοτικό Σχολείο αρρένων της Βωβούσας «*ἣτις θεωρεῖται ὡς τὸ κυριότερον ἔρεισμα τῆς Ρουμανικῆς Προπαγάνδας τῆς δρώσης ἐν τοῖς Κουτσοβλάχοις τῆς Πίνδου*», όπως χαρακτηριστικά σημειώνεται. Ωστόσο η αδιαφορία του για την αποστολή του οδήγησε σε υποψίες τους κατοίκους καθώς οι μαθητές στο ελληνικό σχολείο είχαν μειωθεί. Πολλοί μάλιστα από αυτούς είχαν εγγραφεί στο ρουμανικό. Παρά τις συστάσεις και τις οδηγίες που του δόθηκαν η «*ἀδιαφορία τοῦ Δημ/λου βαίνει αὐξανόμενη, πράγμα τὸ ὁποῖον ἀς μὴ εἴπωμεν βαρυτέραν φραῖσιν – ἐνισχύει τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν τῆς προπαγάνδας...*».

Για τους «εξαιρετικούς» αυτούς λόγους το Ε.Σ. αποφάσισε- μετά την εισήγηση και του Επιθεωρητή- την «*μετάθεσιν τοῦ Δημοδιδασκάλου τούτου Κων. Τζιτζοπούλου ἐκ τοῦ Μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων Βωβούσας εἰς τὸ*

¹¹⁰⁰ Πράξη 104^η της 30 Ιουνίου 1927, σ. 232.

¹¹⁰¹ Πράξη 37^η της 28^{ης} Ιουνίου 1921, σ. 93.

¹¹⁰² Βλ. γι' αυτά Πράξη 80^η της 20^{ης} Νοεμβρίου 1924, σ. 194.

μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον τῆς Ἑλληνοφώνου Κοινότητος Δραγαρίου ἀντὶ τοῦ πτυχιούχου Δημοδιδασκάλου Πέτρου Στούπη μετατιθεμένου ἀμοιβαίως». Επιπλέον, « παρακαλεῖ τὸ Σ^{ον} ... Ὑπουργεῖον, ὅπως διατάξη τὴν ταχεῖαν ἐνέργειαν των δεόντων διὰ τὴν ἄμεσον ἐκτέλεσιν τῆς μεταθέσεως ταύτης». ¹¹⁰³

Ξεχωριστό ἦταν το ενδιαφέρον του Ε. Σ. για την ύπαρξη πρώτα και την καλή λειτουργία των Νηπιαγωγείων στα βλαχόφωνα χωριά. Για τα ελληνόφωνα χωριά υπήρχε η εκτίμηση πως η κατάργηση ενός Νηπιαγωγείου δεν προκαλεί «εκπαιδευτική βλάβη», όπως αυτό φαίνεται για παράδειγμα από την απόφαση της 26ης Πράξης της 29^{ης} Αυγούστου 1920, όπου καταγράφονται τα εξής:

« Ἐγκρίνει τὴν κατάργησιν τῶν δύο μονοταξίων Νηπιαγωγείων Παπίγκου (μεγάλης καὶ μικρᾶς συνοικίας), καθότι τὸ μὲν οὐδεμία εκπαιδευτικὴ βλάβη ἐκ τῆς καταργήσεως αὐτῶν προσγίνεται...» ¹¹⁰⁴

Ιδιαίτερη μέριμνα επίσης δείχνουν τόσο οι εισηγήσεις του εκάστοτε Επιθεωρητή όσο και οι αποφάσεις του Ε.Σ. σχετικά με την προαγωγή των σχολείων και τη διδασκαλία συγκεκριμένων μαθημάτων στο Δημοτικό σχολείο της Βωβούσας, πατρίδας του εν Ιωαννίνους Ρουμάνου Προξένου, όπως αναφέρεται στα Π.Ε.Σ.Ζ. ¹¹⁰⁵ Εκτός των άλλων που σχετίζονται με υπηρεσιακές αλλαγές των εκπαιδευτικῶν που υπηρετούσαν ἢ ἐπρόκειτο να υπηρετήσουν σ' αυτά, όπως ἐμφαίνεται ἀπὸ τὴν 93^η Πράξη το Ε.Σ. αποφάσισε - «δι' ἐξαιρετικούς ἐθνικούς λόγους» και για την καταπολέμηση των προπαγάνδων -την προαγωγή του μονοτάξιου Δημοτικού Σχολείου Βωβούσας σε διτάξιο «ἐν ᾧ θὰ διδάσκονται πλήν τῶν ἄλλων καὶ στοιχεῖα τῆς Γαλλικῆς γλώσσης, πράγμα τὸ ὁποῖον κατόπιν παραγγελίας μας γίνεται ἀπὸ τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους· Ἡχθήμεν δέ εἰς τούτῳ ἵνα πείσωμεν τοὺς γονεῖς τῶν μαθητῶν ὅτι δεν διδάσκονται ἐν τοῖς ἡμετέροις Σχολείοις ὀλιγώτερα τῶν ὅσων διδάσκονται ἐν τῷ Ῥουμανικῷ τοιοῦτῳ, καὶ κατὰ συνέπειαν ἵνα ἐπιτύχωμεν διὰ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ἀριθμοῦ των μαθητων τῆς ὡς ἄνω ρουμανικῆς σχολῆς καὶ τὴν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ των ἐν Βωβούσῃ ἡμετέρων Σχολείων, εἰς τρόπον ὥστε σύν τῷ χρόνῳ νά θανατώσωμεν τὰ ἐν λόγω Σχολεῖα διὰ τῆς ἀτροφίας». ¹¹⁰⁶

Τέλος, ενδιαφέρον παρουσιάζει στην 107^η Πράξη, της 11^{ης} Αυγούστου 1927, η απόφαση του Ε.Σ. να αναβάλλει την απόφασή του σχετικά με τον υποβιβασμό του διτάξιου μικτοῦ Δημοτ. σχολείου Λάιστας καθώς και την εισηγούμενη ἀπὸ τον Επιθεωρητή κατάργηση των νηπιαγωγείων Βωβούσας, Λαῖστας, Λεσινίτσας, Τσερνεσίου, Φλαμπουραρίου και Γρεβενητίου «λόγῳ τῆς εἰς τὰς ξενοφώνους ταύτας κοινότητος ὑποβοσκούσης ρουμανικῆς προπαγάνδας, ἥτις διὰ τῆς καταργήσεως τῶν σχολείων τούτων θὰ εὔρισκον πρόσφορον ἔδαφος πρὸς

¹¹⁰³ Βλ. Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 170, 171.

¹¹⁰⁴ Βλ. Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 68.

¹¹⁰⁵ Βλ. Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 214.

¹¹⁰⁶ Βλ. γι' αυτά Πράξη 93^η της 29 Οκτωβρίου 1925, σ. 215.

ἐπικράτησιν, ὑποβάλλει δέ εὐχὴν εἰς τὸ Σὺν Ὑπουργεῖον περὶ διατηρήσεως τούτων ἔνεκα ἐθνικῶν λόγων».

Ἡ προτεινόμενη ἀπὸ τον Επιθεωρητὴ Σπυρ. Πίσπερη κατάργηση τῶν ἀνωτέρω νηπιαγωγείων στερήθηκε στὴν ἐλάττωση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν νηπίων ποὺ φοιτοῦσαν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη σ' αὐτά.

Σχετικὸ παράθεμα: « Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ἀνακοινοῖ εἰς τὸ Συμβούλιον ...δ) ὅτι ὁ μέσος ὅρος τῶν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη ἐξετασθέντων νηπίων τῶν νηπιαγωγείων τοῦ ξενοφώνου συνοικισμοῦ Βωβούσης, Λαϊστῆς, Λεσινίτσας, Τσερνεσίου, Φλαμπουραρίου κ' Γρεβενητίου κατῆλθεν τοῦ πρώτου εἰς 18, τοῦ δευτέρου εἰς 22, τοῦ τρίτου εἰς 18, τοῦ τετάρτου εἰς 17, τοῦ πέμπτου εἰς 17 κ' τοῦ ἕκτου εἰς 26...». ¹¹⁰⁷

Δ. ΣΧΟΛΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ¹¹⁰⁸

α. Υγιεινὴ τῶν διδασκῶν

Το χρονικὸ διάστημα ποὺ καλύπτει τὸ ἀντικείμενο τῆς ἐρευνᾶς μας συμπίπτει μεαποτυχημένες ἀναδιαρθρωτικὲς προσπάθειες τοῦ κράτους καὶ ἱστορικὰ γεγονότα ποὺ προκάλεσαν γενικότερες ἀναταραχὲς στὴν ἐσωτερικὴ οργάνωση τοῦ κράτους καὶ εἶχαν σοβαρὲς ἐπιπτώσεις στὸν οικονομικὸ τομέα. Τα γεγονότα αὐτάκαθε ἄλλο παρά εὐνοοῦσαν τὴν μέριμνα γιὰ τὰ διδασκῶν καὶ ἐιδικότερα γιὰ τὴν κατασκευὴ ἢ μετασκευὴ καὶ τὴν ἐν γένει βελτίωσή τους με βάση τοὺς ὅρους τῆς σχολικῆς υγιεινῆς καὶ παιδαγωγικῆς.

Ἡ κατάσταση αὐτὴ τῶν σχολικῶν κτιρίων ἀποτέλεσε ἕναν ἀρνητικὸ παράγοντα στὴν ἐκπαιδευτικὴ διαδικασία τῆς χώρας μας ἀν καὶ ἀναγνωρίζοταν πάντα ὁ ἐκπαιδευτικὸς τοὺς ρόλος. Τα κατάλληλα κτίρια δημιουργοῦν εὐνοϊκὲς συνθήκες γιὰ τὴν υγεία τῶν μαθητῶν καὶ τῶν διδασκόντων καθὼς ἡ υλικοτεχνικὴ κατάσταση τῶν κτιρίων βρίσκεται σὲ ἀμεση συνάφεια με τὴν υγιεινὴ τους. Ὡστόσο, μέχρι καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ 20οῦ αἰῶνα τὰ διδασκῶν χαρακτηρίζονται ἀκατάλληλα με σοβαρὲς ἐλλείψεις καὶ με ελάχιστες προσαρμογὲς στὸ πνεῦμα τῆς σχολικῆς υγιεινῆς καὶ τοὺς κανόνες τῆς σχετικῆς νομοθεσίας τῶν ἐτῶν 1894-1895¹¹⁰⁹.

¹¹⁰⁷ Π.Ε.Σ.Ζ. σ. 237, 238.

¹¹⁰⁸ Γιὰ μὴ βιβλιογραφικὴ ἐπισκόπηση σχετικὰ με τὸ θεσμὸ τῆς σχολικῆς υγιεινῆς βλ. Χ. Δ. Λεβεντάκης, *Πολιτικὲς γιὰ τὴν σχολικὴν υγιεινὴν στὴν ἐλληνικὴν ἐκπαίδευση (1911-1949): μὴ ἱστορικο-συγκριτικὴ προσέγγιση*, Παιδαγωγικὸ Τμῆμα Δημοτικῆς ἐκπαίδευσης- Πανεπιστήμιο Πατρῶν, Πάτρα 2009, διδακτορικὴ διατριβή, στὴν ἐνότητα: *Βιβλιογραφικὴ Ἐπισκόπηση*, σ. 13-25.

¹¹⁰⁹ Γιὰ τὸ θέμα τῆς υγιεινῆς τῶν διδασκῶν βλ. ἐνδεικτικὰ: Κ. Σάββας, *Ἐγχειρίδιον υγιεινῆς, μετὰ 158 εικόνων*, ἐν Ἀθήναις 1907, Ἔστιά, σ. 386-390 σχετικὰ με τοὺς υγιεινοὺς ὅρους οἰκοδόμησης τοῦ σχολικοῦ κτιρίου, Ἐλ. Καλαφάτη, *Τὰ σχολικὰ κτίρια τῆς πρωτοβάθμιας ἐκπαίδευσης (1821-1929)*. Ἀπὸ τὴν προδιαγραφὴν στὸν προγραμματισμὸ, ΙΑΕΝ/ΓΓΝΓ, Ἀθήνα 1988, Δ. Β. Ντούτσας, *Ἡ σχολικὴ υγιεινὴ στὴν Ἑλλάδα 1864-1913*, Σχολὴ Ἐπιστημῶν Ἀγωγῆς - Παιδαγωγικὸ Τμῆμα Νηπιαγωγῶν, Πανεπιστήμιο Ἰωαννίνων, Ἰωάννινα 2008, διδακτορικὴ διατριβή, ἐιδικὰ στὴν σ. 270-287, στὴ θεματικὴ ἐνότητα: *Ἡ υγιεινὴ τοῦ σχολείου τὴν περίοδο 1880- 1894*, τοῦ ἴδιου «Ὅψεις τῆς σχολικῆς

Ο πιο συνηθισμένος χαρακτηρισμός για τα σχολεία της μεσοπολεμικής περιόδου είναι «τρώγλη», «εστία μόλυνσεως», «ακατάλληλο» σε βαθμό τέτοιο που θα έπρεπε να ισχύει ο νόμος όχι της υποχρεωτικής φοίτησης αλλά εκδίωξης των παιδιών από αυτά.¹¹¹⁰ Η αρνητική αυτή εικόνα οδηγεί τον Κ. Παλαμά στο ποίημα - προτροπή προς το κράτος «*Τα σχολεία χτίστε*». Η ίδια κατάσταση ίσχυε και για τα σχολεία των Νέων Χωρών κατά τη χρονική περίοδο 1918-1927,¹¹¹¹ παρά τη συνδρομή των κοινοτήτων και τις χορηγίες των ιδιωτών¹¹¹² καθώς και τη νομοθετική ρύθμιση από πλευράς πολιτείας με το Ν.Δ. της 23-9-1924 «*Περί ανεγέρσεως και επισκευής σχολικών κτιρίων εν ταις Νέαις Χώραις*».¹¹¹³

Η συστηματική οργάνωση της σχολικής υγιεινής σηματοδοτείται με το νόμο ΓΩΚΖ', ο οποίος αφορά τις προϋποθέσεις για την ανέγερση των διδακτηρίων και συμπληρώθηκε με το νόμο 478 του 1914. Πρόκειται για το νόμο «*Περί διδακτηρίων εν γένει και της οργανώσεως της σχετικής υπηρεσίας*» που ψηφίστηκε στις 18 Ιουλίου 1911 από την κυβέρνηση Βενιζέλου¹¹¹⁴. Τα νέα σχολικά κτίρια σχεδιάστηκαν τότε με βάση τους κανόνες της υγιεινής και της παιδαγωγικής από το Αρχιτεκτονικό Γραφείο και το Γραφείο Σχολικής Υγιεινής του Υπουργείου Παιδείας και παράλληλα διατυπώθηκαν προτάσεις για τη βελτίωση των παλιών. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον δόθηκε στον έλεγχο των κλιματολογικών συνθηκών, τον ηλιασμό και φωτισμό κατά το σχεδιασμό και την οικοδόμηση των σχολικών κτιρίων.¹¹¹⁵

Η απόφαση για το ποια διδακτήρια θα ανεγερθούν ανήκει στον Υπουργό μετά από γνωμοδότηση επιτροπής που αποτελείται από τον νομάρχη ή τον ειρηνοδίκη, τον οικείο επιθεωρητή και το μηχανικό των Δημοσίων έργων. Κριτήριο είναι το να λειτουργεί δημοτικό σχολείο ήδη για μια τριετία και να μην υπάρχουν κτίρια

υγιεινής στα σχολεία της εκπαιδευτικής περιφέρειας Ζαγορίου (1917-1927)», *Ηπειρωτικό Ημερολόγιο*, Ιωάννινα Ε.Η.Μ., 2012, σ.(95-128)101-103. Στο άρθρο αυτό βλ. αναλυτική παρουσίαση ιστορικών τεκμηρίων που αφορούν ζητήματα υγιεινής των σχολείων για την εκπαιδευτική περιφέρεια Ζαγορίου την περίοδο 1917-1927, κριτική ανάγνωση και ερμηνεία τους. Επίσης, αναφορά στην εφαρμογή της κρατικής εκπαιδευτικής πολιτικής για το συγκεκριμένο θέμα σε τοπικό επίπεδο καθώς και στις τοπικές ιδιαιτερότητες, του ίδιου, *Εκπαιδευτική πολιτική και πράξη για την προστασία της υγείας των μαθητών μέσα από τις Εκθέσεις Επιθεωρητών : η περίπτωση της περιοχής Ζαγορίου την εποχή του Μεσοπολέμου*, Σχολή Επιστημών Αγωγής - Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιωάννινα 2011, μεταδιδακτορική έρευνα, ειδικά στο Πρώτο κεφ.: *Τα διδακτήρια ως προτεραιότητα των εκπαιδευτικών* και στο δεύτερο κεφ.: *Σχολική επίπλωση*, στις σ. 39-86. Βλ. ακόμη Χ. Δ. Λεβεντάκης, *Πολιτικές για τη σχολική υγιεινή στην ελληνική εκπαίδευση (1911-1949)*... ό. π., στην ενότητα: *Υγιεινή των διδακτηρίων και των παραρτημάτων τους*, σ.102-142.

¹¹¹⁰ Βλ. Ε. Ζούζουλα, «Σελίδες από την ιστορία των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων του 20ού αι.», *Αντιτετράδια της Εκπαίδευσης* τχ. 65, 2003, σ.62-66.

¹¹¹¹ Σ. Ηλιάδου - Τάχου, «Η εκπαιδευτική πολιτική του ελληνικού κράτους στις Νέες Χώρες την περίοδο 1918-1927: το παράδειγμα του νομού Φλώρινας», *Θέματα Ιστορίας της Εκπαίδευσης*, τχ. 2, 2003, σ.(22-54) 47.

¹¹¹² «Οι κοινότητες και τα διδακτήρια», *Διδακταλικό Βήμα* τχ. 134, 19-6-1927, σ.3.

¹¹¹³ Ν. Δ. «*Περί ανεγέρσεως και επισκευής σχολικών κτιρίων εν ταις Νέαις Χώραις*», Φ.Ε.Κ. 234/23-9-1924.

¹¹¹⁴ Ν. Μεταξάς, *Η παρ' ημίν ισχύουσα νομοθεσία της Στοιχειώδους ή Δημοτικής Εκπαίδευσως*, εν Αθήναις 1915, Εκδόται: Αναγνωστόπουλος και Πετράκος, σ. 99-105.

¹¹¹⁵ Ελ. Καλαφάτη, *Τα σχολικά κτίρια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (1821-1929)*...ό. π., σ. 201-203.

κατάλληλα για ενοικίαση. Προτεραιότητα για το ποια διδακτήρια θα αναγερθούν δόθηκε στις περιπτώσεις που ο δήμος ή κοινότητα πρόσφερε δωρεάν γήπεδο και το μεγαλύτερο ποσοστό από την προϋπολογιζόμενη δαπάνη.¹¹¹⁶

Τα νέα αυτά σχολικά κτίρια που κατασκευάστηκαν από το 1914 αλλά και μέχρι το 1962 ακολούθησαν μια κοινή γραμμή σ' ό,τι σχετίζεται με τη μελέτη και την επίβλεψη των σχολικών εγκαταστάσεων. Παρ' όλες όμως τις προσπάθειες των κοινοτήτων, της ιδιωτικής πρωτοβουλίας όσο και της πολιτείας το διδακτηριακό πρόβλημα παρέμεινε αρκετά σοβαρό ώστε ακόμη και το έτος 1928 ο μαθητικός πληθυσμός στεγάζονταν σε ακατάλληλα διδακτήρια.¹¹¹⁷

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι, σύμφωνα με την έκθεση της Υγειονομικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Παιδείας της σχολικής χρονιάς 1926-1927 επιθεωρήθηκαν 2.105 σχολεία από τα οποία βρέθηκαν 804 υγιεινά, 685 μέτρια υγιεινά και 616 ανθυγιεινά, ενώ η συγκεκριμένη υπηρεσία συνέβαλε στη βελτίωση των υγιεινών όρων 670 σχολείων.¹¹¹⁸

Σ' ό, τι αφορά την Ήπειρο σύμφωνα με το σχολίατρο Αχιλλέα Αρμόδιο κατά το σχ. έτος 1917-1918, ύστερα από επιθεώρηση 119 σχολικών κτιρίων, είχαν βρεθεί μόνο τα 34,4% σε καλή υγιεινή κατάσταση, 25,2% σε μέτρια υγιεινή κατάσταση και 40,3% σε κακή και άθλια υγιεινή κατάσταση.¹¹¹⁹

Αλλά και για το επόμενο σχολικό έτος 1919-1920 το ίδιο απογοητευτική ήταν η σχολική πραγματικότητα, σύμφωνα με τις Εκθέσεις του Επιθεωρητή Γ. Καρατσαλου σχετικά με τα εκπαιδευτήρια της Πρωτοβάθμιας Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ιωαννίνων. Στο πρώτο μέρος της Α' Έκθεσής του χαρακτηρίζει, εκτός λίγων εξαιρέσεων, τα σχολεία «θλιβερά», γεγονός το οποίο οφειλόταν στην ποιοτική ανεπάρκεια του διδακτικού προσωπικού, στις ανωμαλίες των τελευταίων ετών - κυρίως στην «εμπόλεμον κατάσταση» - και στην έλλειψη σταθερής και επαρκούς επίβλεψης του διδακτικού προσωπικού. Σχετικά με την αρνητική εικόνα των σχολικών κτιρίων, ενδιαφέρον έχουν οι αναφορές στα εξής: α) το διδακτήριο του χωριού Μάζια «*πυρποληθέν το 1912 μένει ακόμη άνευ επισκευής. Αντί στέγης έχει άχυρα, δια των οποίων εισήρχετο η βροχή*», β) χαρακτηρίζει «*στενόχωρον διδακτήριον*» το σχολείο της Αρδομίτσας, γ) το Γραμμένο, η πατρίδα του Καπλάνη, των Ζωσιμάδων και του Κ. Ασωπίου έχει διδακτήριο «*εντελώς πεπαλαιωμένον*» και δ) «*το χωρίον Δερβίζιαναείναι το χειρότερον διότι οι κάτοικοι δεν δίνουν καμμίαν προσοχήν δια το σχολείον, καίτοι έχουν κοινοτικήν περιουσίαν*».¹¹²⁰

¹¹¹⁶ Χ. Λεβεντάκης, *Πολιτικές για τη σχολική υγιεινή στην ελληνική εκπαίδευση (1911-1949)*... ό. π., σ.113.

¹¹¹⁷ Δ. Β. Ντούτσας, «Όψεις της σχολικής υγιεινής στα σχολεία της εκπαιδευτικής περιφέρειας Ζαγορίου (1917-1927)»... ό. π., σ.104.

¹¹¹⁸ «Η υγιεινή μας κατάσταση», *Διδακταλικό Βήμα*, τχ.145, 4-9-1927, σ.6.

¹¹¹⁹ Αχ. Αρμόδιος, *Ενιαυσία έκθεσις περί των σχολείων της ΙΒ Έκπαιδ. περιφέρειας (Ήπειρου)*, Σχολικόν έτος 1917-1918, εκ του Εθνικού Τυπογραφείου, εν Αθήναις 1918.

¹¹²⁰ Βλ. γι' αυτά Π. Δ. Τζιόβας «Α' και Β' έκθεση του επιθεωρητή Γ. Καρατσαλου για τα εκπαιδευτήρια της πρωτοβάθμιας Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ιωαννίνων», *Ηπειρωτικό Ημερολόγιο*, Ιωάννινα Ε.Η.Μ., 2012, σ.313-350.

Αλλά τους απαιτούμενους κανόνες υγιεινής έπρεπε να ακολουθούν και τα μισθωμένα διδακτήρια, σύμφωνα με την εγκύκλιο 14612 της κυβέρνησης Βενιζέλου το 1912 «Περί των κατά την μίσθωσιν ιδιωτικών κτιρίων δια την χρήσιν διδακτηρίων απαιτουμένων υγιεινών όρων». Η εγκύκλιος αυτή στάλθηκε στους νομάρχες και στους λειτουργούς της δημόσιας εκπαίδευσης και περιείχε όλους τους όρους υγιεινής των κτιρίων προκειμένου να διασφαλιστεί η υγεία των μαθητών και των διδασκόντων.¹¹²¹

Όπως στην υπόλοιπη Ελλάδα και στο Ζαγόρι συνθήκες της σχολικής υγιεινής κατά τη χρονική περίοδο που εξετάζουμε, υπαγορεύονται από την περιορισμένη κρατική οικονομική πολιτική. Σημαντικό πλεονέκτημα, ωστόσο, της συγκεκριμένης περιοχής αποτέλεσε η ύπαρξη κληροδοτημάτων, που αντιστάθμισε εν μέρει την έλλειψη αυτή, έτσι ώστε το Ζαγόρι από την εποχή της Τουρκοκρατίας να χαρακτηρίζεται για τα «λαμπρότερα διδακτήρια» σε σύγκριση με την υπόλοιπη Ήπειρο.¹¹²²

Για το θεσμό της σχολικής υγιεινής στο Ζαγόρι και ειδικότερα για την υγιεινή των διδακτηρίων εξαιρετικό ενδιαφέρον έχουν οι διαπιστώσεις και οι προτάσεις του εκάστοτε Επιθεωρητή της Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ζαγορίου, οι οποίες καταχωρούνται στις *Εκθέσεις Επιθεώρησης* στα σχολεία καθώς επίσης και στα *Ημερολόγια της περιοδείας* του. Αποδέκτες των Εκθέσεων ήταν αρμόδιοι φορείς, όπως η Γενική Διοίκησης Ηπείρου και το Υπουργείο Παιδείας, οι οποίοι είχαν πλήρη εικόνα της διδακτηριακής κατάστασης, του εξοπλισμού κάθε σχολείου, αλλά και στοιχεία για την κατάσταση της υγείας του μαθητικού πληθυσμού. Είχαν στη διάθεσή τους, επομένως, ένα σύνολο επαρκών πληροφοριών για τη χάραξη της πολιτικής τους και την κατανομή των σχετικών κονδυλίων.¹¹²³

Οι Επιθεωρητές κατέγραφαν λεπτομερώς τις παρατηρήσεις τους για τους χώρους των διδακτηρίων στην πρώτη παράγραφο των Εκθέσεων Επιθεώρησης. Τα θέματα που θίγονταν αφορούσαν κυρίως στην επιλογή και καταλληλότητα του γηπέδου, τον αριθμό και τη διαρρύθμιση των αιθουσών, τον αερισμό, το φωτισμό, τη δυνατότητα ύδρευσης, την ύπαρξη χώρων υγιεινής, τα παραρτήματα του διδακτηρίου, τη συντήρηση και την καθαριότητά του. Στις Γενικές Εκθέσεις γινόταν και κατάταξη των σχολικών κτηρίων (άριστα, κατάλληλα, ανεκτά, ακατάλληλα, εντελώς ακατάλληλα), ανάλογα με την κατάσταση στην οποία βρισκόταν από άποψη υγιεινής.

Οι διαπιστώσεις όμως δεν έμεναν σε θεωρητικό επίπεδο, αλλά αξιοποιούνταν για την ανάληψη δράσης. Ανάλογα με τις ελλείψεις, ο επιθεωρητής διατύπωνε προτάσεις βελτίωσης, υποδείκνυε τις επισκευές και έδινε λύσεις. Πιο

¹¹²¹Χ. Λεβεντάκης, ό.π., σ.114,115.

¹¹²² Σπ. Εργολάβος, *Τα Ζαγοροχώρια στις αρχές του αιώνα μας..* ό. π., σ.37.

¹¹²³ Περισσότερα για το θέμα βλ. Δ.Β. Ντούτσος, *Εκπαιδευτική πολιτική και πράξη για την προστασία της υγείας των μαθητών μέσα από τις Εκθέσεις Επιθεωρητών : η περίπτωση της περιοχής Ζαγορίου την εποχή του Μεσοπολέμου*, ειδικά στο Πρώτο κεφ.: *Τα διδακτήρια ως προτεραιότητα των εκπαιδευτικών* και στο δεύτερο κεφ.: *Σχολική επίπλωση*, στις σ. 39-86.

συγκεκριμένα, οι Επιθεωρητές, αφού αποτιμούσαν την υπάρχουσα κατάσταση, αναδείκνυαν τις αδυναμίες, υποδείκνυαν λύσεις και αναλάμβαναν οι ίδιοι πρωτοβουλίες. Ανέπτυσαν επίσης στους σχολικούς επιτρόπους και στους κατοίκους τη βλάβη που επέφερε στους μαθητές το ακατάλληλο διδακτήριο. Για παράδειγμα, στην κοινότητα Βραδέτου, όπου ο Επιθεωρητής, αφού υπέδειξε στους χωρικούς τον κίνδυνο τον οποίο διατρέχουν τα τέκνα τους από το ετοιμόρροπο διδακτήριο και αφού τους ανέπτυξε «τὰ ἐκ τοῦ καταλλήλου ἀγαθὰ ἀποτελέσματα», βρέθηκε στην ανάγκη να απειλήσει και την αναστολή λειτουργίας του σχολείου μέχρι να επισκευαστεί τουλάχιστον το υπάρχον.¹¹²⁴

Και ενώ στην αρχή της δεκαετίας του '30 το διδακτηριακό πρόβλημα εξακολουθεί να είναι έντονο, στο Ζαγόρι η κατάσταση χαρακτηρίζεται ως «κατὰ τὸ πλεῖστον ἱκανοποιητική» καθώς τα δύο τρίτα των διδακτηρίων πληρούσαν τους παιδαγωγικούς και υγιεινούς όρους, αφού ληφθεί βέβαια υπόψη ο μικρός αριθμός των μαθητών.¹¹²⁵

Κατά τη χρονική περίοδο που εξετάζουμε, και ειδικά κατά τη δεκαετία του 1920 - σύμφωνα με τις πληροφορίες που δίνουν οι *Εκθέσεις των Επιθεωρητών* - υπήρχαν διδακτήρια ανθυγιεινά και ακατάλληλα στο Βραδέτο, στο Καβαλλάρι, στον Άγιο Μηνά, στο Βετσικό, στην Καμινιά, στη Λεσινίτσα, στο Κουκούλι, στην Κάτω Βίτσα, στο Γρεβενήτι, στη Μπάγια, στο Τσερνέσι, στο Τσεπέλοβο, στα Κάτω Ραβένια, στο Τρίστενο. Οι βασικές ελλείψεις σχετίζονται με διάφορους όρους της υγιεινής του διδακτηρίου, όπως περιορισμένος χώρος, ατελής φωτισμός, υγρασία, αερισμός, χρησιμοποίηση παραρτημάτων του σχολείου, ειδικά του υπογείου, για άσχετες χρήσεις (στάβλος, ξενώνας), ακατάλληλη τοποθεσία (κοντά σε νεκροταφείο, πάνω από καπηλειό), ελαττωματικά παραθυρόφυλλα και θύρες, σαθρό δάπεδο, έλλειψη αυλής και κήπου, συστέγαση σχολείων.¹¹²⁶

Ειδικότερα, υπήρχαν αρκετά διδακτήρια που βρίσκονταν κοντά στα νεκροταφεία, όπως του Βετσικού, της Βωβούσας, της Καλωτάς, του Μαυροβουνίου, το οποίο βρισκόταν και στο άκρο του χωριού, του Τσερνεσιού, της Μπούλτσας, της Κάτω Βίτσας και της Ζωνδήλας (αρρένων). Οι Επιθεωρητές συνιστούσαν την απομάκρυνση του νεκροταφείου ώστε ο χώρος να μπορεί να

¹¹²⁴Βλ. γι' αυτά *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου Σχολ. Έτους 1923 - 1924*, σ. 59, στο Δ. Β. Ντούτσης, *Εκπαιδευτική πολιτική και πράξη για την προστασία της υγείας των μαθητών μέσα από τις Εκθέσεις Επιθεωρητών ...* ό. π, σ. 40.

¹¹²⁵Βλ. γι' αυτά *Έκθεσις περί τῆς ἐξελίξεως τῆς ὄλης Ἐκπαιδευτ. καταστάσεως κατὰ τὸ ἔτος 1930-1931*, σ. 3. Πρβλ. *Έκθεσις περί τῆς ἐκπαιδευτικῆς καταστάσεως τῆς ὡς ἄνω [Ζαγορίου-Μετσόβου] Περιφερείας κατὰ τὸ δεῦτερον τρίμηνον τοῦ σχολ. ἔτους 1930-1931*, σ. 2 - 3 και *Έκθεσις... κατὰ τοὺς τρεῖς μῆνας ἤτοι Ὀκτώβριον, Νοέμβριον και Δεκέμβριον ἐ.ἔ. 1930-1931*, σ. 3, στο Δ. Β. Ντούτσης, *Εκπαιδευτική πολιτική και πράξη για την προστασία της υγείας των μαθητών μέσα από τις Εκθέσεις Επιθεωρητών ...* ό. π, σ. 43.

¹¹²⁶ Βλ. γι' αυτά Δ. Β. Ντούτσης, *Εκπαιδευτική πολιτική και πράξη για την προστασία της υγείας των μαθητών μέσα από τις Εκθέσεις Επιθεωρητών...* ό. π., σ.52 και τις εδώ παραπομπές στις σχετικές *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως* για το κάθε σχολείο.

αξιοποιηθεί με κατάλληλες εργασίες ως αυλή του σχολείου ή για την καλλιέργεια σχολικού κήπου.¹¹²⁷

Σοβαρό πρόβλημα που σχετιζόταν με την υγιεινή του διδακτηρίου ήταν η έλλειψη χώρων υγιεινής. Κάποια σχολεία, επειδή στερούνταν αφοδευτηρίων, οι μαθητές αναγκάζονταν να χρησιμοποιούν τα κοινοτικά που βρίσκονταν στην αγορά και προορίζονταν για δημόσια χρήση. Σε μερικά πάλι σχολεία ήταν ερειπωμένα και εξαιτίας των ακαθαρσιών απρόσιτα. Βέβαια, στην αρχή της περιόδου που εξετάζουμε τα σχολεία που δεν διέθεταν χώρους υγιεινής ήταν αρκετά, αλλά προϊόντος του χρόνου κατασκευάζονταν νέα ή γίνονταν οι απαραίτητες επισκευές στα υπάρχοντα. Το θέμα αυτό αποτελούσε μέριμνα και του Επιθεωρητή, ο οποίος έκανε συστάσεις προς τη διδακτηριακή επιτροπή και σύστηνε τον τακτικό καθαρισμό τους, ή όπως για παράδειγμα στην περίπτωση των χωριών Μπούλτση και Τσερνέσι την κατασκευή αποχωρητηρίων. Αναφορικά με την τήρηση της καθαριότητας πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι δεν ήταν εύκολη υπόθεση, δεδομένου ότι δεν υπήρχε σύστημα υπονόμων και υδραυλικές εγκαταστάσεις ούτε στις οικίες των μαθητών. Ελάχιστα σπίτια διέθεταν υποτυπώδη αποχωρητήρια στις αγροτικές περιοχές και αυτά πολλές φορές ήταν έξω από το σπίτι και χωρίς στέγη.¹¹²⁸

Κατά τη δεκαετία του 1920 - σύμφωνα με τις πληροφορίες που δίνουν οι Εκθέσεις των Επιθεωρητών - μεταξύ των αρίστων ή μεγαλοπρεπέστερων διδακτηρίων της περιφέρειας ήταν τα σχολεία Κάτω Σουδενών, Άνω Σουδενών, Λάιστας και Καλωτάς. Κατάλληλα και υγιεινά ήταν τα σχολεία στους Λυγκιάδες, στα Άνω Ραβένια, στη Ζωνδήλα (Θηλέων) στη Μπούλτση και στη Δόλιανη.¹¹²⁹

Στα υπό έρευνα *Πρακτικά του Εποπτικού Συμβουλίου Ζαγορίου (1918-1927)* έκδηλο παρουσιάζεται το ενδιαφέρον και η φροντίδα του εκάστοτε Επιθεωρητή-εισηγητή για τη βελτίωση των συνθηκών σχολικής υγιεινής στα χωριά της περιφέρειάς του. Μέσα από τις προτάσεις του προς το Ε. Σ. αναδεικνύονται οι σοβαρές ελλείψεις στον τομέα αυτό και κυρίως η ανυπαρξία κατάλληλων διδακτηρίων. Έτσι, κυρίαρχο είναι το αίτημα και αντίστοιχα οι προτάσεις του αλλά και οδηγίες για την ανέγερση, αποπεράτωση, μετασκευή, επισκευή και μεγέθυνση των σχολικών κτιρίων σύμφωνα με τους όρους της υγιεινής και της παιδαγωγικής.

Στην εκπαιδευτική περιφέρεια Ζαγορίου από το 1920 μέχρι το 1928 άρχισαν εργασίες επισκευών ή κατασκευής σχολικών κτιρίων. Η χρηματοδότηση για τη συντήρηση και την κατασκευή των διδακτηρίων πολλές φορές βασιζόταν σε κοινοτικές δαπάνες ή σε ποσά από κληροδοτήματα ξενιτεμένων ευεργετών. Το

¹¹²⁷ Δ. Β. Ντούτσας, ό.π., σ.45 και τις εκεί παραπομπές στις *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως* των σχολ. ετών 1919-1923 και 1923 – 1924.

¹¹²⁸ Βλ. γι' αυτά Δ. Β. Ντούτσας, ό. π., σ. 52,53 και τις εδώ παραπομπές.

¹¹²⁹ ό. π., σ. 55 και τις εδώ παραπομπές στις σχετικές *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως* για το κάθε σχολείο.

κράτος ερχόταν, βέβαια, αρωγός σε αυτές τις προσπάθειες, αλλά με περιορισμένα ποσά.¹¹³⁰

β.Υγιεινή των εκπαιδευτικών

Μέχρι το 19^ο αιώνα και στις αρχές του 20ού η υγιεινή του εκπαιδευτικού λειτουργού περιοριζόταν στην εξάλειψη του κινδύνου που προερχόταν από τα λοιμώδη νοσήματα και τις βλαβερές επιδράσεις του διδακτηρίου και εν γένει του σχολικού περιβάλλοντος. Έκτοτε άρχισε μια μέριμνα για την προστασία του δασκάλου κατά την άσκηση του διδακτικού του έργου. Διάφορες έρευνες γίνονται και μελέτες συντάσσονται προκειμένου να αναζητηθούν και να καταγραφούν τα αίτια και οι παράγοντες- ιατρικοί και κοινωνικοί - της νοσηρότητας και θνησιμότητας του διδασκαλικού κόσμου.

Ως αίτια για τη νοσηρότητα και θνησιμότητα των δασκάλων καταγράφονται: η ανθυγιεινή κατάσταση και λειτουργία των διδακτηρίων (έλλειψη αερισμού, φωτισμού, θέρμανσης), ο συνωστισμός και συγχρωτισμός πολλών μαθητών σε μια αίθουσα (με την συνεπακόλουθη μεταδοτικότητα από πάσχοντες μαθητές αλλά και την σωματική και ψυχική κόπωση των δασκάλων) ο ενδεχόμενος, εκείνη την εποχή, υποσιτισμός τους λόγω της ανεπαρκούς αμοιβής τους,¹¹³¹ αλλά και η μεγάλη ηλικία πολλών δασκάλων και η ως εκ τούτου πολυετής εκπαιδευτική υπηρεσία.¹¹³² Οι συχνότερες νόσοι του επαγγέλματος («επαγγελματικοί νόσοι») ήταν η φυματίωση και τα νευρικά νοσήματα,¹¹³³ αλλά και διαταραχές φωνής – παθήσεις του λάρυγγα.¹¹³⁴

¹¹³⁰ Βλ. γι' αυτά Δ. Β. Ντούτσας, «Όψεις της σχολικής υγιεινής στα σχολεία της εκπαιδευτικής περιφέρειας Ζαγορίου (1917-1927)»... ό. π., σ. 123.

¹¹³¹ Βλ. Δημ. Στεφάνου, *Σχολική Υγιεινή μετά στοιχείων Παιδολογίας*, έκδοσις πρώτη, Εκδόσεις Ηλίας Παυλόπουλος, Αθήνα {χ.χ.} σ.410, 411, Χ. Δ. Λεβεντάκης, *Πολιτικές για τη σχολική υγιεινή στην ελληνική εκπαίδευση (1911-1949)*... ό.π., σ. 172, Δ.Β. Ντούτσας, «Όψεις της σχολικής υγιεινής στα σχολεία της εκπαιδευτικής περιφέρειας Ζαγορίου (1917-1927)»... ό. π., σ.112,

¹¹³² Για το Ζαγόρι αναφέρουμε ενδεικτικά περιπτώσεις δασκάλων οι οποίοι δίδασκαν στο σχολείο σε μεγάλη ηλικία, καταγραμμένες στις *Εκθέσεις των εκάστοτε Επιθεωρητών* : 60 ετών με 40ετή υπηρεσία (*Η'. Βιβλίον Εκθέσεων από 4 Απριλίου 1929-15 Ιουνίου 1929*, σ. 90), 63 ετών (*Εκθέσεις... 1923 - 1924*, σ. 55 – 57), 65 (*ό.π.*, σ. 27), 67 με 50ετή υπηρεσία (σ. 78), 69 ετών με συντάξιμη διδασκαλική υπηρεσία πάνω από 42 έτη. Οι δάσκαλοι αυτοί συνήθως παρέμεναν πολλά χρόνια στην εκπαίδευση, προκειμένου να τακτοποιήσουν το ζήτημα της σύνταξής τους, διότι δεν αναγνωρίζονταν τα έτη της υπηρεσίας τους επί Οθωμανοκρατίας. (Βλ. *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως 1938-1939*, σ. 84). Στην Καμινιά, επειδή είχε ανασταλεί η λειτουργία του σχολείου από έλλειψη του ανάλογου αριθμού των μαθητών, η κοινότητα διέθετε 1000 δρχ μηνιαίως, για να λειτουργεί το σχολείο «*μέ ιδιωτικών τόν συνταξιούχον δημ/λον ετών 69*». (Βλ. *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως Σχολείων 1938-1939*, σ. 160). Βλ. γι' αυτά Δ. Β. Ντούτσας, *Εκπαιδευτική πολιτική και πράξη για την προστασία της υγείας των μαθητών μέσα από τις Εκθέσεις Επιθεωρητών : η περίπτωση της περιοχής Ζαγορίου την εποχή του Μεσοπολέμου...* ό. π., σ.124, σημ. 14.

¹¹³³ Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι το 1920-1921 με βάση τα στοιχεία της Υπηρεσίας Σχολικής Υγιεινής, αποχώρησαν από την ενεργό δράση 26 δάσκαλοι εξαιτίας της φυματίωσης και 42 εξαιτίας νευρικών νοσημάτων. Επίσης το 1927 από το σύνολο των αδειών των δασκάλων, το 38% αφορούσε

Από τις αρχές του αιώνα το ενδιαφέρον της πολιτείας για την υγεία του δασκάλου και γενικότερα για τη δημιουργία υγιεινών συνθηκών σχολικού περιβάλλοντος εκφράστηκε με νομοθετική μέριμνα, αρχής γενομένης με το Ν. 1811 του 1911 «Περί υγείας εκπαιδευτικών λειτουργιών». Με το νόμο αυτό καθορίζονταν οι παθήσεις και οι βλάβες που συνιστούσαν κώλυμα για την είσοδο του εκπαιδευτικού στη δημόσια υπηρεσία.¹¹³⁵ Ειδικότερα, υπήρχε νομοθεσία για τους νοσούντες εκπαιδευτικούς στους οποίους χορηγούνταν αναρρωτικές άδειες¹¹³⁶ και δεν ήταν λίγες οι αιτήσεις των ίδιων των εκπαιδευτικών που επικαλούμενοι διάφορους λόγους υγείας ζητούσαν αναρρωτικές άδειες, μετάθεσή τους σε άλλες κοινότητες ή θέσεις που θα έλυναν σχετικό πρόβλημά τους ή τουλάχιστον θα βελτίωναν την κατάσταση της υγείας τους, αλλά και συχνά αμοιβαία μετάθεση με άλλο συνάδελφό τους προκειμένου να εξυπηρετούν ανάγκες σχετικά με την υγεία τους ή την οικονομική τους κατάσταση, άμεσα συνυφασμένη με τα αναγκαία για τη διατροφή τους.

Για το Ζαγόρι του Μεσοπολέμου τεκμηριωμένες πληροφορίες για επιδημίες που μαστίζουν εκπαιδευτικούς και μαθητές δίνουν οι *Εκθέσεις* των εκάστοτε Επιθεωρητών.¹¹³⁷ Σοβαρές επιπλοκές στην ομαλή λειτουργία του σχολείου είχαν οι ασθένειες των δασκάλων όπως για παράδειγμα, σε *Έκθεση Επιθεώρησης του 1919-1923* στην Καλωτά, αναφέρεται ότι ο Επιθεωρητής βρήκε το δάσκαλο «κατάκοιτον ἔνεκεν ἑλωδῶν πυρετῶν». Η ελλιπής λειτουργία του σχολείου σχετίζεται, επίσης, με τις μακροχρόνιες ασθένειες των δασκάλων.¹¹³⁸

αναρρωτικές άδειες λόγω φυματίωσης. Τα ποσοστά αυτά δεν είναι απολύτως ακριβή εφόσον πολλοί από τους δασκάλους απέκρυπταν το πρόβλημα, όταν ήταν στο αρχικό στάδιο. Βλ. Εμ. Λαμπαδάριος, *Σχολική Υγιεινή μετά στοιχείων Παιδολογίας*, Εκδοτικός οίκος Δημητρακάκου Α. Ε., Αθήνα 1934³ σ. 322 και 325, Δ.Β. Ντούτσης, «Όψεις της σχολικής υγιεινής στα σχολεία της εκπαιδευτικής περιφέρειας Ζαγορίου (1917-1927)»... ό. π., σ.112.

¹¹³⁴Χ. Δ. Λεβεντάκης, ό. π., σ. 174,175.

¹¹³⁵Εμ. Λαμπαδάριος (επιμ.), *Κώδιξ Σχολικής Υγιεινής (Νόμοι, Βασ. Διατάγματα, Εγκύκλιοι, Οδηγίες, Εκθέσεις, Υπομνήματα, Υποδείγματα)*, εκδοτικός οίκος «Αθηνά», Αθήνα 1922. Περισσότερα για το θέμα της *Υγιεινής των εκπαιδευτικών λειτουργιών* στην Ελλάδα κατά τη χρονική περίοδο από το 1911 μέχρι το 1949 βλ. Χ. Δ. Λεβεντάκης, ό. π., σ. 176-190.

¹¹³⁶ Στο νόμο υπάρχουν διατάξεις που αφορούν τις άδειες απουσίας των εκπαιδευτικών, είτε αυτές είναι κανονικές είτε αναρρωτικές. Κάθε εκπαιδευτικός μπορεί να πάρει με απόφαση του αρμόδιου Επιθεωρητή δεκαπέντε ημέρες κανονική άδεια χωρίς αποδοχές και μέχρι ένα μήνα αναρρωτική άδεια, με πλήρης αποδοχές. Η αναρρωτική άδεια χορηγείται με απόφαση του Εποπτικού Συμβουλίου, ύστερα από γνωμοδότηση του σχολιάτρου της Περιφέρειας. Η αναρρωτική αυτή άδεια μπορεί να παραταθεί από το Υπουργείο, ύστερα από πρόταση του Εποπτικού Συμβουλίου, μέχρι δύο ακόμη μήνες, με τις μισές αποδοχές του εκπαιδευτικού. Βλ. άρθρο 15 του νόμου 2858 «Περί τροποποίησης και συμπλήρωσης των νόμων 2145 "περί αποδοχών κ.λ.π. του προσωπικού των σχολείων της δημοτικής εκπαίδευσης" και 2249 περί τροποποίησης του νόμου 2145», Φ.Ε.Κ. 133/1-8-1922, Τεύχ. Α'.

¹¹³⁷ Για το θέμα αυτό βλ. Δ. Β. Ντούτσης, *Εκπαιδευτική πολιτική και πράξη για την προστασία της υγείας των μαθητών μέσα από τις Εκθέσεις Επιθεωρητών: η περίπτωση της περιοχής Ζαγορίου την εποχή του Μεσοπολέμου...* ό.π., στο *Τρίτο Κεφάλαιο: Επιδημίες στο σχολείο και αντιμετώπισή τους*, σ.87-108.

¹¹³⁸ Βλ. για παράδειγμα περίπτωση σχολείου, το οποίο δεν λειτουργούσε σχεδόν για ένα πεντάμηνο λόγω σοβαρής ασθένειας του δασκάλου. (Ζ 15. *Έκθέσεις... 1936-1937*, σ. 104). Στο Δ. Β. Ντούτσης, *Εκπαιδευτική πολιτική*..ό.π., σ.125.

Εξάλλου, το σχολικό έτος 1923-1924 σύμφωνα με τη σχετική Έκθεση - ο Επιθεωρητής ανέβαλε την επιθεώρηση στο Γρεβενήτι, επειδή εκτός από τα δύο τρίτα των μαθητών που κατά τη χειμερινή περίοδο είχαν προσβληθεί από επιδημία παρωτίτιδας και έμεναν στο σπίτι τους και ο δάσκαλος απουσίαζε λόγω τρίμηνης ασθένειας από παράτυφο. Ο Επιθεωρητής έκανε, επίσης, αναφορά στις *Εκθέσεις* του σε δασκάλους με καχεχτική ή ασθενική κράση. Το γεγονός αυτό σχετίζεται κατά βάση με την ανεπαρκή διαίτα και τους πενιχρούς μισθούς των δασκάλων, οι οποίοι αγωνίζονταν για την «έξοικονόμησιν τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων».¹¹³⁹

Άμεσο αποτέλεσμα όλων αυτών ήταν η υστέρηση και η ανεπαρκής προετοιμασία των μαθητών σε ορισμένα μαθήματα όπως αναφέρεται, για παράδειγμα σε *Έκθεση Επιθεώρησης του 1923 – 1924*, στο Τσερβάρι. Επιπλέον, οι δάσκαλοι που η υγεία τους ήταν επισφαλής δεν μπορούσαν να ανταποκριθούν πλήρως στο έργο τους. Όταν υπήρχαν πολύ σοβαρά προβλήματα που δεν επέτρεπαν τη συνέχιση του έργου τους, μπορούσαν να κάνουν χρήση του άρθρου 37 του νόμου 4653 και να απολυθούν από την υπηρεσία για «ανικανότητα λόγω νόσου» και οι Επιθεωρητές ενθάρρυναν τέτοιες περιπτώσεις.

Για τη βελτίωση της υγείας των δασκάλων που ασθενούσαν από επιδημίες, όπως η ελονοσία, ο Επιθεωρητής πρότεινε στο Ε.Σ. τη μετάθεσή τους σε σχολείο άλλης κοινότητας. Το Μονοδένδρι, όπως σημειώνεται σε *Έκθεση*, ήταν μία από τις κοινότητες που είχε υγιεινό κλίμα και βοηθούσε στην αποκατάσταση της «κλονισθείσης υγείας» των δασκάλων. Η αναπλήρωση των μαθημάτων με απόσπαση δασκάλου από άλλου σχολείο δεν ήταν εύκολη λόγω έλλειψης προσωπικού και κυρίως πολυταξίων σχολείων.¹¹⁴⁰

Η αντιμετώπιση των ασθενειών γινόταν με τη χορήγηση αναρρωτικής άδειας (μέχρι 15 ημέρες) η οποία, σύμφωνα με το νόμο 2145 του 1920 ήταν αρμοδιότητα του Επιθεωρητή. Η χορήγησή της γινόταν είτε από δημόσιο νοσοκομείο είτε από δύο ιδιώτες γιατρούς που όριζε ο Επιθεωρητής.¹¹⁴¹ Σύμφωνα με τις ευεργετικές διατάξεις των νόμων 4153 και 4653 η χορήγηση των αναρρωτικών αδειών ανήκε στα Εποπτικά Συμβούλια. Η γνωμάτευση για τη χορήγηση άδειας γινόταν από τον Επιθεωρητή Σχολίατρο της ΙΒ΄ εκπαιδευτικής περιφέρειας, ο οποίος συμμετείχε πολλές φορές στις συνεδριάσεις του Εποπτικού Συμβουλίου και έκανε τις σχετικές εισηγήσεις για τους δασκάλους. Ο σχολίατρος ανήκε στο Γραφείο αναρρωτικών αδειών του Τμήματος Σχολικής Υγιεινής του Υπουργείου Παιδείας. Οι δάσκαλοι που υπηρετούσαν σε πολύ απομακρυσμένους συνοικισμούς όπου δεν υπήρχε ιατρός αναγκάζονταν, όταν ασθενούσαν, να υποβληθούν σε εξαντλητικές δαπάνες προσκαλώντας δύο ιατρούς από άλλες κοινότητες, για να πετύχουν μία ιατρική

¹¹³⁹ Βλ. γι' αυτά Δ. Β. Ντούτσας, *Εκπαιδευτική πολιτική*..ό. π., σ. 93, 94 και στις εκεί παραπομπές στα αντίστοιχα *Βιβλία Εκθέσεων των σχ. ετών: 1926-1927, Νοεμβρίου 1927-τέλους Μαρτίου 1929 και 1919-1923.*

¹¹⁴⁰ Βλ. γι' αυτά Δ. Β. Ντούτσας, *Εκπαιδευτική πολιτική*..ό. π., σ.125 και τις εκεί παραπομπές στις σχετικές *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως.*

¹¹⁴¹ Βλ. σχετικά Κων. Γ. Γιαννόπουλος, *Από το δάσκαλο στον επιθεωρητή...*, ό. π., τόμος Α΄, σ. 208.

έκθεση για χορήγηση αναρρωτικής άδειας. Σε τέτοιες περιπτώσεις γίνονταν καταχρήσεις από την απληστία ασυνείδητων ιατρών.¹¹⁴²

Στα υπό έρευνα Πρακτικά, ιδιαίτερου ενδιαφέροντος είναι οι διαπιστώσεις και οι προτάσεις του εκάστοτε Επιθεωρητή προς το Εποπτικό Συμβούλιο και συνακόλουθα οι ομόφωνες αποφάσεις του, οι οποίες σχετίζονται με την υγιεινή των δασκάλων. Αναδεικνύουν προβλήματα υγείας των εκπαιδευτικών που συχνά σχετίζονται με τις οικονομικές τους δυσχέρειες αλλά και τις συνθήκες που επικρατούσαν στα σχολεία των κοινοτήτων όπου και υπηρετούσαν.

Οι σχετικές με το ζήτημα αυτό αποφάσεις έχουν ως εξής:

1) Ο διευθυντής και μόνος δημοδιδάσκαλος Μπάγιας Απόστολος Τσάντης με βάση α) την έκθεση επιθεώρησης του Επιθεωρητή των Δημοτικών Σχολείων Ζαγορίου – Κουρέντων, β) τις σχετικές αποφάσεις του Εποπτικού Συμβουλίου Ζαγορίου – Κουρέντων και γ) την έγγραφη αίτηση του ίδιου του δημοδιδάσκालου, αποφασίζεται να μετατεθεί από το μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Μπάγιας στο μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο αρρένων Σωποτσελίου, «...ώς μή δυναμένου λόγω γήρατος και παθήσεως των οφθαλμών ού μόνον ν' ανταποκριθῆ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐπιπροσθέτου ταύτης ὡς βοηθοῦ ὑπηρεσίας, ἀλλ' οὐδέ νά προσφέρῃ καὶ τῶν ἐλαχίστων τοιαύτων».

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι είναι αναγκαία η μετάθεση αυτού «τοῦ ἐξασθενημένου καὶ πάσχοντος βοηθοῦ τοῦ γραφείου...» με τον δευτεροβάθμιο Δημοδιδάσκαλο Σωποτσελίου Κωνσταντῖνο Ηλ. Παπαγεωργίου ο οποίος «εἶναι ἀκμαῖος καὶ ἰκανός ν' ανταποκριθῆ εἰς ἀμφοτέρας τὰς ὑπηρεσίας ταύτας, δηλ. ὡς διευθυντῆς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μπάγιας καὶ ὡς βοηθός τοῦ γραφείου τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου».¹¹⁴³

2) Μετάθεση του τριτοβάθμιου δημοδιδάσκालου Κ. Κοντοδήμου -μετά από αίτησή του- από το μονοτάξιο Δημοτικό Σχολείο Καλωτάς στην κενή θέση του ισόβαθμου σχολείου της Ἄνω-Βίτσας «χωρίου τοῦ ὁποίου τό κλίμα ἐνδείκνυται ὡς κατάλληλον πρὸς βελτίωσιν τῆς ὑγείας τοῦ διδασκάλου» επειδή «ἀπό τῆς πρό πενταετίας ἐκεῖ τοποθετήσεώς του δέν ἔπαυσε ν' ἀσθενῆ κατά διαλείμματα πολλάκις τοῦ ἔτους καὶ κατά τοῦ χρόνου τῆς σχολικῆς ἐργασίας».¹¹⁴⁴

3) Αμοιβαία μετάθεση των Νηπιαγωγῶν Α^{ης} τάξεως Τσερνεσίου Τερψιχόρης Παπαγεωργίου και Φλαμπουραρίου Μαρίας Βόντα, προς αποκατάσταση της υγείας της δεύτερης.¹¹⁴⁵

4) Μετάθεση του Β^{ου} Δημοδιδάσκालου Κωνσταντῖνου Ηλ. Παπαγεωργίου από το μονοτάξιο μεικτό Δημοτικό Σχολείο Μπάγιας στο Δημοτικό Σχολείο αρρένων

¹¹⁴² Βλ. γι'αυτά Δ. Β. Ντούτσας, *Εκπαιδευτική πολιτική..ό. π.*, 125, σημ.24. Για θέματα που αφορούν τη *Σχολιατρική Υπηρεσία* και το *Σχολιατρικό Έλεγχο* κατά το χρονικό διάστημα 1911- 1935 βλ. αναλυτικά στη σχετική ενότητα στο Χ. Δ. Λεβεντάκης, *ό. π.*, σ.191-234.

¹¹⁴³ Βλ Πράξη 1^η, της 31 Δεκεμβρίου 1918, σ.9.

¹¹⁴⁴ Βλ. Πράξη 7^η της 22ας Ιουλίου 1919, σ.21,22.

¹¹⁴⁵ Βλ. Πράξη 23^η της 25^{ης} Ιουνίου 1920, σ. 61.

Σωποτσελίου, «καθότι οὗτος ἔνεκα τῆς ὑπερβολικῆς ἐργασίας παθῶν τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἐξαντληθεὶς ἐκ τῆς ὑπερκοπώσεως ἀδυνατεῖ νὰ ὑπηρετήσῃ ἐπὶ πλέον ὡς Δημοδιδάσκαλος Μπάγιας, ὁπότε κατ'ἀνάγκην πρέπει νὰ ὑπηρετῆ καὶ ὡς βοηθός τοῦ Γραφείου, ἐπειδὴ τὸ Σχολεῖον τῆς Κοινότητος ταύτης εἶναι μονοτάξιον».¹¹⁴⁶

5) Μετάθεση του Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Σωποτσελίου Απόστ. Τσιάντη στην κενή θέση του μεικτοῦ Δημοτικού σχολείου Ἄνω – Ῥαβενίων, «καθ'ὅτι οὗτος ἔνεκα τοῦ ἐκκεντρικοῦ τοῦ χαρακτήρος του οὐ μόνον ὄχι οἰκείως [δέν συμπεριφέρεται πρὸς /διαγράφονται τρεῖς λέξεις] πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς γονεῖς αὐτῶν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐν Σωποτσελίῳ δεκαοκταμήνου ὑπηρεσίας του συμπεριφέρθη ἀλλὰ καὶ δια τὸ νευρασθενικόν τῆς κράσεώς του οὐχὶ ἄπαξ ἤγαγε τοὺς κατοίκους εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκφράσωσι παράπονα κατ'αὐτοῦ καὶ ἀπειλήσωσι χειροδικίαν.»

6) Διορισμός του Κωνσταντίνου Ζαΐμη, Γου δημοδιδάσκαλου, φέροντος πτυχίον Διδασκαλείου ἔτους 1916 καὶ ἐχόντος υπερδιετὴ προὔπηρεσίαν προσωρινού ἀναπληρωτῆ «τοῦ λόγῳ παθήσεως τῶν ὀφθαλμῶν προσωρινῶς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποχωρήσαντος δημοδιδασκάλου Ἀρτισίτης Δημητρίου Σιουρᾶ ...καὶ μέχρι ἀναρρώσεως τοῦ μονίμου τούτου δημοδιδασκάλου Ἀρτισίτης».¹¹⁴⁷

7) Μετάθεση τῆς Ουρανίας Οδυσσέως β^{ου} υποδιδασκάλισσας ἀπὸ το πλήρες Δημοτικὸ Σχολεῖο Θηλέων Σωποτσελίου στην κενή θέση τοῦ ἰσόβαθμου με αὐτὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο Θηλέων Σκαμνελίου, μετὰ ἀπὸ α) διαταγῆ τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου, καὶ β) αἰτήσῃ τῆς «πρὸς διατήρησιν τῆς βελτιωθείσης ὑγείας τῆς»¹¹⁴⁸

8) Μετάθεση τοῦ Γ^{ου} Δημοδιδάσκαλου Κωνστ. Κοντοδήμου ἀπὸ το πλήρες Δημοτικὸ Σχολεῖο Καλωτὰς στοισβάθμου τοῦ Μονοδενδρίου με αἰτήσῃ του «καὶ δι' ἐξαιρετικούς λόγους ὑγείας». Εἰδικότερα, ἡ μετάθεσή του ἀποφασίζεται ὥστε νὰ υπηρετεῖ σε σχολεῖο ἄλλης κοινότητος «ἐχούσης κλίμα μᾶλλον ὑγιεινόν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς οὐχὶ πρὸ πολλοῦ κλονισθείσης ὑγείας του»¹¹⁴⁹

9) Οριστικὴ μετάθεση τῆς Ουρανίας Οδυσσέως β^{ου} υποδιδ/λισσας ἀπὸ το πλήρες Δημοτικὸ Σχολεῖο Θηλέων Σωποτσελίου στην κενή θέση τοῦ ἰσόβαθμου με αὐτὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο Θηλέων Σκαμνελίου, μετὰ ἀπὸ α) διαταγῆ τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου, καὶ β) αἰτήσῃ τῆς «πρὸς διατήρησιν τῆς βελτιωθείσης ὑγείας τῆς».¹¹⁵⁰

10) Με βάση τις Ἐκθέσεις τοῦ Επιθεωρητῆ καὶ κατόπιν τῆς αἰτήσεως τοῦ Γ. Δημοδιδ/λου Κωνστ. Κοντοδήμου, οριστικὴ μετάθεσή του «δι' ἐξαιρετικούς λόγους ὑγείας» ἀπὸ το πλήρες Δημοτ. Σχολεῖο Καλωτὰς στο ἰσόβαθμο τοῦ Μονοδενδρίου ἀντὶ τοῦ Γ. Δημοδιδ/λου Ἰωάννου Σπυροπούλου μετατιθεμένου ἀμοιβαίως ἀπὸ το

¹¹⁴⁶ Βλ. Πράξη 23^η τῆς 25^{ης} Ἰουνίου 1920, σ. 61, 62.

¹¹⁴⁷ Βλ. Πράξη 28^η τῆς 10^{ης} Ὀκτωβρίου 1920, σ. 72.

¹¹⁴⁸ Βλ. Πράξη 31^η τῆς 22^{ης} Δεκεμβρίου 1920, σ. 76.

¹¹⁴⁹ Βλ. Πράξη 31^η τῆς 22^{ης} Δεκεμβρίου 1920, σ. 77.

¹¹⁵⁰ Βλ. Πράξη 37^η τῆς 28^{ης} Ἰουνίου 1921, σ. 91.

πλήρες Δημοτ. Σχολείο Μονοδενδρίου στοισόβαθμο της Καλωτάς με αίτησή του επίσης.¹¹⁵¹

11) Μετάθεση του α' υποδιδ/λου Νικολ. Μπιζακίδου από το κοινό Δημοτ. Σχολείο της βλαχόφωνης κοινότητας Τσερνεσίου στην κενή θέση του κοινού Δημοτ. Σχολείου της ελληνόφωνης κοινότητας Καμνιάς με αίτησή του «καί διότι έθνική ανάγκη επιβάλλει τήν αντικατάστασιν τοῦ ἀναπήρου τούτου διδασκάλου δι' άλλου ἰκανοῦ καί καί δυναμένου ἐπωφελῶς ἐν Κοινότητι ξενοφώνω, οἷα εἶναι ἡ τοῦ Τσερνεσίου». ¹¹⁵²

12) Στην 41^η Πράξη της 1^{ης} Οκτωβρίου 1921 σημειώνονται: «...τήν ἀπό ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ αὐτοῦ Δ/λου, δι' ἧς αἰτεῖται τήν ἐκ Δοβρινόβου μετάθεσίν του εἰς τήν κενήν θέσιν διευθυντοῦ τοῦ Διταξ. Δημοτ. Σχολ. ἀρρένων Λαΐστης διά τόν ἐξαιρετικόν λόγον, ὅτι μόνον οὕτω θα δύναται νά περιθάλη τήν ἐκ νευρασθενείας πάσχουσαν μητέρα του, ἣτις μόνη εὐρίσκεται εἰς τήν ἐν Λαΐστη οἰκίαν του...» ¹¹⁵³

13) Στην 45^η Πράξη διαβάζουμε: «Ὁ Κωνστ. Γκράτζιος Διευθυντής τοῦ διταξ. Δημοτ. Σχολείου τῆς ἰδιαιτέρας πατρίδος του Τσερβαρίου, Γ^{ος} Δημοδιδ/λος, ἀριστοῦχος τοῦ μονοταξ. Διδασκαλείου Ἰωαννίνων ἔτους 1914, εἶναι ὑγίης, ἔγγαμος, ἡλικίας ἐτῶν 32 καί ἄγει τό 11^{ον} ἔτος τῆς ὑπηρεσίας του, ἦν - πλὴν τῶν πρώτων μηνῶν - διήνυσεν ἐν τῷ Σχολείῳ Τσερβαρίου...». ¹¹⁵⁴

14) στην 73^η Πράξη ο Επιθεωρητής «...λαβὼν ὑπ' ὄψιν τήν ὑπ' ἀριθ. 859/29-1-924 ἀπόφασιν τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{ου} Ὑπουργείου, δι' ἧς ἀπελύθη τῆς ἐν τῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ Ἀρτσιόστης ὑπηρεσίας ὁ δημοδιδάσκαλος Δημ. Σιουρᾶς ἄτε κριθεῖς ὑπὸ τῆς ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνίκανος πρὸς περαιτέρω ἐκτέλεσιν τῶν ὑπηρεσιακῶν του καθηκόντων, προτείνει, ὅπως ἐκφρασθῆ αὐτῷ καί αὐταρέσκεια τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου διὰ τήν εὐδόκιμον αὐτοῦ ὡς δημοδιδασκάλου ὑπηρεσίαν κατὰ τήν διάρκειαν τῆς ὁποίας ἔπαθεν...». ¹¹⁵⁵

15) Στην 80^η Πράξη ο ἴδιος λαβὼν «ὑπ' ὄψιν 1) τήν ὑπ' ἀριθ. 41 ἔκθεσιν του 2) τὰς ὑπ' ἀριθ. 12448 καί 13172 τηλ. Διαταγὰς τῆς Σ^{ης} Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου, προτείνει τήν μετάθεσιν τοῦ Π. Φραγκούλη Δημ/λου Δοβρινόβου παρωχημένης ἡλικίας καί ἐξησθενημένου του ὀργανισμοῦ εἰς τό μονοτάξιον μικτόν Δημοτ. Σχολεῖον τῆς ἐλληνοφώνου Κοινότητος Δραγαρίου ἀντί τοῦ Κων. Χ. Τσίκου νέου καί πτυχιούχου Δημ/λου μετατιθεμένου ἀμοιβαίως εἰς τό ἰσόβαθμον μικτόν Δημοτ. Σχολεῖον τῆς Κουτσοβλαχοφώνου Κοινότητος Δοβρινόβου ἐνῶ θα καταρτίσῃ καί τμῆμα Νηπ/γείου ὄπερ προσαρτῶν εἰς τό ὑπ' αὐτῶν Σχολεῖον θα διδάσκει». ¹¹⁵⁶

16) Στην 93^η Πράξη προτείνει: «Προτείνομεν τήν ἀπόλυσιν τοῦ ὑπερεξηκονταετοῦς δημοδιδ/λου Δραγαρίου Πέτρου Φραγκούλη λόγω τῆς ὡς ἄνω καταργήσεως τοῦ ἐν ᾧ ὑπηρετεῖ Μονοταξ. Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου καί διότι

¹¹⁵¹ Βλ. Πράξη 37^η της 28^{ης} Ιουνίου 1921, σ.91,92.

¹¹⁵² Βλ. Πράξη 37^η της 28^{ης} Ιουνίου 1921, σ. 93.

¹¹⁵³ Π.Ε.Σ.Ζ. σ. 103.

¹¹⁵⁴ Π.Ε.Σ.Ζ., σ111.

¹¹⁵⁵ Ο.π., σ. 173.

¹¹⁵⁶ Ο.π., σ. 194.

οὐδεμία θέσις δημοδ/λου ανάλογος πρὸς τὰ προσόντα αὐτοῦ εἶναι κενή ἐν τῇ περιφερείᾳ ἐπὶ τοῦ παρόντος πλήν δὲ τούτων καὶ ἐπανάληψιν προφορικῶς ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν ἵνα (...) ἀποσυρθῆ εἰς τὴν ἰδιαιτέραν του πατρίδα, τὸ Σκαμνέλιον». ¹¹⁵⁷

17) Στην 107^η Πράξη «Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ἀνακοινοῖ ὅτι ὁ εἰς τὸ θερινόν σχολεῖον Βετσικοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6467 δ/γῆς τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου ἀποσπασθεὶς δημ/λος Παπίγκου Δημοσθ. Παγούνης δέν δύναται λόγῳ ἀσθενείας νομίμως συστοποιηθείσης νά συνεχίσῃ τὰ καθήκοντα του ἐν αὐτῷ, ὅθεν εἰσηγεῖται τὴν ἀνάκλησιν τῆς ἀποσπάσεως του ἐκ τῆς θέσεως ταύτης κ' τὴν ἀντί τούτου ἀπόσπασιν τοῦ δημ/λου Ἁγίου Μηνᾶ Κων. Μανέκα ἀπὸ 18 π. μηνός μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. τῇ συγκαταθέσει του». ¹¹⁵⁸

18) Στην 212^η Πράξη «Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ὑποβάλλει εἰς τὸ Συμβούλιον αἴτησιν τοῦ δημ/λου Στολοβοῦ Δημητρίου Μάου ζητοῦντος νά μετατεθῆ διὰ λόγους ὑγείας καὶ πρὸς ἱκανοποίησιν οἰκογενειακῶν καὶ ἄλλων ἀναγκῶν του εἰς τὴν διὰ τῆς μεταθέσεως τοῦ δημ/λου Ἰωάννου Εὐαγγελίδου εἰς τὸ πρότυπον δημ. σχολεῖον τοῦ Διδασκαλείου Ἰωαννίνων κενωθεῖσαν θέσιν Βρυσοχωρίου κ' εἰσηγεῖται εἰς τὸ Συμβούλιον τὴν ἀποδοχὴν ταύτης». ¹¹⁵⁹

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1) Ἡ μεγάλη ηλικία καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ πολυετής υπηρεσία, ὁ φόρτος ἐργασίας, ἡ υπερκόπωση λόγῳ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ των μαθητῶν, ὁ συνακόλουθος συνωστισμὸς καὶ συγχρωτισμὸς των δασκάλων με πολλὰ παιδιὰ ἦταν βασικοὶ λόγοι κλονισμοῦ τῆς υγείας των εκπαιδευτικῶν.

2) Καθοριστικὸς ἐπίσης παράγοντας τῆς νοσηρότητας των εκπαιδευτικῶν λειτουργῶν εἶναι ἡ ἀνεπαρκὴς δίαιτα καὶ ἡ ἀδυναμία τους νά εξασφαλίσουν τα πρὸς τὸ ζην, λόγῳ τῆς πενιχρότητας του μισθοῦ των.

3) Τα προβλήματα υγείας των εκπαιδευτικῶν ἀντιμετωπίζονται με ἀναρρωτικές ἀδειες με ἀμοιβαίες μεταθέσεις σε κοινότητες των οποίων τὸ κλίμα ἐνδείκνυται ὡς κατάλληλο γιὰ τὴ βελτίωση τῆς υγείας τους.

4) Στις αἰτήσεις των ἀναρρωτικῶν ἀδειῶν καὶ των μεταθέσεων οἱ εκπαιδευτικοὶ δὲν ἀναφέρονται σε συγκεκριμένες ἀσθένειες ἀπὸ τις οποίες νοσοῦν, ἀλλὰ στη γενικόλογη διατύπωση «γιὰ λόγους υγείας». Ὡστόσο, γίνονται ἀναφορὲς σε υπερήλικες δασκάλους καὶ σε ἄλλους με οφθαλμικές παθήσεις ἢ με συνδυασμὸ καὶ των δύο περιπτώσεων.

5) Ἀρκετοὶ εκπαιδευτικοὶ χαρακτηρίζονται γιὰ τὴ νευρασθενική τους κρᾶση λόγῳ των δυσμενῶν συνθηκῶν ζωῆς (διενέξεις με κατοίκους των κοινοτήτων ὅπου υπηρετοῦν, ἀυξημένη καθημερινή ἐργασία, μειωμένος χρόνος ἀνάπαυσης).

¹¹⁵⁷ Ο.π., σ. 214.

¹¹⁵⁸ Ο.π., σ. 238.

¹¹⁵⁹ Ο.π., σ. 250.

6) Η Υγειονομική Επιτροπή δύναται να απαλλάξει τον εκπαιδευτικό από τα υπηρεσιακά του καθήκοντα και να του εγκρίνει τη χορήγηση σύνταξης στην περίπτωση που αυτός είχε αρρωστήσει στην υπηρεσία του.

7) Το Εποπτικό Συμβούλιο αποφάσιζε - κατόπιν πρότασης του Επιθεωρητή- την μετάθεση των αναπήρων λειτουργών της εκπαίδευσης και την αντικατάστασή τους με άλλους ακμαίους, ειδικά όταν πρόκειται για την καλή λειτουργία σχολείου σε βλαχόφωνη κοινότητα.

Υγιεινή μαθητών

Οι επιδημίες στο Ζαγόρι του Μεσοπολέμου,¹¹⁶⁰ όπως και στην υπόλοιπη Ελλάδα¹¹⁶¹, αποτελούν σοβαρό ζήτημα που επηρέαζε την υγεία των μαθητών. Η εμφάνισή τους έβρισκε ευνοϊκές συνθήκες στο σχολείο εξαιτίας της στενής επικοινωνίας των μαθητών μεταξύ τους. Τα γενικά μέτρα προφύλαξης κατά της ανάπτυξης των μικροβίων στις σχολικές αίθουσες ήταν η κατασκευή και η συντήρηση του σχολείου σύμφωνα με τους όρους της υγιεινής, η καθαριότητα του διδακτηρίου και των μαθητών¹¹⁶².

Για τη χρονική περίοδο που ερευνούμε αναφέρονται διάφορες επιδημίες που έπληξαν τα σχολεία της περιοχής Ζαγορίου και είχαν ως αποτέλεσμα τη διακοπή των μαθημάτων. Το διάστημα 1918-1920 οι πιο εκτεταμένες και σοβαρές επιδημίες που έπληξαν τους μαθητές ήταν η γρίπη, η οστρακιά, η διφθερίτιδα και η ιλαρά. Το

¹¹⁶⁰ Για το θέμα αυτό τεκμηριωμένες πληροφορίες αντλούμε μέσα από τις *Εκθέσεις Επιθεωρήσεως των σχολείων του Ζαγορίου κατά το Μεσοπόλεμο*, όπως αυτές αναδεικνύονται μέσα από τη μεταδιδακτορική έρευνα του Δ. Β Ντούτση: *Εκπαιδευτική πολιτική και πράξη για την προστασία της υγείας των μαθητών μέσα από τις Εκθέσεις Επιθεωρητών : η περίπτωση της περιοχής Ζαγορίου την εποχή του Μεσοπολέμου...* ό. π., στο *Τρίτο Κεφάλαιο: Επιδημίες στο σχολείο και αντιμετώπισή τους*, σ.87-108, βλ. και του ίδιου «Όψεις της σχολικής υγιεινής στα σχολεία της εκπαιδευτικής περιφέρειας Ζαγορίου (1917-1927)»... ό. π., σ. 115-121 στην ενότητα: *Υγιεινή του μαθητή*.

¹¹⁶¹ Κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου η Ελλάδα βρισκόταν επικεφαλής των ευρωπαϊκών χωρών στα λοιμώδη και επιδημικά νοσήματα. (Βλ. Β. Βαλαώρας, *Η Υγιεινή του χωριού*, Αθήναι 1945, σ. 29). Κατείχε τα υψηλότερα ποσοστά θνησιμότητας στη βρεφική και παιδική ηλικία (Βλ. Γιάν. Κυριόπουλος, «Οι πολιτικές υγείας και ασφάλισης στην Ελλάδα υπό το πρίσμα των διεθνών εξελίξεων στην περίοδο του Μεσοπολέμου», στο *Δημόσια Υγεία και Κοινωνική Πολιτική: ο Ελευθέριος Βενιζέλος και η εποχή του*, Πρακτικά Συνεδρίου, Αθήνα 2008, Εκδόσεις Παπαζήση, σ. 49. Ειδικότερα για τις επιδημίες και τον τρόπο αντιμετώπισής τους στην περιοχή των Ιωαννίνων κατά τη δεύτερη δεκαετία του 20^{ου} αιώνα βλ., στο ίδιο, Μ. Παππά, «Υγειονομικά προβλήματα και πολιτικές διευθέτησης του χώρου: το παράδειγμα των Ιωαννίνων 1913-1920», σ. 243-261. Οι στατιστικές ήταν πολύ χειρότερες για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς η υγειονομική οργάνωση ήταν ανύπαρκτη στο ελληνικό χωριό με αποτέλεσμα να σημειώνονται περισσότεροι θάνατοι από νοσήματα επιδημικά, τα οποία όμως μπορούσαν να προληφθούν. Μεγάλο μέρος του πληθυσμού της υπαίθρου στερούνταν της ιατρικής φροντίδας, διότι οι γιατροί ήταν συγκεντρωμένοι στα αστικά κέντρα(βλ. αναλυτικότερα στο Β. Βαλαώρας, *Η Υγιεινή ...*, ό.π., σ. 23 κ.ε.).

¹¹⁶² Βλ. Εμ. Ν. Λαμπαδάριος, *Υπουργείον των Εκκλησιαστικών και της Δημοσίας Εκπαιδεύσεως – Τμήμα Σχολικής Υγιεινής, Οδηγία προς προφύλαξιν των εις τὰ σχολεία φοιτώντων από των λοιμωδών νόσων, μετά των σχετικών εγκυκλίων*, εν Αθήναις, εκ του Εθνικού Τυπογραφείου, 1925⁴, σ. 6-9.

σχολικό έτος 1919-1920 η γρίπη, η ιλαρά, η οστρακιά, ο κοκκύτης και η διφθερίτιδα μάζωσαν ιδιαίτερα τα δυτικά χωριά της περιφέρειας. Μεγάλο αριθμό θανάτων προκάλεσε η γρίπη κατά τη διάρκεια του χειμώνα του 1918-1919, καθώς και η ιλαρά και η διφθερίτιδα. Εξαιτίας της ιλαράς και της διφθερίτιδας, επίσης, προκλήθηκαν πολλά θανατηφόρα κρούσματα στην Αρτσίστα και στο Τσερβάρι, σύμφωνα με τις *Εκθέσεις Επιθεωρήσεων των* σχ. ετών 1919-1923. Η παρωτίτιδα εμφανίζεται στα σχολεία αρρένων και θηλέων Ζωνδήλας κατά το σχ. έτος 1926-1927, ο κοκκύτης στον Άγιο Μηνά, σύμφωνα με το *Ζ' Βιβλίο Εκθέσεων από Νοεμβρίου 1927-τέλους Μαρτίου 1929*.

Το σχολικό έτος 1927-1928 η τακτική φοίτηση των μαθητών εμποδίστηκε κυρίως από τις επιδημίες της γρίπης, της ιλαράς και του κοκκύτη, που είχαν πλήξει τα χωριά στο Ζαγόρι. Από τις παραπάνω μολυσματικές ασθένειες περισσότερο από όλα είχε πληγεί το Μονοδένδρι, όπου είχαν πεθάνει 6 παιδιά, από τα οποία οι 2 μαθητές. Κρούσματα γρίπης και κοκκύτη είχαν εμφανιστεί επίσης και στο μαθητικό πληθυσμό στο Σκαμνέλι. Την ίδια περίπου εποχή, σύμφωνα με τον Επιθεωρητή, προβλήματα στη φοίτηση λόγω των επιδημιών προέκυψαν στους Φραγγάδες (γρίπη και δάγκειος), στη Μπούλτση, στο Τσεπέλοβο, στο Κουκούλι, στο Καπέσοβο, στη Λάιστα και στη Βίτσα.¹¹⁶³

Την εποχή αυτή η ελονοσία απασχολούσε έντονα το Τμήμα Σχολικής Υγιεινής του Υπουργείου Παιδείας, καθώς παρουσίαζε υψηλά ποσοστά νοσηρότητας. Η ασθένεια αυτή εξασθενούσε υπερβολικά τους παιδικούς οργανισμούς και έτσι αποτελούσε αιτία για την εμφάνιση και άλλων νοσημάτων.¹¹⁶⁴

Όστόσο, στην περιοχή του Ζαγορίου ένα μικρό ποσοστό είχε προσβληθεί, σύμφωνα με τις σημαντικές πληροφορίες που αντλούμε από την ετήσια Έκθεση του σχολικού ιατρού Αχιλλέα Αρμόδιου σχετικά με την υγιεινή κατάσταση των μαθητών της περιφέρειας Ζαγορίου- Κουρέντων.¹¹⁶⁵ Η αναλογία των μαθητών με ελονοσία είναι μόνο το 3,4% στο σύνολο των μαθητών που εξετάστηκαν, ήτοι 25 από τους 722. Η περιοχή φαίνεται να ήταν από τα πιο υγιεινά μέρη, δεδομένου ότι το 83,5% των μαθητών ήταν υγιείς.¹¹⁶⁶

Από τα δερματικά νοσήματα, η φθειρίαση αφορούσε ένα σημαντικό ποσοστό μαθητών και ειδικά μαθητριών τόσο των ορεινών περιοχών όσο και των πόλεων, με βασική αιτία της εμφάνισής της την έλλειψη των στοιχειωδών όρων της ατομικής υγιεινής.¹¹⁶⁷

¹¹⁶³ Βλ. γι' αυτά Δ. Β Ντούτσας: *Εκπαιδευτική πολιτική και πράξη για την προστασία της υγείας των μαθητών μέσα από τις Εκθέσεις Επιθεωρητών : η περίπτωση της περιοχής Ζαγορίου την εποχή του Μεσοπολέμου...* ό. π., σ.90-92 και τις εκεί παραπομπές στις *Εκθέσεις των Επιθεωρητών*.

¹¹⁶⁴ Βλ. Β. Θεοδώρου, Δ. Καρακατσάνη, «Υγιεινής Παραγγέλματα», *Ιατρική επίβλεψη και κοινωνική πρόνοια για το παιδί τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα*, Αθήνα, Εκδόσεις Διονίκος, 2010, σ.236.

¹¹⁶⁵ Αχ. Αρμόδιος, *Ενιαυσία έκθεσις περί των σχολείων της ΙΒ' εκπαιδ. Περιφέρειας (Ηπείρου), σχολικόν έτος 1917-1918*, εν Αθήναις, εκ του Εθνικού Τυπογραφείου, 1918, σ.20-22.

¹¹⁶⁶ Ο. π., σ. 9, πίνακας 2.

¹¹⁶⁷ Ο. π., σ. 10.

Από τις λοιμώδεις ασθένειες που είχαν ενσκήψει στην περιοχή Ζαγορίου-Κουρέντων αναφέρεται ότι η οστρακιά και η διφθερίτιδα ήταν από τις πλέον κακοηθέστερες και θανατηφόρες νόσους, η ιλαρά πιο ήπιας μορφής και περισσότερο συνηθισμένη νόσος ο κοιλιακός τύφος.¹¹⁶⁸

Βασικός παράγοντας που σχετιζόταν με τη διαφύλαξη της υγείας του μαθητή είναι, πέραν της σωματικής καθαριότητας, η μέριμνα του σχολείου για το μάθημα της Φυσικής αγωγής, η οποία ωστόσο στην εκπαιδευτική περιφέρεια Ηπείρου ήταν περιορισμένη για διάφορους λόγους που σχετίζονται με την υποδομή των σχολείων αλλά και την μη κατάρτιση των δασκάλων.¹¹⁶⁹

Στα *Πρακτικά του Εποπτικού Συμβουλίου Ζαγορίου* που ερευνούμε αναφέρεται η περίπτωση του Κωνσταντίνου Γκράτζιου, Διευθυντή του διτάξιου δημοτικού σχολείου Τσερβαρίου, ο οποίος διακρίνεται για την «*παιδαγωγική του μόρφωση*». Τα άριστα αποτελέσματα της διδασκαλίας του είναι εμφανή σε όλα τα μαθήματα και ειδικά στη γυμναστική και την ωδική.¹¹⁷⁰

Με άλλη απόφαση του Ε.Σ. αποφασίζεται η χορήγηση άδειας στους δασκάλους Αναστάσιο Τζιόβα της Δοβράς και Κωνσταντίνο Ζαΐμη της Αρτσίστας για να αναλάβει ο καθένας τη διδασκαλία της γυμναστικής επί εξάωρο κάθε εβδομάδα, με την προϋπόθεση ότι δεν περιλαμβάνονταν στις εργάσιμες ώρες του ωρολογίου προγράμματος του σχολείου.¹¹⁷¹ Η ίδια άδεια δόθηκε και στους εξής δασκάλους: Αναστάσιο Φάφα του Γρεβενητίου και Νικόλαο Ρέσσο του Τσεπελόβου¹¹⁷² Δημήτριο Βάτζιο της Δοβράς, Στέφανο Κικόπουλο της Κλεοδωνιάβιστας και Σπυρίδωνα Στεφανίδη των Άνω Ραβενίων.¹¹⁷³ Οι άδειες αυτές δίνονταν με βάση το άρθρο 8 του νόμου 2858 και τις υποβληθείσες αιτήσεις των ενδιαφερομένων,¹¹⁷⁴ προφανώς για την ενίσχυση του πενιχρού μισθού των.

Αλλά υπήρξαν και περιπτώσεις που οι δάσκαλοι αποφάσιζαν αυτοβούλως να διδάξουν το μάθημα της γυμναστικής. Ενδιαφέρον έχει η πρόταση του Επιθεωρητή Σπυρίδωνα Πίσπερη προς το Ε. Σ. προκειμένου να τιμωρηθούν οι δημοδιδάσκαλοι Λαϊστής Αναστάσιος Κάσσος και Νικόλαος Δεβελέγκας, επειδή ζήτησαν από τον Πρόεδρο της κοινότητας εκβιαστική αμοιβή, όπως χαρακτήρισε την ενέργειά τους αυτή η Γενική Διοίκησης Ηπείρου, για να διδάξουν τα μαθήματα της γυμναστικής και ωδικής. Επιπλέον δεν είχαν την απαιτούμενη από το νόμο άδεια από το Ε.Σ.

¹¹⁶⁸Ο. π., σ. 31-32.

¹¹⁶⁹Βλ. Δ. Β. Ντούτσας, «Όψεις της σχολικής υγιεινής στα σχολεία της εκπαιδευτικής περιφέρειας Ζαγορίου (1917-1927)»... ό. π., σ.118, 119, του ίδιου, *Εκπαιδευτική πολιτική και πράξη για την προστασία της υγείας των μαθητών μέσα από τις Εκθέσεις Επιθεωρητών: η περίπτωση της περιοχής Ζαγορίου την εποχή του Μεσοπολέμου...* ό. π., σ. 129-133, όπου αναλυτική αναφορά στις αιτίες της αναποτελεσματικότητας του μαθήματος: ακατάλληλα κτίρια, έλλειψη εγκαταστάσεων - γυμναστηρίων, ελλιπής εκπαίδευση των διδασκόντων αλλά και αρνητική πρόθεση του λαού για την υγιεινή, την καθαριότητα και τη συστηματική άσκηση.

¹¹⁷⁰ Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 45^η της 19^{ης} Φεβρουαρίου 1922, σ.111.

¹¹⁷¹ Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 54^η της 19 Σεπτεμβρίου 1922, σ. 131.

¹¹⁷² Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 55^η της 12 ης Οκτωβρίου 1922, σ. 132.

¹¹⁷³ Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 60^η της 23 Ιανουαρίου 1923., σ. 149

¹¹⁷⁴ Βλ. Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 60^η, ό. π. και Πράξη 101^η της 21 Απριλίου 1927, σ.228.

Ωστόσο, τα μέλη του Ε.Σ. αποφάσισαν να εξακριβωθεί με νέες ανακρίσεις από τον Επιθεωρητή κατά πόσο υπήρχε πρόθεση εκβιασμού από μέρους των δασκάλων. Με νέα δε απόφαση και κατόπιν παράκλησης και του Προέδρου, δόθηκε από το Ε. Σ. η νόμιμη άδεια για τη διδασκαλία των μαθημάτων στους μαθητές του Ελληνικού σχολείου Λαϊστής.¹¹⁷⁵

Στο πλαίσιο της σχολικής υγιεινής εντάσσονται και οι σχολικές διακοπές, καθώς εξασφαλίζουν την ανάπαυση του δάσκαλου και των μαθητών. Στα περισσότερα σχολεία ίσχυαν οι θερινές διακοπές. Σε κάποιες όμως ορεινές περιοχές, που οι καιρικές συνθήκες το χειμώνα ήταν αντίξοες, γινόταν χειμερινές διακοπές και τα σχολεία λειτουργούσαν το καλοκαίρι. Ειδικότερα, όταν οι περιστάσεις το απαιτούσαν, το Ε. Σ. διέκοπτε τα μαθήματα το χειμώνα και τα σχολεία λειτουργούσαν περισσότερες ημέρες κατά τους θερινούς μήνες.¹¹⁷⁶

Για παράδειγμα, στις 27 Ιουνίου 1922, το Ε.Σ. αποφάσισε τις δίμηνες χειμερινές διακοπές για τα Νηπιαγωγεία Δοβρινόβου και Λεσινίτσας γιατί λόγω του ορεινού του εδάφους η φοίτηση των νηπίων καθίσταται δύσκολη, όμως «κατά δέ τό θέρος διά τό δροσερόν τοῦ κλίματος ἀφ'ένός μὲν θέλει ἀποβῆ ἐπ'ώφελεία τῆς ἐκπαιδύσεως, ἀφ'έτερου δέ κατ'οὐδέν θέλει συντελέσῃ ἐπί βλάβῃ τῆς ὑγείας τῶν νηπίων». ¹¹⁷⁷ Ὁμως το ἐπόμενο σχολικό ἔτος 1923- 1924 ἄλλαξε γνώμη και αποφάσισε να καθορισθῆ ως χρόνος σχολικῶν διακοπῶν οι θερινοί μήνες, λόγω των δεσμεύσεων των κοινοταρχῶν και των σχολικῶν επιτροπῶν για τον καθαρισμό των οδῶν ἀπό το χιόνι κατὰ τους χειμερινούς μήνες και την επαρκή θέρμανση των Νηπιαγωγείων, χάριν της τακτικῆς φοιτήσεως των νηπίων.¹¹⁷⁸

Ο Επιθεωρητής στη λήψη της απόφασής του σχετικά με την παράταση των μαθημάτων λαμβάνει υπόψη του και τη γνωμάτευση του σχολιάτρου, ὅπως φαίνεται στην περίπτωση του μονοτάξιου μεικτοῦ δημοτικῶν σχολείου Δοβρινόβου. Πιο συγκεκριμένα «καθότι τό Σχολεῖον τοῦτο διά τήν στράτευσιν τοῦ διδασκάλου καί τήν δι' ἔλλειψιν διδακτικοῦ προσωπικοῦ μή ἔγκαιρον ἀναπλήρωσιν αὐτοῦ ἤργησεν ἀπό τῆς 24^{ης} Μαρτίου λήγοντος ἤδη Σχολ. ἔτους 1924-1925 λόγω δέ τοῦ ὀρεινοῦ του εδάφους καί τῶν ἐν γένει εὐνοϊκῶν κλιματολογικῶν συνθηκῶν ἢ κατὰ το θέρος παράτασις τῶν μαθημάτων κατ'οὐδέν θέλει συντελέσῃ ἐπί βλάβῃ τῆς ὑγείας τῶν μαθητῶν». ¹¹⁷⁹ Φαίνεται ὅτι η γνωμάτευση του σχολιάτρου ἔχει βαρύνουσα σημασία, εφόσον, ὅπως σημειώνεται σε απόφαση του Ε. Σ. στις 6 Ἀπριλίου 1925 επιβλήθηκε ποινή –πρόστιμο 50 δραχμῶν στο Διευθυντή του δημοτικῶν σχολείου Λεσινίτσας γιατί διέκοψε τα μαθήματα, χωρίς να υπάρχει γνωμάτευση του αρμόδιου σχολιάτρου και με το πρόσχημα της προσβολῆς πολλῶν

¹¹⁷⁵ Βλ. Π.Ε.Σ.Ζ., Πράξη 101^η της 21 Ἀπριλίου 1927, σ.227,228.

¹¹⁷⁶ Δ. Β. Ντούτσας «Ὅψεις της σχολικῆς υγιεινῆς στα σχολεία της εκπαιδευτικῆς περιφέρειας Ζαγορίου (1917-1927)»... ὁ. π., σ. 119.

¹¹⁷⁷ Πράξη 51^η της 27^{ης} Ιουνίου 1922, σ.117.

¹¹⁷⁸ Πράξη 70^η της 13 Δεκεμβρίου 1923, σ. 165,166.

¹¹⁷⁹ Πράξη 88^η της 30 Ιουνίου 1925, σ.203.

μαθητών από τη γρίπη. Μάλιστα η απόφαση του Ε.Σ. στηρίχτηκε και σε σχετική διαταγή της Γ. Δ. Η. η οποία ζητούσε την πειθαρχική δίωξη του δάσκαλου.¹¹⁸⁰

Τέλος, η έλλειψη αυλής σε πολλά σχολεία¹¹⁸¹ δημιουργούσε προβλήματα στην ασφάλεια των μαθητών. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του μαθητή στο χωριό Καλωτά που καταπλακώθηκε από ογκόλιθο σε χώρο παρακείμενο του σχολείου, καθώς διέφυγε της προσοχής των εποπτών και του δάσκαλου.¹¹⁸²

Δ. ΤΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΑ / ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

«...Κέκτηται ούχί εύκατοφρόνητον παιδαγωγικήν μόρφωσιν...»

Τα Διδασκαλικά- Παιδαγωγικά Συνέδρια αποτελούν μια μορφή επιμόρφωσης. Πρώτη αναφορά σ'αυτά γίνεται στο 40 αρθ. του Ν. ΒΤΜΘ'/1895, όπου μια από τις υποχρεώσεις του Επιθεωρητή Δημοτικών σχολείων ήταν η σύγκληση μια φορά το χρόνο, κατά τη διάρκεια των διακοπών, Συνεδρίου. Η διάρκειά τους μπορούσε να είναι μέχρι επτά ημερών και συζητιούνται ζητήματα παιδαγωγικά, μεθοδολογικά ή άλλα θέματα που απασχολούν τους δασκάλους, προδιατυπωμένα και εγκριμένα από τον ίδιο τον Υπουργό, τα Πρακτικά των οποίων στη συνέχεια δημοσιεύονται.

Η περίοδος 1914-1928, σε ό,τι αφορά το θεσμικό πλαίσιο της εκπαίδευσης, διέπεται στο σύνολό της από το Ν. 240. Με το νόμο αυτό επιχειρείται να ρυθμιστούν θεσμικά οι σχέσεις του επιθεωρητικού ελέγχου με τη λειτουργία και τους στόχους του δημοτικού σχολείου, τις σχολικές και διδακτικές πρακτικές και το δάσκαλο. Η προσπάθεια να καθοριστούν λεπτομερώς τα όρια και το περιεχόμενο του επιθεωρητικού ελέγχου θα αποτυπωθεί στο Β. Διάταγμα της 5ης Μαΐου του 1915, το οποίο μεταξύ άλλων καθορίζει συγκεκριμένα, σε σχέση με τις αόριστες αναφορές των προηγούμενων νομοθετημάτων, και την πραγματοποίηση των παιδαγωγικών συνεδρίων.

Ο Επιθεωρητής, με βάση το σχετικό Β.Δ. «*προνοεί περί της συμπληρωματικής μορφώσεως των διδασκάλων της περιφερείας, ιδία μεν δια σειράς μαθημάτων, αφορώντων εις τους διαφόρους κλάδους της παιδαγωγικής [..], κατά δεύτερον δε λόγον και σπανιώτερον δια συνεδρίων, εν οίς οι διδάσκαλοι υπό την προεδρίαν του επιθεωρητού συζητούσι και αποφαινόνται περί των διαφόρων ζητημάτων της αγωγής και της διδασκαλίας..*». Τα μαθήματα αυτά καθώς και τα συνέδρια ορίζεται πως θα γίνονται κατά τη διάρκεια των σχολικών διακοπών, η πραγματοποίησή τους όμως θα περνά από μια ορισμένη διαδικασία. Η διαδικασία αυτή ξεκινά τον Ιανουάριο όταν ο Επιθεωρητής υποβάλλει στο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο πρόταση για πραγματοποίηση

¹¹⁸⁰ Πράξη της 85^η της 6 Απριλίου 1925, σ. 199.

¹¹⁸¹ Υπήρχαν σχολεία που δεν διέθεταν καθόλου αυλή, όπως στη Βωβούσα, στο Γρεβενήτι, στην Κάτω Βίτσα, στο Δρεστενίκο (αρρένων), στο Καβαλλάρι, στο Κουκούλι, στη Μπάγια, στη Λεσινίτσα, στο Στολοβό, στη Μπούλτση, στο Τσερνέσι, στο Μαυροβούνι, στο Βραδέτο, στη Δοβρά (θηλέων) και στα Κάτω Ραβένια. Βλ., Δ. Β. Ντούτσης, *Εκπαιδευτική πολιτική και πράξη για την προστασία της υγείας των μαθητών μέσα από τις Εκθέσεις Επιθεωρητών...* ό.π., σ.53,54.

¹¹⁸² Πράξη 103^η της 11 Ιουνίου 1927, σ. 230.

συνεδρίου, στο οποίο θα αναφέρονται η σειρά των μαθημάτων ή των θεμάτων, η έδρα, ο χρόνος έναρξης, η διάρκεια αυτών και τέλος η τάξη των καλούμενων δασκάλων. Το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο μόνο όταν εγκρίνει τη διαδικασία επιτρέπει στον Επιθεωρητή να ενημερώσει τους δασκάλους της περιφέρειάς του για την πραγματοποίηση συνεδρίου.

Σε κάθε συνέδριο τηρούνται πρακτικά, των οποίων αντίγραφα υποβάλλονται από τους Επιθεωρητές, μετά το τέλος του συνεδρίου, στο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο. Τέλος, οι δάσκαλοι οφείλουν να τα παρακολουθούν υποχρεωτικά, «εν περιπτώσει του εναντίου, υπέχοντες λόγον επί αρνήσει υπηρεσίας». Είναι φανερό πως με αυτόν τον τρόπο τα Παιδαγωγικά Συνέδρια συμβάλλουν στην υλοποίηση του σχολικού προγράμματος καθώς επίσης και στον περιοριστικό έλεγχο του διδακτικού προσωπικού, αφού θεωρούνται ως θεσμικά πλαίσια υλοποίησης της σχολικής γνώσης. Ταυτόχρονα οι προδιαγραφές των συνεδρίων τείνουν να νομιμοποιήσουν και να κάνουν αποδεκτή την εκπαιδευτική πολιτική ως πλαίσια δράσης των εκπαιδευτικών αλλά και να ορίσει περιοριστικά τα περιθώρια εντός των οποίων οι δάσκαλοι μπορούν να σκεφτούν τις σχολικές και διδακτικές πρακτικές. Η δυνατότητα από την άλλη, η οποία παραχωρείται στους Επιθεωρητές, να αναθέτουν «εν καιρώ» μερικά θέματα σε εκπαιδευτικούς της επιλογής τους, αποτελεί στοιχείο σχετικής τους αυτονομίας, το οποίο τους επιτρέπει να εμπλέκουν τους δασκάλους στην όλη διαδικασία υλοποίησης των συνεδρίων, ώστε να εμφανίζεται ταυτόχρονα η εκπαιδευτική πολιτική ως αποτέλεσμα συναίνεσης.¹¹⁸³

Οι έντονες κοινωνικο-πολιτικές και εκπαιδευτικές εξελίξεις που συνέβησαν στην Ελλάδα από το 1917¹¹⁸⁴ επηρεάζουν την εποπτεία και τη διοίκηση της δημοτικής εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, με το νόμο 826/1917¹¹⁸⁵ ορίζεται πως πρωταγωνιστικό ρόλο έχουν οι Ανώτεροι Επόπτες ή Εκπαιδευτικοί Σύμβουλοι και τις δαπάνες αναλάμβανε το Δημόσιο Ταμείο. Τρία χρόνια αργότερα θα ψηφιστεί ο Ν. 2145/1920 «Περί αποδοχών, αδειών και συντάξεως του προσωπικού των σχολείων της δημοτικής εκπαίδευσεως» με βασική εγκύκλιο τα Συνέδρια των Ανώτερων Εποπτών κατά το 1923-24.

Καθοριστική θα είναι η εγκύκλιος του 1925 του Υπουργείου Παιδείας που στάλθηκε στους Επιθεωρητές παροτρύνοντάς τους να συγκαλούν Συνέδρια ως «τον καλύτερο τρόπο δια τον διαφωτισμόν και την συμπληρωματικήν μόρφωσιν του δημοδιδασκάλου, εκτός από τη διδασκαλία ειδικών μαθημάτων και την μετεκπαίδευσιν. Ο κύριος σκοπός των συνεδρίων τούτων πρέπει να είναι αφ' ενός η

¹¹⁸³ Βλ. γι' αυτά Κων. Γ. Γιαννόπουλος, *Από το δάσκαλο στον επιθεωρητή: Η περίπτωση του Β. Παπαγεωργίου (1914 – 1949)*, τόμος Α', Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Φιλοσοφίας – Παιδαγωγικής – Ψυχολογίας, Τομέας Παιδαγωγικής, (αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή), Ιωάννινα 2009, σ.197-199.

¹¹⁸⁴ Βλ. γι' αυτά στις ενότητες: «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ» και «ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ – ΣΤΑΘΜΟΙ».

¹¹⁸⁵ Νόμος 826/1917 Περί κυρώσεως και τροποποιήσεως του αναγκαστικού διατάγματος της 29ης Ιουνίου 1917 «Περί συμπληρώσεως κτλ. του νόμου 567 περί διοικήσεως της μέσης και δημοτικής εκπαίδευσεως», στο ΦΕΚ 188/ 5-Σεπ-1917, τεύχ. Α'.

ανάλυσις και ευρεία συζήτησις επιστημονικών παιδαγωγικών έργων, καθώς και παιδικών βιβλίων. Θεωρούμεν σκόπιμον να συστήσωμεν ιδιαιτέρως προς υμάς να αναθέτετε την ανάλυσιν εκάστου έργου εις δύο ή και τρεις ταυτοχρόνως εισηγητάς».

Στη ίδια εγκύκλιο οι Επιθεωρητές καλούνταν να φροντίζουν για την καλλιέργεια στις παιδικές ψυχές για το βιβλίο και να συνδράμουν στην οργάνωση σχολικής βιβλιοθήκης σε κάθε σχολείο της περιφέρειάς τους.¹¹⁸⁶

Μετά το 1923, λοιπόν, αρχίζουν να πληθαίνουν τα Π.Σ. με κύριο θέμα τη διδασκαλία και τη σημασία της δημοτικής γλώσσας στο δημοτικό σχολείο. Η μεθόδευση αυτής της διαδικασίας περιελάμβανε αποστολή μιας εγκυκλίου, η οποία ενημέρωνε τους δασκάλους για την πραγματοποίηση αυτών των συνεδρίων, το πρόγραμμα περιοδείας, την οργάνωσή του και τέλος επισύναπτε ένα ερωτηματολόγιο για τους δασκάλους, το οποίο θα χρησίμευε ως πηγή άντλησης πληροφοριών και ταυτόχρονα θα προσδιόριζε και τη συζήτηση που θα ακολουθούσε.¹¹⁸⁷

Για να πραγματοποιηθεί ένα Εκπαιδευτικό Συνέδριο ο Επιθεωρητής εκ των προτέρων έχει καταθέσει για έγκριση στο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο, πλήρες πρόγραμμα αυτού, καθώς επίσης και αντίγραφα των ομιλιών του και οτιδήποτε γενικά μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης μεταξύ αυτού και των δασκάλων.

Ιδιαίτερη δε σημασία είχε η επιτυχία τους, αφού τα όποια προβλήματα που τυχόν παρουσιάζονταν, όπως η ελλιπής προσέλευση δασκάλων, η διανομή του υλικού, οι απαιτούμενοι χώροι, τα απαιτούμενα υλικά κ.ά. θα χρεώνονταν αποκλειστικά σε μη επαρκή οργάνωσή τους από μεριάς των κατά τόπους Επιθεωρητών.

Οι Επιθεωρητές, όπως είχαν θεσμική υποχρέωση, έστελναν αντίγραφα των πρακτικών τα οποία αφορούσαν το τι ειπώθηκε σε ένα Παιδαγωγικό συνέδριο, στο Υπουργείο. Με αυτό τον τρόπο το υπουργείο ήταν ενήμερο για τις κινήσεις των Επιθεωρητών κι ανάλογα αντιδρούσε.¹¹⁸⁸

Η παρουσίαση των δεδομένων ως προς τα Παιδαγωγικά Συνέδρια, τα οποία πραγματοποιούσαν οι Επιθεωρητές, μας επιτρέπει τις εξής διαπιστώσεις: 1. Επιβεβαιώνεται πως τα συνέδρια λειτούργησαν ως νομιμοποίηση και αποδοχή της κρατικής εκπαιδευτικής πολιτικής και ως αποσαφήνιση και εμπέδωση από τους δασκάλους των αποδεκτών σχολικών και διδακτικών πρακτικών. 2. Οι Επιθεωρητές είχαν σχετική ελευθερία να αποφασίζουν τη θεματολογία των συνεδρίων, στην πλειονότητά τους όμως τα θέματα κινούνταν μέσα στα πλαίσια της τρέχουσας εκπαιδευτικής πολιτικής. Οι διαφοροποιήσεις είχαν συγκεκριμένο εύρος. Τα όρια αυτονομίας των Επιθεωρητών είχαν αντίστοιχα μικρά περιθώρια διαφοροποίησης.¹¹⁸⁹

¹¹⁸⁶ «Ενδιαφέροντα ζητήματα», *Διδασκαλικό Βήμα*, τεύχ. 31, 14/6/1926, σ. 7.

¹¹⁸⁷ Πληροφορίες σχετικά με αυτή την εγκύκλιο παίρνουμε από το περιοδικό *Εργασία*, το οποίο και ασχολήθηκε λεπτομερώς με το ζήτημα αυτό. Σχετικά βλ. «Μια εγκύκλιος των ανωτέρων Εποπτών», στο περ. *Εργασία*, τόμος Α', Αθήνα, 1923, σ.186.(Αναφέρονται από τον Κων. Γ. Γιαννόπουλο, ό.π., σ. 275, σημ. 172).

¹¹⁸⁸ Βλ. γι' αυτά Κων. Γ. Γιαννόπουλος, ό.π., σ.279.

¹¹⁸⁹ Ο.π., σ. 300.

Κατά το διάστημα που εξετάζουμε πραγματοποιούνται κατά τόπους στον ελλαδικό χώρο Εκπαιδευτικά Συνέδρια σε μια προσπάθεια ενίσχυσης της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής πολιτικής στο ζήτημα της δημοτικής γλώσσας, όπως ακριβώς επιδίωκαν και οι εμπνευστές της. Έτσι μέσω αυτών επιχειρείται να πειστούν οι δάσκαλοι να χρησιμοποιήσουν τη δυναμική της δημοτικής γλώσσας στη διδασκαλία τους μαζί με την απαραίτητη λογική που τη συνοδεύει. Επιπλέον, η νέα αντίληψη για την εκπαίδευση και το νέο σχολείο ως μοντέλο, έτσι όπως προσδιορίζεται από την ελληνική εκδοχή της «Νέας Αγωγής» ή κατά άλλους του «Σχολείου Εργασίας», αρχίζει σιγά-σιγά να γίνεται αντικείμενο της θεματικής των Εκπαιδευτικών Συνεδρίων μεταξύ Επιθεωρητών και δασκάλων.

Στο Ζαγόρι και για το διάστημα που διερευνούμε, σύμφωνα με τα Π.Ε.Σ.Ζ. γίνονται οι εξής αναφορές στα Παιδαγωγικά Συνέδρια, αλλά και στις αξιολογήσεις δασκάλων από πλευράς Επιθεωρητών με αφορμή είτε την άρνηση συμμετοχής είτε τη συνδρομή για την οργάνωσή τους από συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς:

Στην 10^η Πράξη της 21^{ης} Οκτωβρίου 1919 στο Ημερολόγιο περιοδείας του Νικ. Χρ. Παπακώστα σημειώνεται 3/μερο Π.Σ. (3,4 και 5 Οκτωβρίου) στη Δόλιανη για τους δασκάλους του ανατολικού τμήματος της περιφέρειας και 3/μερο Π.Σ. στα Άνω Σουδενά, ήτοι στις 11,12 και 13 Οκτωβρίου, για δασκάλους του δυτικού τμήματος.

Σχετικό παράθεμα: «Ο κ. Επιθεωρητής

Α^{ου}

Υποβάλλει τό ημερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ ἀπό τὰς ἀρχάς τοῦ παρόντος μηνός μέχρι σήμερον περιώδευσε 12 ἡμέρας καί ὅπερ ἐν λεπτομερείᾳ ἔχει ὡς ἐξῆς.

α) Τῆ 2^α Ὀκτωβρίου μετέβη εἰς Δόλιανην, ἔνθα εἶχε συγκαλέσῃ τους διδασκάλους τοῦ ἀνατολικοῦ τμήματος τῆς περιφέρειας εἰς τακτικόν διδασκαλικόν συνέδριον, οὗτινος αἱ ἐργασίαι συμφώνως τῆ ὑπ' ἀριθμοῦ 724 ἐ.ἔ ἀποφάσει τοῦ Σ^{ου} Ἐκπ. Συμβουλίου διήρκεσαν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἥτοι τήν 3^{ην}, 4^{ην} καὶ 5^{ην} 8βρίου ἐ.ἔ.

Τῆ 6^α δέ 8βρίου ἀναχωρήσας ἐκ Δόλιανης ἵνα ἐπανέλθῃ εἰς τήν ἔδραν, ἠναγκάσθη ἔνεκα τῆς κακοκαιρίας νά παραμείνῃ εἰς Φραγκάδες καί ἐπιστρέψῃ εἰς τήν ἔδραν τήν ἐπομένην, 7^{ην} 8βρίου ἐ.ἔ.

β) Τῆ 10^α Ὀκτωβρίου μετέβη εἰς Ἄνω Σουδενά, ἔνθα εἶχε συγκαλέσῃ τούς διδασκάλους τοῦ δυτικοῦ τμήματος τῆς περιφέρειας εἰς τακτικόν διδασκαλικόν συνέδριον, οὗτινος αἱ ἐργασίαι συμφώνως τῆ ὑπ' ἀριθμοῦ 724 ἐ.ἔ ἀποφάσει τοῦ Σ^{ου} Ἐκπ. Συμβουλίου διήρκεσαν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἥτοι τήν 11^{ην}, 12^{ην} καὶ 13^{ην} Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. Τῆ 14^α ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, ἵνα ἐπιστρέψῃ, ἠναγκάσθη ἔνεκα τῆς κακοκαιρίας νά

παραμείνη εις Μονοδένδριον και συνεπῶς ἐπανέλθη εις τήν ἔδραν τήν ἐπομένην, 15^{ου} 8βρίου ἐ.ἔ.»¹¹⁹⁰.

Το 1924, από 20-22 Ιουνίου, πραγματοποιήθηκε Π.Σ. για μεν τους δασκάλους του Ανατολικού τμήματος στη Δόλιανη, για δε το Δυτικό Τμήμα στα Κάτω Σουδενά. Η απουσία από αυτό καταλογίζεται ως «άρνηση υπηρεσίας» και, κατόπιν πρότασης του Επιθεωρητή Νικ. Παπακώστα, επιβάλλεται πειθαρχικό πρόστιμο στον παραβάτη εκπαιδευτικό, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται για την περίπτωση της Νηπιαγωγού Φλαμπουραρίου Τερψιχόρης Παραγεωργίου.

Σχετικό παράθεμα: «Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 528 ἐ.ἔ. ἐγγράφου μας ἐγκαίρως και νομίμως προσεκλήθησαν ἅπαντες οἱ Διδάσκαλοι τῆς Περιφερείας μας εις δύο Διδασκαλικά Συνέδρια (ἐγκριθέντα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1098 ἐ.ἔ. ἀποφάσεως τοῦ Ἐκπαιδ. Συμβουλίου), οἱ μὲν τοῦ Ἀνατολ. τμήματος ἐν Δόλιανη ἀπὸ 20-22 Ἰουνίου ἐ.ἔ. οἱ δὲ τοῦ Δυτικοῦ Τμήματος ἐν Κάτω Σουδενοῖς· ἐκ τούτων ἀπουσίασαν πέντε Διδάσκαλοι ἐξ ὧν οἱ μὲν τέσσαρες ἐδικοιολόγησαν τὴν ἀπουσίαν των διὰ τῆς ὑποβολῆς πιστοποιητικῶν κ.λ.π., ἡ Νηπιαγωγός ὅμως Φλαμπουραρίου οὐ μόνον δὲν ἐδικοιολόγησε ἀλλ' ἀπηξίωσε κἂν νὰ ἀπαντήσῃ εις τὸ ὑπ' ἀριθ. 705 ἐγγραφόν μας δι' οὗ ἐκλήθη νὰ ἀναφέρῃ τὸν λόγον δι' ὃν ἀπουσίασεν ἐκ τοῦ Συνεδρίου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μὴ συμμετοχὴ αὐτῆς εις τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου κατὰ τὸ Β. Διάταγμα 16 Ἀπριλίου 1915 ἀποτελεῖ ἄρνησιν ὑπηρεσίας διὰ τοῦτο προτείνομεν ὅπως ἐπιβληθῇ αὐτῇ πεντηκοντάδραχμον πειθαρχικὸν πρόστιμον (τὸ ἔν ἕκτον τοῦ μισθοῦ τῆς) μετὰ τῶν τελῶν σημάτων τῆς παρούσης. (Η υπογράμμιση δική μας).

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει ὅπως ἐπιβληθῇ εις τὴν Νηπ/γον Φλαμπουραρίου Τερψιχόρην Παραγεωργίου πεντηκοντάδραχμον πειθαρχικὸν πρόστιμον (τὸ ἔν ἕκτον τοῦ μισθοῦ τῆς) μετὰ τῶν τελῶν σημάτων τῆς ἀρνησιν ὑπηρεσίας».¹¹⁹¹

Στο κείμενο της Πράξης 96 της 20^{ης} Οκτωβρίου 1926, - στο οποίο εισηγείται ο Επιθεωρητής Γεράσιμος Σπετσέρης- γίνεται λόγος για ένα Π.Σ. στο Γρεβενίτι, στο οποίο δεν προσήλθε «ἄνευ σπουδαίου λόγου» η Νηπιαγωγός Τσερνεσίου Βόντα Μαρία και της επιβλήθηκε αυστηρό «τεσσαρακοντάδραχμον πρόστιμον» επειδή «καὶ ἄλλοτε δὲν προσῆλθεν εις παιδαγωγικὸν συνέδριον τιμωρηθεῖσα μάλιστα καὶ διὰ 10δράχμου προστίμου». Αναφέρεται στη συνέχεια και Π.Σ. στην Καλωτά και συγκεκριμένα ότι: «... Ὅμοίως ἄνευ σοβαροῦ λόγου δὲν προσῆλθεν εις τὸ ἐν Καλωτᾶ συγκροτηθὲν τοπικὸν παιδαγωγικὸν συνέδριον ἢ δημοδ/σα Ζήτη Μελομένη», για την οποία προτάθηκε εικοσάδραχμο πρόστιμο. «Τὸ Συμβούλιον λαβὸν ὑπ' ὄψει τ' ἀνωτέρω ἐγκρίνει ταῦτα, συνιστᾷ δὲ εις ἀμφοτέρας ὅπως τοῦ λοιποῦ μὴ ἐπαναλάβωσι τὸ τοιοῦτον πρὸς ἀποφυγὴν αὐστηροτέρων συνεπειῶν».¹¹⁹²

¹¹⁹⁰ Βλ. γι' αυτά Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 30.

¹¹⁹¹ Πράξη 78^{ης} της 4^{ης} Αυγούστου 1924, σ. 187.

¹¹⁹² Π.Ε.Σ.Ζ., σ.219,220.

Στην Πράξη 103 της 11^{ης} Ιουνίου 1927, ο Επιθεωρητής Σπυρίδων Πίσπερης καταθέτοντας το Ημερολόγιο περιοδείας του ενημερώνει ότι: «...τήν 19 κ' 20 (Μαΐου) συνεκρότησε τοπικόν συνέδριον εις Καλωτᾶν.... τήν 26 κ' 27 συνεκρότησε συνέδριον εις Γρεβενήτιον...»¹¹⁹³

Επίσης σε Ημερολόγιο περιοδείας του ίδιου Επιθεωρητή (Πράξις 104^η της 30ής Ιουνίου 1927), εκτός των άλλων, αναφέρεται και στο ότι: «...τήν 19 καί 20 (Ιουνίου) συνεκρότησε τοπικόν συνέδριον εις Λάισταν...»¹¹⁹⁴

Στην 109^η Πράξη της 18^{ης} Ὀκτωβρίου 1927 γίνεται λόγος για τρία Π.Σ., στην Αρτσίστα, στο Τσεπέλοβο και στο Γρεβενήτι:

Σχετικό παράθεμα: « Ὁ Ἐπιθεωρητής (Σπυρίδων Πίσπερης) ὑποβάλλει εἰς τό Συμβούλιον ἔκθεσιν περί τῆς καταστάσεως τῶν ἐσχάτως ἐπιθεωρηθέντων σχολείων κ' ἡμερολόγιον περιοδείας ἔχον ὡς ἐξῆς:.... Τήν 15 Σεπτεμβρίου μετέβη εἰς Ἀρτσίσταν ἔνθα παρέμεινε τήν 16, 17, 18 καί 19 πρὸς συγκρότησιν τοῦ α! τοπικοῦ συνεδρίου, τήν 20 ἐπανῆλθεν εἰς τήν ἔδραν του, τήν 21 μετέβη εἰς Τσεπέλοβον ἔνθα παρέμεινε τήν 22, 23, 24 κ' 25 πρὸς συγκρότησιν τοῦ β! τοπικοῦ συνεδρίου τήν 26 μετέβη εἰς Γρεβενήτιον ἔνθα παρέμεινε τήν 27, 28, 29 κ' 30 πρὸς συγκρότησιν τοῦ γ! τοπικοῦ συνεδρίου...».¹¹⁹⁵

Το Εποπτικό Συμβούλιο, μετά από πρόταση του Επιθεωρητή Σπυρίδωνος Πίσπερη, εκφράζει την ευαρέσκειά του για τη συνδρομή συγκεκριμένων δασκάλων στην επιτυχία τριῶν τοπικῶν συνεδρίων κατά το Σεπτέμβριο του 1927, είτε με τη διδασκαλία χειροτεχνικῶν μαθημάτων είτε με την υλική υποδομή των συνεδρίων.

Σχετικό παράθεμα: «... Τό Συμβούλιον κατόπιν προτάσεως τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἐκφράζει τήν εὐαρέσκειάν του πρὸς τοὺς δημ/λους Ἀρτσίστης Κων/τῖνον Ζαΐμην καί Παπίγκου Στέφ. Λαζαρίδην καί Δημ. Παγούνην, διότι συνετέλεσαν διὰ τοῦ ζήλου κ' τῆς προθυμίας των εἰς τήν ἐπιτυχίαν των ἀπὸ 15 μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. διεξαχθέντων τριῶν τοπικῶν συνεδρίων διδάξαντες ἐπιτυχῶς τὰ πλεῖστα τῶν χειροτεχνικῶν μαθημάτων. Ἐπίσης ἐκφράζει τήν εὐαρέσκειάν του καί πρὸς τοὺς δημ/λους Τσεπελόβου, Σκαμνελίου, καί Γρεβενητίου Νικ. Ῥέσσον, Χρ. Πετρινόν, Ἀναστ. Φάφαν κ' Δημ. Πίκον, διότι διὰ τῶν προφρόνων καί φιλοτίμων αὐτῶν προσπαθειῶν συνετέλεσαν καί οὗτοι εἰς τήν ἐπιτυχίαν τῶν συνεδρίων προμηθευθέντες κ' παρασκευάσαντες τὰ πρὸς διεξαγωγὴν τούτων ἀπαιτούμενα ὑλικά».¹¹⁹⁶

Ἐκ των ανωτέρω γίνεται εμφανές ὅτι ὁ ρόλος των Επιθεωρητῶν ἦταν καθοριστικός στην οργάνωση των Συνεδρίων με βασικό μέλημα τὴν παιδαγωγικὴ κατάρτιση του δασκάλου. Ἡ συμμετοχὴ των εκπαιδευτικῶν σημαντικὸ βῆμα καὶ στη θετικὴ ἀποτίμησιν τῆς διδακτικῆς τους ἐπάρκειας.

¹¹⁹³ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 231.

¹¹⁹⁴ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 235.

¹¹⁹⁵ Π.Ε.Σ.Ζ., σ. 244, 245.

¹¹⁹⁶ Πράξις 110^η της 2^{ης} Νοεμβρίου 1927, σ. 247.

Αξιοπρόσεκτες είναι στα υπό έρευνα Πρακτικά οι αρνητικές αλλά και θετικές αξιολογήσεις των Επιθεωρητών σχετικά με το μορφωτικό τους επίπεδο, πέρα από τη συμμετοχή τους στα Παιδαγωγικά- Διδασκαλικά Συνέδρια.¹¹⁹⁷

Κατά το διάστημα 1922-1928 γίνεται, λοιπόν, μια εκτεταμένη προσπάθεια εισαγωγής της δημοτικής γλώσσας στο Δημοτικό σχολείο, έπειτα από την ανατροπή της το Νοέμβριο του 1920. Κατά τη φάση αυτή ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός αποβλέπει στην εξακρίνωση της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, ώστε να χρησιμοποιήσουν τη δυναμική της δημοτικής γλώσσας στη διδασκαλία τους μαζί με την απαραίτητη λογική που τη συνοδεύει, καθώς και στη γνωριμία των σύγχρονων παιδαγωγικών συγγραμμάτων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Το περιεχόμενο των Πρακτικών του Εποπτικού Συμβουλίου Ζαγορίου (1918-1927) επικυρώνει τα δεδομένα (αρμοδιότητες - καθήκοντα) των θεσμών του Επιθεωρητή και του Εποπτικού Συμβουλίου.

Ειδικότερα, ο ρόλος του Επιθεωρητή χαρακτηρίζεται από ένα πλήθος διοικητικών εποπτικών και παιδαγωγικών αρμοδιοτήτων. Εργάζεται κάτω από εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες (συχνές μετακινήσεις, αποστάσεις που έπρεπε να διανύσει, δύσκολες καιρικές συνθήκες, έλλειψη διδακτικού προσωπικού) και έπρεπε να επιλύσει ποικίλα προβλήματα που αφορούσαν την οργάνωση και λειτουργία των σχολείων.

Το Εποπτικό Συμβούλιο αποφασίζει για θέματα τα οποία εισηγείται ο Επιθεωρητής και αφορούν την εποπτεία των δασκάλων και νηπιαγωγών της αρμοδιότητάς τους καθώς και την εποπτεία των σχολείων. Η σύνθεσή του είναι τριμελής και συνεδριάζει συχνά και δύο φορές το μήνα καθώς και το μήνα Αύγουστο. Οι αποφάσεις του είναι ομόφωνες και απόλυτα σύμφωνες με την εισήγηση - πρόταση του Επιθεωρητή. Πλειοψηφικά αποφάσισαν σε δύο περιπτώσεις.

2. Η οικονομική ζωή του δάσκαλου αναδεικνύει «τό πενιχρόν διδασκαλικόν βαλάντιον» και τη δεινή οικονομική θέση που βρίσκονταν οι δάσκαλοι.

¹¹⁹⁷ Περισσότερα βλ. εδώ στη θεματική ενότητα «Ο δάσκαλος ως λειτουργός».

Στα Π.Ε.Σ.Ζ. δεν είναι λίγες οι αναφερόμενες περιπτώσεις άρνησης ή εγκατάλειψης της θέσης. Συχνά σημειώνεται ότι ο δάσκαλος παραβλέπει ακόμα και την απόφαση της Γενικής Διοικήσεως. Οι δάσκαλοι αμείβονται ανεπαρκέστατα με αποτέλεσμα η οικονομική τους στενότητα να τους οδηγεί σε εξευτελιστική κατάσταση. Συχνά, προσπαθούν να αντιμετωπίσουν τα οικονομικά τους προβλήματα με προσωπικό αίτημα μετάθεσης ώστε να εξασφαλίσουν τα αναγκαία «*πρός περίσωσιν τῆς κινδυνευούσης άτομικῆς τους ἀξιοπρέπειας...*».

3. Ο δάσκαλος ως λειτουργός αξιολογείται πολύπλευρα: για την εν γένει επιστημονική του συγκρότηση, τη διδακτική του μεθοδολογία, την παιδαγωγική του κατάρτιση, τη γνώση της εθνικής του αποστολής, ειδικότερα για όσους υπηρετούν σε Βλαχόφωνα χωριά τη δυνατότητά τους στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και στη συρρίκνωση των ρουμανικών σχολείων που λειτουργούσαν στις κοινότητες αυτές, το χριστιανικό ήθος, την καλλιαισθησία, τη χειροτεχνία, τη γνώση και προώθηση της γεωπονίας, τις διοικητικές ικανότητες, τη δυνατότητα συνεργασίας με τους μαθητές και τους κατοίκους της κοινότητας όπου και υπηρετούσαν, ιδιαίτερα δε οι δάσκαλοι των Βλαχόφωνων χωριών και τέλος η συμπεριφορά και το ήθος τους στην καθημερινότητά τους και στην εκτός σχολείου ζωή. Επιπλέον, οι Επιθεωρητές εκφράζουν αξιολογικές κρίσεις και για την οικονομική και οικογενειακή κατάσταση του δάσκαλου καθώς και για την υγεία του.

Ειδικότερα, η εθνική διάσταση κάνει κυρίαρχη την παρουσία της στην οργάνωση και λειτουργία, κυρίως, των βλαχόφωνων χωριών του Ζαγορίου, όπως αυτό γίνεται εμφανές από τις σχετικές αποφάσεις του Εποπτικού Συμβουλίου της Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Ζαγορίου, για το χρονικό διάστημα που εξετάζουμε (Συχνή είναι η παρουσία της λέξης εθνικός/ή). Έντονο, είναι, επίσης, το ενδιαφέρον και η μέριμνα για την εξάλειψη της κουτσοβλαχικής μέσα από τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας.

Στα τα πλεονεκτήματα του δάσκαλου προστίθεται και η σωστή διδασκαλία των ηθικοπλαστικών μαθημάτων (ιστορία, θρησκευτικά, γυμναστική, ωδική). Στα μαθήματα που αφορούν τη γυναικεία αγωγή συμπεριλαμβάνεται το εργόχειρο και η χειροτεχνία, προσανατολισμένα προς την καλλιτεχνία και το πρότυπο της «διακοσμητικής» θα λέγαμε μόρφωσης αλλά και προς το παραγωγικό και πρακτικό έργο της οικιακής παραγωγής.

Στα Π.Ε.Σ.Ζ. υπάρχουν θετικές αξιολογήσεις των εκπαιδευτικών που ευαισθητοποιούν τους μαθητές τους αλλά και τους κατοίκους της κοινότητας - όπου και υπηρετούν - πάνω σε θέματα που σχετίζονται με τη φύση και την εκμετάλλευση της γης, όσο και αναφορές για μετεκπαίδευση συγκεκριμένων δασκάλων στο Γεωργικό Φροντιστήριο Ιωαννίνων.

Η παιδαγωγική κατάρτιση του δάσκαλου αποτελούσε βασικό κριτήριο στη θετική αποτίμηση της διδακτικής του επάρκειας. Ενδιαφέρουσες είναι οι αρνητικές αξιολογήσεις για την απροθυμία κάποιων εκπαιδευτικών να συμμετέχουν Παιδαγωγικά- Διδασκαλικά Συνέδρια.

Η «χρηστότητα του χαρακτήρος», η αξιοπρέπεια, η ηθικότητα, η «άκαμπτος θέλησις», η επιμονή, η ευσυνειδησία, η ανιδιοτέλεια, η «ευδόκιμος και λευκή» υπηρεσία, η επιμέλεια, η εργατικότητα, η οργανωτική και διοικητική ικανότητα του εκπαιδευτικού αποτελούν προτεραιότητα στη θετική αποτίμησή του. Επίσης, η διδακτική μεθοδολογία είναι βασικό ζητούμενο αυτή την εποχή. Ενδιαφέρον έχει το ότι απορρίπτεται η αποστήθιση (*ψιττακιστί*) και η στείρα γνώση γραμματικών κανόνων. Εξαίρονται η χρήση εποπτικών μέσων, οι διδακτικοί περίπατοι, κατεξοχήν η συμπεριφορά και δράση του δάσκαλου στην τοπική κοινωνία.

Στο θετικό προφίλ του δάσκαλου αυτής της εποχής είναι η τυπολατρία και αυστηρή τήρηση της νομοθεσίας σε κάθε περίπτωση. Συχνά στα Π.Ε.Σ.Ζ. καταγράφονται αρνητικές εκτιμήσεις και απορριπτικοί χαρακτηρισμοί, όταν έρχονται στο φως ανάρμοστα παραπτώματα ή συνήθειες και γενικότερα βίαιη συμπεριφορά.

4. Ο έλεγχος των δασκάλων αποτελεί, σημαντικό τομέα της δράσης και αξιολόγησης από πλευράς του Επιθεωρητή.

Η έρευνα των Π.Ε.Σ.Ζ. αναδεικνύει τον επιθυμητό στόχο του Επιθεωρητή σχετικά με τον επιδιωκόμενο τύπο δασκάλου, ο οποίος θα μπορούσε να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις που έθετε η εκπαιδευτική πολιτική. Έτσι, οι εισηγήσεις τους προς το Ε.Σ., συχνά σχετίζονται με την αναφορά τους στην παραβατική ή την θεμιτή συμπεριφορά τους ως ατόμων και ως λειτουργών και αντίστοιχα στην επιβολή ποινής ή στην απονομή ηθικής αμοιβής για την εν γένει συμπεριφορά τους, αλλά και στη διερεύνηση της αλήθειας διαφόρων καταγγελιών σε βάρος του εκπαιδευτικού από τους κατοίκους μιας κοινότητας.

Η απονομή ηθικής αμοιβής αφορούσε την επιμέλεια και τον ζήλο στην εκτέλεση των καθηκόντων του, την διδακτική και παιδαγωγική ικανότητα, την φροντίδα του για τη βελτίωσή του μέσω της μελέτης παιδαγωγικών και άλλων συγγραμμάτων, την φροντίδα του για την ανέγερση, συντήρηση και διακόσμηση του διδακτηρίου, την οργάνωση σχολικών κήπων ή αγροκήπιων, την ενασχόληση με άλλα κοινωφελή έργα.

Στις αποφάσεις του Ε.Σ. γίνεται αναφορά στην παραβατικότητα των δασκάλων, η οποία οδηγεί και σε ανάλογες ποινές. Στα Π.Ε.Σ.Ζ καταγράφονται περιπτώσεις δασκάλων που αξιολογούνται αρνητικά για εξαπάτηση της υπηρεσίας, υπηρεσιακές ελλείψεις και παραβιάσεις, κλοπή, χειροδικία σε βάρος δασκάλας και γενικά βίαιης ή ανάρμοστης συμπεριφοράς.

Η απόλυση - ποινή αφορά εκπαιδευτικούς οι οποίοι εγκαταλείπουν τη θέση για προσωπικούς λόγους ή λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών που επικρατούν, συνήθως στις βλαχόφωνες κοινότητες όπου λειτουργούν και Ρουμανίζοντα σχολεία.

Επισημαίνουμε, ωστόσο, και το γεγονός ότι σε κάποιες περιπτώσεις το Ε.Σ. έκρινε την προταθείσα από τον Επιθεωρητή τιμωρία επιεική. Άλλοτε, ο Επιθεωρητής μετριάζει το μέγεθος της αξιόποινης πράξης και σε άλλη περίπτωση να

γίνεται μια προσπάθεια εκ μέρους του να απαλλαγεί Νηπιαγωγός από την ολοκληρωτική ευθύνη του σοβαρού παραπτώματός της.

5. Ξεχωριστό είναι το ενδιαφέρον του Ε. Σ. για την ύπαρξη πρώτα και την καλή λειτουργία έπειτα των λεγόμενων ξενόφωνων σχολείων «δι' έξαιρετικούς έθνικούς λόγους...». Στις βλαχόφωνες κοινότητες (ειδικά στη Βωβούσα) η σύσταση Νηπιαγωγείων είχε πρωταγωνιστικό ρόλο στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό της περιοχής, για την επίτευξη της αφομοίωσης των ετερόγλωσσων μαθητών.

Η Βωβούσα αποτελούσε το επίκεντρο δράσης της ρουμανικής προπαγάνδας της βλαχόφωνης περιφέρειας. Για το λόγο αυτό ο Επιθεωρητής με τις ενέργειες και τις προτάσεις του υποστήριζε την ανάγκη ιδιαίτερης κρατικής μέριμνας για την ανέγερση κατάλληλου διδακτηρίου στο οποίο θα στεγαζόταν και το διτάξιο Νηπιαγωγείο.

Παρά την επισταμένη προσπάθεια του Επιθεωρητή να μη παραμένει κενή η θέση του μονοταξίου Δημοτικού Σχολείου αρρένων της Κουτσοβλαχοφώνου κοινότητας Βωβούσας συχνά υπήρχαν προβλήματα στη λειτουργία του λόγω της απροθυμίας των εκπαιδευτικών να υπηρετούν στο σχολείο αυτό.

Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις δασκάλων για τους οποίους το Εποπτικό Συμβούλιο, κατόπιν προτάσεως του Επιθεωρητή, αποφάσιζε τη μετάθεσή τους λόγω του χαρακτήρα και της συμπεριφοράς τους καθώς κρινόταν ακατάλληλοι να ανταποκριθούν στην εθνική τους αποστολή. Συνήθως στην απόφασή του αυτή το Ε.Σ. λάμβανε υπόψη και την αίτηση του ίδιου του εκπαιδευτικού, ο οποίος ζητούσε τη μετάθεσή του σε άλλο σχολείο, ώστε να μην υπάρχουν προστριβές με τους κατοίκους της κοινότητας όπου και υπηρετούσε.

6. Οι υπηρεσιακές αλλαγές των δασκάλων και νηπιαγωγών, ήτοι διορισμοί, μεταθέσεις, απολύσεις αποφασίζονται για πολλούς λόγους.

Οι διορισμοί αποφασίζονται για τους εξής λόγους:

- Πλήρωση κενής θέσης και αφορούν το μεγαλύτερο αριθμό των διορισμών. Ήτοι στο σύνολο των 68 διορισμών οι 34 αφορούν την περίπτωση αυτή. (Οι εκπαιδευτικοί της ανωτέρω κατηγορίας διορίζονται όταν έχουν τα από το νόμο οριζόμενα προσόντα ή και την προϋπηρεσία. Επίσης, καθορίζεται ανάλογα με το βαθμό και ο μηνιαίος μισθός τους).
- Προσωρινή αναπλήρωση στρατευμένου Δημοδιδάσκου. Μεγαλύτερος αριθμός διορισμών αυτής της κατηγορίας σημειώνεται κατά τα πρώτα έτη.
- Διορισμός σε θέση διευθυντική.
- Προσωρινή αναπλήρωση μέχρι αναρρώσεως του Δημοδιδάσκου ή Νηπιαγωγού που απουσιάζει με σχετική άδεια.

Οι μεταθέσεις αποφασίζονται για τους εξής λόγους:

- Ένα μεγάλο ποσοστό μεταθέσεων καταγράφονται λόγω αδυναμίας του εκπαιδευτικού να ανταποκριθεί στα υπηρεσιακά του καθήκοντα εξ αιτίας γήρατος ή ασθένειας.
 - Με βάση την ανωτέρω διαπίστωση, κατά το χρονικό διάστημα που ερευνούμε και στη συγκεκριμένη περιοχή υπηρετούν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση υπερήλικες εκπαιδευτικοί και επομένως με πολλά χρόνια υπηρεσίας. Επίσης η νοσηρότητα των δασκάλων αποτελεί μια συνήθη αιτία των μεταθέσεων τους σε σχολεία άλλων κοινοτήτων με κλίμα περισσότερο κατάλληλο για την υγεία τους.
 - Επίσης, οι οικογενειακοί και οικονομικοί λόγοι είναι κυρίαρχη αιτία των μεταθέσεων. Οι μεταθέσεις αυτές αποφασίστηκαν συνήθως κατόπιν αιτήσεως των ίδιων των εκπαιδευτικών. Οι λόγοι αυτοί αναδεικνύουν το πρόβλημα της ανέχειας των δασκάλων λόγω των γενικότερων δυσμενών κοινωνικών συνθηκών αλλά και των καθηλωμένων μισθών τους.
 - Ιδιαίτερη μέριμνα σημειώνεται για τα βλαχόφωνα χωριά, όπου εκτός των ελληνικών σχολείων λειτουργούν και Δημοτικά Σχολεία της Ρουμανικής προπαγάνδας. Το ενδιαφέρον εστιάζεται στην τοποθέτηση εκπαιδευτικών – κατά προτίμηση κάποιες φορές ανδρών και όχι γυναικών - με διαγωγή και χαρακτήρα τέτοιον ώστε να υπηρετήσει ευδόκιμα και να μη συμβάλλει στην ένταση των σχέσεων μεταξύ των ελληνόφωνων και «ρουμανιζόντων» κατοίκων των κοινοτήτων αυτών. Στο Ειδικότερα, οι μεταθέσεις αυτές αφορούν, κυρίως, τη Βωβούσα και τη Λάιστα.
 - Μεταθέσεις απλές ή αμοιβαίες αποφασίζονται για διαφόρους υπηρεσιακούς λόγους και προκειμένου να επιλυθούν προβλήματα των κοινοτήτων, των δασκάλων ή και των δύο συγχρόνως. Οι μεταθέσεις αυτές αφορούν περιπτώσεις όπως:
 - ✓ ανάληψη της διεύθυνσης ενός σχολείου
 - ✓ μετακίνηση ενός εκπαιδευτικού λόγω του ότι η παρουσία του σε σχολείο προσκρούει στον κανονισμό του κληροδοτήματος με τις δαπάνες του οποίου και λειτουργεί, όπως όταν ο εκπαιδευτικός υπηρετεί σε τέτοιο σχολείο κοινότητας από την οποία και κατάγεται.
 - ✓ Ανάληψη και καθηκόντων ιερέα από δάσκαλο στην κοινότητα όπου υπηρετεί.
 - ✓ Η κατάργηση των σχολείων αποτελεί, επίσης, λόγο για τον οποίο δύναται να αποφασίσει το Ε. Σ. τη μετάθεση ενός εκπαιδευτικού.
- Ξεχωριστού ενδιαφέροντος είναι οι μεταθέσεις των εκπαιδευτικών οι οποίοι λόγω της συμπεριφοράς ή του χαρακτήρα τους σε βάρος των μαθητών ή και των γονιών τους δημιουργούν αρνητικό κλίμα στην κοινότητα όπου και υπηρετούν. Ειδικότερα ο Επιθεωρητής συχνά καλείται από τους κατοίκους ή και το Κοινοτικό Συμβούλιο προκειμένου να διευθετήσει το θέμα προτείνοντας τη μετάθεσή του.

Οι απολύσεις αποφασίζονται για τους εξής λόγους:

1) Ένα μεγάλο ποσοστό των απολύσεων αφορούν αυτές με την αιτιολογία της εγκατάλειψης της θέσης. Οι εκπαιδευτικοί συχνά αρνούνται να υπηρετήσουν σε συγκεκριμένα σχολεία παρότι υπάρχει ακόμη και «*ρήτη διαταγή τῆς Σ^ΥΕ Γενικῆς Διοικήσεως*». Στις περιπτώσεις αυτές η απόλυση έχει την έννοια της ποινής επειδή, όπως σημειώνεται στα Πρακτικά, εγκαταλείπουν θέσεις «*ἐνθα σπουδαία ἐθνικά συμφέροντα ἀπήτουν τὴν παρουσίαν*» τους. Οι θέσεις αυτές σχετίζονται συνήθως με τα σχολεία των βλαχόφωνων χωριών όπου παράλληλα λειτουργούν και σχολεία της ρουμανικής προπαγάνδας.

Σε αρκετές περιπτώσεις η εγκατάλειψη της θέσης γίνεται κατόπιν έγγραφης αίτησης του εκπαιδευτικού χωρίς ωστόσο να αναφέρονται οι λόγοι, παρά σε λίγες περιπτώσεις. Άλλοτε αναφέρουν στις αιτήσεις τους ότι δεν δύνανται να παραμείνουν ή προτείνουν να την αντικατάστασή τους. Συχνά εγκαταλείπουν τη θέση τους χωρίς να παρουσιαστούν εξαρχής ή δεν εμφανίζονται μετά το πέρας της άδειάς τους.

2) Ένας μεγάλος αριθμός των απολύσεων αφορούν τους αναπληρωτές των στρατευθέντων δασκάλων ή αυτών που πρόκειται να στρατευθούν.

3) Διάφοροι υπηρεσιακοί λόγοι οδηγούν το Εποπτικό Συμβούλιο στη απόφαση της απόλυσης:

- ✓ Κατάργηση σχολείου
- ✓ Μονιμότητα αντί προσωρινής τοποθέτησης
- ✓ Ανάληψη άλλης υπηρεσίας

4) Ένας δάσκαλος απολύεται αν τη θέση του αιτείται άλλος με τα επιπλέον από το νόμο οριζόμενα προσόντα.

7. Στη χρηματοδότηση για ίδρυση, λειτουργία και συντήρηση σχολικών κτιρίων καθοριστική είναι η συμβολή των κληροδοτημάτων: Νηπιακό Επιμελητήριο Μελά, Αναγνωστοπούλειο Κληροδότημα στο Πάπιγκο και Θωμαΐδειος Σχολή στα Άνω Ραβένια.

8. Θερινά σχολεία λειτούργησαν για τους εξής λόγους:

- Λόγω των μετακινούμενων ομάδων των Σαρακατσάνων.
- Επειδή - με τα τέκνα των σκηνιτών- ο αριθμός των μαθητών κατά τους θερινούς μήνες αυξανόταν, οπότε λειτουργούσε μόνο θερινό σχολείο για όλους τους μαθητές.
- Λόγω των προβλημάτων των κοινοτήτων κατά τους χειμερινούς μήνες.

9. Οι συνθήκες της σχολικής υγιεινής κατά τη χρονική περίοδο που εξετάζουμε, υπαγορεύονται από την περιορισμένη κρατική οικονομική πολιτική.

Αυτό γίνεται εμφανές από τα εξής:

- Η κατάσταση των σχολικών κτιρίων παρουσίαζε αρνητική εικόνα καθώς υπήρχαν πολλά ανθυγιεινά και ακατάλληλα.

- Κυρίαρχο είναι το αίτημα και αντίστοιχα οι προτάσεις του εκάστοτε Επιθεωρητή αλλά και οδηγίες για την ανέγερση, αποπεράτωση, μετασκευή, επισκευή και μεγέθυνση των σχολικών κτιρίων σύμφωνα με τους όρους της υγιεινής και της παιδαγωγικής.
- Στις αποφάσεις του Ε. Σ., οι οποίες σχετίζονται με την υγιεινή των δασκάλων, αναδεικνύονται προβλήματα υγείας των εκπαιδευτικών που συχνά σχετίζονται με τις οικονομικές τους δυσχέρειες αλλά και τις συνθήκες που επικρατούσαν στα σχολεία των κοινοτήτων όπου και υπηρετούσαν.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΟΠΩΝ

(Από τις σελίδες των πρακτικών του Εποπτικού Συμβουλίου)

Αρτσίστα : 53, 56, 87, 91, 93, 96, 97, 100, 101, 102, 108, 122, 123, 129, 130, 131, 133, 135, 142, 145, 169, 171, 172, 173, 183, 190, 200, 201, 203, 207, 221, 229, 244, 245, 247, 249, 250,

Άληζώτ–Τσιφλίκ :13, 55, 121, 122, 142, 145,

Άγιος Μηνάς : 56, 123, 142, 154,176, 201, 227, 229, 238, 249,

Αίγιο:85,

Βετσικό: 24,29,56, 112, 123,142, 175, 176,183, 234, 238,
Βήσσανη: 12,
Βίτσα Άνω: 10, 21, 27, 56, 79, 109, 113, 116, 136, 146, 158, 159, 160, 178,
Βίτσα Κάτω: 15, 79, 82, 123, 143, 151, 152, 158, 159,160,
Βίτσα : 200, 207,216, 229, 235,249,
Βραδέτο: 15, 42, 43, 60, 73, 130, 143, 168, 181, 188, 204, 221, 223,231
Βρύση Πασσιά : 55,
Βρυσοχώρι (Λεσινίτσα): Δες **Λεσινίτσα (Βρυσοχώρι).**
Βωβούσα: 10,11,20,21,24,25,26,30,31,41,58,59, 68,73, 74,81, 82, 87, 94, 95, 96, 97, 114, 115, 122, 134, 142, 147,150, 154, 155, 162,170, 171, 172, 173, 179, 180, 184, 191, 192, 193, 195, 198, 204, 209, 214, 215, 221, 222, 235, 237, 243, 245, 249,
Γρεβενίτι: 20,30, 87, 118, 122,124, 126, 132,142, 147, 155, 167, 181, 190, 192, 194, 204, 209, 210, 219, 221, 231,237,245, 246, 247,
Δίκορφο (Ζωνδήλη): δες **Ζωντήλη (Δίκορφο)**
Δοβρά: 15,30, 60, 79, 88, 96, 97,,109, 112, 118, 122, 123, 131, 137, 142,144, 149, 151, 152, 181, 194, 199, 207, 210, 211, 221, 231, 242,
Δοβρίνοβον (Ηλιοχώρι):20,28,30,43,59, 82, 103, 104, 105, 106,115,117, 124, 142, 154, 159, 162, 165, 175, 177, 179, 181, 194, 201, 203, 212, 216, 219,222, 235,
Δόλιανη: 19, 87, 96, 97, 122, 142, 182, 187, 204, 225, 229, 249,
Δραγάριον (Καστανώνας): 15,37,38, 44,59, 60, 73, 88, 102, 139, 154, 156, 168, 171,184, 194, 204, 214,
Δρεστενίκον: 20, 24, 28, 32, 53, 118, 120, 122, 123,142, 146, 151, 152, 165, 166, 167, 168, 172, 173, 194, 204, 221, 231, 245,
Ελάτη (Μπούλτζη): 231,
Ελατοχώρι (Τσερνέσι): Δες **Τσερνέσι (Ελατοχώρι)**
Ζωντήλη (Δίκορφο) :18, 71, 80, 98, 118, 122, 123, 142, 143,151, 156, 173, 178, 199, 221, 224, 231, 249,
Ηλιοχώρι (Δοβρίνοβο):Δες **Δοβρίνοβον (Ηλιοχώρι)**
Ιωάννινα: 83,
Καβαλλάριον : 44, 76, 77, 80, 92, 113, 123, 143, 154, 159, 180, 182, 196, 221, 222, 231, 249,

Καλωτά: 18, 20, 21, 23, 44, 77, 79, 87, 91, 92, 96, 97, 118, 122, 142, 143, 157, 160,161, 167, 169, 176, 176, 178, 193, 196, 200, 211, 220, 221, 224, 230, 231, 249,

Καμ(ι)νιά: 31, 33, 44, 76, 77, 79, 92, 93, 113, 123, 143, 151, 152, 159, 180, 196, 222, 231, 232,233, 249,

Καπέσοβο: 15, 71, 79, 96, 97, 109, 122, 132, 143, 160, 181, 196, 223, 225, 231, 233,

Καστανώνας (Δραγάριον): δεξ **Δραγάριον (Καστανώνας)**

Κλειδωνιάβιστα : 56, 122, 143, 149, 176, 201, 229, 249,

Κόνιτσα:12,

Κουκούλι:11, 20, 27, 28, 96, 97,109, 122, 142, 143, 181, 196, 197, 216, 221, 228,

Κούρεντα: 15

Κούρεντα: 9,10,

Λάιστα: 20, 21 ,26, 27, 28, 30, 53, 58, 59, 73, 81, 82,103, 104, 109,115, 117, 119, 121, 122, 122, 123, 143, 151, 152,167, 171, 181,183, 191, 192, 197, 204, 205, 207, 209, 221, 222, 227, 228, 233, 235, 237, 245,

Λεπτοκαριά (Λιασκοβέτσι): δεξ **Λιασκοβέτσι (Λεπτοκαρια).**

Λεσινίτσα (Βρυσοχώρι):28, 29, 30, 40, 45, 59, 73, 102, 115, 117, 122, 124, 125, 143, 161, 165, 166, 177, 181,188, 189, 199, 204,209, 221, 222, 235,237,238,239,240, 250,

Λιασκοβέτσι (Λεπτοκαρια): 19,38,43,44, 87, 118, 122, 143, 156, 167, 196, 204, 222, 223, 227, 229,

Λυγκιάδες: 10, 55, 79,123, 130, 143, 176,

Μακρίνον: 44, 84, 105, 118, 123, 136,143, 145, 154, 155, 156, 168, 204, 231, 245,

Μανασσή: 10,18,33,34, 88, 88,116, 118, 122, 142, 154, 157, 169, 185, 199, 221, 224, 231, 249,

Μαυροβούνιον : 55, 86, 92, 112, 124, 130, 143, 151,152, 153,

Μεσοβούνιον : 55, 112, 123, 143, 150, 151, 152,176, 201, 214, 221, 229, 249,

Μιγκλιοί : 79, 80,

Μονοδένδρι: 15,30, 77, 79, 91, 92, 113, 122, 137, 143, 160, 161, 162, 178, 200, 210, 216, 229, 249,

Μπάγια ... σε όλες τις πράξεις. 204, 217,223, 225, 232,

Μπούλτζη : 55, 87, 97, 118, 122, 143, 181, 199, 222, 225, **(βλ. Ελάτη).**

Νεγάδες : 55, 83, 88, 89, 96, 97, 101, 113, 118, 122, 123, 142,143, 151, 152, 156,157, 158,163, 164, 169, 172, 174, 175, 176, 179, 182, 196, 217,223, 229, 249,

Πάδες Κονίτσης : 100, 106,

Παληχώριον (Λαϊστής): 16,17, 22, 26, 30, 33, 59, 115,123, 143, 151, 152, 180, 181, 183,

Πάπιγκο:12,33,56, 67, 68, 75, 78, 92, 95, 100, 116, 121, 122, 133, 138, 143, 174,175, 176, 201, 213, 217, 219, 227, 229, 234, 248, 249,

Ραβέννια Άνω: 13,34,35,36,37,54,55,59, 61, 96,97, 106,116, 117, 122, 137, 138,142, 144, 149, 208,

Ραβέννια Κάτω: 55, 85, 87, 90, 101, 122, 123, 143, 153, 163,

Σκαμνέλιον:38,58, 76, 91, 96, 97, 97, 98,115, 122, 123, 143, 156, 162, 181, 195, 204, 217, 222, 231, 237, 247,

Σουδενά - Άνω: 15,30, 87, 107, 113, 122, 123, 137, 142,143,151, 156, 160, 176, 178, 200, 210, 221,225, 229,249,

Σουδενά- Κάτω: 15,53,60, 70, 96, 97, 112,122, 142, 176, 182, 187, 192, 200, 223,225, 229, 232,233, 237, 248, 249, 250,

Σουδενά: 15,

Στολοβό : 44, 76, 79, 91, 123,143, 159,162, 164, 171,182, 196, 222, 225, 231, 232, 233, 249, 250,

Σωποτσέλι: 9,15, 55, 61, 62, 76, 88, 91, 118, 122, 131,132, 142,156, 161, 176, 178, 199, 211, 222,223, 224,231, 233, 234,

Τσεπέλοβο: 15, 22, 23, 26, 27, 106, 115, 122, 132, 133, 136, 142, 146, 156, 158, 159, 164, 182, 192, 204, 217, 222, 223, 231, 240, 245, 247,

Τσερβάριον: 17, 36, 53, 56, 98, 106, 111, 122, 124,131, 133, 135, 137, 142, 143, 178, 201, 212, 221, 225, 249,

Τσερνέσι (Ελατοχώρι) : 19, 30, 44, 60, 61, 83, 88, 93, 118, 121, 122,123, 126, 143, 145, 156, 160, 161, 168, 181, 204, 221, 231, 237,243, 245,

Φλαμπουράρι: 20,21,25,26,30,31,44, 61, 84, 88,118, 119, 123,126, 143, 156, 168, 181, 187, 200, 202, 204, 231, 237, 244, 245,

Φραγκάδες: 43, 55, 69, 70, 88, 113, 121, 122, 123, 134, 143, 154, 156, 182, 188, 196, 217,223, 225, 229, 232,233, 247, 249,

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Αβδόπουλος Βασίλειος: 38,
Αδαμόπουλος Διονύσης: 112,
Αναγνωστάκης Αρίστιππος: 190,
Αναστασίου ή Μούργκας Θεοδ.:112,
Αποστολίδης Ιωάννης : 38,
Βαγγελής Ηλίας : 192
Βαγγελής Θεόδωρος του Ευαγ. : 192
Βαγγελής Κων/τίνος : 192,
Βακόλας Αλκιβιάδης: 115,
Βαλατάση Αθηνά : 50, 123, 126, 141, 221, 246,
Βάντζιος Δημήτριος: 136, 143, 144, 149, 210, 211, 221,
Βαρζόπουλος Παπαντώνης: 167
Βαρτζοπούλου Άννα : 208,
Βαροβούλης Κωνσταντίνος : 48, 56, 58,
Βασιλειάδης Χριστόδουλος : 88, 97, 101, 102, 103, 104, 107,
Βασδέκης Νικόλαος: 38,
Βασδέκης Μιχ.: 190,
Βόντα Μαρία:21, 25, 26, 51, 61, 123, 126, 141, 219, 221, 243,
Βορόπουλος Πέτρος : 48, 57, 63, 86, 96, 97, 122, 142, 225,
Βορόπουλος Κ. 56, 63, 87, 122, 143, 223, 227,
Βουλοδήμος Χριστόδουλος : 212,
Βούρης Αναστάσιος : 196,
Βράσκου Ελένη : 51,
Βριζάλας Στέφανος: 36, 49, 98, 141, 146, 148, 151, 152,
Γεναδίου Δ.: 38,
Γερολάζος Λάζαρος : 72,
Γερολάζος Αριστοτέλης: 112,
Γιάννινας Κωνσταντίνος: 119, 129, 132, 134, 139, 144, 146, 157, 163,
165, 168, 169, 182,
Γιαννίτσης Στέργιος: 175,
Γκαβόπουλος Γρηγόριος : 43,
Γκομολέτσας Θωμάς:115
Γκότσης Χριστόδουλος : 244,
Γκούρης Στέφανος : 133,

Γκράτζιος Κωνσταντίνος : 17, 36, 47, 53, 56, 57, 63, 98, 111, 122, 125, 133, 135, 138, 139, 142, 143, 212,
Γκωλέτσης Ευλάμπιος : 74, 78, 95, 122, 174, 175, 177, 179, 242,
Γούλας Γεώργιος: 10, 50, 141, 143,
Δάνος Γεώργιος: 143, 161,
Δαουδής Φίλιππος.:36, 49, 82, 121, 141,143, 148, 151, 152,
Δεβελέγκας Νικόλαος: 36, 49, 109, 121, 122, 141, 148, 151, 152, 205, 221, 227, 233, 235, 236,
Δεληγιάννης Κων/ντίνος : 201,
Δελμούζος Αλέξανδρος : 55,
Δεστούνης Γεώργιος : 219, 220, 222, 224, 226, 229, 231, 235, 236, 240, 243, 245, 248,
Δημητράκης Δημήτριος: 177,
Δημόπουλος Αργύρης : 150, 151, 153, 154, 156, 160, 161, 221,
Δημόπουλος Δημήτριος :50, 84, 136, 141, 145, 154, 155, 168,
Διογένους Ι. : 44,
Δούκας Αναστάσιος: 48, 56, 58, 63, 87, 96, 97, 122, 143, 225,
Δούκας Φίλιππος: 25, 30, 32, 34, 35, 37, 38, 41, 42, 43, 45, 46, 54, 55, 58, 62, 66, 67, 69, 70, 74, 75, 76, 79, 81, 83, 86, 88, 97, 108, 109, 112, 113, 114, 116, 118, 119, 129, 132, 134, 138, 139, 144, 146, 150, 151, 153, 154, 156, 157, 160, 161, 163, 165, 168, 169, 174, 176, 178, 179, 182, 191, 195, 196, 197, 198, 199, 201, 202, 205, 211, 213, 216, 219, 220, 222, 224, 226, 229, 231, 235, 236, 240, 243, 245, 248, 250,
Ευαγγελίδης Ιωάννης : 40, 45, 47, 56, 57, 64, 73, 122, 161, 166, 188, 199, 221, 238, 239, 240, 242, 250,
Εξάρχου Πολυχρόνης: 112,
Ζαΐμης Κωνσταντίνος :72, 90, 129, 131, 171, 221, 247, 248,
Ζέρβας Μιχαήλ : 48, 56, 57, 63, 85, 87,101,122, 130, 143,
Ζήτη Μελπομένη:32, 36, 50, 141, 142, 146, 165, 167, 173, 220, 221,
Ζυνδρελής Χριστόδουλος : 50, 141, 142, 154, 201,
Ζωγάκη Αικατερίνη : 28, 51,
Ζωΐδης Δημήτριος : 48, 56, 58, 63, 121, 122, 143, 154,188, 196, 225, 232, 233,
Ζωρδούμης Βασίλειος:18, 34, 36, 47, 51, 56, 57, 64, 88, 116, 122, 140, 142,154, 185, 221,

Ζώτος Τριαντάφυλλος: 192,
Ηλιάδης Γεώργιος : 210, 211,
Θάνος Γεώργιος: 125,
Θεοχάρους Αναστασία: 27, 28, 50, 73,
Θωμαΐδης Ευθύμιος: 59,
Θωμάς Παντελής : 46, 56, 57, 63, 64, 78,
Ιγνατίου Χρήστος : 44,
Ιωαννίδης Νικόλαος:167, 192
Καζαμίας Βασίλειος: 119,
Καζαντζή Αγγελική: 70, 134, 141, 143,
Καλλίδης Νικόλαος : 192,
Καλίδης Γεώργιος: 133,
Καναβέλης Νικόλαος: 230,
Καπράντζιος Ιωάννης: 16, 33, 36, 50, 99, 141, 143, 148, 151, 152, 177,
181,
Καρανίκας Δημήτριος : 192,
Καραπάνου Αγγελική: 15, 22, 26, 50, 123, 141, 183, 191,
Καρπούζης Κίμων : 221,
Κασκάνης Γεώργιος: 45,
Κασσος Αναστάσιος,: 48, 56, 57, 63, 103, 106, 117, 122, 143, 227,
Κατζούλη Φωτεινή: 22,
Κατσάνου Μαριάνθη : 49, 69,
Κηπουρού Φερενίκη : 50,
Κικόπουλος Στέφανος : 49, 56, 58, 64, 122, 143,
Κοντογιάννης Αθανάσιος : 43, 175,
Κοντοδήμος Κωνσταντίνος : 21, 48, 56, 57, 63, 77, 87, 91, 96, 97, 122,
137, 143, 162,
Κοτικός Κωνσταντίνος : 43,
Κουνάβος Δημήτριος: 177,
Κουνάβος Ν. του Αδ.: 177,
Κουκομελίδης Νικόλαος : 204,
Κουντουραντζή Βασιλική: 10, 129, 141, 168, 189, 221,
Κρεμμύδας Νεοπτόλεμος: 118, 145, 154,
Κυριάκης Κωνσταντίνος: 240,

Κυριακοπούλου Ανδρονίκη: 35, 49, 83, 123, 143, 148, 161, 151, 152, 158, 163, 164,
Κωνσταντινίδης Γ. :160,
Κωνσταντινίδου Μαρίτσα :246,
Κωστούρας Αλέξανδρος: 37, 38,
Κωτσαρίδης Ιωάννης : 211, 213, 216, 248, 250,
Κωτσόρης Σπυρίδων : 24, 28, 40, 200,
Λαζαρίδης Κων/ντίνος : 193, 222,
Λαζαρίδης Στέφανος : 75, 78,116, 122, 138, 139, 140, 144, 227, 247,
Λάπας Γεώργιος: 66,
Λεοντίδης Βασίλειος : 42,
Λεπενιώτου Αικατερίνη: 162, 180, 191, 193,
Λεπτουργός Νικόλαος: 133,
Λέτς(ι)ος Γεώργιος : 47, 56, 57, 63, 121,122, 140, 142, 145,
Λιάπης Αν.:119
Λιαπογιάννης Κων.:194,
Μάκης Δημήτριος : 225,
Μαλιόκας Ιωάν.:
Μανέκας Κωνσταντίνος Ιερέας: 101, 108, 124, 130, 141, 143, 227, 238,
Μαντέλος, Αναστάσιος : 177, 179,
Μάος Δημήτριος: 23, 27, 47, 56, 57, 63, 106, 122, 132, 136, 146, 159, 164, 171, 232, 233, 250,
Μαρανίκας Δ: 167,
Μαργαρίτου Μαριάνθη : 13, 105,
Μαργούνη Βασιλική: 36, 49,
Μαστρίκας Δημήτριος : 194,
Μίσιος Ιωάννης: 18, 36, 47, 56, 57, 63, 106, 122, 131, 135, 212, 225,
Μίσιου Όλγα : 36,49, 107, 123, 130, 131, 141, 142, 148, 151, 221,
Μπάρια Αρετή: 35,49, 98, 123, 141, 143, 148, 151, 172, 173, 221,
Μπατσή Ευθυμία: 159,
Μπιζιακίδης Νικόλαος :36,49, 83, 93, 141, 143, 148, 151, 152, 180, 221,
Μπίλιος Κωνσταντίνος: 137,
Μπλήζιος Στέφανος : 49,60, 73,
Μπόλης Χρ.: 43,
Μπουλαμαρίδης Ι.: 39,

Νικολαΐδης Χρυσόστομος: 112,
Ντινούλης Ιωάννης: 112,
Ξιγκοπούλου Πηνελόπη: 246,
Οικονομίδης Αθανάσιος : 204
Οικονομόπουλος Κων/νος: 85,
Οικονόμου Παύλος: 10,33,51,
Οικονόμου Γρηγόριος: 112,
Οικονόμου Νικόλαος : 194,
Οδυσσέως Ουρανία : 49, 76, 91, 98, 141, 145,
Παγούνης Δημοσθένης : 212, 216, 219, 234, 238, 247, 248,
Πάντου Φωτεινή: 13,
Παπαβασιλείου Γεώργιος: 24, 48, 53, 56, 57, 63, 65, 122, 142, 146,
Παπαβασιλείου Ιωάν.: 194,
Παπαβασιλείου Κωνσταντίνος: 66,
Παπαγεωργίου Ηλ. Κων/νος: 9, 15,18,19,23,47,56,57,61,63, 64, 122,
132, 142, 144,169, 172, 200, 221, 223, 230, 231, 233, 234,
Παπαγεωργίου Καλλιόπη: 195,
Παπαγεωργίου Λεωνίδα: 9,11, 12,15,19,32,34,
Παπαγεωργίου Τερψιχόρη : 50, 61, 123, 141, 187, 200, 202, 244, 247,
Παπαγιαννόπουλος Αθαν: 194,
Παπαευσταθίου Ευστάθιος: 17, 36, 38, 50, 51, 59, 60, 121, 122, 141,
143, 145,
Παπαζήσης Ηλίας: 212,
Παπάζογλου Κωνσταντίνος: 190,
Παπάζογλου Σωτήριος: 169, 172,200, 207, 235, 236,
Παπαθανασίου Μιχαήλ: 12, 13,34,35,51,
Παπαθανασίου Νικόλαος: 43, 167,
Παπακώστα Μαριάνθη : 162, 179, 191, 197, 198, 200, 202, 209,
Παπακώστας Χρ. Νικόλαος: 9, 11, 12, 15, 18, 19, 23, 25, 30, 32 ,34, 35,
37, 38, 41, 42, 43, 45, 46, 54, 55, 58, 62, 66, 67, 69,70, 74, 75,76, 79, 81,
83, 86, 88, 101, 102, 103, 104, 107, 108, 109, 112, 113, 114, 116, 118,
119, 129, 132, 134, 138, 139, 144, 146, 150, 151, 153, 154, 156, 157,
160, 161, 163, 165, 168, 169, 172, 174, 176, 177, 178, 179, 182, 191,193,
195, 196, 197, 198, 199, 201, 202, 205, 207, 207, 211, 213, 216,
Παπάς Αλέξανδρος: 137,

Παπαστεργίου (μηχανικός): 82,
Παπαστεφάνου Αθηνά : 209,
Παπαχαρίσης Γ.Ν. :190,
Παπαχαρίσης Χατράλαμπος : 36, 50, 89, 141, 143, 148, 150, 151, 152,
Παρίπος Ιωάννης: 177,
Παρλαπός Δημήτριος : 43,
Παρτσάλης Κωνσταντίνος : 46, 56, 57, 60, 63, 70, 87,122, 139, 142, 148,
192, 223,
Παρτσάλης Ηλίας : 47, 56, 57, 63, 122, 142, 143,225,
Πατραμάνη Σταματία : 104, 105, 123,
Πετρινός Χριστόδουλος : 48, 56, 58, 63, 65, 96, 97, 122, 143, 162,
Πέτσιος Γεώργιος : 190,
Πέτσας Μιχαήλ : 93, 100, 121, 122, 143, 213, 221,
Πίκος Δημοσθένης : 209, 247,
Πίσπερης Σπυρίδων: 226, 229, 231, 235, 236, 240, 243, 245, 248, 250,
Πολυκαλάς Θεοδόσιος: 172, 174, 176, 178, 179, 191, 193, 195, 196, 197,
198, 199, 202, 205, 207, 208,
Πόλτσα Ευαγγελία :28, 51,
Πριμήκηρης Αναστάσιος: 125, 133, 135, 138, 142, 158,
Πριμηκύρης Νικόλαος : 146,
Πρωτούγγελος Παναγιώτης: 138,
Ρέσσοσ Νικόλαος : 46, 56, 57, 63, 122, 132, 136, 137, 142, 148, 192, 223,
247,
Σακελλαρίου ή Βαταβάλης Βασίλειος : 207, 208,
Σαχίνης Βασίλειος: 116,
Σαχίνης Ιωάννης: 190, 192,
Σελεμιγιέ Ελένη : 50, 68, 102,125, 141, 189, 221, 243,
Σιάκρας Δημοσθένης: 208,
Σιούρης Μιχαήλ : 43,
Σιουράς Δημήτριος: 47, 56, 57, 63, 65, 72, 96, 97,100, 108, 173,
Σιουρόπουλος Δημήτριος: 36, 49, 90, 101, 135, 148, 151, 152, 153, 163,
Σκαρπίδας Γεώργιος : 192,
Σκλαβενίτης Δημήτριος: 18, 19, 23, 25, 30
Σπετσέρης Γεράσιμος : 216, 219, 220, 222, 224,
Σπυροδήμου Ζήσης : 192,

Σπυρόπουλος Ιωάννης: 48, 56, 58, 63, 85, 91, 106, 122,130, 131, 140, 142, 143,
Σταματης Χαράλαμπος : 194,
Στάρας Χαρίλαος: 17,
Στάρας Νικόλαος: 48, 56, 57, 63, 65, 96, 97, 122, 225, 232, 233, 248,
Στεφανίδης Σπυρίδων: 11, 37, 47, 56, 57, 63, 117, 122, 137, 140, 142, 149,
Στεφόπουλος Γεώργιος : 36, 44, 50, 84, 141, 143, 225,
Στούπης Πέτρος: 139, 154, 171, 215, 249,
Στυλίδης Στυλιανός: 133, 174,
Σωτήρης Γεώργιος : 48, 56, 58, 63, 89, 96, 97, 122, 140, 142, 169, 174, 175,
Σωτηρόπουλος Δ. : 89,
Σωτηρόπουλος Θωμάς: 174, 192,
Τασιόπουλος Νικόλαος : 86,
Τσατσοπούλου Καλλιόπη: 49, 123, 141, 151, 152, 221,
Τζαμίχα Ουρανία: 21, 25, 26, 31, 51,
Τζαμπογιάννης Θ.: 171,
Τζαμπούρας Θ: 171,
Τζάνου Ασπασία : 246,
Τζέρμπος Δημήτριος ιερέυς; 13
Τζίμας Στέφανος : 48, 56, 57, 63, 71,
Τζιντζόπουλος Κωνσταντίνος : 33, 47, 56, 57, 64, 94,115, 122, 142, 154, 170,184, 185,
Τζιόβας Αναστάσιος: 47, 53, 56, 57, 60, 63, 88, 96, 97, 122, 131, 136, 137, 142,
Τζόβας Μιχαήλ: 87, 102,
Τζόκας Χρυσόστομος ιερέυς: 24, 36, 50, 90, 141, 142,
Τζο(υ)βάρα Ελευθερία : 31, 51, 68, 123,
Τζούφης Στέφανος: 48, 56, 57, 63, 65, 96, 97, 122, 140, 142, 197,
Τζώγκας Κωνσταντίνος : 66,
Τόλογλου Ανδρέας : 48, 56, 57, 63, 65, 96, 97, 122, 132, 143, 225, 231, 233,
Τόσκας Ιωάννης: 137,
Τσάντης Απόστολος: 9, 11, 48, 56, 58, 61, 63, 64, 65, 96, 97, 105,

Τσατσοπούλου Καλλιόπη: 35, 142, 148,
Τσεκούρα Βασιλική: 31, 51, 69, 73, 123, 141, 180, 191, 195, 198,
Τσίκος Κων. Του Χ. :194, 201,
Τσίκας Δημήτριος : 13,
Τσίλη Βαρβάρα : 50, 102,
Τσολάκης Αλέξανδρος : 43
Τσολάκη Πανωραία : 246,
Τσολάκης Γ.: 175,
Τσολάκης Χαρίλαος: 35, 36,
Τσούκας Σπυρίδωνας: 35, 37, 38, 41, 42, 43, 45, 46, 54, 55, 58, 62, 66,
67, 69, 70, 74, 75, 76, 79, 81, 83, 86, 88, 97, 101, 102, 103, 104, 107, 109,
112, 113, 114, 116,118,
Τσουμάνης Νικόλαος: 131, 167,
Φαραζέλης Δημήτριος :13,
Φατσώρη Μαρία: 150, 155, 172, 173, 184, 221,
Φάφας Αναστάσιος : 49, 56, 57, 63, 87, 122, 132, 142, 148, 155, 221,
230, 247,
Φιλίδης Ορέστης : 48, 53, 56, 58, 63,
Φίλιου Αθηνά: 31, 51,
Φραγκούλης Πέτρος: 36, 49, 76, 77, 92, 113, 124, 141, 142, 154, 177,
194, 214,
Χαδόλιος Δημήτριος: 177,
Χασάπης Ευάγγελος: 183,
Χατζήβασδέκης Νικόλαος: 24, 48, 56, 57, 63, 65, 86, 94, 96, 97, 122,
132, 143, 217, 225, 232, 233, 240, 242,
Χατζηγιάννης Ιωάννης : 47, 53, 56, 57, 63, 65, 87, 96, 97, 100, 101, 108,
122, 142, 145, 171,
Χατζής Αντώνιος: 192,
Χατζής Νικόλαος : 71, 80, 122, 142, 221, 246,
Χριστοδούλου Αρτεμισία: 124, 140, 142, 148, 155,
Χριστοδούλου Βασίλειος, ιερέυς : 32, 33, 36, 50, 76, 77, 92, 141, 143,
154, 180, 232, 233,
Χρυσοστόμου Νικόλαος : 244,
Χρυσοχόου Ελένη : 50, 99, 141, 143, 162,

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αβέρωφ Ε., *Η πολιτική πλευρά του κουτσοβλαχικού ζητήματος*, Αθήνα 1948.
- Αθανασιάδης Χ., *Η Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδος στο Μεσοπόλεμο- Η ίδρυση και η πορεία της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδος*, Ιωάννινα, 1999, διδακτορική διατριβή.
- Αναστασιάδης Γ., Κοντογιώργης Γ. και Πετρίδης Π. (επιμ.). *Αλ. Παπαναστασίου. Θεσμοί, Ιδεολογία και Πολιτική στο Μεσοπόλεμο*, Πολύτυπο, Αθήνα, 1987.
- Ανδρέου Απ., *Η κατάρτιση των δασκάλων στα Διδασκαλεία 1878-1911*, Αριστοτέλειο Παν. Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 1990, διδακτορική διατριβή.
- Αλεξίου Θ., *Εργασία, Εκπαίδευση και Κοινωνικές τάξεις. Το ιστορικό- θεωρητικό πλαίσιο*, Παπαζήση, Αθήνα, 2002.
- Αποστολίδου Β., « Η συγκρότηση και οι σημαίες της “εθνικής λογοτεχνίας” », *Έθνος – Κράτος – Εθνικισμός*, Αθήνα, Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, 1995.
- Αραβαντινός Π., *Μονογραφία περί Κουτσοβλάχων*, (γράφηκε το 1865), εν Αθήναις, εκ του Τυπογραφείου των Καταστημάτων Σπυρίδωνος Κουσουλίνου, 1903.
- Βακαλόπουλος Κ., *Νεοελληνική ιστορία (1204-1940)*, Θεσσαλονίκη, Κυριακίδης, 1989
- Βάμβουκας Μ., *Εισαγωγή στην Ψυχοπαιδαγωγική Έρευνα και Μεθοδολογία*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 1998.

-Berelson B., *Content Analysis in Communication Research*, Hafner Press, New York, 1984 (reprinted).

-Βεργόπουλος Κ., «Η ελληνική οικονομία από το 1926 ως το 1935», στο *Ιστορία του Ελληνικού έθνους*, Τόμ. ΙΕ΄, Εκδοτική Αθηνών.

-Βεργόπουλος Κ., *Εθνισμός και οικονομική ανάπτυξη - Η Ελλάδα στο μεσοπόλεμο*, Εξάντας, Αθήνα, 1978.

-Βεργόπουλος Κ., *Κράτος και οικονομική πολιτική το 19^ο αι.*, Αθήνα, Εξάντας, 1977.

-Βεργόπουλος Κ., *Το Αγροτικό Ζήτημα στην Ελλάδα: το πρόβλημα της κοινωνικής ενσωμάτωσης της γεωργίας*, Εξάντας, Αθήνα, 1975 (1993).

-Βερέμης Α., «Η οικονομία από το 1923-1926» στο *Ιστορία του Έλληνικού Έθνους* ΙΕ΄, *Νεώτερος ελληνισμός 1913-1941*, Εκδοτική Αθηνών.

-Βερέμης Θ. « Η εποχή (1900-1936)» στον τόμο *Ελευθέριος Βενιζέλος, Κοινωνία-Οικονομία- Πολιτική στην εποχή του*, Θ. Βερέμης – Γ. Γουλιμή (επιμ.), Αθήνα, Γνώση, 1989.

-Βερέμης Θ., «Εισαγωγή» στο Βερέμης Θ. (επιμ), *Εθνική ταυτότητα και εθνικισμός στη νεότερη Ελλάδα*, Αθήνα, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1997.

-Βερέμης Θ.- Δημητρακόπουλος Ο. *Μελετήματα γύρω από το Βενιζέλο και την εποχή του*, συλλογικός τόμος, σειρά Δοκίμιο- Ιστορία 1, Εκδόσεις Φιλιππότη, Αθήνα 1980

-Blackledge D., Hunt B., *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*, Έκφραση (σειρά εκπαιδευτική βιβλιοθήκη), Αθήνα, 1995.

-Bonal X., Rambla X., «Στα δίχτυα της καθολικά παιδαγωγημένης κοινωνίας», στο Αθανασιάδης Χ., Πατραμάνης Α., (επιμ), *Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και εκπαιδευτικοί*, Κλαδικό Εκπαιδευτικό Ινστιτούτο ΙΝΕ – ΓΣΕΕ, Αθήνα, 2003.

-Βουρνάς Τ., *Ιστορία της Νεώτερης και Σύγχρονης Ελλάδας από την επανάσταση του 1821 ως το κίνημα του Γουδί (1909)*, τ.Β΄ Αθήνα, Πατάκης, 1997, (2001).

-Γιαννόπουλος Κ. Γ., *Από το δάσκαλο στον επιθεωρητή: Η περίπτωση του Β. Παπαγεωργίου (1914 – 1949)*, τόμος Α΄, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Φιλοσοφική

Σχολή, Τμήμα Φιλοσοφίας – Παιδαγωγικής – Ψυχολογίας, Τομέας Παιδαγωγικής, Ιωάννινα 2009, διδακτορική διατριβή.

-Γλαμπεδάκης Μ., *Οικονομία και εκπαίδευση*, Αθήνα, Ίων, 1990.

-Γούναρης Β. Κ., *Τα Βαλκάνια των Ελλήνων: Από το Διαφωτισμό έως τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο*, Θεσσαλονίκη Επίκεντρο, 2007.

-Cohen L.- Manion L., *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*, (μτφρ. Χρ. Μητσοπούλου, Μάν. Φιλοπούλου), Μεταίχμιο, Αθήνα 1994⁴

-Γκράμσι Α., *Οι διανοούμενοι*, Τόμος Α΄, εκδόσεις Στοχαστής, Γ΄ έκδοση, Αθήνα, 1972 (πρώτη έκδοση

-CloggR., *Συνοπτική Ιστορία της Ελλάδας 1770-2000*, Αθήνα, Κάτοπτρο, 2003²

-Craib I., *Σύγχρονη κοινωνική θεωρία. Από τον Πάρσονς στον Χάμπερμας*, (επιμ. Παντελής Λέκκας), Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2000.

-ΔαλκαβούκηςΒ., *Ζαγορίσιοι, βλάχοι, σαρακατσάνοι, γύφτοι: εθνοτοπικές ομάδες στο Ζαγόρι τον 20ό αιώνα*, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, 2001 διδακτορική διατριβή.

-Δαλκαβούκης Β., *Η πένα και η γκλίτσα. Εθνοτική και εθνοτοπική ταυτότητα στο Ζαγόρι τον 20^ο αιώνα*, Οδυσσέας, Αθήνα, 2005.

-Δερτιλής Γ. Β., *Ελληνική Οικονομία και Βιομηχανική Επανάσταση (1830-1910)*, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα, 1984.

-Δερτιλής Γ. Β., *Ιστορία του Ελληνικού κράτους (1830-1920)*, τομ. Α΄, Αθήνα, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Ι. Δ. Κολλάρου και Σία, 2006.

-Δημαράς Α. «Προθέσεις των πρώτων κυβερνήσεων Βενιζέλου στα εκπαιδευτικά-ενδείξεις από νομοθετικά κείμενα», *Μελετήματα γύρω από το Βενιζέλο και την εποχή του*, Αθήνα 1979.

-Δημαράς Α., «Η εκπαίδευση 1909-1922: Μεγάλα εκσυγχρονιστικά σχέδια και αντιδράσεις», στο *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, τ.6, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2003.

-Δημαράς Α. (επιμ.), *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε (Τεκμήρια Ιστορίας)*, τομ. Α', 1821-1894, Αθήνα 1973, τομ. Β', 1895-1967, Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη, Ερμής, Αθήνα 1974 (2007)

- Δερβίσης Σ., *Ιστορία, Οργάνωση και Διοίκηση της νεοελληνικής εκπαίδευσης*, έκδοση 3η, Θεσσαλονίκη, 1989.

-Εργολάβος Σ., *Τα Ζαγοροχώρια στις αρχές του αιώνα μας. Δύο πολύτιμα ιστορικά ντοκουμέντα*, εκδ. Ήπειρος, Ιωάννινα 1993, (Τεκμήρια Ιστορίας), τόμος Β' (1895-1967), Αθήνα, Εστία, 2005.

-Ευαγγελόπουλος Σ., *Ιστορία της νεοελληνικής εκπαίδευσης, Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης*, τομ., Α! και Β!, Αθήνα 1984.

-Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Βενιζέλος»- Χανιά, *Η Εκπαιδευτική πολιτική στα χρόνια του Βενιζέλου*, Πρακτικά Συνεδρίου, Αθήνα, 22-24 Ιαν. 2004, εκδ. ελληνικά γράμματα, Αθήνα, 2007

-Hobsbawm E. J., (μετ. Π. Ματάλας) *Για την Ιστορία*, Θεμέλιο, Αθήνα, 1997

-*Ιστορία της Ελλάδας του 20ου αι., 1900-1922 Οι απαρχές*, τόμος Α2, Βιβλιόραμα, Αθήνα 2002, τόμος Β2 Ο Μεσοπόλεμος, Αθήνα 2007.

-Καββαδίας Γ. Β., *Σαρακατσάνοι- Μια ελληνική ποιμενική κοινωνία*, (μεταφρ. Μ. Καββαδία), Λ. Μπραζιώτη, Αθήνα, 1991.

-Καζαμιάς Α., «Για μια νέα ανάγνωση της ιστορικο-συγκριτικής μεθόδου. Προβληματισμοί και σχεδίασμα, *Θέματα Ιστορίας της Εκπαίδευσης*, τχ. 1, Ατραπός, Αθήνα, χειμ. 2002- 03.

-Καλαφάτη Ε., *Τα σχολικά κτίρια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης 1821-1929*, Από τις προδιαγραφές στον προγραμματισμό, Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας, ΓΓΝΓ, Αθήνα, 1998.

-Κανδήλα Ι. *Η Αβερύφειος γεωργική σχολή Λάρισας. Συμβολή στην ιστορία της γεωργικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα.* Διδακτορική διατριβή. Βόλος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Παιδαγωγικό τμήμα Δημοτικής εκπαίδευσης, 2001,

-Καραβίδας Κ., *Αγροτικά. Μελέτη συγκριτική* (πρόλογος Ι. Πεσμαζόγλου, εισαγωγή Ν. Μουζέλης) Φωτ. ανατύπωση από την έκδοση του 1931.

-Καραμούζης Π., *Κράτος, εκκλησία και εθνική ιδεολογία στη νεώτερη Ελλάδα: κλήρος, θεολόγοι και θρησκευτικές οργανώσεις στο μεσοπόλεμο*, Αθήνα, 2004, διδακτορική διατριβή.

-Καραχρίστος Ν., *Διδακτική των σχολείων των ξενόφωνων ως και παντός είδους σχολείων*, Θεσσαλονίκη, Εκδοτικός Κατάστημα Σ. Παπανέστορος, 1923

-Κάτσικας Χ., Θεριανός Κ., *Ιστορία της νεοελληνικής εκπαίδευσης. Από την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους μέχρι το 2007*, Αθήνα, Σαββάλας, 2007

-Κάτσικας Χ.- Καββαδίας Γ., *Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση, Ποιος, ποιον και γιατί*, εκδ. Σαββάλας, Αθήνα, 2002

-Καυκούλα Ε., *Το γλωσσικό μάθημα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση κατά την περίοδο 1830-1970. Εκπαιδευτική πολιτική και παιδαγωγικές διαστάσεις*, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα 2010, διδακτορική διατριβή.

-Καψάλης Αχ. Γ., Χαραλάμπους Δ. Φ., *Σχολικά εγχειρίδια: θεσμική εξέλιξη και σύγχρονη προβληματική*. Νέα αναθεωρημένη έκδοση, Αθήνα, Μεταίχιμο, 2008.

-Κιτρομηλίδης Π. Μ. και Σκλαβενίτης Τ. Ε., (επιμ.), *Ιστοριογραφία της νεότερης και σύγχρονης Ελλάδας 1833-2002*, τόμ. Α', σ.(238-257), Αθήνα Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, 2004.

-Κιτρομηλίδης Π. Μ., «Νοερές κοινότητες και οι απαρχές του εθνικού ζητήματος στα Βαλκάνια» στο Θ. Βερέμης (επιμ), *Εθνική ταυτότητα και εθνικισμός στη νεότερη Ελλάδα*, Αθήνα, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1997

-Κόκκοτας Π., *Ο ρόλος της παιδείας στην οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδος*, Εκδ. Σ. Τούντα, Αθήνα 1978.

-Κολτσίδας Α., *Ιδεολογική συγκρότηση και εκπαιδευτική οργάνωση των Ελληνόβλαχων στο βαλκανικό χώρο (1850-1913). Η εθνική και κοινωνική διάσταση*, Θεσσαλονίκη, Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη Α.Ε, 1994.

-Κοντομήτρος Γ., *Η γερμανική Μεταρρυθμιστική Παιδαγωγική και οι επιδράσεις της στην ελληνική εκπαίδευση κατά τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα*, Βόλος, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Θεσσαλίας, 2006

-Κοντονή Α., *Τα Νέο Ελληνικό σχολείο και ο πολιτικός ρόλος των παιδαγωγικών συστημάτων*, Αθήνα, Κριτική Α.Ε., 1997.

-Κουκούδης Α., *Μελέτες για τους Βλάχους, τόμος Β΄. Οι Μητροπόλεις και η Διασπορά των Βλάχων, εκδόσεις Ζήτρος, Θεσσαλονίκη 2010.*

-Κρεμμυδάς Β., *Η Μεγάλη Ιδέα – Μεταμορφώσεις ενός εθνικού ιδεολογήματος, Αθήνα, Τυπωθήτω, 2010.*

-Κρεμμυδάς Β., *Νεότερη Ιστορία – Ελληνική και Ευρωπαϊκή, Αθήνα, Γνώση, 1973*
Κρητικός Γ., *Έθνος και χώρος: Προσεγγίσεις στην ιστορική γεωγραφία της σύγχρονης Ευρώπης, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2008.*

-Κριαράς Ε., *Η γλώσσα μας. Παρελθόν και παρόν, Θεσσαλονίκη, 1992.*

-Κριαράς Ε., *Ψυχάρης: ιδέες, ο άνθρωπος, Αθήνα, Εστία, 1981.*

-Κυπριανός Π., *Παιδί, Οικογένεια, Κοινωνία. Ιστορία της Προσχολικής Αγωγής από τις απαρχές έως τις μέρες μας εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα, 2007.*

-Κυπριανός Π., *Συγκριτική ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης, Αθήνα, Βιβλιόραμα, 2004.*

-Κυριαζή Ν., *Η κοινωνιολογική έρευνα. Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1999.*

-Κυριόπουλος Γ., «Οι πολιτικές υγείας και ασφάλισης στην Ελλάδα υπό το πρίσμα των διεθνών εξελίξεων στην περίοδο του Μεσοπολέμου», στο *Δημόσια Υγεία και Κοινωνική Πολιτική: ο Ελευθέριος Βενιζέλος και η εποχή του*, Πρακτικά Συνεδρίου, Παπαζήση, Αθήνα 2008.

-Κωστής Κ., «Αγροτική μεταρρύθμιση και οικονομική ανάπτυξη», στο *Βενιζελισμός και αστικός εκσυγχρονισμός*, (επιμ. Γ. Μαυρογορδάτος – Χ. Χατζηιωσήφ), Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 1992.

-Κωστής Κ., «Η ελληνική οικονομία στα χρόνια της κρίσης:1929-1932», στο *Ελευθέριος Βενιζέλος, Κοινωνία- Οικονομία- Πολιτική στην εποχή του*, Θ. Βερέμης – Γ. Γουλιμή (επιμ.), Αθήνα, Γνώση, 1989.

-Κωστής Κ., *Αγροτική Οικονομία και Γεωργική Τράπεζα. Όψεις της ελληνικής οικονομίας στο Μεσοπόλεμο (1919-1928)*, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 1987

- Κωτσίκης Β., *Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης*, Εκδ. Έλλην, Αθήνα, 1993.
- Λαζαρίδης Κ., *Συμβολή στην Ιστορία του Ζαγορίου*, Γιάννενα, Το Ζαγόρι μας, 1982.
- Λαμπρίδης Ι., *Ζαγοριακά, (οις προσετέθησαν και τινά περί Ηπείρου)*, Μέρος Α΄, εν Αθήναις 1870.
- Λαμπρίδης Ι., *Ηπειρωτικά Ιστορικά Μελετήματα, τεύχ. Η΄, Ζαγοριακά Α΄*, εν Αθήναις 1889, εκδ. Ε.Η.Μ., Ιωάννινα 1971
- Λαμπίρη- Δημάκη, Ι., *Κοινωνιολογία και Ιστορία, Παπαζήση, Αθήνα 1989*
- Λεβεντάκης Χ. Δ., *Πολιτικές για τη σχολική υγιεινή στην ελληνική εκπαίδευση (1911-1949): μια ιστορικο- συγκριτική προσέγγιση*, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής εκπαίδευσης - Πανεπιστήμιο Πατρών, Πάτρα 2009, διδακτορική διατριβή.
- Λεοντσίνης Γ. Ν., – Μ. Ρεπούση, *Η τοπική ιστορία ως πεδίο σπουδής στο πλαίσιο της σχολικής παιδείας*, Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων – Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, εκδ. Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων, Αθήνα 2001.
- Λεοντσίνης Γ. Ν., *Θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα διδακτικής της ιστορίας και του περιβάλλοντος*, εκδ. «Ινστιτούτο του Βιβλίου – Α. Καρδαμίτσα», Αθήνα 2003.
- Λέφας Χρ., *Ιστορία της εκπαιδεύσεως*, Εν Αθήναις, Ο.Ε.Σ.Β., 1942.
- Λυκιαρδοπούλου – Κοντάρια Στ., *Ο θεσμός της προσχολικής αγωγής στην Ελλάδα (1830 – 2005)*, Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη α.ε., Θεσσαλονίκη 2006.
- Μαραγκουδάκη, Ε. *Εκπαίδευση και Διάκριση των Φύλων*, Οδυσσέας, Αθήνα, 2005 (1993).
- MazowerMark., *Η Ελλάδα και η οικονομική κρίση του Μεσοπολέμου*, μτφρ.: Σπ. --- Μαρκέτος, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2002. Γράμματα, Αθήνα, 2003.
- Mark Mazower, *Greece and the inter- war economic crisis*, Οξφόρδη, 1991.
- Mason Jen., *Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας*, (επιμ. Νότα Κυριαζή), Ελληνικά
- Μαυρογορδάτος Γ.Θ,- Χατζηιωσήφ Χρ., (επιμ) Βενιζελισμός και αστικός εκσυγχρονισμός,, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, Β΄ έκδοση, Αθήνα 1988 (1992)

-Μέγας Α., *Ιστορία του γλωσσικού ζητήματος*, 2 τόμοι, Αθήνα, Δωδώνη, (1925-1927) 1997.

-Μηλιός Γ., *Ο ελληνικός κοινωνικός σχηματισμός: από τον επεκτατισμό στην καπιταλιστική ανάπτυξη*, Αθήνα, Κριτική, 2000.

-Μιχαηλάρη- Παλαιολόγου Όλ., *Οι παιδικοί πληθυσμοί και η ένταξή τους στο σύστημα των εθνικών διεκδικήσεων (τέλη 19^{ου} – αρχές 20ού αιώνα): η περίπτωση του Νηπιακού Επιμελητηρίου Μελά*, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, 2005, διδακτορική διατριβή.

-Mialaret G., *Εισαγωγή στις Επιστήμες της Αγωγής*, (μετ. Γ. Ζακόπουλου), Τυπωθήτω- Δαρδάνος, Αθήνα 1999.

-Μπουρντιέ Π., *Κείμενα κοινωνιολογίας*, (επιμ. Νίκος Παναγιωτόπουλος), Στάχυ, σειρά Κοινωνικές Επιστήμες 17, Αθήνα 1999, σ.131-139.

-Μουζέλης Ν., «Οικονομία και κράτος στην εποχή του Βενιζέλου», στο Θ. Βερέμης – Ο. Δημητρακόπουλος (επιμ.), *Μελετήματα γύρω από το Βενιζέλο και την εποχή του Φιλιππότση*, Αθήνα, 1980.

-Μπαμπινιώτης Γ., (επιμ.) *Το γλωσσικό ζήτημα – Σύγχρονες προσεγγίσεις*, [Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων](#), 2011

-Μπονίδης Κ. Θ., *Προδιαγραφές της εκπαιδευτικής διαδικασίας: Θεωρία και πράξη*, Θεσσαλονίκη, Γράφημα, 2010

-Μπονίδης Κ., Χαντολίδου Ε., «Έρευνα σχολικών εγχειριδίων: Από την ποσοτική ανάλυση περιεχομένου σε ποιοτικές μεθόδους ανάλυσης. Το παράδειγμα της Ελλάδας», στο Μ. Βάμβουκας και Α. Χουρδάκης (επιμ.), *Παιδαγωγική επιστήμη στην Ελλάδα και στην Ευρώπη: Τάσεις και Προοπτικές*. Πρακτικά του Ζ' Συνεδρίου της ΠΕΕ, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 1995

-Μπουζάκης Σ., «Όψεις της Ιστοριογραφίας Νεοελληνικής Εκπαίδευσης», στο Σ. Μπουζάκης (επιμ.), *Επίκαιρα θέματα Ιστορίας Εκπαίδευσης*, Gutenberg, Αθήνα, 2002

-Μπουζάκης Σ., *Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα, Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Γενική και Τεχνικοεπαγγελματική Εκπαίδευση*, τόμ. Α':

Μεταρρυθμιστικές προσπάθειες: 19^{ος} αιώνας, 1913- 1929, Gutenberg, Αθήνα, (1994)2002

-Μπουζάκης Σ., *Νεοελληνική Εκπαίδευση (1821-1985)*, Gutenberg, Αθήνα, (1987)2006

-Νικολαΐδου Ελ. Ι., «Σχολεία και δάσκαλοι της μητροπολιτικής Επαρχίας Ιωαννίνων (στα τέλη του 19^{ου} και τις αρχές του 20^{ου} αι.)», *Ηπειρωτικό Ημερολόγιο*, Ε.Η.Μ., τόμος Γ', Ιωάννινα 1981.

-Νικολαΐδου Ελ., *Η ρουμανική προπαγάνδα στο βιλαέτι Ιωαννίνων και στα βλαχόφωνα χωριά της Πίνδου*, τ. Α' (μέσα 19^{ου} – 1900), Ιωάννινα, Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών, 1995.

-Νικολαΐδου Ελ., *Ξένες προπαγάνδες και εθνική αλβανική κίνηση στις μητροπολιτικές επαρχίες Δυρραχίου και Βελεγράδων κατά τα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ου αι.* Ίδρυμα Μελετών Ιονίου και Αδριατικού Χώρου, Ιωάννινα, 1978.

-Νιτσιάκος Β., «Η ημι-νομαδική κτηνοτροφική κοινότητα στην Ήπειρο: σχέσεις παραγωγής και κοινωνική συγκρότηση», *Ήπειρος, Κοινωνία-Οικονομία 15^{ος}-20^{ός} αιώνας*, εκδ. Δήμου Ιωαννιτών Γιάννινα.

-Νούτσος Χ., *Ιστορία της εκπαίδευσης και ιδεολογία. Όψεις του Μεσοπολέμου*, Αθήνα, Ο Πολίτης, 1990.

-Νούτσος Μπ., *Διδακτικοί στόχοι και αναλυτικό και αναλυτικό πρόγραμμα*, εκδ. Δωδώνη, Αθήνα, 1983.

-Νούτσος Χ., *Προτείνω την απόλυσιν. Η ιδεολογία της καθηγητικής ευθύνης το 19ο αιώνα στην Ελλάδα*, Εργαστήριο Ιστορίας Νεοελληνικής Εκπαίδευσης (αριθ. 2), εκδ. Βιβλιόραμα, Αθήνα 2004.

-Ντούτσης Δ. Β., «Θεσμικές παρεμβάσεις για τη γλωσσική κατάρτιση των νηπίων στα ξενόφωνα νηπιαγωγεία της Ηπείρου κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου (1918-1940): οι πρακτικές των επιθεωρητών», στα *Πρακτικά του 6^{ου} Επιστημονικού Συνεδρίου Ιστορίας Εκπαίδευσης με διεθνή συμμετοχή* με θέμα: «Ελληνική γλώσσα και Εκπαίδευση», Πάτρα 2011. Διαθέσιμο στον ιστότοπο: www.eriande.elemedu.upatras.gr, σ. (399-410)401 (ανάκτηση στις 25-1-2015).

-Ντούτσας Δ. Β., «Όψεις της σχολικής υγιεινής στα σχολεία της εκπαιδευτικής περιφέρειας Ζαγορίου (1917-1927)», *Ηπειρωτικό Ημερολόγιο*, Ιωάννινα Ε.Η.Μ., 2012, σ. 95-128.

-Ντούτσας Δ. Β., *Εκπαιδευτική πολιτική και πράξη για την προστασία της υγείας των μαθητών μέσα από τις Εκθέσεις Επιθεωρητών : η περίπτωση της περιοχής Ζαγορίου την εποχή του Μεσοπολέμου*, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Επιστημών Αγωγής - Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Ιωάννινα 2011, αδημοσίευτη μεταδιδακτορική έρευνα.

-Παλάσκας Σ. Γ., *Η συγκρότηση του ελληνικού έθνους και η εκπαίδευση: έρευνα στα σχολικά βιβλία Γεωγραφίας του ελληνικού κράτους (1834-1922)*, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Φιλοσοφική Σχολή – Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, Τομέας Παιδαγωγικής, 2012, διδακτορική διατριβή.

-Πανταζής Χρ., *Λαϊκή παιδεία και οικονομική ανάπτυξη: η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1929*, Ιωάννινα, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - Σχολή Επιστημών Αγωγής, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Ιωάννινα, 2010, διδακτορική διατριβή.

-Πανταζής Σ., *Η Παιδαγωγική και το παιχνίδι-αντικείμενο στο χώρο του νηπιαγωγείου: ερευνητική προσέγγιση*", Gutenberg, Αθήνα 1997.

-Πανταζής Σ., *"Η Παιδαγωγική εργασία του Νηπιαγωγείου - Μια προσέγγιση μέσα από την πράξη"*, Gutenberg, Αθήνα 2002.

-Παπαβασιλείου - Πυργιωτάκη Χρ., *Από τον επιθεωρητή στο σχολικό σύμβουλο: ιστορικό- κοινωνική αναδρομή και η σημερινή πραγματικότητα*, Πανεπιστήμιο Αιγαίου – Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών- Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, Ρόδος, 2008, διδακτορική διατριβή.

-Παπαγεωργίου Γ., *Οικονομικοί και κοινωνικοί μηχανισμοί στον ορεινό χώρο, Ζαγόρι (μέσα 18^{ου}- αρχές 20ού αιώνα)*, Ιωάννινα 1995.

-Παπαθανασίου Μ., *Μεγαλώνοντας στον ορεινό χώρο. Παιδιά και παιδική ηλικία στο Κροκύλειο Δωρίδας τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα*, Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς, Αθήνα 2003.

-Παπαϊωάννου Απ. Γ., «Το Νηπιαγωγείο κατά τον κανονισμό του Διδασκαλείου (1874) του Ηπειρωτικού Φιλεκπαιδευτικού Συλλόγου Κωνσταντινουπόλεως», *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, Τόμος Α' (1997), Ιωάννινα 1996.

-Παπαϊωάννου Απ. Γ., «Το Ιστορικό Αρχείο της Χριστιανικής Δημογεροντίας Λασιθίου (1869-1898)» στο Εργαστήριο Ιστορίας Νεότερης Ελλάδας και Νεοελληνικού Πολιτισμού – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων Σχολή Επιστημών Αγωγής, *Το Ιστορικό Αρχείο της Χριστιανικής Δημογεροντίας Λασιθίου (1869-1898)*, Νεάπολη Κρήτης – Ιωάννινα 2005.

-Παπαϊωάννου Γ. Απ. «Απλές εκπαιδευτικές εφαρμογές νέων τεχνολογιών για την ανάδειξη του τοπικού πολιτισμού» *Πρακτικά Συνεδρίου, Τρίκαλα, 23-25 Νοεμβρίου 2006*, Τρίκαλα 2009, *Τοπικός Πολιτισμός και Εκπαίδευση, Πρακτικά Συνεδρίου, Τρίκαλα, 23-25 Νοεμβρίου 2006*, Τρίκαλα 2009, σ. 203 - 209.

-Παπακωνσταντίνου Παν. – Ανδρέου Απ., *Τα Διδασκαλεία και η ανάπτυξη της παιδαγωγικής σκέψης 1875-1914*, Αθήνα, Οδυσσέας, 1992

-Παπαμαύρος Μ., *Ειδική Διδακτική του Σχολείου Εργασίας*, Αθήναι, 1933

-Παπαμαύρος Μ., Σύστημα Νέας Παιδαγωγικής, χ.χ

-Πασιαρδής Π., *Εκπαιδευτική ηγεσία. Από την περίοδο της ευμενούς αδιαφορίας στη σύγχρονη εποχή*, εκδόσεις Μεταίχμιο, Αθήνα 2004

-Πετμεζάς Σ., «Αγροτική Οικονομία», στο Χ. Χατζηιωσήφ (επιμ.), *Ιστορία της Ελλάδας του 20ού αι., 1922-1940. Ο Μεσοπόλεμος* (τ. Β1) Βιβλιόραμα, Αθήνα, 2002.

-*Πρακτικά Συμποσίου (Αθήνα, 21-22 Νοεμβρίου 2008)*, Ελευθέριος Βενιζέλος και πολιτιστική πολιτική: Μουσείο Μπενάκη - Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών "Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος", Αθήνα-Χανιά 2012

-*Πρακτικά Συνεδρίου, Δημόσια Υγεία και Κοινωνική Πολιτική: ο Ελευθέριος Βενιζέλος και η εποχή του*, Γ. Νικολαΐδης, Σ. Σακελλαρόπουλος, «Η κοινωνική πολιτική στην Ελλάδα τον Μεσοπόλεμο: γεγονότα, συγκρούσεις και εννοιολογικοί μετασχηματισμοί», Παπαζήση, Αθήνα 2008

- Πυργιωτάκης Ι., *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 1999

- Πυργιωτάκης Ι.Ε., *Η Οδύσσεια του διδασκαλικού επαγγέλματος*, Εκδοτικός Οίκος Α/φών Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 1992.

-Ράπτης Π., *Οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις του μεσοπολέμου στην Ελλάδα*, Διδακτορική διατριβή, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών – Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σπουδών, Αθήνα, 1997.

-Reble ΑΙ., *Ιστορία της Παιδαγωγικής*, μετάφραση Θ. Χατζηστεφανίδης, Σ. Χατζηστεφανίδη- Πολυζώη, Εκδόσεις Παπαδήμα, Αθήνα 1990

-Ρογάρη Γ., *Γλώσσα, πολιτική και παιδεία στο Δελτίο του Εκπαιδευτικού Ομίλου (1911-1924)*, Ιωάννινα 2010, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων – Σχολή Επιστημών Αγωγής- Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, διδακτορική διατριβή.

-RomanoRug., *Πού οδεύει η Ιστορία, Αναζητήσεις της σύγχρονης ιστοριογραφίας*, (μτφ. Χρ. Κουλούρη, Αλ. Κράους, Π.Μιχαηλάρης, Μ. Τραπεζανλίδου, Ευθ. Φαλίδου), ΕΜΝΕ- Μνήμων, Αθήνα, 1988.

-Σαϊτής Χ., *Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης, Θεωρία και πράξη*, Αθήνα 1992

-Σαϊτής Χ., *Ο Διευθυντής στο Δημόσιο Σχολείο*, ΥΠΕΠΘ, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Αθήνα, 2008.

-Σβορώνος Ν. Γ., *Επισκόπηση της Νεοελληνικής ιστορίας*, Θεμέλιο, Αθήνα, (1975), 1985.

-Σκουλάτου Β., Δημακόπουλου Ν., Κόνδη Ν., *Ιστορία νεότερη και σύγχρονη*, τευχ. Β΄, Αθήνα Ο.Ε.Δ.Β., 2002

-Σταυρίδη– Πατρικίου Ρ., « Η ένταξη των σοσιαλιστών διανοουμένων στο κίνημα του βενιζελισμού» στον τόμο *Βενιζελισμός και αστικός εκσυγχρονισμός*, επιμ.Γ. Μαυρογορδάτου, Χρ. Χατζηιωσήφ, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 1992.

-Σταυρίδη – Πατρικίου Ρ., *Γλώσσα, Εκπαίδευση και Πολιτική*, Αθήνα, Ολκός, 1999.

-Σταυρίδη - Πατρικίου Ρ., *Οι φόβοι ενός αιώνα*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2008.

-Σταυρόπουλος Θ., *Ιστορική ανάλυση του Αγροτικού Ζητήματος στην Ελλάδα. Από Φραγκοκρατία μέχρι σήμερα (1267-1980)*, τόμος Β΄, (1828-1909), Εκδόσεις Νέα Σύνορα- Λιβάνης, Αθήνα 1979.

-Τερζής Ν. Π., *Μελέτη της Εκπαίδευσης του Νεοελληνισμού: Πριν από το κράτος- Έξω από το κράτος- Στο κράτος*, Θεσσαλονίκη, Αφοί Κυριακίδη, 2010.

-Τζερμιάς Ν., *Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και η πολυτάραχη εποχή του – Διαλογοισμοί με πυξίδα την νηφαλιότητα*, Αθήνα, Ι. Σιδέρη, Αθήνα, 2014.

-Τζόκας Σπ., *Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και το εγχείρημα του αστικού εκσυγχρονισμού 1928-1932: η οικοδόμηση του αστικού κράτους*, Αθήνα, Θεμέλιο, [2002](#).

-Τραγάκης Ε., *Οικονομική ιστορία του ελληνισμού*, Αθήνα, Εταιρεία Αρχαικών Μελετών και Εκδόσεων, 2001.

-Τσαούσης Δ.Γ. (επιμ.), *Όψεις της ελληνικής κοινωνίας του 19ου αιώνα*, Σειρά Ελληνική Κοινωνία 2, Εκδ. Βιβλιοπωλείο της Εστίας (δεύτερη έκδοση), Αθήνα 1998.

-Τσουκαλάς Κ., *Εξάρτηση και Αναπαραγωγή- Ο κοινωνικός ρόλος των εκπαιδευτικών μηχανισμών στην Ελλάδα (1830-1922)*, Αθήνα, Θεμέλιο - Ιστορική Βιβλιοθήκη, 1982

-Τσούπη Μ., *Η σχολική εμπειρία στη βιωματική μάθηση της τοπικής ιστορίας Πρακτικά Συνεδρίου, Τρίκαλα, 23-25 Νοεμβρίου 2006*, Τρίκαλα 2009, *Τοπικός Πολιτισμός και Εκπαίδευση, Πρακτικά Συνεδρίου, Τρίκαλα, 23-25 Νοεμβρίου 2006*, Τρίκαλα 2009.

-Wace Alan J. B. –Thompson Maurice S., *Οι Νομάδες των Βαλκανίων, Περιγραφή της ζωής και των εθίμων των Βλάχων της Βόρειας Πίνδου*, (μτφρ. Π. Καραγιώργος, Εισαγωγή: Ν. Κατσάνης,, Φιλολογική επιμέλεια: Θ. Νημάς), Θεσσαλονίκη, Αφοί Κυριακίδη, 2009.

-Φίλος Στ., *Το χρονικό ενός θεσμού, Η διοίκηση και η εποπτεία της εκπαίδευσης κατά την τελευταία 150/ετία, 1832-1982*, Βιβλία για όλους, Αθήνα 1984.

-Φραγκουδάκη Άν, *Τα αναγνωστικά βιβλία του δημοτικού σχολείου. Ιδεολογικός πειθαναγκασμός και παιδαγωγική βία*, Αθήνα, Θεμέλιο, 1979,2004⁹

-Φραγκουδάκη Άν., *Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και φιλελεύθεροι διανοούμενοι. Άγονοι αγώνες και ιδεολογικά αδιέξοδα στο μεσοπόλεμο*, Αθήνα, Κέδρος, 1977

-Φραγκουδάκη Αν., *Η Γλώσσα και το Έθνος 1880-1980: Εκατό χρόνια αγώνες για την αυθεντική ελληνική γλώσσα*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 2001

-Χαραλάμπους Δ., *Ο Εκπαιδευτικός Όμιλος: η ίδρυση, η δράση του για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και η διάσπασή του*, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, 1987.

-Χατζηιωσήφ Χ., *Η γηραιά σελήνη – η βιομηχανία στην ελληνική οικονομία (1830-1940)*, Θεμέλιο - Ιστορική βιβλιοθήκη, Αθήνα, 1993

-Χατζηστεφανίδης Θ., *Ιστορία της νεοελληνικής εκπαίδευσης (1821 – 1986)*, Παπαδήμα, Αθήνα, 1990²

-Ψαλιδόπουλος Μ., *Η κρίση του 1929 και οι Έλληνες οικονομολόγοι: Συμβολή στην ιστορία της οικονομικής σκέψης στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου*, Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος - Ιστορικό Αρχείο, 1989

-Ψαχαρόπουλος Γ., *Οικονομική της Εκπαίδευσης*, Παπαζήση, Αθήνα, 1999

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη μελέτη αυτή μέσα από αρχειακό υλικό της χρονικής περιόδου 1918-1927, σχετικό με την τότε Εκπαιδευτική Περιφέρεια Ζαγορίου Ηπείρου, γίνεται αρχικά στο Α΄ Μέρος μια επισκόπηση των ιστορικών, οικονομικών, κοινωνικών και εκπαιδευτικών δεδομένων της περιόδου αυτής. Το Β΄ Μέρος περιλαμβάνει δύο Κεφάλαια. Στο 1^ο εξετάζεται το θεσμικό πλαίσιο με το οποίο λειτουργούσε το Εποπτικό Συμβούλιο και ο Επιθεωρητής της Εκπαιδευτικής αυτής Περιφέρειας, με βάση τις αποφάσεις τους οι οποίες αφορούσαν την εποπτεία των σχολείων και των εκπαιδευτικών. Στο 2^ο Κεφάλαιο αναπτύσσονται θέματα που αφορούν α) το προσωπικό β) τα διδακτήρια και γ) τη σχολική υγιεινή. Στο Επίμετρο, το οποίο αποτελεί ένα δεύτερο ξεχωριστό τόμο, έχει γίνει δακτυλογραφημένη πιστή αντιγραφή των περιεχομένων του χειρόγραφου πρωτότυπου κειμένου, που αποτέλεσε και τη βάση της έρευνας αυτής.

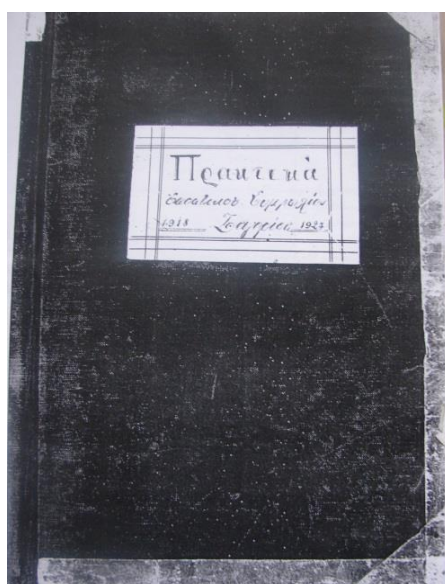
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

Ρέμος Βασίλειος

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ- ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ- ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ
(1918-1927)

ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΠΟΠΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΤΟΜΟΣ Β΄ - ΕΠΙΜΕΤΡΟ

9)

Πράξις 1^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως Ζαγορίου σήμερον τήν 31^{ην} Δεκεμβρίου 1918 ἡμέραν Δευτέραν καί ὥραν 10^{ην} π.μ. Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ εἰρηνοδικοῦντος Γραμματέως Μπάγιας κ. Λεωνίδα Παπαγεωργίου, ὡς Προέδρου, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μπάγιας κ. Ἀπόστολου Τσάντη (τηλεφωνική διαταγή - Ὑπουργ. Παιδείας ὑπ' ἀριθμ. 50588 ἐ.ἔ) καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς πρώτην ἤδη συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπό τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καί ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Εἰσηγητής

Α'

Λαβὼν ὑπ' ὄψιν 1) Τήν ὑπ' ἀριθ. 3, μηνός Μαρτίου 1917, ἔκθεσιν ἐπιθεωρήσεως τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου – Κουρέντων, δι' ἧς ὁ διευθυντής καί ὃς καί μόνος δημοδιδάσκαλος Μπάγιας Ἀπόστολος Τσάντης κρίνεται μεταθετός 2) Τάς ὑπ' ἀριθ. 54 καί 63 ἐ.ἔ ἀποφάσεις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ζαγορίου – Κουρέντων, δι' ὧν τοῦτο ἐνέκρινεν τήν ἐκ Μπάγιας μετάθεσιν τοῦ αὐτοῦ δημοδιδασκάλου Ἀπόστολου Τσάντη 3) Τήν ἀπό 20 λήγοντος μηνός Δεκεμβρίου ἐ.ἔ ἔγγραφον αἴτησιν τοῦ αὐτοῦ δημοδιδασκάλου Ἀποστ. Τσάντη, δι' ἧς οὗτος αἰτεῖται τὸ μὲν, ὅπως δι' οἰκογενειακούς λόγους σπουδαίας φύσεως καί προς περίσῳσιν τῆς κινδυνευούσης ἀτομικῆς του ἀξιοπρέπειας δι' οἰκονομικούς τοιοῦτους μετατεθῆ εἰς σχολεῖον ἄλλης κοινότητος – εἰ δυνατόν τῆς τοῦ Σωποτσελίου – τὸ δὲ ὅπως δεχθῆ τήν ἐκ τῆς θέσεως βοηθοῦ τοῦ γραφείου τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου παραίτησίν του, ὡς μὴ δυναμένου λόγῳ γήρατος καί παθήσεως τῶν ὀφθαλμῶν οὐ μόνον ν' ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐπιπροσθέτου ταύτης ὡς βοηθοῦ ὑπηρεσίας, ἀλλ' οὐδὲ νὰ προσφέρῃ καί τῶν ἐλαχίστων τοιαύτων· 4) Ὅτι τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον Μπάγιας εἶναι μονοτάξιον καί τούτου ἔνεκεν ἢ κατ' ἄλλον τρόπον ἀντικατάστασις τοῦ ἐξασθενημένου καί πάσχοντος βοηθοῦ τοῦ γραφείου εἶναι ἀδύνατος, εἰ μὴ μόνον διὰ μεταθέσεως καί 5) Ὅτι ὁ δευτεροβάθμιος Δημοδιδάσκαλος Σωποτσελίου Κωνσταντῖνος Ἡλ. Παπαγεωργίου εἶναι ἀκμαῖος

καί ἰκανός ν' ἀνταποκριθῆ εἰς ἀμφοτέρας τὰς ὑπηρεσίας ταύτας, δηλ. ὡς διευθυντῆς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μπάγιας καί ὡς βοηθός τοῦ γραφείου τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου.

Προτείνει τὴν δι' ἐξαιρετικούς ὑπηρεσιακούς λόγους μετάθεσιν τοῦ δημοδιδασκάλου Ἀπ. Τσάντη ἐκ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μπάγιας εἰς τὸ μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον ἀρρένων Σωποτσελίου, ἀντὶ τοῦ β^{ου} δημοδιδασκάλου Κωνσταντίνου Ἡλ. Παπαγεωργίου μετατιθεμένου ἐκ τοῦ μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων Σωποτσελίου εἰς τὸ ἰσόβαθμον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Μπάγιας, ἵνα ἀνατεθῆ αὐτῷ καί ἡ ὑπηρεσία τοῦ βοηθοῦ τοῦ γραφείου τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν δι' ἐξαιρετικούς ὑπηρεσιακούς λόγους μετάθεσιν τοῦ Ἀπ. Τσάντη γ^{ου} δημοδιδασκάλου ἐκ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μπάγιας εἰς τὸ ἰσόβαθμον Δημοτικὸν Σχολεῖον ἀρρένων Σωποτσελίου, ἀντὶ τοῦ Κωνσταντίνου Ἡλ. Παπαγεωργίου β^{ου} δημοδιδασκάλου μετατιθεμένου ἐκ τοῦ Σχολείου τούτου εἰς τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Μπάγιας **(10)** ὄντος ἰκανοῦ ν' ἀναλάβῃ καί τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ βοηθοῦ τοῦ γραφείου τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου. _

Β'.

Προτείνει τὸν διορισμὸν τοῦ Παύλου Οἰκονόμου ὡς προσωρινοῦ Γ' δημοδιδασκάλου ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μανασῆς, ἅτε ἔχοντος ἀπολυτήριον Γυμνασίου. _

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Παύλου Οἰκονόμου ὡς προσωρινοῦ Γ' δημοδιδασκάλου ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μανασῆς, ἅτε ἔχοντος τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα. _

Γ!

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς προσωρινῆς β^{ου} ὑποδιδασκαλίσεως Λυγκιάδων, τῆς ἀναπληρούσης τὸν στρατευθέντα ὑποδιδάσκαλον Γεώργιον Γούλαν, Βασιλικῆς Κουντουρατζῆ, ἐπειδὴ αὕτη ἐδήλωσεν ἐγγράφως ἀπὸ τῆς 29 Νοεμβρίου ἐ.ἔ. ὅτι ἐγκαταλείπει τὴν ἐν Λυγκιάδες θέσιν της καί ὅτι δὲν θὰ ἐπανέλθῃ πλέον εἰς αὐτήν, ὡς μὴ δυναμένη νὰ παραμένῃ ἐκεῖσε. _

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τῆς Βασιλικῆς Κουντουρατζῆ β^{ου} ὑποδιδασκαλίσεως καί προσωρινῆς ἀναπληρωτρίας τοῦ στρατευθέντος ὑποδιδασκάλου Λυγκιάδων Γεωργίου Γούλα, ὡς ἐγκαταλιπούσης τήν θέσιν της καί δηλωσάσης ἐγγράφως ἀπό 29 Νοεμβρίου ἐ.ἔ. ὅτι δέν θα ἐπανέλθῃ πλέον εἰς αὐτήν. __καί:

Δ!

Εἰσηγεῖται τὰ ἐξῆς: Κατά τὰς ἀρχάς Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. ὁ δημοδιδάσκαλος Σπυρίδων Στεφανίδης ἀπεσπάσθη προσωρινῶς τῆς ἐν Ἄνω Βίτση θέσεώς του εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων τῆς Κουτσοβλαχοφώνου κοινότητος Βωβούσης δι' εἰδικῆς καί ἐπειγούσης διαταγῆς τῆς Σ^{ῆς} Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου, ἣτις ἐκοινοποιήθη αὐτῷ τηλεφωνικῶς διὰ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς τέως ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Ζαγορίου – Κουρέντων. Ὀλίγας ὅμως ἡμέρας μετὰ τήν εἰς Βωβοῦσαν μετάβασιν του διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμόν 2 καί ἀπό 17 Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. ἀναφορᾶς του, παρά τήν ρηθεῖσαν διαταγήν τῆς Σ^{ῆς} Γενικῆς Διοικήσεως ἠπειλήσε τήν ἐγκατάλειψιν τῆς θέσεως Βωβούσης - ἔνθα καί τριτάξιον τῆς Ῥουμανικῆς Προπαγάνδας λειτουργεῖ σχολεῖον – ἂν μὴ ἀνεκαλεῖτο εἰς τήν προτέραν ἐν Βίτση θέσιν του, τήν ἀπειλήν καί ἐπραγματοποίησε μετὰ 20 (εἴκοσι) ὡς ἔγγιστα ἡμέρας. Τέλος μετὰ μῆνα ἀπὸ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς ἐν Βωβούσῃ θέσεώς του ἀνήγγειλε δι' ἀναφορᾶς του τοῦτο εἰς τό Γραφεῖον τῆς Ἐπιθεωρήσεως καί ἐζήτη τήν καί αὖθις εἰς τήν προτέραν ἐν Βίτση θέσιν του ἀνάκλησιν. Ἐπειδή ὅμως ὁ δημοδιδάσκαλος οὗτος παρήκουσε ρητήν διαταγήν τῆς Σ^{ῆς} Γενικῆς Διοικήσεως καί ἐπειδὴ τελείαν ἐπεδείξατο ἀδιαφορίαν, ὅσον ἀφορᾷ τήν σοβαρότητα τῆς εἰς Βωβοῦσαν ἀποσπάσεώς του, ἡ Σ^{ῆς} Γενική Διοίκησις Ἡπείρου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 17064 καί ἀπό 18 λήγοντος μηνός Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ ἐντόνου διαταγῆς της ἐνετείλατο τήν ἐκ τῆς θέ- **(11)** σεώς του ἀπόλυσιν, ὡς μὴ σεβασθέντος τήν ἀπόφασιν αὐτῆς, ὡς ἀδιαφορήσαντος περὶ τῆς ἐθνικῆς σημασίας τῆς εἰς Βωβοῦσαν ἀποστολῆς του καί ὡς ἐγκαταλιπόντος αὐτογνωμόνως καὶ ἐν οὐδέοντι καιρῷ τήν θέσιν του ταύτην. Τούτων δ' ἕνεκα ὁ κ. Εἰσηγητῆς προτείνει τήν ἐκ τῆς θέσεως ἀπόλυσιν τοῦ Δημοδιδασκάλου Βίτσης Σπυρίδωνος Στεφανίδου.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Σπ. Στεφανίδου δημοδιδασκάλου Ἄνω Βίτσης, καθ' ὅτι οὗτος δι' εἰδικῆς διαταγῆς τοῦ κ. Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἡπείρου ἀποσπασθεῖς προσωρινῶς εἰς τήν θέσιν τοῦ μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου

ἀρρένων Βωβούσης, κοινότητος Κουτσοβλαχοφώνου ἐν ἧ καὶ τριτάξιον λειτουργεῖ μεικτὸν σχολεῖον τῆς Ῥουμανικῆς Προπαγάνδας, καὶ μεταβάς ἐκεῖσε ἐγκατέλιπε μετὰ μῆναν, δηλ. τὴν 6^{ην} Νοεμβρίου 1918, τὴν θέσιν του ταύτην, ἔνθα σπουδαία ἐθνικά συμφέροντα ἀπήτουν τὴν παρουσίαν αὐτοῦ.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως, _

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφές)

Πρᾶξις 2^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως Ζαγορίου σήμερον τὴν 30^{ην} Ἰανουαρίου 1919 ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 4^{ην} μ.μ. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ εἰρηνοδικοῦντος Γραμματέως Ζαγορίου κ. Λεωνίδα Παπαγεωργίου, ὡς Προέδρου, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μπάγιας κ. Ἄπ. Τσάντη, καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Ν. Χρ. Παπακώστα, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητὴς ὑποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ κατὰ τὸν λήξαντα μῆναν Ἰανουάριον ἐ.ἔ. περιόδευσε δύο μόνον ἡμέρας πρὸς ἐπιθεώρησιν σχολείων καὶ ὅπερ ἐν λεπτομερείᾳ ἔχει ὡς ἐξῆς.

1) Τῇ 14^ᾳ Ἰανουαρίου ἐπεθεώρησε τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον θηλέων Κουκουλίου καὶ

2) Τῇ 15^ᾳ Ἰανουαρίου ἐπεθεώρησε τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον ἀρρένων Κουκουλίου, μεθ' ὃ ἔνεκεν τοῦ ἐνσκήψαντος ἀσυνήθους χειμῶνος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἔδραν.

Μηδενός ἄλλου ζητήματος εἰσαχθέντος ἐλύθη ἡ συνεδρίασις.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως, _

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

(12)

Πράξις 3^η

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως Ζαγορίου σήμερον τὴν 28^{ην} Φεβρουαρίου 1919 ἡμέραν Πέμπτην καί ὥραν 4 μ.μ. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ εἰρηνοδικοῦντος Γραμματέως Ζαγορίου κ. Λεωνίδα Παπαγεωργίου, ὡς Προέδρου, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μπάγιας κ. Ἄπ. Τσάντη, καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Εἰσηγητῆς

Α΄

Εἰσηγεῖται τὰ ἑξῆς

Τὸ Πάπιγκον ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἠπείρου ὑπήγετο εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν περιφέρειαν Κονίτισης, ἀπεσπάρθη δ' ἐκ ταύτης καὶ περιελήφθη εἰς τὴν ἀρτιοσύστατον ἐκπαιδευτικὴν περιφέρειαν Ζαγορίου τὴν 3^{ην} Ὀκτωβρίου π.ἔ. 1918, ὅτε καὶ ἰδρῦθη αὕτη. Ἐν τῷ διταξίῳ μεικτῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ τῆς ἐν λόγῳ κοινότητος Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας), ὅπερ ἀνήκει εἰς τὰ ἐκ τῶν πόρων τοῦ Ἀναγνωστοπουλείου κληροδοτήματος συντηρούμενα Καλλίνεια ἐκπαιδευτήρια, ὑπηρετεῖ ἀπὸ διετίας περίπου ὁ Ἀ^{ος} Δημοδιδάσκαλος Μιχ. Παπαθανασίου, ὅστις κατ' ἐπανάληψιν ἐλθὼν εἰς φιλονικίας καὶ ἀντεγκλήσεις μετὰ τῶν μελῶν τῆς Ἐφορείας τῶν ἐκπαιδευτηρίων τούτων ἐγένετο αὐτὸς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀφορμὴ ἐκτρόπων σκηνῶν ἐπὶ βλάβῃ τῆς ἐκπαιδεύσεως. Τούτου δ' ἔνεκα τὸ Σ^{ὸν} Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Κονίτισης, εἰς οἷ τὴν δικαιοδοσίαν, ὡς ἄνω εἶπομεν, ὑπήγετο τὸ Πάπιγκον διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 42 π.ἔ. πρακτικοῦ ἀπεφάνθη ὑπὲρ τῆς εἰς Βῆσσανην τῆς αὐτῆς περιφερείας μεταθέσεως τοῦ Μιχ. Παπαθανασίου. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ θέσις αὕτη ἦτο προσωρινή τὸ Σ^{ὸν} Ἐποπτικὸν Συμβούλιον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 672 τῆς 16 Νοεμβρίου π.ἔ. ἀποφάσεώς του ἠκύρωσε τὴν ἐν λόγῳ ἀπόφασιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου Κονίτισης, καθόσον μόνιμος διδάσκαλος δὲν δύναται νὰ μετατεθῆ εἰς θέσιν προσωρινήν, συνάμα δὲ παρεκάλεσε τὸ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{ὸν} Ὑπουργεῖον ὅπως εὐαρεστούμενον συστήσῃ εἰς τὸν ἀρμόδιον ἐπιθεωρητὴν νὰ εἰσαγάγῃ καὶ αὔθις τὸ ζήτημα εἰς τὸ παρ' ἑαυτὸν Ἐποπτικὸν Συμβούλιον καὶ προτείνῃ τὴν μετάθεσιν τοῦ διδασκάλου Μιχ. Παπαθανασίου εἰς ἄλλην μόνιμον θέσιν τῆς ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας αὐτοῦ. Το ζήτημα ὅμως τῆς διαγωγῆς τοῦ ἐν λόγῳ

διδασκάλου ἐγένετο γνωστόν πρὸς τὸ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σὺν Ὑπουργεῖον καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 88 ἀπὸ 11 Ἰουνίου π.ἔ. ἀναφορᾶς τῆς ἐφορείας τῶν Καλλινείων ἐκπαιδευτηρίων, ὅπερ διεβίβασε ταύτην πρὸς τὸν κ. Γεν. Ἐπιθεωρητὴν τῆς 12^ας ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας. Τότε ὁ κ. Γενικός Ἐπιθεωρητὴς μεταβάς εἰς Πάπιγκον ἐνήργησε ἀνακρίσεις· ἐκθέτων δὲ τὴν κατάστασιν, ἧς ἀντίληψιν ἔσχε, πρὸς τὸ Σὺν Ὑπουργεῖον διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 263 τῆς 26^ας Νοεμβρίου 1918 ἐγγράφου του, ἐπιρρίπτει πρὸ παντός τὴν εὐθύνην εἰς τὸν Μιχαὴλ Παπαθανασίου, χαρακτηρίζει αὐτὸν φιλεριν καὶ ὑβριστὴν καὶ ἀποφαίνεται ὅτι οὐ μόνον διωρίσθη παρὰ τὴν διαθήκην τοῦ ἴδρυτοῦ τῶν Σχολείων Παπίγκου, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἡ ἀποκατάστασις τῆς γαλήνης ἐν τοῖς Σχολείοις τούτοις ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς μεταθέ- **(13)** σεως αὐτοῦ. Ἦδη δε ὅτε τὸ Πάπιγκον περιελήφθη εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν περιφέρειαν Ζαγορίου, ὁ κ. Εἰσηγητὴς λαβὼν ὑπ' ὄψει πάντα τὰ ἀνωτέρω προτείνει τὴν μετάθεσιν τοῦ Μιχαὴλ Παπαθανασίου ἐκ τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τῶν Καλλινείων ἐκπαιδευτηρίων Παπίγκου <Μεγάλης Συνοικίας> εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ πλήρους Δημοτικοῦ Σχολείου Ἄνω Ῥαββενίων.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν μετάθεσιν τοῦ Μιχαὴλ Παπαθανασίου πρωτοβαθμίου δημοδιδασκάλου ἐκ τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τῶν Καλλινείων ἐκπαιδευτηρίων Παπίγκου <Μεγάλης Συνοικίας> εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἄνω Ῥαββενίων συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 672 π.ἔ. ἀπόφασιν τοῦ Σὺν Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, ἐπὶ τῷ ὅτι ὁ διδάσκαλος οὗτος περιελθὼν εἰς ἔριδας καὶ ἀντεγκλήσεις μετὰ τῶν μελῶν τῆς Ἐφορίας τῶν ἐκπαιδευτηρίων τούτων κατέστησεν ἀδύνατον τὴν ἐπὶ πλέον ἐν αὐτοῖς ὑπηρεσίαν του καὶ ἐπὶ τῷ ὅτι ἡ ἀποκατάστασις τῆς γαλήνης τῶν Σχολείων τούτων, ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐκεῖθεν μεταθέσεως αὐτοῦ. _

Β!

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τῶν ἐξῆς πέντε προσωρινῶν ἀναπληρωτῶν, ὡς ἐκλιπόντος τοῦ λόγου δι' ὃν διωρίσθησαν καὶ τῆς μισθοδοσίας αὐτῶν διακοπείσης, ἀφ' ἧς ἡμέρας παρέδωκαν τὴν ὑπηρεσίαν εἰς τοὺς ἀποστρατευθέντας μονίμους διδασκάλους τους ἄρτι ἐπανακάμψαντας ἐκ τοῦ μετώπου· ἦτοι 1) τῆς Φωτεινῆς Πάντου, προσωρινῆς β' ὑποδιδασκαλίσεως Καλωτᾶς παραδούσης τὴν ὑπηρεσίαν ἀπὸ τῆς 13^{ης} Φεβρουαρίου ἐ.ἔ, 2) Μαρίας Μαργαρίτου, προσωρινῆς β' ὑποδιδασκαλίσεως Μακρίνου παραδούσης τὴν ὑπηρεσίαν ἀπὸ τῆς 15^{ης} Φεβρουαρίου ἐ.ἔ, 3) Δημητρίου ἱερέως Τζέρμπου προσωρινοῦ γ' ὑποδιδασκάλου Ἀληζώτ –Τσιφλίκ

παραδόντος τήν ὑπηρεσίαν ἀπό τῆς 1^{ης} Φεβρουαρίου ἐ.ξ, 4) Κωνσταντίνου Φαραζέλη, προσωρινοῦ γ' ὑποδιδασκάλου Κλειδωνιαβίστης παραδόντος τήν ὑπηρεσίαν ἀπό τῆς 7^{ης} Φεβρουαρίου ἐ.ξ καί 5) τοῦ Δημητρίου Τσίκα, προσωρινοῦ γ' ὑποδιδασκάλου Μαυροβουνίου παραδόντος τήν ὑπηρεσίαν ἀπό τῆς 1^{ης} Ἰανουαρίου ἐ.ξ ___

(14) Το Ἐποπτικόν Συμβούλιον

Σκεφθέν καί ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης

Ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τῶν ἐξῆς πέντε -5- προσωρινῶν ἀναπληρωτῶν, ἅτε ἐκλιπόντος τοῦ λόγου δι' ὃν διωρίσθησαν καί τῆς μισθοδοσίας αὐτῶν διακοπείσης ἀφ' ἧς ἡμέρας παρέδωκαν τήν ὑπηρεσίαν εἰς τοὺς ἀποστρατευθέντας καί ἄρτι ἐπανακάμψαντας ἐκ τοῦ μετώπου μονίμους διδασκάλους: ἦτοι 1) τῆς Φωτεινῆς Πάντου προσωρινῆς β' ὑποδιδασκαλίσεως Καλωτᾶς παραδούσης τήν ὑπηρεσίαν ἀπό τῆς 13^{ης} Φεβρουαρίου ἐ.ξ, 2) τῆς Μαριάνθης Μαργαρίτου, προσωρινῆς β' ὑποδιδασκαλίσεως Μακρίνου παραδούσης τήν ὑπηρεσίαν ἀπό τῆς 15^{ης} Φεβρουαρίου ἐ.ξ, 3) τοῦ Δημητρίου ἱερέως Τζέρμπου προσωρινοῦ γ' ὑποδιδασκάλου Ἀληζώτ -Τσιφλίκ παραδόντος τήν ὑπηρεσίαν ἀπό τῆς 1^{ης} Φεβρουαρίου ἐ.ξ, 4) τοῦ Κωνσταντίνου Φαραζέλη, προσωρινοῦ γ' ὑποδιδασκάλου Κλειδωνιαβίστης παραδόντος τήν ὑπηρεσίαν ἀπό τῆς 7^{ης} Φεβρουαρίου ἐ.ξ καί 5) τοῦ Δημητρίου Τσίκα, προσωρινοῦ γ' ὑποδιδασκάλου Μαυροβουνίου παραδόντος τήν ὑπηρεσίαν ἀπό τῆς 1^{ης} Ἰανουαρίου ἐ.ξ ___

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π. _

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

(15)

Πράξις 4^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τῆ 29^α Μαρτίου 1919 ἡμέρα Παρασκευῆ καί ὥρα ἐνδεκάτη π.μ. τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας συγκαίμενον ἐκ τοῦ εἰρηνοδικοῦντος Γραμματέως Ζαγορίου κ. Λεωνίδα Παπαγεωργίου ὡς Προέδρου (τοῦ κ. εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κωλυομένου

ένεκεν ύπηρεσίας), τοϋ Διευθυντοϋ τοϋ Δημοτικοϋ Σχολείου Μπάγιας κ. Κ. Παπαγεωργίου καί τοϋ Έπιθεωρητοϋ τών Δημοτικών Σχολείων Ζαγορίου κ. Ν. Χ. Παπακώστα, ώς εισηγητοϋ, συνήλθε τῆ προσκλήσει τοϋ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούση τών ὑπό τοϋ κ. Έπιθεωρητοϋ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καί ἀποφασίσῃ περί τούτων.

Α!

Ὁ κ. Έπιθεωρητής ὑποβάλλει τό ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ κατὰ τόν λήγοντα μῆνα Μάρτιον ἐ.ἔ. περιώδευσε 12 ἡμέρας καί ἐπεθεώρησε ἔνδεκα σχολεῖα καί ὅπερ ἐν λεπτομερεῖα ἔχει ὡς ἐξῆς:

- 1) Τῆ 12^α Μαρτίου ἐπεθεώρησε τό Μονοτάξιον Δημοτικόν Σχολεῖον ἀρρένων Σωποτσελίου.
- 2) Τῆ 13^α Μαρτίου ἐπεθεώρησε τό κοινόν Δημοτικόν Σχολεῖον Κάτω - Βίτσης.
- 3) Τῆ 14^α Μαρτίου ἐπεθεώρησε τό Μονοτάξιον μεικτόν Δημοτικόν Σχολεῖον Μονοδενδρίου.
- 4) Τῆ 15^α Μαρτίου ἐπεθεώρησε τό Μονοτάξιον Δημοτικόν Σχολεῖον ἀρρένων Ἄνω Σουδενῶν καί τό Μονοτάξιον Δημοτικόν Σχολεῖον θηλέων Σουδενῶν.
- 5) Τῆ 16^α Μαρτίου ἐπεθεώρησε τό Διτάξιον μεικτόν Δημοτικόν Σχολεῖον Κάτω Σουδενῶν.
- 6) Τῆ 17^α Μαρτίου ἡμέρα Κυριακῆ ἔνεκεν κακοκαιρίας παρέμεινεν ἐν Κάτω Σουδενοῖς.
- 7) Τῆ 18^α Μαρτίου ἐπεθεώρησε τό Μονοτάξιον Δημοτικόν Σχολεῖον θηλέων Δοβρᾶς.
- 8) Τῆ 19^α Μαρτίου ἐπεθεώρησε τό Μονοτάξιον Δημοτικόν Σχολεῖον ἀρρένων Δοβρᾶς.
- 9) Τῆ 20^α Μαρτίου ἐπανῆλθε εἰς τήν ἔδραν.
- 10) Τῆ 22^α Μαρτίου ἐπεθεώρησε τό Μονοτάξιον Δημοτικόν Σχολεῖον Καπεσόβου καί τό κοινόν Δημοτικόν Σχολεῖον Βραδέτου.
- 11) Τῆ 23^α Μαρτίου ἐπεθεώρησε τό Διτάξιον Δημοτικόν Σχολεῖον Τσεπελόβου καί
- 12) Τῆ 24^α Μαρτίου ἐπανῆλθεν εἰς τήν ἔδραν. _

Β!

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής εἰσηγεῖται τὰ ἑξῆς:

Ἡ Ἀγγελικὴ Καραπάνου τελειόφοιτος τῆς ἐνάτης τάξεως τοῦ κεντρικοῦ Ἐλισσαβετείου Παρθεναγωγείου Ἰωαννίνων, τάξεως ἰσοτίμου πρὸς τὴν Β^α Γυμνασιακὴν, καὶ πτυχιούχος νηπιαγωγὸς τοῦ Διδασκαλείου “Ἐνώσεως τῶν Ἑλληνίδων” ὑπηρετοῦσα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1914 ἐν τῷ Νηπιαγωγείῳ τοῦ Ἑλληνοφώνου χωρίου Μονοδενδρίου, μετὰ τὴν κατάργησιν αὐτοῦ, μετετέθη διὰ πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τῆς τέως ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Ζαγορίου – Κουρέντων καὶ διὰ τῆς ὑπ’ ἀριθ. 32323 π.ἔ. διαταγῆς τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^οῦ Υπουργείου εἰς τὸ κοινὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον τοῦ ἑλληνοφώνου χωρίου Δραγαρίου.

(16) Ἐπειδὴ δὲ διὰ τῆς ῥηθείσης πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου δὲν ἐγένετο διαβάθμισις αὐτῆς καὶ συνεπῶς δὲν ἐκανονίσθη καὶ ὁ μισθὸς τῆς συμφώνως πρὸς τὰ προσόντα, ἅτινα ὡς τελειόφοιτος Β^ας Γυμνασιακῆς τάξεως ἐκέκτητο, ὡς δευτεροβαθμίου ὑποδιδασκαλίσεως, αὕτη ἡγείρεν ἀξιώσεις πληρωμῆς μισθοῦ τῆς ὡς νηπιαγωγοῦ. Ἐπειδὴ ὁμοίως ὁ Νόμος 1067 ἐπιτρέπει τὸν διορισμὸν νηπιαγωγῶν καὶ τὴν παροχὴν μισθοῦ νηπιαγωγοῦ μόνον εἰς σχολεῖα ξеноφώνων συνοικισμῶν καὶ ἐπειδὴ ὁ συνοικισμὸς Δραγαρίου, εἰς τὸ Σχολεῖον τοῦ ὁποίου, ὡς ἄνω εἵπομεν, μετετέθη εἶναι ἑλληνοφώνος, τὸ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^οῦ Υπουργεῖον, εἰς ὃ ἀνεφέρομεν τὸ ζήτημα, διὰ τῆς ὑπ’ ἀριθ. 7681 καὶ ἀπὸ 12 Μαρτίου ἐ.ἔ. διαταγῆς τοῦ ἐνετείλατο, ὅπως εἰσηγηθῶμεν εἰς τὸ παρ’ ἡμῖν Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ἢ τὴν ἀπόλυσίν τῆς ἐκ τῆς θέσεως τῆς νηπιαγωγοῦ καὶ εἶτα τὸν διορισμὸν τῆς εἰς τὸ αὐτὸ κοινὸν Σχολεῖον μὲ τὸν βαθμὸν καὶ τὸν μισθὸν δευτεροβαθμίου ὑποδιδασκαλίσεως, ἂν πρὸς τοῦτο καὶ ἡ ἰδία συγκατανεῦη, ἢ τὴν μετάθεσιν τῆς εἰς ἕτερον κοινὸν Σχολεῖον ξеноφώνου συνοικισμοῦ ἢ Νηπιαγωγεῖον τῆς περιφερείας μας, διότι εἶναι ἀδύνατον πλέον νὰ ἐξακολουθήσῃ παραμένουσα εἰς ἣν κατέχει θέσιν καὶ ἐγείρουσα ἀξιώσεις εἰς ἀπόληψιν μισθοῦ νηπιαγωγοῦ παρὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ Νόμου. Ἦδη ἐπειδὴ αὕτη δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐργαζομένη μὲ ἀποδοχὰς δευτεροβαθμίου ὑποδιδασκαλίσεως καὶ ἐπειδὴ οὐδεμία θέσις κοινοῦ δημοτικοῦ Σχολεῖου ἐν ξеноφώνῳ συνοικισμῷ ἢ Νηπιαγωγείῳ εἶναι κενὴ ἐν τῇ καθ’ ἡμᾶς ἐκπαιδευτικῇ περιφερείᾳ, προτείνει:

1) Τὴν μετάθεσιν τῆς Ἀγγελικῆς Καραπάνου, νηπιαγωγοῦ, ἐκ τοῦ κοινοῦ δημοτικοῦ Σχολεῖου τοῦ ἑλληνοφώνου συνοικισμοῦ Δραγαρίου εἰς τὸ κοινὸν δημοτικὸν Σχολεῖον τοῦ κουτσοβλαχοφώνου συνοικισμοῦ Παληοχωρίου (Λαῖστης) ἀντὶ τοῦ τριτοβαθμίου ὑποδιδασκάλου τοῦ σχολεῖου τούτου

Ἰωάννου Καπράντζου μετατιθεμένου ἀμοιβαίως καί δι' ἐξαιρετικούς ὑπηρεσιακούς λόγους εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτον τοῦ ἑλληνοφώνου χωρίου Δραγαρίου καί:

2) Τὸν κανονισμόν τοῦ μισθοῦ τῆς νηπιαγωγοῦ Ἀγγελικῆς Καραπάνου ὡς δευτεροβαθμίου ὑποδιδασκαλίσσης, ἀφ' ἧς ἡμέρας παρά τὸν νόμον ἐτοποθετήθη ἐν τῷ κοινῷ δημοτικῷ Σχολείῳ τοῦ ἑλληνοφώνου χωρίου Δραγαρίου (23 Αὐγούστου 1918) μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν θὰ δημοσιευθῇ ἡ μετάθεσις αὐτῆς εἰς τὸ κοινόν Δημοτικόν Σχολεῖον τοῦ ξενοφώνου συνοικισμοῦ Παληοχωρίου (Λαϊστῆς)._

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῶν προτάσεων τούτων ἀποφαίνεται ὁμοφώνως._

1) Ἐγκρίνει τὴν καί ὑπὸ τοῦ Σ^{οῦ} Ὑπουργείου ὑποδειχθεῖσαν μετάθεσιν τῆς Ἀγγελικῆς Καραπάνου, νηπιαγωγοῦ, ἐκ τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τοῦ ἑλληνοφώνου συνοικισμοῦ Δραγαρίου [(ὡς παρά τὸν Νόμον) διαγράφονται τέσσαρες λέξεις] εἰς τὸ κοινόν Δημοτικόν Σχολεῖον τοῦ ξενοφώνου συνοικισμοῦ(17) Παληοχωρίου (Λαϊστῆς) ἀντὶ τοῦ τριτοβαθμίου ὑποδιδασκάλου Ἰωάννου Καπράντζου μετατιθέμενου ἀμοιβαίως καί δι' ἐξαιρετικούς ὑπηρεσιακούς λόγους ἐκ τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τοῦ ξενοφώνου συνοικισμοῦ Παληοχωρίου (Λαϊστῆς) εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτον του ἑλληνοφώνου συνοικισμοῦ Δραγαρίου καί:

2) Ἐγκρίνει τὸν κανονισμόν τοῦ μισθοῦ τῆς Ἀγγελικῆς Καραπάνου νηπιαγωγοῦ ὡς δευτεροβαθμίου ὑποδιδασκαλίσσης ἀπὸ τῆς 23^{ης} Αὐγούστου δηλ. ἀφ' ἧς ἡμέρας παρά τὸν Νόμον ἐτοποθετήθη εἰς τὸ κοινόν Δημοτικόν Σχολεῖον τοῦ ἑλληνοφώνου συνοικισμοῦ Δραγαρίου καί μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν θὰ δημοσιευθῇ ἡ μετάθεσις αὐτῆς ἐκ τούτου εἰς τὸ κοινόν Δημοτικόν Σχολεῖον τοῦ ξενοφώνου συνοικισμοῦ Παληοχωρίου (Λαϊστῆς).

Γ!

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου Χαριλάου Στάρα, προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ, τοῦ ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρετοῦντος δημοδιδασκάλου Τσερβαρίου Κωνσταντίνου Γκράτζου, καθότι καί οὗτος ὢν κληρωτός τῆς κλάσεως 1919 ἐστρατεύθη ἀπὸ τῆς 10^{ης} Μαρτίου ἐ.ἔ.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου Χαριλάου Στάρα, προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ, τοῦ ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρετοῦντος δημοδιδασκάλου Τσερβαρίου Κωνσταντίνου Γκράτζου, καθότι καί οὗτος ὢν κληρωτός τῆς κλάσεως 1919 ἐστρατεύθη ἀπό τῆς 10^{ης} Μαρτίου ἐ.ἔ. _ καί:

Δ!

Προτείνει τόν διορισμόν τοῦ Εὐσταθίου Παπαευσταθίου, δευτεροβαθμίου ὑποδιδασκάλου ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρετοῦντος δημοδιδασκάλου Τσερβαρίου Κ. Γκράτζου καί μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν οὗτος θ' ἀπολυθῆ ἔκ τοῦ στρατοῦ. _

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ δευτεροβαθμίου ὑποδιδασκάλου Εὐσταθίου Παπαευσταθίου ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρετοῦντος δημοδιδασκάλου τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Τσερβαρίου Κ. Γκράτζου καί μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν οὗτος θ' ἀπολυθῆ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ. _

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καί ὑπογράφεται νομίμως. _

Ὁ Πρόεδρος

Τά μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

(18)

Πρᾶξις 5^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τήν 4^{ην} τοῦ μηνός Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1919 ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην καί ὥραν 11^{ην} π.μ. τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας συγκείμενον ἔκ τοῦ εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Δημητρίου Σκλαβενίτου, ὡς Προέδρου, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Δημοτικοῦ

Σχολείου Μπάγιας κ. Κ. Ήλ. Παπαγεωργίου, καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Ν. Χ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Α!

Ἐποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιόδου του, καθ' ὃ κατὰ τὰς τρεῖς πρώτας ἡμέρας ἀρξαμένου μηνὸς Ἀπριλίου ἐ.ἔ. περιοδεύσας ἐπεθεώρησε τέσσαρα σχολεῖα καὶ ὅπερ ἐν λεπτομερείᾳ ἔχει ὡς ἑξῆς:

- 1) Τῇ 1^α Ἀπριλίου ἐπεθεώρησε τὸ Μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον ἀρρένων Ζωντήλης καὶ τὸ Μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον θηλέων Ζωντήλης
- 2) Τῇ 2^α Ἀπριλίου ἐπεθεώρησε τὸ Μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Μανασσῆς καὶ τὸ Μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Καλωτᾶς καὶ
- 3) Τῇ 3^α Ἀπριλίου ἐπανήλθε λόγῳ τῶν ἑορτῶν εἰς τὴν ἔδραν.

Β!

Προτείνει τὸν διορισμὸν τοῦ τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου Βασιλείου Ζουρδούμη ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρετοῦντος δημοδιδασκάλου Τσερβαρίου Ἰωάννου Μίσσιου καὶ μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ. _

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου Βασιλείου Ζουρδούμη ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρετοῦντος δημοδιδασκάλου Τσερβαρίου Ἰωάννου Μίσσιου καὶ μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ. _

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

(19)

Πράξις 6^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τήν 30^{ην} Ἰουνίου 1919 ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Κυριακῆν καί ὥραν 5^{ην} μ.μ. τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Δημητρίου Σκλαβενίτου, ὡς προέδρου, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Μπάγιας κ. Κ. Ἡλ. Παπαγεωργίου καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Ν.Χ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων. _

Ἐπειδὴ δὲ οὐδεμία ὑπόθεσις εἰσήχθη πρὸς συζήτησιν ἐλύθη ἡ συνεδρίασις.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πρᾶξις 7^η

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τήν 22^{αν} τοῦ μηνὸς Ἰουλίου 1919 ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν καὶ ὥραν 4^{ην} μ.μ. Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ Γραμματέως τοῦ Εἰρηνοδικείου Ζαγορίου κ. Λεωνίδα Παπαγεωργίου (αναπληροῦντος τὸν διὰ λόγους υπηρεσίας κωλυόμενον Εἰρηνοδίκην Ζαγορίου) ὡς προέδρου, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μπάγιας κ. Κωνστ. Παπαγεωργίου, καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Α!

Ἐποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ κατὰ τὸν λήγοντα μῆνα Ἰούλιον ἐ.ἔ. περιώδευσεν 14 ἡμέρας πρὸς ἐπιθεώρησιν 15 σχολείων, ἐνέργειαν ἀνακρίσεων καὶ παροχῶν ὁδηγιῶν πρὸς ἀνέγερσιν τῶν κοινοτικαῖς δαπάναις κατασκευασθησομένων διδακτηρίων καὶ ὅπερ ἐν λεπτομερείᾳ ἔχει ὡς ἐξῆς:

- 1) Τῆς 3^{ης} Ἰουλίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον Λιασκοβετσίου,
- 2) Τῆς 4^{ης} Ἰουλίου τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Σχολεῖον Δόλιανης,
- 3) Τῆς 5^{ης} Ἰουλίου α) τὸ Κοινὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Τσερνεσίου καὶ
β) τὸ μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον Τσερνεσίου,
- (20) 4) Τῆς 6^{ης} Ἰουλίου ἐπεθεώρησε α) τὸ Κοινὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Φλαμπουραρίου καὶ β) τὸ μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον Φλαμπουραρίου,
- 5) Τῆς 7^{ης} Ἰουλίου ἡμέρα Κυριακῆ μετέβη εἰς Γρεβενήτιον,
- 6) Τῆς 8^{ης} Ἰουλίου ἐπεθεώρησε α) τὸ μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον Γρεβενητίου,
β) τὸ μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον ἀρρένων Γρεβενητίου καὶ
γ) τὸ μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον θηλέων Γρεβενητίου,
- 7) Τῆς 9^{ης} Ἰουλίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον ἀρρένων Δρεσθενίου,
- 8) Τῆς 10^{ης} Ἰουλίου μετέβη εἰς Βωβοῦσαν,
- 9) Τῆς 11^{ης} Ἰουλίου ἐπεθεώρησε α) τὸ μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον Βωβούσης καὶ
β) τὸ μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον θηλέων Βωβούσης
- 10) Τῆς 12^{ης} Ἰουλίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον ἀρρένων Βωβούσης
- 11) Τῆς 13^{ης} Ἰουλίου ἐνήργησεν ἀνακρίσεις ἐπὶ τῶν κατὰ τῶν διδασκάλων Βωβούσας ἀποδιδιδμένων κατηγοριῶν καὶ παρέσχεν ὁδηγίαν περὶ τῆς μετασκευῆς καὶ μεγεθύνσεως τοῦ διδακτηρίου ἀρρένων Βωβούσης,
- 12) Τῆς 14^{ης} Ἰουλίου ἐπεθεώρησε α) τὸ διτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον ἀρρένων Λαϊστής καὶ β) τὸ μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον Λαϊστής,
- 13) Τῆς 15^{ης} Ἰουλίου μετέβη εἰς Δοβρίνοβον καὶ παρέσχεν ὁδηγίαν περὶ τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ διδακτηρίου, ἣτις θ' ἀρχίσῃ τὴν 1^{ην} Αὐγούστου ἐ. ἔ.
- 14) Τῆς 16^{ης} Ἰουλίου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν. _

Β!

Είσηγεῖται

α) Τό μονοτάξιον Δημοτικόν Σχολεῖον θηλέων τῆς ἄλλοτε ἀκμαζούσης κοινότητος Κουκουλίου ἀπό τριετίας ἔχει ὡς παρούσας μαθητριάς ὀλιγωτέρας τῆς δεκάδος. Ἐπειδὴ ὅμως ἔνεκεν τῆς ἀραιώσεως τοῦ πληθυσμοῦ κινδυνεῦει νὰ πάθῃ τὸν ἐξ ἀτροφίας θάνατον καὶ τὸ ἕτερον τῶν σχολείων, τὸ μονοτάξιον ἀρρένων, οἱ παρόντες ἐκ τῶν κατοίκων ὡς καὶ ἡ σχολικὴ ἐπιτροπὴ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν σχολείων Κουκουλίου προφορικῶς ἐξέφρασαν τὴν ἐπιθυμίαν των, ὅπως προταθῆ ἡ κατάργησις τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων, ἵνα διὰ τοῦ μικροῦ τούτου ἀριθμοῦ τῶν μαθητριῶν ἐνίσχυθῆ τὸ μονοτάξιον Δημοτικόν Σχολεῖον ἀρρένων, καθιστάμενον πλέον μονοτάξιον μεικτόν. Λαβὼν ὅθεν ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸν ἐλάχιστον ἀριθμὸν τῶν φοιτούντων ἐν τῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ θηλέων κορασιῶν, ἀφ' ἕτερου δὲ τὴν ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν τῶν κατοίκων:

Προτείνει τὴν κατάργησιν τοῦ μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων Κουκουλίου δι' ἔλλειψιν ἀριθμοῦ μαθητριῶν καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἀτροφοῦντος μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων Κουκουλίου, τοῦθ' ὅπερ θέλει ἀποβῆ καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

Ἐγκρίνει τὴν κατάργησιν τοῦ μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων

(21) Κουκουλίου δι' ἔλλειψιν ἱκανοῦ ἀριθμοῦ μαθητριῶν καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων τῆς αὐτῆς κοινότητος. _

β) Ἡ Βωβοῦσα εἶναι κουτσοβλαχόφωνος Κοινότης, ἐν ἣ πλήν τῶν ἡμετέρων σχολείων (μονοταξίων Δημοτικῶν Σχολείων ἀμφοτέρων τῶν φύλων καὶ Νηπιαγωγείου) λειτουργεῖ καὶ διτάξιον μεικτόν Δημοτικόν Σχολεῖον τῆς Ῥωμανικῆς προπαγάνδας. Ἐν τῷ Νηπιαγωγείῳ τῆς κοινότητος ταύτης ἡ ὑπηρετοῦσα ἀπὸ ἐννεατίας νηπιαγωγὸς Μαρία Βόντα δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνταποκριθῆ πρὸς τὴν ἐκεῖσε ὑψηλὴν ἀποστολὴν τῆς· τούναντίον, οὔσα μᾶλλον θορυβοποιός, διὰ τῆς ἐν τῇ κοινότητι διαγωγῆς τῆς συνετέλεσεν ἴσως, ὥστε νὰ ἐπαυξηθῆ ἡ μεταξύ τῶν ἐλληνιζόντων καὶ Ῥουμανιζόντων κατοίκων διάστασις. Ἐπισκεφθεὶς πρὸ δεκαήμερου μόλις τὴν Βωβοῦσαν, ἐνεργήσας ἀνακρίσεις διὰ τὰς κατὰ τῆς νηπιαγωγοῦ ἀποδιδόμενας κατηγορίας καὶ ἀκούσας τὰς περὶ ἀντικαταστάσεως αὐτῆς παρακλήσεις τῶν κατοίκων, ἐν οἷς καὶ τοῦ εἰδικοῦ Παρέδρου καὶ τῆς σχολικῆς ἐπιτροπῆς, ἀντελήφθη, ὅτι, ἡ περαιτέρω αὐτόθι διαμονὴ τῆς νηπιαγωγοῦ ταύτης οὐδαμῶς συμφέρει ἀπὸ

τῆς ἐκπαιδευτικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀπόψεως καὶ ὅτι αὕτη δέον ν' ἀντικατασθῆ δι' ἄλλης ἐργαζομένης ἀθορύβως, ἱκανῆς καὶ μείζονα ἐπίγνωσιν ἐχούσης τῆς ἀποστολῆς της. Λαβὼν ὅθεν ὑπ' ὄψιν 1) ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω 2) τὴν ἀπὸ 14 Ἰουλίου ἐ.ἔ. αἴτησιν περὶ μεταθέσεως τῆς ἐν λόγῳ νηπιαγωγοῦ Μαρίας Βόντα 3) ὅτι ἐκ τῶν ἐπτὰ νηπιαγωγῶν, αἵτινες ὑπηρετοῦσαι ἐν τῇ περιφερείᾳ Ζαγορίου μόνον ἢ νηπιαγωγός Φλαμπουραρίου Οὐρανία Τζαμίχα διὰ τὴν χαρακτῆρα καὶ τὴν φιλοπονίαν θὰ δυνηθῆ νὰ ὑπηρετήσῃ εὐδοκίμως ἐν Βωβούσῃ καὶ 4) ὅτι ἐν Φλαμπουραρίῳ δὲν ὑπάρχουσιν αἱ αὐταὶ συνθῆκαι, οἷαι εἶναι αἱ ἐν Βωβούσῃ, καθότι καὶ μικροτέρα εἶναι ἢ κοινότης καὶ προπαγάνδαι ξένα δὲν ἐρριζοβόλησαν, ὥστε νὰ καταστρέψωσι τὴν μεταξύ τῶν κατοίκων ἐθνικὴν σύμπνοιαν:

Προτείνει τὴν μετάθεσιν τῆς νηπιαγωγοῦ Μαρίας Βόντα ἐκ τοῦ μονοταξίου Νηπιαγωγείου Βωβούσῃς εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτον Φλαμπουραρίου κατ' αἴτησιν της, ἀντὶ τῆς Οὐρανίας Τζαμίχα μετατιθεμένης ἀμοιβαίως ἐκ τοῦ μονοταξίου Νηπιαγωγείου Φλαμπουραρίου εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτον Βωβούσῃς δι' ἐξαιρετικούς λόγους καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως. _

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

Ἐγκρίνει τὴν μετάθεσιν τῆς νηπιαγωγοῦ Μαρίας Βόντα ἐκ τοῦ μονοταξίου νηπιαγωγείου Βωβούσῃς εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτον Φλαμπουραρίου κατ' αἴτησιν της, ἀντὶ τῆς νηπιαγωγοῦ Οὐρανίας Τζαμίχα μετατιθεμένη ἐκ τοῦ μονοταξίου νηπιαγωγείου Φλαμπουραρίου εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτον Βωβούσῃς δι' ἐξαιρετικούς λόγους καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως.

γ) Ἐν Καλωτᾷ ὑπηρετεῖ ὁ δημοδιδάσκαλος Κ. Κοντοδήμος, ὅστις ἀπὸ τῆς πρὸ πενταετίας ἐκεῖ τοποθετήσεώς του δὲν ἔπαυσε ν' ἀσθενῆ κατὰ διαλείμματα πολλάκις τοῦ ἔτους καὶ κατὰ τοῦ χρόνου τῆς σχολικῆς ἐργασίας· (22) τοῦτο ἐγένετο καὶ ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως γνωστὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Λαβὼν ὅθεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπὸ 18 Ἰουλίου ἐ.ἔ. αἴτησιν αὐτοῦ, δι' ἧς αἰτεῖται τὴν ἐκ τοῦ μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου Καλωτᾶς μετάθεσιν του εἰς τὴν πρὸ ἐννεαμήνου κενὴν θέσιν τοῦ ἰσοβάθμου τοιοῦτου Ἄνω-Βίτσης, χωρίου τοῦ ὁποίου τὸ κλίμα ἐνδείκνυται ὡς κατάλληλον πρὸς βελτίωσιν τῆς ὑγείας τοῦ διδασκάλου: _

Προτείνει τὴν μετάθεσιν τοῦ τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου Κ. Κοντοδήμου ἐκ τοῦ μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου Καλωτᾶς εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ ἰσοβάθμου τοιοῦτου Ἄνω-Βίτσης κατ' αἴτησιν του καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Τό έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τής προτάσεως ταύτης άποφαιίνεται όμοφώνως. _

Έγκρίνει τήν μετάθεσιν τοῦ τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου Κ. Κοντοδήμου έκ τοῦ μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου Καλωτᾶς εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ ίσοβάθμου τοιούτου Ἄνω Βίτσης κατ' αίτησίν του καί πρὸς τό συμφέρον τής έκπαιδεύσεως.

δ) Προτείνει τήν απόλυσιν τής νηπιαγωγοῦ Λαϊστικής Φωτεινῆς Κατζούλη ὡς άποδειχθείσης τόν διορισμόν της έν τῷ νηπιотροφείῳ Σιδηροκάστρου, ὡς τοῦτο έμφαίνεται έκ τής ὑπ' άριθ. 57 καί από 15 Ἰουλίου έ.έ άναφορᾶς της.

Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τής προτάσεως ταύτης άποφαιίνεται όμοφώνως. _

Έγκρίνει τήν απόλυσιν τής Φωτεινῆς Κατζούλη ὡς άποδειχθείσης άλλην θέσιν.

ε) Λαβών ὑπ' ὄψιν 1) τήν πρό όκταημέρου προφορικῶς διατυπωθεῖσαν παράκλησιν τῶν κατοίκων Παλαιοχωρίου έλθόντων έν σώματι εἰς Λαῖσταν, ἔνθα εἶχε μεταβῆ πρὸς έπιθεώρησιν τῶν Σχολείων, καί αίτησαμένων τόν διορισμόν ἄρρενος διδασκάλου έν τῷ Σχολείῳ τής πατρίδος των, 2) τήν δυσφορίαν μεθ' ἧς ἡ Ἄγγελική Καραπάνου νηπιαγωγός έδέχθη τήν δι' έξαιρετικούς ὑπηρεσιακούς λόγους τοποθέτησιν αὐτῆς έν τῷ κοινῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ Παλαιοχωρίου καί 3) τήν έπιθυμίαν τῶν κατοίκων Λαϊστικής περί τής ταχείας πληρώσεως τής κενωθείσης θέσεως τοῦ νηπιαγωγείου Λαϊστικής:

Προτείνει τήν μετάθεσιν τής νηπιαγωγοῦ Ἄγγελικῆς Καραπάνου έκ τοῦ κοινού Δημοτικοῦ Σχολείου Παλαιοχωρίου εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ νηπιαγωγείου Λαϊστικής πρὸς τό συμφέρον τής έκπαιδεύσεως. _

Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τής προτάσεως ταύτης άποφαιίνεται όμοφώνως. _

Έγκρίνει τήν μετάθεσιν τής νηπιαγωγοῦ Ἄγγελικῆς Καραπάνου έκ τοῦ κοινού Δημοτικοῦ Σχολείου Παλαιοχωρίου εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ νηπιαγωγείου Λαϊστικής πρὸς τό συμφέρον τής έκπαιδεύσεως. _

στ) Τό Τσεπέλοβον εἶναι μία τῶν μεγαλυτέρων καί καλυτέρων κοινοτήτων τοῦ Ζαγορίου· έν αὐτῷ πλήν τοῦ έλληνικοῦ καί τοῦ διταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου ἄρρένων έλειπούργει καί μονοτάξιον τοιούτον θηλέων, έπειδή ὅμως τοῦτο κατά τήν εκπαιδευτικήν άφομοίωσιν, έλλείπει διδασκαλίσσης ἤργει, έθεωρήθη ὡς μή ὑπάρχον καί τούτου ἔνεκεν ἔκτοτε οἱ κάτοικοι (23) δι' έπανειλημμένων άναφορῶν των πρὸς τέ τό Σ^ὐ Ὑπουργεῖον καί πρὸς ἡμᾶς έζήτησαν τήν άνασύστασιν αὐτοῦ ἢ τουλάχιστον αντί νά ὑπηρετοῦσι δυό ἄρρενες διδάσκαλοι έν τῷ διτάξιῳ μεικτῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ τής κοινότητός των νά διορισθῆ εἷς διδάσκαλος καί μία διδασκάλισσα. Έπειδή ὅμως ὁ άριθμός τῶν

μαθητριῶν δὲν εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενον δὲν ἐγένετο ἐπιτευκτὴ ἢ ἐπανίδρυση τοῦ ἐν λόγῳ Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων. Ἦδη λαβὼν ὑπ' ὄψιν 1) τὴν προφορικῶς ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν τῶν κατοίκων, 2) τὴν ἀπὸ 7 Σεπτεμβρίου 1918 πάνδημον αἴτησιν αὐτῶν πρὸς τὸ Σὺν Ὑπουργεῖον, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 38561 παρελθόντος ἔτους ἐπισημειωτικὴν διαταγὴν τοῦ Σοῦ Ὑπουργείου, 4) τὴν ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1918 ἀναφορὰν τοῦ δευτέρου δημοδιδασκάλου τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Τσεπελόβου Δημητρίου Μάου, δι' ἧς αἰτεῖται τὴν εἰς ἄλλην κοινότητα μετάρθωσιν του, ἵνα μὴ ἔρχηται εἰς προστριβὰς μετὰ τῆς Κοινότητος Τσεπελόβου, ἣτις ἐπιμόνως ἀπαιτεῖ τὴν ἀντικατάστασιν του διὰ διδασκαλίσεως καὶ 5) τὰς ἀπὸ 15 Μαρτίου 1919 καὶ ἀπὸ 27 Ἰουνίου 1919 ἀναφορὰς, τοῦ αὐτοῦ δημοδιδασκάλου Δ. Μάου, δι' ὧν αἰτεῖται τὴν εἰς ἄλλο Δημοτικὸν Σχολεῖον τῆς Περιφερείας μετάρθωσιν του:

Προτείνει τὴν μετάρθωσιν τοῦ Δημητρίου Μάου, τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου, ἐκ τοῦ διταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου Τσεπελόβου εἰς τὴν ἤδη κενουμένην θέσιν τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καλωτᾶς κατ' αἴτησιν του καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως._

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως._

Ἐγκρίνει τὴν μετάρθωσιν τοῦ Δημητρίου Μάου, τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου, ἐκ τοῦ διταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου Τσεπελόβου εἰς τὴν ἤδη κενουμένην θέσιν τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καλωτᾶς κατ' αἴτησιν του καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως._

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἢ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως._

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πρᾶξις 8^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τὴν 31^{ην} τοῦ μηνὸς Αὐγούστου 1919 ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον καὶ ὥραν 4^{ην} μ.μ. τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Δημητρίου Σκλαβενίτου, ὡς Προέδρου, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Δημοτικοῦ

Σχολείου Μπάγιας κ. Κ. Ήλ. Παπαγεωργίου καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Ν. Χ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ (24) τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καί ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Προτείνει

Α! Τόν διορισμόν τοῦ τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου Νικολάου Χατζῆ – Βασδέκη εἰς τό Δημοτικόν Σχολεῖον ἀρρένων Βωβούσης, κενῆς οὔσης τῆς θέσεως, ἅτε ἔχοντος τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα καί ἐπὶ ταῖς τοῦ βαθμοῦ του ἀποδοχαῖς.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως, _

Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου Νικολάου Χατζῆ – Βασδέκη εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ πλήρους μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων Βωβούσης, ὡς ἔχοντος τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα καί ἐπὶ ταῖς κεκανονισμέναις τοῦ βαθμοῦ του ἀποδοχαῖς.

Β! Τόν διορισμόν τοῦ τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου Γεωργίου Παπαβασιλείου εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ πλήρους διταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων Δρεσθενίου ὡς ἔχοντος τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα καί ἐπὶ ταῖς κεκανονισμέναις τοῦ βαθμοῦ του ἀποδοχαῖς.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως, _

Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου Γεωργίου Παπαβασιλείου εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ πλήρους διταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων Δρεσθενίου ὡς ἔχοντος τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα καί ἐπὶ ταῖς κεκανονισμέναις τοῦ βαθμοῦ του ἀποδοχαῖς.

Γ! Τήν ἀπόλυσιν τοῦ τριτοβαθμίου προσωρινοῦ ὑποδιδασκάλου (Σπυρίδωνος Κοτσόρη) τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Βετσικοῦ, καθότι τήν θέσιν ταύτην ἐζήτησε διδάσκαλος ἔχων τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου, ὡς τριτοβαθμίου ὑποδιδασκάλου, ὀριζόμενα προσόντα.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως, _

Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ προσωρινοῦ τριτοβαθμίου ὑποδιδασκάλου τοῦ ἐν Βετσικῶ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, καθότι τήν θέσιν ταύτην ἐζήτησε

νομίμως ὁ προσόντα μονίμου τριτοβαθμίου ὑποδιδασκάλου κεκτημένος Χρυσόστομος ἱερέως Τζόκας.

Δ! Τὸν διορισμὸν τοῦ Χρυσοστόμου ἱερέως Τζόκα ὡς τριτοβαθμίου ὑποδιδασκάλου ἐν τῇ κενουμένη θέσῃ τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Βετσικοῦ, ἅτε ἔχοντος ἀπολυτήριον Ἑλληνικοῦ Σχολείου καὶ πολυετῆ προϋπηρεσίαν.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

(25) Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Χρυσοστόμου ἱερέως Τζόκα (ὡς τριτοβαθμίου καθαρογράφεται) ὡς μονίμου τριτοβαθμίου ὑποδιδασκάλου ἐν τῇ κενωθείσῃ θέσῃ τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Βετσικοῦ, ἅτε ἔχοντος ἀπολυτήριον Ἑλληνικοῦ Σχολείου καὶ πολυετῆ προϋπηρεσίαν. _

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἢ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως. _

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφες)

Πράξις 9^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τὴν 30^α τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου 1919, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν καὶ ὥραν 4^α μ.μ. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος κ. Φιλίππου Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ κ. εἰρηνοδίκου Ζαγορίου Δημητρίου Σκλαβενίτη καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολάου Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Εἰσηγεῖται τὰ εξῆς

Α!

Ἡ Βωβοῦσα εἶναι κουτσοβλαχόφωνος Κοινότης, ἐν ἣ ἡ πλὴν τῶν ἡμετέρων Σχολείων (Μονοταξίων Δημοτικῶν Σχολείων ἀμφοτέρων τῶν φύλων καὶ ἰσοβάθμου Νηπιαγωγείου) λειτουργεῖ καὶ τριτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν

Σχολεῖον τῆς Ῥωμανικῆς Προπαγάνδας. Ἐν τῷ Νηπιαγωγείῳ τῆς Κοινότητος ταύτης ἡ ὑπηρετοῦσα ἀπό ἐννεατίας νηπιαγωγός Μαρίκα Βόντα δέν ἠδυνήθη ν' ἀναταποκριθῆ πρὸς τὴν ἐκεῖσε ἐθνικὴν ἀποστολὴν τῆς· τουναντίον, οὔσα μάλλον θυρυβοποιός, διὰ τῆς ἐν τῇ Κοινωνίᾳ διαγωγῆς τῆς συνετέλεσεν ἴσως, ὥστε νὰ ἐπαυξηθῆ ἡ μεταξύ τῶν Ῥουμανιζόντων καὶ Ἑλληνιζόντων διάστασις. Ἐπισκεφθεῖς τὴν Βωβοῦσαν, ἐνεργήσας ἀνακρίσεις διὰ τὰς ἐναντίον τῆς Νηπιαγωγοῦ ταύτης ἀποδιδόμενας κατηγορίας καὶ ἀκούσας τὰς περὶ ἀντικαταστάσεως αὐτῆς παρακλήσεις τῶν κατοίκων, ἐν οἷς καὶ τοῦ εἰδικοῦ Παρέδρου καὶ τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀντελήφθη, ὅτι ἡ περαιτέρω αὐτόθι παραμονὴ τῆς Νηπιαγωγοῦ ταύτης οὐδαμῶς συμφέρει ἀπὸ τε ἐκπαιδευτικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀπόψεως καὶ ὅτι αὐτὴ δεόν ν' ἀντικαταστῆ δι' ἄλλης ἐργαζομένης ἀθορύβως καὶ μείζονα ἐπίγνωσιν ἐχούσης τῆς ὑψηλῆς ἐκεῖσε ἀποστολῆς τῆς. Λαβῶν ὅθεν ὑπ' ὄψιν α') ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω, β') τὴν ἀπὸ 14 Ἰουλίου (26) ἐ.ἔ. αἴτησιν περὶ μεταθέσεως τῆς ἐν λόγῳ νηπιαγωγοῦ Μαρίκας Βόντα, γ') ὅτι ἐκ τῶν ἐπτὰ Νηπιαγωγῶν, αἵτινες ὑπηρετοῦσιν ἐν τῇ περιφερείᾳ Ζαγορίου μόνον ἡ νηπιαγωγός Φλαμπουραρίου Οὐρανία Τζαμίχα διὰ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν φιλοπονίαν τῆς θὰ δυνήθῃ νὰ ὑπηρετήσῃ εὐδοκίμως ἐν Βωβούσῃ, δ') ὅτι ἐν Φλαμπουραρίῳ δέν ὑπάρχουσιν αἱ αὐταὶ συνθῆκαι, οἷαι αἱ ἐν Βωβούσῃ, καθότι καὶ μικροτέρα εἶναι ἡ Κοινότης καὶ προπαγάνδαι ξέναι δέν ἐρριζοβόλησαν, ὥστε νὰ καταστρέψωσι τὴν μεταξύ τῶν κατοίκων ἐθνικὴν σύμπνοιαν, ε') τὴν ὑπ' (ἀριθ.713 ἐ.ἔ πρᾶξιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδευτ. Συμβουλίου, στ') τὴν ὑπ' ἀριθ. 831 ἐ.ἔ ἐμπιστευτικὴν διαταγὴν τῆς Σ^{ῆς}Γεν. Διοικήσεως Ἠπείρου)

Προτείνει τὴν μετάθεσιν τῆς νηπιαγωγοῦ Μαρίκας Βόντα ἐκ τοῦ μονοταξίου Νηπιαγωγείου Βωβούσης εἰς τὸ ἰσόβαθμον τούτῳ Φλαμπουραρίου κατ' αἴτησιν τῆς, ἀντὶ τῆς Οὐρανίας Τζαμίχα μετατιθεμένη ἀμοιβαίως ἐκ τοῦ μονοταξίου Νηπιαγωγείου Φλαμπουραρίου εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτον τῆς Βωβούσης δι' ἐξαιρετικούς λίαν λόγους καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως, _

Ἐγκρίνει τὴν μετάθεσιν τῆς Νηπιαγωγοῦ Μαρίκας Βόντα ἐκ τοῦ μονοταξίου Νηπιαγωγείου Βωβούσης εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτον Φλαμπουραρίου κατ' αἴτησιν τῆς, ἀντὶ τῆς νηπιαγωγοῦ Οὐρανίας Τζαμίχα μετατιθεμένης ἐκ τοῦ μονοταξίου Νηπιαγωγείου Φλαμπουραρίου εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτον Βωβούσης διὰ λόγους τὰ μάλιστα ἐξαιρετικούς καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Β!

Λαβών υπ' ὄψιν 1) τήν προφορικῶς διατυπωθεῖσαν παράκλησιν τῶν κατοίκων Παλιοχωρίου ἐλθόντων ἐν σώματι εἰς Λαῖσταν, ἔνθα εἶχον μεταβῆ πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν Σχολείων καὶ αἰτησαμένων τὸν διορισμὸν ἄρρενος διδασκάλου ἐν τῷ Σχολείῳ τῆς πατρίδος των, 2) τήν δυσφορίαν μεθ' ἧς ἡ Ἀγγελικὴ Καραπάνου νηπιαγωγὸς ἐδέχθη τήν δι' ἐξαιρετικούς ὑπηρεσιακοὺς λόγους τοποθέτησιν αὐτῆς ἐν τῷ κοινῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ Παλιοχωρίου, 3) τήν ἐπιθυμίαν τῶν κατοίκων Λαῖστης τῆς ταχείας πληρώσεως τῆς κενωθείσης θέσεως τοῦ Νηπιαγωγείου Λαῖστης καὶ δ) τήν υπ' ἀριθμὸν 713 ἐ.ἔ. πράξιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου.

Προτείνει τήν μετάθεσιν τῆς νηπιαγωγοῦ Ἀγγελικῆς Καραπάνου ἐκ τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Παλιοχωρίου εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ Νηπιαγωγείου Λαῖστης δι' ἐξαιρετικούς λόγους καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν τῆς Ἀγγελικῆς Καραπάνου νηπιαγωγοῦ ἐκ τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Παλιοχωρίου εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ Νηπιαγωγείου τῆς Κουτσοβλαχοφώνου κοινότητος Λαῖστης δι' ἐξαιρετικούς λόγους καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Γ!

Τὸ Τσεπέλοβο εἶναι μία τῶν μεγαλυτέρων καὶ καλυτέρων κοινοτήτων τοῦ Ζαγορίου· ἐν αὐτῷ πλὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ διταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου ἄρρένων ἐλειτούργει καὶ μονοτάξιον τοιοῦτον θηλέων. **(27)** Ἐπειδὴ ὁμως κατὰ τήν ἐκπαιδευτικὴν ἀφομοίωσιν, ἐλλεῖπει διδασκαλίας ἤργει, ἐθεωρήθη ὡς μὴ ὑπάρχον καὶ τούτου ἔνεκα ἔκτοτε οἱ κάτοικοι δι' ἐπανειλημμένων ἀναφορῶν των πρὸς τὸ Σ^{ὸν} Ἐκπαιδευτικὸν καὶ πρὸς ἡμᾶς ἐζήτησαν τάχα ἀνασύστασιν αὐτοῦ ἢ τουλάχιστον ἀντὶ νὰ ὑπηρετῶσι δυὸ ἄρρενες διδάσκαλοι ἐν τῷ διταξίῳ μεικτῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ τῆς Κοινότητός των νὰ διορισθῇ εἷς διδάσκαλος καὶ μία διδασκάλισσα. Ἐπειδὴ ὁμως ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητριῶν δὲν εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενον, δὲν ἐγένετο ἐπιτευκτὴ ἡ ἐπανάδρυσις τοῦ ἐν λόγῳ Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων. Ἦδη λαβών υπ' ὄψιν 1) τήν προφορικῶς ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν τῶν κατοίκων, 2) τήν ἀπὸ 7 Σεπτεμβρίου 1918 πάνδημον αἴτησιν αὐτῶν πρὸς τὸ Σ^{ὸν} Ἐκπαιδευτικὸν, 3) τήν υπ' ἀριθ. 38561 παρελθόντος ἔτους ἐπισημειωτικὴν διαταγὴν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδευτικοῦ, 4) τήν ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1918 ἀναφορὰν τοῦ δευτέρου δημοδιδασκάλου τοῦ διταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου Τσεπελόβου Δημητρίου Μάου, δι' ἧς αἰτεῖται τήν εἰς ἄλλην κοινότητα μετάθεσιν του, ἵνα μὴ ἔρχηται εἰς προστριβὰς μετὰ τῆς Κοινότητος Τσεπελόβου, ἥτις ἐπιμόνως ἀπαιτεῖ τήν

άντικατάστασιν του διά διδασκαλίσης, 5) τας από 15 Μαρτίου 1919 και από 27 Ιουνίου 1919 αναφοράς του αυτού δημοδιδασκάλου Δημητρίου Μάου, δι' ὧν αἰτεῖται τήν εἰς ἄλλο Δημοτικόν Σχολεῖον τῆς Περιφέρειας μετάθεσιν του και 6) τήν ὑπ' ἀριθμ. 713 ἐ.ἐ. πράξιν του Σ^{ου} Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου:

Προτείνει τήν μετάθεσιν του Δημητρίου Μάου, τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου ἐκ του διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Τσεπελόβου εἰς τήν κενήν θέσιν του μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἄνω Βίτσης δι' ἐξαιρετικούς ὑπηρεσιακούς λόγους και πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν του τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου Δημητρίου Μάου ἐκ του διταξίου μεικτοῦ Σχολείου Τσεπελόβου εἰς πλήρωσιν τῆς ἀπὸ ἔτους κενῆς θέσεως του μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἄνω Βίτσης δι' ἐξαιρετικούς ὑπηρεσιακούς λόγους και πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Δ!

Προτείνει τήν μετάθεσιν τῆς τριτοβαθμίου ὑποδιδασκαλίσης Ἀναστασίας Θεοχάρους ἐκ του μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου Κουκουλίου εἰς τήν κενήν θέσιν του μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων της κουτσοβλαχοφώνου Κοινότητος Λαΐστης, καθότι τὸ ἐν λόγω Δημοτικόν Σχολεῖον θηλέων Κουκουλίου, ἐν τῷ ὁποίῳ μέχρι τοῦδε ὑπηρετεῖ ἡ διδασκάλισσα αὕτη κατηργήθη.

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν τῆς τριτοβαθμίου ὑποδιδασκαλίσης **(28)** Ἀναστασίας Θεοχάρους ἐκ του μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων Κουκουλίου εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτον τῆς κουτσοβλαχοφώνου Κοινότητος Λαΐστης, κενῆς οὔσης τῆς θέσεως, καθότι τὸ ἐν λόγω Δημοτικόν Σχολεῖον θηλέων Κουκουλίου, ἐν τῷ ὁποίῳ μέχρι τοῦδε ὑπηρετεῖ ἡ διδασκάλισσα αὕτη κατηργήθη.

Ε!

Προτείνει τὸν διορισμὸν τῆς Εὐαγγελίας Πόλτσα, νηπιαγωγοῦ, εἰς τήν κενήν θέσιν του Νηπιαγωγείου Δοβρινόβου, ἅτε ἐχούσης τὰ ὑπὸ του νόμου ὀριζόμενα προσόντα.

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

Έγκρινει τόν διορισμόν τῆς Εὐαγγελίας Πόλτσα, νηπιαγωγοῦ, εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ Νηπιαγωγείου Δοβρινόβου, ἄτε ἐχούσης τὰ ὑπό τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα.

ΣΤ!

Προτείνει τήν ἀπόλυσιν τῆς ὑποδιδασκαλίσης Αἰκατερίνης Ζωγάκη ἐκ τοῦ μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων Δρεστενίκου, καθότι ἀπό τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους δέν ἐνεφανίσθη εἰς τήν θέσιν της καί διότι ἐδήλωσεν ἐγγράφως νά φροντίσωμεν ν' ἀντικαταστήσωμεν αὐτήν δι' ἄλλης.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

Έγκρινει τήν ἀπόλυσιν τῆς ὑποδιδασκαλίσης θηλέων Δρεστενίκου Αἰκατερίνης Ζωγάκη, διότι ἀπό τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους δέν ἐνεφανίσθη εἰς τήν θέσιν της καί διότι ἐδήλωσεν ἐγγράφως ὅτι παραιτεῖται τήν θέσιν καί

Ζ!

Προτείνει τήν ἀνάκλησιν τῆς ὑπό στοιχεῖον Γ' τῆς ὑπ' ἀριθ. 8 πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου ὡς πρὸς τήν ἀπόλυσιν τοῦ τριτοβαθμίου προσωρινοῦ διδασκάλου Σπυρίδωνος Κοτσάρη, καθότι δι' ἀποφάσεως τῆς Σ^ας Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου μετετέθη εἰς Λεσινίτσαν καί συνεπῶς οὐδεὶς λόγος συντρέχει περὶ ἀπολύσεώς του.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

Έγκρινει τήν ἀνάκλησιν τῆς ὑπό στοιχεῖον Γ' ἀποφάσεώς του, τῆς περιλαμβανόμενης ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 8 πράξει αὐτοῦ ὡς πρὸς τήν ἀπόλυσιν τοῦ τριτοβαθμίου προσωρινοῦ διδασκάλου Σπυρίδωνος Κοτσάρη, καθότι οὐδεὶς λόγος συντρέχει περὶ ἀπολύσεως αὐτοῦ, ὡς (29) μετατεθέντος ὑπό τῆς Σ^ας Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου ἐκ Βετσικοῦ εἰς Λεσινίτσαν. _

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καί ὑπογράφεται νομίμως. _

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

(30)

Πρᾶξις 10^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τήν 21^{ην} τοῦ μηνός Ὀκτωβρίου 1919 ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν καί ὥραν 11^{ην} π.μ. Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ κ. Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Δημητρίου Σκλαβενίτου καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Α^{ον}

Ἐποβάλλει τὸ ημερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ ἀπὸ τὰς ἀρχάς τοῦ παρόντος μηνός μέχρι σήμερον περιώδευσε 12 ἡμέρας καὶ ὅπερ ἐν λεπτομερεία ἔχει ὡς ἐξῆς.

α) Τῇ 2^ῃ Ὀκτωβρίου μετέβη εἰς Δόλιανην, ἔνθα εἶχε συγκαλέσῃ τοὺς διδασκάλους τοῦ ἀνατολικοῦ τμήματος τῆς περιφέρειας εἰς τακτικὸν διδασκαλικὸν συνέδριον, οὗτινος αἱ ἐργασίαι συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθμοῦ 724 ἐ.ἔ ἀποφάσει τοῦ Σ^{ον} Ἐκπ. Συμβουλίου διήρκεσαν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἦτοι τήν 3^{ην}, 4^{ην} καὶ 5^{ην} 8βρίου ἐ.ἔ.

Τῇ 6^ῃ 8βρίου ἀναχωρήσας ἐκ Δόλιανης ἵνα ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἔδραν, ἠναγκάσθη ἔνεκα τῆς κακοκαιρίας νὰ παραμείνῃ εἰς Φραγκάδες καὶ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἔδραν τὴν ἐπομένην, 7^{ην} 8βρίου ἐ.ἔ.

β) Τῇ 10^ῃ Ὀκτωβρίου μετέβη εἰς Ἄνω Σουδενά, ἔνθα εἶχε συγκαλέσῃ τοὺς διδασκάλους τοῦ δυτικοῦ τμήματος τῆς περιφέρειας εἰς τακτικὸν διδασκαλικὸν συνέδριον, οὗτινος αἱ ἐργασίαι συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθμοῦ 724 ἐ.ἔ ἀποφάσει τοῦ Σ^{ον} Ἐκπ. Συμβουλίου διήρκεσαν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἦτοι τήν 11^{ην}, 12^{ην} καὶ 13^{ην} Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. Τῇ 14^ῃ ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, ἵνα ἐπιστρέψῃ, ἠναγκάσθη ἔνεκα τῆς κακοκαιρίας νὰ παραμείνῃ εἰς Μονοδένδριον καὶ συνεπῶς ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἔδραν τὴν ἐπομένην, 15^{ην} 8βρίου ἐ.ἔ.

Β^{ον}

Προτείνει, ὅπως συμφώνως τῷ Νόμῳ 1067 χαρακτηρισθῶσιν ὡς ξενόφωνοι οἱ ἐξῆς 8 κουτσοβλαχόφωνοι συνοικισμοὶ τῆς περιφέρειας Ζαγορίου, ἦτοι 1) Βωβούσης, 2) Γρεβενητίου, 3) Δοβρινόβου, 4) Λαῖστης, 5) Λεσινίτσης 6) Παλαιοχωρίου (Λαῖστης), 7) Τσερνεσίου καὶ 8) Φλαμπουραρίου. _

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

Ἐγκρίνει, ὅπως παρακληθῆ το Σ^{ὸν} Ὑπουργεῖον καί συμφώνως τῷ Νόμῳ 1067 καθορίση δι' ἀποφάσεώς του ὡς ξενοφώνους τούς ἐν τῇ ἐκπαιδ. περιφερείᾳ Ζαγορίου ὀκτώ κουτσοβλαχοφώνους συνοικισμούς, ἥτοι 1) Βωβούσης, 2) Γρεβενητίου, 3) Δοβρινόβου, 4) Λαῖστης, 5) Λεσινίτσης 6) Παλαιοχωρίου (Λαῖστης), 7) Τσερνεσίου καὶ 8) Φλαμπουραρίου. _

(31)

Γ^{ον}

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἀθηνᾶς Φίλιου, ὑποδιδασκαλίσης τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καμινιάς, διότι ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος Σχολικοῦ ἔτους δὲν ἐνεφανίσθη εἰς τὴν θέσιν της. _

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἀθηνᾶς Φίλιου, ὑποδιδασκαλίσης τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καμινιάς, διότι ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος Σχολικοῦ ἔτους δὲν ἐνεφανίσθη εἰς τὴν θέσιν της. _

Δ^{ον}

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Οὐρανίας Τζαμίχα, νηπιαγωγοῦ Φλαμπουραρίου, καθότι δι' ἐξαιρετικούς ἐθνικούς λόγους ἀποσπασθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 12507 τῆς 13^{ης} Σεπτεμβρίου 1919 ἀποφάσεως τῆς Σ^{ῆς} Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου εἰς τὸ Νηπιαγωγεῖον Βωβούσης ἠρνήθη καὶ ἀντὶ να μεταβῆ ἐκεῖ, ὅπου διετάσσετο, χωρὶς ν' ἀναφέρῃ τι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, μετέβη εἰς τὴν ἐν Ἰωαννίνοις οἰκίαν της: τοῦτου δ' ἔνεκα ἐγένετο παραίτιος ν' ἀργήσῃ ἐφ' ἰκανὸν χρόνον το ἐν λόγω Νηπιαγωγεῖον Βωβούσης. _

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Οὐρανίας Τζαμίχα, νηπιαγωγοῦ Φλαμπουραρίου, καθότι δι' ἐξαιρετικούς ἐθνικούς λόγους ἀποσπασθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 12507 τῆς 13^{ης} Σεπτεμβρίου 1919 ἀποφάσεως τῆς Σ^{ῆς} Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου εἰς τὸ Νηπιαγωγεῖον Βωβούσης ἠρνήθη ὑπηρεσίαν καὶ ἐγκατέλιπε τὴν θέσιν της. _

Ε^{ον}

Προτείνει τὸν διορισμὸν τῆς πτυχιούχου Νηπιαγωγοῦ Ἐλευθερίας Τζουβᾶρα εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ μονοταξίου Νηπιαγωγείου Βωβούσης.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

Έγκρινει τον διορισμόν τῆς πτυχιούχου Νηπιαγωγοῦ Ἐλευθερίας Τζουβάρα εἰς την κενήν θέσιν τοῦ μονοταξίου Νηπιαγωγείου Βωβούσης.

ΣΤ^{ον}

Προτείνει τον διορισμόν τῆς πτυχιούχου Νηπιαγωγοῦ και ἀποφοίτου τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς Βασιλικῆς Τσεκούρα ὡς προσωρινῆς δευτεροβαθμίου ὑποδιδασκαλίσης ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ πλήρους μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων Βωβούσης.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

(32) Έγκρινει τον διορισμόν τῆς πτυχιούχου Νηπιαγωγοῦ και ἀποφοίτου τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς Βασιλικῆς Τσεκούρα ὡς προσωρινῆς δευτεροβαθμίου ὑποδιδασκαλίσης τοῦ μονοταξίου πλήρους Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων Βωβούσης καί:

Ζ^{ον}

Προτείνει τόν διορισμόν τῆς Μελομένης Ζήτη, τριτοβαθμίου ὑποδιδασκαλίσης εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ πλήρους μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων Δρεσθενίου, ὡς ἐχούσης τά ὑπό τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα και πολυετῆ προϋπηρεσίαν.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

Έγκρινει τον διορισμόν τῆς Μελομένης Ζήτη, τριτοβαθμίου ὑποδιδασκαλίσης εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ πλήρους μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων Δρεσθενίου, ὡς ἐχούσης τά ὑπό τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα και πολυετῆ προϋπηρεσίαν.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καί ὑπογράφεται νομίμως. _

Ὁ Πρόεδρος

Τά μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πράξις 11^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τήν 25^{ον} Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1919, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Παρασκευῆν καί ὥραν 10^{ον} π.μ. Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος

Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ εἰρηνοδικοῦντος γραμματέως Ζαγορίου κ. Λεωνίδα Παπαγεωργίου καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Ν. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπό τοῦ κ. εἰσηγητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καί ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Προτείνει

Α^{οϋ}

Τόν διορισμόν τοῦ Βασιλείου Χριστοδούλου, ἱερέως, ὡς τριτοβαθμίου ὑποδιδασκάλου ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου (33) Καμινιάς, ὡς ἔχοντος τὰ ὑπό τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα, ἥτοι ἀπολυτήριον Σχολαρχείου καί πολυετῆ προϋπηρεσίαν:

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ Βασιλείου Χριστοδούλου, ἱερέως, ὡς τριτοβαθμίου ὑποδιδασκάλου ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καμινιάς, ὡς ἔχοντος τὰ ὑπό τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα, ἥτοι ἀπολυτήριον Σχολαρχείου καί πολυετῆ προϋπηρεσίαν. _

Β^{οϋ}

Τόν διορισμόν τοῦ Ἰωάννου Καπράντζου, ὡς τριτοβαθμίου ὑποδιδασκάλου ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου (Λαϊστής) Παλαιοχωρίου, ὡς ἔχοντος τὰ ὑπό τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ Ἰωάννου Καπράντζου, ὡς τριτοβαθμίου ὑποδιδασκάλου ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου (Λαϊστής) Παλαιοχωρίου, ὡς ἔχοντος τὰ ὑπό τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα.

Γ^{οϋ}

Τον διορισμόν τοῦ πτυχιούχου δημοδιδασκάλου Κ. Τζιντζοπούλου ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ πλήρους μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου (μεικτοῦ) Παπίγκου, μικρᾶς συνοικίας, τοῦ συντηρουμένου δαπάναις τοῦ Ἀναγνωστοπυλίου κληροδοτήματος, διότι τόν διορισμόν τοῦ Δημοδιδασκάλου τούτου προέτεινε

διά τοῦ ὑπ' ἀριθ. 155/2 Ὀκτωβρίου 1919 ἐγγράφου της ἡ Ἐφορεία τῶν Καλλινείων διδασκῆριων Παπίγκου.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ πτυχιούχου δημοδιδασκάλου Κ. Τζιντζοπούλου ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ πλήρους μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τῶν Καλλινείων Ἐκπαιδευτηρίων Παπίγκου (μικρᾶς συνοικίας), διότι τήν θέσιν ταύτην ἐζήτησε δι' αἰτήσεως του καί διότι ἡ Ἐφορεία τῶν ἀνωτέρων Ἐκπαιδευτηρίων διά τοῦ ὑπ' ἀριθ. 155 ἐ.ἔ ἐγγράφου της ἐζήτησε τήν ἐν τῷ Σχολείῳ τούτῳ τοποθέτησίν του. _

Δ^{ου}

Τήν ἀπόλυσιν τοῦ Παύλου Οἰκονόμου, προσωρινοῦ τριτοβαθμίου Δημοδιδασκάλου Μανασσῆς, καθότι τήν θέσιν ταύτην ἐζήτησε δι' αἰτήσεως του ὁ πτυχιούχος τριτοβάθμιος δημοδιδάσκαλος Βασίλειος Ζουρδούμης.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Παύλου Οἰκονόμου, προσωρινοῦ τριτοβαθμίου Δημοδιδασκάλου ἐκ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μανασσῆς, καθότι τήν θέσιν ταύτην ἐζήτησε δι' αἰτήσεως του πτυχιούχος τριτοβάθμιος δημοδιδάσκαλος.

Ε^{ου}

Τόν διορισμόν τοῦ τριτοβαθμίου Δημοδιδασκάλου καί ἀπολυτηριούχου μονοταξίου (34) Διδασκαλείου Βασιλείου Ζουρδούμη, ὡς δημοδιδασκάλου ἐν τῷ μεικτῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ Μανασσῆς:

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ Βασιλείου Ζουρδούμη, πτυχιούχου τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου ἐν τῇ κενουμένη θέσει τοῦ μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μανασσῆς.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καί ὑπογράφεται νομίμως. _

Ὁ Πρόεδρος

Τά μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πράξις 12^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τήν 9^{ην} Νοεμβρίου ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον καί ὥραν 11^{ην} π.μ. Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ εἰρηνοδικοῦντος γραμματέως Ζαγορίου κ. Λεων. Παπαγεωργίου καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. εἰσηγητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Εἰσηγεῖται τὰ εξῆς:

Α΄

Ὁ Μιχ. Παπαθανασίου δημοδιδάσκαλος Ἄνω Ραβενίων ὑποβολῶν αἴτησιν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν Σ^ν Γενικὴν Δοικῆσιν Ἡπείρου καὶ τυχῶν παρ' αὐτῆς κατὰ τὰ τέλη Αὐγούστου ἐ.ἔ. μηνιαίας κανονικῆς ἀδείας δὲν ἐνεφανίσθη εἰς τὴν θέσιν του ἀπὸ ἐνάρξεως τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους. Περί τῆς χορηγήσεως δὲ τῆς ἐν λόγῳ ἀδείας ἐλάβομεν γνῶσιν δια τῆς ὑπ' ἀριθμ. 12400-20 Σ/βρίου 1919 διαταγῆς τῆς ἀνωτέρω Σ^ς Γενικῆς Διοικήσεως, δι' ἧς ἀνακοινοῦται ἡμῖν ὅτι ἐχορηγήθη τῷ εἰρημένῳ Δημοδιδάσκαλῳ Ἄνω Ραβενίων Μιχαήλ Παπαθανασίου μηνιαία κανονικὴ ἀπουσίας ἄδεια μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας ὑποχρεοῦτο οὗτος νὰ εὐρίσκειται εἰς τὴν θέσιν πρὸς ἔναρξιν τῶν μαθημάτων, δηλ. ἀπὸ τὴν 1^{ην} Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. Ἐπειδὴ δὲ, εἰ καὶ παρῆλθε 40ῆμερον, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἔληξεν ἡ χορηγηθεῖσα αὐτῷ ἄδεια, καὶ δὲν ἐνεφανίσθη εἰσέτι εἰς τὴν θέσιν του προτείνει (ὁ κ. ἐπιθεωρητής) τὴν ἀ-(35) πό τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν του, ἵνα μὴ παραμείνῃ τὸ Σχολεῖον κλειστὸν ἐπὶ μεγίστη ἐκπαιδευτικῇ ζημίᾳ.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως, _

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ δημοδιδασκάλου Ἄνω Ραβενίων Μιχαήλ Παπαθανασίου, διότι, εἰ καὶ παρῆλθε τεσσαρακονθήμερον, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς χορηγηθείσης αὐτῷ ἀδείας, δηλ. ἀπὸ τοῦ τέλους Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., δὲν ἐνεφανίσθη εἰσέτι εἰς τὴν θέσιν του καί:

Β΄

Εἰς πλήρωσιν τῆς κενουμένης θέσεως τοῦ δημοδιδασκάλου τοῦ πλήρους μονοταξίου Μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἄνω Ραβενίων προτείνει τὸν διορισμὸν τοῦ πτυχιούχου δημοδιδασκάλου Χαριλάου Τσολάκη, κατ' αἴτησίν του.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ πτυχιούχου δημοδιδασκάλου Χαριλάου Τσολάκη εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ πλήρους μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου Ἄνω Ραβενίων ἐπὶ μισθῷ Γ^{ου} δημοδιδασκάλου.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως. _

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πρᾶξις 13^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τὴν 21^{ου} Νοεμβρίου ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην καὶ ὥραν 3^{ου} μ.μ. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας συγκαίμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγια κ. Φιλίππου Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρίδωνος Τσούκα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολάου Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. εἰσηγητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Εἰσηγεῖται τὰ ἐξῆς

Α!

Λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 3 (Κατηγορ. Γ' ἐδαφ. 7) τοῦ Νόμου 1067, ὅστις ἐτροποποίησε καὶ συνεπλήρωσε τὸν Νόμον 402, ὡς καὶ τὸ ἄρθρον 15 (ἐδαφ. 7, 8 καὶ 12) τοῦ Νόμου 1242 Β', δι' οὗ ἐκωδικοποιήθησαν αἱ εἰς τὴν Δημοτικὴν Ἐκπαίδευσιν ἀναγόμεναι διατάξεις, προτείνει, ὅπως ἀπὸ τῆς εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τῆς παρούσης πράξεως ἀναγνωρισθῶσιν.

α) ὡς πρωτοβάθμιοι ὑποδιδάσκαλοι οἱ κατωτέρω 7 ὑποδιδάσκαλοι τῆς περιφέρειας τέως β^{οι} τοιοῦτοι: 1) Καλλιόπη Τσατσοπούλου 2) Ἀρετὴ Μπάρια

3) Άνδρονίκη (36) Κυριακοπούλου 4) Όλγα Μίσιου 5) Φιλ. Δαουδής 6) Δημήτριος Σιουρόπουλος και Νικόλαος Μπιζιακίδης.

β) ως δευτεροβάθμιοι υποδιδάσκαλοι οί κάτωθι δέκα υποδιδάσκαλοι τής περιφέρειας τέως γ^{οι} τοιοῦτοι: Βασιλική Μαργούνη, 2) Μελομένη Ζήτη, 3) Στέφανος Βριζάλας, 4) Χρυσόστομος, ἱερεύς, Τσόκας, 5) Νικόλαος Δεβελέγκας, 6) Χαράλαμπος Παπαχαρίσης, 7) Πέτρος Φραγκούλης, 8) Βασίλειος Χριστοδούλου, ἱερεύς, 9) Γεώργιος Στεφόπουλος και 10) Ίωάννης Καπράντζος.

Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τής προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

<Έγκρίνει>: Άναγνωρίζει ἀπό τής ἡμέρας τής δημοσιεύσεως τής παρούσης πράξεως α) ως πρωτοβαθμίους υποδιδασκάλους τούς ἐν τῇ εἰσηγήσει τοῦ κ. Έπιθεωρητοῦ ἀναφερομένου ἐπτά υποδιδασκάλους τής περιφέρειας, τέως δευτεροβαθμίους τοιούτους, β) ως δευτεροβαθμίους υποδιδασκάλους τούς ἐν τῇ εἰσηγήσει τοῦ κ. Έπιθεωρητοῦ ἀναφερομένου δέκα υποδιδασκάλους τής περιφέρειας, τέως τριτοβαθμίους τοιούτους. _

Β!

Προτείνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ Βασιλείου Ζουρδούμη, δημοδιδασκάλου Τσερβαρίου, καθότι ὁ δημοδιδάσκαλος Ίωάννης Μίσιος, ὄν ἀνεπλήρου ὁ προσωρινός, ἀπολυθεῖς τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καί ἐπανελθῶν ἀνέλαβε καθήκοντα ἀπό τής 28^{ης} Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ.

Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τής προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Έγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ Βασιλείου Ζουρδούμη, τής 28^{ης} Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ., ἡμέρας καθ' ἣν ἀπολυθεῖς τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καί ἐπανελθῶν ἀνέλαβε καθήκοντα ὁ μόνιμος δημοδιδάσκαλος Τσερβαρίου Ίωάννης Μίσιος. _

Γ!

Προτείνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ β^{ου} υποδιδασκάλου Εὐσταθίου Παπαευσταθίου προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ Τσερβαρίου, καθότι ἀπολυθεῖς τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καί ἐπανελθῶν ἀνέλαβε καθήκοντα ὁ ὑπ' αὐτοῦ ἀναπληρούμενος μόνιμος δημοδιδάσκαλος Κωνσταντῖνος Γκράτζιος ἀπό τής 11^{ης} Νοεμβρίου ἐ.ἔ.

Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τής προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ β^{ου}υποδιδασκάλου Εὐσταθίου Παπαευσταθίου προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ Τσερβαρίου, ἀπό τῆς 11^{ης} Νοεμβρίου ἐ.ξ., ἡμέρας καθ' ἣν ἀπολυθεῖς τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καί ἐπανελθῶν ἀνέλαβε καθήκοντα ὁ μόνιμος δημοδιδάσκαλος Τσερβαρίου Κωνσταντῖνος Γκράτζιος.

Δ!

Προτείνει τήν ἀνάκλησιν τοῦ διορισμοῦ τοῦ δημοδιδασκάλου Χαριλάου Τσολάκη, μή δημοσιευθέντος εἰσέτι, καθότι μὲν ὑπηρετεῖ ὡς κληρωτός ἐν τῷ στρατῷ, ἡ δὲ κοινότης Ἄνω-Ραβενίων, ἐν ἧ ἢ διωρίσθη δέν (37) εἶναι ξενόφωνος.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν ἀνάκλησιν τοῦ διορισμοῦ τοῦ ἐν τῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ Ἄνω-Ραβενίων διορισθέντος δημοδιδασκάλου Χαριλάου Τσολάκη, καθότι οὗτος μὲν ὑπηρετεῖ ὡς κληρωτός ἐν τῷ στρατῷ, ἡ δὲ Κοινότης Ἄνω-Ραβενίων, ἐν ἧ ἢ διωρίσθη, δέν εἶναι ξενόφωνος καί

Ε!

Προτείνει τόν διορισμόν τοῦ Σπυρίδωνος Στεφανίδου, τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἄνω-Ραβενίων ἐπὶ ταῖς ἀποδοχαῖς τοῦ βαθμοῦ του.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ Σπυρίδωνος Στεφανίδου, τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Ἄνω-Ραβενίων ἐπὶ ταῖς ἀποδοχαῖς τοῦ βαθμοῦ του. _

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καί ὑπογράφεται νομίμως. _

Ὁ Πρόεδρος

Τά μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πράξις 14^η

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τήν 5^{ην} Δεκεμβρίου 1919, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην

καί ὥραν 4^η μ.μ. Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπ. Τσούκα καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Εἰσηγεῖται τὰ εξῆς

Α!

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ προσωρινοῦ ὑποδιδασκάλου Δραγαρίου Ἀλεξάνδρου Κωστούρου, διότι ἐπισκεφθεὶς οὗτος τὸ χωρίον Δραγάριον καὶ μὴ εὐρών τοῦτο τῆς ἀρεσκείας του ἀνεχώρησε χωρὶς να παρουσιασθῆ οὔτε εἰς τὸν ἐπιθεωρητὴν οὔτε εἰς τὸν εἰρηνοδίκην τῆς Περιφερείας (**38**) ἵνα δώσῃ τὸν νενομισμένον ὄρκον· πλὴν δὲ τούτου παρήλθε μὴν ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ Δραγαρίου ἀναχωρήσεώς του χωρὶς να ἐπανέλθῃ.

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὡς προσωρινοῦ ὑποδιδασκάλου Δραγαρίου διορισθέντος Ἀλεξάνδρου Κωστούρου, ὡς μὴ ἀποδεχθέντος τὴν θέσιν ταύτην._

Β!

Προτείνει τὸν διορισμὸν τοῦ δευτεροβαθμίου ὑποδιδασκάλου Εὐσταθίου Παπαευσταθίου ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Δραγαρίου ὡς ἔχοντος τὰ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα καὶ ἐπὶ ταῖς τοῦ βαθμοῦ του ἀποδοχαῖς._.

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ δευτεροβαθμίου ὑποδιδασκάλου Εὐσταθίου Παπαευσταθίου ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Δραγαρίου καὶ ἐπὶ ταῖς τοῦ βαθμοῦ του ἀποδοχαῖς._.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως._

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πράξις 15^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Δημοτ. Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τήν 23^{ην} Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1919, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν καί ὥραν 4^{ην} μ.μ. Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρίδωνος Τσοῦκα καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολάου Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπό τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καί ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής
Εἰσηγεῖται τὰ εξῆς

Α!

Ἐχων ὑπ' ὄψει τὸν περὶ συστάσεως σχολικῶν ἐπιτροπῶν 452 νόμον (ἄρθρον 1, παρ.3) προτείνει α) τὴν ἀπαλλαγὴν ἐκ τῶν καθηκόντων τῶν μελῶν τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων Σκαμνελίου Ἰωάννου Ἀποστολίδου, Νικολάου Βασδέκη καὶ Δ. Γενναδίου, διότι ἠτήσαντο τοῦτο διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2 ἐ.ἔ ἐγγράφου αὐτῆς, β) τὴν ἀπαλλαγὴν ἐκ τῶν καθηκόντων τοῦ Προέδρου τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Λιασκοβετσίου Βασιλείου Ἀβδοπούλου, (39) διότι, ὡς τοῦ ἀπὸ 19 Νοεμβρίου ἐ.ἔ. ἐγγράφου του ἐδήλωσεν, ἀπὸ πολλῶν μηνῶν ἀσθενῶν ἀδυνατεῖ νὰ ὑπηρετῆ ὡς τοιοῦτος, γ) τὴν ἀπαλλαγὴν ἐκ τῶν καθηκόντων τοῦ ταμίου τῆς αὐτῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς Λιασκοβετσίου Ἰ. Μπουλομαρίδου, διότι παρ' ὅλας τὰς παρακλήσεις καὶ συστάσεις του (κ. Ἐπιθεωρητοῦ) ἀπὸ ἔτους ἐπεδείξατο ἀσύγγνωστον οὕτως εἰπεῖν ἀδιαφορίαν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ εἰσηγήσει ἀναφερομένων σχολικῶν ἐπιτρόπων Σκαμνελίου καὶ Λιασκοβετσίου.

Β!

Ἐχων ὑπ' ὄψει τὸν αὐτὸν περὶ συστάσεως σχολικῶν ἐπιτροπῶν 452 νόμον (ἄρθρον 1. ἐδάφ. 2 και 3) καὶ πρὸς καταρτισμὸν καὶ συμπλήρωσιν 34 σχολικῶν ἐπιτροπῶν, ὧν εἴτε ἔληξεν ἡ τριετὴς θητεία, εἴτε τινὰ τῶν μελῶν αὐτῶν ἀπεβίωσαν, ἀπεδήμησαν, παρητήθησαν ἢ ἀπηλλάγησαν τῶν καθηκόντων προτείνει πρὸς ἀντικατάστασιν τὸν διορισμὸν τῶν ἐν τῷ κατωτέρῳ πίνακι ἀναγεγραφομένων σχολικῶν ἐπιτρόπων κατὰ σχολεῖον καὶ ἰδιότητα και μέχρι τῆς λήξεως τῆς παρούσης τριετοῦς περιόδου, δηλ. μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1920, καὶ ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα.

Σχολεῖον			Ὄνομα καὶ ἰδιότης διορισθησομένου Σχολ. ἐπιτρόπου		
	Ἔδρα	Εἶδος καὶ βαθμὸς	Πρόεδρος	Ταμίας	Μέλος
1	Ἅγιος Μηνᾶς	Κοινόν Δημοτ. Σχολεῖον	Ἀλέξ. Ζαῖμης	Ματθ. Βακόλας	Ἄνδρ. Ζομάκος
2	Ἀληζῶτ Τσιφλίκι	Μονοτ. Μεικτ. Δημ. Σχολεῖον	Βασιλ. Λέτσιος	Παναγ. Νίτσος	Χρ. Κατσάνος
3	Ἄρτσιστα	Διτ. Μεικτ. Δημ. Σχολεῖον	Θωμᾶς Βότσης	Χριστόδ. Γκότσης	Ἄριστ. Γερολάζος
4	Βιτσικόν	Κοινόν Δημοτ. Σχολεῖον	Γεωργ. Φωτεινῆς	Θεόδ. Μούριος	Ἰωάν. Ντινούλης
5	Βραδέτον	Κοινόν Δημοτ. Σχολεῖον	Θεοφ. Λιπαρᾶς	Ἐλευθ. Καρέτσης	Ἀλεξ. Τσολάκης
6	Γρεβενήτιον	Μονοτ. Δημ. Σχολεῖον ἀρρ.	Σω. Χρ. Σαχίνης	Ἄχιλ. Κ. Ρούτσης	Εὐ. Αν. Καπιτᾶνος
7	Γρεβενήτιον	Μονοτ. Δημ. Σχολεῖον θηλ.	Σω. Χρ. Σαχίνης	Ἄχιλ. Κ. Ρούτσης	Εὐ. Αν. Καπιτᾶνος
8	Γρεβενήτιον	Μονοτ. Νηπιαγωγεῖον	Σω. Χρ. Σαχίνης	Ἄχιλ. Κ. Ρούτσης	Εὐ. Αν. Καπιτᾶνος
9	Δοβρά	Μονοτ. Δημ. Σχολεῖον ἀρρ.	-----	-----	Χριστ. Οἰκονόμου
10	Δοβρά	Μονοτ. Δημ. Σχολεῖον θηλ.	-----	-----	Χριστ. Οἰκονόμου
11	Δόλιανη	Μονοτ. Μεικτ. Δημ. Σχολεῖον	Κ. Στεργιάδης	-----	Ἰωάν. Ἀλεξίδης
12	Δρεστενῖκον	Διτ. Δημ. Σχολεῖον ἀρρ.	Γεώργ. Γκάνιος	Γ. Παπαγιαννόπουλος	Γ. Χατζόπουλος
13	Δρεστενῖκον	Μονοτ. Δημ. Σχολεῖον θηλ.	Γεώργ. Γκάνιος	Γ. Παπαγιαννόπουλος	Γεώργ. Χ. Χρίστου
14	Ζωνδήλα	Μονοτ. Δημ. Σχολεῖον ἀρρ.	Ν. Λεκόπουλος	Νικ. Παπαγιάννης	Δημ. Λέκου

15	Καλωτᾶ	Μονοτ. Μεικτ. Δημ. Σχολεῖον	Γεώργ. Βίκας	Στεφ. Στεφάνου	Δημοσθ. Βλῶρα
16	Καμηνιά	Κοινόν Δημοτ. Σχολεῖον	Πέτρ. Βαζάκας	-----	-----
17	Κάτω Ραβένια	Μονοτ. Μεικτ. Δημ. Σχολεῖον	Παναγ. Βλεσσίδης	Κωνστ. Ρέσσοσ	Γεώργ. Ἐξάρχου
18	Κλειδωνιάβιστα	Μονοτ. Μεικτ. Δημ. Σχολεῖον	Κων. Ἐξάρχου	Χρόν. Ἰωαννόπουλοσ	Κ. Καλτσούνησ
19	Κουκούλιον	Μονοτ. Μεικτ. Δημ. Σχολεῖον	-----	Ἰωάν. Τολίδησ	Παύλ. Λαζαριδῆσ
20	Λάιστα	Μονοτ. Δημ. Σχολεῖον θηλ.	Παπαντ. Μπαρτζώτησ	Θ. Ζουμπογιάννησ	Χρ. Μπώλησ
21	Λάιστα	Μονοτ. Νηπιαγωγεῖον	Παπαντ. Μπαρτζώτησ	Θ. Ζουμπογιάννησ	Χρ. Μπώλησ
22	Λεσινίτσα	Μονοτ. Μεικτ. Δημ. Σχολεῖον	Ἰωάν. Παρίποσ	Παντ. Μπαμπίκησ	Κ. Ρούμελησ
23	Λεσινίτσα	Μονοτ. Νηπιαγωγεῖον	-----	Παντ. Μπαμπίκησ	Κ. Ρούμελησ
24	Λιασκοβέτσιον	Μονοτ. Μεικτ. Δημ. Σχολεῖον	Ἰωάν. Μασούρασ	Ἰωάν. Χαρισόπουλοσ	-----
25	Λυγκιάδεσ	Κοινόν Δημοτ. Σχολεῖον	Θεόδ. Λώλησ	Βασιλ. Σιαφάκασ	Στεφ. Λώλησ
26	Μακρίνον	Κοινόν Δημοτ. Σχολεῖον	Χριστάκησ Βασιλάσ	Ἰωάν. Καραβίδασ	Σωτ. Σπυριδάκησ
27	Μανασή	Μονοτ. Μεικτ. Δημ. Σχολεῖον	Γρ. Παπαναστασίου	Ἄθ. Βακολίδησ	Φιλ. Οἰκονόμου
28	Μαυροβούνιον	Κοινόν Δημοτ. Σχολεῖον	Φιλ. Τσίκασ	Παν. Παπαδόπουλοσ	Κ. Βαρτζώκασ
29	Μεσοβούνιον	Κοινόν Δημοτ. Σχολεῖον	Δημ. Πέτσακ	Ἄρισ.Φ. Κωστόπουλοσ	Χαρ. Θ. Λιάκοσ
30	Μονοδένδρι	Μονοτ. Μεικτ. Δημ. Σχολεῖον	Ἰω. Κοντογιάννησ	Ματθ. Πανταζήσ	Κωνστ. Καπρῆσ
31	Νεγάδεσ	Μονοτ. Δημ. Σχολεῖον ἄρρ.	-----	-----	Θεόκρ. Μίσιοσ
32	Νεγάδεσ	Μονοτ. Δημ. Σχολεῖον θηλ.	Ἵλγα Πολυχρονιάδου	Καλλ. Φόλα	-----
33	Σκαμνέλιον	Μονοτ. Δημ. Σχολεῖον ἄρρ.	Θεόφ. Φραγκούλησ	Ἠλίασ Παναγιώτου	Φιλ. Βλάχοσ
34	Σκαμνέλιον	Μονοτ. Δημ. Σχολεῖον θηλ.	Θεόφ. Φραγκούλησ	Ἠλίασ Παναγιώτου	Φιλ. Βλάχοσ
35	Σωποτσέλιον	Μονοτ. Δημ. Σχολεῖον ἄρρ.	-----	-----	Σωτήρ. Σταυριδῆσ
36	Τσερβάριον	Διτ. Μεικτ. Δημ. Σχολεῖον	-----	Σωκρ. Στεφανίδησ	-----
37	Τσερνέσιον	Κοινόν Δημοτ. Σχολεῖον	Ἰωάν. Οἰκονομίδησ	Κωνστ. Γκαβάνησ	Εὐάγγ. Ἀγωγιάτησ
38	Τσερνέσιον	Μονοτ. Νηπιαγωγεῖον	Ἰωάν. Οἰκονομίδησ	Κωνστ. Γκαβάνησ	Εὐάγγ. Ἀγωγιάτησ
39	Φλαμπουράριον	Κοινόν Δημοτ. Σχολεῖον	Ἄθ. Κούλασ	Ἄθ. Δ. Φολίνασ	Β. Α. Αναγνώστου
40	Φλαμπουράριον	Μονοτ. Νηπιαγωγεῖον	Ἄθ. Κούλασ	Ἄθ. Δ. Φολίνασ	ἦ Ζῶροσ

41	Φραγκάδες	Μονοτ. Δημ. Σχολείον άρρ.	-----	Βασιλ. Λεοντίδης	-----
42	Φραγκάδες	Μονοτ. Δημ. Σχολείον θηλ.	-----	Βασιλ. Λεοντίδης	-----

(40)Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τής προτάσεως ταύτης άποφαίνεται όμοφώνως:

Έγκρίνει τόν διορισμόν τών έν τή είσηγήσει άναφερομένων όγδοήκοντα και τριών (83) σχολικών έπιτρόπων προς καταρτισμόν και συμπλήρωσιν τών σχολικών έπιτροπών τεσσαράκοντα δύο (42) σχολείων και Νηπιαγωγείων τής Περιφερείας και

Γ!

Προτείνει τήν άπόλυσιν τοϋ προσωρινοϋ τριτοβαθμίου διδασκάλου Λεσινίτσης Σπυριδωνος Κωτσόρη από τής πρώτης Δεκεμβρίου έ.έ., άφ' ής ήμέρας παρέδωκε τήν ύπηρεσίαν είς τόν άποστρατευθέντα και άναλαβόντα τά καθήκοντά του μόνιμον δημοδιδάσκαλον Λεσινίτσης Ί. Εύαγγελίδην.

Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τής προτάσεως ταύτης άποφαίνεται όμοφώνως:

Έγκρίνει τήν άπόλυσιν τοϋ προσωρινοϋ τριτοβαθμίου διδασκάλου Λεσινίτσης Σπυριδωνος Κωτσόρη από τής πρώτης Δεκεμβρίου έ.έ., άφ' ής ήμέρας παρέδωκε τήν ύπηρεσίαν είς τόν άποστρατευθέντα και άναλαβόντα τά καθήκοντά του μόνιμον δημοδιδάσκαλον Λεσινίτσης Ί. Εύαγγελίδην.

Έφ' ω̄ συνετάχθη ή παρούσα και ύπογράφεται νομίμως._

Ό Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τά μέλη
(υπογραφές)

(41) Πράξις 16^α

Έν Μπάγια και έν τῷ Γραφείω τοϋ Έπιθεωρητοϋ τών Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου τής Έκπαιδευτικῆς περιφερείας σήμεραν τήν 31^α Ιανουαρίου τοϋ έτους 1920, ήμέραν τής έβδομάδος Παρασκευήν και ὡραν 5^α μ.μ. Τό Έποπτικόν Συμβούλιον τής άνω Έκπαιδευτικῆς Περιφερείας συγκείμενον έκ τοϋ Σχολαρχοϋντος Έλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Δούκα, ως

Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρίδωνος Τσοῦκα καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολάου Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Εἰσηγείται τὰ εξῆς

«Ἐν Βωβούσῃ λειτουργοῦσι τρία μονοτάξια Ἑλληνικά Ἐκπαιδευτήρια, ἧτοι Δημοτικόν Σχολεῖον ἀρρένων, Δημοτικόν Σχολεῖον θηλέων καὶ Νηπιαγωγεῖον, ὡς δ' ἐπίσης λειτουργεῖ καὶ διτάξιον μεικτόν Δημοτικόν Σχολεῖον τῆς Ῥουμανικῆς προπαγάνδας, ἐν ᾧ φοιτῶσι περὶ τα 30 παιδία ἡλικίας 4-14 ἐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ μέρος τῶν κατοίκων τῆς Κοινότητος ταύτης διακρίνεται δια τὰ φιλορουμανικά αἰσθήματα καὶ ἐπειδὴ οἱ ἐν Ῥουμανίᾳ θεωροῦσι τὴν Βωβοῦσαν ὡς ἀκρόπολιν τῶν Κουτσοβλάχων τῆς Πίνδου ἐπεστήσαμεν ἰδιαίτερος τὴν προσοχὴν μας καὶ κατεβάλομεν πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως διὰ τοποθετήσεως καταλλήλου προσωπικοῦ καὶ διὰ παντός θεμιτοῦ καὶ νομίμου μέσου βελτιώσωμεν τὴν λειτουργίαν τῶν ἑλληνικῶν Ἐκπαιδευτηρίων αὐτῆς καὶ οὕτω σὺν τῷ χρόνῳ ἐπιφέρωμεν τὸν ἐξ' ἀτροφίας θάνατον τοῦ προπαγανδιστικοῦ σχολείου. Ὅθεν κατόπιν καταλλήλων ἐνεργειῶν διὰ τῆς Σεβαστῆς Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου ἐπετύχομεν τὴν ἔγκρισιν τοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελαῖ, ὥστε δαπάναις αὐτοῦ να ἰδρυθῆ διτάξιον Νηπιαγωγεῖον, ἀνεγερθῆ διδασκῆριον, ἐπιπλωθῆ καὶ λειτουργήσῃ δι' ἑτησίου ποσοῦ συντηρήσεως δραχμῶν 5.000 (πέντε χιλιάδων). Τοῦτο δε ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἀποσπασμάτων δύο ἐγγράφων (ἔτους 1919) τοῦ ἐν λόγῳ Ἐπιμελητηρίου, ἅτινα ἐκοινοποιήθησαν ἡμῖν δια τῶν ὑπ. ἀριθμ. 15997/3-11-19 καὶ 17973/27-12-19 διαταγῶν τῆς Σ^ας Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου καὶ ἅτινα ἔχουσιν οὕτω: Α^ον «Νηπιαγωγεῖον Βωβούσης: ... θα ἠδυνάμεθα να προβῶμεν εἰς κάποιαν ἀπόφασιν, πάντως οὐχὶ περὶ Νηπιτροφείου, του ὁποίου τὰ ἔξοδα ἴδια συντηρήσεως θὰ εἶναι δυσανάλογα πρὸς τὰς προσόδους μας. Ἐπίσης ἀπορρίπτεται ἡ ἰδέα περὶ ἀναμίξεως μετὰ Δημοσίου διδασκῆριου. Ἐάν νομίζητε, ὅτι εἶναι δυνατόν να λειτουργήσῃ Νηπιαγωγεῖον ἀπλοῦν, ἀφ' οὗ κτίριον παρέχεται δωρεάν προσωρινῶς, ὀρίσατέ μας τί ποσὸν θὰ χρειασθῆ διὰ τὴν ἐπιπλωσιν αὐτοῦ καὶ μισθοδοσίαν δύο Νηπιαγωγῶν καὶ μιᾶς ὑπηρετρίας. Πρὸς τούτοις, ἂν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀνέγερσις Νηπιαγωγείου ἐπὶ γηπέδου χορηγηθησομένου δωρεάν, ἄς μᾶς ὑποβληθῆ σχεδιάγραμμα καὶ

προϋπολογισμός σοβαροῦ τινος ἀρχιτέκτονος. Τὰ ὑποδεικνυόμενα πρόσωπα τῆς ὑποεπιτροπῆς εὐχαρίστως θὰ ἀναγνωρίσωμεν ἐν καιρῷ, ἀφ' οὗ εἶναι τῆς ἡμετέρας ἐκλογῆς...» Β^{οϋ} ... «δέχεται τὸν προϋπολογισμὸν ἐπιπλώσεως τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ διὰ τὸ ποσὸν δραχμῶν τριῶν (42) χιλιάδων διακοσίων (3.200) ὑπὸ τὸν ὄρον να φροντίσωσιν ἐκεῖ περὶ ὄλων. Διὰ τὴν ἐτησίαν συντήρησιν τοῦ Νηπιαγωγείου δὲν δύναται να ἀναλάβῃ πέραν τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν πέντε χιλιάδων (5.000). Πρὸ παντός πρέπει να γείνη ἡ δέουσα ἐνέργεια, ὅπως ἐκδοθῇ Β. Διάταγμα περὶ τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ Νηπιαγωγείου...» Ὅθεν ἔχων ὑπ' ὄψει 1^{οϋ} ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω καὶ 2^{οϋ} τὰ ὑπὲρ 40 νήπια, ἅτινα θὰ φοιτήσωσιν ἐν τῷ ἰδρυθησομένῳ Νηπιαγωγείῳ ἀφ' ἐνός μὲν προτείνω τὴν ἐν τῇ βορειοδυτικῇ συνοικίᾳ τοῦ χωρίου Βωβούσης ἴδρυσιν διταξίου Νηπιαγωγείου, ὅπερ θέλει συντηρηθῆ δαπάνη τοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελαῖ, ἀφ' ἐτέρου δὲ ἐπιφυλάσσομαι, ὅπως μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας τούτου προτείνω τὴν κατάργησιν τοῦ ἤδη δημοσίᾳ δαπάνη λειτουργοῦντος μονοταξίου Νηπιαγωγείου.»

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν ἴδρυσιν διταξίου Νηπιαγωγείου ἐν τῇ βορειοδυτικῇ συνοικίᾳ τοῦ χωρίου Βωβούσης, ὅπερ θέλει συντηρηθῆσθαι δαπάνη τοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελαῖ πρὸς δὲ τοῦτους παρακαλεῖ ὅπως ἐνεργηθῶσι τὰ δέοντα καὶ ἐκδοθῇ ἐγκαίρως τὸ σχετικὸν Β. Διάταγμα. _

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πρᾶξις 17^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας σήμερον τὴν 28^{ην} Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους 1920, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Παρασκευῆν καὶ ὥραν 5^{ην} μ.μ. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Ν. Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρίδωνος Τσοῦκα καὶ τοῦ

Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

Α

Ἀνακοινοῖ ὅτι κατὰ τὸν λήγοντα μῆνα Φεβρουάριον μόνον μίαν ἡμέραν περιώδευσε τὴν 14^{ην} Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. μεταβάς εἰς Βραδέτον πρὸς ἐπιθεώρησιν τοῦ Σχολείου.

Β

Προτείνει τὴν ἀπαλλαγὴν ἐκ τῶν καθηκόντων τῶν κατωτέρω σχολικῶν ἐπιτροπῶν ἧτοι 1) Βασιλείου Λεοντίδου ταμίου τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς (**43**) τῶν Δημοτικῶν Σχολείων ἀρρένων καὶ θηλέων Φραγκάδων, ὅστις δια τῆς ἀπὸ 8 Φεβρουαρίου 1920 ἀναφορᾶς του πρὸς τὸν κ. Νομάρχην Ἰωαννίνων ἠτήσατο τὴν ἀπαλλαγὴν του· 2) τοῦ ἀπουσιάζοντος ἐκ τοῦ Λιασκοβετσίου Σχολικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Κοινότητος ταύτης Γρηγορίου Γκαβανοπούλου· 3) τοῦ ἀπουσιάζοντος ἐκ Δοβρινόβου Σχολικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Κοινότητος ταύτης Ἀθανασίου Κοντογιάννη καὶ 4) τοῦ ἀπουσιάζοντος ἐκ Βραδέτου Σχολικοῦ Ἐπιτρόπου τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τῆς Κοινότητος ταύτης Ἀλεξάνδρου Τσολάκη.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ ὡς πρὸς τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῶν καθηκόντων τῶν ἐν τῇ εἰσηγήσει ἀναφερομένων τεσσάρων σχολικῶν ἐπιτρόπων δια τους ἐν αὐτῇ ἀναφερομένους λόγους, καὶ

Γ

Προτείνει τὸν διορισμὸν 1) τοῦ Νικολάου Παπαθανασίου ὡς μέλους τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Δημοτικῶν Σχολείων ἀρρένων καὶ θηλέων καὶ τοῦ Νηπιαγωγείου Λαϊστῆς ἀντὶ τοῦ ἀποβιώσαντος Χρ. Μπόλη· 2) τοῦ Δημητρίου Παρλαπᾶ ὡς μέλους τῆς σχολικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Λιασκοβετσίου· 3) τοῦ Κωνσταντίνου Κότικου ὡς μέλους τῆς σχολικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Βραδέτου καὶ 4) τοῦ Μιχαήλ Α. Σιούρη ὡς μέλους τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ τοῦ Νηπιαγωγείου Δοβρινόβου.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τῶν ἐν τῇ εἰσηγήσει τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ ἀναφερομένων σχολικῶν ἐπιτρόπων.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πράξις 18^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας σήμερον τὴν 20^α Μαρτίου τοῦ ἔτους 1920, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Παρασκευῆν καὶ ὥραν 5^α μ.μ. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσούκα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκοῦση τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Α^α

(44) Ὁ κ. Ἐπιθεωρητὴς ὑποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος μηνός μέχρι σήμερον περιώδευσε δώδεκα ἡμέρας πρὸς ἐπιθεώρησιν 12 Σχολείων καὶ ἐνέργειαν ἀνακρίσεων καὶ ὅπερ ἐν λεπτομερείᾳ ἔχει ὡς ἑξῆς:

- 1) Τῇ 2^α Μαρτίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Καλωτᾶς.
- 2) Τῇ 3^α Μαρτίου ἐπεθεώρησε τὸ κοινὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Στολοβοῦ.
- 3) Τῇ 4^α Μαρτίου ἐπεθεώρησε τὸ κοινὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Καμινιάς.
- 4) Τῇ 5^α Μαρτίου ἐπεθεώρησε τὸ κοινὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Καβαλλαρίου.
- 5) Τῇ 6^α Μαρτίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Λιασκοβετσίου.
- 6) Τῇ 7^α Μαρτίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον Φλαμπουραρίου.

- 7) Τῆ 7^ᾰ Μαρτίου ἐπεθεώρησε τὸ κοινὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Φλαμπουραρίου.
- 8) Τῆ 8^ᾰ Μαρτίου ἐνήργησεν ἀνακρίσεις κατὰ τοῦ Δημοδιδασκάλου Φλαμπουραρίου Γ. Στεφοπούλου.
- 9) Τῆ 9^ᾰ Μαρτίου ἐπεθεώρησε τὸ κοινὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Τσερνεσίου.
- 10) Τῆ 10^ᾰ Μαρτίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον Τσερνεσίου.
- 11) Τῆ 11^ᾰ Μαρτίου ἐπεθεώρησε τὸ κοινὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Μακρίνου.
- 12) Τῆ 12^ᾰ Μαρτίου ἐπεθεώρησε τὸ κοινὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Δραγαρίου καὶ
- 13) Τῆ 13^ᾰ Μαρτίου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν.

Βον

Εἰσηγεῖται τὰ ἐξῆς

«Κατόπιν δύο ἐγγράφων καταγγελιῶν κατὰ τοῦ ὑποδιδασκάλου Γ. Στεφοπούλου, ὧν ἡ μὲν ἐστάλη ἀπ' εὐθείας, ἡ δὲ διεβιβάσθη διὰ τῆς Σ^ᾰΓενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου, καὶ εὐθύς ὡς ἡ κατάστασις τοῦ καιροῦ ἐπέτρεψε μετέβην εἰς Φλαμπουράριον, ἔνθα ἀφοῦ ἐπεθεώρησα τὰ σχολεῖα, ἐνήργησα ἀνακρίσεις κατὰ τοῦ ἐν λόγῳ ὑποδιδασκάλου ὡς δ' ἐπίσης ἔλαβον καὶ τὴν κατάθεσιν αὐτοῦ, δι' ἧς ἀπελογήθη ἐπὶ τῶν κατ' αὐτοῦ καταγγελομένων. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν κατ' αὐτοῦ καταγγελομένων, ὡς π.χ. ἡ ὑπ' αὐτοῦ ὑποβολὴ συκοφαντικῆς καταγγελίας κατὰ τῶν κοινοτικῶν συμβούλων Ἰ. Διογένους καὶ Χρήστου Ἰγνατίου, ἡ δῆθεν συχνὴ μέθη, τὸ ὅτι μετὰ δυσφορίας, ἤκουσε τὴν πρὸ δύο ἐτῶν καὶ ὀκτῶ μηνῶν ἐπιστράτευσιν τῆς ἡλικίας του, τὸ ὅτι ἡ ἐν γένει διαγωγὴ του δύναται νὰ χαρακτηρίσῃ αὐτὸν ὡς ἀντιδραστικὸν κ.λ.π., ἀπεδείχθησαν ἀνακριβῆ, ἀλλ' εἶναι ἐπίσης ἀληθές, ὅτι κατὰ τὸ δεύτερον δεκαήμερον Δεκεμβρίου παρελθόντος ἔτους ἀπουσίασεν ἀδικαιολογητῶς ἐπὶ τριήμερον, ὅτι πολλάκις τοῦ μηνός δὲν προσῆλθεν εἰς τὸ σχολεῖον τὴν ὠρισμένην ὥραν, ὅτι οὐχὶ ἅπαξ καὶ κατὰ τὰς ἐργασίμους ὥρας ἐδέχθη ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς παραδόσεως ἄτομα ξένα καὶ διακόψας τὸ μάθημα ἐφ' ἱκανὴν ὥραν συνδιελέχθη μετ' αὐτῶν, ὅτι πολλάκις διέκοψε τὸ μάθημα ἐπὶ στιγμὰς ἢ καὶ ὀλοκλήρους ὥρας, ἵνα συνεργασθῆ μετὰ τοῦ προέδρου τῆς Κοινότητος, οὔτινος τυγχάνει γραμματεὺς καὶ γενικῶς, ὅτι [παρημέλησε διαγράφεται μία λέξις] ἠναγκάσθη νὰ παραμελήσῃ τὸ διδα- (45) σκαλικὸν του ἔργον, ἔνεκεν τῆς πολλαπλῆς μετὰ τῶν κοινοτικῶν ἀσχολίας του. Ὅθεν προτείνω, ὅπως δι' ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω τὸ μὲν ἐπιβληθῆ αὐτῷ ὡς ἐπιεικεστάτη τῶν ποινῶν πειθαρχικὸν πρόστιμον δραχμῶν δεκαπέντε, τὸ δὲ συσταθῆ αὐτῷ, ὅπως τοῦ λοιποῦ 1) ἀποφεύγῃ πᾶν ὅ,τι ἤθελε φέρει αὐτὸν εἰς προστριβάς ἢ ἀντεγκλήσεις μετὰ

τῶν κατοίκων Φλαμπουραρίου καί 2) ἀποσυρθῆ τῆς θέσεως τοῦ κοινοτικοῦ γραμματέως Φλαμπουραρίου, ἵνα παρέχεται αὐτῷ ὁ κεκανονισμένος χρόνος καί οὕτω ἀσχολεῖται ἀποκλειστικῶς μετὰ τοῦ Σχολείου καί τῶν μαθητῶν του.

»

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης καί ἰδόν τό ἄρθρον 12 τοῦ Νόμου 1242 β' ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει 1) Ὅπως ἐπιβληθῆ αὐτῷ ὡς ἐπεικεστάτη τῶν ποινῶν πειθαρχικόν πρόστιμον δραχμῶν δεκαπέντε (ἀριθ. 15) 2) συστηθῶσιν εἰς αὐτόν τά δέοντα πρὸς βελτίωσιν αὐτοῦ καί 3) παρακολουθηθῆ εἰδικῶς ἢ ἐν τῷ μέλλοντι ὡς ἀτόμου καί διδασκάλου πολιτεία αὐτοῦ, ἵνα ἐν ὑποτροπῇ ἐπιβληθῆ αὐτῷ αὐστηροτέρα τιμωρία. _

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καί ὑπογράφεται νομίμως.

Ὁ Πρόεδρος

Τά μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πρᾶξις 19^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας σήμερον τήν 18^{ην} Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1920, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον καί ὥραν 5^{ην} μ.μ. Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Ν. Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρίδωνος Τσοῦκα καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καί ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Προτείνει τὸν διορισμὸν τοῦ Γεωργίου Δ. Κασκάνη ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐν ἀναστολῇ προσελεύσεως διατελοῦντος καί ἤδη στρατευθέντος Δημοδιδασκάλου τοῦ ξενοφώνου συνοικισμοῦ Λεσινίτης Ἰωάννου Εὐαγγελίδου, ὡς ἔχοντος ἀπολυτήριον Σχολαρχείου καί μέχρι τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως τοῦ ἐν λόγῳ δημοδιδασκάλου.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Έγκρινει, ὅπως εἰς αναπλήρωσιν τοῦ ἤδη στρατευθέντος Δημοδιδασκάλου τοῦ ξενοφώνου συνοικισμοῦ Λεσινίτσης Ἰωάννου Εὐαγγελίδου διορισθῆ ὁ Γεώργιος Δ. Κασκάνης ὡς προσωρινός τριτοβάθμιος ὑποδιδάσκαλος ἐπὶ μισθῷ Δραχ. 120 κατὰ μῆνα, ὡς ἔχων ἀπολυτήριον Ἑλληνικοῦ Σχολείου (46) καὶ μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως τοῦ ἐν λόγῳ Δημοδιδασκάλου.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πράξις 20^α

(Σημειώσεις Ἐδημοσιεύθη ἡ 20ῆ πρᾶξις ἐν τῷ Ἐφ. Κυβερν. Τεύχ. Γ. φύλ.132/13-6-920)

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας σήμερον τὴν 30^α Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1920, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην καὶ ὥραν 3^α μ.μ. Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Ν. Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρίδωνος Τσοῦκα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὸν ἄρτι ψηφισθέντα ὑπ' ἀριθ. 2145 Νόμον "περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων τῆς Στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως" καὶ τὰς ὑπ' ἀριθμ. 11256, 13855 καὶ 17162 ἐ.ἔ ἐπὶ τοῦ νόμου τούτου ἐρμηνευτικὰς ἐγκυκλίους διαταγὰς τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σεβαστοῦ Ὑπουργείου περὶ καθορισμοῦ τοῦ μισθοῦ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ ἀπὸ 1^ας Ἰουνίου 1919 καὶ ἐφεξῆς καὶ περὶ κατατάξεως τῶν νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ δημοδιδασκάλων εἰς τὰς θεσπιζομένας τάξεις:

Α^ο

Προτείνει, ὅπως συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 3, 4 καὶ 7 τοῦ ἀνωτέρω νόμου καθορισθῆ ὁ μισθὸς πάντων τῶν δημοδιδασκάλων, ὑποδιδασκάλων καὶ

νηπιαγωγῶν, τῶν τε μονίμων καί προσωρινῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων, τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Ζαγορίου ἀπό 1^{ης} Ἰουνίου 1919 καί ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς ἀνεγνωρισμένης προϋπηρεσίας ἑνὸς ἐκάστου αὐτῶν μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἢ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διορισμοῦ τῶν μετὰ τὴν 1^{ην} Ἰουνίου 1919 διορισθέντων ὡς ἐξῆς:

α) τῶν νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελούντων

1) Τοῦ Κωνσταντίνου Παρτσάλη, Α^{ου} Δημοδιδασκάλου, τελιοφοίτου πολυταξίου Διδασκαλείου, εἰς Δραχμὰς 400 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 33, μηνῶν 5 καί ἡμερῶν εἴκοσι μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919._

2) Τοῦ Νικολάου Ῥέσσου, Α^{ου} Δημοδιδασκάλου, τελιοφοίτου πολυταξίου Διδασκαλείου, εἰς Δραχμὰς 400 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 27, μηνῶν 10 καί ἡμερῶν ἑπτὰ μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

3) Τοῦ Παντελῆ Θωμᾶ, Β^{ου} Δημοδιδασκάλου, τελιοφοίτου πολυταξίου Διδασκαλείου, εἰς Δραχ. 290 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν (47) ἐτῶν 7 καί μηνῶν 9 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

4) Τοῦ Κωνσταντίνου Ἡλ. Παπαγεωργίου, Β^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 350 μηνιαίως ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 24, μηνῶν 5 καί ἡμερῶν 20 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

5) Τοῦ Γεωργίου Λέτσου, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, τελιοφοίτου μονοταξίου Διδασκαλείου ἔτους 1914 εἰς Δραχμὰς 290 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 5 καί μηνῶν 9 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

6) Τοῦ Ἡλίας Παρτσάλη, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, τελιοφοίτου μονοταξίου Διδασκαλείου ἔτους 1914, εἰς Δραχμὰς 300 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 8, μηνῶν 9 καί ἡμερῶν 5 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

7) Τοῦ Ἰωάννη Χατζηγιάννη, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, τελιοφοίτου μονοταξίου Διδασκαλείου ἔτους 1914, εἰς Δραχμὰς 300 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 12, μηνῶν 5 καί ἡμερῶν 14 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

8) Τοῦ Δημητρίου Σιουρᾶ, τριτοβαθμίου Δημοδιδασκάλου, τελιοφοίτου μονοταξίου Διδασκαλείου ἔτους 1914, εἰς Δραχμὰς 300 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 11, μηνῶν 7 καί ἡμερῶν 20 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

9) Τοῦ Ἀναστασίου Τζόβα, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, τελειοφοίτου μονοταξίου Διδασκαλείου ἔτους 1914, εἰς Δραχμάς 300 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 11, μηνῶν 7 καί ἡμερῶν 27 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

10) Τοῦ Κωνσταντίνου Γκράτζου, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, τελειοφοίτου μονοταξίου Διδασκαλείου ἔτους 1914, εἰς Δραχμάς 290 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 8, μηνῶν 5 καί ἡμερῶν 25 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

11) Τοῦ Ἰωάννου Μίσιου, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, τελειοφοίτου μονοταξίου Διδασκαλείου ἔτους 1914, εἰς Δραχμάς 290 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 7 καί μηνῶν 9 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

12) Τοῦ Σπυρίδωνος Στεφανίδου, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, τελειοφοίτου μονοταξίου Διδασκαλείου ἔτους 1914, εἰς Δραχμάς 300 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 13, μηνῶν 10 καὶ ἡμερῶν 6 μέχρι τῆς 26^{ης} Νοεμβρίου 1919, ἡμέρας, καθ' ἣν ἐπαναδιωρίσθη._

13) Τοῦ Βασιλείου Ζουρδούμη, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, τελειοφοίτου μονοταξίου Διδασκαλείου ἔτους 1914, εἰς Δραχμάς 280 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἔτους 1, μηνῶν 8 καὶ ἡμερῶν 21 μέχρι τῆς 29^{ης} Ὀκτωβρίου 1919, ἡμέρας, καθ' ἣν ἐπαναδιωρίσθη._

14) Τοῦ Ἰωάννου Εὐαγγελίδου, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, τελειοφοίτου πολυταξίου Διδασκαλείου ἔτους 1918, εἰς Δραχμάς 280 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν μηνῶν 8 καὶ ἡμερῶν 20 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919._

15) Τοῦ Κωνσταντίνου Τσιντζοπούλου, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, τελειοφοίτου πολυταξίου Διδασκαλείου ἔτους 1918, εἰς Δραχμάς 280 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἔτους 1, μηνῶν 7 καὶ ἡμερῶν 3 μέχρι τῆς 29^{ης} Ὀκτωβρίου 1919, ἡμέρας, καθ' ἣν ἐπαναδιωρίσθη._

16) Τοῦ Δημητρίου Μάου, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 280 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 13 καί μηνῶν 9 μέχρι 1^{ης} Ἰουνίου 1919._

(48) 17) Τοῦ Νικολάου Χατζηβασδέκη, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 310 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 16 καί μηνῶν 10 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

18) Τοῦ Ἀναστασίου Κάσσου, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 270 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 9, μηνῶν 4 καὶ ἡμερῶν 3 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

- 19) Τοῦ Πέτρου Βοροπούλου, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 310 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 16 καί μηνῶν 9 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 20) Τοῦ Γεωργίου Παπαβασιλείου, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 270 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 9, μηνῶν 6 καί ἡμερῶν 6 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 21) Τοῦ Στέφανου Τσίμα, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 260 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 4, μηνῶν 5 καὶ ἡμερῶν 3 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 22) Τοῦ Κωσταντίνου Κοντοδήμου, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 280 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 10 καί μηνῶν 9 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 23) Τοῦ Ἀνδρέου Τόλογλου, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 310 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 19 καί μηνῶν 9 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 24) Τοῦ Μιχαήλ Ζέρβα, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 270 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 7 καί μηνῶν 9 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 25) Τοῦ Νικολάου Στάρα, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 310 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 17, μηνῶν 5 καὶ ἡμερῶν 20 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 26) Τοῦ Στέφανου Τζούφη, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 350 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 31, μηνῶν 5 καὶ ἡμερῶν 20 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 27) Τοῦ Ὁρέστου Φιλίδου, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 260 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 2, μηνῶν 6 καὶ ἡμερῶν 21 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 28) Τοῦ Κωνσταντίνου Βαροβούλη, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 270 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 6 καὶ μηνῶν 9 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 29) Τοῦ Ἰωάννου Σπυροπούλου, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 310 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 19, μηνῶν 4 καί ἡμερῶν 14 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 30) Τοῦ Ἀναστασίου Δούκα, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 280 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 14, μηνῶν 5 καί ἡμερῶν 20 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

- 31) Τοῦ Γεωργίου Σωτήρη, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 310 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 19, μηνῶν 4 καὶ ἡμερῶν 14 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 32) Τοῦ Χριστοδοῦλου Πετρινοῦ, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 280 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 10 καὶ μηνῶν 9 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 33) Τοῦ Ἀποστόλη Τσάντη, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 350 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 29, μηνῶν 5 καὶ ἡμερῶν 21 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 34) Τοῦ Δημητρίου Ζωΐδου, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 280 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 13 καὶ μηνῶν 9 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- (49)** 35) Τοῦ Ἀναστασίου Φάφα, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 270 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 7, μηνῶν 5 καὶ ἡμερῶν 21 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 36) Τοῦ Στεφάνου Κικοπούλου, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως (συμφώνως νόμῳ 1067 ὡς τελειοφοίτου ὑποδιδασκαλείου Θεσσαλονίκης), εἰς Δραχμὰς 260 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ὑποδιδασκάλου μὲν ἐτῶν 10, δημοδιδασκάλου δὲ ἔτους 0 καὶ μηνῶν 10 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 37) Τῆς Ὀλγας Μίσιου, Α^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 190 μηνιαίως, ὡς ἐχοῦσης ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 14, μηνῶν 5 καὶ ἡμερῶν 21 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919._
- 38) Τῆς Καλλιόπης Τσατσοπούλου, Α^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 205 μηνιαίως, ὡς ἐχοῦσης ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 18, μηνῶν 7 καὶ ἡμερῶν 20 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 39) Τῆς Ἀρετῆς Μπέρια, Α^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 190 μηνιαίως, ὡς ἐχοῦσης ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 13 καὶ μηνῶν 9 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 40) Τῆς Ἀνδρονίκης Κυριακοπούλου, Α^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 190 μηνιαίως, ὡς ἐχοῦσης ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 14, μηνῶν 4 καὶ ἡμερῶν 14 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 41) Τοῦ Φιλίππου Δαουδῆ, Α^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 190 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 14, μηνῶν 5 καὶ ἡμερῶν 21 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

- 42) Τοῦ Δημητρίου Σιουροπούλου, Α^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 190 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 14, μηνῶν 5 καὶ ἡμερῶν 21 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 43) Τοῦ Νικολάου Μπιζιακίδου, Α^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 190 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 14, μηνῶν 2 καὶ ἡμερῶν 24 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 44) Τῆς Βασιλικῆς Μαργούνη, Β^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 180 μηνιαίως, ὡς ἐχοῦσης ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 11 καὶ μηνῶν 9 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 45) Τῆς Οὐρανίας Ὀδυσσεῶς, Β^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 170 μηνιαίως, ὡς ἐχοῦσης ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν μηνῶν 8 καὶ ἡμερῶν 17 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 46) Τῆς Μαριάνθης Κατσάνου, Β^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 170 μηνιαίως, ὡς ἐχοῦσης ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 2, μηνῶν 6 καὶ ἡμερῶν 21 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 47) Τοῦ Στεφάνου Μπλήζιου, Β^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 170 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 2, μηνῶν 7 καὶ ἡμερῶν 16 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 48) Τοῦ Στεφάνου Βριζάλα, Β^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 210 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 24 καὶ μηνῶν 9 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 49) Τοῦ Πέτρου Φραγκοῦλη, Β^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 180 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 14, μηνῶν 5 καὶ ἡμερῶν 21 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 50) Τοῦ Νικολάου Δεβελέγκα, Β^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 180 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 12 καὶ μηνῶν 9 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- (50) 51) Τοῦ Χαραλάμπους Παπαχαρίση, Β^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 180 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 14, μηνῶν 5 καὶ ἡμερῶν 14 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 52) Τοῦ Ἰωάννου Καπράντζου, Β^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 180 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 14, μηνῶν 5 καὶ ἡμερῶν 21 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._
- 53) Τοῦ Γεωργίου Στεφοπούλου, Β^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 170 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 4, μηνῶν 4 καὶ ἡμερῶν 14 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

- 54) Τοῦ Χρυσοστόμου, ἱερέως, Τζόκα, Β^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 170 μηνιαίως, ἀπό τῆς 10^{ης} Σεπτεμβρίου 1919, ἡμέρας καθ' ἣν διωρίσθη. _
- 55) Τοῦ Εὐσταθίου Παπαευσταθίου, Β^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 8, μηνῶν 8 καὶ ἡμερῶν 21 μέχρι τῆς 10^{ης} Δεκεμβρίου 1919, ἡμέρας καθ' ἣν ἐπαναδιωρίσθη. _
- 56) Τῆς Μελπομένης Ζήτη, Β^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 180 μηνιαίως, ὡς ἐχούσης ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 14 καὶ μηνῶν 9 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919. _
- 57) Τοῦ Βασιλείου, ἱερέως, Χριστοδούλου, Β^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 170 μηνιαίως, ἀπό τῆς 29^{ης} Ὀκτωβρίου 1919, ἡμέρας καθ' ἣν διωρίσθη. _
- 58) Τοῦ Χριστοδούλου Ζυνδρελῆ, Γ^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 160 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἔτους 1, μηνῶν 2 καὶ ἡμερῶν 16, μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919. _
- 59) Τῆς Φερενίκης Κηπουροῦ, Γ^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 165 μηνιαίως, ὡς ἐχούσης ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 5, μηνῶν 5 καὶ ἡμερῶν 21 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας. _
- 60) Τῆς Ἀναστασίας Θεοχάρους, Γ^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 165 μηνιαίως, ὡς ἐχούσης ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 5 καὶ μηνῶν 9 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας. _
- 61) Τοῦ Γεωργίου Γούλα, Γ^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 160 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἔτους 1, μηνῶν 4 καὶ ἡμέρας 1 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας. _
- 62) Τοῦ Δημητρίου Δημοπούλου, Γ^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 160 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 4, μηνῶν 4 καὶ ἡμερῶν 8 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας. _
- 63) Τῆς Ἑλένης Χρυσοχόου, Γ^{ου} ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 160 μηνιαίως, ὡς ἐχούσης ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 4, μηνῶν 5 καὶ ἡμερῶν 21 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας. _
- 64) Τῆς Ἀθηνᾶς Βαλατάση, Νηπιαγωγοῦ Α^{ης} τάξεως, εἰς Δραχμάς 250 μηνιαίως, ὡς ἐχούσης ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 2, μηνῶν 9 καὶ ἡμερῶν 12 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας. _
- 65) Τῆς Ἀγγελικῆς Καραπάνου, Νηπιαγωγοῦ Α^{ης} τάξεως, εἰς Δραχμάς 250 μηνιαίως, ὡς ἐχούσης ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 4, μηνῶν 5 καὶ ἡμερῶν 3 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας. _

66) Τῆς Βαρβάρας Τσίλη, Νηπιαγωγοῦ Α^α τάξεως, εἰς Δραχμὰς 250 μηνιαίως, ὡς ἐχοῦσης ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 4, μηνῶν 5 καὶ ἡμερῶν 6 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

67) Τῆς Ἐλένης Σελιμιγιέ, Νηπιαγωγοῦ Α^α τάξεως, εἰς Δραχμὰς 250 μηνιαίως, ὡς ἐχοῦσης ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 4, μηνῶν 5 καὶ ἡμερῶν 14 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

68) Τῆς Τερψιχόρης Παπαγεωργίου, Νηπιαγωγοῦ Α^α τάξεως, εἰς Δραχμὰς 250 μηνιαίως, ὡς (51) ἐχοῦσης ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 2, μηνῶν 9 καὶ ἡμερῶν 25 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

69) Τῆς Μαρίας Βόντα, Νηπιαγωγοῦ Α^α τάξεως, εἰς Δραχμὰς 250 μηνιαίως, ὡς ἐχοῦσης ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 4, μηνῶν 5 καὶ ἡμερῶν 6 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

70) Τῆς Ἐλευθερίας Τζοβάρρα, Νηπιαγωγοῦ Α^α τάξεως, εἰς Δραχμὰς 250 μηνιαίως, ἀπὸ τῆς 23^α Ὀκτωβρίου 1919, ἡμέρας καθ' ἣν διωρίσθη._

71) Τῆς Εὐαγγελίας Πόλτσα, Νηπιαγωγοῦ Α^α τάξεως, εἰς Δραχμὰς 250 μηνιαίως, ἀπὸ τῆς 11^α Ὀκτωβρίου 1919, ἡμέρας καθ' ἣν διωρίσθη καὶ

72) Τῆς Βασιλικῆς Τσεκούρα, προσωρινῆς β^{ου} ὑποδιδασκαλίσεως, εἰς Δραχμὰς 250 μηνιαίως, ἀπὸ τῆς 23^α Ὀκτωβρίου 1919, ἡμέρας καθ' ἣν διωρίσθη καὶ

=====β^{ον} Τῶν (μετὰ τὴν 1^α 1919)
ἀπολυθέντων μετὰ τὴν 1^α Ἰουνίου 1919.

1) Τοῦ Μιχαήλ Παπαθανασίου, Α^{ου} Δημοδιδάσκαλου, πτυχιούχου πολυταξίου Διδασκαλείου, εἰς Δραχμὰς 360 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος 18ετῆ ἀνεγνωρισμένην ὑπηρεσίαν ἀπὸ τῆς 1^α Ἰουνίου 1919 μέχρι τῆς 1^α Ὀκτωβρίου 1919, ἡμέρας καθ' ἣν δι' ἐγκατάλειψιν τῆς ἐν Ἄνω Ῥαβενίοις θέσεώς του, ἔπαυσε μισθοδοτούμενος, μεθ' ὃ καὶ ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας._

2) Τῆς Αἰκατερίνης Ζωγάκη, β' ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 175 μηνιαίως, ὡς ἐχοῦσης ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 7, μηνῶν 4 καὶ ἡμερῶν 14, ἀπὸ τῆς 1^α Ἰουνίου 1919 μέχρι τῆς 1^α Σεπτεμβρίου 1919, ἡμέρας καθ' ἣν ἀπελύθη τῆς ἐν Δρεσθενίκῳ θέσεώς της._

3) Τῆς Ἀθηνᾶς Φίλιου, γ' ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμὰς 160 μηνιαίως, ὡς ἐχοῦσης ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 3, μηνῶν 4 καὶ ἡμερῶν 11, ἀπὸ τῆς 1^α Ἰουνίου 1919 μέχρι τῆς 1^α Σεπτεμβρίου 1919, ἡμέρας καθ' ἣν ἀπελύθη τῆς ἐν Καμινιᾷ θέσεώς της._

4) Τῆς Ἐλένης Βράσκου, νηπιαγωγοῦ α^α τάξεως, εἰς Δραχμὰς 250 μηνιαίως, ὡς ἐχοῦσης ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 4, μηνῶν 5 καὶ ἡμερῶν 21,

από τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 μέχρι τῆς 1^{ης} Σεπτεμβρίου 1919, ἡμέρας καθ' ἣν παρητήθη τῆς ἐν Δοβρινόβω θέσεώς της._

5) Τῆς Οὐρανίας Τζαμίχα, νηπιαγωγοῦ α^{ης} τάξεως, εἰς Δραχμάς 250 μηνιαίως, ὡς ἐχούσης ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἔτους 1 καὶ μηνῶν 7, ἀπό τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 μέχρι τῆς 30^{ης} Σεπτεμβρίου 1919, ἡμέρας καθ' ἣν ἀποσχοῦσα τῆς θέσεώς της ἀπελύθη, ὡς ἀρνηθεῖσα νὰ δεχθῆ τὴν ἐκ Φλαμπουραρίου εἰς Βωβοῦσαν μετάθεσιν της._

6) Τοῦ Παύλου Οἰκονόμου, προσωρινοῦ Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, εἰς Δραχμάς 200 μηνιαίως, ἀπό τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 μέχρι τῆς 22^{ης} Νοεμβρίου 1919, ἡμέρας καθ' ἣν ὡς ἀπολυθεὶς τῆς ἐν Μανασῆ θέσεώς του, ἔπαυσε μισθοδοτούμενος._

7) Τοῦ Βασιλείου Ζωρδούμη, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, τελειοφοίτου μονοταξίου Διδασκαλείου, ἔτους 1914, εἰς Δραχμάς 280 μηνιαίως, ἀπό τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 μέχρι τῆς 28^{ης} Ὀκτωβρίου 1919, ἡμέρας καθ' ἣν ἀπελύθη τῆς ἐν Τσερβαρίῳ ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ θέσεώς του._

8) Τοῦ Εὐσταθίου Παπαευσταθίου, Β' ὑποδιδασκάλου, δι' ἀναγνωρίσεως, εἰς Δραχμάς 175 μηνιαίως, ὡς ἔχοντος ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν ἐτῶν 8, μηνῶν 8 καὶ ἡμερῶν 21, ἀπό τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 μέχρι τῆς 11^{ης} Νοεμβρίου 1919, ἡμέρας καθ' ἣν ἔπαυσε μισθοδοτούμενος ἀπολυθεὶς τῆς ἐν Τσερβαρίῳ ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ θέσεώς του._

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως καθορισθῆ ὁ μισθὸς πάντων τῶν ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 μέχρι τέλους Μαρτίου 1920 διατελεσάντων ὡς λειτουργῶν τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως τῆς Ἐκπαιδευτικῆς (52) Περιφέρειας Ζαγορίου (ἀμφοτέρων τῶν φύλων εἴτε ὡς μονίμων εἴτε ὡς προσωρινῶν τοιούτων) ἦτοι:

Α^{ου} Τῶν νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ 72 τοιούτων, δηλ. τῶν 36 δημοδιδασκάλων (ἐξ ὧν ὁ Στέφανος Κικόπουλος, πτυχιούχος τοῦ ὑποδιδασκαλείου Θεσσαλονίκης), 27 ὑποδιδασκάλων, 8 νηπιαγωγῶν καὶ μιᾶς προσωρινῆς ὑποδιδασκαλίσεως· καὶ Β^{ου} Τῶν μετὰ τὴν 1^{ην} Ἰουνίου 1919 8 ἀπολυθέντων τοιούτων, δηλ. ἐνός μονίμου Δημοδιδασκάλου, 2 μονίμων ὑποδιδασκαλιστῶν, 2 νηπιαγωγῶν α^{ης} τάξεως καὶ 3 προσωρινῶν διδασκάλων, συμφώνως τῇ ἀνωτέρῳ προτάσει τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ, ἐν ἧ ὀνομαστικῶς ἀναγράφονται καὶ λεπτομερῶς τὰ προσόντα ἐνός ἐκάστου ἀναφέρονται.

Β^{ου}

Λαβὼν ὑπ' ὄψει α) τὸ ἔδαφ. 1 τοῦ Ἄρθρου 5 τοῦ αὐτοῦ νόμου 2145 περὶ κατατάξεως τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ δημοδιδασκάλων καὶ β) τὴν μέχρι τῆς

31^{ης}Μαρτίου έ.ξ. άνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν τών έν τή Έκπαιδευτική Περιφέρεια Ζαγορίου ύπηρετούντων 36 δημοδιδασκάλων, ής ό χρόνος έμφαίνεται έκ τών ύφ' ενός έκάστου αύτών καταβληθέντων έγκύρων δικαιολογητικών έγγράφων, προτείνει, όπως δύο μέν τούτων διαβαθμισθώσιν ώς Β^α τάξεως δημοδιδάσκαλοι, οί δε λοιποί 34 ώς Γ^α τάξεως τοιοῦτοι συμφώνως πρός τόν κατωτέρω όνομαστικόν πίνακα._

Α.Α.	Όνομα Επώνυμον Δημοδιδασκάλων	καί	Βαθμός ὄν ἤδη ἔχει	Τάξεις εἰς ἣν κατατάχθη	Σύνολον χρόνου ὑπηρεσίας του μέχρι 31 ^{ης} Μαρτίου 1920			Σύνολον χρόνου ὑπηρεσίας κατά βαθμούς μέχρι 31 Μαρτίου 1920									Ὑπολογισμὸς χρόνου ὑπηρεσίας διὰ τὴν προαγωγὴν					
								ὡς Γ ^{ου}			ὡς Β ^{ου}			ὡς Α ^{ου}			Τῶν Β ^{ου} τάξεως			Τῶν Γ ^{ου} τάξεως		
					ἔτ.	μῆν.	ἡμ.	ἔτ.	μῆ	ἡμ.	ἔτ.	μῆ	ἡμ.	ἔτ.	μῆ	ἡμ.	ἔτ.	μῆ	ἡμ.	ἔτ.	μῆ	ἡμ.
1	Κωνστ. Παρτσάλης		Α ^{ου}	Β ^α	34	3	20	8	-	-	-	-	-	26	3	20	15	9	25	-	-	-
2	Νικ. Ρέσσοσ		Α ^{ου}	Β ^α	28	8	7	-	-	-	-	-	-	28	8	7	14	4	3	-	-	-
3	Κων. Παπαγεωργίου		Β ^{ου}	Γ ^α	25	3	20	20	-	-	5	3	20	-	-	-	-	-	-	9	3	5
4	Παντελῆς Θωμάς		Β ^{ου}	Γ ^α	8	7	-	-	-	8	7	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3	15
5	Γεώργ. Λέτσιος		Γ ^{ου}	Γ ^α	6	7	-	6	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	10
6	Δημ. Μάος		Γ ^{ου}	Γ ^α	14	7	-	14	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	10	10
7	Σπυρ. Στεφανίδης		Γ ^{ου}	Γ ^α	13	2	10	13	2	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	23
8	Ἡλ. Παρτσάλης		Γ ^{ου}	Γ ^α	9	7	5	9	7	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2	12
9	Ἰ. Χατζηγιάννης		Γ ^{ου}	Γ ^α	13	3	14	13	3	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	5	5
10	Δημ. Σιουράς		Γ ^{ου}	Γ ^α	12	5	-	12	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	20
11	Νικ. Χατζηβασδέκης		Γ ^{ου}	Γ ^α	17	8	-	17	8	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	10	20
12	Ἀναστ. Φάφας		Γ ^{ου}	Γ ^α	8	3	21	8	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	9	7
13	Ἀναστ. Κάσσοσ		Γ ^{ου}	Γ ^α	10	2	3	10	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4	2
14	Πέτροσ Βορόπουλοσ		Γ ^{ου}	Γ ^α	17	7	-	17	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	10	10
15	Γ. Παπαβασιλείου		Γ ^{ου}	Γ ^α	10	3	26	10	3	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	5	9
16	Στεφ. Τσίμασ		Γ ^{ου}	Γ ^α	5	3	3	5	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	9	1
17	Κωνστ. Κοντοδήμοσ		Γ ^{ου}	Γ ^α	11	7	-	11	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	10	10
18	Ἀνδρ. Τόλογλου		Γ ^{ου}	Γ ^α	20	7	-	20	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	10	10
19	Μιχ. Ζέρβασ		Γ ^{ου}	Γ ^α	8	7	-	8	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	10	10
20	Ἀναστ. Τζόβασ		Γ ^{ου}	Γ ^α	12	5	27	12	5	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	29
21	Νικόλ. Στάρασ		Γ ^{ου}	Γ ^α	18	3	20	18	3	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1	7
22	Στεφ. Τζούφησ		Γ ^{ου}	Γ ^α	32	3	20	32	3	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	9	7

23	Όρέστης Φιλίδης	Γ ^α	Γ ^β	3	4	21	3	4	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	17
24	Ί. Εύαγγελίδης	Γ ^α	Γ ^β	1	6	20	1	6	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	7
25	Κ. Βορόπουλος	Γ ^α	Γ ^β	7	7	-	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	6	10
26	Βασιλ. Ζωρδούμης	Γ ^α	Γ ^β	2	1	22	2	1	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	17
27	Ίωάν. Σπυρόπουλος	Γ ^α	Γ ^β	20	2	14	20	2	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	8	25
28	Άναστ. Δούκας	Γ ^α	Γ ^β	15	3	20	15	3	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	1	7
29	Γεώργιος Σωτήρης	Γ ^α	Γ ^β	20	2	14	20	2	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	8	25
30	Κων. Τσιντζόπουλος	Γ ^α	Γ ^β	1	6	21	1	6	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	7
30	Χριστ. Πετρινός	Γ ^α	Γ ^β	11	7	-	11	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	10	10
32	Άπ. Τσάντης	Γ ^α	Γ ^β	30	3	21	30	3	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	1	7
33	Κων. Γκράτζιος	Γ ^α	Γ ^β	9	3	25	9	3	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	8
34	Ίωάν. Μίσιος	Γ ^α	Γ ^β	8	7	-	8	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	10	10
35	Δημ. Ζωΐδης	Γ ^α	Γ ^β	14	7	-	14	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	10	10
36	Στεφ. Κικόπουλος	Γ ^α	Γ ^β	1	8	-	1	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	20

(53) Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τής προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Έγκρίνει, ὅπως συμφώνως πρὸς τόν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ προτάσει τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ καταχωρισθέντα ὀνομαστικόν πίνακα δύο μὲν τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ ὑπηρετούντων δημοδιδασκάλων διαβαθμισθῶσιν ὡς Β^ας τάξεως, ἅπαντες δε οἱ λοιποὶ ὡς Γ^ας τάξεως τοιοῦτοι. Καί:

Γ^ο

Λαβὼν ὑπ' ὄψει α) τὸ ἐδάφ. 1 τοῦ Ἄρθρου 10 τοῦ αὐτοῦ νόμου 2145 προτείνει, ὅπως ἀνατεθῆ ἢ διεύθυνσις 1) τοῦ διταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων Δρεστενίκου εἰς τόν Γ^ο δημοδιδάσκαλον Γεώργιον Παπαβασιλείου, ὡς κεκτημένον προσόντα ἀνώτερα τοῦ ἐν τῷ αὐτῷ Σχολείῳ ὑπηρετοῦντος

συναδέλφου του· 2) τοῦ διταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων Λαΐστης εἰς τόν τριτοβάθμιον δημοδιδάσκαλον Ὁρ. Φιλίδην διὰ τόν αὐτόν λόγον· 3) τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἀρτισίστης εἰς τόν Γ^{οὔ} δημοδιδάσκαλον Ἰωάννην Χατζηγιάννην διὰ τόν αὐτόν λόγον· 4) τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Κάτω Σουδενῶν εἰς τόν Γ^{οὔ} δημοδιδάσκαλον Ἀναστάσιον Τζιόβαν διὰ τόν αὐτόν λόγον καί 5) τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Τσερβαρίου εἰς τόν Γ^{οὔ} δημοδιδάσκαλον Κωνσταντῖνον Γκράτζιον διὰ τόν αὐτόν λόγον._

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀνωτέρῳ προτάσει τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ ἀναφερομένους λόγους ἀνατεθῆ ἡ διεύθυνσις 1) τοῦ διταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων Δρεσθενίου εἰς τόν (54) Γ^{οὔ} δημοδιδάσκαλον Γ. Παπαβασιλείου· 2) τοῦ διταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων Λαΐστης εἰς τόν Γ^{οὔ} δημοδιδάσκαλον Ὁρ. Φιλίδην· 3) τοῦ διταξίου Μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἀρτισίστης εἰς τόν Γ^{οὔ} δημοδιδάσκαλον Ἰωάννην Χατζηγιάννην 4) τοῦ διταξίου Μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Κάτω Σουδενῶν εἰς τόν Γ^{οὔ} δημοδιδάσκαλον Ἀναστάσιον Τζιόβαν καί 5) τοῦ διταξίου Μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Τσερβαρίου εἰς τόν Γ^{οὔ} δημοδιδάσκαλον Κωνσταντῖνον Γκράτζιον._

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καί ὑπογράφεται νομίμως.

Ὁ Πρόεδρος

Τά μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πρᾶξις 21^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτ. Περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τήν 14^α Μαΐου τοῦ ἔτους 1920, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην καί ὥραν 11^α π.μ. Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυριδωνος Τσοῦκα καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολάου Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως

ἀκούση τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ
καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Λαβὼν ὑπ' ὄψει α) τὰς διατάξεις τοῦ κωδικοποιηθέντος "περὶ διοικήσεως τῆς
Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως κ.λ.π. 1242 Νόμου (ἄρθρ.9, ἐδάφ. 5, παράγρ. α' καὶ
ἄρθρ. 10, ἐδάφ. 5, παρ. ε'), β) τὰς διατάξεις τοῦ κωδικοποιηθέντος "περὶ
Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως" 1242 Β' Νόμου (ἄρθρ. 5, ἐδάφ. 2), γ) τὸν μέσον
ὄρον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα σχολικὰ ἔτη ἐξετασθέντων
μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἄνω
Ῥαβενίων, ὅστις ἀνέρχεται εἰς 86 δ) τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Νόμου 2125, δυνάμει
τοῦ ὁποίου ἀπὸ 1^{ης} Ἀπριλίου ἐ.ἔ. αἱ δαπάναι τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως
καθ' ὅλον τὸ Κράτος βαρύνουσι τὸ Δημόσιον. Προτείνει τὴν προαγωγὴν τοῦ
Μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἄνω Ῥαβενίων ἀπὸ μονοταξίου εἰς
διτάξιον.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται
ὁμοφώνως. _

Ἐγκρίνει τὴν προαγωγὴν τοῦ μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἄνω Ῥαβενίων ἀπὸ
μονοταξίου εἰς διτάξιον, καθ' ὅτι ὁ μέσος ὄρος τῶν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα
σχολικὰ ἔτη ἐξετασθέντων μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τοῦ Σχολείου τούτου
ὑπερβαίνει τὸν ἀριθμὸν 81 ὀγδοήκοντα ἕνα. _

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἢ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

(55)

Πρᾶξις 22^α

(Σημειώσεις Ἡ 22^απρᾶξις ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ Ἐφ. Κυβερν. Τεύχ. Γ'.
φύλ.171/13-8-1920)

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 15^{ην} Ἰουνίου τοῦ ἔτους 1920, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν καὶ ὥραν 4^{ην} μ.μ. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσοῦκα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Α!

ὑποβάλλει τὸ ημερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ ἀπὸ τῆς 14^{ης} Μαΐου μέχρι σήμερον περιώδευσε 23 ἡμέρας, πρὸς ἐπιθεώρησιν εἴκοσι καὶ ἐνός Σχολείων καὶ ἐπιτέλεσεν εἰδικῆς ὑπηρεσίας ἀφορώσης τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ξενοφώνων Κοινοτήτων τῆς Περιφέρειας· ἔχει δε τὸ τοῦτο ἐν λεπτομερείᾳ ὡς ἑξῆς.

Τῇ 14^ῃ Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ Μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον ἀρρένων Νεγάδων.

Τῇ 15^ῃ Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ Μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον θηλέων Νεγάδων.

Τῇ 16^ῃ Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ Μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον ἀρρένων Φραγκάδων.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐπεθεώρησε τὸ Μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον θηλέων Φραγκάδων.

Τῇ 17^ῃ Μαΐου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.

Τῇ 23^ῃ Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ Μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον ἀρρένων Σωποτσελίου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐπεθεώρησε καὶ τὸ μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Μπούλτσας.

Τῇ 24^ῃ Μαΐου ἡμέρα Κυριακῆ ἐλλείπει συγκοινωνίας ἡναγκάσθη νὰ παραμείνῃ εἰς χάνι Βρύση Πασσιᾶ.

Τῆ 25^η Μαΐου μετέβη εἰς Ἰωάννινα, ἵνα ἐκθέσῃ προφορικῶς εἰς τόν κ. Γενικόν Διοικητήν Ἡπείρου ζητήματά τινα ἀφορῶντα τὰ σχολεῖα τῶν ξενοφώνων συνοικισμῶν τῆς Περιφέρειας.

Τῆ 26^η Μαΐου παρέμεινεν εἰς Ἰωάννινα, καθότι ἔνεκεν τῆς ὀξύτητος τοῦ ἑλληνοαλβανικοῦ ζητήματος δέν ἐγένετο ἐπιτευκτὴ ἢ ἀνωτέρω συνέντευξις.

Τῆ 27^η Μαΐου παρουσιασθεῖς ἐξέθηκε τὰ ἀνωτέρω.

Τῆ 28^η Μαΐου μετέβη εἰς Λυγκιάδες μετὰ τοῦ ἀνωτέρου ἐπόπτου κ. Ἀλ. Δελμούζου πρὸς ἐπιθεώρησιν τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολεῖου τῆς Κοινότητος ταύτης.

Τῆ 29^η Μαΐου ἔνεκεν κακοκαιρίας παρέμεινεν ἐν Ἰωαννίνοις.

Τῆ 30^η Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Κάτω Ῥαβενίων.

Τῆ 31^η Μαΐου ἡμέρα Κυριακῆ παρέμεινεν ἐν Κάτω Ῥαβενίοις, ἵνα συνεννοηθῆ μετὰ τῶν κατοίκων τῆς Κοινότητος περὶ τῆς ἀνεγέρσεως νέου διδακτηρίου δαπάναις ταύτης.

Τῆ 1^η Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Ἄνω Ῥαβενίων καὶ τὸ κοινὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Μαυροβουνίου.

Τῆ 2^η Ἰουνίου τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Ἀληζῶτ –Τσιφλίκ καὶ τὸ κοινὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Μεσοβουνίου.

(56) Τῆ 3^η Ἰουνίου τὸ κοινὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Ἁγίου Μηνᾶ.

Τῆ 4^η Ἰουνίου τὸ μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον Κλειδωνιαβίστης καὶ
τὸ διτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Μεγάλου Παπίγκου.

Τῆ 5^η Ἰουνίου τὸ μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον Μεγάλου Παπίγκου καὶ τὸ
μονοτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Μικροῦ Παπίγκου.

Τῆ 6^η Ἰουνίου τὸ κοινὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Βετσικοῦ.

Τῆ 7^η Ἰουνίου, ἡμέρα Κυριακῆ, τὸ διτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Ἀρτσίστης.

Τῆ 8^α Ἰουνίου τὸ διτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Τσερβαρίου.

Τῆ 9^α Ἰουνίου τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Ἄνω –Βίτσης καὶ

τῆ 10^α Ἰουνίου ἐπανῆλθον εἰς τὴν ἔδραν.

Β^{ον}

Λαβὼν ὑπ' ὄψει τὸν ἄρτι ψηφισθέντα νόμον 2145 α' καὶ τὸν τροποποιοῦντα αὐτὸν 2145 β' περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως πρὸς δὲ τούτοις τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 24498 τῆς 30 Μαΐου 1920 ἐρμηνευτικὴν ἐγκύκλιον διαταγὴν τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ὑπουργείου περὶ διαβαθμίσεως καὶ καθορισμοῦ τοῦ μισθοῦ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας Ζαγορίου.

Προτείνει

Ὅπως συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Ν. 2145 α', ὅπερ ἀντεκατέστη διὰ τοῦ ἔδαφ. 4 τοῦ Ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 2145 β', διαβαθμισθῶσιν ἐκ τῶν νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελούντων 36 δημοδιδασκάλων τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας ὡς Δημοδιδάσκαλοι μὲν Α^ας τάξεως οἱ νῦν τοιοῦτοι Κ. Παρτσάλης καὶ Ν. Ῥέσσο, ὡς Δημοδιδάσκαλοι Β^ας τάξεως οἱ νῦν τοιοῦτοι Παντελῆς Θωμᾶς καὶ Κ. Παπαγεωργίου καὶ ὡς Δημοδιδάσκαλοι Γ^ας τάξεως οἱ νῦν τοιοῦτοι: 1) Γ. Λέτσιος, 2) Σπυρ. Στεφανίδης, 3) Ἡλ. Παρτσάλης, 4) Ἰ. Χατζηγιάννης, 5) Δ. Σιουρᾶς, 6) Ἄν. Τζιόβας, 7) Ἰ. Εὐαγγελίδης, 8) Β. Ζωρδούμης, 9) Κ. Τσιντζόπουλος, 10) Κ. Γκράτζιος, 11) Ἰ. Μίσιος, 12) Δημ. Μάος, 13) Ν. Χατζηβασδέκης, 14) Ἄν. Φάφας, 15) Ἄν. Κάσσο, 16) Π. Βορόπουλος, 17) Γ. Παπαβασιλείου, 18) Στεφ. Τσίμας, 19) Κ. Κοντοδήμος, 20) Ἄνδρ. Τόλογλου, 21) Μιχ. Ζέρβας, 22) Νικ. Στάρας, 23) Στεφ. Τζούφης, 24) Ὀρέστης Φιλίδης, 25) Κ. Βορόπουλος, 26) Ἰ. Σπυρόπουλος, 27) Ἄν. Δούκας, 28) Γ. Σωτήρης, 29) Χριστόδ. Πετρινός, 30) Ἀπόστολος Τσάντης, 31) Δημ. Ζωΐδης καὶ 32) Στεφ. Κικόπουλος._

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀνωτέρω νόμων οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελοῦντες 36 δημοδιδάσκαλοι τῆς Περιφερείας, ὧν τὰ ὀνόματα ἀναγράφονται ἐν τῇ προτάσει τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ, διαβαθμισθῶσιν συμφώνως πρὸς τὸν βαθμὸν, ὃν ἕκαστος ἤδη φέρει, ἥτοι δύο μὲν ὡς πρωτοβάθμιοι, δύο δὲ ὡς δευτεροβάθμιοι καὶ 32 ὡς τριτοβάθμιοι._

Γον

Λαβών υπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 2145 α' (Ἄρθρ. 3, 4 καὶ 7) καὶ τοῦ τροποποιοῦντος καὶ συμπληρώσαντος αὐτόν 2145 β' Νόμου (Ἄρθρ. 1, ἔδαφ. 4, παρ. 4 καὶ 5) περὶ καθορισμοῦ τῆς μισθοδοσίας τῶν νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ λειτουργῶν τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως. Προτείνει, ὅπως καθορισθῇ ὁ μισθός μετὰ τῶν τυχόν προσαυξήσεων τῶν νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελούντων 36 δημοδιδασκάλων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας Ζαγορίου ἀπὸ 1^{ης} Ἰουνίου 1920 καὶ ἐφεξῆς ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ, τῆς ἀναγνωρισμένης προϋπηρεσίας καὶ τῶν ἰδιαιτέρων προσόντων ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν συμφώνως πρὸς τὸν ἐπόμενον πίνακα._

Δημοδιδασκάλου				Χρόνος επίσημως άνεγνωρισμένης προϋπηρεσίας μέχρι 1 ^{ης} Ιουνίου 1920			Έτος λήψευς πτυχίου	Μισθός		Μισθός μετά προσαυξήσεων Α ^{ων} , Β ^{ων} , Γ ^{ων}
Αύξ.Αριθ.	Όνομα καί Έπωνυμον	Βαθμός ὃν εἶχε καί εἰς ὃν διεβαθμίσθη	Ἔδρα Σχολείου	Ἔτη	Μῆνες	Ἡμ.		ἀρχικός Α ^{ων} καὶ Β ^{ων}	Ἀποδοχὰί Γ ^{ων} ἀρχικαί	
1	Κ. Παρτσάλης	Πτυχ. Α ^{ος} Δημ/λος	Δοβρά	34	5	20	1893	400	-	460
2	Νικόλ. Ρέσσο	Πτυχ. Α ^{ος} Δημ/λος	Τσεπέλοβον	28	10	7	1888	400	-	460
3	Παντ. Θωμάς	Πτυχ. Β ^{ος} Δημ/λος	Πάπιγκον μέγα	5	5	14	1911	320	-	320
4	Κ. Παταγωγίου	ἀνεγν. Β ^{ος} Δημ/λος	Μπάγια	25	5	20	-	320	-	380
5	Γ. Λέτσο	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος	Ἀληζιώτ-Τσιφλίκ	6	9	-	1914	-	240	310
6	Σπ. Στεφανίδης	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος	Ἄνω-Ραβένια	14	4	10	1914	-	240	320
7	Ἥλ. Παρτσάλης	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος	Ἄνω-Σουδενά	9	9	5	1914	-	240	310
8	Ἰ. Χατζηγιάννης	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος	Ἄρτσιστα	13	5	14	1914	-	240	320
9	Δ. Σιουρᾶς	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος	Ἄρτσιστα	12	7	-	1914	-	240	320
10	Ἀν. Τζιόβας	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος	Κάτω-Ραβένια	12	7	27	1914	-	240	320
11	Ἰ. Εὐαγγελίδης	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος	Λεσινίτσα	1	8	20	1918	-	240	300
12	Β. Ζωρδούμης	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος	Μανασῆ	2	3	22	1914	-	240	300
13	Κ. Τσιντζόπουλος	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος	Πάπιγκον μικρόν	1	8	21	1918	-	240	300
14	Κ. Γκράτζιος	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος	Τσερβάριον	9	5	25	1914	-	240	310
15	Ἰ. Μίσιο	Πτυχ. Γ ^{ος} Δημ/λος	Τσερβάριον	8	9	-	1914	-	240	310
16	Δημ. Μάος	ἀνεγν. Γ ^{ος} Δημ/λος	Ἄνω-Βίτσα	14	9	-	-	-	240	300
17	Ν. Χατζηβασδέκης	ἀνεγν. Γ ^{ος} Δημ/λος	Βωβοῦσα	17	10	-	-	-	240	330
18	Ἀναστ. Φάφας	ἀνεγν. Γ ^{ος} Δημ/λος	Γρεβενήτιον	8	5	21	-	-	240	290
19	Ἀναστ. Κάσσο	ἀνεγν. Γ ^{ος} Δημ/λος	Δοβρίνοβον	10	4	3	-	-	240	290
20	Π. Βορόπουλος	ἀνεγν. Γ ^{ος} Δημ/λος	Δόλιανη	17	9	-	-	-	240	330
21	Γ. Παπαβασιλείου	ἀνεγν. Γ ^{ος} Δημ/λος	Δρεσενίκον	10	6	6	-	-	240	290
22	Στεφ. Τσίμας	ἀνεγν. Γ ^{ος} Δημ/λος	Ζωνδήλα	5	5	3	-	-	240	280
23	Κ. Κοντοδήμος	ἀνεγν. Γ ^{ος} Δημ/λος	Καλωτά	11	9	-	-	-	240	300
24	Ἄνδρ. Τόλογλου	ἀνεγν. Γ ^{ος} Δημ/λος	Καπέσοβον	20	9	-	-	-	240	350
25	Μιχ. Ζέρβας	ἀνεγν. Γ ^{ος} Δημ/λος	Κάτω-Ραβένια	8	9	-	-	-	240	290
26	Νικ. Στάρας	ἀνεγν. Γ ^{ος} Δημ/λος	Κάτω-Σουδενά	18	5	20	-	-	240	330
27	Στεφ. Τζούφης	ἀνεγν. Γ ^{ος} Δημ/λος	Κουκούλιον	32	5	20	-	-	240	360
28	Ὁρέστης Φιλίδης	ἀνεγν. Γ ^{ος} Δημ/λος	Λάιστα	3	6	21	-	-	240	280
29	Κ. Βορόπουλος	ἀνεγν. Γ ^{ος} Δημ/λος	Λιασκοβέτσιον	7	9	-	-	-	240	290
30	Ἰ. Σπυρόπουλος	ἀνεγν. Γ ^{ος} Δημ/λος	Μονοδένδριον	20	4	14	-	-	240	350
31	Ἀναστ. Δούκας	ἀνεγν. Γ ^{ος} Δημ/λος	Μπούλτση	15	5	20	-	-	240	320
32	Γ. Σωτήρης	ἀνεγν. Γ ^{ος} Δημ/λος	Νεγάδες	20	4	14	-	-	240	350
33	Χριστ. Πετρινός	ἀνεγν. Γ ^{ος} Δημ/λος	Σκαμνέλιον	11	9	-	-	-	240	300
34	Ἀπόστ. Τσάντης	ἀνεγν. Γ ^{ος} Δημ/λος	Σωποτσέλιον	30	5	21	-	-	240	360
35	Δημ. Ζωΐδης	ἀνεγν. Γ ^{ος} Δημ/λος	Φραγκάδες	14	9	-	-	-	240	300
36	Στεφ. Κικόπουλος	ἀνεγν. Γ ^{ος} Δημ/λος	Κλειδωνιάβιστα	11	10	-	-	-	240	280

(58) Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως καθορισθῆ ὁ μισθός μετὰ τῶν τυχόν προσαυξήσεων τῶν νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελούντων 36 δημοδιδασκάλων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας Ζαγορίου συμφώνως πρὸς τὸν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ προτάσει τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ καταχωρισθέντα πίνακα.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως. _

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πρᾶξις 23^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων της ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τήν 25^{ην} Ἰουνίου 1920, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην καί ὥραν 5 μ.μ. τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρίδωνος Τσοῦκα καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολάου Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπό τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καί ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Α!

Ἐποβάλλει τό ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ ἀπό τῆς 17^{ης} Ἰουνίου μέχρι σήμερον περιώδευσεν 7 ἡμέρας πρὸς ἐπιθεώρησιν ἑπτὰ Σχολείων, παρέστη εἰς τὰς Σχολικὰς ἐορτάς τῶν βλαχοφώνων Κοινοτήτων Λαῖστης καί Βωβούσης καί περέμεινεν ἐπὶ μίαν ἡμέραν ἐν Βωβούσῃ πρὸς ἐπιτέλεσιν εἰδικῆς ὑπηρεσίας. Ἐχει δὲ τοῦτο ἐν λεπτομερείᾳ ὡς ἐξῆς:

Τῇ 17^ῃ Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τό μονοτάξιον Δημοτικόν Σχολεῖον ἀρρένων Σκαμνελίου καί τό μονοτάξιον **(59)** Δημοτικόν Σχολεῖον θηλέων τῆς αὐτῆς Κοινότητος.

Τῇ 18^ῃ Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τό μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον Δοβρινόβου καί τό μονοτάξιον μεικτόν Δημοτικόν Σχολεῖον τῆς αὐτῆς Κοινότητος.

Τῇ 19^ῃ Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τό μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον Λεσινίτσης καί τό μονοτάξιον μεικτόν Δημοτικόν Σχολεῖον τῆς αὐτῆς Κοινότητος.

Τῇ 20^ῃ Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τό κοινόν Δημοτικόν Σχολεῖον Παλαιοχωρίου.

Τῇ 21^ῃ Ἰουνίου, ἡμέρα Κυριακῆ, π.μ. μὲν παρέστη εἰς τὴν Σχολικὴν ἐορτὴν τῶν Σχολείων τῆς βλαχοφώνου Κοινότητος Λαῖστης, μ.μ. δὲ παρέστη εἰς τὴν Σχολικὴν ἐορτὴν τῶν Σχολείων τῆς βλαχοφώνου Κοινότητος Βωβούσης.

Τῇ 22^ῃ Ἰουνίου παρέμεινεν ἐν Βωβούσῃ δι' εἰδικούς ὑπηρεσιακοὺς λόγους καί

Τῇ 23^ῃ Ἰουνίου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του. _

Β!

Λαβὼν ὑπ' ὄψει α!) τὴν ὑπ' ἀριθμ. 21 (κεφάλ. Α!) πράξιν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ζαγορίου, καθ' ἣν δι' ἐπάρκειαν μαθητ ἀριθμοῦ μαθητῶν ἐνεκρίθη ἡ προαγωγή τοῦ μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἄνω - Ῥαβενίων ἀπὸ

μονοταξίου εἰς διτάξιον β!) τὴν ὑπ' ἀριθμ. 23250/25-5-920 ἐγκύκλιον διαταγὴν τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{ου} Ὑπουργείου καὶ γ!) τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 24499 /9-6-920 διαταγὴν τοῦ αὐτοῦ Σ^{ου} Ὑπουργείου, δι' ἧς ποιεῖται σύστασιν, ὅπως ἐν περιπτώσει καθ' ἣν συντρέχουσιν οἱ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενοι ὅροι πρὸς προαγωγὴν τοῦ ρηθέντος Σχολείου εἰσηγηθῆ (ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς) τὰ δέοντα εἰς τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον, Προτείνει τὴν προαγωγὴν τοῦ μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἄνω - Ῥαβενίων ἀπὸ μονοταξίου εἰς διτάξιον καθ' ὅτι α!) ὁ μέσος ὅρος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατὰ τὰ τριάντα τελευταῖα ἔτη ἐξετασθέντων μαθητῶν καὶ μαθητριῶν ἀνέρχεται εἰς 86, β!) διδακτικὸν προσωπικὸν διαθέσιμον ὑπάρχει πρὸς πλήρωσιν τῆς δημιουργημένης θέσεως, γ!) ἡ Κοινότης Ἄνω - Ῥαβενίων κέκτηται εὐρύχωρον καὶ καταλληλότατον κοινοτικὸν διδακτήριον, τὴν Θωμαῖδιον Σχολὴν, ὡς καὶ τὰ ἀναγκαιοῦντα σχολικὰ ἔπιπλα καὶ δ!) ἡ Σχολὴ αὕτη ἔχει προικοδοτηθῆ διὰ κληροδοτήματος ἐξήκοντα ὡς ἔγγιστα χιλιάδων ἑλληνικῶν δραχμῶν ὑπὸ τοῦ ἐν Ῥουμανίᾳ διαβιώσαντος ἀειμνήστου γόνου τῆς ρηθείσης Κοινότητος Εὐθυμίου Θωμαῖδου.

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν προαγωγὴν τοῦ μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἄνω - Ῥαβενίων ἀπὸ μονοταξίου εἰς διτάξιον, καθόσον συντρέχουσιν ἅπαντες οἱ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενοι ὅροι πρὸς προαγωγὴν τοῦ Σχολείου τούτου.

Γ!

Εἰσηγεῖται τὰ ἐξῆς: Ὁ Εὐστάθιος Παπαευσταθίου, β^{ος} ὑποδιδάσκαλος Δραγαρίου, ὑπόσχεθεις εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Κοινότητος ταύτης, ὅτι δέχεται νὰ χειροτονηθῆ ἱερεὺς καὶ ὑπηρετήσῃ καὶ ὡς ἐφημέριος ἐν τῇ ρηθείσει Κοινότητι, ὑπέβαλεν εἰς δαπάνας τὸ Κοινοτικὸν Ταμεῖον καὶ εἰς πολλοὺς κόπους καὶ ἐνεργείας τοὺς κατοίκους Δραγαρίου, ὅπως ἐπιτύχωσι τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀδείας τῆς χειροτονίας του παρὰ τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου Θεσσαλονίκης· μετανοήσας ὁμως κατόπιν καὶ μὴ ἐκπληρώσας τὴν ὑπόσχεσιν του ταύτην ἐξήγειρε τὴν δικαίαν ἄλλως τε καθ' αὐτοῦ μῆνιν τῶν κατοίκων, **(60)** οἵτινες δι' ἐπιτροπῆς προσελθούσης ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἐπιθεωρήσεως ἠτήσαντο τὴν ἐκεῖθεν ἀπομάκρυνσίν του. Πρὸς τοῦτοις ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς λαβὼν ὑπ' ὄψει α!) τὴν παράκλησιν τῶν κατοίκων Βραδέτου, ἣν διετύπωσαν αὐτῷ προφορικῶς τὴν 14^{ην} Φεβρουαρίου ἐ.ἔ.ἡμέραν τῆς ἐπιθεωρήσεως τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τῆς Κοινότητος ταύτης, β) τὴν ἀπὸ 20^{ης} Ἰουνίου ἐν.ἔ. αἴτησιν τοῦ Στεφάνου Μπλήζου, β' ὑποδιδασκάλου τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Βραδέτου, δι' ἧς οὔτος, ἔνεκα προστριβῆς μετὰ

τινων τῶν κατοίκων τῆς ῥηθείσης Κοινότητος καί ἐκ φόβου μήπως αὕτη λάβη μείζονας διαστάσεις ἐπί βλάβη τῆς τε ὑπολήψεώς του καί τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν γένει, αἰτεῖται τήν εἰς οἰονδήποτε ἄλλο σχολεῖον τῆς περιφερείας μετάθεσιν του, καί γ!) τήν ὑπ' ἀριθμ. 1 ἔκθεσιν ἐπιθεωρήσεως τοῦ Σχολείου Βραδέτου, ἐν ἧ δια τούς ἀνωτέρω λόγους ὁ ὑποδιδάσκαλος Στέφανος Μπλήζιος κρίνεται μεταθετός, προτείνει τήν μετάθεσιν τοῦ Εὐσταθίου Παπαευσταθίου, β! ὑποδιδασκάλου ἐκ τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Δραγαρίου εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Βραδέτου πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως ἀντὶ τοῦ Στεφάνου Μπλήζιου, β! ὑποδιδασκάλου κοινοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Βραδέτου, μετατιθεμένου ἀμοιβαίως εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Δραγαρίου κατ' αἴτησιν του καί πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν τοῦ Εὐσταθίου Παπαευσταθίου, β! ὑποδιδασκάλου τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Δραγαρίου εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Βραδέτου πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως ἀντὶ τοῦ Στεφάνου Μπλήζιου, β! ὑποδιδασκάλου Βραδέτου, μετατιθεμένου ἀμοιβαίως εἰς τὸ κοινόν Δημοτικόν σχολεῖον Δραγαρίου κατ' αἴτησιν του καί πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Δ!

Λαβὼν ὑπ' ὄψει τήν ἀπὸ 2 Ἰουνίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ Ἀναστασίου Τζιόβα, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Κάτω – Σουδενῶν, ὡς καί τήν ἀπὸ 3 Ἰουνίου ἐ.ἔ. τοιαύτην τοῦ Κωνσταντίνου Παρτσάλη, Α! Δημοδιδάσκαλου τοῦ μονοταξίου Δημοτικοῦ σχολείου ἀρρένων Δοβρᾶς, δι' ὧν οὔτοι αἰτοῦνται ἀμοιβαίαν μετάθεσιν, προτείνει τήν μετάθεσιν τοῦ Ἀναστασίου Τζιόβα, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Κάτω – Σουδενῶν, εἰς τὸ μονοτάξιον Σχολεῖον ἀρρένων Δοβρᾶς ἀντὶ τοῦ Κωνσταντίνου Παρτσάλη, Α! Δημοδιδάσκαλου Δοβρᾶς, μετατιθεμένου ἀμοιβαίως εἰς τὸ διτάξιον μεικτόν Δημοτικόν σχολεῖον Κάτω – Σουδενῶν, οὔτινος θέλει ἀναλάβη καί τήν διεύθυνσιν.

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν τοῦ Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Ἀναστασίου Τζιόβα ἐκ τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Κάτω – Σουδενῶν εἰς τὸ μονοτάξιον Δημοτικόν σχολεῖον ἀρρένων τῆς Κοινότητος Δοβρᾶς, ἐν ἧ εἶναι οἰκογενειακῶς ἐγκατεστημένος, ἀντὶ τοῦ Α^{ου} Δημοδιδάσκαλου Κωνσταντίνου Παρτσάλη μετατιθεμένου ἀμοιβαίως ἐκ τοῦ μονοταξίου Δημοτικοῦ σχολείου ἀρρένων

Δοβρᾶς εἰς τό διτάξιον μεικτόν Δημοτικόν σχολεῖον τῆς πατρίδος του Κάτω – Σουδενῶν, οὔτινος θέλει ἀναλάβη καί τήν διεύθυνσιν. _

Ε!

Λαβῶν ὑπ' ὄψει α!) τήν ἀπό 4 Ἰουνίου ἐ.ἔ. ἀναφοράν τῆς Τερψιχόρης Παπαγεωργίου, Νηπιαγωγοῦ Τσερνεσίου, ὡς καί τήν προφορικῶς κατὰ τήν 10^{ου} Μαρτίου ἐ.ἔ., ἡμέραν **(61)** τῆς ἐπιθεωρήσεως τοῦ Νηπιαγωγείου, διατυπωθεῖσαν παράκλησιν της, ὅπως μεταθέσωμεν ταύτην ἐκ Τσερνεσίου εἰς ἄλλο Νηπιαγωγεῖον τῆς περιφερείας καί β!) τήν ἀπό 15 Μαΐου ἐ.ἔ. αἴτησιν τῆς Νηπιαγωγοῦ Φλαμπουραρίου Μαρίας Βόντα, δι' ἧς αὕτη πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ὑγείας της αἰτεῖται τήν εἰς Νηπιαγωγεῖον ἄλλης Κοινότητος μετάθεσιν της, προτείνει τήν ἀμοιβαίαν μετάθεσιν τῆς Τερψιχόρης Παπαγεωργίου, Νηπιαγωγοῦ Τσερνεσίου, καί τῆς Μαρίας Βόντα, Νηπιαγωγοῦ Φλαμπουραρίου, διότι αὗται ἠτήσαντο ταύτην καί διότι τοῦτο συμφέρεται καί εἰς τήν ἐκπαίδευσιν.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν ἀμοιβαίαν μετάθεσιν τῶν Νηπιαγωγῶν Α^{ου} τάξεως Τσερνεσίου Τερψιχόρης Παπαγεωργίου καί Φλαμπουραρίου Μαρίας Βόντα, διότι αὗται ἠτήσαντο ταύτην καί διότι τοῦτο συμφέρεται καί εἰς τήν ἐκπαίδευσιν. _

ΣΤ'

Λαβῶν ὑπ' ὄψει α!) τήν ἀπό 15 Δεκεμβρίου π.ἔ. αἴτησιν τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Σωποτσελίου καί τήν ἀπό 4 Ἰουνίου ἐ.ἔ. πάνδημον αἴτησιν τῆς αὐτῆς Κοινότητος, δι' ὧν αὕτη αἰτεῖται τήν ἄμεσον ἐκεῖθεν μετάθεσιν τοῦ Δημοδιδασκάλου Ἀποστόλου Τσάντη καί τήν ἐπαναφοράν τοῦ μέχρι τοῦ παρελθόντος ἔτους Δημοδιδασκάλου τῆς Κοινότητος ταύτης Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου, καί β!) τήν ὑπ' ἀριθμ. 17 ἐ.ἔ. ἔκθεσιν ἐπιθεωρήσεως τοῦ σχολείου τούτου, προτείνει τήν μετάθεσιν τοῦ Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Σωποτσελίου Ἀποστόλου Τσάντη εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Ἄνω – Ῥαβενίων πρὸς τό συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως, καθ' ὅτι οὔτος ἕνεκα τοῦ ἐκκεντρικοῦ τοῦ χαρακτῆρος του οὐ μόνον ὄχι οἰκείως [δέν συμπεριφέρεται πρὸς /διαγράφονται τρεῖς λέξεις] πρὸς τοὺς μαθητάς καί τοὺς γονεῖς αὐτῶν κατὰ τό διάστημα τῆς ἐν Σωποτσελίῳ δεκαοκταμήνου ὑπηρεσίας του συμπεριφέρθη ἀλλά καί δια τό νευρασθενικόν τῆς κράσεώς του οὐχί ἄπαξ ἠγάγε τοὺς κατοίκους εἰς τήν ἀνάγκην νὰ ἐκφράσωσι παράπονα κατ' αὐτοῦ καί ἀπειλήσωσι χειροδικίαν.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν τοῦ Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Σωποτσελίου εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ μεικτοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Ἄνω – Ῥαβενίων, καθ' ὅτι οὗτος διά τῆς συμπεριφορᾶς του κατέστησε δύσκολον τήν περαιτέρω ἐν Σωποτσελίῳ παραμονήν του ἄνευ βλάβης τοῦ συμφερόντος τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Καί Ζ!

Λαβών ὑπ' ὄψει α!) τὰς ἀπό 15 Δεκεμβρίου π.ἔ. καί ἀπό 4 Ἰουνίου ἐ.ἔ. αἰτήσεις τῶν κατοίκων Σωποτσελίου, δι' ὧν οὔτοι αἰτοῦνται τήν εἰς Σωποτσελίον ἐπαναφοράν τοῦ πρώην Δημοδιδασκάλου των Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου, καί β!) τήν ἀπό 10^{ης} Ἰουνίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ Δημοδιδασκάλου Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου, ὅστις, λόγῳ παθήσεως τῶν ὀφθαλμῶν του καί ὑπερβολικῆς ἐξαντλήσεως ἐκ τῆς πολλῆς ἐργασίας ἐν τε τῷ μονοταξίῳ μεικτῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ Μπάγιας καί τῆς προσθέτου τοιαύτης ἐν τῷ γραφείῳ τῆς ἐπιθεωρήσεως, αἰτεῖται τήν ἐκ τοῦ μονοταξίου Δημοτικοῦ σχολείου Μπάγιας μετάθεσιν του, Προτείνει, ὅπως ὁ Β^{ος} Δημοδιδάσκαλος τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μπάγιας Κωνσταντίνος Κ. Ηλ. Παπαγεωργίου μετατεθῆ εἰς τό ἰσόβαθμον Δημοτικόν σχολεῖον **(62)** ἀρρένων Σωποτσελίου, καθότι λόγῳ παθήσεως τῶν ὀφθαλμῶν του καί ἔνεκεν ὑπερβολικῆς ἐν τῷ Σχολείῳ καί τῷ γραφείῳ τῆς Ἐπιθεωρήσεως ἐργασίας ἐξαντληθεῖς ἀδυνατεῖ ἐπί πλέον νά προσφέρῃ τήν ὑπηρεσίαν του ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἐπιθεωρήσεως, ὅπερ ἔχει ἀνάγκην νέου, ἀκμαίου καί ταχυγράφου βοηθοῦ.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν τοῦ Β^{ου} Δημοδιδασκάλου Κωνσταντίνου Ἡλ. Παπαγεωργίου ἐκ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μπάγιας εἰς τό Δημοτικόν Σχολεῖον ἀρρένων Σωποτσελίου, καθότι οὗτος ἔνεκα τῆς ὑπερβολικῆς ἐργασίας παθῶν τοὺς ὀφθαλμούς καί ἐξαντληθεῖς ἐκ τῆς ὑπερκοπώσεως ἀδυνατεῖ νά ὑπηρετήσῃ ἐπί πλέον ὡς Δημοδιδάσκαλος Μπάγιας, ὁπότε κατ' ἀνάγκην πρέπει νά ὑπηρετῆ καί ὡς βοηθός τοῦ Γραφείου, ἐπειδὴ τό Σχολεῖον τῆς Κοινότητος ταύτης εἶναι μονοτάξιον: _

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καί ὑπογράφεται νομίμως. _

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τά μέλη
(υπογραφές)

Πράξις 24^η

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας Ζαγορίου σήμερον τήν 26^{ην} Ἰουνίου τοῦ ἔτους 1920, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Παρασκευῆν καί ὥραν 8^{ην} π.μ. τό Ἐποπτικόν

Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρίδωνος Τσοῦκα καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολάου Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας Ζαγορίου εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καί ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Α!

Λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰς διαταγὰς τοῦ Νόμου 2145 α' (Ἄρθρ. 2, ἔδαφ. 4 καί 5) καί τοῦ τροποποιήσαντος καί συμπληρώσαντος αὐτόν Νόμου 2145 β' (Ἄρθρον 1, ἔδαφ. 1 καί 4) ὡς ἐπίσης καί τὴν ὑπ' ἀριθ. 24498 /30-5-920 Ἐγκύκλιον τοῦ Σ^{οῦ} ἐπὶ τῆς Παιδείας Ὑπουργείου περὶ προαγωγῆς τῶν δημοδιδασκάλων καταθέτει τὸν ἐπόμενον πίνακα, ἐν ᾧ λεπτομερῶς ἀναγράφονται α') πόσοι ἐκ τῶν νῦν ἐν τῇ Περιφερείᾳ ὑπηρετούντων 36 ἀρρένων δημοδιδασκάλων (διότι ἀπολύτως οὐδεμία δημοδιδασκάλισσα ὑπηρετεῖ) κατετάχθησαν εἰς τὴν πρώτην τάξιν, β!) πόσοι κατετάχθησαν εἰς τὴν δευτέραν τάξιν, γ!) πόσοι κατετάχθησαν εἰς τὴν τρίτην τάξιν, δ!) πόσον ἐν συνόλῳ χρόνον ὑπηρεσίας ἕκαστος τούτων θά ἔχη τὴν 1^{αυ} Αὐγούστου **(63)** 1920 καί ε!) τίνες ἐκ τούτων συνεπλήρωσαν ἤδη ἢ συμπληροῦσι μέχρι 1^{αυ} Αὐγούστου ἐ.ἔ. ὀκταετῆ ὑπηρεσίαν ἀνεγνωρισμένην ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας ὡς συντάξιμον.

Αύξων αριθμός		Όνομα και επώνυμον	Βαθμός ὃν ἠδῆρέκπηται	Χρόνος ὑπηρεσίας μέχρι 1 ^{ης} Αύγουστου 1920												Παρατηρήσεις	
Γενικός	Μερικός κατά βαθμῆς			ὡς τριποβάθμιος			ἐν τῷ συνόλῳ βαθμῶ του			ἐν συνόλῳ			ἀνεγνωρισμένος συντάξιμος				
				Ἔτ	Μῆν	Ἡμ	Ἔτ	Μῆν	Ἡμ	Ἔτ	Μῆν	Ἡμ	Ἔτ	Μῆν	Ἡμ		
1	1	Κ. Παρτσάλης	Α ^{ος}	8	---	---	26	7	20	34	7	20	34	7	20	Κ. Παπαγεωργίου Β ^{ος} Παντελῆς Θωμᾶς Β ^{ος} (υπογραφές)	
2	2	Νικ. Ῥέσσος	Α ^{ος}	---	----	---	29	---	7	29	---	7	29	---	7		
3	1	Κ. Παπαγεωργίου	Β ^{ος}	20	---	---	5	7	21	25	7	21	5	7	21		
4	2	Παντελῆς Θωμᾶς	Β ^{ος}	3	----	---	5	11	---	8	11	---	5	7	14		
5	1	Στέφανος Τζούφης	Γ ^{ος}	---	----	---	---	----	---	41	5	---	32	7	20		
6	2	Ἀπόστ. Τσάντης	Γ ^{ος}	---	----	---	---	----	---	35	7	---	21	30	7		21
7	3	Ἀνδρέας Τόλογλου	Γ ^{ος}	---	----	---	---	----	---	20	11	---	20	11	---		
8	4	Ν. Χατζηβασδέκης	Γ ^{ος}	---	----	---	---	----	---	17	11	---	8	17	6		29
9	5	Ν. Στάρας	Γ ^{ος}	---	----	---	---	----	---	18	4	---	20	15	7		20
10	6	Ἰ. Χατζηγιάννης	Γ ^{ος}	---	----	---	---	----	---	13	11	---	13	7	---		14
11	7	Δημ. Σιουρᾶς	Γ ^{ος}	---	----	---	---	----	---	12	9	---	12	9	---		---
12	8	Χριστ. Πετρινός	Γ ^{ος}	---	----	---	---	----	---	11	11	---	11	11	---		---
13	9	Γ. Παπαβασιλείου	Γ ^{ος}	---	----	---	---	----	---	10	8	---	6	10	8		6
14	10	Κ. Γκράτζος	Γ ^{ος}	---	----	---	---	----	---	9	7	---	25	5	7		25
15	11	Π. Βορόπουλος	Γ ^{ος}	---	----	---	---	----	---	19	11	---	5	7	---		25
16	12	Κ. Βορόπουλος	Γ ^{ος}	---	----	---	---	----	---	7	11	---	5	7	---		25
17	13	Ἀναστ. Φάφας	Γ ^{ος}	---	----	---	---	----	---	8	7	---	21	5	7		21
18	14	Ἰ. Σπυρόπουλος	Γ ^{ος}	---	----	---	---	----	---	26	10	---	29	5	7		21
19	15	Γ. Σωτήρης	Γ ^{ος}	---	----	---	---	----	---	45	2	---	5	7	---		21
20	16	Δημ. Μάος	Γ ^{ος}	---	----	---	---	----	---	14	11	---	5	7	---		20
21	17	Κ. Κοντοδήμος	Γ ^{ος}	---	----	---	---	----	---	11	11	---	5	7	---		20
22	18	Ἀναστ. Δούκας	Γ ^{ος}	---	----	---	---	----	---	15	7	---	20	5	7		20

23	19	Ί. Μίσσιος	Γ ^{ος}	---	----	-	---	---	---	8	11	---	5	7	14	
24	20	Άναστ. Κάσσο	Γ ^{ος}	---	----	---	---	---	---	10	6	3	5	7	3	
25	21	Στεφ. Τσίμας	Γ ^{ος}	---	----	---	---	---	---	9	11	---	5	7	3	
26	22	Δημ. Ζωΐδης	Γ ^{ος}	---	----	---	---	---	---	14	11	---	5	6	8	
27	23	Γ. Λέτσιος	Γ ^{ος}	---	----	---	---	---	---	6	11	---	5	5	23	
28	24	Μιχ. Ζέρβας	Γ ^{ος}	--	----	---	---	---	---	8	8	---	5	5	23	
29	25	Ήλ. Παρτσάλης	Γ ^{ος}	--	----	---	---	---	---	9	8	5	4	11	5	
30	26	Άναστ. Τζόβας	Γ ^{ος}	--	----	---	---	---	---	12	9	27	4	9	27	
31	27	Σπυρ. Στεφανίδης	Γ ^{ος}	--	----	--	---	---	---	14	6	10	4	6	4	
32	28	Όρ. Φιλίδης	Γ ^{ος}	--	----	---	---	---	---	4	7	4	3	8	21	
33	29	Βασιλ. Ζωρδούμης	Γ ^{ος}	--	----	---	---	---	---	6	9	1	2	5	22	
34	30	Στεφ. Κικόπουλος	Γ ^{ος}	2	----	---	---	---	---	4	8	20	4	8	20	10 έτη ως σ. υποδιδάσκαλος
35	31	Κ. Τσιντζόπουλος	Γ ^{ος}	---	----	---	---	---	---	1	10	21	1	10	21	
36	32	Ί. Εύαγγελίδης	Γ ^{ος}	---	----	---	---	---	---	1	10	20	1	10	20	

συνταξίμου και 3) έξ μόνον, οί υπό μερικόν αύξ. άριθ. 12, 32, 33, 34, 35 και 36 δέν θά έχωσι συμπληρωμένην όκταετη έν συνόλω ύπηρεσίαν τήν 1^α Αύγούστου έ.ξ.

Άκολουθως ό κ. Έπιθεωρητής προτεινει, όπως έκ τών 32 τριτοβαθμίων δημοδιδασκάλων τής Περιφέρειας τεθώσιν υπό κρίσιν μόνον οί 9, οίτινες έχουσιν ήδη άνεγνωρισμένην όκταετη συντάξιμον ύπηρεσίαν και έκ τούτων προαχθώσιν κατ' άρχαιότητα μόνον οί 8, κριθή δέ στάσιμος ό Άπόστολος Τσάντης, όστις άναγνωρισθείς δυνάμει του νόμου 402 ού μόνον δέν έφρόντισε περί τής περαιτέρω μορφώσεώς του, άλλ' άμφίβολον είναι άν άναγιγνώσκη ποτέ βιβλίον, έστω και χάριν τέρψεως. Γνωρίζων ίκανάς, άλλ' άσυναρτήτους φράσεις και λέξεις γαλλικάς έχει τήν γνώμην, ότι έν αύταίς έγκειται τό ταμείον τής σοφίας· τά παιδαγωγικά περιοδικά και συγγράμματα είναι άγνωστα εις αύτόν, αι δέ γνώμαι περί του μεθοδικώς διδάσκειν και αι νεώτεροι παιδαγωγικά θεωρία, άς όνομάζει "νεα γράμματα" είναι κατ' αύτόν ούτοπία: έν ένί λόγω ό νέος παιδαγωγικός κόσμος είναι δι' αύτόν *terraincognita*, και τουτο έπειδή έπιμελώς απέφυγε τήν προσέγγισιν. Έν τῷ νῷ του ανακυκῶνται φύρδην μίγδην έγκυκλοπαιδικά τινες γνώσεις, άλλά μηδέν πλέον τούτου. Τρίς έπιθεωρήσας αύτόν, δics μέν ως δημοδιδασκάλου Μπάγιας κατά τά έτη 1917 και 1919 και άπαξ ως δημοδιδάσκαλος Σωποτσελίου κατά τό παρόν έτος άπογοητευτικούς άπεκόμισα έντυ- **(65)**πώσεις· τά ύπηρεσιακά βιβλία και τό άρχεϊον ευρέθησαν έν άταξία, τά σχολικά έντυπα άκανονίστως τοποθετημένα και ό σχολικός κήπος άκαλλιέργητος· έχει όμως έπιτύχει διά τής συμπεριφορας του, ώστε οί μαθηταί του αύτόν μέν ν' άποστρέφονται, τό δέ σχολεϊον ν' άποφεύγωσι. Τό αναλυτικόν και ώρολόγιον πρόγραμμα είναι κατ' αύτόν άχρηστα κατασκευάσματα· διερχόμενός τις έκτός του διδακτηρίου του ούχι σπανίως και δή καθ' ώρας έργασίμους άκούει τούς μαθητάς άναγνώσκοντας έν χορῷ ή θορυβοῦντας, τουθ' όπερ κατ' αύτόν είναι προμελέτη. Είναι τελείως άμοιρος παιδαγωγικῶν γνώσεων· φροντίζει νά διεξέλθη μετά τών μαθητῶν πολλήν ύλην έκ τής άναγνώσεως, άλλ' άνευ έρμηνείας τών λέξεων και έμβαθύνσεως εις τας έννοιας· τόν χρόνον καταναλίσκει εις τήν, άς ειπωμεν, διδασκαλίαν άκατανοήτων γραμματικῶν γνώσεων, άς ψιπτακιστί και όλως άσυναισθήτως έπαναλαμβάνουσιν οί μαθηταί, μή δυνάμενοι άλλως τε νά συναρμόσωσι δύο λέξεις προς παρασκευήν τελείου νοήματος ή συνθέσωσι στοιχειῶδες πρόβλημα άριθμητικῆς· ούδ' έν τῇ ΣΤ' τάξει διδάσκει μάθημα συνθέσεων· τήν γεωγραφίαν διδάσκει από του βιβλίου ως μάθημα άναγνώσεως μή έπικαλούμενος ούδέ τήν βοήθειαν του γεωγραφικοῦ χάρτου· αι άνώτεροι

τάξεις τοῦ Σχολείου του ἀτροφοῦσι, ἐπειδὴ ὀλίγον ἀσχολεῖται μετὰ τῶν μαθητῶν τῆς 1^{ης} τάξεως, οὐς δὲν διδάσκει συστηματικῶς, ἀλλ' ἴδια ἕνα ἕκαστον· ὡς προσευχὴν πρὸ τοῦ γεύματος ἐπέβαλε τὴν ἀπομνημόνευσιν εἰς τοὺς μικροὺς τούτους μαθητὰς τοῦ "φάγονται πένητες καὶ ἐμπλησθήσονται..." ἀγνοεῖ τὴν διδακτέαν ὕλην· λεκτικὰς ἀσκήσεις, πατριδογνωσίαν, ἰχνογραφίαν, καλλιγραφίαν, γυμναστικὴν κ.λ.π. δὲν διδάσκει· συμψάλλον μετὰ τῶν μαθητῶν ἔχει ἀνάγκην τοῦ τετραδίου, ἵνα ἀπ' αὐτοῦ παρακολουθῇ τὸ κείμενον τοῦ ἄσματος: τετράδια ἐπιγραφῶν, χαρτογραφίας κ.λ.π. δὲν τηροῦνται ἐν τῷ σχολείῳ του· οὐδ' ἅπαξ ὠδήγησε τοὺς μαθητὰς του εἰς διδακτικὸν περίπατον: ὁ ἐκκλησιασμός καὶ ἐξωτερικὴ ἐπίβλεψις τῶν μαθητῶν θεωροῦνται ὡς ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῶν καθηκόντων του εὐρισκόμενα. Αἱ κατ' ἐπανάληψιν δοθεῖσαι παρὰ τῶν προϊσταμένων του ὁδηγίαι οὐδὲν ἔσχον εὐεργετικὸν ἀποτέλεσμα, καθότι στερεῶς ἔχεται τῆς ...μεθόδου, ἣν πρὸ πεντηκοενταετίας παρὰ τοῦ διδασκάλου του παρέλαβε. Ἐκκεντρικός ὢν καὶ τὴν κρᾶσιν νευρασθενικός οὐχὶ οἰκείως πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς γονεῖς αὐτοῦ συμπεριφέρεται, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον οὐχὶ ἅπαξ ἤγαγε τούτους εἰς τὸ νὰ ἐκφράσωσι παράπονα, νὰ ζητήσωσι τὴν ἐκτόπισίν του ἢ ἀπειλήσωσιν ἔξωσιν αὐτοῦ ἐκ τοῦ Σχολείου. Ἡ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ παραμονὴ του, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι δὲν εἶναι ἐπωφελὴς εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν, μόνον δὲ ἡ ἔλλειψις διδασκάλων καὶ ἡ ἰδέα τοῦ ὅτι μετ' οὐ πολὺ τυγχάνων συντάξεως θ' ἀποσυρθῇ τῆς ὑπηρεσίας ἀπέτρεψαν ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ νὰ προτείνωμεν τὴν ἐπὶ ἀνεπαρκείᾳ ἀπόλυσίν του.

Το Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ἀκοῦσαν τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ ἀποφαίνεται ὁμοφώνως, ὅπως ὁ μὲν τριτοβάθμιος δημοδιδάσκαλος Σωποτσελίου Ἀπόστολος Τσάντης κριθῆ στάσιμος διὰ τοὺς ἐν τῇ προτάσει ἀναφερόμενους λόγους, οἱ δὲ λοιποὶ ὀκτὼ τριτοβάθμιοι, ἦτοι 1) Στέφανος Τζούφης, 2) Ἀνδρέας Τόλογλου, 3) Ν. Χατζηβασδέκης, 4) Ν. Στάρας, 5) Ἰωάννης Χατζηγιάννης, 6) Δημήτριος Σιουρᾶς, 7) Χριστόδουλος Πετρινός καὶ 8) Γεώργιος Παπαβασιλείου **(66)** προαχθῶσι κατ' ἀρχαιότητα, καθότι συμφώνως πρὸς τὸν Νόμον ἔχουσιν ἤδη ὀκταετῆ ὑπηρεσίαν ἀνεγνωρισμένην ὡς συντάξιμον καὶ

Β^{ον}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς προτείνει, ὅπως ἐκφρασθῇ πρὸς τὸ Σ^{ον} Ὑπουργεῖον, ἵνα τοῦτο ἀναβάλῃ τὴν προαγωγὴν τῶν ἀνωτέρω δημοδιδασκάλων ἐπὶ ἑξάμηνον, μέχρις οὔ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀναγνώρισις τῆς ὑπηρεσίας ὡς συνταξίμου καὶ ἐτέρων 17 τριτοβαθμίων δημοδιδασκάλων, οἵτινες ἔχουσι συμπληρώσει

ὑπεροκταετῆ ἐν συνόλῳ ὑπηρεσίαν καί ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλοι μὲν ὑπέβαλον, ἄλλοι δὲ ὑποβάλλουσιν ἤδη τὰ δικαιολογητικά των ἔγγραφα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον: προτείνει δὲ τοῦτο, ἵνα βραδύτερον, μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ὑπηρεσίας καὶ αὐτῶν ὡς συνταξίμου, περιληφθῶσιν ἐν τῇ προτάσει καὶ ἄλλοι κατὰ πάντα καλοὶ δημοδιδάσκαλοι καὶ ἄξιοι προαγωγῆς, οἵτινες σήμερον καὶ μόνον διὰ τὸν λόγον τοῦτον δεν συμπεριελήφθησαν μεταξύ τῶν προακτέων. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ἐπικροτεῖ τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ καὶ ἐκφράζει τὴν εὐχὴν, ὅπως τὸ Σὺν Ἰπουργεῖον εὐαρεστούμενον, ἀναβάλῃ τὴν προαγωγὴν τῶν ἀνωτέρω ὀκτώ διδασκάλων ἐπὶ τινὰς μῆνας, μέχρις οὔ καταστῆ δυνατὴ ἡ ἀναγνώρισις τῆς πολυετοῦς ὑπηρεσίας ὡς συνταξίμου καὶ τῶν ἄλλων 17 τριτοβαθμίων δημοδιδασκάλων. _ Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως. _

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πράξις 25^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 22^{αυ} Ἰουλίου τοῦ ἔτους 1920, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τετάρτην καὶ ὥραν 5 μ.μ. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρίδωνος Τσοῦκα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολάου Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Ζαγορίου εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

ἔχων ὑπ' ὄψει τὸν περὶ συστάσεως σχολικῶν ἐπιτροπῶν 452 νόμον προτείνει τὸν διορισμὸν τοῦ Γεωργίου Λάπα ὡς προέδρου τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καβαλλαρίου, τοῦ Κωνσταντίνου Παπαβασιλείου ὡς ταμίου καὶ τοῦ Κωνσταντίνου Τζώγκα ὡς μέλους:

(67) Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τῶν ἐν τῇ εἰσηγήσει ἀναφερομένων 3 προσώπων πρὸς καταρτισμὸν τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καβαλλαρίου.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως. _

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πρᾶξις 26^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 29^{ην} Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1920, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον καὶ ὥραν 5 μ.μ. Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρίδωνος Τσοῦκα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολάου Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Ζαγορίου εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Λαβὼν ὑπ' ὄψει α') τὴν ὑπ' ἀριθ. 193/7-6-920 ἀναφορὰν τῆς Ἐφορείας τῶν Καλλινείων Ἐκπαιδευτηρίων Παπίγκου, δι' ἧς αὕτη ἀναφέρουσι πρὸς τὸ ἐπὶ τῆς Παιδείας, Σ^{ὸν} Ἰπουργεῖον τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν πόρων τοῦ Ἀναγνωστοπουλείου κληροδοτήματος αἰτεῖται τὴν κατάργησιν τῶν Νηπιαγωγείων τῆς Μεγάλης καὶ Μικρᾶς συνοικίας Παπίγκου, β') τὴν ὑπ' ἀριθ. 471/16-6-90 πρὸς τὸ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{ὸν} Ἰπουργεῖον περὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος ἀναφορὰν του, γ') τὴν ὑπ' ἀριθ. 770/23-7-920 πρᾶξιν τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τμήματος τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, δι' ἧς ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ ἀναστολὴ τῆς λειτουργίας τῶν ἀνωτέρω Νηπιαγωγείων ἢ ἡ κατάργησις αὐτῶν δεόν νά προταθῆ ὑπὸ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ζαγορίου, εἰς οἷ τὴν περιφέρειαν ἀνήκουσι τὰ Καλλίνεια Ἐκπαιδευτήρια, καὶ δ') ἐπειδὴ τὰ εἰς τὰ Νηπιαγωγεῖα Παπίγκου φοιτῶντα εἴκοσι περίπου τὸν ἀριθμὸν νήπια εἶναι ἑλληνόφωνα καὶ συνεπῶς τὸ μὲν οὐδεμίαν ἐκπαιδευτικὴν βλάβην ἐκ τῆς καταργήσεως τῶν νηπιαγωγείων τούτων ἐπέρχεται, τὸ δέ, ἐάν ποτε ἤθελαν πλεονάσει οἱ πόροι τοῦ ὡς εἴρηται Ἀναγνωστοπουλείου κληροδοτήματος, προτιμότερος θὰ ἦτο ὁ διορισμὸς δημοδιδασκαλίσεως εἰς τὸ διτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Μεγάλης συνοικίας Παπίγκου (ὅπερ ἤδη

έλλειπει πόρων λειτουργεί ως μονοτάξιον), ήτις πρὸς τοῖς ἄλλοις θά ἐδίδασκε καὶ τὰ ἐργόχειρα εἰς τὰ θήλα.

Προτείνει τὴν κατάργησιν 1^{ov}) τοῦ μονοταξίου Νηπιαγωγείου Παπίγκου (Μικρᾶς συνοικίας), ὅπερ ἔπαυσε λειτουργοῦν ἀπὸ διετίας δι' ἔλλειψιν πόρων καὶ 2^{ov}) τοῦ μονοταξίου Νηπιαγωγείου Παπίγκου (Μεγάλης συνοικίας), καθότι ἡ περαιτέρω λειτουργία αὐτοῦ καθίσταται ἀδύνατος δι' ἀνεπάρκειαν πόρων τοῦ Ἄνα- **(68)** γνωστοπουλείου κληροδοτήματος, ἐξ οὗ ἀμφοτέρα συνετηροῦντο.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν κατάργησιν τῶν δύο μονοταξίων Νηπιαγωγείων Παπίγκου (μεγάλης καὶ μικρᾶς συνοικίας), καθότι τὸ μὲν οὐδεμία ἐκπαιδευτικὴ βλάβη ἐκ τῆς καταργήσεως αὐτῶν προσγίνεται, ἄτε ἐλληνόφωνον οὔσης τῆς Κοινότητος Παπίγκου, τὸ δὲ, διότι ἡ ἀνεπάρκεια τῶν πόρων τοῦ Ἀναγνωστοπουλείου κληροδοτήματος, δι' ὧν ἀμφοτέρα ὡς ἀνήκοντα εἰς τὰ Καλλίνεια Ἐκπαιδευτήρια Παπίγκου συνετηροῦντο, δὲν ἐπιτρέπει τὴν περαιτέρω λειτουργίαν αὐτῶν.

Β'.

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Νηπιαγωγοῦ Παπίγκου (Μεγάλης συνοικίας) Ἑλένης Σιλιμιγιέ ἐκ τοῦ μονοταξίου Νηπιαγωγείου ὡς καταργηθέντος τούτου.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἑλένης Σιλιμιγιέ νηπιαγωγοῦ ἐν τῷ μονοταξίῳ Νηπιαγωγείου Παπίγκου (Μεγάλης συνοικίας) ἔνεκα τῆς καταργήσεως τοῦ Νηπιαγωγείου, ἐν ᾧ αὕτη ὑπηρέτει. _

Γ'.

Προτείνει τὴν κατάργησιν τοῦ μονοταξίου Νηπιαγωγείου τῆς κουτσοβλαχοφώνου Κοινότητος Βωβούσης, ὅπερ μέχρι τοῦδε δημοσίᾳ δαπάνη ἐλειτούργει, καθότι διὰ Βασ. Διατάγματος ἰδρύθη ἐν τῇ Κοινότητι ταύτῃ διτάξιον Νηπιαγωγεῖον, ὅπερ θέλει συντηρεῖσθαι δαπάναις τοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελά, εἰς ὃ θά ἔρχεται ἐπίκουρον καὶ τὸ δημόσιον ταμεῖον διὰ χιλίων ὀκτακοσίων τεσσαράκοντα (1840) δραχμῶν ἑτησίως, ὡς τοῦτο ἀνεκοινώθη ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18757/11-8-920 ἐγγράφου διαταγῆς τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{ov} Ὑπουργείου.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν κατάργησιν τοῦ μονοταξίου Νηπιαγωγείου τῆς κουτσοβλαχοφώνου Κοινότητος Βωβούσης, ὅπερ μέχρι τοῦδε συνετηρεῖτο δημοσίᾳ δαπάνη, καθότι ἤδη ἄρχεται ἡ ἐν τῇ ῥηθείσῃ κοινότητι λειτουργία τοῦ ἰδρυθέντος διταξίου Νηπιαγωγείου δαπάναις τοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελαῖ, εἰς ὃ θέλει ἔρχεσθαι ἐπίκουρον καί τὸ δημόσιον Ταμεῖον διὰ 1840 δραχμῶν ἐτησίως. _

Δ'.

Λαβὼν ὑπ' ὄψει τήν πρότασιν τῆς ἐν Βωβούσῃ ὑποεπιτροπῆς τοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελαῖ προτείνει τήν μετάθεσιν τῆς Ἐλευθερίας Τζοβάρᾳ, πτυχιούχου Νηπιαγωγοῦ πρώτης τάξεως ἐκ τοῦ ἤδη καταργουμένου δημοσιοσυντηρήτου Νηπιαγωγείου τῆς κουτσοβλαχοφώνου Κοινότητος Βωβούσης εἰς τὸ ἄρτι ἐν τῇ αὐτῇ κοινότητι ἰδρυθέν διτάξιον Νηπιαγωγεῖον, ὅπερ θέλει λειτουργήσῃ δαπάναις τοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελαῖ.

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν τῆς Ἐλευθερίας Τζοβάρᾳ, πτυχιούχου νηπιαγωγοῦ πρώτης τάξεως, τοῦ ἤδη καταργουμένου δημοσιοσυντηρήτου Νηπιαγωγείου **(69)** τῆς κουτσοβλαχοφώνου Κοινότητος Βωβούσης εἰς τὸ ἄρτι ἐν τῇ αὐτῇ κοινότητι ἰδρυθέν διτάξιον Νηπιαγωγεῖον, ὅπερ θέλει λειτουργήσῃ δαπάναις τοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελαῖ καί

Ε'.

Λαβὼν ὑπ' ὄψει τήν πρότασιν τῆς ἐν Βωβούσῃ ὑποεπιτροπῆς τοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελαῖ προτείνει τὸν διορισμὸν τῆς Βασιλικῆς Τσεκούρα, πτυχιούχου νηπιαγωγοῦ πρώτης τάξεως, ὡς διευθυντρίας τοῦ ἐν τῇ ῥηθείσῃ Κοινότητι ἰδρυθέντος διταξίου Νηπιαγωγείου συντηρηθησομένου δαπάναις τοῦ αὐτοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου.

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τῆς Βασιλικῆς Τσεκούρα, πτυχιούχου νηπιαγωγοῦ πρώτης τάξεως, ὡς διευθυντρίας τοῦ ἄρτι ἰδρυθέντος διταξίου Νηπιαγωγείου Βωβούσης, ὅπερ θέλει συντηρεῖσθαι δαπάναις τοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελαῖ.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως. _

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πράξις 27^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τήν 19^α τοῦ μηνός Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1920, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον καί ὥραν 5 μ.μ. Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλ. Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσοῦκα καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικήν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπό τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Ζαγορίου εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καί ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Ἀνλαβῶν ὑπ' ὄψει τήν ἀπό 12 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ἀναφορὰν τῆς Μαρίας Κατσάνου, ὑποδιδασκαλίσσης τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου θηλέων Φραγκάδων, δι' ἧς δηλοῖ τήν ἀπό τῆς θέσεως ταύτης παραίτησίν της προτείνει τήν ἀπόλυσιν αὐτῆς ἀπό τῆς 1^α Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ὡς μὴ ἐμφανισθείσης ἐν τῇ θέσει της.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τῆς Μαρίας Κατσάνου, ὑποδιδασκαλίσσης τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου θηλέων Φραγκάδων, ἀπό τῆς 1^α Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., καθότι ἀφ' ἑνός μὲν δὲν ἐνεφανίσθη εἰς τήν θέσιν της, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι διὰ τῆς ἀπό 12 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ἀναφορᾶς της ἐδήλωσεν ὅτι παραιτεῖται τήν θέσιν ταύτην.

(70)

Β^α

Προτείνει τὸν διορισμὸν τῆς Ἀγγελικῆς Καζαντζῆ, ὡς τριτοβαθμίου ὑποδιδασκαλίσσης, ἐν τῇ κενωθείσῃ θέσει τοῦ Μονοταξίου Δημοτικοῦ σχολείου θηλέων Φραγκάδων, ὡς ἐχούσης ἐνδεικτικὸν ὀγδὸς τάξεως πολυταξίου Παρθεναγωγείου καί πολυετῆ προϋπηρεσίαν ἐπὶ μισθῷ δραχμῶν ἑκατὸν ἐξήκοντα (160) μηνιαίως.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τῆς Ἀγγελικῆς Καζαντζῆ, ὡς τριτοβαθμίου ὑποδιδασκαλίσεως, ἐν τῇ κενωθείσῃ θέσει τοῦ Μονοταξίου Δημοτικοῦ σχολείου θηλέων Φραγκάδων, ὡς ἐχούσης ἐνδεικτικὸν ὀγδὸς τάξεως πολυταξίου ΠαρθENAγωγείου καὶ πολυετῆ προϋπηρεσίαν ἐπὶ μισθῷ δραχμῶν ἑκατὸν ἐξήκοντα (160) μηνιαίως καὶ

Γ^{ov}

λαβὼν ὑπ' ὄψει τὸ ἐδάφιον 1 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Νόμου 2145 Προτείνει, ὅπως ἀνατεθῆ ἡ Διεύθυνσις τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Κάτω Σουδενῶν εἰς τὸν Α^{ov} δημοδιδάσκαλον Κωνστ. Παρτσάλην, ὡς κεκτημένον τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀνατεθῆ ἡ διεύθυνσις τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Κάτω Σουδενῶν εἰς τὸν Α^{ov} δημοδιδάσκαλον Κωνστ. Παρτσάλην, ὡς κεκτημένον τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως...

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πράξις 28^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 10^{av} Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1920, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον καὶ ὥραν 5 μ.μ. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρίδωνος Τσοῦκα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Ζαγορίου εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

(71)

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Α^ο

Ἐποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ λόγῳ τοῦ ἐν Καπεσόβῳ συγκληθέντος Γενικοῦ συνεδρίου τῶν διδασκάλων Ζαγορίου, οὔτινος αἱ ἐργασίαι ἀρξάμεναι τὴν πρῶταν τῆς 26^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ἔληξαν τὴν ἐσπέραν τῆς 29^{ης} τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς ἔδρας τὴν 25^{ην} καὶ παρέμεινεν ἐν Καπεσόβῳ, ἵνα προεδρεύσῃ καὶ διευθύνῃ τὰς ἐργασίας τοῦ συνεδρίου, μέχρι τῆς 30^{ης} τοῦ αὐτοῦ μηνός Σεπτεμβρίου, ὅποτε καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν.

Β^ο

Λαβὼν ὑπ' ὄψει α) τὴν ὑπ' ἀριθ. 43601 ἐ.ἔ. διαταγὴν τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^οῦ Υπουργείου, δι' ἧς ἐχορηγήθη τρίμηνος ἀναρρωτικὴ ἄδεια εἰς τὸν δημοδιδάσκαλον τοῦ μονοταξίου Δημοτικοῦ σχολείου ἀρρένων Ζωνδῆλης Στεφάνου Τσίμαν ἀρχομένη ἀπὸ 1^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. β) τὸ ἄρθρον 17 τοῦ Νόμου 2145 καὶ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Νόμου 564 περὶ πληρώσεως τῶν προσωρινῶς κενουμένων θέσεων διδασκάλων· γ) τὴν ἀπὸ 7 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ Νικολάου Χατζῆ Γ^ο δημοδιδασκάλου, φέροντες πτυχίον μονοταξίου Διδασκαλείου ἔτους 1914, δι' ἧς οὔτος αἰτεῖται τὸν διορισμὸν του ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ μονοταξίῳ Δημοτικῷ σχολείῳ ἀρρένων Ζωνδῆλης εἰς προσωρινὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ ἐν ἀναρρωτικῇ ἄδειᾳ διατελοῦντος δημοδιδασκάλου Στεφάνου Τσίμα· δ) τὸν Νόμον 2145 καὶ τὸν τροποποιῶντα αὐτὸν 2249 περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως· ε') τὴν ὑπ' ἀριθ. 244 τῆς 30^{ης} Μαΐου 1920 ἐρμηνευτικὴν ἐγκύκλιον διαταγὴν τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^οῦ Υπουργείου περὶ διαβαθμίσεως καὶ καθορισμοῦ τοῦ μισθοῦ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ στ') τὴν ὑπ' ἀριθ. 11256 ἐ.ἔ. (κατηγορία Α. ἐδάφ. 7) ἐρμηνευτικὴν ἐγκύκλιον διαταγὴν τοῦ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^οῦ Υπουργείου ἐπὶ τοῦ Νόμου 2145 περὶ καθορισμοῦ τοῦ μισθοῦ τῶν προσωρινῶν ἀναπληρωτῶν. Προτείνει τὸν διορισμὸν τοῦ Νικολάου Φ. Χατζῆ, πτυχιούχου Γ^ο δημοδιδασκάλου, ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐν ἀναρρωτικῇ ἄδειᾳ διατελοῦντος δημοδιδασκάλου τοῦ μονοταξίου Δημοτικοῦ σχολείου ἀρρένων Ζωνδῆλης Στεφάνου Τσίμα, ἐπὶ μισθῷ δραχμῶν 300 κατὰ μῆνα καὶ μέχρι ἀναρρώσεως τοῦ μονίμου τούτου δημοδιδασκάλου Ζωνδῆλης.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Έγκρινει τόν διορισμόν τοῦ Νικολάου Φ. Χατζῆ, πτυχιούχου Γ^{ου} δημοδιδασκάλου, (ἔτους 1914) ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐν αναρρωτικῇ ἀδείᾳ διατελοῦντος δημοδιδασκάλου τοῦ μονοταξίου Δημοτικοῦ σχολείου ἀρρένων Ζωνδῆλης Στεφάνου Τσίμα, ἐπί μισθῷ δραχμῶν 300 κατὰ μῆνα ὡς ἔχοντος ὑπερδιετῆ προϋπηρεσίαν καί μέχρις ἀναρρώσεως τοῦ μονίμου δημοδιδασκάλου Ζωνδῆλης.

(72)

Γ^{ου}

Λαβῶν ὑπ' ὄψει α') τήν ἀπό 24 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ἀναφοράν τοῦ δημοδιδασκάλου Ἀρτσιστής Δημητρίου Σιουρᾶ, δι' ἧς οὗτος ἀναφέρων, ὅτι παθῶν ἐκ σοβαροῦ ὀφθαλμικοῦ νοσήματος καί μή δυνάμενος νά ἐξακολουθήσῃ ἐργαζόμενος ἀναγκάζεται ν' ἀποχωρήσῃ προσωρινῶς τῆς θέσεώς του· β') τήν ἀπό 1^{ης} Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. τοῦ αὐτοῦ δημοδιδασκάλου, δι' ἧς αἰτεῖται, ὅπως ὀρίσωμεν 2 ἰατρούς, ἵνα συμφώνως τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Νόμου 2145 καί τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ Νόμου 564 χορηγηθῇ αὐτῷ ἀνάλογος ἀναρρωτική ἀδεία· γ') τήν ἀπό 14 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ Κωνσταντίνου Ζαῖμη Γ^{ου} δημοδιδασκάλου, φέροντος πτυχίον πολυταξίου Διδασκαλείου ἔτους 1916, δι' ἧς αἰτεῖται τόν διορισμόν του ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ μεικτῷ Δημοτικῷ σχολείῳ Ἀρτσιστής εἰς προσωρινήν ἀναπλήρωσιν τοῦ πάσχοντος δημοδιδασκάλου Δημητρίου Σιουρᾶ δ') τόν Νόμον 2145 καί τόν τροποποίησαντα αὐτόν 2249 "περί ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων τῆς δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως"· ε') τήν ὑπ' ἀριθ. 24498 τῆς 30^{ης} Μαΐου 1920 ἐρμηνευτικὴν ἐγκύκλιον διαταγὴν τοῦ ἐπί τῆς Παιδείας Σ^{ου} Υπουργείου "περί διαβαθμίσεως τοῦ καθορισμοῦ τοῦ μισθοῦ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ"· καί στ') τήν ὑπ' ἀριθ. 11256 - ἐγκ. 9 ἐ.ἔ (κατηγορία Α! ἐδάφ. 7) ἐρμηνευτικὴν ἐγκύκλιον διαταγὴν τοῦ ἐπί τῆς Παιδείας Σ^{ου} Υπουργείου ἐπὶ τοῦ Νόμου 2145 "περί καθορισμοῦ τοῦ μισθοῦ τῶν προσωρινῶν ἀναπληρωτῶν." Προτείνει τόν διορισμόν τοῦ Κωνσταντίνου Ζαῖμη, Γ^{ου} δημοδιδασκάλου, ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ λόγῳ ἀσθενείας προσωρινῶς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποχωρήσαντος δημοδιδασκάλου Ἀρτσιστής Δημητρίου Σιουρᾶ ἐπί μισθῷ δραχμῶν τριακοσίων (300) μηνιαίως, ἅτε ἔχοντος ὑπερδιετῆ προϋπηρεσίαν καί μέχρις ἀναρρώσεως τοῦ μονίμου δημοδιδασκάλου Ἀρτσιστής.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ Κωνσταντίνου Ζαΐμη, Γ^{ου} δημοδιδασκάλου, φέροντος πτυχίον Διδασκαλείου ἔτους 1916 καί ἔχοντος ὑπερδιετῆ προϋπηρεσίαν δημοδιδασκάλου, ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ λόγῳ παθήσεως τῶν ὀφθαλμῶν προσωρινῶς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποχωρήσαντος δημοδιδασκάλου Ἀρτσιστής Δημητρίου Σιουρᾶ ἐπί μισθῶ δραχμῶν τριακοσίων (300) μηνιαίως καί μέχρι ἀναρρώσεως τοῦ μονίμου τούτου δημοδιδασκάλου Ἀρτσιστής. _

Δ^{ου}

Λαβῶν ὑπ' ὄψει τήν ἀπό 28 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ ἀπολυτηριούχου Γυμνασίου Λαζάρου Γερολάζου, δι' ἧς αἰτεῖται, ὅπως συμφώνως τῷ ἔδαφίῳ 7 του ἄρθρου 3 του Νόμου 2145 διορισθῆ ὡς προσωρινός δημοδιδάσκαλος εἰς θέσιν τινά τῆς περιφέρειας Προτείνει τόν διορισμόν αὐτοῦ ὡς προσωρινοῦ δημοδιδασκάλου καί εἰς προσωρινήν ἀναπλήρωσιν τοῦ ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρετοῦντος μονίμου δημοδιδασκάλου **(73)** Λεσινίτσης Ἰωάννου Εὐαγγελίδου ἐπί μισθῶ δραχμῶν διακοσίων (200) κατὰ μῆνα καί μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως τοῦ ἐν λόγῳ δημοδιδασκάλου τῆς Κοινότητος ταύτης.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ ἀπολυτηριούχου Γυμνασίου Λαζάρου Γερολάζου ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ μονοταξίῳ μεικτῷ Δημοτικῷ σχολεῖῳ Λεσινίτσης ἐπί μισθῶ δραχμῶν διακοσίων (200) κατὰ μῆνα ἀντί τοῦ ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρετοῦντος μονίμου δημοδιδασκάλου Κοινότητος ταύτης καί μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως αὐτοῦ

Ε^{ου}

Προτείνει τήν ἀπόλυσιν τῆς δευτεροβαθμίου προσωρινῆς ὑποδιδασκαλίσεως θηλέων Βωβούσης Βασιλικῆς Τσεκούρα, ὡς ἀναλαβούσης ἄλλην ὑπηρεσίαν.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τῆς δευτεροβαθμίου προσωρινῆς ὑποδιδασκαλίσεως θηλέων Βωβούσης Βασιλικῆς Τσεκούρα, ὡς ἀναλαβούσης ἄλλην ὑπηρεσίαν.

ΣΤ^{ου}

Προτείνει τήν ἀπόλυσιν τῆς Ἀναστασίας Θεοχάρους, τριτοβαθμίου ὑποδιδασκαλίσεως τοῦ Δημοτικοῦ σχολεῖου θηλέων Λαΐστης, καθότι εἰ καί παρῆλθε μῆν ἀπό τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους δέν προσῆλθεν εἰσέτι εἰς τήν θέσιν της.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τῆς Ἀναστασίας Θεοχάρους, τριτοβαθμίου ὑποδιδασκαλίσσης τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου θηλέων Λαϊστής, ἀπό τῆς 1^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., καθότι εἰ καί παρῆλθε μὴν ἀπό τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους δὲν προσῆλθεν εἰσέτι εἰς τὴν θέσιν της.

Ζ^{ον}

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Στεφάνου Μπλήζου, δευτεροβαθμίου ὑποδιδασκάλου, καθότι οὗτος μετατεθεὶς κατ' αἴτησίν του ἐκ τοῦ Κοινοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Βραδέτου εἰς τὸ ἰσόβαθμον αὐτῷ Δραγαρίου δὲν μετέβη ν' ἀναλάβῃ καθήκοντα εἰ καί παρῆλθε τεσσαρακονθήμερον ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ δευτεροβαθμίου ὑποδιδασκάλου Στεφάνου Μπλήζου, καθότι οὗτος μετατεθεὶς κατ' αἴτησίν του ἐκ τοῦ Κοινοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Βραδέτου εἰς τὸ ἰσόβαθμον αὐτῷ Δραγαρίου δὲν μετέβη ν' ἀναλάβῃ καθήκοντα εἰ καί παρῆλθε τεσσαρακονθήμερον ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους.

Η^{ον}

Προτείνει τὴν κατάργησιν τοῦ δημοσιοσυντηρήτου μονοταξίου Νηπιαγωγείου Βωβούσης, καθότι ἐν τῇ Κοινότητι ταύτῃ νομίμως ἰδρύθη **(74)** καὶ ἀπὸ τῆς 1^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ἤρξατο λειτουργοῦν διτάξιον Νηπιαγωγεῖον, ὅπερ θέλει συντηρεῖσθαι δαπάναις του Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελαῖ.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν κατάργησιν τοῦ δημοσιοσυντηρήτου μονοταξίου Νηπιαγωγείου Βωβούσης, καθότι ἐν τῇ Κοινότητι ταύτῃ νομίμως ἰδρύθη καὶ ἀπὸ τῆς 1^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ἤρξατο λειτουργοῦν διτάξιον Νηπιαγωγεῖον, ὅπερ θέλει συντηρεῖσθαι δαπάναις του Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελαῖ.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως. _

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ μέλη
(υπογραφές)

Πράξις 29^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας Ζαγορίου σήμερον τήν 9^{ην} Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1920, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν καί ὥραν 2^{ην} μ.μ. τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρίδωνος Τσοῦκα καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας Ζαγορίου εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καί ἀποφασίσῃ περὶ τούτων. _

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής_

Προτείνει τὸν διορισμὸν τοῦ Εὐλαμπίου Γ. Γκωλέτση, πτυχιούχου δημοδιδασκάλου ὡς τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Μπάγιας ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν διακοσίων τεσσαράκοντα (ἀριθ. 240).

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Εὐλαμπίου Γ. Γκωλέτση, πτυχιούχου δημοδιδασκάλου ὡς τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Μπάγιας ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν διακοσίων τεσσαράκοντα (ἀριθ. 240).

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καί ὑπο- **(75)** ὑπογράφεται νομίμως. _

Ὁ Πρόεδρος

Τά μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πρᾶξις 30^ή

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας Ζαγορίου σήμερον τήν 20^{ην} Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1920, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Παρασκευῆν καί ὥραν 5^{ην} μ.μ. τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλ. Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσοῦκα καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε

τῆ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Ζαγορίου εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

Λαβὼν ὑπ' ὄψει τὴν ἔγγραφον παράκλησιν τῶν Ἐφόρων τῶν Καλλινείων Ἐκπαιδευτηρίων Παπίγκου ὡς καὶ τὴν ἀπὸ 26 Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ πτυχιούχου Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Στεφ. Λαζαρίδου προτείνει τὸν διορισμὸν αὐτοῦ ὡς Δημοδιδασκάλου ἐν τῷ διταξίῳ μεικτῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας) ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ Δραχμῶν διακοσίων τεσσαράκοντα (240)._

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Στεφ. Λαζαρίδου πτυχιούχου Δημοδιδασκάλου, ὡς τριτοβαθμίου Δημοδιδασκάλου ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας) ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ Δρχ. διακοσίων τεσσαράκοντα (Δρχ. 240)._

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως._

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

(76)

Πράξις 31^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 22^{av} Δεκεμβρίου 1920, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τρίτην καὶ ὥραν 4^{av} μ.μ. τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλ. Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσούκα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῆ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Ζαγορίου εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

— Α' .—

Λαβών υπ' ὄψει α') τὴν υπ' ἀριθ. 13276 ἐ.ἔ διαταγὴν τῆς Σ^α Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου, δι' ἧς ἀπεσπᾶσθη ἡ ὑποδιδασκάλισσα Οὐρανία Ὀδυσσέως ἐκ τοῦ πλήρους Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων Σωποτσελίου εἰς τὸ ἰσόβαθμον αὐτῶ Δημοτικῶ Σχολείῳ θηλέων Σκαμνελίου καὶ β') τὴν ἀπὸ 21 Νοεμβρίου ἐ.ἔ αἴτησιν τῆς ἀνωτέρω ὑποδιδασκαλίσεως, δι' ἧς αἰτεῖται, ὅπως πρὸς διατήρησιν τῆς βελτιωθείσης ὑγείας της καὶ διὰ λόγους οἰκονομικούς, οἵτινες ἐπέβαλον τὴν κατὰ δύο τελευταῖα ἔτη ἀπόσπασίν της ἐκ Σωποτσελίου, τοποθετηθῆ μονίμως πλέον ἐν Σκαμνελίῳ. Προτείνει τὴν ὀριστικὴν μετάθεσιν τῆς Οὐρανίας Ὀδυσσέως β^ω ὑποδιδασκαλίσεως ἐκ τοῦ πλήρους Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων Σωποτσελίου εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Σκαμνελίου δι' ἐξαιρετικούς λόγους καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως, ὡς οὔσης κενῆς τῆς θέσεως ταύτης. _

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. _

Ἐγκρίνει μετάθεσιν τῆς Οὐρανίας Ὀδυσσέως β^ω ὑποδιδασκαλίσεως ἐκ τοῦ πλήρους Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων Σωποτσελίου εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ ἰσοβάθμου αὐτῶ Δημοτικῶ Σχολείῳ θηλέων Σκαμνελίου, εἰς ὃ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους διατελεῖ ἀποσπασμένης κατ' αἴτησιν της, δι' ἐξαιρετικούς λόγους καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως. _

— Β' .—

Λαβών υπ' ὄψει α') τὴν υπ' ἀριθ. 15256 π.ἔ. διαταγὴν τῆς Σ^α Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου, δι' ἧς ἀπεσπᾶσθη ὁ β^ω ὑποδιδάσκαλος καὶ ἱερεὺς Βασίλειος Χριστοδοῦλου ἐκ τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καμινιάς εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Καβαλλαρίου, ἵνα χρησιμεύσῃ καὶ ὡς ἐφημέριος τῆς Κοινότητος ταύτης ἀντὶ τοῦ Πέτρου Φραγκούλη β^ω ὑποδιδασκάλου ἀποσπασθέντος ἀμοιβαίως ἐκ Καβαλλαρίου εἰς Καμινίαν, β') τὴν προφορικῶς διατυπωθεῖσαν ἡμῖν παράκλησιν τῶν κατοίκων Καβαλλαρίου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιθεωρήσεως τοῦ Σχολείου των περὶ ὀριστικῆς μεταθέσεως τοῦ ὑποδιδασκάλου Βασιλείου ἱερέως Χριστοδοῦλου, ἵνα χρησιμεύσῃ καὶ ὡς ἐφημέριος τῆς κοινότητός των, γ') τὰς υπ' ἀριθ. 4 καὶ 5 ἐ.ἔ ἐκθέσεις αὐτοῦ (τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ), δι' ὧν κρίνει ὡς συμφέρουσιν τῇ ἐκπαιδεύσει τὴν ἀμοιβαίαν μετάθεσιν τῶν ὑποδιδασκάλων Καβαλλαρίου Π. Φραγκούλη καὶ Καμινιάς Βασιλ. ἱερέως Χριστοδοῦλου καὶ δ') τὴν ἀπὸ 28 Αὐγούστου ἐ.ἔ αἴτησιν καὶ τὴν ἀ-(77) πὸ 12 Νοεμβρίου ἐ.ἔ ἀναφορὰν τοῦ αὐτοῦ ὑποδιδασκάλου Βασιλείου ἱερέως Χριστοδοῦλου, δι' ὧν οὗτος αἰτεῖται τὸ μὲν ὅπως ἐξακολουθήσῃ ὑπηρετῶν ἐν τῇ θέσει Καβαλλαρίου, τὸ δὲ ὅπως

τοποθετηθῆ ὀριστικῶς πλέον ἐν αὐτῇ, Προτείνει τὴν ὀριστικὴν μετάθεσιν τοῦ βωυποδιδασκάλου Βασιλείου ἱερέως Χριστοδούλου ἐκ τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καμινιάς εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Καβαλλαρίου κατ' αἴτησιν του καὶ κατ' αἴτησιν τῶν κατοίκων Καβαλλαρίου, ὅπως ἱεροπρακτῆ ἐν τῇ κοινότητι των, ἣτις στερεῖται ἐφημερίου, ἀντὶ τοῦ Π. Φραγκούλη βωυποδιδασκάλου τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καβαλλαρίου μετατιθεμένου ἀμοιβαίως εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Καμινιάς, ὥραν περίπου ἀπεχούσης τοῦ Καβαλλαρίου, πρὸς τε τὸ συμφέρον τῶν κατοίκων καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς βλάβης τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως._

Ἐγκρίνει τὴν μετάθεσιν τοῦ βωυποδιδασκάλου Βασιλείου ἱερέως Χριστοδούλου ἐκ τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καμινιάς εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Καβαλλαρίου κατ' αἴτησιν του καὶ κατ' αἴτησιν τῶν κατοίκων Καβαλλαρίου, ὅπως ἱεροπρακτῆ ἐν τῇ κοινότητι των, ἣτις στερεῖται ἐφημερίου, ἀντὶ τοῦ Πέτρου Φραγκούλη βωυποδιδασκάλου τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καβαλλαρίου μετατιθεμένου ἀμοιβαίως εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Καμινιάς, ὥραν περίπου ἀπεχούσης τοῦ Καβαλλαρίου, πρὸς τε τὸ συμφέρον τῶν κατοίκων καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς βλάβης τῆς ἐκπαιδεύσεως._

— Γ' . —

Λαβὼν ὑπ' ὄψει α'.) τὰς ὑπ' ἀριθ. 17 π.ἔ. καὶ 2 ἐ.ἔ. ἐκθέσεις του, δι' ὧν κρίνει τὸν Κωνστ. Κοντοδημόν Δημοδιδάσκαλον Καλωτᾶς μεταθετέον εἰς Σχολεῖον ἄλλης κοινότητος ἐχούσης κλίμα μᾶλλον ὑγιεινὸν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς οὐχὶ πρό πολλοῦ κλονισθείσης ὑγείας του, β'.) τὴν ἀπὸ 7 Μαΐου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ αὐτοῦ Δημοδιδασκάλου, δι' ἧς οὗτος διὰ τὸν αὐτὸν λόγον αἰτεῖται τὴν εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον Μονοδενδρίου μετάθεσιν του, γ'.) τὴν ἀπὸ 8 Μαΐου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ Δημοδιδασκάλου Μονοδενδρίου Ἰωάν. Σπυροπούλου, αἰτουμένου τὴν ἐκ Μονοδενδρίου εἰς Καλωτᾶν μετάθεσιν του πρὸς ἐπίβλεψιν τῶν οἰκογενειακῶν του συμφερόντων καὶ δι' ἔξαιρετικούς οἰκονομικούς λόγους, οὓς θέλει θεραπεύει ἢ ἐν τῷ γειτνιάζοντι χωρίῳ Στολοβῶ κατοικοῦσα οἰκογένεια αὐτοῦ δι' ἀποστολῆς τῶν ἀναγκασιούτων τροφίμων, ἅτινα ἐν Μονοδενδρίῳ εἶναι δυσπρόσιτα εἰς τὸ διδασκαλικὸν του βαλάντιον, δ'.) τὴν ἀπὸ 22 Ἰουνίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ κοινοτικοῦ Συμβουλίου Μονοδενδρίου, δι' ἧς αἰτεῖται τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ Δημοδιδασκάλου Ἰωάν. Σπυροπούλου διὰ τοῦ ἰσοβάθμου τοιοῦτου Κωνστ. Κοντοδήμου, καὶ ε'.) τὴν ὑπ' ἀριθ. 14743 ἐ.ἔ. διαταγὴν τῆς Σ^α Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου, δι' ἧς αὕτη

πρός τό συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως ἀπέσπασεν ἀμοιβαίως τοὺς ἀνωτέρω Δημοδιδασκάλους, Προτείνει τήν ὀριστικήν μετάθεσιν τοῦ Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Κωνστ. Κοντοδήμου ἐκ τοῦ πλήρους Δημοτικοῦ Σχολείου Καλωτᾶς εἰς τό ἰσόβαθμον τοιοῦτο Μονοδενδρίου κατ' αἴτησιν του καί δι' ἐξαιρετικούς λόγους ὑγείας, ἀντί τοῦ Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Ἰωάν. Σπυροπούλου μετατιθεμένου ἀμοιβαίως ἐκ τοῦ πλήρους Δημοτικοῦ Σχολείου Μονοδενδρίου εἰς τό ἰσόβαθμον τοιοῦτο Καλωτᾶς κατ' αἴτησιν του, δι' ἐξαιρετικούς οἰκονομικούς λόγους καί πρὸς τό συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν τοῦ Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Κωνστ. Κοντοδήμου ἐκ τοῦ πλήρους Δημοτικοῦ Σχολείου Καλωτᾶς εἰς τό ἰσόβαθμον τοιοῦτο Μονοδενδρίου κατ' αἴτησιν του καί δι' ἐξαιρετικούς λόγους ὑγείας, ἀντί τοῦ Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Ἰωάν. Σπυροπούλου μετατιθεμένου ἀμοιβαίως ἐκ τοῦ πλήρους Δημοτικοῦ Σχολείου Μονοδενδρίου εἰς τό ἰσόβαθμον τοιοῦτο Καλωτᾶς κατ' αἴτησιν του, δι' ἐξαιρετικούς οἰκονομικούς λόγους καί πρὸς τό συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως, _

— Δ' . —

(78) Λαβὼν ὑπ' ὄψει α') τὸ ὑπ' ἀριθ. 220 ἐ.ἔ. ἔγγραφον τῆς Ἐφορείας τῶν Καλλινείων Ἐκπαιδευτηρίων Παπίγκου, δι' οὗ αὕτη παρακαλεῖ, ὅπως ἀντικαταστή ὁ Γ^{ος} Δημοδιδασκάλος Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας) Στέφ. Λαζαρίδης, ὡς συγγενέων πρὸς τινὰ τῶν Ἐφόρων, τοῦθ' ὅπερ προσκρούει εἰς τὸν διέποντα τὰ Καλλίνεια κανονισμόν, β'.) τήν ἀπὸ 1^{ης} Δεκεμβρίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ ἀνωτέρω Δημοδιδάσκαλου, δι' ἧς οὗτος διὰ τὸν αὐτὸν λόγον αἰτεῖται τήν μετάθεσιν του εἰς τό πλήρες Δημοτικὸν Σχολεῖον Μπάγιας, γ'.) τήν ὑπ' ἀριθ. 1 ἐ.ἔ. ἀναφορὰν τοῦ Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Μπάγιας Εὐλαμπίου Γκολέτση, δι' ἧς παρακαλεῖ νὰ μετατεθῆ εἰς Πάπιγκον διὰ λόγους οἰκονομικούς καί δ'.) τήν ὑπ' ἀριθ. 16325 ἐ.ἔ. διαταγὴν τῆς Σ^{ης} Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου, δι' ἧς αὕτην διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους ἀπέσπασεν ἀμοιβαίως τοὺς ἀνωτέρω Δημοδιδάσκαλους, Προτείνει τήν ὀριστικήν μετάθεσιν τοῦ Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Στεφ. Λαζαρίδου ἐκ τοῦ πλήρους Δημοτικοῦ Σχολείου Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας) εἰς τό πλήρες Δημοτικὸν Σχολεῖον Μπάγιας, κατ' αἴτησιν του καί διότι ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐν Παπίγκῳ ὑπηρεσίας του προσκρούει εἰς τὸν διέποντα τὰ Καλλίνεια Ἐκπαιδευτήρια κανονισμόν, ἀντί τοῦ Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Εὐλαμπίου Γκολέτση μετατιθεμένου ἀμοιβαίως ἐκ τοῦ

πλήρους Δημοτικοῦ Σχολείου Μπάγιας εἰς τὸ πλήρες Δημοτικὸν Σχολεῖον τῶν Καλλινείων Ἐκπαιδευτηρίων Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας) κατ' αἴτησίν του, διὰ λόγους οἰκονομικούς καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν μετάθεσιν τοῦ Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Στεφ. Λαζαρίδου ἐκ τοῦ πλήρους Δημοτικοῦ Σχολείου Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας) εἰς τὸ πλήρες Δημοτικὸν Σχολεῖον Μπάγιας, κατ' αἴτησίν του καὶ διότι ἡ ἐν Παπίγκῳ ὑπηρεσία του προσκρούει εἰς τὸν διέποντα τὰ Καλλίνεια Ἐκπαιδευτήρια κανονισμόν, ἀντὶ τοῦ Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Εὐλαμπίου Γκολέτση μετατιθεμένου ἀμοιβαίως ἐκ τοῦ πλήρους Δημοτικοῦ Σχολείου Μπάγιας εἰς τὸ πλήρες Δημοτικὸν Σχολεῖον Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας) κατ' αἴτησίν του, διὰ λόγους οἰκονομικούς καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ

— Ε' . —

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Παντελῆ Θωμᾶ Β^{ου} Δημοδιδασκάλου ἐκ τοῦ διταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας) ὡς ἐγκαταλιπόντος αὐτογνωμόνως τὴν θέσιν του ἀπὸ 1^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. καθ' ὅσον ἡ πρὸς τὸ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{υν} Ἰπουργεῖον ἐκπροθέσμως ὑποβληθεῖσα ἔγγραφος παραίτησις αὐτοῦ ὡς μὴ οὔσα χαρτοσημασμένη δὲν ἐγένετο ἀποδεκτή. _

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Β^{ου} Δημοδιδασκάλου Παντελῆ Θωμᾶ ἐκ τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας) ὡς ἐγκαταλιπόντος αὐτογνωμόνως τὴν θέσιν του ἀπὸ 1^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. _

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως. _

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

(79) Πρᾶξις 32^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 29^{ην} Δεκεμβρίου 1921, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Παρασκευῆν καὶ ὥραν 4^{ην} μ.μ. τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ

Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλ. Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσοῦκα καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Ζαγορίου εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Α'.

Ἐποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος μηνὸς μέχρι σήμερον περιώδευσε δέκα τέσσαρας ἡμέρας πρὸς ἐπιθεώρησιν Σχολείων καὶ ἐκτέλεσιν εἰδικῆς ὑπηρεσίας ἀφορώσης τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ξενοφώνων κοινοτήτων τῆς Περιφέρειας· ἔχει δὲ τοῦτο ἐν λεπτομερείᾳ ὡς ἑξῆς.

Τῇ 9^ᾰ Ἰανουαρίου ἐπεθεώρησε τὸ Κοινὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Κάτω Βίτσης

Τῇ 10^ᾰ Ἰανουαρίου ἡμέρα Κυριακῆ μετέβη εἰς Μονοδένδριον,

Τῇ 11^ᾰ Ἰανουαρίου ἐπεθεώρησε τὰ Μονοτάξια Δημοτικὰ Σχολεῖα Μονοδενδρίου καὶ Ἄνω Βίτσης, _

Τῇ 12^ᾰ Ἰανουαρίου ἐπεθεώρησε τὸ Μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον Καπεσόβου

Τῇ 13^ᾰ Ἰανουαρίου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν.

Τῇ 16^ᾰ Ἰανουαρίου ἐπεθεώρησε τὸ Μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον θηλέων Δοβρᾶς

Τῇ 17^ᾰ Ἰανουαρίου μετέβη εἰς Ἰωάννινα, ἵνα ἐκθέσῃ προφορικῶς ζητήματα ὑπηρεσιακὰ ἐμπιστευτικῆς φύσεως ἀφορῶντα τὰ Σχολεῖα τῶν ξενοφώνων Κοινοτήτων τῆς περιφέρειας πρὸς τὸν κ. Γεν. Διοικητὴν Ἠπείρου._

Τῇ 18^ᾰ Ἰανουαρίου παρουσιασθεὶς ἐξέθηκε τὰ ἀνωτέρω.

Τῇ 19^ᾰ Ἰανουαρίου ἐπεθεώρησε τὸ Κοινὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Λυγκιάδων

Τῇ 20^ᾰ Ἰανουαρίου μετέβη εἰς Μιγκλιούς, ὅπως ἐξετάσῃ, ἐὰν ὑπάρχουσι τὰ ἀπαιτούμενα στοιχεῖα πρὸς σύστασιν Σχολείου,

Τῇ 21^ᾰ Ἰανουαρίου ἐπεθεώρησε τὸ Κοινὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Καμινιάς

Τῇ 22^ᾰ Ἰανουαρίου ἐπεθεώρησε τὸ Κοινὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Στολοβοῦ

Τῇ 23^ᾰ Ἰανουαρίου ἐπεθεώρησε τὸ Μονοτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Καλωτᾶς καὶ

Τῇ 24^ᾰ Ἰανουαρίου ἐπανῆλθον εἰς τὴν ἔδραν.

Β'.

Είσηγεῖται τὰ ἐξῆς: Λαβὼν γνῶσιν, ὅτι ὁ συνοικισμὸς Μιγκλιοῖ ὑπήχθη διοικητικῶς εἰς τὴν κοινότητα Καβαλλαρίου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκπ. περιφέρειας, ἀφ' ἧς ἀπέχει περί τὰ 40' τῆς ὥρας καὶ ὅτι οὐδέν σχολεῖον ἐν τῷ συνοικισμῷ τοῦτω λειτουργεῖ μετέβη ἐκεῖσε καὶ ἐξήτασεν, ἂν ὑπάρχουσι τὰ ἀπαιτούμενα ὑπὸ τοῦ Νόμου στοιχεῖα πρὸς σύστασιν μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου· **(80)** ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπὸ 6 μέχρι 12 ἐτῶν ἐχόντων ἡλικίαν ἀρρένων καὶ θήλεων κατοίκων τοῦ συνοικισμοῦ τούτου δὲν ὑπερβαίνει τοὺς 10 καὶ ἐπειδὴ οὐδέν ἄλλο Σχολεῖον λειτουργεῖ ἐγγύτερον τοῦ συνοικισμοῦ τούτου, προτείνει ὅπως ὁ συνοικισμὸς Μιγκλιοῖ ὑπαχθῇ εἰς τὴν σχολικὴν περιφέρειαν τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καβαλλαρίου.

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως συνοικισμὸς Μιγκλιοῖ ὑπαχθῇ εἰς τὴν Σχολικὴν περιφέρειαν τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καβαλλαρίου, ἀφ' οὗ ἀπέχει περί τὰ 40' τῆς ὥρας, καθ' ὅτι ἀφ' ἐνός μὲν ἐν Μιγκλιοῖς δὲν ὑπάρχει ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς τῶν ἐχόντων ἡλικίαν πρὸς φοίτησιν παιδίων, ἵνα συστηθῇ ἴδιον σχολεῖον, ἀφ' ἐτέρου δὲ οὐδέν ἄλλο σχολεῖον λειτουργεῖ ἐγγύτερον τοῦ συνοικισμοῦ τοῦτου πλὴν τοῦ Σχολείου Καβαλλαρίου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας.

Γ'.

Προτείνει τὸν διορισμὸν τοῦ Νικολ. Φ. Χατζῆ πτυχιούχου Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ Μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων Ζωνδῆλης ἐπὶ βαθμῷ Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου καὶ μισθῷ Δραχμῶν τριακοσίων (300) κατὰ μῆνα, ὡς ἔχοντος πτυχίον Μονοταξίου Διδασκαλείου ἔτους 1914 καὶ ὑπερδιετῆ ὑπηρεσίαν.

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει διορισμὸν τοῦ Νικολ. Φ. Χατζῆ πτυχιούχου Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου ἐν τῇ ἄρτι κενωθείσῃ θέσει τοῦ Μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων Ζωνδῆλης ἐπὶ βαθμῷ Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου καὶ μισθῷ Δραχμῶν τριακοσίων (300) κατὰ μῆνα, ὡς ἔχοντος πτυχίον Μονοταξίου Διδασκαλείου τοῦ ἔτους 1914 καὶ ὑπερδιετῆ ὑπηρεσίαν. _καὶ

Δ'.

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Νικολ. Φ. Χατζῆ ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ ἀρρένων Ζωνδῆλης, καθ' ὅτι

κενωθείσης τῆς θέσεως ταύτης διωρίσθη οὗτος μονίμως ἐν τῇ κενῇ θέσει, ἐν ἣ καὶ μέχρι τοῦδε ὑπηρετεῖ ὡς προσωρινός ἀναπληρωτής. _

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Δημοδιδασκάλου Νικ. Φ. Χατζῆ ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ ἀρρένων Ζωνδῆλης, καθ' ὅτι κενωθείσης τῆς θέσεως ταύτης διωρίσθη οὗτος μονίμως ἐν τῇ κενῇ θέσει, ἐν ἣ καὶ μέχρι τοῦδε ὑπηρετεῖ ὡς προσωρινός ἀναπληρωτής. _

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως._

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

(81) Πρᾶξις 33^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον 16^{αυ} Φεβρουαρίου 1921, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τρίτην καὶ ὥραν 4^{αυ} μ.μ. τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσοῦκα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ δηλώσαντος ὅτι οὐδεμία ὑπόθεσις ἔχει νὰ εἰσαγάγῃ πρὸς συζήτησιν, ὁ κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίαν._

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως._

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πρᾶξις 34^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον 31^{αυ} Μαρτίου 1921, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τετάρτην καὶ ὥραν 5^{αυ} μ.μ. Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπ. Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλήν/δ/λου Μπάγιας κ. Φιλίππου Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσοῦκα

καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Α΄

ὑποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος μηνὸς μέχρι σήμερον περιώδευσε ὅκτῳ ἡμέραις πρὸς ἐπιθεώρησιν Σχολείων ἐκλογὴν γηπέδου πρὸς ἀνέγερσιν διδαστηρίων κ.λ.π. ἔχει δὲ τοῦτο ἐν λεπτομερείᾳ ὡς ἑξῆς:

Τῇ 22^ᾰ Μαρτίου ἐκτελῶν τὴν ὑπ' ἀριθ. 98 ἐ.ἔ διαταγὴν τοῦ Σοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ὑπουργείου ἀνεχώρησα, ἵνα μεταβῶ εἰς Βωβοῦσαν, ἔνθα μετὰ τοῦ Νομομηχανικοῦ Ἰωαννίνων θὰ προβαίνομεν εἰς τὴν ἐκλογὴν δύο γηπέδων πρὸς ἀνέγερσιν διδαστηρίων· ἔνεκεν ὅμως τοῦ μακροῦ τῆς ἀποστάσεως καὶ τῆς ἐπισυμβάσεως κακοκαιρίας τὸ ἑσπέρας ἔφθασα εἰς Λαϊστάν.

(82) Τῇ 23^ᾰ Μαρτίου, ἀφ' οὗ ἐπεθεώρησα τὸ διτάξιον Δημοτ. Σχολ. ἀρρένων Λαϊστῆς ἀνεχώρησα ἵνα μεταβῶ εἰς Βωβοῦσαν, ἔνθα ἔφθασα τὸ ἑσπέρας._

Τῇ 24^ᾰ Μαρτίου ἐπεθεώρησα τὸ διτάξιον Νηπιαγωγεῖον Βωβούσης._

Τῇ 25^ᾰ Μαρτίου, ὅτε καὶ ἀφίκετο ἀναπληρῶν τὸν Νομομηχανικὸν μηχανικὸς κ. Παπαστεργίου, ἐξετάσαντος τὸ ὑπὸ τῆς κοινότητος Βωβούσης δωρεάν προσφερόμενον γήπεδον διὰ τὴν ἀνέγερσιν διταξίου διδαστηρίου Δημοτικοῦ Σχολείου εὔρομεν τοῦτο κατάλληλον._

Τῇ 26^ᾰ Μαρτίου ἐξετάσαντος τὸ ὑπὸ τῆς αὐτῆς κοινότητος δωρεάν προσφερόμενον γήπεδον διὰ τὴν ἀνέγερσιν διταξίου διδαστηρίου Νηπιαγωγείου δαπάναις τοῦ Νηπιακοῦ ἐπιμελητηρίου Μελᾶ εὔρομεν τοῦτο κατάλληλον. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐπεθεώρησα καὶ τὸ μονοτάξ. Δημοτ. Σχολεῖον Βωβούσης._

Τῇ 27^ᾰ Μαρτίου ἀναχωρήσαντος ἐκ Βωβούσης μετὰ τοῦ Νομομηχανικοῦ ἦλθομεν εἰς Λαϊστάν ἔνθα ἐλάβομεν τὰ στοιχεῖα πρὸς καταρτισμὸν τῆς μελέτης καὶ τοῦ σχεδίου τῆς δαπάνης τῆς κοινότητος Λαϊστῆς κατασκευασθησομένης κλίμακος τοῦ διδαστηρίου Δημοτ. Σχολείου ἀρρένων τῆς κοινότητος ταύτης. Ἐκεῖθεν δε ἀναχωρήσαντες ἐφθάσαμεν τὸ ἑσπέρας εἰς Δοβρινόβον._

Τῇ 28^ᾰ Μαρτίου ἐξετάσαντος μετὰ τοῦ Νομομηχανικοῦ τὸ διδαστήριον τοῦ Δημοτ. Σχολείου Δοβρινόβου καὶ λαβόντος τὰ στοιχεῖα πρὸς καταρτισμὸν τῆς μελέτης καὶ τοῦ σχεδίου διὰ τὴν ἐσωτερικὴν διαίρεσιν καὶ κατασκευὴν αὐτοῦ ἀνεχωρήσαμεν εἰς Τσεπέλοβον, ἔνθα ἐφθάσαμεν τὸ ἑσπέρας._

Τῇ 29^ᾰ Μαρτίου ἐπανῆλθον εἰς τὴν ἔδραν. καὶ

Β΄.

Λαβών ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 3 κ' 4 του 2145 Νόμου "Περί ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως" και β') τὰ ἄρτι προσαχθέντα δικαιολογητικά ἔγγραφα τοῦ πρωτοβαθμίου ὑποδιδασκάλου Κάτω Βίτσης Φιλίππου Δαουδῆ, ἐν οἷς κ' ἢ ὑπ' ἀριθ. 49638/24 Νοεμβρίου 1920 πράξις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, Προτείνει ὅπως ἀναθεωρουμένης ἐν μέρει (Κεφάλ. Α', ἐδάφ. 41) τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 π.ἔ. πράξεως τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου τὸ μὲν καθορισθῆ ἑπακριβῶς ὁ χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας ὑπηρεσίας τοῦ ἀνωτέρω ὑποδ/λου Φιλ. Δαουδῆ μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 εἰς ἔτη 35 μῆνας 5 και ἡμέρας 21, τὸ δὲ διὰ τὸν λόγον τοῦτον κανονισθῆ ὁ μισθὸς αὐτοῦ εἰς δραχμὰς διακοσίας τριάκοντα πέντε (235) μηνιαίως, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας.

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει ὅπως ἀναθεωρουμένης ἐν μέρει τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 π.ἔ. πράξεως αὐτοῦ ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας ὑπηρεσίας τοῦ πρωτοβαθμίου ὑποδιδασκάλου Κάτω Βίτσης Φιλίππου Δαουδῆ καθορισθῆ εἰς ἔτη 35 μῆνας 5 και ἡμέρας 21 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, ὁ δὲ μισθὸς αὐτοῦ κανονισθῆ εἰς δραχμὰς (235) διακοσίας τριάκοντα πέντε μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, καθ' ὅτι κατ' αὐτὴν εἶχε συμπληρωμένην πενταετῆ ὑπηρεσίαν._

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως._

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

(83) Πράξις 35^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ἐκπ. Περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 29^{ην} τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην καὶ ὥραν 5 μ.μ. τὸ Ἐπ. Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/δ/λου Μπάγιας κ. Φιλ. Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσοῦκα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Α'

Ὑποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος μηνὸς μέχρι σήμερον ἐξῆλθεν τῆς ἔδρας του ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας, ἵνα μεταβῆ εἰς Ἰωάννινα πρὸς ἐπιτέλεσιν ὑπηρεσίας κληθεὶς ὑπὸ τοῦ Γεν.

Διοικητοῦ Ἡπείρου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3407 ἐ.ἔ. τηλεφωνικῆς διαταγῆς του· ἔχει δε τοῦτο ἐν λεπτομερεῖα ὡς ἐξῆς.

Τῆ 1^η Ἀπριλίου μετέβη εἰς Ἰωάννινα. _

Τῆ 2^η Ἀπριλίου παρουσιάσθεις εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Γεν. Διοικήσεως δὲν ἠδυνήθη νὰ συνεργασθῆ μετὰ τοῦ κ. Γεν. Διοικητοῦ, καθ' ὅτι οὗτος ἠσθένει. _

Τῆ 3^η Ἀπριλίου συναντηθεὶς μετὰ τοῦ Γεν. Διοικητοῦ παρέσχε πληροφορίας περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν ζητημάτων τῆς περιφέρειας Ζαγορίου καὶ ἴδια περὶ τῶν ἐν τοῖς ξενοφώνοις συνοικισμοῖς σχολείων καὶ τῆς ἀνεγέρσεως καὶ ἐπισκευῆς τῶν διδασκαστηρίων. καὶ

Τῆ 4^η Ἀπριλίου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν.

Β' .

Λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 τοῦ 2145 Νόμου "περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως" καὶ τὰς ἄρτι προσαχθείσας ὑπ' ἀριθ. 43033 π.ἔ. δύο ὑπουργικὰς πράξεις, δι' ὧν ἐκανονίσθη ἐπακριβῶς ὁ συντάξιμος χρόνος τῆς προϋπηρεσίας τῶν κατωτέρω δύο ὑποδιδ/λων Προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης ἐν μέρει (Κεφάλ. Α', ἐδάφ. 40 καὶ 43) τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 π.ἔ. πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου α') τὸ μὲν καθορισθῆ εἰς τὸ ὀρθὸν ὁ χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας ὑπηρεσίας τῆς πρωτοβαθμίου ὑποδιδασκαλίας Νεγάδων, Ἀνδρονίκης Κυριακοπούλου, μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 εἰς ἔτη 15 καὶ μῆνας 9, τὸ δὲ διὰ τὸν λόγον τοῦτον κανονισθῆ ὁ μισθὸς αὐτῆς ἠύξημένος, ἀντὶ δραχμῶν 190, ὡς διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχεν ὀρισθῆ, εἰς δραχμὰς 205 μηνιαίως ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919· καί:

β') Τὸ μὲν καθορισθῆ εἰς τὸ ὀρθὸν ὁ χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας ὑπηρεσίας τοῦ πρωτοβαθμίου ὑποδιδασκάλου Τσερνειοῦ, Νικολ. Μπιζακίδου, μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 εἰς ἔτη 23, μῆνας ἕξ καὶ ἡμέρας 204, τὸ δὲ διὰ τὸν λόγον τοῦτον κανονισθῆ ὁ μισθὸς αὐτῆς ἠύξημένος, ἀντὶ δραχμῶν 190, ὡς διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχεν ὀρισθῆ, εἰς δραχμὰς 220 μηνιαίως ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919. _

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης ἐν μέρει τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 π.ἔ. πράξεως αὐτοῦ α') ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας ὑπηρεσίας τῆς πρωτοβαθμίου ὑπο- **(84)** διδασκαλίας θηλέων Νεγάδων, Ἀνδρονίκης Κυριακοπούλου καθορισθῆ ἐπακριβῶς εἰς ἔτη 15 καὶ μῆνας 9 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, ὁ δὲ μισθὸς αὐτῆς κανονισθῆ ἀντὶ Δρχ. 190, ὡς διὰ τῆς ἀνωτέρω πράξεως εἶχεν ὀρισθῆ,

εις Δραχμάς διακοσίας πέντε (205) μηνιαίως από τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, καθ' ὅτι κατά τήν ἡμέρα ταύτην εἶχε συμπεληρωμένην ὑπερδεκαπενταετῆ ὑπηρεσίαν συντάξιμον. κ'

β') Ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας ὑπηρεσίας τοῦ πρωτοβαθμίου ὑποδιδασκάλου Τσερνεσίου, Νικολ. Μπιζακίδου καθορισθῆ ἑπακριβῶς εἰς ἔτη 23, μῆνας 6 καὶ ἡμέρας 24 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, ὁ δὲ μισθὸς αὐτοῦ κανονισθῆ ἀντὶ δραχμῶν 190, ὡς διὰ τῆς ἀνωτέρω πράξεως εἶχεν ὀρισθῆ, εἰς Δραχμάς διακοσίας εἴκοσι (220) μηνιαίως ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, καθ' ὅτι κατά τήν ἡμέρα ταύτην εἶχε συμπεληρωμένην ὑπερικοσαετῆ ὑπηρεσίαν συντάξιμον. _

Γ'.

λαβὼν ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 3 τοῦ 2145 Νόμου "περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως" καὶ τήν ἄρτι προσαχθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 36814 π.ἔ. ὑπουργικὴν πράξιν, δι' ἧς χορηγεῖται 5 δραχμάς μηνιαία προσαύξεις μισθοῦ ἀπὸ τῆς 22^{ας} Ἰανουαρίου 1916 εἰς τὸν γ^{ον} ὑποδιδ/λον Μακρίνου Δημήτρ. Δημόπουλον, λόγῳ συμπληρώσεως πρώτης πενταετίας ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, Προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης ἐν μέρει (Κεφ. Α', ἐδάφ. 62) τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 π.ἔ. πράξεως τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου αὐξηθῆ ὁ μισθὸς τοῦ ὑποδιδ/λου τούτου κατὰ δραχμάς πέντε (5) μηνιαίως, οὕτω δὲ ἀντὶ δραχμῶν 160, ὡς διὰ ταύτης εἶχεν ὀρισθῆ, κανονισθῆ εἰς δραχμάς ἑκατὸν ἐξήκοντα πέντε (165) μηνιαίως ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, καθ' ὅτι κατά τήν ἡμέραν ταύτην, δηλ. πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου 2145, εἶχε συμπληρώσει ὑπερπενταετῆ δημοσίαν προὑπηρεσίαν. _

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης ἐν μέρει τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 π.ἔ. πράξεως αὐτοῦ αὐξηθῆ ὁ μισθὸς τοῦ γ^{ον} ὑποδιδασκάλου Μακρίνου Δημηόπουλου κατὰ δραχμάς πέντε (5) μηνιαίως καὶ κανονισθῆ ἀντὶ Δρχ. 160, ὡς διὰ τῆς ἀνωτέρω πράξεως εἶχεν ὀρισθῆ, εἰς δραχμάς ἑκατὸν ἐξήκοντα πέντε ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, καθ' ὅτι κατά τήν ἡμέραν ταύτην, δηλ. πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 2145, οὗτος εἶχε συμπληρώσει ὑπερπενταετῆ ἀνεγνωρισμένην δημοσίαν προὑπηρεσίαν.

Δ'.

λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 3 τοῦ 2145 Νόμου "περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως" καὶ τήν ἄρτι προσαχθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 9829 π.ἔ. Ὑπουργ. πράξιν, δι' ἧς χορηγεῖται 10

δραχμάς μηνιαία προσαυξήσις μισθοῦ ἀπὸ τῆς 16 Ἰανουαρίου 1915 εἰς τὸν β^{ον}υποδιδάσκαλον Φλαμπουραρίου Γεώργ. Στεφόπουλον λόγῳ συμπληρώσεως δύο πενταετῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ.

Προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης ἐν μέρει ((Κεφ. Α΄, ἐδάφ. 53) τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 π.ἔ. πράξεως τοῦ Ἐπ. Συμβουλίου ἀυξηθῆ ὁ μισθὸς τοῦ ὑποδιδασκάλου **(85)** τούτου κατὰ δραχμάς δέκα (10) μηνιαίως, οὕτω δέ ἀντὶ δραχμῶν 170, ὡς διὰ ταύτης εἶχεν ὀρισθῆ, κανονισθῆ εἰς δραχμάς ἑκατὸν ὀγδοήκοντα (180) μηνιαίως ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, καθ' ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, δηλ. πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 2145, εἶχε συμπληρῶση ὑπερδεκαετῆ δημοσίαν προϋπηρεσίαν._

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης ἐν μέρει τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 π.ἔ. πράξεως αὐτοῦ ἀυξηθῆ ὁ μισθὸς τοῦ γ^{ου} ὑποδιδ/λου Φλαμπουραρίου Γεωργ. Στεφοπούλου κατὰ δραχμάς δέκα (10) μηνιαίως καὶ κανονισθῆ ἀντὶ δραχμῶν 170, ὡς διὰ τῆς ἀνωτέρω πράξεως εἶχε ὀρισθῆ, εἰς δραχμάς ἑκατὸν ὀγδοήκοντα (180) ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, καθ' ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, δηλ. πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ν. 2145, οὗτος εἶχε συμπληρῶση ὑπερδεκαετῆ ἀνεγνωρισμένην δημοσίαν προϋπηρεσίαν._

Ε΄.

Προτείνει τὸν διορισμὸν τοῦ Δημητρ. Σπυροπούλου ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἄρτι στρατευθέντος Δημοδιδ/λου Κάτω Ραβενίων Μιχ. Ζέρβου καὶ μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως αὐτοῦ, ἐπὶ βαθμῶ πρωτοβαθμίου ὑποδιδασκάλου καὶ μισθῶ δραχμῶν ἑκατὸν ἐνενήκοντα (190) μηνιαίως._

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Δημητρ. Ν. Σπυροπούλου ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἄρτι στρατευθέντος Δημοδ/λου Κάτω Ραβενίων Μιχ. Ζέρβου καὶ μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως αὐτοῦ, ἐπὶ βαθμῶ πρωτοβαθμίου ὑποδιδ/λου καὶ μισθῶ δραχμῶν ἑκατὸν ἐνενήκοντα (190) μηνιαίως._

ΣΤ΄.

Προτείνει τὴν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν τοῦ Κωνστ. Οἰκονομοπούλου δημοδιδιδασκάλου, ὅστις μετατεθεὶς τὴν 28^{ην} Φεβρουαρίου ἐ.ἔ., κατὰ τὸ ἀπὸ 3 Δμβρίου π.ἔ. Νομοθ. Διάταγμα, ἐκ τοῦ Β΄ Δημοτ. Σχολ. ἀρρένων Αἰγίου τῆς ἐκπαιδ. περιφερείας Αἰγιαλείας καὶ Καλαβρυτῶν εἰς τὸ μονοτάξιον μεικτὸν

Δημοτικόν Σχολεῖον Ἄνω Βίτσης τῆς περιφερείας μας δέν ἐνεφανίσθη εἰς τήν ἐν Ἄνω Βίτση θέσιν του, ἵνα ἀναλάβη καθήκοντα, εἰ καί παρῆλθε μήν μετά τήν λῆξιν τοῦ 20^ῆμέρου ἀπό τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τῆς μεταθέσεώς του.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν ἀπό τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν τοῦ Κωνστ. Οἰκονομοπούλου δημοδιδ/λου, ὅστις μετατεθεῖς τήν 28^ῃ Φεβρουαρίου ἐ.ἔ., κατά τό ἀπό 3 Δεκεμβρίου π.ἔ. Νομοθ. Διάταγμα, ἐκ τοῦ Β' Δημοτ. Σχολείου ἀρρένων Αἰγίου τῆς Ἐκπ. περιφερείας Αἰγιαλείας κ' Καλαβρύτων εἰς τό μονοτάξ. μεικτόν Δημοτ. Σχολεῖον Ἄνω Βίτσης τῆς περιφερείας μας δέν ἐνεφανίσθη εἰς τήν ἐν Ἄνω Βίτση θέσιν του, ἵνα ἀναλάβη καθήκοντα, εἰ καί παρῆλθε μήν μετά τήν λῆξιν τοῦ 20^ῆμέρου ἀπό τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τῆς μεταθέσεώς του. κ'

Ζ'

Προτείνει τήν ἀπό τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν τοῦ Ν. Τασιοπούλου ὑποδιδ/λου, ὅστις μετατεθεῖς τήν 3^ῃ Μαρτίου ἐ.ἔ., κατά τό ἀπό 3 Δεκεμβρίου π.ἔ. Νομοθ. **(86)** Διάταγμα ἐκ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Πετσιῶν τῆς Ἐκπ. περιφερείας Τριφυλίας εἰς τό κοινόν Δημοτ. Σχολεῖον Μαυροβουνίου τῆς περιφερείας μας δέν ἐνεφανίσθη εἰς τήν ἐν Μαυροβουνίῳ θέσιν του, ἵνα ἀναλάβη καθήκοντα, εἰ καί παρῆλθε μήν μετά τήν λῆξιν τοῦ 20^ῆμέρου ἀπό τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τῆς μεταθέσεώς του.

Τό Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν ἀπό τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν τοῦ Ν. Τασιοπούλου ὑποδιδ/λου, ὅστις μετατεθεῖς τήν 3^ῃ Μαρτίου ἐ.ἔ., κατά τό ἀπό 3 Δεκεμβρίου π.ἔ. Νομοθ. Διάταγμα ἐκ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Πετσιῶν τῆς Ἐκπ. περιφερείας Τριφυλίας εἰς τό κοινόν Δημοτ. Σχολεῖον Μαυροβουνίου δέν ἐνεφανίσθη εἰς τήν θέσιν του, εἰ καί παρῆλθε μήν μετά τήν λῆξιν τοῦ 20^ῆμέρου ἀπό τῆς ἐν τῇ Ἐφ. τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τῆς μεταθέσεώς του.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καί ὑπογράφεται νομίμως. _

Ὁ Πρόεδρος

Τά μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πράξις 36^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπ. Περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 8^α τοῦ μηνός Μαΐου τοῦ ἔτους 1921, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον καί ὥραν 11^α π.μ. Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπ. Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδ/λου Μπάγιας κ. Φιλ. Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσούκα καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Α΄

λαβὼν ὑπ' ὄψει τοὺς νόμους 2145 καὶ 2249 "περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως" καὶ τὰς ἄρτι ὡς δικαιολογητικά ἔγγραφα προσαχθείσας πράξεις τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας κ. Ὑπουργοῦ, δι' ὧν ἀναγνωρίζεται ὡς συντάξιμος ἢ προϋπηρεσία τῶν κατωτέρω ὀκτώ (8) Δημοδιδασκάλων Προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένων τῶν ὑπ' ἀριθ. 22 (Κεφάλ. Γ') καὶ 24 (Κεφάλ. Α') π.ἔτους πράξεων τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὸν κανονισμόν τῆς ἐν συνόλῳ μέχρι τῆς 1^ας Ἰουνίου 1920 συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας αὐτῶν καθορισθῆ αὕτη εἰς τὸ ἀκριβές, ἔχουσα ὡς ἐξῆς ἦτοι:

α΄) Τοῦ Πέτρου Βοροπούλου Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Δόλιανης εἰς ἔτη 19 καὶ μῆνας ἑννέα (9) μέχρι τῆς 1^ας Ἰουνίου 1920._

β΄) Τοῦ Νικολ. Χατζηβασδέκη Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Βωβούσης εἰς ἔτη δέκα ἑπτὰ (17) **(87)** καὶ μῆνας δέκα (10) μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

γ΄) Τοῦ Ἀναστασίου Δούκα Γ^{ου} Δημοδ/λου Μπούλτσης εἰς ἔτη δέκα πέντε (15) καὶ μῆνας ἑννέα (9) μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

δ΄) Τοῦ Κωνστ. Κοντοδήμου Γ^{ου} Δημοδ/λου Καλωτᾶς εἰς ἔτη (11) ἑνδεκα καὶ μῆνας (9) ἑννέα μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

ε΄) Τοῦ Ἡλία Παρτσάλη Γ^{ου} Δημοδ/λου Ἄνω Σουδενῶν εἰς ἔτη (9) μῆνας ἑννέα (9) καὶ ἡμέρας εἴκοσι δύο (22) μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

στ΄) Τοῦ Ἀναστασίου Φάφα Γ^{ου} Δημοδ/λου Γρεβενητίου εἰς ἔτη ὀκτώ (8) καὶ μῆνας ἑννέα (9) μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

ζ΄) Τοῦ Μιχ. Ζέρβα Γ^{ου} Δημοδ/λου Κάτω Ραβενίων εἰς ἔτη ὀκτώ (8) μῆνας ἑπτὰ (7) καὶ ἡμέρας εἴκοσι τρεῖς (23) μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας._καί

η΄) Τοῦ Κωνστ. Βοροπούλου Γ^{ου} Δημοδ/λου Λιασκοβετισίου εἰς ἔτη (7) ἑπτὰ καὶ μῆνας (9) ἑννέα μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας.

Τό Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀναθεωρουμένων τῶν ὑπ' ἀριθ. 22 κ' 24 π.ἔ. πράξεων αὐτοῦ μόνον ὡς πρὸς τὸν κανονισμόν τῆς συνταξίμου προϋπηρεσίας τῶν Γ^{ων} Δημοδ/λων α') Πέτρου Βοροπούλου, β') Νικ. Χατζηβασδέκη, γ') Ἀναστασίου Δούκα, δ') Κωνστ. Κοντοδήμου, ε') Ἡλ. Κ. Παρτσάλη, στ') Ἀναστ. Φάφα, ζ') Μιχ. Ζέρβα καί η') Κωνστ. Βοροπούλου καθορισθῆ εἰς τὸ ἀκριβές ἢ μέχρι 1^{ης} Ἰουνίου 1920 ἐν συνόλῳ δημοσία συντάξιμος προϋπηρεσία αὐτῶν συμφώνως πρὸς τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ, τοῦ μισθοῦ αὐτῶν παραμένοντος τοῦ αὐτοῦ, ὡς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 22 π.ἔ. πράξεως εἶχε κανονισθῆ._____καί Β'.

λαβὼν ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 30 Ἀπριλίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ ἀπολυτηριούχου Γυμνασίου Μιχαήλ Τζόβα, δι' ἧς αἰτεῖται, ὅπως συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ 7 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου 2145 διορισθῆ ὡς προσωρινὸς δημοδιδάσκαλος εἰς θέσιν τινὰ τῆς περιφέρειας Προτείνει τὸν διορισμὸν αὐτοῦ ὡς προσωρινοῦ δημοδιδασκάλου καί εἰς προσωρινὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρετοῦντος μονίμου δημοδιδασκάλου Ἀρτσιστής Ἰωάν. Χατζηγιάννη ἐπὶ μισθῷ δραχμῶν διακοσίων (200) κατὰ μῆνα κ' μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως τοῦ ἐν λόγῳ δημοδιδασκάλου τῆς Κοινότητος ταύτης._

Τό Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ ἀπολυτηριούχου Γυμνασίου Μιχαήλ Β. Τζόβα ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ διταξίῳ μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Ἀρτσιστής ἐπὶ μισθῷ δραχμῶν διακοσίων (200) κατὰ μῆνα ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρετοῦντος μονίμου δημοδ/λου τῆς κοινότητος ταύτης καί μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως αὐτοῦ._

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἢ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως._

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

(88)

Πράξις 37^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπ. περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 28^{ην} τοῦ μηνὸς Ἰουνίου 1921, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν καὶ ὥραν 10 π.μ. Τό Ἐποπτ. Συμβούλιον

συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Χριστόδ. Βασιλειάδη, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσοῦκα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων. _

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Α΄

Ἵποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιόδου του, καθ' ὃ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ λήξαντος μηνὸς περιοδεύσας ἑπτὰ ἡμέρας ἐπεθεώρησεν 10 σχολεῖα καὶ ὅπερ ἐν λεπτομερείᾳ ἔχει ὡς ἑξῆς: Τῇ 19 Μαΐου ἐπεθεώρησε τὰ Δημ. Σχολ. ἀρρ. κ' θηλέων Ζωνδῆλης καὶ

Τῇ 20 Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ Δημ. Σχολ. Μανασῆς.

Τῇ 24^α Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ Δημ. Σχολ. ἀρρ. Σωποτσελίου καὶ τὸ Δημ. Σχολ. θηλ. Δοβρᾶς.

Τῇ 25^α Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ Δημ. Σχολ. ἀρρ. Νεγάδων καὶ τὸ Μονοτάξ. Σχολ. θηλέων Νεγάδων.

Τῇ 26^α Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ Μονοτάξ. Δημ. Σχολ. θηλέων Φραγκάδων.

Τῇ 27^α Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ Κοινὸν Δημ. Σχολεῖον Δραγαρίου.

Τῇ 28^α Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ Κοινὸν Δημ. Σχολεῖον Τσερνεσίου κ' τὸ Μονοτάξ. Νηπιαγωγεῖον Τσερνεσίου κ'

Τῇ 29^α Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ Κοινὸν Δημ. Σχολ. Φλαμπουραρίου καὶ τὸ Μονοτάξ. Ν/γεῖον Φλαμπουραρίου κ'

Τῇ 30^α Μαΐου ἐπανήλθεν εἰς τὴν ἔδραν. _

Β΄.

λαβῶν ὑπ' ὄψει τοὺς Νόμους 2145 κ' 2249 "περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως" καὶ τὰς ἄρτι ὡς δικαιολογητικὰ ἔγγραφα προσαχθείσας δύο ταύταριθμοὺς (31328/20-11-920) πράξεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, δι' ὧν ἀναγνωρίζεται ὡς συντάξιμος ἡ προϋπηρεσία τῶν κατωτέρω δύο δημοδιδασκάλων Προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένων τῶν ὑπ' ἀριθ. 22 (Κεφ. Γ΄) καὶ 24 (Κεφ. Α΄) π.ἔ. πράξεων τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὸν κανονισμὸν τῆς ἐν συνόλῳ μέχρι 1^ας Ἰουνίου 1920 συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας αὐτῶν καθορισθῆ αὕτη εἰς τὸ ἀκριβὲς ἔχουσα ὡς ἑξῆς, ἦτοι :

α΄) Τοῦ Ἀναστασίου Τζόβα Γ^{ου} Δημοδ/λου Δοβρᾶς εἰς ἔτη 12, μῆνας ἑπτὰ (7) κ' ἡμέρας 27 μέχρι τῆς 1^ας Ἰουνίου 1920 κ'

β') Τοῦ Βασιλείου Ζωρδούμη Γ^{ου} Δημοδ/λου Μανασῆς εἰς ἔτη ἕξ (6), μήνας ἑπτὰ (7) καί ἡμέρας 2 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1920.

Τό Ἐποπ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀναθεωρουμένων τῶν ὑπ' ἀριθ. 22 καί 24 π.ἔ. πράξεων αὐτοῦ μόνον ὡς πρός τόν κανονισμόν τῆς συνταξίμου προϋπηρεσίας τῶν Γ^{ων}Δημοδιδ/λων α') Ἀναστασίου Τζόβα –Δοβρᾶς καί β') Βασιλείου Ζωρδούμη –Μανασῆς καθορισθῆ εἰς τό ἀκριβές ἤ μέχρι 1^{ης} Ἰουνίου 1920 συντάξιμος δημοσία προϋπηρεσία αὐτῶν, συμ- **(89)** φώνως πρός τήν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ, τοῦ μισθοῦ αὐτῶν παραμένοντος τοῦ αὐτοῦ, ὡς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 22. π.ἔ. πράξεως εἶχε κανονισθῆ. _

Γ'.

λαβῶν ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2145 (ἄρθρα 3,4 καί 7) καί τοῦ τροποποιήσαντος καί συμπληρώσαντος αὐτόν 2249 (ἄρθρ. 1 ἐδάφ. 4, παρ. 4 καί 5) περί καθορισμοῦ τῆς μισθοδοσίας τῶν νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ λειτουργῶν τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως ὡς δ' ἐπίσης καί τὰ ἄρτι προσαχθέντα δικαιολογητικά ἔγγραφα τοῦ Γ. Δημοδιδασκάλου ἀρρένων Νεγάδων Γεωργίου Σωτήρη, ἐν οἷς καί ἡ ὑπ' ἀριθ. 31328/20 Νοεμ. 1920 πράξις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένων ἐν μέρει τῶν ὑπ' ἀριθ. 20 καί 22 π.ἔ. πράξεων τοῦ Ἐποπ. Συμβουλίου, τό μὲν καθορισθῆ ἐπακριβῶς ὁ χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τοῦ ἀνωτέρω Δημοδιδασκάλου Γ. Σωτήρη μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 εἰς ἔτη 33, μήνας 4 καί ἡμέρας 7, τό δέ διά τόν λόγον τοῦτον κανονισθῆ ὁ μισθός αὐτοῦ ἀντί δραχμῶν 310, ὡς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ, εἰς δραχμάς 350 μηνιαίως ἀπό 1^{ης} Ἰουνίου 1919 μέχρι 1^{ης} Ἰουνίου 1920 καί ἀπό 1^{ης} Ἰουνίου ἀντί δραχμῶν 350 ὡς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 22 πράξεως εἶχε κανονισθῆ, εἰς τό ἀνώτατον ὄριον ἦτοι εἰς δραχμάς 360 μηνιαίως. _

Τό Ἐποπ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀναθεωρουμένων ἐν μέρει τῶν ὑπ' ἀριθ. 20 καί 22 π.ἔ. πράξεων τοῦ Ἐποπ. Συμβουλίου, τό μὲν καθορισθῆ ἐπακριβῶς ὁ χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τοῦ ἀνωτέρω Δημοδιδασκάλου Γ. Σωτήρη μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 εἰς ἔτη 33, μήνας 4 καί ἡμέρας 7, τό δέ διά τόν λόγον τοῦτον κανονισθῆ ὁ μισθός αὐτοῦ ἀντί δραχμῶν 310, ὡς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ, εἰς δραχμάς 350 μηνιαίως ἀπό

1^{ης} Ιουνίου 1919 μέχρι 1^{ης} Ιουνίου 1920 και από 1^{ης} Ιουνίου αντί δραχμών 350 ως διά τής υπ' αριθ. 22. πράξεως είχε κανονισθῆ, εἰς τὸ ἀνώτατον ὄριον ἦτοι εἰς δραχμὰς 360 μηνιαίως. _

Δ' .

λαβὼν υπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 τοῦ 2145 Νόμου "περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως", ὡς δ' ἐπίσης καὶ τὰ ὑπὸ τῶν κατωτέρω τριῶν ὑποδιδασκάλων ἄρτι προσαχθέντα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα (ἐν οἷς καὶ αἱ υπ' αριθ. 51613 κ' 43033/20 Νοεμβρίου 1920 πράξεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας), προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης ἐν μέρει τῆς υπ' αριθ. 20/Κεφάλ. Α'. ἐδάφ. 42, 51 κ' 54) π.ἔ. πράξεις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου καθορισθῆ ἐπακριβῶς α' .) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τοῦ Δ. Σωτηροπούλου α! /βαθμίου ὑποδιδασκάλου εἰς ἔτη 18 καὶ μῆνας 9 μέχρι τῆς 1^{ης} Ιουνίου 1919, ὁ δὲ μισθὸς αὐτοῦ διὰ τὸν λόγον τοῦτον, ἀντὶ δραχμῶν 190, ὡς διά τῆς ἀνωτέρω υπ' αριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ, εἰς δραχμὰς 205 μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας· β!) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τοῦ Χαραλ. Παπαχαρίση β! ὑποδιδασκάλου εἰς ἔτη 38 καὶ μῆνας 9 μέχρι τῆς 1^{ης} Ιουνίου 1919, ὁ δὲ μισθὸς αὐτοῦ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀντὶ δραχμῶν 180, ὡς διά **(90)** τῆς υπ' αριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμὰς 225 μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας καὶ γ!) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου προϋπηρεσίας τοῦ Χρυσοστόμου ἱερέως Τζόκα β! /βαθμίου ὑποδιδ/λου μέχρι τῆς 10^{ης} Σεπτεμβρίου 1919, ἡμέρας, καθ' ἣν διωρίσθη εἰς ἔτη 11, ὁ δὲ μισθὸς αὐτοῦ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀντὶ δραχμῶν 170, ὡς διά τῆς ἀνωτέρω υπ' αριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμὰς 180 ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης τῆς υπ' αριθ. 20 (Κεφάλ. Α! ἐδάφ. 42, 51 καὶ 54) π.ἔ. πράξεως τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου καθορισθῆ ἐπακριβῶς α!) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τοῦ Δ. Σωτηροπούλου α! /βαθμίου ὑποδιδασκάλου εἰς ἔτη 18 καὶ μῆνας 9 μέχρι τῆς 1^{ης} Ιουνίου 1919, ὁ δὲ μισθὸς αὐτοῦ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀντὶ δραχμῶν 190, ὡς διά τῆς ἀνωτέρω υπ' αριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμὰς 205 μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, β!) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τοῦ Χαραλ. Παπαχαρίση β! / ὑποδιδασκάλου εἰς ἔτη 38 καὶ μῆνας 9 μέχρι τῆς 1^{ης} Ιουνίου 1919, ὁ δὲ μισθὸς αὐτοῦ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀντὶ δραχμῶν 180, ὡς διά τῆς ἀνωτέρω υπ' αριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμὰς 225

μηνιαίως από τῆς αὐτῆς ἡμέρας καί γ!) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου προϋπηρεσίας τοῦ Χρυσοστόμου ἱερέως Τζόκα β!/βαθμίου ὑποδιδ/λου μέχρι τῆς 10^{ης} Σεπτεμβρίου 1919, ἡμέρας, καθ' ἣν διωρίσθη εἰς ἔτη 11, ὁ δὲ μισθὸς αὐτοῦ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀντὶ δραχμῶν 170, ὡς διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμάς 180 ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας._

Ε!_

λαβῶν ὑπ' ὄψει τὴν ὑπ' ἀριθ. 25825/25-5-921 τηλ. διαταγὴν τοῦ Σοῦ Ὑπουργείου ἐντελλομένου τὴν ἀπόλυσιν τῶν διδασκάλων ἐκείνων, οἵτινες μετατεθέντες, δυνάμει τοῦ ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου π.ἔ. Ν. Διατάγματος καὶ μη μεταβάντες εἰς τὰς νέας θέσεις των ἐτοποθετήθησαν προσωρινῶς εἰς πλήρωσιν κενῶν, προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Δ. Σιουροπούλου α! ὑποδιδ/λου προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ στρατευθέντος Δημοδιδασκάλου Κάτω Ραβενίων, καθ' ὅτι ὁ ὑποδιδάσκαλος οὗτος μετατεθείς ἐκ Μαυροβουνίου τῆς περιφέρειας μας εἰς τὸ Δημοτ. Σχολεῖον Στροβλῶν – Χανίων δὲν μετέβη, ἀλλ' ἠτήσατο διορισμὸν προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ.

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Δ. Σιουροπούλου α! ὑποδιδ/λου ὑπηρετοῦντος ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ στρατευθέντος Δημοδιδ/λου Κάτω Ραβενίων, καθ' ὅτι οὗτος μετατεθείς δυνάμει τοῦ ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου π.ἔ. Ν. Διατάγματος ἐκ Μαυροβουνίου τῆς περιφέρειας μας εἰς τὸ Δημοτ. Σχολεῖον Στροβλῶν – Χανίων δὲν μετέβη, ἀλλ' ἠτήσατο διορισμὸν προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ.

ΣΤ!

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Γ! Δημοδιδασκάλου Κωνσταντίνου Ζαῖμη, καθ' ὅτι οὗτος, ὡς προσωρινὸς ἀναπληρωτὴς ὑπηρετῶν ἐν τῷ Διταξίῳ Μεικτῷ **(91)** Δημοτ. Σχολείῳ Ἀρτσιόστης, ἐστρατεύθη ἤδη._

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Γ! Δημοδιδασκάλου Κωνσταντίνου Ζαῖμη, καθ' ὅτι οὗτος, ὡς προσωρινὸς ἀναπληρωτὴς ὑπηρετῶν ἐν τῷ Διταξίῳ Μεικτῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ Ἀρτσιόστης, ἐστρατεύθη ἤδη._

Ζ!

λαβῶν ὑπ' ὄψει α!) τὴν ὑπ' ἀριθ. 13276 π.ἔ. διαταγὴν τῆς Σ^{ης} Γεν. Διοικήσεως Ἡπείρου, δι' ἧς ἀπεπάσθη ἡ ὑποδιδ/λίσα Οὐρανία Ὀδυσσεῶς ἐκ τοῦ πλήρους Δημοτ. σχολείου θηλέων Σωποτσελίου εἰς τὸ ἰσόβαθμον αὐτῷ Δημοτ. Σχολεῖον θηλέων Σκαμνελίου καὶ β!) τὴν ἀπὸ 21 Νοεμβρίου π.ἔ. αἴτησιν τῆς ἀνωτέρω ὑποδιδασκαλίσεως, δι' ἧς αὕτη αἰτεῖται, ὅπως πρὸς διατήρησιν τῆς

βετιωθείσης ήδη υγείας της καί διά λόγους οικονομικούς, οΐτινες επέβαλον και τήν κατά τά δύο τελευταῖα ἔτη ἐκ Σωποτσελίου ἀπόσπασιν της, τοποθετηθῆ μονίμως πλέον ἐν Σκαμνελίῳ, προτείνει τήν ὀριστικήν μετάθεσιν τῆς Οὐρανίας Ὀδυσσέως β' ^{ου} ὑποδιδ/λίσεως ἐκ τοῦ πλήρους Δημοτ. Σχολείου θηλέων Σωποτσελίου εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Σκαμνελίου πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως, ὡς οὔσης κενῆς τῆς θέσεως ταύτης. _

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν τῆς Οὐρανίας Ὀδυσσέως β' ^{ου} ὑποδιδ/λίσεως ἐκ τοῦ πλήρους Δημοτ. Σχολείου θηλέων Σωποτσελίου εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ ἰσόβαθμου αὐτῷ Δημοτ. Σχολ. θηλέων Σκαμνελίου, εἰς ὃ ἀπό τῆς ἀρχῆς τοῦ λήγοντος ἤδη σχολ. ἔτους διατελεῖ ἀπεσπασμένη κατ' αἴτησιν της καί πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Η! _

λαβῶν ὑπ' ὄψει α!) τὰς ὑπ' ἀριθ. 17 καί 2 π.ἔ. ἐκθέσεις του, δι' ὧν κρίνει τὸν Κωνσταντῖνον Κοντοδῆμον Δημοδιδ/λον Καλωτᾶς μεταθετέον εἰς Σχολεῖον ἄλλης κοινότητος, ἐχούσης κλίμα μᾶλλον ὑγιεινόν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς οὐχὶ πρὸ πολλοῦ κλονθείσης υγείας του, β!) τήν ἀπὸ 7 Μαΐου π.ἔ. αἴτησιν τοῦ αὐτοῦ Δημοδιδ/λου, δι' ἧς οὔτος διὰ τὸν αὐτὸν λόγον αἰτεῖται τήν εἰς τὸ Δημοτ. Σχολεῖον Μονοδενδρίου μετάθεσιν του. γ') τήν ἀπὸ 8 Μαΐου π.ἔ. αἴτησιν τοῦ δημοδιδ/λου Μονοδενδρίου Ἰωάννου Σπυροπούλου, αἰτουμένου τήν ἐκ Μονοδενδρίου εἰς Καλωτᾶν μετάθεσιν του, πρὸς ἐπίβλεψιν τῶν οἰκογενειακῶν του συμφερόντων καί δι' ἐξαιρετικούς οικονομικούς λόγους, οὓς θέλει θεραπεύει ἢ ἐν τῷ γειτνιάζοντι χωρίῳ Στολοβῶ κατοικοῦσα οἰκογένεια αὐτοῦ, δι' ἀποστολῆς τῶν ἀναγκαιούντων τροφίμων, ἅτινα ἐν Μονοδενδρίῳ εἶναι δυσπρόσιτα, εἰς τὸ διδασκαλικόν του βαλάντιον, δ!) τήν ἀπὸ 22 Ἰουνίου π.ἔ. αἴτησιν τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Μονοδενδρίου, δι' ἧς αἰτεῖται τήν ἀντικατάστασιν τοῦ Δημοδιδ/λου Ἰωάννου Σπυροπούλου διὰ τοῦ ἰσοβάθμου τοιοῦτου Κωνσταντίνου Κοντοδήμου καί ε!) τήν ὑπ' ἀριθ. 14743 π.ἔ. διαταγήν τῆς Σ^αΓεν. Διοικήσεως Ἠπείρου, δι' ἧς αὕτη πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀπέσπασεν ἀμοιβαίως τοὺς ἀνωτέρω Δημοδιδασκάλους, προτείνει, τήν ὀριστικήν μετάθεσιν τοῦ Γ' Δημοδιδάσκαλου Κωνσταντίνου Κοντοδήμου ἐκ τοῦ πλήρους Δημοτ. Σχολείου Καλωτᾶς εἰς τὸ ἰσόβαθμον **(92)** τοιοῦτο Μονοδενδρίου κατ' αἴτησιν του καί δι' ἐξαιρετικούς λόγους, ἀντὶ τοῦ Γ' Δημοδιδ/λου Ἰωάννου Σπυροπούλου μετατιθεμένου ἀμοιβαίως ἐκ τοῦ πλήρους Δημοτικοῦ Σχολείου Μονοδενδρίου εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο

Καλωτᾶς κατ' αἴτησίν του δι' ἔξαιρετικούς οἰκονομικούς λόγους καί πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως._

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν μετάθεσιν τοῦ Γ. Δημοδιδ/λου Κωνστ. Κοντοδήμου ἐκ τοῦ πλήρους Δημοτ. Σχολείου Καλωτᾶς εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Μονοδενδρίου κατ' αἴτησίν του καί δι' ἔξαιρετικούς λόγους ὑγείας ἀντὶ τοῦ Γ. Δημοδιδ/λου Ἰωάννου Σπυροπούλου μετατιθεμένου ἀμοιβαίως ἐκ τοῦ πλήρους Δημοτ. Σχολείου Μονοδενδρίου εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Καλωτᾶς κατ' αἴτησίν του, δι' ἔξαιρετικούς οἰκονομικούς λόγους καί πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως._

Θ!

λαβὼν ὑπ' ὄψει α!) τὴν ὑπ' ἀριθ. 4 ἔκθεσίν του, δι' ἧς κρίνει ὡς συμφέρουσα τῇ Ἐκπαιδεύσει τὴν ἐκ Καβαλλαρίου μετάθεσιν τοῦ ὑποδιδασκάλου Πέτρου Φραγκούλη, β!) τὴν ὑπ' ἀριθ. 15256 π.ἔ. ἀπόφασιν τῆς Σ^ας Γεν. Διοικήσεως Ἡπείρου, δι' ἧς ὁ ἀνωτέρω ὑποδιδ/λος ἀπεσπᾶσθη ἐκ Καβαλλαρίου εἰς ἄλλην θέσιν καί γ!) τὴν ἀπὸ 20 Ἰουνίου ἐ.ἔ. αἴτησιν του αὐτοῦ ὑποδιδασκάλου, δι' ἧς αἰτεῖται τὴν ἐκ τοῦ Καβαλλαρίου μετάθεσίν του, προτείνει τὴν μετάθεσιν αὐτοῦ ἐκ τοῦ κοινοῦ Δημοτ. Σχολείου Καβαλλαρίου εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ κοινοῦ Δημοτ. Σχολείου Μαυροβουνίου κατ' αἴτησίν του καί πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως._

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν μετάθεσιν τοῦ Πέτρου Φραγκούλη β! ὑποδιδασκάλου ἐκ τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καβαλλαρίου εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μαυροβουνίου κατ' αἴτησίν του καί πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως._

Ι!

λαβὼν ὑπ' ὄψει α!) τὴν ὑπ' ἀριθ. 15256 π.ἔ. ἀπόφασιν τῆς Γεν. Διοικήσεως Ἡπείρου, δι' ἧς ἀπεσπᾶσθη ὁ β! ὑποδιδ/λος καί ἱερεὺς Βασίλειος Χριστοδούλου ἐκ τοῦ κοινοῦ Δημοτ. Σχολείου Καμνιάς εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Καβαλλαρίου, ἵνα χρησιμεύσῃ καί ὡς ἐφημέριος τῆς κοινότητος, ἀντὶ τοῦ ὡς ἄνω (Κεφάλ. Θ!) μετατιθεμένου ὑποδιδ/λου Π. Φραγκούλη, β!) τὴν προφορικῶς διατυπωθεῖσαν παράκλησιν τῶν κατοίκων Καβαλλαρίου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Σχολείου των περὶ ὀριστικῆς τοποθετήσεως τοῦ ὑποδιδ/λου Βασιλείου ἱερέως Χριστοδούλου ἵνα ἱεροπράττῃ ἐν τῇ κοινότητι των, γ!) τὴν ὑπ' ἀριθ. 5 π.ἔ. ἔκθεσιν αὐτοῦ (τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ)

καί δ!) τὰς ἀπὸ 28 αὐγούστου καί 12 Νοεμβρίου π.ἔ. αἰτήσεις τοῦ αὐτοῦ ὑποδιδ/λου Β. Χριστοδούλου ἱερέως, δι' ὧν οὗτος αἰτεῖται τὸ μὲν ὅπως ἐξακολουθήσῃ ὑπηρετῶν ἐν τῇ θέσει Καβαλλαρίου, τὸ δὲ, ὅπως τοποθετηθῇ ὀριστικῶς πλέον ἐν τῇ θέσει ταύτῃ. Προτείνει τὴν ὀριστικὴν μετάθεσιν τοῦ β! ὑποδιδ/λου Βασιλείου Χριστοδούλου ἱερέως ἐκ τοῦ κοινοῦ **(93)** Δημοτικοῦ Σχολείου Καμνιάς εἰς τὴν ἤδη κενουμένην θέσιν τοῦ κοινοῦ Δημοτ. Σχολείου Καβαλλαρίου κατ' αἴτησίν του πρὸς τὸ συμφέρον τῶν κατοίκων καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς βλάβης τῆς Ἐκπαιδεύσεως._

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν μετάθεσιν τοῦ β! ὑποδιδ/λου Βασιλ. Χριστοδούλου ἱερέως ἐκ τοῦ κοινοῦ Δημοτ. Σχολείου Καμνιάς εἰς τὴν ἤδη κενουμένην θέσιν τοῦ κοινοῦ Δημοτ. Σχολείου Καβαλλαρίου κατ' αἴτησίν του πρὸς τὸ συμφέρον τῶν κατοίκων καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς βλάβης τῆς Ἐκπαιδεύσεως._

ΙΑ!_

λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰς ὑπ' ἀριθ. 9 π.ἔ. καί 21 ἐ.ἔ. ἐκθέσεις του, δι' ὧν κρίνει ὡς ἐπιβαλλομένην, τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ἐν τῇ κουτσοβλαχοφώνῳ κοινότητι Τσερνεσίου ὑπηρετοῦντος ἀναπήρου ὑποδιδασκάλου Νικολάου Μπιζακίδου καὶ β!) τὴν ἀπὸ 30 Μαΐου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ αὐτοῦ ὑποδιδασκάλου, δι' ἧς οὗτος αἰτεῖται τὴν ἐκ Τσερνεσίου μετάθεσίν του, προτείνει, τὴν μετάθεσιν τοῦ α! ὑποδιδ/λου Νικολάου Μπιζακίδου ἐκ τοῦ κοινοῦ Δημοτ. Σχολείου Τσερνεσίου εἰς τὴν ἤδη κενουμένην θέσιν τοῦ κοινοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τῆς Ἑλληνοφώνου κοινότητος Καμνιάς κατ' αἴτησίν του καὶ διότι ἐθνικὴ ἀνάγκη ἐπιβάλλει τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἀναπήρου τούτου διδασκάλου καὶ τὴν ἀντικατάστασιν αὐτοῦ διὰ ἄλλου ἱκανοῦ καὶ δυναμένου ἐπωφελῶς ἐν Κοινότητι ξενοφώνῳ, οἷα ἢ τοῦ Τσερνεσίου, νὰ ἐργασθῇ._

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν μετάθεσιν τοῦ α! ὑποδιδ/λου Νικολ. Μπιζακίδου ἐκ τοῦ κοινοῦ Δημοτ. Σχολείου τῆς κουτσοβλαχοφώνου κοινότητος Τσερνεσίου εἰς τὴν ἤδη κενουμένην θέσιν τοῦ κοινοῦ Δημοτ. Σχολείου τῆς Ἑλληνοφώνου κοινότητος Καμνιάς κατ' αἴτησίν του καὶ διότι ἐθνικὴ ἀνάγκη ἐπιβάλλει τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ἀναπήρου τούτου διδασκάλου δι' ἄλλου ἱκανοῦ καὶ δυναμένου ἐπωφελῶς ἐν Κοινότητι ξενοφώνῳ, οἷα εἶναι ἢ τοῦ Τσερνεσίου._

ΙΒ!_

λαβὼν ὑπ' ὄψει α!) τὴν ὑπ' ἀριθ. 7092/5 Μαρτ. 1921 διαταγὴν τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{ου} Ἰπουργείου, δι' ἧς δυνάμει τοῦ ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου π.ἔ. Νομοθ.

Διατάγματος έτοποθετήθη ως υπεράριθμος ό Γ! / βάθμιος Δημοδιδ/λος Μιχαήλ Πέτσας έν τῷ Διταξίῳ Μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Ἀρτισίστης, έν ᾧ ἔτεροι δύο μόνιμοι Δημοδιδ/λοι εἶναι τοποθετημένοι, β!) τάς υπ'ἀριθμ. 10 καί 11 ἀναφοράς τῆς Ἐφορείας τῶν Καλλινείων Ἐκπαιδευτηρίων Παπίγκου, δι' ὧν αἰτεῖται τόν διορισμόν δημοδιδασκάλου εἰς τό ἀργοῦν Διτάξιον Μεικτόν Δημοτ. Σχολεῖον Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας) καθ' ὅτι καί ὁ μόνος ὑπηρετῶν Δημοδιδ/λος έν τῷ Σχολείῳ τούτῳ ἐστρατεύθη καί γ!) τήν υπ'ἀριθ. 4631/30 Ἀπριλ. 1921 ἀπόφασιν τῆς Σ^{ης} Γεν. Διοικήσεως Ἡπείρου, δι' ἧς ὁ Δημοδιδάσκαλος Μιχαήλ Πέτσας προσωρινῶς ἀπεσπάσθη ἐξ Ἀρτισίστης εἰς πλήρωσιν κενῆς θέσεως τοῦ ἀνωτέρω Δημοτ. Σχολείου Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας) προτείνει, τήν μετάθεσιν τοῦ Γ/βαθμίου Δημοδιδ/λου Μιχ. Πέτσα ἐκ τοῦ Διταξίου **(94)** Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἀρτισίστης, εἰς ὃ μετατεθεῖς προσετέθη, ως υπεράριθμος, πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως καί λειτουργίας τοῦ ἀργοῦντος Διταξίου Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας)._

Τό Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν τοῦ Μιχ. Πέτσα Γ/βαθμίου Δημοδιδ/λου ἐκ τοῦ Διταξίου Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἀρτισίστης, έν ᾧ ἐτοποθετήθη ως υπεράριθμος, εἰς τό Διτάξιον Μεικτόν Δημοτ. Σχολεῖον Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας) πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως καί λειτουργίαν τοῦ Σχολείου τούτου, ὅπερ λόγῳ τῆς στρατεύσεως του (ἐτέρου τῶν διαγράφονται δύο λέξεις) μόνου έν αὐτῷ ὑπηρετοῦντος διδασκάλου ἀργεῖ ἤδη._

ΙΓ!

λαβῶν υπ' ὄψει α!) ὅτι ἀπό διετίας (ὁ Δημοδιδ/λος Νικόλαος Χατζηβασδέκης) ὑπηρετῶν έν τῷ Μονοταξίῳ Δημοτ. Σχολείῳ ἀρρένων τῆς κουτσοβλαχοφώνου κοινότητος Βωβούσης ὁ δημοδιδ/λος Νικόλαος Χατζηβασδέκης λόγῳ τῆς υπέρ τῶν Ἑλληνικῶν Ἐκπαιδευτηρίων Βωβούσης δράσεώς του ἐλθῶν εἰς προστριβάς μετά τῶν γονέων τῶν εἰς τό Ῥουμανικόν Σχολεῖον τῆς κοινότητος ταύτης φοιτῶντων μαθητῶν, κατέστησεν ἐπιβλαβῆ τήν εἰς τά γενικώτερα τοῦ ἔθνους συμφέροντα περαιτέρω έν Βωβούση διαμονήν του, πράγμα τό ὁποῖον καί ἐπέβαλε τήν πρό τριμήνου ἄμεσον ἐκείθεν ἀπομάκρυνσιν του· β!) τήν υπ'ἀριθ. 3832/8 Ἀπριλ. 1921 ἀπόφασιν τῆς Γεν. Διοικήσεως Ἡπείρου, δι' ἧς ὁ Δημοδιδ/λος οὔτος ἀποσπασθεῖς ἀπεμακρύνθη ἐκ Βωβούσης καί γ!) τήν ἀπό 9 Ἰουνίου ἐ.ξ. αἴτησιν τοῦ αὐτοῦ Δημοδιδ/λου, δι' ἧς αἰτεῖται τήν ἐκ Βωβούσης εἰς τό πλήρες Δημοτ. Σχολεῖον τῆς ἰδιαίτερας πατρίδος του Μπάγιας μετάθεσιν του, προτείνει τήν μετάθεσιν τοῦ Νικολάου Χατζηβασδέκη Γ! /βαθμίου

Δημοδιδ/λου έκ τοῦ πλήρους Δημοτ. Σχολείου ἀρρ. Βωβούσης εἰς τό πλήρες Μεικτόν Δημοτ. Σχολεῖον Μπάγιας κατ' αἴτησίν του καί πρός τό συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως._

Τό Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσίν τοῦ Νικολ. Χατζηβασδέκη Γ!/βαθμίου Δημοδιδ/λου έκ τοῦ πλήρους Δημοτ. Σχολ. ἀρρ. Βωβούσης εἰς τό πλήρες Μεικτόν Δημοτ. Σχολ. Μπάγιας κατ' αἴτησίν του καί διότι κατέστη ἀδύνατος ἡ περαιτέρω ἐν τῇ κοινότητι Βωβούση παραμονή του ἄνευ σπουδαίας βλάβης τῶν γενικωτέρων ἐθνικῶν συμφερόντων._

ΙΔ!

λαβών ὑπ' ὄψει α!) ὅτι πρός ἀντικατάστασιν τοῦ μετατιθεμένου δημοδιδ/λου τῆς Κουτσοβλαχοφώνου κοινότητος Βωβούσης (ἀνωτέρω Κεφάλ. ΙΓ!) ἀπαιτεῖται ὁ διορισμός πτυχιούχου, ἀκμαίου, φιλοπόνου καί δραστηρίου Δημοδιδ/λου, β!) ὅτι τήν εἰς τήν θέσιν Βωβούσης τοποθέτησιν, δι' ὅπως ἐξαιρετικούς λόγους, σπανίως ἀποδέχονται οἱ δημοδιδάσκαλοι, δι' ὅ καί λίαν δύσκολος καθίσταται, ἔστιν ὅτε, ἡ πλήρωσις αὐτῆς, καί γ!) ὅτι ὁ Κ. Τσιντζόπουλος Γ!/βάθμιος Δημοδιδ/λος, κεκτημένος τὰ ἀνωτέρω πλεονεκτήματα καί ἐπιθυμῶν να ἐργασθῆ ἀπό Ἐκπαιδευτικῆς (95) καί ἐθνικῆς ἀπόψεως ἐν Βωβούση, ἠτήσατο διὰ τῆς ἀπό 7^η Ἰουνίου ἐ.ἔ. αἰτήσεώς του τήν έκ τοῦ πλήρους Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Παπίγκου εἰς τό πλήρες Δημοτ. Σχολεῖον ἀρρ. Βωβούσης μετάθεσίν του, προτείνει τήν μετάθεσιν τοῦ Γ!/βαθμίου Δημοδιδ/λου Κωνστ. Τσιντζοπούλου έκ τοῦ πλήρους Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Παπίγκου (Μικρᾶς Συνοικίας) εἰς τήν ἤδη κενουμένην θέσιν τοῦ πλήρους Δημοτ. Σχολείου ἀρρ. Βωβούσης κατ' αἴτησίν του καί πρός τό συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως._

Τό Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσίν τοῦ Κωνστ. Τσιντζοπούλου Γ!βαθμίου Δημοδ/λου έκ τοῦ πλήρους Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου τοῦ ἑλληνοφώνου Παπίγκου εἰς τήν ἤδη κενουμένην θέσιν τοῦ πλήρους Δημοτ. Σχολείου ἀρρ. τῆς ξενοφώνου κοινότητος Βωβούσης κατ' αἴτησίν του καί πρός πλήρωσιν σπουδαίας Ἐκπαιδευτικῆς ἀνάγκης._

ΙΕ!_

λαβών ὑπ' ὄψει τὰς σπουδαιοτάτας ἀπό ἐθνικῆς καί ἐκπαιδευτικῆς ἀπόψεως ἀνάγκας, αἵτινες ἐπέβαλλον τὰς δύο ἀνωτέρω προτάσεις (Κεφάλ. ΙΓ! κ' ΙΔ!) περί μεταθέσεως τῶν δημοδιδ/λων Ν. Χατζηβασδέκη ἐκ Βωβούσης καί

Κ.Τσιντζοπούλου έκ Παπίγκου (μικρᾶς συνοικίας) εἰς Βωβοῦσαν, προτείνει, ὅπως πρὸς θεραπείαν τούτων καὶ ἐπίτευξίν των, μετατεθῆ ὁ Εὐλάμπιος Γκολέτσης Γ! /βάθμιος Δημοδιδ/λος ἐκ τοῦ πλήρους Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Μπάγιας εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Παπίγκου (μικρᾶς συνοικίας)._ καὶ Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὡς δι' ἐξαιρετικούς λόγους, ἀπολύτου ἐθνικῆς κ' Ἐκπαιδευτικῆς ἀνάγκης, ἐπιβαλλομένην τὴν μετάθεσιν τοῦ Εὐλαμπίου Γκολέτση Γ/βαθμίου Δημοδιδ/λου ἐκ τοῦ πλήρους Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Μπάγιας εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Παπίγκου (μικρᾶς συνοικίας)._κ'

ΙΣΤ!_

λαβὼν ὑπ' ὄψει α!) τὸν νόμον 2145 (ἄρθρον 2, ἐδάφ. 4 καὶ 5) καὶ τὸν τροποποιήσαντα καὶ συμπληρώσαντα αὐτὸν 2249 Νόμον (ἄρθρον 1, ἐδάφ. 4 παρ. 2 καὶ 3) β!) τὸ ἀπὸ 5 Σεπτεμβρίου 1920 Β. Διάταγμα περὶ τοῦ τρόπου προαγωγῆς τῶν τριτοβαθμίων καὶ δευτεροβαθμίων Δημοδιδ/λων γ!) τὰς ὑπ' ἀριθ. 26672 καὶ 26906 ἐ.ἔ. τηλ. διαταγὰς τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σοῦ Ἰπουργείου "περὶ ἀναθεωρήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 24 π.ἔ. πράξεως τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου, πραγματευομένης τὴν προαγωγή τῶν Δημοδιδ/λων τῆς περιφερείας, δ!) τὸ βιβλίον ποιότητος τῶν διδασκάλων, ὡς δ' ἐπίσης καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 1, 6, 8, 19 καὶ 30 (ἔτος 1919) 17, 18, 31, 35, κ' 43 (ἔτος 1920) καὶ 2, 4 κ' 14 (ἔτος 1921) 13 ἐν ὅλῳ ἐκθέσεις ἐπιθεωρήσεως τῶν Σχολείων Ζαγορίου, ε!) ὅτι οὐδεμία δημοδιδασκάλισσα ὑπηρετεῖ ἐν τῇ Ἐκπαιδευτικῇ περιφερείᾳ Ζαγορίου· στ!) ὅτι οὐδεὶς Δευτεροβάθμιος Δημοδιδ/λος τῆς περιφερείας κέκτηται τὰ πρὸς προαγωγήν ἀπαιτούμενα προσόντα **(96)** καὶ ζ!) ὅτι ἐν τῇ περιφερείᾳ ὑπηρετοῦσι 35 ἐν ὅλῳ τριτοβάθμιοι Δημοδιδ/λοι, ἐξ ὧν μόνον οἱ 18 ἔχουσι συμπληρώσει ὑπεροκταετῆ ἀνεγνωρισμένην συντάξιμον δημοσίαν ὑπηρεσίαν, προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης τῆς ὑπ' ἀριθ. 24 π.ἔ. πράξεως τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου: α!) οὐδεὶς προαχθῆ κατ' ἐκλογή, καθ' ὅτι ἐκείνων τῶν δημοδιδ/λων, δι' οὓς ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ τοιαύτη πρότασις, δὲν ἀνεγνωρίσθη ὡς συντάξιμος εἰσέτι ἢ προϋπηρεσία αὐτῶν, εἰ καὶ τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά των ἔγγραφα πρὸ ἐννιαμήνου ὑπεβλήθησαν πρὸς τὸ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σοῦ Ἰπουργεῖον· β!) ἐκ τῶν 35 Δημοδιδ/λων Γ^ας τάξεως - ἐξ ὧν μόνον 18 συνεπλήρωσαν ἤδη ὀκταετῆ συντάξιμον ἀνεγνωρισμένην προϋπηρεσίαν - προαχθῶσιν εἰς Δημοδιδ/λους Β^ας τάξεως οἱ κατωτέρω ἑνδεκα (11) ἦτοι τὸ 1/3 τοῦ ὅλου τῆς αὐτῆς τάξεως, ὡς ἔχοντες εὐδόκιμον προϋπηρεσίαν καὶ κατὰ τὴν σειράν τῆς ἀρχαιότητος αὐτῶν· ἦτοι οἱ:

- 1) Γεώργ. Σωτήρης Γ^{ος} Δημοδιδάσκαλος Νεγάδων ἔχων ἀνεγνωρισμένην συντάξ. προϋπηρεσίαν ἐτῶν 35, μην. 5, ἡμ. 7
 - 2) Στέφ. Τζούφης Γ^{ος} Δημοδιδάσκαλος Κουκουλίου ἔχων ἀνεγνωρισμένην συντάξ. προϋπηρεσίαν ἐτῶν 33, μην. 6, ἡμ. 20
 - 3) Ἄνδρ. Τόλογλου Γ^{ος} Δημοδιδάσκαλος Καπεσόβου ἔχων ἀνεγνωρισμένην συντάξ. προϋπηρεσίαν ἐτῶν 21, μην. 10
 - 4) Πέτρ. Βορόπουλος Γ^{ος} Δημοδιδάσκαλος Δόλιανης ἔχων ἀνεγνωρισμένην συντάξ. προϋπηρεσίαν ἐτῶν 20, μην. 10
 - 5) Νικόλ. Χατζηβασδέκης Γ^{ος} Δημοδιδάσκαλος Βωβούσης ἔχων ἀνεγνωρισμένην συντάξ. προϋπηρεσίαν ἐτῶν 18, μην. 11
 - 6) Ἀναστ. Δούκας Γ^{ος} Δημοδιδάσκαλος Μπούλτσης ἔχων ἀνεγνωρισμένην συντάξ. προϋπηρεσίαν ἐτῶν 16, μην. 10
 - 7) Ἰωάν. Χατζηγιάνης Γ^{ος} Δημοδιδάσκαλος Ἄρτσιστης ἔχων ἀνεγνωρισμένην συντάξ. προϋπηρεσίαν ἐτῶν 14, μην. 6, ἡμ. 14
 - 8) Ἀναστ. Τζόβας Γ^{ος} Δημοδιδάσκαλος Δοβρᾶς ἔχων ἀνεγνωρισμένην συντάξ. προϋπηρεσίαν ἐτῶν 13, μην. 8, ἡμ. 27
 - 9) Δημ. Σιουρᾶς Γ^{ος} Δημοδιδάσκαλος Ἄρτσιστης ἔχων ἀνεγνωρισμένην συντάξ. προϋπηρεσίαν ἐτῶν 13, μην. 8
 - 10) Κωνστ. Κοντοδήμος Γ^{ος} Δημοδιδάσκαλος Καλωτᾶς ἔχων ἀνεγνωρισμένην συντάξ. προϋπηρεσίαν ἐτῶν 12, μην. 10
 - 11) Χριστ. Πετρινός Γ^{ος} Δημοδιδάσκαλος Σκαμnelίου ἔχων ἀνεγνωρισμένην συντάξ. προϋπηρεσίαν ἐτῶν 12, μην. 10
- γ!) Ἐπί τῶν Δημοδιδ/λων Γ^{ος} τάξεως τῶν ἐχόντων ὑπεροκταετῆ συντάξιμον δημοσίαν προϋπηρεσίαν, ἀνεγνωρισμένην ἤδη, κριθῶσι στάσιμοι ἐπί ἓν ἔτος, ἀρχόμενον ἀπό τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1921 καί λήγον τὴν 30^{ῆν} Ἰουνίου 1922 οἱ ἐξῆς δύο 1) ὁ Ἀπόστολος Τσιάντης Γ^{ος}/βάθμιος Δημοδιδ/λος δι' ἀναγνωρίσεως, ἔγγαμος, ἐτῶν 64 με ὑπηρεσίαν ἐτῶν 31, μηνῶν 6 καί ἡμερῶν 27, ὅστις ὑπηρετεῖ ἐν τῷ Διταξίῳ Δημοτ. Σχολείῳ Ἄνω Ῥαβενίων οὗτος ὡς ἐμφαίνεται, ἐκ τριῶν ἐκθέσεων ἐπιθεωρήσεις τοῦ Σχολείου του (τῶν ἐτῶν 1917, 1918 κ' 1920) οὐδὲν ἐφρόντισε περὶ τῆς περαιτέρω ὡς διδασκάλου μορφώσεώς του, διὰ τῆς μελέτης Παιδαγωγικῶν περιοδικῶν καί βιβλίων, δι' ὃ καὶ ὑστερεῖ ἀπό πάσης ἀπόψεως ἐν τῷ ἔργῳ· πρὸς τοῦτοις δὲ ἡ αὐτή, οὐχὶ εὐχάριστος, ἀντίληψις ἔχει σχηματισθῆ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ περὶ τῆς ἰκανότητος αὐτοῦ ἀπὸ ἐπιστημονικῆς, διδακτικῆς καὶ διοικητικῆς ἀπόψεως, περὶ τῆς ἐν τῇ κοινωγία συμπεριφορᾶς του καὶ περὶ τῆς ἐκτός τοῦ σχολείου δράσεώς του. κ' 2) ὁ Νικόλαος Στάρας Γ^{ος}/βάθμιος Δημοδιδ/λος δι' ἀναγνωρίσεως, ἔγγαμος, ἐτῶν 47, με ὑπηρεσίαν ἐτῶν 16, μηνῶν 6 καὶ ἡμερῶν 20 μέχρι τῆς 30^{ῆς} Ἰουνίου

έ.ξ., ὅστις ὑπηρετεῖ ἐν τῷ Διταξίῳ Μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Κάτω Σου- **(97)** δενῶν· οὗτος, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8 ἐπιθεωρήσεως τῆς ἐργασίας αὐτοῦ οὐδόλως ἐφρόντισε περὶ τῆς περαιτέρω, ὡς διδασκάλου, μορφώσεώς του, ἵνα μὴ εἴπωμεν, ὅτι ἀγνοεῖ καὶ αὐτοὺς τοὺς τίτλους τῶν κοινοτέρων παιδαγωγικῶν Συγγραμμάτων· πρὸς δὲ τούτοις δυσμενῆς ἀντίληψις ἔχει σχηματισθῆ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ περὶ τῆς ποιότητος τοῦ χαρακτηῆρος του, τῆς ἰκανότητος αὐτοῦ ἀπὸ ἐπιστημονικῆς, διδακτικῆς καὶ διοικητικῆς ἀπόψεως, τῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ συμπεριφορᾶς του καὶ τῆς ἐκτός τοῦ σχολείου δράσεώς του. _

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον ἀκοῦσαν καὶ τῆς τελευταίας ταύτης εἰσηγήσεως τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ ὁμοφώνως ἀποφαίνεται, ὅπως διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ ἐν λεπτομερεῖᾳ ἀναφερομένους λόγους: α!) Ἐκ τῶν 35 Δημοδιδ/λων Γ^α τάξεως προαχθῶσιν εἰς Δημοδιδ/λους Β^α τάξεως οἱ κατωτέρω 11 Δημοδιδ/λοι, ἀποτελοῦντες τὸ 1/3 τοῦ ὅλου τῆς αὐτῆς τάξεως, ὡς ἔχοντες εὐδόκιμον προὔπηρεσίαν κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ἀρχαιότητος αὐτῶν, ἦτοι οἱ 1) Γεώργ. Σωτήρης - Νεγάδων, 2) Στέφ. Τζούφης - Κουκουλίου, 3) Ἄνδρ. Τόλογλου - Καπεσόβου, 4) Πέτρ. Βορόπουλος - Δόλιανης 5) Ν. Χατζηβασδέκης - Βωβούσης, 6) Ἄναστ. Δούκας - Μπούλτσης, 7) Ἴω. Χατζηγιάννης - Ἄρτσιστης, 8) Ἄναστ. Τζόβας - Δοβράς, 9) Δημ. Σιουρᾶς - Ἄρτσιστης, 10) Κ. Κοντοδήμος - Καλωτᾶς, κ' 11) Χριστ. Πετρινός - Σκαμνελίου καὶ β!) κριθῶσι στάσιμοι ἐπὶ ἐν ἔτος ἀρχόμενον ἀπὸ 1^α Ἰουλίου 1921 καὶ λήγον τὴν 30^α Ἰουνίου 1922, οἱ Γ! /βάθμιοι Δημοδιδάσκαλοι Ἀπόστολος Τσάντης - Ἀνω Ῥαβενίων, καὶ Νικόλ. Στάρας - Κάτω Σουδενῶν. _

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως. _

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πρᾶξις 38^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπαιδ. περιφερείας Ζαγορίου σήμερον τὴν 22^α τοῦ μηνός Ἰουλίου τοῦ ἔτους 1921, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην καὶ ὥραν 6^α μ.μ. Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον συγκείμενον ἐκ τοῦ σχολαρχοῦντος Ἑλλην/σκάλου Μπάγιας κ. Χριστ. Βασιλειάδου, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσοῦκα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Ν. Χ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων. _

(98)

Ό κ. Έπιθεωρητής

A!

λαβών υπ' όψει τούς νόμους 2145 και 2249 "περί άποδοχών κ.λ.π. τοϋ προσωπικοϋ τών Σχολείων τής Στοιχ. Έκπαιδεύσεως" και τας άρτι ως δικαιολογητικά έγγραφα προσαχθείσας τρείς πράξεις (υπ' αριθ. 43033/20-11-920 κ' 56607 κ' 56607/25 Ιουνίου 1921) τοϋ κ. Υπουργοϋ τής Παιδείας, δι' ών αναγνωρίζεται ως συντάξιμος ή προϋπηρεσία τών κατωτέρω τριών διδασκάλων προτείνει, όπως αναθεωρουμένων τών υπ' αριθ. 20, 22 και 24 π.έ. πράξεων τοϋ Έποπτ. Συμβουλίου μόνον όσον άφορᾷ τόν κανονισμόν τής έν συνόλω μέχρι 1^{ης} Ιουνίου 1920 συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας αύτών, καθορισθῆ αύτη εις τό ακριβές έχουσα ως έξής: ήτοι· α!) τής Ούρανίας Οδυσσέως β/βαθμίου υποδιδασκαλίσεως Σωποτσελίου εις έτη 3, μήνας 7 και ήμέρας 17 μέχρι τής 1^{ης} Ιουνίου 1920· β!) τής Άρετῆς Μάρια α/βαθμίου υποδιδασκαλίσεως θηλέων Ζωνδήλης εις έτη 14, μήνας 8 και ήμέρας 29 μέχρι τής 1^{ης} Ιουνίου 1920· και γ!) τοϋ Κωνσταντίνου Γκράτζιου Γ/βαθμίου Δημοδιδ/λου Τσερβαρίου εις έτη 9, μήνας 5 και ήμέρας 25 μέχρι τής 1^{ης} Ιουνίου 1920._

Τό Έποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν επί τής προτάσεως ταύτης άποφαίνεται όμοφώνως.

Έγκρίνει όπως αναθεωρουμένων τών υπ' αριθ. 20, 22 και 24 π.έ. πράξεων τοϋ Έποπτ. Συμβουλίου μόνον όσον άφορᾷ τόν κανονισμόν τής έν συνόλω μέχρι 1^{ης} Ιουνίου 1920 συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας αύτών, καθορισθῆ αύτη εις τό ακριβές έχουσα ως έξής: ήτοι· α!) τής Ούρανίας Οδυσσέως β/βαθμίου υποδιδασκαλίσεως Σωποτσελίου εις έτη 3, μήνας 7 και ήμέρας 17 μέχρι τής 1^{ης} Ιουνίου 1920· β!) τής Άρετῆς Μάρια α/βαθμίου υποδιδασκαλίσεως θηλέων Ζωνδήλης εις έτη 14, μήνας 8 και ήμέρας 29 μέχρι τής 1^{ης} Ιουνίου 1920· και γ!) τοϋ Κωνσταντίνου Γκράτζιου Γ/βαθμίου Δημοδιδ/λου Τσερβαρίου εις έτη 9, μήνας 5 και ήμέρας 25 μέχρι τής 1^{ης} Ιουνίου 1920._

B!

λαβών υπ' όψει τά άρθρα 3 και 4 τοϋ 2145 Νόμου "περί άποδοχών κ.λ.π. τοϋ προσωπικοϋ τών Σχολείων τής Στοιχ. Έκπαιδεύσεως", ως δ' έπίσης και τά υπό τών κατωτέρω τριών υποδιδασκάλων άρτι προσαχθέντα δικαιολογητικά έγγραφα (έν οῖς και αι υπ' αριθμόν 97, 56607/25 Ιουν. 1921 και 56607/14 Ιουν. 1921 πράξεις τοϋ κ. Υπουργοϋ τής Παιδείας) προτείνει, όπως αναθεωρουμένης έν μέρει τής υπ' αριθ. 20 (Κεφάλ. Α! έδάφ. 48, 52 και 63) π.έ. πράξεως τοϋ Έποπτ. Συμβουλίου καθορισθῆ έπακριβώς· α!) ό μέν χρόνος τής συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τοϋ Στεφάνου Βριζάλα β/βαθμίου

υποδιδ/λου **(99)** εἰς ἔτη 25 καὶ μῆνας 9 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, ὁ δὲ μισθὸς αὐτοῦ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀντὶ δραχμῶν 210, ὡς διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμὰς 225 μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας· β!) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τοῦ Ἰωάννου Καπράντζου β/βαθμίου υποδιδασκάλου εἰς ἔτη 34, μῆνας 5 καὶ ἡμέρας 20 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, ὁ δὲ μισθὸς αὐτοῦ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀντὶ δραχμῶν 180, ὡς διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμὰς 225 μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας καὶ γ!) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τῆς Ἑλένης Χρυσοχόου γ!/βαθμίου υποδιδασκαλίσης εἰς ἔτη 8, μῆνας 5 καὶ ἡμέρας 21 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, ὁ δὲ μισθὸς αὐτῆς διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀντὶ δραχμῶν 160 ὡς διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμὰς 165 ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας διότι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὡς ἔχουσα, ὑπερπενταετῆ δημοσίαν συντάξιμον προϋπηρεσίαν ἐδικαιοῦτο ἐπὶ πλέον μιᾶς πενταδράχμου μηνιαίας προσαυξήσεως μισθοῦ. _

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει ὅπως ἀναθεωρουμένης ἐν μέρει τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 (Κεφάλ. Α! ἐδάφ. 48, 52 καὶ 63) π.ἔ. πράξεως τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου καθορισθῆ ἐπακριβῶς α!) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τοῦ Στεφάνου Βριζάλα β/βαθμίου υποδιδ/λου εἰς ἔτη 25 καὶ μῆνας 9 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, ὁ δὲ μισθὸς αὐτοῦ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀντὶ δραχμῶν 210, ὡς διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμὰς 225 μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας· β!) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τοῦ Ἰωάννου Καπράντζου β/βαθμίου υποδιδ/λου εἰς ἔτη 34, μῆνας 5 καὶ ἡμέρας 20 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, ὁ δὲ μισθὸς αὐτοῦ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀντὶ δραχμῶν 180, ὡς διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμὰς 225 μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας καὶ γ!) ὁ μὲν χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τῆς Ἑλένης Χρυσοχόου γ!/βαθμίου υποδιδ/λίσης εἰς ἔτη 8, μῆνας 5 καὶ ἡμέρας 21 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919, ὁ δὲ μισθὸς αὐτῆς διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀντὶ δραχμὰς 160 ὡς διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ εἰς δραχμὰς 165 ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας κ' Γ! _

λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰ ἐδάφ. 4, 5 καὶ 7 τῆς ὑπ' ἀριθ. 30939/1-7-921 ἐγκυκλίου διαταγῆς τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{ου} Ἰπουργείου περὶ χαρακτηρισμοῦ τῶν ὑπεράριθμων διδασκάλων προτείνει, ὅπως τὸ μὲν χα- **(100)** ρακτηρισθῆ καὶ αὔθις ὑπεράριθμος ὁ δυνάμει τοῦ Νομοθ. Διατάγματος τῆς 3 Δεκεμβρίου

π.ἔ. ἐκ Πάδων Κονίτσης εἰς Ἄρτσισταν Ζαγορίου μετατεθείς Δημοδιδ/λος Μιχ. Πέτσας καθότι οὗτος μὴ ὦν ἐκ τῶν ἀναδιορισθέντων ἀλλ' ἀπλῶς ἐκ τῶν μετατεθέντων ἐποποθετήθη εἰς τὸ Διτάξιον Δημοτ. Σχολεῖον Ἄρτσιστης ὡς τρίτος διδάσκαλος, (ἐν ᾧ λῖαν εὐδοκίμως) διαγράφονται τέσσαρες λέξεις] τὴν 5^{ην} Μαρτίου 1921, ἐν ᾧ λῖαν εὐδοκίμως δύο ἄλλοι δημοδιδάσκαλοι, ὁ Ἰωάννης Χατζηγιάννης καὶ ὁ Δημήτριος Σιουρᾶς ἀπὸ τῆς 16^{ης} Δεκεμβρίου 1919 ὑπηρετοῦσιν, τὸ δὲ θεωρηθῆ ὡς ὀρθῶς καὶ συμφῶνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς ἀνωτέρω ἐγκυκλίου γενομένη πρότασις μεταθέσεως τοῦ Δημοδιδ/λου τούτου ὡς ὑπεραρίθμου ἐκ τοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἄρτσιστης εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ Διταξ. Δημοτ. Σχολείου Παπίγκου (Μεγάλης συνοικίας), ἥτις πρότασις καταχωρισθεῖσα ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 37/28-6-921 (Κεφάλ. ΙΒ!) πράξει τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου, ὑπεβλήθη εἰς τὸ Σ^{υν} Ὑπουργεῖον. _

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφῶνως.

Ἐγκρίνει ὅπως θεωρηθῆ ὡς ὀρθῶς γενομένης ἢ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 37/28-6-921 γενομένη πρότασις μεταθέσεως τοῦ Δημοδιδ/λου Μιχ. Πέτσα ἐκ τοῦ Διταξ. Δημοτ. Σχολ. Ἄρτσιστης εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ Διταξ. Δημοτ. Σχολείου Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας), καθ' ὅτι οὗτος μὴ ὦν ἐκ τῶν ἀναδιορισθέντων, ἀλλ' ἀπλῶς ἐκ τῶν μετατεθέντων ἐποποθετήθη εἰς τὸ Διτάξ. Δημοτ. Σχολεῖον Ἄρτσιστης, ὡς τρίτος διδάσκαλος, τὴν 5^{ην} Μαρτίου 1921, ἐν τῷ ὁποίῳ δύο ἄλλοι Δημοδιδ/λοι ὁ Ἰωάννης Χατζηγιάννης καὶ ὁ Δημήτριος Σιουρᾶς ἀπὸ τῆς 16 Δεκεμβρίου 1914, λῖαν εὐδοκίμως ὑπηρετοῦσιν, δι' ὅκαί ἐχαρακτηρίσθη, ὡς ὑπεράριθμος.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως. _

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

(101)

Πρᾶξις 39^η

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ἐκπ. περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 30^{ην} τοῦ μηνός Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1921 ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην κ' ὥραν 5^{ην} μ.μ. τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπ. περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/δ/σκάλου Μπάγιας κ. Χριστοδ. Βασιλειάδου, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσοῦκα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημ. Σχολ. Ζαγορίου κ. Νικ. Χ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν

συνεδρίαν, ὅπως ἀκούση τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων._

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Α!

Ἐποβάζει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ σήμερον λήγοντος μηνός μόνον μίαν ἡμέραν, τὴν 10^{ην} Σεπτεμβρίου, ἐξελθὼν τῆς ἔδρας μετέβη πρὸς ἐπιθεώρησιν τοῦ ὑπὸ τοῦ Νομομηχανικοῦ Ἰωαννίνων κηρυχθέντος ἐτοιμορρόπου διδασκτηρίου τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς κοινότητος Νεγάρων, ὁπόθεν αὐθημερόν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν._

Β!

λαβὼν ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 21 λήγοντος μηνός Σβρίου αἴτησιν τοῦ α' ὑποδ/λου Δημ. Σιουροπούλου, δι' ἧς αἰτεῖται ὅπως διορισθῆ ὡς προσωρινός ἀναπληρωτής τοῦ στρατευθέντος Δημοδ/λου Κάτω Ραβενίων Μιχ. Ζέρβα, Προτείνει τὸν διορισμὸν τοῦ Δημητρ. Σιουροπούλου ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ στρατευθέντος δημοδ/λου Κάτω Ραβενίων Μιχαὴλ Ζέρβα καὶ μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως αὐτοῦ, ἐπὶ βαθμῶ πρωτοβαθμίου ὑποδιδασκάλου καὶ μισθῶ δραχμῶν Διακοσίων πέντε (205) μηνιαίως, καθ' ὅτι τὴν 1^{ην} Ἰουνίου 1919 εἶχε συμπληρῶσιν ὑπερδεκαπενταετῆ συντάξιμον δημοσίαν ὑπηρεσίαν.

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Δημητρ. Σιουροπούλου πρωτοβαθμίου ὑποδιδασκάλου ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐν τῷ στρατῷ υπηρετοῦντος δημοδ/λου Κάτω Ραβενίων Μιχ. Ζέρβα κ' μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως αὐτοῦ, ἐπὶ μισθῶ δραχμῶν διακοσίων πέντε (Δρχ. 205) μηνιαίως, καθ' ὅτι τὴν 1^{ην} Ἰουνίου 1919 εἶχε συμπληρῶσιν ὑπερδεκαπενταετῆ ὑπηρεσίαν συντάξιμον.

Γ!

Προτείνει τὸν διορισμὸν τοῦ β^{ου} ὑποδ/λου Κωνσταντίνου ἱερέως Μανέκα ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐν τῷ στρατῷ υπηρετοῦντος δημοδ/λου Ἀρτσιστής Ἰωάν. Χατζηγιάνη καὶ μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως αὐτοῦ.

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ ἐκτός ὑπηρεσίας διατελοῦντος β^{ου} ὑποδιδασκάλου Κωνσταντίνου Μανέκα ἱερέως ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐν τῷ

στρατῶ ὑπηρετοῦντος δημοδ/λου Ἀρτσιστής Ἰωάν. Χατζηγιάννη κ' μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως αὐτοῦ.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος

Τά μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

(102)

Πρᾶξις 40^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπαίδ. περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τήν 9^α τοῦ μηνός Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1921, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον καί ὥραν 4^α μ.μ. Τό Ἐποπ. Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπ. περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/διδ/λου Μπάγιας κ. Χρ. Βασιλειάδου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσούκα καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων. _

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Α!

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Βαρβάρας Τσίλη Νηπιαγωγοῦ Λεσινίτσης, καθ' ὅτι εἰ καὶ παρῆλθε μὴν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος σχολ. ἔτους δὲν ἐνεφανίσθη εἰσέτι εἰς τὴν θέσιν της.

Τό Ἐποπ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Νηπιαγωγοῦ Λεσινίτσης Βαρβάρας Τσίλη καθ' ὅτι εἰ καὶ παρῆλθε μὴν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος σχολ. ἔτους δὲν ἐνεφανίσθη εἰσέτι εἰς τὴν θέσιν της.

Β!

Προτείνει τὸν διορισμὸν τῆς Ἑλένης Σιλιμιγέ Νηπιαγωγοῦ Α^ας τάξεως εἰς πλήρωσιν τῆς κενωθείσης θέσεως τοῦ Νηπιαγωγείου Λεσινίτσης ἐπὶ μισθῷ Δραχμῶν διακοσίων πενήκοντα μηνιαίως, ἄτε ἐχούσης τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου 2145 ἀπαιτούμενα προσόντα.

Τό Ἐποπ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τῆς Ἑλένης Σιλιμιγέ Νηπιαγωγοῦ Α^ας τάξεως εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ Νηπιαγωγείου Λεσινίτσης ἐπὶ μισθῷ Δραχμῶν διακοσίων

πεντήκοντα (250) μηνιαίως, ως έχουσης τά υπό τοῦ Νόμου 2145 ἀπαιτούμενα προσόντα.

Γ!

Προτείνει τήν ἀπόλυσιν τῆς Ἑλένης Σιλιμιγέ προσωρινῆς ὑποδιδασκαλίσης Δραγαρίου, ὡς ἀναλαβούσης ἄλλην ὑπηρεσίαν.

Τό Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τῆς Ἑλένης Σιλιμιγέ προσωρινῆς ὑποδιδασκαλίσης Δραγαρίου, ὡς δεχθείσης ἄλλην ὑπηρεσίαν. _κ'

Δ!

Προτείνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Μιχ. Τζόβα προσωρινοῦ δημοδιδασκάλου ὑπηρετήσαντος μέχρι τέλους Ἰουλίου ἐ.ἔ. ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ Δημοδιδασκάλου Ἀρτσιστής Ἰωάν. Χατζηγιάννη, καθ' ὅτι ἐστρατεύθη καί οὗτος.

Τό Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ προσωρινοῦ δημοδ/λου Μιχ. Τζόβα ὑπηρετήσαντος **(103)** τος μέχρι τέλους Ἰουλίου ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ στρατευθέντος δημοδ/λου Ἀρτσιστής Ἰωάν. Χατζηγιάννη, καθ' ὅτι ἐστρατεύθη καί οὗτος.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος

(υπογραφή)

Τά μέλη

(υπογραφές)

Πρᾶξις 41^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπ. περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τήν 30^α τοῦ μηνός Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1921, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον καί ὥραν 4^α μ.μ. Τό Ἐποπτ. Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπ. περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/λου Μπάγιας κ. Χρ. Βασιλειάδου, ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπ. Τσοῦκα κ' τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπό τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ κ' ἀποφασίσῃ περὶ τούτων. _

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Είσηγεῖται τὰ ἐξῆς

Α^{ον}

“ Ἡ κουτσοβλαχόφωνος κοινότης Λαῖστα εἶναι εἰς τῶν μεγαλυτέρων συνοικισμῶν τοῦ Ζαγορίου· ἐν ταύτῃ μέχρι τινός ἐλειτούργουν κανονικῶς διτάξιον Δημοτ. Σχολ. ἀρρένων καί μονοτάξιον τοιοῦτο θηλέων· ἐπειδή ὁμως ἐκ τῆς σπάνεως τοῦ διδακτ. προσωπικοῦ, καί ἰδίᾳ τῶν διδ/σῶν, ἀπό τοῦ κ. ἔτους ἀργεῖ τὸ Δημ. Σχολ. θηλέων, ἠναγκάσθημεν νὰ ἐπιτρέψωμεν τῶν ἐγγραφῶν καί φοίτησιν τῶν κορασιῶν ἐν τῷ Δημοτ. Σχολεῖῳ ἀρρένων, ὅπερ, ὡς πρότερον, καί κατὰ τὸ κ. σχολ. ἔτος ἐλειτούργησεν ὑπὸ δύο διδασκάλους, ὧν ὁ ἕτερος ὑποδιδάσκαλος. Ἦδη παραιτηθέντος ἀπὸ 1^η Σβρίου ἐ.ἔ. καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τοῦ Σχολείου τούτου ἡ ἐκπαίδευσις τῶν τε ἀρρένων κ’ θηλέων τέκνων τῆς κοινότητος ταύτης ἐξηρητήθη ἐξ ἐνός ὑποδ/λου, ὅστις παρὰ πᾶσαν ἰκανότηταν καί προθυμίαν ἀδυνατεῖ ν’ ἀνταποκριθῆ εἰς τὸν κολοσσὸν τοῦτον τῆς ἐργασίας. Ὅθεν λαβόντος ὑπ’ ὄψει πλὴν τῶν ἀνωτέρων συνθηκῶν καί τὰς ἐξῆς αἰτήσεις ἤτοι: α’) τὴν ἀπὸ 6 Μαΐου π.ἔ. αἴτησιν τοῦ Ἀναστ. Κάσσου Δημ/λου Δοβρινόβου, δι’ ἧς αἰτεῖται ὅπως τοποθετηθῆ ἐν τῷ Δημοτ. Σχολεῖῳ ἀρρένων τῆς ἰδιαίτερας πατρίδος του Λαῖστης, β’) τὴν ἀπὸ 1^η Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ αὐτοῦ Δ/λου, δι’ ἧς αἰτεῖται τὴν ἐκ Δοβρινόβου μετάθεσιν του εἰς τὴν κενὴν θέσιν διευθυντοῦ τοῦ Διταξ. Δημοτ. Σχολ. ἀρρένων Λαῖστης διὰ τὸν ἐξαιρετικὸν λόγον, ὅτι μόνον οὕτω θα δύναται νὰ περιθάλη τὴν ἐκ νευρασθενείας πάσχουσαν μητέρα του, ἣτις μόνη εὐρίσκεται εἰς τὴν ἐν Λαῖστη οἰκίαν του, γ’) τὴν ἀπὸ 15 Σβρίου ἐ.ἔ. ἀναφορὰν τῆς Σχολ. Ἐπιτροπῆς Λαῖστης καί τὴν ἀπὸ 1^η 8βρίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ Κοι- **(104)** νοτικοῦ Συμβουλίου τῆς αὐτῆς κοινότητος, δι’ ὧν αἰτοῦνται, ὅπως διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας λόγους πληρωθῆ ἡ κενωθεῖσα θέσις τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Δημοτ. Σχολείου ἀρρ. Λαῖστης διὰ μεταθέσεως τοῦ αὐτοῦ Δημ/λου Ἀναστασίου Κάσσου ἐκ Δοβρινόβου καί δ’) τὴν ἀπὸ 18 Σβρίου ἐ.ἔ. πρὸς τὴν Γεν. Διοίκησιν Ἠπείρου πάνδημον αἴτησιν τῆς κοινότητος Λαῖστης, ἣτις διεβιβάσθη ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ’ ἀριθ. 10221/4-10-921 διαταγῆς αὐτῆς (τῆς Γεν. Διοικήσεως) σὺν τῆσυστάσει, ὅπως ἐνεργήσωμεν τὰ δέοντα. Προτείνομεν ἵνα δι’ ἐξαιρετικούς λόγους καί πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαίδευσέως μετατεθῆ κατ’ αἴτησιν του ὁ Δ/λος Ἀναστ. Κάσσος ἐκ τοῦ Δημοτ. Σχολ. Δοβρινόβου εἰς τὸ διτάξ. Δημ. Σχολ. ἀρρ. Λαῖστης, ὡς διευθυντῆς τοῦ Σχολείου τούτου, ἄτε κενῆς οὔσης τῆς θέσεως. _

Τὸ Ἐπ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Έγκρινει, ὅπως δι' ἐξαιρετικούς οἰκογενειακούς λόγους καί πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως μετατεθῆ κατ' αἴτησιν τοῦ ὁ Δημ/λος Ἀναστ. Κάσσοσ ἐκ τοῦ Δημ. Σχολ. Δοβρινόβου εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ διταξ. Δημ. Σχολ. ἀρρ. Λαῖστος ὡς διευθυντῆς τοῦ Σχολείου τούτου, ἐν ᾧ ___ ἐλλείπει διδ/λίσσης ἀργοῦντος τοῦ Σχολ. θηλ. Λαῖστος – θα φοιτήσωσι καί τὰ θήλεα τέκνα τῆς κοινότητος Λαῖστος._

Β'

λαβὼν ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τῆς πτυχιούχου Νηπιαγωγοῦ Σταματίας Πατραμάνη, δι' ἧς αἰτεῖται, ὅπως διορισθῆ ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ Ν/γείου Δοβρινόβου προτείνει τὸν διορισμὸν αὐτῆς πρὸς πλήρωσιν τῆς χηρευούσης θέσεως τοῦ ἀνωτέρω Ν/γείου.

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Έγκρινει τὸν διορισμὸν τῆς Νηπιαγωγοῦ α' τάξεως Σταματίας Πατραμάνη εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ Νηπιαγωγείου Δοβρινόβου, ὡς ἐχούσης τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένα προσόντα._

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος

(υπογραφή)

Τὰ μέλη

(υπογραφές)

Πρᾶξις 42^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπ. περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 29^{ην} τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου 1921, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν καί ὥραν 4^{ην} μ.μ. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπ. περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/διδασκάλου Μπάγιασ κ. Χρ. Βασιλειάδου, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσούκα κ' τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συ- **(105)** σκεφθῆ κ' ἀποφασίσῃ περὶ τούτων._

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

Α'.

λαβὼν ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 3 (ἐδάφ. 7) τοῦ Ν. 2145 προτείνει, ὅπως κανονισθῆ ὁ μισθὸς τῆς προσωρινῆς ὑποδιδασκαλίσσης Μακρίνου Μαριάνθησ

Μαργαρίτου εἰς δραχμὰς ἑκατὸν εἴκοσι μηνιαίως ἀπὸ τῆς 24^{ης} Σεπτεμβρίου 1921, ἀφ' ἧς δηλ. ἡμέρας διωρίσθη.

Τὸ Ἐπ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως κανονισθῆ ὁ μηνιαίος μισθὸς τῆς Μαριάνθης Μαργαρίτου προσωρινῆς ὑποδιδ/λίσεως Μακρίνου εἰς δραχμὰς ἑκατὸν εἴκοσι (120) ἀπὸ τῆς 24^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. δηλ. ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διορισμοῦ της. _

Β'.

λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰ ὑπὸ τῆς Νηπιαγωγοῦ Δοβρινόβου Σταματίας Πατραμάνη προσαχθέντα ὑπηρεσιακὰ της ἔγγραφα, ἐξ ὧν ἐμφαίνεται, ὅτι αὕτη πτυχιούχος Νηπιαγωγὸς οὕσα διετέλεσεν ὡς τοιαύτη ἐν Πάδαις – Κονίτσης ἐν ἔτος, 10 μῆνας κ' 23 ἡμέρας, δηλ. ἀπὸ τῆς 3^{ης} Νοεμβρίου 1916 (ἀπόφασις Νομαρχίας Ἰωαννίνων 12599/3 Νοεμβρίου τοῦ 1916) μέχρι 26 Σεπτεμβρίου τοῦ 1918 (ἀπόφασις Ὑπουργ. Παιδείας/26 Σεβρίου 1918), προτείνει, ὅπως συμφώνως τοῖς ἄρθροις 4 κ' 9 τοῦ Νόμου 2145 περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τῶν λειτουργῶν τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως, ὁ μὲν χρόνος τῆς πρὸ τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 προϋπηρεσίας της καθορισθῆ εἰς ἔτος ἕν, μῆνας δέκα καὶ ἡμέρας εἴκοσι τρεῖς, ὁ δὲ βαθμὸς αὐτῆς ὡς Νηπιαγωγοῦ Α^{ης} τάξεως, κατὰ συνέπειαν δὲ καὶ ὁ μισθὸς της εἰς δραχμὰς διακοσίας πενήκοντα μηνιαίως ἀπὸ τῆς 2^{ης} Νοεμβρίου 1921, ἡμέρας τοῦ ἀναδιορισμοῦ της ὡς Νηπιαγωγοῦ Δοβρινόβου.

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως ἡ ἄρτι διορισθεῖσα Νηπιαγωγὸς Δοβρινόβου Σταματία Πατραμάνη διαβαθμισθῆ ὡς Νηπιαγωγὸς Α^{ης} τάξεως, ἄτε πτυχιούχος οὕσα καὶ ἔχουσα ὑπηρεσίαν πρὸ τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 ἐξ ἑνὸς ἔτους, δέκα μηνῶν κ' εἴκοσι τριῶν ἡμερῶν, ὁ δὲ μισθὸς αὐτῆς κανονισθῆ εἰς δραχμὰς διακοσίας πενήκοντα μηνιαίως ἀπὸ τῆς 2^{ης} Νοεμβρίου 1921, ἡμέρας τοῦ ἀναδιορισμοῦ της, διὰ τοῖς ὡς ἄνω εἴρηται λόγοις. _

Γ'.

λαβὼν ὑπ' ὄψει τοὺς νόμους 2145 καὶ 2249 "περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τῶν λειτουργῶν τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως" καὶ τὰς ἄρτι ὡς δικαιολογητικὰ ἔγγραφα προσαχθείσας ὑπ' ἀριθ. 38131/22 Σεβρίου 1919, 34000/30 Αὐγ. 1921, 51613/20 Νεβρ. 1920, 57491/25 Σεβρ. 1921 καὶ 35208/21 Σεβρ 1921 πέντε πράξεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, δι' ὧν ἀναγνωρίζεται ὡς συντάξιμος ἡ προϋπηρεσία τῶν κατωτέρω Α^{ων} δημοδιδασκάλων, Προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένων τῶν ὑπ' ἀριθ. 22 (Κεφ. Γ') καὶ 24 (Κεφ. Α') π.ἔ. πράξεων

του Έποπτ. Συμβουλίου μόνον όσον άφορᾷ τόν κανονισμόν τῆς έν συνόλω μέχρι 1^{ης} Ιουνίου 1920 συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας αύτῶν καθορισθῆ αύτη είς τό άκριβές ἔχουσα ως ἔξῃς· ἦτοι·

α') Τοῦ Ἀποστόλου Τσάντη Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Ἄνω Ραβενίων είς ἔτη 24, μήνας 5 καί ἡμέρας 21 μέχρι 1^{ης} Ιουνίου 1920, τοῦ μισθοῦ αύτοῦ παραμένοντος τοῦ αύτοῦ (106) είς δραχ. τριακοσίας ἑξήκοντα μηνιαίως, ως διά τῆς ρηθείσης ύπ' αριθ. 22 πράξεως εἶχε κανονισθῆ. β') Ἀναστασ. Κάσσου Γ^{ου} Δημοδ/λου Δοβρινόβου είς ἔτη έννέα (9) καί μήνας έννέα (9) μέχρι τῆς 1^{ης} Ιουνίου 1920 τοῦ μισθοῦ αύτοῦ παραμένοντος τοῦ αύτοῦ είς δραχμάς διακοσίας ένενήκοντα (290) μηνιαίως από τῆς αύτῆς ἡμέρας, ως διά τῆς ρηθείσης ύπ' αριθ. 22 πράξεως εἶχε κανονισθῆ. γ') Ἰωάννου Μίσιου Γ^{ου} Δημοδ/λου Τσερβαρίου είς ἔτη όκτώ (8), μήνας πέντε (5) κ' ἡμέρας (14) δεκατέσσαρας μέχρι τῆς 1^{ης} Ιουνίου 1920, τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του παραμένοντος ἔκτοτε του αύτοῦ είς δραχμάς τριακοσίας δέκα (310), ως διά τῆς άνωτέρω ύπ' αριθμ. 22 πράξεως εἶχε κανονισθῆ, καί δ!) Δημητρ. Μάου Γ^{ου} Δημ/λου Τσεπελόβου είς ἔτη δέκα τρία (13) καί μήνας έννέα (9) μέχρι 1^{ης} Ιουνίου 1920, τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του παραμένοντος τοῦ αύτοῦ είς δραχμάς τριακοσίας (300), ως διά τῆς άνωτέρω ύπ' αριθ. 22 πράξεως εἶχε κανονισθῆ.

Τό Έποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν επί τῆς προτάσεως ταύτης άποφαίνεται όμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως άναθεωρουμένων τῶν ύπ' αριθ. 22 κ' 24 π.ἔ. πράξεων αύτοῦ μόνον ως πρός τόν κανονισμόν τῆς συνταξίμου προϋπηρεσίας τῶν Γ^{ων} δημοδιδ/λων α') Ἀποστολ. Τσάντη, β') Ἀναστασίου Κάσσου, γ') Ἰωάν. Μίσιου κ' δ') Δημητρ. Μάου, καθορισθῆ είς τό άκριβές ἤ μέχρι 1^{ης} Ιουνίου 1920 συντάξιμος δημοσία προϋπηρεσία αύτῶν συμφώνως πρός τήν άνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ, τοῦ μηνιαίου μισθοῦ αύτῶν παραμένοντος τοῦ αύτοῦ, ως διά τῆς άνωτέρω ύπ' αριθ. 22 πράξεως εἶχε κανονισθῆ.

Δ'.

λαβών ύπ' ὄψει τάς διατάξεις τοῦ νόμου 2145 (ἄρθρ. 3, 4 κ' 7) καί τοῦ τροποποιήσαντος καί συμπληρώσαντος αύτόν 2249 (ἄρθρ. 1, ἑδάφ. 4, § 4 κ' 5) "περί καθορισμοῦ τῆς μισθοδοσίας τῶν έν ύπηρεσία λειτουργῶν τῆς Στοιχ. Ἐκπαίδεύσεως ως δ' ἑπίσης καί τά ἄρτι προσαχθέντα δικαιολογητικά ἔγγραφα τοῦ Γ^{ου} Δημ/λου Καλωτᾶς Ἰωάν. Σπυροπούλου, έν οἷς καί ἡ ύπ' αριθ. 6619/21 8βρ. 1921 πράξις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, Προτείνει, ὅπως άναθεωρουμένων έν μέρει τῶν ύπ' αριθ. 20 κ' 22 κ' 24 π.ἔ. πράξεων τοῦ Έποπτ. Συμβουλίου καθορισθῆ ἑπακριβῶς ὁ χρόνος τῆς δημοσίας συνταξίμου προϋπηρεσίας τοῦ άνωτέρω Δημοδ/λου Ἰωάν. Σπυροπούλου μέχρι τῆς

1^{ης} Ιουνίου 1919 εις ἔτη εἴκοσι τέσσαρα (24), μήνας πέντε (5) καὶ ἡμέρας εἴκοσι μίαν (21) κατὰ συνέπειαν δὲ κανονισθῆ καὶ ὁ μισθὸς αὐτοῦ ἀντὶ δραχμῶν 310, ὡς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ, εἰς δραχμὰς τριακοσίας τριάκοντα (330) μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1920 καὶ ἔκτοτε ἀντὶ δραχμῶν 350, ὡς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 22 πράξεως εἶχε κανονισθῆ, εἰς τὸ ἀνώτατον ὄριον, ἦτοι εἰς δραχμὰς τριακοσίας ἐξήκοντα (360) μηνιαίως, καθ' ὅτι κατὰ τὴν 1^{ην} Ἰουνίου 1920 εἶχε συμπληρῶσι ἐπακριβῶς 25 ἐτῶν, 5 μηνῶν κ' 21 ἡμερῶν δημοσίαν συντάξιμον προϋπηρεσίαν. __

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀναθεωρουμένων ἐν μέρει τῶν ὑπ' ἀριθ. 20, 22 κ' 24 π.ἔ. πράξεων αὐτοῦ τὸ μὲν καθορισθῆ ἐπακριβῶς ὁ χρόνος τῆς δημοσίας συνταξίμου προϋπηρεσίας τοῦ ἀνωτέρου δημοδιδ/λου Ἴω. Σπυροπούλου μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 εις ἔτη 24 (εἴκοσι τέσσα- **(107)** ρα), μήνας 5 (πέντε) κ' ἡμέρας εἴκοσι μίαν (21), τὸ δὲ διὰ τὸν λόγον τοῦτον κανονισθῆ ὁ μισθὸς αὐτοῦ ἀντὶ δραχμῶν 310, ὡς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ, εἰς δραχμὰς τριακοσίας τριάκοντα (330) μηνιαίως ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1919 μέχρι τῆς 1^{ης} Ἰουνίου 1920 ἀντὶ δραχμῶν 350 (τριακοσίων πενήκοντα), ὡς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 22 πράξεως εἶχε κανονισθῆ, εἰς τὸ ἀνώτατον ὄριον, ἦτοι εἰς δραχμὰς τριακοσίας ἐξήκοντα (360), διότι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὁ Δημ/λος οὗτος εἶχεν ἐπακριβῶς συμπληρῶσι 25 ἐτῶν, 5 μηνῶν κ' 21 ἡμερῶν δημοσίαν συντάξιμον προϋπηρεσίαν. __ καί·

Ε'.

λαβῶν ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 τοῦ 2145 Νόμου "περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως, ὡς δ' ἐπίσης καὶ τὰ ὑπὸ τῆς ἀ' ὑποδ/λίσεως Ἄνω Σουδενῶν Ὀλγας Μίσιου ἄρτι προσαχθέντα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, ἐν οἷς καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 51613/20 Νβρίου 1920 πράξις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, Προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης ἐν μέρει τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 (Κεφ. Α', ἐδάφ. 37) πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συβουλίου καθορισθῆ ἐπακριβῶς ὁ μέχρι 1^{ης} Ἰουνίου 1919 χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τῆς ἀνωτέρω ὑποδιδασκαλίσεως εἰς ἔτη δεκατέσσαρα (14), μήνας 5 καὶ ἡμέρας 21, τοῦ μισθοῦ αὐτῆς παραμένοντος τοῦ αὐτοῦ, ἦτοι εἰς δρχ. 190, ὡς εἶχε κανονισθῆ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως.

Τὸ Ἐπ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 (Κεφ. Α', ἐδάφ. 37) π.ἔ. πράξεως αὐτοῦ καθορισθῆ ἑπακριβῶς ὁ μέχρι 1^{ης} Ἰουνίου 1919 χρόνος τῆς συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας τῆς πρωτοβαθμίου ὑποδιδ/λίσεως Ἄνω Σουδενῶν Ὀλγας Μίσιου εἰς ἔτη δεκατέσσαρα (14), μήνας πέντε (5) καὶ ἡμέρας εἴκοσι μίαν (21).__

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πρᾶξις 43^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπ. περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 31^{ης} Δεκεμβρίου 1921, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Παρασκευῆν καὶ ὥραν 11 π.μ. Τὸ Ἐπ. Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπ. περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/λου Μπάγιας κ. Χρ. Βασιλειάδου, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσοῦκα κ' τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθη- **(108)** σομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ κ' ἀποφασίσῃ περὶ τούτων._

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Εἰσηγεῖται τὰ ἑξῆς

Ἐν Ἀρτσιόστη λειτουργεῖ διτᾶξιον Δημοτ. Σχολεῖον μεικτόν· ἐπειδὴ δὲ ὁ διευθυντὴς τοῦ Σχολείου τούτου Δημοδ/λος Ἴω. Χατζηγιάννης κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος Μαΐου ἐστρατεύθη, διωρίσθη ὡς προσωρινὸς ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ ὁ ὑποδ/λος Κωνστ. Μανέκας. Ἦδη δὲ ὅτε ὁ Διευθυντὴς τοῦ Σχολείου τούτου ἀπολυθεὶς τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέσιν του κατ' ἀνάγκην ἔδει ν' ἀπολυθῆ τῆς ὑπηρεσίας ὁ ἀναπληρώσας αὐτὸν Κωνστ. Ἰερ. Μανέκας ὑποδ/λος. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἕτερος τῶν διδασκάλων τοῦ Σχολείου τούτου Δημοδ/λος Δημ. Σιουρᾶ παθὼν ἐν ὑπηρεσίᾳ ἐζήτησεν, ὅπως ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἰουλίου ἐ.ἔ., ἀφ' ἧς δηλ. ἡμέρας ἀπέσχε τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, ὅπως συμφώνως τῷ Ν. 2145 χορηγηθῆ αὐτῷ μηνιαία 100 δραχμὰς σύνταξις κ' τούτου ἔνεκα ἡ θέσις αὐτοῦ διατελεῖ προσωρινῶς κενή, προτείνει, ὅπως ὁ ἄχρι τοῦδε προσωρινὸς ἀναπληρωτὴς τοῦ ἀποστρατευθέντος Δημοδ/λου Ἴω. Χατζηγιάννη, Κωνστ. Μανέκας ὑποδ/λος, μετατιθέμενος ἐν τῷ αὐτῷ Σχολείῳ τοποθετηθῆ ὡς προσωρινὸς ἀναπληρωτὴς τοῦ πάσχοντος β^{ου} διδ/λου τοῦ Σχολείου τούτου Δημητρ. Σιουρᾶ.

Τό Ἐπ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως ὁ Κωνστ. Ἱερεὺς Μανέκας ὑποδ/λος τέως προσωρινός ἀναπληρωτῆς τοῦ ἀπολυθέντος ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ Διευθ. τοῦ Δημ. Σχολ. Ἀρτισίστης Ἰωάν. Χατζηγιάννη μετατιθέμενος ἐν τῷ αὐτῷ Σχολεῖῳ τοποθετηθῆ ὡς προσωρινός ἀναπληρωτῆς τοῦ πάσχοντος δευτέρου Διδασκάλου τοῦ Σχολείου τούτου Δημ. Σιουρᾶ μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν θα χορηγηθῆ αὐτῷ μηνιαία σύνταξις, ἣν ἠτήσατο ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἰουλίου 1921.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πρᾶξις 44^η

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπ. περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 31^{ην} Ἰανουαρίου 1922, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν καί ὥραν 6^{ην} μ.μ. Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπ. περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/δ/λου Μπάγιας κ. Φιλίπ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσούκα κ' τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ κ' ἀποφασίσῃ περὶ τούτων. _

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Ἐποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ διαρκοῦντος τοῦ λήξαντος μηνὸς Ἰανου- **(109)** αρίου ἐ.ἔ. περιοδεύσας ἐπεθεώρησε 4 σχολεῖα ἧτοι

Τῇ 18^η Ἰανουαρίου ἐπεθεώρησε τὸ Δημοτ. Σχολ. ἀρρένων Δοβρᾶς

Τῇ 19^η Ἰανουαρίου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν.

Τῇ 28^η Ἰανουαρίου ἐπεθεώρησε τὸ Δημοτ. Σχολεῖον Καπεσόβου

Τῇ 29^η Ἰανουαρίου ἐπεθεωρήσας τὸ Δημοτ. Σχολ. Κουκουλίου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν.

Τῇ 31^η Ἰανουαρίου ἐπεθεωρήσας τὸ Δημοτ. Σχολεῖον Ἄνω Βίτσης ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν αὐθημερόν.

Οὐδεμιᾶς ἄλλης ὑποθέσεως εἰσαχθείσης ἐλύθη ἡ συνεδρίασις.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ μέλη
(υπογραφές)

Πράξις 45^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπ. περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τήν 19^α Φεβρουαρίου 1922, ἡμέραν Σάββατον καί ὥραν 11^α π.μ. Τό Ἐποπτ. Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπ. περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/δ/λου Μπάγιας κ. Φιλίπ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσούκα κ' τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπό τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ κ' ἀποφασίσῃ περὶ τούτων. _

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰς ὑπ' ἀριθ. 18898, ἔτους 1920 καὶ 3324 ἐ.ἔ. διαταγὰς τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ὑπουργείου περὶ ἀπονομῆς ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἰς τοὺς λειτουργοὺς τῆς ἐκπαιδεύσεως, τὰς ἐκθέσεις ἐπιθεωρήσεως τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς περιφέρειας καὶ τὴν γενικὴν ἀντίληψιν ἣν σχημάτισεν περὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ὑπηρετούντων διδ/λων εἰσηγεῖται τὰ ἑξῆς.

Α^α) Ὁ Νικόλ. Δεβελέγκας ἐκ τῆς κουτσοβλαχοφώνου Λαϊστῆς Ζαγορίου β^ας ὑποδ/λος γεννηθεὶς κατὰ τὸ ἔτος 1884 ἐκ γονέων ἀπόρων λιάν ἐνωρὶς ἔμεινεν ὀρφανὸς πατρός· διακούσας τὰ πρῶτα μαθήματα ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ του πατρίδι ἀπελύθη τῆς Γ^ας τάξεως τοῦ Ἑλλ. Σχολείου με βαθμὸν κάλλιστα 9,5 καὶ με διαγωγήν "ἐπαινετέαν" 10. Ἡ ἐκπ. ἀφομοίωσις τοῦ 1914 εὐροῦσα αὐτόν ὡς δ/λον τοῦ διταξ. Δημ. Σχολ. ἀρρ. Λαϊστῆς διεβάθμισεν ὡς ὑποδιδ/λον. Εἶναι ἔγγαμος νυμφευθεὶς συγχωριανὴν του πρό τριετίας. Οὗτος ἀπὸ 16ετίας, ἀφ' ἧς δηλ. (διωρίσθη) εἰσῆλθεν εἰς τὸ διδασκαλικὸν στάδιον, ὑπηρετεῖ συνεχῶς ἐν Λαϊστῇ, ἔκτοτε δὲ ἀπέσπασε τὴν ἐκτίμησιν τῆς κοινωνίας, ἥτις βαθμηδὸν ἀνήχθη μέχρι λατρείας διὰ τὴν χρηστότητα τοῦ χαρακτηῆρος, τὴν ἐξαιρετικὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν πρὸς τὸ καθῆκον ἀφοσίωσιν.-

Εἶναι ὀργανισμὸς λεπτὸς καὶ κρᾶσις μᾶλλον νευρασθενική, ἀποτέλεσμα τῆς ἀνεπαρκοῦς διαίτης καὶ τῶν μόχθων, εἰς οὓς καὶ τώρα ἀκόμη ὑποβάλλεται, οὐ μόνον χάριν τῆς ἀποστολῆς του, ἧς τελείαν ἐπίγνωσιν ἔχει, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, λόγῳ τῆς πενιχρότητας τοῦ μισθοῦ του. Εἶναι φύσις παιδαγωγική καὶ πνεῦμα ἤρεμον μὲν ἀλλ' ἐνθουσιῶδες. Διδάσκων τοὺς μαθητὰς τῶν κατωτέρων τάξεων – κατὰ τὸ παρὸν δὲ σχολ.

ἔτος ἀπασῶν τῶν τὰ ὡς παραιτηθέντος τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Σχολείου - ἐμπνέει εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Ἑλλ. γλῶσσαν κ' οὕτω θέτει βάσεις διὰ τὴν βαθμιαίαν σίγησιν του κουτσοβλαχικοῦ ἰδιώματος, ὅπερ ἐκ μητρὸς μανθάνουσι. Μεταχειρίζεται **(110)** πολλοὺς ἰδίους τρόπους εἰς τὴν διδ/λίαν καὶ διδάσκει ἀποτελεσματικῶς πάντα τὰ μαθήματα, ἴδια δὲ τὴν ἀπαγγελίαν κ' ὠδικὴν ἐν ταῖς ἀνωτέραις τάξεσι. — Διακρίνεται πάντων τῶν ἐν τῇ περιφερίᾳ διδασκάλων, καθ' ὅτι εἰ καὶ ὡς μόνον τυπικὸν ὑπηρεσιακὸν προσὸν κέκτηται τὸ ἀπολυτήριον Ἑλλ. Σχολείου, ἐν τούτοις ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ πλεονεκτήματα πνευματικῆς μορφώσεως οὐ τὰ τυχόντα· ἐκ τῆς μικρᾶς του βιβλιοθήκης δὲν ἀπουσιάζουσιν ἔργα Ἑλλήνων συγγραφέων, ἀρχαίων κ' νεωτέρων, ποιητῶν, φιλοσόφων, μαθηματικῶν, παιδαγωγικῶν κ.λ.π., ἅτινα οὐ μόνον ἐμελέτησεν, ἀλλὰ κ' τὰς ἐν αὐτοῖς περιεχομένας γνώσεις προσπαθεῖ φροντίζει, ὅπως καταστήσῃ κτῆμα του. Παρακολουθεῖ τὴν ἐκπ. πρόοδον διὰ τῶν ἐκάστοτε ἐκδιδομένων παιδαγωγικῶν περιοδικῶν κ' βιβλίων· μελετῶν δὲ κ' ἐφαρμόζων ἐν τῇ διδ/λίᾳ φροντίζει πάντοτε περὶ τῆς περαιτέρω βελτιώσεώς του. Εἶναι ἐπ' ἴσης αὐτοδίδακτος τῆς εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς, ἥς τὴν παρασημαντικὴν καὶ εἰς ἄλλους ἐνοργάνως διδάσκει. Ἡ ἐπιμέλεια καὶ ἡ φιλοπονία του εἶναι ἀπεριόριστος· κατὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς ἐργάζεται ἐν τῷ σχολ. κήπῳ μετὰ τῶν μαθητῶν, ἢ ἀσχολεῖται κατ' οἶκον μελετῶν καὶ γράφων σχετικὰ πρὸς τὸ διδ/λικὸν του ἔργον ἢ ἀσκεῖται εἰς τὸ τετράχορδον ἐπὶ νέων μουσικῶν τεμαχίων. Εἰς τὰς μετ' ἄλλων μορφωμένων καὶ τῶν συναδέλφων συζητήσεις τὴν πρωτεύουσαν θέσιν κατέχουσι τὰ ἐπιστημονικὰ ζητήματα. Ἡ μαστίζουσα αὐτὸν οικονομικὴ δυσπραγία κατ' οὐδὲν ἐκώλυσεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἀνωτέρω, οὐδὲ ἴσχυσεν εἰς τὸ νὰ διασαλεύσῃ τὴν ἠθικότητα τοῦ χαρακτῆρος του. Εἶναι ἀξιοπρεπῆς τὴν παράστασιν καὶ εἰς πᾶσαν συναλλαγὴν ἀνιδιοτελής· ἡ συμμετοχὴ του εἰς τὰς διαφ. ἐπιτροπὰς ἀποτελεῖ ἐχέγγυον ἀόκνου, τιμίας καὶ εὐσυνειδήτου ἐργασίας. Εἶναι φιλόθρησκος καὶ φιλακόλουθος· οὕτω δὲ παρέχει ἑαυτὸν ὡς ὑπόδειγμα εἰς τε τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς λοιποὺς κατοίκους τῆς κοινότητος. Ἡσκημένος ὢν εἰς τὴν μουσικὴν καὶ με καλὴν σχετικῶς φωνὴν πεπραιοκισμένος ἔχει καταρτίσῃ χορὸν ἐκ μαθητῶν, μεθ' ὧν ἀμισθεὶ συμπάλλει κατὰ τὰς Κυριακάς καὶ τὰς μεγάλας ἑορτάς. Τὸ ἰσχυρότατον ὅμως συναισθημὰ του εἶναι τὸ πατριωτικόν· οὐδεμίαν παραλείπει εὐκαιρίαν εἴτε ὑπὸ τύπον διδ/λίας, εἴτε ὑπὸ τύπον διδαχῆς ν' ἀναπτύξῃ μετ' ἐνθουσιασμόν ἐνδόξους σελίδας τῆς ἐθνικῆς μας ἱστορίας· συντελεῖ εἰς τὸν μεγαλοπρεπέστερον ἑορτασμόν τῆς ἐθνικῆς ἑορτῆς κ' τῶν ἄλλων σχολικῶν τοιοῦτων, εἰς ἃς προσδίδει πάντοτε χαρακτῆρα ἐθνικόν. Εἰς πᾶσαν συνομιλίαν ἐκχειλίζει ἐκ τῆς ψυχῆς του ἢ πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἀγάπη καὶ ἡ

ἀκλόνητος πίστις του εἰς τὸ μέλλον αὐτῆς. Ὅλως ἀθορύβως κατεπολέμησε τοὺς ἐξωνημένους πράκτορας τῆς ρουμαν. προπαγάνδας, ὧν αἱ καταχθόνιαι ἐνέργειαι ἐματαιώθησαν χάρις καὶ εἰς τὰ ἀγνά πατριωτικά αἰσθήματα τῶν κατοίκων Λαΐστης. Ἔλαβε μέρος ὡς ἀπλοῦς στρατιώτης εἰς τὰς ἐκστρατείας 1917-1918,- ἔχων ἔμφυτον τὴν πρὸς τὰ δάση ἀγάπην κατῴρθωσε να ἐμπνεύσῃ ταύτην οὐ μόνον εἰς τοὺς μαθητὰς του, μεθ' ὧν καλλιιεργεῖ σχολ. κῆπον, ἀλλὰ καὶ εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν κατοίκων, οἵτινες ζητήσαντες ἐπέτυχον ἤδη τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς βοσκῆς κ' ξυλεύσεως ἀπὸ ὑπερκειμένου ὑψώματος, ὁπόθεν ἔχει τὴν ἀρχὴν ὁ ἀπειλῶν τὴν Λαίσταν χεῖμαρρος. Τὴν διὰ καρυῶν καὶ πευκῶν ἀναδάσωσιν τῆς ἐκτάσεως ταύτης καὶ τῶν ὄχθῶν τοῦ ἐν λόγῳ χεῖμαρρου ἀναλαβόντα τὰ σχολεῖα ἐποίησαντο ἔναρξιν ἀπὸ τοῦ π.ἔτους. Δις παραστάς εἰς τὴν ἐπίτῃ λήξει τῶν μαθημάτων σχολ. ἐορτὴν κ' ἐπιθεωρήσας τὸ σχολεῖον (τοῦτο) Λαΐστης ἀρίστας ἀπεκόμισα ἐντυπώσεις. Τὸ Σχολεῖον τοῦτο εἶναι ἐργαστήριον ἐθνικῶν καρδιῶν με κινητήριον δύναμιν τὴν ψυχὴν τῶν διδ/λων του καὶ ἰδίᾳ τοῦ Νικ. Δεβελέγκα, ὅστις οὐ μόνον ὡς χριστιανός, ὡς Ἕλλην πολίτης καὶ ὡς διδ/λος εἶναι ὑπόδειγμα, ἀλλὰ καὶ τῆς ἰσχυρᾶς θελήσεως κ' ἀκάμπτου ἐπιμονῆς εἶναι τὸ πρότυπον. Εἶναι αὐτοδημιουργημα. Ἔχομεν δὲ τὴν γνώμην, ὅτι κατ' οὐδὲν θὰ ἐμειοῦτο ἡ ἀξία κ' ὑπόληψις τῶν δημοδιδασκάλων, ἐὰν παρ' αὐτοῖς ἐχορηγεῖτο τιμητικὴ θέσις εἰς τὸν ὑποδ/λον Νικ. Δεβελέγκαν. Ἄτυχῶς ὁμως ὁ ἐσχάτος ψηφισθεὶς νόμος 2145 ἀποκλείσας πάσης προαγωγῆς τοὺς τοιοῦτου βαθμοῦ διδ/λους **(111)** ἐνέσπειρεν εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν τὴν ἀπογοήτευσιν. Τὸν ὑποδιδάσκαλον τοῦτον προτεινομεν ὡς ἄξιον ἠθικῆς ἀμοιβῆς.”- καὶ

Ἔχοντες Ὁ Κωνστ. Γκράτζιος Διευθυντῆς τοῦ διταξ. Δημοτ. Σχολείου τῆς ἰδιαιτέρας πατρίδος του Τσερβαρίου, Γ^{ος} Δημοδιδ/λος, ἀριστοῦχος τοῦ μονοταξ. Διδασκαλείου Ἰωαννίνων ἔτους 1914, εἶναι ὑγιής, ἔγγαμος, ἡλικίας ἐτῶν 32 καὶ ἄγει τὸ 11^{ον} ἔτος τῆς ὑπηρεσίας του, ἦν - πλὴν τῶν πρώτων μηνῶν - διήνυσεν ἐν τῷ Σχολείῳ Τσερβαρίου. Ἐνεργήσας ἐπιθεώρησιν τοῦ Σχολείου του λαμπρὰς ἀπεκόμισα ἐντυπώσεις, εἰ καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιθεωρήσεως διετέλει ὑπὸ τὸ κράτος δυσμενῶν συνθηκῶν, λόγῳ τοῦ πρό μικροῦ θανάτου τῶν δύο τέκνων του· ἐντὸς ὀλίγου χρόνου διὰ τῶν ἐνεργειῶν του ἐπέτυχεν τὴν ἐπισκευὴν τοῦ διδακτηρίου, τὴν προμήθειαν ἀπαραιτήτων σχολ. ἐπίπλων καὶ διδακτικῶν ὀργάνων πρὸς δὲ τοὺτους καὶ τὴν ἀγορὰν βιβλίων, ἅτινα ἐχρησίμευσαν ὡς βάσις τῆς ἤδη καταρτιζομένης σχολικῆς βιβλιοθήκης· δι' ὀμιλιῶν του ἐν σχολικαῖς ἐορταῖς περὶ τῆς καλλιιεργείας τοῦ ἐδάφους, τῆς χρησιμότητος τῶν δασῶν καὶ τῆς μορφωτικῆς σημασίας τῶν σχολικῶν κήπων οὐ μόνον ἰκανόν χρηματ. ποσόν εἰσέπραξε διὰ τὴν καλλιιεργειαν τοῦ σχολ.

κήπου Τσερβαρίου, ὅστις διακρίνεται πάντων τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ Ζαγορίου τοιούτων, ἀλλὰ καί ἐπὶ τοῦ γεωργικοῦ πληθυσμοῦ τῶν συγχωριανῶν του ἐπωφελῶς ἐπέδρασε. Παρακολουθῶν τὴν ἐκπ. πρόοδον διὰ τῶν ἐκάστοτε ἐκδιδομένων παιδαγωγικῶν συγγραμμάτων παρέχει εαυτόν ὡς ὑπόδειγμα ἐπιμελοῦς, φιλοπροόδου καί εἰς ἄκρον φιλοπόνου διδασκάλου. Κέκτηται οὐχὶ εὐκατοφρόνητον παιδαγωγικὴν μόρφωσιν, ἰκανότητα δὲ περὶ τὸ διοικεῖν κ' διδάσκειν ἀξιομίμητον. Εἶναι ἀφοσιωμένος εἰς τὸ ἔργον πᾶσα δὲ προσπάθειά του τείνει εἰς τὸ ν' ἀναδείξῃ τὸ Σχολεῖον του πρότυπον. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς διδασκαλίας του ἐν ἅπασιν τοῖς μαθήμασι κ' ἰδίᾳ ἐν τῇ γυμναστικῇ κ' τῇ ὠδικῇ, ἦν τῇ βαθείᾳ τετραχόρδου διδάσκει, ὑπῆρξαν ἄριστα, ἡ δὲ ἀκρίβεια περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ τάξις καί ἡ ζωὴ εἶναι προσόντα κοσμοῦντα τὸ σχολεῖον γενικῶς κ' ἰδίᾳ τοὺς μαθητάς του· ἀτυχῶς ὅμως δι' αὐτούς, ἀπὸ ἔτος ὡς ἔγγιστα, ἐκλήθη καί αὖθις ἐν τῷ στρατῷ, ἵνα προσφέρῃ τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας του, δι' αἷς οὐχὶ πρό πολλοῦ ἐν τῷ πεδίῳ ὡς ἔφεδρος ὑπολοχαγὸς πεζικοῦ ἀπέσπασεν ἔπαινον τῶν προῖσταμένων αὐτοῦ ἀρχῶν. Ἡ συναισθησις τοῦ πατριωτικοῦ καθήκοντος, ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ χαρακτήρος καί τὸ σεμνὸν τοῦ ἤθους ὑψοῦνται ὡς ἀξιοζήλευτα παραδείγματα οὐ μόνον πρό τῶν μαθητῶν κ' συναδέλφων αὐτοῦ, ἀλλὰ καί πρό τῶν κατοίκων τῶν ΒΔυτικῶν χωρίων τοῦ Ζαγορίου, παρά τοῖς ὁποίοις ἀπεριόριστον ἀπολαύει ἐκτιμήσεως.

Τὸν Δημοδιδ/λον τοῦτον προτείνομεν ὡς ἄξιον ἠθικῆς ἀμοιβῆς. _

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει ταύτας κ' παρακαλεῖ τὸ Σ^{όν} Ὑπουργεῖον, ὅπως ἀμείψῃ τοὺς δύο τούτους διδασκάλους ὡς κατὰ πάντα ἀξίους.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος

(υπογραφή)

Τὰ μέλη

(υπογραφές)

(112)

Πρᾶξις 46^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπ. περιφερείας Ζαγορίου σήμερον τὴν 4^{ην} Μαρτίου 1922, ἡμέραν Παρασκευὴν καί ὥραν 6^{ην} μ.μ. Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπ. περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/δ/λου Μπάγιας κ. Φιλίππου Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσοῦκα κ'

τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Ν. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκευθῆ κ' ἀποφασίσῃ περὶ τούτων._

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Α'.

Ὑποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιόδου του, καθ' ὃ διαρκοῦντος τοῦ λήξαντος μηνὸς Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. περιοδεύσας ἕξ ἡμέρας ἐπεθεώρησε τέσσαρα Σχολεῖα ἦτοι:

Τῇ 7^ῃ Φεβρουαρίου ἐπεθεώρησε τὸ Δημοτ. Σχολεῖον θηλέων Δοβρᾶς·

Τῇ 8^ῃ Φεβρουαρίου ἐπεθεώρησε τὸ Δημοτ. Σχολεῖον Κάτω Σουδενῶν·

Τῇ 9^ῃ Φεβρουαρίου μετέβη εἰς Βετσικόν·

Τῇ 10^ῃ Φεβρουαρίου ἐπεθεώρησε τὸ Δημοτ. Σχολεῖον Βετσικοῦ·

Τῇ 11^ῃ Φεβρουαρίου ἐπεθεώρησε τὸ Δημοτ. Σχολεῖον Μεσοβουνίου κ'

Τῇ 12^ῃ Φεβρουαρίου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν.-

Β'.

Προτείνει τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῶν καθηκόντων τῶν Σχολικῶν ἐπιτρόπων Βετσικοῦ Γρηγορ. Οἰκονόμου, προέδρου, Ἀριστοτέλους Γερολάζου ταμίου κ' Χρυσσοτόμου Νικολαΐδου ὡς μὴ κατοικούντων ἐν Βετσικῷ καὶ τὴν ἀντικατάστασιν αὐτῶν διὰ τοῦ διορισμοῦ τοῦ Πολυχρόνη Ἐξάρχου, ὡς προέδρου, Θεοδ. Ἀναστασίου ἢ Μοῦργκα, ὡς Ταμίου κ' Ἰωάν. Ντινούλη, ὡς μέλους, ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου 452 ἀπαιτούμενα προσόντα.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τῶν Πολυχρόνη Ἐξάρχου, ὡς προέδρου, Θεοδ. Ἀναστασίου ἢ Μοῦργκα, ὡς Ταμίου κ' Ἰωάν. Ντινούλη, ὡς μέλους τῆς Σχολικῆς ἐπιτροπῆς Βετσικοῦ, ἅτε ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ Ν. 452 ἀπαιτούμενα προσόντα, καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῶν καθηκόντων τῶν τέως τοιούτων Γρηγορίου Οἰκονόμου, προέδρου, Ἀριστοτέλους Γερολάζου ταμίου κ' Χρυσσοτόμου Νικολαΐδου, ὡς μὴ κατοικούντων ἐν Βετσικῷ.

Γ'.

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Διονυσ. Ἀδαμοπούλου, ὅστις διορισθεὶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 53487/22-11-1921 διαταγῆς τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ὑπουργείου ὡς δημοδ/λος ἐν τῷ Δημοτ. Σχολεῖῳ Μαυροβουνίου δὲν προσῆλθε ν' ἀναλάβῃ καθήκοντα, εἰ καὶ παρῆλθε χρον. διάστημα πλέον τῶν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διορισμοῦ του.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Διονυσ. Ἀδαμοπούλου, διότι οὗτος διορισθεὶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 53487/22-11-1921 διαταγῆς τοῦ ἐπί τῆς Παιδείας Σ^{ου} Ἐπουργείου ὡς δημοδ/λος ἐν τῷ Δημοτ. Σχολείῳ Μαυροβουνίου δὲν προσῆλθε ν' ἀναλάβῃ καθήκοντα, εἰ καὶ παρῆλθε χρον. διάστημα πλέον τῶν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διορισμοῦ του. –κ'

(113) Δ'.

Προτείνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Πέτρου Φραγκούλη ὑποδιδ/λου, ὅστις διατελῶν προσωρινῶς ἀπεσπασμένος εἰς τὸ Δημοτ. Σχολεῖον Καμινιάς καὶ μετατεθεὶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 44136/30 8βρ. 921 διαταγῆς τοῦ ἐπί τῆς Παιδείας Σ^{ου} Ἐπουργείου ἐκ τοῦ κοινοῦ Δημοτ. Σχολείου Καβαλλαρίου, ἐν ᾧ μονίμως ἦτο τοποθετημένος, εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Μαυροβουνίου ἠρνήθη νὰ μεταβῇ εἰς τήν νέαν θέσιν του ἀποσχῶν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 18^{ης} 8βρίου 1921.

Τό Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Π. Φραγκούλη ὑποδιδ/λου, ὅστις μετατεθεὶς ἐκ τοῦ κοινοῦ Δημοτ. Σχολείου Καβαλλαρίου εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Μαυροβουνίου ἠρνήθη νὰ μεταβῇ εἰς τήν νέαν θέσιν του κ' ἀπέσχε τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 18^{ης} 8βρίου 1921.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πρᾶξις 47^η

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπ. περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τήν 30^{ην} Μαρτίου 1922, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τετάρτην καὶ ὥραν 11^{ην} π.μ. Τό Ἐποπτ. Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπ. περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἐλλ/δ/λου Μπάγιας κ. Φιλ. Δούκα, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσούκα κ' τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολ. Ζαγορίου κ. Νικολ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῇ κ' ἀποφασίσῃ περὶ τούτων. _

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Α'.

υποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιόδου του, καθ' ὃ διαρκοῦντος τοῦ λήξαντος μηνὸς Μαρτίου ἐ.ἔ. περιοδεύσας ἑπτὰ ἡμέρας ἐπεθεώρησεν ἕξ Δημοτ. Σχολεῖα ἦτοι:

Τῆ 21^α Μαρτίου ἐπεθεωρήσας τὸ κοινὸν Δημοτ. Σχολεῖον Κάτω Βίτσης μετέβη εἰς Ἄνω Σουδενά·

Τῆ 22^α Μαρτίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξ. Δημ. Σχολ. ἀρρένων Ἄνω Σουδενῶν·

Τῆ 23^α Μαρτίου ἐπεθεωρήσας τὸ μονοτάξ. Δημοτ. Σχολ. θηλέων Ἄνω Σουδενῶν μετέβη εἰς Μονοδένδριον·

Τῆ 24^α Μαρτίου ἐπεθεωρήσας τὸ μονοτάξ. μεικτὸν Δημοτ. Σχολ. Μονοδενδρίου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν·

Τῆ 28^α Μαρτίου μετέβη εἰς Νεγάδες·

Τῆ 29^α Μαρτίου ἐπεθεωρήσας τὸ Δημοτ. Σχολ. ἀρρ. Νεγάδων μετέβη εἰς Φραγκάδες· καί

Τῆ 30^α Μαρτίου ἐπεθεωρήσας τὸ Δημοτ. Σχολ. ἀρρ. Φραγκάδων ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν.-

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

(114)

Πράξις 48^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπ. περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 30^α Ἀπριλίου 1922, ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 6^α π.μ. Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπ. περιφέρειας συγκαίμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/δ/λου Μπάγιας κ. Φ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπ. Τσούκα κ' τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῆ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ κ' ἀποφασίσῃ περὶ τούτων._

Οὐδεμιᾶς ὁμως ὑποθέσεως ὑπαρχούσης ἐλύθη ἡ συνεδρίασις.-

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πράξις 49^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπαιδ. περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 25^{αυ} Μαΐου 1922, ἡμέραν Τετάρτην καί ὥραν 7 π.μ. Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδ. περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/σκάλου Μπάγιας κ. Φιλ. Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπ. Τσούκα κ' τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ κ' ἀποφασίσῃ περὶ τούτων. _

Οὐδεμιᾶς ὅμως ὑποθέσεως εἰσαχθείσης, ἅτε ἐπείγομένου τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς Βωβοῦσαν δι' εἰδικὴν κ' ἐπείγουσαν ὑπηρεσίαν, ἐλύθη ἡ συνεδρίασις.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πράξις 50^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπαιδ. περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 4^{αυ} Ἰουνίου 1922, ἡμέραν Σάββατον καί ὥραν 12 π.μ. Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδ. περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/σκάλου Μπάγιας κ. Φιλ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπ. Τσούκα κ' τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ κ' ἀποφασίσῃ περὶ τούτων. _

<Προτάσεις κ' ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου>

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

(115)

Α!

Ἐποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του ἀπὸ τῆς 25^{αυ} τοῦ λήξαντος μηνός Μαΐου ἐ.ἔ. μέχρι καὶ τῆς 3^{αυ} ἀρξαμένου μηνός Ἰουνίου ἐ.ἔ καθ' ὃ

περιοδεύσας επί 10 ημέρας έπεθεώρησεν ένδεκα (11) Σχολεία καί έπεραίωσε διοικητικήν προανάκρισιν· ήτοι:

Τή 25^η Μαΐου έπεθεώρησε τό μονοτάξ. Δημοτ. Σχολ. άρρέν. Σκαμνελίου.

Τή 26^η Μαΐου έπεθεώρησε τό διτάξιον Δημοτ. Σχολ. άρρέν. Λαϊστής κ' τό μονοτάξ. Νηπ/γεΐον Λαϊστής.

Τή 27^η Μαΐου έπεθεώρησε τό μονοτάξ. Δημοτ. Σχολ. άρρέν. Βωβούσης.

Τή 28^η Μαΐου έπεθεώρησε τό μονοτάξ. Δημοτ. Σχολ. θηλ. Βωβούσης καί τό διτάξιον Νηπ/γεΐον Βωβούσης·

Τή 29^η Μαΐου διενήργησεν άνακρίσεις επί καταγγελίας κατά τοϋ Δημοδ/σκάλου Κωνστ. Τζιντζοπούλου·

Τή 30^η Μαΐου έπεθεώρησε τό κοινόν Δημοτ. Σχολείον Παλαιοχωρίου.

Τή 31^η Μαΐου έπεθεώρησε τό μονοτάξιον Νηπ/γεΐον Λεσινίτσης.

Τή 1^η Ιουνίου έπεθεώρησε τό μεικτόν Δημοτ. Σχολείον Δοβρινόβου καί τό μονοτάξ. Νηπ/γεΐον Δοβρινόβου·

Τή 2^η Ιουνίου έπεθεώρησε τό διτάξιον μεικτόν Δημοτ. Σχολείον Τσεπελόβου, καί

Τή 3^η Ιουνίου έπανήλθεν εις τήν έδραν του. _

Β!

λαβών υπ' όψει α!) τό Β. Διάταγμα τής 3 Αύγούστου 1912 (άρθρ. 14) "περί έγγραφών καί έξετάσεων τών μαθητών τών Δημοτ. Σχολείων" κ' β!) τό Β. Διάταγμα τής 25 Απριλίου έ.έ. καί γ!) τήν υπ' άριθμ. 17728/25-5-922 έπεξηγηματικήν τηλ/κήν έγκύκλιον διαταγήν τοϋ επί τής Παιδείας Σουΐ Υπουργείου "περί όρισμοϋ τοϋ χρόνου τών έξετάσεων έν τοίς Σχολείοις τής Στοιχ. Έκπαιδεύσεως" Προτείνει, όπως έν τῷ μονοταξίῳ μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Λεσινίτσης, τῷ Νηπιαγωγείῳ Λεσινίτσης καί τῷ Νηπιαγωγείῳ Δοβρινόβου τά μέν μαθήματα παραταθῶσι μέχρι τής 12^{ης} Αύγούστου έ.έ., ή δέ Σχολική έορτή τών έξετάσεων τελεσθῆ τήν 14^η Αύγούστου έ.έ., ήμέραν Κυριακήν, καθότι τό μέν Δημοτ. Σχολείον Λεσινίτσης διά τήν στράτευσιν τοϋ διδασκάλου αϋτοϋ ήργησε κατά τό λήγον Σχολ. έτος, τά δέ Νηπιαγωγεία Λεσινίτσης κ' Δοβρινόβου οϋ μόνον δι' έλλειψιν διδακτικοϋ προσωπικοϋ ήργησαν από τής 1^{ης} Σεπ/βρίου μέχρι 15 Ν/βρίου 1921, αλλά καί άνωμάλως διά τόν ένσκήψαντα δριμύν χειμῶνα έλειτούργησαν από τής ήμέρας ταύτης· λόγω δέ τοϋ όρεινοϋ τοϋ έδάφους καί τών έν γένει εύνοϊκῶν κλιματολογικῶν συνθηκῶν ή κατά τό θέρος παράτασις τών μαθημάτων κατ' οϋδέν θέλει συντελέση επί βλάβη τής υγείας τών μαθητών.

Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τής προτάσεως ταύτης άποφαίνεται όμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως – συμφώνως πρὸς τὴν ἀνωτέρω πρότασιν ___ τὰ μαθήματα τοῦ μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Λεσινίτσης καὶ τῶν Νηπιαγωγείων Λεσινίτσης καὶ Δοβρινόβου παραταθῶσι μέχρι τῆς 12^{ης} Αὐγούστου ἐ.ξ., ἡ δὲ Σχολικὴ ἐορτὴ τελεσθῆ τὴν 14^{ης} τοῦ αὐτοῦ μηνὸς Αὐγούστου. ___ καὶ

Γ!

Προτείνει τὸν διορισμὸν τοῦ Θωμᾶ Γκομαλέτσα ὡς ταμίου τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἐν Ἁγίῳ Μηνᾷ κοινοῦ Δημοτ. Σχολείου εἰς αντικατάστασιν τοῦ ἀποδημήσαντος τοιοῦτου Ἀλκιβιάδου Βακόλα. ___

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

(116) Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Θωμᾶ Γκομαλέτσα ὡς ταμίου τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἐν Ἁγίῳ Μηνᾷ κοινοῦ Δημοτ. Σχολείου εἰς αντικατάστασιν τοῦ ἀποδημήσαντος τοιοῦτου Ἀλκιβιάδου Βακόλα. ___

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πρᾶξις 51^η

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Ζαγορίου σήμερον τὴν 27^{ην} Μαΐου 1922 ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 10 π.μ. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδ. περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδ/λου Μπάγιας κ. Φιλ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσούκα κ' τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημ. Σχολ. Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ κ' ἀποφασίσῃ περὶ τούτων. _

Μέρος Α^{ον}

ὑποκείμενον εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητὴς

Α!

λαβὼν ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 20 Ἰουνίου ἐ.ξ. αἴτησιν τοῦ Δημοδιδ/σκάλου Μανασῆς Βασιλείου Ζωρδούμη καὶ τὴν ταυτόχρονον αἴτησιν τοῦ προσωρινοῦ ὑποδ/σκάλου Ἄνω – Βίτσης Βασιλείου Σαχίνη, δι' ὧν οὔτοι αἰτοῦνται τὴν

άμοιβαίαν μετάθεσιν διά λόγους οίκογενειακούς, προτείνει τήν άμοιβαίαν μετάθεσιν αύτών, καθότι ούδεμίαν βλάβην θέλει έπιφέρη είς τήν έκπαίδευσιν. Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τής προτάσεως ταύτης άποφαιίνεται όμοφώνως:

Έγκρίνει τήν άμοιβαίαν μετάθεσιν τοϋ Βασιλείου Ζωρδούμη Δημοδ/σκάλου έκ Μανασής είς τό μονοτάξιον Δημοτικόν Σχολείον Άνω – Βίτσης και Βασιλείου Σαχίνη προσωρινοϋ ύποδ/σκάλου έκ τοϋ μονοταξίου Δημοτ. Σχολ. Άνω – Βίτσης είς τό ίσοβάθμον τοιοϋτο Μανασής κατ' αίτησιν των δι' λόγους οίκογενειακούς, τοϋθ' όπερ δέν θέλει άποβή επί βλάβη τής έκπαιδεύσεως.

Β!

Προτείνει τήν μετάθεσιν τοϋ Δημοδ/σκάλου Στεφάνου Λαζαρίδου έκ τοϋ Διταξίου μεικτοϋ Δημ. Σχολείου τών Καλλινείων Έκπαιδευτηρίων Παπίγκου είς τήν κενήν θέσιν τοϋ διταξίου μεικτοϋ Δημ. Σχολείου Άνω - Ραβενίων, καθόσον οϋτος ώς συγγενής τοϋ Παν. Πρωτοσυγγέλου, μέλους τής Έφορείας τών ρηθέντων Καλλινείων Έκπαιδευτηρίων, άποκλείεται του να ύπηρετήση έν τούτοις ύπό ρητής διατάξεως τοϋ διέποντος ταϋτα Κανονισμοϋ. _

Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τής προτάσεως ταύτης άποφαιίνεται όμοφώνως:

(117) Έγκρίνει τήν μετάθεσιν τοϋ Δημοδ/λου Στεφάνου Λαζαρίδου έκ τοϋ διταξίου μεικτοϋ Δημοτ. Σχολείου τών Καλλινείων Έκπαιδευτηρίων Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας) είς τήν κενήν θέσιν τοϋ ίσοβάθμου τοιοϋτου Άνω - Ραβενίων, καθότι ή έν τοίς Έκπαιδευτηρίοις τούτοις ύπηρεσία αύτοϋ προσκρούει είς ρητήν διάταξιν τοϋ διέποντος τά ρηθέντα έκπαιδευτήρια Κανονισμοϋ, άτε τυγχάνοντος συγγενοϋς ένός τών μελών τής Έφορείας τών Καλλινείων Έκπαιδευτηρίων. _ και Γ!

λαβών ύπ' όψει α!) τό άρθρ. 14 τοϋ από 3 Αύγουστου 1912 "περί έγγραφής και έξετάσεων τών μαθητών έν τοίς σχολείοις τής Στοιχ. Έκπαιδεύσεως άμφοτέρων τών φύλων κ.λ.π." Β. Διατάγματος, β!) τό έδάφ. 3, Κεφ. Β! τοϋ από 16 Άπριλίου 1915 "περί διοικήσεως τής Έκπαιδεύσεως" Β. Διατάγματος, και γ!) τήν σχετικήν παραγγελίαν τοϋ σχολιάτρου Ζαγορίου ώς πρός τās κλιματολογικάς συνθήκας τών χωρίων Δοβρινόβου και Λεσινίτσης, προτείνει, όπως διά τά Νηπιαγωγεία τών δύο ρηθέντων χωρίων καθορισθώσιν άντί θερινών χειμερινά διμήνοι διακοπαί από 1^η Δεκεμβρίου μέχρι 31^η Ίανουαρίου έκάστου έτους, αιδέ έξετάσεις αύτών τελώνται τήν πρό τής 15^{ης} Αύγουστου Κυριακήν. Ήχθη δε είς τοϋτο, καθότι διά τό όρεινόν τοϋ έδάφους και τās έν γένει τοπικάς συνθήκας ή φοίτησις τών νηπίων έν τοίς χωρίοις τούτοις κατά μέν τόν χειμώνα καθίσταται δύσκολος, άν μη άδύνατος, ένεκα

τοῦ ἐνσκήπτοντος βαρέος χειμῶνος, κατὰ δὲ τὸ θέρος διὰ τὸ δροσερὸν τοῦ κλίματος ἀφ' ἐνός μὲν θέλει ἀποβῆ ἔπ' ὠφελείᾳ τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ κατ' οὐδὲν θέλει συντελέσῃ ἐπὶ βλάβῃ τῆς ὑγείας τῶν νηπίων. ___

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως διὰ τὰ Νηπιαγωγεῖα Δοβρινόβου καὶ Λεσινίτης καθορισθῶσι δῖμηνοι χειμεριναὶ διακοπαὶ μαθημάτων, ἀντὶ θερινῶν τοιούτων, ἧτοι ἀπὸ 1^η Δεκεμβρίου μέχρι 31^{ης} Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους, αἱ δὲ ἐξετάσεις αὐτῶν τελῶνται τὴν πρό τῆς 15^{ης} Αὐγούστου Κυριακὴν, καθότι διὰ τὸ ὄρεινόν τοῦ ἐδάφους καὶ τὰς ἐν γένει τοπικὰς συνθήκας ἢ φοίτησις τῶν νηπίων ἐν τοῖς χωρίοις τούτοις κατὰ μὲν τὸν χειμῶνα καθίσταται δύσκολος, ἂν μὴ ἀδύνατος, κατὰ δὲ τὸ θέρος διὰ τὸ δροσερὸν τοῦ κλίματος ἀφ' ἐνός μὲν θέλει ἀποβῆ ἔπ' ὠφελείᾳ τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ κατ' οὐδὲν θέλει συντελέσῃ ἐπὶ βλάβῃ τῆς ὑγείας τῶν νηπίων. ___

Μέρος Β^{ον}

μη ὑποκείμενον εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου.

α!

λαβῶν ὑπ' ὄψει τὸ ἐδάφ. 1 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 2145 προτείνει, ὅπως ἀνατεθῆ ἢ διεύθυνσις 1) τοῦ διταξίου Δημοτ. Σχολ. ἀρρένων Λαϊστής εἰς τὸν Γ^{ον} Δημοδ/λον Ἀναστάσιον Κάσσον καὶ 2) τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημ. Σχολείου Ἄνω - Ῥαβενίων εἰς τὸν Γ^{ον} Δημοδ/λον Σπυρ. Στεφανίδην, ὡς κεκτημένων ἀμφοτέρων προσόντα ἀνώτερα τῶν ἐν τοῖς αὐτοῖς σχολείοις ὑπηρετούντων διδασκάλων.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀνατεθῆ ἢ διεύθυνσις 1) τοῦ διταξίου Δημοτ. Σχολ. ἀρρένων Λαϊστής εἰς τὸν Γ^{ον} Δημοδ/λον Ἀναστάσιον Κάσσον καὶ 2) τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημ. Σχολείου Ἄνω - Ῥαβενίων εἰς τὸν Γ^{ον} Δημοδ/λον Σπυρ. Στεφανίδην, ὡς ἀμφοτέρων κεκτημένων προσόντα ἀνώτερα τῶν **(118)** τοῖς αὐτοῖς σχολείοις ὑπηρετούντων διδασκάλων. καὶ

Β^{ον}

ὑποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιόδου του, καθ' ὃ ἀπὸ τῆς 7^{ης} ἰσταμένου μηνός Ἰουνίου ἐ.ἔ. περιοδεύσας ἐπὶ 12 ἡμέρας ἐπεθεώρησε 18 σχολεῖα ἧτοι:

Τῆ 7^η Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὰ μονοτάξια Δημοτ. Σχολεῖα Λιασκοβετισίου καὶ Δόλιανης·

Τῆ 8^η Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξ. Νηπιαγωγεῖον Γρεβενητίου καὶ τὸ μονοτάξ. Δημ. Σχολ. ἀρρεν. Γρεβενητίου·

Τῆ 9^η Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὸ διταξ. ἀρρένων κ' τὸ μονοταξ. Δημ. Σχολ. θηλέων Δρεσθενίου·

Τῆ 10^η Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοταξ. Νηπι/γεῖον καὶ τὸ κοινόν Δημ. Σχολ. Φλαμπουραρίου·

Τῆ 11^η Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοταξ. Νηπι/γεῖον καὶ τὸ κοινόν Δημ. Σχολ. Τσερνεσίου·

Τῆ 12^η Ἰουνίου ἀφ' οὗ ἐπεθεώρησε τὸ κοινόν Δημοτ. Σχολ. Μακρίνου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του·

Τῆ 13^η Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοταξ. Δημ. Σχολ. θηλέων Νεγάδων·

Τῆ 14^η Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοταξ. Δημ. Σχολ. θηλ. Ζωνδήλης καὶ τὸ μονοταξ. μεικτόν Δημ. σχολ. Μανασσῆς·

Τῆ 15^η Ἰουνίου ἀφ' οὗ ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξ. μεικτόν Δημ. Σχολ. Καλωτῆς ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του·

Τῆ 17^η Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοταξ. Δημοτ. Σχολ. ἀρρ. Σωποτσελίου καὶ τὸ μονοταξ. μεικτ. Δημ. Σχολ. Μπούλτσας·

Τῆ 18^η Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοταξ. Δημοτ. Σχολ. ἀρρ. Δοβρᾶς καὶ

Τῆ 19^η Ἰουνίου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.---

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πρᾶξις 52^η

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπαιδ. περιφέρειας Ζαγορίου· σήμερον τὴν 9^{ην} Ἰουλίου 1922, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον καὶ ὥραν 4 μ.μ. Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδ. περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/σκάλου Μπάγιας κ. Φιλ. Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Σπυρ. Τσοῦκα κ' τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῆ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ κ' ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.---

Μέρος Α!

<Πρότασις κ' ἀπόφασις ὑποκείμενη εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου>

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Προτείνει τήν απόλυσιν τοῦ Νεοπολέμου Κρεμμύδα, προσωρινοῦ ὑποδιδ/λου καί προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ στρατευθέντος Δημοδ/λου Ζωνδήλης ἀπό 1^ας (πρώτης) Ἰουνίου ἐ.ἔ., καθότι ἐστρατεύθη καί οὔτος.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν απόλυσιν τοῦ προσωρινοῦ ὑποδιδασκάλου Νεοπολέμου Κρεμμύδα, προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐστρατευμένου Δημοδιδασκάλου Ζωνδήλης ἀπό 1^ας (πρώτης) Ἰουνίου ἐ.ἔ., καθότι ἐστρατεύθη καί οὔτος.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα πράξις καί ὑπογρά- **(119)** φεται νομίμως, __ διαγράφονται ἑννέα λέξεις].

Β! Μέρος

(μὴ ὑποκείμενον εἰς τήν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου.)

Ἐποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς τριημέρου περιοδείας του, καθ' ὃ α!) τήν 28^α Ἰουνίου ἐ.ἔ. δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 57757/14 Δ/βρίου 1921 Διαταγῆς τοῦ ἐπί τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Ἰουρ. μετέβη εἰς Τσερνέσιον, ἵνα μετὰ τοῦ ἀναπληροῦντος τὸν Νομομηχανικὸν Ἰωαννίνων κ. Βασ. Καζαμία, Μηχανικοῦ, καί τοῦ Σχολιάτρου Ζαγορίου κ. Ἀν. Λιάπη προβῶσιν εἰς τήν ἐπιλογὴν γηπέδου πρὸς ἀνέγερσιν διδαστηρίου τῆς Κοινότητος ταύτης· β!) τήν 29^α Ἰουνίου προέβη μετὰ τῶν ἀνωτέρω εἰς τήν ἐπιλογὴν τοῦ ἐν λόγῳ γηπέδου καί γ!) τήν 30^α Ἰουνίου ἐπανῆλθεν εἰς τήν ἔδραν. __

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πράξις 53^α

(Σημειώσεις. Ἐδημοσιεύθη Ἐφ. Κ. Γ^{ον} τεύχος, φύλ. 54/13-3-923)

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπαιδ. περιφερείας Ζαγορίου σήμερον τήν 31^α Αὐγούστου 1922 ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος Τετάρτην καί ὥραν 11 π.μ. Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδ. περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἐλλ/σκάλου Μπάγια κ. Φιλ. Δούκα, ὡς Πρόεδρου, τοῦ Εἰρηνοδικοῦντος Γραμματέως Ζαγορίου κ. Κων. Γιάννινα καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων συσκεφθῆ καί ἀποφασίσῃ περὶ τούτων. _

Μέρος Α!

<Προτάσεις, κ' αποφάσεις, υποκείμενας, εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σοῦ Ἐκπαιδ. Συμβουλίου>

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς
εἰσηγεῖται τὰ ἑξῆς

Α!

Ἐν τῇ κουτσοβλαχοφώνῳ Κοινοῦ Λαϊστῆς πλὴν τοῦ Νηπιαγωγείου εἶναι ἰδρυμένα κ' δύο Δημοτικά Σχολεῖα, ὧν τὸ μὲν ἔν διτάξιον ἀρρένων τὸ δ' ἕτερον μονοτάξιον θηλέων. λαβὼν δὲ ὑπ' ὄψει α!) ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν τοῦ διταξίου ἀρρένων κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν, ἴδια λόγῳ τῆς ἀποδημίας τῶν κατοίκων, ἐλαττωθεὶς κατέστη μικρότερον τοῦ ἀπαιτουμένου πρὸς διατήρησιν τοῦ βαθμοῦ του, β!) ὅτι ἀπὸ διετίας ἐλλείπει διδασκαλίας ἀργεῖ τὸ μονοτάξιον θηλέων, τοῦθ' ὅπερ ἤγαγε τὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ να ἐπιτρέψη κατὰ τὸ λῆξαν Σχολικὸν ἔτος τὴν φοίτησιν τῶν κορασίων εἰς τὸ σχολεῖον ἀρρένων, γ!) ὅτι διὰ τὴν ἔλλειψιν διδασκαλίας τὸ ἐν λόγῳ Σχολεῖον θηλέων πρόκειται ν' ἀργήσῃ καὶ κατὰ τὸ ἀρχόμενον σχολικὸν ἔτος 1922-1923, δ!) ὅτι τὸ διδακτῆριον τοῦ **(120)** σχολείου θηλέων εὐρίσκεται ἐν ἀθλίᾳ καταστάσει, ἐν ᾧ ἀντιθέσει τὸ διδακτῆριον τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων (ἐν ᾧ στεγάζεται καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον Λαϊστῆς) εἶναι νεόδομητον, πεπροικισμένον μεθ' ἀπάντων τῶν ἀπαιτουμένων ἐξαρτημάτων καὶ καταλληλότατον διὰ τὴν ἐν αὐτῷ λειτουργίαν τοῦ τε Ἑλληνικοῦ σχολείου καὶ τοῦ διταξίου δημοτικοῦ Σχολείου, Προτείνει, ὅπως καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ἀπὸ 28 Ἰουνίου ἐ.ἔ. ὑποβληθεῖσαν αἴτησιν τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς Λαϊστῆς συγχωνευθῇ τὸ διτάξιον δημοτικὸν σχολεῖον ἀρρένων καὶ τὸ μονοτάξιον θηλέων τῆς Κοινοῦ ταύτης εἰς ἓν διτάξιον μεικτόν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θέλει ἀποβῆ καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως διὰ τοὺς ἐν τῇ προτάσει ἐκτεθέντας λόγους καὶ τὴν δι' ἐγγράφου αἰτήσεως ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν τῆς Κοινοῦ Λαϊστῆς συγχωνευθῶσι τὸ διτάξιον ἀρρένων καὶ τὸ μονοτάξιον θηλέων Λαϊστῆς εἰς ἓν διτάξιον μεικτόν δημοτικὸν Σχολεῖον, πολὺ δὲ μᾶλλον ἀφ' οὗ ἢ συγχώνευσις αὕτη θέλει ἀποβῆ καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Β!

Ἐν τῇ ἑλληνοφώνῳ Κοινοῦ Δρεσθενικοῦ λειτουργοῦσι δύο Δημοτικά Σχολεῖα, ὧν τὸ μὲν ὡς διτάξιον ἀρρένων, τὸ δὲ ὡς μονοτάξιον θηλέων. Ἐπειδὴ

δέ α!) ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν τοῦ διταξίου ἀρρένων ἔνεκα πολλῶν λόγων ἐλαττωθεὶς κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν κατέστη μικρότερος τοῦ ἀπαιτουμένου πρὸς διατήρησιν τοῦ βαθμοῦ του, β!) τὸ ἡρειπωμένον κοινοτικὸν διδακτήριον τοῦ μονοταξίου θηλέων οὐ μόνον στερεῖται αὐτῆς καὶ σχολικοῦ κήπου, ἀλλὰ καὶ ἐσχάτως διαρραγῶν κατέστη ἐπικίνδυνον διὰ τὴν περαιτέρω ἐν αὐτῷ φοίτησιν τῶν κορασίων, γ!) τὸ ἐπίσης κοινοτικὸν διδακτήριον ἀρρένων εἶναι στερεόν, σχετικῶς κατάλληλον καὶ δύναται νὰ περιλάβῃ τὰ συγκεντρωθησόμενα ὑπερογδοήκοντα παιδία ἀμφοτέρων τῶν φύλων καὶ δ!) ἐν Δρεσθενικῷ οὐ μόνον δὲν ὑπάρχει κατάλληλον οἶκημα πρὸς μίσθωσιν, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς διδακτήριον θηλέων, ἀλλὰ καὶ δι' ἀκατάλληλον τοιοῦτον θὰ ἠναγκάζετο τὸ δημόσιον νὰ πληρῶνῃ ὑπέρογκον ἐνοίκιον, προτείνει, ὅπως συγχωνευθῇ τὸ διτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον ἀρρένων καὶ τὸ μονοτάξιον θηλέων τῆς Κοινότητος ταύτης εἰς ἓν διτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως τὸ διτάξιον Δημοτ. Σχολεῖον ἀρρένων καὶ τὸ μονοτάξιον θηλέων Δρεσθενικοῦ συγχωνευθῶσιν εἰς ἓν διτάξιον μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον, ἐν ᾧ θὰ φοιτῶσι τὰ ὑπερογδοήκοντα παιδία ἀμφοτέρων τῶν φύλων, καθότι ἐτοιμορρόπου καὶ ἀκαταλλήλου ὄντος τοῦ κοινοτικοῦ διδακτηρίου θηλέων εἶναι δύσκολος ἡ ἐξεύρεσις καὶ μίσθωσις καταλλήλου ἰδιωτικοῦ οἰκήματος καὶ δὴ ἄνευ σοβαρᾶς οἰκονομικῆς ἐπιβαρύνσεως τοῦ Δημοσίου· πλὴν δὲ τούτου ἡ συγχώνεωσις αὕτη θέλει ἀποβῆ καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως, καθότι διὰ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν εἶναι ἀδύνατος καὶ ἡ διατήρησις τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἤδη διταξίου Δημοτικοῦ σχολείου ἀρρένων.

Μέρος Β^{ον}

<Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ον} Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου>.

Α!

λαβῶν ὑπ' ὄψειτούς νόμους 2145 κ' 2249 "περὶ ἀποδοχῶν κλπ. τῶν λειτουργῶν τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως" καὶ τῆς ἄρτι ὡς δικαιολογητικὰ ἔγγραφα προσαχθείσας ὑπ' ἀριθμ. 511/5-7-922, 44471/28-4-922 καὶ 17813/12-9-918 πράξεως τοῦ κ^{ον} Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, δι' ᾧ ἀναγνωρίζεται συντάξιμος ἡ προϋπηρεσία τῶν κατωτέρω τριῶν δημοδιδασκάλων, προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένων τῶν ὑπ' ἀριθμὸν 22 (Κεφ. Γ!) καὶ 24 (Κεφ. Α!) ἔτους 1920 πράξεων τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὸν κανονισμόν· τῆς ἐν συνόλῳ μέχρι 1 Ἰουνίου 1920 συνταξίμου

δημοσίας προϋπηρεσίας αὐτῶν καθορισθῆ αὕτη εἰς τό ἀκριβές μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης· ἦτοι: α!) τοῦ Δημητρίου Ζωΐδου, Γ^{ου} Δημοδ/λου ἐξ ἀναγνωρίσεως, Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων Φραγκάδων, εἰς ἔτη 14 καί μῆνας 9, τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ παραμένοντος τοῦ αὐτοῦ εἰς δραχμάς 300· β!) τοῦ Γεωργίου Λέτσιου, πτυχιούχου Γ^{ου} Δημοδ/λου Ἀληζώτ Τσιφλίκ, εἰς ἔτη 6 καί μῆνας 9, τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ παραμένοντος τοῦ αὐτοῦ εἰς δραχμάς 310, καί γ!) τοῦ Μιχαήλ Πέτσα, Γ^{ου} ἐξ ἀναγνωρίσεως Δημοδ/λου Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας), εἰς ἔτη 8, μῆνα 1 καί ἡμέρας 10, τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ παραμένοντος τοῦ αὐτοῦ εἰς δραχμάς 290 μηνιαίως, ὡς διά τῆς ὑπ' ἀριθμόν 62/8-6-920 πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐκπ. περιφέρειας Κονίτσης εἶχε κανονισθῆ εἰς αὐτόν.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀναθεωρουμένων τῶν ὑπ' ἀριθμόν 22 κ' 24 ἔτους 1920 πράξεων αὐτοῦ μόνον ὡς πρός τόν κανονισμόν τῆς συνταξίμου προϋπηρεσίας τῶν Γ^{ων} Δημοδιδασκάλων α!) Δημητρίου Ζωΐδου - ἀρρ. Φραγκάδων, β!) Γεωργίου Λέτσιου - Ἀληζώτ Τσιφλίκ καί γ!) Μιχαήλ Πέτσα - Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας) καθορισθῆ εἰς τό ἀκριβές μέχρι 1 Ἰουνίου 1920 συντάξιμος δημοσία προϋπηρεσία αὐτῶν συμφώνως πρός τήν ἀνωτέρω πρότασιν του κ. Ἐπιθεωρητοῦ, τοῦ μηνιαίου αὐτῶν μισθοῦ παραμένοντος τοῦ αὐτοῦ, ὡς διά τῶν ῥηθισῶν ὑπ' ἀριθμ. 22 καί 62 πράξεων εἶχε κανονισθῆ

Β!

λαβῶν ὑπ' ὄψει τοὺς νόμους 2145 κ' 2249 "περὶ ἀποδοχῶν τῶν λειτουργῶν τῆς Στοιχ. ἐκπαιδεύσεως" καί τὰς ἄρτι ὡς δικαιολογητικά ἔγγραφα προσαχθείσας ὑπ' ἀριθμ. 511/5-7-922, καί 511/23-5-922 πράξεις τοῦ Κ^{ου} Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, δι' ὧν ἀναγνωρίζεται συντάξιμος ἢ προϋπηρεσία τῶν κατωτέρω δύο ὑποδιδασκάλων, προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 (ἔδαφ. 50 κ' 55) πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου μόνον ὅσον ἀφορᾷ τόν κανονισμόν τῆς ἐν συνόλῳ μέχρι 1 Ἰουνίου 1919 συνταξίμου δημοσίας προϋπηρεσίας αὐτῶν καθορισθῆ αὕτη εἰς τό ἀκριβές μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἦτοι: α!) τοῦ Νικολ. Δεβελέγκα, β^{ου} ὑποδιδ/λου ἀρρένων Λαϊστής, εἰς ἔτη 12 καί μῆνας 9, τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ παραμένοντος τοῦ αὐτοῦ εἰς δραχμάς 180 μηνιαίως, καί β!) τοῦ Εὐσταθίου Παπαευσταθίου, β^{ου} ὑποδιδ/λου Τσερνεσίου, εἰς ἔτη 9 καί μῆνας 4, τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ παραμένοντος τοῦ αὐτοῦ εἰς δραχμάς 175 μηνιαίως, ὡς διά τῆς ἀνωτέρω πράξεως εἶχε κανονισθῆ.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης τῆς ὑπ' ἀριθ. 20 ἔτους 1920 πράξεως αὐτοῦ μόνον ὡς πρὸς **(122)** τὸν κανονισμόν τῆς συνταξίμου προϋπηρεσίας τῶν δευτεροβαθμίων ὑποδιδασκάλων α!) Ν. Δεβελέγκα - ἀρρ. Λαΐστης καὶ Εὐστ. Παπαευσταθίου – Τσερνείσιου καθορισθῆ εἰς τὸ ἀκριβές ἢ μέχρι 1 Ἰουνίου 1919 συντάξιμος δημοσία προϋπηρεσία αὐτῶν συμφώνως πρὸς τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ, τοῦ μηνιαίου μισθοῦ αὐτῶν παραμένοντος τοῦ αὐτοῦ, ὡς διὰ τῆς ῥηθείσης ὑπ' ἀριθ. 20 πράξεως εἶχε κανονισθῆ.

Γ!

λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2 κ' 5 τοῦ ἄρτι δημοσιευθέντος νόμου 2858, ὅστις ἐτροποποίησε κ' συνεπλήρωσε τοὺς νόμους 2145 κ' 2249 "περὶ ἀποδοχῶν κλπ. τοῦ προσωπικοῦ τῆς Δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως" ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαβάθμισιν καὶ τὸν καθορισμόν τοῦ μισθοῦ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐκπαιδ. περιφέρειας Ζαγορίου, προτείνει, _____

Α^{ov} ὅπως συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 (ἔδαφ. 2) τοῦ νόμου 2858 διαβαθμιθῶσιν ὡς δημοδιδάσκαλοι πρώτης τάξεως ἀπὸ 1 Αὐγούστου ἐ.ἔ. α!) οἱ νῦν ἐπί βαθμῷ πρώτης τάξεως ὑπηρετοῦντες δημοδιδάσκαλοι Κωνσταντῖνος Παρτσάλης – Κάτω Σουδενῶν καὶ Νικόλαος Ῥέσσοις – Τσεπελόβου, β!) ὁ Κωνσταντῖνος Ἡλία Παπαγεωργίου, Β^{os} Δημοδ/λος Σωποτσελίου, ὡς ἀναγνωρισθεῖς κατὰ τὸν 402 νόμον καὶ ἔχων ὑπερικοσαετῆ μέχρι 1 Αὐγούστου ἐ.ἔ. συνολικὴν συντάξιμον διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν, καὶ γ!) οἱ ἐξῆς ἕξ δημοδιδάσκαλοι, οἱ ὑπηρετοῦντες ἐπί βαθμῷ τρίτης τάξεως καὶ ἔχοντες πτυχίον μὲν ἔτους 1914 μὲν βαθμὸν ἄριστα, ὑπηρεσίαν δὲ ὑπεροεκταετῆ μέχρι τῆς 1 Αὐγούστου ἐ.ἔ. ἦτοι: Κων. Γκράτζιος – Τσερβαρίου, 2) Ἰω. Μίσιος – Τσερβαρίου, 3) Ἡλίας Παρτσάλης - Ἄνω-Σουδενῶν, 4) Ἄν. Τζιόβας – Δοβρᾶς, 5) Νικ. Φ. Χατζῆς – Ζωνδήλης καὶ 6) Ἰω. Χατζηγιάννης - Ἄρτσιστης.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀνωτέρω νόμων οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελοῦντες ἑννέα δημοδιδάσκαλοι, ὧν τὰ ὀνόματα καὶ τὰ προσόντα ἀναγράφονται ἐν τῇ προτάσει τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ, διαβαθμισθῶσιν ὡς δημοδιδάσκαλοι πρώτης τάξεως ἀπὸ 1^{ης} Αὐγούστου ἐ.ἔ., ἀφ' ἧς δηλαδὴ ἡμέρας ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ὁ νόμος 2858.

Β^{ov} Ὅπως συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 (ἔδαφ. 2) τοῦ νόμου 2858 διαβαθμισθῶσιν οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ 26 τριτοβάθμιοι Δημοδιδάσκαλοι εἰς δημοδιδασκάλους Β!

τάξεως από 1^{ης} Αύγουστου έ.ξ., ήτοι: Κων. Βορόπουλος – Λιασκοβετσιού, 2) Πετ. Βορόπουλος – Δόλιανης, 3) Εύλ. Γκωλέτσης – Παπίγκου (μικρᾶς συνοικίας), 4) Άν. Δούκας – Μπούλτσας, 5) Ίωαν. Εύαγγελίδης – Λεσινίτσας, 6) Μιχαήλ Ζέρβας – Κάτω Ύραβενίων, 7) Δημ. Ζωΐδης – Φραγκάδων, 8) Βασ. Ζωρδούμης – Μανασής, 9) Άν. Κάσος – Λαΐστας, 10) Στεφ. Κικόπουλος – Κλειδωνιαβίστας, 11) Κων. Κοντοδῆμος – Μονοδενδρίου, 12) Στεφ. Λαζαρίδης – Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας), 13) Γεώρ. Λέτσος - Άληζώτ Τσιφλίκ, 14) Δημ. Μάος – Τσεπελόβου, 15) Γεώρ. Παπαβασιλείου – Δρεστενίκου, 16) Χρ. Πετρινός – Σκαμνελίου, 17) Μιχ. Πέτσας – Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας), 18) Ίω. Σπυρόπουλος – Καλωτᾶς, 19) Νικ. Στάρας – Κάτω Σουδενών, 20) Σπ. Στεφανίδης - Άνω Ύραβενίων, 21) Γεώρ. Σωτήρης – Νεγάδων, 22) Κων. Τσιντζόπουλος – Βωβούσης, 23) Στεφ. Τζούφης – Κουκουλίου, 24) Άνδ. Τόλογλου – Καπεσόβου, 25) Άν. Φάφας – Γρεβενητίου καί 26) Νικ. Χατζηβασδέκης – Μπάγιας.

Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τῆς προτάσεως ταύτης άποφαίνεται όμοφώνως:

(123) Έγκρίνει, όπως κατά τάς διατάξεις τοῦ άνωτέρου νόμου οί νῦν έν ύπηρεσία καί έν τῆ προτάσει τοῦ κ. Έπιθεωρητοῦ άναγραφόμενοι 26 τριτοβάθμιοι δημοδιδάσκαλοι διαβαθμισθῶσιν ως δημοδιδάσκαλοι δευτέρας τάξεως από 1^{ης} Αύγουστου έ.ξ., άφ' ής δηλαδή ήμέρας έτέθη έν ίσχύϊ ό νόμος 2858, άτε μή κεκτημένοι προσόντα τῆς είς άνώτερον βαθμόν διαβαθμίσεώς των. __

Γ^{ον} όπως συμφώνως τῷ άρθρω 2 (έδάφ. 2) τοῦ νόμου 2858 όνομασθῶσιν από 1^{ης} Αύγουστου έ.ξ. ως δημοδιδάσκαλοι Γ^{ης} τάξεως οί νῦν έν ύπηρεσία διατελοῦντες 23 άνεγνωρισμένοι ύποδιδάσκαλοι τῆς περιφερείας μας, ὧν 7 πρωτοβάθμιοι, 11 δευτεροβάθμιοι καί 5 τριτοβάθμιοι, ήτοι οί έξής: 1) Άνδρ. Κυριακοπούλου – Νεγάδων, 2) Όλγα Μίσσιου - Άνω Σουδενών, 3) Άρετή Μπάρια – Ζωνδήλης, 4) Καλλιόπη Τσατσοπούλου – Δοβρᾶς, 5) Φίλιππος Δαουδῆς – Κάτω Βίτσας, 6) Νικολ. Μπιζακίδης – Καμινιάς, 7) Δημήτρ. Σιουρόπουλος – προσωρινός άναπληρωτής Κάτω - Ύραβενίων, 8) Μελπομένη Ζήτη – Δρεστενίκου, 9) Ούρανία Όδυσσέως – Σκαμνελίου, 10) Στέφανος Βριζάλας – Δρεστενίκου, 11) Νικόλ. Δεβελέγκας – Λαΐστας, 12) Ίωάν. Καπράντζος – Παλαιοχωρίου (Λαΐστας), 13) Κωνσταντῖνος ίερεύς Μανέκας - προσωρινός άναπληρωτής Άρτσίστας, 14) Εύστάθιος Παπαευσταθίου – Τσερνεσίου, 15) Χαράλ. Παπαχαρίσης – Μεσοβουνίου, 16) Γεώργ. Στεφόπουλος – Φλαμπουραρίου, 17) Χρυσόστομος Τζόκας – Βετσικοῦ, 18) Βασίλειος ίερεύς Χριστοδούλου – Καβαλλαρίου, 19) Άγγελική Καζαντζῆ -

Φραγκάδων, 20) Έλένη Χρυσόχου – Στολοβοῦ, 21) Γεώργιος Γούλας – Λυγγιάδων, 22) Δημήτρ. Δημόπουλος – Μακρίνου καί 23) Χρήστος Ζινδρελής - Άγίου Μηνᾶ.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως κατά τὰς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρου νόμου οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελοῦντες 23 ἀνεγνωρισμένοι ὑποδιδάσκαλοι, ὧν τὰ ὀνόματα ἀναγράφονται ἐν τῇ προτάσει τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ, ὀνομασθῶσι δημοδιδάσκαλοι τρίτης τάξεως ἀπό 1^{ης} Αὐγούστου ἐ.ἔ., ἀφ' ἧς δηλαδή ἡμέρας ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ὁ νόμος 2858. —

Δ^{ον} ὅπως συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ νόμου 2858 αἱ νῦν ὑπηρετοῦσαι ἐν τῇ περιφερείᾳ 7 νηπιαγωγοὶ πρώτης τάξεως ἦτοι 1) Ἀθηνᾶ Βαλατάση – Γρεβενητίου, 2) Μαρία Βόντα – Τσερνεσίου, 3) Ἀγγελικὴ Καραπάνου – Λαϊστής, 4) Τερψιχόρη Παπαγεωργίου – Φλαμπουραρίου, 5) Σταματία Πατραμάνη – Δοβρινόβου, 6) Βασιλικὴ Τσεκούρα – Βωβούσης καί 7) Ἐλευθερία Τζοβάρη – Βωβούσης ὀνομασθῶσιν ἀπλῶς “νηπιαγωγοὶ” ἀπό 1^{ης} Αὐγούστου ἐ.ἔ.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως κατά τὰς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρου νόμου 2858 αἱ νῦν ὑπηρετοῦσαι ἐν τῇ περιφερείᾳ ἑπτὰ 7 νηπιαγωγοὶ πρώτης τάξεως, ὧν τὰ ὀνόματα ἀναγράφονται ἐν τῇ προτάσει τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ, ὀνομασθῶσι “νηπιαγωγοὶ” ἀπό 1^{ης} Αὐγούστου ἐ.ἔ., ἀφ' ἧς δηλαδή ἡμέρας ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ὁ νόμος οὗτος. —

Ε^{ον} ὅπως συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2 κ' 5 τοῦ νόμου 2858 “περὶ καθορισμοῦ τῆς μισθοδοσίας τῶν νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ λειτουργῶν τῆς Δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως” καθορισθῆ ὁ μισθὸς μετὰ τῶν τυχόν προσαυξήσεων τῶν νῦν ἐν τῇ περιφερείᾳ Ζαγορίου ὑπηρετούντων 58 πρώτης, δευτέρας κ' τρίτης τάξεως δημοδιδασκάλων καί ἑπτὰ νηπιαγωγῶν **(124)** ἀπό 1^{ης} Αὐγούστου 1922 καί ἐφεξῆς ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ καί τῆς ἀνεγνωρισμένης ἐν συνόλῳ συνταξίμου διδασκαλικῆς ὑπηρεσίας ἐνὸς ἐκάστου μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας, συμφώνως πρὸς τὸν ἐπόμενον πίνακα, ὅστις καί ἐχωρίσθη εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 127 σελ. τοῦ παρόντος βιβλίου.

Δ!

Προτείνει τὸν διορισμὸν τῆς Ἀρτεμισίας Χριστοδούλου, πτυχιούχου Δημοδιδασκαλίσσης (ἔτους 1922)· ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ ἀργοῦντος μονοταξίου Δημοτ. Σχολείου θηλέων Γρεβενητίου ἐπί βαθμῶ

Δημοδιδασκαλίσσης Β^ας τάξεως καί μισθῷ δραχμῶν 320 μηνιαίως, ἄτε τὸ πρῶτον διοριζομένης.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τῆς Ἀρτεμισίας Χριστοδούλου, πτυχιούχου Δημοδιδασκαλίσσης ἐν τῷ ἀργοῦντι Μονοταξίῳ Δημοτ. Σχολείῳ θηλέων Γρεβενητίου, ἐπὶ βαθμῷ Δημοδιδασκαλίσσης Β^ας τάξεως καί μισθῷ δραχμῶν 320 μηνιαίως ἄτε τὸ πρῶτον διοριζομένης.

Ε!

λαβὼν ὑπ' ὄψει α') τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Νόμου 2858, β') τὴν ἀπὸ 9 Ἰουνίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τῆς Κοινότητος Μαυροβουνίου καί γ!) τὴν ἀπὸ 13 ἰδίου μηνός Ἰουνίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ Κωνσταντίνου ἱερέως Μανέκα, ἀνεγνωρισμένου β^ω ὑποδιδασκάλου, Προτείνει, τὸν διορισμὸν αὐτοῦ ὡς διδασκάλου ἐν τῷ ἀργοῦντι Μονοταξίῳ μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Μαυροβουνίου καί τὴν ὀνομασίαν αὐτοῦ ὡς Δημοδιδασκάλου Γ^ας τάξεως ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διορισμοῦ του ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 240.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Κωνσταντίνου ἱερέως Μανέκα, ἐν τῷ ἀργοῦντι Μονοταξίῳ μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Μαυροβουνίου ὡς διδασκάλου, καί τὴν ὀνομασίαν αὐτοῦ ὡς Δημοδιδ/λου Γ^ας τάξεως ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ διορισμοῦ του συμφώνως τῷ ἄρτι δημοσιευθέντι "Περὶ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως" Νόμῳ 2858, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 240.

ΣΤ!

λαβὼν ὑπ' ὄψει α') τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Νόμου 2858 β') τὴν ἀπὸ 14 Αὐγούστου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ Πέτρου Φραγκούλη, ἀνεγνωρισμένου β^ω ὑποδιδασκάλου, περὶ ἀναδιορισμοῦ του, καί γ!) τὸ ἀπὸ 23 Αὐγούστου ἐ.ἔ. ἔγγραφον τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Δοβρινόβου, προτείνει τὸν διορισμὸν τοῦ αἰτουμένου Π. Φραγκούλη ὡς διδασκάλου ἐν τῷ ἀργοῦντι Μονοταξίῳ Μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Δοβρινόβου καί τὴν ὀνομασίαν αὐτοῦ ὡς Δημοδιδ/λου Γ^ας τάξεως ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ παρόντος διορισμοῦ του ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 240.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Πέτρου Φραγκούλη ὡς διδασκάλου ἐν τῷ ἀργοῦντι Μονοταξίῳ Μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Δοβρινόβου καί τὴν ὀνομασίαν αὐτοῦ ὡς Δημοδιδ/λου Γ^ας τάξεως ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ παρόντος διορισμοῦ

του **(125)** συμφώνως τῷ ἄρτι δημοσιευθέντι “περί προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως” Νόμῳ 2858 ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 240.-

Ζ!

λαβὼν ὑπ’ ὄψει τὰ διὰ τῆς ἀπὸ 5 Ἰουλίου ἐ.ἔ. αἰτήσεως τοῦ Γεωργίου Στ. Θάνου, πτυχιούχου δημοδιδασκάλου (ἔτους 1922), ὑποβληθέντα δικαιολογητικά ἔγγραφα προτείνει τὸν διορισμὸν αὐτοῦ ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ Μονοταξίῳ Μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Λεσινίτσης καὶ μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως τοῦ ἐστρατευμένου μονίμου Δημοδιδ/λου τοῦ Σχολείου τούτου Ἰωάννου Εὐαγγελίδου, ἐπὶ βαθμῷ δημοδιδ/λου Β^ας τάξεως καὶ μισθῷ δραχμῶν 320 μηνιαίως, ἄτε τὸ πρῶτον διοριζομένου.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Γεωργίου Στ. Θάνου, πτυχιούχου Δημοδ/λου, ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ Μονοταξ. Μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Λεσινίτσης καὶ μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως τοῦ ἐστρατευμένου μονίμου διδασκάλου τοῦ Σχολείου τούτου ἐπὶ βαθμῷ Δημοδιδ/λου Β^ας τάξεως καὶ μισθῷ δραχμῶν 320 μηνιαίως, ἄτε τὸ πρῶτον ἤδη διοριζομένου. -

Η!

λαβὼν ὑπ’ ὄψει τὰ διὰ τῆς ἀπὸ 18 Ἰουνίου ἐ.ἔ. αἰτήσεως τοῦ Ἀναστασίου Δ. Πριμικήρη, πτυχιούχου Δημοδιδ/λου (ἔτους 1922), ὑποβληθέντα δικαιολογητικά ἔγγραφα προτείνει τὸν διορισμὸν αὐτοῦ ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ καὶ μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως τοῦ Κων. Γκράτζιου, ἐστρατευμένου μονίμου δημοδιδ/λου τοῦ Διταξίου Δημοτ. Σχολείου Τσερβαρίου ἐπὶ βαθμῷ Δημοδιδασκάλου Β^ας τάξεως καὶ μισθῷ δραχμῶν 320 μηνιαίως, ἄτε τὸ πρῶτον ἤδη διοριζομένου.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Ἀναστασίου Δ. Πριμικήρη, πτυχιούχου Δημοδιδασκάλου, ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ Διταξίῳ Δημοτ. Σχολείῳ Τσερβαρίου καὶ μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως τοῦ Κωνστ. Γκράτζιου ἐστρατευμένου μονίμου δημοδιδασκάλου τοῦ σχολείου τούτου ἐπὶ βαθμῷ Δημοδιδ/λου Β^ας τάξεως καὶ μισθῷ δραχμῶν 320 μηνιαίως, ἄτε τὸ πρῶτον ἤδη διοριζομένου.

Θ!

Προτείνει τὸν διορισμὸν τῆς Ἑλένης Σελιμιγέ, πτυχιούχου Νηπιαγωγοῦ, ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ Μονοταξίου Νηπιαγωγείου Λεσινίτσης ἐπὶ βαθμῷ Νηπιαγωγοῦ

καί μισθῶ δραχμῶν 250 μηνιαίως, ἄτε ἐχούσης ὑπερδιετῆ προϋπηρεσίαν ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ καί ἐπί τῷ αὐτῷ μισθῷ.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τῆς Ἑλένης Σελιμιγέ, πτυχιούχου Νηπιαγωγοῦ, ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ Μονοτάξιου Νηπιαγωγείου Λεσινίτσης ἐπί βαθμῷ Νηπιαγωγοῦ καί μισθῷ δραχ. 250 μηνιαίως, ἄτε ἐχούσης ὑπερδιετῆ προϋπηρεσίαν ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ καί ἐπί τῷ αὐτῷ μισθῷ. –

(126) [Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως καθορισθῇ ὁ μισθός μετὰ τῶν τυχόν κεκτημένων προσαυξήσεων τῶν νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελούντων 65 λειτουργῶν τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσέως τῆς περιφερείας Ζαγορίου, ἧτοι τῶν 58 δημοδιδασκάλων καὶ 7 νηπιαγωγῶν, συμφώνως πρός τὸν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ προτάσει τοῦκ. Ἐπιθεωρητοῦ καταχωρισθέντα πίνακα, ἐνῶ ἀναγράφονται τὰ ὀνόματα καὶ τὰ προσόντα ἐκάστου ἐν λεπτομερείᾳ. – Διαγράφονται ἐξήκοντα τρεῖς <63> λέξεις. –]

Ἐν τῷ Νηπιαγωγείῳ Τσερνεσίου ὑπηρετεῖ ἀπὸ τοῦ Σχολικοῦ ἔτους 1920-1921 ἡ Νηπιαγωγὸς Μαρία Βόντα· αὕτη κατὰ τὴν 20^ᾰ Μαΐου ἐ.ἔ. δι' αἰτήσεώς της πρὸς τὸ ἐπί τῆς Παιδείας Σ^ᾠ Ὑπουργεῖον καί διὰ προσωπικῆς ἐπιστολῆς πρὸς τὸν κ. Ὑπουργόν – αἴτινες διεβιβάσθησαν ὑμῖν πρὸς ἐνέργειαν τῶν δεόντων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμόν 24113 ἐ.ἔ. ἐπί σημειωτικῆς διαταγῆς του – α!) αἰτεῖται τὴν εἰς τὸ Μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον Γρεβενητίου μετάθεσιν της, εἰς θέσιν δηλαδὴ κατεχομένην ὑπὸ τῆς ἰσοβάθμου αὐτῆς Ἀθηνᾶς Βαλατάση, διὰ τὴν μετάθεσιν τῆς ὁποίας οὐδεὶς, τουλάχιστον μέχρι σήμερον, ὑπῆρξε λόγος, καὶ β') παραπονεῖται ὅτι "δι' εὐνοήτους" λόγους, ἀλλ' ἀγνώστους εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μας, οὐδέποτε ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν αἴτησίς της περὶ μεταθέσεώς της, λησμονοῦσα τὴν κατόπιν αἰτήσεώς της ἐκ Φλαμπουραρίου εἰς Τσερνέσιον πρὸ εἰκοσαμήνου ἐνεργηθεῖσαν μετάθεσιν της. Ἐπειδὴ δὲ διὰ τῶν ἀνωτέρω ἐγγράφων αὐτῆς ἀφ' ἐνός μὲν ὡς ὑποβαλοῦσα ταῦτα ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Ὑπουργεῖον παρέβη τὴν τάξιν τῆς ἱεραρχίας, διὰ τὴν παράβασιν τῆς ὁποίας τοῦτο κατέστησεν ἡμᾶς τοὺς Ἐπιθεωρητὰς προσωπικῶς ὑπευθύνους δι' ἐπανειλημμένων διαταγῶν του καὶ ἴδια διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμόν 9902/2-3-918 ἐγκυκλίου τοιαύτης, ἧς οὐχὶ ἄπαξ ἔλαβε γνῶσιν ἢ ἐν λόγῳ Νηπιαγωγός, ἀφ' ἐτέρου δὲ διὰ φράσεων ἀορίστου ἐννοίας καὶ ἐν γένει διὰ τοῦ πνεύματος τῶν ἐν τοῖς ἐγγράφοις τούτοις ἀναγεγραμμένων ψευδολογιῶν προσεπάθησε νὰ θέσῃ ἐν ἀμφιβόλῳ ἐνώπιον τοῦ Σ^ᾠ Ὑπουργεῖου οὐ μόνον τὴν εἰλικρίνειαν τοῦ

προϊσταμένου αυτής Έπιθεωρητοῦ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀμερόληπτον διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας ἀλλὰ καὶ τὴν ἐντιμότητά του ὡς ἀτόμου να κλονίση, προτείνει τὴν διὰ 50δράχμου (1/5 τοῦ μισθοῦ της) πειθαρχικοῦ προστίμου τιμωρίαν αὐτῆς.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον λαβὼν ὑπ' ὄψει τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ, τὰς πρὸς τὸ προϊστάμενον Ὑπουργεῖον ἐγγράφως διατυπωθείσας ψευδολογίας τῆς Μαρίας Βόντα, τὴν πρόθεσιν αὐτῆς καὶ ἐν γένει τὴν γνωστὴν ἐν τῷ Ἐποπτικῷ Συμβουλίῳ συμπεριφορὰν αὐτῆς ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει μὲν, ὅπως ἐπιβληθῆ εἰς αὐτὴν ἡ ποινὴ προταθέντος 50δρά- **(127)** χμου πειθαρχικοῦ προστίμου (1/5 τοῦ μισθοῦ αὐτῆς), ἀλλ' εὐρίσκει τὴν ποινὴν ταύτην ἄκρως ἐπιεικῆ, ὅθεν τὸ μὲν διαμαρτύρεται διὰ τὰ κατὰ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ καταγγελθέντα ψευδολογήματα, τὸ δὲ ἐπιφυλάσσει, ἵνα ἐν ὑποτροπῇ ἐπιβάλῃ αὐτῇ τὴν αὐστηροτέραν τῶν πειθαρχικῶν ποινῶν. _

Συνέχεια Κεφαλαίου Γ!. Ἐδαφίου Ε!

(πίνακας καθορισμοῦ μισθῶν σ. 126,127,128)

(129) Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν καὶ ἐπὶ τῆς προτάσεως Ε! τοῦ Κεφαλαίου Γ! (Μέρους Β') ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως καθορισθῆ ὁ μισθὸς μετὰ τῶν τυχόν κεκτημένων προσαυξήσεων τῶν νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελούντων 65 λειτουργῶν τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως τῆς περιφέρειας Ζαγορίου, ἥτοι τῶν 58 Δημοδιδασκάλων καὶ 7 νηπιαγωγῶν, συμφώνως πρὸς ἐν τῇ ἀνωτέρω προτάσει Ε! τοῦ Κεφαλ. Γ! τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ καταχωρισθέντα πίνακα, ἐν ᾧ ἀναγράφονται τὰ ὀνόματα καὶ τὰ προσόντα ἐκάστου ἐν λεπτομερείᾳ.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα κ' ὑπογράφεται νομίμως

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ μέλη
(υπογραφές)

Πρᾶξις 54^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 19^{ην} Σβρίου 1922 ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν καὶ ὥραν 5 μ.μ. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδ. περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδικοῦντος Γραμματέως Ζαγορίου κ. Κων. Γιάννινα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων

Ζαγορίου κ. Νικολ. Παπακώστα, ως εισηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων. _

Μέρος Α^{ον}

<Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ον} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου>. _

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

Α!

λαβὼν ὑπ' ὄψει: τὴν ἀπὸ 19 Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ Κων. Ζαῖμη πτυχιούχου τοῦ Μαρασλείου Διδασκαλείου (ἔτους 1916), δι' ἧς αἰτεῖται, ὅπως διορισθῆ ἐν τῇ κενῇ θέσει τῆς καθ' ἡμᾶς περιφέρειας, προτείνει τὸν διορισμὸν αὐτοῦ ὡς Δημοδιδασκάλου Β^{ασ}-τάξεως ἐπὶ μισθῷ δραχμῶν 320 μηνιαίως ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ Διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἄρτσιστης.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Κων. Ζαῖμη, πτυχιούχου Δημοδιδασκάλου (ἔτους 1916) ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἄρτσιστης ἐπὶ βαθμῷ δημοδιδασκάλου Β^{ασ}-τάξεως καὶ μισθῷ δραχμῶν 320 μηνιαίως. _

Β!

λαβὼν ὑπ' ὄψει: α!) τὸ ἄρθρον 2 (ἐδάφ. 2) καὶ τὸ ἄρθρον 9 (ἐδάφ. 1) τοῦ νόμου 2858 κ' β!) τὴν ἀπὸ 18 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τῆς Βασιλικῆς Κοντουρατζῆ, δι' ἧς ὑπέβαλεν ἀντίγραφον τοῦ πτυχίου της (ἀπολυτηρίου ὀκτατάξιου ΠαρθENAγωγείου) πιστοποιητικὸν τῆς ἐν Μπάγια ἐξαετοῦς προὔπηρεσίας της ἀπὸ τοῦ Σχολ. ἔτους 1901 – 2 ἐπὶ **(130)** τοῦ Σχολ. ἔτους 1906-7, τὸ ὑπ' ἀριθμ. 12394/17 Σ/βρίου 1918 ἔγγραφον διορισμοῦ της ὡς δευτεροβαθμίου ὑποδιδασκαλίσης ἐν τῷ Δημοτ. Σχολείῳ Λυγκιάδων καὶ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 4620/1-3-919 ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας περὶ ἀπολύσεως αὐτῆς δι' ἐγκατάλειψιν τῆς ἀνωτέρω θέσεώς της, ἐξ' ὧν ἐμφαίνεται, ὅτι ὑπηρέτησε πλέον τῆς ἐξαετίας καὶ ἐπὶ Τουρκοκρατίας ὡς διδασκάλισσα, κατὰ συνέπειαν δὲ κέκτηται τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου 402 "περὶ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῶν Νέων Χωρῶν" ἀπαιτούμενα προσόντα, προτείνει τὸν διορισμὸν τῆς αἰτουμένης Βασιλικῆς Κοντουρατζῆ ὡς διδασκαλίσης ἐν τῷ ἀργοῦντι μονοταξίῳ μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Βραδέτου καὶ τὴν ὀνομασίαν αὐτῆς ὡς δημοδιδασκάλου Γ^{ασ} τάξεως ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ παρόντος διορισμοῦ της ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 240. _

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Έγκρινει τόν διορισμόν τῆς Βασιλικῆς Κοντουρατζῆ ἐν τῷ ἀργοῦντι μονοταξίῳ μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Βραδέτου ὡς διδασκαλίσης καί τήν ὀνομασίαν αὐτῆς ὡς Δημοδιδασκάλου Γ^{ης} τάξεως ἀπό τῆς ἡμέρας τοῦ παρόντος διορισμοῦ της συμφώνως τῷ νόμῳ 402 "περί προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῶν Νέων Χωρῶν" καί τῷ ἄρτι δημοσιευθέντα "περί προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως" Νόμῳ 2858, ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 240. __

Γ!

Προτείνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Κωνσταντίνου ἱερέως Μανέκα, Δημοδιδασκάλου Γ^{ης} τάξεως, προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐκ τοῦ Διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἄρτσιστης ἀπό τῆς 14^{ης} ἰσταμένου μηνός Σεπτεμβρίου ὡς ἀναλαβόντος μονίμου Δημοδιδασκάλου ἐν τῷ ἀργοῦντι μονοταξίῳ μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Μαυροβουνίου. __

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Έγκρινει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Κωνσταντίνου ἱερέως Μανέκα, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐκ τοῦ Διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἄρτσιστης, ἀπό τῆς 14 Σεπτεμβρίου 1922, ἄτε ἀναλαβόντος ὑπηρεσίαν μονίμου Δημοδιδασκάλου ἐν τῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ Μαυροβουνίου. __

Δ!

Προτείνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Δημητρίου Σπυροπούλου, Δημοδιδασκάλου Γ^{ης} τάξεως, προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἄρτι ἀπολυθέντος τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ Μιχαήλ Ζέρβα δημοδιδασκάλου Κάτω - Ῥαβενίων ἀπό τῆς σήμερον 19 Σεπτεμβρίου 1922. __

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Έγκρινει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Δημητρίου Σπυροπούλου, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἄρτι ἀποστρατευθέντος Δημοδ/λου Κάτω - Ῥαβενίων Μιχαήλ Ζέρβα ἀπό τῆς 19 Σεπτεμβρίου 1922, ἄτε ἐκλιπόντος τοῦ λόγου τοῦ διορισμοῦ του. __

Ε!

Προτείνει τόν διορισμόν τοῦ Δημητρίου Σπυροπούλου, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ καί μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως τοῦ Ἰ. Μίσιου, ἐστρατευμένου μονίμου Δημοδ/λου τοῦ Διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Τσερβαρίου.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως: __

(131) Έγκρινει τόν διορισμόν τοῦ Δημητρίου Σπυροπούλου, Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου, ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ καί μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως τοῦ Ἰ. Μίσιου, ἐστρατευμένου μονίμου Δημοδ/λου τοῦ Διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Τσερβαρίου. Καί

ΣΤ!

Προτείνει τήν κατάργησιν τοῦ μονοταξίου, ἀπό διετίας ἀργοῦντος, Δημοτ. Σχολείου θηλέων Σωποτσελίου δι' ἔλλειψιν μαθητριῶν.---

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Έγκρινει τήν κατάργησιν τοῦ ἀπό διετίας δι' ἔλλειψιν μαθητριῶν ἀργοῦντος μονοταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων Σωποτσελίου.---

Μέρος Β^{ον}

<Προτάσεις καί ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τήν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου>.---

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Α!

λαβῶν ὑπ' ὄψει τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 2858 καί τὰς ὑποβληθείσας αἰτήσεις τῶν Δημοδιδασκάλων Ἀναστασίου Τζόβα Δοβρᾶς καί Κωνσταντίνου Ζαῖμη - Ἀρτσιστής, δι' ὧν ἕκαστος αἰτεῖται, ὅπως χορηγηθῇ αὐτῷ ἡ ἄδεια, ἵνα ἀναλάβῃ τήν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῆς Γυμναστικῆς ἐν τῷ ἑλληνικῷ Σχολείῳ τῆς Κοινότητος, ἐν ἧ ὑπηρετεῖ, ἐπί ἐξάωρον καθ' ἐβδομάδα καί εἰς ὥρας μὴ περιλαμβανομένας εἰς τὰς ἐργασίμους ὥρας τοῦ ὠρολογίου προγράμματος τοῦ Δημοτ. Σχολείου, προτείνει, ὅπως χορηγηθῇ ἐκάστῳ αὐτῶν ἡ αἰτουμένη ἄδεια.---

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.---

Έγκρινει, ὅπως χορηγηθῇ ἡ ἄδεια εἰς τοὺς Δημοδ/λους Ἀναστάσιον Τζόβαν - Δοβρᾶς καί Κωνσταντῖνον Ζαῖμην - Ἀρτσιστής, ἵνα ἕκαστος αὐτῶν ἀναλάβῃ ἐξάωρον καθ' ἐβδομάδα διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῆς γυμναστικῆς ἐν τῷ Ἑλλην. Σχολείῳ τῆς Κοινότητος, ἐν ἧ ὑπηρετεῖ, εἰς ὥρας μὴ περιλαμβανομένας ἐν τῷ ὠρολογίῳ προγράμματι τῶν μαθημάτων τοῦ Δημοτ. Σχολείου. Καί

Β!

λαβῶν ὑπ' ὄψει τήν ἀπό 16 Σ/βρίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ σκηνίτου Νικ. Τσουμάνη, δι' ἧς αἰτεῖται, ὅπως ὀρισθῇ Σχολεῖον τῆς περιφέρειας, εἰς ὃ νά ὑποστῶσι κατατακτῆριον ἐξέτασιν οἱ κατ' ἰδίαν διδαχθέντες τὰ μαθήματα τοῦ Δημοτ. Σχολείου υἱοὶ του 1) Τρύφων μαθητῆς τῆς Γ^{ης} τάξεως καί 2) Κωνσταντῖνος καί Ἀχιλλεύς, μαθηταὶ τῆς Δ^{ης} τάξεως, ὧν ἡ προσαγωγή τῶν

άπαιτουμένων δικαιολογητικῶν τῆς κατ' ἴδιαν διδασκαλίας λόγω τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως καθίσταται ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀνέφικτος, προτείνει, ὅπως κατὰ τὸ ἄρθρον 12 (ἐδάφ. α! κ' δ!) τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 3 Αὐγούστου 1912 "περὶ ἐξετάσεως κλπ. τῶν μαθητῶν τῶν Δημοτ. Σχολείων" χορηγηθῆ τῷ αίτουμένῳ ἡ ζητουμένη ἄδεια.---

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ ἀρμοδίου, ὅπως ὀρίση τὸ Σχολεῖον.---

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κλπ.---

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ μέλη
(υπογραφές)

(132)

Πράξις 55^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπ. περιφερείας Ζαγορίου σήμερον τὴν 12^{αυ} τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου 1922 ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τετάρτην κ' ὥραν 5^{αυ} μ.μ. Τὸ Ἐποπ. Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπ. περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/διδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίπ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδικοῦντος γραμματέως Ζαγορίου κ. Κ. Γιάννινα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούση τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίση περὶ τούτων.---

Μέρος Α^{αυ} (Προτάσεις κ' ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{αυ} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου)

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Α!

λαβῶν ὑπ' ὄψει τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 2858 καὶ τὰς ὑποβληθείσας αἰτήσεις πέντε δημοδιδ/λων τῆς περιφερείας, δι' ὧν αίτοῦνται, ὅπως χορηγηθῆ αὐτοῖς ἡ ἄδεια, ἵνα ἀναλάβωσι ξένας πρὸς τὸ κύριον ἔργον αὐτῶν ὑπηρεσίας καὶ εἰς ὥρας μὴ περιλαμβανομένας ἐν τῷ ὠρολογίῳ προγράμματι τῶν μαθημάτων τοῦ Δημοτ. Σχολείου, προτείνει, ὅπως χορηγηθῆ ἡ ἄδεια α') εἰς τὸν Ἀνάστ. Φάφαν Δημοδ/λον Γρεβενητίου, ἵν' ἀναλάβῃ τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος Γυμναστικῆς ἐν τῷ Ἑλλ. Σχολείῳ Γρεβενητίου ἐπὶ ἐξάωρον ἐν συνόλῳ καθ' ἐβδομάδα, β') εἰς τὸν Νικ. Ρέσσον Δημοδ/λον Τσεπελόβου, ἵν' ἀναλάβῃ τὴν διδασκαλίαν μαθήματος Γυμναστικῆς κ' ὠδικῆς ἐπὶ ἐξάωρον ἐν συνόλῳ καθ' ἐβδομάδα ἐν τῷ Ἑλλ. Σχολείῳ Τσεπελόβου

κ' δι' ἀμφοτέρα τὰ μαθήματα κ' γ') εἰς τοὺς Δημοδ/λοῖς Δημ. Μάον – Τσεπελόβου, Ἄνδρ. Τόλογλου – Καπεσόβου κ' Κωνστ. Παπαγεωργίου – Σωποτσελίου, ἵν' ἀναλάβωσι τὴν ὑπηρεσίαν κοινοτικοῦ γραμματέος ἐν αἴσκεινότησιν ὑπηρετοῦσιν.____

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως χορηγηθῆ εἰς τοὺς ἐν τῇ προτάσει πέντε δημοδιδασκάλους τῆς περιφέρειας ἢ ὑπ' αὐτῶν ζητούμενη ἄδεια, ὅπως ἀνάλαβη ἕκαστος τὰς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένας ξένας πρὸς τὸ ἔργον αὐτῶν ὑπηρεσίας ἐπὶ ἐξάωρον ἐν συνόλῳ καθ' ἑβδομάδα καὶ εἰς ὥρας μὴ περιλαμβανομένας ἐν τῷ προγράμματι τῶν μαθημάτων τοῦ Δημοτ. Σχολείου.____

Β^{ου}

λαβῶν ὑπ' ὄψει τὰ διὰ τῆς ἀπὸ 5 ὀβρίου ἐ.ἔ. αἰτήσεως τοῦ Ν. Χατζηβασδέκη Β^{ου} δημοδ/λου Μπάγιας ὑποβληθέντα δικαιολογητικά ἔγγραφα, συμφώνως τοῖς ὁποίοις αἰτεῖται, ὅπως κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Ν. 2858 χορηγηθῆ αὐτῷ 20δραχμος ἐπὶ πλέον προσαύξεσις μισθοῦ, προτείνει, ὅπως χορηγηθῆ αὐτῷ ἢ ζητούμενη 20δραχμος προσαύξεσις μισθοῦ ἀπὸ τῆς 16^{ης} Αὐγούστου 1922, ἡμέρας καθ' ἣν συνεπλήρωσεν 20ετῆ συντάξιμον διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν, τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἀνερχομένου οὕτως εἰς δραχμὰς τριακοσίας ἐξήκοντα (360) ἐν συνόλῳ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας.

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως χορηγηθῆ εἰς τὸν Β^{ου} Δημοδ/λον Μπάγιας Νικολ. Χατζηβασδέκη 20δραχμος προσαύξεσις μισθοῦ ἀπὸ τῆς 16^{ης} Αὐγούστου 1922 λόγω συμπληρώσεως 20ετίας ἐν τῇ διδασκαλικῇ ὑπηρεσίᾳ κ' καθορισθῆ οὕτω ὁ μηνιαίος μισθὸς εἰς δραχμὰς τριακοσίας ἐξήκοντα (360) ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας.____ καὶ

(133)

Γ^{ου}

Προτείνει τὸν διορισμὸν α') τοῦ Στυλ. Στυλιάδου ὡς σχολ. ἐπιτρόπου ἐν τῷ Δημοτ. Σχολείῳ Μπάγιας ἀντὶ τοῦ ἀποδημήσαντος τοιοῦτου Γεωργ. Καλίδου καὶ β') τοῦ Στ. Γκούρη ὡς ταμίου τῆς Σχολ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Δημοτ. Σχολείου Τσεπελόβου ἀντὶ τοῦ στρατευθέντος τοιοῦτου Νικολάου λειτουργοῦ.

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν α') τοῦ Στυλ. Στυλιάδου ὡς μέλους τῆς Σχολ. ἐπιτροπῆς τοῦ Δημοτ. Σχολείου Μπάγιας ἀντὶ τοῦ ἀποδημήσαντος τοιοῦτου Γεωργ. Καλίδου καὶ β') τοῦ Ἄνδρ. Στεφ. Γκούρη ὡς ταμίου τῆς Σχολ.

Έπιτροπής του Δημοτ. Σχολείου Τσεπελόβου αντί του στρατευθέντος τοιούτου Νικ. λειτουργοῦ.

Δ^{ov}

λαβών υπ' ὄψει τό ἐδάφ. 2 τοῦ ἄρθρου τοῦ Νόμου 2858 προτείνει, ὅπως ἀνατεθῆ ἡ διεύθυνσις τοῦ διταξ. μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Τσερβαρίου εἰς τόν Κωνστ. Γκράτζιον Δημοδ/λον α^{ns} τάξεως ὡς ἀρχαιότερον ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ μεταξύ ἰσοβάθμων συναδέλφων.

Τό Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει ὅπως ἀνατεθῆ ἡ διεύθυνσις τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Τσερβαρίου εἰς τόν Κωνστ. Γκράτζιον Δημοδ/λον πρώτης τάξεως ὡς ἀρχαιότερον ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ μεταξύ ἰσοβάθμων ἐν τῷ αὐτῷ σχολεῖῳ ὑπηρετούντων.---

Μέρος Β^{ov}<Προτάσεις καί ἄποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τήν κρίσιν τοῦ Σ^{ou} Ἐκπ. Συμβουλίου>.---

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Α!

λαβών υπ' ὄψιν ὅτι ὁ διά τῆς υπ' ἀριθ. 54 πράξεως τοῦ Ἐπ. Συμβουλίου προταθεῖς καί διά τῆς υπ' ἀριθ. 10894/28-9-922 ἀποφάσεως τοῦ κ. Νομάρχου Ἰωαννίνων διορισθεῖς Κωνστ. Ζαΐμης ὡς δημοδ/λος ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ διταξ. μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἀρτσιστής ἠρνήθη νά δεχθῆ ταύτην κ' ὅτι ὁ Ἄναστάσ. Πριμηκήρης πτυχιούχος Β^{os} Δημοδ/λος διά τῆς ἀπό 4 Ὀκτωβρίου ἐ.ξ. αἰτήσεως του ἠτήσατο τόν διορισμόν του ἐν ταύτῃ, προτείνει τόν διορισμόν τοῦ Ἀναστ. Πριμηκήρη πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως τοῦ Δημοτ. Σχολ. Ἀρτσιστής.

Τό Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ Ἀναστασίου Πριμηκήρη πτυχιούχου Β^{ou} Δημοδ/λου ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ διταξ. μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἀρτσιστής ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ δρχ. 320.

Β!

λαβών υπ' ὄψει ὅτι ὁ ἀριθμός τῶν ἐν τῷ διταξ. μεικτῷ Δημοτ. Σχολεῖῳ Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας) κατὰ τὰ τρία τελευταῖα Σχολ. ἔτη φοιτησάντων δέν ὑπερβαίνει τοὺς 30 μαθητάς καί ὅτι ἡ Ἐφορεία τῶν Καλλινείων Ἐκπαιδευτηρίων Παπίγκου, ἥτις καί συντηρεῖ τοῦτο ἐκ τῶν πόρων τοῦ Ἀναγνωστοπουλείου κληροδοτήματος διά τοῦ υπ' ἀριθ. 52/26-Σβρ-1922

έγγράφου της ήτήσατο τόν εις μονοτάξιον υποβιβασμόν του, ως ούδαμῶς ἀντικειμένου τούτου εις τόν διέποντα τά Καλλίνεια κανονισμόν Προτείνει τόν υποβιβασμόν τοῦ Σχολείου τούτου εις μονοτάξιον.

Τό Ἐπ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως τό διτάξ. μεικτόν Δημοτ. Σχολεῖον Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας) υποβι- **(134)** βασθῆ εις μονοτάξιον, καθ' ὅτι ἀφ' ἐνός μὲν δέν κέκτηται τόν ἀπαιτούμενον πρὸς διατήρησιν διταξίου ἀριθμοῦ μαθητῶν, ἀφ' ἐτέρου δέ καί ἡ Ἐφορεία τῶν Καλλινείων Ἐκπαιδευτηρίων Παπίγκου ήτήσατο τόν υποβιβασμόν του, ως ούδαμῶς ἀντικειμένου τούτου εις τόν κανονισμόν τοῦ Ἀναγνωστοπουλείου κληροδοτήματος δαπάναις τοῦ ὁποίου συντηρεῖται τοῦτο.

Γ!

λαβῶν ὑπ' ὄψει ὅτι κατά τά τελευταῖα ἔτη καταπληκτικῶς ἡλαττώθη ὁ ἀριθμός τῶν μαθητῶν τοῦ Δημοτ. Σχολείου Φραγκάδων καί ἴδια ὅτι ὁ μέσος ὄρος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατά τά τρία τελευταῖα σχολ. ἔτη φοιτησάντων ἐν μὲν τῷ μονοταξ. Δημ. Σχολεῖῳ ἀρρένων ἀνέρχεται εις 19 ἐν δέ τῷ μονοταξ. Δημ. Σχολεῖῳ θηλέων εις 14 (δέκα τέσσαρας) προτείνει τήν κατάργησιν τοῦ μονοταξ. Δημοτ. Σχολείου θηλέων Φραγκάδων δι' ἔλλειψιν μαθητριῶν καί τήν συγχώνευσιν αὐτοῦ μετὰ τοῦ μονοταξ. Δημ. Σχολ. ἀρρένων τῆς αὐτῆς κοινότητος εις ἓν μονοτάξ. μεικτόν.

Τό Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν κατάργησιν τοῦ μονοταξ. Δημοτικοῦ Σχολ. θηλέων Φραγκάδων δι' ἔλλειψιν μαθητριῶν καί τήν συγχώνευσιν αὐτοῦ μετὰ τοῦ μονοταξ. Δημ. Σχολ. ἀρρένων Φραγκάδων εις ἓν μονοτάξιον μεικτόν, καθ' ὅτι τό σύνολον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν κ' μαθητριῶν ἀμφοτέρων τῶν Σχολείων τούτων δέν ὑπερβαίνει τούς τριάκοντα τρεῖς (33). ___ καί

Δ!

λαβῶν ὑπ' ὄψει τήν ἀνωτέρω ὑπό στοιχεῖον Γ' πρότασιν περί καταργήσεως τοῦ Δημοτ. Σχολείου θηλέων Φραγκάδων καί ὅτι τό ἐν τῇ κουτσοβλαχοφώνῳ κοινότητι Βωβούση μονοτάξ. Δημοτ. Σχολ. θηλέων δι' ἔλλειψιν διδασκαλίσεως ἀργεῖ ἐπί μεγίστη ζημίᾳ τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν συμφερόντων προτείνει τήν μετάθεσιν τῆς δημοδιδασκαλίσεως Ἀγγελικῆς Καζαντζῆ ἐκ τοῦ καταργουμένου Δημοτ. Σχολείου θηλέων Φραγκάδων εις τό ἀργοῦν τοιοῦτο Βωβούσης.

Τό Ἐπ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν τῆς Δημοδ/λίσεως Ἀγγελικῆς Καζαντζῆ ἐκ τοῦ καταργουμένου Δημοτ. Σχολείου θηλέων Φραγκάδων εἰς τό ἀργοῦν μονοτάξιον τοιοῦτο τῆς κουτσοβλαχοφώνου κοινότητος Βωβούσης ἐπί μεγίστη ὠφελείᾳ τῆς τε ἐκ ἐκπαιδεύσεως κ' τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν συμφερόντων.-

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κλπ. ___

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τά μέλη
(υπογραφές)

(135)

Πράξις 56^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπαιδ. περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τήν 27^α τοῦ μηνός Ὀκτωβρίου τοῦ 1922 ἔτους ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην καί ὥραν 6 μ.μ. Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδ. περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλην/λου Μπάγιας κ. Φιλ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ εἰρηνοδικοῦντος Γραμματέως Ζαγορίου κ. Κων. Γιάννινα καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπό τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καί ἀποφασίσῃ περὶ τούτων. _

Μέρος Α^{ον}

<Προτάσεις καί ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τήν κρίσιν τοῦ Σ^{ον} Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου>. ___

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

α!

Προτείνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Ἀναστασίου Πριμικήρη προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ Δημοδ/λου Τσερβαρίου Ἰωάν. Μίσιου ἀπό τῆς 15^α Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ., διότι ἐπανελθόντος ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ του ὡς εἴρηται μονίμου δημοδ/λου Ἰ. Μίσιου ἐξέλιπεν ὁ λόγος τοῦ διορισμοῦ του.-

Τό Ἐπ. Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Ἀναστασίου Πριμικήρη, Δημοδ/λου, προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ μέχρι τοῦδε ὑπηρετοῦντος εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ μονίμου Δημοδ/λου Τσερβαρίου Ἰωάννου Μίσιου ἀπό τῆς 15^α Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ., ἄτε ἐκλιπόντος τοῦ λόγου (...) ὃν διωρίσθη. ___

β!

Προτείνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Δημητρίου Σιουροπούλου προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ Δημοδ/λου Τσερβαρίου Κων. Γκράτζιου, καθ' ὅτι, πρὶν

οὗτος ἀναλάβη ὑπηρεσίαν ὡς ἀναπληρωτῆς ἐν τῷ Δημ. Σχολείῳ Τσερβαρίου, ἀπολυθεὶς τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέσιν του ὁ ὡς εἴρηται, μόνιμος Δημοδ/λος τοῦ Σχολείου τούτου Κων. Γκράτζιος. ___

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Δημητρίου Σιουροπούλου, Δημοδ/λου, διορισθέντος προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ Δημοτ. Σχολείῳ Τσερβαρίου ἀντὶ τοῦ ἐστρατευμένου Κων. Γκράτζιου, καθ' ὅτι οὐδόλως ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν, ἅτε ἀπολυθέντος τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κ' ἐπανελθόντος εἰς τὴν θέσιν του τοῦ μόνιμου Δημοδ/λον Κων. Γκράτζιον. ___

γ!

Προτείνει τὴν ἀνάκλησιν τοῦ διορισμοῦ τοῦ Ἀναστ. Πριμικύρη, Δημοδ/λου, τοῦ διορισθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 55 ἐ.ἔ. πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ζαγορίου ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ διταξίου Δημοτ. Σχολείου Ἀρτσίστης, καθ' ὅτι ἐν τῷ μεταξύ χρόνῳ τὸ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σὺν Ὑπουργεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 38053/8-8/βρίου-1922 πράξεως αὐτοῦ ἐπλήρωσε τὴν ὡς εἴρηται θέσιν διὰ τοῦ διορισμοῦ τοῦ Κων. Ζαῖμη, Δημοδ/λου. ___

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀνάκλησιν τῆς προτάσεως τοῦ διορισμοῦ τοῦ Δημοδ/λου Ἀναστ. Πριμικύρη ἐν τῷ Διταξίῳ Δημοτ. Σχολείῳ Ἀρτσίστης, διότι τὸ Σὺν Ὑπουργεῖον ἐν τῷ μεταξύ χρόνῳ ἐπλήρωσε τὴν κενὴν θέσιν Ἀρτσίστης διορίσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 38053/8-10-922 πράξεώς του τὸν Δημοδ/λον Κων. Ζαῖμην.

(136)

δ!

λαβῶν ὑπ' ὄψει 1) τὸ ἀπὸ 29 Σ/βρίου ἐ.ἔ Νομοθετικὸν Διάταγμα "περὶ διορισμοῦ λειτουργῶν στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως κλπ." καὶ 2) τὰ διὰ τῆς ὑπὸ σημερινὴν χρονολογίαν αἰτήσεως τοῦ Β^{ου} Δημοδ/λου Δημητρίου Βάντζιου ὑποβληθέντα δικαιολογητικά, προτείνει τὸν διορισμὸν αὐτοῦ ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ μονοταξίῳ μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Μακρίνου ἀντὶ τοῦ ἐστρατευμένου μόνιμου δημοδ/λου τοῦ σχολείου τούτου Δημ. Δημοπούλου καὶ μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως του. ___

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Β^{ου} Δημοδιδασκάλου Δημητρίου Βάντζιου ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ μονοταξίῳ μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Μακρίνου ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν τριακοσίων εἴκοσιν (ἀρ.320) ἀντὶ τοῦ

έστρατευμένου μονίμου δημοδ/λου τοῦ σχολείου τούτου Δημ. Δημοπούλου καί μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεώς του. ___

ε!

λαβών ὑπ' ὄψει 1) ὅτι κατά τὰ τελευταῖα ἔτη καταπληκτικῶς ἠλαττώθη ὁ ἀριθμός τῶν μαθητῶν τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Τσεπελόβου εἰς τρόπον ὥστε ὁ μέσος ὄρος τῶν κατά τὰ τρία τελευταῖα ἔτη φοιτησάντων μαθητῶν νά εἶναι κατώτερος καί τῶν 50, καί 2) ὅτι ἡ Διοικητική Ἐπιτροπή Ἐκπαιδ. Προνοίας τῆς κοινότητος ταύτης ἀδυνατεῖ νά συμπληρώσῃ καί καταθέσῃ ποσόν ἐπαρκοῦν διὰ τήν μισθοδοσίαν τοῦ ἑτέρου τῶν δημοδιδασκάλων καί συνεπῶς νά διατηρήσῃ οὕτω τόν βαθμόν τοῦ σχολείου, προτείνει τόν ὑποβιβασμόν τοῦ διταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου Τσεπελόβου εἰς μονοτάξιον. ___

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τόν ὑποβιβασμόν τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Τσεπελόβου εἰς μονοτάξιον τοιοῦτο, καθ' ὅτι ὁ μέσος ὄρος τοῦ ἀριθμοῦ κατά τὰ τρία τελευταῖα ἔτη φοιτησάντων μαθητῶν δέν ὑπερβαίνει καί τοὺς 50. ___

στ!

λαβών ὑπ' ὄψει τήν ἀνωτέρω ὑπό στοιχεῖον ε! πρότασιν περί ὑποβιβασμοῦ τοῦ διταξίου Μ. Δημοτ. Σχολείου Τσεπελόβου εἰς μονοτάξιον τοιοῦτο καί ὅτι τό μονοτάξιον μεικτόν Δημοτ. Σχολεῖον Ἄνω – Βίτσης ἀργεῖ δι' ἔλλειψιν δημοδιδασκάλου προτείνει τήν μετάθεσιν τοῦ Δημοδιδασκάλου Τσεπελόβου Δημητρίου Μαοῦ εἰς τό ἀργοῦν Δημοτ. Σχολεῖον Ἄνω – Βίτσης, καθ' ὅτι οὗτος τυγχάνει κατώτερος τόν τε βαθμόν καί τὰ προσόντα τοῦ ἑτέρου τῶν δημοδιδασκάλων Τσεπελόβου Νικ. Ρέσσου, νεώτερος τήν ἡλικίαν καί τήν ὑπηρεσίαν, πρὸς δέ τούτοις περιβάλλεται καί ὑπό ὀλιγωτέρων οἰκογενειακῶν ὑποχρεώσεων. ___

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν τοῦ Δημοδιδασκάλου Τσεπελόβου Δημητρίου Μαοῦ εἰς τό ἀργοῦν μονοτάξιον μεικτόν Δημοτ. Σχολεῖον Ἄνω – Βίτσης, καθ' ὅτι τοῦ Σχολείου, ἐν ᾧ μέχρι τοῦδε ὑπηρετεῖ, προτάθη ὁ ὑποβιβασμός εἰς μονοτάξιον. ___

Μέρος Β^{ον}

<Προτάσεις καί ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τήν κρίσιν τοῦ Σ^{ον} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου>. ___

α!

λαβών υπ' ὄψει τὰ διὰ τῆς ἀπό 16^ας Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. αἰτήσεως τοῦ Ἀναστασίου Τζιόβα Α^α(137) Δημοδ/λου ἀρρένων Δοβρᾶς ὑποβληθέντα δικαιολογητικά ἔγγραφα, συμφώνως τοῖς ὁποίοις αἰτεῖται, ὅπως κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ νόμου 2858 χορηγηθῆ αὐτῷ 20δραχμος ἐπὶ πλέον προσαύξεις μισθοῦ, προτείνει, ὅπως χορηγηθῆ αὐτῷ ἡ ζητούμενη 20δραχμος προσαύξεις μισθοῦ ἀπὸ τῆς 4^ας Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. 1922, ἡμέρας, καθ' ἣν συνεπλήρωσε δεκαπενταετῆ συντάξιμον διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν, τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἀνερχομένου οὕτως εἰς δραχμὰς τετρακοσίας εἴκοσι (420) ἐν συνόλῳ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας.---

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.---

Ἐγκρίνει, ὅπως χορηγηθῆ εἰς τὸν Α^α Δημοδ/λον ἀρρένων Δοβρᾶς Ἀναστάσιον Τζιόβαν 20δραχμος μηνιαία προσαύξεις μισθοῦ ἀπὸ τῆς 4^ας Ὀκτωβρίου 1922 λόγῳ συμπληρώσεως 15ετίας ἐν τῇ διδασκαλικῇ του ὑπηρεσίᾳ καὶ καθορισθῆ ὁ μηνιαῖος μισθὸς του εἰς δραχμὰς τετρακοσίας εἴκοσι (420) ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας.---

β!

λαβών υπ' ὄψει τὴν διαταγὴν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 2858 καὶ τὴν ὑποβληθεῖσαν αἴτησιν τοῦ Δημοδ/λου Μονοδενδρίου Κων. Κοντοδήμου, δι' ἧς αἰτεῖται, ὅπως χορηγηθῆ αὐτῷ ἡ ἄδεια, ἵνα ἀναλάβῃ τὴν ὑπηρεσίαν Κοινοτικοῦ Γραμματέως Μονοδενδρίου εἰς ὥρας μὴ περιλαμβανομένας ἐν τῷ ὠρολογίῳ προγράμματι τῶν μαθημάτων τοῦ Δημοτ. Σχολείου, προτείνει, ὅπως χορηγηθῆ αὐτῷ ἡ αἰτούμενη ἄδεια, ἵνα ἀναλάβῃ ἐπὶ ἐξάωρον καθ' ἐβδομάδα τὴν ὡς εἴρηται ὑπηρεσίαν. _

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως χορηγηθῆ εἰς τὸν Δημοδ/λον Μονοδενδρίου Κων. Κοντοδήμον ἡ ἄδεια, ἵνα ἀναλάβῃ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ γραμματέως τῆς Κοινότητος ταύτης ἐπὶ ἐξάωρον ἐν συνόλῳ καθ' ἐβδομάδα καὶ εἰς ὥρας ἐκτὸς τοῦ ὠρολογίου προγράμματος τῶν μαθημάτων τοῦ Δημ. Σχολείου. Καὶ

γ!

Προτείνει τὸν διορισμὸν 1) τοῦ Ἀλεξάνδρου Παπᾶ ὡς προέδρου τῶν Σχολικῶν Ἐπιτροπῶν τῶν Δημοτ. Σχολείων ἀρρένων κ' θηλέων Ἄνω-Σουδενῶν ἀντὶ τοῦ ἀποδημήσαντος τοιοῦτου Κων. Μπίλιου καὶ 2) τοῦ Ἰωάννου Τόσκα ὡς ταμίου τῆς Σχολ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Δημοτ. Σχολείου Τσερβαρίου ἀντὶ τοῦ ἀπουσιάζοντος καὶ λόγῳ τοῦ ὡς δημοδιδασκάλου ἐπαγγέλματος του μὴ δυναμένου νὰ ἐκπληρώσῃ ἀνελλιπῶς τὰ καθήκοντα του,

ἄτε διωρισμένου καὶ ὑπηρετοῦντος ἐν Ἄνω-Ραβενίοις, Σπυρίδωνος Στεφανίδου. -

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως: -

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν 1) τοῦ Ἀλεξάνδρου Παπᾶ ὡς προέδρου τῶν Σχολ. Ἐπιτροπῶν ἀμφοτέρων τῶν Δημοτ. Σχολείων Ἄνω-Σουδενῶν ἀντὶ τοῦ Κων. Μπίλιου ἀποδημήσαντος καὶ 2) τοῦ Ἰωάννου Τόσκα ὡς ταμίου τῆς Σχολ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Δημοτ. Σχολείου Τσερβαρίου ἀντὶ τοῦ Σπυρίδωνος Στεφανίδου μὴ δυναμένου νὰ ἐκπληροῖ ἀνελλιπῶς τὰ καθήκοντα του λόγῳ τοῦ ὅτι ὑπηρετεῖ ὡς Δημοδιδάσκαλος μακρὰν τῆς κοινότητος Τσερβαρίου. ___

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κλπ. ___

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ μέλη
(υπογραφές)

(138) 57^α Πράξις

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπαιδ. περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 10^α τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου τοῦ 1922 ἔτους ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην καὶ ὥραν 5 μ.μ. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἄνω-Ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδικοῦντος Γραμματέως Ζαγορίου κ. Κων. Γιάννινα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα ὡς εἰσηγητοῦ συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων. _

Μέρος Α^{ον}

<Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου>. ___

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

α!

λαβὼν ὑπ' ὄψιν ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 55 πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ζαγορίου ἐγένετο πρότασις περὶ ὑποβιβασμοῦ τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Παπίγκου (μεγάλῃς Συνοικίας), τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὰ Καλλίνεια Ἐκπαιδευτηρία Παπίγκου καὶ συντηρουμένου δαπάναις τοῦ Ἀναγνωστοπουλείου Κληροδοτήματος, εἰς μονοτάξιον τοιοῦτο Προτείνει τὴν μετάρθεσιν τοῦ Δημοδ/λου Στεφάνου Λαζαρίδου ἐκ τοῦ Σχολείου τούτου εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἄνω-Ραβενίων,

καθ' ὅτι μόνος αὐτός ἐκ τῶν ἐν τῷ Σχολείῳ τούτῳ Παπίγκου (Μεγάλης Συνοικίας) ἀποκλείεται ὑπὸ ῥητῆς διατάξεως τοῦ διέποντος τὰ Καλλινεῖα κανονισμοῦ, ὡς τυγχάνων συγγενῆς τοῦ Παν. Πρωτοσυγγέλου, μέλους τῆς Ἐφορείας τῶν ὡς εἴρηται ἐκπαιδευτηρίων, νά ὑπηρετῇ ἐν τῷ ὑποβιβαζομένῳ σχολείῳ. –

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν μετάθεσιν τοῦ Δημ/λου Στεφάνου Λαζαρίδου ἐκ τοῦ εἰς μονοτάξιον ὑποβιβασμένου τέως διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου τῶν Καλλινείων Ἐκπαιδευτηρίων Παπίγκου (μεγάλης συνοικίας) εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἄνω-Ῥαβενίων, καθ' ὅτι ἡ ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τούτοις ὑπηρεσία αὐτοῦ προσκρούει εἰς ῥητὴν διάταξιν τοῦ διέποντος τὰ ῥηθέντα ἐκπαιδευτήρια κανονισμοῦ, ἅτε τυγχάνοντος συγγενοῦς ἐνός τῶν μελῶν τῆς Ἐφορείας τῶν Καλλινείων Ἐκπαιδευτηρίων.

β!

Προτείνει τὸν διορισμὸν τοῦ Ἀναστ. Πριμικήρη Β^{ου} Δημοδ/λου ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐστρατευμένου Δημοδ/λου Ἄνω-Ῥαβενίων Στεφ. Λαζαρίδου καὶ μέχρι τῆς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως αὐτοῦ ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 320. –

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Ἀναστ. Πριμικήρη Β^{ου} Δημοδ/λου ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐστρατευμένου Δημοδ/λου Ἄνω-Ῥαβενίων Στεφ. Λαζαρίδου καὶ μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως αὐτοῦ ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 320. – Καί

(139) λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰ διὰ τῆς ὑπὸ χθεσινὴν χρονολογίαν αἰτήσεως τοῦ Πέτρου Στούπη ὑποβληθέντα δικαιολογητικά ἔγγραφα προτείνει τὸν διορισμὸν αὐτοῦ ὡς Β^{ου}Δημοδιδασκάλου εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Δραγαρίου ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 320. —

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ πτυχιούχου Δημοδ/λου Πέτρου Στούπη ἐν τῷ ἀργοῦντι μονοταξίῳ μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Δραγαρίου ἐπὶ βαθμῷ Δημοδ/λου δευτέρας τάξεως καὶ ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 320. —

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κτλ. —

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ μέλη
(υπογραφές)

Πράξις 58^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπαιδ. περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τήν 1^{ην} Δεκεμβρίου τοῦ 1922, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην κ' ὥραν 5^η Μ.Μ. Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπ. περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/διδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίπ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδικοῦντος γραμματέως Ζαγορίου κ. Κωνστ. Γιάννινα κ' τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῆ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ κ' ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Μέρος Α^{ον}

(Προτάσεις καί ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου)

Σημείωσις Ἡπερίληψις ἐδημοσιεύθη Ἐφ. Κυβ/ως Τεύχ. Γ' φύλ. 194/10-8-1923

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

λαβὼν ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 9 Νοεμβρίου 1922 Νομοθετικὸν Διάταγμα, δι' οὗ ἐτροποποιήθη ὁ "περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως" Νόμος 2858,

Προτείνει

Α^{ον}) Ὅπως συμφώνως τῷ Ν. Διατάγματι/9 Νβρ. 1922 (ἄρθρον 1, ἐδάφ. 3, § α') καί τῷ Νόμῳ 2858 (ἄρθ. 1, ἐδάφ. 2, § α') καθορισθῆ ἀπὸ 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922 ὁ ἀρχικὸς μισθὸς τῶν Δημοδ/λων Α^{ης} τάξεως Κωνστ. Παρτσάλη καί Νικ. Ρέσσου, οἵτινες κ' πρό τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου 2858 ἦσαν ἀνεγνωρισμένοι ὡς πρωτοβάθμιοι δημοδιδάσκαλοι, εἰς δραχμὰς 480 μηνιαίως, ὁ δὲ προσαυξημένος αὐτῶν μισθός, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καί ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, εἰς τὸ ἀνώτατον ὄριον, ἦτοι εἰς δραχμὰς 520 μηνιαίως, ὡς ἐχόντων ὑπερικοσιπενταετῆ συντάξιμον ὑπηρεσίαν δημοδιδ/λων.

Τό Ἐπ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως ὁ μὲν ἀρχικὸς μισθὸς τῶν Δημοδ/λων Α^{ης} τάξεως Κ. Παρτσάλη καί Νικ. Ρέσσου καθορισθῆ ἀπὸ 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922 εἰς Δρχ. 480, ὁ δὲ προσαυξημένος μισθός ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας εἰς τὸ ἀνώτατον ὄριον ἦτοι εἰς δραχμὰς 520 μηνιαίως διὰ τοὺς ἐν τῇ προτάσει ἀναφερομένους λόγους.

Β^{ον}) Ὅπως συμφώνως τῷ Νομοθ. Διατάγματι/9^{ης} Νοεμβρίου 1922 (ἄρθρ. 1, ἐδάφ. 3, § β') καί τῷ Νόμῳ 2858 (ἄρθρ. 1, ἐδ. 2, § α') διαβαθμισθῶσιν ὡς

Δημοδιδάσκαλοι πρώτης τάξεως οί νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ Κωνστ. Ζαΐμης, Στέφ. **(140)** Λαζαρίδης καί Ἀρτεμισία Χριστοδούλου ἀπό τῆς 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922, ἄτε ἐξελθόντες τοῦ Διδασκαλείου μετὰ τὸ 1914 καί φέροντες βαθμὸν "Ἀριστα", ὁ δὲ μισθὸς αὐτῶν καθορισθῆ εἰς Δραχμάς (400) τετρακοσίας μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας. —

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ πτυχιούχοι δημοδ/λοι Κ. Ζαΐμης, Στέφ. Λαζαρίδης καί Ἀρτεμισία Χριστοδούλου διαβαμισθῶσιν ὡς δημοδιδ/λοι πρώτης τάξεως ἀπὸ 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922 ἄτε ἐξελθόντες τοῦ Διδασκαλείου μετὰ τὸ 1914 καί φέροντες βαθμὸν "Ἀριστα", ὁ δὲ μισθὸς αὐτῶν καθορισθῆ εἰς δραχμάς 400 μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας.

Γ^{ον}) Ὅπως οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ πτυχιούχοι Δημοδ/λοι Βασίλ. Ζωρδούμης, Γεώργ. Λέτσιος κ' Σπυρ. Στεφανίδης διαβαμισθῶσιν ὡς δημοδιδ/λοι πρώτης τάξεως ἀπὸ 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922, ὁ δὲ μισθὸς αὐτῶν καθορισθῆ εἰς δραχμάς τετρακοσίας (400) μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, καθ' ὅτι ἕκαστος τούτων, ἀφ' ἐνός μὲν φέρει πτυχίον Διδασκαλείου ἔτους 1914 με βαθμὸν "λίαν καλῶς", ἀφ' ἑτέρου δὲ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου 2858 ἐκέκτητο ὑπερπενταετῆ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν τριτοβαθμίου δημοδ/λου συντάξιμον. —

Τὸ Ἐπ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως συμφώνως ταῖς αὐταῖς διατάξεσι, οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ πτυχιούχοι δημοδ/λοι Βασίλ. Ζωρδούμης, Γεώργ. Λέτσιος κ' Σπυρ. Στεφανίδης διαβαμισθῶσιν ὡς δημοδιδ/λοι πρώτης τάξεως ἀπὸ 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922, ὁ δὲ μισθὸς αὐτῶν καθορισθῆ εἰς δραχμάς 400 μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὡς φέροντες πτυχίον Διδασκαλείου ἔτους 1914 με βαθμὸν "λίαν καλῶς" καί κεκτημένοι ὑπερπενταετῆ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν δημοδ/λου συντάξιμον.

Δ^{ον}) Ὅπως, συμφώνως ταῖς αὐταῖς διατάξεσι, οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ ἀνεγνωρισμένοι δημοδ/λοι Ἰωάν. Σπυρόπουλος, Γεώργ. Σωτήρης καί Στεφ. Τζούφης διαβαμισθῶσιν ὡς δημοδ/λοι πρώτης τάξεως ἀπὸ τῆς 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922, ὁ δὲ μισθὸς αὐτῶν καθορισθῆ ὡς ἀρχικός μὲν εἰς δραχμάς 400, ὡς προσαυξημένος δὲ εἰς δραχμάς 460 μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, καθ' ὅτι ἕκαστος τούτων κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου 2858 ἐκέκτητο ὑπερπενταετῆ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν τριτοβαθμίου δημοδ/λου συντάξιμον.

Τὸ Ἐπ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Έγκρινει ὅπως οἱ νῦν ἐν ὑπηρεσίᾳ ἀνεγνωρισμένοι δημοδ/λοι Ἴω. Σπυρόπουλος, Γεώργ. Σωτήρης κ' Στεφ. Τζούφης διαβαθμισθῶσιν ὡς δημοδ/λοι πρώτης τάξεως ἀπὸ τῆς 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922, ὁ δὲ μισθὸς αὐτῶν καθορισθῆ ὡς ἀρχικός μὲν εἰς δραχμὰς 400, ὡς προσαυξημένος δὲ εἰς δραχμὰς τετρακοσίας ἐξήκοντα (460) μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἄτε κεκτημένων ὑπερικοσιπενταετῆ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν τριτοβαθμίου δημοδ/λου συντάξιμον.

Ε^{ον}) Ὅπως συμφώνως τῷ Νομοθ. Διατάγματι/9^{ης} Νοεμβρίου 1922 (ἄρθρ. 1, ἐδάφ. 5, § α') καὶ τῷ Νόμῳ 2858 (ἄρθρ. 2, ἐδάφ. 2) οἱ τέως παντὸς βαθμοῦ ὑποδιδάσκαλοι, πτυχιούχοι ἢ ἀνεγνωρισμένοι, οἱ διὰ τοῦ Ν. 2858 ὀνομασθέντες 24 καὶ νῦν ὑπηρετοῦντες ὡς τριτοβάθμιοι δημοδιδάσκαλοι ἀφ' ἐνός μὲν ἐξομοιωθῶσιν κατὰ τὸν βαθμὸν πρὸς τοὺς δημοδιδασκάλους τρίτης τάξεως, ἀφ' ἑτέρου ὁ ἀρχικός μισθὸς αὐτῶν καθορισθῆ εἰς δραχμὰς 260 (διακοσίας ἐξήκοντα) κατὰ μῆνα ἀπὸ τῆς 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922, τοῦ κανονικοῦ μηνιαίου μισθοῦ αὐτῶν καθοριζομένου μετὰ τῶν προσαυξήσεων ὡς ἐξῆς

α') εἰς δραχμὰς διακοσίας ἐξήκοντα (260) μηνιαίως, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας τῶν μὴ συμπληρωσάντων 15^{ετῆ} συντάξιμον διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν 14^{ων} δημοδ/λων τρίτης τάξεως **(141)** Γεωργ. Γούλα, 2) Δημ. Δημοπούλου, 3) Μελπ. Ζάτη, 4) Χρ. Ζινδρελῆ, 5) Ἀγγελ. Καζαντζῆ 6) Βασιλ. Κουντουρατζῆ, 7) Κωνστ. ἱερ. Μανέκα, 8) Οὐρανίας Ὀδυσσέος, 9) Εὐστ. Παπαευσταθίου, 10) Γεωργ. Στεφοπούλου, 11) Χρυσόστ. ἱερ. Τζόκα, 12) Πέτρου Φραγκούλη, 13) Βασιλ. Χριστοδούλου καὶ 14) Ἑλένης Χρυσόχου β') Εἰς δραχμὰς διακοσίας ἐβδομήκοντα πέντε (275) μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας τῶν ἐχόντων συμπληρωμένην ὑπερδεκαπενταετῆ συντάξιμον διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν 4^{ων} Δημοδ/λων τρίτης τάξεως 1) Νικολ. Δεβελέγκα, 2) Ἀνδρονίκης Κυριακοπούλου, 3) Ὀλγας Μίσιου κ' 4) Ἀρετῆς Μπάρια γ') Εἰς δραχμὰς διακοσίας ἐνενήκοντα (290) μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐχούσης συμπληρωμένην ὑπερικοσαετῆ συντάξιμον διδ/λικὴν ὑπηρεσίαν δημοδ/λου τρίτης τάξεως Καλλ. Τσαλοπούλου κ' δ') Εἰς δραχμὰς τριακοσίας πέντε (305) μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας τῶν ἐχόντων συμπληρωμένην ὑπερικοσιπενταετῆ συντάξιμον διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν πέντε (5) δημοδ/λων τρίτης τάξεως 1) Στεφ. Βριζάλα, 2) Φιλίππου Δαουδῆ, 3) Ἰωάν. Καπράντζου, 4) Νικ. Μπιζακίδου κ' 5) Χαραλ. Παπαχαρίση. -

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Έγκρινει ὅπως οἱ διὰ τοῦ Νόμου 2858 ἔξ ὑποδιδ/λων παντός βαθμοῦ καί προελεύσεως ὀνομασθέντες καί ἤδη ὑπηρετοῦντες ἐν τῇ περιφερείᾳ 24 τριτοβάθμιοι δημοδ/λοι ἐξομοιωθῶσι πρὸς τοὺς Δημοδ/λους τρίτης τάξεως, ὁ δὲ ἀρχικὸς μηνιαίος μισθὸς αὐτῶν ὀρισθῆ εἰς δραχμὰς διακοσίας ἐξήκοντα (260) ἀπὸ τῆς 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922, τοῦ κανονικοῦ μηνιαίου μισθοῦ αὐτῶν ὀνομαστί ἐν τῇ προτάσει ἀναγραφομένου καθοριζομένου ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας μετὰ τῶν προσαυξήσεων λόγῳ συμπληρώσεως 15ετοῦς, 20ετοῦς καὶ 25ετοῦς ὑπηρεσίας ὡς ἐξῆς:

α') Εἰς δραχμὰς διακοσίας ἐξήκοντα (260) τῶν μὴ συμπληρωσάντων 15ετῆ συντάξιμον διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν 14^{ωv} δημοδ/λων τρίτης τάξεως, β') Εἰς δραχμὰς διακοσίας ἑβδομήκοντα πέντε (275) τῶν ἐχόντων συμπληρωμένην ὑπερδεκαπενταετῆ συντάξ. διδ/λικὴν ὑπηρεσίαν 4^{ωv} δημοδ/λων τρίτης τάξεως· γ') εἰς δραχμὰς διακοσίας ἑνενήκοντα (290) εἰς μίαν δημοδ/λον τρίτης τάξεως, ἅτε ἔχουσαν συμπληρωμένην ὑπερικοσαετῆ συντάξ. διδ/λικὴν ὑπηρεσίαν κ' δ') εἰς δραχμὰς τριακοσίων πέντε (305) τῶν ἐχόντων συμπληρωμένην ὑπερικοσιπενταετῆ συντάξιμον διδ/λικὴν ὑπηρεσίαν πέντε δημοδ/λων τρίτης τάξεως. –

ΣΤ^{ωv}) Ὅπως συμφώνως τῷ Ν. Διατάγματι/9^{ης} Νοεμβρίου 1922 (ἄρθρ. 2, ἐδάφ. 1) κ' τῷ Ν. 2858 (ἄρθρ. 3, ἐδάφ. 1) α') ὁ μηνιαίος μισθὸς τῶν πτυχιούχων Νηπιαγωγῶν Ἑλένης Σελιμιγέ καὶ Βασιλικῆς Τσεκούρα καθορισθῆ εἰς τὸν ἀρχικὸν μισθὸν τῶν Δραχμῶν διακοσίων ὀγδοήκοντα (280) ἀπὸ τῆς 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922 κ' β') ὁ προσαυξημένος μισθὸς τῶν ἐπίσης ἐν ὑπηρεσίᾳ πτυχιούχων Νηπιαγωγῶν 1) Ἀθηνᾶς Βαλατάση, 2) Μαρίας Βόντα, 3) Ἄγγελ. Καραπάνου κ' 4) Τερψιχ. Παπαγεωργίου καθορισθῆ εἰς δραχμὰς τριακοσίας (300) μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, λόγῳ συμπληρώσεως τριετοῦς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ὑπηρεσίας μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. 2145.

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Έγκρινει ὅπως α') ὁ μηνιαίος μισθὸς τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ πτυχιούχων Νηπιαγωγῶν καθορισθῆ εἰς τὸν ἀρχικὸν μισθὸν τῶν δραχμῶν 280 τῆς 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922 ἤτοι τῆς Ἑλένης Σελιμιγέ καὶ Βασιλικῆς Τσεκούρα, κ' β') ὁ προσαυξημένος μισθὸς τῶν ἐπίσης ἐν ὑπηρεσίᾳ πτυχιούχων Νηπιαγωγῶν 1) Ἀθηνᾶς Βαλατάση, 2) Μαρίας Βόντα, 3) Ἄγγελ. Καραπάνου κ' 4) Τερψιχ. Παπαγεωργίου καθορισθῆ εἰς δραχμὰς τριακοσίας (300) μηνιαίως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας λόγῳ συμπληρώσεως τριετίας ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ὑπηρεσίας μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. 2145.____

(142) Ζ^{οϋ} Όπως συμφώνως τῷ Ν. Διατάγματι/9^{ης} Ν/βρίου 1922 κ' τῷ νόμῳ 2858 καθορισθῆ ἀπό 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922 ὁ μηνιαίος μισθός τοῦ Α^{οϋ} Δημοδ/λου Ἄνω-Ραβενίων Σπυρ. Στεφανίδου εἰς δραχμάς (τετρακοσίας εἴκοσι) 420 περιλαμβανομένης καί τῆς 20δράχμου προσαυξήσεως λόγω συμπληρώσεως 15ετοῦς συνταξίμου διδασκαλικῆς ὑπηρεσίας πρό τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2858.-

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀπό 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922 καθορισθῆ ὁ προσηυξημένος μισθός τοῦ Σπυρ. Στεφανίδου, Δημοδ/λου Α^{ης} τάξεως Ἄνω-Ραβενίων, εἰς δραχμάς 420 (τετρακοσίας εἴκοσι) μηνιαίως, ἅτε συμπληρώσαντος 15ετῆ συντάξιμον διδασκαλικήν ὑπηρεσίαν πρό τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2858.- καί

Η^{οϋ} Προτείνει τήν ἀνάκλησιν τῆς ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 57 πράξει τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου προτάσεως περί διορισμοῦ τοῦ Ἀναστ. Πριμικύρη Δημοδ/λου ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ Δημοτ. Σχολεῖῳ Ἄνω-Ραβενίων, καθ' ὅτι πρό τῆς ὑπό τοῦ κ. Νομάρχου Ἰωαννίνων ἐκδόσεως τοῦ σχετικοῦ διορισμοῦ εἶχεν ἀναλάβη ὑπηρεσίαν εἰς Σχολεῖον ἄλλης Ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας.-

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν ἀνάκλησιν τῆς ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 57 πράξει τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου προτάσεως περί διορισμοῦ τοῦ Ἀναστ. Πριμικύρη Δημοδ/λου ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ Δημοτ. Σχολεῖῳ Ἄνω-Ραβενίων, καθ' ὅτι πρό τῆς ὑπό τοῦ κ. Νομάρχου Ἰωαννίνων ἐκδόσεως τοῦ σχετικοῦ διορισμοῦ εἶχεν ἀναλάβη ὑπηρεσίαν εἰς σχολεῖον ἄλλης ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας.-

Μέρος Β^{οϋ}

<Προτάσεις καί ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τήν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου>-

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς προτείνει

Α^{οϋ} Όπως συμφώνως τῷ Νομ. Διατάγματι/9^{ης} Ν/βρίου 1922 (ἄρθρ. 2, ἐδάφ. 2) κ' τῷ νόμῳ 2858 (ἄρθρ. 4, ἐδάφ. 1 κ' 2) α) ἀνατεθῆ ἡ διεύθυνσις τῶν ἐξῆς 15 διπαξίων καί μονοταξίων Δημοτικῶν Σχολείων τῆς περιφέρειας εἰς τούς ἐν αὐτοῖς ὑπηρετοῦντας δημοδιδασκάλους Α^{ης} τάξεως, κεκτημένους τὰ ὑπό τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, ἐπί μηνιαίῳ 20δράχμῳ διευθυντικῶ ἐπιδόματι ἧτοι 1) Ἄνω-Ραβενίων εἰς τόν Σπ. Στεφανίδην, 2) Ἀληζῶτ-Τσιφλίκ εἰς τόν Γεώρ. Λέτσιον, 3) Ἄνω-Σουδενῶν ἀρρένων εἰς τόν Ἡλ. Παρτσάλην, 4) Ἀρτσίστης εἰς τόν Ἴω. Χατζηγιάννην, 5) Γρεβενητίου θηλέων εἰς τήν Ἀρτεμ. Χριστοδούλου, 6) Δοβραῆς-ἀρρένων εἰς τόν Ἄν. Τζιόβαν, 7)

Ζωνδήλης-άρρένων εις τόν Νικ. Χατζήν, 8) Καλωτᾶς εις τόν Ἰωάν. Σπυρόπουλον, 9) Κάτω-Σουδενῶν εις τόν Κων. Παρτσάλην, 10) Κουκουλίου εις τόν Στεφ. Τζούφην, 11) Μανασσῆς εις τόν Βασ. Ζωρδούμην, 12) Νεγάδων-άρρένων εις τόν Γεώρ. Σωτήρην, 13) Σωποτσελίου εις τόν Κων. Ἡλ. Γκράτζιον. καί β) ἀνατεθῆ προσωρινῶς ἢ διεύθυνσις τῶν ἐξῆς 36 διταξίων καί μονοταξίων Δημοτ. Σχολείων εις τοὺς ἐν αὐτοῖς ὑπηρετοῦντας β^ας καί γ^ας τάξεως δημοδιδασκάλους, ἤτοι: 1) Ἀγίου Μηνᾶ εις τόν Χρ. Ζινδρελῆν, 2) Ἄνω-Σουδενῶν-θηλέων εις τὴν Ὀλγαν Μίσιου, 3) Βετσικοῦ εις τόν Χρυσόστομον ἱερέα Τζιόκαν, 4) Βωβούσης-άρρένων εις τόν Κων. Τζιντζόπουλον, 5) Γρεβενητίου-άρρένων εις τόν Ἀναστ. Φάφαν, 6) Δοβρᾶς-θηλέων εις τὴν Καλ. Τσατσοπούλου, 7) Δοβρινόβου εις τόν Πέτρον Φραγκούλην, 8) Δόλιανης εις τόν Πέτρον Βορόπουλον, 9) Δρεστενίκου-άρρένων εις τόν Γεώρ. Παπαβασιλείου, 10) Δρεστενίκου- **(143)** θηλέων εις τὴν Μελπομένην Ζήτη, 11) Ζωνδήλης-θηλέων εις τὴν Ἄρετ. Μπάρια, 12) Καβαλλαρίου εις τόν Βασίλειον ἱερέα Χριστοδούλου, 13) Καμινιάς εις τόν Ν. Μπιζακίδη, 14) Καπεσόβου εις τόν Ἄνδρ. Τόλογλου, 15) Κάτω-Βίτσης εις τόν Φιλ. Δαουδῆν, 16) Κάτω-Ραβενίων εις τόν Μιχ. Ζέρβαν, 17) Κλειδωνιαβίστης εις τόν Στεφ. Κεκόπουλον, 18) Λαῖστης-άρρένων εις τόν Ἀναστ. Κάσσον, 19) Λιασκοβετιοῦ εις τόν Κων. Βορόπουλον, 20) Λυγκιάδων εις τόν Γ. Γούλαν, 21) Μακρίνου εις τόν Δημ. Βάντζιον, 22) Μαυροβουνίου εις τόν Κωνστ. ἱερέα Μανέκαν, 23) Μεσοβουνίου εις τόν Χαραλ. Παπαχαρίσην, 24) Μονοδενδρίου εις τόν Κων. Κοντοδημον, 25) Μπάγιας εις τόν Νικ. Χατζηβασδέκην, 26) Μπούλτσης εις τόν Ἄν. Δούκαν, 27) Νεγάδων-θηλέων εις τὴν Ἄνδρ. Κυριακοπούλου, 28) Παλαιοχωρίου εις τόν Ἰ. Καπράντζιον, 29) Παπίγκου (μεγάλης Συνοικίας) εις τόν Μιχ. Πέτσαν, 30) Σκαμνελίου-άρρένων εις τόν Χριστ. Πετρινόν, 31) Σκαμνελίου-θηλέων εις τὴν Οὐρανίαν Ὀδυσσέως, 32) Στολοβοῦ εις τὴν Ἐλέν. Χρυσοχόου, 33) Τσερνεσίου εις τόν Εὐστ. Παπαευσταθίου, 34) Φλαμπουραρίου εις τόν Γεώρ. Στεφόπουλον, 35) Φραγκάδων-άρρένων εις τόν Δημ. Ζωῖδην καί 36) Φραγκάδων θηλέων εις τὴν Ἄγγελ. Καζαντζῆ.-

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως ἀνατεθῆ ἢ διεύθυνσις α) μονίμως μὲν εις τοὺς δημοδιδασκάλους Α^ας τάξεως τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐν τοῖς 15 διταξίσις κ' μονοταξίσις Δημοτ. Σχολείσις τῆς περιφερείας, τοῖς ἀναγραφομένοις ἐν τῇ προτάσει, καί β) προσωρινῶς δέ εις τοὺς δημοδιδασκάλους Β^ας καί Γ^ας τάξεως τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐν τοῖς 36 διταξίσις κ' μονοταξίσις Δημοτ. Σχολείσις τῆς περιφερείας, ὡς ἐν τῇ προτάσει ὀνομαστί ἀναφέρονται. __

Β^ου λαβών υπ' ὄφει τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 2858 καί τὰς ὑποβληθείσας αἰτήσεις ἕξ δημοδ/λων τῆς περιφέρειας, δι ὧν αἰτοῦνται, ὅπως χορηγηθῇ αὐτοῖς ἡ ἄδεια, ἵνα ἀναλάβωσι ξένας πρὸς τὸ κύριον ἔργον αὐτῶν ὑπηρεσίας καί εἰς ὥρας μὴ περιλαμβανομένας ἐν τῷ ὠρολογίῳ προγράμματι τῶν μαθημάτων τοῦ Δημοτ. Σχολείου, Προτείνει, ὅπως χορηγηθῇ ἡ ἄδεια εἰς τοὺς Δημοδ/λους 1) Ἰ. Σπυρόπουλον-Καλωτᾶς, 2) Κων. Γκράτζιον-Τσερβαρίου, 3) Φιλ. Δαουδῆν-Κάτω-Βίτσης, 4) Γεώρ. Γούλαν-Λυγκιάδων καί 5) Γεώρ. Δάνον – Λεσινίτσης καί 6) Ἡλίαν Παρτσάλην-Ἄνω-Σουδενῶν ἀρρένων ἵνα ἀναλάβωσι τήν ὑπηρεσίαν τοῦ κοινοτικοῦ γραμματέως ἐν αἷς κοινότησιν ὑπηρετοῦσιν.

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως χορηγηθῇ εἰς τοὺς ἐν τῇ προτάσει ἕξ (6) δημοδ/λους τῆς περιφέρειας ἡ ὑπ' αὐτῶν ζητούμενη ἄδεια, ὅπως ἀνάληψι ἕκαστος αὐτῶν τήν ὑπηρεσίαν τοῦ κοινοτικοῦ γραμματέως τῆς ἐν ἧ ὑπηρετεῖ κοινότητος ἐπὶ ἐξάωρον ἐν συνόλῳ καθ' ἑβδομάδα καί εἰς ὥρας μὴ περιλαμβανομένας ἐν τῷ ὠρολογίῳ προγράμματι τῶν μαθημάτων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου. ___ καί

Γ^ου Ὑποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του κατὰ τὸ λῆξαν τρίμηνον, καθ' ὃ λόγῳ τῆς ἐν τῷ γραφείῳ συσσωρευθείσης ὑπερβολικῆς ἐργασίας καί ταῖς ἔνεκεν ἀτελείας τοῦ ἄρτι κατὰ τοῦτο τροποποιηθέντος νόμου 2857 μὴ διορισμοῦ μονίμου βοηθοῦ τοῦ γραφείου μόλις δύο ἡμέρας ἠδυνήθη ν' ἀποσπασθῇ ἀπὸ τοῦ γραφείου πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ κυρίου ἔργου αὐτοῦ, ἦτοι τὴν 22^αυ Ὀκτωβρίου, καθ' ἣν ἐπεθεώρησε τὸ Δημοτ. Σχολεῖον Κουκουλίου, καί τὴν 7^αυ Νοεμβρίου, καθ' ἣν ἐπεθεώρησε τὸ Δημοτ. Σχολεῖον Βραδέτου. ___

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα πρᾶξις καί ὑπο- **(144)** γράφεται νομίμως. ___

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

τὰ Μέλη
(υπογραφές)

59^η Πρᾶξις

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπαιδ. περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 15^αυ τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου τοῦ 1922 ἔτους, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην κ' ὥραν 11 π.μ. Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδ. περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/σκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Ν. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδικοῦντος Γραμματέως Ζαγορίου κ. Κων. Γιάννινα κ' τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ

τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα ὡς εἰσηγητοῦ συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ κ' ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Μέρος Α^{ον}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ον} Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

α!

λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰ διὰ τῆς ἀπὸ 22 Νοεμβρίου ἐ.ἔ.αἰτήσεως ὑποβληθέντα δικαιολογητικά ἔγγραφα ὑπὸ τοῦ δευτεροβαθμίου δημοδ/λου Κων. Μ. Παπαγεωργίου, ἐξ ὧν ἐμφαίνεται, ὅτι διατελεῖ ἐκτός ὑπηρεσίας, προτείνει τὸν διορισμὸν αὐτοῦ ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ Δημοτ. Σχολείῳ Ἄνω-Ῥαβενίων εἰς ἀναπλήρωσιν τοῦ ἐστρατευμένου δημοδ/λου τοῦ Σχολείου τούτου Στεφ. Λαζαρίδου καὶ μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως αὐτοῦ ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 320, ἅτε προϋπηρετήσαντος ὡς τοιοῦτου.-

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Κων. Μ. Παπαγεωργίου, Β^{ον} Δημοδ/λου, ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐστρατευμένου δημοδ/λου Ἄνω-Ῥαβενίων Στεφ. Λαζαρίδου μέχρι τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως αὐτοῦ ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 320, ἅτε προϋπηρετήσαντος ὡς τοιοῦτου.-

β!

Προτείνει τὸν διορισμὸν τοῦ Δημητρίου Βάντζου, Β^{ον} Δημοδ/λου, εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ ἀργούντος Δημοτ. Σχολείου ἀρρένων Δοβραῆς ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 320, ἅτε κεκτημένου τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα.-

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ πτυχιούχου Β^{ον} Δημοδ/λου Δημητρίου Βάντζου εἰς τὴν ἄρτι κενωθείσαν θέσιν τοῦ μονοταξίου Δημοτ. Σχολείου ἀρρένων Δοβραῆς ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 320.-Καί

γ!

λαβὼν ὑπ' ὄψει: α) τὸ ἄρθρον 2 (ἐδάφ. 2) καὶ τὸ ἄρθρον 9 (ἐδάφ. 1) τοῦ νόμου 2858 **(145)** καὶ β!) τὴν ἀπὸ 13 Δεκεμβρίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ Νεοπολέμου Κρεμμύδα, δι' ἧς ὑπέβαλε 1) τὴν ὑπ' ἀριθ. 449 τῆς 11 Ν/βρίου 1921 ἔνορκον βεβαίωσιν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἰωαννίνων, ἐξ ἧς ἐμφαίνεται, ὅτι κέκτηται ὑπερδιετῆ προϋπηρεσίαν πρὸ τοῦ 1914 κ'(2) τὴν

ὕπ' ἀριθμ. 124 τῆς 23 Ν/βρίου 1922 ἔνορκον βεβαίωσιν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου Ζαγορίου, ἐξ ἧς ἐμφαίνεται, ὅτι ὁ αἰτούμενος ἔλαβεν ἀπολυτήριο Σχολαρχείου καί συνεπῶς ὅτι κέκτηται τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα, προτείνει τὸν διορισμὸν αὐτοῦ ὡς διδασκάλου προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐστρατευμένου καί ἐν αἰχμαλωσίᾳ διατελοῦντος δημοδ/λου Μακρίνου Δημ. Δημοπούλου καί μέχρι τῆς ἐπανόδου αὐτοῦ, πρὸς δὲ τούτοις τὴν ὀνομασίαν αὐτοῦ ὡς Δημοδιδασκάλου Γ^ας τάξεως ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ παρόντος διορισμοῦ ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 260 συμφώνως τῷ ἀπὸ 9^ας Νοεμβρίου ἐ.ἔ., Νομ. Διατάγματι. —

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Νεοπολέμου Κρεμμύδα ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐστρατευμένου καί ἐν αἰχμαλωσίᾳ διατελοῦντος δημοδ/λου Μακρίνου Δημ. Δημοπούλου μέχρι τῆς ἐπανόδου αὐτοῦ καί τὴν ὀνομασίαν τοῦ διοριζομένου ὡς δημοδ/λου Γ^ας τάξεως ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ παρόντος διορισμοῦ του συμφώνως τῷ νόμῳ 402 "περὶ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῶν νέων Χωρῶν", τῷ "περὶ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως" νόμῳ 2858 καί τῷ ἀπὸ 9 Νοεμβρίου ἐ.ἔ. Νομ. Διατάγματι ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 260. —

Μέρος Β^{ον}

{Προτάσεις καί ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}.

λαβῶν ὑπ' ὄψει τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου 2858 καί τὰς ὑποβληθείσας αἰτήσεις, τριῶν δημοδ/λων τῆς περιφέρειας, δι' ὧν αἰτοῦνται, ὅπως χορηγηθῇ αὐτοῖς ἡ ἄδεια, ἵνα ἀναλάβωσι ξένας πρὸς τὸ κύριον ἔργον αὐτῶν ὑπηρεσίας κ' εἰς ὥρας μὴ περιλαμβανομένας ἐν τῷ ὠρολογίῳ προγράμματι τῶν μαθημάτων τοῦ Δημοτ. Σχολείου, προτείνει, ὅπως χορηγηθῇ ἡ ἄδεια εἰς τοὺς δημοδ/λους 1) Γεώργιον Λέτσιον-Ἀληζῶτ Τσιφλικ, 2) Ἴω. Χατζηγιάννην-Ἀρτσιστής καί 3) Εὐστ. Παπαευσταθίου-Τσερνεσίου, ἵνα ἀναλάβωσι τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κοινοτικοῦ γραμματέως ἐν αἷς κοινότησιν ὑπηρετοῦσιν ἐπὶ ἐξάωρον καθ' ἐβδομάδα εἰς ὥρας μὴ ἀναγομένας ἐν τῷ ὠρολογίῳ προγράμματι τῶν μαθημάτων τοῦ Δημοτ. Σχολείου. —

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως χορηγηθῇ εἰς τοὺς ἐν τῇ προτάσει ἀναφερομένους τρεῖς (3) δημοδ/λους τῆς περιφέρειας ἡ ὑπ' αὐτῶν ζητούμενη ἄδεια, ὅπως ἀναλάβῃ ἕκαστος αὐτῶν τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κοινοτικοῦ γραμματέως τῆς ἐν ἧ ὑπηρετεῖ

κοινότητος ἐπὶ ἐξάωρον ἐν συνόλῳ καθ' ἑβδομάδα καὶ εἰς ὥρας μὴ περιλαμβανομένας ἐν τῷ ὠρολογίῳ προγράμματι τῶν μαθημάτων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου.---

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

τὰ Μέλη
(υπογραφές)

(146)

Πράξις 60^η---

{ Σημείωσις: Ἐδημοσιεύθη Ἐφ. Κυβερνήσεως Τεύχ. Γ' φύλ.219/5-9-923 }

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπαιδ. περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 23^{ην} τοῦ μηνός Ἰανουαρίου τοῦ 1923 ἔτους, ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος Δευτέραν καὶ ὥραν 5^{ην} μ.μ. Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδ. περιφέρειας Συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδικοῦντος Γραμματέως Ζαγορίου κ. Κων. Γιάννινα κ' τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων κ. Νικολ. Χρ. Παπακώστα ὡς Εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.---

Μέρος Α^{ον}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Α^{ον}

Προτείνει τὸν διορισμὸν τοῦ Β^{ον} δημ/λου Νικολάου Πριμηκύρη, φέροντος πτυχίον Διδασκαλείου ἔτους 1917 μέ βαθμὸν «καλῶς» ὡς Προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ μονοταξίῳ μεικτῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ Ἄνω-Βίτσης ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 320 καὶ μέχρι τῆς εἰς τὸ σχολεῖον τοῦτο ἐγκαταστάσεως τοῦ ἐκ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Τσεπελόβου μετατιθεμένου μονίμου Δημ/λου Δημητρίου Μάου.---

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Β^{ον} Δημ/λου Νικολάου Πριμηκύρη πτυχιούχου, ὡς Προσωρινοῦ Ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ μονοταξίῳ μεικτῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ Ἄνω-Βίτσης, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 320, καὶ μέχρι τῆς εἰς τὸ σχολεῖον

τοῦτο ἐγκαταστάσεως τοῦ ἐκ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Τσεπελόβου μετατιθεμένου μονίμου Δημ/λου Δημ. Μάου.____

Β^{ον}

Λαβὼν ὑπ' ὄψει ὅτι διὰ Β. Διατάγματος δημοσιευθέντος τὴν 15^{ον} Δεκεμβρίου π. ἔ. συνεχωνεύθησαν τὰ δύο Δημοτικά Σχολεῖα Δρεσθενίου ἤτοι τὸ Διτάξιον ἀρρένων καὶ τὸ μονοτάξιον θηλέων τῆς Κοινότητος ταύτης εἰς ἓν διτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον· 2) ὅτι ἐν τοῖς σχολείοις τούτοις ὑπηρετοῦσιν ὁ Β^{ος} Δημ/λος Γ. Παπαβασιλείου ὡς Διευθύνων, ὁ Γ^{ος} Δημ/λος Στέφανος Βριζάλας καὶ ἡ Γ^{ος} Δημ/σα Μελομένη Ζήτη· 3) ὅτι τοῦ λοιποῦ δύο μόνον δημ/λοι δύνανται νὰ ὑπηρετῶσιν· ἐν τῷ διταξίῳ τούτῳ μεικτῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ· 4) ὅτι ὁ Γ^{ος} Δημ/λος Στέφανος Βριζάλας κατάγεται ἐξ ἄλλης Ἐκπαιδ/κῆς Περιφέρειας· 5) ὅτι ἡ Σχολικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Δρεσθενίου ἀπὸ πολλοῦ ἠτήσατο τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ Στεφάνου Βριζάλα· 6) ὅτι ἐκ τῶν γενομένων ἐπιθεωρήσεων ἀπεδείχθη οὗτος ὡς ὑστερῶν εἰς τὸ ἔργον καὶ οὐδενὸς ἀπολαύων σεβασμοῦ καὶ ἐκτιμήσεως παράτε τοῖς μαθηταῖς **(147)** Δρεσθενίου καὶ τοῖς γονεῦσιν αὐτῶν· 7) ὅτι κατ' οὐδὲν κωλύουσιν αἱ διατάξεις τῶν ἐν ἰσχύει Ἐκπαιδ. Νόμων, ἵνα ἐν μεικτῷ σχολείῳ ὑπηρετεῖ Δημ/σα, τούναντίον μάλιστα ἐπιβάλλεται τοῦτο, πρὸς διδασκαλίαν τῶν ἐργοχειρῶν εἰς τὰ κοράσια, Προτείνει ὅπως πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως, παραμένη ἐν τῷ Διταξίῳ μεικτῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ Δρεσθενίου ὡς Διευθύνων μὲν ὁ Γ. Παπαβασιλείου, ὡς δεῦτερος δὲ διδάσκαλος ἡ Μελομένη Ζήτη, ἀπολυθῆ δὲ τῆς ὑπηρεσίας ὁ Στέφανος Βριζάλας μὲ τὴν ἐπιφύλαξιν, ἵνα, εὐθύς ὡς κενωθῆ θέσις Δημ/λου ἐν τῇ περιφερείᾳ, προταθῆ καὶ αὐθις ὁ διορισμὸς του.____

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει ὅπως, μετὰ τὴν συγχώνευσιν τῶν δύο δημοτικῶν σχολείων Δρεσθενίου, ἤτοι τοῦ διταξίου ἀρρένων καὶ τοῦ μονοταξίου θηλέων τῆς κοινότητος ταύτης εἰς ἓν διτάξιον μεικτὸν δημοτικὸν σχολεῖον, παραμείνωσιν μὲν ἐν τῷ ῥηθέντι σχολείῳ ἐκ τῶν ἐν τοῖς συγχωνευθεῖσι σχολείοις ὑπηρετούντων δημοδιδασκάλων ὁ Γ. Παπαβασιλείου, ὡς διευθύνων καὶ ἡ Μελομένη Ζήτη, ἀπολυθῆ δὲ τῆς ὑπηρεσίας ὁ Στέφανος Βριζάλας, καὶ τοῦτο πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ εἰδικῶς διὰ τοὺς ἐν τῇ προτάσει ἀναφερομένους λόγους.____

Γ^{ον}

{σημείωσις: Ἐδημοσιεύθη Ἐφ. Κυβερνήσεως Α' 63/ 24-3-924}

Λαβών υπ' ὄψει 1) τήν υπ' ἀριθ. 41700 λήξαντος ἔτους τηλ. Διαταγήν τοῦ ἐπί τῆς Παιδείας Σοῦ Ὑπουργείου δι' ἧς τοῦτο συνιστᾶ, ὅπως ἐνεργηθῶσι τὰ δέοντα καί ἀναγνωρισθῆ τὸ ὑπὸ τοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελᾶ συντηρούμενον Διτάξιον Νηπιαγωγεῖον τῆς Κουτσοβλαχοφώνου Κοινότητος Βωβούσης ὡς Δημόσιον ὑπὸ τὸν ὄρον ἵνα τὸ Ἐπιμελητήριον χορηγῆ πρὸς λειτουργίαν αὐτοῦ τὸ μέχρι τοῦδε διὰ τὴν συντήρησίν του καταβαλλόμενον ἐτησίως ἐκ 5.000 δραχμῶν χρηματικοῦ ποσοῦ καί 2) τήν ἀπὸ 12^{ης} ἰσταμένου μηνὸς Ἰανουαρίου ἐπιστολήν τοῦ προέδρου τοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελᾶ, δι' ἧς εἰς ἀπάντησιν γνωρίζει ἡμῖν ὅτι τὸ Ἐπιμελητήριον εὐχαρίστως θὰ ἐξακολουθήσῃ παρέχον τὸ ἀνωτέρω χρηματικὸν ποσόν, Προτείνει, ὅπως τὸ ἐν λόγῳ διτάξιον Νηπιαγωγεῖον Βωβούσης χαρακτηρισθῆ ὡς Δημόσιον.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως τὸ ὑπὸ τοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου Μελᾶ συντηρούμενον Διτάξιον Νηπιαγωγεῖον Βωβούσης, χαρακτηρισθῆ ὡς δημόσιον τοιοῦτον, ἅτε τοῦ Νηπιακοῦ Ἐπιμελητηρίου προθυμοποιουμένου νὰ καταβάλῃ ἐτησίως ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως αὐτοῦ εἴτε ἐφ' ἅπαξ εἴτε κατὰ δόσεις τὸ καταβαλλόμενον πρὸς συντήρησιν τοῦ Νηπιαγωγεῖου τούτου χρηματικὸν ποσὸν ἐκ 5000 δραχμῶν.

Δ^{ον}

Λαβών υπ' ὄψει τήν ἀπὸ 18^{ης} Δεβρίου 1922 αἴτησιν τοῦ Προέδρου τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς Γρεβενητίου καί τήν ταυτόχρονον τοιαύτην τοῦ Προέδρου τῆς αὐτῆς Κοινότητος, δι' ὧν αἰτοῦνται, ὅπως τὰ δύο μονοτάξια Δημοτικά σχολεῖα Γρεβενητίου, ἦτοι τὸ Μονοτάξιον ἀρρένων καί τὸ Μονοτάξιον θηλέων, συγχωνευθῶσιν εἰς ἓν Διτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον, Προτείνει, ὅπως πρὸς **(148)** τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως συγχωνευθῶσι τὰ ἄνω δύο μονοτάξια Δημοτικά σχολεῖα εἰς ἓν διτάξιον μεικτὸν, οὔτινος τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν θέλουσιν ἀποτελέσει οἱ ἐν τοῖς συγχωνευμένοις σχολείοις ἤδη ὑπηρετοῦντες Δημ/λοι Ἀναστάσιος Φάφας καί Ἀρτεμισία Χριστοδοῦλου.---

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκπαιδεύσεως συγχωνευθῶσι τὰ ἤδη λειτουργοῦντα ἐν τῇ Κοινότητι Γρεβενητίου δύο μονοτάξια Δημοτικά σχολεῖα, ἦτοι τὸ μονοτάξιον ἀρρένων καί τὸ μονοτάξιον θηλέων, εἰς ἓν διτάξιον μεικτὸν, οὔτινος τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν θέλουσιν ἀποτελέσει οἱ ἐν τοῖς

συγχωνευμένοις σχολείοις ήδη υπηρετούντες Δημ/λοι Άναστάσιος Φάφας και Άρτεμισία Χριστοδούλου.---

Ε^{ον}

Λαβών υπ' όψει 1) τό από 9^ας Νβρίου 1922 Νομοθετικόν Διάταγμα, δι' ού έτροποποιήθη ό «περί άποδοχών κλπ. τοϋ προσωπικοϋ τών σχολείων τής Δημοτ. Έκπαιδεύσεως» Νόμος 2858 κ' 2) τās υπ' αριθ. 50712/17-12-1922 και 1307/19-1-923 Έρμηνευτικās τοϋ άνωτέρου Ν. Διατάγματος έγκυκλίας Διαταγās τοϋ επί τής Παιδείας Σ^{ου} Έπουργείου, Προτείνει, όπως άναθεωρουμένης τής υπ' αριθ. 58/1-12-22 <Κεφ. Α^{ον} έδ. α' και ε' > πράξεως τοϋ Έποπτικοϋ Συμβουλίου α) καθορισθῆ από 1^ας Δβρίου 1922 ό αρχικός μισθός τών Δημ/λων Α^ας τάξεως Κων. Παρτσάλη και Ν. Έέσσου οίτινες και πρό τής έφαρμογής τοϋ Νόμου 2858 ἦσαν άναγνωρισμένοι ως πρωτοβάθμιοι Δημ/λοι, εις δραχμάς 480 μηνιαίως, ό δέ προσηυξημένος αύτών μισθός εις δραχμάς 560 μηνιαίως από τής αύτῆς ήμέρας, ως έχόντων υπερεικοσιπενταετῆ συντάξιμον υπηρεσίαν Δημ/λων και υπέρ τριετῆ τοιαύτην έν τῷ αύτῷ βαθμῷ από τής έφαρμογής τοϋ Νόμου 2145 ἦτοι από 1^ας Ιουνίου 1919· β) καθορισθῆ από 1^ας Δβρίου 1922 ό μηνιαίος μισθός τών έξῆς δέκα Δημ/λων Γ^ας τάξεως: Ν. Δεβελέγκα, Άνδρονίκης Κυριακοπούλου, Όλγας Μίσιου, και Άρετῆς Μπάρια άντί δραχμῶν 275 εις δραχμάς 260· 2) τής Καλλ. Τσατσοπούλου άντί δραχμῶν 290 εις δραχμάς 260 και 3) τών Στεφ. Βριζάλα, Φιλ. Δαουδῆ, Ίωάννου Καπράτζιου, Ν. Μπιζακίδου, και Χαρ. Παπαχαρίση άντί δραχμῶν 305 εις δραχμάς 260, πρός δέ νά υποχρεωθῶσιν άπαντες οϋτοι νά καταβάλωσιν εις τό Δημόσιον Ταμεϊον τά επί πλέον δι' άποδοχās των {μισθοί και έπιδόματα} μηνός Δβρίου π.ε. 1922 πληρωθέντα άτε μή άναγνωριζομένων τών 15δράχμων προσαυξήσεων αύτών λόγω 15ετοϋς, 20ετοϋς και 25ετοϋς προϋπηρεσίας των· και γ) καθορισθῆ ό μηνιαίος μισθός τοϋ Δημητρίου Σιουροπούλου Δημ/λου Γ^ας τάξεως εις δραχμάς 260 από τής 13^ας Δβρίου 1922, ήμέρας καθ' ἣν παρουσιάσθη εις τήν έν Μαυροβουνίω θέσιν του δυνάμει τοϋ από 5^ας Νβρίου 1922 «περί Έπαναφορās τών άπολυθέντων Δημοσ. Έπαλλήλων» Νομ. Διατάγματος.-

Τό Έποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν επί τής προτάσεως ταύτης άποφαινεται όμοφώνως:

Έγκρίνει, όπως άναθεωρουμένης τής υπ' αριθ. 58/1-12-22 πράξεως τοϋ Έποπι-

(149)

κοϋ συμβουλίου καθορισθῆ ό μηνιαίος μισθός, προσηυξημένος ἢ μή, άπάντων τών έν τῇ άνωτέρω προτάσει άναφερομένων δέκα τριών δημ/λων εις τό έν

αὐτῇ ἀναφερομένον δι' ἕκαστον ποσόν ἀπό 1^{ης} μὲν Δβρίου 1922 διὰ τοὺς δώδεκα πρώτους, ἀπό δὲ τῆς 13^{ης} τοῦ αὐτοῦ μηνός καὶ ἔτους διὰ τὸν Δημήτρ. Σιουρόπουλον.

Μέρος Β^{ον}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ον} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Α^{ον}

Προτείνει, ὅπως συμφώνως τῷ Ν. Διατάγματι/9-11-22 (ἄρθρ. 2 ἐδ. 2) κ' τῷ Νόμῳ 2858 (ἄρθρ. 4 ἐδ. 1 κ' 2) ἀνατεθῆ προσωρινῶς ἡ Διευθυνσις τοῦ μονοταξίου δημοτικοῦ σχολείου ἀρρένων Δοβρᾶς εἰς τὸν ἐν αὐτῷ ὑπηρετοῦντα Β^{ον} Δημ/λον Δημ. Βάτζιον ἐπὶ 20δράχμῳ μηνιαίῳ Διευθυντικῷ Ἐπιδόματι ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἰανουαρίου 1923, ἀφ' ἧς δηλαδὴ ἡμέρας ἀνέλαβεν ἐν τῷ σχολείῳ ταύτην ὑπηρεσίαν.

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει ὅπως ἀνατεθῆ προσωρινῶς ἡ Δ/σις τοῦ μονοταξίου Δημοτικοῦ σχολείου ἀρρένων Δοβρᾶς εἰς τὸν ἐν αὐτῷ ὑπηρετοῦντα Β^{ον} Δημ/λον Δημήτρ. Βάτζιον ἐπὶ 20δράχμῳ μηνιαίῳ διευθυντικῷ ἐπιδόματι ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἰανουαρίου 1923, ἀφ' ἧς δηλαδὴ ἡμέρας ἀνέλαβεν ἐν τῷ σχολείῳ ταύτην ὑπηρεσίαν. κ'

Β^{ον}

Λαβὼν ὑπ' ὄψει τὴν διάταξιν τοῦ Νόμου 2858 καὶ τὰς ὑποβληθείσας αἰτήσεις τριῶν Δημ/λων τῆς περιφέρειας, δι' ὧν αἰτοῦνται, ὅπως χορηγηθῆ αὐτοῖς ἡ ἄδεια, ἵνα ἀναλάβωσι ξένας, πρὸς τὸ κύριον ἔργον αὐτῶν ὑπηρεσίας καὶ εἰς ὥρας μὴ περιλαμβανομένας ἐν τῷ ὠρολογίῳ προγράμματι τῶν μαθημάτων τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου, Προτείνει, ὅπως χορηγηθῆ ἡ ἄδεια α) εἰς τὸν Δημ. Βάτζιον Δημ/λον ἀρρένων Δοβρᾶς, ἵνα ἀναλάβῃ τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῆς Γυμναστικῆς ἐν τῷ Ἑλληνικῷ σχολείῳ τῆς αὐτῆς κοινότητος ἐπὶ ἐξάωρον ἐν συνόλῳ καθ' ἐβδομάδα, καὶ β) εἰς τοὺς Δημ/λους Στεφ. Κεκόπουλον - Κλειδωνιαβίστης κ' Σπυρ. Στεφανίδην - Ἄνω-Ραβενίων, ἵνα ἀναλάβωσι τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κοινοτικοῦ Γραμματέως ἐν αἷς κοινότησιν ὑπηρετοῦσιν. __

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως χορηγηθῆ εἰς τοὺς ἐν τῇ προτάσει ἀναφερομένους τρεῖς Δημ/λους τῆς περιφέρειας ἡ ὑπ' αὐτῶν αἰτουμένη ἄδεια, ὅπως ἀναλάβῃ ἕκαστος τὰς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένας ξένας πρὸς τὸ κύριον ἔργον αὐτῶν

ύπηρεσίας καί εἰς ὥρας μή περιλαμβανομένης ἐν τῷ ὠρολογίῳ προγράμματι τῶν μαθημάτων τοῦ Δημ. σχολείου.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

τά Μέλη
(υπογραφές)

150)

Πράξις 61^η

(Σημειώσεις, Ἐδημοσιεύθη Ἐφ. Κυβερνήσεως Τεύχ. Γ! φύλ. 219. 5-9-923)

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τήν 11^η τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου τοῦ 1923 ἔτους ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον καί ὥραν 5μ.μ. τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/σκάλου Μπάγιας κ. Φιλ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ κ. Ἀργηρίου Δημοπούλου Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτ. σχολείων κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τούτων.-

Μέρος Α^ο

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^οῦ ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

Προτείνει τὸν διορισμὸν τῆς Γ^{ης} Δημοδ/σης Μαρίας Φατσώρη, ἐν τῷ ἀργοῦντι μονοταξίῳ δημοτ. Σχολείῳ θηλέων Βωβούσης ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχ. 260, ὡς ἐχούσης τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα.-

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τῆς Μαρίας Φατσώρη Δημοδ/σης Γ^{ης} τάξεως, ἐν τῷ ἀργοῦντι μονοταξίῳ δημοτ. Σχολείῳ θηλέων Βωβούσης ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχῶν 260, ὡς ἐχούσης τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα.-

Μέρος Β^ο

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^οῦ Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὴν διάταξιν τοῦ Νόμου 2858 καὶ τὴν ἀπὸ 27 Ἰανουαρίου ἐ.έτους αὔξησιν τοῦ Χαραλάμπους Παπαχαρίση, Δημοδ/λου Μεσοβουνίου δι' ἧς οὗτος αἰτεῖται τὴν ἄδειαν, ὅπως ἀναλάβῃ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κοινοτικοῦ Γραμματέως τῆς ἐν ἧ ὑπηρετεῖ Κοινότητος, προτείνει, ὅπως χορηγηθῆ αὕτη ἐπὶ ἐξάωρον καθ' ἐβδομάδα ἐν συνόλῳ καὶ καθ' ὥρας μὴ

άναγομένας έν τῷ ώρολογίῳ προγράμματι τῶν μαθημάτων τοῦ Δημοτ. Σχολείου.-

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ.-

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα κ.λπ.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(151)

Πράξις 62^α

{Σημειώσεις, Ἐδημοσιεύθη Ἐφ. Κ. Τεύχ. Γ! φύλ. 219. 5-9-923}

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπαίδ. Περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 26^{ην} τοῦ μηνὸς Μαρτίου τοῦ ἔτους 1923 ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν καὶ ὥραν 5μ.μ. τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/σκάλου Μπάγιας κ. Φιλ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ κ. Ἀργηρίου Δημοπούλου Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τούτων.-

Μέρος Β^{ον}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπαίδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

Εἰσηγεῖται τὰ ἐξῆς: Τὸ παρ' ἡμῶν Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ἐκτελοῦντος διατάξεις τοῦ ἀπὸ 9^{ης} Νοεμβρίου 1922 Νομ. Διατάγματος (ἄρθ. 1 ἔδαφ. 5), τοῦ τροποποιήσαντος καὶ συμπληρώσαντος τὸν «περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τῶν Σχολείων τῆς Δημοτ. «Ἐκπαιδεύσεως» Νόμον 2858 (ἄρθ. 2 ἔδαφ. 2) διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 58/1-12-922 (Μέρος Α! κεφαλ. Ε!) πράξεως αὐτοῦ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐξομοιῶσαν διεβάθμισεν τοὺς κατωτέρω δέκα διδασκάλους ὡς Δημοδιδασκάλους τρίτης τάξεως ἀπὸ τῆς 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκανόνισεν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας τὸν μισθὸν αὐτῶν προσαυξημένον α) τῶν Στεφάνου Βριζάλα – Δρεστενίκου, Φιλίππου Δαουδῆ – Κάτω Βίτσης, Ἰωάννου Καπράντζου – Παλαιοχωρίου, Νικολ. Μπιζακίδου – Καμινιάς καὶ Χαρ. Παπαχαρίση – Μεσοβουνίου εἰς δραχμάς 305 κατὰ μῆνα ὡς περιλαμβανομένων ἐν αὐτῷ καὶ τῶν τριῶν 15^{δραχμῶν} μηνιαίων προσαυξήσεων λόγῳ συμπληρώσεως ὑπὲρικοσιπενταετοῦς συνταξίμου διδασκαλικῆς ὑπηρεσίας, β) τῆς Καλλιόπης Τσατσοπούλου – Δοβρᾶς θηλέων εἰς δραχμάς 290 κατὰ μῆνα ὡς περιλαμβανομένων ἐν αὐτῷ καὶ τῶν δύο 15^{δραχμῶν} μηνιαίων προσαυξήσεων λόγῳ συμπληρώσεως ὑπὲρικοσαετοῦς συνταξίμου διδασκαλικῆς ὑπηρεσίας καὶ γ) τῶν Ν. Δεβελέγκα – Λαῖστης, Ἄνδρ. Κυριακοπούλου – Νεγάδων θηλέων, Ὀλγας Μίσιου - Ἄνω Σουδενῶν θηλέων καὶ Ἀρετῆς Μπάρια – Ζωνδῆλης θηλέων εἰς δραχμάς 275 κατὰ μῆνα, ὡς περιλαμβανομένης ἐν αὐτῷ καὶ τῆς

15^{δράχμου} μηνιαίας προσαυξήσεως λόγω συμπλήρωσεως υπερδεκαπενταετούς συνταξίμου διδασκαλικής υπηρεσίας. Μετά την λήψιν ὅμως τῶν ὑπ' ἀριθ. 50712/17-12-922 καὶ 1307/19-1-923 ἔγκ. Διαταγῶν τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ὑπουργείου, ἐρμηνευουσῶν τὸ ἀνωτέρω Νομ. Διάταγμα, τὸ παρ' ἡμῖν Ἐποπτ. Συμβούλιον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 60/23-1-923 πράξεως αὐτοῦ ἐτροποποίησεν ἐν μέρει τὴν ρηθεῖσαν 58^{nv} πρᾶξιν του καὶ συμφώνως πρὸς τὰς δύο ταύτας διαταγὰς ἐκανόνισε τὸν μηνιαῖον μισθὸν τῶν ἀνωτέρω δέκα (10) Δημοδιδασκάλων ὡς δ' ἐπίσης καὶ τοῦ ἐπανελθόντος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τὴν 13^{nv} Δεκεμβρίου 1922 δυνάμει τοῦ «περὶ ἐπαναφορᾶς τῶν Δημοσ. Ὑπαλλήλων» Νομ. Διατάγματος /5-11-1922 Δημ. Σιουροπούλου, δημοδ/λου Μαυροβουνίου μόνον εἰς δραχμὰς διακοσίας ἐξήκοντα (260), ὡς μὴ περιληφθεισῶν ἐν αὐτῷ καὶ τῶν δύο 15^{δράχμων} μηνιαίων προσαυξήσεων του λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας. Ἦδη ὅμως τὸ Σ^{οῦ} Ὑπουργεῖον ἐρμηνεύον καὶ ἐκ δευτέρου, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10086/20-3-923 τηλ. διαταγῆς του, τὸ ἀνωτέρω Νομ. **(152)** Διάταγμα ἀναγνωρίζει τὰς λόγῳ 15^{ετίας}, 20^{ετίας} καὶ 25^{ετίας} 15^{δράχμου} μηνιαίας προσαυξήσεις μισθοῦ εἰς τοὺς ἀνωτέρω ἕνδεκα (11) Γ^{ους} Δημοδ/λους.

Ὅθεν προτείνει τὴν ἀνάκλησιν τῆς 60^{ης} (Κεφ. Ε) πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῶν ἀνωτέρω δημοδιδασκάλων συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 58 πρᾶξιν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, τῆς τριετίας αὐτῶν λογιζομένης ἀπὸ τῆς 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922 καὶ ἐφεξῆς.-

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀνάκλησιν τῆς 60^{ης} (Κεφ. Ε) πράξεως του καὶ τὸν κανονισμόν τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῶν ἐν τῇ εἰσηγήσει ἀναφερομένων ἕνδεκα (11) Δημοδ/λων Γ^{ης} τάξεως συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 58 τοιαύτην ἀπὸ 1^{ης} Δεκεμβρίου 1922, ἦτοι:

Α^{ov}) Τῶν Στεφάνου Βριζάλα – Δρεστενίκου, Φιλ. Δαουδῆ – Κάτω Βίτσης Ἰωάννου Καπράντζου – Παλαιοχωρίου, Νικ. Μπιζακίδου – Καμινιάς καὶ Χαραλάμπους Παπαχαρίση – Μεσοβουνίου εἰς δραχμὰς 305 κατὰ μῆνα ἐν συνόλῳ ὡς περιλαμβανομένων ἐν αὐτῷ καὶ τῶν τριῶν 15^{δράχμων} μηνιαίων προσαυξήσεων λόγῳ συμπλήρωσεως ὑπερικοσαπενταετούς συνταξ. διδασκαλικῆς ὑπηρεσίας.

Β^{ov}) Τῆς Καλλιόπης Τσατσοπούλου – Δοβρᾶς θηλέων εἰς δραχμὰς 290 κατὰ μῆνα, ὡς περιλαμβανομένων ἐν αὐτῷ καὶ τῶν δύο 15^{δράχμων} μηνιαίων προσαυξήσεων λόγῳ συμπλήρωσεως ὑπερικοσαετοῦς συνταξίμου διδασκαλικῆς ὑπηρεσίας.

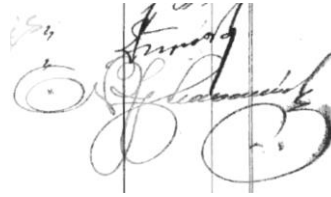
Γ^{ov}) Τῶν Νικ. Δεβελέγκα – Λαῖστης, Ἄνδρ. Κυριακοπούλου – Μεγάδων θηλέων εἰς δραχμ. 275 κατὰ μῆνα, ὡς περιλαμβανομένης ἐν αὐτῷ καὶ μιᾶς 15^{δράχμου} μηνιαίας προσαυξήσεως λόγῳ συμπλήρωσεως δεκαπενταετούς συνταξίμου διδασκαλικῆς ὑπηρεσίας, καὶ Δ^{ov}) τοῦ Δημ. Σιουροπούλου – Μαυροβουνίου εἰς δραχμὰς 290 κατὰ μῆνα ἀπὸ τῆς 13^{ης} Δεκεμβρίου 1922, ἀφ' ἧς ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ὡς περιλαμβανομένων ἐν αὐτῷ καὶ τῶν δύο 15^{δράχμων} μηνιαίων προσαυξήσεων λόγῳ συμπλήρωσεως ὑπερικοσαετοῦς συνταξίμου διδασκαλικῆς ὑπηρεσίας.-

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λπ.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ μέλη

(153) Πράξις 63^η

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπαιδ. Περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 31^{ην} του μηνὸς Μαρτίου τοῦ 1923 ἔτους ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον καὶ ὥραν 10π.μ. τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδ. περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλ. Δούκα ὡς προέδρου, τοῦ κ. Ἀργυρίου Δημοπούλου, εἰρηνοδίκου Ζαγορίου, καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τούτων.-

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Λαβὼν ὑπ' ὄψιν α) τὰ Νομ. Διατάγματα «περὶ ἐπαναφορᾶς τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ διακανονισμοῦ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν» ἦτοι τὸ ἀπὸ 5 Νοεμβρίου 1922 (ἄρθρα 5 καὶ 7) καὶ τὰ τροποποιούντα τοῦτο ἀπὸ 30 Ν/βρίου 1922 (ἄρθ. 6) καὶ ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου 1922 (ἄρθ. 4), β) τὸ ἀπὸ 23 Ἰανουαρίου 1923 Ν. Διάταγμα «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων ἐκπαιδευτικῶν τινων νόμων» (ἄρθ. 4), γ) τὸ ἀπὸ 8 Φεβρουαρίου 1923 Νομ. Διάταγμα «περὶ χρόνου ὑποβολῆς καὶ ἐκτελέσεως ἀποφάσεων Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου» καὶ δ) τὰς ὑπ' ἀριθ. 4681/28-1-923, 9314/17-3-1923 καὶ 11323/26-3-923 ἐρμηνευτικὰς ἐγκυκλίους διαταγὰς τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ὑπουργείου εἰσηγεῖται τὰ ἑξῆς:

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ περιφέρεια Ζαγορίου περιλαμβάνει ἤδη 55 Δημοτικὰ Σχολεῖα καὶ 7 Νηπιαγωγεῖα, ἐν οἷς ὑπηρετοῦσι 72 διδάσκαλοι, ἦτοι 66 Δημοδ/λοι ἀμφοτέρων τῶν φύλων καὶ 6 Νηπιαγωγοὶ προερχόμενοι εἴτε ἐκ Διδασκαλείων εἴτε ἐξ ἀναγνωρίσεως. Ἐν τῷ διδακτικῷ τούτῳ προσωπικῷ περιλαμβάνονται διδάσκαλοι τινες ἀληθῶς τιμῶντες τὴν ἐκπαίδευσιν, πολλοὶ ἐπίσης ἱκανοί, ἀλλὰ καὶ τινες ὑστεροῦντες· τοὺς τελευταίους τούτους κρίνομεν ἐπιεικῶς ἀγόμενοι εἰς τοῦτο τὸ μὲν διὰ τὴν προέλευσιν αὐτῶν, τὸ δὲ διὰ τὴν κρατοῦσαν κατάστασιν καὶ τὴν παρατηρουμένην ἔλλειψιν διδασκάλων, εὐελπιστοῦμεν ὅμως ὅτι ἐντὸς οὐ πολλοῦ χρόνου θὰ ἐξελιχθῆ φυσικῶς καὶ κατὰ τοῦτο τὸ μέρος ἢ βελτίωσις ἐν τῷ κλάδῳ α) διὰ τῆς βαθμιαίας ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῶν πολυετῆ ὑπηρεσίαν ἐχόντων δημοδ/λων ἀντικαθισταμένων διὰ τῶν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῶν Διδασκαλείων ἀπολυομένων νέων καὶ ὑγιῶν στοιχείων, β) διὰ τῆς συχνῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν σχολείων γ)

διὰ τῶν ἐκπαιδευτικῶν συνεδρίων καὶ τῶν ἐκάστοτε παρεχομένων πρὸς τοὺς διδασκάλους ὁδηγιῶν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ καὶ δ) δι' ἀπολύσεως τῶν ἀνεπιδέκτων βελτιώσεως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰσχυουσῶν ἐκπαιδευτικῶν διατάξεων, ἐὰν ποτὲ ἤθελε παραστῆ τοιαύτη ἀνάγκη.-

Προτείνει ὅθεν τὴν μετάθεσιν τῶν κάτωθι ὀκτῶ Δημοδιδασκάλων τὸ μὲν πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως τὸ δὲ καὶ πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῶν τῶν ἰδίων, ἦτοι 1) τὴν μετάθεσιν τοῦ Δημ. Σιουροπούλου Γ^{ου} Δημ/λου, ἐπανελθόντος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τὴν 13^{ην} Δεκεμβρίου 1922 δυνάμει τοῦ «περὶ ἐπαναφοράς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων» Νομ. Διατάγματος/5-11-1922, ἐκ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Μαυροβουνίου εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ ἰσοβάθμου τοιοῦτου Κάτω –Ραβενίων, καθ' ὅτι ἐν τῷ Δημοτ. Σχολεῖῳ Μαυροβουνίου ὑπηρετεῖ καὶ ἕτερος διδάσκαλος·(154) 2) τὴν μετάθεσιν τοῦ Κων. Τσιντζοπούλου, Β^{ου} Δημοδ/λου, ἐκ τοῦ μονοταξίου Δημοτ. Σχολείου ἀρρένων Βωβούσης εἰς τὸ ἰσόβαθμον μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Φραγκάδων ἀντὶ τοῦ Δημ. Ζωΐδου Β^{ου} Δημοδ/λου, μετατιθεμένου ἐκ τοῦ σχολείου τούτου εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Δραγαρίου ἀντὶ τοῦ Πέτρου Στούπη, Β^{ου} Δημ/λου, μετατιθεμένου ἐκ τοῦ σχολείου τούτου εἰς τὸ ἰσόβαθμον ἀρρένων Βωβούσης· 3) τὴν μετάθεσιν τοῦ Βασ. Ζωρδούμη, Α^{ου} Δημοδ/λου, ἐκ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Μανασσῆς εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Δοβρινόβου ἀντὶ τοῦ Πετρ. Φρακούλη, Γ^{ου} Δημοδ/λου μετατιθεμένου εἰς τὸ ἀνωτέρω Δημοτ. Σχολεῖον Μανασσῆς καὶ 4) τὴν μετάθεσιν τοῦ Βασιλείου ἱερέως Χριστοδούλου Γ^{ου} Δημ/λου ἐκ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Καβαλλαρίου εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτον Ἁγίου –Μηνᾶ ὅπου καὶ θὰ ἱεροπρακτεῖως ἐφημέριος ἀντὶ τοῦ Χριστ. Ζινδρελῆ Γ^{ου} Δημοδ/λου, μετατιθεμένου εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Καβαλλαρίου. Πάντες δε οἱ λοιποὶ διδάσκαλοι παραμένουσιν εἰς ἅς θέσεις ἤδη κατέχουσιν, ὡς οὐδενὸς ὑπάρχοντος ὑπεραρίθμου, ἐπίσης δὲ καὶ οἱ διευθυνταὶ τῶν Σχολείων παραμένουσιν οἱ αὐτοί.-

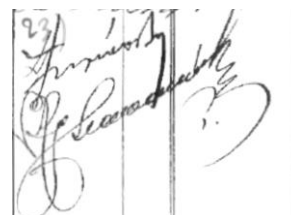
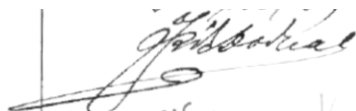
Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει κατὰ πάντα τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ καθ' ὅσον διὰ ταύτης ἐξυπηρετεῖται λυσιτελέστατα τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λπ.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ Μέλη

Πράξις 64^η
{Σημειώσεις. Έδημοσεύθη Εφ. Κυβ. τ. 5 φύλ. 219/5-9-923}

Έν Μπάγια και έν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Ζαγορίου σήμερον τήν 30^{ήν} τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου τοῦ 1923 ἔτους ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν καὶ ὥραν 6μ.μ. τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδ. περιφερείας Ζαγορίου συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/σκάλου Μπάγιας, κ. Φιλ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Ἀργυρίου Δημοπούλου καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Μέρος Α^{οῦ}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου Νεοπολέμου Κρεμμύδα προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ δημοδιδασκάλου Μακρίνου Δημ. Δημοπούλου ἄτε ἀποληθέντος ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ ἐπανελθόντος εἰς τὴν θέσιν του τὴν 25^{ην} Ἀπριλίου ἐ.ἔ..-

(155) Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ τριτοβαθμίου Δημοδιδασκάλου Νεπολέμου Κρεμμύδα, προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ Δημοδ/λου Μακρίνου Δημ. Δημοπούλου ἀπὸ τῆς 25^{ης} Ἀπριλίου ἐ.ἔ, διότι ἀποστρατευθεὶς ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέσιν του ὁ μόνιμος δημοδιδάσκαλος τοῦ Σχολείου τούτου Δημ. Δημόπουλος.-

Μέρος Β^{οῦ}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

α!

Προτείνει ὅπως συμφώνως τῷ Νομ. Διατάγματι/9-11-1922 καὶ τῷ νόμῳ 2858 (ἄρθ. 4 ἐδ. 1 καὶ 2) 1^{οῦ}) ἀνατεθῆ ἡ διεύθυνσις τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Γρεβενητίου εἰς τὴν δημοδιδασκάλισσαν α! τάξεως Ἄρτεμισίαν Χριστοδοῦλου ὡς κεκτημένην μὲν τα ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενα προσόντα, ἐπὶ μηνιαίῳ 20^{δράχμῳ} μηνιαίῳ ἐπιδόματι, αἰρομένης ἅμα τῆς προσωρινῆς διευθύνσεως ἀπὸ τοῦ διευθύνοντος ἄχρι τοῦδε τὸ Δημ. Σχολεῖον ἀρρένων Ἀναστ. Φάφα καὶ 2^{οῦ}) ἀνατεθῆ προσωρινῶς ἡ διεύθυνσις τοῦ μὲν Μονοταξίου Σχολείου θηλέων Βωβούσης εἰς τὴν Μαρίαν Φατσώρη, τοῦ δὲ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Μακρίνου εἰς τὸν Δημ. Δημόπουλον, Γ^{οῦς} Δημοδ/λους, ἀπάντων ἀπὸ 1^{ης} Μαΐου ἐ.ἔ.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Έγκρινει ὅπως ἀνατεθῆ ἡ διεύθυνσις 1^ο) μονίμως μὲν εἰς τὴν Ἀρτεμ. Χριστοδοῦλου, Α^ο δημοδιδασκάλισσαν, τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Γρεβενητίου, αἰρομένης ἅμα τῆς προσωρινῆς διευθύνσεως ἀπὸ τοῦ ἄχρι τοῦδε διευθύνοντος Β^ο Δημοδ/λου Ἀναστ. Φάφα, 2^ο) προσωρινῶς δὲ εἰς τοὺς Μαρίαν Φατσώρη, Γ^ο δημοδιδασκάλισσαν, τοῦ μονοταξίου Δημοτ. Σχολείου θηλέων Βωβούσης, καὶ Δημ. Δημόπουλον, Γ^ο Δημοδ/λου, τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Μακρίνου, εἰς ἅπαντας ἀπὸ 1^{ης} Μαΐου ἐ.ἔ. καὶ ἐπὶ 20^δράχμῳ μηνιαίῳ διευθυντικῷ ἐπιδόματι.-

β!

Λαβὼν ὑπ' ὄψει 1) τὸ ἀπὸ 9^{ης} Ν/βρίου 1922 Νομ. Διάταγμα, δι' οὗ ἐτροποποιήθη ὁ «περὶ ἀποδοχῶν κ.λπ. τῶν λειτουργῶν τῆς Δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως» νόμος 2858 καὶ 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 10086/20-3-1923 τηλ/κὴν ἐρμηνευτικὴν Ἐγκύκλιον Διαταγῆν τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σοῦ Ὑπουργείου, προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένης τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 61 (Κεφ. Α) πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου καθορισθῆ ὁ προσηυξημένος μηνιαίος μισθὸς τῆς Μαρίας Φατσώρη Γ^ο Δημοδ/σης Δημ. Σχολείου θηλέων Βωβούσης ἀπὸ τῆς 27^{ης} Μαρτίου ἐ.ἔ. ἀφ' ἧς δηλ. ἡμέρας ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν, εἰς δραχμὰς διακοσίας ἐνενηκοντα (ἀριθ. 290) μηνιαίως, ἅτε ἐχούσης συμπληρωμένην 20^ετῆ συντάξιμον διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν.-

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Έγκρινει, ὅπως ἀναθεωρουμένης τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 61/11-2-1923 (Κεφ.Α) πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου καθορισθῆ ὁ προσηυξημένος μηνιαίος μισθὸς τῆς Μαρίας Φατσώρη, Γ^ο Δημοδιδασκαλίσης Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων Βωβούσης, ἀπὸ τῆς 27^{ης} Μαρτίου ἐ.ἔ., ἀφ' ἧς δηλαδὴ, ἡμέρας ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν, εἰς δραχμὰς διακοσίας ἐνενηκοντα (ἀριθ. 290) μηνιαίως, ἅτε **(156)** ἐχούσης, συμπληρωμένην εἴκοσαετῆσυντάξιμον διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν. Καὶ

γ!

ὑποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιόδου του, καθ' ὃ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ σήμερον λήγοντος μηνὸς Ἀπριλίου περιοδεύσας ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐπεθεώρησε τρία Σχολεῖα, ἦτοι:

Τῆ 26^η Ἀπριλίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτ. Δημ. Σχολεῖον Σωποτσελίου,

Τῆ 27^η Ἀπριλίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτ. Δημ. Σχολεῖον ἀρρένων καὶ τὸ μονοτάξιον Δημοτ. Σχολεῖον θηλέων Ἄνω –Σουδενῶν καὶ

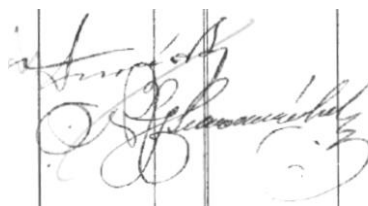
Τῆ 28^η ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.-

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λπ.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ Μέλη

Πράξις 65^η

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπαιδ. Περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 26^{ην} Μαΐου τοῦ 1923 ἔτους ἡμεραν τῆς ἐβδομάδος Σαββάτου καὶ ὥραν 6μ.μ. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδ. περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/σκάλου Μπάγια, κ. Φιλ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Ἀργηρίου Δημοπούλου, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Μέρος Β!

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σοῦ Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Ὑποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ λήγοντος μηνὸς Μαΐου περιοδεύσας ἐπὶ δέκα τρεῖς ἡμέρας ἐπεθεώθησε δέκα ἐπτὰ Σχολεῖα, ἦτοι:

Τῆ 5^η Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Μπάγιας·

Τῆ 7^η Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτ. μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Φραγκάδων·

Τῆ 8^η Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ μονοταξ. μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Λιασκοβετσίου·

Τῆ 9^η Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ μονοταξ. μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Δραγαρίου ὡς καὶ τὸ τοῦ Μακρίνου·

Τῆ 10^η Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ μονοταξ. μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Φλαμπουραρίου καὶ τὸ μονοταξ. Νηπ/γεῖον Φλαμπουραρίου·

Τῆ 11^η Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ μονοταξ. μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον καὶ τὸ μονοταξ. Νηπ/γεῖον Τσερνεσίου·

Τῆ 12^η Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ μονοταξ. Δημ. Σχολεῖον θηλέων Νεγάδων καὶ

Τῆ 13^η Μαΐου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.

Τῆ 14^η Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ διτάξιον μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Τσεπελόβου·

Τῆ 15^η Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ μονοταξ. Δημοτ. Σχολεῖον ἀρρένων Σκαμνελίου·

Τῆ 16^η Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ μονοταξ. Δημοτ. Σχολεῖον θηλέων Σκαμνελίου καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.

Τῆ 20^η Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ μονοταξ. Δημοτ. Σχολεῖον ἀρρένων καὶ τὸ μονοταξ. Δημοτ. Σχολ. Θηλέων Ζωνδήλης·

(157) Τῆ 25^η Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ μονοταξ. μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Μανασσῆς·

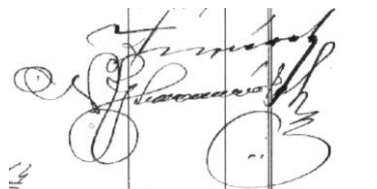
Τῆ 26^η Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ μονοταξ. μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Καλωτᾶς καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.-

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λπ.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ Μέλη

Πράξις 66^η

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἐκπαιδ. Περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 29^{ην} Ἰουνίου τοῦ 1923 ἔτους, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Παρασκευὴν καὶ ὥραν 6μ.μ. τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδ. Περιφέρειας ὡς ἑκτακτον συμβούλιον, συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας, κ. Φιλ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδικοῦντος Γραμματέως Ζαγορίου κ. Κων. Γιάννενα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, σηηήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.-

Μέρος Α^{ον}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

Ἐν συνεχείᾳ ἐπὶ τὴν ὑπ' αριθ. 63/31-31923 πράξιν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ζαγορίου, ἐνεργοῦντος ὡς ἐκτάκτου Συμβουλίου, καὶ εἰς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ ἀπὸ 4^{ης} Ἰουνίου 1923 Νομοθ. Διατάγματος «περὶ ἐκτελέσεως ἀποφάσεων τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου κ.λπ.» προτείνει:

α!

Τὴν ἔγκρισιν τῶν ἐν τῇ εἰρημένῃ 63^η πράξει προταθεισῶν ὑπ' αὐξ. ἀριθμὸν 1,2,3 καὶ 4 μεταθέσεων τῶν περὶ ὧν πρόκειται διδασκάλων διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένους λόγους:

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ.-

β!

Ἐπειδὴ τοῦ μονοτάξιου Δημοτ. Σχολείου θηλέων Νεγάδων ὁ μέσος ὄρος τῶν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη ἐξετασθεισῶν μαθητριῶν ἀνέρχεται μόνον εἰς 9 μαθητρίας {έννέα}, εἰς ὃν ἀριθμὸν ἀνέρχονται καὶ αἱ κατὰ τὸ λῆξαν ἤδη Σχολ. ἔτος 1922-1923 ἐξετασθεῖσαι μαθήτριάι, προτείνει τὴν κατάργησιν τοῦ μονοταξ. Δημοτ. Σχολείου θηλέων Νεγάδων καὶ τὴν συγχώνευσιν αὐτοῦ μετὰ τοῦ μονοτάξιου Δημοτ. Σχολείου ἀρρένων τῆς αὐτῆς κοινότητος εἰς ἓν μονοτάξιον μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον.-

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

(158) Ἐγκρίνει τὴν δι' ἔλλειψιν μαθητριῶν κατάργησιν τοῦ μονοταξ. Δημ. Σχολείου θηλέων Νεγάδων καὶ τὴν συγχώνευσιν αὐτοῦ μετὰ τοῦ μονοταξ. Δημ. Σχολείου ἀρρένων τῆς αὐτῆς κοινότητος εἰς ἓν μονοτάξιον μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον.

γ!

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἀνδρονίκης Κυριακοπούλου, Γ^{ου} Δημοδιδασκαλίσσης, ἅτε καταργουμένου τοῦ μονοταξ. Δημοτ. Σχολείου θηλέων Νεγάδων, ἐν ᾧ αὕτη ὑπηρετεῖ, καὶ ὅπως τεθῆ αὕτη εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Σ^{ου} ἐπὶ τῆς Παιδείας Ὑπουργείου ὡς ὑπεράριθμος.-

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἀνδρονίκης Κυριακοπούλου, Γ^{ου} Δημοδιδασκαλίσσης, ἅτε καταργουμένου τοῦ μονοταξίου Δημοτ. Σχολείου θηλέων Νεγάδων ἐν ᾧ αὕτη ὑπηρετεῖ, καὶ ὅπως τεθῆ αὕτη εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Σ^{ου} ἐπὶ τῆς Παιδείας Ὑπουργείου ὡς ὑπεράριθμος.-

δ!

Ἐπειδὴ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἄνω-Βίτσης ὁ μέσος ὄρος τῶν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη ἐξετασθέντων μαθητῶν ἀνέρχεται μόνον εἰς δώδεκα (12) μαθητάς, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν ἐγγραφέντων καὶ ἐξετασθέντων κατὰ τὸ λήξαν ἤδη Σχολικὸν ἔτος 1922-1923 ἀνέρχεται μόνον εἰς ἕνδεκα (11) μαθητάς, προτείνει τὴν κατάργησιν τοῦ Σχολείου τούτου καὶ τὴν συγχώνευσιν αὐτοῦ μετὰ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημ. Σχολείου τοῦ συνεχομένου συνοικισμοῦ Κάτω-Βίτσης εἰς ἓν μονοτάξιον μεικτὸν ἐδρεῦον ἐν Κάτω-Βίτση καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Μονοτάξιον μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Βίτσης».-

Ἐγκρίνει τὴν δι' ἔλλειψιν μαθητῶν κατάργησιν τοῦ μονοτ. Μεικτοῦ Δημ. Σχολείου Ἄνω – Βίτσης καὶ τὴν συγχώνευσιν αὐτοῦ μετὰ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημ. Σχολείου τοῦ συνεχομένου συνοικισμοῦ Κάτω-Βίτσης εἰς ἓν μονοτάξιον μεικτὸν ἐδρεῦον ἐν Κάτω-Βίτση καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Μονοτάξιον μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Βίτσης».-

ε!

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Νικ. Πριμηκῆρη, Δημοδιδασκάλου, προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ καθόσον τὸ μονοτάξ. μεικτὸν Δημ. Σχολεῖον Ἄνω-Βίτσης, εἰς ᾧ προσωρινῶς ὑπηρετεῖ, κατηργήθη.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Νικ. Πριμηκῆρη, Δημοδιδασκάλου, προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ καθόσον τὸ μονοτάξ. μεικτὸν Δημ. Σχολεῖον Ἄνω-Βίτσης, εἰς ᾧ προσωρινῶς ὑπηρετεῖ, κατηργήθη.-

στ!

Τὸ Σεβαστὸν Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 955/3-5-1923 ἀποφάσεως αὐτοῦ ἐνέκρινε τὸν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 56/27-10-922 (Κεφ. Ε) πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ζαγορίου προταθέντα ὑποβιβασμὸν τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Τσεπελόβου**(159)** εἰς μονοτάξιον τοιοῦτον.

Ἐπειδὴ δὲ διὰ τῆς αὐτῆς ὑπ' ἀριθμ. 56 (Κεφ. στ!) πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου προϋτάθη ἡ μετάθεσις τοῦ δευτέρου Δημοδιδασκάλου τοῦ ὑποβιβαζομένου Δημοτ. Σχολείου Τσεπελόβου ἐκ τοῦ Σχολείου τούτου εἰς τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Δημ. Σχολεῖον Ἄνω-Βίτσης καὶ ἐπειδὴ ἤδη τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἄνω-Βίτσης προϋτάθη ἡ κατάργησις δι' ἔλλειψιν μαθητῶν, προτείνει, ὅπως τεθῆ ὁ ῥηθεὶς δημοδ/λος Δημήτριος Μάος εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ὑπουργείου ὡς ὑπεράριθμος, καθόσον οὐδεμία κενὴ θέσις ἐπὶ τοῦ παρόντος ὑπάρχει ἐν τῇ περιφερείᾳ, πρὸς δὲ τούτοις ἐκφράζει τὴν παράκλησιν, ὅπως εὐθύς ὡς ἤθελε κενωθῆ θέσις δημοδ/λου ἐν τῇ περιφερείᾳ Ζαγορίου προτιμηθῆ οὗτος ἀντὶ παντὸς ἄλλου, ἐὰν κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον διατελῆ ἐκτὸς ὑπηρεσίας.-

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει διὰ τοὺς ἐν τῇ προτάσει τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ ἀναφερομένους λόγους, ὅπως ὁ δεύτερος Δημοδ/λος τοῦ ἤδη ὑποβιβαζομένου διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Τσεπελόβου Δημήτριος Μάος τεθῆ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Σ^{οῦ} τῆς Παιδείας Ὑπουργείου ὡς ὑπεράριθμος, καθόσον οὐδεμία κενὴ θέσις ἐπὶ τοῦ παρόντος ὑπάρχει ἐν τῇ περιφερείᾳ, πρὸς δὲ τούτοις ἀπεκδέχεται τὴν παράκλησιν, ὅπως εὐθύς ὡς ἤθελε κενωθῆ θέσις δημοδ/λου ἐν τῇ περιφερείᾳ Ζαγορίου προτιμηθῆ οὗτος ἀντὶ παντὸς ἄλλου, ἐὰν κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον διατελῆ ἐκτὸς ὑπηρεσίας. Καὶ

ζ!

Τὸ Σ^{ὸν} ἐπὶ τῆς Παιδείας Ὑπουργεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 17297 ἀποφάσεώς του, τῆς δημοσιευθείσης τῆ 14 τοῦ μηνὸς Μαΐου ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, μετέθεσε τὴν νηπιαγωγὸν Εὐθυμίαν Μπατσή ἐκ τοῦ δευτέρου ἑξατάξιου Νηπιαγωγείου Ἰωαννίνων εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ Νηπιαγωγείου Δοβρινόβου Ζαγορίου. Ἐπειδὴ δὲ αὕτη καίτοι πρὸ δεκαήμερου εἰδοποιηθεῖσα διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 394 τηλ/τὸς μας δὲν ἐνεφανίσθη εἰς τὴν νέαν θέσιν τῆς πρὸς ἀνάληψιν καθηκόντων τῆς, προτείνει τὴν ἀπόλυσιν αὐτῆς ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Νηπιαγωγείου Δοβρινόβου.-

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Εὐθυμίας Μπατσή, νηπιαγωγοῦ, ἐκ τοῦ νηπιαγωγείου Δοβρινόβου, εἰς ὃ μετετέθη, καθότι δὲν προσῆλθεν, ἵνα ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τεταγμένης προθεσμίας.-

Μέρος Β^{οῦ}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

ὑποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιόδου του, καθ' ὃ ἀπὸ τῆς 30^{ῆς} λήξαντος μηνὸς Μαΐου ἐ.ἔ. μέχρι τῆς 16^{ης} Ἰουνίου ἐ.ἔ. ἡμέρας τῆς λήξεως τῶν μαθημάτων τῶν Σχολείων, περιοδεύσας ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας ἐπεθεώρησεν ἑπτὰ Σχολεῖα, ἦτοι:

Τῆ 30^ῃ Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξ. μεικτὸν Δημ. Σχολεῖον Στολοβοῦ·

Τῆ 31^ῃ Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Καμινιάς·

Τῆ 1^ῃ Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Καβαλλαρίου καὶ

Τῆ 2^ῃ Ἰουνίου ἐπανῆλθε εἰς τὴν ἔδραν του.-

(160) Τῆ 4^ῃ Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξ. μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Καπεσόβου, μεθ' ὃ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.

Τῆ 14^ῃ Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὰ ἰσόβαθμα τοιοῦτα Κάτω-Βίτσης καὶ Ἄνω-Βίτσης·

τῆ 15^ῃ Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Μονοδενδρίου· καὶ

τῆ 16^ῃ Ἰουνίου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.-

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λπ.

Ὁ Πρόεδρος
(Υπογραφή)

Τα μέλη
(Υπογραφές)

Πράξις 67^η

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἐκπαιδ. Περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 26^{ην} Ἰουλίου τοῦ 1923 ἔτους, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην καὶ ὥραν 6μ.μ. τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/σκάλου Μπάγιας, κ. Φιλ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Ἀργυρίου Δημοπούλου καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

Ἐποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ ἐκτελῶν τὰς ὑπ' ἀριθμ. 28436 καὶ 25447 ἐ.ἔ. διαταγὰς τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Ἐπιθεωρητοῦ ἀπεμακρύνθη τῆς ἔδρας του ἐπὶ δώδεκα ἡμέρας ἦτοι ἀπὸ τῆς 12^{ης} μέχρι τῆς 23^{ης} Ἰουλίου ἐ.ἔ., δι' εἰδικὴν ὑπηρεσίαν τοῦτ' ἔστιν πρὸς ἐπιθεώρησιν καὶ ἐκτέλεσιν ἐργασίας ἀφορώσης τὰ διδασκῆρια τῶν Σχολείων τῆς περιφέρειας Ζαγορίου, δι' ἃ ἐπὶ τούτῳ ἐστάλη παρὰ τοῦ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Ἐπιθεωρητοῦ ὁ ἀρχιτέκτων μηχανικὸς αὐτοῦ κ. Γ. Κωνσταντινίδης.

Ἦθεν τῇ 12^η Ἰουλίου 1923 μετέβη εἰς Ἰωάννινα πρὸς συνάντησιν τοῦ ἀνωτέρω ἀρχιτέκτονος μηχανικοῦ τοῦ Ἐκπαιδ. Ἐπιθεωρητοῦ.

Τῇ 13^η Ἰουλίου παρέμεινεν εἰς Ἰωάννινα ἐλλείψει μέσων συγκοινωνίας πρὸς μετάβασιν εἰς Τσερνέστον ἢ Ἄνω-Σουδενά, ἐξ ὧν ἠθέλεν ἀρχίσῃ ἡ ἐργασία.

Τῇ 14^η Ἰουλίου παρέμεινεν εἰς Ἰωάννινα ἵνα παραλάβῃ ἐκ τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος τὰς εἰκοσι πέντε χιλιάδας (ἀριθ. 25.000) δραχμὰς χορηγηθείσας ὑπὸ τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Ἐπιθεωρητοῦ Παιδείας, καὶ παραδῶσῃ ταύτας εἰς τὴν Διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐκπαιδ. Προνοίας Καλωτᾶς, διὰ τὴν περάτωσιν τοῦ ἀνεγειρομένου διδασκῆριου ὑπὸ τῆς κοινότητος ταύτης.

Τῇ 15^η Ἰουλίου μετέβη μετὰ τοῦ ἀνωτέρω μηχανικοῦ εἰς Ἄνω-Σουδενά πρὸς μελέτην καὶ καθορισμὸν τῆς ἐργασίας διὰ δε τὴν ἐσωτερικὴν κατασκευὴν καὶ τὴν κατασκευὴν **(161)** τῶν ἐξαρτημάτων τοῦ διδασκῆριου τῆς κοινότητος ταύτης.

Τῇ 16^η μετέβη εἰς Μονοδένδριον διὰ τὸν αὐτὸν λόγον.

Τῇ 17^η μετέβη εἰς Σωποτσέλιον διὰ τὸν αὐτὸν λόγον.

Τῇ 18^η μετέβη εἰς Καλωτᾶν.

Τῇ 19^η παρέμεινεν ἐν Καλωτᾶ διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς περαιτέρω ἐργασίας τοῦ ὑπὸ τῆς κοινότητος ταύτης ἀνεγειρομένου διδασκῆριου καὶ τὴν παράδοσιν τοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ χορηγηθέντος βοηθήματος ἐκ δραχμῶν 25000.-

Τῇ 20^η μετέβη εἰς Τσερνέσιον.

Τῇ 21^η καὶ 22^η παρέμεινεν ἐν Τσερνέσιῳ πρὸς καθορισμὸν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐργασίας διὰ τὴν ἀνέγερσιν διταξίου διδασκῆριου τῆς κοινότητος ταύτης, τῆς

Παπαγιαννείου Ἑλληνικῆς Σχολῆς, τῆς ἀνεγειρομένης δαπάναιστοῦ ἐν Ἀμερικῇ διαμένοντος Τσερνεστώτου Βασ. Παπανιάννη καὶ Τῆς 23^{ῆς} Ἰουλίου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λπ.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ Μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πρᾶξις 68^ῃ

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τὴν Τριακοστὴν πρώτην Ὀκτωβρίου 1923, ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος Τετάρτην καὶ ὥραν 5μ.μ. τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλλ/δ/λου Μπάγιας, κ. Φιλ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Ἀργυρ. Δημοπούλου καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Α^{ον} {Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

α!

{Σημείωσις. Ἐδημοσεύθη Εφ. Κ. φύλ. 15/24-1-924}

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Δημοδ/λου Γεωργ. Δάνου προσωρ. ἀναπληρωτοῦ τοῦ Δημοδιδ/λου Λεσινίτησ Ἰωαν. Εὐαγγελίδου ἀπὸ τῆς 20^{ῆς} Αὐγούστου ἐ.ἔ. διότι ἐπανελθόντος ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ τοῦ ὡς εἰρηταιμονίμου δημοδ/λου Ἰωαν. Εὐαγγελίδου ἐξέλιπεν ὁ λόγος τοῦ διορισμοῦ του.

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Γ. Δάνου β^{ου} δημοδ/λου, προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἀποστρατευθέντος ἤδη μονίμου δημοδ/λου Λεσινίτησ Ἰω.

Εὐαγγελίδου ἀπὸ τῆς 20^{ης} Αὐγούστου ἐ.ξ., ἄτε ἐκλιποῦντος τοῦ λόγου δι' ὃν διωρίσθη.- Καὶ

(162) (Ἐδημοσεύθη Εφ. Κ. φύλ. 15/24-1-924}

β!

προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἑλένης Χρυσοχόου Γου δημοδ/λίσεως Στολοβοῦ ἀπὸ τῆς 1^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ξ. ὡς μὴ ἐμφανισθείσης εἰς τὴν θέσιν τῆς πρὸς δὲ τούτοις ὅπως ἐκφρασθῆ αὐτῇ ὁ ἔπαινος διὰ τὴν ἐν τῷ σχολείῳ τούτῳ ἐπὶ ἑπταετίαν ἐπίδειχθεῖσαν ἐπιμέλειαν, φιλεργίαν καὶ τάξιν

τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἑλένης Χρυσοχόου Γου δημοδ/λίσεως Στολοβοῦ ἀπὸ τῆς 1^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ξ. καθ' ὅτι δὲν ἐνεφανίσθησέτι εἰς τὴν θέσιν τῆς πρὸς δὲ τούτοις ὅπως διὰ τὴν σεμνότητα τοῦ ἤθους, τὴν ἐπιμέλειαν, φιλεργίαν καὶ τάξιν ἦν ἐπεδείξατο κατὰ τὴν ἑπταετὴ ἐν τῷ ὡς εἴρηται σχολείῳ ὑπηρεσίαν τῆς ἐκφρασθῆ αὐτῇ «ὁ ἔπαινος».-

{B^{ov} Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ov} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Προτείνει, ὅπως συμφώνως τῷ ἄρθρ. 2 ἐδάφ. β' τοῦ ἀπὸ 9 Νοεμβρίου 1922 Νομ. Δ/τος, τοῦ τροποποιήσαντος καὶ συμπληρώσαντος τὸν Νόμον 2858 «περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως» κανονισθῆ ὁ μισθὸς τῶν Νηπιαγωγῶν Αἰκατερίνης Λεπενιώτου τοῦ Ν/γείου Βωβούσης ἀπὸ 1^{ης} Ὀκτωβρίου ἐ.ξ. καὶ Μαρίας Παπακώστα τοῦ Ν/γείου Δοβρινόβου εἰς δραχμὰς διακοσίας ὀγδοήκοντα (280) μηνιαίως, ὡς φερουσῶν πτυχίον Δ/λείου Νηπιαγωγῶν. -

Τὸ Ἐπ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει ὅπως κανονισθῆ ὁ μισθὸς τῶν Ν/γῶν Αἰκ. Λεπενιώτου τοῦ Ν/γείου Βωβούσης ἀπὸ 1^{ης} Ὀκτωβρίου ἐ.ξ. καὶ Μαρίας Παπακώστα τοῦ Ν/γείου Δοβρινόβου ἀπὸ 4^{ης} Ὀκτωβρίου ἐ.ξ. εἰς δρχ. διακοσίας ὀγδοήκοντα (280) μηνιαίως, ὡς φερουσῶν πτυχίον Δημ/λείου Νηπ/γῶν. -

β!

Λαβὼν «ὕπ' ὅψιν τὰς αἰτήσεις καὶ τὰ συνημμένα αὐταῖς δικαιολογητικὰ τῶν Β^{ov} δημοδ/λων Κ. Κοντοδήμου Μονοδενδρίου καὶ Χριστόδ. Πετρινου - ἄρθρ. Σκαμνελίου δι' ὧναίτοῦνται, ὅπως κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν. 2858 χορηγηθῆ ἑκατέρῳ αὐτῶν εἰκοσάδραχμος ἐπιπλέον αὔξησις μισθοῦ ἀπὸ 1^{ης} Σεπτεμβρίου 1923 προτείνει ἵνα χορηγηθῆ αὐτοῖς ἡ αἰτουμένη μηνιαία προσαύξησις μισθοῦ

ἀπὸ 1^{ης} Σεπτεμβρίου 1923, ἀφ' ἧς συνεπλήρωσαν ἀμφότεροι 15^{ετή} συντάξ. Διδ/λικὴν ὑπηρεσίαν, τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ καθοριζομένου οὕτως εἰς δραχμὰς τριακοσίας τεσσαράκοντα (340) ἐν συνόλῳ μηνιαίῳ.

Τὸ Ἐπ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως χορηγηθῆ εἰς ἑκάτερον τῶν Β^{ων} Δημοδ/λων Κ. Κοντοδήμον – Μονοδενδρίου καὶ Χριστόδ. Πετρινοῦ – ἀρρ. Σκαμνελίου εἰκοσάδραχμος μηνιαία προσαύξησις μισθοῦ ἀπὸ τῆς 1^{ης} Σεπτεμβρίου 1923 λόγῳ συμπληρώσεως 15^{ετούς} συνταξίμου διδ/κῆς ὑπηρεσίας καὶ καθορισθῆ οὕτως ὁ μηνιαίος μισθὸς αὐτῶν εἰς δραχμὰς τριακοσίας τεσσαράκοντα (340) ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας.

(163) γ!

Λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 1 ἔδαφ. 5, τοῦ ἀπὸ 9 Νοεμβρ. 1922 Νομ. Δ/τος, τοῦ τροποποιήσαντος καὶ συμπληρώσαντος τὸν Νόμον 2858 «περὶ ἀποδοχῆς κ.λ.π. τῶν Σχολ. τῆς νομαρ. Ἐκπαιδεύσεως» ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 10086/20-3-923 ἐρμ. ἐγκ. τηλ. Δ/γὴν τοῦ ἐπὶ τῆς παιδείας Σοῦ Ἰπουργείου» πρὸς δὲ τούτοις τὴν αἴτησιν μετὰ τῶν συνημμένων δικαιολογητικῶν τῆς Γ^{ου} Δημοδ/λίσσης Νεγάδων Ἄνδρον. Κυριακοπούλου. Προτείνει, ὅπως χορηγηθῆ αὐτῆς 15^{δραχμος} μηνιαία προσαύξησις μισθοῦ ἀπὸ 1^{ης} Σεπτεμβρίου 1923, ἀφ' ἧς ἡμέρας συνεπλήρωσεν 20ετὴ συντάξ. Διδ/λικὴν ὑπηρεσίαν, τοῦ μισθοῦ αὐτῆς καθοριζομένου οὕτως εἰς δραχμὰς διακοσίας ἐνενηκοντα (290) μηνιαίως ἐν συνόλῳ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας. –

Τὸ Ἐπ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως

Ἐγκρίνει ὅπως χορηγηθῆ εἰς τὴν Γ^{ου} δημοδ/λίσσαν Νεγάδων Ἄνδρον. Κυριακοπούλου 15^{δραχμος} μηνιαία προσαύξησις μισθοῦ ἀπὸ τῆς 1^{ης} Σεβ/ρίου 1923 λόγῳ συμπληρώσεως 20^{ετούς} ἐν συνόλῳ συντάξ. Διδακαλικῆς ὑπηρεσίας καὶ καθορισθῆ ὁ μηνιαίος μισθὸς αὐτῆς εἰς δρχ. διακοσίας ἐνενηκοντα (290) ἐν συνόλῳ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, καὶ
δ!

λαβὼν ὑπ' ὄψει τὴν αἴτησιν τοῦ Δ. Σιουροπούλου Γ^{ου} Δημ/λου Κάτω Ραβενίων, προτείνει, ὅπως συμφώνως τῷ Ν. Δ/τι/9-11-922 (ἄρθρ. 2, ἔδάφ β') καὶ τῷ Νόμῳ 2858 (ἄρθρ. 4 ἔδαφ. 1 καὶ 2) ἀνατεθῆ αὐτῷ προσωρινῶς ἢ διεύθυνσις τοῦ μονοταξ. Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Κάτω Ραβενίων ἐπὶ 20^{δράχμῳ} μηνιαίῳ διευθ. Ἐπιδόματι ἀπὸ 1^{ης} Σεβ/ρίου 1923.-

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει ὅπως ἀνατεθῆ ἢ προσωρινῶς ἢ διεύθυνσις τοῦ Μονοταξ. μεικτοῦ Δημ. Σχολείου Κ. Ραβενίων εἰς τὸν ἐν αὐτῷ ὑπηρετοῦντα Γ^{ου} Δημοδ/λου Δημ. Σιουρόπουλον ἐπὶ 20^{δράχμω} μηνιαίῳ διευθ. Ἐπιδόματι ἀπὸ τῆς 1^{ης} Σ/βρίου 1923 ἀφ' ἧς δηλ. ἡμέρας ἐτοποθετήθη μονίμως ἐν τῇ θέσει ταύτη.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λπ.

Ὁ Πρόεδρος

Τα μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πρᾶξις 69^η

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τὴν Δωδεκάτην (12) τοῦ μηνὸς Ν/βρίου 1923, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν καὶ ὥραν 5^{ην} μ.μ. τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδ/λου Μπάγια, κ. Φ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου τοῦ γραμματέως Ζαγορίου κ. Κ. Γιάννενα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Ν. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ **(164)** εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Μέρος Α^{ον}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σοῦ Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

(Ἐδημοσεύθη Εφ. Κ. Γ' φ.4 9-1-924)

α!

Λαβὼν ὑπ' ὄψιν 1) τὴν ὑπ' ἀριθ. 66/29-6-923 (κεφάλ. στ!) πρᾶξιν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου δι' ἧς τοῦτο ἐξέφρασε τὴν παράκλησιν, ὅπως ὁ ὑπεράριθμος δημοδ/λος τοῦ Δημοτ. Σχολείου Τσεπελόβου (οὔτινος ὁ ὑποβιβασμὸς ὡς μονοτάξιον ἐνεκρίθη καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 955/30-8-923 πρᾶξεως τοῦ Σοῦ Ἐκπαιδ. Συμβουλίου) Δημήτριος Μάος προτιμηθῆ ἀντὶ παντὸς ἄλλου ὡς τὴν πρώτην κενωθησομένην θέσιν δημοδιδασκάλου ἐν τῇ

περιφέρεια, 2) τήν υπ' αριθ. 1503/30-8-923 πράξιν τοῦ Σοῦ Ἐκπαιδ. Συμβουλίου καὶ 3) τήν κατόπιν ἐγγράφου προσκλήσεώς μας υποβληθεῖσαν τήν 31^{ην} λήξαντος μηνὸς Ὀκτωβρίου αἴτησιν τοῦ ἀνωτέρω δημοδ/λου, δι' ἧς ἀποδεχόμενος αἰτεῖται τήν ἐκ Τσεπελόβου μετάθεσιν του εἰς τήν ἄρτι κενωθεῖσαν θέσιν τοῦ μονοταξ. Δημοτ. Σχολείου Στολοβοῦ. Προτείνει τήν μετάθεσιν τοῦ ἀνωτέρω Δημο/λου Δημητρίου Μάου εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ μονοταξ. Δημοτ. Σχολείου Σταλοβοῦ, πρώτην ἤδη κενωθεῖσαν ἀφ' οὗ χρόνου συνετάχθη ἡ 66^η/29-6-923 πράξις τοῦ Ἐπ. Συμβουλίου συμφώνως τοῖς ἀνωτέρω.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται κατὰ πλειονοψηφίαν.

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν τοῦ Δημητρίου Μάου ὡς ὑπεραρίθμου δημοδιδασκάλου τοῦ ὑποβιβασθέντος Δημοτ. Σχολείου Τσεπελόβου εἰς τήν ἤδη κενήν θέσιν τοῦ Μονοταξ. μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Στολοβοῦ διὰ τοὺς ἐν τῇ εἰσηγήσει τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ ἀναφερομένους λόγους τοῦ Προέδρου μειοψηφίαντος καθ' ὅτι εἰ καὶ ὁ ὑποβιβασμὸς τοῦ Σχολείου ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Σοῦ Ἐκπαιδ. Συμβουλίου διὰ τῆς υπ' αριθ. 949 πράξεως αὐτοῦ εἰς τήν ὁποίαν ἐπανῆλθεν διὰ τῆς υπ' αριθ. 955 ὁμοίως, ἐντούτοις δὲν ἐνεκρίθη παρὰ τοῦ Σοῦ Ὑπουργείου καὶ δὲν ἐδημοσιεύθη εἰσέτι εἰς τήν εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ συνεπῶς δὲν θεωρεῖ τὸν Δημ/λον Δημήτριον Μάον ὡς ὑπεράριθμον.

β!

{Σημείωσις. Ἐδημοσεύθη Ἐφ. Κ. φύλ. 15/24-1-924}

Λαβὼν υπ' ὄψιν τήν υπ' αριθ. 1053/30-8-923 πράξιν τοῦ Σοῦ Ἐκπ. Συμβουλίου προτείνει τήν ἀπόλυσιν τῆς Ἀνδρονίκης Κυριακοπούλου τριτοβαθμίου Δημοδ/σης τοῦ καταργηθέντος μονοταξίου Δημοτ. Σχολείου θηλέων Νεγάδων, καθ' ὅτι οὐδεμία κενή θέσις ὑπάρχει ἐν τῇ περιφερείᾳ, ἵνα διὰ μεταθέσεως διατηρήσῃ ταύτην ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τῆς Ἀνδρονίκης Κυριακοπούλου Δημοδ/σης θηλέων Νεγάδων, ἅτε καταργηθέντος τοῦ Δημοτ. Σχολείου θηλέων Νεγάδων, ἐν ᾧ ὑπηρετεῖ.

Μέρος Β^{ον}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τήν κρίσιν τοῦ Σοῦ Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

Λαβών υπ' ὄψιν 1) τὸν Νόμον 2858 (άρθρ. 2 ἐδ. 2), 2) τὸ Ν. Διάτ/μα τῆς 9^{ῆς} Νβρίου 1922 (άρθρ. 1, ἐδ. 5, § α!) «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀνωτέρω Νόμου περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων τῆς Δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως», 3) τὰ διὰ τῆς ἀπὸ 14 Ὀκτωβρίου **(165)** 1923 αἰτήσεως τῆς τριτοβαθμίου Δημοδ/σης Δρεστενίκου Μελμπομένης Ζήτη ὑποβληθέντα δικαιολογητικά καὶ ἔγγραφα καὶ ἴδια τὴν ὑπ ἀριθ. 511/31-8-922 Ὑπουργικὴν πράξιν περὶ συνταξιοποιήσεως τετραετοῦς εἰσέτι προϋπηρεσίας της, προτείνει, ὅπως ἀναθεωρουμένων τῶν ὑπ' ἀριθ. 53 καὶ 57 πράξεων τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου Ζαγορίου, ὡς πρὸς τὸ ἀφορῶν τὴν Διδ/σαν ταύτην μέρος ἀφ' ἐνὸς μὲν κανονισθῆ ὁ μέχρι τὴν 1^η Δεκ/βρίου 1922 χρόνου τῆς ἐν συνόλῳ συνταξίμου ὑπηρεσίας της εἰς ἔτη δέκα πέντε (15), μῆνα ἓνα (1) καὶ ἡμέρας ἑπτὰ (7) ἀφ' ἐτέρου δὲ καθορισθῆ μετὰ τῆς 15^{δράχμου} προσαυξήσεως ὁ μηνιαίος μισθὸς της εἰς δραχμὰς διακοσίας ἐβδομήκοντα πέντε (275) ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, καθ' ὅτι εἶχε συμπληρώσει 15^{ετή} συντάξιμον διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει ὅπως ἀναθεωρουμένων τῶν ὑπ' ἀριθ. 53 καὶ 57 πράξεων τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου Ζαγορίου, ὡς πρὸς τὸ ἀφορῶν τὴν Μελμπομένην Ζήτη Τριτοβάθμιου Δημοδ/σαν Δρεστενίτου μέρος ἀφ' ἐνὸς μὲν ὅπως καθορισθῆ ὁ μέχρι 1^η Δεκ/βρίου χρόνος τῆς ἐν συνόλῳ συνταξίμου ὑπηρεσίας της εἰς ἔτη δέκα πέντε (15) μῆνα ἓνα (1) καὶ ἡμέρας ἑπτὰ (7) ἀφ' ἐτέρου δὲ ὅπως κανονισθῆ ὁ μηνιαίος μισθὸς της μετὰ τῆς λόγῳ 15^{ετίας}, 15^{δράχμου} προσαυξήσεως της εἰς δραχμὰς διακοσίας ἐβδομήκοντα πέντε (275) ἀπὸ 1^η Δεκεμβρίου 1922.-

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα κ.λπ.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ Μέλη

Πράξις 70^η

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τὴν δεκάτην τρίτην (13) τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1923, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην καὶ ὥραν 11^{ην}π.μ. τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδ/λου Μπάγια, κ. Φίλ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου τῆς γραμματέως Ζαγορίου κ. Κ. Γιάννενα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ συνῆλθε τῆ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ

τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων. -

Μέρος Α^{οῦ}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σοῦ Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

α!

Λαβὼν ὑπ' ὄψει 1) τὸ ἀρθρον 14 τοῦ ἀπὸ 3 Αὐγούστου 1912 καὶ τὸ ἀρθρον 1 τῶν ἀπὸ 25 Ἀπριλίου 1922 Βασ. Διατ/των «περὶ τοῦ χρόνου ἐγγραφῆς καὶ ἐξετάσεων τῶν μαθητῶν τῶν Σχολείων τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, 2) τὸ 67^{οῦ} πρακτικὸν τοῦ Κοινот. Συμβουλίου ἐκ τῆς Διοικ. Ἐπιτροπῆς Ἐκπαιδ. Πρόνοιας Δοβρινόβου καὶ 3) τὸ 19^{οῦ} Πρακτικὸν τοῦ Κοινот. Συμβουλίου καὶ τῆς Διοικ. Ἐπιτροπῆς Ἐκπαιδ. Πρόνοιας Λεσινίτσης, δι' ὧν οἱ Κοινοτάρχαι καὶ αἱ, ὡς εἴρηται, Σχολικαὶ Επιτροπαὶ τῶν Κοινοτήτων τούτων δηλοῦσιν ὅτι ἀναλαμβάνουσι τὴν ταξινόμησιν **(166)**τῶν εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν χωρίων τούτων κατὰ τὰς βροχερὰς ἡμέρας συγκεντρουμένων ὑδάτων, τὸν καθαρισμὸν αὐτῶν ἀπὸ τῶν χιόνων κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας καὶ τὴν ἰδίαν δαπάνην ἐπαρκῆ θέρμανσιν τῶν Νηπιαγωγείων χάριν τῆς τακτικῆς φοιτήσεως τῶν νηπίων ἐν τοῖς Νηπιαγωγείοις, συνάμα δὲ παρακαλοῦσιν, ὅπως καὶ ἐν τοῖς Νηπιαγωγείοις τῶν χωρίων τούτων καθορισθῶσιν ἀντὶ τῶν χειμερινῶν, θερινὰ διακοπαί, ὡς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς Σχολείοις τῆς περιφερείας. Προτείνει, ὅπως καθορισθῶσιν ὡς χρόνος σχολικῶν διακοπῶν οἱ θερινοὶ μῆνες, ὡς ἡμέρα δὲ ἐξετάσεων ἢ ὀριζομένη κατὰ τὸ δεύτερον δεκαπενθήμερον τοῦ Ἰουνίου. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως καθορισθῶσιν ὡς χρόνος σχολικῶν διακοπῶν οἱ θερινοὶ μῆνες, ὡς ἡμέρα δὲ ἐξετάσεων ἢ ὀριζομένη κατὰ τὸ δεύτερον δεκαπενθήμερον τοῦ Ἰουνίου καὶ ἐν τοῖς Νηπιαγωγείοις Δοβρινόβου καὶ Λεσινίτσης διὰ τοὺς ἐν τῇ προτάσει τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ ἀναφερομένους λόγους. – καὶ

β!

Λαβὼν ὑπ' ὄψιν 1) τὰς ἀπὸ 8^{ης} καὶ 13^{ης} Μαΐου ἐ.ἔ. τρεῖς αἰτήσεις τῶν κατοίκων καὶ τοῦ προέδρου τῆς κοινότητος Δρεστενίκου, δι' ὧν αἰτῶνται παρὰ τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σοῦ Ἰπουργείου καὶ τῆς Σ^{ης} Γεν διευθύνσεως Ἠπειροῦ τὴν διαίρεσιν τοῦ Διταξίου Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου τῆς Κοινότητός των ὡς δύο Δημοτικὰ Σχολεῖα ἤτοι εἰς ἓν Μονοτάξιον ἀρρένων καὶ εἰς ἓν Μονοτάξιον θηλέων, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 23217 ἐ.ἔ. ἐπισημ. Διαταγὴν τοῦ Σοῦ Ἰπουργείου καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 7745 καὶ 9001 ἐ.ἔ. τοιαύτας τῆς Σ^{ης} Γεν Διοικήσεως Ἠπειροῦ, δι'

ὧν διεβιβάσθησαν πρὸς ἡμᾶς αἱ ἀνωτέρω αἰτήσεις, 3) τὴν ἀπὸ 22 Σεπ/βρίου ἐ.ξ. ἔκθεσιν τοῦ Σχολιάτρου Ζαγορίου, δι' ἧς κρίνει ὡς κατάλληλον τὸ προωρισμένον ὡς διδακτῆριον θηλέων ἐκ δωρεᾶς προερχόμενον οἶκημα καὶ 4) τὴν κατόπιν ἐπὶ τόπου μεταβάσεως ἀντίληψίν του (Ἐπιθεωρητοῦ), Προτείνει, ὅπως διαιρεθῇ τὸ Διτάξιον Μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Δρεσθενίου εἰς δύο χωριστὰ τοιαῦτα ἦτοι εἰς ἓν Μονοτάξιον ἀρρένων ἐν ᾧ θὰ διδάσκη ὁ Δημο/λος καὶ εἰς ἓν Μονοτάξιον θηλέων ἐν ᾧ θὰ διδάσκη ἡ Διδασκάλισσα καθ' ὅτι ἡ Κοινότης χορηγεῖ ἀμισθὶ τὸ διδακτῆριον, πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὰ σχολικὰ ἔπιπλα.-

τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει ὅπως διαιρεθῇ τὸ Διτάξιον Μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Δρεσθενίου εἰς δύο χωριστὰ τοιαῦτα, ἦτοι εἰς ἓν Μονοτάξιον Ἀρρένων ἐν ᾧ θὰ διδάσκη ὁ Δημ/λος καὶ εἰς ἓν Μονοτάξιον θηλέων ἐν ᾧ θὰ διδάσκη ἡ Διδασκάλισσα διὰ τοὺς ἐν τῇ εἰσηγήσει τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ ἀναφερομένους λόγους.

Μέρος Β!

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

Λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2858 (ἄρθρ. 4, ἐδάφ. 1 καὶ 2) καὶ τοῦ τροποισαντος καὶ συμπληρώσαντος αὐτοῦ Νομ. Διατ/τος/9-11-922 (ἄρθρ. 2, ἐδάφ. 2), Προτείνει, ὅπως ἀνατεθῇ προσωρινῶς ἡ διεύθυνσις τοῦ Μονοτ. Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Λεσινίτισης εἰς τὸν ἐν αὐτῷ ὑπηρετοῦντα δευτερόβαθμον Δημ/λον Ἰωάννην Εὐαγγελίδην ἐπὶ 20^{δράχμῳ} μηνιαίῳ διευθυντικῷ ἐπιδόματι ἀπὸ 1^{ης} Δεκεμβρίου 1923.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

(167) Ἐγκρίνει, τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ, ὅπως ἀνατεθῇ προσωρινῶς ἡ διεύθυνσις τοῦ Μονοταξίου Δημοτ. Σχολείου Λεσινίτισης εἰς τὸν ἐν αὐτῷ ὑπηρετοῦντα δευτεροβάθμιον Δημ/λον Ἰωάννην Εὐαγγελίδην ἐπὶ 20^{δράχμῳ} μηνιαίῳ διευθυντικῷ ἐπιδόματι ἀπὸ 1^{ης} Δεκ/βρίου 1923.-

β!

Λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὸν Νόμον 452 (ἄρθρ. 1 ἐδάφ. 2 καὶ 3) «περὶ σχολικῶν Ἐπιτροπῶν», Προτείνει, ὅπως διορισθῶσιν ὡς Σχολικοὶ ἐπίτροποι ἐν τῷ Διταξίῳ Μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Λαϊστῆς οἱ κηδεμόνες μαθητῶν Νικόλαος Ἰωαννίδης, ὡς πρόεδρος καὶ Δ. Καρανίκας, ὡς μέλος εἰς ἀντικατάστασιν τῶν παραιτηθέντων τοιαύτων Παπαντῶνῃ Βαρζοπούλου καὶ Ν. Παπαθανασίου.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως: Ἐγκρίνει, ὅπως διορισθῶσιν ὡς Σχολικοὶ Επίτροποι ἐν τῷ διτάξιῳ Μεικτῷ Δημοτ. Σχολεῖῳ Λαϊστῆς οἱ κηδεμόνες μαθητῶν Νικόλαος Ἰωαννίδης, ὡς Πρόεδρος καὶ Δ. Καρανίκας ὡς μέλος, εἰς αντικατάστασιν τῶν παραιτηθέντων τοιοῦτων Παπαντῶνη Βαρζοπούλου καὶ Ν. Παπαθανασίου.

γ!

Λαβὼν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἀπὸ 23 Αὐγούστου μέχρι 24 Οκ/βρίου ἐ.ἔ. δὲν ὑπῆρχεν ἀπαρτία τοῦ παρ. ἡμῖν Ἐποπτικοῦ, ὡς ἀπουσιάζοντος ἐπὶ κανονικῇ ἀδείᾳ ἐνὸς ἐκ τῶν μελῶν. Προτείνει, ὅπως θεωρηθῇ νόμιμος ἡ ἐνέργεια τοῦ ἀναπληροῦντος τὸν Ἐπιθεωρητὴν ὅσον ἀφορᾷ τὴν προσαγωγὴν τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, ὡς πρὸς τὴν κατατακτῆριαν ἐξέτασιν τῶν τριῶν μαθητῶν υἱῶν τῆς οικογενείας Τσουμάνη, ἅτε προκειμένου περὶ σκηνιτῶν.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως θεωρηθῇ νόμιμος ἡ ἐνέργεια τοῦ ἀναπληροῦντος τὸν ἐπιθεωρητὴν ὅσον ἀφορᾷ τὴν προσαγωγὴν τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, ὡς πρὸς τὴν κατατακτῆριαν ἐξέτασιν τῶν τριῶν μαθητῶν υἱῶν τῆς οικογενείας Τσουμάνη, ἅτε προκειμένου περὶ σκηνιτῶν. – καὶ

δ!

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

ὑποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ ἀπὸ τῆς 22^{ας} λήξαντος Νοεμβρίου μέχρι τῆς 2^{ας} (περιλαμβανομένης) (ἀρξαμένου μηνὸς Δεκ/βρίου περιοδεύσας ἐπὶ ἑνδεκά (11) ἡμέρας ἐπεθεώρησε σχολεῖα ἑνδεκά (11) τὴν περαιῶσιν ὑπηρεσίας ἀφορούσας τὰ διδακτῆρια καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν σχολείων τῆς περιφέρειας, ἦτοι:

Τῆ 22^α Νοεμβρίου ἐπεθεώρησε τὸ Μονοτ. Δημ. Σχολεῖον Καλωτᾶς.

Τῆ 23^η ἐξήλεγξε τὴν διαχείρισιν τῆς Διοικ. Ἐπιτροπῆς Ἐκπ. Προνοίας Καλωτᾶς τῆς διαχειρισθείσης τὸ ὑπὲρ ἀνεγέρσεως τοῦ διδακτηρίου τῆς Κοινότητος ταύτης χρηματικὸν βοήθημα τοῦ Δημοσίου ἐξ 25000 δραχμῶν.

Τῆ 24^η ἐπεθεώρησε τὸ Μονοτ. Δημ. Σχολεῖον Λιασκοβετσίου.

Τῆ 25^η προέβη ὡς τὴν ἐκλογὴν καὶ τὴν καταμέτρησιν τοῦ γηπέδου τοῦ προωρισμένου διὰ τὴν ἀνέγερσιν διδακτηρίου προωρισμένου διὰ τὴν ἀνέγερσιν διδακτηρίου Δημοτ. Σχολείου Γρεβενητίου.

Τῆ 26^η ἐπεθεώρησε τὸ Διτάξιον Μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον καὶ τὸ Μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον Γρεβενητίου

Τῆ 27^η ἐνήργησεν ἀνακρίσεις ἐν Δρεστενίκῳ κατὰ τῆς Διδ/σης τῆς Κοινότητος ταύτης Μελ. Ζήτα.

(168) Τῆ 28^η ἐπεθεώρησε τὸ διτάξιον Μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Δρεστενίκου.

Τῆ 29^η ἐπεθεώρησε τὸ Μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον καὶ τὸ ἰσοβάθμον Δημοτ. Σχολεῖον Φλαμπουραρίου.

Τῆ 30^ῆ ἐπεθεώρησε τὸ Μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον καὶ τὸ ἰσοβάθμον Δημοτ. Σχολεῖον Τσερνεσίου.

Τῆ 1^η Δεκεμβρίου ἐπεθεώρησε τὸ Μονοτ. Δημοτ. Σχολεῖον Μακρίνου καὶ τὸ ἰσοβάθμον τοιοῦτον Δραγαρίου καὶ

Τῆ 2^α Δεκεμβρίου περατώσας τὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Δραγαρίου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λπ.

Οπρόεδρος

Τα μέλη

Πρᾶξις 71^η

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Ζαγορίου σήμερον τὴν 5^{ην} Ἰανουαρίου τοῦ 1924 ἔτους ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον καὶ ὥραν 11^{ην} π.μ. τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδ/λου Μπάγια, κ. Φιλίππου Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου τῆς γραμματέως Ζαγορίου κ. Κων. Γιάννενα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Ν. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῆ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τὰς ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένας ὑποθέσεις, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Μέρος Α^{ον}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

α! (Εδημοσιεύθη Εφ. Κ. τεύχ. Γ' φύλ. 21 31-1-924)

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

Λαβὼν ὑπ' ὄψει α!) Τὴν ὑπ' ἀριθ 35407/26-10-923 πρᾶξιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 53/1922 πρᾶξιν τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου περὶ κανονισμοῦ τοῦ χρόνου τῆς ἐν συνόλῳ ὑπηρεσίας τοῦ Δ. Δημοπούλου Δημ/λον Μακρίνου καὶ β!) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 43163/13-11-923 πρᾶξιν

τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 10896/28-9-922 ἀπόφασιν τοῦ κ. Νομάρχου Ἰωαννίνων, δι' ἧς διωρίσθη ὡς τριτοβάθμιος Δημ/λος Βραδέτου κ. Βασιλική Κουντουρατζή. Προτείνει, ὅπως καθορισθῇ ὁ χρόνος τῆς ἐν συνόλῳ συνταξίμου διδασκαλικῆς ὑπηρεσίας τοῦ μὲν Δ. Δημοπούλου εἰς ἔτη 12 μῆνας 10 καὶ ἡμέρας 8 μέχρι τῆς 1^{ης} Δεκεμβρίου τοῦ 1923, τῆς δὲ Βασιλικῆς Κουντουρατζῆ εἰς ἔτη 9 μῆνας 2 μέχρι τῆς αὐτῆς ἡμέρας.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει, ὅπως καθορισθῇ ὁ χρόνος τῆς ἐν συνόλῳ συνταξίμου διδασκαλικῆς ὑπηρεσίας μέχρι τῆς πρώτης (1) Δεκεμβρίου τοῦ 1923 (εἴκοσι τρία) τοῦ μὲν Δ. Δημοπούλου Δημ/λου Μακρίνου εἰς ἔτη δώδεκα (12) μῆνας δέκα (10) καὶ ἡμέρας ὀκτώ (8) τῆς δὲ Βασ. Κουντουρατζῆ Δημ/λου Βραδέτου εἰς ἔτη ἑννέα (9) μῆνας δύο (2), ἡμέρας δύο (2).- καὶ

(169)

β!

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητὴς ὑποβάλλει τὸ ημερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ ἀπὸ τῆς 3^{ης} Δεκεμβρίου λήξαντος ἔτους ἀπεμακρύνθη τῆς ἔδρας του δύο ἡμέρας πρὸς ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας, ἦτοι:

Τῆ 14^η Δεκεμβρίου μετέβη εἰς Μανασὴν πρὸς ἐπιθεώρησιν τοῦ Μονοταξίου Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Μανασσῆς καὶ

Τῆ 15^η ἀφ' οἷ ἐπεράτωσε τὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ Σχολείου τούτου, μετέβη εἰς Καλωτὰν καὶ παρέσχεν ὁδηγίαν, περὶ διαρρυθμίσεως τοῦ σχεδίου τοῦ ὑπὸ (ἀνέγερσιν) διαγράφεται μία λέξις) κατασκευὴν σχολείου τούτου, μεθ' ὃ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του. –

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λπ.

Πρᾶξις 72^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολ. Ζαγορίου σήμερον τὴν 4^{ην} Φεβρ. 1924 ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν καὶ ὥραν 2 μ.μ. τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπ. Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἐλλ/δ/λου Μπάγια, κ. Φιλ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου τῆς γραμματέως Ζαγορίου κ. Κ. Γιάννενα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ

τῶν Δημοτ. Σχολ. Ζαγορίου κ. Νικ. Χρ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τὰς ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένας ὑποθέσεις, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Μέρος Α^{οῦ}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σοῦ Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

α!

Λαβὼν ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 5^{ης} Ἰανουαρίου ἐ. ἔτους αἴτησιν τοῦ Κων/νου Μ. Παπαγεωργίου καὶ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Νόμου 2249 προτείνει τὸν διορισμὸν αὐτοῦ ἐν τῷ Μονοταξίῳ Μεικτῷ Δημ. Σχολείῳ Νεγάδων εἰς βαθμὸν Β^{οῦ} Δημ/λου καὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν τριακοσίων εἴκοσι 320 ἀντὶ τοῦ Φ. Σωτήρη Δημοδιδασκάλου νομίμως ὑποβαλλοῦντος παραίτησιν ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης. –

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Κων/νου Μ. Παπαγεωργίου Δευτεροβαθμίου Δημ/λου ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν τριακοσίων εἴκοσι (320) ἐν τῷ Μονοταξίῳ Μεικτῷ Δημ/κῷ Σχολείῳ Νεγάδων ἀντὶ τοῦ Γεωργίου Σωτήρη Δημο/λου νομίμως ὑποβαλλοῦντος παραίτησιν ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης.

β! (Ἐδημοσιεύθη Εφ. Κ. τεύχ. Γ' φύλ.38/ 20-2-924)

Λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰ ἀπὸ 22ας Ἰανουαρίου ἐ.ἔτους ὑποβληθέντα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα τοῦ Σωτηρίου Παπαζόγλου προτείνει τὸν διορισμὸν αὐτοῦ ἐν τῇ ἄρτι κενωθείσῃ θέσῃ τοῦ Διταξίου μεικτοῦ Δημ/κοῦ Σχολείου Ἀρτισίστης

(170) ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν τριακοσίων εἴκοσι (320) καὶ ἐπὶ βαθμῷ δευτεροβάθμου Δημ/λου ὡς φέροντος μὲν πτυχίον Διδασκαλείου ἔτους 1914, ἀλλὰ τὸ πρῶτον ἤδη διοριζομένου. –

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Σωτηρίου Παπαζόγλου ὡς Δευτεροβαθμίου Δημοδιδασκάλου καὶ ἐπὶ μισθῷ δραχμῶν τριακοσίων εἴκοσι(320) μηνιαίως ἐν τῇ ἄρτι κενωθείσῃ θέσῃ τοῦ Διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἀρτισίστης.

γ!

ή καθ' ἡμᾶς ὑπηρεσία πρὸ δύο καὶ ἡμίσεως ἐτῶν τοποθετοῦσα τὸν Κ. Τζιτζόπουλον ἐκ Πρεμετῆς – Βορείου Ἡπείρου καταγόμενον, νέον, πτυχιούχον καὶ μέ υπερτριετῆ ὑπηρεσίαν δημοδιδασκάλου ἐν τῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ ἀρρένων τῆς Βλαχοφώνου Κοινότητος Βωβούσης ἣτις θεωρεῖται ὡς τὸ κυριότερον ἔρεισμα τῆς ρουμανικῆς Προπαγάνδας τῆς δρώσης ἐν τοῖς Κουτσοβλάχοις τῆς Πίνδου, πολλὰς χρηστὰς εἶχε στηρίξει ἐλπίδας· εἶχε, λέγω, ἐλπίση ὅτι διὰ τῆς μεθοδεύσεως καὶ ἀόκνου διδασκαλικῆς ἐργασίας του καὶ τῆς θεῶ ἔθνικῆν μορφήν δράσεώς του θὰ ἐπιτυγχάνετο ὁ ἐξ ἀτροφίας θάνατος τοῦ τότε φθίνοντος Δημοτικοῦ Σχολείου τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας ὅπερ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν τῇ κοινότητι ταύτῃ λειτουργεῖ. Παρ' ἐλπίδα ὅμως ὁ Δημ/λος οὗτος μετὰ τινα χρόνον ἀπὸ τῆς ἐν Βωβούσῃ ἐγκαταστάσεώς του ὀκνῶν πρὸς δρᾶσιν καὶ ἐργασίαν ἤρξατο ἀδιαφορῶν πρὸς τὴν ἐν τοιοῦτῳ πλυθησμῷ ἀποστολήν του μέχρι σημείου, ὥστε οὐχὶ πρὸ πολλοῦ νὰ ἐμβάλλῃ εἰς ὑπονοίας μεγάλην μερῖδα τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος ταύτης περὶ τοῦ ποιοῦ τῆς ἀπὸ ἐθνικῆς ἀπόψεως δράσεώς του εἰς τρόπον ὥστε αὕτη νὰ ζητῆ νὰ ἀνεύρῃ τὴν αἰτίαν ἐκ προθέσεως φιλαλβανισμοῦ, ἐπὶ τῇ προϋποθέσει ὅτι ἡ ἀλβανικὴ προπαγάνδα εὐνοεῖ καὶ ἐνισχύει τὴν Ρουμανικὴν τοιαύτην. Καίτοι δὲ ἡμᾶς μέχρι τοῦ παρόντος τουλάχιστον ἀδυνατοῦμεν νὰ πιστεύσωμεν εἰς τὴν ἀποδιδωμένην ταύτην μορφήν, ἐν τούτοις ἐπειδὴ ὁ Δημ/λος οὗτος ουδεμίαν σχεδὸν αἰσθάνεται τύψιν συνειδότος διὰ τὴν βαθμιαίαν ἀραίωσιν τῶν μαθητῶν τοῦ σχολείου του ἐλάττωσιν, λέγω, προερχομένην λόγῳ μεταστάσεως αὐτῶν εἰς τὸ Ρουμανικὸν τοιοῦτον καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐξακολούθησις τῆς τοιαύτης καταστάσεως θὰ ἐπιφέρει τὰ ἐνάντια τῶν ἐπιδιωκομένων αποτελεσμάτα, διὰ τοῦτο δὴ, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 63 καὶ 65 πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὸ λήξαν σχολικὸν ἔτος 1922-23, προτείνομεν τὴν ἐκεῖθεν μετάθεσιν του, ἣτις δὲν ἐνεκρίθη τότε ὑπὸ τοῦ Σοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ 1921 καταβληθεῖσαν προσπάθειαν τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας καὶ τὴν πρὸς τὸ ἐν Βωβούσῃ Σχολεῖον αὐτῆς ὑλικὴν συνδρομήν της, οὐδὲν παρόμοιον μέσον ἀμύνης ἐδυνήθημεν ν' ἀντιτάξωμεν πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἐλληνικῶν μας σχολείων, ἀλλ' εἶναι ἐπίσης ἀληθές ὅτι παρὰ πάσας τὰς συστάσεις καὶ ὁδηγίας μας ἡ ἀδιαφορία τοῦ Δημ/λου βαίνει ἀύξανόμενη, πράγμα τὸ ὁποῖον - ἂς μὴ εἴπωμεν βαρυτέραν φρᾶσιν - ἐνισχύει τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν τῆς προπαγάνδας. ἤδη ἔχοντες ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 12490 λήξαντος ἔτους τηλ. Διαταγὴν τοῦ Σοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, Ἐπανερχόμενοι ἐπὶ τοῦ ἐ.ἔ. αὐτοῦ ζητήματος,

(171) Προτείνομεν τὴν δι' ἐξαιρετικούς λόγους μετάθεσιν τοῦ Δημοδιδασκάλου τούτου Κων. Τζιτζοπούλου ἐκ τοῦ Μονοτάξιου Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων Βωβούσης εἰς τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον τῆς Ἐλληνοφώνου Κοινότητος Δραγαρίου ἀντὶ τοῦ πτυχιούχου Δημοδιδασκάλου Πέτρου Στοῦπη μετατιθέμενου ἀμοιβαίως. –

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν διὰ τοὺς ἐν τῇ εισηγήσει τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ ἀναφερομένους ἐξαιρετικούς λόγους, μετὰθεσιν τοῦ δημοδιδασκάλου Κων/νου Τζιτζοπούλου ἐκ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου ἀρρένων Βωβούσης εἰς τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον τῆς Ἑλληνοφώνου Κοινότητος Δραγαρίου ἀντὶ τοῦ Δημοδιδασκάλου Πέτρου Στούπη μετατιθέμενου ἀμοιβαίως, συνάμα δὲ παρακαλεῖ τὸ Σ^ον Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον (διαγράφονται δύο λέξεις) Ὑπουργεῖον, ὅπως διατάξει τὴν ταχεῖαν ἐνέργειαν τῆς δεούσης διὰ τὴν ἄμεσην ἐκτέλεσιν τῆς μεταθέσεως ταύτης. –

Μέρος Β!

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^ο Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

α!

Λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰς διαταγὰς τοῦ Νόμου 2858 καὶ τῶν τροποποιούντων αὐτάς Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, περὶ διορισμοῦ Διευθυντῶν Δημοτικῶν Σχολείων, Προτείνει, α) τὸν διορισμὸν τοῦ Κ. Ζαῖμη πρωτοβαθμίου Δημ/λου τοῦ Διταξίου μεικτοῦ Δημ/λου Σχολείου Ἀρτισίστης καὶ διευθυντοῦ τοῦ σχολείου τούτου, ἀντὶ τοῦ ἀποβιώσαντος τοιοῦτου Ἰω.Χατζηγιάννη καὶ β) ὅπως ἀνατεθῇ προσωρινῶς ἡ Διεύθυνσις τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημ/κου σχολείου Στολοβοῦ εἰς τὸν ἐν' αὐτῷ ὑπηρετοῦντα Β^ον Δημ/λον Δημ. Μάον, ἀμφοτέρων ἀπὸ 1^{ης} Φεβρουαρίου καὶ ἐξῆς ἐπὶ 20^{δράχμω} μηνιαίῳ Διευθ. Επιδόματι.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Κων. Ζαῖμη ὡς Διευθυντοῦ τοῦ Διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἀρτισίστης καὶ τοῦ Δημ. Μάου καὶ προσωρινοῦ Διευθυντοῦ τοῦ μονοταξίου μ. Δημ. Σχολ. Στολοβοῦ ἐπὶ μηνιαίῳ διευθυντικῷ ἐπιδόματι δραχμῶν εἴκοσι (20) ἀπὸ 1^{ης} Φεβρουαρίου ἐν. ἔτους καὶ

β!

Λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 452, προτείνει ὅπως διορισθῇ ὡς ταμίας τῆς σχολικῆς επιτροπῆς Δημ/κοῦ Σχολείου καὶ Νηπιαγωγείου Λαῖστης ὁ Θ. Μ. Τζαμπούρας ἀντὶ τοῦ Θ. Τζαμπογιάννη ἀποδημήσαντος. –

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ. –

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λπ.

Τα

Μέλη

Ὁ Πρόεδρος

(172)

Πράξις 73^η

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Εκπαιδευτικῆς περιφερείας Ζαγορίου σήμερον τὴν 3^{ην} τοῦ μηνὸς Μαρτίου τοῦ 1924 ἔτους, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν καὶ ὥραν 5^{ην} μ.μ. τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδ/λου Μπάγια, κ. Φ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Θεοδοσίου Πολυκαλά καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Μέρος Α^{ον}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

α!

προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Κ.Μ. Παπαγεωργίου τοῦ διορισθέντος ὡς δημοδιδασκάλου τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Νεγάδων ἅτε μὴ αποδεξαμένου τὴν θέσιν ταύτην. –

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Κ.Μ. Παπαγεωργίου, τοῦ διορισθέντος ὡς δημοδιδασκάλου τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Νεγάδων ἅτε μὴ αποδεξαμένου τὴν θέσιν ταύτην.

β!

Λαβών υπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 27 Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ Κ.Μ. Παπαγεωργίου δευτεροβαθμίου δημοδιδασκάλου προτείνει τὸν διορισμὸν αὐτοῦ ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ διπαξίῳ μεικτῷ Δημοτικῷ Σχολεῖῳ Ἀρτσίστης, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 320, ὡς ἀναπλήρωσιν τοῦ μονίμου Διδασκάλου τοῦ χωρίου τούτου Σωτηρ. Παπαζόγλου, ὅστις ἀπεσπάρθη ἐκ τῆς θέσεως ταύτης καθ' ὅτι διὰ τῆς υπ' ἀριθ. 1358 ἐ.ἔ. ἀποφάσεως τῆς Νομαρχίας Ἰωαννίνων καὶ δυνάμει τοῦ Νόμου 1242 (ἄρθ. 10, ἐδάφ. 3), 2384 (ἄρθρ. 7, ἐδάφ.2), 2857 (ἄρθρ. 10) καὶ τοῦ τροποποιήσαντος τοῦ τελευταίου Ν. Διατάγματος τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1923 διωρίσθη μόνιμος βοηθὸς τοῦ Γραφείου τῆς υπ' ἡμᾶς Ἐπιθεωρήσεως.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ δευτεροβαθμίου δημοδιδασκάλου Κ.Μ. Παπαγεωργίου, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 320, ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ νομίμου δημοδιδασκάλου Ἀρτσίστης Σ. Παπαζόγλου ὅστις ἀπεσπάρθη ὡς μόνιμος βοηθὸς τοῦ Γραφείου τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν Δημ. Σχολείων Ζαγορίου καὶ ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ τελευταῖος οὗτος διατελεῖ, ἐν τῇ ὡς εἴρηται ὑπηρεσίᾳ, καὶ

γ! (Ἐδημοσιεύθη Εφ. Γ' φ. 76/1924)

Λαβών υπ' ὄψει 1) ὅτι αἱ δημοδιδασκάλισσαι Μαρία Φατσώρη καὶ Ἀρετὴ Μπάρια μετετέθησαν δυνάμει τῆς «περὶ ἄρσεως μονιμότητος» υπ' ἀριθ. 29924 π.ἔ. ἀποφάσεως τῆς Ἐπαναστάσεως 1922. 2) ὅτι τὸ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{ον} Ὑπουργεῖον διὰ τῆς υπ' ἀρθ. 3306/28-1-924 Ἐ. Διαταγῆς του παραγγέλλει τὴν εἰς τὰ Ἐποπτ. Συμβούλια εἰσήγησιν μεταθέσεων διδασκάλων μετατεθέντων δυνάμει τῆς ὡς εἴρηται υπ' ἀριθ. 29924 ἀπόφασεως τῆς Ἐπαναστάσεως 1922 καὶ 3) ὅτι ἡ μὲν δημοδιδασκάλισσα Μαρία Φατσώρη ἠτήσατο διὰ τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Ἠπείρου τὴν ἐκ Δρεσθενικοῦ καὶ αὔθις εἰς Βωβούσαν μετάθεσίν της, ἡ δὲ Ἀρετὴ Μπάρια διὰ τῆς ἀπὸ 18 Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. αἰτήσεώς της

(173) ἠτήσατο τὴν ἐκ Βωβούσης εἰς Δρεσθενικοῦ μετάθεσίν της, κατόπιν τῶν ὁποίων αἰτήσεων διατάξαμε τὴν μὲν Μαρίαν Φατσώρη νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐργαζόμενη ἐν τῷ αὐτῷ Δημοτικῷ Σχολεῖῳ θηλέων Βωβούσης, τὴν δὲ Ἀρετὴν Μπάρια νὰ ἐργάζεται ἐν τῷ Δημοτικῷ Σχολεῖῳ Δρεσθενικοῦ ἐπὶ τῇ ἀναμονῇ τῆς ἐγκρίσεως τῆς ἀμοιβαίας ταύτης μεταθέσεως της, προτείνει τὴν (καὶ αὔθις) ἀναμετάθεσιν τῆς μὲν δημοδιδασκαλίσεως Μαρίας Φατσώρη ἐκ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Δρεσθενικοῦ εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον θηλέων Βωβούσης τῆς δὲ δημοδιδασκαλίσεως Ἀρετῆς Μπάρια ἐκ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων Βωβούσης εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον Δρεσθενικοῦ. -

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον συσκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀναμετάθεσιν τῆς μὲν δημοδιδασκαλίσεως Μαρίας Φατσώρη ἐκ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Δρστενίκου εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον θηλέων Βωβούσης, τῆς δὲ δημοδιδασκαλίσεως Ἀρετῆς Μάρια ἐκ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου θηλέων Βωβούσης εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον Δρστενίκου διότι ἀμφότεραι ἀμοιβαίως ἠτήσαντο τοῦτο καὶ διὰ λόγους ἐξαιρετικούς ὡς γενομένων δηλ. τῶν μεταθέσεων τῶν διδασκαλισσῶν τούτων δυνάμει «περὶ ἄρσεως τῆς μονιμότητος» ὑπ' ἀριθ. 29924 ἀποφάσεως τῆς Ἐπαναστάσεως 1922.

Μέρος Β!

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

α!

Λαβὼν ὑπ' ὄψει τὴν ὑπ' ἀριθ. 859/29-1-924 ἀπόφασιν τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ἰπουργείου, δι' ἧς ἀπελύθη τῆς ἐν τῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ Ἀρτισίστης ὑπηρεσίας ὁ δημοδιδάσκαλος Δημ. Σιουρᾶς ἄτε κριθεὶς ὑπὸ τῆς ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνίκανος πρὸς περαιτέρω ἐκτέλεσιν τῶν ὑπηρεσιακῶν του καθκόντων, προτείνει, ὅπως ἐκφρασθῇ αὐτῷ καὶ εὐαρέσκεια τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου διὰ τὴν εὐδόκιμον αὐτοῦ ὡς δημοδιδασκάλου ὑπηρεσίαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας ἔπαθεν. –

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. –

Ἐγκρίνει ὅπως ἐκφρασθῇ εἰς τὸν Δημήτριον Σιούραν, τέως δημοδιδάσκαλον Ἀρτισίστης διὰ τὴν εὐδόκιμον αὐτοῦ ὑπηρεσίαν ἢ εὐαρέσκεια τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου τῆς ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας Ζαγορίου.–

β!

Λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 2858 καὶ τοῦ τροποποιήσαντος καὶ συμπληρώσαντος αὐτοῦ Ν. Διὰτάγματος, προτείνει, ὅπως ἀνατεθῇ προσωρινῶς ἢ Διευθυνσις τοῦ μονοταξίου Δημοτ. Σχολείου θηλέων Ζωνδίλης εἰς τὴν τριτοβάθμιον δημοδιδασκάλισσαν Μελοπομένην Ζήτη ἐπὶ 20^{δράχμω} μηνιαίῳ διευθυντικῷ ἐπίδοματι ἀπὸ τῆς 1^{ης} Φεβρουαρίου 1924 ἄτε ἀναλαβούσης ἐν τῷ Σχολείῳ τούτῳ ὑπηρεσίαν ἀπὸ τῆς 16^{ης} Ἰανουαρίου 1924.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ καὶ

γ!

λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 452 προτείνει ὅπως διορισθῆ ὡς μέλος τῆς Σχολικῆς ἐπιτροπῆς

174 τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μπάγιας ὁ Θωμας Σωτηρόπουλος ἀντὶ τοῦ ἀποδημήσαντος Στυλιανοῦ Στυλίδου. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λπ.

Ὁ Πρόεδρος

Τα μέλη

Πράξις 74^η

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τὴν 24^{ην} τοῦ μηνὸς Μαρτίου τοῦ 1924 ἔτους, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον καὶ ὥραν 11 π.μ. τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγια, κ. Φίλ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Θεοδοσίου Πολυκαλὰ καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικόλ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Μέρος Α^{ον}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

α!

Τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Μικρᾶς Συνοικίας Παπίγκου ἀνῆκον εἰς τὰ Καλλίνεια Ἐκπαιδευτήρια τῆς κοινότητος ταύτης συντηρεῖται δαπάναις τοῦ Ἀναγνωστοπουλίου κληροδοτήματος· κατὰ τὰ τελευταία ὅμως ἔτη ἀτροφεῖ δι' ἔλλειψιν μαθητῶν ἴδια δὲ ἐφέτος ὁπότε ἀριθμεῖ 8 μόνον παρόντων

Λαβόντες ὅθεν ὑπ' ὄψιν 1) τὸν ἀνωτέρω ἀριθμὸν τῶν φοιτούντων μαθητῶν 2) ὅτι ἀπὸ τῆς 16 Δεκεμβρίου π.ἔ. καθυστεροῦνται αἱ ἀποδοχαὶ τῶν διδασκάλων τῆς κοινότητος ταύτης δι' ἀνεπάρκειαν πόρων ὡς ὁμολογεῖ ὁ ταμίας τῆς ἐφορείας τῶν Ἐκπαιδευτηρίων τούτων 3) τῶν ἀπὸ 11 λήγοντος μηνὸς Μαρτίου αἴτησιν τῶν δημοδιδασκάλων Παπίγκου διεκτραγωδούντων τὴν ἀφόρητον κατάστασιν λόγῳ τῆς καθυστερήσεως τῶν ἀποδοχῶν των καὶ 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 10481/21-3-24 τηλεγρ. Διαταγὴν τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ὑπουργείου ἔχουσιν οὕτω: «Ἐφ' ὅσον κληροδότημον ἀνεπαρκὲς δημόσιον ταμεῖον ἀδυνατεῖ νὰ συντηρήσῃ καὶ Σχολεῖον ὑφιστάμενον παρανόμως ἐλλείψει ἀριθμοῦ μαθητῶν ὅθεν μεριμνήσατε διὰ τοποθέτησιν (εἰς ἄλλην θέσιν) διδασκάλου (Παπίγκου Μικρᾶς Συνοικίας), Προτείνομεν τὴν δι' ἐξαιρετικὸς λόγους μετάθεσιν τοῦ Εὐλαμπίου Γκωλέτση Δημοδιδασκάλου τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Παπίγκου (Μικρᾶς Συνοικίας) εἰς τὴν ἄρτι κενωθεῖσαν θέσιν τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Νεγᾶδων ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος δημοδιδασκάλου τοῦ Σχολείου τούτου Γεώρ. Σωτήρη.»

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως (διαγράφεται μία λέξις) κατὰ πλειονοψηφίαν μειοψηφοῦντος τοῦ κ. Εἰρηνοδίκου διὰ τὸν λόγον ὅτι ἀπαίτησεν **(175)** εἰδικὴν βεβαίωσιν τοῦ ταμείου τῶν ρηθέντων κληροδοτημάτων ὅτι δὲν ἐπαρκεῖ τὸ Καλλίνειον Κληροδότημα, μὴ ἀρκεσθεῖς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 99/10-11-23 ἔγγραφον τῆς Ἐφορείας τοῦ Καλλινείου Ἐκπαιδευτηρίου ὡς καὶ εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 13723/15-9-23 Διαταγὴν τῆς Γεν. διοικήσεως Ἡπείρου καὶ τὴν ἐν τῇ προτάσει κατακεχωρημένην ὑπ' ἀριθ. 10481/21-8-24 Διαταγὴν τοῦ Σ^{οῦ} Ὑπουργείου.

Ἐγκρίνει τὴν μετάθεσιν τοῦ Εὐλαμπίου Γκωλέτση Δημοδιδασκάλου τοῦ Δημ. Σχολείου Μικρᾶς Συνοικίας Παπίγκου διὰ λόγους ἐξαιρετικούς καὶ δι' ἔλλειψιν πόρων τοῦ Ἀναγνωστοπουλείου κληροδοτήματος διὰ τὴν ἔγκαιρον καὶ τακτικὴν πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ εἰς τὸ ἀργοῦν μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Νεγᾶδων κεκτημένον τὸν νόμιμον ἀριθμὸν μαθητῶν ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος Δημοδιδασκάλου τοῦ Σχολείου τούτου Γεωργ. Σωτήρη καὶ

β!

λαβόντες ὑπ' ὄψιν 1) ὅτι τὸ ἄθροισμα τῶν ἐξετασθέντων μαθητῶν τοῦ Δημ. Σχολείου Βετσικοῦ κατὰ τὰ τρία τελευταῖα Σχολ. ἔτη ἀνέρχεται ἐπακριβῶς εἰς 12 ὃ δὲ ἀριθμὸς τῶν φοιτῶντων κατὰ τὸ παρὸν Σχολ. ἔτος 1923 -1924 ἀνέρχεται μόνον εἰς δέκα καὶ 2) ὅτι κατὰ τοὺς τέσσαρας μῆνας τῆς θερινῆς περιόδου, ἥτοι ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἰουνίου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου δύνανται νὰ φοιτῶσιν ἐν τῷ σχολεῖῳ τούτῳ καὶ δέκα ὡς ἔγγιστα τέκνα σκηνιτῶν, ὁπότε ὁ ἀριθμὸς δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς 20 ἐν συνόλῳ μαθητὰς, προτεινόμεν 1) ὅπως καταργηθῇ τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημ. Σχολεῖον Βετσικοῦ δι' ἔλλειψιν μαθητῶν καὶ 2) ὅπως ἰδρυθῇ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημ. Σχολεῖον θερινὸν ἐν τῇ κοινότητι ταύτῃ συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Νόμου 2858 λειτουργοῦν κατὰ τοὺς θερινούς μῆνας Ἰούνιον, Ἰούλιον, Αὐγουστον, Σεπτέμβριον διαγράφονται δύο λέξεις καὶ προστίθεται ἡ λέξις καὶ πρὸ τῆς λέξεως «Σεπτέμβριον» (καὶ Οκτωβρίου) τῆς διδασκαλίας τῶν ἐν αὐτῷ μαθημάτων ἀνατεθειμένων κατὰ τοὺς ἀνωτέρω 4 μῆνας εἰς Δημοδιδασκάλους ἄλλων Σχολείων ἐπὶ τῷ κεκανονισμένῳ ἐπιμισθίῳ.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει 1) τὴν κατάργησιν τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημ. Σχολείου Βετσικοῦ δι' ἔλλειψιν μαθητῶν καὶ 2) τὴν ἰδρυσιν θερινοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημ. Σχολείου ἐν τῇ Κοινότητι ταύτῃ συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Νόμου 2858 λειτουργοῦντος κατὰ τοὺς θερινούς μῆνας Ἰούνιον, Ἰούλιον, Αὐγουστον καὶ Σεπτέμβριον, τῆς διδασκαλίας τῶν ἐν αὐτῷ μαθημάτων ἀνατεθειμένων κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον εἰς Δημοδιδασκάλους ἄλλων σχολείων ἐπίεπιμισθίῳ, καθότι κατὰ τοὺς μῆνας τούτους προστιθεμένων καὶ τῶν σκηνιτῶν μαθητῶν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν συνόλῳ φοιτῶντων δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς εἴκοσι.

Μέρος Β!

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ}
Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς
α!

Λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὸν Νόμον 452 προτείνει ὅπως διορισθῆ Σχολικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Δοβρινόβου καὶ τοῦ Νηπιαγωγείου Δοβρινόβου συγκείμενη ἐκ τῶν Γ. Τσολάκη ὡς προέδρου, Στέργιον Γιαννίτση ὡς ταμίου καὶ Ἀθ. Κοντογιάννη ὡς μέλους.

Τὸ Ἐποπτικὸν συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ καὶ

β!

ὑποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του καθ' ὃ ἀπὸ τῆς 10^{ης} λήγοντος μηνὸς Μαρτίου μέχρι σήμερον περιοδεύσας ἐπὶ δέκα τέσσαρας ἡμέρας μετέβη εἰς Ἰωάννινα πρὸς ἐκτέλεσιν εἰδικῆς ὑπηρεσίας ἀφορώσης τὰ ἀνεγειρόμενα διδασκῆρια τῆς περιφερείας καὶ ἐπιθεώρησιν τῶν κάτωθι 9 Σχολείων

(176) ἦτοι τῇ 10^ῃ Μαρτίου μετέβη εἰς Ἰωάννινα.

Τῇ 11^ῃ Μαρτίου ἀπέσυρεν ἐκ τῆς Ἐθνοτραπέζης Ἰωαννίνων 47.833 δραχμὰς ὑπὲρ τοῦ ἀνεγειρομένου διδασκῆριου Καλωτᾶς καὶ τῶν ἐπισκευασθησομένων τοιοῦτων ἄνω Σουδενῶν καὶ Σοποτσελίου συμφώνως πρὸς τὰς ὑπ' ἀριθ. 60317/3-1-924 καὶ 47217/31-10-23 διαταγὰς τοῦ ἐπὶ τῆς παιδείας Σ^{οῦ} Ὑπουργείου, ποσὸν τὸ ὁποῖον κατέδωκε καὶ αὐθις εἰς τὸ αὐτὸ ὑποκατάστημα ἀτόκως ὡς ἀνοικτὸν λογαριαμὸν.

Τῇ 12^ῃ Μαρτίου συνεργάσθη μετὰ τοῦ Νομομηχανικοῦ Ἰωαννίνων καὶ τοῦ Προέδρου Δ.Ε.Τ.Ε. Προνοίας Γρεβενιτίου περὶ τῆς ἀνεγέρσεως διδασκῆριου Δημ. Σχολείου ἐν τῇ Κοινότητι Γρεβενιτίου συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀρθ. 59959/24-1-924 διαταγὴν τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ὑπουργείου.

Τῇ 13^ῃ ἐπιθεώρησε τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Δημ. Σχολεῖον Λιγκιάδων.

Τῇ 14^ῃ μετέβη εἰς Μεσοβούνιον

Τῇ 15^ῃ ἐπιθεώρησε τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Δημ. Σχολεῖον Μεσοβουνίου καὶ τὸ διτάξιον Μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Ἀρτίστης.

Τῇ 16^ῃ Μαρτίου μετέβη εἰς Πάπιγκον

Τῇ 17^ῃ Μαρτίου ἐπιθεώρησε τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Δημ. Σχολεῖον Παπίγκου Μεγάλῃ Συνοικίας.

Τῇ 18^ῃ Μαρτίου ἐπιθεώρησε τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Δημ. Σχολεῖον Παπίγκου Μικρᾶς συνοικίας.

Τῇ 19^ῃ Μαρτίου ἐπιθεώρησε τὸ μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Κλειδονιαβίστης.

Τῇ 20^ῃ Μαρτίου ἐπιθεώρησε τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Δημ. Σχολεῖον Ἁγίου Μηνά.

Τῇ 21^ῃ Μαρτίου ἐπιθεώρησε τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Δημ. Σχολεῖον Βετσικοῦ

Τῇ 22^ῃ Μαρτίου ἐπιθεώρησε τὸ διτάξιον μεικτὸν Δημ. Σχολεῖον Κάτω Σουδενῶν καὶ

Τῇ 23^ῃ Μαρτίου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λπ.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ Μέλη

Πρᾶξις 75^η

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 4^{ην} τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου τοῦ 1924 ἔτους, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Παρασκευῆν καὶ ὥραν 5^{ην} μ.μ. τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγια, κ. Φίλ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Θεοδοσίου Πολυκαλά καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Μέρος Α^{ον}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς εἰσηγεῖται τὰ ἑξῆς:

α!

(177) Προτείνει τὸν διορισμὸν τοῦ Ἀναστ. Μαντέλου τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου διατελοῦντος ἀπὸ ἔτους ἐκτὸς ὑπηρεσίας ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ὑπὸ μετὰθεσιν δημοδιδασκάλου Εὐλαμπίου Γκωλέτση ἐν τῷ μονοταξίῳ μεικτῶ Δημοτικῶ Σχολείῳ Νεγᾶδων.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ Ἀναστ. Μαντέλλου τριτοβαθμίου δημοδιδασκάλου διατελοῦντος ἀπὸ ἔτους ἐκτὸς ὑπηρεσίας ἢ προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ὑπὸ μετὰθεσιν δημοδιδασκάλου Εὐλαμπίου Γκωλέτση ἐν τῷ μονοταξίῳ μεικτῶ Δημοτικῶ Σχολείῳ Νεγᾶδων.

Μέρος Β!

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

α!

Λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθ. 10311/24-3-924 πρᾶξιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς παιδείας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 58/1922 πρᾶξιν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου περὶ κανονισμοῦ τοῦ μισθοῦ καὶ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τοῦ Πέτρου Φραγκούλη τριτοβαθμίου δημ/λου Δοβρινόβου, προτείνει, 1) ὅπως καθορισθῆ ὁ χρόνος τῆς ἐν συνόλῳ συνταξίμου ὑπηρεσίας αὐτοῦ μέχρι τῆς 31^{ης} Μαρτίου 1924 εἰς ἔτη 24 μῆνας 6 καὶ ἡμέρας 21 καὶ 2) ὅπως κατὰ τὸν νόμον 2858 καὶ τὰ τροποποιήσαντα αὐτὸν Νομοθετικὰ Διατάγματα κανονισθῆ ὁ μισθὸς τοῦ αὐτοῦ δημ/λου ἀπὸ 1^{ης} Ἀπριλίου 1924 εἰς δραχμὰς 290 μηνιαίως περιλαμβανομένων

καὶ τῶν δύο δεκαπενταδράχμων προσαυξήσεων ἄτε συμπληρώσαντος ὑπερικοσαετῆ ὑπηρεσίαν.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει 1) ὅπως καθορισθῆ ὁ χρόνος τῆς ἐν συνόλῳ συντάξιμου διδασκαλικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Πέτρου Φραγκοῦλη Δημ/λου Δορβινόβου μέχρι τῆς 31^{ης} Μαρτίου 1924 εἰς ἔτη 24, μῆνας 6 καὶ ἡμέρας 2 καὶ 2) ὅπως κανονισθῆ ὁ μισθὸς τοῦ αὐτοῦ δημ/λου ἀπὸ τῆς 1^{ης} Ἀπριλίου ἐ.ἔ. καὶ ἐφεξῆς εἰς δραχμὰς 290 μηνιαίως περιλαμβανομένων καὶ τῶν 2 δεκαπενταδράχμων προσαυξήσεων ἄτε ἔχοντος συμπληρωμένην ὑπερικοσαετῆ συντάξιμον διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν καὶ

β!

λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὸν νόμον 452 προτείνει ὅπως διορισθῆ Σχολικὴ Επιτροπὴ 1) τοῦ Δημ. Σχολείου Λεσινίτσης συγκειμένη ἐκ τοῦ Δ. Κουνάβου ὡς πρόεδρου, Δ. Χαδόλιου ὡς ταμίου καὶ Δ. Δημητράκη ὡς μέλους καὶ 2) τοῦ Νηπιαγωγείου Λεσινίτσης συγκειμένη ἐκ τῶν Ἰωάν. Παρίπου ὡς Προέδρου, Ν. Αδ. Κουνάβου ὡς Ταμίου καὶ Ἰωάν. Καπράντζιου ὡς μέλους.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως. –

Ἐγκρίνει τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λπ.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ Μέλη

(178)

Πράξις 76^η

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας Ζαγορίου σήμερον τὴν 22^{αν} τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου τοῦ 1924 ἔτους, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τρίτην καὶ ὥραν 3 μ.μ. τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας, κ. Φίλ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Θεοδ. Πολυκαλὰ καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῇ καὶ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τούτων.

Μέρος Α^{ον}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ου}
Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

ὑποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς Περιοδείας του, καθ' ὃ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος μηνὸς Ἀπριλίου μέχρι σήμερον περιοδεύσας ἐπὶ δέκα ἡμέρας ἐπεθεώρησε 9 Σχολεῖα καὶ ἐξετέλεσε εἰδικὴν ὑπηρεσίαν ὅσον ἀφορᾷ τὰ Διδακτήρια τῶν ἐπιθεωρηθέντων Σχολείων, ἦτοι:

Τῇ 7^η Ἀπριλίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Βίτσης

Τῇ 8^η Ἀπριλίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Μονοδενδρίου.

Τῇ 9^η Ἀπριλίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Δημ. Σχολεῖον ἀρρένων Ἴανω Σουδενῶν καὶ τὸ ἰσόβαθμον Δημοτικὸν Σχολεῖον θηλέων τῆς αὐτῆς κοινότητος.

Τῇ 10^η Ἀπριλίου ἐπεθεώρησε τὸ διτάξιον Μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Τσερβαρίου

Τῇ 11^η Ἀπριλίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Σωποτσελίου

Τῇ 12^η Ἀπριλίου ἀφοῦ συνεργάσθη μετὰ τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς Σωποτσελίου περὶ τῆς μελούσης ἐπισκευῆς καὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ Διδακτηρίου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.

Τῇ 17^η Ἀπριλίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον ἀρρένων Ζωνδήλης καὶ τὸ μονοτάξιον θηλέων τῆς αὐτῆς κοινότητος.

Τῇ 18^η Ἀπριλίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Βίτσης

Τῇ 19^η Ἀπριλίου συνεργάσθη μετὰ τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ δύο ἐμπειροτεχνῶν περὶ τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ ὑπὸ κατασκευὴν νεοδμήτου Διδακτηρίου Καλωτᾶς.

Τῆς 20^{ῆς} Ἀπριλίου, ἀφοῦ ἐτελείωσεν τὴν ὡς ἄνω συνεργασίαν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λπ.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ Μέλη

(179)

Πράξις 77^η

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας Ζαγορίου σήμερον τὴν 30^{ην} τοῦ μηνὸς Ἰουνίου τοῦ 1924 ἔτους, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν καὶ ὥραν 10^{ην} π.μ. τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας, κ. Φίλ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Θεοδ. Πολυκαλά καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τούτων.

Μέρος Α^{ον}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

α!

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Ἀναστ. Μαντέλλου προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Νεγάδων ἀπὸ τῆς 29 Μαΐου ἐ.ἔ. διότι ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν ὁ μόνιμος δημοδιδάσκαλος τοῦ Σχολείου τούτου Εὐλάμ. Γκωλέτσης.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Ἀναστ. Μαντέλλου προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Νεγάδων ἀπὸ τῆς 29 Μαΐου ἐ.ἔ. διότι ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν ὁ μόνιμος δημοδιδάσκαλος τοῦ Σχολείου τούτου Εὐλάμπιος Γκωλέτσης.

β!

Προτείνει τὴν κατάργησιν τοῦ Νηπιαγωγείου Δοβρινόβου δι' ἔλλειψιν νηπίων.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν κατάργησιν τοῦ Νηπιαγωγείου Δοβρινόβου δι' ἔλλειψιν νηπίων.

γ!

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Νηπιαγωγοῦ Δοβρινόβου Μαριάνθης Παπακώστα διότι προτάθη ἡ κατάργησις τοῦ Νηπιαγωγείου τούτου διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχείου β!. προτάσεως.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως: Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Νηπιαγωγοῦ Δοβρινόβου Μαριάνθης Παπακώστα, διότι προτάθη ἡ κατάργησις τοῦ Νηπιαγωγείου τούτου διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχείου β! σημερινῆς προτάσεως.

δ!

Προτείνει τὸν ὑποβιβασμὸν τοῦ διταξίου νηπιαγωγείου Βωβούσης εἰς μονοτάξιον διότι ὁ μέσος ὄρος (τῶν ἐξετασθέντων) διαγράφονται δύο λέξεις) τοῦ ἀριθμοῦ τῶν νηπίων τῶν ἐξετασθέντων κατὰ τὰ τελευταία τρία ἔτη κατῆλθε καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τριάκοντα.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν ὑποβιβασμὸν τοῦ διταξίου Νηπιαγωγείου Βωβούσης εἰς μονοτάξιον διότι ὁ μέσος ὄρος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν νηπίων τῶν ἐξετασθέντων κατὰ τὰ τελευταία τρία συνολικὰ ἔτη κατῆλθε καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τριάκοντα.

(180)

ε!

προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Νηπιαγωγοῦ Βωβούσης Αἰκατ. Λεπενιώτου διότι προτάθη ὁ ὑποβιβασμὸς τοῦ Νηπιαγωγείου Βωβούσης διὰ τῆς ἀμέσως ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχείου δ! σημερινῆς προτάσεώς μας ἀπὸ διταξίου εἰς μονοτάξιον καὶ διότι ἡ νηπιαγωγὸς αὕτη ἐτοποθετήθη βραδύτερον τῆς συνυπηρετοῦσης διευθυντρίας τοῦ Νηπιαγωγείου Βασιλικῆς Τσεκούρα (Νόμος 2858 ἄρθρ. 13, ἐδάφ. 2).

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Νηπιαγωγοῦ Βωβούσης Αἰκατερ. Λεπενιώτου διότι προτάθη ὁ υποβιβασμὸς τοῦ Νηπιαγωγείου Βωβούσης διὰ τῆς ἀμέσως ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχείου δ! προτάσεως ἀπὸ διταξίου εἰς μονοτάξιον καὶ διότι ἡ Νηπιαγωγὸς αὕτη ἐτοποθετήθη βραδύτερον τῆς συνυπηρετοῦσης διευθύντριας τοῦ Νηπιαγωγείου Βασιλικῆς Τσεκούρα.

στ!

Προτείνει τὴν κατάργησιν τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Παλαιοχωρίου δι' ἔλλειψιν μαθητῶν διότι ὁ μὲν μέσος ὄρος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατὰ τὰ τρία τελευταία ἔτη ἐξετασθέντων μαθητῶν τοῦ Σχολείου τούτου ἀνέρχεται εἰς ἑννέα, οὐδὲν δὲ παιδίον οὔτε ἄρρεν, οὔτε θῆλυ ὑπάρχει ἐν τῷ συνοικισμῷ τούτῳ ἡλικίας ἔκτου ἔτους ἵνα ἐγγραφῆ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος 1924-1925.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν κατάργησιν τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Παλαιοχωρίου δι' ἔλλειψιν μαθητῶν, διότι ὁ μὲν μέσος ὄρος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατὰ τὰ τρία τελευταία ἔτη ἐξετασθέντων μαθητῶν τοῦ σχολείου τούτου ἀνέρχεται εἰς ἑννέα, οὐδὲν δὲ παιδίου οὔτε ἄρρεν, οὔτε θῆλυ ὑπάρχει ἐν τῷ

συνοικισμῶ τούτῳ ἡλικίας ἔκτου ἔτους ἵνα ἐγγραφῆ κατὰ τὸ προσεχές ἔτος 1924-1925 ὡς μαθητής.

ζ!

Λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπὸ 20 Ἰουνίου 1924 αἴτησιν τοῦ Βασιλείου ἱερέως Χριστοδούλου δημοδιδασκάλου Καβαλλαρίου, δι' ἧς οὗτος δι' ὅλως ἐξαιρετικούς οἰκογενειακούς λόγους μνημονευομένους ἐν τῇ αἰτήσει του καὶ οὓς ἐξακρίβωσε κατὰ τὴν ἐπιθεώρησιν του αἰτεῖται τὴν ἐκ Καβαλλαρίου μετάρθεσιν του καὶ δεύτερον τὴν ἀπὸ 27 Μαΐου 1924 αἴτησιν τοῦ Νικ. Μπιζακίδου δημ/λου Καμινιάς, δι' ἧς αἰτεῖται τὴν εἰς Σχολεῖον ἄλλης κοινότητος μετάρθεσιν του, προτείνει τὴν ἀμοιβαίαν μετάρθεσιν τῶν ἀνωτέρω δημ/λων Βασιλ. ἱερέως Χριστοδούλου ἐκ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Καμινιάς εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτον Καβαλλαρίου ἀντὶ τοῦ Νικ. Μπιζακίδου δημ/λου τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Καμινιάς εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτον Καβαλλαρίου.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης, ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀμοιβαίαν μετάρθεσιν τῶν δημ/λων Βασιλείου ἱερέως Χριστοδούλου κατ' αἴτησιν του καὶ δι' ἐξαιρετικούς οἰκογενειακούς λόγους ἐκ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καβαλλαρίου εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Καμινιάς καὶ τοῦ Νικ. Μπιζακίδου δημ/λου ἐκ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημ. Σχολείου Καμινιάς εἰς τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Καβαλλαρίου καὶ τοῦτο κατ' αἴτησιν του.

(181)

Καὶ η!

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Ἰωάν. Καπράντζου γέροντος Δημ/λου τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ δημοτ. Σχολείου Παλαιοχωρίου Λαϊστής διότι προυτάθη ἡ κατάργησις τοῦ ἐν ᾧ ὑπηρετεῖ Σχολείου διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχεῖον στ! σημερινῆς προτάσεώς μας.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Ἰωάν. Καπράντζου γέροντος Δημ/λου τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Παλαιοχωρίου Λαϊστής, διότι προυτάθη ἡ κατάργησις τοῦ ἐν ᾧ ὑπηρετεῖ Σχολείου διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχεῖον στ! σημερινῆς προτάσεως.

Μέρος Β!

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σοῦ
Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

α!

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς ὑποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς Περιουσίας του, καθ' ὃ ἀπὸ τῆς 12^{ης} Μαΐου μέχρι σήμερον ἀπεμακρύνθη τῆς ἔδρας του ἐπὶ 35 ἡμέρας πρὸς ἐπιθεώρησιν 31 Σχολείων, ἐνέργειαν ἀνακρίσεων καὶ διεξαγωγῆς δύο Ἐκπαιδευτικῶν Συνεδρίων ἦτοι:

Τῆ 12^η Μαΐου 1924 ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Κουκουλίου

Τῆ 13^η Μαΐου 1924 ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Καπεσόβου

Τῆ 14^η Μαΐου 1924 ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Βραδέτου.

Τῆ 15^η Μαΐου 1924 ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.

Τῆ 16^η Μαΐου 1924 ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Δημ. Σχολεῖον ἀρρ. Δοβρᾶς καὶ τὸ μονοτάξ. Δημ. Σχολεῖον Δοβρᾶς.

Τῆ 17^η Μαΐου 1924 ἀφοῦ ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Μπούλτσας ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.

Τῆ 22^α Μαΐου 1924 ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον θηλέων Σκαμνελίου.

Τῆ 23^η Μαΐου 1924 ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον ἀρρένων Σκαμνελίου.

Τῆ 24^η Μαΐου 1924 ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον Δοβρινόβου καὶ τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Δοβρινόβου καὶ τὸ μονοτάξιο Μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Λεσινίτσας.

Τῆ 25^η Μαΐου 1924 ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον Λεσινίτσας

Τῆ 26^η Μαΐου 1924 ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Παλαιοχωρίου καὶ τὸ διτάξιον Μεικτὸν Δημοτικὸν, Σχολεῖον Λαΐσσης.

Τῆ 27^η Μαΐου 1924 ἐπεράτωσε τὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημ. Σχολείου Λαΐσσης καὶ ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον Λαΐσσης.

Τῆ 28^η Μαΐου 1924 μετέβη εἰς Βωβούσσαν.

Τῆ 29^η Μαΐου 1924 ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον ἀρρένων Βωβούσσης καὶ

Τῆ 30^η Μαΐου 1924 ἐπεράτωσε τὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ μονοταξίου Δημ. Σχολείου ἀρρένων Βωβούσσης καὶ ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Δημοτικὸν Σχολεῖον θηλέων Βωβούσσης.

Τῆ 31^η Μαΐου 1924 ἐπεθεώρησε τὸ διτάξιον Νηπιαγωγεῖον Βωβούσσης.

Τῆ 1^η καὶ 2^α Ἰουνίου 1924 ἐνήργησεν ἀνακρίσεις ἐπὶ καταγγελιῶν τοῦ διδακτ. Προσωπικοῦ τῶν Σχολείων Βωβούσσης.

Τῆ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Τσερνεσίου.

Τῆ 3^η Ἰουνίου 1924 ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον Τσερνεσίου, τὸ μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον Φλαμπουραρίου, τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημ. Σχολεῖον Φλαμπουραρίου, τὸ διτάξιον Μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Γρεβενιτίου καὶ τὸ μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον Γρεβενιτίου

(182)

Τῆ 4^η Ἰουνίου 1924 ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Δόλιανης

Τῆ 5^η Ἰουνίου 1924 μετέβη εἰς Καβαλλάριον.

Τῆ 6^η Ἰουνίου 1924 ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Καβαλλαρίου καὶ τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Στολοβοῦ.

Τῆ 7^η Ἰουνίου 1924 ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν δημοτ. Σχολεῖον Φραγκάδων καὶ τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Νεγάδων.

Τῆ 8^η ἀφοῦ ἐπεράτωσε τὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ ἄνω Σχολείου Νεγάδων ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.

Τῆ 10^η ἐπιθεωρήσας τὸ μονοτάξιον Μεικτὸν Δημ. Σχολεῖον Τσεπελόβου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.

Τῆ 19^η Ἰουνίου μετέβη εἰς Δόλιανην.

Τῆ 20, 21 καὶ 22 Ἰουνίου προεδρεύσας διεξήγαγε τὰς ἐργασίας τοῦ ἐν Δόλιανη συγκληθέντος Ἐκπαιδ. Συνεδρίου οὗτινος μετέσχον οἱ διδάσκαλοι τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως τοῦ Ἀνατολ. Τμήματος τῆς περιφερείας Ζαγορίου.

Τῆ 23^η Ἰουνίου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.

Τῆ 24^η Ἰουνίου μετέβη εἰς Κάτω Σουδενά.

Τῆ 25^η, 26^η καὶ 27^η Ἰουνίου προεδρεύσας διεξήγαγε τὰς ἐργασίας τοῦ ἐν Κάτω Σουδενοῖς συγκληθέντος Ἐκπαιδ. Συνεδρίου οὗτινος μετέσχον οἱ διδασκάλοι τῆς στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Ἀνατολικοῦ τμήματος τῆς περιφερείας Ζαγορίου.

Τῆ 28^η ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν τοῦ.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λπ.

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ Μέλη

Πράξις 78^η

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας Ζαγορίου σήμερον τὴν 4^{ην} τοῦ μηνὸς Αὐγούστου τοῦ 1924 ἔτους, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν καὶ ὥραν 10 π.μ. τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδευτικῆς Περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας, κ. Φίλ. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Ἰωάν. Γιάννινα καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς ἔκτακτον συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τούτων.

Μέρος Α^{ον}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητὴς εἰσηγεῖται τὰ ἑξῆς:

(183)

α!

Ἐπειδὴ τὰ Δημοτικά Σχολεῖα τῶν Συνοικισμῶν Βεττικοῦ καὶ Παλαιοχωρίου Λαῖστης κατηργήθησαν δι' ἔλλειψιν μαθητῶν προτείνω ὅπως τὸ μὲν Βεττικὸν ὑπαχθῆ εἰς τὴν σχολικὴν Περιφέρειαν τοῦ διταξίου Δημ. Σχολείου Μεικτοῦ Ἀρτσίστης ὡς ἐγγύτερον κειμένου καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν τοῦ Σχολείου τούτου, τοῦ δὲ Παλαιοχωρίου ὑπαχθῆ εἰς τὴν σχολικὴν Περιφέρειαν τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημ. Σχολείου Λαῖστης διὰ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω λόγους.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει κατόπιν τῆς καταργήσεως τῶν Δημ. Σχολείων τῶν συνοικισμῶν Βεττικοῦ καὶ Παλαιοχωρίου Λαῖστης, ὅπως τὸ μὲν Βεττικὸν ὑπαχθῆ εἰς τὴν σχολικὴν Περιφέρειαν τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημ. Σχολείου Ἀρτσίστης ὡς ἐγγύτερον κειμένου καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν τοῦ Σχολείου τούτου, τὸ δὲ Παλαιοχώριον ὑπαχθῆ εἰς τὴν σχολικὴν περιφέρειαν τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημ. Σχολείου Λαῖστης διὰ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω λόγους.

β!

Ἡ Ἀγγελικὴ Καραπάνου Νηπ/γὸς τοῦ ἐν Λαῖστη τῆς καθ' ἡμᾶς Περιφερείας Νηπαγωγείου ἀναχωρήσασα ἐκ τῆς θέσεώς της λόγω τῶν ἐορτῶν τοῦ Πάσχα εἰς τὴν ἰδιαιτέραν της Πατρίδα Ἰωάννινα κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέσιν της τὴν 21^{ην} Μαΐου ἐ.ἔ. Πρὶν δὲ πληροφορηθῶμεν ἐπακριβῶς περὶ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἢ ὡς ἄνω ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέσιν της ἔφθασεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μας ἢ ὑπ' ἀριθ. 14/29-5-24 αἴτησις αὐτῆς «Περὶ χορηγήσεως ἐκ τῶν ὑστέρων δεκαπενθημέρου κανονικῆς ἀδειας, ἃς αὕτη διέθεσε διὰ τὴν προπαρασκευὴν τελέσεως τῶν γάμων της μετὰ τοῦ Εὐαγ. Χασάπη Σχολάρχου Λαῖστης, συνάμα δὲ καὶ ἀναφορὰ της ὅτι ἐπανελάβε καθήκοντα. Ἐπειδὴ δὲ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 17367/23-4-24 τηλ. Διαταγῆς τοῦ ἐπὶ

τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ὑπουργείου ἀπαγορεύθη εἰς ἡμᾶς ἡ χορήγηση κανονικῶν ἀδειῶν, διὰ τοῦτο ἀφ' ἐνὸς μὲν τὴν ἐν λόγῳ αἴτησιν τῆς Νηπ/γοῦ ὑπεβάλομεν πρὸς αὐτὸ (Ὑπουργεῖον) σὺν τῇ παρακλήσει, ὅπως λαμβάνον ὑπ' ὄψιν τὸ ἐξαιρετικὸν τῆς περιπτώσεως χορηγήσει ἔστω καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων τῆς ζητουμένης ἀδειας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡμεῖς ἐπαύσαμεν μισθοδοτοῦντες αὐτήν. Ἦδη ἐπειδὴ τὸ Σ^{ὸν} Ὑπουργεῖον διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 26594/20-6-24 ἐγγράφου αὐτοῦ (περιελθόντος εἰς τὴν υπηρεσίαν μας τὴν 30 Ἰουλίου 1924) ἀπορρίπτει τὴν αἴτησιν τῆς Νηπ/γοῦ Ἄγγελ. Καραπάνου, δὲν χορηγεῖ τὴν χορηγηθεῖσαν ἀδειαν καὶ ἐπειδὴ πλέον ἡ Νηπ/γὸς αὕτη φέρεται ἀπουσιάζουσα ἀπὸ τῆς 5^{ης} Μαΐου ἐ.ἔ. μέχρι τῆς 20^{ης} ἰδίου, ἤτοι ἐπὶ δέκα ἕξ συνεχεῖς ἡμέρας ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῶν ἐορτῶν τοῦ Πάσχα, διὰ τοῦτο (κατὰ τὸ ἄρθρον 2 ἐδαφ. δ! τοῦ ἀπὸ 4 Ἰουνίου 1923 Νομοθ. Διατάγματος) προτεινομεν τὴν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν τῆς ἀπὸ τῆς 5^{ης} Μαΐου ἐ.ἔ.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς Νηπ/γοῦ Ἄγγελ. Καραπάνου ἀπὸ τῆς 5^{ης} Μαΐου ἐ.ἔ. διότι αὕτη ἀπουσίασεν ἀδικαιολογήτως τῆς θέσεώς της πλέον τῶν δέκα ἡμερῶν ἐν συνεχείᾳ.

(184)

γ!

ὁ Κων. Τσιντζόπουλος πτυχιούχος Δημ/λος τῆς Πρεμετῆς Β. Ἠπείρου τοποθετηθεὶς κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ σχολ. ἔτους 1921-22 ὡς πτυχιούχος Δημ/λος τοῦ Μονοταξίου Δημ. Σχολείου ἀρρένων Βωβούσης ὑπηρέτησεν ἐκεῖ ἐπὶ (2½) δύο καὶ ἡμισυ ἔτη, ἤτοι ἀπὸ τῆς 16^{ης} Ὀκτωβρίου 1921 μέχρι τῆς 16^{ης} Ἀπριλίου 1924 ὅτε δι' ἐξαιρετικῶν λόγων μετετέθη εἰς Δραγάριον. Ἡ καθ' ἡμᾶς ὑπηρεσία τοποθετοῦσα τὸν νέον τοῦτον Δημ/λον εἰς τὴν Κουτσοβλαχόφωνον Βωβοῦσαν, ἣτις θεωρεῖται ὡς ἡ ἀκρόπολις τῶν Κουτσοβλάχων τῆς Πίνδου πολλὰς χρηστὰς ἐλπίδας εἶχε στηρίξει ἐπὶ τῆς μεθοδικῆς ἐργασίας καὶ τῆς δράσεως αὐτοῦ πρὸς γλωσσικὴν ἀφομοίωσιν τῶν ξενοφώνων κατοίκων τῆς Κοινότητος ταύτης. Ἀτυχῶς ὅμως μετὰ πάροδον ὀλίγου χρόνου ἀπὸ τῆς ἐκεῖ ἐγκαταστάσεώς του ἤρξατο ἀδιαφορεῖν πρὸς πᾶν τὸ Σχολεῖον ἔργῳ καὶ λόγῳ - (ἀναγιγνώσκονται καταθέσεις μαρτύρων ἐπὶ ἐνεργθείσης ἀνακρίσεως ... καὶ ἓνα παιδί νὰ μείνει στο σκολειὸ Βωβούσης ἐγὼ θὰ εἶμαι δάσκαλος "... οἱ Βλάχοι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μάθουν πολλὰ γράμματα» , «... κατὰ τὴν ὥραν τῶν διαλειμμάτων ἀντὶ νὰ παρακολουθῇ τοὺς μαθητὰς ἀνήρχετο ἐπὶ τοῦ Διδακτηρίου Νηπιαγωγείου γιὰ νὰ κουβεντιάζῃ με τὶς δασκάλας», «... ἠνείχετο εἰς ἐπήκοόν του καὶ ἐντὸς τῆς αἰθούσης τῆς παραδόσεως νὰ γίνωνται συνδιάλεξις μεταξὺ τῶν μαθητῶν εἰς τὸ κουτσοβλάχικον ἰδίωμα» κ.λ.π.) – εἰς τρόπον ὥστε οὐ μόνον νὰ γίνῃ παραίτιος ὥστε τινὲς τῶν κατοίκων νὰ ἀποσύρῳσιν ἐκ τοῦ ἀπ' αὐτοῦ Σχολείου τὰ τέκνα των καὶ τροφοδοτήσωσι τὸ ἐκεῖ λειτουργοῦν Σχολεῖον τῆς προπαγάνδας, ἀλλὰ καὶ τινες ἐκ τῆς Ἑλληνιζούσης μερίδος νὰ ἀποδώσωσιν αὐτῷ μομφὴν ἐπὶ φιλαλβανισμῷ· τούτου δὲ ἔνεκα κατ' ἐπανάληψιν ἡμεῖς προτειναντες τὴν ἐκεῖθεν μετάθεσιν τοῦ μόλις ἐσχάτως ἐπετύχομεν τὴν ἔγκρισιν ταύτην. Κατὰ τὸν τελευταῖον ὅμως μῆνα (Μάρτιον 1924) τῆς ἐν Βωβούσῃ ὑπηρεσίας του κληθεὶς ἵνα ἀποτίσῃ τρίμηνον στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν ἀντὶ νὰ παραδώσῃ, ὡς ὤφειλε, τὸ Σχολεῖον εἰς τὴν Σχολικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἀναχωρήσῃ ἐκάλεσε τὴν διδασκάλισσαν θηλέων

Βωβούσης Μαρία Φατσώρη ίνα παραδώση τοῦτο. Ἐπειδὴ ὁμως, αὕτη δὲν μετέβη ίνα παραλάβη τοῦτο κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ὀρισθεῖσαν ἡμέραν, ἔκμανεις μετέβη εἰς τὸ Δημ. Σχολεῖον θηλέων ἔνθα διακόψας τὴν παράδοσιν καὶ ἀρπάσας τὴν διδασκάλισσαν ἀπὸ τῆς κόμης ἔδειρε ταύτην πρὸ τῶν μαθητριῶν, αἴτινες καταληφθεῖσαι ὑπὸ τρόμου ἤρξαντο κλαίουσαι καὶ ἐκπέμπουσαι μετὰ τῆς δερομένης Διδασκαλίσης των θρηνώδεις κραυγὰς, εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν ὀποίων ἔσπευσαν τίνες ἐκ τῶν ἀκουσάντων μαρτύρων ίνα ἀπαλλάξωσι Διδασκάλισσάν τε καὶ μαθητριάς ἀπὸ τοῦ ἐπιδραμόντος καὶ μαινομένου τούτου ἀτόμου. Τὰ ἀνωτέρω κατηγγέλθησαν ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος καὶ ὑπὸ τῆς παθούσης Διδασκαλίσης δι' ὃ καὶ ἀμέσως ἐκαλέσαμεν αὐτὸν νὰ ἀναφέρη τοὺς λόγους δι' οὓς ἠξίωσε τὴν παραλαβὴν τοῦ Σχολείου ὑπὸ τῆς Δημ/σης, καὶ τὴναίτιαν δι' ἣν ἐχειροδίκησε κατ' αὐτῆς. Ἡ ὑποβληθεῖσα ἀπολογία του, παρασιωπῶσα τὸ δεύτερον μέρος ὑπῆρξεν ἀνεπαρκῆς καὶ διὰ τὸ πρῶτον τούτου δὲ ἔνεκα μεταβάντες βραδύτερον (29 Μαΐου 1024) εἰς Βωβούσαν ἔνθα ἀφοῦ ἐπεθεωρήσαμεν τὴν ἐν τοῖς Σχολείοις γενόμενην ἐργασίαν ἐνηργήσαμεν ἀνακρίσεις (185) διὰ τε τὴν ἐκεῖ ὡς Ἑλληνοσ Διδ/λου πολιτικάντου, καὶ διὰ τὴν ἐν τῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ θηλέων παρεκτροπὴν του, διὰ τῆς ὀποίας ἐξηυτέλισε τὴν θέσιν τοῦ Ἑλληνα Διδασκάλου πρὸ τῶν ὀμμάτων τῶν παιδιῶν – ἅτινα διὰ παντός τρόπου προσπαθεῖ νὰ ἐλκύσῃ πρὸς ἑαυτὸ τὸ Ρουμανικὸν Σχολεῖον – καὶ πρὸ τῶν ὀμμάτων τῆς κοινωνίας ἐν γένει ἐπὶ μεγίστη ζημίᾳ τῶν ἐθνικῶν μας συμφερόντων. - Πόρισμα τῆς ἀνωτέρω ἐνέργειάς μας ὑπῆρξε τὸ ἐξῆς: 1) ἡ ἐν τῷ σχολείῳ ἐργασία του ὡς Διδασκάλου μὲν ὑπῆρξε μικρά, ἀπὸ ἐθνικῆς δὲ ἀπόψεως ἀρνητικὴ καὶ ἐπιβλαβὴς 2) ἡ ἐν τῇ ξενογλώσσῳ κοινωνία Βωβούσης πολιτεία του ὑπῆρξε τοιαύτη, ὥστε νὰ ἐξεγείρῃ εἰς αὕτη καὶ δυσανασχετεῖ κατὰ τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Ἀρχῶν καὶ τῆς Ἑλλ. Διοικήσεως ἐν γένει καὶ μέχρι σημείου ὥστε νὰ ἀποφασίσωσιν οἱ γονεῖς ίνα καὶ ομαδικῶς ἀκόμη ἀποσύραντες τὰ τέκνα των ἐκ τῶν Ἑλλ. Σχολείων ἀποστείλωσι πρὸς φοίτησιν εἰς τὸ Ρουμανικὸν, πράγμα τὸ ὀποῖον ἀπεσοβήθη τῇ ἐπεμβάσει τῶν σωφρονεστέρων καὶ 3) ἐπειδὴ ἡ ἐν γένει ὡς διδασκάλου ἐργασία καὶ δὴ ἡ ἐν ξενοφώνῳ πληθυσμῷ πολιτεία του δι' ὀλιγωρίαν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ καὶ διὰ τὸ πείσμον τοῦ χαρακτήρος του ὑπῆρξε σχολικῶς καὶ ἐθνικῶς ἐπιβλαβὴς καὶ ἐπειδὴ ἡ κατὰ τῆς Διδ/σης χειροδικία του ὑπῆρξε παράπτωμα ἀνάρμοστον πρὸς τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν θέσιν τοῦ Ἑλληνα Διδασκάλου ἐν Κοινωνία διατελούσῃ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ξένης προπαγάνδας, Προτείνομεν ὡς πειθαρχικὴν τιμωρίαν αὐτοῦ τὴν ἐπὶ δεκαπενθήμερον προσωρινὴν ἀπόλυσιν του ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ δημ/λου Δραγαρίου – ἔνθα νῦν ὑπηρετεῖ – λογισθησομένην ἀπὸ τῆς 16 μέχρι τῆς 30 Αὐγούστου ἐ.ἔ. μετὰ στερήσεως ἀπασῶν τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἐπὶ τῇ ἐλπίδι σωφρονισμοῦ μὲν αὐτοῦ παραδειγματισμοῦ δὲ τῶν ἄλλων Διδασκάλων.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὀμοφώνως:

Ἐγκρίνει ὀπως ἐπιβληθῆ εἰς τὸν δημ/λον Κ. Τσιντζόπουλον ὡς πειθαρχικὴ τιμωρία ἡ παρὰ τοῦ κ. Εἰσηγητοῦ προταθεῖσα δεκαπενθήμερος προσωρινὴ ἀπόλυσιν ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ δημ/λου Δραγαρίου ἔνθα νῦν ὑπηρετεῖ λογισθησομένη ἀπὸ τῆς 16 μέχρι τῆς 30 Αὐγούστου ἐ.ἔ. μετὰ στερήσεως ἀπασῶν τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἐπὶ ῥαθυμῖᾳ περὶ τὴν ἐκπλήρῳσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ καὶ ἐπὶ παραπτώματι ἀναρμόστῳ

πρὸς τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν θέσιν τοῦ Ἑλληνα Διδασκάλου· εὕρισκε ὅμως ὡς ὑπὲρ τὸ δέον ἐπιεικῆ τὴν προταθεῖσαν τιμωρίαν. -

δ'

ὁ Βασ. Ζωρδούμης Δημ/λος Μανασσῆς πλειστάκις κατὰ τὰ παρελθόντα Σχολικὰ ἔτη ἀπησχόλησε τὴν ὑπηρεσίαν διὰ τῶν ἐκ τοῦ Σχολείου κατ' ἐργασίμου ἡμέρας ἀδικαιολογήτων ἀπουσιῶν του καὶ ἄλλων παρεκτροπῶν ἀναγομένων εἰς τὴν ἐργασία του ὡς διδ/λου καὶ διευθυντοῦ Σχολείου ἐν γένει. τούτου δ' ἔνεκα κατὰ **(186)** τὸ παρελθόν σχολ. ἔτος 1922-23 ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐπεβλήθη αὐτῷ δεκάδραχμον πειθαρχικὸν πρόστιμον ἀφ' ἐτέρου δὲ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 63/31-3-23 καὶ 66/21-6-23 πράξεων τοῦ παρ' ἡμῶν Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου προυτάθη ἡ ἐκ Μανασσῆς εἰς ἄλλο Σχολεῖον μετάθεσις του καὶ τοῦτο ἵνα ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀποκαθιστῶν τὴν ἐν τῇ Κοινωνίᾳ ὡς διδάσκαλον θέσιν του ἐργασθῆ ἀρχόμενος ἀπὸ νέας ἀφετηρίας στηριζομένης ἐπὶ τῶν βάσεων τῆς τάξεως τῆς φιλοπονίας καὶ ἐπιμελείας· ἡ πράξις ὅμως αὕτη διὰ λόγους ἀγνώστους εἰς ἡμᾶς δὲν ἐνεκρίθη. Αὕτη δὲ ἡ πέραν τοῦ δέοντος ἐπιδειχθεῖσα ἐπιεικεία ἐκαλλιέργησε καὶ ἀνέπτυξε τὰ ἐν αὐτῷ στοιχεῖα καὶ κατὰ συνέπειαν ἀπέδειξε αὐτὸν ἱκανὸν νὰ διαπράξῃ ἀσυγγώστους ὑπηρεσιακὰς ἀτασθαλίας: 1) καίτοι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἤδη λήγοντος σχολ. ἔτους 1923-24 ἐχορηγήθη αὐτῷ ἐκ διαλειμμάτων δὲ δεκαήμερος κανονικὴ ἀπουσίας ἄδεια μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν, πολλάκις – ὑπὲρ τὰς δέκα πέντε ὀλοκλήρους ἡμέρας – ἀπουσίασεν ἀδικαιολογήτως τῆς θέσεώς του, δι' ὅκαὶ τῷ ἐγένετο ἀναλόγως κράτησις ἐκ τῶν ἀποδοχῶν του κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα, ὡσάκις δηλ. ἡ ὑπηρεσία παρακάμπτουσα τὰς ἀνακριβεῖς περὶ τούτου δηλώσεις του κατ' ὄρθωρον νὰ ἐξακριβῶναι τὰς ἐπὶ ὀλοκλήρους ἡμέρας, ἀνεξάρτητως τῶν καθ' ὥρας ἢ ἡμιῆμερα χάριν τῶν κυνηγητικῶν τοῦ ἐκδρομῶν συχνὰς ἐκ τοῦ καθήκοντός του ἀπουσίας 2) Τὴν 15^{ην} Δεκεμβρίου λήγοντος ἤδη Σχολικοῦ ἔτους ἐγένετο ἡ ἐπιθεώρησις τοῦ Σχολείου του ἐκ τῆς ὁποίας πλὴν τῶν ἄλλων κακῶν ἐντυπώσεων (ἀναγραφομένων ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 12/15-12-23 – τεύχος α! Σχολ. ἔτους 1923-24 ἐκθέσει μας – ἀνεγνώσθη ἡ σχετικὴ ἔκθεσις -) ἀπεκομίσαμεν καὶ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὁ διδάσκαλος οὗτος προσεπάθησε νὰ ἐξαπατήσῃ τὴν ὑπηρεσίαν, ἀφ' ἐνὸς μὲν διὰ τῆς ἐν τισὶ τῶν μαθημάτων διδασκαλίας τῆς αὐτῆς ὕλης συνδιδασκομένων τάξεων, τῆς διδαχθείσης δηλ. κατὰ τὸ παρελθόν σχολικόν ἔτος, ἀφ' ἐτέρου δὲ διὰ τῆς ἀποκρύψεως τοῦ βιβλίου ἐπιθεωρήσεως συνεπῶς δὲ καὶ τῆς πράξεως Α/26-5-23 ἐπιθεωρήσεως τοῦ Σχολείου του, πράγμα τὸ ὁποῖον ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. Α/15-12-923 σχολ. ἔτους 1923-24 συνταχθείσης πράξεως ἐπιθεωρήσεως τοῦ Σχολείου του, ἦν καὶ αὐτὸς μεθ' ἡμῶν συνυπέγραψεν καὶ διὰ τῆς ὁποίας ἐπιρρίπτει τὴν εὐθύνην τῆς ἀπωλείας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς προϊσταμένης του ἀρχῆς, εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς ὑπ' ἡμᾶς Ἐπιθεωρήσεως. Τότε πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας καὶ πρὸς τιμωρίαν τοῦ ὑπαίτιου ἤχθημεν εἰς ἐρώτησιν πρὸς τὸ ταχυδρομικὸν Γραφεῖον Μπάγιας, καὶ εἰς ἐνέργειαν ἐμφαινομένην ἐκ τῶν ὑπ' ἀριθ. 120/2-2-924 καὶ 200/20-2-924 (ἅτινα ἀνεγνώσθησαν) ἐγγράφων μας, καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21/24-2-924 ἀναφορᾶς τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Δημ. Σχολείου Ζωνδῆλης καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19/24-2-924 ἀναφορᾶς τοῦ αὐτοῦ, ὡς δι' ἐπίσης καὶ ἐκ τῆς ἀπὸ 25-2-924 ἐπιστολῆς (ἀναφορᾶς) τοῦ αὐτοῦ Διευθυντοῦ. Ἐκ τῆς ἐνεργείας δὲ ταύτης, δι' ἧς προεβλήθη ἡ ἀπειλὴ τῆς ἐνεργείας ἀνακρίσεων καὶ τῆς παραπομπῆς τοῦ ὑπαίτιου εἰς τὰς δικαστικὰς ἀρχάς, (εἰς ὁδὸν δηλ. ἄγουσαν εἰς ποινικὴν δίωξιν), φυλάκισιν ἡείρκτην καὶ κατὰ συνέπειαν στέρησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων

καὶ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας) προέκυψεν τὸ ἀπὸ 29 Φεβρουαρίου 1924 ἀποτέλεσμα ὅτι ὁ Δημ/λος καὶ Διευθυντὴς τοῦ Δημ. Σχολείου Μανασσῆς Βασιλ. Ζωρδούμης ἀπέστειλεν εἰς τὸ Γραφεῖον μας τὸ Βιβλίον Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Σχολείου του (**187**) παρελθόντος σχολ. ἔτους (1922-23), συνάμα δὲ ἐξηκριβώθη ἢ ἀλήθεια ὅτι ὁ αὐτὸς Βασ. Ζωρδούμης προσεπάθησε νὰ ἀποκρύψῃ δημόσιον ἔγγραφον με τὴν πρόθεσιν νὰ ἐξαφανίσῃ τοῦτο. Ἦδη μὴ ἐπιθυμοῦντες νὰ παραπέμψωμεν αὐτὸν εἰς τὰς ἀρμοδίας δικαστικὰς ἀρχὰς πρὸς ποινικὴν δίωξιν του διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους, Προτείνομεν μόνον καὶ ὡς ἐπιεικεστάτην τιμωρίαν αὐτοῦ τὴν ἐπὶ δεκαπενθήμερον προσωρινὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Δημ/λου Μανασσῆς λογισθησομένην ἀπὸ τῆς 16 μέχρι τῆς 30 Αὐγούστου ἐ.ἔ. μετὰ στερήσεως ἀπασῶν τῶν ἀποδοχῶν του κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα: 1) δι' ἐπανελημμένας ἀδικαιολογήτους ἀπουσίας, 2) διὰ παράβασιν τῆς περὶ ἐγγραφῆς τῶν μαθητῶν διατάξεως τοῦ Νόμου 3) δι' ἀτέλειαν διδασκαλίας 4) διὰ ραθυμίαν περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του καὶ 5) διὰ πράξεις ἀναρμόστους καὶ ποινικῶς κολασίμους διὰ πάντα πολίτην πολὺ δὲ μᾶλλον διὰ Διδάσκαλον, ἥτοι δι' ἀνακριβεῖς δηλώσεις πρὸς τὴν προϊσταμένην αὐτοῦ ἀρχὴν καὶ διὰ προσπάθειαν ἀποκρύψεως Δημοσίου ἐγγράφου με πρόθεσιν καταστροφῆς αὐτοῦ.

Τὸ Ἐποπτικὸν συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Λαβὼν ὑπ' ὄψιν ἅπαντα τὰ προσαχθέντα παρὰ τοῦ κ. Εἰσηγητοῦ στοιχεῖα ἐγκρίνει ὅπως ἐπιβληθῆ εἰς τὸν Βασ. Ζωρδούμην Δημ/λον Μανασσῆς δεκαπενθήμερος προσωρινὴ ἀπόλυσις αὐτοῦ ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Δημ/λου Μανασσῆς λογισθησομένης ἀπὸ τῆς 16 μέχρι τῆς 30 Αυγούστου ἐ.ἔ. μετὰ στερήσεως ἀπασῶν τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα 1) ἐπὶ παραβάσει ἐκπαιδευτικῶν Νόμων, 2) ἐπὶ ραθυμίᾳ πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του καὶ 3) διὰ πράξιν ἀναρμόστον καὶ ποινικῶς κολασίμον διὰ πάντα πολίτην καὶ δὴ διὰ Διδάσκαλον. -----

ε!

Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 528 ἐ.ἔ. ἐγγράφου μας ἐγκαίρως καὶ νομίμως προσεκλήθησαν ἅπαντες οἱ Διδάσκαλοι τῆς Περιφέρειας μας εἰς δύο Διδασκαλικά Συνέδρια (ἐγκριθέντα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1098 ἐ.ἔ. ἀποφάσεως τοῦ Ἐκπαιδ. Συμβουλίου), οἱ μὲν τοῦ Ἀνατολ. τμήματος ἐν Δόλιανη ἀπὸ 20-22 Ἰουνίου ἐ.ἔ. οἱ δὲ τοῦ Δυτικοῦ Τμήματος ἐν Κάτω Σουδενοῖς· ἐκ τούτων ἀπουσίασαν πέντε Διδάσκαλοι ἐξ ὧν οἱ μὲν τέσσαρες ἐδικαιολόγησαν τὴν ἀπουσίαν των διὰ τῆς ὑποβολῆς πιστοποιητικῶν κ.λ.π., ἡ Νηπιαγωγὸς ὅμως Φλαμπουραρίου οὐ μόνον δὲν ἐδικαιολόγησε ἀλλ' ἀπηξίωσε κἄν νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 705 ἐγγράφον μας δι' οὐδέκλήθη νὰ ἀναφέρῃ τὸν λόγον δι' ὃν ἀπουσίασεν ἐκ τοῦ Συνεδρίου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μὴ συμμετοχὴ αὐτῆς εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου κατὰ τὸ Β. Διάταγμα 16 Ἀπριλίου 1915 ἀποτελεῖ ἄρνησιν ὑπηρεσίας διὰ τοῦτο προτείνομεν ὅπως ἐπιβληθῆ αὐτῇ πεντηκοντάδραχμον πειθαρχικὸν πρόστιμον (τὸ ἐν ἕκτον τοῦ μισθοῦ της) μετὰ τῶν τελῶν σημάτων τῆς παρουσίας.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Έγκρινει ὅπως ἐπιβληθῆ εἰς τὴν Νηπ/γον Φλαμπουραρίου Τερψιχόρην Παραγεωργίου πεντηκοντάδραχμον πειθαρχικὸν πρόστιμον (τὸ ἔν ἕκτον τοῦ μισθοῦ της) μετὰ τῶν τελῶν σημάτωνσεως δι' ἄρνησιν ὑπηρεσίας.-----

(188)

στ!

Ὁ Ἰωάννης Εὐαγγελίδης Δημ/λος Λεσινίτσης Ζαγορίου ἀναχωρήσας τῆς θέσεώς του τὸ Σάββατον Λαζάρου 19 Ἀπριλίου 1924 ἀπέστειλε πρὸς ἡμᾶς τὸ ὑπ' ἀριθ. 40 τηλ/μά του δι' οὗ ἐζήτη τριήμερον ἀπουσίας ἄδειαν, τὴν ὁποῖαν προκαταβολικῶς ἄνευ ἐγκρίσεως καὶ οὐδενὸς ἀποχρῶντος λόγου συντρέχοντος ἐχρησιμοποίησεν. Τὴν ζητηθεῖσαν ἄδειαν δὲν ἠδυνήθημεν νὰ χορηγήσωμεν, οὐ μόνον διότι ἐκ τῶν ὑστέρων ἐζητεῖτο καὶ δὴ διὰ χρονικὸν διάστημα μεθ' ὃ θὰ ἐπηκολούθει ἑνδεκαήμερος λόγῳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα Σχολικὴ ἀργία, ἀλλὰ καὶ διότι τὸ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{ὸν} Ὑπουργεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 17367 ἐ.ἔ. Τηλ. Διαταγῆς του ρητῶς ἀπηγόρευεν ἡμῖν τὴν χορήγησιν κανονικῶν ἀδειῶν εἰς τοὺς Διδ/λους. Πλὴν δὲ τούτου παραλιπόντες τὴν 19 καὶ 20 Ἀπριλίου ἐ.ἔ. (Σάββατον τοῦ Λαζάρου καὶ Κυριακὴν τῶν Βαΐων) κατελογίσασαμεν αὐτῶ μόνον 3 τριῶν ἡμερῶν ἀπουσίαν (21,22 καὶ 23 Ἀπριλίου ἐ.ἔ.) συνάμα δὲ διετάξαμεν τὸν προϊσταμένον τοῦ Τμήματος ἵνα ἐνεργήσῃ ἀνάλογον κράτησιν ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν του. Ἡ νόμιμος αὕτη ὑπηρεσιακὴ ἐνέργεια ἤρκεσε νὰ ἐξεγείρῃ τὸν διδάσκαλον τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς Νόμους καὶ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 60/10-6-24 ἀναφορᾶς του νὰ ὑβρίσῃ τοὺς πάντας διὰ τῶν φράσεων «διαμαρτύρομαι ἐναντίον τοῦ ποταποῦ τούτου μέτρου ἔστω καὶ νομίμου» (... ἀναγιγνώσκειται ὀλόκληρον το ἔγγραφον). Ἐπειδὴ δὲ καὶ δι' ἄλλων ἐπισήμων καὶ ἰδιωτικῶν αὐτοῦ ἐγγράφων (ἐπιστολὴ 29 Μαρτίου 1920, ἀριθ. 5/11-9-923, ΔΥ/13-1-924 κ.λ.π.) ἐπεδείξατο παρομοίαν σχεδὸν ἀνευλάβειαν ἴσως λόγῳ ἐπανειλημμένης ἐπιεικείας συγχωρηθείσης εἰς τὸν θερμόαιμον τοῦτον νέον, διὰ τοῦτο προτεινομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος τὴν ἐπιβολὴν μόνον πεντηκονταδράχμου πειθαρχικοῦ προστίμου (5/32 τοῦ μισθοῦ τοῦ) ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι διὰ τῆς μικρᾶς ταύτης ποινῆς συνερχόμενος εἰς ἑαυτὸν θὰ σκεφθεῖ ὅτι ἀπαιτεῖται καὶ στοιχειώδης τις σεβασμὸς πρὸς τοὺς Νόμους καὶ τὰς προϊσταμένας αὐτοῦ ἀρχάς.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως ἐπιβληθῆ εἰς τὸν Δημ/λον Λεσινίτσης Ἰωάν. Εὐαγγελίδην ἢ ὡς ἐπιεικεστάτη προταθεῖσα ποινὴ πεντηκονταδράχμου πειθαρχικοῦ προστίμου (5/32 τοῦ μισθοῦ του) μετὰ τῶν τελῶν σημάτωνσεως τῆς παρούσης διὰ τὴν ἀνευλάβειαν του πρὸς τοὺς κειμένους ἐκπαιδευτικούς Νόμους καὶ τὰς προϊσταμένας αὐτοῦ ἀρχάς.

ζ!

Ὁ Δημήτρ. Ζωΐδης Δημ/λος Φραγκαδῶν διακρίνεται διὰ τὴν πρὸς τὸ Σχολεῖον ἀμέλειαν καὶ ἀδιαφορίαν. Παρὰ πάσας τὰς ὁδηγίας καὶ συστάσεις μας ἔλλειπῶς καὶ ἀκανονίστως τηρεῖ τὰ ὑπηρεσιακὰ βιβλία. Παραβαίνει τὸ ὠρολόγιον πρόγραμμα ἐπὶ ἔλαττον ἐργαζόμενος ἔλλειπῶς δὲ καὶ ἀτελῶς διδάσκει τὴν ὕλην. Ἐπειδὴ δὲ περὶ ἄλλα ἀσχολούμενος (τὰ οἰκειακά του, τὴν γραμματεῖαν τῆς κοινότητος, τὸ κυνήγιον κ.λ.π.) ραθυμίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐπιδεικνύει (ἐκθέσεις ἐπιθεωρήσεως 5/7-5-923 καὶ 59/7-6-924 – (ἀναγιγνώσκονται)-, Προτεινομεν ὡς ἐπιεικεστάτην ποινὴν διὰ τὴν βαρύνουσαν αὐτὸν οἰκογένειαν ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ἐπιβληθῆ αὐ-(189)τῶ

είσοσιπεντάδραχμον πειθαρχικόν προστίμον ἐπί τῇ ἐλπίδι ὅτι ἐν λίαν προσεχεῖ μέλλοντι θά θελήσῃ νά θεραπεύσῃ τὰς ἐλλείψεις του πρὸς ἀποσόβῃσιν ἐφαρμογῆς αὐστηρότερων κατ' αὐτοῦ μέτρων.

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει ὅπως ἐπιβληθῇ εἰς τὸν Δημ/λον Φραγκάδων Δημητρ. Ζωΐδην εἴκοσιπεντάδραχον πειθαρχικόν πρόστιμον μετὰ τῶν τελῶν σημάσεως (1/15 τοῦ μισθοῦ του ὡς ἔγγιστα) διὰ ραθυμίαν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του.

Μέρος Β!

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σου Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

α!

Λαβὼν ὑπ' ὄψιν 1) τὸ ἀπὸ 9 Νοεμβρίου 1922 Νομοθ. Διάταγμα δι' οὗ ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὁ «περὶ ἀποδοχῶν κ.λ.π. τοῦ Διδακτ. Προσωπικοῦ τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως» Νόμος 2858 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 14992 Πρᾶξιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ 3) τὰς ὑπ' ἀριθ. 20/1920 καὶ 58/1922 πράξεις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου περὶ κανονισμοῦ τοῦ μισθοῦ καὶ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τῆς Ἑλένης Σελιμιγέ πτυχιούχου Νηπιαγωγοῦ Λεσινίτισης, Προτείνει, ὅπως τροποποιουμένων τῶν ἀνωτέρω Πράξεων τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου 1) καθορισθῇ ὁ χρόνος τῆς ἐν συνόλῳ συνταξίμου ὑπηρεσίας αὐτῆς μέχρι τῆς 1ης Αὐγούστου 1924 (εἰκοστοῦ τετάρτου ἔτους) εἰς ἔτη δώδεκα (12) μῆνας δέκα (10) καὶ ἡμέρας δέκα πέντε (15) καὶ 2) ὅπως κανονισθῇ ὁ μισθὸς αὐτῆς ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας καὶ ἐφεξῆς εἰς δραχμὰς τριακοσίας (300) μηνιαίως, περιλαμβανομένης εἰς αὐτὸν καὶ τῆς πρώτης εἰκοσαδράχμου προσαυξήσεως ἅτε ἐχούσης συμπεληρωμένην τριετῆ ὑπηρεσίαν συντάξιμον ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

β!

Λαβὼν ὑπ' ὄψιν 1) τὴν ὑπ' ἀριθ. 18971/8-6-24 Πρᾶξιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 71/1924 Πρᾶξιν τοῦ Ἐποπτ. Συμβουλίου περὶ κανονισμοῦ τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας τῆς Βασιλικῆς Κοντουρατζῆ τριτοβαθμίου Δημ/σης Βραδέτου, προτείνει, ὅπως καθορισθῇ ὁ χρόνος τῆς ἐν συνόλῳ συνταξίμου διδασκαλικῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς εἰς ἔτη δώδεκα (12) μῆνας δέκα (10) καὶ ἡμέρας δύο (2) μέχρι τῆς πρώτης Αὐγούστου ἐ.ἔ. 1924 (εἰκοστοῦ τετάρτου).

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ.

γ!

(190)

Προτείνει πρὸς καταρτισμὸν καὶ συμπλήρωσιν τῆς σχολ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Δημ. Σχολείου Βίτσης τοῦ διορισμοῦ τοῦ (Κων Παπάζογλου ὡς προέδρου ἀντὶ τοῦ ἀποβιώσαντος διαγράφονται ἐπτὰ λέξεις) Ἀριστίππου Ἀναγνωστάκη ὡς

προέδρου, ἀντί τοῦ ἀποβιώσαντος Γεωρ. Πέτσου καί τοῦ Κων. Παπάζογλου ὡς μέλους ἀντί τοῦ μὴ μονίμως διαμένοντος ἐν Βίτση Μιχ. Βασδέκη.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ.

δ!

Ὁ Πρόεδρος τῆς Σχόλ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Δημ. Σχολείου καὶ Νηπ/γείου Γρεβενητίου Ἰωάν. Χ. Σαχίνης οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ ἐπιδείξῃ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὑπηρεσίας του ἀγνὸν ὑπὲρ τῶν Σχολείων τούτων ἐνδιαφέρον. Πλὴν δὲ τούτου ἐσχάτως μὴ πεισθεὶς εἰς τὰς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 682/ 21-7-24 ἐγγράφου μας (ἀναγινώσκεται τὸ ἔγγραφον) δοθείσας αὐτῷ ἡμῶν ὑπηρεσιακὰς πληροφορίας καὶ ἐπανερχόμενος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 52 ἐγγράφου του (ἀναγινώσκεται τὸ ἔγγραφον) ἀποδεικνύεται ἐκ προθέσεως ψευδόμενος καὶ ἀνευλαβῶς κατὰ τῆς ὑπηρεσίας ἐκφραζόμενος. - Διὰ ταῦτα προτεινόμεν τὴν ἀπὸ τῆς ὡς προέδρου καὶ μέλους τῆς σχολ. Ἐπιτροπῆς Γρεβενητίου ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν αὐτοῦ σὺν τῇ ἐπιφυλάξει ὅπως εἰς τὴν ἀμέσως προσεχῆ Συνεδρίαν προτεινόμεν τὸν κατάλληλον ἀντικαταστάτην αὐτοῦ.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἄμεσον ἀπόλυσιν τοῦ Ἰωάν. Χ. Σαχίνη ἀπὸ τῆς ὡς προέδρου καὶ μέλους τῆς σχολ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Δημ. Σχολείου καὶ Νηπιαγωγείου Γρεβενητίου ὑπηρεσίας καθότι κατὰ τὸν χρόνον τῆς τοιαύτης ὑπηρεσίας οὐ μόνον δὲν ἐπέδειξε ἀγνὸν ὑπὲρ τῶν Σχολείων τούτων ἐνδιαφέρον ἀλλὰ καὶ ἐσχάτως ἐκ προθέσεως καὶ δι' ἐπισήμου ἐγγράφου ἀποδεικνύεται ψευδόμενος καὶ ἀνευλαβῶς κατὰ τῆς ὑπηρεσίας ἐκφραζόμενος.

ε!

Ἐποβάλλει τὸ Ἡμερολόγιον τῆς Περιοδείας του καθ' ὃ διαταχθεὶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 763/8-5-24 Διαταγῆς τοῦ κ. Γενικοῦ Ἐπιθ/τοῦ τῆς 12 Ἐκπ. Περιφέρειας μετέβη τὴν 7ην Ἰουλίου εἰς Ἄρτσισταν πρὸς ἐνέργειαν ἀνακρίσεων ἐπὶ καταγγελίαις κατὰ τοῦ Δημ/λου Λιβίκιστας – Παραμυθίας Γ. Ν. Παπαχαρίση κατοικοῦ Ἄρτσιστης. -

τὴν 8ην Ἰουλίου ἐξηκολούθησε τὴν ἐνέργειαν ἀνακρίσεων καὶ

τὴν 9ην ἀφοῦ παρέδωκε τὸ πόρισμα τῶν ἀνακρίσεων εἰς τὸν κ. Γενικὸν Ἐπιθ/τὴν

τὴν 10ην ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λπ.

(191)

Πρᾶξις 79^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 11^α τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου τοῦ 1924 ἔτους, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον καὶ ὥραν 11 π.μ. Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Δούκα ὡς Προέδρου, τοῦ κ. Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Θεοδ. Πολυκαλᾶ καὶ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ τῶν

Δημοτικῶν Σχολείων κ. Νικολ. Χ. Παπακώστα, ὡς Εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῆ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρεῖαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Μέρος Α!

(Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου)

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

α!

Προτείνει τὸν διορισμὸν τῆς Αἰκατερίνης Λεπενιώτου Νηπιαγωγοῦ ἐχούσης τὰ νόμιμα προσόντα εἰς προσωρινὴν ἀναπλήρωσιν τῆς λόγῳ ἐγκυμοσύνης ἐν ἀδείᾳ διατελούσης (Νόμ. 2858 ἄρθρ. 16) Νηπιαγωγοῦ τοῦ Νηπιαγωγείου Βωβούσης Βασιλικῆς Τσιμούρα καὶ μέχρι τῆς λήξεως τῆς ἀδείας ταύτης ἐπὶ ταῖς κεκανονισμέναις μηνιαίαις ἀποδοχαῖς.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τῆς Αἰκατερίνης Λεπενιώτου Νηπιαγωγοῦ ἐχούσης τὰ νόμιμα προσόντα εἰς προσωρινὴν ἀναπλήρωσιν τῆς λόγῳ ἐγκυμοσύνης ἐν ἀδείᾳ διατελούσης Νηπιαγωγοῦ τοῦ Νηπιαγωγείου Βωβούσης Βασιλικῆς Τσιμούρα καὶ μέχρι τῆς λήξεως τῆς ἀδείας ταύτης ἐπὶ ταῖς κεκανονισμέναις μηνιαῖες ἀποδοχαῖς.

β!

Παρά τὴν μὴ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν τῆς Μαριάνθης Παπακώστα Νηπιαγωγοῦ ἐχούσης τὰ νόμιμα προσόντα ἐλλείπει ὅμως διδακτικοῦ προσωπικοῦ προτείνει τὸν διορισμὸν αὐτῆς εἰς προσωρινὴν ἀναπλήρωσιν τῆς ἐν τῷ Νηπιαγωγείῳ λαϊστῆς Νηπιαγωγοῦ ἀγγελικῆς Καραπάνου καὶ μέχρι τῆς λήξεως τῆς ἔνεκα τοκετοῦ χορηγηθείσης αὐτῇ ἀδείας (Νόμος 2858 ἄρθρον 16) ἐπὶ ταῖς κεκανονισμέναις μηνιαίαις ἀποδοχαῖς.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τῆς Μαριάνθης Παπακώστα Νηπιαγωγοῦ ἐχούσης τὰ νόμιμα προσόντα εἰς προσωρινὴν ἀναπλήρωσιν τῆς ἐν τῷ Νηπιαγωγείῳ λαϊστῆς Νηπιαγωγοῦ ἀγγελ. Καραπάνου καὶ μέχρι τῆς λήξεως τῆς ἔνεκα τοκετοῦ χορηγηθείσης αὐτῇ ἀδείας ἐπὶ ταῖς κεκανονισμέναις μηνιαίαις ἀποδοχαῖς.

Μέρος Β^{οῦ}

(Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου)

α!

(192) προτείνει τόν διορισμόν 1) τοῦ Ἀντωνίου Χατζῆ ὡς Προέδρου τῆς Σχολ. Ἐπιτροπῆς τοῦ μικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καί τοῦ Νηπιαγωγείου Λαϊσῆς ἀντί τοῦ παραιτηθέντος τοιοῦτου Νικολάου Ἰωαννίδου 2) τοῦ Τριανταφύλλου Ζώτου ὡς μέλους τῆς αὐτῆς Σχολ. Ἐπιτροπῆς ἀντί τοῦ ἀποδημήσαντος τοιοῦτου Δημητρίου Καρανίκα 3) τοῦ Γεωργίου Εὐστ. Σκαρπίδου ὡς Προέδρου τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ μικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καί τοῦ Νηπιαγωγείου Γρεβενητίου ἀντί τοῦ Ἰωάννη Σαχίνη ἀπολυθέντος τῆς ὑπηρεσίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 78 πράξεως τοῦ παρ' ἡμῖν Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου· 4) τοῦ Νικολάου Καλλίδου ὡς μέλους τῆς Σχολ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μπάγιας, ἀντί τοῦ ἀποβιώσαντος θωμᾶ Σωτηροπούλου 5) τοῦ Ζήση Ν. Σπύρου Δήμου ὡς Ταμείου τῆς Σχολ. Ἐπιτροπῆς τοῦ Δημ. Σχολείου ἀρρένων, τοῦ Δημοτ. Σχολείου θηλέων καί τοῦ Νηπιαγωγείου Βωβούσης εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ Κωνσταντίνου Τσαπάρου παραιτηθέντος τήν θέσιν ταύτην.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ.

β!

λαβὼν ὑπ' ὄψιν τήν ἀπό 3 Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ σκηνίτου Ἡλία Βαγγελῆ δι' ἧς οὗτος αἰτεῖται ὅπως ὀρισθῆ Σχολεῖον τῆς περιφερείας εἰς ὃ νά ὑποστῶσι κατατακτῆριον ἐξετάσιν οἱ διακούσαντες τὰ μαθήματα τῆς γ^ας τάξεως τοῦ Δημοτ. Σχολείου Καναλίων-Πρεβέζης, ὡς ἐν τῇ αἰτήσει του ἀναφέρει, καί ὑπ' αὐτοῦ κηδεμονευόμενοι Θεόδωρος Εὐαγ. Βαγγελῆς καί Κων/τῖνος Ἰ. Βαγγελῆς ὧν ἡ λῆψις τῶν ἀπαιτουμένων ἀποδεικτικῶν φοιτήσεως δέν κατέστη δυνατή λόγῳ τῆς ἔνεκα τῆς ληστείας ἐκτάκτου ἀναχωρήσεως αὐτῶν ἐκ τῶν Χειμαδίων καί ὧν καθίσταται ἐπί τοῦ παρόντος δύσκολος ἡ προσαγωγή, καθόσον ἐπείγονται, ἵνα ἐγγραφῶσιν εἰς Σχολεῖον τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, προτείνει ὅπως κατὰ τὸ ἄρθρον 12 (ἐδάφ. α! καί δ!) τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 3 Αὐγούστου 1912 "περὶ ἐξετάσεως κ.λ.π. τῶν μαθητῶν τῶν Δημοτ. Σχολείων" χορηγηθῆ τῶ αἰτουμένῳ ἡ ζητουμένη ἄδεια.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ καί ὀρίζει τὸ διτάξιον Δημ. Σχολεῖον κάτω Σουδενῶν ὅπως οἱ ἐν λόγῳ μαθηταὶ προσέλθωσι καί ὑποστῶσι τήν νόμιμον κατατακτῆριον ἐξετάσιν πρὸς λῆψιν τῶν ἀπαιτουμένων τίτλων σπουδῶν.

γ!

λαβών ὑπ' ὄψιν τοῦ Νόμου 3125 περί διαβαθμίσεως καὶ ἀποδοχῶν τῶν λειτουργῶν τῆς Δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως (ἄρθρον 6 ἐδάφ. 2 καὶ 7) προτείνει ὅπως ἀποφανθῆ τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον ἐπὶ τοῦ διορισμοῦ 1) τῶν Κ. Παρτσάλη ὡς Διευθυντοῦ τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Κάτω Σουδενῶν καὶ Νικολάου Ρέσσου ὡς Διευθυντοῦ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημ. Σχολείου Τσεπελόβου ἀμφοτέρων πρωτοβαθμίων δημοδιδασκάλων καὶ ἐχόντων ὑπερικοσιπενταετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν ἐπὶ μηνιαίῳ ἐπιδόματι δραχμῶν ἑκατὸν εἴκοσι (120) καὶ 2) πάντων τῶν Διευθυντῶν **(193)** τῶν ἄλλων Σχολείων τῆς Περιφερείας ἐπὶ μηνιαίῳ ἐπιδόματι δραχμῶν πενήκοντα (50) ἅτε μὴ ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 6 ἐδάφ. 5 προβλεπόμενα προσόντα. Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ καὶ ἀναθέτει ὅπως συμφώνως τῷ Νόμῳ διὰ πράξεως του ἐνεργήσῃ τὸν διορισμὸν αὐτῶν.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ Μέλη
(υπογραφές)

Πράξις 80^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τῆς Ἐκπαιδ. Περιφερείας Ζαγορίου σήμερον τὴν 20^α τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου τοῦ 1924 (εἰκοστῷ τετάρτῳ) ἔτους, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην καὶ ὥραν 12^α π.μ. τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδ. Περιφερείας συγκεείμενον ἐκ τοῦ σχολαρχοῦντος ἐλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Δούκα ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Θεοδ. Πολυκαλᾶ καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων κ. Νικολ. Παπακώστα ὡς Εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Μέρος Α!

(Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου)

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής
α!

Προτείνει τήν απόλυσιν τῆς Αίκ. Λεπενιώτου τῆς διορισθείσης ὡς προσωρινῆς ἀναπληρωτρίας ἐν τῷ Νηπ/γείῳ Βωβούσης καθότι, ὡς ἀναλαβοῦσα ὑπηρεσίαν εἰς ἄλλην Ἐκπαιδ. Περιφέρειαν δὲν προσῆλθε ἵνα ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν απόλυσιν τῆς Αίκ. Λεπενιώτου τῆς διορισθείσης ὡς προσωρινῆς ἀναπληρωτρίας ἐν τῷ Νηπ/γείῳ Βωβούσης καθότι, ὡς ἀναλαβοῦσα ὑπηρεσίαν εἰς ἄλλην Ἐκπαιδ. Περιφέρειαν δὲν προσῆλθε ἵνα ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν.

β!

λαβὼν ὑπ' ὄψιν τήν ὑπ' ἀριθ. 47iii ἐ.ἔ. τηλ. Διαταγὴν τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας, Σ^{οῦ} Ὑπουργείου προτείνει τήν απόλυσιν τοῦ Κων. Λαζαρίδου Δημ/λου Καλωτᾶς ἀποφοίτου μονοταξίου Διδασκαλείου ἀπὸ τῆς 31^{ης} Ὀκτωβρίου 1924 καθότι κληρωτός ὢν ἐκλήθη εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

(194) Ἐγκρίνει τήν απόλυσιν τοῦ Κων. Λαζαρίδου Δημ/λου Καλωτᾶς ἀποφοίτου μονοταξίου Διδασκαλείου ἀπὸ τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1924 διότι κληρωτός ὢν ἐκλήθη εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ.

γ!

λαβὼν ὑπ' ὄψιν 1) τήν ὑπ' ἀριθ. 41/24-5-24 ἔκθεσιν του 2) τὰς ὑπ' ἀριθ. 12448 καὶ 13172 τηλ. Διαταγὰς τῆς Σ^{ης} Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου, προτείνει τήν μετάθεσιν τοῦ Π. Φραγκούλη Δημ/λου Δοβρινόβου παρωχημένης ἡλικίας καὶ ἐξησθενημένου του ὀργανισμοῦ εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον τῆς ἐλληνοφώνου Κοινότητος Δραγαρίου ἀντὶ τοῦ Κων. Χ. Τσίκου νέου καὶ πτυχιούχου Δημ/λου μετατιθεμένου ἀμοιβαίως εἰς τὸ ἰσόβαθμον μικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον τῆς Κουτσοβλαχοφώνου Κοινότητος Δοβρινόβου ἐν ᾧ θα καταρτίσῃ καὶ τμῆμα Νηπ/γείου ὅπερ προσαρτῶν εἰς τὸ ὑπ' αὐτῶν Σχολεῖον θα διδάσκῃ.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν τοῦ Πέτρου Φραγκούλη Δημ/λου Δοβρινόβου εἰς τὸ μονοτάξιον μικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον τῆς ἐλληνοφώνου Κοινότητος Δραγαρίου ἀντὶ τοῦ Κων. Χ. Τσίκου νέου καὶ πτυχιούχου Δημ/λου μετατιθεμένου ἀμοιβαίως εἰς τὸ ἰσόβαθμον μικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον τῆς Κουτσοβλαχοφώνου Κοινότητος Δοβρινόβου δι' ἐθνικούς λόγους, ἐξαιρετικούς.

Μέρος Β!

(Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τήν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου)

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

α!

Προτείνει 1) τόν Χαράλαμπον Σταμάτην ὡς Πρόεδρον τῆς Σχολ. Ἐπιτροπῆς τῶν Δημοτ. Σχολείων ἀρρένων καί θηλέων Δοβρᾶς ἀντί τοῦ (παραιτηθέντος Νικ. Οἰκονόμου²) τόν Κων. Λιαπογιάννη (διαγράφονται ἑπτὰ λέξεις) ἀκαταλλήλου Δημητρίου Μαστρίκα 2) τόν Κων. Λιαπογιάννη ὡς Ταμίαν τήν αὐτήν Σχολ. Ἐπιτροπήν ἀντί τοῦ παραιτηθέντος τοιοῦτου Νικολ. Οἰκονόμου 3) τόν Ἄθαν. Παπαγιαννόπουλον ὡς Πρόεδρου τῆς Σχολ. Ἐπιτροπῆς τῶν Δημοτ. Σχολείων ἀρρένων καί θηλέων Δρεσθενίου 4) τόν Ἰωάν. Μαλιόκαν ὡς Ταμίαν τῶν αὐτῶν Σχολ. Ἐπιτροπῶν καί 5) τοῦ Ἰωάν. Παπαβασιλείου ὡς μέλους τῶν αὐτῶν Σχολ. Ἐπιτροπῶν.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τά Μέλη
(υπογραφές)

(195)

Πρᾶξις 81^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τήν 5^α τοῦ μηνός Δεκεμβρίου τοῦ 1924 ἔτους ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Παρασκευῆν καί ὥραν 12 π.μ. Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλίππου Ν. Δούκα, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. θεοδ. Πολυκαλᾶ καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικολ. Χρ. Παπακώστα ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καί ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Μέρος Α^{ον}

{Προτάσεις καί ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τήν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Προτείνει τόν διορισμόν τῆς Καλλιόπης Παπαγεωργίου, πτυχιούχου Νηπιαγωγοῦ, εἰς προσωρινήν ἀναπλήρωσιν τῆς λόγῳ τοκετοῦ ἐπ' ἀδείᾳ

διατελούσης (Νομ. 2858 άρθρ. 16) Νηπιαγωγού του Νηπιαγωγείου Βωβούσης Βασιλικής Τσικούρα καί μέχρι τῆς λήξεως τῆς ἀδείας ταύτης ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ μεταλλικῶν ἑκατὸν δέκα (ἀριθ. 110).-

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τῆς Καλλιόπης Παπαγεωργίου, πτυχιούχου Νηπιαγωγού, εἰς προσωρινὴν ἀναπλήρωσιν τῆς λόγῳ τοκετοῦ ἐπ' ἀδείᾳ διατελούσης νηπιαγωγού τοῦ Νηπιαγωγείου Βωβούσης Βασιλικῆς Τσικούρα καί μέχρι τῆς λήξεως τῆς ἀδείας ταύτης ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ μεταλλικῶν ἑκατὸν δέκα (ἀριθ. 110).__

Μέρος Β^{ον}

{Προτάσεις καί ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Ἐποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 38148/18-10-1924 διαταγῆς τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{ου} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου μετέβη εἰς Ἰωάννινα τὴν 24^{ον} Νοεμβρίου ἐ.ἔ. καί τὴν 25^{ον} παρέλαβεν ἐκ τοῦ ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνοτραπέζης τὴν ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου ἀρωγὴν ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ διδακτηρίου Σκαμνελίου, πρὸς δὲ τούτους ἀπέστειλεν εἰς τὸν Ἐρυθρὸν Ἑλληνικὸν Σταυρὸν ποσὸν χρημάτων εὐρισκόμενον εἰς χεῖρας του προερχόμενον ἐξ ἐράνου ἐνεργηθέντος κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος ὑπὸ τῶν Σχολείων τῆς περιφέρειας Ζαγορίου. Ἐπειδὴ δὲ τὴν 26^{ον} προσεβλήθη ἐκ κρυολογήματος ἠναγκάσθη νὰ παραμείνῃ ἐπὶ πενθήμερον ἐν Ἰωαννίνοις καί κατὰ συνέπειαν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἔδραν του τὴν πρώτην (1) Δεκεμβρίου ἐ.ἔ. __

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ Μέλη
(υπογραφές)

(196)

Πράξις 82^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπαιδ. Περιφέρειας Ζαγορίου, σήμερον τὴν 23 τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου τοῦ 1924 ἔτους ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τρίτην καί ὥραν 3^{ον} μ.μ. τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδ. Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας κ. Φιλ. Δούκα ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Θεοδ. Πολυκαλᾶ καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Ν. Χ. Παπακώστα ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ.

Προέδρου εἰς τακτικὴν ἑκτακτον συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Μέρος Α!

(Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου)

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

α!

Ὑποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς Περιουδείας του, καθ' ὃ ἀπὸ τῆς 11^{ης} τοῦ παρόντος μηνὸς Δεκεμβρίου μέχρι σήμερον περιοδεύσας ἐπὶ 9 ἡμέρας ἐπεθεώρησε 7 Δημοτ. Σχολεῖα καὶ ἐξετέλεσεν εἰδικὴν ἐπὶ διδακτηρίων ἐργασίαν· ἦτοι:

τὴν 11^{ην} Δεκεμβρίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον μικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Νεγάδων

τὴν 12 κ' 13^{ην} Δεκεμβρίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον μικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Φραγκάδων

τὴν 13^{ην} κ' 14^{ην} Δεκεμβρίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον μικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Στολοβοῦ

τὴν 15 Δεκεμβρίου ἐνήργησεν ἔλεγχον ἐπὶ τῆς γενομένης ἐργασίας τοῦ ὑπὸ κατασκευὴν Διδακτηρίου Καλωτᾶς καὶ ἔδωκεν ἐντολὴν διὰ τὴν μερικὴν πληρωμὴν τοῦ ἐργολήπτου Ἀναστ. Βούρη.

τὴν 15 κ' 16^{ην} Δεκεμβρίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον μικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Καμινιάς

τὴν 16^{ην} κ' 17 Δεκεμβρίου ἀφοῦ ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον μικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Καβαλλαρίου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του

τὴν 19^{ην} Δεκεμβρίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον μικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Κουκουλίου κ'

τὴν 20^{ην} Δεκεμβρίου ἀφοῦ ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον μικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Καπεσόβου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.

β!

Εἰσηγεῖται τὰ ἐξῆς:

Ὁ Δημήτρ. Ζωΐδης Δημ/λος Φραγκάδων κατὰ τὰ δύο τελευταῖα Σχολ. ἔτη δὶς ἐτιμωρήθη διὰ πειθαρχικῶν προστίμων λόγῳ ἀδιαφορίας περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ καὶ ἄλλων παραβάσεων ἐναγομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ΒΤΘΜ Νόμου. Ἐπειδὴ ὅμως παρά πάσας μέχρι τοῦδε γενομένας συστάσεις προφορικὰς καὶ ἐγγράφους καὶ τὰς ὡς ἄνω ἐπιβληθείσας ποινὰς κατ' οὐδὲν προσεπάθησε νὰ βελτιώσῃ τὴν ὑπηρεσίαν του, διὰ τοῦτο ἐπὶ

τοῦ παρόντος μὲν προτείνω τὴν ἐπιβολὴν εἰς αὐτόν, ὡς ἐπιεικεστάτην ποινήν, διακοσιοδράχμου πειθαρχικοῦ προστίμου (1/12 τοῦ μισθοῦ του) ἐπιφυλάσσομαι δὲ ἵνα κατὰ τὸ τέλος τοῦ σχολ. ἔτους προτείνω καὶ τὴν ἐκ Φραγκάδων μετὰθεσιν του εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀπομακρυνθῇ τοῦ χωρίου Λιασκοβετσίου ἔνθα παραμένει ἡ οἰκογένειά του, καθότι ὡς μόνον καθῆκον αὐτοῦ θεωρεῖ ὁ Διδάσκαλος οὗτος τὸ νὰ ἐπισκέπτεται ἡμέραν παρ' ἡμέραν τὴν οἰκογένειάν του· ἐάν δὲ ἡ παρατηρουμένη ἔλλειψις ἐν τῷ διδακτικῷ προσωπικῷ ἐπέτρεπε θα προέτεινον τὴν ἀπομάκρυνσιν αὐτοῦ ἐκ τοῦ διδασκαλικοῦ **197** κλάδου διὰ τελείαν ἀσυνειδησίαν ὡς διδασκάλου.

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθ/τοῦ προταθεῖσαν πειθαρχ. ποινήν διακοσιαδράχμου προστίμου εἰς τὸν Δημ/λον Δημ. Ζωῖδην, θεωρεῖ ὅμως αὐτὴν ἐπιεικῆ καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ἐπιθεωρητὴν διαγράφονται τέσσαρες λέξεις ἀναθέτει εἰς τὸν κ. Ἐπιθεωρητὴν νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς τὸν Δημ/λον τοῦτον ἐάν δὲν φροντίσῃ περὶ τῆς βελτιώσεως του ὡς δημ/λου θὰ βρεθῇ εἰς τὴν ἀδύρητον ἀνάγκην νὰ ἐγκρίνη τὰ αὐστηρότερα τῶν μέτρων. καὶ

γ!

Ὁ Στέφανος Τζούφης Δημ/λος Κουκουλίου ἐν τῷ ἐγγύς παρελθόντι ἐτιμωρήθη διὰ πειθαρχικοῦ προστίμου λόγω ἀμελείας καὶ ἀδιαφορίας πρὸς πᾶν τὸ Σχολεῖον. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν πρὸ τετραημέρου γενομένην ἐπιθεώρησιν ἀπέδειξεν ἑαυτὸν καθ' ὅλα ὅμοιον πρὸς τὸ παρελθόν ἐν τε τῇ ἐντὸς τοῦ Σχολείου ἐργασία καὶ τῇ ἐντὸς τούτου δράσει, προτείνει ἐπὶ τοῦ παρόντος ὡς ἐπιεικεστάτην ποινήν τὴν ἐπιβολὴν διακοσιαδράχμου πειθαρχικοῦ προστίμου, ἐπιφυλάσσομαι δὲ ἵνα, εὐθύς ὡς παρουσιασθῇ Διδάσκαλος ζητῶν θέσιν (πάντως καλλίτερος τούτου), προτείνω τὴν ἀντικατάστασιν αὐτοῦ ἀπολυομένου ἐπὶ ἀνεπαρκείᾳ καὶ ἀμελείᾳ. _____

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ ἐπιβληθεῖσαν ποινήν διακοσιαδράχμου πειθαρχικοῦ προστίμου εἰς τὸν Δημ/λον Στέφ. Τζούφην.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ Μέλη
(υπογραφές)

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπαιδ. Περιφέρειας Ζαγορίου, σήμερον τήν 14^{ην} τοῦ μηνός Ἰανουαρίου τοῦ 1925 ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τετάρτην καί ὥραν 12^{ην} π.μ. τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδ. Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας Φιλ. Δούκα ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. θεοδ. Πολυκαλᾶ καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου Νικ. Παπακώστα ὡς εἰσηγητοῦ συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν Συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς πτυχιούχου Νηπιαγωγοῦ Μαριάνθης Παπακώστα προσωρινῆς ἀναπληρωτρίας τῆς Νηπιαγωγοῦ Λαΐστης ἀπὸ τῆς 7^{ης} Ἰανουαρίου 1925 ὡς ἐκλιπόντος τοῦ λόγου δι' ὃν αὕτη διωρίσθη.

(198) Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς πτυχιούχου Νηπιαγωγοῦ Μαριάνθης Παπακώστα προσωρινῆς ἀναπληρωτρίας τῆς Νηπιαγωγοῦ Λαΐστης ἀπὸ τῆς 7^{ης} Ἰανουαρίου 1925 ὡς ἐκλιπόντος τοῦ λόγου δι' ὃν αὕτη διωρίσθη.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ Μέλη
(υπογραφές)

Πράξις 84^η

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημ. Σχολείων τῆς Ἐκπαιδ. Περιφέρειας Ζαγορίου, σήμερον τήν 28^{ην} τοῦ μηνός Μαρτίου τοῦ 1925 ἔτους ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον καί ὥραν 11 π.μ. τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδ. Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας Φιλ. Δούκα ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. θεοδ. Πολυκαλᾶ καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημ. Σχολείων Ζαγορίου Νικ. Παπακώστα ὡς Εἰσηγητοῦ συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν Συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

(Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου)

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Προτείνει τήν απόλυσιν τῆς Νηπιαγωγοῦ Βωβούσης Βασιλικῆς Τσικούρα ἀπό τῆς 14 Φεβρουαρίου 1925 διότι καίτοι παρήλθε τεσσαρακονθήμερον ἀπό τῆς λήξεως τῆς χορηγηθείσης αὐτῇ ἀδείας ἀπουσίας δέν ἐπανῆλθεν εἰς τήν θέσιν τῆς.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν απόλυσιν τῆς Νηπιαγωγοῦ Βωβούσης Βασιλ. Τσικούρα ἀπό τῆς 14^{ης} Φεβρουαρίου 1925 διότι καίτοι παρήλθε τεσσαρακονθήμερον ἀπό τῆς λήξεως τῆς χορηγηθείσης αὐτῇ ἀδείας ἀπουσίας δέν ἐπανῆλθεν εἰς τήν θέσιν τῆς.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τά Μέλη
(υπογραφές)

Πράξις 85^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημ. Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τήν 6^{ην} (ἕκτην) τοῦ μηνός (Μαρτίου διαγράφεται μια λέξις) Ἀπριλίου τοῦ 1925 ἔτους ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν καί ὥραν 5^{ην} μ.μ. τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπ. Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας Φιλ. Δούκα ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου θεοδ. Πολυκαλᾶ καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημ. Σχολείων Ζαγορίου Νικ. Παπακώστα ὡς Εἰσηγητοῦ συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν Συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καί ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

(Προτάσεις καί ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τήν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου)

(199)

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

α! λαβὼν ὑπ' ὄψιν 1) τὸ ὅτι ὁ Διευθύνων τὸ Δημ. Σχολεῖον Λεσινίτης Ἰ. Εὐαγγελίδης διέκοψε τὰ μαθήματα τοῦ Σχολείου τούτου ἀπὸ 22-31 Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. παρὰ τὰς ἰσχυροῦσας ἐκπαιδευτικὰς διατάξεις καί ἄνευ τῆς γνωματεύσεως τοῦ ἀρμοδίου Σχολιάτρου καί 2) τήν ὑπ' ἀριθ. 3216/16-3-925 διαταγὴν τῆς Σ^{ης} Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου παραγγελοῦσης τήν πειθαρχικὴν δίωξιν τοῦ Διδ/λου τούτου διὰ τὸν λόγον τοῦτον, προτείνει ὅπως ἐπιβληθῆ αὐτῷ πεντηκοντάδραχμον πειθαρχικὸν πρόστιμον ὡς ἐπιεικεστάτην ποινὴν λόγῳ τοῦ ὅτι ὡς ὁ Διδ/λος ἀναφέρει πολλοὶ τῶν μαθητῶν εἶχον προσβληθεῖ ὑπὸ γρίπης.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει ὅπως ἐπιβληθῆ 50δραχμον πειθαρχ. πρόστιμον εἰς τόν Δημ/λον Ἰ. Εὐαγγελίδην διότι παρά τὰς ἰσχυούσας ἐκπαιδ. διατάξεις καί ἄνευ τῆς γνώμης τοῦ Σχολιάτρου διέκοψε τὰ μαθήματα τοῦ ὑπ' αὐτοῦ Σχολείου ἀπό τῆς 22-31 Ἰανουαρίου ἐ.ἔ.

β! Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς ὑποβάλλει τό ἡμερολόγιον τῆς Περιοδείας του καθ' ὃ ἀπό τῆς 30^{ῆς} Μαρτίου μέχρι σήμερον περιοδεύσας ἐπί πέντε ἡμέρας ἐπεθεώρησεν ἑπτὰ Δημ. Σχολεῖα ἦτοι·

Τῆ 30 Μαρτίου ἐπεθεώρησε τό μονοτάξιον Δημ. Σχολεῖον Σωποτσελίου

Τῆ 31 Μαρτίου ἐπεθεώρησε τό μονοτάξιον Δημ. Σχολεῖον θηλέων Δοβρᾶς καί τό μονοτάξιον Δημοτικόν Σχολεῖον ἀρρένων Δοβρᾶς.

Τῆ 1^η Ἀπριλίου ἀφ' οὗ ἐπεθεώρησε τό μονοτάξιον Δημ. Σχολεῖον Μπούλτσης ἐπανῆλθεν εἰς τήν ἔδραν του.

Τῆ 3^η Ἀπριλίου ἐπεθεώρησε τό μονοτάξιον Δημ. Σχολεῖον θηλέων Ζωνδήλης καί τό μονοτάξιον Δημ. Σχολεῖον ἀρρένων Ζωνδήλης.

Τῆ 4^η Ἀπριλίου ἀφ' οὗ ἐπεθεώρησε τό μονοτάξιον Δημ. Σχολεῖον Μανασῆς ἐπανῆλθεν εἰς τήν ἔδραν του.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος

(υπογραφή)

Τὰ Μέλη

(υπογραφές)

Πράξις 86^η

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημ. Σχολείων τῆς Ἐκπ. Περιφέρειας Ζαγορίου, σήμερον τήν 15^{ην} δεκάτην πέμπτην Ἀπριλίου τοῦ 1925 ἔτους ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τετάρτην καί ὥραν 4^{ην} μ.μ. τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδ. Περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας Φιλ. Δούκα ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. θεοδ. Πολυκαλᾶ καί τοῦ Ἐπιθ/τοῦ τῶν Δημ. Σχολείων Ζαγορίου Νικ. Παπακώστα ὡς Εἰσηγητοῦ συνῆλθε τῆ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν, ὅπως ἀκούση τῶν ὑπό τοῦ κ. (Προέδρου) διαγράφεται μιά λέξις) Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καί ἀποφασίσῃ περί τούτων.

(Προτάσεις καί ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τήν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου)

Μέρος Α'

Ό κ. Έπιθεωρητής

(200)

α!

Προτείνει τήν απόλυσιν από τῆς 13 Ἀπριλίου ἐ.ἔ. τοῦ ἐν τῷ Δημ. Σχολείῳ Ἀρτισίστης ὑπηρετοῦντος Δημ/λου Κων. Μ. Παπαγεωργίου ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ μονίμου δημ/λου τοῦ Σχολείου τούτου Σωτ. Παπάζογλου ὅστις διατελῶν ὡς μόνιμος βοηθός τοῦ ὑφ' ἡμᾶς Γραφείου διετάχθη νά ἐπανέλθῃ εἰς τήν ἐν Ἀρτισίστη θέσιν του κατόπιν τοῦ ἀπό 30 Μαρτίου ἐ.ἔ. Ν. Διατάγματος ὅπερ κατήργησε τοὺς μονίμους βοηθοὺς Ἐπιθ/τῶν Δημ. Ἐκπαιδεύσεως.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν απόλυσιν ἐν τῷ Δημ. Σχολείῳ Ἀρτισίστης ὑπηρετοῦντος Δημοδιδασκάλου Κων. Μ. Παπαγεωργίου ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ μονίμου Δημ/λου τοῦ Σχολείου τούτου Σωτηρ. Παπάζογλου ὅστις διατελῶν ὡς μόνιμος βοηθός τοῦ ὑφ' ἡμᾶς Γραφείου διετάχθη νά ἐπανέλθῃ εἰς τήν ἐν Ἀρτισίστη θέσιν του κατόπιν τοῦ ἀπό 30 Μαρτίου ἐ.ἔ. Ν. Διατάγματος, ὅπερ κατήργησε τοὺς μονίμους βοηθοὺς Ἐπιθεωρητῶν Δημ. Ἐκπαιδεύσεως.

β!

Προτείνει τήν απόλυσιν τοῦ Σπυρ. Κοτσώρη δημ/λου Καλωτᾶς καθότι οὗτος μετατεθεῖς ἐκ Γρεβενῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 62838/22-1-25 διαταγῆς του Ὑπουργείου Παιδείας ἐγκαίρως κοινοποιηθείσης αὐτῷ δεν προσῆλθε ἵνα ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον κ.λ.π. ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν απόλυσιν τοῦ Σπυρ. Κοτσώρη.

γ!

Προτείνει τόν διορισμόν τοῦ Κ. Μ. Παπαγεωργίου ὡς μονίμου Δημ/λου ἐν τῇ κενῇ θέσῃ τοῦ μονοταξίου Δημ. Σχολείου Καλωτᾶς ἐκτός ὑπηρεσίας διατελοῦντος καί ἐπί ταῖς κεκανονισμέναις ἀποδοχαῖς.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ Κ. Μ. Παπαγεωργίου ὡς μονίμου Δημ/λου ἐν τῇ κενῇ θέσῃ τοῦ μονοταξίου Δημ. Σχολείου Καλωτᾶς ἐκτός ὑπηρεσίας διατελοῦντος καί ἐπί ταῖς κεκανονισμέναις ἀποδοχαῖς.

δ!

Προτείνει τόν διορισμόν τῆς πτυχιούχου Νηπ/γοῦ Μαριάνθης Παπακώστα ὡς προσωρινῆς ἀναπληρωτῆρας τῆς ἐπ' ἀδεία διατελοῦσης Νηπ/γοῦ Φλαμπουραρίου Τερψ. Παπαγεωργίου καί μέχρι τῆς λήξεως τῆς ἀδείας ταύτης ἐπί ταῖς κεκανονισμέναις ἀποδοχαῖς.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τῆς πτυχιούχου Νηπ/γοῦ Μαριάνθης Παπακώστα ὡς προσωρινῆς ἀναπληρωτῆρας τῆς ἐπ' ἀδεία διατελοῦσης Νηπ/γοῦ Φλαμπουραρίου Τερψ. Παπαγεωργίου καί μέχρι τῆς λήξεως τῆς ἀδείας ταύτης ἐπί ταῖς κεκανονισμέναις ἀποδοχαῖς.

Μέρος Β

Προτάσεις καί ἀποφάσεις μή ὑποκείμεναι εἰς τήν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπ. Συμβουλίου.-

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Ἐποβάλλει τό ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του καθ' ὃ ἀπό τῆς 8^{ης} μεσοῦντος μηνός μέχρις σήμερον περιοδεύσας ἐπί τέσσαρας ἡμέρας ἐπεθεώρησε πέντε Σχολεῖα ἤτοι:

Τῆ 8^η Ἀπριλίου ἐπεθεώρησε τό μονοτάξιον μικτόν Δημ. Σχολεῖον Βίτσης

Τῆ 9^η Ἀπριλίου ἐπεθεώρησε τό μονοτάξιον μικτόν Δημ. Σχολεῖον Μονοδενδρίου καί τό μονοτάξιον μικτόν Δημ. Σχολεῖον ἀρρένων ἄνω Σουδενῶν

Τῆ 10^η Ἀπριλίου ἐπεθεώρησε τό μονοτάξιον Δημ. Σχολεῖον θηλέων ἄνω Σουδενῶν καί τό διτάξιον μικτόν Δημ. Σχολεῖον κάτω Σουδενῶν· καί

τῆ 11^η Ἀπριλίου ἀφ' οὔ ἐπεράτωσε τήν ἐπιθεώρησιν τοῦ Σχολείου τούτου ἐπανῆλθεν εἰς τήν ἔδραν του.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τά Μέλη
(υπογραφές)

(201)

Πράξις 87^η

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τήν εἰκοστήν τρίτην (23) τοῦ μηνός Μαΐου τοῦ 1925 ἔτους ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον καί ὥραν 5 μ.μ. τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας Κ. Φιλίππου Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδικοῦντος Γραμματέως Ζαγορίου κ. Κων. Δεληγιάννη, ἀναπληροῦντος τοῦ κωλυόμενου Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου (κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 303/23-5-1925

πρός αὐτόν ἐγγράφου του), καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Παπακώστα ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Μέρος Α^{ον}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Κων. Χ. Τσίκου, δημοδιδασκάλου Δοβρινόβου, ἀπὸ τῆς εἰκοστῆς τρίτης (23) Μαρτίου ἐ.ἔ. 1925, ἀφ' ἧς δηλαδὴ ἡμέρας κληθεὶς ὡς κληρωτὸς εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἀπεχώρησε τῆς θέσεώς του. __

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Κων. Χ. Τσίκου, δημοδιδασκάλου Δοβρινόβου, ἀπὸ τῆς εἰκοστῆς τρίτης (23) Μαρτίου ἐ.ἔ. 1925, ἀφ' ἧς δηλαδὴ ἡμέρας κληθεὶς ὡς κληρωτὸς εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἀπεχώρησε τῆς θέσεώς του. __

Μέρος Β^{ον}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπ. Συμβουλίου}

α!

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Ἐποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του καθ' ὃ ἀπὸ τῆς 8^{ης} Μαΐου ἐ.ἔ. μέχρι τῆς σήμερον περιοδεύσας ἐπὶ ἐπτὰ ἡμέρας ἐπεθεώρησεν ἕξ σχολεῖα, ἧτοι:

Τῇ 7^ῃ κ' 8^ῃ Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ διτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Τσερβαρίου.

Τῇ 8^ῃ κ' 9^ῃ Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ διτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Ἀρτσίστης.

Τῇ 9^ῃ Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Μεσοβουνίου.

Τῇ 10^ῃ Μαΐου ἡμέρα Κυριακῆ μετέβη ἐκ Μεσοβουνίου εἰς Πάπιγκον.

Τῇ 11^ῃ Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ διτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Παπίγκου καὶ τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Κλειδωνιαβίστης.

Τῇ 12^ῃ κ' 13^ῃ Μαΐου ἀφ' οὗ ἐπεράτωσε τὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἀγίου-Μηνᾶ ἐπανήλθεν εἰς τὴν ἔδραν του. __ Καί

β!

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

λαβών υπ' ὄψει τὰς υπ' ἀριθμ. 19/20-3-924 καὶ 26/13-5-1925 ἐκθέσεις ἐπιθεωρήσεως τοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἁγίου Μηνᾶ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ὁποίων ἐμφανίζεται ὅτι ὁ δημοδιδάσκαλος τοῦ Σχολείου τούτου Χριστόδουλος Ζινδρελῆς διακρίνεται ἐπὶ ἀμελείᾳ κ' ῥαθυμίᾳ κ' ἐπὶ προθέσει ἐξαπατήσεως τῆς ὑπηρεσίας, διότι ἀποκρύψας ἢ καταστρέψας τὸ βιβλίον διδαχθείσης **(202)** ὕλης τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους 1923-1924 παρουσίασεν ὡς διδαχθεῖσαν ὕλην κατὰ τὸ παρὸν σχολικὸν ἔτος τὴν αὐτὴν ὕλην τοῦ κύκλου συνδιδασκαλίας τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους, πρὸς δὲ ὅτι ἀνέγραψεν ἐν τῷ βιβλίῳ διδαχθείσης ὕλης τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους ὡς διδαχθεῖσαν ὕλην τοιαύτην ἐπὶ διαφόρων μαθημάτων τελείως ἀδίδακτον, Προτείνει τὴν ἐπιβολὴν 200δράχμου πειθαρχικοῦ προστίμου (τὸ ἐν ἕκτον τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του), ἐπιφυλάσσεται δὲ, ἵνα ἐν περιπτώσει μὴ βελτιώσεώς του προτείνῃ μετὰ προσεχῆ ἐπιθεώρησιν του τὴν ἐπὶ ἀνεπαρκείᾳ καὶ ἀνεπιδέκτῳ βελτιώσει ἀπόλυσιν του. —

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

λαβών υπ' ὄψει τὰς ἀναγνωσθείσας ἐκθέσεις ἐπιθεωρήσεως ὡς καὶ τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρωτοῦ ἐγκρίνει τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ προταθεῖσαν πειθαρχικὴν ποινὴν διακοσιαδράχμου προστίμου εἰς τὸν δημοδιδάσκαλον Ἁγίου Μηνᾶ Χριστόδουλον Ζινδρελῆν, θεωρεῖ ὅμως ἐπιεικῆ καὶ ἀναθέτει εἰς τὸν κ. Ἐπιθεωρητὴν ν' ἀνακοινώσῃ εἰς τὸν δημοδιδάσκαλον τοῦτον, ὅτι, ἐὰν δὲν φροντίσῃ περὶ τῆς βελτιώσεώς του ὡς δημοδιδασκάλου, θὰ εὐρεθῆ τὸ Συμβούλιον εἰς τὴν ἀδύρητον ἀνάγκην νὰ ἐγκρίνῃ καὶ τὰ αὐστηρότερα τῶν μέτρων.-

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ Μέλη
(υπογραφές)

[βεβαιώσαντος ὅτι ἐξήτησε τὰ μητρώα ἀρρένων καὶ θηλέων Ἀρτισίστης ἐπισταμένως καὶ ὅτι παρέβαλε ταῦτα πρὸ τὸ μαθητολόγιον.-]

Πράξις 88^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τὴν τριακοστήν (30) τοῦ μηνὸς Ἰουνίου τοῦ 1925 ἔτους ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τρίτην καὶ ὥραν 4 μ.μ. τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας Κ. Φιλ. Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ εἰρηνοδίκου

Ζαγορίου κ. Θεοδ. Πολυκαλά και του Έπιθεωρητού των Δημ. Σχολείων Ζαγορίου κ. Νικ. Παπακώστα, ως είσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Έπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Μέρος Α^{ον}

{Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{ον} Έκπαιδ. Συμβουλίου}

Ὁ κ. Έπιθεωρητῆς

α!

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς πτυχιούχου Νηπιαγωγοῦ Μαριάνθης Παπακώστα προσωρινῆς ἀναπληρωτρίας τῆς μονίμου Νηπιαγωγοῦ Φλαμπουραρίου Τερψιχόρης Παπαγεωργίου ἀπὸ τῆς αὔριον ἦτοι τῆς πρώτης (1) Ἰουλίου ἐ.ἔ., ἡμέρας καθ' ἣν ἐκλείπει ὁ λόγος δι' ὃν διωρίσθη.---

Τὸ Έποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

(203) Έγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τῆς πτυχιούχου Νηπιαγωγοῦ Μαριάνθης Παπακώστα προσωρινῆς ἀναπληρωτρίας τῆς μονίμου Νηπιαγωγοῦ Φλαμπουραρίου Τερψιχόρης Παπαγεωργίου ἀπὸ τῆς πρώτης (1) Ἰουλίου ἐ.ἔ., ἡμέρας δηλαδὴ καθ' ἣν ἐκλείπει ὁ λόγος δι' ὃν διωρίσθη.---

β!

Προτείνει τὸν ὑποβιβασμὸν τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἀρτσίστης εἰς μονοτάξιον τοιοῦτον δι' ἀνεπάρκειαν τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ μαθητῶν (Νόμος Γ7Η ἀρθρ. 3), καθότι ὁ μέσος ὄρος τῶν ἐξετασθέντων κατὰ τὰ τρία τελευταῖα Σχολικὰ ἔτη (1922-1923, 1923-1924 κ' 1924-1925) ἀνέρχεται εἰς ἑβδομήκοντα, δύο δὲ μόνον νέοι τοιοῦτοι γεννηθέντες τῷ 1920 θὰ ἐγγραφῶσι τὸ προσεχές Σχολ. ἔτος 1925-1926, ἀπάντων τῶν λοιπῶν γεννηθέντων κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο φερομένων ὡς ἐγγεγραμμένων κατὰ τὸ λήξαν Σχολ. ἔτος. _

Τὸ Έποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Έγκρίνει τὸν ὑποβιβασμὸν τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Ἀρτσίστης εἰς μονοτάξιον τοιοῦτον δι' ἀνεπάρκειαν τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ μαθητῶν, καθότι ὁ μέσος ὄρος τῶν κατὰ τὰ τρία συνεχῆ τελευταῖα Σχολικὰ ἔτη (1922-1923, 1923-1924 κ' 1924-1925) ἀνέρχεται εἰς ἑβδομήκοντα καὶ διότι κατὰ τὸ προσεχές Σχολ. ἔτος 1925-1926 δύο μόνον μαθήτριά θὰ ἐγγραφῶσι κατὰ τὴν ὑπεύθυνον δήλωσιν τοῦ Έπιθεωρητοῦ βεβαιώσαντος ὅτι ἐξηπάτησε τα μητρῶα ἀρρένων καὶ θηλέων Ἀρτσίστης ἐπισταμένως καὶ ὅτι παρέβαλε ταῦτα πρὸς τὸ μαθητολόγιον, ἄτε τῶν λοιπῶν θηλέων κ' ἀρρένων μαθητῶν, γεννηθέντων

κατά τό 1920, φερομένων έγγεγραμμένων ως μαθητῶν κατά τό λήξαν ἤδη Σχολ. ἔτος 1924-1925.

Μέρος Β^{ον}

{Προτάσεις κ' ἀποφάσεις μή ὑποκείμεναι εἰς τήν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπ. Συμβουλίου}

α!

λαβῶν ὑπ' ὄψει 1) τό Β. Διάταγμα τῆς 3 Αὐγούστου 1912 (ἄρθρ. 14) "περί ἐγγραφῶν καί ἐξετάσεων τῶν μαθητῶν τῶν Δημ. Σχολείων", 2) τό Β. Διάταγμα τῆς 25 Ἀπριλίου 1922 καί 3) τήν ὑπ' ἀριθμ. 17728/25-5-1922 ἐπεξηγηματικήν τηλ/κήν Ἐγκλύκλιον Διαταγήν τοῦ ἐπί τῆς Παιδείας Σ^{ου} Ἰπουργείου "περί ὀρισμοῦ τοῦ χρόνου τῶν ἐξετάσεων ἐν τοῖς Σχολείοις τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδύσεως" Προτείνει, ὅπως ἐν τῷ μονοταξίῳ μεικτῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ τῆς Κουτσοβλαχοφώνου Κοινότητος Δοβρινόβου τά μέν μαθήματα παραταθῶσι μέχρι καί τῆς 20^{ης} Αὐγούστου ἐ.ἔ., ἡ δέ Σχολική ἑορτή τῶν ἐξετάσεων τελεσθῆ τήν 22^{αν} Αὐγούστου ἡμέραν Κυριακήν, καθότι τό Σχολεῖον τοῦτο διά τήν στράτευσιν τοῦ διδασκάλου καί τήν δι' ἔλλειψιν διδακτικοῦ προσωπικοῦ μή ἔγκαιρον ἀναπλήρῳσιν αὐτοῦ ἤργησεν ἀπό τῆς 24^{ης} Μαρτίου λήγοντος ἤδη Σχολ. ἔτους 1924-1925 λόγω δέ τοῦ ὀρεινοῦ του ἐδάφους καί τῶν ἐν γένει εὐνοϊκῶν κλιματολογικῶν συνθηκῶν ἡ κατά το θέρος παράτασις τῶν μαθημάτων κατ' οὐδέν θέλει συντελέσῃ ἐπί βλάβῃ τῆς ὑγείας τῶν μαθητῶν.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης καί λαβῶν ὑπ' ὄψει καί τήν ὑπ' ἀριθμ. 37/14-6-1922 γνωμάτευσιν τοῦ τότε Σχολιάτρου Ζαγορίου ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως συμφώνως πρὸς τήν ἀνωτέρω πρότασιν καί πρὸς τό συμφέρον τῆς Ἐκπαιδύσεως τά μέν μαθήματα τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Δοβρινόβου παραταθῶσι μέχρι καί τῆς 20^{ης} Αὐγούστου ἐ.ἔ., ἡ δέ Σχολική ἑορτή τελεσθῆ τήν **(204)** 22^{αν} τοῦ αὐτοῦ μηνός Αὐγούστου.---

β!

Προτείνει τόν διορισμόν τοῦ Ἀθανασίου Οἰκονομίδου ως ταμίου τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ μονοταξίου Δημ. Σχολείου Μπάγιας ἀντί τοῦ ἀποβιώσαντος Νικολάου Κουκομελίδου.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ Ἀθανασίου Οἰκονομίδου ως ταμίου τῆς Σχολ. Ἐπιτροπῆς τοῦ μονοτ. Δημ. Σχολείου Μπάγιας ἀντί τοῦ ἀποβιώσαντος τοιοῦτου Νικολάου Κουκομελίδου.

καί γ!

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητὴς ὑποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του καθ' ὃ ἀπὸ τῆς 27^{αε} Μαΐου μέχρι τῆς 19^{αε} Ἰουνίου ἐ.ἔ. περιοδεύσας ἐπὶ 17 ἡμέρας ἐπεθεώρησε 21 Σχολεῖα καὶ ἐπεραιώσεν εἰδικὴν ἐργασίαν ἀφορῶσαν διάφορα ἐκπαιδευτικὰ ζητήματα, ἦτοι:

τῆ 27^η μεταβάς εἰς Σκαμνέλιον πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν Δημ. Σχολείων τῆς Κοινότητος ταύτης παρέμεινεν ἐκεῖ, καθότι οἱ μαθηταὶ μετὰ τῶν διδασκάλων εἶχον ἐξέλθῃ εἰς ἡμερησίαν Σχολικὴν ἐκδρομὴν.

τῆ 28^η Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Δημοτ. Σχολεῖον ἀρρένων καὶ τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο θηλέων Σκαμνελίου.

τῆ 29^η Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον Λεσινίτισης.

τῆ 30^η Μαΐου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Λεσινίτισης

τῆ 31^η Μαΐου μετέβη εἰς Λαϊστὰν.

τῆ 1^η Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὸ Διτάξιον μεικτὸν Δημ. Σχολεῖον Λαϊστῆς κ' τὸ μονοτάξιον Νηπιαγωγεῖον Λαϊστῆς.

τῆ 29^η Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Δημ. Σχολεῖον ἀρρένων Βωβούσης καὶ τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο θηλέων Βωβούσης.

τῆ 3^η Ἰουνίου ἐπέστρεψεν εἰς Μπάγιαν, ἔδραν τῆς περιφέρειας.

τῆ 10^η Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Δημ. Σχολεῖον Λιασκοβετσίου.

τῆ 11^η Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Δημ. Σχολεῖον Δραγαρίου καὶ τὸ ἰσόβαθμον τοιοῦτο Μακρίνου.

τῆ 12^η Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Δημ. Σχολ. Τσερνεσίου, τὸ μονοτάξ. Νηπ/γεῖον Τσερνεσίου, τὸ μονοτάξ. Νηπ/γεῖον Φλαμπουραρίου καὶ τὸ μονοτάξ. μεικτὸν Δημοτικὸν Σχολεῖον Φλαμπουραρίου.

τῆ 13^η Ἰουνίου ἀφ' οὗ ἐπεράτωσε τὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ Δημ. Σχολ. Φλαμπουραρίου ἐπεθεώρησε τὸ διτάξιον μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Γρεβενητίου.

τῆ 14^η Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον Δημ. Σχολεῖον ἀρρένων Δρεσθενίου καὶ τὸ ἰσόβαθμον θηλέων Δρεσθενίου.

τῆ 15^η Ἰουνίου ἐπεθεώρησας τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Δημοτ. Σχολεῖον Δόλιανης ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.

τῆ 17^η Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Δημ. Σχολ. Βραδέτου.

τῆ 18^η Ἰουνίου ἐπεθεώρησε τὸ μονοτάξιον μεικτὸν Δημ. Σχολ. Τσεπελόβου κ'

τῆ 19^η Ἰουνίου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.

(205) Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ Μέλη
(υπογραφές)

Πράξις 89^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τὴν τριακοστήν (30) τοῦ μηνός Ἰουνίου τοῦ 1925 ἔτους ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τρίτην καὶ ὥραν 6 μ.μ. Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Ζαγορίου συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας Φιλ. Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου θεοδ. Πολυκαλᾶ καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου Νικ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.-

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

λαβὼν ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου 3215 καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 18588/29-4-1925 ἐγκύκλιον δ/γὴν τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ὑπουργείου περὶ ἐπαίνου καὶ τιμητικῆς διακρίσεως εἰς τοὺς λειτουργοὺς τῆς Δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως, τὰς ἐκθέσεις ἐπιθεωρήσεως τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς περιφερείας καὶ τὴν γενικὴν ἀντίληψιν, ἣν ἐσχημάτισε περὶ τῶν ἐν αὐτῇ ὑπηρετούντων διδασκάλων εἰσηγεῖται τὰ ἑξῆς:

Ὁ Νικόλαος Δεβελέγκας ἐκ τῆς Κουτσοβλαχοφώνου κοινότητος Λαϊστής Ζαγορίου, Γ^{ος} Δημοδιδάσκαλος, γεννηθεὶς κατὰ τὸ ἔτος 1884 ἐκ γονέων ἀπόρων λίαν ἐνωρὶς ἔμεινεν ὀρφανός πατρός· διακούσας τὰ πρῶτα μαθήματα ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ του πατρίδι ἀπελύθη τῆς Γ^{ας} τάξεως τοῦ Ἑλλ. Σχολείου μέ βαθμὸν κάλλιστα (9,5) καὶ μέ διαγωγὴν "ἐπαινετὴν" (δέκα). Εἶναι ἔγγαμος, νυμφευθεὶς συγχωριανὴν του, καὶ πατήρ δύο τέκνων. Οὗτος ἀπὸ 19ετίας, ἀφ' ἧς δηλ. εἰσῆλθεν εἰς τὸ διδασκαλικὸν στάδιον, ὑπηρετεῖ συνεχῶς ἐν Λαϊστῇ, ἔκτοτε δὲ ἀπέσπασε τὴν ἐκτίμησιν τῆς κοινωνίας, ἣτις βαθμηδὸν ἀνήχθη μέχρι λατρείας διὰ τὴν χρηστότητα τοῦ χαρακτήρος, τὴν ἐξαιρετικὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν πρὸς τὸ καθῆκον ἀφοσίωσιν. Εἶναι ὄργανισμός λεπτὸς καὶ κράσις μᾶλλον νευρασθενικὴ, ἀποτέλεσμα τῆς ἀνεπαρκοῦς διαίτης καὶ τῶν μόχθων εἰς οὓς καὶ τώρα ἀκόμη ὑποβάλλεται, οὐ μόνον χάριν τῆς ἀποστολῆς του, ἧς τελείαν ἐπίγνωσιν ἔχει, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων. Εἶναι φύσις παιδαγωγικὴ καὶ πνεῦμα ἤρεμον μὲν ἀλλ' ἐνθουσιῶδες. Διδάσκων τὰ μαθήματα τῶν κατωτέρων τάξεων καὶ τα τεχνικὰ τῶν ἀνωτέρων ἐμπνέει εἰς τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ οὕτω θέτει στερρὰς βάσεις διὰ τὴν βαθμιαίαν σίγησιν τοῦ κουτσοβλαχικοῦ ἰδιώματος, ὅπερ ἐκ μητρός μανθάνουσιν. Μεταχειρίζεται πολλοὺς ἰδίους τρόπους εἰς τὴν διδασκαλίαν καὶ διδάσκει εὐμεθόδως καὶ ἀποτελεσματικῶς

πάντα τὰ μαθήματα. Διακρίνεται πάντων τῶν ἐν τῇ περιφερεία διδασκάλων, καθότι, εἰ καί ὡς μόνον τυπικόν ὑπηρεσιακόν προσόν κέκτηται, τὸ ἀπολυτήριον Ἑλληνικοῦ Σχολείου, ἐν τούτοις ἔχει νὰ ἐπιδείξη πλεονεκτήματα πνευματικῆς μορφώσεως οὐ τὰ τυχόντα· ἐκ τῆς μικρᾶς **(206)** του βιβλιοθήκης [δὲν ἀπουσιάζουσιν] δὲν ἀπουσιάζουσιν ἔργα ἐλλήνων καὶ ξένων συγγραφέων, ἀρχαίων καὶ νεωτέρων, ποιητῶν, φιλοσόφων, μαθηματικῶν, παιδαγωγικῶν· κ.λ.π., ἅτινα οὐ μόνον ἐμελέτησεν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς περιεχομένας γνώσεις κατὰ τὸ πλεῖστον κατέστησε κτῆμά του. Παρακολουθεῖ τὴν ἐκπαιδ. πρόοδον διὰ τῶν ἐκάστοτε ἐκδιδομένων παιδαγωγικῶν περιοδικῶν καὶ βιβλίων· μελετῶν δὲ καὶ ἐφαρμόζων ἐν τῇ διδασκαλίᾳ φροντίζει πάντοτε περὶ τῆς περαιτέρω βελτιώσεως του. Εἶναι ἐπίσης αὐτοδίδακτος τῆς Εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς, ἧς τὴν παρασημαντικὴν καὶ εἰς ἄλλους διὰ τετραχόρδου διδάσκει. Ἡ ἐπιμέλεια καὶ ἡ φιλοπονία του εἶναι ἀπεριόριστος. Εἰς τὰς μετ' ἄλλων μορφωμένων καὶ τῶν συναδέλφων συζητήσεις τὴν πρωτεύουσαν θέσιν κατέχουσι τὰ ἐπιστημονικὰ ζητήματα. Ἡ μαστίζουσα αὐτὸν οἰκονομικὴ δυσπραγία κατ' οὐδὲν ἐκώλησε εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἀνωτέρω, οὐδὲ ἴσχυσεν εἰς τὸ νὰ διασαλεύσῃ τὴν ἠθικότητα τοῦ χαρακτῆρός του. Εἶναι ἀξιοπρεπῆς τὴν περίστασιν καὶ εἰς πᾶσαν συνδιαλλαγὴν ἀνιδιοτελής· ἡ συμμετοχὴ του εἰς τὰς διαφόρους ἐπιτροπὰς ἀποτελεῖ ἐχέγγυον ἀόκνου, τιμίας καὶ εὐσυνειδήτου ἐργασίας. Εἶναι φιλόθρησκος καὶ φιλακόλουθος· οὕτω δὲ παρέχει ἑαυτὸν ὡς ὑπόδειγμα εἰς τὴν μαθητὰς καὶ τοὺς λοιποὺς κατοίκους τῆς κοινότητος. Ἡσκημένος ὢν εἰς τὴν μουσικὴν καὶ μὲ καλὴν σχετικῶς φωνὴν πεπρωκισμένος ἔχει καταρτίσῃ χορὸν ἐκ μαθητῶν, μεθ' ὧν ἀμισθὶ συμβάλλει κατὰ τὰς Κυριακάς καὶ τὰς ἐπισήμους ἑορτάς. Τὸ ἰσχυρότερον ὅμως αἴσθημα του εἶναι τὸ πατριωτικόν· οὐδεμίαν παραλείπει εὐκαιρίαν εἴτε ὑπὸ τύπον διδασκαλίας, εἴτε ὑπὸ τύπον διδαχῆς ν' ἀναπτύξῃ μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἐνδόξως σελίδας τῆς ἐθνικῆς μας ἱστορίας· συντελεῖ εἰς τὸν μεγαλοπρεπέστερον [ἐνθουσιασμόν διαγράφεται μία λέξις] ἑορτασμόν τῆς ἐθνικῆς ἑορτῆς καὶ τῶν ἄλλων σχολικῶν τοιοῦτων, εἰς ἃς προσδίδει πάντοτε ἐθνικὸν χαρακτῆρα. Εἰς πᾶσαν συνομιλίαν ἐκχειλίζει ἐκ τῆς ψυχῆς του ἢ πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἀγάπη καὶ ἡ ἀκλόνητος πίστις του εἰς τὸ μέλλον αὐτῆς. Ὅλως ἀθουρῶτως κατεπολέμησεν ἐν τῷ παρελθόντι τοὺς ἐξωνημένους πράκτορας τῆς Ῥουμαν. προπαγάνδας, ὧν αἱ καταθόναι ἐνέργειαι ἐματαιώθησαν καὶ ματαιοῦνται χάρις καὶ εἰς τὰ ἀγνά πατριωτικὰ αἰσθήματα τῶν κατοίκων Λαϊσῆς. Ἔλαβε μέρος ὡς ἀπλοῦς στρατιώτης εἰς τὰς ἐκστρατείας 1917-1918. Ἐχων ἔμφυτον τὴν πρὸς τὰ δάση ἀγάπη κατῶρθωσε νὰ ἐμπνεύσῃ ταύτην καὶ εἰς τοὺς μαθητὰς του, μεθ' ὧν καλλιιεργεῖ σχολικὸν κῆπον καὶ φροντίζει περὶ ἀναδασώσεως τῶν ὑπερκειμένων τῆς κοινότητος

ἀπεπιλωμένων μερῶν πρὸς ἀποσόβησιν τοῦ διὰ τῆς Λαϊστικῆς χειμάρρου. Δίς παραστάς εἰς τὴν ἐπὶ τῆς λήξεως τῶν μαθημάτων Σχολικὴν ἑορτὴν καὶ κατ' ἐπανάληψιν ἐπιθεωρήσας τὸ Σχολεῖον Λαϊστικῆς ἀρίστης ἀπεκόμισα ἐντυπώσεις. Το Σχολεῖον τοῦτο εἶναι ἐργαστήριον ἐθνικῶν καρδιῶν μὲ κινήτηριον δύναμιν τὴν ψυχὴν τῶν διδασκάλων του καὶ ἰδίᾳ τοῦ Νικ. Δεβελέγκα, ὅστις οὐ μόνον ὡς χριστιανός, ὡς Ἕλληνα πολίτην καὶ ὡς διδάσκαλος εἶναι ὑπόδειγμα, ἀλλὰ καὶ τῆς ἰσχυρᾶς θελήσεως καὶ ἀκάμπτου ἐπιμονῆς εἶναι τὸ πρότυπον. Εἶναι αὐτοδημιουργημα. Ἐχομεν δὲ τὴν γνώμην, ὅτι κατ' οὐδὲν θὰ ἐμειοῦτο ἢ ἀξία καὶ ἢ ὑπόληψις τῶν πρωτοβαθμίων δημοδιδασκάλων, ἐὰν παρ' αὐτοῖς ἐχορηγεῖτο τιμητικὴ θέσις εἰς τὸν τριτοβάθμιον δημοδ/λον Νικ. Δεβελέγκα. Ἀτυχῶς ὅμως οἱ τελευταῖοι νόμοι τοῦς τριτοβαθμίους δημοδιδασκάλους ἐδέσμευσαν διὰ τῆς στασιμότητος, ἥτις ἀπεκαρδίωσεν αὐτούς. Διὰ πάντα τὰ ἀνωτέρω κρίνω ἄξιον ἐπαίνου καὶ τιμητικῆς διακρίσεως τὸν ῥηθέντα τριτοβάθμιον Δημοδιδάσκαλον Λαϊστικῆς Νικ. Δεβελέγκα κ' προτείνω, ὅπως ἀπονεμηθῇ αὐτῷ τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου 3215 προβλεπόμενον χιλιοδραχμον γέρας. — Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως: —

Ἐγκρίνει τὴν ἀνωτέρω πρότασιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ καὶ παρακαλεῖ τὸ Σὺν Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον, ὅπως καὶ τοῦτο κρίνη ἄξιον ἐπαίνου καὶ τιμητικῆς **(207)** διακρίσεως τοῦ Γ^{ου} Δημοδιδασκάλου Λαϊστικῆς Νικολ. Δεβελέγκαν καὶ ἀπονείμῃ αὐτῷ τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπόμενον χιλιοδραχμον γέρας.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ Μέλη
(υπογραφές)

Πράξις 90^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπ. περιφερείας Ζαγορίου σήμερον τὴν 30^{ην} Ἰουλίου 1925, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην κ' ὥραν 5^{ην} μ.μ. Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπ. περιφερείας συγκείμενον ἐκ τοῦ ἀναπληροῦντος τὸν Σχολαρχοῦντα Μπάγιας (Ἀριθ. 1488/11-7-925 Δ/γῆς τοῦ κ. Γεν. Ἐπιθ/τοῦ τῶν Σχολείων τῆς 12^{ης} ἐκπ. περιφερείας) Βασιλείου Σακελλαρίου ἢ Βαταβάλη, ὡς προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Θεοδοσ. Πολυκαλᾶ καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημ. Σχολ. Ζαγορίου Νικ. Χρ. Παπακώστα ὡς εἰσηγητοῦ, συνήλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῇ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Μέρος Α^ο

(Προτάσεις κ' αποφάσεις υποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^οῦ Ἐκπαιδ. Συμβουλίου)

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Προτείνει τὴν μετάθεσιν τοῦ Σωτηρίου Παπάζογλου ὑπεραρίθμου δημοδιδασκάλου τοῦ εἰς μονοτάξιον ὑποβιβασθέντος Δημοτ. Σχολείου Ἀρτίστης εἰς τὴν ἄρτι κενωθεῖσαν θέσιν τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Βίτσης, ἣτις εἶναι κ' ἰδιαίτερα πατρίς τοῦ ἐν λόγῳ δημοδιδασκάλου.

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὴν μετάθεσιν τοῦ Σωτηρ. Παπάζογλου ὑπεραρίθμου δημοδιδ/λου τοῦ ἄρτι ὑποβιβασθέντος Δημοτ. Σχολείου Ἀρτίστης εἰς τὴν σήμερον κενωθεῖσαν θέσιν τοῦ μονοταξ. μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Βίτσης, ἣτις εἶναι καὶ ἰδιαίτερα πατρίς τοῦ ἐν λόγῳ Δημοδιδ/λου.

Μέρος Β^ο

(Προτάσεις κ' αποφάσεις μὴ υποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^οῦ Ἐκπαιδ. Συμβουλίου)

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

ὑποβάλλει τὸ ἡμερολόγιον τῆς περιόδου του καθ' ὃ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ παρόντος μηνὸς μέχρι σήμερον ἐξῆλθε τῆς ἔδρας δι' ὑπηρεσίας ἀφορῶσαν τὰ διδακτήρια τῆς περιφέρειας ἐπὶ τέσσαρας (4) ἡμέρας· ἦτοι

Τῆ 22^α Ἰουλίου μετέβη εἰς Δοβρὰν κ' ἐξέτασε τὴν κατάστασιν τοῦ διδακτηρίου, ἵνα ὑποβάλλῃ ἔκθεσιν πρὸς τὸ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^οῦ Ὑπουργεῖον συμ- **(208)** φώνως τῆς ὑπ' ἀριθ. 24078 ἐ.ἔ. τηλ. Δ/γὴν Αὐτοῦ, ἐκεῖθεν δὲ μετέβη εἰς Ἰωάννινα τῆ 23 κ' 24 Ἰουλίου 1) ἐκανόνισε τοὺς μετὰ τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνοτραπέζης λ/σμούς τῶν Σχολ. ἐπιτροπῶν Ἄνω Σουδενῶν, Σωποτσελίου κ' Καλωτᾶς συμφώνως τῆ ὑπ' ἀριθ. 47217/31-10-1923 Δ/γῆ τοῦ ἐπὶ τῆς παιδείας Σ^οῦ Ὑπουργείου 2) ἐξηργύρωσε τὸ ὑπ' ἀριθ. 60 ἐ.ἔ. ἔνταλμα δι' οὗ ἐξώφλησε τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἐργολάβου Δημοσθ. Σιάρκα δι' ἐργασιῶν του γενομένων ἐν τῷ διδακτηρίῳ Ἄνω Ῥαβενίων, ὅπερ μέχρις ἐσχάτων ἀνήκον εἰς τὴν ἐκπ. Περιφέρειαν Ζαγορίου, ἀπεσπάρθη ἤδη κ' προσηρτήθη εἰς τὴν ἐκπ. περιφέρειαν Πωγωνίου, κ' 3) ἀπέσυρε χρηματ. ποσὸν 5 χιλ. δραχμῶν ὑπὲρ τοῦ διδακτηρίου Νεγάδων συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 12591/24-5-925 Δ/γὴν τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^οῦ Ὑπουργείου. κ' κ' τῆ 25^α Ἰουλίου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν. —

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος
Β. Σακελλαρίου ἢ Βαταβάλης

Τὰ Μέλη
(υπογραφές)

Πρᾶξις 91^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τῆς Ἐκπ. περιφέρειας Ζαγορίου σήμερον τὴν 5^{ην} τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1925, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον (διαγράφονται ἔντεκα λέξεις: πέμπτην τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1925, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Σάββατον) κ' ὥραν 4^{αν} μ. Μεσημβρίαν.

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπ. περιφέρειας συγκείμενον ἐκ τοῦ ἀναπληροῦντος τὸν Σχολαρχοῦντα Μπάγιας (Ἄριθ. πρ. Δ/γῆς 1488/11-7-1925 τοῦ κ. Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Σχολείων τῆς 12^{ης} ἐκπ. περιφέρειας) Βασιλ. Σακελλαρίου ἢ Βαταβάλη, ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδίκου Ζαγορίου κ. Θεοδ. Πολυκαλᾶ καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολ. Ζαγορίου Ν. Χ. Παπακώστα ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων.

Μέρος Α!

(Προτάσεις κ' ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^ω Ἐκπ. Συμβουλίου)

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

α'

λαβὼν ὑπ' ὄψει 1) τὴν ἀπὸ 3 Σ/βρίου ἐ.ἔ. τηλεγραφικῶς διαβιβασθεῖσαν αἴτησιν τῆς Ἄννης Βαρτζοπούλου πτυχιούχου Νηπιαγωγοῦ 2) τὸ ὑπ' ἀριθ. 624 **(209)** 624 ταυτόχρονον τηλ/μα τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημ. Σχολ. Γρεβενῶν, ἐξοῦ ἐμφαίνεται ὅτι ἡ Νηπιαγωγὸς αὕτη ἐκπροθέσμως ὑπέβαλε τὴν ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Νηπιαγωγείου Σαμαρίνης τῆς περιφέρειας τὴν παραίτησίν της κ' 3) τὰς ἀπὸ 13 καὶ 17 Αὐγούστου ἐ.ἔ. τηλεγραφικὰς αἰτήσεις του προέδρου τῆς κοινότητος (Λεσινίτης διαγράφεται μία λέξις) Λαΐστης Προτείνει τὸν διορισμὸν τῆς Ἄννης Βαρτζοπούλου ὡς Νηπιαγωγοῦ ἐν τῇ ἄρτι κενωθείσῃ θέσει τοῦ Νηπιαγωγείου τῆς ἰδιαιτέρας αὐτῆς πατρίδος Λαΐστης.

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τῆς πτυχιούχου Νηπιαγωγοῦ Ἄννης Βαρτζοπούλου ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ Νηπιαγωγείου Λαΐστης. ___

β'

λαβών υπ' ὄψει 1) τήν ἀπό 7 Αὐγούστου ἐ.ἔ. αἴτησιν τῆς πτυχιούχου Νηπιαγωγοῦ Μαριάνθης Παπακώστα, ὑπηρετησάσης μέχρις ἐσχάτων ὡς τοιαύτης εἰς τρία Νηπιαγωγεῖα τῆς περιφέρειας κ' 2) τὸ ὅτι αὕτη τυγχάνει ὁ μόνος προστάτης ὑπεργήρου μάρμης καὶ ἀνηλίκου τῆς ἐκ πατρός κ' μητρός ἀπορφανισθείσης οἰκογενείας τοῦ θανούντος πατρός της Δημοδ/λου, προτείνει τὸν διορισμὸν αὐτῆς ὡς Νηπιαγωγοῦ ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ Νηπιαγωγείου Βωβούσης.

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τῆς ἐκτός ὑπηρεσίας διατελοῦσης πτυχιούχου Νηπιαγωγοῦ Μαριάνθης Παπακώστα ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ Νηπιαγωγείου Βωβούσης. —

γ!

λαβών υπ' ὄψει τήν ἀπό 18 λήξαντος μηνός Αὐγούστου αἴτησιν τοῦ κατὰ τήν 17^{ου} Αὐγούστου ἐ.ἔ. ἀποστρατευθέντος καὶ ἐκτός ὑπηρεσίας διατελοῦντος πτυχιούχου τοῦ Μονοταξ. Διδασκαλείου Ἰωαννίνων Δημοσθένους Χρ. Πίκου.

Προτείνει τὸν διορισμὸν αὐτοῦ ἐν τῇ ἄρτι κενωθείσῃ θέσει τοῦ διταξ. μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Γρεβενητίου. -

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ πτυχιούχου Δημοδ/λου Δημοσθένους Χρ. Πίκου ἐν τῇ κενῇ θέσει τοῦ διταξ. μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Γρεβενητίου. -

δ!

λαβών υπ' ὄψει τήν ἀπό 30 Ἰουλίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τῆς Ἀθηνᾶς Παπαστεφάνου πτυχιούχου τοῦ τριταξίου Διδασκαλείου Ἰωαννίνων ἔτους 1925, προτείνει τὸν διορισμὸν αὐτῆς ἐν τῷ μονοταξ. μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Λεσινίτισης, ὡς δημοδιδασκαλίσης προσωρινῆς ἀναπληρωτριάς μέχρις ἐπανόδου τοῦ μονίμου δημοδ/λου τοῦ Σχολείου τούτου Ἰωάνν. Εὐαγγελίδου κληθέντος διὰ τοῦ υπ' ἀριθ. 22139/19-6-925 ἐγγράφου τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{ου} Ὑπουργείου πρὸς μετεκπαίδευσιν ἐπὶ διετῆ ἐκπαιδευτικῇ ἀδείᾳ ληγούσῃ τήν 30^{ου} Ἰουνίου 1927.

Τὸ Ἐποπτ. Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως.

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τῆς πτυχιούχου τριταξ. Διδασκαλείου Ἀθηνᾶς Παπαστε - **(210)** φάνου ἐν τῷ Μονοταξ. μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Λεσινίτισης ὡς Δημοδιδασκαλίσης προσωρινῆς ἀναπληρωτριάς μέχρις ἐπανόδου τοῦ μονίμου Δημοδ/λου τοῦ Σχολείου τούτου Ἰωάνν. Εὐαγγελίδου κληθέντος πρὸς

μετεκπαιδευσιν επί διετή εκπαιδευτική άδεια ληγούση τήν 30^{ην} Ιουνίου 1927.
καί

ε'.

λαβών υπ' όψει: 1) τό άρθρ. 1 (έδάφ. 2) καί τό άρθρ. 9 (έδάφ. 1) τοῦ Νόμου 2858 καί 2) τήν από 10 Αύγούστου έ.έ. αίτησιν τοῦ έκ Κάτω Σουθενῶν-Ζαγορίου Γεωργ. Φ. Ήλιάδου, δι' ἧς υπέβαλεν αντίγραφον τοῦ πτυχίου του/Άπολυτηρίου Γυμνασίου-Ζωσιμαίας) καί πιστοποιητικόν τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως Ίωαννίνων έμφαίνοντος, ὅτι κέκτηται πολυετή υπηρεσίαν δημοδιδασκάλου (Άπό 1^{ης} Σβρίου 1902 ὡς 31 Αύγούστου 1911 έν Γρεβενητίω Ζαγορίου) πρό τῆς έν Ήπειρῷ Έκπ. άφομοιώσεως (1914) καί κατά συνέπειαν, ὅτι κέκτηται τά υπό τοῦ Νόμου 402 "περί τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῶν Ν. Χωρῶν" άπαιτούμενα προσόντα Προτείνει τόν διορισμόν αὐτοῦ έν τῷ μονοταξ. Δημοτ. Σχολείῳ άρρένων Δοβρᾶς ὡς Δημοδιδασκάλου Β^{ας} τάξεως προσωρινοῦ άναπληρωτοῦ μέχρις έπανόδου τοῦ μονίμου δημοδ/λου τοῦ Σχολείου τούτου Δ. Βάντζου κληθέντος διά τοῦ υπ' άριθ. 22139/19-6-925 έγγραφου τοῦ επί τῆς Παιδείας Σ^{ου} Ύπουργείου πρὸς διετή μετεκπαιδευσιν επί έκπ. άδεια ληγούση τήν 30 Ιουνίου 1927.

Τό Έποπτ. Συμβούλιον σκεφθέν επί τῆς προτάσεως ταύτης άποφαίνεται ὁμοφώνως.

Έγκρίνει τόν διορισμόν τοῦ Γεωργίου Φ. Ήλιάδου έν τῷ μονοταξίῳ Δημοτ. Σχολείῳ άρρένων Δοβρᾶς ὡς δημοδιδασκάλου προσωρινοῦ άναπληρωτοῦ μέχρις έπανόδου τοῦ μονίμου δημοδ/λου τοῦ Σχολείου τούτου Δημ. Βάντζου κληθέντος εἰς μετεκπαιδευσιν επί διετή έκπ. άδεια ληγούση τῇ 30 Ιουνίου 1927, καί τήν ὄνομασίαν αὐτοῦ ὡς δημοδ/λου Β^{ας} τάξεως από τῆς ἡμέρας τοῦ παρόντος διορισμοῦ του συμφώνως πρὸς τούς Νόμους 402 καί 2858 "περί τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σχολείων τῶν Ν. Χωρῶν". —

Μέρος Β'

(Προτάσεις κ' άποφάσεις μή υποκείμεναι εἰς τήν κρίσιν τοῦ Σ^{ου} Έκπ. Συμβουλίου)

Ό κ. Έπιθεωρητής

Ύποβάλλει τό ἡμερολόγιον τῆς περιοδείας του, καθ' ὃ από τῆς 31^{ης} Ιουλίου έ.έ. μέχρι σήμεραν άπεμακρύνθη τῆς ἔδρας του επί 4 ἡμέρας, δι' υπηρεσίαν άφορῶσαν τά διδακτήρια τῆς περιφέρειας ἤτοι:

Τῇ 31^η Ιουλίου μετέβη εἰς Μονοδένδριον, ὅπως κατά τήν υπ' άριθ. 17257/29-10-923 Δ/γήν τοῦ επί τῆς Παιδείας Σ^{ου} Ύπουργείου ένεργήσῃ ἔλεγχον επί τῆς γιγνομένης έπισκευῆς κ' έσωτερικῆς κατασκευῆς τοῦ διδακτηρίου.

Τῆ 1^η Αύγουστου μετέβη εἰς Ἄνω Σουδενά, ἵνα α') συμφώνως τῆ ὑπ' ἀριθ. 47217/31-10-923 Δ/γῆ τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ὑπουργείου ἐνεργήσῃ ἔλεγχον **(211)** ἐπὶ τῆς γενομένης ἐργασίας ἐν τῆ ἐσωτερικῇ κατασκευῇ τοῦ διδακτηρίου ἀρρένων κ' β) ἐξετάσῃ τὴν κατάστασιν τοῦ διδακτηρίου θηλέων καὶ συμφώνως τῆ ὑπ' ἀριθ. 28808/8-7-225 Δ/γῆ τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου αναφέρῃ, μεθ' ὃ αὐθήμερόν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν.

Τῆ 6^η Αύγουστου μετέβη εἰς Σωποτσέλιον, ἵνα συμφώνως τῆ ὑπ' ἀριθ. 47217/31-10-923 Δ/γῆ τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ὑπουργείου ἐνεργήσῃ ἔλεγχον τῆς γενομένης ἐργασίας τοῦ ἀνακαινισθέντος ἤδη διδακτηρίου Δημοτ. Σχολ. Σωποτσελίου κ' τῆ:

Τῆ 7^η Αύγουστου μετέβη εἰς Καλωτάν, ἵνα συμφώνως τῆ ὑπ' ἀριθ. 60317/3-1-924 923 Δ/γῆ τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{οῦ} Ὑπουργείου ἐξετάσῃ τῶν γενομένων ἐργασιῶν τοῦ ὑπὸ κατασκευὴν νεοδημητῶν διδακτηρίου Καλωτᾶς, ὁπόθεν αὐθήμερόν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν. _____

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται νομίμως. _____

Ὁ Πρόεδρος	Τὰ Μέλη
Β. Σακελλαρίου ἢ Βαταβάλης	(υπογράφος)

Πρᾶξις 92^α

Ἐν Μπάγια καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τὴν δεκάτην ἐνάτην (19) τοῦ μηνός Ὀκτωβρίου τοῦ 1925 ἔτους ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν κ' ὥραν 4 μ.μ. Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἄνω ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας Ζαγορίου συγκεῖμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας Φιλίππου Ν. Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδικοῦντος Γραμματέως Ζαγορίου Ἰωάννου Κωτσαρίδου καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου Νικολ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῆ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων:

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

Μέρος Α^{οῦ} {Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{οῦ} Ἐκπαιδ. Συμβουλίου}.

α^{οῦ}

Προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Γεωργίου Ἡλιάδου προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ δημοδιδασκάλου Δοβρᾶς καθότι, ὡς διὰ τῆς ἀπὸ 17^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ.,

τηλεγραφικῆς αἰτήσεώς του ἀνέφερεν, δὲν ἀπεδέχθη τὴν θέσιν ταύτην ὡς ἐπιτυχῶν μόνιμον θέσιν.-

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Γεωργίου Ἡλιάδου δημοδιδασκάλου, προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐπὶ ἐκπαιδευτικῇ ἀδείᾳ διατελοῦντος μονίμου δημοδιδασκάλου Δοβρᾶς, καθότι οὗτος δὲν ἀπεδέχθη τὴν θέσιν, ὡς ἀναλαβὼν ὑπηρεσίαν μονίμου δημοδιδασκάλου εἰς ἄλλην ἐκπαιδευτικὴν περιφέρειαν. —

β^{ov}

λαβὼν ὑπ' ὄψει 1) ὅτι ὁ δημοδ/λος [ἀρρένων διαγράφεται μία λέξις] τοῦ δημοτικοῦ Σχολείου Δοβρᾶς Δημ. Βάντζιος τυχῶν διετοῦς ἐκπαιδευτικῆς ἀδείας ἀπεχώρησε τῆς θέσεώς της ἀπὸ τῆς πρώτης Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. καὶ 2) τὴν ἀπὸ 30^{ης} Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. αἴτησιν τοῦ Χριστ. Βουλοδήμου (**212**) πτυχιούχου δημοδ/λου, δι' ἧς οὗτος αἰτεῖται τὸν διορισμὸν αὐτοῦ εἰς τινα κενὴν θέσιν τῆς περιφέρειας, προτείνει τὸν διορισμὸν τοῦ Χριστοδούλου Βουλοδήμου, πτυχιούχου Δημοδιδασκάλου, ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ Δημ. Βάντζιου μονίμου δημοδιδασκάλου τοῦ μονοταξίου Δημοτ. Σχολείου ἀρρένων Δοβρᾶς διατελοῦντος ἐν ἐκπαιδευτικῇ ἀδείᾳ. —

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ πτυχιούχου Δημοδιδασκάλου Χριστοδούλου Βουλοδήμου ὡς προσωρινοῦ ἀναπληρωτοῦ ἐν τῷ μονοταξίῳ δημοτικῷ Σχολείῳ ἀρρένων Δοβρᾶς καὶ εἰς ἀναπλήρωσιν τοῦ εἰς διετῆ ἐκπαιδευτικὴν ἄδειαν διατελοῦντος μονίμου δημοδιδασκάλου τοῦ Σχολείου τούτου Δημητρίου Βάντζιου.

γ!

λαβὼν ὑπ' ὄψιν 1) τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 3 ἀπὸ 18^{ης} Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. ἀναφορὰν τοῦ δημοδιδασκάλου τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Τσερβαρίου Ἰωάννου Μίσιου, δι' ἧς οὗτος ἀναφέρει, ὅτι ὁ διευθυντὴς τοῦ Σχολείου τούτου δημοδ/λος Κων. Γκράτζιος ἔπαυσεν ἐργαζόμενος ἐν τῷ Σχολείῳ τούτῳ ἀπὸ τῆς τρίτης (3) Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. κ' 2) τὸ ἐδάφ. 5 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ νόμου 2858 καὶ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Νομ. Δ/τος τῆ 4^{ης} Ἰουλίου 1923 "περὶ ἀδικαιολογήτου ἀπουσίας δημοδ/λων" προτείνει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Κωνσταντίνου Γκράτζιου δημοδιδασκάλου τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Τσερβαρίου ἀπὸ τῆς τρίτης (3) Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ., καθότι οὗτος ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἀπὸ δεκαεπταήμερου ἀπέσχεν ἀδικαιολογήτως τῶν καθηκόντων του. —

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ Κωνσταντίνου Γκράτζου δημοδιδασκάλου τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Τσερβαρίου ἀπό τῆς τρίτης Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. καθότι οὗτος ἀπό τῆς ἡμέρας ταύτης ἐγκατέλιπεν αὐτοβούλως καί ἀδικαιολογήτως τήν θέσιν του. –

καί δ!

λαβών ὑπ' ὄψει 1) τὸ ὑπ' ἀριθμ. 36621/15-9-1925 ἔγγραφον τοῦ ἐπί τῆς Παιδείας Σοῦ Ἰπουργείου, δι' οὗ ἀνακοινοῦται ὁ διορισμός τοῦ Δημοσθ. Παγούνη ἀποφοίτου μονοταξίου Διδασκαλείου ἐν τῷ μονοταξίῳ μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Δοβρινόβου, 2) τὸ ὑπ' ἀριθμ. 33352/5-9-1925 ἔγγραφον τοῦ αὐτοῦ Ἰπουργείου, δυνάμει τοῦ ὁποίου διωρίσθη καί ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ αὐτῷ μονοταξίῳ μεικτῷ Δημοτ. Σχολείῳ Δοβρινόβου ὁ ἀπόφοιτος μονοταξίου Διδασκαλείου Καστορίας Ἡλίας Παπαζήσης, 3) ὅτι κατόπιν τῶν ἀνωτέρω ὁ Δημοδ/λος Δημοσθένης Παγούνης εἶναι ὑπεράριθμος ἐν τῷ ῥηθέντι Σχολείῳ Δοβρινόβου, καί 4) τήν ὑπ' ἀριθμ. 37035/18-9-1925 τηλ/κὴν διαταγὴν τοῦ αὐτοῦ Ἰπουργείου "περὶ τῆς διὰ μεταθέσεων ταυτοποιήσεως τῶν θέσεων τῶν ὑπεραριθμῶν δημοδιδασκάλων ἀποφοίτων μονοταξίων Διδασκαλείων" προτείνει τήν μετάθεσιν τοῦ Δημοσθένους Παγούνη, ἀποφοίτου μονοταξίου Διδασκαλείου, ὡς ὑπεραριθμοῦ ἐκ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Δοβρινόβου εἰς τήν ἤδη κενωθεῖσαν θέσιν τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Τσερβαρίου.

Τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπί τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν μετάθεσιν τοῦ Δημοσθένους Παγούνη, ἀποφοίτου μονοταξίου διδασκαλείου Ἰωαννίνων, ὡς ὑπεραριθμοῦ ἐκ τοῦ μονοταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Δοβρινόβου εἰς τήν κενήν θέσιν τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Τσερβαρίου.-

(213) Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ Μέλη
(υπογραφές)

Πράξις 93^α

Ἐν Μπάγια καί ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Ζαγορίου σήμερον τήν εἰκοστήν ἐνάτην {29} τοῦ μηνός Ὀκτωβρίου τοῦ 1925 ἔτους, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην καί ὥραν 11,30' π.μ. Τό Ἐποπτικόν

Συμβούλιον τῆς ἄνω Ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας Ζαγορίου, συγκείμενον ἐκ τοῦ Σχολαρχοῦντος Ἑλληνοδιδασκάλου Μπάγιας Φιλίππου Ν. Δούκα, ὡς Προέδρου, τοῦ Εἰρηνοδικοῦντος Γραμματέως Ζαγορίου Ἰωάννου Κωτσαρίδου καί τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων Ζαγορίου Νικολ. Παπακώστα, ὡς εἰσηγητοῦ, συνῆλθε τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ὅπως ἀκούσῃ τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ εἰσαχθησομένων ὑποθέσεων, συσκεφθῆ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων:___

Μέρος Α^{οὔ}

<Προτάσεις καὶ ἀποφάσεις ὑποκείμεναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Σ^{οὔ} Ἐκπ. Συμβουλίου>.

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητῆς

α!)

Ἐξαιρετικὴ ἀνάγκη λόγῳ ἐλλείψεως διδακτικοῦ προσωπικοῦ, διὰ τὴν στράτευσιν, ἤγαγεν τὴν μὲν Ἐφορείαν τῶν Καλλινείων Ἐκπαιδευτηρίων Παπίγκου νὰ ζητήσῃ δημοδιδάσκαλον διὰ τὸ Σχολεῖον τῆς Μεγάλης Συνοικίας, ἔστω καὶ μὴ πτυχιούχοι, ἡμᾶς δὲ παρὰ τὸν κανονισμὸν τὸν διέποντα τὰ Καλλίνεια Ἐκπαιδευτήρια Παπίγκου, νὰ τοποθετήσωμεν τὸν ἐξ ἀναγνωρίσεως προερχόμενον τοιοῦτον Μιχαὴλ Πέτσαν, καθ' ὃν χρόνον (1920-1921) πολιτικὴ ἀνεμοζάλη διεσκόρπισεν εἰς τὰ πέρατα τῆς Ἑλλάδος τοὺς δημοδιδ/λους .- Ἦδη ὅμως ἀπὸ τίνος χρόνου ἢ ὡς ἄνω Ἐφορεία τῶν Καλλινείων Ἐκπαιδευτηρίων καὶ ἀπ' εὐθείας πρὸς ἡμᾶς καὶ διὰ μέσου τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{οὔ} Ἰπουργείου ἠτήσατο τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ Κανονισμοῦ ἐν τῇ ἰσχύϊ καὶ κατὰ συνέπειαν τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἐξ ἀναγνωρίσεως προερχομένου Μιχαὴλ Πέτσα· ἡμεῖς δὲ ἀπαντῶντες εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 34386/13-8-925 ἐπισημειωτικὴν διαταγὴν τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Σ^{οὔ} Ἰπουργείου ἐδηλώσαμεν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 641/28-8-25 ἀναφορᾶς μας, ὅτι θέλομεν μεταθέσῃ τοῦτον ἐκ Παπίγκου εἰς κενωθησομένην ἐν τῇ μέλλοντι θέσιν Δημοτ. Σχολείου τῆς περιφέρειας. - Ὅθεν προτεινομεν δι' ἐξαιρετικούς λόγους τὴν μετάθεσιν τοῦ Μιχαὴλ Πέτσα δημοδιδ/λου ἐκ τοῦ Διταξίου Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Παπίγκου {Μεγάλης Συνοικίας} εἰς τὴν ἄρτι κενωθεῖσαν θέσιν τοῦ Μεικτοῦ **(214)** Δημοτ. Σχολείου Μεσοβουνίου.-

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:_____

Ἐγκρίνει τὴν μετάθεσιν τοῦ Μιχ. Πέτσα δημοδ/λου, δι' ἐξαιρετικούς λόγους ἐκ τοῦ Διταξίου Μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Παπίγκου εἰς τὴν ἄρτι κενωθεῖσαν θέσιν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Μεσοβουνίου, καθ' ὅτι οὗτος, ὡς ἐξ ἀναγνωρίσεως προερχόμενος δὲν δύναται κατὰ τὸν Κανονισμὸν τῶν

Καλλινείων Ἐκπαιδευτηρίων Παπίγκου νά ὑπηρετῆ ἐντός Σχολείοις τούτοις, τοῦ κανονισμοῦ ἀπαιτοῦντος τόν διορισμόν τῶν δημοδιδασκάλων πτυχιούχων.-

β!)

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει 1) τὰς ἰσχυούσας ἐκπαιδ. διατάξεις "περί προαγωγῆς, ὑποβιβασμοῦ ἢ καταργήσεως Σχολείων τῆς Δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως" καί 2) τὸ σύνολον τῶν κατὰ Σχολεῖον ἐξετασθέντων μαθητῶν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα σχολικά ἔτη καί τόν ἀριθμόν τῶν ἐν ἐκάστη τάξει ἐγγραφέντων κατὰ τὸ ἀρξάμενον σχολ. ἔτος 1925-1926, ἀναβάλλομεν μὲν νά προτείνωμεν διὰ τῶν σχολείων τῆς περιφερείας, μέχρις οὔ διὰ προσεχοῦς ἐπιθεωρήσεως ἐξακριβωθῆ καί ὁ ἀριθμός τῶν φοιτῶντων κατὰ τήν χειμερινή περίοδον, προτείνομεν ὅμως ἤδη τήν κατάργησιν τοῦ Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Δραγαρίου καθότι ὁ μέσος ὅρος τῶν κατὰ τὰ τρία σχολικά ἔτη ἐξετασθέντων ἐν αὐτῷ μαθητῶν ἀνέρχεται εἰς δέκα (10) κατὰ δέ τὸ παρὸν ἔτος ὁ ἀριθμός τῶν ἐγγραφέντων εἶναι μόνον ἑννέα (9)

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως: _____

Ἐγκρίνει τήν κατάργησιν τοῦ Μονοταξ. Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου Δραγαρίου, καθ' ὅτι ὁ μέσος ὅρος τῶν κατὰ τὰ τρία (ἔτη ἔγγρα (διαγράφονται δύο λέξεις) τελευταῖα σχολικά ἔτη ἐξετασθέντων μαθητῶν ἀνέρχεται εἰς δέκα (10) ὁ δὲ ἀριθμός τῶν κατὰ τὸ ἐνεστῶς Σχολ. ἔτος ἐγγραφέντων ἀνέρχεται εἰς ἑννέα (9).-

γ!)

Προτείνομεν τήν ἀπόλυσιν τοῦ ὑπερεξηκονταετοῦς δημοδιδ/λου Δραγαρίου Πέτρου Φραγκούλη λόγῳ τῆς ὡς ἄνω καταργήσεως τοῦ ἐν ᾧ ὑπηρετεῖ Μονοταξ. Μεικτοῦ Δημοτ. Σχολείου καί διότι οὐδεμία θέσις δημοδ/λου ἀνάλογος πρὸς τὰ προσόντα αὐτοῦ εἶναι κενή ἐν τῇ περιφερείᾳ ἐπὶ τοῦ παρόντος πλην δὲ τούτων καί ἐπανάληψιν προφορικῶς ἐξέφρασε τήν ἐπιθυμίαν ἵνα οὕτω πως ἀποσυρθῆ εἰς τήν ἰδιαιτέραν του πατρίδα, τὸ Σκαμνέλιον.-

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθέν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει τήν ἀπόλυσιν τοῦ ὑπερήλικου δημοδ/λου Δραγαρίου Πέτρου Φραγκούλη, ὡς καταργηθείσης τῆς θέσεως τοῦ Σχολείου ἐν ᾧ ὑπηρετεῖ.-

δ!)

Κατ' ἐπανάληψιν ἀπησχόλησε τὰς κρατικάς ἀρχάς καί ἰδιαιτέρως τὰς ἐκπαιδευτικάς ἢ κοινότης Βωβούσης διὰ τῶν Σχολικῶν ἰδία ζητημάτων αὐτῆς. Ἐπειδὴ δὲ ὡς γνωστόν, ἐν τῇ κοινότητι ταύτῃ, πατρίδι τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις Ρουμάνου Προξένου, δρᾷ ἡ Ῥουμανικὴ προπαγάνδα, ἥτις καί συντηρεῖ Διτάξιον

Δημοτικόν Σχολεῖον Ῥουμανι- **(215)** κόν, διὰ τῶν μαθητῶν τοῦ ὁποῖου κατὰ μέγιστον μέρος τροφοδοτεῖται τό ἐν Ἰωαννίνοις Ῥουμανικόν Λύκειον καί Οἰκοτροφεῖον, διὰ τοῦτο καί παρά τὰς γνωστάς ἡμῶν ἰσχυοῦσας περί διαβαθμίσεως τῶν Δημοτ. Σχολείων διατάξεις, κρίνομεν ἐπανάγκει ἀπό ἐθνικῆς ἀπόψεως, ὅπως ἐν τῇ ἀκροπόλει ταύτῃ τῶν Κουτσοβλάχων τῆς Πίνδου λειτουργήσῃ Διτάξιον Δημοτικόν Σχολεῖον ἀρρένων (πλήρες μέ 6 τάξεις) πρὸς καταπολέμησιν τῶν προπαγάνδων ἐν ᾧ θά διδάσκονται πλὴν τῶν ἄλλων καί στοιχεῖα τῆς Γαλλικῆς γλώσσης, πράγμα τό ὁποῖον κατόπιν παραγγελίας μας γίνεται ἀπό τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους· Ἦχθημεν δέ εἰς τοῦτω ἵνα πείσωμεν τοὺς γονεῖς τῶν μαθητῶν ὅτι δέν διδάσκονται ἐν τοῖς ἡμετέροις Σχολείοις ὀλιγώτερα τῶν ὅσων διδάσκονται ἐν τῷ Ῥουμανικῷ τοιοῦτω, καί κατὰ συνέπειαν ἵνα ἐπιτύχωμεν διὰ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ἀριθμοῦ των μαθητῶν τῆς ἡμετέρας ρουμανικῆς σχολῆς καί τὴν αὐξήσιν τοῦ ἀριθμοῦ των ἐν Βωβούσῃ ἡμετέρων Σχολείων, εἰς τρόπον ὥστε σὺν τῷ χρόνῳ νά θανατώσωμεν τὰ ἐν λόγῳ Σχολεῖα διὰ τῆς ἀτροφίας. Ὅθεν προτεινομεν, ὅπως δι' ἐξαιρετικῶν ἐθνικῶν λόγων προαχθῆ τὸ μονοτάξιον Δημοτικόν Σχολεῖον Βωβούσῃ εἰς Διτάξιον τοιοῦτον.-

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως:

Ἐγκρίνει, ὅπως διὰ τοὺς ἐν τῇ εἰσηγήσει τοῦ Κ^{ου} Ἐπιθεωρητοῦ ἀναφερομένους ὅλους ἐξαιρετικῶν λόγων, προαχθῆ τὸ Μονοτάξ. Δημοτ. Σχολεῖον Βωβούσῃ εἰς Διτάξιον τοιοῦτον.-

Μέρος Β^{ου}

Προτάσεις καί ἀποφάσεις μὴ ὑποκείμεναι εἰς τὴν Ἐγκρίσιν τοῦ Σ^{ου} Ἐκπ. Συμβουλίου

Ὁ κ. Ἐπιθεωρητής

λαβὼν ὑπ' ὄψει τὴν ὑπ' ἀριθ. 34 τῆς 2^{ης} Ἰουνίου ἐ.ἔ. ἔκθεσιν του περὶ τῆς Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Μονοτάξ. Δημοτ. Σχολείου ἀρρ. Βωβούσῃ, πρὸς δέ τούτοις τὸν ἐξαιρετικὸν ζῆλον, τὴν ἐπιμέλειαν πρὸς τὸ ἔργον καί τὴν συμπεριφορὰν ἣν ἐπεδείξατο ὁ Πέτρος Στούπης δημοδ/λος ἀρρ. Βωβούσῃ προτείνει, ὅπως το παρ' ἡμῖν Ἐποπτικόν Συμβούλιον ἐκφράσῃ πρὸς αὐτὸν τὴν εὐαρέσκειάν του πρὸς δέ τούτοις ἐπιφυλάσσονται ἵνα ἐν περιπτώσει καθ' ἣν καί ἐν τῷ μέλλοντι οὕτω πως ἐθνικῶς ἐργασθῆ προτείνει κατὰ Ἰούλιον ἐρχομένου ἔτους 1926 αὐτὸν, ὡς ἄξιον ἐπαίνου καί τιμητικῆς διακρίσεως. —

Τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον σκεφθὲν ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ἀποφαίνεται ὁμοφώνως

Ἐγκρίνει διὰ τοὺς ἐν τῇ εἰσηγήσει τοῦ Κ^{ου} Ἐπιθεωρητοῦ ἀναφερομένους λόγους, ὅπως εἰς τὸν δημοδιδάσκαλον ἀρρ. Βωβούσης Πέτρον Στούπην, ἐκφρασθῆ εὐαρέσκεια τοῦ παρ' ἡμῖν Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.-

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη κ.λ.π.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ Μέλη
(υπογραφές)

(216) Πράξις 94^α

Ἐν Μπάγια σήμερον τὴν 30^{ην} Νοεμβρίου 1925 συνήλθε εἰς τακτικὴν συνεδρίασιν ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτ. σχολείων τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Ζαγορίου ἀπαρτιζόμενον ἐκ τῶν κ.κ. Δούκα Φιλ. διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα ἑλληνικοῦ Σχολείου ὡς Προέδρου, Κωτσαρίδου Ἰω. εἰρηνοδικοῦντος γραμματέως Ζαγορίου καὶ Σπετσέρη Γερασ. ἐπιθεωρητοῦ ὡς μελῶν.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην ὁ Ἐπιθεωρητὴς

-Α' - Ὑποβάλλει ἐκθέσεις περὶ τῆς καταστάσεως ἐπιθεωρηθέντων σχολείων καὶ διδ/λων καὶ ἡμερολόγιον περιοδείας του ἔχει ὡς ἐξῆς:

23 Νβρίου 1925 ἐπιθεώρησις τοῦ δημοτ. σχολ. Βίτσης, συνέχεια τὴν

24 Νβρίου 1925 ἐπιθεώρησις τοῦ δημοτ. σχολ. Μονοδενδρίου, συνέχεια τὴν

25 Νβρίου 1925 ἐπιθεώρησις τοῦ δημοτ. σχολ. Κουκουλίου καὶ ἐπάνοδος εἰς ἔδραν. —

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα καὶ ὑπογράφεται.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ Μέλη
(υπογραφές)

Πράξις 95^α

Ἐν Μπάγια σήμερον τὴν 30^{ην} Δεκεμβρίου 1925 συνήλθεν εἰς τακτικὴν συνεδρίασιν ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτ. σχολείων τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Ζαγορίου ἀπαρτιζόμενον ἐκ τῶν κ.κ. Δούκα Φιλ. διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα ἑλλην. σχολείου ὡς Προέδρου, Κωτσαρίδου Ἰω. εἰρηνοδικοῦντος γραμματέως Ζαγορίου καὶ Σπετσέρη Γερασ. ἐπιθεωρητοῦ ὡς μελῶν.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην

-Α' - Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ἀνακοινεῖ τὰ ἐξῆς:

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1246 ἐ.ἔ. πράξεως τοῦ Σ^{ου} Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου ἀκυροῦται ἡ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθμ. 92 ἐ.ἔ. πρακτικῶν ἡμῶν ἀποφασισθεῖσα

μετάθεσις τοῦ ἐν τῷ σχολεῖῳ Δοβρινόβου ὑπεραρίθμου δημοδ/λου Παγούνης Δημοσθ. εἰς τὸ διτάξιον δημοτ. σχολεῖον Τσερβαρίου, διότι εἰς τὴν κενωθεῖσαν θέσιν τοῦ σχολείου Τσερβαρίου μετετέθη ὡς ἕτερος δημοδ/λος ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Σ^{ου} Ἐκπαιδευτ. Συμβουλίου καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1235 ἐ.ἔ. πράξεως του. Κατόπιν τούτου ὁ ὡς ἄνω δημοδ/λος Παγούνης Δ. θεωρεῖται καὶ πάλιν ὡς ὑπεράριθμος ἐν τῷ σχολεῖῳ Δοβρινόβου. Προτείνω ὅθεν ὅπως οὗτος διὰ τὸν ἐξαιρετικὸν αὐτὸν λόγον μετατεθῆ εἰς **(217)** τὴν κενὴν β' θέσιν τοῦ διταξίου δημοτ. σχολείου Παπίγκου, ἐν ᾧ καὶ νῦν ὡς ἀποσπασμένος ὑπηρετεῖ.

Τὸ Συμβούλιον λαβὼν ὑπ' ὄψει τ' ἀνώτερον

Ἀποφασίζει

ὅπως ὁ δημοδ/λος Παγούνης Δημοσθ. ἀπόφοιτος τοῦ μονοταξίου διδασκαλείου Ἰωαννίνων μετατεθῆ ὡς ὑπεράριθμος ἐκ τοῦ μονοταξίου δημοτ. σχολείου Δοβρινόβου εἰς τὴν κενὴν δευτέραν θέσιν τοῦ διταξίου σχολείου Παπίγκου.

___ Β' ___ Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ὑποβάλλει ἐκθέσεις περὶ τῆς καταστάσεως ἐπιθεωρηθέντων σχολείων κ' ἡμερολόγιον περιοδείας του ἔχει ὡς ἐξῆς: 8 Δεβρίου 1925 ἐπιθεώρησις τοῦ δημοτ. σχολ. Τσεπελόβου, συνέχεια τὴν 9^{ου} Δεβρίου ἐπιθεώρησις τοῦ σχολ. θηλέων Σκαμνελίου, τὴν 10^{ου} τοῦ σχολείου ἀρρένων Σκαμνελίου κ' ___ ἐπάνοδος εἰς ἔδραν. Τὴν 22^{ου} ἰδίαν ἐπιθεώρησις τοῦ σχολείου Νεγάδων, συνέχεια τὴν 23^{ου} ἐπιθεώρ. τοῦ σχολείου Φραγκάδων κ' ἐπάνοδος εἰς ἔδραν.

___ Γ' ___ Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ἀνακοινεῖ τὰ ἐξῆς:

Τὸ Σ^{ον} Ὑπουργεῖον Παιδείας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 45437 ἐ.ἔ., διαταγῆς του διαβιβάζει ἡμῖν πρὸς ἐξέτασιν κ' ἐνέργειαν τῶν δεόντων ἀναφορὰν τοῦ ἀποσπασματάρχου Μακρυγιάννη Ν. δι' ἧς οὗτος ἀναφέρει ὅτι ὁ δημ/λος Μπάγιας Νικολ. Χατζηβασδέκης παραμελεῖ τὸ καθήκον του, εἶναι μέθυσος κ.λ.π. καὶ τὸ σπουδαιότερον ὅτι οὗτος δημιουργήσας ἀδικαιολόγητον θόρυβον ἐν Μπάγια κατὰ Σ/βριον ἐ.ἔ. συνετέλεσεν ὥστε ν' ἀποτύχη ὁ σκοπὸς τοῦ ἀποσπάσματος ὅστις ἦτο ἡ ἐξόντωσις ληστοσυμμορίας λαβὼν γνώσιν τῆς καταγγελίας αὐτῆς ἀφ' ἧς ἀνήλαβεν ὑπηρεσίαν ἐνταῦθα καὶ παρακολουθήσας τὸν διδ/λον τοῦτον δὲν ἐπεισθῆν μέχρι τοῦδε περὶ τῶν ἐν ἀρχῇ τῆς ἀναφορᾶς καταγγελλομένων. Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον δὲ μέρος, τῆς δημιουργίας δηλαδὴ θορύβου κ.λ.π., ἐκ τῆς γενομένης ἐξετάσεως καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐνταῦθα ὑπαρχόντων προσώπων, ἅτινα ὡς μάρτυρας προτείνει ὁ ὡς ἄνω ἀποσπασματάρχης ἐσχημάτισε τὴν γνώμην ὅτι δὲν ἐδημιούργησε τὸν περὶ οὗ πρόκειται θόρυβον ὁ δημοδ/λος Ν. Χατζηβασδέκης, ἀλλ' ὅτι τὸ πρῶτον περίτρομος ἀνακοίνωσεν εἰς τοὺς εὐρισκομένους εἰς τὸ παντοπωλεῖον τῆς κοινότητος ὅτι πρόκειται περὶ

ληστῶν κ.λ.π. ἢ κάτοικος Μπάγιας Χρυσάνθη Πίτσαλη, ἥς τόν υἱόν ἐξελθόντα εἰς κυνήγιον, συνέλαβον κ' ἐκράτησαν ἐν ἀγνοίᾳ τοὺς χωροφύλακες τοῦ ὡς ἄνω ἀποσπάσματος.

Δέν ἐξητάσθησαν βεβαίως ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀναφορᾷ μνημονευομένων μαρτύρων οἱ μακρὰν καί εἰςἄγνωστα ὡς καί τό πλεῖστον μέρη, ἀλλ' ἡ περί ἧς πρόκειται ὑπόθεσις ἔχει παραπεμφθῆ εἰς τό ποινικόν Δικαστήριον, οὔτινος ἡ ἀναμενομένη ἀπόφασις θά κανονίση καί τήν στάσιν ἡμῶν.

Τό Συμβούλιον

Ἀποφαίνεται

Ἵτι κατόπιν τῆς ὑπό τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἐνεργηθείσης ἐξετάσεως πρὸς περαιτέρω τυχόν ἐνέργειαν δεόν ν' ἀναμείνωμεν τήν ἀπόφασιν **(218)** τῶν Δικαστηρίων.-

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα πρᾶξις κ' ὑπογράφεται.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τά Μέλη
(υπογραφές)

Σημείωσις!

Ἡ λειτουργία τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων εἶχεν ἀνασταλῆ ἀπό τῆς 9^{ης} Ἰανουαρίου 1926 δυνάμει τῆς ἀπό 9/1/926 Συντακτικῆς Ἀποφάσεως <περὶ καταργήσεως τῶν Διοικητικῶν καί ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων κ.λ.π.> τῆς δημοσιευθείσης εἰς τό ὑπ' ἀριθμ. 7 τῆς 9/1/926 φύλλου τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.-

Ἡ ἀνασύστασις δέ τούτων κ' ἡ ἐκ νέου λειτουργία αὐτῶν ἐπετράπη ἀπό τῆς 15^{ης} Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. δυνάμει τῶν ἀπό 17 Σβρίου 1926 Ν. Διατάγματος <περὶ ἀνασυστάσεως κ' συγκροτήσεως τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου κ' τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων> τοῦ δημοσιευθέντος εἰς τό ὑπ' ἀριθμ. 315 τῆς 18 Σβρίου ἐ.ἔ. φύλλου τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.-

Ἐν Μπάγια τῇ 15ῃ Ὀκτωβρίου 1926.

Ὁ Ἐπιθεωρητής Ζαγορίου
(υπογραφή)

(219)

Πρᾶξις 96^α

Ἐν Μπάγια σήμερον τήν 20^{ην} Ὀκτωβρίου 1926 συνήλθεν εἰς τακτικὴν συνεδρίασιν ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτ. σχολείων τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Ζαγορίου ἀπαρτιζόμενον

ἐκ τῶν κ.κ. Δούκα Φιλ. διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα ἑλλην. σχολείου ὡς Προέδρου, Δεστούνη Γεωργ. εἰρηνοδίκου καὶ Σπετσέρη Γερασ. Ἐπιθεωρητοῦ ὡς μελῶν:

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην:

___Α'___ Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ἀνακοινεῖ τὰ ἑξῆς: Συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθμ. 50090 τῆς 10/9/926 τηλ/κὴν διαταγὴν Σ^{οὔ} Ὑπουργείου Παιδείας δέον ν' ἀναμεινῶμεν ὅπως γνωσθῆ ἡμῖν ποίας ἐκ τῶν περὶ μεταβολῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ εἰσηγήσεων ἡμῶν τῶν ὑποβληθεισῶν κατὰ τὸν παρελθ. Ἰούνιον καὶ μὴ εἰσέτι ἐκτελεσθεισῶν, θὰ εἰσηγηθῶμεν ἐκ νέου. Συμφώνως ἐξάλλου πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθμ. 3156 τῆς 5/10/926 διαταγὴν Σ^ἄ Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου δυνάμεθα νὰ προβῶμεν εἰς τὰς δεούσας ἐνεργείας διὰ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου πρὸς τακτοποιήσιν τοῦ ὑφ' ἡμᾶς προσωπικοῦ. – Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω εἰσηγοῦμαι τὰ ἑξῆς:

Β Ὁ ἀπόφοιτος τοῦ μονοταξίου διδασκαλείου Ἰωαννίνων δημοδιδάσκαλος Παγούνης Δημοσθένης διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Σ^{οὔ} Ὑπουργείου κατὰ τὸ παρελθόν σχολ. ἔτος εἰς τὸ σχολεῖον Δοβρινόβου τῆς ἡμετέρας περιφερείας, ὁπόθεν μετετέθη ὡς ὑπεράριθμος εἰς κενὴν θέσιν τοῦ σχολείου Τσερβαρίου. Ἄλλ' εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν ἐτοποθετήθη ὑπὸ τοῦ Σ^{οὔ} Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου ἕτερος δημοδ/λος, ὁπότε ἀφ' ἐνός ἀπέσπασα προσωρινῶς τὸν Παγούνη Δ., ὡς ὑπεράριθμον κ' πάλιν ἐν τῷ σχολεῖῳ Δοβρινόβου, ἀπὸ Δεκεμβρίου π.ἔ. εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ διταξίου σχολείου Παπίγκου, ὅπερ συντηρεῖται δαπάναις Ἀναγνωστοπουλείου κληροδοτήματος κ' ἀφ' ἐτέρου εἰσηγήθη τὴν μετάθεσιν τούτου εἰς τὴν κενὴν θέσιν ταύτην Παπίγκου, ἥτις καὶ ἀπεφασίσθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 95 π.ἔ. πρακτικοῦ ἡμῶν, ἀντίγραφου τοῦ ὁποίου ὑπεβλήθη ἐγκαίρως πρὸς ἔγκρισιν. Ἐπειδὴ ὅμως ἐν τῷ μεταξύ ἀνεστάλη ἡ λειτουργία τῶν ἐν γένει Συμβουλίων ἢ μετάθεσις τοῦ διδ/λου τούτου δὲν ἐξετελέσθη κ' παραμένει οὔτως ὡς ἀπεσπασμένος εἰσέτι ἐκ τοῦ σχολείου Δοβρινόβου, ἐνθα φέρεται ὡς ὑπεράριθμος, εἰς τὸ σχολεῖον Παπίγκου.

Πρὸς ὀριστικὴν ὄθεν τοποθέτησιν τούτου προτείνει καὶ αὖθις ὅπως ὁ δημ/λος Παγούνης Δημ. μετατεθῆ ὡς ὑπεράριθμος ἐκ τοῦ σχολείου Δοβρινόβου εἰς τὴν κενὴν δευτέραν θέσιν τοῦ διταξίου δημοτ. σχολείου Παπίγκου, ἐν ᾧ καὶ νῦν ὡς ἀπεσπασμένος ὑπηρετεῖ. –

Τὸ Συμβούλιον λαβὼν ὑπ' ὄψει τ' ἀνωτέρω

Ἀποφασίζει

Ὅπως ὁ δημοδ/λος Παγούνης Δημοσθ. ἀπόφοιτος τοῦ μονοταξ. διδασκαλείου Ἰωαννίνων μετατεθῆ ὡς ὑπεράριθμος ἐκ τοῦ μονοταξ. δημοτ. σχολείου

Δοβρινόβου εἰς τὴν κενὴν δευτέραν θέσιν τοῦ διταξίου δημοτ. σχολ. Παπίγκου, ἐν ᾧ κ' νῦν ὡς ἀπεσπασμένος ὑπηρετεῖ. –

2) Ἡ νηπιαγωγὸς Τσερνεσίου Βόντα Μαρία ἄνευ σπουδαίου λόγου δὲν προσῆλθεν εἰς τὸ τοπικὸν παιδαγωγικὸν συνέδριον Γρεβενητίου. Αὕτη καὶ ἄλλοτε δὲν **(220)** προσῆλθεν εἰς παιδαγωγικὸν συνέδριον τιμωρηθεῖσα μάλιστα καὶ διὰ 10δράχμου προστίμου. –

Ὅμοίως ἄνευ σοβαροῦ λόγου δὲν προσῆλθεν εἰς τὸ ἐν Καλωτᾷ συγκροτηθὲν τοπικὸν παιδαγωγικὸν συνέδριον ἢ δημοδ/σα Ζήτη Μελπομένη.

Κατόπιν τούτων προτείνει ὅπως ἐπιβληθῆ εἰς μὲν τὴν πρώτην ἢ ποινὴ τεσσαρακονταδράχμου προστίμου διότι ἄνευ σοβαροῦ λόγου δὲν προσῆλθεν εἰς τὸ ἐν Καλωτᾷ συγκροτηθὲν παιδαγωγικὸν συνέδριον, εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἢ ποινὴ εἰκοσαδράχμου προστίμου διότι ἄνευ σοβαροῦ λόγου δὲν προσῆλθεν εἰς τὸ ἐν Καλωτᾷ συγκροτηθὲν παιδαγωγικὸν συνέδριον. Τὸ

Συμβούλιον λαβὸν ὑπ' ὄψει τ' ἀνωτέρω ἐγκρίνει ταῦτα, συνιστᾷ δὲ ἀμφοτέρας ὅπως τοῦ λοιποῦ μὴ ἐπαναλάβωσι τὸ τοιοῦτον πρὸς ἀποφυγὴν σοβαρωτέρων συνεπειῶν.-

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἢ παροῦσα πρᾶξις κ' ὑπογράφεται.-

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ Μέλη
(υπογραφές)

Πρᾶξις 97^η

Ἐν Μπάγια σήμερον τὴν 17^{ην} Νοεμβρίου 1926 συνῆλθεν εἰς τακτικὴν συνεδρίασιν ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας Ζαγορίου ἀπαρτιζόμενον ἐκ τῶν κ.κ. Δούκα Φιλ. διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα ἑλληνικοῦ σχολείου ὡς Προέδρου, Δεστούνη Γεωργ. εἰρηνοδίκου καὶ Σπετσέρη Γερασ. ἐπιθεωρητοῦ ὡς μελῶν.-

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην:

___Α' Ὁ Ἐπιθεωρητὴς προτείνει, συμφώνως πρὸς τὸ Ν.Δ. τῆς 21^{ης} Ἀπριλίου ἐ.ἔ., περὶ διαβαθμίσεως τῶν δημοδ/λων, πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθμ. 54613 τῆς 2^{ης} Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. ἐγκύκλ. διαταγὴν Σοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, δι' ἧς παραγγέλλει ὅπως εἰσηγηθῶμεν εἰς τὰ παρ' ἡμῖν ἐποπτικὰ Συμβούλια τὰ περὶ προαγωγῆς τῶν κρινομένων πρὸς τοῦτο ἀξίων διδ/λων ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 61927 τῆς 9^{ης} Νοεμβρ. ἐ.ἔ. τηλ/κὴν ἐγκύκλ. τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου, δι' ἧς παραγγέλλει ὅπως προβῶμεν εἰς προαγωγὰς διδ/λων βάσει τοῦ σχετικοῦ Ν.Δ. ὡς ἔχοντες ὑπ' ὄψει

ὅτι ἡ Συντακτικὴ ἀπόφασις περὶ ὑποχρεωτικῆς ὑπηρεσίας εἰς τὰς Νέας χώρας δὲν ἰσχύει, ὅπως προαχθῶσιν εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμὸν οἱ κάτωθι δημοδ/λοι καὶ νηπιαγωγοὶ ἔχοντες κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ὡς ἄνω Ν.Δ. τῆς 21^{ης} Ἀπριλίου ἐ.ἔ., περὶ διαβαθμίσεως τῶν δημοδ/λων, **(221)** τὴν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενην ὑπηρεσίαν, ἦτοι:

α') Ἐκ τοῦ βαθμοῦ γραφέως β' τάξ. εἰς τὸν βαθμὸν γραφέως α' τάξεως ὡς ἔχοντες ὑπερδεκαετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν οἱ δημοδιδάσκαλοι:

1) Δεβελέγκας Νικόλ. σχολείου Λαϊστής, 2) Δημόπουλος Δημήτρ. σχολείου Μακρίνου, 3) Κοντουρατζῆ Βασιλικὴ σχολείου Βραδέτου, 4) Τσατσοπούλου Καλλιόπη σχολείου Δοβρᾶς, 5) Ζήτη Μελομένη σχολείου Ζωνδήλης, 6) Μίσιου Ὅλγα σχολείου Ἄνω Σουδενῶν, 7) Φασιώρη Μαρία σχολείου Βωβούσης.

β') Ἐκ τοῦ βαθμοῦ γραφέως α' τάξ. εἰς τὸν βαθμὸν ἀκολουθου ὡς ἔχοντες ὑπερικοσαετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν οἱ δημοδιδάσκαλοι:

1) Μπιζακίδης Νικ. σχολείου Καβαλλαρίου κ' 2) Μπάρια Ἀρετὴ σχολείου Δρεσθενίου.

γ') Ἐκ τοῦ βαθμοῦ ἀκολουθου εἰς τὸν βαθμὸν γραμματέως Β' τάξεως ὡς ἔχοντες ὑπερπενταετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν οἱ δημοδιδάσκαλοι:

1) Καρπούζης Κίμων σχολείου Τσερβαρίου, 2) Ζωρδούμης Βασίλ. σχολείου Μανασσῆς, 3) Ζαΐμης Κων/τῖνος σχολείου Ἀρτσίστης, 4) Χατζῆς Νικόλ. σχολείου Μεσοβουνίου, 5) Παπαγεωργίου Κων. τοῦ Μ. σχολείου Καλωτᾶς, 6) Πίτσας Μιχ. σχολείου Δοβρᾶς 7) Φάφας Ἀναστάσ. σχολείου Γρεβενητίου, 8) Βάντζιος Δημήτρ. σχολείου Δοβρᾶς κ' 9) Εὐαγγελίδης Ἰωάννης σχολείου Λεσινίτης. –

δ') Ἐκ τοῦ βαθμοῦ γραφέως α' τάξεως εἰς τὸν βαθμὸν ἀκολουθου ὡς ἔχουσαι ὑπερπενταετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν αἱ νηπιαγωγοί:

1) Βόντα Μαρία νηπιαγωγείου Τσερνεσίου, 2) Σελιμιγιέ Ἐλένη νηπιαγωγείου Λεσινίτης, 3) Βαλατάση Ἀθηνᾶ νηπιαγωγείου Γρεβενητίου.-

ε')

Ἐκ τοῦ βαθμοῦ ἀκολουθου εἰς τὸν βαθμὸν γραμματέως γ' τάξεως ὡς συμπληρῶν <δια γράφονται δώδεκα λέξεις κ' τὸ ε' >.-

Τὸ Συμβούλιον Συμβούλιον λαβὸν ὑπ' ὄψει τ' ἀνωτέρω ἀποφασίζει ὅπως πραγματοποιηθῶσιν αἱ προτεινόμεναι ἐν τῇ εἰσηγήσει προαγωγαὶ δημοδ/λων καὶ νηπιαγωγῶν.-

___ Β! Κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούνιον εἶχον εἰσηγηθῆ τὴν κατάργησιν τοῦ δημοτ. σχολείου Κουκουλίου δι' ἔλλειψιν μαθητῶν, ἧτις ὅμως δὲν ἐπραγματοποιήθη εἰσέτι. Ἐν τῷ μεταξύ τὸ κοινοτικὸν συμβούλιον Κουκουλίου ἀπεφάσισεν ὅπως συντηρήσῃ ἰδίᾳ δαπάνη τὸ σχολεῖον καὶ πρὸς τοῦτο ἐνέγραψεν εἰς τὸν

προϋπ/μόν τῆς κοινότητος κονδύλιον ἐκ 18 χιλιάδων δραχμῶν διὰ μισθοδοσίαν τῶν διδ/λων τοῦ σχολείου κατὰ τὸ τρέχον σχολ. ἔτος. Ἡ πρᾶξις δι' αὕτη τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 19660 ε.ε. ἀποφάσεως τοῦ κ. Νομάρχου Ἰωαννίνων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν τοῦ σχολείου τούτου διὰ τὸ τρέχον σχολ. ἔτος θ' ἀνέλθη εἰς 9.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω ἔχων ὑπ' ὄψει κ' τὴν ὑπ' ἀριθμ. 57304 ἐ.ἔ. ἐγκ. Σ^{οῦ} Ὑπουργείου Παιδείας <ἀριθμ. ἡμετ. πρωτοκ. 527/20/10/926> προτείνει ὅπως εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Κουκουλίου διορισθῇ ὁ ὑποβαλὼν σχετικὴν αἴτησιν δημοδ/λος Λαζαρίδης Κων/τίνος ἔχων τὰ νόμιμα προσόντα καὶ τυγχάνων ἔφεδρος μὴ ὑποπεσὼν εἰς παράπτωμα λιποταξίας ἢ ἀνυποταξίας ὡς ἐμφαίνεται **(222)** ἐκ τοῦ ὑποβληθέντος ἡμῖν ἀντιγράφου φύλλου πορείας του.

Τὸ Συμβούλιον Συμβούλιον λαβὼν ὑπ' ὄψει τ' ἀνωτέρω προτείνει ὅπως διορισθῇ εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ μονοταξίου δημοτ. σχολείου Κουκουλίου ὁ δημ/λος Λαζαρίδης Κων/τίνος ἔχων τὰ νόμιμα προσόντα ἐπὶ ταῖς κεκανονισμέναις ἀποδοχαῖς. –

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα πρᾶξις κ' ὑπογράφεται.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ Μέλη
(υπογραφές)

Πρᾶξις 98^α

Ἐν Μπάγια σήμερον τὴν 27^{ην} Δεκεμβρίου 1926 συνήλθεν εἰς τακτικὴν συνεδρίασιν ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας Ζαγορίου ἀπαρτιζόμενον ἐκ τῶν κ.κ. Δούκα Φιλ. διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα ἑλλην. σχολείου ὡς Προέδρου, Δεστούνη Γεωργ. εἰρηνοδίκου καὶ Σπετσέρη Γερασ. Ἐπιθεωρητοῦ ὡς μελῶν.

___ Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην

___Α'___ Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ὑποβάλλει ἐκθέσεις περὶ τῆς καταστάσεως ἐπιθεωρηθέντων σχολείων καὶ διδασκάλων καὶ ἡμερολογίων περιοδείας του ἔχων ὡς ἐξῆς:

27^{ην} Ὀκτωβρίου 1926 ἐπιθεώρησις τῶν δημοτ. σχολείων Λιασκοβετσίου, συνέχεια τὴν 28^{ην} τοῦ σχολείου Στολοβοῦ, συνέχεια τὴν 29^{ην} τοῦ σχολείου Καμνιαῖς, συνέχεια τὴν 30^{ην} τοῦ σχολείου Καβαλλαρίου κ' 31 ἐπάνοδος εἰς ἔδραν. 2^{ην} κ' 3^{ην} Νοεμβρίου μετάβασις εἰς Λάισταν καὶ ἐπιθεώρησις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου κ' νηπιαγωγείου Λαῖστης, συνέχεια τὴν 4^{ην} τοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἀρρένων Βωβούσης, τὴν 5^{ην} τοῦ δημοτικοῦ σχολείου θηλέων καὶ

νηπιαγωγείου Βωβούσης, τήν 6^η κ' 7^η του Ῥουμανικοῦ σχολείου Βωβούσης καί ἐπάνοδος εἰς ἔδραν. 10 κ' 11^η του αὐτοῦ μηνός μετάβασις εἰς Δοβρίνοβον κ' ἐπιθεώρησις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, συνέχεια τήν 12^η του δημοτικοῦ σχολείου κ' νηπιαγωγείου Λεσινίτσης καί 13^η ἐπάνοδος εἰς ἔδραν.-19^η του αὐτοῦ μηνός ἐπιθεώρησις τοῦ σχολείου Σωποτσελίου, συνέχεια τήν 20^η του σχολείου Μπούλτσης καί ἐπάνοδος εἰς ἔδραν. 24^η του αὐτοῦ ἐπιθεώρησις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἀρρένων Σκαμνελίου, συνέχεια τήν 23^η σχολείου θηλέων Σκαμνε- **(223)** λίου κ' μετάβασις εἰς Τσεπέλοβον κ' τήν 26^η του σχολείου Τσεπελόβου καί ἐπάνοδος εἰς ἔδραν. 8^η Δεκεμβρίου ἐπιθεώρησις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἀρρένων Δοβρᾶς καί συνέχεια τήν 9^η του σχολείου θηλέων Δοβρᾶς καί ἐπάνοδος εἰς ἔδραν. 13^η του αὐτοῦ μηνός ἐπιθεώρησις τοῦ σχολείου Νεγάδων, συνέχεια τήν 14^η του σχολείου Φραγκάδων καί 15^η ἐπάνοδος εἰς ἔδραν. 16^η ἐπιθεώρησις τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Μπάγιας, 17^η ἐπιθεώρησις σχολείου Βραδέτου, συνέχεια 18^η σχολείου Καπεσόβου καί ἐπάνοδος εἰς ἔδραν. 21^η κ' 22^η του αὐτοῦ μηνός μετάβασις εἰς Κάτω Σουδενά, ἐπιθεώρησις τοῦ σχολείου καί ἐπάνοδος εἰς ἔδραν.

___B' ___ Ὁ ἐπιθεωρητής συμφώνως πρὸς τὸ 3^{ον} ἄρθρον τοῦ Ν.Δ. τῆς 21^{ης} Ἀπριλίου ἐ.ἔ., περὶ διαβαθμίσεως τῶν δημοδ/λων καί πρὸς τήν ὑπ' ἀριθμ. 61927 τῆς 9^{ης} Νβρίου ἐ.ἔ. τηλ/κὴν ἐγκύκλ. Σ^{ου} ὑπουργείου παιδείας, δι' ἧς παραγγέλλει ὅπως προβῶμεν εἰς προαγωγὰς δημοδιδασκάλων βάσει τοῦ ὡς ἄνω Ν.Δ. καί ἔχοντες ὑπ' ὄψει ὅτι ἡ Συντακτικὴ ἀπόφασις περὶ ὑποχρεωτικῆς ὑπηρεσίας εἰς τὰς Νέας Χώρας δὲν ἰσχύει, προτείνει ὅπως προαχθῶσιν εἰς τὴν ἀμέσως ἀνωτέραν κατηγορίαν καί βαθμὸν ὡς κάτωθι δημοδ/λοι:

- α) 1) Ρέσσοσ Νικόλαοσ τοῦ μονοταξίου δημοτικοῦ σχολείου Τσεπελόβου,
 - 2) Παρτσάλησ Κων/τίνοσ διευθυντήσ τοῦ διταξίου δημοτικοῦ σχολείου Κάτω Σουδενῶν κ'
 - 3) Παπαγεωργίου Κων/τίνοσ τοῦ Ἡλία τοῦ μονοταξίου δημοτ. σχολείου Σωποτσελίου,
- ἐκ τῆσ τετάρτησ κατηγορίας καί βαθμοῦ γραμματέωσ Β' τάξ. εἰς τὴν Πέμπτην κατηγορίαν καί βαθμὸν γραμματέωσ Α' τάξ. ὡσ ἔχοντεσ ὡσ προσόν οἱ μὲν δύο πρῶτοι πτυχίον πρωτοβαθμίου δημοδ/λου, ὁ δὲ τρίτοσ ἀπολυτήριον γυμνασίου καί ὑπηρεσίαν εὐδόκιμον οἱ μὲν δύο πρῶτοι ὑπερδεκαετῆ, ὁ δὲ τρίτοσ ὑπερικοσαετῆ πιστοποιημένην καί ἐκ τῆσ περὶ ταύτην εἰδικῆσ ἐκθέσεωσ.
- β) Ὁ Βορόπουλοσ Κων/τίνοσ δημοδ/λοσ Λιασκοβετσίου ἐκ τῆσ τρίτησ κατηγορίας καί βαθμοῦ Ἀκολουθου εἰς τὴν τετάρτην κατηγορίαν καί βαθμὸν γραμματέωσ Β' τάξεωσ ὡσ ἔχων ὑπερπενταετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν.

Τὸ Συμβούλιον Συμβούλιον λαβὸν ὑπ' ὄψει τ' ἀνωτέρω καὶ ἀκοῦσαν τὴν περι-
τῶν τριῶν ὡς ἄνω δημοδ/λων εἰδικὴν ἔκθεσιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ

Προτείνει

ὅπως οἱ τρεῖς δημοδιδάσκαλοι Ῥέσσος Νικόλ. σχολείου Τσεπελόβου, Παρτσάλης
Κων/τίνος σχολείου Κάτω Σουδενῶν καὶ Παπαγεωργίου Κων/τίνος τοῦ Ἡλία
σχολείου Σωποτσελίου προαχθῶσιν εἰς πέμπτην κατηγορίαν καὶ βαθμὸν
γραμματέως Α' τάξεως καὶ

Ἀποφασίζει

Ἐχον ὑπ' ὄψει κ' ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως ὅτι εἰς τινα ζητήματα ἢ στάσις τοῦ **(224)**
δημοδ/λου Βοροπούλου Κων. δὲν ἦτο ἡ τελείως ἐνεδεδειγμένη, ὅπως ἐπανεῖλθη
ἐπὶ τῆς προαγωγῆς τούτων μετὰ τὴν δευτέραν ἐπιθεώρησιν τῶν σχολείων του
ἐντός τοῦ τρέχοντος σχολ. ἔτους.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα πράξις κ' ὑπογράφεται. -

Ὁ Πρόεδρος

Τὰ Μέλη

(υπογραφή)

(υπογραφές)

Πράξις 99^α

Ἐν Μπάγια σήμερον τὴν 24^α Ἰανουαρίου 1927 συνήλθεν εἰς τακτικὴν
συνεδρίασιν ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων τὸ
Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας Ζαγορίου ἀπαρτιζόμενον
ἐκ τῶν κ.κ. Δούκα Φιλ. διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα ἑλληνικοῦ Σχολείου ὡς
Προέδρου, Δεστούνη Γεωργ. εἰρηνοδίκου καὶ Σπετσέρη Γερ. ἐπιθεωρητοῦ ὡς
μελῶν.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην:

___Α'___ Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ὑποβάλλει ἐκθέσεις περὶ τῆς καταστάσεως
ἐπιθεωρηθέντων σχολείων καὶ διδασκάλων καὶ ἡμερολογίων περιοδείας του
ἔχων ὡς ἐξῆς: 11 κ' 12 Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. ἐπιθεώρησις τῶν δημοτικῶν σχολείων
θηλέων καὶ ἀρρένων Ζωνδήλης καὶ Μανασσῆς, 13^α ἐπιθεώρησις τῶν
δημοτικῶν σχολείων Καλωτᾶς κ' ἐπάνοδος εἰς ἔδραν.-

___Β'___ Ὁ Ἐπιθεωρητὴς εἰσηγεῖται τὰ ἐξῆς:

Εἰς προηγουμένας συνεδριάσεις εἰσηγήθη προαγωγὰς δημοδ/λων τῆς
ἐκπαιδευτικῆς ἡμῶν περιφέρειας εἰς ἀνώτερον βαθμὸν. Ἐπεφυλάχθη δὲ ὅπως
εἰσηγηθῶ καὶ ἐτέρων διδ/λων τοιαύτας ἔχων ὑπ' ὄψει ὅτι, ἐπειδὴ καὶ ὀλίγον
σχετικῶς χρόνον ὑπηρετεῖ ἐνταῦθα, καλὸν θὰ ἦτο νὰ ἐνήργουν πρῶτον καὶ
ἐτέρας ἐπιθεωρήσεις πάντων τῶν σχολείων καὶ μετὰ ταῦτα νὰ εἰσηγούμενη
συμπληρωματικὰς προαγωγὰς. Μέχρι σήμερον δὲν ἐπραγματοποιήθη βεβαίως
ἐξ ὀλοκλήρου ἡ πρόθεσίς μου αὕτη διότι δὲν κατώρθωσα νὰ ἐπιθεωρήσω εἰσέτι

κατά τό τρέχον σχολικόν ἔτος πάντα τά σχολεῖα τῆς περιφέρειας. Ἐπειδή ὁμως μετάθεσις μου εἰς τήν ἐκπαιδευτικὴν Περιφέρειαν Ἰωαννίνων τερματίζει ἐντός ὀλίγου τήν ἐν τῇ περιφέρειᾳ ταύτῃ ὑπηρεσίαν μου κρίνω ὅτι μοῦ ἐπιβάλλεται, ἵνα μὴ ἀφήσω ἡμιτελές ἔργον ὅπερ ἀπαιτεῖ πλήν ἄλλων καί ἰκανόν χρονικόν διάστημα, ὅπως ἐκθέσω ὑμῖν τά ὑπάρχοντα καί τά μέχρι τοῦδε συλλεγένητα στοιχεῖα ἵνα ἐπ' αὐτῶν δυνηθῇ τό συμβούλιον ὑ- **(225)** μῶν νά μορφώσῃ γνώμην καί προβῇ εἰς συμπληρωματικάς προτάσεις προαγωγῶν δημοδ/λων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν εἰδικῶν ἐκθέσεων, ἃς καί θέτω ὑπ' ὄψει ὑμῶν περί τῶν δημοδ/λων: Μίσιου Ἰω. σχολείου Τσερβαρίου, Παρτσάλῃ Ἡλία σχολ. Ἄνω Σουδενῶν, Δούκα Ἀναστ. σχολ. Μπούλτσῃς, Βορόπουλον Πέτρον σχολείου Δόλιανῃς, Τόλογλου Ἀνδρέα σχολ. Καπεσόβου, Μάκη Δημ. σχολ. Στολοβοῦ, Χατζηβασδέκη Νικολ. σχολ. Μπάγιας, Ζωῖδῃ Δημήτρ. Σχολ. Φραγκάδων, Στάρα Νικολ. σχολ. Κ. Σουδενῶν.

Τό Συμβούλιον Συμβούλιον λαβόν ὑπ' ὄψει τ' ἀνωτέρω καί ἀκοῦσαν τὰς περί τῶν ὡς ἄνω δημοδ/λων εἰδικὰς ἐκθέσεις τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ, ἔχον δέ ὑπ' ὄψει τό 3^{ον} ἄρθρ. τοῦ Ν.Δ. τῆς 21^{ης} Ἀπριλίου π.ἔ., περί διαβαθμίσεως τῶν δημοδ/λων καί τήν ὑπ' ἀριθμ. 61924 π.ἔ. τηλ/κὴν ἐγκύκλ. Σ⁹⁰ Ὑπουργείου Παιδείας δι' ἧς γνωρίζει ὅτι προκειμένου περί προαγωγῶν δέν ἰσχύει ἡ Συντακτικὴ Ἀπόφασις περί ὑποχρεωτικῆς ὑπηρεσίας εἰς τὰς Νέας Χώρας

Προτείνει

ὅπως ἐκ τῶν ἀνωτέρω δημοδ/λων προαχθῶσιν ἐκ τῆς τετάρτης κατηγορίας καί βαθμοῦ γραμματέως Β' τάξ. εἰς τήν πέμπτην κατηγορίαν κ' βαθμὸν γραμματέως Α^{ης} τάξ. οἱ δημοδ/λοι Μίσιος Ἰωάννης σχολείου Τσερβαρίου, Παρτσάλῃς Ἡλίας σχολείου Ἄνω Σουδενῶν, Δούκας Ἀναστ. σχολ. Μπούλτσῃς καί Βορόπουλος Πέτρος σχολ. Δόλιανῃς ὡς ἔχοντες ὡς προσὸν οἱ μὲν δύο πρῶτοι πτυχίον πρωτοβαθμίου δημοδ/λου καί ὑπερδωδεκαετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν, οἱ δέ λοιποὶ δύο ἀπολυτήριον γυμνασίου καί ὑπερικοσαετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν καί

ἐπιφυλάσσεται

ὅπως ἐπανεέλθῃ ἐπὶ τῶν προτάσεων προαγωγῆς τῶν ἐτέρων ὡς ἄνω δημοδιδασκάλων πρό τῆς λήξεως τοῦ τρέχοντος σχολικοῦ ἔτους κατόπιν σχετικῆς τούτων αἰτήσεως.

___Γ'___ Ὁ Ἐπιθεωρητῆς εἰσηγεῖται τὰ ἐξῆς:

ὁ δημοδ/λος Φλαμπουραρίου Στεφόπουλος Γεώργ. ἀπώλεσε τό ἐνδεικτικόν προαγωγῆς του ἐκ τῆς πρώτης τάξεως γυμνασίου εἰς τήν δευτέραν, ἀπαραίτητον στοιχεῖον διὰ τήν διαβάθησιν καί προαγωγήν του. Ἀπό πολλοῦ

δέ χρόνου προσεπάθησε ὅπως ἐπιτύχη τὴν λήψιν πιστοποιητικοῦ ἐμφαίνοντος ὅτι ὄντως ἐφοίτησεν εἰς τὴν τάξιν ταύτην καὶ ὅτι προήχθη· περί τῶν προσπαθειῶν του δὲ τούτων εἶχεν ἀναφέρει ἡμῖν κατ' ἐπανάληψιν. Ἦδη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 12 ἐ.ἔ. ἀναφορᾶς του ἀναφέρει ἡμῖν ὅτι ἔλαβε τὸ ὡς ἄνω πιστοποιητικὸν παρὰ τοῦ Γυμνασιάρχου Ἀμφίσσης, ἀντίγραφον δὲ τούτου ὑποβάλλει διὰ τὰ περαιτέρω. Ἔχει ὑπ' ὄψει ὅτι ἡ καθυστέρησις αὕτη δὲν προέρχεται οὔτε ἐκ παραλείψεως οὔτε ἐξ ἀμελείας τοῦ δημοδ/λου τούτου προτείνω ὅπως, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 21^ας Ἀπριλίου ἐ.ἔ., περί διαβαθμίσεως τῶν δημοδ/λων καὶ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθμ. 61227 π.ἔ. τηλ/κὴν ἐγκ. Σ^{οῦ} Ὑπουργείου Παιδεί- **(226)** ας, δι ἧς γνωρίζει ὅτι προκειμένου περί προαγωγῆς δὲν ἰσχύει ἡ Συντακτικὴ Ἀπόφασις περί ὑποχρεωτικῆς ὑπηρεσίας εἰς τὰς Νέας Χώρας, προαχθῆ οὔτος ἐκ τῆς δευτέρας κατηγορίας καὶ βαθμοῦ γραφῆς α' τάξ. εἰς τὴν τρίτην κατηγορίαν καὶ βαθμὸν Ἀκολουθου ὡς ἔχων ὑπερικοσαετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν.

Τὸ Συμβούλιον λαβὼν ὑπ' ὄψει τ' ἀνωτέρω

Ἀποφασίζει ὅπως πραγματοποιηθῆ ἡ ἐν τῇ ὡς ἄνω εἰσηγήσει προτεινομένη προαγωγή τοῦ δημοδ/λου Φλαμπουραρίου Στεφοπούλου Γεωργίου.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα πράξις κ' ὑπογράφεται

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ Μέλη
(υπογραφές)

Πράξις 100^α

Ἐν Μπάγια σήμερον τῇ 26 Μαρτίου 1927 συνῆλθεν ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν σχολείων τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Ζαγορίου συγκείμενον ἐκ τῶν κ.κ. Φιλ. Δούκα διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Σχολείου ὡς Προέδρου, Γεωρ. Δεστούνη, εἰρηνοδίκου καὶ Σπυρίδωνος Πίσπερη Ἐπιθεωρητοῦ ὡς μελῶν εἰς τακτικὴν συνεδρίαν· οὐδεμιᾶς ὁμως ὑπαρχούσης ὑποθέσεως πρὸς συζήτησιν ἐλύθη ἡ συνεδρίασις.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα πράξις καὶ ὑπογράφεται δεόντως.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ Μέλη
(υπογραφές)

Πράξις 101^α

Ἐν Μπάγια σήμερον τῇ 21^η Ἀπριλίου 1927 συνῆλθεν ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν σχολείων τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Ζαγορίου συγκείμενον ἐκ τῶν κ.κ. Φιλίπ. Δούκα διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Σχολείου ὡς Προέδρου, Γεωρ. Δεστούνη,

καί Σπυριδωνος Πίσπερη Έπιθεωρητοῦ ὡς μελῶν εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, καθ' ἣν ἐργάσθη τὰ ἐξῆς:

A!

Ὁ Έπιθεωρητής ἔχων ὑπ' ὄψει τὸ Ν.Δ. τῆς 21^{αε} Ἀπριλίου π.ἔ. "περὶ διαβαθμίσεως τῶν δημ/λων", τὴν ὑπ' ἀριθ. 3983 τηλ/κὴν ἐγκύκλιον διαταγὴν τοῦ Σ^{οῦ} Ὑπουργείου Παιδείας, δι' ἣς γνωρίζει ὅτι δύναται νὰ γίνωσιν καὶ διαρκοῦντος τοῦ **(227)** σχολικοῦ ἔτους συμπληρωματικαὶ προαγωγαὶ δημ/λων μὴ κριθέντων στασιμῶν, τὴν ἐν ταῖς ὑπ' ἀριθ. 98 καὶ 99 πράξεσι τηρηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἐπιφύλαξιν προτείνει τὴν προαγωγὴν εἰς τὴν ἀμέσως ἀνωτέραν κατηγορίαν τῶν κάτωθι δημοδιδασκάλων ἐσχάτως παρ' αὐτοῦ ἐπιθεωρηθέντων καὶ ὑποβαλόντων σχετικὰς αἰτήσεις.

A) Ἐκ τῆς τρίτης εἰς τὴν τετάρτην κατηγορίαν

- 1) Κων/τίνου Βοροπούλου δημ/λου Λιασκοβετσίου ἔχοντος προσὸν ἀπολυτήριον Γυμνασίου καὶ ὑπερπενταετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν.
- 2) Στεφάνου Λαζαρίδου δημ/λου Παπίγκου ἔχοντος προσὸν πτυχίον τριταξίου διδασκαλείου καὶ ὑπερπενταετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν.

B: Ἐκ τῆς πρώτης εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν.

- 1) Κων/τίνου Μανέκα δημ/λου Ἁγίου Μηνᾶ ὡς ἔχοντος προσὸν ἀπολυτήριον Ἑλληνικοῦ Σχολείου καὶ ὑπερδεκαετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν.

Τὸ Συμβούλιον μετὰ τὴν εἰσήγησιν τοῦ Έπιθεωρητοῦ διεξεληθὸν τὰς οἰκείας ἐκθέσεις ἀποφασίζει συμφῶνως τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ Ν. Δ/τος τῆς 21^{αε} Ἀπριλίου π.ἔ. "περὶ διαβαθμίσεως τῶν δημ/λων" ὅπως προαχθῶσιν οἱ κάτωθι δημοδιδάσκαλοι.

A) Ἐκ τῆς τρίτης εἰς τὴν τετάρτην κατηγορίαν ἦτοι τοῦ βαθμοῦ γραμματέως β. 'τάξεως.

- 1) Κων/τίνος Βορόπουλος τοῦ μονοταξίου σχολείου Λιασκοβετσίου 2) Στέφανος Λαζαρίδης τοῦ διταξίου μεικτοῦ Παπίγκου.

B: Ἐκ τῆς πρώτης εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν ἦτοι τοῦ βαθμοῦ γραφέως α. 'τάξεως.

- 1) Κων/τίνος Μανέκας τοῦ μονοταξίου μικτοῦ Ἁγίου Μηνᾶ, ὡς ἔχοντες τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα.

B!

Εἶτα ὁ Έπιθεωρητής ἀνακοινεῖ τὰ κάτωθι.

Ἡ Σ^ῆ Γενικὴ Διοίκησις Ἠπείρου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1775 κ' 2676 π.ἔ. διαταγῆς τῆς πρὸς τὸν προκάτοχόν του διέταξε τὴν ἐνέργειαν ἀνακρίσεως κατὰ τῶν δημοδιδασκάλων Λαῖστης Ἀναστ. Κάσσου καὶ Νικ. Δεβελέγκα, διότι οὔτοι δι' αἰτήσεως των πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Κοινότητος ἐζήτησαν τὴν ἐκ τῆ

κοινοτική προσόδω χορήγησιν 1500 δραχμών εις ἕκαστον ἐξ αὐτῶν πρὸς διδασκαλίαν τῆς Γυμναστικῆς καὶ τῆς ὠδικῆς ἀπὸ 1^{ης} Σεπτεμβρίου 1926 μέχρι 1^{ης} Ἀπριλίου 1927 εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ ἐκεῖ Ἑλληνικοῦ Σχολείου, χαρακτηρίσασα τὴν ἐνέργειαν ταύτην ὡς ἐκβιαστική. Ἐκ τῶν γενομένων ἀνακρίσεων προέκυψεν ὅτι ὑφ' ἑκάστου τῶν δημ/λων τούτων ἐλήφθη χιλιοδραχμος ἀμοιβή διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἀνωτέρω μαθημάτων κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ὅτι ἐζητήθη αὔξησις τῆς ἀμοιβῆς ταύτης ἀπὸ 1^{ης} Σεπτεμβρίου π.ἔ. μέχρι 1^{ης} Ἀπριλίου ἐ.ἔ. κατὰ 500 εἰσέτι δραχμάς δι' ἕκαστον, ἣτις δὲν ἐχορηγήθη καὶ ὅτι τὸ κύριον ἔργον τῶν διδασκάλων ἐκ τῆς προσθέτου ταύτης ἐργασίας δέν παραβλάπεται, ἐπὶ πλέον ἀπεδήχθη ὅτι οἱ διδ/λοι οὗτοι ἀναλαμβάνοντες τὴν διδασκαλίαν **(228)** τῶν μαθημάτων τούτων ἐν τῷ ἑλληνικῷ σχολείῳ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος δέν εἶχον τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ νόμου 2858 ἀπαιτουμένην ἄδειαν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου. Τὸ πόρισμα τοῦτο ὑπεβλήθη ὑπὸ τοῦ προκατόχου του διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 478 ἀναφορᾶς εἰς τὴν Γεν. Διοίκησιν, ἣτις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 597 ἐ.ἔ. διαταγῆς τῆς ἐπαναφέρουσα τὴν ὅλην ἀλληλογραφίαν παραγγέλλει, ὅπως τεθῆ αὕτη ὑπ' ὄψει τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

Κατόπιν τούτου ὁ Ἐπιθεωρητὴς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 134 ἐγγράφου του ἐκάλεσεν ἀμφοτέρους τοὺς διδασκάλους εἰς ἀπολογία, ἣν ὑποβάλλει εἰς τὸ Συμβούλιον, εἰσηγεῖται δὲ τὴν τιμωρία των.

Τὸ Συμβούλιον μετὰ τὴν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξελεθὸν τὰ προσκομιθέντα ἔγγραφα καὶ λαβὸν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐκ τούτων δέν προκύπτει ἐὰν ὑπῆρχε πρόθεσις ἐκβιασμοῦ ἐκ μέρους τῶν ἐν λόγῳ διδασκάλων κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἐνέργειαν των

ἀποφασίζει

ἀναθέτει εἰς τὸν Ἐπιθεωρητὴν ὅπως κατὰ τὴν περιοδεῖαν αὐτοῦ ἐξακριβώσῃ διὰ νέας ἀνακρίσεως ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ἔλαβε χώραν ἐκβιασμός ὑπὸ τούτων.

Γ!

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ὑποβάλλει εἰς τὸ Συμβούλιον α) τὰς ὑπ' ἀριθ. 34 καὶ 82 ἀναφορὰς τοῦ διευθύνοντος τὸ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον Λαϊστῆς καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος, διὰ τῶν ὁποίων παρακαλοῦσι, ὅπως ἐπιτραπῆ εἰς τὸν δημ/λον τῆς αὐτῆς Κοινότητος Ἄν. Κάσσον ν' ἀναλάβῃ τὴν διδασκαλίαν τῆς Γυμναστικῆς καὶ ὠδικῆς εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ ἐκεῖ Ἑλληνικοῦ Σχολείου στεγαζομένου ἐν τῷ αὐτῷ μετὰ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου κτιρίῳ β) τὴν ὑπ' ἀριθ. 53 ἀναφορὰν τοῦ δημ/λου Λαϊστῆς Ἄν. Κάσσου ἀποδεχομένου τὴν ἀνάγκην τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων τούτων καὶ εἰσηγεῖται, ὅπως χορηγηθῆ ἡ ἄδεια αὕτη, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον τὰ ἀνωτέρω μαθήματα νὰ διδάσκωνται μόνον ἐπὶ δύο ἡμιώρια

καθ' ἑβδομάδα καί μετὰ τήν λήξιν τοῦ ἀπογευματινοῦ μαθήματος, ὥστε νά μή παραβλάπηται τό κύριον ἔργον τοῦ διδασκάλου τούτου.

Τό Συμβούλιον μετὰ τήν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἀποφασίζει συμφώνως τῷ ἄρθρ. 8 τοῦ νόμου 2858 περί χορηγήσεως ἀδείας εἰς τόν δημ/λον Λαῖστης Ἀνάστ. Κάσσον, ὅπως διδάσκη τήν ὠδικήν καί Γυμναστικήν εἰς τό ἐκεῖ ἑλληνικόν σχολεῖον ἐπί δύο ἡμιώρια καθ' ἑβδομάδα καί μετὰ τήν λήξιν τοῦ ἀπογευματινοῦ μαθήματος.

Ὁ Ἐπιθεωρητής ὑποβάλλει εἰς τό Συμβούλιον ἔκθεσιν περί τῆς καταστάσεως τῶν κατὰ τοῦ μήνα Μάρτιον καί Ἀπρίλιον ἐ.ἔ. ἐπιθεωρηθέντων σχολείων ὡς καί ἡμερολόγιον περιοδείας εἶχον ὡς ἐξῆς: Τήν 18^{ην} Μαρτίου ἐπεθεώρησε τό Σχολεῖον Κουκουλίου, τήν 19^{ην} ἐπανῆλθεν εἰς τήν ἔδραν του, τήν 21^{ην} μετέβη διά Δοβρᾶς εἰς Ἰωάννινα πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 6595 Δ/γῆς τοῦ Σ^{ου} Ὑπουργείου Παιδείας καί κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. ἐγγράφου τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις ὑποκαταστήματος **(229)** τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς· τήν 22^{ην} ἐπανῆλθε διά Δοβρᾶς εἰς τήν ἔδραν του, τήν 27, 28 καί 29^{ην} μετέβη εἰς Βίτσαν πρὸς ἐπιθεώρησιν τοῦ Σχολείου καί συγκρότησιν τοπικοῦ συνεδρίου· τήν 30^{ην} ἐπεθεώρησε τό σχολεῖον Μονοδενδρίου, τήν 31^{ην} τοῦ σχολείου ἀρρένων καί θηλέων Ἄνω Σουδενῶν. Τήν 1 κ' 2 Ἀπριλίου ἐπεθεώρησε τά σχολεῖα Τσερβαρίου καί Κάτω Σουδενῶν, τήν 3 ἡμέραν Κυριακήν μετέβη εἰς Ἀρτσισταν, τήν 4^{ην} ἐπεθεώρησε τά σχολεῖα Ἀρτσιστας καί Ἁγίου Μηνᾶ, τήν 5 κ' 6 ἐπανῆλθεν εἰς Ἀρτσισταν πρὸς συγκρότησιν τοπικοῦ συνεδρίου, τήν 7 Ἀπριλίου ἐπεθεώρησε τό διτάξιον σχολεῖον Παπίγκου, τήν 8^{ην} τό σχολεῖον Κλειδωνιαβίστης, τήν 9 τό σχολεῖον Μεσοβουνίου, μεθ' ἧν ἐπανῆλθεν εἰς τήν ἔδραν του. Τήν 13^{ην} ἐπεθεώρησε τό σχολεῖον Νεγάδων, τήν 14 τό σχολεῖον Φραγκάδων, τήν 15 τό σχολεῖον Λιασκοβετσίου, τήν 16 τό σχολεῖον Δόλιανης καί τήν 17 ἐπανῆλθεν εἰς τήν ἔδραν του.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα πράξις κ' ὑπογράφεται δεόντως.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τά Μέλη
(υπογραφές)

Πράξις 102^α

Ἐν Μπάγια σήμερον τῇ 7^ῃ Μαΐου 1927 συνῆλθεν ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τό Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Ζαγορίου συγκείμενον ἐκ τῶν κ.κ. Φ. Δούκα διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Σχολείου ὡς Προέδρου, Γεωργίου Δεστούνη Εἰρηνοδίκου καί Σπυρ. Πίσπερη Ἐπιθεωρητοῦ ὡς μελῶν εἰς τακτικήν

συνεδριαν· οὐδεμιᾶς ὅμως ὑπαρχούσης ὑποθέσεως πρὸς συζήτησιν καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἐπειγομένου νὰ ἐξέλθῃ εἰς περιοδεῖαν ἐλύθη ἡ συνεδρίασις. Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα πράξις κ' ὑπογράφεται δεόντως.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ Μέλη
(υπογραφές)

Πράξις 103^α

Ἐν Μπάγια σήμερον τῇ 11^η Ἰουνίου 1927 συνήλθεν ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Ζαγορίου συγκείμενον ἐκ τῶν κ.κ. Φιλίππου Δούκα διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Σχολείου ὡς Προέδρου, Γεωργίου Δεστούνη Εἰρηνοδίκου καὶ Σπυρ. Πίσπερη Ἐπιθεωρητοῦ ὡς μελῶν εἰς τακτικὴν συνεδριαν, καθ' ἣν εἰργάσθη ὡς ἐξῆς:

A.

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ἀνακοινεῖ, ὅτι ἡ Νομαρχία Ἰωαννίνων κατόπιν τῆς ὑπ' ἀρ. 97 ἀπὸ 27 Νβρίου π.ἔ. πράξεως τοῦ Συμβουλίου προήγαγε διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23376(230) π.ἔ. ἀποφάσεώς της δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 260 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τὸν δημ/λον Ἀναστ. Φάφαν ἐκ τῆς τρίτης εἰς τὴν τετάρτην κατηγορίαν· ἐπειδὴ ὅμως ὁ δημ/λος οὗτος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 140 πράξεως τοῦ προκατόχου του κατετάγη ἀπὸ 24 Σ/βρίου π.ἔ. εἰς τὴν δ! κατηγορίαν ἤτοι τὸν βαθμὸν Ὑπουργ. γραμματέως β! τάξεως εἰσηγεῖται τὴν ἀνάκλησιν τῆς προαγωγῆς του.-

Τὸ Συμβούλιον μετὰ τὴν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξεληθὸν τὰ προσκομιθέντα ἔγγραφα.

ἀποφασίζει

ἀνακαλεῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 97 πρᾶξιν του ἀπὸ 17 Ν/βρίου π.ἔ. ὡς πρὸς τὴν προαγωγὴν τοῦ δημ/λου Γρεβενητίου Ἀναστασίου Φάφα ἐκ τῆς γ! εἰς τὴν δ! κατηγορίαν, διότι οὗτος κατετάγη συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ Ν.Δ. "περὶ διαβαθμίσεως τῶν δημ/λων" διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 140 πράξεως τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἀπὸ 24 Σ/βρίου π.ἔ. εἰς τὴν δ! κατηγορίαν ἐπὶ βαθμοῦ ὑπουργ. γραμματέως β! τάξεως.

B!

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ἀνακοινεῖ εἰς τὸ Συμβούλιον ὅτι τὴν 18 Μαΐου περὶ ὥραν 3,40' ἔλαβεν χώραν ἐν Καλωτᾷ σοβαρὸν δυστύχημα εἰς τὸν μαθητὴν τοῦ ἐκεῖ Σχολείου Νικόλαον Καναβέλην ὑπὸ τὰς ἐξῆς περιστάσεις.

Είχε σημάνει ο κώδων του χωρίου την 3.30' μ.μ. προκειμένου να έξελθωσιν οί μαθηταί την 4. μ.μ. εις έκδρομήν. Έπειδή τό σχολείο στερεΐται αϋλής τά παιδία είχον συγκεντρωθῆ ώς συνήθως εις παρακείμενον τῷ Σχολείῳ χῶρον καί έπαιζον υπό την επίβλεψιν δύο έποπτῶν, ο διδ/λος εύρίσκετο κατ' αϋτήν την ὠραν εις τό Γραφεΐον. Τρεΐς ὅμως μαθηταί μεταξύ τῶν ὁποίων καί ο ανωτέρω Καναβέλης διαφυγόντες την επίβλεψιν κατήλθον εις κατωφέρειάν τινα απέχουσιν περί τά 40-50 μέτρα του χώρου, εις ὃν ἦσαν οί λοιποί μαθηταί· εκεί δέ αναβάντες επί τινος βράχου ήθέλησαν να πετάξωσι χάρτινα χελιδόνια, κατά κακήν ὅμως συγκυρίαν ο ὀγκόλιθος άποσπασθείς τῆς θέσεώς του κατέπεσε παρασύρας καί τούς τρεΐς επ' αϋτοῦ ίσταμένους μαθητάς· καί οί μὲν δύο κατῶρθωσαν να διαφύγωσι, ο τρίτος ὅμως Ν. Καναβέλης μή προφθάσας κατεπλακώθη επ' αϋτοῦ. Έκ τῆς προχείρου ανακρίσεως την ὁποίαν ενήργησεν ο Έπιθεωρητής έπέισθη, ὅτι τό άτύχημα ἦτο εντελῶς τυχαΐον, έχει ὅμως την γνώμην, ὅτι έπρεπε να έξασκῆται μείζων επίβλεψις επί τῶν μαθητῶν εκ μέρους του διδασκάλου, δι' ὃ παρακαλεΐ τό Συμβούλιον ν' άποφανθῆ επί του προκειμένου.

Τό Συμβούλιον μετά την εισήγησιν του Έπιθεωρητοῦ
άποφασίζει

όμοφώνως να συστήσῃ εις τόν διδ/λον Κων. Παπαγεωργίου, ίνα πρό τῆς ενάρξεως τῶν μαθημάτων καί κατά τά διαλείμματα καταβάλλῃ μεγαλυτέραν προσοχήν εις την επίβλεψιν τῶν μαθητῶν, επ' ὅσον μάλιστα ο περίξ του διδασκῆριου χῶρος παρουσιάζει έδαφικάς άνωμαλίας.

Γ!

Ο Έπιθεωρητής υποβάλλει εις τό Συμβούλιον εκθεσιν περί τῆς καταστάσεως τῶν από **(231)** 27 Απριλίου μέχρι 21 Μαΐου έ.έ. έπιθεωρηθέντων Σχολείων ώς καί ήμερολόγιον περιοδείας έχον ώς έξῆς: Την 27 κ' 28 Απριλίου μετέβη εις Ίωάννινα πρός εκτέλεσιν τῆς υπ' αριθ. 6806 δ/γῆς του Ύπουργείου Παιδείας, την 29 επανῆλθεν εις την έδραν, την 1^{ην} Μαΐου μετέβη εις Καπέσοβον, την 2 Μαΐου επεθεώρησε τό σχολείον Καπεσόβου, την 3 τό σχολείον Βραδέτου, την 4 τό σχολείον Τσεπελόβου, την 5 τό σχολείον Σκαμνελίου καί επανῆλθεν εις την έδραν. Την 8 μετέβη εις Σωποτσέλιον πρός ενέργειαν ανακρίσεων κατά του διδ/λου Κων. Παπαγεωργίου συνεπεία αίτήσεως τῶν κατοίκων, την 9 επεθεώρησε τό σχολείον Σωποτσελίου, την 10 τό σχολείον θηλέων Δοβράς, την 11 τό Σχολείον άρρένων Δοβράς, την 12 τό Σχολείον Έλάτης <Μπούλτσῆς>· την 13 τά σχολεία άρρένων καί θηλέων Ζωνδήλης, την 14 τό σχολείον Μανασσῆς, την 15 τό σχολείον Καλωτῆς καί επανῆλθεν εις την έδραν. Την 18 επεθεώρησε τό σχολείον Στολοβοῦ την 19 κ' 20 συνεκρότησε τοπικόν

συνέδριον εἰς Καλωτᾶν, τὴν 21 ἐπεθεώρησε τὸ σχολεῖον Καμινιάς, τὴν 22 τὸ σχολεῖον Καβαλλαρίου, τὴν 23 τὰ σχολεῖα ἀρρένων θηλέων Δρεσθενίου, τὴν 24 τὸ διτάξιον Γρεβενητίου, τὴν 25 τὸ νηπιαγωγεῖον Γρεβενητίου, τὴν 26 κ' 27 συνεκρότησε συνέδριον εἰς Γρεβενήτιον, τὴν 28 ἐπεθέωρησε τὸ δημ. σχολεῖον καὶ νηπιαγωγεῖον Φλαμπουραρίου, τὴν 29 τὸ νηπιαγωγεῖον καὶ δημ. σχολεῖον Τσερνεσίου, τὴν 30 τὸ σχολεῖον Μακρίνου καὶ τὴν 31 ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα πράξις καὶ ὑπογράφεται δεόντως.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ μέλη
(υπογραφές)

Πράξις 104

Ἐν Μπάγια σήμερον τῇ 30 Ἰουνίου 1927 συνῆλθεν ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας Ζαγορίου συγκείμενον ἐκ τῶν κ.κ. Φιλίππου Δούκα διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Σχολείου ὡς Πρόεδρου, Γεωργίου Δεστούνη Εἰρηνοδίκου καὶ Σπυρ. Πίσπερη Ἐπιθεωρητοῦ ὡς μελῶν εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν, καθ' ἣν εἰργάσθη ὡς ἐξῆς:

Μέρος Πρῶτον

Α!

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ἔχων ὑπ' ὄψει τὸ Ν.Δ! τῆς 21 Ἀπριλίου 1926 "περὶ διαβαθμίσεως τῶν δημ/λῶν" καὶ τὴν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 99 πράξει τηρηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἐπιφύλαξιν προτείνει τὴν προαγωγὴν ἐκ τῆς δ! εἰς τὴν ε! κατηγορίαν τῶν κάτωθι δημοδιδασκάλων ἐσχάτως παρ' αὐτοῦ ἐπιθεωρηθέντων καὶ ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀνωτέρου Ν.Δ! ἀπαιτούμενα προσόντα, ὑποβάλλει δὲ καὶ εἰδικὰς ἐκθέσεις περὶ ἐκάστου ἐξ' αὐτῶν ὡς ἐξῆς:

1) Ἀνδρέας Τόλογλου δημοδιδάσκαλος μονοταξίου σχολείου Καπεσόβου ἀπόφοιτος Γυμνασίου ἔχων 27ετῆ συντάξιμον ὑπηρεσίαν. Οὗτος εἶναι ἐπιμελής, ἐνδιαφέρεται **(232)** διὰ τὸ ἔργον του καὶ προσπαθεῖ ν' ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς ὑποχρεώσεις του. Τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτυγχανόμενα ἀποτελέσματα εἶναι σχετικῶς ἱκανοποιητικά. Εἰς ἰδιαιτέρας μελέτας λόγῳ τῶν πολλαπλῶν βιοτικῶν μεριμνῶν προερχομένων ἐκ τῆς πολυμελοῦς οἰκογενείας του δὲν ἐπεδόθη, οὐχ' ἦπτον εἶναι κάτοχος ἐπαρκοῦς κοινωνικῆς καὶ ἐγκυκλοπαιδικῆς μορφώσεως καὶ ἀπέκτησε διὰ τοῦ χρόνου ἀξιόλογον πείραν καὶ παρατηρητικότητα. Τοῦτον λόγῳ τῆς ἐργατικότητος του καὶ τῆς πολυχρονίου ὑπηρεσίας του κρίνει προακτέον.

2) Νικόλαος Χατζηβασδέκης δημοδιδάσκαλος μονοταξίου δημ. σχολείου Μπάγιας απόφοιτος Γυμνασίου ἔχων 27 ἐτῶν συντάξιμον ὑπηρεσίαν. Εἶναι ἰκανῆς ἀντιλήψεως, παρουσιάζων καί σχετικὴν κοινωνικὴν μόρφωσιν· ὑπηρετήσας πρὸ ἐτῶν εἰς τὴν Ῥουμανίζουσαν κοινότητα Βωβούσης προσέφερεν ἰκανὰς ὑπηρεσίας ἐπιδείξας δεξιότητα καί εὐστροφίαν. Εἰς παιδαγωγικὰς μελέτας δὲν ἐπεδόθη, οὐχ' ἤττον παρουσιάζει ἐγκυκλοπαιδικὴν μόρφωσιν καί ἐν τῷ Σχολείῳ του τελευταίως εἰργάσθη μετὰ σχετικῆς ἐπιμελείας. Ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἐπιθεωρήσεως, ἧς τυγχάνει βοηθὸς ἐργάζεται μετὰ πολλοῦ ζήλου· καί τοῦτον λόγῳ τῆς πολυχρονίου ὑπηρεσίας του κρίνει προακτέον.

3) Νικόλαος Στάρας δημ/λος διταξίου δημ. σχολείου Κάτω Σουδενῶν ἀπόφοιτος γυμνασίου ἔχων 22 ἐτῆ συντάξιμον ὑπηρεσίαν. Εἶναι πρόθυμος καί ἐργατικὸς δεικνύων ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τοῦ ἔργου του· μὴ ἐπιδοθεὶς εἰς κατ' ἰδίαν μελέτας δὲν παρουσιάζει παιδαγ. μόρφωσιν, οὐχ' ἤττον λόγῳ τῆς ἐργατικότητος του ἐπιτυχάνων σχετικὰ ἀποτελέσματα. Εἶναι πρότυπον οἰκογενειάρχου καί χρηστοῦ ἀνθρώπου. Καί τοῦτον λόγῳ τοῦ ἠθικοῦ χαρακτήρος του καί τῆς ἐπιμελείας του κρίνει προακτέον.

4) Δημ. Ζωΐδης δημοδιδάσκαλος μονοταξίου δημ. σχολείου Φραγκάδων ἀπόφοιτος Γυμνασίου ἔχων 22 ἐτῶν συντάξιμον ὑπηρεσίαν. Οὗτος στερεῖται ἐπαρκοῦς παιδαγ. μορφώσεως, ἦν προσπαθεῖ νὰ ἀναπληρώσῃ διὰ τῆς κατ' ἰδίαν μελέτης· κατὰ δὲ τὸ τρέχον ἔτος εἰργάσθη μετ' ἐπιμελείας καί ἀναλόγως τῶν δυνάμεών του ἐπέτυχεν ἐργασίαν σχετικῶς ἰκανοποιητικὴν. Καί τοῦτον λόγῳ τῆς τελευταίας ἐπιδειχθείσης ἐπιμελείας του καί τῆς πολυχρονίου ὑπηρεσίας του κρίνει προακτέον.

5) Δημ. Μάος δημ/λος μονοταξίου δημοτ. σχολείου Στολοβοῦ ἀπόφοιτος γυμνασίου ἔχων 21 ἐτῶν συντάξιμον ὑπηρεσίαν. Εἶναι ἐπαρκοῦς ἀντιλήψεως κ' ἐργατικὸς παρουσιάζων καλλισθησίαν. Παρακολουθεῖ ἐν μέρει καί τὴν παιδαγωγ. κίνησιν, ἢ ἐν τῷ σχολείῳ ὅμως ἐργασία του παρουσιάζει ἐλλείψεις τινὰς λόγῳ τῆς ἀτελοῦς παιδαγωγικῆς καταρτίσεώς του ὀφειλομένης εἰς τὴν μὴ ἐκ διδασκαλείου προέλευσίν του. Καί τοῦτον λόγῳ τῆς ἐπιμελείας του καί τῆς πολυχρονίου ὑπηρεσίας του κρίνει προακτέον.

Ὅμοίως ὁ Ἐπιθεωρητὴς εἰσηγεῖται τὴν προαγωγήν τοῦ δημ/λου Καμνιάς Βασιλείου Χριστοδούλου ἐκ τῆς α! εἰς τὴν β! κατηγορίαν ἔχοντος ὡς προσὸν ἀπολυτήριον Ἑλληνικοῦ Σχολείου ὡς ὑπερδεκαετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν.

(233) Τὸ Συμβούλιον μετὰ τὴν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξεληθὸν τὰς οἰκείας ἐκθέσεις ὡς καί τὰ προσκομιθέντα ἔγγραφα.

ἀποφασίζει

προτείνει συμφώνως τῷ ἄρθρω 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 21 Ἀπριλίου π.ἔ. "περί διαβαθμίσεως τῶν δημ/λων" τὴν προαγωγὴν ἐκ τῆς δ! εἰς τὴν ε! κατηγορίαν ἦτοι τοῦ βαθμοῦ γραμματέως α! τάξεως τῶν κάτωθι δημοδιδασκάλων.

1) Ἀνδρέα Τόλογλου τοῦ μονοταξίου Σχολείου Καπεσόβου, 2) Νικόλαον Χατζηβασδέκη τοῦ μονοταξίου μικτοῦ δημ. σχολείου Μπάγιας, 3) Νικολάου Στάρα τοῦ διταξίου δημοτικοῦ Σχολείου Κάτω Σουδενῶν, 4) Δημ. Ζωῖδην τοῦ μονοταξίου δημοτ. σχολείου Φραγκάδων κ' 5) Δημ. Μάου τοῦ μονοταξίου Δημ. σχολείου Στολοβοῦ, ὡς ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα. Ὁμοίως ἀποφασίζει, ὅπως προαχθῆ ἕκ τῆς α! εἰς τὴν β! κατηγορίαν ἦτοι τοῦ γραφέως α! τάξεως ὁ δημ/λος Καμνιάς Βασίλειος Χριστοδούλου ὡς ἔχων ἀπολυτήριον Ἑλληνικοῦ Σχολείου καὶ ὑπερδεκαετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν.

Μέρος Δεύτερον Α!

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 101 πρᾶξιν τοῦ Συμβουλίου, δι' ἧς τοῦτο ἀνέθεσεν εἰς αὐτόν νά ἐξακριβώσῃ κατὰ πόσον ἡ ἐνέργεια τῶν δημ/λων Λαϊστής Ἀναστ. Κάσσου καὶ Νικολ. Δεβελέγκα ζητησάντων παρά τῆς Κοινότητος αὔξησιν τῆς χορηγουμένης αὐτοῖς ἀμοιβῆς διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς γυμναστικῆς καὶ τῆς ῥυθμικῆς εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον Λαϊστής, ἀνακοινοῖ ὅτι ἐκ τῆς ἀνακρίσεως, ἣν ἐνήργησε, ἐπίσθη ὅτι οὐδεὶς ἐκβιασμός ἔλαβε χώραν ἐκ μέρους τῶν ἀνωτέρων διδασκάλων· οὐχ' ἦττον ἐπειδὴ οὗτοι εἰς τὴν ἀνάληψιν τῆς προσθέτου καὶ ξένης πρὸς τὸ κύριον ἔργον τῆς ὑπηρεσίας ταύτης προέβησαν χωρὶς ν' ἀναφέρωσιν εἰς τὴν προϊσταμένην αὐτοῖς ἀρχήν, ὡς ὄφειλον συμφώνως τῷ ἄρθρω 12 τοῦ νόμου 2145 εἰσηγεῖται τὴν τιμωρίαν των.

Τὸ Συμβούλιον μετὰ τὴν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἀποφασίζει

ἀπαλάσσει τοὺς διδασκάλους Ἀν. Κάσσον κ' Νικόλ. Δεβελέγκαν τῆς περὶ ἐκβιασμοῦ κατηγορίας (ἐπιφυλάσσεται ὅπως ἐν ὑποτροπῇ νά λάβῃ ἀύστηρότατα κατ' αὐτοῖς μέτρα) ἐπιβάλλει ὅμως εἰς αὐτοὺς τὴν ποινὴν τῆς ἐπιπλήξεως μετὰ τῶν τελῶν σημανσεως ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ νόμου 2145 κρῖνον αὐτοὺς ἐπεικῶς λόγῳ τῆς πολυετοῦς εὐδοκίμου καὶ λευκῆς ὑπηρεσίας των.

Β!

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ἀνακοινοῖ, ὅτι ἐκ τῆς ἐνεργηθείσης ὑπ' αὐτοῦ ἀνακρίσεως κατὰ τοῦ δημ/λου Σωποτσελίου Κων/νου Παπαγεωργίου συνεπεῖα αἰτήσεως τῶν κατοίκων προέκυψαν α) ὅτι οὗτος μετὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Τ.Ε. Προνοίας ἐνήργησε τὴν ἐκποίησιν ἀχρήστων ὑλικῶν τοῦ Σχολείου κατ' Αὐγουστον τοῦ 1925 καὶ Φεβρουάριον τοῦ 1926 ἀξίας 1750 δραχμῶν παρά τὰς διατάξεις τοῦ

άρθρου 6 έδάφ. 3 τοῦ νόμου 2442, β) επέτρεψε τήν εκτέλεσιν δύο θεατρικῶν παραστάσεων ἐν τῷ διδακτηρίῳ ὑπέρ τοῦ σχολικοῦ ταμείου ἄνευ ἐγκρίσεως τῆς προϊσταμένης του ἀρχῆς γ) επέτρεψε τήν ἐ- (234) ναποθήκευσιν εἰς ἀποθήκην τοῦ Σχολείου οἰκοδομησίμου ξυλείας ἀνηκούσης εἰς τόν παντοπώλην Π. Ἀναγνωστάκην καί τήν κάτοικον Εὐτέρπην Παλαιοπούλου, ὡς καί εἰς διαφόρους γείτονας τήν τοποθέτησιν καυσοξύλων εἰς τήν αὐλήν τοῦ Σχολείου, δι' ἐκράτησε πρὸς ἴδιον ὄφελος τὰ προϊόντα τοῦ σχολικοῦ κήπου ἀξίας 100 δραχμῶν περίπου· καί εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ὁ διδ/λος ἐδαπάνη ἐξ ἰδίων διὰ τήν καλλιέργειαν καί λίπανσιν τούτου, πάντως ὅμως τὸ γεγονός τοῦτο δέν δύναται νά ἀπαλλάξῃ αὐτόν τῆς εὐθύνης, διότι ὤφειλε νά ζητῆ τήν πληρωμὴν τῶν δαπανῶν τούτων παρὰ τοῦ Σχολ. Ταμείου. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ Ἐπιθεωρητῆς ἐκάλεσεν αὐτόν εἰς ἀπολογίαν, ἣν ὑποβάλλει εἰς τὸ Συμβούλιον καί εἰσηγεῖται τήν πειθαρχικὴν τιμωρίαν του. Οὐχ' ἦττον ἐπειδὴ ὁ διδ/λος οὗτος προέβη εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐνεργείας του οὐχὶ ἐκ κακῆς προθέσεως, ἀλλὰ μᾶλλον ἐξ ἐπιπολαιότητος καί ἀγνοίας τῶν κειμένων διατάξεων παρακαλεῖ τὸ Συμβούλιον, ὅπως τόν κρίνῃ ἐπιεικῶς λαμβάνον ὑπ' ὄψιν τήν πολυετῆ καί εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν του.

Τὸ Συμβούλιον μετὰ τήν εἰσηγήσιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξεληθὼν τὰ προσκομιθέντα ἔγγραφα

ἀποφασίζει

ἐπιβάλλει εἰς τόν δημοδιδάσκαλον Σωποτσελίου Κων/τῖνον Ἡλ. Παπαγεωργίου ὡς πειθαρχικὴν ποινὴν πρόστιμον ἐκ δραχμῶν εἴκοσι πέντε {25} εἰσπρακτέον μετὰ τῶν τελῶν σημάτων, ἐπὶ παραβάσει τοῦ άρθρου 6 ἐδάφ. 3 τοῦ νόμου 2442 καί διὰ τὰς λοιπὰς ἐν τῇ εἰσηγήσει τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἀναφερομένας αἰτίας.

Γ!

Ὁ Ἐπιθεωρητῆς ἀνακοινεῖ τὰ ἑξῆς: Ἐν τῷ συνοικισμῷ Βετσικῷ ἰδρύθη διὰ Δ/τος τῆς 12 Μαρτίου 1924 θερινὸν Σχολεῖον μὴ λειτουργήσαν κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη· ἐπειδὴ ὅμως κατὰ τὸ τρέχον ἔτος πλὴν τῶν ὑπαρχόντων παιδίων συνεκεντρώθη καί ἰκανὸς ἀριθμὸς βλαχοποιμένων θεωρεῖ ἀπαραίτητον τήν ἐκεῖ τοποθέτησιν διδασκάλου, ὅστις ν' ἀναλάβῃ τήν διδασκαλίαν κατὰ τοὺς τρεῖς θερινούς μῆνας Ἰούλιον, Αὐγούστον καί Σεπτέμβριον τῶν τέκνων αὐτῶν, δι' ὃ εἰσηγεῖται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 31 τοῦ νόμου 3265 "περὶ καθορισμοῦ τῆς δικαιοδοσίας τῶν Γενικῶν Διοικητῶν καί Νομαρχῶν" τήν ἀπόσπασιν τοῦ δημ/λου τοῦ διταξίου δημ. Σχολείου Παπίγκου Δημοσθ. Παγούνη ὡς νεωτέρου καί ἀγάμου εἰς τὸ θερινὸν Σχολεῖον Βετσικοῦ.

Τὸ Συμβούλιον μετὰ τήν εἰσηγήσιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ

ἀποφασίζει

συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 31 τοῦ νόμου 3265 περί τῆς ἀποσπάσεως τοῦ δημ/λου τοῦ διταξίου δημ. Σχολείου Παπίγκου Δημοσθ. Παγούνη ἀπό 1 Ἰουλίου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. εἰς τὸ θερινόν Σχολεῖον Βετσικοῦ ἐπί μισθῷ ἴσῳ πρὸς τὸ ἥμισυ τῶν ἀποδοχῶν του <Ν.Δ. 21 Ἀπριλίου 1926>

Δ!

(235) Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ὑποβάλλει εἰς τὸ Συμβούλιον ἔκθεσιν περί τῆς καταστάσεως τῶν κατὰ τὸν μῆναν Ἰούνιον ἐπιθεωρηθέντων Σχολείων ὡς καὶ ἡμερολόγιον περιοδείας ἔχον ὡς ἐξῆς: Τὴν 14 Ἰουνίου μετέβη εἰς Δοβρίνοβον, τὴν 15 ἐπεθεώρησε τὸ σχολεῖον Δοβρινόβου, τὴν 16 τὸ Δημ. Σχολεῖον καὶ Νηπιαγωγεῖον Λεσινίτσης, τὴν 17 τὸ Δημ. Σχολεῖον Λαΐστης, τὴν 18 τὸ νηπιαγωγεῖον Λαΐστης, τὴν 19 καὶ 20 συνεκρότησε τοπικόν συνέδριον εἰς Λαίσταν, τὴν 21 ἐπεθεώρησε τὸ νηπιαγωγεῖον Βωβούσης, τὴν 22 τὰ σχολεῖα ἀρρένων καὶ θηλέων Βωβούσης καὶ τὴν 23 ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα πρᾶξις καὶ ὑπογράφεται δεόντως.

Ὁ Πρόεδρος

(υπογραφή)

Τὰ μέλη

(υπογραφές)

Πρᾶξις 105

Ἐν Μπάγια σήμερον τῇ 30 Ἰουνίου 1927 συνῆλθεν ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Ζαγορίου συγκείμενον ἐκ τῶν κ.κ. Φιλ. Δούκα διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Σχολείου ὡς Προέδρου, Γεωργίου Δεστούνη Εἰρηνοδίκου καὶ Σπυρίδωνος Πίσπερη Ἐπιθεωρητοῦ ὡς μελῶν εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν· κατὰ ταύτην ὁ Ἐπιθεωρητὴς ἀνεκοίνωσεν τὰ ἐξῆς:

Ἐξ ὄλου τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς περιφερείας δύο κυρίως διδάσκαλοι αἰρόμενοι ὑπεράνω τοῦ κοινοῦ ἐπιπέδου κατώρθωσαν ν' ἀποδειχθῶσιν ὑπέρτεροι τῶν ἄλλων συναδέλφων των οὐ μόνον διὰ τὴν ἐντὸς τοῦ Σχολείου ἐπιμέλειαν καὶ γόνιμον ἐργασίαν των, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν τῇ κοινῶν ἐπιμέλειαν καὶ καρποφόρον δρᾶσιν των· οὔτοι εἶναι οἱ δημ/λοι Βίτσης Σωτ. Παπάζογλου καὶ Λαΐστης Νικόλαος Δεβελέγκας. Ὁ πρῶτος ἔχει μέγιστον ζῆλον διὰ τὸ ἔργον του ἐργαζόμενος πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ προγράμματος ὥρων· μελετᾷ καὶ παρακολουθεῖ ἀρκούντως τὴν παιδαγωγ. κίνησιν, εἶναι κάτοχος γεωπονικῶν γνῶσεων, ἐξέμαθε τετράχορον καὶ φωνητικὴν μουσικὴν καὶ διαρκῶς αὐτοπροάγεται· ἐπεκτείνων δὲ τὴν δρᾶσιν του ἐν τῇ ἧ ὑπηρετεῖ κοινῶν ἐφύτευσε πλεῖστα δένδρα εἰς παρακείμενον τῷ Σχολείῳ χῶρον, ἴδρυσεν

σύνδεσμον καλωσύνης καί καταβάλλει ἀξέπαινους προσπάθειας διά τήν ἀνέγερσιν διδαστηρίου, ἧς ἡ ἔναρξις πρόκειται ν' ἀρχίσῃ ἐντός ὀλίγου.

Ὁ δεύτερος καί ὡς ἀπόφοιτος Ἑλληνικοῦ Σχολείου κατώρθωσε νά προσαρμοσθῇ πλήρως πρὸς τό ἔργον του διά τῆς κατ' ἴδιαν μελέτης παρουσιάζων ἐξαιρετικὴν μόρφωσιν ἀπὸ τε παιδαγωγικῆς καί ἐγκυκλοπαιδικῆς ἀπόψεως. Ἐν τῷ Σχολείῳ του ἐργάζεται μετὰ ζήλου καί μεθοδικότητος πλουτίζων τοὺς μαθητὰς του διά γνώσεων ὠφελίμων, ἀναπτύσσων τὰς πνευματικὰς τῶν δυνάμεις καί ἐπιδρῶν εὐεργετικῶς ἐπὶ τοῦ χαρακτήρος τῶν, διδάσκων δέ εἰς ξενόφωνον **(236)** Κοινότητα προσέφερον ἐπὶ εἰκοσαετίαν πολυτίμους ἐθνικὰς ὑπηρεσίας.

Ἔνεκα τῆς ἄκρας ἐπιμελείας του, τοῦ ἐθνικοῦ καί εὐγενοῦς χαρακτήρος του ἀπολαύει ἀμερίστου σεβασμοῦ καί ἀγάπης παρὰ τῆς ἐν ἧ ὑπηρετεῖ κοινωνίας.

Διά τοὺς λόγους τούτους ὁ Ἐπιθεωρητὴς κρίνει ἀμφοτέρους τοὺς διδασκάλους τούτους ἀξιούς ἠθικῆς ἀμοιβῆς καί εἰσηγεῖται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 5 τοῦ νόμου 3125, ὅπως ἀπονεμηθῇ εἰς τούτους ἔπαινος καί τιμητικὴ διάκρισις.

Τὸ Συμβούλιον μετὰ τήν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξεληθὸν τὰς οἰκείας ἐκθέσεις

ἀποφασίζει

προτείνει συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 5 τοῦ νόμου 3125 τήν ἀπονομὴν ἐπαίνου καί τιμητικῆς διακρίσεως εἰς τὸν δημ/λον Σωτήρ. Παπάζογλου καί Λαῖστης Νικόλαον Δεβελέγκαν διά τὸν ἐξαιρετικὸν ὑπηρεσιακὸν ζῆλον τῶν καί τήν πρὸς αὐτοπροαγωγήν καταβαλλομένην προσπάθειαν.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα πρᾶξις καὶ ὑπογράφεται δεόντως.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ μέλη
(υπογραφές)

Πρᾶξις 106

Ἐν Μπάγια σήμερον τῇ 29 Ἰουλίου 1927 συνελθὸν ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Ζαγορίου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, ἵνα συζητήσῃ ἐπὶ ζητημάτων ὑποβιβασμοῦ, καταργήσεως κ' ἰδρύσεως σχολείων καί ἀποσπάσεως διδασκάλων κ.τ.λ. δὲν ἠδυνήθη νά ἐργασθῇ λόγω αἰφνιδίας ἀσθενείας τοῦ Προέδρου λυθείσης τῆς συνεδριάσεως.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα πρᾶξις καὶ ὑπογράφεται δεόντως.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ μέλη
(υπογραφές)

Πράξις 107

Ἐν Μπάγια σήμερον τῆ 11^η Αὐγούστου 1927 συνήλθεν ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Ζαγορίου εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, συγκείμενον ἐκ τῶν κ.κ. Φιλίππου Δούκα διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Σχολείου ὡς Προέδρου, Γεωργίου Δεστούνη Εἰρηνοδίκου καὶ Σπυρ. Πίσπερη Ἐπιθεωρητοῦ ὡς μελῶν, καθ' ἣν εἰργάσθη ὡς ἑξῆς:

Μέρος Πρώτον

(237)

Α!

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ἀνακοινοῖ εἰς τὸ Συμβούλιον

α) ὅτι συμφώνως πρὸς ὑποβληθέντας πίνακας ὁ μέσος ὄρος τῶν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη ἐξετασθέντων μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Κάτω Σουδενῶν κατῆλθεν εἰς 53 ἥτοι κατὰ τὸ σχολ. ἔτος 1924-25 εἰς 63, 1925-26 εἰς 50 κ' 1926-27 εἰς 47 διὸ εἰσηγεῖται τὸν ὑποβιβασμὸν τοῦ σχολείου τούτου εἰς μονοτάξιον μικτόν.

β) ὅτι ὁ μέσος ὄρος τῶν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη ἐξετασθεισῶν μαθητριῶν τοῦ μονοταξίου δημοτικοῦ σχολείου θηλέων Σκαμνελίου κατῆλθεν εἰς 11, ἥτοι κατὰ τὸ σχολικόν ἔτος 1924-25 εἰς 10, 1925-26 εἰς 13 κ' 1926-27 εἰς 11, ὅθεν εἰσηγεῖται τὴν κατάργησιν καὶ συγχώνευσιν τούτου μετὰ τοῦ ἐν τῆ αὐτῇ κοινότητι λειτουργοῦντος μονοταξίου Σχολείου ἀρρένων.

γ) ὅτι ὁ μέσος ὄρος τῶν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη ἐξετασθέντων μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τοῦ διταξίου μεικτοῦ Δημ. σχολείου τῆς ξενοφώνου κοινότητος Λαϊστῆς κατῆλθεν εἰς 51 ἥτοι κατὰ τὸ σχολ. ἔτος 1924-25 εἰς 65, 1925-26 εἰς 46 κ' 1926-27 εἰς 44 καὶ εἰσηγεῖται συμφώνως τῷ ἄρθρ. 1 ἐδ. 3 τοῦ νόμου 1242βτὸν ὑποβιβασμὸν τούτου εἰς μονοτάξιον μικτόν.

δ) ὅτι ὁ μέσος ὄρος τῶν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη ἐξετασθέντων νηπίων τῶν νηπιαγωγείων τοῦ ξενοφώνου συνοικισμοῦ Βωβούσης, Λαϊστῆς, Λεσινίτσης, Τσερνεσίου, Φλαμπουραρίου κ' Γρεβενητίου κατῆλθεν τοῦ πρώτου εἰς 18, τοῦ δευτέρου εἰς 22, τοῦ τρίτου εἰς 18, τοῦ τετάρτου εἰς 17, τοῦ πέμπτου εἰς 17 κ' τοῦ ἕκτου εἰς 26, ὅθεν εἰσηγεῖται τὴν κατάργησιν τούτων, τῶν ἐν αὐτοῖς φοιτῶντων νηπίων ὑπαχθησομένων συμφώνως τῷ ἄρθρ. 14 ἐδ. 2 τοῦ νόμου 1242β εἰς ἰδιαίτερα τμήματα τῶν Δημοτικῶν σχολείων των, εἰς ἃς ἀνήκουσι, κοινοτήτων.

Τὸ Συμβούλιον μετὰ τὴν εἰσηγήσιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξελθὼν τὰ προσκομισθέντα ἔγγραφα καὶ λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰς οἰκείας διατάξεις τοῦ νόμου

ἀποφασίζει

Γνωμοδοτεῖ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 ἐδ. 3 τοῦ νόμου 1242β. α) ὑπέρ τοῦ ὑποβιβασμοῦ τοῦ διταξίου μικτοῦ Δημ. Σχολείου Κάτω Σουδενῶν εἰς μονοτάξιον μικτόν, διότι ὁ μέσος ὄρος τῶν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἐξετασθέντων μαθητῶν καὶ μαθητριῶν κατῆλθεν κάτω τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 5 ἐδ. 2 τοῦ νόμου 1242β ὀριζομένου ἀριθμοῦ. β) ὑπέρ τῆς καταργήσεως τοῦ μονοταξίου Δημοτ. σχολείου θηλέων Σκαμνελίου κ' τῆς συγχωνεύσεως τούτου μετὰ τοῦ ἐν αὐτῇ κοινότητι λειτουργοῦντος δημοτ. σχολείου ἀρρένων, διότι ὁ μέσος ὄρος τῶν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη ἐξετασθεισῶν μαθητριῶν κατῆλθεν εἰς 11. γ) ἀναβάλλει ν' ἀποφασίση περὶ τοῦ ὑποβιβασμοῦ τοῦ διταξίου μικτοῦ Δημοτ. σχολείου Λαῖστης ὡς κ' τῆς καταργήσεως τῶν νηπιαγωγείων Βωβούσης, Λαῖστης, Λεσινίτσης, Τσερνεσίου, Φλαμπουραρίου καὶ Γρεβενητίου λόγῳ τῆς εἰς τὰς ξενοφώνους ταύτας κοινότητος ὑποβοσκούσης ρουμανικῆς προπαγάνδας, ἣτις διὰ τῆς καταργήσεως τῶν σχολείων τούτων θὰ εὔρισκον πρόσφορον ἔδαφος πρὸς ἐπικράτησιν, ὑποβάλλει δὲ εὐχὴν εἰς τὸ Σὺν Ὑπουργεῖον **(238)** περὶ διατηρήσεως τούτων ἕνεκα ἐθνικῶν λόγων.

Β!

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ἀνακοινοῖ, ὅτι ἐν τῷ συνοικισμῷ Βετσικοῦ ἰδρύθη ἀπὸ τριετίας θερινὸν σχολεῖον λειτουργήσαν μόνον κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἀπὸ 1 Ἰουλίου, ἐπειδὴ ὁμως φρονεῖ, ὅτι τὸ σχολεῖον τοῦτο λειτουργοῦν ἐπὶ τρεῖς μόνον μῆνας κατ' ἔτος ἐλαχίστην προσφέρει ὑπηρεσίαν εἰς τὴν κοινότητα ταύτην, ἐξ ἄλλου δὲ τὰ ἐκεῖ μονίμως κατοικοῦντα παιδία ἡλικίας ἀπὸ 7-14 ἐτῶν ἀνέρχονται, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος καὶ τοῦ ἱερέως ὑποβληθέντος καταλόγου ἐπικυρωμένου ὑπὸ τῆς Νομαρχίας Ἰωαννίνων εἰς 15, εἰσηγεῖται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 ἐδάφ. 3 τοῦ νόμου 1242β τὴν κατάργησιν τοῦ θερινοῦ σχολείου Βετσικοῦ καὶ τὴν σύστασιν ἐν αὐτῷ μονοταξίου μικτοῦ Δημοτ. Σχολείου.

Τὸ Συμβούλιον μετὰ τὴν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξελθὼν τὰ προσκομιθέντα ἔγγραφα

ἀποφασίζει

Γνωμοδοτεῖ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 ἐδάφ. 3 κ' 4 τοῦ νόμου 1242β ὑπέρ τῆς καταργήσεως τοῦ θερινοῦ Σχολείου Βετσικοῦ κ' τῆς ἰδρύσεως ἐν αὐτῷ μονοταξίου Δημοτ. Σχολείου ὑπὸ τὸν ὄρον οἱ κάτοικοι νὰ παραχωρήσωσι δωρεάν τὸ πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενον οἶκημα.

Μέρος Δεύτερον

Α!

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ἀνακοινοῖ ὅτι ὁ εἰς τὸ θερινὸν σχολεῖον Βετσηκοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6467 δ/γῆς τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου ἀποσπασθεὶς δημ/λος Παπιῆκου Δημοσθ. Παγούνης δὲν δύναται λόγῳ ἀσθενείας νομίμως συστοποιηθείσης νὰ συνεχίσῃ τὰ καθήκοντα του ἐν αὐτῷ, ὅθεν εἰσηγεῖται τὴν ἀνάκλησιν τῆς ἀποσπάσεώς του ἐκ τῆς θέσεως ταύτης κ' τὴν ἀντί τούτου ἀπόσπασιν τοῦ δημ/λου Ἁγίου Μηνᾶ Κων. Μανέκα ἀπὸ 18 π. μηνός μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. τῆς συγκαταθέσει του.

Τὸ Συμβούλιον ἀκοῦσαν τὸν ἐπιθεωρητὴν κ' διεξεληθὸν τὰ προσκομιθέντα ἔγγραφα

ἀποφασίζει

Προτείνει δυνάμει τῷ ἄρθρῳ 31 τοῦ Ν.Δ. τῆς 26 Ἰανουαρίου 1926 περὶ δικαιοδοσίας τῶν Γενικῶν Διοικήσεων τὴν ἀνάκλησιν τῆς ἀποσπάσεως τοῦ δημοδ/λου λόγῳ ἀσθενείας ἐκ τοῦ θερινοῦ Σχολείου Βετσηκοῦ ἀπὸ 18 Ἰουλίου ἐ.ἔ. κ' τῆς ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ἀπόσπασιν τοῦ δημ/λου Ἁγίου Μηνᾶ Κων. Μανέκα τῆς συγκαταθέσει ἐπὶ ἐπιμισθίῳ ἴσῳ πρὸς τὸ ἥμισυ τῶν ἀποδοχῶν του <Ν.Δ. 21 Ἀπριλίου 1926>

Β!

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ἀνακοινοῖ, ὅτι ὁ ἄρτι ἐπανελθὼν ἐξ ἐκπαιδ. ἀδείας δημοδιδάσκαλος Βρυσοχωρίου <Λεσινίτσης> Ἰωάννης Εὐαγγελίδης ὑπέβαλε πρὸς αὐτὸν ἀναφορὰν ἀπὸ 5 Ἰουλίου ἐ.ἔ. παρὰ τοὺς καθιερωμένους τύπους κ' εἰς τὴν ὁποίαν, **(239)** πλήν τῶν ἄλλων παρέλιπε τὴν λέξιν εὐπειθέστατος· ὁ Ἐπιθεωρητὴς μὴ ἀποδώσας σημασίαν συνέστησεν ἀπλῶς εἰς τοῦτον ν' ἀποφεύγῃ τὴν ὑποβολὴν ἀναφορῶν παρὰ τὰ κεκανονισμένα· οὗτος ὅμως διὰ τῆς ἀπὸ 10 Ἰουλίου δευτέρας παρατύπου ἀναφορᾶς του εἰρωνευόμενος τὸν Ἐπιθεωρητὴν ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ νὰ πληροφορηθῇ ποῦ ἔγκειται τὸ ἀκανόνιστον τῶν ἀναφορῶν του, διότι οὐδὲν περὶ τούτου ἀναγράφεται ἐν τῷ κώδικι τῆς Σχολ. Νομοθεσίας, ἐνῶ ἐξ ἑτέρας ἀναφορᾶς του πρὸς τὸ παρὰ τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου α.ε. Συμβούλιον διαβιβασθείσης διὰ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἐφαίνετο γνωρίζων κάλλιστα τοὺς τύπους συμφώνως πρὸς τοὺς ὁποίους δέον νὰ συντάσσωνται αἱ ἀναφοραί.

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς κ' πάλιν μὴ θέλων νὰ προβῇ εἰς τὴν τιμωρίαν του συνέστησεν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 544 ἀπὸ 12 Ἰουλίου ἐ.ἔ. διαταγῆς του εἰς αὐτὸν ν' ἀποφεύγῃ τὰς ὑπηρεσιακὰς προστριβάς· ἀλλ' οὗτος κ' διὰ τρίτην φορὰν οὐ μόνον δὲν συνεμορφώθη πρὸς τὰς συστάσεις ταύτας ὑποβαλὼν ἀναφορὰν ἀπὸ 15 Ἰουλίου παρὰ τοὺς καθιερωμένους τύπους, ἀλλὰ κ' εἰς τὴν ἀπολογίαν του ἐκφράζεται ὅτι ὅλως ἀνευλαβῶς ἀναγράφων μεταξὺ τῶν ἄλλων τὰ ἐξῆς: συνεπῶς ἀγνοῶ πῶς προκρίνετε, ὅτι ἐγὼ δὲν ἤθελον συμμορφωθῆναι πρὸς τὴν

ὑπόδειξιν σας ταύτην· διαπορῶ δέ τις ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκδόσεως τῆς τελευταίας ταύτης διαταγῆς ὑμῶν ἐπαναληπτικῆς κ' ἐσπευσμένης κ.τ.λ. - Ἐπειδὴ ἡ διαγωγή τοῦ διδλ/λου τούτου δὶς μέχρι τοῦδε τιμωρηθέντος πειθαρχικῶς ὑπὸ του Συμβουλίου ἐπὶ προκατόχων του Ἐπιθεωρητῶν δι' ἀνευλάβειαν πρὸς τοὺς κειμένους ἐκπαιδ. νόμους καὶ τὰς προϊσταμένας αὐτοῦ ἀρχὰς ἀποβλέπουσα νὰ δημιουργήσῃ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τάσεις ἀναρχικὰς τυγχάνει ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν σεμνότητα τοῦ διδασκαλικοῦ ἔργου εἰσηγεῖται τὴν πειθαρχικὴν τιμωρίαν του.

Τὸ Συμβούλιον μετὰ τὴν εἰσηγήσιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξελθὼν ἅπαντα τὰ προσκομιθέντα ἔγγραφα κ' λαβὼν ὑπ' ὄψει τόσον τὴν ἐπὶ τῶν προκατόχων Ἐπιθεωρητῶν ἐπιδειχθεῖσαν ἀνευλάβειαν τοῦ εἰρημένου δημ/λου, ὅσον καὶ τὴν ἤδη ἐκ τῶν προσκομιθέντων ἐγγράφων ἀριδῆλως ἐμφανομένην ἀνοικειαν πρὸς τὴν προϊσταμένην του ἀρχὴν συμπεριφορὰν κ' τὴν τὰσιν πρὸς κατάργησιν τῶν ἤδη ὑπὸ τῆς Πολιτείας παραδεδειγμένων τύπων.

ἀποφασίζει

Ἐπιβάλλει εἰς τὸν δημ/λον Βρυσοχωρίου <Λεσινίτσης> Ἰωάννην Εὐαγγελίδην ἐπιεικῶς ὡς ποινὴν πρόστιμον ἐκ δραχμῶν τετρακοσίων <400> ἥτοι ὀλιγώτερον τοῦ ¼ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του μετὰ τῶν τελῶν σημάτων τῆς παρούσης, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀναθέτει εἰς τὸν Ἐπιθεωρητὴν, ὅπως συζητήσῃ εἰς τοῦτον, ἵνα τοῦ λοιποῦ δεικνύῃ τὴν ὀφειλομένην εὐλάβειαν πρὸς τὴν προϊσταμένην του ἀρχὴν συμμορφούμενος πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς Πολιτείας κεκανονισμένα, διότι εἰ ὑποτροπῆ τὸ Συμβούλιον θέλει εὐρεθῆ εἰς τὴν δυσάρεστον θέσιν νὰ λάβῃ κατ' αὐτοῦ ριζικώτερα μέτρα.

Γ!

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ὑποβάλλει εἰς τὸ Συμβούλιον ἡμερολόγιον περιοδείας ἔχον **(240)** οὔτω:

Τὴν 10^{αυ} Ἰουλίου μετέβη εἰς Τσεπέλοβον συνεπεία τῆς ὑπ' ἀριθ. 1464 διαταγῆς τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς IB. περιφερείας πρὸς ἐνέργειαν ἀνακρίσεων ἐπιστρέψας εἶτα εἰς τὴν ἔδραν του.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα πρᾶξις κ' ὑπογράφεται δεόντως.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ μέλη
(υπογραφές)

Πρᾶξις 108^α

Ἐν Μπάγια σήμερον τῆ 14 Σεπτεμβρίου 1927 συνῆλθεν ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτ. Σχολείων τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς

Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Ζαγορίου συγκείμενον ἐκ τῶν κ.κ. Φιλίππου Δούκα διευθυντοῦ τοῦ ἑνταῦθα Ἑλληνικοῦ Σχολείου ὡς Προέδρου, Γεωργίου Δεστούνη Εἰρηνοδίκου καί Σπυρίδωνος Πίσπερη Ἐπιθεωρητοῦ ὡς μελῶν εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, καθ' ἣν εἰργάσθη ὡς ἑξῆς:

Μέρος Δεύτερον

Α!

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ἀνακοινεῖ εἰς τὸ Συμβούλιον ὅτι ὁ δημ/λος Βρυσχωρίου Ἰωάννης Εὐαγγελίδης ὑπέβαλε δι' αὐτοῦ πρὸς τὸ παρὰ τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Ἡπείρου Α.Ε. Συμβούλιον ἀπὸ 5 Ἰουλίου ἐ.ἔ. αἴτησιν περὶ μεταθέσεως του εἰς τὴν περιφέρειαν Ἰωαννίνων. Τὴν αἴτησιν ταύτην ὁ Ἐπιθεωρητὴς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 526 ἀναφορᾶς του ὑπέβαλε πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τοῦ Α.Ε. Συμβουλίου, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ πρωτοκόλλου ἀλληλογραφίας, ἐκ παραδρομῆς ὁμως τοῦ βοηθοῦ του Νικ. Χατζηβασδέκη, εἰς ὃν εἶχε παραδώσει ταύτην πρὸς διεκπεραίωσιν καὶ ἀποστολὴν διεβιβάσθη ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ βιβλίου διεκπεραιώσεως πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, ὅπερ καταχωρῆσαν ταύτην μετ' ἀριθ. 31968 διεβίβασε πρὸς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον· μετὰ παρέλευσιν ἰκανῶν ἡμερῶν ὁ ἀνωτέρω δημοδιδάσκαλος Εὐαγγελίδης δι' ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν βοηθὸν τοῦ γραφείου ἐζήτησε πληροφορίας διὰ τὴν τύχην τῆς αἰτήσεώς του· πλὴν οὗτος δὲν ἀπήντα εἰς αὐτὸν οὔτε εἰς τὸν Ἐπιθεωρητὴν ἀνεκοίνωσε τι· εἰς ἐπανειλημμένας δὲ παρακλήσεις του διαβιβάσθεισας προφορικῶς διὰ τοῦ ἀγροτικοῦ διανομέως Κων/τίνου Κυριάκη τῶ ἀπήντησε τὰ ἑξῆς: τι θέλεις καὶ ρωτᾶς, τὰ ξέρεις· ἄλλως τε ἔλαβες καὶ ἔγγραφον <δὴλ. τὴν πρόσκλησιν τοῦ Εὐαγγελίδου εἰς ἀπολογίαν ὑπὸ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ δι' ἐπίδειχθεισαν ἀνευλάβειαν> ἀφῆνων οὕτω νὰ ὑπονοηθῆ, ὅτι ὁ Ἐπιθεωρητὴς δὲν ἦτο εὐνοικῶς διατεθειμένος ὑπὲρ τῆς αἰτήσεώς του, περὶ ἧς ὁ βοηθὸς ἐγνώριζεν, ὅτι εἶχεν ὑποβληθῆ ἀρμοδίως μετ' εὐμενοῦς γνωμοδοτήσεως. Κατόπιν τούτου ὁ δημ/λος Εὐαγγελίδης ἀντὶ νὰ ἀπευθυνθῆ πρὸς τὸν Ἐπιθεωρητὴν καὶ νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ πληροφορίας ὑπέβαλε παρὰ τὴν καθιερωμένην ἱεραρχίαν ἀναφορὰν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ παρὰ τῆς Γεν. Διοικήσεως Ἡπείρου Σ^ου Α.Ε. Συμβούλιον διὰ τῆς ὁποί- **(241)** ας κατήγγειλε τὸν Ἐπιθεωρητὴν 1) ὅτι παρέβη τὸν νόμον 149 "περὶ τῆς εἰς ἀπάντησιν ὑποχρέσεως τῶν δημοσίων ἀρχῶν κ.λ.π." 2) ὅτι προσπαθεῖ νὰ δημιουργήσῃ πράγματα εἰς βάρος του δι' ἀσκόπου ὑπερσσιακῆς ἀλληλογραφίας, 3) ὅτι σκοπίμως καθυστερεῖ τὴν περὶ μεταθέσεως αἴτησίν του. Αἱ κατηγορίαι αὗται τυγχάνουσιν ὅλως ψευδεῖς καὶ ἀνυπόστατοι, διότι α) ὁ Ἐπιθεωρητὴς οὐδεμίαν εἶχεν ὑποχρέωσιν πρὸς ἀπάντησιν καθ' ὅσον ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος αἴτησις ἀπηυθύνετο πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τοῦ Α.Ε. Συμβουλίου καὶ οὐχὶ πρὸς τὸν

Ἐπιθεωρητὴν, ὅστις ἀπλῶς διεβίβασε ταύτην· ἐξ ἄλλου δὲ ὁ νόμος 149 πονεῖται λόγον οὐχὶ περὶ παντός εἵδους ἀναφορῶν, ἀλλὰ περὶ τῶν περιλαμβανουσῶν αἰτιάσεων καὶ ὑποβαλλομένων παρ' ἰδιωτῶν ἢ νομικῶν προσώπων· β) ὅτι οὐδεμία ἀλληλογραφία ἄσκοπος ἐδημιουργήθη εἰς βάρος του, εἰ μὴ ἐκείνη, ἣν ὁ ἴδιος προεκάλεσεν ἐπιδείξας ἀπήθειαν καὶ ἀνευλάβειαν, δι' ἧς καὶ ἐτιμωρήθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου καὶ γ) ὅτι οὐδεμία ἐγένετο καθυστέρησις τῆς ἀπὸ 5 Ἰουλίου ἐ.ἔ. αἰτήσεως του, διότι αὕτη ὑπεβλήθη ἀπὸ 7 Ἰουλίου ἐ.ἔ. εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τοῦ Α.Ε. Συμβουλίου ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ πρωτοκόλλου ἀλληλογραφίας διαβιβασθεῖσα ἐκ παραδρομῆς τοῦ βοηθοῦ ὡς προανέφερον εἰς τὸ Σὺν Ὑπουργεῖον Παιδείας. Τὸ γεγονός ὅμως τοῦτο φρονεῖ ὁ Ἐπιθεωρητὴς δὲν δύναται νὰ δικαιολογήσῃ οὐδόλως τὴν ὑποβολὴν τοιαύτης ἀναφορᾶς ἐκ μέρους τοῦ δημ/λου Εὐαγγελίδου καὶ τὴν ἀπόδοσιν τόσον βαρείας μομφῆς κατὰ τοῦ προϊσταμένου του περὶ σκοπίμου καθυστερήσεως τῆς αἰτήσεως του, ἣτις ἂν ἀλήθευεν θὰ καθίστα τοῦτον ἀνάξιον διὰ τὴν ἣν κατέχει θέσιν. Διὰ τοῦτο εὐθύς ὡς ἔλαβε γνῶσιν τῆς πρὸς τὸ Σ.Α.Ε. Συμβούλιον ἀναφορᾶς τοῦ δημ/λου Εὐαγγελίδου καὶ τῆς μὴ ἀφίξεως εἰς τὸν πρὸς ὃν ὄρον τῆς περὶ μεταθέσεως αἰτήσεώς του ὁ Ἐπιθεωρητὴς ἀφ' ἑνὸς μὲν παρήγγειλεν εἰς τοῦτον νὰ ὑποβάλλῃ νέαν αἴτησιν, ἣν καὶ διεβίβασεν, ὅπου ἔδει διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 741 ἀναφορᾶς του μὲ τὴν γνώμην νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκάλεσε τοῦτον διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 703 ἐγγράφου του εἰς ἀπολογία. Ἐπίσης εἰς ἀπολογία ἐκάλεσε καὶ τὸν βοηθὸν τοῦ γραφείου δημ/λον Νικ. Χατζηβασδέκην διὰ τὴν ἀμέλειαν καὶ ἐπιπολαιότητα, ἣν ἐπέδειξε κατὰ τὴν διεκπεραίωσιν τῆς ἐν λόγω αἰτήσεως καὶ διὰ τὴν μετέπειτα ὕπουλον συμπεριφορὰν του, διότι ἐν ᾧ ὤφειλε νὰ ὁμολογήσῃ πρὸς τὸν συνάδελφόν του τὴν ἐξ ὑπαιτιότητός του μὴ διαβίβασιν τῆς αἰτήσεώς του εἰς τὸν πρὸς ὃν ὄρον, ἐπεδίωξε διὰ τῶν φράσεων "τὰ ξέρεις, τι ῥωτᾷς κ.λ.π." νὰ ἐπιρρίψῃ τὰς εὐθύνας εἰς τὸν προϊστάμενόν του, δημιουργήσας ζητήματα εἰς βάρος του. Ἡ ἀπολογία τοῦ δημ/λου Εὐαγγελίδου εἶναι ἄνευ χαρτοσήμου καὶ ἄνευ ἀντιγράφου τῆς ὑπ' ἀριθ. 703 διαταγῆς καίτοι ἐζητήθη τοῦτο παρ' αὐτοῦ, γέμουσα ἀσυναρτησιῶν καὶ ἀνευλαβῶν ἐκφράσεων προερχομένων ἐκ τῆς ἐπάρσεως καὶ τῆς ὑπερφυάλου ἀλαζονείας, ἣτις διακρίνει τὸν δημοδιδάσκαλον τοῦτον.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ Ἐπιθεωρητὴς παρακαλεῖ τὸ Συμβούλιον, ὅπως ἀφοῦ ἐξετάσῃ ἐπισταμένως τὴν ὅλην ἀλληλογραφίαν καὶ μορφώσῃ ἀμερόληπτον γνώμιν ἀποφανθῆ ἔάν καὶ κατὰ πόσον αἱ πράξεις τοῦ ἀνωτέρω δημ/λου τυγχάνουσιν κολάσιμοι.

Τὸ Συμβούλιον διεξεληθὸν μετὰ προσοχῆς τὴν σχετικὴν ἀλληλογραφίαν, τὸ βιβλίον πρωτοκόλλου καὶ διεκπεραιώσεως κ' τὰς ἀπολογίας τῶν περὶ ὧν ὁ

λόγος δημ/διδ/λων **(242)** καί πεισθέν άπολύτως, ότι ουδείς ύπήρξε λόγος καθυστερήσεως τής αίτήσεως τοϋ είρημένου δημ/λου έκ μέρους τοϋ Έπιθεωρητοϋ, όστις άλλως τε έδικαιοϋτο νά γνωματεύση ύπέρ τής μή άποδοχής ταύτης, λαβόν δέ έξ άλλου ύπ' όψιν, ότι ό δημ/λος Εύαγγελίδης καίτοι τιμωρηθείς τρίς μέχρι τοϋδε έξακολουθει παρά τας γενομένας ύπό τοϋ Συμβουλίου διά τής ύπ' άριθ. 107 πράξεως συστάσεως έπιδεικνύων άνάρμοστον πρός τήν προΐσταμένην αύτοϋ άρχήν συμπεριφοράν άποδίδων είς ταύτην άσυστάτους κατηγορίας καί έκφραζόμενος όλως άνευλαβώς διά τών φράσεων "ότι ό Έπιθεωρητής προσπαθει νά δημιουργήση πράγματα είς βάρος του κ' ότι σκοπίμως καθυστερει τήν περί μεταθέσεως αίτησίν του, ότι ή πρόσκλησίς του είς άπολογίαν θα ήτο περιπτή φιλολογία καί ότι θα έξακολουθη νά αισθάνηται τήν αύτήν δυσπιστίαν πρός τήν άμεσον προΐσταμένην άρχήν κ.λ.π."

άποφαίνεται

όμοφώνως α) ύπέρ τής τιμωρίας τοϋ δημ/λου Βρυσοχωρίου Ίωάννου Εύαγγελίδου καί έπιβάλλει είς αύτόν ως ποινήν πρόστιμον ίσον πρός τόν μηνιαίον αύτοϋ μισθόν μετά τών τελών σημάσεως τής παρούσης διά τήν άσυμβίβαστον πρός τήν προΐσταμένην άρχήν διαγωγήν του έπιφυλασσόμενον, όπως έν περιπτώσει μή συμμορφώσεώς του προβή καί είς προσωρινήν άπόλυσίν του έκ τής ύπηρεσίας καί β) ύπέρ τής τιμωρίας τοϋ βοηθοϋ τοϋ Γραφείου τής Έπιθεωρήσεως Νικολ. Χατζηβασδέκην τιμωρηθέντος καί άλλοτε πειθαρχικώς δι' άνάρμοστον συμπεριφοράν καί άμέλειαν περί τήν έκπλήρωσιν τών καθηκόντων του έν τῷ γραφείῳ καί έπιβάλλει είς αύτόν ως ποινήν πειθαρχικόν πρόστιμον δραχμῶν τετρακοσίων (400) μετά τών τελών σημάσεως τής παρούσης διά τήν έπιπολαιότητα μεθ' ής ένήργησε καί τήν μετέπειτα ύπουλον καί άσυμβίβαστον συμπεριφοράν του.

Β!

Ό Έπιθεωρητής έχων ύπ' όψιν τό Ν.Δ. τής 21 Άπριλίου π.έ. "περί διαβαθμίσεως τών δημ/λων" καί τήν ύπ' άριθ. 4290 έγκ. διαταγήν τοϋ Υπουργείου Παιδείας προτείνει τήν προαγωγήν τοϋ δημ/λου Νεγάδων Εύλαμπίου Γκωλέτση έκ τής τρίτης είς τήν τετάρτην κατηγορίαν ως έχοντος προσόν πτυχίον τριταξίου διδασκαλείου καί ύπερπενταετή εύδόκιμον ύπηρεσίαν.

Τό Συμβούλιον μετά τήν είσήγησιν τοϋ Έπιθεωρητοϋ διεξελθόν τας οικείας έκθέσεις:

άποφασίζει

συμφώνως τῷ άρθρῳ 3 τοϋ Ν.Δ. τής 21^{ης} Άπριλίου π.έ. "περί διαβαθμίσεως τών δημ/λων" όπως προαχθῆ ό δημ/λος Νεγάδων Εύλάμπιος Γκωλέτσης έκ τής

τρύτης εἰς τήν τετάρτην κατηγορίαν ἐπί βαθμῶ ὑπουργικοῦ γραμματέως β! τάξεως

Γ!

Ὁ Ἐπιθεωρητής ὑποβάλλει ἡμερολόγιον περιοδείας ἔχον ὡς ἐξῆς. Τήν 16 Αὐγούστου μετέβη διά Δοβρᾶς εἰς Ἰωάννινα παραμείνας καί τήν 17^{ην} πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 30138 διαταγῆς τοῦ Ἐπουργείου Παιδείας, τήν 18^{ην} ἐπανῆλθε διά Δοβρᾶς εἰς τήν ἔδραν του.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα πράξις κ' ὑπογράφεται δεόντως.

(243) Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τά μέλη
(υπογραφές)

Πράξις 109

Ἐν Μπάγια σήμερον τῇ 18^ῃ Ὀκτωβρίου 1927 συνῆλθεν ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Ζαγορίου συγκείμενον ἐκ τῶν κ.κ. Φιλίππου Δούκα διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Σχολείου ὡς προέδρου, Γεωργίου Δεστοῦνη Εἰρηνοδίκου καί Σπυρίδωνος Πίσπερη Ἐπιθεωρητοῦ ὡς μελῶν εἰς τακτικὴν συνεδρίαν καθ' ἣν εἰργάσθη ὡς ἐξῆς:

Μέρος Πρῶτον

Α!

Ὁ Ἐπιθεωρητής ἀνακοινεῖ εἰς τὸ Συμβούλιον, ὅτι ὁ μέσος ὄρος τῶν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη ἐξετασθέντων νηπίων τοῦ νηπιαγωγείου τῆς ξενοφώνου κοινότητος Βωβούσης κατῆλθεν εἰς 20, ἥτοι κατὰ τὸ ἔτος 1923-24 εἰς 22, 1925-26 εἰς 20 κ' 1926-27 εἰς 17 ὁ ἀριθμὸς, ὅμως οὗτος εἶναι εἰκονικὸς, διότι κατὰ μὲν τήν κατ' Ἰούνιον ἐπιθεώρησιν τοῦ Σχολείου εὔρεν μόνον 10 νήπια παρόντα, κατὰ δέ τοῦ τρέχοντος μηνὸς μόνον 4 ἐπειδὴ δέ δὲν ὑπάρχει πιθανότης αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τούτου εἰς τὸ μέλλον, εἰσηγεῖται τὴν κατάργησιν τοῦ Σχολείου τούτου, τῶν ἐν αὐτῷ φοιτῶντων νηπίων ὑπαχθησομένων συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 14 ἐδ. 2 τοῦ νόμου 1242β εἰς ἰδιαίτερα τμήματα τῶν δημοτικῶν σχολείων ἀρρένων κ' θηλέων τῆς αὐτῆς κοινότητος.

Τὸ Συμβούλιον μετὰ τὴν εἰσῆγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξελεθὼν τὰ προσκομιθέντα ἔγγραφα κ' λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰς οἰκείας διατάξεις τοῦ Νόμου ἀποφασίζει

γνωμοδοτεῖ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 ἐδ. 3 καί 4 τοῦ νόμου 1242β ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τοῦ νηπιαγωγείου τῆς ξενοφώνου Κοινότητος Βωβούσης, διότι ὁ μέσος ὄρος τῶν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη ἐξετασθέντων νηπίων κατῆλθεν κάτω τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 14 ἐδ. 2 τοῦ νόμου 1242β ὀριζομένου ἀριθμοῦ.

Μέρος Δεύτερον

Α!

Ο Έπιθεωρητής έχων υπ' όψει τὸ Ν.Δ. τῆς 21 Ἀπριλίου π.ἔ. "περὶ διαβαθμίσεως τῶν δημ/λων" καὶ τὴν υπ' ἀριθ. 4290 Ἐγκύκλιον διαταγὴν τοῦ Σ^{οῦ} Ὑπουργείου Παιδείας προτείνει τὴν προαγωγὴν τῶν νηπιαγωγῶν Ἐλατοχωρίου (Τσερνεσίου) Μαρίας Βόντα κ' Βρυσχωρίου (Λεσινίτσας) Ἐλένης Σελιμιγιέ ἐκ τῆς τρίτης εἰς τὴν τετάρτην κατηγορίαν καθ' ὃ κεκτημένων πτυχίον διδασκαλείου νηπιαγωγῶν πρὸ τοῦ 1918 κ' ὑπερδεκαπενταετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν.

Τὸ Συμβούλιον μετὰ τὴν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξελθὼν τὰ προσκο-
(244) μιθέντα ἔγγραφα

ἀποφασίζει

συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ Ν.Δ. τῆς 21 Ἀπριλίου π.ἔ. "περὶ διαβαθμίσεως τῶν δημ/λων" ὅπως προαχθῶσιν αἱ νηπιαγωγοὶ Ἐλατοχωρίου Μαρία Βόντα καὶ Βρυσχωρίου Ἐλένη Σελιμιγιέ ἐκ τῆς τρίτης εἰς τὴν τετάρτην κατηγορίαν ἦτοι τοῦ βαθμοῦ γραμματέως Β! τάξεως.

Β!

Τὸ Συμβούλιον μετ' εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ

ἀποφασίζει

συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 44 ἐδ. 3 τοῦ νόμου 1242β περὶ τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ἀποδημήσαντος Ταμίου τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀρτισίστης Χριστοδούλου Γκότση διὰ τοῦ Χρυσοστόμου Νικολάου κηδεμόνος μαθητοῦ.

Γ!

Ο Ἐπιθεωρητής ὑποβάλλει εἰς τὸ Συμβούλιον τὰ υπ' ἀρ. 2647 κ' 2653 ἔγγραφα τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ταμείου Ἰωαννίνων διὰ τῶν ὁποίων γνωρίζει αὐτῷ, ὅτι ἡ νηπιαγωγὸς Φλαμπουραρίου Τερψιχόρη Παπαγεωργίου κατὰ τὸ παρελθὼν θέρος διαλαθοῦσα τὴν προσοχὴν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου ἐξώφλησε διπλᾶς ἀποδείξεις κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούνιον κ' Ἰούλιον καὶ καταρτισθείσας κ' ὑπογραφείσας παρ' αὐτῆς ἰδιοχείρως λαβοῦσα ποσὸν ἐν συνόλῳ δραχμῶν 5184 ἀντὶ 2592 ὧν ἐδικαιοῦτο. Ο Ἐπιθεωρητής κατόπιν τούτου ἐκάλεσε ταύτην διὰ τοῦ υπ' ἀρ. 632 ἀπὸ 7 Αὐγούστου ἐ.ἔ. ἐγγράφου εἰς ἀπολογίαν δι' ἀσυμβίβαστον συμπεριφορὰν, αὕτη ὅμως δὲν ἀπήντησε, διὰ τοῦτο ἀναγκάσθη ν' ἀποστείλῃ πρὸς ταύτην καὶ δευτέραν υπ' ἀρ. 728 ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ὑπομνηστικὴ διαταγὴν· ἀλλὰ κ' εἰς ταύτην οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἔλαβε καίτοι παρῆλθε διάστημα πλεον τοῦ μηνός. Διὰ τοῦτο εἰσηγεῖται εἰς τὸ Συμβούλιον τὴν πειθαρχικὴν τιμωρίαν της, δὲν παραλείπει ὅμως νὰ γνωρίσῃ, ὅτι καθ' ἃς ἔσχε βασίμους πληροφορίας τὸ ἐπὶ πλεον ληφθὲν ποσὸν ἐπεστράφη εἰς τὸ

Ταμείον καί ὄτι τήν κυρίαν εὐθύνην τῆς ἀνωτέρω πράξεως φέρει ὁ σύζυγος τῆς νηπιαγωγοῦ, ὅστις κ' ἐξηνάγκασε ταύτην εἰς τήν ὑπογραφὴν τῶν ἀποδείξεων. Τό Συμβούλιον μετὰ τήν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξεληθὸν τὰ προσκομιθέντα ἔγγραφα.

ἀποφασίζει

ἐπιβάλλει εἰς τήν νηπιαγωγὸν Φλαμπουραρίου Τερψιχόρην Παπαγεωργίου πειθαρχικὸν πρόστιμον ἐκ δραχμῶν τριάκοντα μετὰ τῶν τελῶν σημάσεως τῆς παρούσης διὰ τήν μὴ ὑποβολὴν τῆς ἀπολογίας της μέχρι τοῦδε, ἀναθέτει δὲ εἰς τὸν Ἐπιθεωρητὴν ἵνα κ' αὐθις καλέσῃ ταύτην, ὅπως ἐπειγόντως ὑποβάλλῃ τήν ἀπολογία τῆς ἐπιφυλασσόμενον νὰ ἐπανέλθῃ μετὰ τήν λήψιν ταύτης ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ζητήματος.

Δ!

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς ὑποβάλλει εἰς τὸ Συμβούλιον ἔκθεσιν περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἐσχάτως ἐπιθεωρηθέντων σχολείων κ' ἡμερολόγιον περιοδείας ἔχον ὡς ἐξῆς: Τὴν 15 Σεπτεμ- **(245)** βρίου μετέβη εἰς Ἀρτσιόσταν ἔνθα παρέμεινε τὴν 16, 17, 18 καὶ 19 πρὸς συγκρότησιν τοῦ α! τοπικοῦ συνεδρίου, τὴν 20 ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του, τὴν 21 μετέβη εἰς Τσεπέλοβον ἔνθα παρέμεινε τὴν 22, 23, 24 κ' 25 πρὸς συγκρότησιν τοῦ β! τοπικοῦ συνεδρίου τὴν 26 μετέβη εἰς Γρεβενήτιον ἔνθα παρέμεινε τὴν 27, 28, 29 κ' 30 πρὸς συγκρότησιν τοῦ γ! τοπικοῦ συνεδρίου, τὴν 1 κ' 2 Ὀκτωβρίου ἐπεθεώρησε τὸ διτάξιον δημ. σχολεῖον κ' νηπιαγωγεῖον Γρεβενητίου, τὴν 2 κ' 3 τὰ σχολεῖα ἀρρένων κ' θηλέων Δρεστενίκου, τὴν 4 κ' 5 τὸ δημ. σχολεῖον κ' νηπιαγωγεῖον Φλαμπουραρίου, τὴν 6 τὸ σχολεῖον Μακρίνου, τὴν 7 τὸ σχολεῖον κ' νηπιαγωγεῖον Ἐλατοχωρίου (Τσερνεσίου), τὴν 8 κ' 9 τὰ σχολεῖα ἀρρένων κ' θηλέων κ' τὸ νηπιαγωγεῖον Βωβούσης, τὴν 10 κ' 11 τὸ διτάξιον σχολεῖον κ' νηπιαγωγεῖον Λαῖστης, τὴν 12 τὸ σχολεῖον Ἡλιοχωρίου (Δοβρινόβου) κ' τὴν 14 ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα πράξις κ' ὑπογράφεται δεόντως.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ μέλη
(υπογραφές)

Πράξις 110

Ἐν Μπάγια σήμερον τῆ 2^α Νοεμβρίου 1927 συνῆλθεν ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Ζαγορίου συγκείμενον ἐκ τῶν κ.κ. Φιλίππου Δούκα διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Σχολείου ὡς Προέδρου, Γεωργίου

Δεστούνη Είρηνοδίκου καί Σπυριδωνος Πίσπερη Έπιθεωρητοῦ ὡς μελῶν εἰς τακτικὴν συνεδρίαν, καθ' ἣν εἰργάσθη ὡς ἐξῆς:

Μέρος Πρῶτον

Α!

Ὁ Έπιθεωρητής ὑποβάλλει εἰς τὸ Συμβούλιον αἴτησιν τῆς κοινότητος Καστανῶνος (Δραγαρίου) ὡς καί κατάλογον ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Προέδρου (μὴ ὑπάρχοντος ἱερέως) καί ἐπικεκυρωμένον ὑπὸ τῆς Νομαρχίας Ἰωαννίνων, ἐξ οὗ ἐμφαίνεται, ὅτι τὰ ἐκεῖ ὑπάρχοντα πρὸς φοίτησιν παιδία ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἡλικίας 6-14 ἐτῶν ἀνέρχονται εἰς 15 καί εἰσηγεῖται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 ἐδ. 3 τοῦ νόμου 1242β τὴν σύστασιν ἐν τῇ ἀνωτέρω κοινότητι μονοταξίου μικτοῦ δημοτικοῦ Σχολείου, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι αὕτη κέκτηται καί διδακτήριον κατάλληλον, ἐφοδιασμένου καί διὰ τῶν ἀπαραιτήτων ἐπίπλων.

Τὸ Συμβούλιον μετὰ τὴν εἰσήγησιν τοῦ Έπιθεωρητοῦ διεξεληθὸν τὰ προσκομιθέντα ἔγγραφα.

ἀποφασίζει

Γνωμοδοτεῖ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 ἐδ. 3 καί 4 τοῦ νόμου 1242β ὑπὲρ τῆς ἰδρύσεως μονοταξίου Σχολείου ἐν τῇ κοινότητι Καστανῶνος (Δραγαρίου) ὑπὸ τὸν ὄρον οἱ κάτοικοι νὰ παραχωρήσωσι δωρεὰ τὸ πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενον οἶκημα.

(246)

Μέρος Δεύτερον

Α!

Ὁ Έπιθεωρητής ἔχων ὑπ' ὄψιν τὸ Ν.Δ. τῆς 21 Ἀπριλίου 1926 "περὶ διαβαθμίσεως τῶν δημ/λων" καί τὴν Έγκύκλιον διαταγὴν ὑπ' ἀρ. 4293 τοῦ Σ^{οῦ} Ἰπουργείου Παιδείας εἰσηγεῖται τὴν προαγωγὴν ἐκ τῆς δ! εἰς τὴν ε! κατηγορίαν τοῦ δημ/λου Δικόρφου (Ζωνδῆλης) Νικολάου Χατζῆ ὡς ἔχοντος τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 ἐδ. 7. ἀπαιτούμενα προσόντα ἦτοι πτυχίον μονοταξίου διδασκαλείου μετὰ τὸ 1914 καί ὑπερδωδεκαετῆ ἐν συνόλῳ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν, ὑποβάλλει δὲ καί εἰδικὴν περὶ αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχουσαν οὕτω.

Νικόλαος Χατζῆς πτυχιούχος μονοταξίου διδασκαλείου, ἐτῶν 36, ἔγγαμος, ἔχων ὑπηρεσίαν 13 ἐτῶν καί 7 μηνῶν περίπου. Εἶναι ἰκανῆς ἀντιλήψεως καί κάτοχος ἐπαρκοῦς μορφώσεως παρουσιάζων ἰκανὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὸ ἔργον του· ἐν τῷ Σχολείῳ του ἐργάζεται ἐπιμελῶς, ἡ μεθοδικὴ ὅμως αὐτοῦ ἰκανότης εἶναι μετρία· λόγῳ τῆς ἐπιμελείας του ἀπενημήθη αὐτῷ ἄλλοτε παρὰ τοῦ Ἰπουργείου τῆς Έθνικῆς Οἰκονομίας δίπλωμα τιμῆς διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν του συμβολὴν κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ πληθυσμοῦ καί τῆς βιομηχανίας.

Τό Συμβούλιον μετά τήν εισηγήσιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξελθόν τās οἰκείας ἐκθέσεις ὡς καί τὰ προσκομιθέντα ἔγγραφα.

ἀποφασίζει

προτείνει συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 21 Ἀπριλίου π.ἔ. "περὶ διαβαθμίσεως τῶν δημ/λων" τήν προαγωγὴν ἐκ τῆς δ! εἰς τήν ε! κατηγορίαν ἦτοι τοῦ βαθμοῦ Γραμμ. Α! τάξεως τοῦ δημ/λου Δικόρφου (Ζωνδῆλης) Νικολάου Χατζῆ ὡς ἔχοντος τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα, ἦτοι πτυχίον μονοταξίου διδασκαλείου μετά τὸ 1914 καί ὑπερδωδεκαετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν.

Β!

Ὁ Ἐπιθεωρητῆς ἀνακοινεῖ εἰς τὸ Συμβούλιον, ὅτι ἡ νηπιαγωγὸς Γρεβενητίου Ἀθηνᾶ Βαλατάση ὑπέβαλε παραίτησιν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀπὸ 28 Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. καί ὅτι συνεπῶς ἡ θέσις αὕτη εἶναι κενή· διὸ εἰσηγεῖται τήν συμπλήρωσιν ταύτης διὰ τοῦ διορισμοῦ μιᾶς ἐκ τῶν ὑποβαλουσῶν αἴτησιν πτυχιούχων νηπιαγωγῶν 1) Πανωραίας Τσολάκη, 2) Μαρίτσας Κων/τινίδου, 3) Πηνελόπης Ξιγκοπούλου κ' 4) Ἀσπασίας Τζάνου.

Τό Συμβούλιον μετά τήν εισηγήσιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξελθόν τās ὑποβληθείσας αἰτήσεις.

προτείνει

τὸν διορισμὸν τῆς πτυχιούχου νηπιαγωγοῦ Πανωραίας Τσολάκη εἰς τήν κενὴν θέσιν τοῦ νηπιαγωγείου Γρεβενητίου ἐπὶ μισθῷ κανονισθησομένῳ ὑπὸ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ὡς καταγομένην ἐκ τῆς αὐτῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας καί ἔχουσαν προτεραιότητα ὡς πρὸς τήν λήψιν τοῦ πτυχίου.

Γ!

Ὁ Ἐπιθεωρητῆς ἀναφερόμενος εἰς τήν ὑπ' ἀρ. 109 πρᾶξιν τοῦ Συμβουλίου ὑποβάλλει **(247)** τήν ἀπολογίαν τῆς νηπιαγωγοῦ Φλαμπουραρίου Τερψιχόρης Παπαγεωργίου καί ἀνακοινεῖ, ὅτι αὕτη κατὰ τὸ παρελθόν θέρος διαλαθοῦσα τήν προσοχὴν τοῦ ταμείου Ἰωαννίνων εἶχεν ἐξοφλήσει διπλᾶς ἀποδείξεις κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούνιον κ' Ἰούλιον ἐ.ἔ. καταρτισθείσας καί ὑπογραφείσας παρ' αὐτῆς ἰδιοχείρως λαβοῦσα ποσὸν ἐν συνόλῳ δραχ. 5184 ἀντὶ 2592, ὧν ἐδικαιοῦτο. Τὸ ποσὸν τοῦτο ἡ ἐν λόγω νηπιαγωγὸς ἐπέστρεψε εἰς τὸ Ταμεῖον εὐθύς ὡς παρηγγέλη ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τοῦτο, ἐν δὲ τῇ ὑποβληθείσῃ ἀπολογίᾳ της ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ ἐξοφλήσις διπλῶν ἀποδείξεων ἐγένετο κατὰ λάθος, διότι αὕτη εἶχεν ἀποστείλει ταύτας εἰς τὸν ἐν Ἰωαννίνοις ἰατρὸν καί θεῖον της Σπανόν, ὅστις ὅμως κατὰ τήν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχεν ἀναχωρήσει ἐξ Ἰωαννίνων πρὶν ἢ ἐξοφλήσῃ αὐτάς· αὕτη δὲ ἔχουσα ἄμεσον ἀνάγκην χρημάτων ἀναγκάσθη νὰ συντάξῃ νέας ἀποδείξεις καί νὰ τās προεξοφλήσῃ διὰ τοῦ

συζύγου της εἰς τῖνα ἐν Ἰωαννίνοις παντοπώλην, ὅστις καὶ τὰς ἐξηργύρωσεν. Μετὰ ταῦτα ἐπανελθὼν ὁ θεῖος της προέβη καὶ οὗτος εἰς τὴν παρά τοῦ ταμείου Ἰωαννίνων ἐξόφλησιν τῶν πρώτων ἀποδείξεων, οὕτω δὲ ἐγένετο διπλῆ ἐξόφλησις.

Τὸν ἀνωτέρω ἰσχυρισμὸν ὁ Ἐπιθεωρητὴς δὲν θεωρεῖ ἐπαρκῆ, διότι ἢ ἐν λόγῳ νηπιαγωγός ἔδει νὰ σπεύσῃ νὰ ζητήσῃ παρά τὸν θεῖον της τὰς πρώτας ἀποδείξεις καὶ νὰ καταστρέψῃ αὐτάς, ἢ τουλάχιστον νὰ μεριμνήσῃ ἐγκαίρως διὰ τὴν μὴ ἐξαργύρωσιν των, ὅπερ ὅμως δὲν ἔπραξε. Διὰ τοῦτο εἰσηγεῖται τὴν πειθαρχικὴν τιμωρίαν της.

Τὸ Συμβούλιον μετὰ τὴν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξεληθὼν τὰ προσκομιθέντα ἔγγραφα ὡς καὶ τὴν ἀπολογίαν τῆς ἐν λόγῳ νηπιαγωγοῦ ἀποφασίζει

ἐπιβάλλει εἰς τὴν νηπιαγωγὸν Φλαμπουραρίου Τερψιχόρην Παπαγεωργίου πειθαρχικὸν πρόστιμον ἐκ δραχ. (100) ἑκατὸν μετὰ τῶν τελῶν σημάσεως τῆς παρουσίας δι' ἀσυμβίβαστον συμπεριφορὰν.

Δ!

Τὸ Συμβούλιον κατόπιν προτάσεως τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἐκφράζει

τὴν εὐαρέσκειαν του πρὸς τοὺς δημ/λους Ἀρτσιστής Κων/τῖνον Ζαῖμην καὶ Παπιῆκου Στέφ. Λαζαρίδην καὶ Δημ. Παγούνην, διότι συνετέλεσαν διὰ τοῦ ζήλου κ' τῆς προθυμίας των εἰς τὴν ἐπιτυχίαν των ἀπὸ 15 μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. διεξαχθέντων τριῶν τοπικῶν συνεδρίων διδάξαντες ἐπιτυχῶς τὰ πλεῖστα τῶν χειροτεχνικῶν μαθημάτων. Ἐπίσης ἐκφράζει τὴν εὐαρέσκειαν του καὶ πρὸς τοὺς δημ/λους Τσεπελόβου, Σκαμνελίου, καὶ Γρεβενητίου Νικ. Ῥέσσον, Χρ. Πετρινόν, Ἀναστ. Φάφαν κ' Δημ. Πίκον, διότι διὰ τῶν προφρόνων καὶ φιλοτίμων αὐτῶν προσπαθειῶν συνετέλεσαν καὶ οὗτοι εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν συνεδρίων προμηθευθέντες κ' παρασκευάσαντες τὰ πρὸς διεξαγωγὴν τούτων ἀπαιτούμενα ὑλικά.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα πράξις κ' ὑπογράφεται δεόντως.

Ὁ Πρόεδρος

(υπογραφή)

Τὰ μέλη

(υπογραφές)

(248)

Πράξις 111

Ἐν Μπάγια σήμερον τῆ 19^η Νοεμβρίου 1927 συνήλθεν ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Ζαγορίου συγκείμενον ἐκ τῶν κ.κ. Φιλίππου Δούκα διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Σχολείου ὡς προέδρου, Ἰωάννου

Κοτσαρίδου Δεσπούνη Ειρηνοδικοῦντος γραμματέως καί Σπυρίδωνος Πίσπερη Ἐπιθεωρητοῦ ὡς μελῶν εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν καθ' ἣν εἰργάσθη ὡς ἐξῆς:

Μέρος Πρώτον

Α!

Ὁ Ἐπιθεωρητής ἔχων ὑπ' ὄψιν τὰς ὑπ' ἀριθ. 46010 καί 48471 ἐγκυκλ. διαταγὰς τοῦ Σ^{οῦ} Ὑπουργείου Παιδείας, δι' ὧν κοινοποιεῖται ἀπόσπασμα τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ Ν.Δ. "περὶ Γεωργικῆς Ἐκπαιδεύσεως" ὡς καί τὴν ὑπ' ἀριθ. 210 πράξιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, δι' ἧς τοῦτο ὀρίζει, ὅπως φοιτήσωσι κατὰ τὸ τρέχον ἔτος εἰς τὸ Γεωργικὸν Φροντιστήριον Ἰωαννίνων δύο δημοδιδάσκαλοι ἐκ τῆς περιφέρειας Ζαγορίου εἰσηγεῖται, ὅπως ἐκ τῶν ὑποβαλόντων σχετικὰς αἰτήσεις κληθῶσι πρὸς φοίτησιν οἱ πτυχιούχοι δημ/λοι τοῦ μονοταξίου μικτοῦ δημοτ. Σχολείου Ἀρτσιστής Κων/τίνος Ζαΐμης καί τοῦ διταξίου μικτοῦ δημοτικοῦ Σχολείου Παπίγκου Δημοσθένης Παγούνης (μὴ ὑπαρχόντων ἐν τῇ περιφερείᾳ πολυταξίων σχολείων) ὑπηρετοῦντες εἰς ἀγροτικὰς κοινότητας ἐκ τῶν εὐπορωτέρων ὡς ἔχοντες ἀμφοτέρω ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 40 ἐτῶν. Ἡ ἀναπλήρωσις τῶν δημ/λων τούτων διακρινομένων ἄλλως τε διὰ τὴν ἐπιμέλειάν των καί τὸν ὑπηρεσιακὸν των ζῆλον εἶναι εὐκόλος, τοῦ μὲν πρώτου δι' ἀποσπάσεως ἐνός ἐκ τῶν διδ/λων τοῦ διταξίου Σχολείου Κάτω Σουδενῶν ἔχοντος μόνον 48 μαθητάς, τοῦ δὲ δευτέρου διὰ τοῦ ἐτέρου διδ/λου τοῦ ὑπηρετοῦντος εἰς τὸ Σχολεῖον Παπίγκου, ὅπερ συντηρεῖται δι' ἰδίου κληροδοτήματος καί ἀριθμεῖ μόνις 36 μαθητάς.

Τὸ Συμβούλιον μετὰ τὴν εἰσηγήσιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξεληθὼν τὰ προσκομιθέντα ἔγγραφα ὡς καί τὰς ὑποβληθείσας αἰτήσεις

ἀποφασίζει

ὁμοφώνως, ὅπως κληθῶσι κατὰ τὸ τρέχον ἔτος πρὸς φοίτησιν εἰς τὸ Γεωργικὸν Φροντιστήριον Ἰωαννίνων οἱ δημ/λοι Ἀρτσιστής Κων/τίνος Ζαΐμης καί Παπίγκου Δημοσθένης Παγούνης ὡς ἔχοντας πάντα τὰ ἐν τῇ ἀνωτέρω ἐγκυκλίῳ διαταγῇ τοῦ Σ^{οῦ} Ὑπουργείου διαλαμβανόμενα προσόντα.-

Μέρος Δεύτερον

Α!

Ὁ Ἐπιθεωρητής ἀνακοινοῖ εἰς τὸ Συμβούλιον, ὅτι κατόπιν τῆς ληφθείσης ἀποφάσεως πρὸς φοίτησιν εἰς τὸ Γεωργικὸν Φροντιστήριον Ἰωαννίνων τοῦ δημ/λου τοῦ μονοταξίου δημ. Σχολείου Ἀρτσιστής Κων. Ζαΐμη παρίσταται ἀνάγκη ἀναπληρώσεως τούτου δι' ἀποσπάσεως ἐτέρου διδασκάλου ἐξ ἄλλου πολυταξίου Σχολείου, τοῦθ' ὅπερ παραγγέλλει καί τὸ Σ^{οῦ} Ὑπουργεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 46010 ἐγκυκλίου διαταγῆς του· διὸ εἰσηγεῖται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 31 τοῦ νόμου 3265 "περὶ καθορισμοῦ τῆς δικαιοδοσίας τῶν Γενικῶν Διοικητῶν

καί Νομαρχῶν” τήν ἀπόσπασιν τοῦ δημ/λου τοῦδιταξίου δημ. Σχολείου Κάτω Σουδενῶν Νικολάου Στάρα ὡς νεωτέρου εἰς τό μονοτάξιον μικτόν δημοτ. σχολεῖον Ἀρτσιόστης.

(249) Τό Συμβούλιον μετὰ τήν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ λαβόν ὑπ’ ὄψει, ὅτι τό Σχολεῖον Κάτω Σουδενῶν δύναται νά λειτουργήσῃ καί δι’ ἑνός διδ/λου ὡς ἔχον μικρόν ἀριθμόν μαθητῶν

ἀποφασίζει

συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 31 τοῦ νόμου 3265 περί τῆς ἀποσπάσεως τοῦ δημοδιδασκάλου τοῦ διταξίου δημοτ. Σχολείου Κάτω Σουδενῶν Νικολάου Στάρα εἰς τό μονοτάξιον μικτόν Δημοτικόν Σχολεῖον Ἀρτσιόστης εἰς ἀναπλήρωσιν τοῦ δημ/λου Κων/τίνου Ζαῖμη κληθέντος πρὸς φοίτησιν εἰς τό Γεωργικόν Φροντιστήριον Ἰωαννίνων.

Β!

Ὁ Ἐπιθεωρητής ἔχων ὑπ’ ὄψιν τό Ν.Δ. τῆς 21 Ἀπριλίου π.ἔ. “περί διαβαθμίσεως τῶν δημοδιδασκάλων” καί τήν ὑπ’ ἀριθ. 4290 Ἐγκύκλιον διαταγὴν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας προτείνει τήν προαγωγὴν τοῦ δημ/λου Βωβούσης Πέτρου Στούπη ἐκ τῆς τρίτης εἰς τήν τετάρτην κατηγορίαν, ὡς ἔχοντος προσόν πτυχίον τριταξίου διδασκαλείου καί ὑπὲρ πενταετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν.

Τό Συμβούλιον μετὰ τήν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διεξελθόν τὰς οἰκείας ὑποθέσεις

ἀποφασίζει

συμφώνως τῷ ἄρθρῳ τοῦ Ν.Δ. τῆς 21 Ἀπριλίου π.ἔ. “περί διαβαθμίσεως τῶν δημοδιδ/λων” ὅπως προαχθῆ ὁ δημ/λος Βωβούσης Πέτρος Στούπη ἐκ τῆς τρίτης εἰς τήν τετάρτην κατηγορίαν ἐπὶ βαθμῶ ὑπουργικοῦ γραμματέως Β! τάξεως ὡς ἔχον πτυχίον τριταξίου διδασκαλείου καί ὑπερπενταετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν.

Γ!

Ὁ Ἐπιθεωρητής ὑποβάλλει εἰς τό Συμβούλιον ἔκθεσιν περί τῆς καταστάσεως τῶν ἐπιθεωρηθέντων σχολείων ὡς καί ἡμερολόγιον περιοδείας ἔχον ὡς ἐξῆς:

Τήν 20 Ὀκτωβρίου μετέβη εἰς Δικόρφον (Ζωνδήλαν), τήν 21 ἐπεθεώρησε τὰ σχολεῖα ἀρρένων καί θηλέων Δικόρφου (Ζωνδήλης), τήν 22 τό Σχολεῖον Μανασσῆς, τήν 23 ἡμέραν Κυριακὴν μετέβη εἰς Καλωτάν, τήν 24 ἐπεθεώρησε τό Σχολεῖον Καλωτᾶς, τήν 25 τό Σχολεῖον Καμινιάς, τήν 26 τό σχολεῖον Καβαλλαρίου, τήν 27 τό σχολεῖον Στολοβοῦ, τήν 28 τό Σχολεῖον Δόλιανης, τήν 29 τό Σχολεῖον Λεπτοκαρυᾶς (Λιασκοβετσίου), τήν 30 ἡμέραν Κυριακὴν μετέβη εἰς Φραγκάδες, τήν 31 ἐπεθεώρησε τό Σχολεῖον Φραγκάδων, τήν 1^η Ν/βρίου τό Σχολεῖον Νεγάδων, μεθ’ ὃ ἐπανῆλθεν εἰς τήν ἔδραν του.-

Τὴν 6 Ν/βρίου μετέβη εἰς Βίτσαν, τὴν 7 ἐπεθεώρησε τὸ Σχολεῖον Βίτσης, τὴν 8 τὸ Σχολεῖον Μονοδενδρίου, τὴν 9 τὸ σχολεῖον θηλέων Ἄνω Σουδενῶν, τὴν 10 τὸ σχολεῖον ἀρρένων Ἄνω Σουδενῶν, τὴν 11 τὸ Σχολεῖον Τσερβαρίου, τὴν 12 τὸ σχολεῖον Ἀρτσίστης, τὴν 13 τὸ Σχολεῖον Ἁγίου Μηνᾶ, τὴν 14 τὸ Σχολεῖον Παπίγκου, τὴν 15 τὸ Σχολεῖον Κλειδωνιαβίστης, τὴν 16 τὸ σχολεῖον Μεσοβουνίου, τὴν 17 τὸ σχολεῖον Κάτω Σουδενῶν καὶ τὴν 18 ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν του.-

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα πράξις κ' ὑπογράφεται δεόντως.

Ὁ Πρόεδρος

(υπογραφή)

Τὰ μέλη

(υπογραφές)

(250) Πράξις 112

Ἐν Μπάγια σήμερον τῇ 29 Νοεμβρίου 1927 συνῆλθεν ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων τὸ Ἐποπτικόν Συμβούλιον τῆς Ἐκπαιδευτικῆς περιφέρειας Ζαγορίου συγκείμενον ἐκ τῶν κ.κ. Φιλίππου Δούκα διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Σχολείου ὡς προέδρου, Ἰωάννου Κοτσαρίδου Δεστούνη Εἰρηνοδικοῦντος Γραμματέως καὶ Σπυρ. Πίσπερη Ἐπιθεωρητοῦ ὡς μελῶν εἰς ἕκτακτον συνεδρίαν καθ' ἣν εἰργάσθη ὡς ἑξῆς:

Μέρος Δεύτερον

Α!

Ὁ Ἐπιθεωρητής ὑποβάλλει εἰς τὸ Συμβούλιον αἴτησιν τοῦ δημ/λου Στολοβοῦ Δημητρίου Μάου ζητοῦντος νὰ μετατεθῇ διὰ λόγους ὑγείας καὶ πρὸς ἱκανοποίησιν οἰκογενειακῶν καὶ ἄλλων ἀναγκῶν του εἰς τὴν διὰ τῆς μεταθέσεως τοῦ δημ/λου Ἰωάννου Εὐαγγελίδου εἰς τὸ πρότυπον δημ. σχολεῖον τοῦ Διδασκαλείου Ἰωαννίνων κενωθεῖσαν θέσιν Βρυσχωρίου κ' εἰσηγεῖται εἰς τὸ Συμβούλιον τὴν ἀποδοχὴν ταύτης.

Τὸ Συμβούλιον μετὰ τὴν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ

ἀποφασίζει

παμψηφεί συμφώνως τῷ νόμῳ 1000 ἄρθρον μόνον ἐδ. 3 περὶ τῆς μεταθέσεως τοῦ δημ/λου Στολοβοῦ Δημ. Μάου εἰς τὴν κενωθεῖσαν θέσιν τοῦ μικτοῦ δημ. σχολείου Βρυσχωρίου τῇ αἰτήσει του διὰ λόγους ὑγείας καὶ πρὸς ἱκανοποίησιν οἰκογενειακῶν καὶ ἄλλων ἀναγκῶν του.

Β!

Ὁ Ἐπιθεωρητής ἀνακοινοῖ, ὅτι τὸ διτάξιον δημοτ. Σχολεῖον Κάτω Σουδενῶν κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 107 ἀπὸ 11 Αὐγούστου ἐ.ἔ. προτάσεως τοῦ Συμβουλίου πρόκειται νὰ ὑποβιβασθῇ εἰς μονοτάξιον· συνεπῶς ὁ ἐκεῖ ὑπηρετῶν δεύτερος δημ/λος Νικόλαος Στάρας, ὅστις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 111 πράξεως εἶχεν

άποσπασθῆ προσωρινῶς εἰς Ἄρτσισταν, θέλει καταστῆ ὑπεράριθμος· ὅθεν εἰσηγεῖται τὴν μετάθεσιν τοῦ εἰς τὴν διὰ τῆς μεταθέσεως τοῦ δημ/λου Δημ. Μάου κενουμένην θέσιν Στολοβοῦ.

Τὸ Συμβούλιον μετὰ τὴν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ
ἀποφασίζει

παμψηφεί συμφώνως τῷ νόμῳ 1000 ἄρθρον μόνον ἐδ. 3 ὑπὲρ τῆς μεταθέσεως τοῦ δημ/λου Κάτω Σουδενῶν Νικολάου Στάρα εἰς τὴν κενουμένην θέσιν τοῦ μονοταξίου μικτοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Στολοβοῦ διὰ τὸν ἐξαιρετικὸν λόγον, ὅτι εἶναι ὑπεράριθμος.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα πράξις κ' ὑπογράφεται δεόντως.

Ὁ Πρόεδρος
(υπογραφή)

Τὰ μέλη
(υπογραφές)

